

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Одеса
2017

УДК 811.112.2:811.161.2:34(038)
ББК 81.2Нім-4+67
Н 67

Рекомендовано до друку Вченої радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 5 від 14 грудня 2015 року)

Загальна наукова редакція:

С. В. Ківалов, доктор юридичних наук, професор

Н. В. Петлюченко, доктор філологічних наук, професор

Рецензенти:

Дрьомін В. М., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного університету «Одеська юридична академія».

Мошак Г. Г., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного та трудового права Одеського національного морського університету.

Таранець В. Г., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри германських та східних мов Міжнародного гуманітарного університету.

Німецько-український словник юридичних термінів. – Одеса:
Н 67 Національний університет «Одеська юридична академія», 2017. – 576 с.

ISBN 978-966-916-095-9

«Німецько-український словник юридичних термінів» є актуальною лексикографічною працею, яка висвітлює сучасні закономірності й тенденції функціонування юридичної термінології та враховує нові підходи в порівняльному правознавстві в умовах швидкого розвитку глобалізаційних процесів. Словник містить близько 27 тисяч словникових статей. Призначений для широкого кола правознавців: практиків, теоретиків, аспірантів, студентів, – а також усіх, хто цікавиться правовими системами України, Німеччини, Австрії, Швейцарії, окремими галузями права цих країн і має потребу в коректному тлумаченні та перекладі міжнародних німецькомовних правових документів. Особливо корисним словник є для юристів-міжнародників, що працюють в умовах інтеграційних європейських процесів, пов'язаних із апроксимацією принципів права Європейського Союзу в українському законодавстві.

The German-Ukrainian Dictionary of Legal Terms is a contemporary lexicographical resource of legal terminology, lexicography, and comparative law for the benefit of lawyers and all those interested in the legal systems of, and the various branches of law in Ukraine, Germany, Austria, and Switzerland. The dictionary contains over 27,000 entries which provide translations of major terms, concepts, and processes, and will serve as a useful instrument for international lawyers working within the framework of European integration processes and approximation of EU law principles in Ukrainian legislation, this requiring correct understanding and translation of German international legal instruments.

УДК 811.112.2:811.161.2:34(038)
ББК 81.2Нім-4+67

ISBN 978-966-916-095-9

© НУ «ОЮА», 2017

ПРИВІТАННЯ
ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
С. В. КІВАЛОВА

Шановні автори та користувачі «Німецько-українського словника юридичних термінів», вітаю вас із виходом вельми необхідного для сучасної юридичної та лінгвістичної науки довідника! Українське суспільство йде шляхом розбудови своєї європейської держави. Цей процес не буває простим, він вимагає від усіх його учасників спрямування великих зусиль на те, щоб зробити українську державу сильною, економічно розвинутою, комфортною для життя самих різних верств населення. Ідучи шляхом державотворення, ми шануємо традиції й історію сучасної української нації, всіх народів, що є складовими частинами цієї нації: українців, росіян, болгар, угорців, татар, євреїв, вірмен, грузин, гагаузів, греків та інших. Проте інтеграція в сучасне європейське суспільство неможлива без інтеграції у політичний і правознавчий простір Європейського Союзу, одним з активних учасників якого є Німеччина. Німецьке право – одне з провідних у світі. Юридична наука Німеччини має багатовікові традиції. Сьогодні, як і 100, і 200 років тому, навчання правознавству в Німеччині є не лише престижною, а й необхідною справою для набуття високого професійного досвіду юриста. «Німецько-український словник юридичних термінів» має допомогти правознавцям ширше використовувати цей досвід, а студентам – вивчати його з метою застосування набутих знань у своїй майбутній практиці. Видання словника є також великою подією в українському термінознавстві та порівняльному правознавстві. Він має стати джерелом багатьох наукових розвідок у сфері юриспруденції, лінгвістики права та інших суспільних наук.

Висловлюю щиро подяку авторському колективу словника, вченим і викладачам, які присвячують своє життя вихованню високопрофесійних фахівців та сталого розвитку нашої держави.

Сергій КІВАЛОВ
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України,
Президент Національного університету
«Одеська юридична академія»,
Заслужений юрист України

ПЕРЕДМОВА

«Німецько-український словник юридичних термінів» є актуальним лексикографічним виданням у галузях юридичної термінології, юридичної лексикографії та порівняльного правознавства і має значення для рішення таких важливих теоретичних питань, як порівняльний аналіз різних правових систем Німеччини та України з метою встановлення контрастивних рис, з'ясування загальних основ різних правових систем означених країн, вирішення термінологічних проблем, які виникають під час вивчення права Німеччини і його зіставлення з національним правом України, а також адекватна комунікація правознавців України в німецькомовних країнах у різних юридичних установах. Словник має стати також в нагоді юристам-міжнародникам, які працюють в умовах інтеграційних європейських процесів, пов'язаних із апроксимацією принципів права Європейського Союзу в українському законодавстві, що потребує коректного тлумачення різних правових норм та роботи із міжнародними правовими документами Німеччини та України.

Словник містить близько 27 тисяч словникових статей, що утворюють термінологію з різних галузей права, вживану у Німеччині та німецькомовних країнах, та їх українськомовних еквівалентів. Словник включає терміни та термінологічні обороти, що відображають основні правові інститути і поняття в області теорії державного права, конституційного, міжнародного, фінансового, торговельного, трудового, кримінального права і процесу, цивільного права і процесу та криміналістики. Словник побудований за алфавітною гніздовою системою. Букви ä, ö, ü, ß прирівнюються до а, о, у, ss відповідно. Заголовне слово або словосполучення, відділене (◊), в словнику замінюються тильдою (~). Кожне нове слово або словосполучення подається жирним шрифтом. Пояснення або ремарки подаються курсивом. Альтернативний термін або його переклад подається через кому (,). При кожному німецькому слові або словосполученні стоїть вказівка на частину мови; після дієслів вказується їх перехідність (*vt*) або неперехідність (*vi*), а після іменників їх рід (*m, f, n, pl*). При перекладі синоніми відділяються один від одного комою, більш далекі значення розділені комою с крапкою; якщо німецьке слово або словосполучення має декілька значень, кожне з них відмічається арабською цифрою з дужкою. Різні частини мови відмічаються арабською цифрою з крапкою.

При складанні словника були використані наступні джерела:

1. Staatsbürger-Taschenbuch: alles Wissenswerte über Europa, Staat, Verwaltung, Recht und Wirtschaft mit zahlreichen Schaubildern. – C.H. Beck Verlag (2007). – 1014 s.
2. Rechtswörterbuch Hrsg./Bearb.: Creifelds, Carl [Begr.]. – München : Beck, 2014. – 21., neu bearb. Aufl. – 1573 s.
3. Juristisches Wörterbuch: Für Studium und Ausbildung (Vahlen Studienreihe Jura) Taschenbuch. – Vahlen; Auflage: 15., neubearbeitete Auflage. – 512 s.
4. Duden Recht A – Z: Fachlexikon für Studium, Ausbildung und Beruf. – Bibliographisches Institut; Auflage: 2. – 554 s.

Висловлюємо щиру подяку всім, хто причетний до створення «Німецько-українського словника юридичних термінів». Це відповідальні за переклад і поняттєво-категоріальний апарат структурних частин Словника: проф. Петлюченко Н. В., доц. Артюхова А. О., доц. Ланіна Г. М., ст. викл. Коваленко Н. О., викл. Гридюшко О. О., викл. Зайцев О. М., викл. Осипова І. С., викл. Штуца К. М., ас. Колтунович Я. М., ас. Грудініна Т. В. (кафедра іноземних мов № 2); доц. Плотніков О. В., доц. Войтович П. П. (кафедра міжнародного права та міжнародно-правових відносин); доц. Акіменко Ю. Ю., доц. Рябошапченко А. О. (кафедра права Європейського Союзу та порівняльного правознавства); доц. Лагутіна І. В. (кафедра трудового права та права соціального забезпечення); ас. Алексєєва І. М. (кафедра господарського права і процесу); асп. Нестеренко А. А. (кафедра адміністративного та фінансового права); – відповідальні за загальну термінологічну, граматичну та стилістичну коректуру українського перекладу структурних частин Словника: проф. Степанов Є. М. (ОНУ імені І. І. Мечникова), доц. Мамич М. В., доц. Кісельова А. А., ст. викл. Ковалевська А. В., ст. викл. Ануфрієва Н. Д., ст. викл. Дуброва Н. І., ас. Завальська Л. В., ас. Слишинська Г. М. (кафедра прикладної лінгвістики); ст. викл. Писаренко Л. М. (кафедра журналістики); ст. викл. Занько О. В. (кафедра іноземних мов № 1).

Особливу пошану висловлюємо рецензентам, завдяки порадам яких було витлумачено сотні нових юридичних термінів і застосовано нові підходи до подання матеріалу, а саме доктору юридичних наук, професору, завідувачу кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного університету «Одеська юридична академія», члену-кореспонденту Національної академії правових наук України, Заслуженому діячеві науки і техніки України, керівнику Одеського центру з проблем вивчення організованої злочинності та корупції В. М. Дрьоміну; доктору юридичних наук, професору, завідувачу кафедри цивільного та трудового права ОНМУ Г. Г. Мошаку; доктору філологічних наук, професору, професору кафедри германських та східних мов Міжнародного гуманітарного університету В. Г. Таранцю.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

австр. – австрійський термін
адм. – адміністративний термін
англ. – англійський термін
бірж. – біржовий термін
госп. – господарський термін
див. – дивись
заст. – застарілий термін
іст. – історичний термін
колиш. *НДР* – колишня Німецька Демократична Республіка
крим. – кримінальний термін
крим.-проц. – кримінально-процесуальний термін
лат. – латинський термін
мед. – медичний термін
міжн.-прав. – міжнародно-правовий термін
пат. – патентний термін
с.г. – сільськогосподарський термін
торг. – торговельний термін
фр. – французький термін
цив. – цивільний термін
цив.-проц. – цивільно-процесуальний термін
швейц. – швейцарський термін
adj – прикметник
adv – прислівник
f – жіночий рід
m – чоловічий рід
n – середній рід
pl – множина
prep – прийменник
vi – неперехідне дієслово
vt – перехідне дієслово

A

a conto *adv, ital.* у рахунок, попередні (*авансові*) проплати рахунків за товарними операціями при експортно-імпортних відвантаженнях товарів.

a fonds perdu *adv, фр.* безповоротно, на рахунок збитків, на списання

a forfait *adv, фр.* “без регресу” (*умова покупцеві векселя, що виключає пред’явлення претензії до продавця-транзиту*).

a la baisse *adv, фр.* на зниження (*біржового курсу*); ◇ ~ *spekulieren* грати на зниження.

a la hausse *adv, фр.* на підвищення (*біржового курсу*); ◇ ~ *spekulieren* грати на підвищення

a meta um *adv* навіпіл; угода, здійснювана двома підприємцями з розподілом ризиків і прибутків навіпіл; венчурна комерційна угода, при якій обидві сторони несуть ризик рівною мірою; паритетна угода, угода на умовах рівної оплати.

a vista / bei Sicht / auf Sicht *adv, ital.* по пред’явленні (*у вексельному обороті про строк сплати*).

a vue, bei Sicht, auf Sicht *adv, фр.* по пред’явленні (*позначка на векселі*); ◇ *Von ~ фр.* з оплатою по пред’явленні.

A-Personal *n* персонал торговельного підприємства, зайнятий у сфері продажу товарів (*включаючи зберігання на складах і перевезення*).

Anmeldeabteilung *f* відділ прийому заявок.

ab франко-місцезнаходження товару (*умова поставки*); ◇ ~ *Abgangshafen* франко-набережна порту відправлення; ~ *Bestimmungshafen* франко-набережна порту призначення; ~ *Datum* з дати підписання, з моменту підписання, від дати; ~ *Deck* франко-судно, із судна; ~ *Fabrik* франко-завод постачальник, із заводу постачальника; ~ *Haus* франко-місцезнаходження; ~ *Kai* франко-пристань, франко-набережна, із пристані; ~ *Abgangshafen* франко-набережна порт відправлення; ~ *Bestimmungshafen* з франко-набережної, з порту призначення; ~ *Lager* франко-склад продавця, зі складу продавця; ~ *Lagerhaus* франко-склад продавця, зі складу продавця; ~ *Quai* франко-пристань, із пристані; ~ *Schiff* франко-судно, із судна; ~ *Werk* франко-завод, франко-завод постачальник, із заводу постачальника; ~ *Werk verladen* відвантаження з франко-заводу із включенням витрат.

Abakus *m, іст.* абак, рахункова дошка.

Abalienation *f* відчуження.

abalienieren *vt* відчужувати (*напр. майно*).

Abänderung *f* 1) зміна, поправка; 2) відміна; ◇ ~ *des angefochtenen Urteils* зміна оскарженого вироку; *eine ~ vornehmen* вносити зміну, вносити поправку; *in ~ у зміну*

Abänderungsantrag *m* поправка (*напр. до законопроекту, закону*), пропозиція щодо змін (*закону*).

Abänderungsklage *f* позов про зміну правовідношення (*правовідносин*).

Abänderungsklausel *f* обмовка про внесення змін, клаузула про внесення змін (*про умову або умовах зміни, порядок зміни і т. ін. закону, договору*).

Abänderungskündigung *f* повідомлення про зміну, повідомлення про внесення змін (*напр. в умовах договору*).

Abänderungsverfahren *n* процедура зміни рішення, процедура внесення зміни в рішення, процедура зміни вироку.

Abänderungsvertrag *m* договір (*контракт, угода*) про внесення змін у раніше укладений договір, договір про зміну умов раніше укладеного договору (*контракту, угоди*).

Abänderungsvorschlag *m* поправка (*до законопроекту, закону*), пропозиція про внесення зміни (*зміни*).

Abandon *m* абандон, відмова страхувальника від своїх прав на застраховане майно на користь страховика.

Abandonerklrung *f* заява про абандон.

abandonnieren *vt* відмовлятися від права (*на товар*), відмовлятися від угоди (*за рахунок виплати премії*).

abartig *adj* аномальний, ненормальний; ◇ ~ *e Triebrichtung* збочений статевий потяг (*напр. гомосексуалізм*).

Abbau *m* 1) скорочення, зменшення (*напр. виробництва, випуску й т.п.*); 2) ліквідація, анулювання; ◇ ~ *der Steuervergünstigungen* скасування податкових привілеїв; ~ *der Zollschranken* усунення митних бар’єрів.

abbauen *vt* 1) скорочувати, зменшувати, згоряти (*напр. виробництво*); 2) обмінювати, скасовувати, анулювати.

Abbaugerechtigkeit *f* речове право видобутку корисних копалин.

Abbaurecht *n* 1) право на розробку родовищ, речове право видобутку корисних копалин; 2) право на демонтаж (*знос*).

abberufen *vt* 1) звільняти від обов’язків, звільняти з посади; 2) вилучати (*капітал*).

Abdruck *m* 1) відбиток, зліпок; 2) передрук (*творів*), копія (*компакт-диск*), копіювання (*компакт-дисків, відеокасет*), тира-

жування (*компакт-дисків, відеокасет, відеодисків, аудіокасет*); 3) натискання на спусковий гачок (*стрілецької зброї*); ♦ ~ durch Ausgießverfahren зліпок, знятий методом заливання; ~ in Gips гіпсовий зліпок; ~ machen *розм.* робити піратські копії; ~ von Spuren 1. відбиток слідів; 2. зліпок слідів; auswertbarer ~ порівнюваний відбиток (*слідів*); latenter ~ латентний відбиток (*слідів*); Piraten ~ піратський передрук, піратська копія, піратський тираж; unbefugter ~ недозволений передрук, несанкціонований передрук, піратський передрук, піратська копія, піратський тираж; von einem Siegel einen ~ machen знімати зліпок з печатки.

abdrückbar: schwer abdrückbar *adj* з тугим спуском (*про стрілецьку зброю*); ♦ das Gewehr ist schwer ~ у рушниці тугий спуск.

Abdruckblatt *n* картка з відбитками (*пальців*), пластина з відбитками (*пальців*), плівка з відбитками (*пальців*).

abdrücken *vt* 1) робити відбиток, робити зліпок, виготовляти зліпок; 2) здавлювати (*напр. про травму*); 3) відтискувати; 4) зробити постріл, вистрілити, натискати на спусковий гачок; 5) *vi, застар.* вимагати; ♦ das Gewehr auf (*j-n*) ~ вистрілити з рушниці (*гвинтівку*) в (*кого-н.*); den Hahn ~ натискати на спусковий гачок; in Gips ~ зробити гіпсовий зліпок; den Pfeil vom Bogen ~ випустити стрілу з лука, вистрілити з лука; ein Schiff vom Ufer ~ відштовхувати судно від берега.

abdrücken, sich *vi* віддрукуватися; ♦ die Umrisse des Körpers hatten sich ~ контури тіла віддрукувалися; (*j-m*) eine Ware um einen Spottpreis ~ змусити (*кого-н.*) продати товар за безцінь (*за демпінговими цінами*).

Abdrücker *m* спускове пристосування (*стрілецької зброї*).

Abdruckmasse *f* зліпочна маса.

Abdrucknahme *f* зняття відбитків (*пальців*).

Abdrucksrecht *n* право на передрук, право на тиражування (*твору, відеопродукції, аудіопродукції, програмних продуктів і т.п.*).

Abduktion *f* абдукція, викрадення (*у т.ч. аномальні викрадення, напр. НЛО людей і тварин*).

Aberkennung *f* 1) відмова у визнанні, невиконання; 2) позбавлення (*яких-н. прав у законному порядку*); ♦ ~ der Befähigung zu öffentlichen Ämtern заборона займати публічні посади; ~ der bürgerlichen Rechte позбавлення цивільних прав, поразка в правах; ~ der Staatsangehörigkeit позбавлення громадянства; ~ mildernder Umstände від-

мова у визнанні пом'якшувальних провини обставин; ~ staatlicher Auszeichnungen позбавлення державних нагород.

Aberkennungsurteil *n* 1) вирок про позбавлення прав, постанова суду про позбавлення прав; 2) вирок, що встановлює відсутність права, вирок про встановлення відсутності права.

abfahrbereit *adj* готовий до від'їзду, у готовності до виїзду, черговий (*напр. про чергову зміну оперативної групи*).

Abfahrt *f* 1) від'їзд, відхід, відправлення, відплиття, старт, запуск (*ракети*); 2) з'їзд (*з автостради*); ♦ ~ zum Tatort виїзд на місце події; bis zur ~ до від'їзду.

Abfahrthafen *m* порт відправлення, рейд відправлення.

Abfahrtsgeld *n* мито з майна, яке вивозиться за кордон.

Abfahrthafen *m* порт відправлення, рейд відправлення.

Abfall *m* 1) відходи, лушпиння, залишки, побічні продукти, утиль, скрап; 2) *презир.* непотріб, покидьки (*суспільства*); 3) (*поступовий*) перехід; 4) *мор.* відхилення від курсу (*внаслідок дрейфу*); 5) вигода, прибуток; ♦ der ~ vom Glauben зрада вірі; radioaktive ~ радіоактивні відходи, радіоактивні опади.

Abfall- und Nuklearkriminalität *f* злочинність, пов'язана з незаконною торгівлею відходами й радіоактивними матеріалами.

Abfallbeseitigungsgesetz *n* закон про ліквідацію відходів.

abfallen *vi* втрачати; ♦ der Hund ~ von der Fährte собака втрачає слід, собака втратила слід.

abfassen *vi* складати (*документ*).

Abfassung *f* складання (*документа*); 2) *австр.* затримання (*злочинця*); ♦ ~ der Schriftprobe відібрання зразка почерку (*у підозрюваної особи для проведення графологічної експертизи*); ~ der Urkunde складання документа; ~ des Täters *австр.* піймання злочинця.

abfertigen *vt, австр.* виплачувати вихідну допомогу.

abfertigen *vi* обслуговувати (*покупців*).

abfertigen *vi* відправляти (*транспорт*).

abfertigen *vi* оформляти, обробляти (*документи, поштову кореспонденцію*).

abfertigen *vi* очищати від митних формальностей.

abfertigen *vi* приймати – відправляти (*вантаж, вантажі*), обробляти (*вантажі*).

Abfertigung *f* 1) *австр.* вихідна допомога; 2) обробка (*вантажу, вантажів*), термінальна обробка, обробка на терміналі;

3) обслуговування (*клієнтів, покупців*); 4) відправлення, відсилання; 5) оформлення, обробка (*документа, документів*); ◇ ~ bei Kündigung вихідна допомога, грошова допомога при звільненні, відступні (*гроші*); ~ des Gepäcks прийом багажу до відправлення; ~ für einen gekündigten Beschäftigten вихідна допомога, грошова допомога при звільненні, відступні (*гроші*); zollamtliche ~ виконання митних формальностей (*розмитнення*).

Abfertigungsamt *n* експедиція, експедиторська контора, експедиційна контора, митний брокер.

Abfertigungsbefugnis *f* право (*митниці*) на відправлення певних вантажів (*по експорту або імпорту*).

Abfertigungsbehörde *f* митниця, митний орган, орган митниці, підрозділ митниці, митний підрозділ.

Abfertigungsfrist *f* час, витрачений на відправлення (*частина строку поставки*).

Abfertigungsgebühr *f* мито, збір (*поштовий, митний і т.п.*), митний платіж (*термінальний*) збір, збір за здійснення операцій по відправленню вантажу.

Abfertigungspapiere *pl* 1) митні документи; 2) проїзні документи; 3) шляховий лист; 4) товаро-супроводжувальний документ.

Abfertigungsschein *m* 1) митна декларація, МД; 2) супровідний документ; 3) митна квитанція, квитанція про сплату мита (*збору*).

Abfertigungsschreiben *n* митна квитанція, квитанція про сплату мита (*збору*).

Abfertigungssumme *f* відступна сума, відступні (*гроші*), збір (*напр. митний*).

Abfertigungsunterlagen *pl* супровідні документи, товаросупровідна документація (*документи*).

Abfertigungsvorsorge *f, австр.* відрахування у фонд вихідної допомоги.

abfeuern *vt* вистрілити, зробити постріл; ◇ kernrecht ~ вистрілити точно в ціль, зробити точний постріл, точно вистрілити, влучити "в яблучко"; eine Rakete ~ запустити ракету, випустити ракету, вистрілити ракетою (*з ракетниці*); einen Revolver auf (j-n) ~ вистрілити з револьвера в (кого-н.).

Abfeuerung *f* 1) постріл; 2) спускове пристосування (*вогнепальної зброї*); 3) запалювальний пристрій.

Abfeuerungsanlage *f* 1) стріляючий пристрій (*напр. стріляюча авторучка*); 2) ударно-спусковий механізм.

abfinden *vt* 1) відновлювати майнові права; 2) виплачувати винагороду, сплачувати

борг, повертати борг, задовольняти (*напр. вимоги кредитора*), компенсувати збитки; 3) дійти згоди, домовитися; 4) відшкодувати, компенсувати (*збитки*); ◇ die Erben ~ виділяти спадкоємців, виплачувати спадкоємцям частку спадщини грошима; mit (j-m) sich ~ домовитися з (*ким-н.*), дійти згоди з (*ким-н.*).

Abfindling *m* спадкоємець, який одержав свою частку спадщини грошима (*у селянському господарстві*).

Abfindung *f* 1) відступні (*гроші*), компенсація компенсаційний платіж; 2) примирення, укладення мирової угоди, досягнення домовленості.

Abfindung *f* сплата одноразової винагороди, виплата одноразової винагороди, виплата винагороди (*премії, допомоги, гранта й т.п.*), сплата боргу, повернення боргу; ◇ ~ der Erben виокремлення спадкоємців, виплата спадкоємцям частки спадщини грошима.

Abfindungsbetrag *m* компенсація, відступні (*гроші*), відступна сума, сума відступних, компенсаційний платіж.

Abfindungsgeld *n* компенсація, відступні (*гроші*), відступна сума, сума відступних, компенсаційний платіж.

Abfindungsgutachten *n* експертиза, що дає висновок про розмір компенсації, оцінна експертиза, експертиза для встановлення розміру компенсації.

Abfindungsguthaben *n* компенсація, виплачувана компаньйонові при виході з товариства, сума компенсації, виплачувана компаньйонові при виході з компанії.

Abfindungsleistung *f* сплата відступних.

Abfindungssumme *f* 1) компенсація, покриття, відступні (*гроші*), відступна сума; 2) вихідна допомога.

Abfindungsverhandlung *f* переговори про примирення, перемовини про мирову угоду, перемовини про досягнення домовленості, перемовини про досягнення взаємовигідних рішень.

Abfindungsvertrag *m* 1) договір про заміну зобов'язання виплатою компенсації; 2) угода про мирову, примирлива угода.

abfindern *vt* обмацувати пальцями.

abflauen *vi* йти на спад, затихати, слабшати, погіршуватися (*напр. про кон'юнктуру*), знижуватися, падати (*про ціни, курси*), зменшуватися (*напр. про попит*).

abfluchten *vt* трасувати (*напр. лінію пострілу*).

Abfluss *m* відтік, витік (*напр. капіталу*).

Abfolge *f* наслідок (*який-н. причини*).

abfordern *vt* 1) вимагати, зажадати (*у категоричній формі*); 2) відзивати (*представника, дипломата*); ◇ (*j-m*) die Papiere ~ зажадати в (*кого-н.*) документи (*у категоричній формі*).

Abforderungsbrief *m* відклична грамота (*дипломатичного працівника*).

abformen *vt* знімати зліпок.

Abformmasse *f* зліпочна маса.

Abformmittel *n* зліпочна речовина, зліпочна маса; ◇ ~ für Spuren маса для одержання зліпків слідів, зліпочна маса для заливання слідів, зліпочна маса для формування слідів.

Abformung *f* 1) виготовлення зліпка; 2) зліпок; ◇ zug ~ для одержання зліпків (*слідів*).

Abformverfahren *n* метод фіксації (*слідів*).

abforsten *vt* вирубувати ліс, здійснювати вирубку лісу, робити вирубку лісу.

abfotografieren *vt* Perezнімати, перефотографувувати, знімати фотокопію.

abführen *vt* 1) заарештовувати, піддавати арешту (*кого-н.*), накладати арешт (*напр. на майно*); 3) давати різкий відсіч (*кому-н.*); 4) сплачувати (*податки, збори, перераховувати гроші*), здійснювати перерахування (*грошей*), здійснювати платіж; 5) *vi* очищати кишечник (*напр. нарकोкур'єрам, які перевозять наркотики в шлунку*).

Abfuhrklausel *f* обмовка, що забороняє застосування пільгового тарифу при відправленні товару.

Abfuhrkosten *pl* витрати по відправленню, витрати по перевезенню, вартість вивозу, транспортні витрати.

Abführung *f* 1) сплата (*податків*); 2) супровід під конвоем; 3) арешт, узяття під варту, накладення арешту (*на майно*).

Abführungsbescheid *m* повідомлення про розмір обов'язкових відрахувань.

Abführungspflicht *f* обов'язок зробити відрахування, обов'язок платити податки.

Abführungsverpflichtung *f* обов'язок роботи відрахування

Abgabe *f* 1) вручення (*напр. повістки*) передача (*напр. справи до суду*); 2) мито, податок, збір, збори, відрахування; 3) продаж (*цінних паперів на біржі*); 4) передача, вручення (*напр. товару*), відпускання (*продукції*); ◇ ~ der Klage an das zuständige Gericht передача позову в компетентний суд; ~ des Falles передача справи (*слідчого, судового*); ~ des Schusses постріл, проведення пострілу; ~ des Stimmzettels подача бюлетенів на виборах; ~ einer Willenserklärung вираження волевиявлення; ~ entsprechend der Zuständigkeit передача по підсудності; ~ von

Zeugenaussagen дача показань свідків; ~ auf (*etw.*) обкладання (*чого-н.*) податком; (*j-m*) ~n auferlegen обкладати податком, Abteilung ~ податкове відділення; außerordentliche ~ надзвичайний податок; öffentliche ~ платіж на користь держави (*або інших офіційних органів*); сукупність податкових платежів; rückständige ~ недоїмка, заборгованість по податках.

Abgabebescheinigung *f* розписка в одержанні податку (*мита, збору*).

abgabefrei *adj* вільний від сплати податків (*мит, зборів*), неоподаткований податком (*збором, митом*).

Abgabenachricht *f* повідомлення про передачу справи, що надійшло по приналежності, повідомлення про передачу справи, що на-дійшло по підсудності.

Abgabendelikt *n* податковий злочин, злочин, пов'язаний з несплатою податків (*неповною сплатою*), злочин у сфері оподаткування.

Abgabensexekution *f*, *австр.* стягнення податків.

abgabenfrei *adj* неоподаткований податком, неоподаткований митом (*збором*), вільний від сплати податків (*мит, зборів*).

Abgabengesetz *n* закон про податки (*платежі, збори*).

Abgabenhoheit *f* виключне право визначати систему оподаткування.

Abgabenordnung *f* 1) положення про податки, податкове законодавство; 2) правила стягнення податків, правила стягнення мит (*зборів*).

Abgabenpächter *m* відкупник податків, перекупник податків.

Abgabenpflicht *f* податковий обов'язок, податкова повинність, обов'язок платити податок.

abgabenpflichtig *adj* оподатковуваний податком (*митом, збором*); той, що підлягає оподаткуванню; оподатковуваний.

Abgabenrecht *n* податкове право.

Abgabenrückstand *m* недоїмка, заборгованість (*по податках*).

Abgabenüberhebung *f* неправомірне стягнення податків, неправомочне стягнення податків (*зборів, мит*), стягнення податків у завищеному розмірі.

Abgabenverwaltung *f* податкове керування (*у колиш. НДР*).

Abgabepflicht *f* обов'язок здати; ◇ ~ des Finders обов'язок здавати знайдену річ (*напр. у стил знахідок, поліцію, міліцію*).

abgabepflichtig *adj* оподатковуваний податком

(митом, збором), що підлягає оподатковуванню.

Abgaberückstand *m* недоїмка, заборгованість (по податках).

Abgabesatz *m* 1) відсоток, що віднімається банком при продажі цінних паперів; 2) процентна ставка податкового збору.

Abgang *m* 1) вибуття (напр. зі списків), відхід (напр. у відставку, із займаної посади, зі служби); 2) недолік, недостача; 3) відправлення, від'їзд; 4) відсіювання (напр. абітурієнтів на вступних іспитах); 5) втрата, пропаж, збитки, втрати, недовага, збиток, витік; 6) збут (товарів); ◇ ~ ersetzen відшкодувати недостачу, покривати недостачу.

Abgänge *pl* вибуття; ◇ ~ von Grundfonds вибуття основних фондів.

Abgängigkeitsanzeige *f*, австр. повідомлення про пропажу особи безвісно відсутньою, заява про безвісну пропажу особи, заява про пропажу особи безвісно відсутньою; ◇ ~ erstatten заявити про безвісну пропажу людини, заявити про пропажу людини безвісно відсутньою (у поліцію).

Abgangsentschädigung *f* вихідна допомога.

Abgangsschein *m* свідчення про закінчення навчального закладу.

Abgangswinkel *m* кут пострілу.

abgaunern *vt* виманювати шляхом обману, виманювати шахрайським шляхом, наколювати, розм. наколотити.

abgeben *vt* 1) здавати, передавати, вручати, уступати, повертати; 2) відпускати (напр. готову продукцію); 3) продавати (напр. цінні папери на біржі); 4) відраховувати.

Abgebot *n* більш вигідна пропозиція (на торгах).

Abgebrannte *m, f* погорілець.

abgebrochen *adj* нескладний (напр. мова).

abgedankt *adj* відставний, у відставці, відмовлений (напр. від престолу).

abgefahren *adj* померлий, померла.

abgegliedert *adj* той, що відділився; той, що відокремився.

abgehen *vi* 1) розходитися, знаходити збут (про товар); 2) відходити, відправлятися.

abgekartet *adj* обговорений; ◇ ein ~es Spiel задалегідь обговорена справа, сфабрикована справа, розігрувати як по нотах справу.

abgekürzt *adj* скорочений, прискорений, усічений; ◇ ein ~es Verfahren прискорена процедура, спрощена процедура (метод).

Abgeld *n* дизажіо (зниження ринкового курсу від номінальної вартості цінних паперів, векселів і т.п.), знижка.

abgelten *vt* відшкодувати, компенсувати; ◇ (j-s) Ansprüche ~ задовольняти (чий-н.) претензії.

Abgeltung *f* 1) відшкодування, компенсація; 2) винагорода, премія; 3) оплата; ◇ ~ des Erholungsurlaubs грошова компенсація за невикористану відпустку.

Abgeltungsbetrag *m* розмір відшкодування, сума відшкодування.

abgemergelt *adj* змучений, виснажений.

Abgeordnete *f, m* депутат, делегат.

Abgeordnetendiäten *pl* грошове утримання депутатів.

Abgeordnetenhaus *n* 1) іст. парламент Західного Берліна; 2) парламент міста, міський парламент; 3) палата представників США; 4) іст. палата депутатів (нижня палата парламенту Пруссії).

Abgeordnetenimmunität *f* депутатська недоторканність, депутатський імунітет.

abgerechnet *adv* 1) за винятком; 2) крім; 3) оплачений; ◇ die Auslagen ~ не враховуючи власні витрати, за винятком власних витрат; diese Umstände ~ якщо відволіктися від цих обставин, якщо не враховувати ці обставини, не враховуючи цих обставин.

Abgewährzettel *m* свідцтво, видане новому акціонерові.

abgleichen *vt* 1) балансувати, збалансувати; 2) зрівнювати, вирівнювати.

Abgleiten *n* поведінка; ◇ gesellschaftswidriges ~ антигромадська поведінка, антигромадський учинок, асоціальна поведінка, асоціальний учинок.

Abgrenzung *f* 1) розмежування, відмежування; 2) фін. лімітування; 3) бухг. розмежування (витрат і надходжень, що відбуваються в різні звітні періоди); 4) розмежування, відділення; ◇ ~ eines Diebstahls von einer Unterschlagung відмінність крадіжки від привласнення; ~ eines tödlichen Unfalls vom Selbstmord відмінність нещасного випадку зі смертельним наслідком від самогубства; ~ von Grundstücken розмежування земельних ділянок, відмежування земельних ділянок; ~ von Unfall und Mord відмінність нещасного випадку від навмисного вбивства; ~ der Zuständigkeit обмеження підсудності.

Abgrenzungslinie *f* розмежувальна лінія, межева лінія, межа.

Abgrenzungsposten *pl* розмежувальні статті балансу.

Abguss *m* зліпок.

Abgussanfertigung *f* виготовлення зліпків.

Abgussmasse *f* зліпочна маса.

Abgussmaterial *n* речовина для виготовлення зліпків, зліпочна маса.

Abgussverfahren *n* наливний спосіб виготовлення зліпка зі сліду (*zincового*).

abhalten *vt* 1) утримувати, затримувати, не пропускати, перешкоджати проходженню; 2) проводити (*збори, засідання*); 3) приймати (*у приймальні посадової особи*); \diamond von der Eingehung der Ehe ~ утримувати від вступу до шлюбу; von strafbaren Handlungen ~ утримувати від карних діянь, утримувати від протиправних діянь (*дій*).

abhandeln *vt* виторговувати (*що-н. у кого-н.*).

abhanden: abhandenkommen *adv* пропадати (*у кого-н.*), загубитися, втратитися (*про що-н., кого-н.*).

Abhandenkommen *n* пропажа, втрата.

Abhandlungsausweis *m* свідоцтво про виконання заповіту.

Abhandlungsgericht *n* суд, що займається питаннями виконання заповітів.

abhängig *adj* залежний.

Abhängigkeit *f* залежність; \diamond funktionale ~ функціональна залежність; gegenseitige ~ взаємна залежність; in ~ geraten опинитися в залежності; internationale ~ залежність від інших держав; korrelative ~ кореляційна залежність.

Abhängigkeitsverhältnis *n* відношення залежності, залежне становище; \diamond in ein ~ zu (*j-m*) geraten потрапити в залежність від (*кого-н.*).

abheben *vt* знімати з рахунку (*гроші*).

abheften *vt* 1) підшивати документ, брошурувати документ(*у*); 2) виймати аркуші (*зі справи, зошита, швидкописача*).

abhelfen *vi* 1) усувати труднощі, усувати недолік; 2) задовольняти скаргу, виконувати скаргу.

Abhilfe *f* 1) усунення труднощів, усунення недоліків, вихід із скрутного становища; 2) задоволення (*скарги*); \diamond ~ einer Beschwerde schaffen задовольняти скаргу; ~ finden знайти вихід зі скрутного становища, знаходити вихід з скрутного становища.

Abhilfemaßnahme *f* 1) заходи (*проти чого-н.*); 2) тимчасові заходи; 3) допоміжні заходи.

Abhilfsmöglichkeit *f* 1) можливість усунення недоліків; 2) можливість задоволення (*скарги*); \diamond rechtliche ~ 1. можливість усунення недоліків правовими засобами (*у рішенні справи*); 2. правова можливість задоволення (*скарги*).

Abhilferecht *n* право суду вищої інстанції усунути недолік, допущений судом першої

інстанції, усунення судової помилки судом нижчої інстанції (*з боку вищої*).

Abhilfverfahren *n* 1) виробництво по розгляду скарг; 2) обов'язкове провадження з розгляду скарг судом (*якщо скарга надійшла на дії уряду*).

Abholerausweis *m* документ на пред'явника.

Abholungsanspruch *m* право на повернення рухомого майна (*що перебуває на чужій земельній ділянці*).

Abholzungsrecht *n* право на вирубку (*лісу*).

Abhörapparat *m* 1) апарат для прослуховування телефонів, пристрій для підслуховування телефонних переговорів, пристрій для підслуховування; 2) *розм.* пристрій для прослуховування записів.

Abhören *n* 1) прослуховування; 2) підслуховування; \diamond ~ von Telefongesprächen підслуховування телефонних розмов, прослуховування телефонних розмов.

Abhörgesetz *n* закон про заборону прослуховування телефонних розмов, закон про заборону на прослуховування телефонів.

abhörsicher *adj* захищений від підслуховування, захищений від прослуховування.

Abhörung *f* заслуховування (*свідків, експертів*);

Abhörvorrichtung *f* 1) апарат для прослуховування телефонів, пристрій для підслуховування телефонних переговорів, пристрій для підслуховування; 2) *розм.* пристрій для прослуховування записів.

Abhörzentrale *f* 1) центр перехоплення (*повідомлень*); 2) центр підслуховування.

abhudeln *vi* недбало виконувати, несумлінно виконувати.

Abirrung *f* 1) відхилення; 2) омана; \diamond ~ des Verbrechens омана щодо злочину (*різновид фактичної помилки*); sexuelle ~ сексуальне відхилення.

Abjudikation *f* позбавлення (*яких-н. прав по суду, у судовому порядку*), відмова в позові.

abjudizieren *vi* позбавляти (*яких-н. прав по суду*), відмовляти в позові.

Abkehr *f* відмова, відхід (*напр. від переконань*); \diamond ~ von seiner Familie віддалення від родини, розрив з родиною.

Abklärung *f* встановлення; \diamond ~ des Tatbestands *швейц.* встановлення наявності складу злочину; ~ des Verschuldens *швейц.* встановлення провини.

Abkommen *n* угода, договір, конвенція; \diamond ein ~ auflösen розірвати угода; ein ~ paraphieren парафувати угоду (*завірити підписами*); ein ~ treffen укласти договір, досягати угоди;

ein ~ verletzen порушувати угоду; bilaterales ~ двостороння угода; kurzfristiges ~ короткострокова угода; langfristiges ~ довгострокова угода; luftrechtliches ~ угода по повітряному праву; multilaterales ~ багатостороння угода; nachträgliches ~ 1. додаткова угода; 2. угода (*підписане, укладене*) заднім числом, угода після здійснення факту; offenes ~ відкрита угода: угода, відкрита для приєднання інших учасників (*третьої сторони*); provisorisches ~ тимчасова угода; räuberisches ~ кабальна угода, угода на кабальних умовах; vorläufiges ~ попередня згода; zu einem ~ gelangen дійти згоди; zusätzliches ~ додаткова угода; ~ über die internationale Hinterlegung gewerblicher Muster угода про міжнародне депонування промислових зразків.

Abkommenstext *m* текст угоди.

Abkommenswortlaut *m* текст угоди.

Abkömmling *m* нащадок.

Abkürzung *f* 1) скорочення, зменшення; 2) скорочення, аббревіатура; ◇ ~ der Ladungsfrist скорочення строку між врученням повістки й судовим засіданням.

Abladegeschäft *n*, *торг.* торгова угода імпортера з іноземною фірмою-постачальником.

Abladegewicht *n* відвантажувальна вага (*визначається в порту відвантаження*).

Abladeklauseln *pl* пункти контракту про відвантаження (*містять витрати по навантаженню, місяця відвантаження й призначення, строки*).

abladen *vt* 1) вивантажувати 2) відвантажувати, відправляти (*партію товару*).

Ablader *m* сторона в договорі фрахту, на якій лежить обов'язок завантаження корабля.

Ablage *f* 1) склад, місце зберігання; 2) архів, місце зберігання справ, сховище для справ; 3) підшивка й зберігання документів.

Ablagerung *f* 1) складування, зберігання на складі; 2) витримування (*для поліпшення якості*).

ablassen *vt* 1) уступати, переуступати (*товар*); 2) *розм.* падати в ціні; 3) відпускати (*товар*).

Ablauf *m* 1) хід, перебіг (*подій*); 2) закінчення (*строку*); 3) процес розвитку, розвиток, послідовність (*подій*); ◇ ~ der Bewährungszeit 1. закінчення строку умовного осуду; 2. закінчення строку умовно-договорного звільнення; ~ der Frist закінчення строку; ~ der Gültigkeit eines Vertrages спливу строку дії договору (*контракту*); ~ der Hauptverhandlung хід судового розгляду; ~ der Verjährungsfrist спливу терміну давнини; ~ der Wahlperiode закінчення повно-

важень, закінчення строку повноважень; ~ des Strafverfahrens хід судочинства по кримінальних справах (*кримінально-процесуальних справах*); durch ~ der Verjährungsfrist kraftlos geworden той, що втратив силу після закінчення строку давнини; nach ~ після закінчення (*напр. строку*).

ablaufen *vi* 1) минати, закінчуватися (*про строк*); 2) відбуватися, виникати, розгортатися (*напр. про судовий процес*); ◇ der Pass ist ~ паспорт прострочений; die Tagung ~ засідання йде своїм ходом, засідання йде своєю чергою; der Vertrag ist abgelaufen строк договору минув.

Ablauffrist *f* строк (*договору, векселя й т.п.*).

Ablaufhemmung *f* призупинення строку давнини.

Ablauforganisation *f* організація виробництва за принципом регулювання послідовності операцій.

Ablaufplan *m* поточний план, оперативний план.

Ablaufpolitik *f* політика стабілізації економіки.

Ablaufpunkt *m* пункт виступу колони.

Ablaufsteuereinheit *f* державний апарат, державна машина, державний механізм.

Ablaufstörung *f* порушення ходу (*судового*) процесу.

Ablebensfall *m* смертельний випадок; ◇ im ~-е у випадку смерті.

Ablebensversicherung *f* страхування життя, страхування на випадок смерті.

ablegen *vt* 1) підшивати в справу, розкладати (*пошту, справи*); 2) складувати, поміщати на склад; 3) сортувати.

Ablegung *f* складання, здача, дача показань; ◇ ~ des Eides приймати присягу.

Ablehnbarkeit *f* правова можливість відводу (*напр. судді*); ◇ ~ eines Gesuches правова можливість відхилення клопотання.

ablehnen *vt* 1) відхиляти, відмовляти; 2) відводити, давати відвід.

Ablehnende *f*, *m* особа, що заявляє відвід.

Ablehnung *f* 1) відхилення, відмова; 2) відвід (*напр. судді*); ◇ ~ der Einstellung 1) відмова в прийомі на роботу; 2) відмова в припиненні справи; ~ der Eröffnung der Hauptverhandlung відмова від відкриття судового розгляду; ~ der Zulassung 1) відмова в допуску (*напр. у зал суду*) 2) відмова в дозволі практикувати (*напр. лікарів, адвокатів*); ~ des Ersuchens відхилення клопотання; ~ des Gutachtens відхилення висновку експерта; ~ des Richters відвід судді; ~ des Sachverständigen відвід експ-

перта; ~ eines Beweisantrages відмова в клопотанні про надання доказів, відхилення клопотання про надання доказів; ~ eines Gnadenrweises відхилення клопотання про помилування; ~ von Gerichtspersonen відвід членів суду.

Ablehnungsanordnung *f* розпорядження про відмову, розпорядження про відхилення, розпорядження про відвід (*напр. члена суду*).

Ablehnungsantrag *f* клопотання про відвід.

Ablehnungsanzeige *f* заява про відвід.

ablehnungsberechtigt: **ablehnungsberechtigt sein** *adj* мати право заявляти відвід, мати право на відвід.

Ablehnungsbeschluss *m* визначення про відвід, рішення про відвід.

Ablehnungserklärung *f* заява про відвід, заява про відхилення.

Ablehnungsfrist *f* строк відводу.

Ablehnungsgesuch *n* клопотання про відвід

Ablehnungsgrund *m* підстава для відводу

Ablehnungsrecht *n* право відводу, право на відвід; ◇ ~ des Angeklagten право обвинуваченого заявляти відвід, право обвинуваченого на відвід (*на заяву про відвід*).

Ablehnungsverfahren *n* порядок відводу, порядок відхилення, процедура відводу.

Ableistung *f* відбування; ◇ ~ der Dienstzeit відбування терміну служби (*в армії*); ~ eines Eides прийняття присяги; zug ~ eines falschen Eides verleiten підбурювати до приношення помилкової присяги.

Ableugnung *f* заперечення.

ablichten *vt, розм.* зробити ксерокопію.

Ablieferung *f* передача, вручення, поставка, доставка; ◇ ~ an ein anderes Gericht; *австр.* передача в інший суд; ~ des Verdächtigten an den Untersuchungsrichter доставка підозрюваного до слідчого судді; ~ zug Strafvollstreckung відправлення засудженого для відбування покарання

Ablieferungsbedingung *f* умова поставки.

Ablieferungsfrist *f* строк поставки.

Ablieferungsort *f* місце виконання договору про поставку.

Ablieferungsvertrag *m* договір про поставку, договір поставки.

abliegen *vi* зберігати товар на складі (*до певного строку*).

ablohnen *vt* 1) розраховувати при звільненні; 2) розплатуватися (*за виконану роботу*).

Ablokation *f* здавання під найм, здача в оренду.

ablösbar *adj* що підлягає викупу; той, що має право на викуп.

ablöschen *vt* погашати (*борг, кредит*), покривати (*витрати*).

Ablöselieferung *f* відшкодована поставка, поставка з метою відшкодування, компенсаційна поставка.

Ablöselieferungen *pl* компенсаційні поставки (*у рахунок зобов'язань*).

ablösen *vt* 1) погашати (*борг, кредит*), викупувати (*напр. цінні папери*); 2) вилучати (*напр. капітал зі справи*); 3) поміняти, приходити на зміну; 4) звільнити.

ablöslich *adj* що підлягає викупу, що має право викупу.

Ablösung *f* 1) сплата, погашення, викуп; 2) звільнення, звільнення з посади, зняття з посади; ◇ ~ einer Hypothek погашення іпотеки, погашення іпотечної заборгованості; ~ einer Rente заміна пенсії одноразовою виплатою; ~ einer Schuld 1) погашення боргу; 2) анулювання боргу; 3) сплата боргу іншою особою замість боржника, переуступка боргу; ~ von Dienstbarkeiten викуп сервітутів; ~ von Gebäudeteilen викуп частини будинку.

Ablösungsanleihe *f* конверсійна позика.

Ablösungsbetrag *m* сума викупу, відступне, відступні, відступна сума.

Ablösungsfonds *m* викупний фонд.

Ablösungsgericht *n, іст.* суд по справах про викуп вотчинних повинностей.

Ablösungsrecht *n* право на викуп.

Ablösungsrente *f, іст.* викупна рента.

Ablösungsrezeß *m* угода про викуп.

Ablösungsschuld *f* зобов'язання по викупу повинності, зобов'язання по погашенню іпотеки.

Ablösungsverfahren *n, іст.* процедура викупу вотчинних повинностей.

Abmachung *f* угода; ◇ eine ~ treffen укласти угоду, домовлятися (*про що-н.*); gütliche ~ полюбовна угода; vertragsmäßige ~ договірна угода.

Abmahnung *f* відмовляння від висновку угоди (*один із прийомів недосконалої конкуренції*).

Abmarkung *f* 1) установка прикордонних знаків; 2) встановлення меж земельних ділянок в натурі, установка межових знаків, накладення межових знаків.

Abmaß *n* 1) розмір, вимір; 2) відхилення розміру, допуск.

Abmeierung *f, іст.* позбавлення права користування землею (*за недоїмки або недбале ведення господарства*).

Abmeldeschein *m* довідка про зняття з обліку, довідка про виписку (*напр. з будинкової книги, паспортного стола*).

Abmeldung *m* зняття з обліку, виписка, відкріплення, одержання відкріпного талона; ◇ ~ *vornehmen* зняти з обліку, виписувати (*напр. з будинкової книги, з місця прописки*).

Abnahme *f* 1) зняття; 2) прийняття, приймання; 3) збиток, зменшення; 4) зниження; ◇ ~ *der Kriminalität* зниження рівня злочинності; ~ *der Waffe* вилучення зброї, конфіскація зброї; ~ *des Siegels* зняття печатки, зняти печатку (*розкриття приміщення, сейфа*); ~ *eines Bauwerks* приймання будови; ~ *eines Eides* прийняття присяги; ~ *von Fingerabdrücken* зняття відбитків пальців.

Abnahmeberechtigung *f* право приймати (*напр. іспиту*), право робити здачу (*приймання*).

Abnahmebestätigung *f* підтвердження про одержання.

Abnahmeordnung *f* (*правовий*) порядок здачі-приймання.

Abnahmepflicht *f* 1) обов'язок прийняти (*замовлення, виконання, товар*); 2) обов'язок зробити процедуру здачі-приймання.

abnahmepflichtig *adj* що підлягає обов'язковій здачі-прийманню.

Abnahmeverweigerungsrecht *n* право замовника відмовитися від приймання товару, що не відповідає умовам угоди.

Abnahmeverzug *m* затримка із прийняттям, прострочення прийняття (*напр. товару*).

abnehmen *vt* 1) купувати, закуповувати; 2) приймати (*товар, готову продукцію*); 3) приймати до оплати, акцептувати; 4) *vi* зменшуватися, спадати, йти на спад.

Abnehmer *m* 1) клієнт, покупець, замовник; 2) приймальник, особа, яка здійснює приймання; 3) акцептант (*напр. векселя*); 4) споживач.

Abnehmerland *n* країна, що надає притулок, приймаюча країна.

abnötigen *vt* 1) вимагати (*гроші*), займатися рекетом; 2) змушувати, примушувати, примушувати (*до визнання*).

Abnutzungsgebühr *f* плата за користування.

abolieren *vt* 1) скасовувати (*напр. закон*); 2) помилювати, надавати помилювання; 3) припиняти (*напр. слідство*); 4) знищувати.

Abolition *f* 1) скасування (*напр. закону*); 2) помилювання; 3) припинення (*напр. слідства*).

Abolitionsbrief *m* указ про помилювання.

Abolitions gesuch *n* прохання про помилювання.

Abordnung *f* 1) делегація; 2) відрядження; ◇ ~ *eines Richters an ein anderes Gericht* тимчасове направлення судді в інший суд.

Abordnungsgeld *n* відрядні гроші, компенсаційні виплати за направлення на іншу тимчасову роботу.

Abort *m* аборт; ◇ *krimineller* ~ кримінальний аборт.

abpachten *vt* брати в оренду.

abqualifizieren *vt* 1) давати негативну оцінку (*чому- н.*), негативно оцінювати (*що-н.*); 2) дискваліфікувати.

abrechnen *vi* 1) робити розрахунок, розраховуватися, розплатуватися; 2) відраховувати, віднімати, утримувати (*гроші*) порахувати, вирахувати;

Abrechnung *f* 1) підведення підсумку, (*фінансовий*) звіт, розрахунок; 2) ліквідація розрахунків; 3) відрахування ◇ ~ *vorlegen* представляти звіт.

Abrechnungsbeleg *m* розрахунковий документ; виправдувальний документ по розрахунках, що підтверджує розрахунковий документ.

Abrechnungsbogen *m* розрахункова відомість, розрахунковий лист.

Abrechnungsbörse *f* розрахункова палата, клірингова палата.

Abrechnungsbuchung *f* бухгалтерський запис, бухгалтерська проводка.

Abrechnungsjahr *n* звітний рік.

Abrechnungskonto *n* допоміжний розрахунковий рахунок.

Abrechnungskurs *m* взаємний розрахунок за курсом (*валют*).

Abrechnungsleistungen *pl* ведення рахунків.

Abrechnungsrückstand *m* заборгованість за розрахунками.

Abrechnungsverkehr *m* 1) спосіб обліку, метод обліку, метод розрахунку, спосіб розрахунку; 2) система безготівкового розрахунку з декількома учасниками; 3) клірингові операції, клірингові розрахунки.

Abrechnungszeitraum *m* звітний (*фінансовий*) період.

Abrede *f* 1) заперечення, заперечування; 2) угода; 3) пункт торговельного договору, стаття торговельного договору, умова торговельного договору.

Abreißen *n* зривання; ◇ ~ *öffentlicher Bekanntmachungen* зривання публічних оголошень, зрив публічних оголошень; ~ *von Siegeln* зрив печатки.

Abrichten *n* дресирування; ◇ ~ *der Hunde im Spurenaufnehmen* навчання собаки роботі по сліду.

Abriegelungsgruppe *f* відсічна група, група блокування.

Abrogation *f* скасування (*закону*), анулювання (*замовлення*).

Abroilkosten *pl* витрати по доставці вантажу до товарної станції.

Abruf *m* 1) відкликання; 2) виклик, вимога, зажадання; 3) вилучення з обігу, нуліфікація (*грошових знаків*); 4) вимога про сплату; \diamond auf ~ по відкликанню; auf ~ kaufen купляти по відгуку покупця, купляти на вимогу покупця.

abrufen *vt* 1) відкликати (*товар*); 2) вимагати сплату, вимагати оплату; 3) вимагати повернення.

Abruffermin *m* термін вимоги

abrüsten *vi* роззброюватися

Abrüstung *f* роззброювання; \diamond allgemeine und vollständige ~ загальне й повне роззброювання.

Abrüstungsabkommen *n* угода про роззброювання, договір про роззброювання, конвенція про роззброювання.

Abrüstungsverhandlungen *pl* переговори про роззброювання.

Abrüstungsvorschlag *m* пропозиція по роззброюванню.

Absatz *m* 1) збут; 2) підбори (*взуття*); \diamond ~ von Diebesgut збут краденого; vertraglich fixierter ~ збут, передбачений у договорі; обговорений у договорі обсяг збуту.

Absatzbehinderung *f* перешкоджання збуту, перешкода збуту.

Absatzfondgesetz *n* закон про створення фондів, що сприяють збуту.

Absatzgenossenschaft *f* товариство по збуті.

Absatzmöglichkeiten *pl* можливості збуту.

Absatzmöglichkeit *f* можливість збуту.

Absatzplus *n* збільшення збуту, приріст збуту; \diamond ein leichtes ~ erzielen досягти невеликого приросту збуту.

Absatzquelle *f* канал збуту.

Absatzrückgang *m* скорочення збуту; \diamond ~ erleiden підлягати другому скороченню збуту.

Absatzstelle *f* збутовий орган, орган збуту.

Absatzsteuer *f* податок з обігу.

Absatzträger *m* особа, що здійснює збут, збувальник; організація, що здійснює збут.

Absatzvermittlung *f* посередництво в збуті.

Absatzweg *m* канал збуту.

abschaffen *vt* скасовувати, ліквідувати, усувати; \diamond Gezet ~ скасовувати закон; Missbrauche ~ припинити зловживання.

Abschaffung *f* 1) скасування, ліквідація, усунення; 2) висилка, виселення; \diamond ~ der Todesstrafe скасування страти; ~ einer Person висилка особи, виселення особи.

abschätzbar *adj* оцінюваний, що піддається оцінці.

abschätzen *vt* оцінювати, розцінювати, визначати; \diamond eine Entfernung ~ визначати відстань.

Abschichtung *f* 1) розшарування (*напр. населення за рівнем доходів*); 2) виділ (*спадкоємця*), розділ (*майна*).

Abschichtungsbilanz *f* баланс майнового стану товариства (*супільства, спільного підприємства*) при виході одного з компаньйонів.

Abschieben *n* збут; \diamond ~ falschen Geldes збут підrobлених грошей.

abschieben *vt* 1) висилати, видворяти, видаляти; 2) звальювати (*напр. із себе провину*), перекладати; \diamond eine Schuld von sich auf (*j-n*) ~ перекладати свою провину на (*кого-н.*), звальювати свою провину на (*кого-н.*).

Abschiebung *f* висилка, виселення; \diamond ~ von Ausländern висилка іноземців із країни.

Abwanderung *f* 1) переселення, еміграція; 2) витік, відтік (*напр. капіталу*); 3) відхожий промисел.

Abwandlung *f* зміна; \diamond ~ des Grunddelikts зміна основного делікту.

Abwasser *n* стічні води, *тех.* відпрацьована вода; вода, що відходить; \diamond gewerbliche ~ промислові стічні води, виробничі стічні води; häusliche ~ побутові стічні води.

Abschied *m* відставка, звільнення; \diamond (*j-m*) den ~ geben звільняти, звільнити (*кого-н.*); den ~ nehmen звільнитися зі служби (*займаної посади*), піти у відставку.

Abschiedsbrief *m* передсмертний лист; \diamond ~ eines Selbstmörders передсмертний лист самогубця.

Abschiedsgesuch *n* заява про відставку.

abschießen *vt* стріляти, вистрілити, робити постріл.

Abschlag *m* 1) зниження курсу (*цінних паперів*); 2) аукціон, на якому поступово знижується ціна; продаж з аукціону зі зниженням ціни; 3) поступка, знижка; 4) аванс, задаток; \diamond auf ~ kaufen купувати зі зниженням ціни; auf ~ zahlen вносити як авансовий внесок, вносити як попередній внесок (*при платежі на виплат*); (*etw.*) in ~ bringen підняти із ціни (*яку-н. суму*).

abschlagen *vt* 1) знижувати курс цінних паперів; 2) віднімати, утримувати (*гроші*); 3) *vi* падати в ціні, знижуватися в ціні.

abschlägig *adj* 1) негативна (*напр. відповідь*); 2) негативно (*відповідати*); \diamond ~ beantworten відмовляти; ~ bescheiden відмовляти (*у проханні*), давати негативна відповідь, виносити негативне рішення; ~e Antwort erhalten одержувати відмову, одержувати негативну

відповідь; ~er Bescheid відмова, негативне рішення; eine Eingabe ~ bescheiden дати негативна відповідь на заяву; sein Gesuch wurde ~ beschieden його прохання було відхилено.

abschlägig *adj* 1) розстрочка; 2) бухг. заліковий, у залік; 3) у рахунок боргу, у рахунок остаточного розрахунку.

Abschlagsdividende *f* попередній дивіденд.

Abschlagsverteilung *f* 1) розподіл частини сум, виручених від реалізації конкурсної маси; розподіл часток, що сплачуються, при конкурсному виробництві; 2) попередній розподіл майна між компаньйонами.

Abschlagszahlung *f* 1) частковий внесок; 2) аванс, задаток, частковий внесок (*при купівлі на виплат у/або погашенні боргу*); 3) оплата на виплат; 4) платіж у рахунок остаточного розрахунку.

abschleichen *vt* отримувати шахрайським шляхом.

Abschleppdienst *m* евакуаційна служба (*аварійних або неправильно припаркованих автомобілів*).

Abschleppen *n* буксирування (*транспортного засобу*).

abschließen 1) закінчувати; 2) укладати (*договір*); 3) закривати рахунок.

Abschluss *m* 1) закінчення, завершення; 2) укладення (*договору*); 3) закриття рахунку; 4) підготовка сальдо, сальдування; 5) підведення підсумків; ◇ ~ der Hauptverhandlung закінчення судового розгляду; ~ des Ermittlungsverfahrens закінчення попереднього слідства; ~ des Haushalts укладання бюджету; ~ des Haushaltsjahres закінчення господарського року, закінчення бюджетного року; ~ des Rechnungsjahres закінчення фінансового року, закінчення бюджетного року; ~ des Verfahrens закінчення виробництва в справі; ~ eines Arbeitsvertrages укладання трудового договору; ~ völkerrechtlicher Verträge укладання міжнародних договорів; bis zum ~ des Verfahrens до закінчення процесу.

Abschlussagent *m* уповноважений на укладання договору; особа, що уповноважена на підписання договору, торговельний агент.

Abschlussakt *m* заключний акт (*напр. міжнародної наради*).

abschlussberechtigt *adj* той, хто має право скласти правочин (*договір, угоду*), дієздатний; ◇ ~ sein мати право укладати договір (*угоду й т.н.*).

Abschlussbericht *m* 1) заключне повідомлення; 2) підсумкове зведення; 3) висновок (*у справі*).

Abschlussbeurteilung *f* характеристика, видана при закінченні роботи (*навчання, служби*), випускна характеристика (*випускникам вузів, школи*).

Abschlussbuchung *f* заключний бухгалтерський запис.

Abschlussfreiheit *f* свобода укладання договору.

Abschlusskonten *pl* 1) балансові рахунки; 2) аквізаційні витрати (*витрати, пов'язані з укладанням страхового договору*).

Abschlussmenge *f* договірна кількість, контрактна кількість (*товару*).

Abschlusspflicht *f* обов'язок підприємства укладати договір поставки (*надання послуг напр. у рамках держзамовлення*).

Abschlussprotokoll *n* заключний протокол (*напр. переговорів*).

Abschlussprovision *f* агентська комісія, комісія посередника (*комісійні за укладення угоди*).

Abschlussprüfer *m* ревізор, що перевіряє підсумковий баланс підприємства, аудитор.

Abschlussprüfung *f* перевірка бухгалтерських книг після закінчення певного періоду, перевірка підсумкового балансу.

Abschlussstizung *f* заключне засідання.

Abschlussstichtag *m* день закриття балансу, день курсового розрахунку.

Abschlussübersicht *m* заключний огляд, (*аналітична*) пояснювальна записка до річного звіту.

Abschlussvergütung *f* агентська комісія, комісія посередника (*комісійні за висновок угоди*).

Abschlussvernehmung *f* заключний допит; ◇ ~ des Beschuldigten заключний допит обвинувачуваного.

Abschlussvollmacht *f* повноваження здійснювати юридичні дії.

Abschlusszwang *m* установлена законом обов'язок укладати договори (*для деяких підприємств*).

Abschnitt *m* розділ, стадія; ◇ ~ des Strafverfahrens стадія кримінального процесу.

Abschnittsbevollmächtigte *m* дільничний; ◇ ~ der Volkspolizei дільничний уповноважений народної поліції (*у колиш. НДР*);

abschöpfen *vt* вилучати (*напр. капітал*).

Abschöpfung 1) вилучення (*напр. капіталу*); 2) зменшення (*ціни, вартості*); 3) податок на ввезені в ЄС сільськогосподарські товари; 4) мито для захисту внутрішнього сільськогосподарського ринку.

Abschreckung *f* залякування; ◇ ~ zukünftiger Täter залякування потенційних злочинців.

Abschreckungsstreitmacht *f* 1) сили залякування; 2) ударні стратегічні сили.

Abschreckungsfunktion *f* відлякування, залякування; ◇ ~ der Strafe загальнопревентивна функція покарання.

Abschreckungsidee *f* ідея залякування (*y теорії покарання*).

Abschreckungskräfte *pl* сили залякування.

Abschreckungssystem *n* система залякування.

Abschreckungstheorie *f* доктрина залякування, теорія залякування.

abschreiben *vt* 1) переписувати, списувати; 2) відмовляти (*y писемній формі*); 3) скасовувати (*y писемній формі*); 4) амортизувати, нараховувати амортизаційні відрахування; 5) списувати (*з рахунку, з балансу*); 6) анулювати.

Abschreibepolice *f* генеральний поліс (*поліс, зі страхової суми якого віднімаються суми партій, що відправляються*).

Abschreiberei *f* плагіат.

Abschreibung *f* 1) списання (*з рахунку*); 2) амортизація, амортизаційні відрахування; ◇ ~ eines Grundstückс виключення земельної ділянки з поземельної книги; ~ vom Konto списання з рахунку; außerplanmäßige ~ позапланові амортизаційні відрахування; planmäßige ~ планові амортизаційні відрахування.

Abschreibungsgesellschaft *f* інвестиційна компанія з пільговим оподаткуванням.

Abschreibungsnorm *f* норма амортизації, норма нарахування амортизації.

Abschreibungsvermerk *m* оцінка про списання з рахунку, оцінка про зняття з балансу.

Abschreckungsmacht *f* сили залякування.

Abschrift *f* копія; ◇ eine ~ anfertigen виготовляти копію, виготовляти копію (*документа в письмовому, машинописному виді або у вигляді комп'ютерної роздруковки*); ~ des Urteils копія вироку; beglaubigte ~ засвідчена копія.

Abschriftgebühr *f* плата за зняття копії (*напр. у машинописному бюро*).

Abschriftladeschein *m* дублікат коносаменту, дублікат накладної (*другий екземпляр*).

Abschussregelung *f* регулювання відстрілу (*диких тварин, напр. шляхом ліцензування відстрілу, встановлення строків відстрілу*).

abschwören *vi* 1) відрікатися, відмовлятися (*напр. від своїх показань*); 2) заперечувати, відмовлятися (*під присягою*); ◇ seine Unterschrift ~ заперечувати дійсність свого підпису під присягою.

Abschwungsphase *f* фаза спаду (*в економічному циклі*).

abschbar *adj* передбачуваний, що передбачається, доступний для огляду.

Absehen *n* відмова; ◇ ~ von Anklageerhebung відмова від порушення обвинувачення, відмова в порушенні обвинувачення; ~ von der Erhebung der Anklage відмова від порушення обвинувачення; ~ von der Strafverfolgung відмова від переслідування в карному порядку, відмова від порушення кримінальної справи, відмова від карного переслідування; ~ von der Strafvollstreckung відмова від переслідування в карному порядку, відмова від порушення кримінальної справи, відмова від карного переслідування; ~ von Maßnahmen der strafrechtlichen Verantwortlichkeit звільнення від кримінальної відповідальності; ~ von Strafe звільнення від покарання.

absehen *vi* (*von D*) відмовлятися, утримуватися (*від чого-н.*).

absenden *vt* відсилати, відправляти.

Absender, Abs. *m* відправник, адреса відправника (*на конверті*).

Absenderanweisung *f* інструкція відправника, рознарядка відправника.

Absenderhaftung *f* (*матеріальна*) відповідальність відправника.

Absenderverfügungen *pl* додаткові зміни умов договору перевезення відправником.

Absendervertrag *m* довгостроковий договір між відправником і експедитором.

Absendung *f* відправлення, відправлення, відсилання.

Absentismus *m* абсентизм, відхилення від виконання цивільних обов'язків.

Absetzbarkeit *f* змінюваність (*напр. судді*).

absetzen *vt* 1) виключати (*напр. суму з бюджету*), віднімати, утримувати; 2) збувати, продавати; 3) усунути з посади; 4) переносити (*строк*).

Absetzung *f* 1) звільнення з посади; 2) скасування (*напр. засідання суду*); 3) залік (*напр. у рахунок платежу*); 4) списання (*з рахунку, з балансу*); ◇ ~ der Gerichtsverhandlung скасування судового розгляду; ~ für Abnutzung зниження ціни через зношування, знижка на зношування, списання на амортизацію; ~ von der Liste виключення зі списку, виключення зі списків, виключення з опису

Absicherung *f* 1) захист (*від небезпеки*); 2) страхування (*від збитків*), охорона; 3) гарантія, забезпечення; ◇ ~ der Geistesfreiheit гарантія свободи совісті; ~ der Rechtskraft von Urteilen забезпечення законної сили вироків; ~ des Grundlohns забезпечення одержання основної заробітної плати (*мінімальної заробітної плати*).

Absicht *f* намір, задум, намір, ціль; ◇ ~ mit Vorbedacht обміркований намір;

betrügerische ~ шахрайський намір; böse ~ злий намір; fehlende ~ відсутність наміру, ненавмисність; geheimnisverletzende ~ намір, спрямований на розголошення таємниці; намір, спрямований на порушення конфіденційності; gemeinsame ~ спільний намір; in böswilliger ~ зі злим наміром; in guter ~ с добрими намірами; in selbstmörderischer ~ з метою самогубства; rechtswidrige ~ протиправний намір, протизаконний намір; tückische ~ підступний намір; verbrecherische ~ злочинний намір; vereinbarte ~ погоджений намір.

absichtlich *adj* навмисний, з наміром, що має намір.

Absichtlichkei *f* навмисність.

Absichtsanfechtung *f* навмисне заперечування (кредитора).

Absichtsdelik *n* навмисний делікт, навмисне правопорушення, навмисний злочин.

Absichtserklärung *f* заява про намір.

absichtslos *adj* ненавмисний, без наміру.

Absichtsverbrechen *n* навмисний злочин, заздалегідь спланований злочин, підготовлений злочин.

absichtsvoll *adj* навмисний.

absichtsvoll *adv* навмисно, з наміром.

Absinken *n* 1) (різке) зниження (напр. курсу цінних паперів); 2) спад, зниження, погіршення.

absolut *adj* абсолютний; ♦ ~e Strafunmündigkeit абсолютна неможливість залучення до кримінальної відповідальності (особи, що не досягла віку кримінальної відповідальності).

Absolutheit *f* абсолютність.

absolutio: absolutio ab actione *лат.* відмова в задоволенні позову за необґрунтованістю; ♦ ~ ab instantia відмова в задоволенні позову на процесуальних підставах.

Absolution *f* повне виправдання; ♦ j-m ~ erteilen вибачити провину (кому-н.).

Absolutismus *m* абсолютизм, самодержавство, монархія.

absolutistisch *adj* абсолютистський, самодержавний.

Absolutrecht *n* абсолютне право.

Absonderung *f* 1) виділення; 2) відокремлення, роз'єднання, відділення; 3) виділення частини майна з успадкованої (або конкурсної маси); ♦ ~ im Konkurs виділення майна з конкурсної маси, виділення частини майна з конкурсної маси.

Absonderungsrecht *n* 1) право відділення, право на відділення, право виділення, право

на виділення; 2) переважне право на відбір (яких-н.) предметів з майна неспроможного боржника в рахунок погашення боргу.

absorgen, sich (*um A*) *vi* турбуватися, мучитися турботою (про кого-н.).

Absorption *f* страх, абсорбція (поглинання).

Absorptionsprinzip *n* принцип поглинання (при визначенні покарання по сукупності злочинів).

abspähen *vi* оглядати (місцевість), вести спостереження (за ким-н.).

Abspenstigmachen *n* переманювання клієнтів (один з видів несумлінної конкуренції).

Absperrung *f* 1) загородження, оточення; 2) загороджувальний загін, бар'єр, блокпост.

Absprache *f* угода, домовленість, угода, змова; ♦ ~ versäumen не виконати домовленість; in ~ handeln діяти в змові.

absprechen *vi* відмовляти (кому-н.), заперечувати, позбавляти (кого-н.); ♦ dem Kläger ein Recht ~ відмовляти позивачеві в його праві.

abstammen *vi* походити (від кого-н., звідки-н.), бути родом (звідки-н.).

Abstämming *m* прямий нащадок, нащадок, нащадок по прямій лінії.

Abstammung *f* походження; ♦ eheliche ~ шлюбне походження.

Abstammungsgutachten *n* експертиза на встановлення походження особи; ♦ antropologisch-erbbiologisches ~ експертиза на встановлення походження особи по спадково-біологічних і антропологічних ознаках.

Abstammungsklage *f* позов про встановлення походження особи.

Abstammungsprinzip *n* принцип походження, принцип "права крові".

Abstammungsprozess *m* процес встановлення походження особи.

Abstammungsrecht *n* право громадянства на основі принципу "права крові"

Abstammungssache *f* справа про походження особи.

Abstammungsuntersuchung *f* дослідження походження (від певного батька), установлення батьківства, установлення факту батьківства.

Abstammungsurteil *n* рішення про походження особи (від певного батька), рішення про встановлення факту батьківства.

Abstammungsverfahren *n* виробництво по справах про походження особи.

Abstand *m* 1) відстань, дистанція, інтервал; 2) компенсація, відступні гроші, від-

ступні; \diamond ~ nehmen відмовлятися від здійснення вчинку, дистанціюватися (від здійснення злочину); ~ von einem angefangenen Verbrechen відмова від закінчення злочину

Abstandnahme *f* відмова; \diamond ~ von der weiteren Ausführung des Verbrechens відмова від подальшого виконання злочину.

Abstandsgeld *n* відступні, відступні гроші.

Abstandskoeffizient *m* коефіцієнт віддаленості.

Abstandszahlung *f* сплата відступного, сплата відступних (грошей); \diamond ~ im Mietrecht сплата відступного в орендному праві, сплата відступного в праві житлового наймання.

abstehlen *vi* вкрасти (в кого-н.).

absteigend *adj* низхідний, спадковий; \diamond ~e Linie der Verwandtschaft низхідна лінія спорідненості.

abstellen *vt* 1) відряджати, відрядити; 2) переслідувати, здійснювати переслідування; 3) припиняти (виконання), скасовувати; 4) погоджувати; 5) ставити на зберігання (автомобіль); 6) усувати, ліквідувати, припиняти (зловживання).

Abstellgleis *n* запасний шлях.

Abstellplatz *m* місце стоянки (автомобіля, транспортного засобу).

Abstellung *f* 1) скасування; 2) усунення, припинення.

Abstimmung *f* 1) голосування, балотування; 2) узгодження; 3) звірення документів (фінансових); \diamond ~ der Geschworenen голосування присяжних засідателів; ~ durch Aufstehen голосування шляхом вставання; ~ durch Handzeichen голосування шляхом підняття руки; ~ nach Listen голосування списком; allgemeine ~ загальне голосування; geheime ~ таємне голосування; in ~ за узгодженням; in offener ~ шляхом відкритого голосування; namentliche ~ поіменне голосування; offene ~ відкрите голосування.

Abstimmungsberechtigt що володіє правом голосу.

Abstimmungsberechtigung *f* право голосу.

Abstimmungsergebnis *n* результат голосування, підсумок голосування.

Abstimmungsfolge *f* послідовність голосування.

Abstimmungsgeheimnis *n* таємниця голосування.

Abstimmungspflicht *f* 1) обов'язок узгодження; 2) обов'язкова участь у голосуванні, обов'язковість участі в голосуванні.

Abstimmungspostkarte *f* поштова листівка, що підтверджує висновок біржової угоди.

Abstimmungsregeln *pl* правила голосування, порядок голосування.

abstoßen *vt* 1) продавати акції (граючи на зниження); 2) збувати товар за низькими цінами, розпродавати товар за низькими цінами; 3) сплачувати борг.

abstrakt абстрактний; \diamond ~e Betrachtungsweise абстрактний розгляд.

Abstraktion *f* абстракція; \diamond ~ von der Causa незалежність (зобов'язання) від юридичної чинності його підстав.

Abstraktionsprinzip *n* принцип абстракції (у деяких інститутах цивільного права).

abstreichen *vt* 1) давати знижку, уступати в ціні 2) списувати з рахунку

Abstrich *m* відрухування, утримання; \diamond einen ~ machen; einen ~ vornehmen скорочувати (бюджет, кошторис).

Abschuchung *f* огляд; \diamond ~ der Umgebung огляд околиці, огляд околиць, огляд прилягаючої місцевості, огляд навколишньої місцевості; ~ des Tatortes огляд місця події; ~ einer Brandstätte огляд місця події після пожежі; ~ von Räumen огляд приміщень.

Abtasten *n* сканування.

Abteilung *f* відділення, відділ, секція; \diamond ~ für Erlaubniswesen відділ видачі дозволів іноземцям на перебування в країні; ~ für Pass- und Meldewesen паспортний стіл; ~ für Personenstandswesen відділ запису актів громадянського стану, РАГС; ~ Transportmiliz відділення транспортної міліції, ВТМ; ~ zur Bekämpfung von Straftaten zum Nachteil sozialistischen Eigentums *іст.* відділ боротьби з розкраданнями соціалістичної власності й спекуляцією; ~ zur Sicherstellung von Bewegungen загін забезпечення руху.

Abteilungsabrechnung *f* облік витрат цеху (відділу).

Abteilungschef *m* начальник відділу, керівник відділу, керівник секції, начальник секції (підрозділу).

Abteilungsgewerkschaftsleitung *f* керівництво профспілкової організації відділу (підрозділу).

Abteilungsleiter *m* начальник відділу, керівник відділу.

Abteilungspräsident *m швейц.* начальник відділу, керівник відділу.

Abtötung *f* 1) знищення; 2) придушення; \diamond ~ der Leibesfrucht аборт, утертвіння плода.

abtragen *vt* 1) ліквідувати заборгованість, погашати (борг), відшкодовувати (збитки); 2) зносити, розбирати, демонтувати; 3) ампутувати; \diamond Beweise ~ надати докази; einen Termin ~ дотримуватися строку; Zinsen ~ виплачувати відсотки.

abträglich *adj* 1) шкідливий; 2) невідповідний; ◇ ~ der Gesundheit шкідливий для здоров'я.

Abtransport *m* 1) відправлення, відвантаження; 2) вивіз; 3) евакуація; ◇ ~ der Beute вивіз краденого.

abtreiben *vt* робити аборт.

Abtreibung *f* аборт; ◇ ~ der Leibesfrucht аборт; kriminelle ~ кримінальний аборт, verbotene ~ заборонений аборт.

Abtreibungsmittel *n* засіб для проведення незаконного аборту, засіб для проведення кримінального аборту, абортивний засіб (*препарат*).

Abtreibungsparagraf *m* стаття, що забороняє проведення аборту, стаття про заборону аборту, параграф про заборону аборту, стаття про аборт.

Abtrennung *f* 1) виділення; 2) відділення, відторгнення; ◇ ~ eines Ermittlungsverfahrens виокремлення матеріалів слідства в окреме провадження.

abtreten *vt* уступати, передавати.

Abtretende *m* цедент, що уступає право; поступатися на вимогу.

Abtretung *f* 1) цесія, поступка вимоги, переуступка зобов'язання; 2) *австр.* перенаямання; 3) цесія, передача території однієї держави іншій за згодою між ними (*у міжнародному праві*); ◇ ~ des Ersatzanspruches поступка вимоги про відшкодування; ~ einer Forderung поступка вимоги, переуступка вимоги, цесія; ~ eines Gebietes поступка території.

Abtretungserklärung *f* передатний напис.

Abtretungsurkunde *f* документ про поступку, документ про передачу, документ про переуступку.

Abtretungsverbot *n* заборона переуступки, заборона переуступки (*вимог*), заборона цесії.

Abtretungsvermerk *m* цесійний напис, напис про переуступку.

Abtretungsvertrag *m* 1) договір про поступку вимоги, угода по поступці вимоги, цесійний договір, цесійна угода; 2) договір про поступку території.

Aburteilung *f* винесення обвинувального вироку, винесення вироку, остаточний осуд; ◇ ~ ablehnen відмовитися від винесення вироку; ~ eines Einzelaktes осуд окремої дії; ~ im Ausland осуд за кордоном; ~ in einem Strafverfahren винесення обвинувального вироку в карному процесі, sofortige ~ негайний осуд.

Abusus *m* зловживання, неправильне використання, неправомочне використання.

Abverkauf *m* розпродаж.

Abwägung *f* зважування, обмірковування, оцінка; ◇ ~ von Folgen оцінка результатів дії.

Abwälzung *f* перекидання (*напр. ризику, відповідальності*); ◇ ~ der Verantwortlichkeit перекидання відповідальності; ~ des Risikos перекидання ризику (*на контрагента*).

Abwasserabgabe *f* податок за спуск стічних вод.

Abwasserbeseitigung *f* видалення стічних вод.

Abwassergeld *n* грошовий штраф за забруднення водойм стічними водами (*відходами*).

Abwehr *f* 1) оборона; 2) контррозвідка, органи контррозвідки; ◇ ~ bei Notwehr відбиття зазіхання при необхідній обороні, необхідна самооборона; ~ eines Angriffs відбиття нападу, відбиття зазіхання; ~ verbotener Eigenmacht захист від самоуправності; ~ von Gefahren запобігання небезпеці; ~ von Schäden запобігання збитку, захист від збитку.

Abwehranspruch *m* право на відбиття зазіхання.

Abwehrdienst *m* служба контррозвідки, контррозвідка.

abwehren *vt* 1) відбивати (*зазіхання*), захищатися (*від нападу*); 2) запобігати (*нещастю, катастрофі*); 3) відкидати, відхиляти, відмовлятися; ◇ einen Einwand ~ відкидати заперечення; ein Unglück ~ запобігати нещасному випадку.

Abwehrhandlung *f* дія, спрямована на відбиття нападу, захисна дія, оборонні дії.

Abwehrklage *f* негаторний позов, позов по захисту права.

Abwehrmittel *n* 1) засіб, використовуваний для відбиття нападу, засіб захисту, засіб оборони; 2) контррозвідувальний засіб, засіб контррозвідувальної роботи.

Abwehrorgan *n* орган контррозвідки, контррозвідувальний орган.

Abwehrpflicht *f* обов'язок запобігати будь-якому збитку, що може бути нанесений предмету правовідносин.

Abwehrrecht *n* право на самооборону, право на оборону.

Abwehrung *f* недопущення.

Abwehrverletzung *f* ушкодження, отримане при самообороні, ушкодження при самообороні, травма при самообороні.

abweichend *adj* що відрізняється (*від чого-н.*); ◇ ~e Meinung des Richters особлива думка судді.

Abweichung *f* 1) відхилення, відступ; 2) розходження, розбіжність; ◇ ~ gerichtlicher

Entscheidungen розбіжність у судових рішеннях; ~ in den Zeugenaussagen розбіжність у показаннях свідків; ~ vom Gesetz відступ від закону; ~ vom Normalverhalten відхилення від нормального поведіння; ~ vom Preislimit відхилення від ліміту цін; ~ vom Tatplan відхилення від плану здійснення діяння; ~ vom Vertrag відступ від договору, відступ від умов договору; ~ von den Grundnormen відхилення від основних норм (*напр. конституції*); ~ von den Grundnormen gesellschaftlichen Verhaltens відхилення від основних норм суспільного поведіння, відхилення від основних суспільних норм поведіння; ~ von seinen früheren Aussagen відмова від колишніх показань.

Abweichungsklausel *f* умова про можливість заходу судна в інші порти.

abweisen *vt* відхиляти (*напр. прохання*); \diamond einen Bittsteller ~ відмовляти позивачеві; einen Einwand ~ відхиляти заперечення; ein Besuch ~ залишити клопотання без наслідків; eine Klage ~ відмовити в позові, відмовити в прийомі позову; (*j-m*) mit seinen unbegründeten Anträgen ~ відмовляти у виконанні необгрунтованої вимоги.

Abweiser *m* бар'єр безпеки.

Abweisung *f* відмова, відхилення; \diamond ~ der Beschwerde, відмова в прийомі скарги; ~ des Antrages відхилення клопотання; ~ des Beweisanspruches відмова в допущенні доказу; ~ des säumigen Klägers відмова в позові позивачеві, що пропустив позовний строк (*строк подачі позову*); ~ einer Klage відмова в позові, відхилення позову.

Abwendung *f* запобігання; \diamond ~ der Fluchtgefahr усунення небезпеки втечі, запобігання втечі (*підозрюваної особи*); ~ des Konkurses запобігання конкурсу (*конкурсного виробництва*); ~ einer Gefahr запобігання небезпеці.

Abwendungsbeseid *m* рішення про відмову в позові, відмова в позові.

Abwerbung *f* переманювання, вербування; \diamond ~ von Arbeitskräften "переманювання" робочої сили; ~ von Bürgern вербування громадян.

abwerfen *vt* давати прибуток, приносити прибуток.

abwerten *vt* проводити девальвацію, девальвувати.

abwesend *adj* відсутній; \diamond bei ~ sein не бути присутнім.

Abwesende *m, f* відсутній, відсутня.

Abwesenheit *f* 1) відсутність, неявка; 2) неухважність; \diamond ~ des Angeklagten відсутність під-

судного; in ~ verurteilen засуджувати заочно, заочно засудити.

Abwesenheitspfleger *m* опікун над майном безвісно відсутньої особи.

Abwesenheitspflegschaft *f* опіка над майном безвісно відсутньої особи.

Abwesenheitsurteil *n* заочний вирок.

Abwesenheitsverfahren *n* заочне виробництво в справі, заочний судовий процес.

abwetten *vi* вигравати парі.

abwickeln *vt* 1) улагоджувати, закінчувати справу, проводити угоду; 2) виконувати, здійснювати, обробляти (*документ*); 3) ліквідувати; \diamond Schulden ~ розплачуватися з боргами; einen Vertrau ~ виконувати контракт.

Abwicklung *f* 1) проведення, здійснення; 2) ліквідація, закінчення; \diamond ~ der Finanzbeziehungen 1) проведення грошових операцій у межах фінансових відносин; 2) припинення фінансових відносин; ~ des Subventionsverhältnisses ліквідація відносин по виплаті грошової допомоги.

Abwicklungsam *n* управління, установа по справах про банкрутство й конкурсне діловодство.

Abwicklungsbeschluss *m* рішення про ліквідацію.

Abwicklungserlös *m* виручка від ліквідації.

Abwicklungsinstanz *f* установа, якій доручене доведення справи до кінця.

Abwicklungsverfahren *n* порядок ліквідації.

abwracken *vt* здавати на зламвання, розбирати на лом.

abzahlen *vt* 1) виплачувати частинами; 2) погашати (*борг, кредит і т.п.*); \diamond in Raten ~ виплачувати по частинах; eine Rate ~ сплачувати один внесок.

Abzahlung *f* платіж частинами.

Abzahlungsgeschäft *n* угода із частковим платежем.

Abzahlungsgesetz *n* закон про часткові платежі.

Abzahlungshypothek *f* іпотека, що передбачає рівномірні внески в погашення заборгованості.

Abzahlungskredit *m* (*споживчий*) кредит частковим платежем.

Abzahlungsrate *f* частка платежу, частина платежу, що виплачується частинами.

Abzeichnen *n* змалювання; \diamond ~ von Schuhspuren змальовування слідів взуття.

abzeichnen *vt* 1) візувати; 2) змальовувати, копіювати; 3) окреслювати, відзначати значками; 4) ставити візу, підписувати; \diamond sich ~ друкуватися.

Abziehen *n* зняття, стягнення; $\diamond \sim$ von Schuhspuren зняття відбитків слідів взуття.

Abzinsung *f* спосіб визначення початкового капіталу по кінцевому капіталі з урахуванням банківського відсотка.

Abzug *m* 1) відрахування, утримання; 2) знижка; 3) відрахування; 4) відхід; 5) копія; 6) витребування (*напр. внесків*); 7) відволікання (*фінансів*); $\diamond \sim$ am Lohn відрахування із заробітної плати; in \sim bringen відняти, здійснювати відрахування, удержати, зробити втримання; in \sim bringen відняти, утримати; mit \sim с відрахуванням, з утриманнями; ohne \sim без відрахування, без утримань.

Abzüge *pl* збори, податки, відрахування (*із сум, платежів*).

abzugsfrei *adj* неоподатковуваний податком, без відрахувань, без утримань.

Abzugsfreiheit *f* 1) право вільного виїзду; 2) звільнення від відрахувань, звільнення від утримань.

Abzugssteuer *f* податок з різних джерел доходів.

Abzugsumsatz *m* оборотні кошти, що обкладаються податком.

abzweigen *vi* виділяти (*напр. фінансові засоби*).

Abzweigung *f* виділення (*напр. фінансових засобів*).

abzwingen *vi* домагатися примусом, змушувати силою.

accessio *лат.* приєднання (*до договору*).

account-day *m* *англ.* день виконання зобов'язання, день платежу.

Achse *f* автомобільний транспорт; $\diamond \sim$ auf eigener своїм ходом; Gewicht pro \sim навантаження на вісь.

Acht *f, ict.* оголошення поза законом, вигнання; \diamond die \sim aussprechen повідомляти поза законом, піддавати опалі; in \sim und Bann tun повідомляти поза законом.

achtbar *adj* поважний, гідний поваги, добропорядний.

Achtbarkeit *f* поважність, добропорядність.

achten *vt* 1) поважати, цінувати, почитати; 2) звертати увагу, уважатися.

achten *vi* звертати увагу, брати до уваги, уважно стежити, доглядати; \diamond aufeinander \sim рахуватися один з одним; peinlich genau auf \sim звертати увагу.

ächten *vi, ict.* 1) оголошувати поза законом; 2) бойкотувати, забороняти.

achtenswert *adj* гідний поваги, вартий уваги.

Achtstundentag *m* восьмигодинний робочий день.

Achtung *f* 1) увага; 2) повага.

Achtung *f, ict.* 1) оголошення поза законом, вигнання; 2) бойкот, заборона; $\diamond \sim$ der Menschenwürde повага до людської гідності; \sim der staatlichen Souveränität повага державного суверенітету; gegenseitige \sim взаємоповага.

acid: acid ratio, quick ratio *англ.* показник ліквідності першого порядку (*виражає співвідношення між короткостроковими вимогами й зобов'язаннями*).

ad acta *adv, лат.* “до справи”.

ad interim *adv, лат.* тимчасово.

ad libitum *adv, лат.* за своїм розсудом, за бажанням, по своїй волі.

ad valorem *adv, лат.* з вартості (*при стягненні мит, податків*).

ad-hoc-Ausschuss *m* спеціальний комітет, надзвичайна комісія.

ad-valorem: ad-valorem Zoll *m* адвалорне мито.

Adaption *f* адаптація; \diamond soziale \sim соціальна адаптація.

Adaquanztheorie *f* теорія адекватності.

Adaquanzurteil *n* висновок, що встановлює адекватність.

Addenda *pl, лат.* додавання, доповнення, адденда.

Additionsverfahren *n* додатковий спосіб; $\diamond \sim$ zur Verstärkung von Schriftspuren спосіб посилення контрасту для виявлення слабо помітних записів.

Additionalbeweis *m* додатковий доказ.

Adhäsion *f* 1) адгезія, зчеплення; 2) приєднання (*до договору*); $\diamond \sim$ im Strafverfahren з'єднання справ у карному процесі; \sim zu Staatsverträgen приєднання до міжнародних договорів.

Adhasionsklage *f* цивільний позов у карному процесі;

Adhasionskläger *m* цивільний позивач у карному процесі.

Adhasionsprozess *m* з'єднаний процес.

Adhasionsurteil *n* частина вироку по кримінальній справі, у якій вирішується питання про задоволення цивільного позову потерпілого.

Adhasionsverfahren *n* 1) процедура приєднання до договору; 2) розгляд майнових претензій потерпілого при розгляді кримінальної справи.

Administration *f* адміністрація, керування, адміністративний орган.

Administrationsbehörde *f* адміністративний орган, адміністративна інстанція.

Administrationskosten *pl* адміністративні витрати, управлінські витрати (*витрати*).

administrativ адміністративний, управлінський; ◇ ~territorial адміністративно-територіальний.

Administrativenteignung *f* експропріація власності в адміністративному порядку.

Administrativjustiz *f* адміністративна юстиція.

adoptieren *vt* всиновлювати.

Adoption *f* усиновлення.

Adoptionsbewilligung *f* дозвіл на всиновлення.

Adoptionsverhältnis *n* відношення всиновлення.

Adoptionsvertrag *m* договір про всиновлення.

Adoptionswirkungen *pl* наслідки всиновлення.

Adoptivelter *pl* усиновителі, прийомні батьки.

Adoptivkind *n* усиновлена дитина, прийомна дитина.

Adoptivmutter *f* усиновителька, прийомна мати.

Adoptivsohn *m* усиновлений син, прийомний син.

Adoptivtochter *f* усиновлена дочка, прийомна дочка.

Adoptivvater *m* усиновитель, названий батько.

Adresse *f* 1) адрес; 2) бірж. позичальник.

Advokat *m* адвокат, захисник, повірник.

Advokatur *f* адвокатура, інститут адвокатів.

Affekt *m* афект, стан афекту, порушення, хвилювання; ◇ im ~ handeln діяти в стані афекту; unverschuldeter ~ виправданий афект; Angst ~ афект у стані страху.

Affektbewegung *f* рух у стані афекту

Affekthandlung *f* дія, зроблена в стані афекту; ◇ vorsätzliche ~ навмисна дія, зроблена в стані афекту.

Affektlabilität *f* афективна нестійкість.

Affektreaktion *f* реакція збудження, афект.

Affektschrift *f* почерк, що свідчить про стан афекту.

Affektstellung *f* поза, що свідчить про стан афекту.

Affekttäter *m* злочинець, що діє в стані афекту.

Affekttotschlag *m* вбивство, скоєне в стані афекту; вбивство в стані афекту.

Affekttötung *f* вбивство, скоєне в стані афекту; убивство в стані афекту.

Affektverbrechen *n* злочин, скоєний у стані афекту, злочин у стані афекту.

Affektzustand *m* стан афекту.

Affidavit *n* афідевіт, письмове показання під присягою.

Affiliation *f* прийом, прийняття (у співтоваристві), приєднання (напр. до фірми).

Affront *m* фр., образа, публічна образа, афронт, знущання, випад.

afloat *англ.* на плаву (про товар).

Afteradvokat *m* підпільний адвокат.

Afterbestand *m*, *австр.* піднаймання, суборенда; ◇ in ~ geben здавати в суборенду.

Afterbestandnehmer *m* піднаймач.

Afterbürge *m* поручитель за поручителя.

Afterhypothekar *m* субзаставоутримувач, заставоутримувач у субіпотечі.

Aftermiete *f* суборенда, піднайм.

Aftermieter *m* суборендатор, піднаймач.

Afterpacht *f* суборенда, піднаймання.

Afterpächter *m* суборендатор, піднаймач.

Afterpfand *n* переважа.

Afterpfandgläubiger *m* заставоутримувач по переважа.

Afterpfandschuldner *m* боржник по переважа.

Afterpfandung *f* переважа.

Afterrede *f* наклеп, обмова.

Afterverleih *m* субпрокат, сублізинг.

Afterverpfändung *f* переважа.

against *прір., англ., ком.* посередництво; ◇ ~ all risks (застрахований) проти всіх ризиків.

Agent *m* агент, уповноважений; ◇ diplomatischer ~ *ісм.* дипломатичний агент.

Agentennetz *n* агентурна мережа.

Agententätigkeit *f* агентурна діяльність; ◇ geheimdienstliche ~ таємна агентурна діяльність; landesverräterische ~ зрада Батьківщини у формі шпигунства.

Agentenzentrale *f* агентурний центр, розвідувальний центр.

Agentur *f* 1) агентура; 2) агентство.

Agenturvertrag *m* договір доручення, договір представництва.

Aggression *f* агресія; ◇ direkte ~ пряма агресія; indirekte ~ непряма агресія; offene ~ відкрита агресія; ökonomische ~ економічна агресія.

Aggressionsableitung *f* вихід агресії, прояв агресії (причина здійснення насильницьких злочинів).

Aggressionsakt *m* акт агресії.

Aggressionsdefinition *f* визначення агресії

Aggressionshandlung *f* 1) акт агресії; 2) насильницький акт.

Aggressionskanalisierung *f* каналізування агресії, напрямок агресії.

Aggressionskrieg *m* агресивна війна.

Aggressionspotential *n* потенціал агресії (у поводженні злочинця).

Aggressionstrieb *m* нахил до агресії, агресивні нахили.

Aggressionsverbot *n* заборона агресії.

Aggressionsverhalten *n* агресивне поведження.

Aggressionsverhütung *f* запобігання агресії.

Aggressionszweck *m* агресивна мета.

Aggressivität *f* агресивність.

Aggressor *m* агресор.

Aggressormacht *f* держава-агресор.

Agieren *n* дія; ◇ *kriminelles* ~ злочинна дія.

Agio *n, im.* ажіо (різниця між емісійним курсом і номінальною вартістю цінних паперів).

Agiogewinn *m* прибуток від ажіо.

Agiotage *f* 1) біржова гра, спекуляція на біржі; 2) *австр.* спекуляція квитками видовищних заходів.

Agioteur *m* біржовий гравець, біржовий спекулянт.

Agrar-Industrie-Kooperation *f* аграрно-промислова кооперація.

Agrarbankpfandbrief *m* заставний лист земельного банку.

Agrargenossenschaft *f* сільськогосподарська кооперація.

Agrargesetz *n* земельний закон, закон про землеволодіння й землекористування.

Agrargesetzgebung *f* земельне законодавство.

Agrarkredit *m* сільськогосподарський кредит.

Agrarnachfrage *f* попит на сільськогосподарську продукцію.

Agrarrecht *n* аграрне право.

Agrarverhältnisse *pl* аграрні відносини, земельні відносини, відносини земельного права.

Agreement *n* *англ.* угода, домовленість.

Agrement *n* *фр., дупл.* агреман; ◇ *das* ~ erteilen дати агреман; *das* ~ verweigern відмовити в агремані; *um das* ~ nachsuchen просити агреман.

agricultural element *n, англ.* сільськогосподарський елемент (*частина митного збору при ввезенні переробленої сільськогосподарської продукції*).

Ahndung *f* 1) кара, покарання; 2) помста; ◇ ~ von Verkehrsverstößen покарання за порушення правил руху, *strafrechtliche* ~ карне покарання; *wirksame* ~ ефективне покарання.

Aide-memoire *f, фр., дупл.* пам'ятна записка.

Aklamation *f* акламація, схвалення вигуками, вираз схвалення аплодисментами (*спосіб голосування*);

Akkord *m* 1) акорд, акордна угода; 2) відрядна праця.

Akkordarbeit *f* відрядна праця.

Akkordlohn акордна заробітна платня, відрядна оплата праці.

Akkordrichtsatz *m* вихідна розцінка акордної зарплати.

Akkordsatz *m* розцінка акордної зарплати.

Akkordvereinbarung *f* угода про відрядну працю, угода про акордну роботу.

Akkordvertrag *m* трудовий договір на умовах акордної заробітної плати, договір наймання на умовах акордної заробітної плати.

akkreditieren *vt* 1) *дупл.* акредитувати, уповноважувати; 2) давати кредит, домагатися одержання кредиту; 3) видавати акредитив.

Akkreditierte *m* від бенефіціар, довірена особа.

Akkreditierung *f* акредитування.

Akkreditierungsschreiben *n* *дупл.* вірча грамота.

Akkreditiv *n* 1) акредитив; 2) *дупл.* вірча грамота; ◇ *bestätigtes* ~ виставлений акредитив; *handelsrechtliches* ~ торгово-правовий акредитив; *langfristiges* ~ довгостроковий акредитив; *unbefristetes* ~ безстроковий акредитив; *völkerrechtliches* ~ *дупл.* вірча грамота.

Akkreszenz *f* приріст, збільшення (*напр. спадщини, майнового фонду*).

Akkreszenzrecht *n* право на приріст.

Akkusationsprinzip *n* обвинувальний принцип.

Akkusationsprozess *m* обвинувальний процес.

Akontozahlung *f* частковий платіж, платіж на виплат, аванс, попередній внесок.

akquirieren *vt* 1) (*вигідно*) придбати; 2) вербувати клієнтів, вербувати покупців.

akquiriert *adj* придбаний.

Akquisiteur *m* агент, що вербує клієнтів.

Akquisition 1) (*вигідно*) придбання; 2) вербування клієнтів.

Akt *m* 1) акт, дія; 2) правовий акт; ◇ ~ der Notwehr акт необхідної оборони; ~ der Selbstverteidigung акт самооборони, акт самозахисту; ~ der Staatsmacht акт державної влади; *anfechtbarer* ~ заперечний акт; *erpresserischer* ~ акт вимагання, акт рекету; *fehlerhafter* ~ дефектний акт; *notarieller* ~ нотаріальний акт; *verfassungsmäßiger* ~ конституційний акт.

Akte *f* 1) справа, документ; 2) *іст.* хартія.

Akten *pl* (*судова*) справа; ◇ *die* ~ übersenden передавати матеріали справи, пересилати матеріали справи (*напр. в іншу інстанцію*); *die* ~ vom Gericht anfordern витребувати справу з суду; *zu den* ~ nehmen долучати до справи.

Aktenauslieferung *f* видача справи (*напр. на руки*).

Aktenauswertung *f* дослідження й оцінка документації (*напр. її достатності*).

Akteneinsicht *f* ознайомлення зі справою, ознайомлення з провадженням у справі (*напр. обвинувачуваного*); \diamond ~ durch den Verteidiger ознайомлення адвоката зі справою.

Akteneinsichtsrecht *n* право ознайомлення з матеріалами справи.

Akterneuerung *f* поновлення втрачених справ.

Aktenführung *f* діловодство.

Aktengebühr *f* актове мито.

Aktenkenntnis *f* знання матеріалів справи; \diamond in voller ~ з повним знанням матеріалів справи.

aktenkundig *adj* документальний, підтверджений документами.

Aktenordnung *f* порядок ведення справ.

Aktenplan *m* 1) опис справ; 2) порядок ведення справ, план ведення справ.

Aktenstück *n* документ зі справи; \diamond einige ~e vorlesen зачитувати деякі матеріали справи (*напр. у суді*).

Aktentaschencomputer *m* портативний комп'ютер,

Aktenvergleich *m* зіставлення документів.

Aktenvermerk *m* запис у справі, протокольний запис у справі.

Aktenversendung *f* пересилання справи на висновок, відсилення справи на висновок.

Aktenvorhalt *m* зачитування підсудному в цивільному процесі документів, які містяться у справі; зачитування стороні в цивільному процесі документів, що містяться у справі (*що спростовують усні свідчення*).

Aktenvorlage *f* подання справи, подання документів.

Aktie *f* акція; \diamond stimmberechtigte ~ акція, що дає право голосу; bevorrechtigte ~ привілейована акція; eigene ~ власна акція (*розповсюджувана серед своїх робітників та службовців*); gewöhnliche ~ звичайна акція; nicht stimmberechtigte ~ акція без права голосу.

Aktienabschnitt *m* дивідендний купон акції.

Aktienbeteiligung *f* передача частини акцій кредиторів акціонерного товариства для часткового задоволення його вимог.

Aktienbezugsrecht *n* право на одержання акцій.

Aktienbuch *n* книга реєстрації власників іменних акцій.

Aktiengesellschaft *f* акціонерне товариство.

Aktiengesetz *n* закон про операції із цінними паперами.

Aktiengesetzgebung *f* законодавство про акціонерні товариства.

Aktienmajorität *f* контрольний пакет акцій.

Aktienposten *m* (*невеликий*) пакет акцій.

Aktienrecht *n* акціонерне право.

aktienreicher *adj* той, хто володіє великим пакетом акцій.

Aktienschwindel *m* спекуляція акціями.

Aktienstimmrecht *n* право голосу акціонера, право участі й голосу в загальних зборах акціонерів.

Aktienzeichnung *f* передплата на акції.

Aktion *f* 1) дія, акція, кампанія, відкритий виступ; 2) операція, дії; \diamond diplomatische ~ дипломатична акція; konzentrierte ~ передбачена стабілізаційним законом комісія, до складу якої входять держава, роботодавці, робітники та службовці, рада експертів.

Aktionär *m* акціонер.

Aktionärrechte *pl* права акціонерів, право акціонера.

Aktionärsregister *n* реєстр акціонерів.

aktiv *adj* 1) діючий, дійсний, активний; той, хто перебуває на дійсній службі; 2) активно; \diamond ~ sein бути членом організації; ~ werden вступати в організацію; ~e Bestechung дача хабара, підкуп.

Aktiva *pl* активи, готівка.

Aktivbürgerrecht *n*, *швейц.* активне право громадянства, повне право громадянства.

Aktivforderung *f* боргова вимога (*по активній частині балансу*).

Aktivgeschäft *n* 1) кредитна операція банку; 2) угода, у результаті якої банк стає кредитором.

aktivieren *vt* записати в активну частину балансу.

Aktivierung *f* активізація (*бухгалтерська компенсація грошових витрат шляхом дебетування одного з рахунків, що належать до активів*).

Aktivierungsquote *f* співвідношення відображених у балансі загальних капіталовкладень.

Aktivität *f* активність; \diamond ~ der Justiz активність юстиції; kriminelle ~ злочинна активність, politisch-reaktionäre ~ der Justiz реакційна політична активність юстиції.

Aktivkredit *m* кредит з власних коштів.

Aktivlegitimation *f* активна легітимація, право особи на пред'явлення позову, право особи на пред'явлення домагання.

Aktivlegitimierte *m* належний позивач.

Aktivmasse *f* наявне майно, сукупність активів.

Aktivposten *m* активна стаття балансу.

Aktivrecht *n* активне право.

Aktivrückstände *pl* нестягнута заборгованість.

Aktivvermögen *n* наявне майно.

Akzept *n* 1) згода, акцепт, прийняття пропозиції укласти угоду; 2) акцепт, згода на оплату грошових документів, прийняття векселя до платежу; 3) прийнятий до платежу вексель; \diamond das ~ einhaben дістати згоду на оплату переказного векселя; allgemeines ~ беззастережний акцепт, загальний акцепт; bedingtes ~ умовний акцепт; eigenes ~ вексель, акцептований самим банком; ~ неліквідний акцепт; mangels ~ за відсутністю акцепту; offenes ~ позитивний акцепт, відкритий акцепт; reines ~ чистий акцепт; zum ~ vorzeigen представити до акцептування.

Akzeptant *m* акцептант.

Akzeptgeschäft *n* акцептна операція (банку).

Akzeptieren *n* акцепт, акцептування; \diamond motivloses ~ невмотивоване акцептування, невмотивований акцепт, безпідставний акцепт.

akzeptieren *vt* акцептувати.

Akzeptkredit *m* акцептний кредит (надання банківського кредиту шляхом акцептування представленого в банк векселя).

Akzeptmarkt *m* ринок акцептних кредитів.

Akzeptrabbat *m* знижка, надана боржникові за акцепт боргу.

Akzeptverbindlichkeiten *pl* 1) зобов'язання банку по акцептному кредиті; 2) акцептовані банком векселя.

Akzeptvermerk *m* напис про акцепт, відмітка про акцепт.

Akzeptverweigerung *f* відмова оплатити грошовий документ, відмова від прийняття векселя (до оплати), відмова від векселя, відмова від акцепту, відмова від акцептування.

Akzession *f* приєднання (до договору).

Akzessorietät *f* 1) акцесорність; 2) *лат.* акцесорність, зв'язаність знакам з підприємством; \diamond ~ der Teilnahme акцесорність співучасті; ~ des Strafrechts акцесорність карного права; limitierte ~ лімітована акцесорність.

akzessorisch *adj* ксесорний, залежний, додатковий.

Akzidenseinnahmen *f, pl* побічний дохід, випадковий дохід.

Akzidenz *f* 1) випадковість, побічний дохід; 2) митний штраф за неправильно складену декларацію.

Al-Qaida *f* Аль-Каїда.

Al-Qaida-Terrornetz *n* терористична мережа Аль-Каїда.

Alarmablaufplan *m* план дії по тривозі.

Alarmanlage *f* сигналізація, сигнальний пристрій, пристрій подачі аварійного сигналу.

Alarmbefehl *m* наказ про оголошення тривоги.

Alarmbereich *m* ділянка дії по тривозі.

Alarmbereitschaftsdienst *m* черговий підрозділ (поліції).

Alarmbereitschaftsdienst *m* служба оповіщення.

Alarmierungssystem *n* система підняття по тривозі, порядок підняття по тривозі, тривожний розрахунок.

Alarmzustand *m* стан підвищеної готовності.

Alibi *n* алібі \diamond ~ erbringen представити алібі; ~ nachweisen довести алібі, підтвердити алібі; sich ein ~ verschaffen забезпечити собі алібі (неправдиве).

Alibibeschaffung *f* забезпечення алібі (неправдивого).

Alibiüberprüfung *f* перевірка алібі, перевірка вірогідності алібі.

Alibizeuge *m* свідок, що підтверджує алібі.

Alienation *f* відчуження.

Alignement *n* вирівнювання.

Alimentation *f* 1) аліменти; 2) стягнення аліментів.

alimentationsberechtigt *adj* той, що має право на одержання аліментів.

Alimentationsforderung *f* позов про стягнення аліментів.

Alimentationsgelder *pl* аліменти.

Alimentationsklage *f* позов про стягнення аліментів.

Alimentationspflicht *f* зобов'язання платити аліменти.

alimentationspflichtig *adj* зобов'язаний платити аліменти, зобов'язаний утримувати за свій кошт.

Alimente *pl* аліменти.

Alimentenklage *f* позов про стягнення аліментів.

Alimentenprozess *m* справа про стягнення аліментів, процес про стягнення аліментів

alio loco *лат.* в іншому місці

aliud товар, що поставляється замість контрактного (не обов'язково однієї групи).

Aliud-Lieferung *f* поставка товару, що поставляється замість обумовленого контрактом.

Aliudlieferung *f* (довільна) заміна одного товару іншим, не погоджена із замовником.

alius *лат.* іншої, інша особа.

Alkohol *m* алкоголь, (винний) спирт; \diamond *j-n* unter ~ setzen споживати (кого-н.); unter ~ stehen бути в стані сп'яніння, denaturierter ~ спирт-денатурат, денатурат.

Alkohol-Verkehrsstrafat *f* злочин на транспорті, скоєний внаслідок алкогольного сп'яніння (*водія*).

Alkoholabhängige *m, f* мед. алкоголік.

Alkoholabusus *m* мед. зловживання алкоголем, алкоголізм.

Alkoholbekämpfung *f* боротьба з алкоголізмом.

Alkoholbestimmung *f* визначення змісту алкоголю (*в організмі*).

Alkoholblutprobe *f* перевірка змісту алкоголю в крові, перевірка на вміст алкоголю в крові.

Alkohodelikte *pl* злочин, скоєний на підставі пияцтва.

Alkoholeinfluss *m* вплив алкоголю; \diamond unter ~ під впливом алкоголю; unter ~ stehen перебувати в стані алкогольного сп'яніння; *розм.* бути під градусом.

Alkoholexzess *m* вчинок, скоєний у стані сп'яніння.

Alkoholgenuss *m* вживання алкогольних напоїв, пияцтво; \diamond ~ des Verkehrsteilnehmers вживання напоїв з вмістом алкоголю учасниками дорожнього руху.

Alkoholgeruch *m* запах спиртного, запах алкоголю.

Alkoholgetränk *n* спиртний напій.

alkoholhaltig *adj* що містить алкоголь, алкогольний, спиртний, спиртовий, на спиртовій основі; \diamond ein stark ~es Getränk міцний спиртний напій; ~e Getränke алкогольні напої, напої, що містять алкоголь; ~e Lebensmittel продукти харчування, що містять алкоголь.

Alkoholiker *m* алкоголік.

Alkoholisierung *f* алкоголізація; \diamond ~ bei der Tat стан сп'яніння при здійсненні злочину; an einer ~ zweifeln сумніватися в тім, що має місце алкогольне сп'яніння.

Alkoholisierungsgrad *m* ступінь сп'яніння.

Alkoholismus *m* алкоголізм.

Alkoholkonsum *m* споживання алкоголю.

Alkoholkrank *f* алкозалежна.

Alkohol *m* алкоголь.

Alkoholranke *m* алкоголік, хронічний алкоголік, алкозалежний, хворий на алкоголізм.

Alkoholkriminalität *f* злочинність, пов'язана з алкоголізмом.

Alkoholmissbrauch *m* зловживання алкоголем, алкоголізм, зловживання спиртними напоями; \diamond den ~ begünstigen заохочувати пияцтво; ~ während der Arbeitszeit зловживання алкоголем під час роботи, уживання спиртних напоїв у робочий час; chronischer ~ хронічне зловживання алкоголем; zum ~ verleiten схилати до пияцтва.

Alkoholnachweis *m* проба на алкоголь, тест на алкоголь, тест на вміст алкоголю, аналіз крові на вміст алкоголю.

Alkoholrausch *m* алкогольне сп'яніння.

Alkoholschmuggel *m* контрабандний провіз алкоголю.

Alkoholsucht *f* алкоголізм.

Alkoholsuchtige *m* алкоголік.

Alkoholtest *m* проба на вміст алкоголю, алкогольний тест.

Alkoholverbot *n* заборона на вживання алкогольних напоїв, заборона на вживання спиртних напоїв, заборона вживання алкогольних напоїв.

Alkoholverbot *n* заборона продажу алкогольних напоїв, заборона на продаж спиртних напоїв; заборона на продаж напоїв, що містять алкоголь.

Alkoholvergiftung *f* алкогольне отруєння, отруєння алкоголем, отруєння алкогольними напоями.

Alkoholwahnsinn *m* алкогольна параноя.

Alkomafia *f* алкогольна мафія.

all average recoverable *англ.* кожний збиток повинен бути відшкодований.

alia rinfusa *итал.* без упаковки.

Allbeteiligungsklausel *f* обмовка про загальну участь у міжнародних договорах.

alle acht Tage кожного тижня.

Alleinanbieter *m* оферент-монополіст.

Alleinauftrag *m* одноазове доручення (*зробити яку-н. угоду*).

Alleinberechtigung *f* 1) виключне право, ексклюзивне право; 2) виключна ліцензія, ексклюзивна ліцензія.

Alleinbesitz *m* виключна власність, одноособова власність, виключне право володіння, одноособове володіння.

Alleinbesitzer *m* винятковий власник, єдиний власник, ексклюзивний власник.

Alleinbetrieb *m* 1) монопольне виробництво; 2) підприємство, що перебуває в одноособовому володінні.

Alleineigentum *n* одноособова власність, виняткова власність.

Alleineigentümer *m* єдиний власник, винятковий власник, ексклюзивний власник.

Alleinerbe *m* єдиний спадкоємець, одноособовий спадкоємець.

Alleingang *m* самостійні дії, дії поодиноці.

Alleingesellschafter *m* одноособовий компаньйон.

Alleinherrschaft *f* єдиновладдя, самодержавство, виняткове панування.

alleinherrschend *adj* єдиновладний, самодержавний.

Alleinkind *n* єдина дитина.

Alleinnutzung *f* монопольне користування, виняткове користування.

Alleinrecht *n* виключне право, монопольне право.

Alleinrichter *m* одноособовий суддя.

Alleinschuld *f* виняткова провина, одноособова провина; \diamond die ~ an dem Unfall traf den Fahrer винуватий у цьому нещасному випадку був виключно водій.

allein stehen *vi* не бути неодруженим, бути неодруженою.

Alleintäter *m* злочинець, що діяв без співучасників.

Alleintäterschaft *f* здійснення злочину однією особою, відсутність співучасників.

Alleintäterverdiener *m* єдиний годувальник (*сім'ї*), єдиний працюючий (*у родині*).

Alleintäterverkauf *m* монопольний збут.

Alleintäterverkaufsrecht *n* право монопольного збуту.

Alleintätvertreter *m* винятковий представник, ексклюзивний представник.

Angebot *n* 1) оферта, пропозиція; 2) асортимент, вибір, пропозиція (*напр. товарів*); 3) вихідна ціна; \diamond ein ~ abgeben видавати оферту; ein ~ ablehnen відмовлятися від пропозиції.

Alleinvertretung *f* ексклюзивне представництво, монопольне представництво.

Alleinvertretungsanmaßung *f* *іст.* претензія уряду ФРН на представництво всієї Німеччини.

Alleinvertretungsanspruch *m*, *іст.* претензія уряду ФРН на представництво всієї Німеччини.

Alleinvertretungsvertrag *m* договір про надання агентів монопольного права торгівлі на певній території.

Alles-oder-nichts-Gesetz *n* закон "усе або нічого".

allgemein *adj* загальний; \diamond ~e Versicherungsbedingungen загальні умови страхування; ~er Tariffreibetrag загальний розмір не оподаткованого податком мінімуму (*доходів*); ~es Präferenzsystem Загальна система преференцій, ЗСП (*митні пільги, які надаються розвиненими країнами тим що розвивається*); ~es Zoll- und Handelsabkommen генеральна угода про тарифи й торгівлю, das ~e und das Besondere загальне й приватне.

Allgemeingut *n* загальне надбання;

Allgemeinheit *f* загальність, рівність; \diamond ~ der Besteuerung принцип рівності оподаткування.

allgemeinverbindlich *adj* обов'язковий для всіх, обов'язковий для виконання всіма.

Allgemeinverbindlichkeit *f* обов'язковість для всіх.

Allgemeinverbindlichkeitserklärung *f* адміністративний акт про норми трудової угоди.

Allgemeinverfügung *f* загальне розпорядження адміністративних органів.

Alliierte *pl* 1) союзники; 2) учасники антигітлерівської коаліції в Другій світовій війні.

Allmende *f*, *іст.* альменда, земельні угіддя, що перебувають у громадському користуванні.

Allod *n*, *іст.* алод.

Allokation *f* розподіл праці й матеріальних ресурсів між різними сферами господарської діяльності.

Allokationstheorie *f* теорія досягнення оптимальної ефективності виробництва.

Allonge *f*, *фр.* алонж, додатковий лист (*до векселя або відвантажувальних документів*).

Allotment *n* надання торговельним організаціям місця в літаках на певний період.

Allphasensteuer *f* багатофазний податок з обігу.

Allseitigkeit *f* всебічність; \diamond ~ der Wahrheitsfindung всебічність виявлення істини в справі.

Allstaatenklausel *f* положення про загальну участь.

Alltagsbewusstsein *n* повсякденна свідомість.

Allzuständigkeit *f* всебічна юрисдикція громад ФРН.

als, alius *лат.* інший.

als, alios *лат.* інші; \diamond ~ acta дії інших осіб; res inter ~ відносини між іншими особами, дії третіх осіб, дії інших осіб.

"Alt durch neu"-Ersatz *m* принцип відшкодування шкоди "за старе – нове".

Altehe *f* шлюб, укладений до 01.07.1977 р. (ФРН).

Altenherrschaft *f* *іст.* геронтократія, влада найстарших.

Altenhilfe *f* допомога по старості, допомога літнім людям.

Altenteil *m* матеріальна допомога літнім людям (*членам родини*).

Altenteilberechtigte *m* утриманець, той у кого є право на виділ.

Altenwohnheim *n* будинок для людей похилого віку, будинок інвалідів праці (*війни*).

Alter *n* 1) вік; 2) старість; \diamond ~ der Spur давнина сліду; ~ der Tintenschrift давнина чорниль-

- ного запису; ~ des Papiers давнина виготовлення паперу; ~ des Täters вік злочинця; geschätztes ~ вік по експертній оцінці; tatsächliches ~ фактичний вік.
- Alternat** *n* альтернат (*черговість підписання міжнародних договорів*).
- Alternativanklage** *f* альтернативне обвинувачення.
- Alternativantrag** *m* альтернативне клопотання.
- Alternativdienst** *m* альтернативна служба (*напр. в армії*).
- Alternativentwurf** *m* альтернативний проект (*напр. закону*).
- Alternativfeststellung** *f* установлення альтернативної провини (*підсудного*) у судовому вирокі.
- Alternativobligation** *f* альтернативне зобов'язання.
- Alternativstrafe** *f* альтернативне покарання.
- Alternativtatbestand** *m* альтернативний склад злочину.
- Alternativvermächtnis** *n* альтернативна заповідальна відмова.
- Alternativverpflichtung** *f* альтернативне зобов'язання.
- Alternativverurteilung** *f* альтернативний осуд, альтернативний вирок.
- Alternativvorsatz** *m* альтернативний намір.
- Alternatsprinzip** *m* принцип альтернату.
- Altersbegrenzung** *f*, *стр.*х. вікове обмеження.
- Altersbestimmung** *f* визначення віку.
- Altersdiskriminierung** *f* вікова дискримінація.
- Altersentlastungsbetrag** *m* зниження страхового внеску на забезпечення пенсії по старості.
- Alterserfordernis** *n* пріоритетна вимога.
- Altersermäßigung** *f* вікова пільга (*напр. для пенсіонерів по податках*).
- Altersfreibetrag** *m* неоподаткований мінімум для осіб, що досягли певного віку.
- Altersfürsorge** *f* 1) забезпечення в старості, турбота про старих; 2) орган, що займається соціальним забезпеченням літніх людей; орган опіки й піклування.
- Altersgeld** *n* допомога по старості.
- Altersgrenze** *f*, *стр.*х. вікова межа.
- Altersgrenze** *f* граничний вік, віковий ценз (*напр. при призначенні пенсії*); ◇ ~ des Richters вік виходу судді на пенсію.
- Altershilfe** *f* допомога по старості; ◇ ~ für Landwirte допомога старим селянам.
- Alterskasse** *f* каса, що виплачує допомогу літнім людям.
- Alterskriminalität** *f* злочинність серед престарілих.
- Altersnachsicht** *f*, *австр.* визнання повнолітнім до досягнення встановленого законом віку.
- Alterspflegeheim** *n* будинок для людей похилого віку.
- Altersrente** *f* пенсія по старості.
- Altersrentner** *m* пенсіонер по старості.
- Altersruhegeld** *n* пенсія по старості.
- Altersschätzung** *f* оцінка віку.
- Altersschrift** *f* вік почерку.
- Altersversorgung** *f* забезпечення по старості; ◇ betriebliche ~ забезпечення по старості працівників підприємства (*за рахунок коштів підприємства*); zusätzliche ~ додаткове пенсійне забезпечення по старості.
- Ältestenrat** *m* рада старійшин.
- Altruismus** *m* альтруїзм; ◇ aufopferungsvoller ~ альтруїстична самопожертва.
- Altsparer** *m* власник внеску, внесеного до 1945 р.
- Ambassade** *f*, *фр.* посольство.
- Ambassadeur** *m*, *фр.* посол.
- Amendement** *n*, *фр.* виправлення (*до закону, договору*).
- Amnestie** *f* амністія; ◇ allgemeine ~ загальна амністія.
- Amnestiebedingung** *f* умова амністії.
- Amnestieerlass** *m* указ про амністію.
- Amnestieklausel** *f* обмовка в акті про амністію.
- Amnestierecht** *n* право амністії.
- Amnestierung** *f* амністування.
- Amortisation** *f* амортизація.
- Amortisation** *f* позбавлення сили втраченого векселя (*при закінченні строку, зазначеного в судовій публікації й установленого для подання векселя в суд*).
- Amortisation** *f* планомірні відрахування в оплату основних фондів, амортизаційні відрахування.
- Amortisationsfrist** *f* амортизаційний строк, строк амортизації.
- Amortisationshypothek** *f* амортизаційна іпотека.
- Amortisationsquote** *f* 1) норма амортизації; 2) щорічний відсоток погашення, щорічний платіж у рахунок погашення боргу.
- Amortisationsrecht** *n* право на амортизацію.
- amortisierbar** *adj* підлягаючий погашенню.
- amortisieren** *vt* 1) амортизувати (*напр. капіталовкладення*); 2) бухг. списувати; 3) погашати (*борг*) частинами; ◇ sich ~ амортизуватися.
- Amtsgericht** *n* окружний суд, суд першої (*нижчої*) інстанції.
- Amt** *n* 1) посада, служба; 2) установа, відомство, управління; 3) адміністративна

одиниця, територіальна одиниця; ♦ ~ für Jugendfragen відомство по справах молоді; ~ für Preise відомство контролю за цінами; ~ für Standardisierung, Meßwesen und Warenprüfung відомство по стандартизації, метрології й контролю за якістю товарів; kraft seines ~es з обов'язку служби; öffentliches ~ державна посада, посада державного службовця, посада в державному апараті; staatliches ~ für Arbeit und Löhne державне відомство по праці й заробітній платі (*у колиш. НДР*).

amtführend *adj* виконуючий обов'язки, в.о.

Amtsalter *n* 1) вислуга в посаді; 2) вік, що дає право на зняття з посади.

amtieren *vi* 1) виконувати обов'язки; 2) обіймати посаду, працювати в якості (*кого-н.*).

amtliche Statistik *f* офіційна статистика.

Amtsaneignung *f* присвоєння влади (*незаконне*).

Amtsanmaßung *f* присвоєння влади (*посадової особи*), самовільне виконання функцій посадової особи, незаконне виконання обов'язків посадової особи.

Amtsantritt *m* вступ на посаду.

Amtsanwalt *m* прокурор в суді нижчої інстанції, прокурор в окружному суді.

Amtsanweisung *f* службова інструкція.

Amtsarzt *m* 1) окружний лікар; 2) лікар у якості посадової особи.

amtsärztlich *adj* лікарський; ♦ ein ~es Gutachten висновок офіційної лікарської експертизи.

Amtsausübung *f* виконання службових обов'язків; ♦ unbefugte ~ незаконне виконання службових функцій.

Amtsbezugnis *f* службові повноваження, повноваження відповідно до займаної посади.

Amtsbeleidigung *f* нанесення образи посадовій особі (*при виконанні службових обов'язків*).

Amtsberich *m* сфера компетенції (*посадової особи, відомства, установи*).

Amtsbesuch *m* офіційний візит.

Amtsbetrieb *m* виробництво щодо справи, що цілком залежить від розсуду судді.

Amtsbezeichnung *f* посадове найменування.

Amtsblatt *n* відомчий лист, відомчий бюлетень.

Amtsdelikt *n* посадовий злочин, посадове правопорушення; ♦ echtes ~ злочин, скоєний тільки посадовою особою; eigentliches ~ злочин, скоєний тільки посадовою особою; gemischtes ~ посадовий злочин, скоєний не посадовою особою; unechtes ~ посадовий злочин, скоєний не посадовою особою; uneigentliches ~ посадовий злочин, скоєний не посадовою особою.

Amtsehrenbeleidigung *f* образа посадової особи.

Amtsehrenverletzung *f* образа посадової особи.

Amtseid *m* службова присяга.

Amtsempfangsbedürftigkeit *f* 1) потреба, підтверджена уповноваженою посадовою особою; 2) необхідність прийняття документа адміністративним органом.

Amtsenthörung *f* усунення з посади, звільнення з посади.

Amtsentscheidung *f* усунення з посади, звільнення з посади.

Amtserschleichung *f* заняття посади шляхом обману.

Amtsfähigkeit *f* здатність виконувати службові обов'язки, здатність обіймати посаду.

Amtsführung *f* виконання службових обов'язків.

Amtsgeheimnis *n* службова таємниця.

Amtsgericht *n* окружний суд, суд першої інстанції, суд нижчої інстанції.

Amtsgerichtsbezirk *m* окружний суд, округ суду першої інстанції.

Amtsgerichtsdirektor *m* голова окружного суду, голова суду нижчої інстанції.

Amtsgerichtsrat *m* окружний суддя, член окружного суду, член суду першої інстанції, член суду нижчої інстанції.

Amtsgeschäfte *pl* службові обов'язки, службові справи.

Amtsgewalt *f* адміністративна влада, владні повноваження за посадою.

Amtshaftung *f* матеріальна відповідальність державного органа, матеріальна відповідальність посадової особи; ♦ ~ bei hoheitsrechtlichem Handeln матеріальна відповідальність державного органа при виконанні владних повноважень, матеріальна відповідальність посадової особи при виконанні владних повноважень (*службових обов'язків*); ~ bei privatrechtlichem Handeln матеріальна відповідальність державного органа за здійснення приватноправових дій, матеріальна відповідальність посадової особи за здійснення приватноправових дій.

Amtshaftungsanspruch *m* вимога матеріальної відповідальності державного органа.

Amtshaftungsgesichtspunkt *m* з погляду відповідальності державного органу; ♦ unter ~ з погляду відповідальності державного органу (*посадової особи*).

Amtshaftungsrecht *n* правові норми, що регулюють відповідальність державних органів (*посадової особи*).

Amtshaftungssache *f* справа про залучення до відповідальності державного органу (*посадової особи*).

Amtshandlung *f* офіційний акт, дія, вчинена в порядку виконання службових обов'язків; \diamond *pflichtwidrige* ~ офіційний акт, що суперечить посадовому обов'язку; дія, що суперечить службовому боргу; *rechtswidrige* ~ протиправна дія на службі, протиправний офіційний акт.

Amtshilfe *f* допомога, що надається одним судом іншому (*при виконанні обов'язків*).

Amtsimmunität *f* консульський імунітет, невідсудність.

Amtskurator *m* орган опіки.

Amtsmissbrauch *m* зловживання службовим становищем.

Amtsniederlegung *f* відставка зі служби, зняття службових обов'язків, звільнення із займаної посади.

Amtsperson *f* посадова особа.

Amtspflegschaft *f* державне піклування над майном недієздатного власника.

Amtspflicht *f* службовий борг, службові обов'язки.

amtpflichtgemäß *adv* відповідно до службового боргу, у відповідності зі службовими обов'язками.

Amtspflichtverletzung *f* порушення службових обов'язків, порушення посадових інструкцій; \diamond *vorsätzliche* ~ навмисне порушення службових обов'язків.

Amtsrecht *n* право, що впливає із займаної посади.

Amtsrichter *m* окружний суддя, суддя суду нижчої інстанції.

Amtssiegelbruch *m* порушення печатки, порушення пломби, порушення цілісності пломби.

Amtssiegeleröffnung *f* зняття печатки, зняття пломби (*при розкритті приміщення, сейфа*).

Amtssprache *f* 1) офіційна мова, (*офіційна*) державна мова; 2) мова судочинства, мова діловодства; мова, на якій ведеться діловодство (*судочинство*).

Amtsstellung *f* службове становище, посада.

Amtstätigkeit *f* службова діяльність, виконання службових обов'язків, виконання посадових обов'язків (*інструкцій*), виконання адміністративних функцій.

Amtsträger *m* посадова особа, особа при виконанні службових обов'язків, представник влади.

Amtsübernahme *f* обіймати посаду.

Amtsüberschreitung *f* перевищення влади, перевищення службових повноважень, перевищення посадових інструкцій.

Amtsunfähigkeit *f* 1) службова недієздатність; 2) нездатність виконувати певну посаду.

Amtsunterschlagung *f* розтрата з боку посадової особи; розтрата, здійснена посадовою особою, присвоєння посадовою особою (*грошей, майна*).

Amtsverbrechen *n* посадовий злочин.

Amtsverfügung *f* відомчий наказ, відомчий акт.

Amtsvergehen *n* посадове правопорушення, посадова провина, посадовий злочин.

Amtsvergütung *f* посадовий оклад.

Amtsverlust *m* звільнення з посади, позбавлення посади (*у судовому або дисциплінарному порядку*).

Amtsvermögen *n* майно державного органу, державне майно.

Amtsverrichtung *f* виконання службових обов'язків, виконання посадових обов'язків, виконання обов'язків відповідно до посадової інструкції.

Amtsverschwiegenheit *f* дотримання службової таємниці, збереження службової таємниці, зберігання службової таємниці.

Amtsvertreter *m* 1) заступник; 2) виконуючий обов'язки, в.о.; 3) представник державного органу, представник органів державної влади.

Amtsveruntreuung *f* втрата довіри по службі.

Amtsvormund *m* 1) опікун, призначений органом опіки, опікун по призначенню; 2) орган опіки.

Amtsvormundschaft *f* опіка (*установлювана органами опіки*).

Amtsweg *m* інстанція; \diamond *den* ~ *gehen* ходити по інстанціях, піти по інстанціях.

Amtswiderspruch *m* розбіжність в офіційних документах.

amtswidrig *adj* несумісний зі службою, що суперечить вимогам служби, несумісний з виконанням посадових обов'язків.

an j-m zum Lügner werden *vi* обдурити кого-н., не стримати слова, даного кому-н.

An-Bord-Konnossement *n* бортовий коносамент (*з позначкою капітана про знаходження вантажу на борті судна*).

Analogie *f* аналогія; \diamond ~ *zugunsten des Angeklagten* аналогія на користь обвинуваченого; ~ *zugunsten des Täters* аналогія на користь суб'єкта злочину.

Analogieverbot *n* заборона аналогії.

Analyse *f* аналіз; \diamond ~ *der Freizeitgestaltung* аналіз організації вільного часу; ~ *und Synthese*

von Informationen **аналіз і синтез інформації**; **abhängige** ~ залежний **аналіз**.

Aktivierungsanalyse *f* **аналіз активізації** (*спосіб виявлення хімічних елементів у біологічних і мінеральних речовинах*).

Beweisanalyse *f* **аналіз доказів**; \diamond **Kontroll**~ контрольний **аналіз**, **контроль** за проведенням і ходом **аналізу** пацієнта **психоаналітиком**; **kriminologische** ~ кримінологічний **аналіз**; **qualitative** ~ якісний **аналіз**; **quantitative** ~ кількісний **аналіз**; **statistische** ~ статистичний **аналіз**; **statistische Kriminalitäts**~ статистичний **аналіз злочинності**; **unabhängige** ~ незалежний **аналіз**; **Verkehrsunfall** ~ **аналіз автопригоди**.

Analysezertifikat *n*, **млтн.** **сертифікат** відповідності, **свідчення** про проведення **аналізу**.

Analysierung *f* **аналіз дослідження**; \diamond ~ **der gesammelten Beweismittel** **аналіз власних доказів**, **аналіз зібраних доказів**.

Analyst *m* **фахівець** із **аналізу біржових курсів**.

Anarchie *f* **анархія**.

anarchisch *adj* **анархічний**, **безладний**.

Anarchist *m* **анархіст**.

Anatomievertrag *m* **договір** про надання **трупа** для наукових досліджень.

Anatozismus *m* **стягнення відсотків з відсотків**.

Anbahnung *f* **установлення (відносин)**.

Anberaumung *f* **призначення строку**; \diamond ~ eines neuen Hauptverhandlungstermins **призначення нового строку судового розгляду**.

anbieten *vt* 1) **робити оферту**, **виставляти оферту**, **висилати оферту**; 2) **пропонувати**, **надавати на розгляд**.

Anbietende *m* **оферент**, **особа**, що **вносить пропозицію**, що **пропонує**.

Anbietung *f* 1) **пропозиція (дія)**; 2) **виставляння оферти**; \diamond ~ von Abtreibungen **пропозиція зробити аборт**; ~ zur Unzucht **розбещення**, **розпуста (дія)**, **схиляння до розпусних дій**; **erfolglose** ~ zur Begehung einer Straftat **невдале схиляння до злочину**.

Anbietungszwang *m* **обов'язок** **робити оферту**, **обов'язок** **робити пропозицію**.

Anbringung *f* 1) **застосування**; 2) **встановлення**; \diamond ~ der Ablehnung **заява про відвід**; ~ der Anklage *австр.* **пред'явлення обвинувачення**, ~ eines Güteantrags **пред'явлення майнового позову**.

Anbruchmenge *f* **товар у розірваній упаковці**.

Anderdepot *n* **внесок**, що **належить не депоненту**, а **третій особі**.

Anderkonto *n* **рахунок особи**, яким на основі довіри розпоряджається **третя особа**, **рахунок недієздатної особи (яким розпоряджається його опікун)**.

Anderslieferung *f* **поставка товару замість замовленого**, **недотримання кількості поставки (якості поставки)**.

Änderung *f* **зміна**; \diamond ~ beantragen **вимагати внести поправку**, **пропозиція внести поправку**, **робити пропозицію про внесення поправки**; ~ der Anklage **зміна обвинувачення**; ~ der Klage **зміна позову**; ~ der Staatsangehörigkeit **зміна громадянства**; ~ im Unrechtsgehalt **протиправні зміни утримання**; ~ vornehmen **змінювати**, **вносити зміну**, **робити зміну**; **vertragliche** ~ **договірна зміна**, **зміна за домовленістю**, **зміна договору**.

Änderungsantrag *m* **поправка**, **пропозиція поправки (напр. до законопроекту)**.

Änderungskündigung *f* **попередження про зміну договору**, **повідомлення про зміну договору**.

Änderungsverordnung *f* **постанова про зміну (закону, договору)**.

Änderungsvertrag *m* **угода про зміну умов (договору, контракту, угоди)**.

Änderungsvorschlag *m* **поправка**, **пропозиція поправки (напр. до законопроекту)**.

andienen *vt* 1) **пропонувати (до поставки товару)**; 2) **пред'являти (документ до оплати)**; 3) **повідомляти (про строк поставки)**.

Andienungsklausel *f* **обмовка про поставку не раніше обумовленого строку**.

Androhung *f* **погроза**; \diamond ~ der Vorführung **попередження про привід**; ~ des Übels **погроза заподіяння зла**; ~ einer Geldbuße **погроза грошового штрафу**; ~ einer Strafe **погроза покарання**; ~ eines Verbrechens **погроза злочинном**; ~ von Aggressionskrieg **погроза розв'язання агресивної війни**; **unter** ~ **під погрозою**; **unter** ~ **des Gebrauchs von Waffen** **під погрозою застосування зброї**; **unter** ~ **von Misshandlung** **під погрозою катування**, **катувань**; **unter** ~ **von Zwangsmitteln** **під погрозою заходів примусу**.

Aneignung *f* **присвоєння**, **заволодіння**, **захоплення**; \diamond ~ fremder Sachen **привласнення чужого майна**, **привласнення чужих речей**; ~ von Geld und Waren **привласнення грошей і товарів**, **протиправне заволодіння грошима й товаром**; ~ von herrenlosen Sachen **привласнення безхазяйних речей**; ~ von sozialistischem Eigentum *існ.* **привласнення соціалістичної власності**; **rechtswidrige** ~ **протиправне привласнення**.

Aneignungsabsicht *f* **умисел на привласнення**, **умисел на заволодіння (незаконний)**.

Aneignungsberechtigte *m* **уповноважений на заволодіння**.

Aneignungsrecht *n* право на заволодіння майном, право на придбання майна у власність, право заволодіння безхазяйною річчю.

Aneignungsweise спосіб заволодіння (річчю, майном), спосіб привласнення.

Anerbe *m* єдиний спадкоємець (селянського двору).

Anerbenrecht *n* право на спадщину єдиного спадкоємця (при переході в спадщину селянського двору).

Anerbensystem *n* система єдиноспадкування.

Anerkenntnis *f* визнання (домогання, вимоги); \diamond ~ des Klageanspruchs визнання позовної вимоги (відповідачем).

Anerkenntnisurteil *n* рішення на основі визнання позову відповідачем.

Anerkennung *f* 1) визнання; 2) заохочення; \diamond ~ als Geschädigter визнання потерпілим у справі; ~ als kriegführende Partei визнання як воюючої сторони; ~ ausländischer Entscheidungen визнання рішень, прийнятих судами іноземної держави, визнання рішень, прийнятих органами влади іноземної держави; ~ ausländischer Urteile визнання вироків, винесених в іншій країні; ~ de facto фактичне визнання, визнання де-факто; ~ de jure юридичне визнання, визнання де-юре; ~ der Vaterschaft визнання батьківства, визнання факту батьківства; ~ einer Regierung визнання уряду; ~ einer Schuld визнання боргу, підтвердження боргу; ~ eines Staates визнання держави; ~ von Schuldvorwürfen визнання провини; formale ~ gleicher Rechte формальне визнання рівності прав; in ~ der Verdienste визнаючи заслуги; internationale ~ міжнародне визнання; materielle ~ матеріальне заохочення; moralische ~ dei Leistungen моральне заохочення досягнень; völkerrechtliche ~ міжнародно-правове визнання.

Anerkennungsbescheid *m* повідомлення про визнання.

Anerkennungsrechtsgrundlage *f* правові основи визнання (держави).

Anerkennungsurkunde *f* 1) офіційний документ про визнання (напр. права); 2) заохочувальна грамота, грамота із вдячністю.

Anerkennungsverzugsgrund *m* підстави для відмови.

Anerkennungsvertrag *m* договір про визнання.

anfahren *vi* робити наїзд, зробити наїзд, наїжджати, наїхати (на кого-н.), зіштовхуватися (із чим-н., ким-н.); \diamond das Auto hat einen Fußgänger ~ автомобіль збив пішохода, автомобіль здійснив наїзд на пішохода.

Anfahrkosten *pl* витрати пускового періоду.

Anfahrstufe *f* пускова черга.

Anfall *m* 1) напад; 2) надходження; 3) одержання (спадщини); \diamond ~ des Vereinsvermögens придбання майна об'єднання (союзу, асоціації); ~ einer Erbschaft одержання спадщини.

Anfallberechtigte *m, f* той, що має право на одержання спадщини.

anfallen *vi* 1) виходити, виникати; 2) діставатися в спадщину, переходити в спадщину; 3) притягатися до кримінальної відповідальності

anfallend *adj* належний; \diamond ~es Spurenmaterial наявне (на предметі) речовина сліду.

Anfallsberechtigte *m, f* той, що має право на одержання спадщини.

Anfangstermin *m* початковий термін (напр. закінчення позовної давності, закінчення строку покарання).

Anfangsvermögen *n* дошлюбне майно подружжя.

Anfechtbarkeit *f* спірне питання; \diamond ~ der Ehe оскарження шлюбу; ~ der Rücknahme оскарження, скасування (розпорядження, нормативного акту); ~ eines Rechtsgeschäfts оскарження угоди; ~ wegen Drohung оскарження угоди внаслідок того, що вона була складена під впливом погрози; ~ wegen Täuschung оскарження угоди внаслідок введення в оману.

Anfechtung *f* опротестування, оскарження, заперечення; \diamond ~ der Ehelichkeit eines Kindes оскарження шлюбного походження дитини; ~ der Vaterschaft оскарження батьківства; ~ einer Anweisung оскарження розпорядження (директиви, указу, вказівки); ~ einer Willenserklärung оспорування волевиявлення, опротестування волевиявлення; ~ einer Willenserklärung wegen arglistiger Täuschung оспорування волевиявлення внаслідок того, що воно було зроблено в результаті навмисного обману; ~ einer Willenserklärung wegen Drohung оспорування волевиявлення внаслідок того, що воно було зроблено в результаті погроз; ~ einer Willenserklärung wegen Irrtums оспорування волевиявлення внаслідок омани; ~ eines abändernden Beschlusses оскарження рішення, що змінює раніше прийняте; ~ letztwilliger Verfügung оспорування заповіту, оспорування останніх розпоряджень померлого; ~ mittels Kassationsbeschwerde оскарження в порядку нагляду, протест у порядку нагляду; ~ von Beweisen оспорування доказів; ~ von Entscheidung der Gerichte опротестування рішення суду оскарження рішення суду; ~ von Verwal-

tungsakten опротестування дій адміністративних органів, оскарження дій адміністративних органів; ohne ~ без оскарження.

Anfechtungsbeklagte *m* відповідач по позові про оспорування, відповідач по позові про опротестування.

Anfechtungsberechtigte *m* особа, що має право оспорювати (*напр. угоду*).

Anfechtungsberechtigung *f* право оспорювати (*напр. угоду*), право оскарження рішення.

Anfechtungserklärung *f* заява про оспорування, заява про опротестування (*напр. угоди, рішення суду*).

Anfechtungsfrist *f* термін оскарження, термін опротестування, термін оспорування.

Anfechtungsgegner *m* сторона, проти якої спрямоване оспорування, сторона, проти якої спрямоване оскарження, сторона, проти якої спрямоване опротестування.

Anfechtungsgesetz *n* закон про порядок оскарження, закон про порядок заперечування.

Anfechtungsgrund *m* підстава заперечування, підстава оскарження.

Anfechtungsklage *f* 1) позов про заперечування (*рішення, факту*); 2) позов про оспорування спадщини; \diamond ~ erheben пред'являти позов про оспорування, пред'являти позов про опротестування, пред'являти позов про оскарження.

Anfechtungskläger *m* позивач у справі про оспорування, позивач у справі про оскарження.

Anfechtungsrecht *n* право оскарження, право на оскарження, право заперечування, право опротестування.

Anfechtungsverfahren *n* 1) порядок оскарження (*судових рішень, адміністративних постанов, рішень адміністративних і державних органів*); 2) розгляд скарги, розгляд протесту.

Anforderung *f* вимога, запит; \diamond ~ an die Urteilsbegründung вимога обґрунтованості вироку, ~ schriftlicher Beweisstücke зажадання письмових доказів, вимога письмових доказів, вимога доказів у писемній формі.

Anforderungsbehörden *pl* органи влади, наділені правом вимоги; органи керування, наділені правом вимоги, адміністративні органи, наділені правом вимоги (*зажадання*).

Anfrage *f* запит, інтерпеляція; \diamond ~ des Parlaments запит парламенту; große ~ великий запит (*письмовий запит Бундестагу уряду, підписаний Головою Бундестагу й членами який-н. фракції*); kleine ~ малий запит

(*запит депутата Бундестагу до уряду, підтриманий фракцією*); mündliche ~ усний запит; parlamentarische ~ парламентський запит; запит депутата парламенту, запит парламентської фракції (*групи, комісії*); schriftliche ~ письмовий запит.

Anfrageverfahren *n* процедура запиту.

Anführer *m* організатор; \diamond ~ eines Verbrechens організатор злочину, ініціатор злочину.

Anfuhrklausel *f* обмовка, що забороняє застосування пільгового тарифу при доставці товару.

Angabe *f* 1) вказівка, повідомлення; 2) показання (*напр. сторін у процесі*); 3) донос; 4) задаток; \diamond ~ der Wahrheit ermahnen закликати до правдивих показань; ~ von Tatsachen приведення фактів; nach ~ за даними, по відомостях; überführende ~ викривне показання; wesentlich falsch ~ свідомо неправдиве свідчення.

angeben *vt* 1) давати показання, повідомляти, указувати, надавати відомості; 2) доносити, робити донос, робити донос, видавати (*кого-н.*); \diamond den Namen ~ указувати ім'я, називати ім'я; die Umstände einer Sache ~ викладати суть справи, викласти суть справи.

Angeber *m*, жарг. донощик, стукач

angeblich *adv* 1) за неперевіреними даними, за неперевіреними показниками; 2) передбачуваний; \diamond ~e Täter припустимий злочинець.

angeboren *adj* уроджений, природжений, природний.

Angebot *m* пропозиція; \diamond ~ ablehnen відхилити пропозицію; ein ~ akzeptieren прийняти пропозицію; ein ~ annehmen; приймати пропозицію, акцентувати ofertу; ein ~ erteilen видавати ofertу; ein ~ rückgängig machen анулювати пропозицію; äußerst kalkuliertes ~ пропозиція із вказівкою крайньої ціни; befristetes ~ строкова пропозиція, пропозиція на строк, пропозиція, обмежена строком, строкова оферта, оферта на строк; festes ~ тверда пропозиція, тверда оферта (*без права на зміну, без обмеження по строку*); freibleibende ~ вільна пропозиція, пропозиція без зобов'язань, пропозиція, що не зобов'язує (*оферента*); freibleibendes ~ вільна оферта; unverbindliches ~ вільна оферта; unverbindliches ~ вільна пропозиція, пропозиція без зобов'язань, пропозиція, що не зобов'язує оферента; verbindliches ~ тверда оферта.

Angebotslücke *f* дефіцит товарів і послуг (*при фіксованій ціні на даний товар*).

Angebotsmonopol *n* монополія продавців, монопольна пропозиція.

Angebotspreis

Angebotspreis *m* ціна пропозиції, запропонована ціна.

Angebotsprojekt *n* проект-оферта, попередня оферта.

Angebotsüberhang *m* перевищення пропозиції над попитом.

Angebotsüberschuss *m* перевищення пропозиції над попитом.

angebracht *adv* доречний; ♦ für ~ halten вважати доречним.

Angefälle *n* спадщина, майно, що отримане в спадщину;

Angehörige *m* 1) родич, особа, що перебуває в спорідненні, член родини; 2) співробітник, член (організації); 3) громадянин (конкретної держави); ♦ ~ der Polizei співробітник поліції; ~ des Gerichts співробітник суду; ~ einer Organisation член організації, учасник організації; ~ eines Staates громадянин держави (якої-н. конкретної держави); Benachrichtigung von ~n bei Verhaftung повідомлення членів родини про арешт (одного зі членів родини); Zuziehung ~r bei Durchsuchung залучення членів родини при здійсненні обшуку.

Angehörigenbegünstigung *f* пособництво родичам (членам родини).

Angehörigenbetrug *m* обман родичів, введення родичів в оману.

Angehörigenprivileg *n* право близьких родичів обвинуваченого відмовитися від дачі показань, право членів родини обвинуваченого відмовитися від дачі показань.

Angehörigenunterschlagung *f* розтрата, здійснена членом родини, розтрата з боку членів родини, розтрата, здійснена родичем (близьким).

Angeklagte *m* підсудний; ♦ Ablehnungsrecht des ~n право підсудного на відвід, право підсудного заявляти відвід; Entfernung des ~n aus dem Sitzungszimmer видалення підсудного із залу суду; Erzwingung des persönlichen Erscheinens des ~n примус підсудного до особистої явки; Fragerecht des ~n право підсудного на питання; право підсудного ставити питання, право підсудного задавати питання; freigesprochener ~ виправданий підсудний; letztes Wort des ~n останнє слово підсудного (обвинувачуваного); Verlesen von Erklärungen des ~n оголошення показань підсудного; Vernehmung des ~n допит підсудного; zugunsten des ~n на користь підсудного.

Angeld *n*, *застар.* задаток, аванс.

Angelegenheit *f* справа, питання; ♦ eine ~ bereinigen улагоджувати справи, улагодити

справи (спірне питання); dienstliche ~ службова справа, службові справи; dringende ~ термінова справа; persönliche ~ особиста справа, персональна справа.

angeloben 1) урочисто обіцяти; 2) *австр.* приводити до присяги (урочисто).

Angelobung *f* 1) урочиста обіцянка, обітниця, урочиста клятва, клятва в урочистій обстановці; 2) *австр.* приведення до присяги.

angemessen *adj* 1) доречний; 2) відповідний; 3) розмірний; ♦ eine ~e Frist достатній строк (для чого-н.).

Angemessenheit *f* домірність (покарання), відповідність, доречність; ♦ ~ der Verfügung доречність розпорядження (напр. про передачу справи до суду); ~ der Verteidigung dem Angriff домірність оборони при відбитті нападу; ~ der Verteidigung gegenüber dem Angriff домірність оборони при відбитті нападу.

Angeschuldigte *m* обвинувачений, відповідач.

Angestellte *m* службовець; ♦ ~ des öffentlichen Dienstes посадова особа; ~ ein leitender Angestellter відповідальний працівник, керівник (установи, фірми).

Angestelltenbestechung *f* підкуп посадової особи, дача хабара посадовій особі.

Angestellternerfindung *f* винахід, зроблений у процесі виконання службових обов'язків.

Angestelltergewerkschaft *f* профспілка службовців.

Angestelltenversicherungsgesetz *n* закон про страхування службовців.

angetrunken *adj* той, хто перебуває в стані легкого сп'яніння.

angewandte Mikrobiologie *f* прикладна мікробіологія.

angreifen *vt* нападати із застосуванням сили.

Angreifer *m* нападаючий, агресор.

Angriff *m* 1) напад, зазіхання; 2) (збройний) напад; ♦ den ~ abwehren відбивати напад, відбити напад; den ~ abwenden відбивати напад; ~ auf den Vorgesetzten напад на начальника; ~ auf die Ehre зазіхання на честь і гідність; ~ auf Leben und Gesundheit des Bürgers зазіхання на життя й здоров'я громадянина; ~ gegen das Staatseigentum посягання на державну власність; ~ gegen die Staatsgewalt зазіхання на державну владу; gegenwärtiger ~ наявний факт нападу; gesellschaftsgefährlicher ~ gegen die Souveränität суспільно небезпечне зазіхання на суверенітет держави; gewaltsamer ~ насильницьке зазіхання; räuberischer ~ розбійне нападі, розбій, факт розбою; rechtswidriger ~ протиправна дія; unmittelbarer ~

прямий напад, безпосередній напад; *verbrecherischer* ~ злочинне зазіхання, злочинний напад.

Angriff *n* нападки; ◇ ~e in der Presse нападки в пресі; *erster* ~ негайні дії, негайні заходи (*напр. при пожежі*).

Angriffsabsicht *f* намір напасти.

Angriffsakt *m* акт агресії, напад.

Angriffsbündnis *n* агресивний союз.

Angriffsform *f* форма зазіхання.

Angriffsgegenstand *m* предмет зазіхання, об'єкт нападу.

Angriffskrieg *m* агресивна війна, загарбницька війна.

Angriffsmittel *n* 1) засіб нападу; 2) засіб захисту від обвинувачення.

Angriffsnotstand *m* ситуація гострої потреби при зазіханні.

Angriffsobjekt *n* об'єкт зазіхання, об'єкт нападу.

Angriffsrichtung *f* направленість; ◇ ~ des Verbrechens спрямованість злочину.

Angst *f* (vor *D*) страх, острах (*перед ким-н, перед чим-н.*); ◇ in ~ halten тримати у страху; in ~ versetzen налякати, злякати.

ängstigen *vt* лякати, залякувати, страшити; ◇ sich ~ (vor *D*) боятися, страшитися (*кого-н.*).

Angstkäufe *pl* закупівля з побоювання підвищення цін.

Angstklause *f* обмовка про зняття відповідальності.

Angstklause *f* підпис індосанта на векселі без обороту «на мене», позначка індосанта про зняття із себе зобов'язання по оплаті векселя.

Anhalteantrag *m* вимога до адміністрації порту про тимчасове припинення відправлення вантажу (*звичайно дрібного вантажу чекаючи поповнення*).

anhalten *vt* 1) затримувати, заарештовувати; 2) спонукувати, змушувати; ◇ zur Unzucht ~ схилати до розпусти, розбещувати.

Anhaltspunkt *m* відправна точка, підстава (*напр. обвинувачення*); ◇ ~ für eine nicht natürliche Todesursache дані для підозри в насильницькій смерті; tatsächlicher ~ фактичний доказ.

Anhaltswerte *pl* вихідні дані про вартість, ціну.

Anhaltszeit *f* строк змісту (*у виправному закладі*).

Anhaltung *f*, *австр.* затримка; ◇ ~ durch Privatperson затримка приватною особою; behördliche ~ затримка владою; vorläufige ~ *австр.* попереднє ув'язнення, превентивне затримання.

Anhaltungsdauer *f*, *австр.* строк утримання під вартою, строк арешту, строк затримки.

Anhaltungsgrund *m*, *австр.* підстава для затримання, підстави затримання.

anhängig *adj* підсудний, який знаходиться під слідством та що знаходиться на розгляді у суді (*про справу*); ◇ ~er Rechtsstreit підсудна справа; einen Prozess ~ machen порушити справу в суді; eine Sache bei Gericht ~ machen передати справу до суду.

Anhängigkeit *f* підсудність, знаходження справи на розслідуванні, знаходження справи в суді.

anheften *vt* підшивати (*до справи*).

Anheftung *f* вивішування, прикріплення; ◇ ~ an die Gerichtstafel вивішування на дошку судових оголошень.

Anhörung *f* слухання, заслуховування; ◇ ~ der Beteiligten заслуховування учасників процесу; ~ von Zeugen заслуховування свідків; mündliche ~ des Verurteilten усна бесіда із засудженим; nach ~ der Anklage und Verteidigung після заслуховування обвинувачення й захисту, по заслуховуванні обвинувачення й захисту; nach ~ der Parteien після заслуховування пояснень сторін; richterliche ~ заслуховування суддів.

Anhörungstermin *m* дата слухання (*напр. справи в судді*).

Anhörungsverfahren *n* 1) провадження по заслуховуванню, процедура заслуховування; 2) слухання (*стадія судочинства*).

Ankauf *m* закупівля, покупка, скупка, придбання; ◇ ~ gestohlener Sachen скупка крадених речей, скупка краденого; ~ von Diebesgut скупка краденого.

Ankaufsrecht *n* право закупівлі, право скупки, право придбання, право на придбання.

Anklage *f* обвинувачення; ◇ die ~ detaillieren деталізувати обвинувачення; die ~ gegen erheben висувати обвинувачення; подавати в суд; ~ vertreten підтримувати обвинувачення; ~ von Amtswegen офіційне обвинувачення; öffentliche ~ публічне обвинувачення; rechtswidrige ~ незаконне обвинувачення, протиправне обвинувачення; unbegründete ~ безпідставне обвинувачення, неправомочне обвинувачення; ungerechtfertigte ~ безпідставне обвинувачення, неправомочне обвинувачення; unter ~ stellen висувати обвинувачення; висувати обвинувачення.

Anklageakte *f* обвинувальний висновок, обвинувальний акт, акт обвинувачення.

Anklageaustausch *m* зміна обвинувачення.

Anklagebank *f* лава підсудних; \diamond auf die ~ bringen саджати на лаву підсудних, посадити на лаву підсудних, віддати під суд.

Anklagebehörde *f* 1) орган, що пред'являє обвинувачення, орган обвинувачення; 2) прокуратура, орган державного обвинувачення; 3) сторона обвинувачення.

Anklagebeweis *m* обвинувальний доказ, доказ (сторони) обвинувачення.

Anklageeinspruch *m* заперечення проти обвинувачення, протест проти обвинувачення.

Anklageerhebung *f* пред'явлення обвинувачення, висування обвинувачення.

Anklageerweiterung *f* розширення обвинувачення, розширення обсягу обвинувачення.

Anklageerzwingung *f* вимога про відшкодування судових витрат по приватному обвинуваченню.

Anklageerzwingungsverfahren *n* примусове стягнення судових витрат по справах приватного обвинувачення.

Anklagegrundsatz *m* обвинувальний принцип, принцип обвинувачення.

Anklagekompetenz *f* компетенція висувати обвинувачення, обвинувальна компетенція.

Anklagematerial *n* обвинувальний матеріал, матеріали обвинувачення, матеріали сторони обвинувачення.

Anklagemonopol *n* виняткове право порушувати кримінальне переслідування (*прокуратури*); \diamond des Staatsanwalts виняткове право прокурора порушувати кримінальне переслідування.

anklagen *vt* звинувачувати, висувати обвинувачення; \diamond des Diebstahls ~ звинувачувати в злочинстві, звинувачувати в злочинстві.

Anklageplädoyer *n* 1) обвинувальна промова (*прокурора перед судом*); 2) заключна промова (*прокурора*).

Anklageprinzip *n* принцип обвинувачення, обвинувальний принцип.

Anklageprozess *m* обвинувальний процес, процес обвинувачення.

Anklagepunkt *m* пункт обвинувачення; \diamond ausgeschiedener ~ пункт обвинувачення, скасований у ході справи.

Ankläger *m* 1) державний обвинувач; 2) громадський обвинувач; \diamond staatlicher ~ державний обвинувач.

Anklagerede *f* обвинувальна промова, мова обвинувача.

anklägerisch *adj* обвинувальний.

Anklagerücknahme *f* відмова від обвинувачення.

Anklagerücktritt *m* відмова від обвинувачення.

Anklagesachverhalt *m* зміст обвинувачення.

Anklageschrift *f* обвинувальний висновок; \diamond ~ im strafrechtlichen Verfahren обвинувальний висновок у кримінальному судочинстві.

Anklagestand *m* положення обвинуваченого; \diamond in den ~ versetzen залучати в якості обвинуваченого.

Anklagetenor *m* формула обвинувачення (*формулювання осудності обвинуваченому у діянні і його правова кваліфікація*) в обвинувальному висновку.

Anklageverfahren *n* 1) обвинувальний процес; 2) провадження по пред'явленню обвинувачення (*у кримінальному процесі*).

Anklagevertreter *m* представник обвинуваченого.

Anklagevortrag *m* оголошення обвинувального висновку.

Anklagezulassung *f* допущення обвинувачення.

Anklagezustand *m* положення обвинуваченого, положення підсудного, стан обвинуваченого, стан підсудного; \diamond sich im ~ befinden перебувати в якості обвинуваченого, перебувати в якості підсудного.

Anknüpfung *f* прив'язка (*до права якої-н. держави в міжнародному приватному праві*).

Anknüpfungspunkt *m*, *dup.* пункт, по якому є подібність позицій.

Ankündigung *f* оголошення, повідомлення; \diamond ~ eines Verwaltungsaktes оголошення змісту адміністративного акту; Ankündigungs- oder Signalwirkungen економічні наслідки планованих, обговорюваних заходів (*напр. в економічній політиці*).

Anlage *f* 1) вкладення, приміщення (*капіталу*); 2) спорудження, пристрій, установка (*як процес*); 3) спорудження, пристрій; \diamond ~ und Umlaufmittel основні й оборотні кошти.

Anlageaufstockungsposten *m* стаття балансу, що відбиває зростання основного капіталу.

Anlagefonds *m* основні засоби, основні фонди.

Anlagegewinn *m* доходи від капіталовкладень.

Anlagegüter *pl* основні засоби виробництва.

Anlageinvestitionen *pl* капіталовкладення в спорудження й устаткування.

Anlagekonto *n* майновий рахунок.

Anlagekosten *pl* 1) капітальні витрати; 2) витрати, пов'язані із вкладенням в основний капітал.

Anlagekredit *m* кредит на придбання основних фондів.

Anlagemittel *n*, *pl* основні засоби, основні фонди.

Anlagen *pl* 1) інвестиції, капіталовкладення; 2) спорудження, пристрої, агрегати.

Anlagenbau *m* підприємство-виготовлювач промислового обладнання.

Anlagenbuchführung *f* бухгалтерський облік основних засобів.

Anlagenintensität *f* фондоемність (*співвідношення між валовим продуктом і вартістю основного капіталу*).

Anlagenrechnung *f* рахунок, що показує стан основних засобів.

Anlagepapiere *pl* цінні папери із твердим відсотком, найбільш вигідні для вкладення капіталу (*облігації державних позик, великих компаній, привілейованих акцій*).

Anlageplan *m* розклад пайових внесків в інвестиційний фонд.

Anlagerichtlinien *pl* порядок, напрямок, цілє використання засобів, наданих банком.

Anlagevermögen *n* основні засоби підприємства (*земля, будинки та інше майно тривалого користування, фінансові активи, довгострокові капіталовкладення й цінні папери, нематеріальні цінності: концесії, патенти, ліцензії*).

Anlass *m* привід, причина, випадок; ♦ ~ der Untersuchung привід для розслідування; ~ geben давати привід; ~ zur Erhebung der Klage привід для пред'явлення позову; ~ zur Straftat привід до злочину, мотивація злочину; aus ~ із приводу.

anlasten *vt* відносити витрати за чий-н. рахунок.

Anlaufen *n* 1) уведення в експлуатацію, освоєння; 2) захід у порт.

anlaufen *vi* наростати, накопичуватися (*про борги, відсотки*).

Anlaufkosten *pl* початкові витрати, витрати (*напр. при освоєнні нової продукції*).

Anlegegebühr *f* причальний збір.

anlegen *vi* причалювати, приставати.

anlegen *vt* 1) вкладати, поміщати (*гроші*), інвестувати; 2) споруджувати, будувати.

Anlegeplatz *m* причал, якірна стоянка.

Anlegerschutz *m* охорона інтересів вкладника.

Anlegung *f* внесок

Anlegung *f* вкладення, приміщення, інвестування.

Anleihe *f* 1) довгострокова *позика* (*з фіксованим відсотком*); 2) позичка; 3) облігація; ♦ eine ~ auflegen випускати позику; eine ~ aufnehmen брати позичку; eine ~ ausreichen надавати позичку; eine ~ begeben випустити позику; eine ~ gewähren представляти позику; eine ~ zeichnen підписатися на позику; eine ~ zur Zeichnung auflegen повідомляти передплату позики; ungesicherte ~ незабезпечена позичка.

Anleiheablösung *f* випуск позики, погашення позики.

Anleiheablösungsschuld *f* заборгованість, що погашається знову випущеною позикою.

Anleiheablösungsschuldtitle *m* позикові зобов'язання нової позики, що погашає колишню заборгованість.

Anleiheaufnahme *f* випуск позики.

Anleiheauschreibung *f* розміщення позики.

Anleihegeber *m* кредитор по позиції.

Anleihegläubiger *m* кредитор по позиції.

Anleihemittel *n* засоби для надання позички.

Anleiher *m* позичальник.

Anleiheschein *m* облігація позики.

Anleihetilgung *f* погашення позики.

Anleihezinsendienst *m* від послуги з виплати відсотків по позиції.

Anleitung *f* керівництво, вказівка, інструкція; ♦ ~ zu Straftaten підбурювання до здійснення кримінально карних діянь; richterliche ~ судова інструкція.

Anlernverhältnis *n* відношення між інструктором і учнями, відношення між майстром виробничого навчання й учнями.

Anliegergrundstück *n* 1) прилягаюча земельна ділянка, сусідня земельна ділянка; 2) земельна ділянка, що прилягає до дороги, земельна ділянка, що прилягає до ріки.

Anliegernutzung *f* використання сусідами спільних споруджень, використання сусідами спільних земельних ділянок.

Anliegerstaat *m* 1) прибережна держава; 2) прилягаюча держава; 3) сусідня держава.

Anliegerverkehr *m* проїзд, дозволений по обгородженій ділянці, що належить сусідові.

Anmaßung *f* (*незаконне*) присвоєння, незаконне користування правом; ♦ ~ einer Uniform незаконне носіння уніформи, незаконне носіння форми; ~ eines Titels незаконне присвоєння звання; ~ staatlicher Befugnisse (*незаконне*) присвоєння державних повноважень; betrügerische ~ присвоєння шляхом обману, присвоєння шахрайським шляхом.

Anmeldebestimmung *f* положення про прописку, інструкція про прописку, інструкція про реєстрації, положення про реєстрацію.

Anmeldefrist *f* строк для подачі заявки, встановлений строк подачі заявки.

Anmeldegebühr *f* реєстраційний збір, збір за прописку, збір за реєстрацію.

anmelden *vt* 1) заявляти, повідомляти; 2) реєструвати.

anmelden *vt* 1) повідомляти, заявляти, повідомляти, доповідати; 2) прописувати; 3) реєструвати; ♦ ein Gewerbe ~ реєструвати тру-

дову діяльність; Reklamationen ~ заявляти претензії, рекламациі.

Anmeldepflicht *f* обов'язкова прописка, обов'язкова реєстрація; ◇ ~ bei Betrieben реєстрація знову створених підприємств.

Anmeldepriorität *f* пріоритет права першого заявника патенту, право першої заяви (*патенту*).

Anmeldesystem *n* система реєстрації.

Anmeldung *f* 1) заява, повідомлення, повістка; 2) прописка; 3) реєстрація; 4) оголошення про конкурсне виробництво; ◇ ~ der Nichtigkeitsbeschwerde подача скарги про недійсність (*напр. рішення*); ~ eines Kraftfahrzeuges заява про прийняття машини на облік; ~ von gewerblichen Schutzrechten реєстрація прав на промислову власність, що підлягає охороні; polizeiliche ~ прописка, реєстрація в поліції (*проживання*); steuerliche ~ повідомлення у фінансові органи про майно, що підлягає податковому обкладанню.

Annahme *f* 1) прийом, прийняття; 2) припущення, презумпція, допущення, гіпотеза, передумова; 3) акцепт.

Annahme *f* 1) прийняття, прийом, акцепт; 2) пропозиція; ◇ ~ als Kind усиновлення; ~ der Rechnung прийняття рахунку до оплати, акцептування; ~ der Vaterschaft припущення про батьківство; ~ einer Bestechung прийняття хабара; ~ einer Erbschaft прийняття спадщини, вступ у спадщину; ~ einer Rechnung акцептування рахунку; ~ eines Angebotes прийняття пропозиції; ~ eines Auftrages прийняття замовлення; ~ eines Gesetzes прийняття закону.

Annahmebedingung *f* умова прийняття, умови прийняття,

Annahmebestätigung *f* підтвердження прийняття (*напр. замовлення*).

Annahmeerklärung *f* акцепт, заява про прийняття (*пропозиції*).

Annahmefrist *f* строк акцептування, строк підтвердження.

Annahmeschein *m* квитанція про одержання (*вантажів*).

Annahmesperre *f* припинення прийому вантажів для транспортування.

Annahmeverhältnis *n* відносини, що виникли у зв'язку з усиновленням.

Annahmeverhinderung *f* затримка в прийнятті.

Annahmevermerk *m* оцінка про прийняття.

Annahmevertrag *m* 1) договір про усиновлення; 2) договір про прийняття (*напр. замовлення*).

Annahmeverweigerung *f* 1) відмова від акцепту; 2) відмова в прийнятті (*вантажу*).

Annahmeverzug *m* прострочення в прийнятті.

Annahmeverzug *m* прострочення кредитора в прийнятті виконання зобов'язання боржником.

Annahmewang *m* обов'язок прийняття; ◇ ~ bei Geld обов'язок приймати розмінну монету.

annehmen *vt* 1) приймати; 2) всиновлювати; 3) припускати; 4) акцептувати, заявляти про акцепт.

annektieren *vt* захоплювати, насильно приєднувати, анексувати.

Annexion *f* анексія, насильницьке приєднання, захоплення.

Annexionismus *m* загарбницька політика, політика анексії.

annexionistisch *adj* анексіоністський, загарбницький.

Annexionskrieg *m* загарбницька війна, війна з метою анексії.

Annonce *f, фр.* оголошення.

annoncieren *vt* повідомляти (*привселюдно*).

Announcement *n* заява, декларація; ◇ ~ Effects економічні наслідки планованих, обговорюваних заходів (*напр. в економічній політиці*).

Annuität *f* 1) ануїтет (*безстрокова державна позика*); 2) ануїтет, щорічно виплачувана сума в рахунок погашення позики (*що складає з боргу, що повертається частково, і відсотки*).

Annuitäten *pl* річний дохід, щорічна виплата в рахунок боргу, річний дохід.

Annuitätenanleihe *f* 1) ануїтет (*безстрокова державна позика*); 2) позика, по якій щорічно виплачується постійний дохід, що включає зменшувані суми відсотків і зростаючі платежі в погашенні основного боргу.

Annuitätenhypothek *f* амортизаційна іпотека (*іпотека, по якій щорічно виробляються рівні платежі відсотків і частини основного боргу*).

Annuitätentilgung *f* погашення боргу шляхом щорічно зростаючих платежів при одночасному зменшенні виплати відсотків.

Annullierung *f* анулювання, оголошення недійсним.

Anomalie *f* аномалія, відхилення від норми поведіння, аномальне поведіння; ◇ sexuelle ~ сексуальна аномалія.

Anomietheorie *f* теорія "аномії".

anonym *adj* анонімний.

Anonymität *f* анонімність.

Anordnung *f* розпорядження, наказ, припис, розпорядок; ◇ ~ der Anklageerhebung розпорядження про пред'явлення обвинувачення; ~ der Durchsuchung розпорядження про обшук; ~ der Festnahme ордер на затримку; ~ der Hauptverhandlung призначення судового розгляду; ~ der Strafvollstreckung розпорядження про виконання покарання; ~ der Tagsatzung *швейц.* призначення дня судового засідання; ~ der Verhaftung ордер на арешт; ~ der Vormundschaft призначення опіки; ~ des Ermittlungsverfahrens розпорядження про початок попереднього розслідування; ~ eines Sachverständigengutachtens призначення експертизи; einstweilige ~ тимчасова постанова суду (*негайно вступає в силу*); legitime richterliche ~ законне суддівське розпорядження, легітимне рішення суду; mehrfache ~ der gleichen Maßregeln кількаразове призначення тих самих засобів, повторне призначення однакових засобів; nachträgliche ~ розпорядження, зроблене після здійснення процесуальної дії; unaufschiebbare ~ невідкладний припис.

Anpassung *f* узгодження, приведення у відповідність; ~ der Löhne узгодження рівнів заробітної плати; ~ von Gesetzen приведення більш ранніх законів у відповідність із новими законами.

Anpassungsbestimmungen *pl* положення, що стосуються приведення більше ранніх законів у відповідність із новими законами.

Anpassungsfähigkeit *f* пристосовування; ◇ ~ des Befragten пристосовування опитуваного (*до намірів того, хто опитується*).

Anpassungsgesetz *n* закон про пристосовування пенсії до підвищення цін і до зміни рівня заробітної плати.

anrechenbar *adj* що нараховується.

anrechnen *vt* зараховувати, ставити в рахунок, зараховувати; ◇ (eine Ware billig ~ дешево поступитися товаром).

Anrechnung *f* зарахування, нарахування, зарахування.

Anrechnung *f* 1) зарахування; 2) нарахування; ◇ ~ der bisher vollzogenen Strafe зарахування відбутного покарання; ~ der Dienstzeit зарахування службового часу, зарахування робочого часу; ~ der vorläufigen Anhaltung *австр.* зарахування попереднього утримання (*на примусовому лікуванні*); ~ der Vorstrafe зарахування колишнього покарання; ~ von Auslandsvollstreckung зарахування міри покарання, виконаної за кордоном; ~ von Sozialversicherungsleistungen зарахування внесків по соціальному страхуванню; auf ~ на рахунок; in ~ bringen зара-

ховувати; unter ~ der Spesen з урахуванням витрат; unter ~ der Untersuchungshaft з зарахуванням попереднього ув'язнення.

Anrechnungsmöglichkeit *f* можливість зарахування (*напр. попереднього ув'язнення*).

Anrechnungsprinzip *n* принцип взаємних розрахунків (*у міжнародний торгівлі*).

Anrechnungsregelung *f* порядок заліку (*попереднього висновку*).

Anrechnungsverfahren *n* порядок нарахування податку (*напр. на рацію*).

Anrecht *n* 1) право, домагання; 2) абонемент; 3) пай.

Anrechtsinhaber *m* 1) власник абонементу, абонент; 2) пайовик.

Anrechtsschein *m* 1) попередня акція; 2) посвідчення пайовика.

Anregung *f* 1) спонукання, поштовх, імпульс, ініціатива, стимул; 2) збудження; ◇ ~ eines Kassationsverfahrens порушення клопотання про перегляд справи в порядку нагляду; ~ zum Verbrechen спонукання до злочину.

anreiben *vt, позм.* зазивати покупців.

Apartheidverbrechen *n* злочин, що полягає в проведенні апартеїду.

Apolid *m* апатрид, особа без громадянства.

Anreiz *m* підбурювання, спонукання, стимул, імпульс, зацікавленість; ◇ ~ zu den Folgedelikten підбурювання до наступних злочинів, спонукання до рецидиву; ~ zu Gewalttätigkeiten підбурювання до насильницьких дій; ~ zum Zweikampf *застар.* підбурювання до дуелі; materieller ~ матеріальний стимул; moralischer ~ моральний стимул, спонукання.

Anreizprämie *f* заохочувальна премія.

Anreizung *f* підбурювання, порушення рішучості; ◇ ~ zu Aufruhr підбурювання до заколоту; ~ zur Tötung підбурювання до вбивства; rechtswidrige ~ протиправне підбурювання, підбурювання до протиправних дій.

Anrufer *m* подавець скарги, заявник, заявник скарги, апелянт.

Anrufung *f* звернення; ◇ ~ des Gerichts звернення до суду.

Ansageverfahren *n* передача товару для очищення митному органу, розташованому у середині країни.

Ansammlung *f* скупчення, збіговисько; ◇ sich an der ~ von Personen beteiligen особи, які беруть участь в акції (*на вулиці*); unerlaubte ~ недозволений мітинг, заборонене збіговисько (*напр. несанкціонований мітинг*).

Ansässigkeit *f* осілість, постійне проживання.

Ansässigkeitszensus *m* ценз осілості.

Ansatz *m* 1) стаття рахунку; 2) цифрове вираження, числове вираження, величина.

Ansatzpunkt *m* точка відліку; $\diamond \sim$ für die Schadensberechnung дані для обчислення нанесеного збитку.

Anschaffung *f* 1) придбання, покупка, заготівля; 2) платіж, покриття боргу.

Anschaffungsgeschäft *n* угода на придбання (напр. цінних паперів).

Anscheinsbeweis *m* очевидний доказ, безперечний доказ.

Anscheinsvollmacht *f* уявне повноваження.

Anschlag *m* 1) напад, замах, зазіхання, диверсія; 2) кошторис, оцінка, розрахунок; 3) афіша, оголошення.

Anschlag *m* кошторис, оцінка, розрахунок; $\diamond \sim$ der Kosten витрати по кошторисі; \sim verüben замах, зазіхання; verbrecherischer \sim gegen das Leben злочинний замах на життя.

Anschlagskosten *pl* кошторисна вартість, витрати по кошторисі.

Anschlagtafel *f* дошка оголошень.

Anschlagzettel *m* оголошення.

Anschluss *m* 1) приєднання (до виробництва); 2) іст. приєднання, аншлюс; 3) вступ до організації.

Anschlussberufung *f* зустрічна касаційна скарга, приєднана касаційна скарга, додаткова касаційна скарга; \diamond selbständige \sim самостійна зустрічна скарга; unselfständige \sim несамоїтична зустрічна скарга.

Anschlussbeschwerde *f* зустрічна касаційна скарга.

Anschlussklärung *f* заява про прилучення до провадження.

Anschlussklage *f* цивільний позов (у кримінальному процесі).

Anschlusskläger *m* цивільний позивач (у кримінальному процесі).

Anschlusskonkurs *m* конкурс, відкритий після невдалої мирової угоди.

Anschlusspfändung *f* вторинний арешт майна, на яке вже був накладений арешт.

Anschlusspflicht *f* обов'язок приєднання; $\diamond \sim$ der Energieversorgungsunternehmen обов'язок енергодобувного підприємства підключати кожного бажаного користуватися його мережею.

Anschlussrefinanzierung *f* зустрічне фінансування.

Anschlussrevision *f* перегляд зустрічної скарги.

Anschlussstrafe *f* додаткове покарання.

Anschlussverfahren *n* з'єднаний процес, розгляд цивільного позову в кримінальному процесі.

Anschreiben *n* супровідний папір.

anschreiben *vt* записувати в кредит (неоплачений товар).

Anschuldigung *f* обвинувачення; \diamond eine \sim erheben висувати обвинувачення; eine \sim verbringen висувати обвинувачення; bewusst falsche \sim (свідомо) помилковий донос; gegenseitige \sim взаємне обвинувачення; unbewiesene \sim недоведене обвинувачення; ungerechtfertigte \sim безпідставне обвинувачення.

Anschwärzer *m* наклепник.

Ansehen *n* авторитет, повага; $\diamond \sim$ der Justiz авторитет органів юстиції; \sim gewinnen завойовувати авторитет, завойовувати повагу (напр. як мотив поводження); \sim verlieren втратити авторитет.

Ansetzung *f* призначення (напр. судового розгляду); $\diamond \sim$ der mündlichen Verhandlung призначення справи до слухання.

Ansichtssendung *f* партія зразків для ознайомлення.

Ansichtsskizze *f* оглядова схема (місця злочину).

Anspruch *m* право вимагати, претензія, домагання, вимога; $\diamond \sim$ auf Akteneinsicht право на ознайомлення з матеріалами справи; den \sim aufgeben 1. відмовлятися від домагання, відмовлятися від претензії; 2. відмовляти в позові; den \sim ausschließen виключати домагання; den \sim erheben заявляти претензію, висувати вимогу, вимагати; den \sim geltend machen заявляти претензію, висувати вимогу, вимагати; den \sim stellen заявляти претензію, висувати вимогу, вимагати; den \sim zurückweisen відхиляти вимогу; berechtigter \sim правомірна претензія; правомірне домагання, законна вимога, обґрунтована вимога; dem \sim entsagen відмовляти в позові; dinglicher \sim речове суб'єктивне право; prozessualer \sim позовна вимога; rechtmäßiger \sim правомірна претензія, правомірне домагання, правомірна вимога; unstreitiger \sim безперечне домагання, безперечна вимога.

Anspruchsbefristung *f* обмеження претензії певним строком, обмеження вимоги певним строком.

Anspruchsberechtigte *m* особа, яка уповноважена висунути претензію, висунути вимогу.

Anspruchserhebung *f* заява претензії.

Anspruchsgrund *m* підстава для пред'явлення претензії.

Anspruchsrundlage *f* підстава для пред'явлення претензії.

Anspruchshäufung *f* з'єднання позовів.

Anspruchshöhe *f* розмір позовної вимоги.

Anspruchsklage *f* позов, спрямований на задоволення претензії, позов, спрямований на задоволення вимоги, позов про присудження.

Anspruchskläger *m* позивач (*у позові про присудження*).

Anspruchskonkurrenz *f* сукупність претензій, що виникли з різних підстав, але спрямованих на захист того самого права.

Anspruchsverjährung *f* закінчення строку позовної давності.

Anspruchsverzicht *m* відмова від позову (*з боку позивача*), відмова від вимоги (*з боку позивача*).

Anspruchsvoraussetzung *f* передумова позову, передумова вимоги, підстава вимоги.

Anstalt *f* 1) установа, інститут; 2) заклад (*напр. лікарня, в'язниця*); \diamond ~ des öffentlichen Rechts установа публічно-правового характеру; ~ für gefährliche Rückfalltäter в'язниця для небезпечних рецидивістів, в'язниця для особливо небезпечних злочинців; ~ für geistig abnorme Rechtsbrecher лікарня для душевнохворих правопорушників (*злочинців*); nicht rechtsfähige ~ неправоздатна установа; selbst verwaltende ~ самокерована установа, установа самоврядування; teilrechtsfähige ~ установа, що володіє частковою правоздатністю; vollrechtsfähige ~ повноправна установа; установа, що володіє повною правоздатністю.

Anstaltsgewalt *f* влада установ, наділених публічними правами.

Anstaltsinsasse *m, f* ув'язнений (*у місцях позбавлення волі*), пацієнт (*напр. психіатричної лікарні закритого типу*); \diamond entwichener ~ той, що втік із закритої лікарні; той, що втік з місця ув'язнення.

Anstaltsleiter *m* керівник установи.

Anstaltsleitung *f* керівництво установи.

Anstaltsordnung *f* 1) (*правовий*) режим установи, (*правовий*) режим закладу; 2) режим виправної установи, режим виправно-виховної установи, режим лікувально-виховної установи, режим ЛВУ.

Anstaltspflege *f* догляд за інвалідами й пенсіонерами в спеціальних закладах, догляд за пацієнтами в будинках для літніх людей (*будинках інвалідів*).

Anstaltspolizei *f* внутрішня служба безпеки, власна служба безпеки.

Anstaltsrecht *n* право, що регулює режим установи, наділеного публічними правами.

Anstaltsunterbringung *f* застосування мір примусового лікування (*для страждаючих психічними хворобами*).

Anstaltsverwahrung *f* примусове утримання правопорушників у спеціальних закладах.

Anstaltsvormundschaft *f* установа опіки з боку установи, наділеного публічними правами.

Auslandsbrief *m* угода про надання відстрочки, угода про надання мораторію.

Anstandsfrist *f* наданий додатково строк.

Anstandsschenkung *f* іміджевий подарунок, подарунок у рамках пристойності.

Ansteckung *f* зараження; \diamond ~ mit einer Geschlechtskrankheit зараження венеричною хворобою; fahrlässige ~ необережне зараження; vorsätzliche ~ навмисне зараження.

Anstellung *f* 1) прийом на роботу, зарахування на службу; 2) місце, посада; \diamond eine feste ~ haben мати постійне місце роботи, мати постійне місце служби.

Anstellungsbetrug *m* обман роботодавця при влаштуванні на роботу.

Anstellungstheorie *f* теорія подвійної функції адміністративних органів.

Anstellungsvertrag *m* трудовий договір службовця, договір про наймання службовця, договір наймання службовця.

Anstieg *m* зростання, ріст, підйом, підвищення; \diamond ~ der Kriminalität зростання злочинності.

Anstifter *m* підбурювач; \diamond ~ einer Prügelei призвідник бійки.

Anstiftung *f* підбурювання; \diamond ~ durch eine Mittelperson підбурювання через посередника, опосередковане підбурювання; ~ zum Mord підбурювання до вбивства; ~ zum Selbstmord доведення до самогубства; fehlgeschlagene ~ невдале підбурювання; versuchte ~ замах на підбурювання.

Anstiftungshandlung *f* дія, спрямована на підбурювання.

Anstiftungsmittel *n* засіб, що використовується для підбурювання.

Anstiftungsversuch *m* замах на підбурювання.

Anstiftungsvorsatz *m* намір, спрямований на підбурювання.

Ansuchen *n* прохання, прохання, клопотання, заява; \diamond das ~ einbringen представляти заяву, представляти клопотання; auf ~ на прохання.

antasten *vt* посягати, посягнути.

Anteil *m* частина, частка, пай.

Anteilbeitrag *m* пайовий внесок.

anteilberechtigt *adj* що має право на частку (*напр. спадщини*).

Anteilbesitz *m* пайове володіння.

Anteilbesitzer *m* пайовик, акціонер, власник частки.

Anteileigentümer *m* власник частки, пайовик.

Anteilforderung *f* пайова вимога.

Anteilgläubiger *m* пайовий кредитор.

Anteilhaftung *f* пайова відповідальність.

Anteillohn *m* частина зарплати, сплачена нату-рою.

Anteilpapier *n* цінний папір, що дає право на частку майна.

Anteilschein *m* акція, пай.

Anteilschuldner *m* пайовий боржник.

Anteileigentum *n* власність (акціонерного) товариства.

Anteilsrecht *n* право на частку.

Anteilurlaub *m* (часткова) відпустка за непов-ний рік.

anti-israelisch *adj* антиізраїльський; \diamond ~e Demonstration антиізраїльська демонстра-ція.

Anti-Terroristen-Gesetz *n* закон проти терорис-тів, антитерористичний закон.

Antidiskriminierungsgesetz *n* закон, що спря-мований проти дискримінації, антидискри-мінаційний закон.

Antidumpinggesetz *n* антидемпінговий закон, закон про міри боротьби з демпінгом.

Antihegemonieklausel *f* обмовка проти гегемо-нізму.

Antikominternpakt *m, ict.* антикомінтернів-ський пакт.

Antinomie *f* антиномія, протиріччя в змісті законів.

Antisemit *m* антисеміт, юдофоб.

Antisemitismus *m* антисемітизм.

Antisozialität *f* антисоціальність, асоціальність, антигромадськість.

Antiterrorreinheit *f* антитерористичний підроз-діл.

Antitrustgesetzgebung *f* антитрестовське зако-нодавство, законодавство проти трестів.

Antitrustrecht *n* антитрестовське законодав-ство.

antiwestlich *adj* антизахідний.

Antizipation *f* антиципація, дострокова сплата.

antizipativ *бухг.* випереджальний платіж (раніше звичайного строку).

Antlitz *n* вигляд; \diamond moralisches ~ der Persönlichkeit моральний вигляд особистості.

Antrag *m* пропозиція, заява, клопотання, вимога; \diamond einen ~ ablehnen відмовити в клопотанні; einen ~ annehmen приймати пропозицію, приймати клопотання; ~ auf

Ablehnung eines Richters заява про відвід судді; ~ auf Abweisung der Hage клопотання про відмову в позові; ~ auf Ausschluss der Öffentlichkeit клопотання про виключення гласності (напр. при судовому розгляді); ~ auf Auszeichnung подання до нагороди; ~ auf Bestrafung *австр.* клопотання про притягнення до відповідальності; ~ auf Einstellung des Verfahrens пропозиція про припинення провадження; ~ auf Kassation подача касаційної скарги; ~ auf Milderung клопотання про з'якшення покарання; ~ auf psychiatrische Begutachtung клопотання про проведення психіатричної експертизи, пропозиція провести психіатричну експер-тизу; ~ auf Strafverfolgung заява потерпілого про порушення кримінального переслідування, скарга потерпілого; ~ auf Todeserklärung кло-потання про оголошення особи померлою; ~ auf Vollzug der Freiheitsstrafe клопотання про виконання покарання у вигляді позбавлення; ~ auf Wiederaufnahme des Strafverfahrens кло-потання про виконання покарання у вигляді позбавлення волі; ~ auf Wiedereinsetzung in den vorigen Stand клопотання про віднов-лення в правах, einen ~ beim Gericht stellen порушувати клопотання перед судом; ~ des Staatsanwalts вимога прокурора, вимога з боку прокурора; ~ einer Partei клопотання сторони (у цивільному процесі); einen ~ stellen 1. вносити пропозицію 2. порушувати клопотання; einen ~ widerrufen відкликати клопотання; ~ zugunsten des Verurteilten клопотання на користь засудженого; einen ~ zurücknehmen відкликати клопотання; einen ~ zurückweisen відхиляти клопо-тання; auf ~ des Staatsanwalts на вимогу прокурора; auf ~ des Verletzten за заявою потерпілого; dem ~ stattgeben задовольняти клопотання; prozessleitender ~ клопотання (*сторін*), пов'язане із процесуальним поряд-ком ведення справи; rechtzeitig gestellter ~ вчасно подане клопотання; über einen ~ abstimmen голосувати за пропозицію.

antragsberechtigt *adj* 1) той, що має право вносити пропозицію; той, що має право заявляти клопотання; 2) уповноважений на порушення клопотання.

Antragsberechtigte *m, f* особа, що має право на подачу заяви (про матеріальну підтримку (ФРН)).

Antragsberechtigung *f* право на подачу заяви, право на порушення клопотання; \diamond ~ für das Wiederaufnahmeverfahren право на порушення клопотання про поновлення провадження у справі, повноваження на порушення клопотання про поновлення провадження у справі.

Antragsdelikt *n* злочин, що переслідується за скаргою потерпілого.

Antragsfrist *f* строк подачі скарги, строк подачі заяви, строк порушення клопотання.

Antragsgegner *m* сторона, проти якої спрямована скарга; сторона, проти якої спрямована заява; відповідач за заявою.

Antragsgründe *m, pl* підстави клопотання.

Antragsmündigkeit *f* право повнолітнього на подачу заяви.

Antragsrecht *n* право на подачу скарги, право на подачу заяви, право на подачу клопотання.

Antragsschrift *f* письмове клопотання, письмова заява.

Antragsstraftat *f* кримінальнокарне діяння (*переслідуване по скарзі потерпілого*).

Antragsteller *m* 1) заявник, прохач, заступник, особа, яка подає клопотання; 2) позивач; 3) автор пропозиції.

Antragstellung *f* подача заяви, подання клопотання, внесення пропозиції.

Antragsverbrechen *n* злочин, переслідуваний по скарзі потерпілого.

Antragsvergehen *n* правопорушення, переслідуване по скарзі потерпілого.

Antritt *m* вступ, входження (*напр. у права*); \diamond ~ der Erbschaft вступ у володіння спадщиною, прийняття спадщини.

Antwort *f* відповідь; \diamond ~ verweigern відмовитися відповідати; abschlägige ~ негативна відповідь, als ~ auf у відповідь на.

Antwortnote *f* відповідна нота.

Anwachsung *f* збільшення, приріст, збільшення частки; \diamond ~ des Erbteils збільшення спадкової частки (*до інших часток*),

Anwachungsrecht *n* право на збільшення

Anwalt *m* адвокат, захисник, представник захисту, повірник; \diamond bevollmächtigter ~ уповноважений адвокат; nicht bevollmächtigter ~ адвокат, що не одержав повноважень; адвокат без повних повноважень.

Anwaltsberuf *m* професія адвоката.

Anwaltsgebühr *f* гонорар адвоката.

Anwaltsgebührenordnung *f* положення про оплату адвокатів, положення про гонорари адвокатів, положення про адвокатські гонорари.

Anwaltsgeheimnis *n* адвокатська таємниця, професійна таємниця адвоката.

Anwaltsgehilfe *m* помічник адвоката.

Anwaltsgehilfenprüfung *f* іспит на помічника адвоката.

Anwaltsgesetz *n* закон про адвокатуру.

Anwaltschaftung *f* відповідальність адвоката.

Anwaltskammer *f* адвокатська палата (*орган самоврядування адвокатури*).

Anwaltskollegium *n* колегія адвокатів.

Anwaltskosten *pl* витрати по оплаті послуг адвоката.

Anwaltsnotar *m* адвокат, що є по сумісництву нотаріусом, адвокат-нотаріус, адвокат із правами нотаріуса.

Anwaltspraxis *f* адвокатська практика; \diamond strafrechtlich orientierte ~ адвокатська практика по кримінальних справах.

Anwaltsprozess *m* судовий процес із обов'язковою участю адвоката.

Anwaltsreferendar *m* претендент на посаду адвоката, адвокат-стажист.

Anwaltsverein *m* союз адвокатів.

Anwaltszustellung *f* вручення через адвоката, вручення адвокатові.

Anwaltszwang *m* обов'язкова участь адвоката в судовому процесі.

Anwärter *m* кандидат (*на посаду*), претендент (*на посаду*).

Anwartschaft *f* право на одержання пенсії (*при настанні певних умов*).

Anwartschaftsrecht *n* 1) право на заняття посади; 2) право на очікування (*напр. спадщини*); 3) право на одержання пенсії.

Anweisende *m* особа, що дає доручення на переказ грошей, трасант.

Anweisung *f* 1) інструкція, вказівка, директива; 2) розпорядження, доручення; 3) (*грошовий*) переказ, чек, ордер; 4) оператор, висловлення, пропозиція, команда, макрокоманда.

Anweisung *f* 1) вказівка, інструкція; 2) ордер; 3) (*грошовий*) переказ; \diamond ~ zur Zahlung платіжний ордер; kaufmännische ~ комерційне доручення.

Anweisungsempfänger *m* особа, що зобов'язана оплатити грошовий переказ; трасат.

Anweisungsschein *m* грошовий переказ, чек, ордер.

Anwendung *f* застосування, використання, вживання; \diamond ~ der Gesetze застосування законів; ~ der Korrelationsmethoden застосування методів кореляції (*у кримінології*); ~ des Strafgesetzes застосування кримінального закону; ~ einer Rechtsnorm застосування норми права; ~ von Gewalt androhen загрожувати застосуванням сили; ~ von Gewalt застосування сили.

Anwendungsbereich *m* сфера застосування; \diamond ~ des Rechts сфера застосування права, сфера застосування права; persönlicher ~

des Gesetzes сфера застосування закону по колу осіб, коло осіб, до яких застосовується закон.

Anwerbung *f* вербування, схилення, заманювання; $\diamond \sim$ zu Unzuchtswirken схилення до заняття розпусними діями; \sim zur Spionage вербування з метою шпигунства.

anwesend *adj* присутній.

Anwesenheit *f* присутність; $\diamond \sim$ der Mehrheit присутність більшості (напр. при голосуванні); in \sim des Angeklagten у присутності підсудного.

Anwesenheitsliste *f* список присутніх.

Anwesenheitspflicht *f* обов'язок присутності (напр. при розгляді в суді), обов'язкова присутність.

Anwesenheitsprinzip *n* принцип обов'язкової присутності.

Anzahl *f* кількість, число; $\diamond \sim$ der Vorstrafen кількість судимостей.

anzahlen *vt* давати задаток, робити перший внесок.

Anzahlung *f* аванс, задаток, перший внесок при купівлі частинами.

Anzahlung *f* задаток, оплата в рахунок, перший внесок; \diamond eine \sim leisten вносить задаток (аванс); eine \sim machen вносити задаток (аванс).

Anzahlungsbetrug *m* шахрайство, що відбувається шляхом невнесення подальших платежів при купівлі частинами.

Anzeichenbeweis *m*, *рідк.* непрямий доказ, доказ.

Anzeige *f* 1) повідомлення про здійснення злочину, донос; 2) заява; 3) повідомлення, повідомлення, повістка, оголошення; $\diamond \sim$ eines Mangels заява про недолік; \sim erstatten заявляти, доносити; amtliche \sim офіційне повідомлення; falsche \sim помилковий донос, помилкове повідомлення; mit einer \sim drohen загрожувати доносом; mündliche \sim усна заява; unterlassene \sim недонесення; wissentlich falsche \sim свідомо неправдивий донос.

Anzeigeaufnahme *f* прийом заяви про скоєний злочин.

Anzeigebrief *m* 1) авізо; 2) нотифікація (повідомлення векселедержателем векселедавця про опротестування виданого векселя).

Anzeigeerstatte *m* особа, що заявила про скоєний злочин, заявник.

Anzeigeerstattung *f* заява про скоєний злочин.

anzeigen *vt* 1) доносити, заявляти; 2) сповіщати, повідомляти, оголошувати; 3) давати показання, показувати.

Anzeigenprüfung *f* перевірка заяви (про злочин на предмет вірогідності).

Anzeigepflicht *f* обов'язок повідомляти (про злочин, заразні хвороби й т.п.); $\diamond \sim$ des Versicherten обов'язок страхувальника вчасно заявляти про настання страхового випадку; gewerbrechtliche \sim обов'язок повідомляти про зміну завдань виробництва, обов'язок повідомляти про зміну у виготовлених виробах (за законом про захист прав споживачів); steuerliche \sim обов'язок повідомляти у фінансове відомство про зміни, що впливають на суму податку; strafrechtliche \sim обов'язок повідомлення про злочин, обов'язок заяви про злочин.

Anzeiger *m* 1) заявник; 2) донощик.

Anzeigeverfahren *n* процес розгляду заяви (про здійснення злочину).

anziehen *vi* підніматися, рости (про ціни)

anziehend 1) привабливий, цікавий; 2) ек. підвищувальний (напр. про тенденцію).

Apartheid *f* расова сегрегація, апартеїд, переслідування за національною ознакою.

Apartheidpolitik *f* політика апартеїду.

Apartheidregime *n* режим апартеїду.

Apostille *f* спрощена форма легалізації (якогось-н.) документа, що застосовується за кордоном.

Apothekenabschlag *m* знижка із ціни аптекарських товарів, що надається лікарями касам.

Appellant *m* скаржник, що апелює, апелянт.

Appellation *f*, *австр.* апеляція, оскарження вироку суду першої інстанції, оскарження рішення суду першої інстанції, скарга; \diamond eine \sim einlegen подавати апеляційну скаргу, подавати апеляцію.

Appellationsgericht *n* апеляційний суд, суд другої інстанції.

Appellationsverfahren *n* апеляційне провадження, провадження по апеляції.

Applikation *f* застосування, уживання, додаток (напр. теорії до практичного застосування).

Apport *m*, *фр.* майновий внесок.

Apprehensionstheorie *f* теорія "закінчення крадіжки".

Approbation *f* апробація (дозвіл на заняття посади лікаря, ветеринара, аптекаря й т.п.).

Approbationsurkunde *f* свідоцтво про допущення до лікарської практики, свідоцтво про допущення до фармацевтичної практики, патент лікаря, патент фармацевта, патент аптекаря, ліцензія на заняття лікарською діяльністю.

Appropriation *f* присвоєння, володіння.

Äquivalenz *m* еквівалентність; $\diamond \sim$ im weiteren Sinne еквівалентність у широкому змісті.

Äquivalenzprinzip *n* принцип еквівалентності.

Äquivalenztheorie *f* теорія еквівалентності, теорія еквівалентного заподіяння.

Arbeit *f* праця, робота, заняття, справа; $\diamond \sim$ mit verkürzter Arbeitszeit робота зі скороченим робочим днем; berufliche \sim робота зі спеціальності, професійна діяльність; einfache \sim проста праця, некваліфікована праця, праця чорнороба; einschichtige \sim однозмінна робота, робота в одну зміну; geistige \sim розумова праця, інтелектуальна праця, заняття розумовою діяльністю, заняття інтелектуальною діяльністю; genossenschaftliche \sim праця членів кооперативу, кооперативна праця; gesundheitsgefährdende \sim шкідлива для здоров'я робота, небезпечна для здоров'я робота; komplizierte \sim складна праця; körperliche \sim фізична праця; nichtselbständige \sim наймана праця; schädliche \sim шкідлива для здоров'я робота; unbezahlte \sim неоплачена праця; unqualifizierte \sim проста праця, некваліфікована праця.

Arbeitsschutzbestimmung *f* положення про охорону праці, правила техніки безпеки, ПТБ

Arbeiter *m* 1) робітник; 2) працівник.

Arbeiterausschuss *m* робочий комітет.

Arbeiterbelegschaft *f* колектив робітників.

Arbeiterforscher *m* робітник-винахідник, робітник-раціоналізатор.

Arbeiterfürsorge *f* 1) (соціальне) забезпечення робітників; 2) піклування про родини робітників.

Arbeitergenossenschaft *f* робоча кооперація, виробничий кооператив.

Arbeiterkammer *f*, австр. суд по вирішенню трудових суперечок.

Arbeiterkontrolle *f* робочий контроль, РК.

Arbeiterversicherung *f* страхування робітників.

Arbeiterwohnungsbaugenossenschaft *f* робочий житлово-будівельний кооператив, житлово-будівельний кооператив працівників (якого-н. підприємства), ЖБК робітників (якого-н. підприємства).

Arbeitgeber *m* роботодавець, підприємець.

Arbeitgeberanteil *m* страховий внесок підприємця.

Arbeitgeberverband *m* союз підприємців, об'єднання підприємців, союз роботодавців, об'єднання роботодавців.

Arbeitgeberverein *m* союз підприємців, об'єднання підприємців, союз роботодавців, об'єднання роботодавців.

Arbeitgeberwechsel *m* зміна роботодавця.

Arbeitnehmer *m* працівник по найманню, найманий робітник.

Arbeitnehmeranteil *m* страховий внесок найманого робітника.

Arbeitnehmerüberlassung *f* переуступка найманого робітника іншому роботодавцеві.

Arbeitnehmerverband *m* союз робітників та службовців, союз найманих робітників.

Arbeits- und Leistungsvermögen *n* працездатність.

Arbeitsakte *f* робочі документи слідчого (напр. план розслідування).

Arbeitsamt *n* 1) біржа праці; 2) відділ з питань праці (місцевого органу самоврядування); 2) відділ з питань праці й зайнятості, відділ працевлаштування.

Arbeitsanstalt *f* виправно-трудова установа, ВТУ.

Arbeitsantritt *m* початок трудової діяльності.

Arbeitsaufsicht *f* нагляд за дотриманням норм охорони праці.

Arbeitsbedingungen *pl* умови праці.

Arbeitsbefreiung *f* звільнення від роботи, звільнення з роботи.

Arbeitsbefreiungsbescheinigung *f* довідка про звільнення від роботи, довідка про звільнення з роботи.

Arbeitsbeschaffung *f* надання роботи, пошук роботи (з боку органів працевлаштування), працевлаштування.

Arbeitsbescheinigung *f* посвідчення з місця роботи, довідка з місця роботи.

Arbeitsbeschränkung *f* обмеження видів робіт для (даного) працівника.

Arbeitsbeziehungen *pl* трудові відносини.

Arbeitsbuch *n* трудова книжка.

Arbeitsbummelant *m* прогульник.

Arbeitsbummelei *f* прогул.

Arbeitsbummler *m* прогульник.

Arbeitsdauer *f* тривалість роботи.

Arbeitsdienstpflicht *f* трудова повинність, трудовий обов'язок.

Arbeitsdisziplin *f* трудова дисципліна, виробнича дисципліна, дисципліна на виробництві; \diamond die \sim einhalten додержувати трудової дисципліни, додержувати дисципліни на виробництві.

Arbeitseinkommen *n* трудовий дохід, заробіток.

Arbeitseinkünfte *pl* трудові доходи.

Arbeitsentgelt *n* 1) винагорода за працю, плата за працю; 2) оплата праці.

Arbeitsentlohnung *f* 1) винагорода за працю, плата за працю; 2) оплата праці.

Arbeitserziehung *f* виправно-трудове виховання, трудове виховання, виховання працею.

Arbeitserziehungskolonie *f* ВТК, виправно-трудова колонія (*колиш. СРСР, РФ*).

Arbeitsfähigkeit *f* працездатність; \diamond beschränkte ~ обмежена працездатність; individuelle ~ індивідуальна працездатність; verminderte ~ зменшена працездатність, знижена працездатність.

Arbeitsförderungsgesetz *n* закон про сприяння працевлаштуванню й професійній освіті.

Arbeitsgericht *n* суд по трудових спорах.

Arbeitsgerichtsbarkeit *n* 1) система судів по трудових спорах; 2) підсудність судам по трудових спорах.

Arbeitsgerichtsgesetz *n* закон про суди по трудових спорах.

Arbeitsgerichtsordnung *f* порядок судочинства по трудових спорах.

Arbeitsgeschäftsfähigkeit *f* здатність вступати в трудові правовідносини, трудова дієздатність; \diamond beschränkte ~ обмежена трудова дієздатність, volle ~ повна трудова дієздатність.

Arbeitsgesetz *n* закон про працю.

Arbeitsgesetzbuch *n* кодекс законів про працю, трудовий кодекс, ТК.

Arbeitsgesetzgebung *f* трудове законодавство.

Arbeitsgestaltung *f* організація праці.

Arbeitshaus *n*, *застар.* робітний будинок, виправний трудовий заклад.

Arbeitshausgefangene *m*, *застар.* ув'язнений робітного будинку.

Arbeitshausgesetz *n*, *австр., застар.* закон про робітні будинки.

Arbeitshausstrafe *f*, *застар.* покарання, що відбувається в робітному будинку.

Arbeitsinspektor *m* інспектор з праці.

Arbeitsjahre *pl* трудовий стаж.

Arbeitskonflikt *m* трудовий конфлікт, трудова суперечка.

Arbeitskontrakt *m* трудовий договір, трудова угода.

Arbeitskraft *f* робоча сила, робітник, працівник.

Arbeitslohn *m* заробітна плата, зарплата; \diamond direkter ~ пряма заробітна плата; nomineller ~ номінальна заробітна плата; realer ~ реальна заробітна плата; zusätzlicher ~ додаткова заробітна плата.

Arbeitslose *m* безробітний; \diamond bedürftiger ~ безробітний, особа у стані бідності.

Arbeitslosenfürsorge *f* соціальне забезпечення безробітних.

Arbeitslosengeld *n* допомога з безробіття.

Arbeitslosenhilfe *f* допомога безробітному.

Arbeitslosenversicherung *f* страхування по безробіттю.

Arbeitslosigkeit *f* безробіття.

Arbeitsmarktlage *f* ситуація на ринку праці, положення на ринку праці.

Arbeitsmarktsituation *f* ситуація на ринку праці, положення на ринку праці.

Arbeitsmittelintensität *f* фондоємкість (*зазвичай обчислюється як відношення вартості основних засобів до валового продукту*).

Arbeitsmüdigkeit *f* трудова дієздатність (*за віком*).

Arbeitsnachweis *m* 1) біржа праці; 2) працевлаштування; 3) оголошення про наймання на роботу.

Arbeitsniederlegung *f* припинення роботи, страйк, локаут.

Arbeitsnorm *f* норма виробітку, виробнича норма; \diamond gültige ~ діюча норма виробітку; technisch-begründete ~ технічно обґрунтована норма виробітку; vorläufige ~ тимчасова норма виробітку.

Arbeitsordnung *f* 1) правила внутрішнього розпорядку на підприємстві; 2) розпорядок роботи; 3) правила експлуатації (*напр. машин*); \diamond betriebliche ~ правила внутрішнього розпорядку на підприємстві.

Arbeitsort *m* місце роботи.

Arbeitspapiere *pl* документи, пов'язані з трудовою діяльністю.

Arbeitspflicht *f* трудовий обов'язок, трудова повинність; \diamond ~ von Ehegatten und Kindern обов'язок подружжя і дітей працювати на підприємстві, що належить одному з подружжя.

Arbeitspflichtverletzung *f* порушення трудових обов'язків, порушення обов'язків, що впливають із трудових відносин.

Arbeitsplatzschutz *m* збереження місця роботи (*напр. при призові на військову службу, відправлення в декретну відпустку й т.п.*).

Arbeitsplatzunsicherheit *f* непевність у наявності робочих місць.

Arbeitsplatzwechsel *m* зміна місця роботи, перехід на іншу роботу; \diamond mehrfacher ~ багаторазова зміна місця роботи.

Arbeitsrecht *n* трудове право; \diamond internationales ~ міжнародне трудове право.

Arbeitsrechtler *m* фахівець в галузі трудового права.

Arbeitsrechtsfähigkeit *f* трудова правоздатність.

Arbeitsrechtsgeschäftsfähigkeit *f* трудова правоздатність і дієздатність.

Arbeitsrechtsnorm *f* норма трудового права, норми трудового права.

Arbeitsrechtsprechung *f* 1) судочинство по трудових спорах; 2) судова практика по трудових спорах.

Arbeitsrechtsprinzip *n* принцип трудового права.

Arbeitsrechtssache *f* справа про трудову суперечку.

Arbeitsrechtsstreitigkeit *f* трудова суперечка, трудовий конфлікт.

Arbeitsrechtsverhältnis *n* трудові правовідносини, правовідносини, що впливають із трудового договору.

Arbeitsrechtsverletzung *f* порушення трудового права.

Arbeitssache *f* справа про трудову суперечку.

Arbeitsscheu *f* ухилення від роботи, дармоїдство.

Arbeitsschutz *m* охорона праці.

Arbeitsschutzsonderregelungen *pl* спеціальні правила по охороні праці.

Arbeitsschutzanordnung *f* положення про охорону праці, правила техніки безпеки.

Arbeitsschutzgesetzgebung *f* законодавство про охорону праці.

Arbeitsschutzingenieur *m* інженер по охороні праці й техніці безпеки.

Arbeitsschutzinspektion *f* інспекція з охорони праці.

Arbeitsschutzkontrollbuch *n* книга реєстрації проведення перевірок і інструктажу працівників з охорони праці.

Arbeitsschutzobmann *m* профспілковий уповноважений з охорони праці, суспільний інспектор з охорони праці.

Arbeitsschutzordnung *f* положення про охорону праці.

Arbeitsschutzverantwortliche *m* профспілковий уповноважений з охорони праці, суспільний інспектор з охорони праці.

Arbeitsschutzvereinbarung *f* угода про охорону праці.

Arbeitsschutzverletzung *f* порушення правил охорони праці.

Arbeitssicherstellungsgesetz *n* закон про працевлаштування.

Arbeitsstellenvermittlung *f* посередництво в пошуку місця роботи, працевлаштування.

Arbeitsstreitfall *m* трудова суперечка, трудовий конфлікт.

Arbeitsstreitigkeit *f* трудова суперечка, трудовий конфлікт.

Arbeitsstag *m* робочий день; \diamond ausgefallener ~ прогул; begrenzter ~ нормований робочий день, обмежений робочий день; nicht normierter ~ ненормований робочий день; verkürzter ~ скорочений робочий день; неповний робочий день.

Arbeitsauglichkeitsuntersuchung *f* експертиза встановлення (спеціальної) працездатності.

Arbeitsteilung *f* розподіл, поділ; \diamond ~ nach den Berufen професійний поділ праці.

Arbeitstherapie *f* трудотерапія.

Arbeitsunfähigkeit *f* непрацездатність, втрата працездатності; \diamond dauernde ~ тривала непрацездатність; vorübergehende \diamond ~ тимчасова непрацездатність.

Arbeitsunfall *m* нещасний випадок на виробництві.

Arbeitsvereinbarung *f* трудова угода.

Arbeitsverfahrensrecht *n* сукупність норм, що регулюють судочинство по трудових спорах.

Arbeitsverfassungsgesetz *n*, *icm.* конституційний закон про працю.

Arbeitsvergütung *f* оплата виконаної роботи, плата за працю.

Arbeitsverhältnis *n* трудове відношення, трудові правовідносини; \diamond ~ des Minderjährigen відношення, що впливає із трудового договору з неповнолітнім(ми).

Arbeitsvermittlung *f* 1) працевлаштування, пошук роботи; 2) направлення на роботу (після закінчення навчального закладу); 3) посередництво в пошуку роботи.

Arbeitsvermögen *n* працездатність, працездатність; \diamond gesellschaftliches ~ трудові ресурси (суспільства), потенціал робочої сили (суспільства).

Arbeitsverrichtung *f* виконання професійних обов'язків, виконання службових обов'язків.

Arbeitsversäumnis *n* невихід на роботу, прогул.

Arbeitsvertrag *m* трудовий договір; \diamond den ~ abschließen укладати трудовий договір; den ~ auflösen розривати трудовий договір; befristeter ~ строковий трудовий договір, трудовий договір на певний строк, тимчасовий трудовий договір; unbefristeter ~ трудовий договір на невизначений строк, безстроковий трудовий договір; zeitlich begrenzter ~ строковий трудовий договір, трудовий договір на певний строк, тимчасовий трудовий договір.

Arbeitsvertragsbruch *m* порушення трудового договору.

Arbeitsverweigerung *f* відмова від роботи, відмова виконати роботу.

Arbeitsweise *f* метод роботи, спосіб виконання роботи, технологія (*проведення робіт*); ◇ ~ der Staatsorgane форми й методи роботи державних органів; ~ des Täters типові прийоми злочинця.

Arbeitszeit *f* робочий час; ◇ gesetzliche ~ робочий час, встановлений законом, законодавчий робочий час; verkürzte ~ неповний робочий час, скорочений робочий час; vertraglich vereinbarte ~ робочий час, обумовлений у договорі.

Arbeitszeitregelung *f* регулювання тривалості робочого часу.

Arbeitszeitverkürzung *f* скорочення робочого дня.

Arbeitszeitverlagerung *f* перенесення робочого часу.

Arbeitszeugnis *n* 1) довідка з місця колишньої роботи; 2) характеристика з місця колишньої роботи.

Arbeitszuweisung *f* 1) направлення на роботу; 2) працевлаштування.

Arbitrage *f* 1) арбітраж (*торговельні угоди, засновані на використанні різниці в цінах в один і той самий час*); 2) арбітраж, третейський суд, третейський розгляд; ◇ ad hoc ~ спеціальний арбітраж, надзвичайний арбітраж; staatliche ~ державний арбітраж.

Arbitragegericht *n* 1) арбітраж; 2) третейський розгляд; 3) третейський суд.

Arbitragekammer *f* арбітражна палата.

Arbitragekommission *f* арбітражна комісія.

Arbitragevereinbarung *f* 1) арбітражна угода; 2) угода про арбітраж.

Arbitrageverfahren *n* 1) арбітражне виробництво; 2) третейське виробництво; 3) виробництво по арбітражній справі.

Arbiträrstrafe *f* 1) покарання, призначуване за розсудом; 2) покарання за розсудом (*напр. адміністративних органів*).

arbitrato irrituale *ital.* 1) “вільний арбітраж”; 2) угода сторін про визнання рішення третейського суду.

Arbitrium *n*, *австр.*, *застар.* рішення третейського суду.

Archiv *n* архів; ◇ Verwaltungs ~ адміністративний архів.

Area *f* (валютна) зона.

Ärgernis *n* 1) порушення норм моралі, порушення норм моральності; 2) порушення громадського порядку; ◇ öffentliches ~ публічне порушення громадського порядку; ein öffentliches ~ erregen бешкетувати, учиняти безладдя, хуліганити.

Ärgerniserregung *f* (*публічне*) порушення громадського порядку; ◇ ~ durch sexuelle

Handlungen порушення громадського порядку шляхом публічного здійснення розпусних дій.

Arglist *f* 1) підступництво; 2) віроломство; 3) злий намір; 4) обман; 5) неправда.

Argument *n* 1) аргумент; 2) довід; ◇ beweiskräftiges ~ переконливий аргумент, твердження, що підкріплене доказами, твердження, що підкріплене доводами.

argumenta ponderantur: argumenta ponderantur, non numerantur *лат.* сила доказів визначається їхньою значимістю, а не кількістю.

Argumentation *f* 1) аргументація, 2) приведення доказів, 3) приведення доводів; ◇ vernunftrechtliche ~ логіко-правова аргументація.

Argumentationsstil *m* 1) стиль аргументації; 2) манера аргументації; 3) побудова аргументації; 4) вибудовування аргументації.

argumentum a majori ad minus *лат.* довід від більшого до меншого.

argumentum ad absurdum *лат.* 1) приведення до абсурду; 2) доведення до абсурду; ◇ ~e contrario *лат.* доказ від протилежного

Arineimittelgesetz *n* закон про ліки (*лікарські засоби*).

Armenanstalt *f* притулок для бідних.

Armenanwalt *m* 1) адвокат по призначенню суду для ведення справи незаможної сторони; 2) суспільний адвокат (*для бідних*).

Armenkasse *f* благодійна каса.

Armenpflege *f* турбота про бідних.

Armenrecht *n* звільнення учасника процесу від сплати судових витрат по бідності ◇ ~ erlangen одержати звільнення від сплати судових витрат по бідності.

Armensache *f* цивільна справа, по якій одна зі сторін звільнена від сплати судових витрат через бідність.

Armenverteidiger *m*, *австр.* захисник по призначенню суду.

Armesünder *m* 1) присуджений до страти; 2) смертник.

arms-length-Klausel *f* обмовка в податковому праві, відповідно до якої результати виробничої діяльності взаємно оцінюються двома підприємцями, не зв'язаними один з одним.

Armut *f* 1) бідність, нестаток; 2) біднота; ◇ emotionale ~ in der Familie емоційна убогість у родині (*умова злочинності*).

Armutszeugnis *n* свідчення про бідність.

Arrangement *n* проведення біржових операцій.

Arrest *m* 1) арешт, затримка, взяття під варту, утримання під вартою; 2) арешт, опис, конфіскація (*майна*); ◇ ~ über eine Sache

verhängen накладати арешт на майно; dinglicher ~ арешт майна, майновий арешт; mit ~ belegen накладати арешт, накладати арешт; persönlicher ~ арешт людини.

Arrestanspruch *m* вимога накладення арешту.

Arrestantenbuch *n* книга обліку затриманих, книга обліку заарештованих.

Arrestbefehl *m* визначення суду про опис майна, визначення суду про накладення арешту на майно.

Arrestbruch *m* 1) присвоєння майна, на яке накладений арешт; 2) порушення правил зберігання майна, на яке накладений арешт; 3) втеча з-під варти.

Arrestforderung *f* клопотання про накладення арешту, вимога арешту.

Arrestgericht *n* 1) суд, який має право винести рішення про арешт; 2) адміністративний суд, на території якого перебуває майно, що підлягає арешту, адміністративний суд, на території якого перебуває особа, що підлягає арешту.

Arrestgesuch *n* підстава для арешту майна, підстава для опису майна.

Arrestgrund *m* підстава для арешту майна, підстава для опису майна.

Arrestlegung *f* накладення арешту на майно, арешт майна, опис майна.

Arreststelle *f* камера для затриманих.

Arreststrafe *f* позбавлення волі (*міра карного покарання*), арешт (*міра адміністративного стягнення*).

Arreststube *f*, *застар.* арештантська.

Arrestverfahren *n* судочинство для рішення питання про забезпечення позову.

Arrestverfügung *f* постановою про арешт.

Arrestverhandlung *f* судове провадження із приводу накладення арешту (*на майно*).

Arrestvollziehung *f* арешт, накладення арешту (*на майно*).

Arrestzelle *f* 1) камера для арештантів; 2) штрафний ізолятор.

Arretierung *f*, *австр.* арешт, затримка.

Arrha *лат.* задаток.

Arrhvertrag *m* договір про задаток.

Arroement *n* конверсія державних паперів і акцій, пов'язана з додатковими внесками власників.

Arrosierung *f* арешт, затримання.

Arthandlungsvollmacht *f* доручення на здійснення дії певного виду, повноваження на здійснення дії певного виду.

Artikel *m* стаття (*закону, договору*); \diamond nach ~ по статті, відповідно до статті.

Artikelaufschlag *m* надбавка до ціни на певний товар.

ärztlich *adj* медичний, лікарський; \diamond ~e Sachverständigenkommission медична експертна комісія, ~e Betreuung медична допомога, медичне обслуговування, охорона здоров'я.

Arzneimittelrecht *n* правові норми, що регулюють виготовлення й застосування ліків.

Arzneimittelschwindel *m* шахрайство з лікарськими засобами.

Arzt *m* врач; \diamond Leichenbeschauer ~ лікар, що оглядає труп.

Ärzte-Sachverständigenkommission *f* лікарсько-експертна комісія.

Ärzteberatungskommission *f* лікарсько-трудова експертна комісія, ЛТЕК.

Arztregister *n* реєстр лікарів, що працюють у лікарняних касах.

Arztvertrag *m* договір лікаря з лікувальною установою.

asozial *adj* асоціальний, антигромадський.

Asoziale *m* антисоціальний елемент, анти-суспільний елемент, асоціальний елемент; \diamond parasitärer ~ паразитичний антисоціальний елемент.

Asozialität *f* антисуспільна позиція, асоціальність, негативне відношення до суспільства.

Aspekt *m* аспект; \diamond personaler ~ особистісний аспект (*напр. вивчення злочинності*); sozialer ~ соціальний аспект.

Asperationsprinzip *n* принцип збільшення покарання при здійсненні декількох злочинів.

Assekurant *m* страховик.

Assekuranz *f* 1) страхування; 2) страхова компанія.

Assekuranzgesellschaft *f* страхове товариство.

Asservat *n* речовинний доказ, зданий на зберігання.

Assessor *m* 1) асесор (*кандидат на адміністративну або суддівську посаду, який склав другий іспит*); 2) *застар.* член суду, член колегії, засідатель.

Assignant *n* векселедавець, трасант.

Assignat *m* платник по переводному векселю.

Assignatar *m* одержувач по переводному векселю, ремітент.

assignieren *vt* переказувати гроші, здійснювати платіж

Assisen *pl* суд присяжних (*у Франції й Швейцарії*).

Assoziationsabkommen *n* 1) угода про співробітництво; 2) угода про приєднання.

Assoziationsform *f* форма асоціації.

Assoziierungsabkommen *n* угода про приєднання (*напр. до союзу держав*).

Asyl *n* 1) притулок; 2) притулок для бездомних; ◇ ~ *gewähren* надавати притулок; *diplomatisches* ~ дипломатичний притулок; *politisches* ~ політичний притулок; *territoriales* ~ територіальний притулок; *um* ~ *nachsuchen* просити про притулок.

Asylgewährung *f* надання притулку.

Asylrecht *n* право притулку, право на притулок.

Asylsuchende *m* прохач притулку.

Aszendent *m* предок, родич по висхідній лінії.

Ataxie *f* атаксія, розлад координації рухів; ◇ ~ *bei* Alkoholrausch розлад координації рухів при сп'янінні; ~ *bei* Altersschrift стареча атаксія почерку.

Atemalkoholprüfröhrchen *n* індикаторна трубка для визначення факту сп'яніння (*водія*).

Atemalkoholprüfung *f* перевірка наявності алкоголю у видихуваному повітрі.

Attfektdelikt *n* афектований злочин, злочин, скоєний у стані афекту.

Ätherfreiheitstheorie *f* теорія свободи передачі радіохвиль у повітряному просторі.

Atlantikcharta *f* Атлантична хартія (1941 р.).

Atomdiplomatie *f* дипломатія атомного шантажу.

Atomsperrvertrag *m* договір про нерозповсюдження ядерної зброї.

atomwaffenfrei *adj* без'ядерний ◇ ~ *e* Zone безатомна зона, зона, вільна від атомної зброї, без'ядерна зона.

Atomwaffensperrvertrag *m* договір про нерозповсюдження ядерної зброї.

Attache *m* *фр., дупл.* аташе.

Attacke *f* атака; ◇ *Hacker*~ хакерська атака, атака хакерів; *Service*~ *комп.* (хакерська) атака на сервісну службу; *Viren* ~ *комп.* вірусна атака.

Attentat *n* замах, посягання; ◇ *sexuelles* ~ посягання з метою зґвалтування, сексуальне домагання.

Attentäter *m* той, що скоїв замах (*на монарха, політичного діяча й т.п.*).

Attentatsklausel *f* обмовка про ненадання політичного притулку особам, що скоїли замах на життя глави держави.

Attest *n* посвідчення, свідоцтво, атестат; ◇ *ärztliches* ~ лікарське свідоцтво; *ein ärztliches* ~ *anfordern* зажадати лікарське свідоцтво, зажадати акт лікарського огляду.

Attestation *f* атестація.

Attestierung *f* атестація; ◇ ~ *des* Personalbestandes атестування особового складу, атестування персоналу, атестація персоналу.

audiatur et altera pars *лат.* нехай буде вислухана й інша сторона (*принцип судового розгляду*).

Audienz *f* аудієнція: прийом дипломатичного представника главою держави; прийом дипломатичного представника главою уряду

auf der Grundlage gemeinsamer Standards на основі єдиних стандартів; ◇ *j-n* *auf die Folter spannen* піддати катуванню, катувати, піддавати катуванням, катувати кого-н.

auf diesen Fall angewendet стосовно до цього випадку.

auf keinen Fall у жодному разі.

auf näheren Bescheid warten чекати подальших розпоряджень.

auf weiteren Bescheid warten чекати подальших розпоряджень.

Aufbaugesetz *n* закон про будівництво, закон про організацію і проведення будівельних робіт.

Aufbaugrundschild *f* борг будівельника власникові земельної ділянки, записаний у земельну книгу.

Aufbereitung *f* 1) підготовка, підготовчі роботи; 2) оцінка й зіставлення статей бухгалтерського обліку (*для складання балансу*).

Aufbesserung *f* 1) збільшення, підвищення (*напр. ціні*); 2) поліпшення.

Aufbewahrer *m* хранитель, депозитарій.

Aufbewahrung *f* збереження, зберігання; ◇ ~ *von* Akten зберігання справ (*напр. слідчих, судових*).

Aufbewahrungsfrist *f* строк зберігання; ◇ ~ *von* Belegen строк зберігання документів.

Aufbewahrungsgeschäft *n* депозитна угода (*угода по здачі грошей або цінних паперів на зберігання*).

Aufbewahrungspflicht *f* обов'язок зберігання; ◇ ~ *bei* Geschäftsbüchern обов'язок зберігання торговельних книг.

Aufbewahrungsschein *m* розписка.

Aufbewahrungsvertrag *m* договір зберігання.

Aufblähung *f* роздування (*цін*), розбухання (*грошової маси*).

Aufbrechen *n* виламування, злом.

Aufbringung *f* 1) заготівля, придбання, закупівля; 2) мобілізація (*коштів*); 3) захоплення (*судна*).

Aufbringung *f* захоплення; ◇ ~ *eines Schiffes* захоплення судна.

Aufdeckung *f* розкриття (*злочину*), виявлення; ◇ ~ *der Ursachen der Kriminalität* з'ясування

причин злочинності; ~ eines Todesfalles з'ясування причини смерті; ~ eines Verbrechens розкриття злочину.

Aufdeckungsphase *f* фаза розкриття (злочину).

Aufenthalt *m* місце перебування, проживання, перебування; ◇ ~ im Freien час прогулянки (напр. ув'язнених); gewöhnlicher ~ постійне місце проживання.

Aufenthalter *m*, швейц. тимчасовий житель, що тимчасово проживає.

Aufenthaltsberechtigung *f* право на проживання, дозвіл на проживання.

Aufenthaltsbeschränkung *f* обмеження права проживання (у певній місцевості); ◇ sich einer ~ entziehen порушувати обмеження права проживання; unbegrenzte ~ обмеження місця проживання без вказівки строку, безстрокове обмеження місця проживання.

Aufenthaltsbestimmung *f* встановлення місцезнаходження особи (напр. особи, що потребує опіки).

Aufenthaltsbewilligung *f* дозвіл на проживання (у певній місцевості); ◇ befristete ~ дозвіл проживання на певний строк.

Aufenthaltsurlaubnis *f* дозвіл на проживання (у певній місцевості); ◇ befristete Aufenthaltserlaubnis дозвіл проживання на певний строк.

Aufenthaltsermittlung *f* розшук, встановлення місцезнаходження, встановлення місця проживання; ◇ ~ eines Beschuldigten встановлення місцеперебування обвинувачуваного.

Aufenthaltsgenehmigung *f* вид на проживання, дозвіл на проживання.

Aufenthaltsland *n* країна перебування.

Aufenthaltsort *m* місце перебування.

Aufenthaltsrecht *n* право проживання; ◇ vorläufiges ~ право на тимчасове проживання.

Aufenthaltsstaat *m* держава перебування.

Aufenthaltsstatus *m* статус перебування (за кордоном).

Aufenthaltsüberschreitung *f* перевищення дозвеного строку перебування.

Aufenthaltsverbot *n* заборона перебування.

Auferlegung *f* накладення, покладання; ◇ ~ besonderer Pflichten покладання особливих обов'язків; ~ der Säumnisfolgen накладення стягнень за неявку, накладення стягнень за невиконання судової постанови; ~ einer Schweigepflicht покладання обов'язку збереження таємниці; ~ einer Verwaltungsstrafe накладення адміністративного стягнення.

Auffahren *n* наїзд.

Auffahrnfall *m* дорожньо-транспортна пригода, що супроводжується наїздом (пов'язане з наїздом на людину).

Auffassung *f* розуміння, сприйняття, думка, точка зору; ◇ ~ des vorliegenden Gerichts думка належного суду; ~ über Vorbeugungsmaßnahmen думка про запобіжні заходи.

Auffindung *f* вишукування (напр. додаткових засобів), знаходження, відшукування, виявлення; ◇ ~ des Tatort(e)s виявлення місця злочину; ~ einer Leiche знаходження трупа; ~ latenter Abdrücke виявлення латентних відбитків (пальців); ~ von Beweismaterial виявлення доказів.

Auffindungsort *m* місце знаходження (предмета).

Aufforderung *f* 1) вимога, виклик; 2) залик, підбурювання; ◇ ~ des Verklagten zur Stellungnahme вимога дати пояснення по позовній вимозі, що пред'являється відповідачу, вимога дати заперечення на позовну вимогу, що пред'являється відповідачу; eine ~ veröffentlichen публічно закликати (напр. до сплати податків); ~ zu einer Straftat залик до здійснення злочину, підбурювання до здійснення злочину; ~ zum Aufruhr підбурювання до заворушень, підбурювання до заколоту; ~ zum Ungehorsam залик до непокорі; ~ zur Aufbringung von Geldstrafen виклик для сплати грошового штрафу; ~ zur Gutachtererstattung вимога проведення експертизи; ~ zur Herausgabe von Beweismitteln вимога про пред'явлення доказів; ~ zur Unzucht підбурювання до розпусти, схилення до розпусти, схилення до розпусних дій; ~ zur Verletzung der militärischen Dienstpflicht залик до порушення військового обов'язку, підбурювання до порушення військового обов'язку; erfolglose ~ невдале підбурювання; gerichtliche ~ виклик до суду; öffentliche ~ публічна вимога (напр. сплати податків); versuchte ~ замах на підбурювання.

Aufforderungsschreiben *n* повістка, виклик (напр. до суду), письмове запрошення, письмове нагадування.

Aufführungsrecht *n* право постановки (на сцені), право інсценівки (музичного твору), право показу (кінофільму).

Aufführungsvertrag *m* постановочний договір, договір на постановку.

Aufführungsvorschrift *f* припис щодо театральної постановки.

Auffüllung *f* відновлення (напр. фонду), поповнення, поновлення (напр. акредитива).

Aufgabe *f* 1) завдання; 2) (*добровільна*) відмова, залишення (*посади*); ◇ ~ der Kriminologie завдання кримінології; ~ der Stelle залишення місця (*напр. місця злочину*), залишення посади; staatliche ~ державне завдання (*підприємству*); staatsschutzpolizeiliche ~ завдання охорони держави за допомогою використання поліції.

Aufgebot *n* 1) (*публічний*) виклик, оголошення, проголошення, оголошення (*напр. що вступають у шлюб чоловіком і дружиною*); 2) виклична дія (*у цивільному процесі*); 3) заклик.

Aufgebot *n* заява, оголошення, судова заява про втрату документом сили; ◇ ~ der Nachlassgläubiger публічний виклик кредиторів спадкоємця; ~ der Verlobten публічне оголошення про бажання одружитися; ~ von Brautleuten публічне оголошення про бажання одружитися; gerichtliches ~ судове оголошення; gerichtliches ~ zum Ausschluss des Rechts публічний судовий виклик у зв'язку із клопотанням щодо виключення права; gerichtliches ~ zur Kraftloserklärung публічний судовий виклик у зв'язку з оголошенням документа недійсним.

Aufgebotseinrede *f* заперечення на (*адміністративний*) виклик, вимога публічного виклику.

Aufgebotsfrist *f* 1) строк для пред'явлення претензій; 2) строк оголошення про вступ у шлюб.

Aufgebotstermin *m* 1) строк для пред'явлення претензій; 2) строк оголошення про вступ у шлюб.

Aufgebotsverfahren *n* процедура оприлюднення.

aufgehend *adj* беззалишковий (*про баланс*).

Aufgeld *n* 1) надбавка, доплата; 2) лаж, ажю (*різниця між ринковою/реальною й номінальною вартістю цінних паперів*); 3) *застар.* завдаток.

Aufgliederung *f* класифікація; ◇ ~ der Eigentumsstraftaten класифікація злочинів проти власності.

Aufhebung *f* скасування, припинення, розірвання; ◇ ~ der Annahme als Kind скасування всиновлення; ~ der Beschlagnahme *f* 1. зняття арешту (*з майна*); 2. припинення виїмки; ~ der Ehe визнання шлюбу недійсним (*у судовому порядку*); ~ der ehelichen Gemeinschaft припинення сімейної спільності, фактичне припинення шлюбу; ~ der Entmündigung скасування позбавлення дієздатності; ~ der Haft звільнення з-під варти, зняття арешту; ~ der Immunität eines Abgeordneten скасування недоторканності депутата; ~

der Todeserklärung скасування оголошення особи померлою; ~ der Untersuchungshaft звільнення з-під арешту в стадії розслідування; ~ des Arbeitsvertrages припинення трудового договору; ~ des Schuldspruchs скасування обвинувального вердикту (*у суді присяжних*); ~ eines Gesetzes скасування закону; ~ eines Strafbefehls скасування наказу про застосування покарання; ~ eines Verbots зняття заборони; ~ von Ursachen der Kriminalität усунення причин злочинності; zur ~ des Urteils führen привести до скасування вироку.

Aufhebungsantrag *m* клопотання про скасування (*напр. вироку*).

Aufhebungsbeschluss *m* рішення про скасування.

Aufhebungsgrund *m* правова підстава для розірвання (*договору*), правова підстава для скасування (*судового рішення*).

Aufhebungsklage *f* позов про скасування (*напр. договору*).

Aufhebungsklausel *f* обмовка про анулювання.

Aufhebungsrecht *n* 1) право скасування договору, право скасування угоди; 2) право припинення трудових і інших правовідносин.

Aufhebungsvertrag *m* 1) договір про припинення зобов'язань; 2) договір про припинення трудових правовідносин по взаємній згоді підприємства й працівника.

Aufhebungsvorbehalt *m* обмовка про неможливість порушення прав третьої особи при зміні договору, укладеного на його користь.

Aufhetzerei *f* підбурювання, нацьковування, підбурення.

Aufhetzung *f* підбурювання, нацьковування, підбурення, розпалення; ◇ ~ zum Krieg підбурювання до війни.

Aufhören *n* закінчення, припинення; ◇ ~ der Feindseligkeiten припинення воєнних дій.

Aufkauf *m* 1) перекупування, скупка; 2) закупівля, заготівля.

Aufklärung *f* 1) з'ясування, розкриття, розслідування; 2) роз'яснення, інформація, освіта; 3) розвідка, розвідувальна діяльність; ◇ ~ des Sachverhalts з'ясування обставин справи; ~ eines Verbrechens розкриття злочину; ~ strafbarer Handlungen розкриття карних діянь; sexualethische ~ освіта в сфері сексуальної етики.

Aufklärungsarbeit *f* діяльність по розкриттю (*злочину*).

Aufklärungsbeschluss *m* рішення, виражене у формі роз'яснення судді.

Aufklärungsmonopol *n* монополія на діяльність по розкриттю злочинів.

Aufklärungsquote *f* рівень розкривання (злочинів).

aufkommen *vi* 1) відшкодувати, оплачувати що-н.; 2) надходити (*pro гроші*); \diamond für den Schaden ~ відшкодувати збитки.

Aufkommensbilanz *f* баланс ресурсів.

Aufkommenselastizität *f* еластичність податкових надходжень (можже показувати, на скільки відсотків зміниться податкові надходження, якщо об'єкт оподатковування зменшиться або збільшиться за вартістю).

Aufkündigung *f* розірвання договору, повідомлення про розірвання договору, повідомлення про відмову (від чого-н.).

Aufkündigungsfrist *f* строк заяви про розірвання (міжнародного) договору.

Aufkündigungsrecht *n* право розірвання договору, право відмови від договору.

Auflage *f* 1) завдання, норма виробітку, норма поставки; 2) випуск (*позики*); 3) податок, збір; 4) оподаткування; 5) видання, тираж; 6) зобов'язання (обумовлене чим-н.); 7) серія (однорідних видань).

Auflage *f* 1) видання (*книги*), тираж (*книги*); 2) обкладання (*податком*); 3) покладання обов'язків; 4) обов'язок, зобов'язання; \diamond ~ gegenüber kriminell gefährdeten Bürgern покладання обов'язків на громадян, щодо яких є побоювання, що вони можуть вчинити злочин; ~ im Strafverfahren покладання обов'язків у кримінальному процесі; mit der ~ за умови; testamentarische ~ покладання обов'язків по заповіту, як умова отримання спадку.

Auflagedegression *f* зниження собівартості одиниці продукції при збільшенні обсягу.

Auflassung *f* 1) передача права власності (на *нерухомість*); 2) ліквідація, закриття, припинення експлуатації.

Auflassung *f* 1) передача права власності (на *нерухомість*); 2) нотаріально завірена угода про передачу права власності (на *нерухомість*); \diamond eine ~ erklären заявляти про передачу права власності (на *нерухомість*).

Auflassungserklärung *f* заява про передачу права власності (на *нерухомість*).

Auflassungsgenehmigung *f* дозвіл на нотаріально завірену угоду про передачу права власності (на *нерухомість*).

Auflassungsvollmacht *f* повноваження на нотаріально завірену угоду про передачу права власності (на *нерухомість*).

Auflassungsvormerkung *f* попередній запис нотаріально завіреної угоди про передачу права власності (на *нерухомість*).

Auflaufen *n* накопичення (відсотків), ріст (*податків*), наростання.

Auflieferung *f* 1) здача вантажу (для відправлення); 2) поставка (*товарів*), доставка.

Auflösung *f* 1) розірвання, скасування, припинення; 2) розпуск, ліквідація; \diamond ~ der Ehe розірвання шлюбу; ~ der häuslichen Gemeinschaft припинення домашньої спільності, фактичне розірвання шлюбу; ~ der juristischen Person ліквідація юридичної особи, припинення діяльності юридичної особи; ~ des Arbeitsvertrages розірвання трудового договору; ~ des Dienstverhältnisses розірвання службових відносин, звільнення (*напр. службовця державного апарата*); ~ des Parlaments розпуск парламенту; ~ einer Gemeinde ліквідація громади; ~ eines Arbeitsrechtsverhältnisses припинення трудових правовідносин (*трудових правовідносин*).

Aufmachung *f* 1) оформлення, зовнішній вигляд; 2) упаковка (*товару*).

Aufmerksamkeit *f* увага; \diamond die ~ von j-m ablenken відволікати увагу (від кого-н.).

Aufnahme *f* 1) прийом, прийняття; 2) встановлення (*напр. відносин*); 3) освоєння (*напр. нового продукту*); 4) одержання, взяття (*кредиту*); 5) включення (*додаткових умов у контракт*).

Aufnahme *f* 1) прийом, прийняття; 2) фотографування, фотографія, знімок; 3) початок, поновлення (*напр. провадження у справі*); 4) занесення до протоколу, внесення до протоколу, протокольний запис, фіксування; \diamond ~ der Arbeit прийом на роботу, прийняття на роботу, надходження на роботу, вихід на роботу; ~ der Beweise 1. збір і протоколювання доказів; 2. судове слідство; ~ der diplomatischen Beziehungen встановлення дипломатичних відносин; ~ der Personalien запис біографічних даних, заповнення анкети; ~ des Tatbestandes встановлення складу злочину; ~ des Verfahrens 1. відкриття провадження у справі; 2. поновлення провадження в справі; ~ eines ausgesetzten Verfahrens поновлення припиненого провадження в справі; ~ eines Darlehens взяття позички; ~ im Vorbeugungsnachweis узяття на облік у профілактичних цілях, профілактичний облік; ~ in das Protokoll занесення до протоколу; ~ von Fingerabdrücken узяття відбитків пальців, зняття відбитків пальців, дактилоскопірування; rotnographische ~ порнографічний знімок, порнографічна фотографія.

Aufnahmebereitschaft *f* готовність (до виробництва нового продукту), відповідність певним вимогам.

Aufnahmefähigkeit *f* місткість ринку (характеризує потенційні можливості збуту при даному рівні цін).

Aufnahmegerät *n* записуючий пристрій, що записує апарат.

Aufnahmeliste *f* основний інвентаризаційний опис.

Aufnahmeort *m* місце зняття (*слідів, відбитків*), місце де був зроблений знімок (*фотографія*).

Aufnahmeverfahren *n* 1) процедура прийняття в громадянства, процедура надання притулку, процедура надання права проживання, процедура надання права перебування, процедура прийому до навчального закладу; 2) метод запису, метод зйомки.

aufnehmen *vt* 1) приймати (*включати в число*); 2) включати (*у документ*), вносити; 3) встановлювати (*відносини*); 4) освоювати (*нову продукцію*); 5) одержувати, брати (*позичку*).

Aufopferungsanspruch *m* право вимагати відшкодування добровільно понесеного збитку.

Aufpreis *m* націнка, надбавка до ціни.

Aufräumen *n* 1) розпродаж, ліквідація (*складських запасів*); 2) усунення, ліквідація; 3) прибирання.

Aufrechenbarkeit *f* допустимість взаємного заліку, допустимість взаємозаліку; \diamond ~ einer Forderung допустимість заліку вимоги зустрічною вимогою, допустимість погашення вимоги зустрічною вимогою.

Aufrechnung *f* 1) взаємне погашення зустрічних грошових вимог, залік дебету й кредиту; 2) віднесення за чий-н. рахунок 3) підведення підсумків, підрахування, нарахування.

Aufrechnung *f* 1) залік дебету й кредиту; 2) взаємне погашення зустрічних грошових вимог; \diamond gegenseitige ~ залік взаємних вимог.

Aufrechnungsrecht *n* право на компенсацію.

Aufrechterhaltung *f* підтримка, збереження (*напр. у силі*), збереження в силі (*документа*); \diamond ~ der Haft залишення під арештом; ~ der Ordnung дотримання порядку, підтримка порядку; ~ der Rechtsordnung збереження правопорядку; ~ des Arbeitsplatzes збереження місця роботи; ~ des Vertrages збереження в силі договору, продовження договору, пролонгація договору.

Aufreizung *f* спонукування, заклик, підбурювання; \diamond ~ zum Ungehorsam gegen Gesetze заклик до невиконання законів, підбурювання до невиконання законів; ~ zum Verbrechen підбурювання до здійснення злочину.

Aufrichtigkeit *f* щирість (*показання, визнання*).

Aufruf *m* 1) заклик, звернення; 2) виклик, витребування; 3) оголошення; \diamond ~ des Angeklagten виклик підсудного.

Aufbruch *m* заколот, повстання, бунт, безладдя (*громадське*).

Aufbruchversuch *m* замах на заколот.

Aufrüstung *f* озброювання, гонка озброєнь.

Aufsagung *f* 1) оголошення про припинення дій; 2) відмова в чому-н., звільнення; 3) розірвання, денонсація (*договору*).

Aufschiebung *f* відстрочка; \diamond ~ der Zwangsvollstreckung відстрочка примусового виконання; zeitweilige ~ der Verhandlung тимчасова відстрочка судового розгляду.

aufschlüsseln *vt* 1) розподіляти, розгортати; 2) вишукувати, мобілізувати (*засоби*); 3) розбивати (*напр. по строкам*).

aufschreiben *vt* записати, занести в книгу; \diamond etw. ~ lassen *австр.* купувати що-н. у кредит.

Aufschub *m* відстрочка, продовження, перенесення строку; \diamond ~ der Strafe відстрочка покарання, відстрочка виконання покарання; ~ der Strafvollstreckung відстрочка виконання покарання; ~ des Vollzugs eines Strafurteils відстрочка виконання вироку einen angemessenen; ~ gewähren гарантувати посильну відстрочку; keinen ~ dulden не терпіти зволікання, не терпіти відстрочки; ohne Aufschub невідкладно, негайно.

aufschwänzen *vt* штучно піднімати курс цінних паперів.

Aufschwungsphase *f* фаза підйому (*в економічному циклі*).

Aufseher *m* доглядач, наглядач, контролер.

Aufsicht *f* 1) нагляд; 2) контроль, спостереження; \diamond ~ ausüben здійснювати нагляд; ~ Staatsanwalts прокурорський нагляд; ~ über das Gerichtsverfahren нагляд за судочинством; ~ über die Einhaltung der Gesetzlichkeit нагляд за дотриманням законності; ~ über die Strafvollstreckung нагляд за виконанням покарання; kartellrechtliche ~ нагляд за дотриманням картельного права.

Aufsichtsamt *n* інспекція, контрольний орган, орган нагляду.

Aufsichtsbefugnis *f* повноваження по нагляду.

Aufsichtsbeschwerde *f* скарга у вищу інстанцію.

Aufsichtsführende *m* особа, що здійснює нагляд.

Aufsichtskommission *f* спостережлива комісія; \diamond ~ über die Rechtsanwälte *швейц.* наглядова комісія за діяльністю адвокатів.

Aufsichtsmaßnahme *f* захід щодо нагляду.

Aufsichtsordnung *f* порядок нагляду.

Aufsichtsorgan *n* орган нагляду.

Aufsichtspersonal *n* контролюючий персонал.

Aufsichtspflicht *f* обов'язок по нагляду.

aufsichtspflichtig *adj* відповідальний загляд.

Aufsichtspflichtverletzung *f* порушення обов'язку по нагляду; \diamond elterliche ~ порушення батьками обов'язків по уходу і нагляду за дитиною.

Aufsichtsrat *m* наглядацька рада (*напр. акціонерного товариства*).

Aufsichtsratssteuer *f* податок на членів наглядацької ради (*акціонерного товариства*).

Aufsichtsrecht *n* право контролю, право нагляду.

Aufsichtsstelle *f* орган нагляду.

Aufsichtsverfahren *n* наглядове провадження; \diamond im ~ у порядку нагляду, у наглядовому провадженні

Aufschwung *m* порядок нагляду; \diamond im ~ е у порядку нагляду.

Aufschlagung *f* нацьковування, підбурювання; \diamond ~ zum Angriffskrieg розв'язання агресивної війни; ~ zum Rassenhass розпалення расової ненависті.

Aufstand *m* повстання, заколот.

Aufständische *m* повстанець, заколотник.

Aufstellung *f* 1) список, кошторис, перелік; 2) складання (*кошторису*); 3) переоблік товарів, інвентаризація; 4) монтаж, установка, збірка.

Aufstellung *f* 1) установлення, складання; 2) висування, виставляння; 3) список, перелік; \diamond ~ der Kandidaten висування кандидатів; ~ der Wählerlisten складання списків виборців; ~ einer Liste складання списку; ~ von Zeugen висування свідків; schriftliche ~ перелік (*майна*).

Aufstockung *f* 1) збільшення, накопичення; 2) приріст (*резерві*); \diamond ~ des Kapitals накопичення капіталу.

aufsuchen *vt* розшукувати.

Auftauchen *n* поява, виникнення; \diamond ~ des Verdachtes виникнення підозри.

Aufteilung *f* 1) розділ (*напр. майна*), розподіл, поділ; 2) наділення повноваженнями; \diamond ~ der Steuerschuld розподіл заборгованості по податку, ~ von Kompetenzen поділ компетенцій, поділ повноважень.

Auftrag *m* 1) завдання, замовлення; 2) доручення, договір доручення; \diamond den ~ annehmen приймати доручення; ~ des Bestellers завдання замовника; den ~ kündigen скасовувати доручення; demonstrativer ~ доручення, у якому даються лише загальні вказівки; fakultativer ~ доручення, у якому дається дозвіл на виконання вимог за своїм розсудом; imperativer ~ доручення, яке супроводжується точними вказівками.

Aufträgen *n* нанесення, накладення (*напр. гриму, фарби*); \diamond ~ des Farbstoffes auf die Fingerkuppe нанесення барвника на кінчик пальця.

Auftraggeber *m* замовник, особа, що дає доручення, поручитель, довіритель, мандант.

Auftraggeberschaft *f* система замовлення-підряду.

Auftragnehmer *m* підрядник, особа, що виконує доручення, довірена особа.

Auftragsabrechnung *f* калькуляція витрат по окремих замовленнях.

Auftragsangelegenheit *f* справа, що передана на розгляд вищестоящим адміністративним органам.

Auftragsausfertigung *f* оформлення замовлень.

Auftragsbestand *m* портфель замовлень.

Auftragsbestätigung *f* підтвердження одержання замовлення.

Auftragserfindung *f* винахід, що виник у результаті договору, укладеного між винахідником і замовником, винахід за замовленням.

Auftragserfüllung *f* виконання замовлення, виконання доручення.

Auftragserteilung *f* дача доручення.

Auftragsgeschäft *n* угода за дорученням.

Auftragsleiter *m* керівник, відповідальний за виконання завдання, керівник, відповідальний за виконання проекту.

Auftragsmengenstaffel *f*, *logist.* шкала знижок із замовленої кількості товару, дисконтна система знижок.

Auftragsschein *m* заказ-наряд.

Auftragsverwaltung *f* керування з доручення компетентного органа.

Auftragswechsel *m* короткостроковий вексель.

Aufwand *m* витрати.

Aufwand-Ertrag *m* витрата-прихід.

Aufwand-Nutzen-Analyse *f* аналіз співвідношення витрат і їхньої ефективності.

Aufwands-Ertragsrechnung *f* облік доходів і витрат, рахунок прибутків і збитків.

Aufwandsentschädigung *f* відшкодування представницьких витрат.

Aufwandsintensität *f* затратоємкість.

Aufwandskennziffer *f* показник витрат.

Aufwandsteuer *f* 1) податок на специфічні форми використання доходів; 2) податок на предмети споживання.

Aufwandsvergütung *f* відшкодування представницьких витрат.

Aufwechsel *m* вексельний лаж (*перевищення ринкового курсу над номіналом*).

Aufwendungen

Aufwendungen *pl* витрати, асигнування.

Aufwendungen *pl* витрати; ◇ ~ der Prozessparteien витрати сторін у процесі, витрати сторін по процесі.

Aufwendungen – Ausstoß *m* затрати-випуск.

Aufwendungsersatz *m* відшкодування витрат, компенсація витрат.

Aufwendungsgesetz *n* закон про відшкодування витрат.

Aufwertungsprozess *m* процес зростання вартості.

Aufwiegelung *f* заклик (*напр. до непокори*).

Aufzeichnungspflicht *f* обов'язок ведення бухгалтерського обліку, обов'язок занесення в список, обов'язок обліку, обов'язок ведення обліку; ◇ ~en im Steuerrecht обов'язки обліку в податковому праві, обов'язки по організації обліку в податковому праві.

Aufzins *m* лаж, ажю (*різниця між фактичні курсом і номіналом*).

Aufzinsen *n* нарахування складних відсотків.

Aufzinsungsfaktor *m* коефіцієнт нарошення.

Augenblickstäter *m* афектований злочинець, злочинець у стані афекту.

Augenblicksverbrecher *m* афектований злочинець, злочинець у стані афекту.

Augenreizstoff *m* слезоточива речовина, речовина дратівної слезоточивої дії.

Augenschein *m* огляд (*напр. місця злочину, речовинних доказів*); ◇ den ~ anordnen призначати огляд; den ~ einnehmen робити огляд; den ~ vornehmen здійснювати огляд; gerichtlicher ~ судовий огляд; polizeilicher ~ поліцейський огляд.

Augenscheinbeweis *m* доказ, отриманий шляхом огляду.

Augenscheineinnahme *f* (судовий) огляд (*напр. місця злочину, речовинних доказів*).

Augenscheingegenstand *m* предмет огляду.

Augenverletzung *f* ушкодження ока, травма ока.

Augenzeuge *m* свідок-очевидець, очевидець; ◇ ~ eines Ereignisses свідок події; sich auf ~n berufen посилається на очевидців.

Augenzeugenbericht *m* показання очевидця.

Auktion *f* аукціон; ◇ eine ~ abhalten проводити аукціон; auf einer ~ erstehen придбати на аукціоні; in ~ verkaufen продавати з аукціону

Aufklärungspflicht *f* 1) обов'язок суду встановити істину; 2) обов'язок давати роз'яснення; ◇ ~ der Verwaltungsbehörde обов'язок адміністративних органів установити істину; ~ des Arztes 1. обов'язок лікаря установити справжню причину й тяжкість тілесних ушкоджень; 2. обов'язок лікаря

роз'яснити пацієнтові всі можливі наслідки медичних заходів (*напр. майбутньої операції*); ~ des Richters im Prozess обов'язок судді у ході процесу встановити істину; ~ über Sozialleistungen обов'язок суб'єктів соціального забезпечення роз'яснювати населенню права і обов'язки; erweiterte ~ in Strafsachen gegen Jugendliche обов'язок розкриття істини у кримінальних злочинах проти неповнолітніх; vorvertragliche ~ обов'язки сторін роз'яснювати умови до укладення договору.

aus *z*; ◇ ~ dem Umlauf nehmen вилучати з обороту; ~ eigenen Quellen erfahren довідатися із власних джерел; ~ guter Hand з достовірного джерела (*інформації*); ~ guter Quelle з достовірного джерела (*інформації*); ~ lauter Mutwillen etw. tun зробити що-н. із хуліганських мотивів; ~ Obigem ist zu ersehen, dass... зі сказаного видно, що...; ~ persönlichen Dingen з особистих міркувань, persönlichen Motiven з особистих мотивів, Rache (*für A*) з помсти, щоб помститися (*за що-н.*); ~ reinem Mutwillen etw. tun зробити що-н. бешкетувати; ~ reiner Dummheit tun зробити що-н. по дурості, зробити по дурості що-н.; ~ aus Scherz заради жарту, з бешкетництва.

Aus-und Rückfracht *f* фрахт в обидва кінці.

ausbedingen *vt* включити до умов, обмовити; ◇ sich ~ дорікати собі, обмовляти своє право.

Ausbesserungskosten *pl* 1) кошторис ремонту; 2) витрати по доробці.

Ausbeute *f* 1) промислова експлуатація; 2) вихід продукції; 3) розробка, видобуток, експлуатація (*природних ресурсів*); 4) прибуток з продуктивного капіталу.

Ausbeutung *f* експлуатація, використання з корисною метою; ◇ ~ des Leichtsinnes використання легкомудства (*особи*) зі злочинною метою; ~ des Menschen durch den Menschen експлуатація людини людиною.

Ausbezahlung *f* виплата (*сповна*).

ausbieten *vt* 1) виставляти для продажу, пропонувати до продажу, продавати з торгів; 2) повідомляти відкритий конкурс на (*яку-н.*) посаду; 3) перебити у (*кого-н.*) покупку на аукціоні.

Ausbietter *m* аукціоніст.

Ausbietung *f* призначення ціни на торгах, продаж з торгів.

Ausbietungsgarantie *f* гарантія, що видається кредиту під час торгів.

Ausbildungseinrichtung *f* навчальний заклад; ◇ ~ für Polizeibeamte навчальний заклад для службовців поліції.

Ausbildungsplatzförderungsgesetz *n* закон про сприяння отриманню освіти в навчальних закладах.

Ausbildungspraxis *f* навчальна практика; \diamond gerichtliche ~ стажування в суді.

Ausbildungsvertrag *m* договір про професійне навчання, договір про підвищення кваліфікації.

Ausbleiben *n* неявка, відсутність; \diamond ~ des Angeklagten неявка підсудного; ~ des Schöffен відсутність засідателя; bei wiederholendem ~ при повторній неявці; durch sein ~ через його відсутності; entschuldigtes ~ відсутність з поважної причини.

Ausbruch *m* 1) втеча (*арештанта*); 2) рапто-вий початок; 3) спалах, прояв; \diamond ~ aus einer Gefangenenanstalt втеча з місць позбавлення волі; ~ der Feindseligkeiten початок воєнних дій; ~ des Häftlings втеча арештанта; ~ des Krieges початок війни.

Ausbruchsabsicht *f* намір здійснити втечу.

Ausbruchsversuch *m* замах на втечу.

Ausbuchung *f* 1) бухг. списання; 2) вибраку-вання, вибуття (*основних засобів*).

Ausbürgerung *f* позбавлення громадянства, експатріація.

Ausbürgerungsrecht *n* право експатріації.

Ausdehnung *f* 1) розповсюдження, експансія; 2) розширення; \diamond ~ der Voruntersuchung подовження попереднього слідства; ~ des Aktionsbereichs розповсюдження сфери діяльності; ~ des Streifenweges протяжність маршруту патруля; ~ des Verbots розповсю-дження заборони.

Ausdeutung *f* тлумачення, пояснення, інтер-претація, коментар; \diamond ~ des Gesetzes тлума-чення закону.

Auseinandersetzung *f* 1) виклад, роз'яснення, тлумачення; 2) (*критичний*) розбір; 3) спір, суперечка; 4) розподіл акціонерного капі-талу після ліквідації товариства; 5) угода; \diamond ~ bei einer Erbschaft розділ спадку; ~ in einer Vermögensangelegenheit угода про розподіл майна.

Auseinandersetzungsguthaben *n* сума, що виплачується при вибутті компаньйона (*із справи*).

Auseinandersetzungsklage *f* позов про розподіл спадку.

Auseinandersetzungsversteigerung *f* примусо-вий продаж з торгів, при ліквідації товари-ства.

Ausfall *m* 1) простій (*у роботі*); 2) нестача; \diamond ~ der Arbeitsstunden втрата робочого часу; ~ der Zahlungen припинення платежів, ненад-ходження платежів.

Ausfallbürge *m* поручитель на випадок припи-нення платежів (*або виникнення збитків*).

Ausfallbürgschaft *f* поручительство на випа-док припинення платежів (*або виникнення збитків*).

Ausfallforderung *f* претензія по відшкодуванню збитків (*при неспроможності*).

Ausfallhaftung *f* відповідальність за простій, відповідальність за недовиручку.

Ausfallzeit *f* 1) час простою, простій; 2) час перерви в страхових платежах.

Ausfertigung *f* 1) складання, оформлення (*документа*); 2) копія документа, що має силу оригіналу, офіційна копія; \diamond ~ der Entscheidung 1. оформлення рішення; 2) офі-ційна копія рішення; ~ des Kritikbeschlusses оформлення приватного визначення; ~ des Strafurteils 1) оформлення вироку; 2) офіційна копія вироку; ~ des Zehnfinger-Abdruckblattes виготовлення десятипальце-вої дактилоскопічної карти; ~ einer Urkunde 1) оформлення документа; 2) офіційна копія документа; ~ eines Gesetzes проце-дура офіційного оформлення прийнятого закону, in 3-facher ~ у трьох екземплярах; vollstreckbare ~ копія рішення, що є підста-вою для виконання.

Ausfertigungsgebühr *f* гербовий збір, державне мито.

Ausfindigmachen *n* розшук; \diamond ~ des Diebesgutes розшук викраденого.

Ausforschungsbeweis *m* доказ, націлений на з'ясування особистого життя сторони (*неприпустимий доказ у цивільному процесі*).

Ausforschungsbeweisantrag *m* клопотання про допущення доказів.

Ausfracht *f* експортний фрахт, експортний ван-таж.

Ausfuhr *f* 1) експорт, вивіз; 2) експортовані товари; \diamond die ~ gehen in die EG-Länder товари експортуються в країни ЄС.

Ausfuhrbeschränkung *f* обмеження експорту.

Ausfuhrbewilligung *f* дозвіл на вивіз, експортна ліцензія.

Ausfuhrerlaubnis *f* дозвіл на вивіз, експортна ліцензія.

Ausfuhrerlös *m* дохід від експорту.

Ausfuhrförderung *f* стимулювання експорту, сприяння розвитку експорту (*державні заходи*).

Ausfuhrgenehmigung *f* дозвіл на вивіз, екс-портна ліцензія.

Ausfuhrland *n* країна-експортер.

Ausfuhrliste *f* список товарів, дозволених до експорту.

Ausfuhrnachweis

Ausfuhrnachweis *m* підтвердження призначення товару на експорт.

Ausfuhrpapiere *pl* експортні документи.

Ausfuhrsperre *f* заборона на вивіз, ембарго на вивіз.

Ausfuhrüberhang *m* активне сальдо торговельного балансу.

Ausführung *f* виконання, здійснення (*злочину*); \diamond ~ einer Nichtigkeitkeitsbeschwerde обґрунтування недійсності скарги; обґрунтування незначності скарги; ~ der Tat здійснення злочину; ~ von Gesetzen виконання законів.

Ausführungsanordnung *f* розпорядження про виконання закону, розпорядження про виконання постанови, наказ про виконання закону, наказ про виконання постанови, виконавче розпорядження.

Ausführungsart *f* спосіб здійснення (*злочину*).

Ausführungsbehörde *f* виконавчі органи; \diamond ~ für Unfallversicherung виконавчі органи страхування від нещасних випадків.

Ausführungsbestimmung *f* положення про застосування (*закону*); виконавча постанова.

Ausführungsgeschäft *n* угода про здійснення дій від власного ім'я за рахунок замовника.

Ausführungshandlung *f* дія, спрямована на здійснення злочину; \diamond tatbildmäßige ~ здійснення дії; що відповідає типовому способу здійснення злочину.

Ausführungsverordnung *f* постанова про виконання закону; виконавча постанова.

Ausführungsweise *f* манера, спосіб; \diamond ~ des Schreibens манера (*виконання*) письма; ~ von Verbrechen спосіб здійснення злочину.

Ausfuhrverbot *n* заборона експорту.

Ausfuhrvertrag *m* договір про експорт.

Ausfuhrzoll *m* експортне мито.

Ausfuhrzollsatz *m* ставка експортного мита.

Ausfuhrzollschein *m* митне свідоцтво.

Ausgabe *f* 1) відпуск (*напр. товару*), видача (*напр. допомоги*); 2) випуск; емісія (*цінних паперів*); 3) видання (*напр. книги*); \diamond ~ von Wertpapieren випуск цінних паперів.

Ausgabebeleg *m* документ, що підтверджує платежі.

Ausgabebudget *n* видатковий бюджет.

Ausgabekurs *m* емісійний курс (*курс, по якому розміщуються нові цінні папери*).

Ausgaben *pl* витрати; \diamond abzugsfähige ~ платежі, які вираховуються з доходу; оподатковуваний (*напр. відрахування в благодійні фонди*); berufsbedingte ~ службові витрати.

Ausgabenbewilligung *f* затвердження видаткової частини бюджету.

Ausgabendefizit *n* перевищення доходів над витратами.

Ausgabeninzidenz *f* ефект впливу державних витрат.

Ausgabenüberschuss *m* перевищення витрат над доходами, негативне сальдо балансу.

Ausgabepreis *m* ціна облігацій, акцій при емісії.

Ausgabereste *m, pl* невикористані кошторисні асигнування.

Ausgang *m* 1) результат; 2) короткочасна відпустка (*військовослужбовця*); 3) прогулянка (*ув'язнених*); \diamond ~ des Verfahrens результат процесу; tödlicher ~ смертельний результат.

Ausgänge *pl* платежі.

Ausgangspunkt *m* вихідний пункт.

Ausgangsschein *m* накладна.

Ausgangsverbot *n* 1) заборона залишати (*будинок або місто при адміністративному нагляді*); 2) комендантська година.

Ausgeber *m* емітент (*особа або установа, що випускає цінні папери; платіжні засоби*).

Ausgebliebene *m* відсутній (*учасник процесу*).

Ausgebot *n* 1) оголошення про продаж; 2) призначення ціни (*на торгах*); 3) оголошення ціни (*на торгах*).

Ausgebürgerte *m* експатріант.

Ausgedingsberechtigte *m* особа, що має право на батьківський наділ.

Ausgedingsleistungen *pl* виплати власником земельної ділянки певної суми батькові.

Ausgedingsschuldigkeiten *pl* обов'язок періодичних виплат, що лежить на власнику земельної ділянки відносно іншої особи.

Ausgedingswohnung *f* надання житла за згодою сторін, які заключили договір про передачу маєтку, господарства, земельної ділянки.

Ausgeprägtheitsgrad *m* ступінь чіткості, ступінь натиску (*у почеркознавстві*).

Ausgestaltung *f* 1) оформлення; 2) вдосконалення (*винаходу*); \diamond ~ des Arbeitsrechtsverhältnisses оформлення трудових правовідносин.

Ausgewanderte *m* емігрант.

Ausgleich *m* 1) зрівноважування; відшкодування; компенсація; 2) полюбовна угода; світова угода, угода, компроміс.

ausgleichen *vt* 1) вирівнювати, зрівнювати, балансувати; 2) компенсувати, відшкодовувати; 3) погашати (*борг*), оплачувати (*рахунок*); покривати (*заборгованість*).

Ausgleichsabgaben *pl* компенсаційні збори (*на ввезені товари; використовуються для захисту від конкуренції*).

Ausgleichsanspruch *m* 1) вимога сплати, вимога, компенсації; 2) домагання дружини на рівну із чоловіком частку майна (*при розірванні шлюбу*).

Ausgleichsbank *f* банк Німеччини (*ФРН*).

Ausgleichsbetrag *m* 1) компенсаційна сума; 2) залишок; сальдо.

Ausgleichsfinanzierung *f* компенсаційне фінансування.

Ausgleichsforderung *f* вимога компенсації.

Ausgleichskasse *f* розрахункова каса; розрахункова палата.

Ausgleichskonto *n* допоміжний рахунок; на якому протягом року відображаються витрати по видах і статтях.

Ausgleichspflicht *f* 1) обов'язок компенсувати; 2) обов'язок зробити (*напр. при одержанні спадщини*).

Ausgleichsverfahren *n* мирове провадження, мировий процес.

Ausgleichsvorräte *pl* буферні запаси (*створюються в рамках міжнародних товарних угод для підтримки цін*).

Ausgleichswechsel *m* римеса (*вексель; що пересилається для покриття боргу*).

Ausgleichszahlung *f* грошова компенсація; компенсаційний платіж.

Ausgleichszoll *m* компенсаційне мито.

Ausgleichung *f* 1) компенсація; 2) рівномірний розподіл, зрівняння; \diamond *zug ~ bringen* компенсувати, рівномірно розподіляти, зрівнювати.

Ausgleichungsfonds *m* 1) субвенційний фонд; 2) фонд покриття, регулювання, сальдування розрахунків.

Ausgraben *n* ексгумація; \diamond *~ von Leiche* ексгумація, витяг трупа із землі.

Aushändigung *f* вручення (*напр. повістки*), видача (*на руки*).

Aushilfe *f* 1) тимчасова робота, підсобна робота; 2) тимчасовий працівник, підсобний робітник; 3) тимчасова допомога.

Aushilfskraft *f* тимчасовий працівник; підсобний робітник.

Auskларierung *f* кларування (*очищення від податків і зборів судна при виході з порту*).

Auskühlung *f* охолодження; \diamond *~ der Leiche* охолодження трупа.

Auskundschaftung *f* розвідування, вивідування, шпигунство; \diamond *~ des Tatorts* пошук місця злочину; *~ eines Betriebsgeheimnisses* вивідування виробничої таємниці; *~ von Staatsgeheimnissen* вивідування державної таємниці.

Auskunft *f* відомості, довідка, інформація, зведення; \diamond *~ aus dem Strafregister* довідка з

перістра судимостей; *eine ~ erteilen* давати довідку; *~ über den Täter* відомості про злочинця; *~ verweigern* відмовити у видачі довідки; *behördliche ~* довідка, що видана органами влади.

Auskunfteiverordnung *f* положення про довідкові бюро, положення про довідкові агентства.

Auskunfterteilung *f* надання відомостей.

Auskunftsbericht *m* (*оперативне*) зведення.

Auskunftsperson *f* особа, що є джерелом відомостей.

Auskunftspflicht *f* обов'язок надавати відомості (*напр. про майно*), обов'язок давати довідки; \diamond *~ gegenüber dem Finanzamt* обов'язок надавати відомості фінансовому органу.

Auskunftsrecht *n* право наведення довідок; право на одержання відомостей.

Auskunftssperre *f* заборона надавати відомості.

Auskunftsunterlagen *pl* довідкова документація.

Auskunftsverweigerungsrecht *n* право на відмову від дачі довідки, право на відмову від надання відомостей.

Auslage *f* виставлені у вітрині товари.

Auslagen *pl* витрати; \diamond *~ des Strafverfahrens* витрати в кримінальному процесі; *~ ersetzen* відшкодовувати витрати; *~ erstatten* відшкодовувати витрати; *~ im Privatklageverfahren* витрати при розгляді справ частки обвинувачення; *~ vergüten* відшкодовувати витрати; *gerichtliche ~* судові витрати.

Auslagenentscheidung *f* рішення про розміри судових витрат і осіб, що несуть судові витрати.

Auslagenersatz *m* відшкодування витрат.

Auslagenvorschuss *m* аванс у рахунок судових витрат.

Auslagerung *f* переміщення з одного складу на інший.

Ausland *n* закордон, закордонні країни, іноземні держави.

Ausländer *m* іноземець; \diamond *~ als Flüchtling* іноземець, що володіє статусом біженця.

Ausländerbehörde *f* відділ віз і реєстрацій іноземців.

Ausländergesetz *n* закон про статус іноземних громадян.

Ausländerpolizeirecht *n* поліцейсько-правові норми, що стосуються іноземців.

Ausländerregime *n* режим іноземців.

Ausländischer Arbeitnehmer *m* робітник-мігрант, робітник-мігрант, іноземний робітник, гастарбайтер.

Ausländischer Kapitalanteil *m* частка іноземного капіталу (*y* *statutному фонді*), частка іноземної участі.

Auslandsanlagen *pl* внески в закордонних банках та в іноземні цінні папери.

Auslandsanleihe *f* іноземна позика, позика іноземному контрагентові.

Auslandsanmeldung *f* заявка іноземного заявника; $\diamond \sim$ von Patenten заявка патентів за кордоном.

Auslandsaufenthalt *m* перебування за кордоном, проживання за кордоном.

Auslandsbeziehungen *pl* міжнародні зв'язки.

Auslandsdelikt *n* злочин, скоєний за кордоном.

Auslandsenteignung *f* експропріація власності, що перебуває за кордоном.

Auslandsforderung *f* вимога до іноземних дебіторів.

Auslandsführerschein *m* іноземні права водія (*автомобіля*).

Auslandsgeschäft *n* угода, укладена з іноземним контрагентом, угода, укладена за кордоном.

Auslandsguthaben *n* іноземні авуари.

Auslandsinvestitionengesetz *n* закон про закордонні інвестиції.

Auslandsleihe *f* іноземна позика, позика іноземному контрагентові.

Auslandsnachfrage *f* експортний попит.

Auslandspass *m* закордонний паспорт.

Auslandspassiven *pl* зобов'язання відносно інших країн.

Auslandspostanweisung *f* міжнародний поштовий переказ.

Auslandspriorität *f* іноземний пріоритет.

Auslandsrenten *pl* іноземні облігаційні позики.

Auslandsschuld *f* зовнішній борг держави.

Auslandsstrafe *f* покарання, накладене за кордоном.

Auslandstat *f* діяння, зроблене за кордоном; злочин, зроблений за кордоном.

Auslandsverbindlichkeiten *pl* зобов'язання відносно інших країн.

Auslandsvertretung *f* представництво (*держави*) за кордоном, філія (*фірми*) за кордоном.

Auslandszulassung *f* допущення; $\diamond \sim$ von Kraftfahrzeugen допущення до експлуатації автомобілів іноземних марок.

Auslastung *f* 1) завантаження, навантаження; 2) ефективність використання.

Auslauf *m* потік папілярних ліній.

auslegen *vt* 1) тлумачити (*правові норми*); 2) сплачувати, витратити; 3) виставляти (*товар*).

Auslegung *f* 1) тлумачення (*правових норм*), інтерпретація, роз'яснення; 2) сплата, оплата, витрата; 3) викладення (*товару*); $\diamond \sim$ des Urteils тлумачення вироку; \sim einer Verfügung von Todes wegen тлумачення заповіту, тлумачення тестаменту; \sim einer Willenserklärung тлумачення волевиявлення; adäquate \sim eines Gesetzes адекватне тлумачення закону; amtliche \sim офіційне тлумачення; ausdehnende \sim розширювальне тлумачення; authentische \sim автентичне тлумачення; doktrinelles \sim доктринальне тлумачення; einschränkende \sim обмежувальне тлумачення; erklärende \sim роз'яснювальне тлумачення; extensive \sim розширювальне тлумачення; gerichtliche \sim судове тлумачення; gesetzliche \sim законодавче тлумачення; logische \sim логічне тлумачення; restriktive \sim обмежувальне тлумачення; sprachliche \sim граматичне тлумачення; theologische \sim теологічне тлумачення; verbindliche \sim обов'язкове тлумачення; weite \sim des Gesetzes широке тлумачення закону; wörtliche \sim буквальне тлумачення; zur \sim des Gesetzes до питання тлумачення закону.

Auslegungsrichtlinie *f* вихідні принципи тлумачення.

Auslieferung *f* вручення, доставка, поставка (*товару*); $\diamond \sim$ der Nachrichten видача відомостей; \sim von Verbrechern видача злочинців; \sim von Waren поставка товарів.

Auslieferungsabkommen *n* угода про взаємну видачу злочинців.

Auslieferungsauftrag *m* делівері-ордер (*розпорядження про видачу товару зі складу або про видачу частини вантажу по коносаменті*).

Auslieferungsbegehren *n* вимога про видачу злочинця.

Auslieferungsdelikt *n* злочин, що спричиняє видачі злочинця.

Auslieferungssuchen *n* прохання про видачу злочинця.

Auslieferungsgesetz *n* закон про видачу злочинців.

Auslieferungshaftbefehl *m* наказ про арешт із метою подальшої видачі злочинця.

Auslieferungssorder *f* ордер на видачу.

Auslieferungspflicht *f* 1) обов'язок видачі злочинця; 2) обов'язок доставки (*товарів*).

Auslieferungsrecht *n* 1) право видачі злочинця; 2) право доставки (*товарів*).

Auslieferungsschein *m* 1) делівері-ордер, розписки про доставку товарів; 2) документ на відпуск продукції.

Auslieferungssperre *f* заборона на поставку товарів, ембарго на поставку товарів.

Auslieferungsübereinkommen *n* угода про видачу злочинців.

Auslieferungsverbot *n* заборона видачі громадян іншої держави.

Auslieferungsverkehr *m* обмін злочинцями, що підлягають видачі.

Auslieferungsvertrag *m* договір про видачу злочинців.

Auslobung *f* (публічна) обіцянка винагороди за виконання певної роботи, (публічне) призначення винагороди за виконання певної роботи (напр. розкриття злочину).

auslönnen *vt* 1) виплачувати заробітну плату; 2) розраховувати, звільняти.

Auslöhnsanleihe *f* позика, що погашається частинами.

Auslosung *f* 1) жеребкування, розіграш, тираж; 2) погашення цінних паперів.

Auslösung *f* 1) викуп, обмін (полонених); 2) надбавка до зарплати (для іногородніх робітників).

Auslösungsgelder *pl* викупні гроші.

Auslösungsvertrag *m* договір про надбавку до зарплати (для іногородніх робітників).

Ausmaß *n* розмір, обсяг; ♦ ~ der Zahnabnutzung ступінь зношування зубів.

Ausmerzung *f* викорінювання, знищення, усунення; ♦ ~ der Kriminalität викорінювання злочинності.

Ausmustern *n* відбраковування (товару).

Ausnahme *f* 1) виключення, вилучення (напр. документів); 2) австр. виділ людям похилого віку; ♦ in ~ von dem Gesetz вилучення із закону.

Ausnahmebestimmung *f* надзвичайна норма права.

Ausnahmebewilligung *f* згода як виняток, дозвіл як виняток.

Ausnahmeverkehrsatz *m* ставка пільгового тарифу.

Ausnahmegenehmigung *f* згода як виняток, дозвіл як виняток.

Ausnahmegericht *n* надзвичайний суд.

Ausnahmegerichtsbarkeit *f* надзвичайна підсудність, надзвичайна юрисдикція.

Ausnahmegesetz *n* надзвичайний закон.

Ausnahmerecht *n* правові норми, прийняті на випадок надзвичайного стану.

Ausnahmearif *m* пільговий тариф (на перевезення масового навалочного вантажу).

Ausnahmezoll *m* спеціальне мито (на товари, що проходять митне очищення в спеціальних митницях).

Ausnahmezollsatz *m* спеціальна ставка митного тарифу.

Ausnahmezustand *m* надзвичайний стан; ♦ den ~ verhängen оголошувати надзвичайний стан.

Ausnüchterungsraum *m* витверзник.

Ausnutzung *f* використання; ♦ ~ der Arglosigkeit свідоме використання довіри, зловживання довірою; ~ einer Amtsstellung використання службового становища.

auspfänden *vt* накладати арешт на майно (боржника).

Auspfändung *f* арешт (майна).

Ausplünderung *f* грабіж, пограбування.

Ausräubung *f* грабіж, пограбування.

Ausräumung *f* усунення; ♦ ~ der Ursachen der Kriminalität усунення причин злочинності; ~ kriminalitätsfordernder Beziehungen усунення відносин, що сприяють злочинності.

ausreichen *vt* надавати (кредит, позичку).

Ausreise *f* виїзд (за кордон).

Ausreisebeschränkung *f* обмеження виїзду.

Ausreisebewilligung *f* дозвіл на виїзд.

Ausreiseerlaubnis *f* дозвіл на виїзд.

Ausreiseegenehmigung *f* дозвіл на виїзд.

Ausreisesichtvermerk *m* віза на виїзд.

Ausreisesperre *f* заборона виїзду.

Ausreiseverbot *n* заборона виїзду.

Ausreisevisum *n* віза на виїзд.

Ausrüstung *f* 1) озброєння, спорядження; 2) обладнання; ♦ kriminaltechnische ~ технікокриміналістичне обладнання.

Ausrüstungsbilanz *f* баланс обладнання (наявності й потреби в ньому).

Ausrüstungsgrad *m* оснащеність.

Ausrüstungskosten *pl* витрати на обладнання.

Aussage *f* показання, свідчення; ♦ eine ~ berichtigen виправляти неправдиві свідчення; ~ des Angeklagten показання підсудного; показання обвинуваченого; ~ des Augenzeugen показання свідка-очевидця; ~ des Sachverständigen свідчення експерта; ~ einer Partei показання сторони; eine ~ machen давати показання; eine ~ vergleichen звіряти показання, порівнювати показання; eine ~ verlesen оголошувати показання; die ~ ~ verweigern відмовлятися від дачі показання; ~ zugunsten des Angeklagten показання на користь підсудного; beabsichtigte ~ навмисне показання; beeidete schriftliche ~ письмове показання, що дане під прися-

гою; beschworene ~ показання під присягою; bewusst falsche ~ свідомо неправдиве свідчення; eidbrüchige ~ лжесвідчення; eidliche ~ показання, дане під присягою; entstellte ~ перекручене показання; falsche ~ неправдиве свідчення; falsche uneidliche ~ неправдиве свідчення без присяги; glaubwürdige достовірне показання; kriminologische ~ кримінологічне свідчення; mündliche ~ des Täters усне показання злочинця; schriftliche ~ письмове показання; unvollständige ~ неповне показання; unwahre ~ невірне показання; vernommene ~ показання; sprijnyate на слух; verzerrte ~ перекручене показання; von seiner früheren ~ abweichen відмовлятися від свого колишнього показання; vorsätzlich falsche ~ свідомо неправдиве свідчення; wahrheitsgemäße ~ правдиве показання; достовірне показання; wegen einer ~ у зв'язку з показанням; widerlegbare ~ спростоване показання; zu einer falschen ~ verleiten схилити до неправдивого свідчення.

Aussagebeschränkung *f* обмеження свідчень.

Aussagebewertung *f* оцінка свідчень.

Aussageerpressung *f* примус до дачі свідчень, вимагання свідчень.

Aussagefähigkeit *f* 1) здатність давати свідчення; 2) здатність виявляти закономірності (*у кримінології*); \diamond ~ einer kleineren Zahl von Straftaten здатність малого числа кримінальних злочинів указувати на закономірність.

Aussagegenehmigung *f* дозвіл на дачу свідчень (*напр. для посадових осіб*); \diamond ~ für Sachverständige допуск експерта к даче показаний.

Aussagekraft *f* значимість, переконливість; \diamond ~ der Gesamtanalyse переконливість показників загального аналізу (*у кримінологічному дослідженні*); rechtliche ~ haben мати юридичну значимість.

Aussagende *m* особа, що дає свідчення.

Aussagenotstand *m* дача свідчень у стані гострої потреби.

Aussagepflicht *f* обов'язок надавати свідчення.

Aussageverweigerung *f* відмова від дачі свідчень.

Aussageverweigerungspflicht *f* обов'язок відмовитися від дачі свідчень.

Aussageverweigerungsrecht *n* право на відмову від дачі свідчень.

Aussagewert *m* інформаційна цінність свідчень.

Ausschankverbot *n* заборона торгівлі спиртними напоями на розлив.

Ausscheiden *n* відставка, звільнення, вибуття; \diamond ~ aus dem Dienst відставка, звільнення; ~

aus der Staatsbürgerschaft вибуття із громадянства; ~ der nicht legitimierten Partei aus dem Verfahren заміна неналежної сторони в процесі; ~ des Werkstätigen aus dem Betrieb звільнення працівника з підприємства; ~ eines Gesellschafters вибуття пайовика; ~ von Abgeordneten вибуття депутатів (*з парламенту*).

Ausschießlichkeit *f* винятковість.

Ausschlagung *f* відхилення, відмова; \diamond ~ einer Erbschaft відмова від спадщини; ~ eines Vermächtnisses відмова від заповіданого майна.

Ausschlagungsfrist *f* строк для відмови від спадщини.

Ausschlagungsrecht *n* право відмови від спадщини.

Ausschließlichkeitsklausel *f* пункт договору з банком, у якому сторона зобов'язується не здійснювати певних операцій в інших банках.

Ausschließlichkeitsprinzip *n* принцип винятковості.

Ausschließlichkeitsrecht *n* виключне право, монопольне право.

Ausschließlichkeitsvertrag *m* договір про надання виключного права, агентська угода.

Ausschließung *f* 1) виняток, усунення; 2) видалення (*із залу суду*); 3) відвід (*судді*); 4) визнання недійсним (*в акціонерному праві*); \diamond ~ des Angeklagten видалення підсудного; ~ des Richters відвід судді (*від розгляду справи*); ~ eines Gesellschafters (*напр. судді*); виключення пайовика, виключення члена товариства; ~ vom Amt звільнення з посади; ~ von Amtspersonen відвід посадових осіб від вирішення питання (*напр. у випадку їхньої зацікавленості наприкінці справи*); ~ von der Erbfolge виключення з порядку спадкування; ~ von Gerichtspersonen відвід судових працівників (*напр. зацікавлених наприкінці справи*).

Ausschließungsantrag *m* вимога про відвід; вимога про виключення (*напр. документа*).

Ausschließungsgrund *m* підстава для відводу (*напр. судді*), підстава для виключення (*напр. документа*).

Ausschließungsrecht *n* право відводу (*напр. судді*), право виключення (*напр. документа*).

Ausschluss *m* 1) виключення, відсторонення; 2) видалення (*із залу суду*); 3) відвід; 4) звільнення, локаут; \diamond ~ der Akteneinsicht відсторонення від ознайомлення з матеріалами справи; ~ der Gesellschaftsgefährlichkeit виключення сус-

пільної небезпеки; ~ der Öffentlichkeit in der Hauptverhandlung видалення публіки із залу засідання, судове засідання за зачиненими дверима; ~ der Schadenersatzpflicht виключення обов'язку по відшкодуванню збитку; ~ der Schuld виключення провини; ~ der Strafbarkeit виключення покарання; ~ der Todesstrafe bei Jugendlichen виключення страти у відношенні неповнолітніх; ~ der Verantwortlichkeit виключення відповідальності; ~ des Rechtsweges виключення звернення до суду; ~ des Verteidigers відвід адвоката; ~ vom Wahlrecht позбавлення виборчого права; ~ von der Erbfolge wegen Erbunwürdigkeit усунення від спадкування незаконних спадкоємців; ~ von der Verhandlung видалення із залу засідання; unter ~ der Öffentlichkeit за зачиненими дверима; ~ laut Satzung oder Gesetz законодавче виключення.

Ausschlussfrist *f* преклюзивний строк, граничний строк; строк, що припиняється.

Ausschlussklausel *f* застереження про виключення.

Ausschlussumsatz *m* неоподатковуваний оборот капіталу.

Ausschlussurteil *n* судове рішення про виключення несвоєчасно пред'явлених вимог у зустрічному позові.

Ausschreiber *m* фірма, що оголосила відкритий конкурс.

Ausschreibung *f* 1) виписування (рахунку, векселя, чека); 2) призначення податку, введення податку; 3) оголошення про передплату на цінні папери, випуск позики; 4) оголошення відкритого конкурсу, тендер (при розміщенні замовлень); 5) торги, заявка (на торгах); ♦ ~ der Fahndung оголошення у розшук; ~ der Wahlen призначення виборів.

Ausschreibungsgeschäft *n* угода, укладена на підставі відкритого конкурсу.

Ausschreibungsverfahren *n* система конкурсного розміщення замовлень.

Ausschreitungen *pl* ексцеси, порушення громадського порядку, бешкетування.

Ausschuss *m* 1) комітет, комісія; 2) вихідний отвір вогнепальної рани; 3) виробничий брак; ♦ ~ für internationale Rechtsfragen Комісія міжнародного права (ООН), Комісія з міжнародних прав (ООН); ständiger ~ постійна комісія, постійний комітет.

Ausschussabrechnung *f* звітність про брак.

Ausschusskosten *pl* витрати по усуненню браку.

Ausschussproduktion *f* недоброякісна продукція.

Ausschussquote *f* відсоток браку.

Ausschusssitzung *f* засідання комісії.

Ausschussverluste *pl* збитки від браку, втрати від браку.

Ausschusswunde *f* наскрізна вогнепальна рана
ausschütten *vt* виплачувати (дивіденди).

Ausschüttung *f* виплата дивідендів акціонерам.

Außenarbeit *f* робота поза місцем позбавлення волі.

Außenbeitrag *m* різниця між експортом і імпортом (у народногосподарському балансі).

Außenbilanzkonto *n* забалансовий рахунок.

Außenbordabnahme *f* приймання вантажу з борта одного судна на борт іншого (ліхтерами, човнами).

Außendetermination *f* зовнішня детермінація (поводження людини).

Außendienst *m* роз'їзна робота (напр. фінансових інспекторів).

Außendienstbeamte *m* співробітник патрульної служби (поліції).

Außenfinanzierung *f* зовнішнє фінансування (напр. за рахунок випуску акцій, облігацій і ін.).

Außengeld *n* зовнішні гроші (у замкнутій моделі функціонування того або іншого сектора економіки, гроші, що надходять ззовні).

Außenhandelsarbitrage *f* зовнішньоторговельний арбітраж.

Außenhandelsarbitragekommission *f* зовнішньоторговельна арбітражна комісія.

Außenhandelsgeschäft *n* зовнішньоторговельна операція, зовнішньоторговельна операція.

Außenhandelskaufvertrag *m* зовнішньоторговельний договір про покупку товарів.

Außenhandelskundendienstvertrag *m* зовнішньоторговельний договір про технічне обслуговування імпортного устаткування.

Außenhandelsmonopol *n* монополія зовнішньої торгівлі; ♦ staatliches ~ державна монополія зовнішньої торгівлі.

Außenhandelsrecht *n* зовнішньоторговельне право.

Außenminister *m* міністр закордонних справ.

Außenseiter *m* аутсайдер (фірма, що не входить у розглянуті об'єднання або коаліції).

Außenstände *pl* дебіторська заборгованість.

Außensteuergesetz *n* закон про податок з підприємств, пов'язаних з іноземними державами.

Außenvertragsrecht *n* сукупність норм, що регулюють договірні відносини з іноземцями.

Außenllvollmacht *f* доручення, отримане третьою особою.

Außenwirtschaftsgesetz *n* закон про регулювання зовнішньоекономічної діяльності, закон про регулювання зовнішньоекономічних зв'язків.

Außenwirtschaftsrecht *n* міжнародне господарське право.

außerehelich *adj* позашлюбний, поза шлюбом.

außeretatmäßig 1) непередбачений бюджетом; 2) позаштатний; 3) заштатний.

außergerichtlich *adv* поза законом, в обхід закону, незаконний.

außergerichtlich *adj* позасудовий.

außergesetzlich *adj* незаконний, протизаконний.

Außerkraftsetzung *f* оголошення недійсним, оголошення чогось, що втратило силу; скасування, анулювання, денонсація (*договору*).

Außerkräfttreten *n* втрата сили, припинення дії; ◇ ~ früherer Strafgesetze втрата сили раніше виданих кримінальних законів.

Außerkurssetzung *f* 1) нуліфікація паперових грошей (*анулювання*); 2) зняття з біржового котирування; 3) перетворення цінного паперу на пред'явника в іменний.

Außerstreitverfahren *n*, *австр.* особливе виробництво, охоронне виробництво.

Außerumlaufsetzung *f* вилучення з обігу.

Außerverfolgungssetzung *f*, *австр.* припинення кримінального переслідування.

Außerverkehrsetzung *f* 1) вилучення речі із цивільного обороту, вилучення цінних паперів із цивільного обороту; 2) оголошення грошових знаків недійсними.

außervertraglich *adv* позадоговірний.

Außervollzugssetzung *f* залишення покарання без виконання.

Ausssetzung *f* 1) призначення (*напр. винагороди*); 2) виставляння (*напр. для продажу*); 3) відстрочка (*розгляду в суді*), перенесення (*слухання справи*); 3) тимчасове призупинення, призупинення (*судового провадження*); ◇ ~ der Ersatzfreiheitsstrafe відстрочка позбавлення волі, призначеного замість штрафу; ~ der Freiheitsentziehung auf Bewährung скасування умовно-дострокового звільнення від покарання; ~ der Hauptverhandlung призупинення судового розгляду; ~ der Strafe відстрочка покарання, відстрочка приведення у виконання вироку про покарання; ~ der Strafe auf Bewährung умовний осуд, умовна відстрочка виконання покарання; ~ der Urteilsvollstreckung призупинення виконання вироку; ~ der Zwangsvollstreckung призупинення примусового виконання; ~ des Berufsverbots тимчасове скасування

заборони на професію; ~ des Strafausspruchs призупинення винесення вироку; ~ des Strafrests умовно-дострокове звільнення; ~ eines Verfahrens призупинення судового провадження; ~ Hilfsloser (*навмисне*) залишення особи, що перебуває в безпомічному стані; ~ von Arbeiterziehung умовне скасування виправно-трудового виховання; ~ von Tieren випуск (*на волю*) свійських тварин; залишення (*на волю*) свійських тварин; ~ zur Bewährung умовно-дострокове звільнення від покарання.

Aussetzungszinsen *pl* відсотки, виплачувані при простроченні виконання рішення.

Aussichtsgerechtigkeit *f* право власника земельної ділянки визначати характер забудови ділянки, яка здана в оренду.

Aussichtslosigkeit *f* безнадійність, безперспективність, безвихідність.

Aussöhnung *f* примирення.

Aussöhnungsverfahren *n* примирливе провадження; ◇ ~ in Ehescheidungssachen примирливе провадження по справах про розірвання шлюбу.

Aussöhnungsverhandlung *f* примирливе провадження.

Aussöhnungsversuch *m* спроба примирення (*сторін*).

Aussonderung *f* 1) виділення, вилучення; 2) ліквідація (*основних фондів*), вибуття (*основних фондів*); ◇ ~ eines Teils aus dem Gesamtvermögen виділ частки зі спільного майна.

Aussonderungsklage *f* позов про виключення майна з опису.

Aussonderungsrecht *n* право на виділення предметів з конкурсної маси.

Ausspähung *f* шпигунство; ◇ ~ von Staatsgeheimnissen вивідування державної таємниці; landesverräterische ~ зрадницьке шпигунство

Ausspähungstat *f* шпигунство.

Ausspannen *n* переманювання; ◇ ~ von Arbeitskräften переманювання робочої сили.

Aussperrung *f* локаут.

Ausspielvertrag *m* договір про проведення розіграшу.

Aussprache *f* обмін думками, бесіда, дискусія; ◇ ~ mit dem Kläger обмін репліками між позивачем і відповідачем.

Ausspruch *m* винесення (*вироку*), вирок, вердикт, рішення (*суду*); ◇ ~ einer Freiheitsstrafe вирок, що передбачає позбавлення волі; ~ eines Urteils винесення вироку; ~ eines Verweises винесення догани; ~ von

Jugendhaft призначення арешту неповнолітньому; ~ von Ordnungsstrafen накладення адміністративного стягнення; richterlicher ~ судові рішення, вирок суду.

Ausstattung *f* 1) постачання, наділення, надання; 2) виділ, виділене майно; 3) оснащення; 4) обробка товару, оформлення товару.

Ausstattungsschutz *m* охорона оформлення товару, охорона торговельної марки.

ausstehend *adj* невнесений, несплачений.

Aussteller *m* 1) виставитель (*чека, рахунку, векселя й т.п.*), трасант; 2) експонент, учасник виставки; \diamond ~ der Urkunde особа, що склала документ; особа, що виписує документ; особа, що видає документ.

Ausstellung *f* 1) виписка, видача, оформлення (*документа*); 2) виписування (*рахунку, чека й т.п.*), трасування векселя; 3) експонування; \diamond ~ einer Bescheinigung видача посвідчення; ~ eines unrichtigen Gesundheitszeugnisses видача помилкового свідчення про стан здоров'я.

Ausstellungsdatum *n* дата видачі векселя (*включає місце, день, місяць, рік видачі векселя*), дата видачі документа.

Ausstellungsrecht *n* право автора на експозицію творів мистецтва.

Ausstellungsschutz *m* правова охорона експонатів на виставці.

Aussteuer *f* посаг.

Aussteuerversicherung *f* страхування посагу (*при настанні повноліття або при виході заміж дочки*).

Ausstrahlung *f* розповсюдження норм трудового законодавства, що тимчасово виконують свої обов'язки за кордоном; \diamond ~ eines Arbeitsverhältnisses ins Ausland поширення трудових відносин за межами країни.

Austallbürgschaft *f* порука на випадок припинення платежів.

Austausch *m* обмін; \diamond ~ der Ratifikationsurkunden обмін ратифікаційними грамотами; ~ von Kriegsgefangenen обмін полоненими; ~ von Beleidigungen взаємні образи; обмін (*взаємними*) образами.

Austauschabkommen *n* бартерна угода.

Austauschhandel *m* бартерна торгівля.

Austauschlieferung *f* поставка товару замість передбаченого договором.

Austauschpfändung *f* накладення арешту (*на майно*) з наданням права заміни майна іншим.

Austauschverhältnisse *pl* умови торгівлі (*співвідношення індексів імпорتنих і експортних цін*).

Austauschvertrag *m* договір міні.

Austauschware *f* товар-замінник.

Austieferungshaft *f* арешт із метою подальшої видачі злочинця.

Austritt *m* вихід, вибуття; \diamond ~ aus einem Verein вихід з товариства, вихід з об'єднання; ~ aus einer Genossenschaft вихід з кооперативу.

Ausübung *f* 1) виконання; 2) здійснення, використання (*права*); \diamond ~ der Aufsicht здійснення нагляду; ~ der Dienstpflichten виконання службових обов'язків; ~ der Fremdenpolizei використання адміністративного законодавства про іноземців; ~ des Begnadigungsrechts здійснення права помилування; ~ des Wahlrechts здійснення виборчого права; ~ einer bestimmten Tätigkeit заняття певною діяльністю; ~ eines Amtes виконання службових обов'язків; ~ von Gewalt застосування насильства; застосування сили; ~ von Tätlichkeiten образа дією; in ~ seiner Rechte у здійсненні своїх прав, здійснюючи свої права; unbefugte ~ ärztlicher Tätigkeit незаконне лікування.

Auswahl *f* вибір; \diamond ~ der Kandidaten вибір кандидатів; ~ des Untersuchungsfeldes вибір сфери (*кримінологічного*) дослідження.

Auswahlrecht *n* право вибору.

Auswanderung *f* еміграція, переселення (*в іншу країну*).

Auswanderungsbetrug *m* спонукання особи до еміграції шляхом обману.

Auswanderungsfreiheit *f* воля еміграції, воля пересування.

Auswanderungsgesetz *n* закон про еміграцію.

Auswanderungswesen *n* еміграція.

Auswegsversuch *m* спроба; \diamond ~ aus einer Notlage спроба вийти з тяжкого становища (*мотив злочину*).

Ausweichkurs *m* номінальний курс (*цінних паперів*), що відхиляється від фактичного.

Ausweichmöglichkeiten *pl* інші можливості.

Ausweis *m* 1) посвідчення (*особи*), довідка, документ, свідчення; 2) свідчення, доказ, дані; 3) *стат.* фінансовий звіт, звітна відомість оцінка, показник оцінки; \diamond ~ für Ausländer посвідка на проживання, паспорт іноземця.

ausweisen *vt* 1) посвідчувати, свідчити, документально доводити; 2) висилати (*за межі держави*).

Ausweismissbrauch *m* зловживання посвідченням.

Ausweispapier *n* посвідчення, документ, що засвідчує особу.

Ausweisung *f* висилка; \diamond ~ auf dem Verwaltungswege виселення в адміністра-

тивному порядку; ~ aus dem Staatsgebiet висилка за межі держави; ~ von Staatsfremden висилка іноземців, висилка осіб без громадянства.

Ausweisungsbefehl *m* наказ залишити країну, розпорядження про висилку.

Ausweisungsgewahrsam *m* утримання під вартою до висилки.

Ausweisungsverfügung *f* рішення (суду) про висилку, постанова (суду) про висилку.

Ausweisverlust *m* втрата паспорта, втрата посвідчення особи.

Auswertung *f* 1) оцінка, підведення підсумків, узагальнення; 2) використання; 3) визначення в числовому вираженні, показник, коефіцієнт; \diamond ~ der gerichtlichen Obduktion висновки судово-медичного розтину трупа; ~ von Belegen аналіз документів; ~ von Haarspuren дослідження волосся (знайденого на місці події на потерпілому або на злочинці); ~ von Reifenspuren дослідження слідів протекторів шин; ~ von Zahnabnutzungen zur Altersschätzung визначення ступеня зношування зубів для встановлення віку; gründliche ~ aller Tatortspuren ґрунтовний аналіз всіх виявлених на місці злочину слідів; kriminalistische ~ von Bodenproben криміналістичне дослідження ґрунту.

Auswirkung *f* вплив, наслідок; \diamond ~ der Tat наслідок злочину; verschuldete ~ винний наслідок.

Auswurfweite *f* відстань, на яку викинута гільза.

Auszahlung *f* 1) платіж, виплата коштів; 2) видача зарплати, розрахунок; 3) грошовий переказ (документ); \diamond ~ der Versicherungssumme виплата страхової суми; ~ des виплата виторгу від реалізації речі; briefliche ~ доручення банку про виплату наступного дня після одержання.

Auszahlungsschein *m* видатковий ордер з розпискою про одержання грошей по ощадному вкладі.

Auszahlungsverfahren *n* порядок проведення виплат.

Auszieher *m* викидач гільзи.

Auszieherspur *f* слід, залишений зацепом викидача на гільзі, слід дії викидача.

Auszug *m* 1) виписка, витримка; 2) виїзд (із квартири); \diamond ~ aus dem Strafregister виписка з картотеки судимостей; ~ aus einem Strafurteil виписка з вироку; beglaubigter ~ завірена виписка.

Autarkie *f* автаркія (незалежність держави від ввозу); політика господарського відокремлення.

authority: authority to purchase *англ.* повноваження на покупку (покупка вітчизняним банком тратт експортера; при несплаті імпортером за векселем експортер відповідає перед банком)

Auto-Kasko-Versicherung *f* страхування авто-каска (автомобіля, а не вантажу).

Autoaufbruch *m* проникнення в автомашину шляхом злому.

Autobahn-Aufsichtsamt *n* служба дорожнього нагляду.

Autobahnbenutzungsgebühr *f* мито за проїзд по автостраді.

Autobahnkontrollpunkt *m* контрольний пост на автостраді.

Autobahnordnung *f* правила дорожнього руху по автостраді.

Autodieb *m* викрадач автомобіля.

Autodiebstahl *m* крадіжка автомобіля.

Autoeinbrecher *m* зломщик автомобіля, злодій, що викрадає деталі автомобіля.

Autographenfälschung *f* підробка автографа.

Autoknacker *m* зломщик автомобілів, злодій, що викрадає деталі автомобіля.

Automatenaufstellvertrag *m* договір на установленку автоматів.

Automateneinbruch *m* злом торговельного автомата.

Automatenmissbrauch *m* зловживання автоматами.

Automatisiertes Leitungssystem *n* АСК, автоматична система керування.

Autonomie *f* автономія; \diamond relative ~ відносна автономія; territoriale ~ територіальна автономія.

Autopsie *f* розтин трупа, огляд трупа.

Autopsiebefund *m* дані огляду й розтину трупа.

Autoraub *m* викрадення машини.

Autorenrecht *n* авторське право.

Autorschaft *f* авторство.

Autostraßenraub *m* розбійне напад на автодорозі, розбійне напад на шосе.

Autoounfall *m* автомобільна катастрофа.

Autovermietung *f* здача автомобіля в оренду, здача автомобіля в платне користування.

Autowrack *n* аварійний автомобіль, розбитий автомобіль, уламки автомобіля.

Autuerotik *f* аутоеротика, еротичне самозадоволення, сексуальні дії, що мають предметом власне тіло.

Auxiliarbischof *m* вікарний "допоміжний" єпископ (в католицькій церкві заступник правлячого архієрея, який здійснює на рівні з ним церковні таїнства).

Aval *m* аваль, поручительство.

Avalgeber *m* поручитель за векселем, аваліст.

avalieren поручатися (за вексель), авалірувати.

Avalist *m* аваліст, поручитель за векселем.

Avalkredit *m* гарантійний кредит, кредит по поручництву (порука банку за свого клієнта).

Avalprovision *f* комісійні за аваль

Avalvermerk *m* гарантійний напис аваліста (на векселі).

Avance *f* аванс, авансова сума.

average *adj*, *англ.* 1) середній, звичайний (напр. про якість); 2) страх, аварія (збитки, заподіяні судну й вантажу);

Aversionalzahlung *f* оптові платежі.

avertieren *vt* 1) сповіщати, повідомляти; 2) попереджати.

Avis *n* авізо, повідомлення.

Avisbrief *m* письмове повідомлення.

Avisklausel *f* позначка на векселі про оповіщення трасата трасантом про виставляння векселя.

Aviso *n* авізо, повідомлення, повідомлення.

Avokation *f* 1) витребування (документів); 2) відкликання (громадян з-за кордону).

Azureellinien *pl* штрихування на чеках і векселях для проставлення суми (щоб уникнути нових написів замість стертих).

B

Backwardation *f* *англ.* продовжена угода.

bagatell *adj* незначний, низький.

Bagatelldelikt *n* дрібний злочин, незначний злочин.

Bagatelldiebstahl *m* дрібна крадіжка.

Bagatellklage *f* позов на дрібну суму.

Bagatellkriminalität *f* дрібна злочинність.

Bagatellschaden *m* незначний збиток.

Bagatellstrafe *f* покарання за дрібне порушення, незначне покарання.

Bagatellstrafsache *f* кримінальна справа по дрібному злочину.

Bagatelltat *f* дрібний злочин, незначний злочин, незначне порушення, дрібне порушення, дрібне правопорушення.

Bachelor *m* ступінь бакалавра.

Bahnbetriebsunfall *m* нещасний випадок, пов'язаний з експлуатацією залізниці.

Bahnfrachtvertrag *m* договір залізничного вантажного перевезення.

bahnfrei *adj* франко-провіз по залізниці.

Bahnpolizei *f* залізнична поліція.

Bahnraub *m* пограбування в поїзді.

Baisse *f* нижчий рівень біржового курсу.

Baissebewegung *f* зниження біржового курсу.

Baisseklausel *f* 1) обмовка в чартер-партії, що передбачає зниження ставок при зниженні тарифів; 2) у договорі купівлі-продажу на складовані товари обмовка про ціну, обчислювальної на день поставки товару.

Baissespekulant *m* спекулянт, що грає на зниження, «ведмідь».

Baissespekulation *f* спекуляція на зниження (курсу цін).

Baissetendenz *f* тенденція до зниження (біржових курсів, цін).

Baissier *m* спекулянт, що грає на зниження, «ведмідь».

baissieren *vi* падати (про біржовий курс).

Bakterienkrieg *m* бактеріологічна війна, біологічна війна.

Ballistik *f* балістика; ◇ forensische ~ судова балістика; gerichtliche ~ судова балістика.

Bandbreite *f* діапазон коливань курсу в системі із твердим курсом.

Bande *f* банда, зграя; ◇ organisierte ~ організована банда.

Bandenbekämpfung *f* боротьба з бандитизмом.

Bandenbildung *f* створення організованих бандитських груп.

Bandendelikt *n* злочин, скоєний бандою, злочин, скоєний зграєю.

Bandendiebstahl *m* крадіжка, скоєна бандою, крадіжка, скоєна зграєю.

Bandenhauptling *m* ватажок бандитської зграї.

Bandenkrieg *m* війна банд, війна бандитських угруповань.

Bandenkriminalität *f* злочини, чинені бандами, бандитизм.

Bandenmitglied *n* член банди, член зграї.

Bandenraub *m* розбій, скоєний бандою, розбій, скоєний зграєю.

Bandförderung *f* транспортування (вантажів) конвеєром

Banditentum *n* бандитизм; ◇ organisiertes ~ організований бандитизм.

Banditismus *m* бандитизм.

Bandkopf *m* магнітна голівка, голівка запису й відтворення на магнітній стрічці.

Bandwagon-Effekt *m* ефект "стадності".

Bank-auf-Bank-Ziehungen *pl* взаємне трасування векселів банками.

Bankabkommen *n* банківська угода.

Bankagio *n* банківське ажіо, банківський лаж.

Bankakzept *n* прийняття банком до оплати грошового документа.

Bankaval *m* аваль банку, порука банку.

Bankbelege *pl* банківська документація.

Bankberichterstattung *f* банківська звітність.

Bankbetrieb *m* операції банку.

Bankbruch *m* банкрутство банку; ♦ strafbarer ~ злісне банкрутство банку, карне банкрутство банку.

Bankbürgschaft *f* банківська гарантія, банківська порука.

Bankdarlehen *n* банківська позичка.

Bankdeckung *f* банківське покриття.

Bankdepot *n* 1) відділ внесків банку; 2) депозит.

Bankdiebstahl *m* крадіжка з банку, пограбування банку.

Bankeinbruch *m* проникнення в банк шляхом злону.

Bankenaufsicht *f* державний контроль над приватними банками.

Bankenberechtigung *f* правомочності на ведення банківських операцій.

Bankendearing *n* банківський кліринг.

Bankengelder *pl* засоби, що залучені від інших банків.

Bankenquete *f* ревізія діяльності банку.

Bankenrecht *n* банківське право.

Bankenstimmrecht *n* право голосу банку в акціонерному товаристві,

bankfähig *adj* прийнятий банком до обліку.

Bankfähigkeit *f* придатність векселя до обліку, солідність векселя.

Bankgarantie *f* банківська гарантія, банківська порука.

Bankgeheimnis *n* таємниця внесків у банк, банківська таємниця.

Bankgesetzgebung *f* банківське законодавство.

Bankgewerbe *n* банківська справа.

bankgiriert *adj* банківський індосамент (*передатним написом*).

Bankgläubiger *m* кредитор банку.

Bankguthaben *n* банківські активи, банківські вклади, депозити на рахунках клієнта в банку.

Bankkontokorrent *n* банківський контокорентний рахунок.

Bankkontrolle *f* банківський контроль, фінансовий контроль.

Banknebenstelle *f* філія банку.

Bankniederlassung *f* філія банку, відділення банку.

Banknote *f* банкнота; ♦ Euro- ~ євробанкнота, банкнота євро.

Banknotenfälschung *f* підробка банківських білетів.

Banknotenprivilegium *n* привілей на банкнотну емісію.

Banko *n* 1) банківський білет; 2) валюта, прийнята банком.

Bankorder *f* банківське доручення.

Bankprokura *f* довіреність, що видається банком.

Bankprovision *f* банківські комісійні.

Bankraub *m* пограбування банку, розбійне напад на банк.

Bankregal *n* право центрального банку на випуск грошей.

Bankrennen *n* “набіг” на банк, масовий наплив вкладників банку, що вимагають повернення внеску (*у період економічних утруднень*).

Bankrestriktion *f* рестрикційна банківська політика, обмежувальна банківська політика.

Bankring *m* від об’єднання банків.

Bankrott *m* банкрутство, неплатоспроможність, неспроможність; ♦ den ~ erklären оголосити себе банкрутом; betrügerischer ~ шахрай-банкрутство; böswilliger ~ злісне банкрутство; einfacher ~ просте банкрутство.

Bankrotteur *m* банкрут, неплатоспроможна особа.

bankrottieren *vt* збанкрутувати.

Bankrücklagen *pl* банківський резервний фонд (*найчастіше створюється із прибутку*).

Banksammelrechnung *f* банківський зведений рахунок, сумарний розрахунок банківських записів.

Banksanktion *f* банківська санкція.

Bankschuldenkonto *n* рахунок заборгованості банку.

Bankschuldverschreibungen *pl* банківські облигації.

Bankstatus *m* стан рахунків банку.

Banktage *pl* граційні дні (*пільговий строк дня оплати векселів/страхових сум*).

Banktransaktion *f* банківська операція.

Banktratte *f* банківська трата (*переказний вексель*).

Banküberfall *m* наліт на банк.

Bankumlauf *m* обіг банківських платіжних засобів.

Bankverbindung *f* клієнтура банку.

Bankverpflichtung *f* 1) зобов’язання перед банком; 2) зобов’язання банку.

Bankverrechnungskonto *n* розрахунковий рахунок у банку.

Bankwechsel *m* переказний вексель.

Bankwerte *pl* цінні папери банку.

Bankziehung *f* виставлення перехідного векселя.

Bankzinsfuß *m* ставка позичкового відсотка банку

Banlieue *f*, *фр.* передмістя.

Bannbruch *m* 1) порушення арешту на майно; 2) контрабанда.

bannen *vt*, *іст.* засилати, оголошувати поза законом.

Banngut *n* 1) майно, на яке накладений арешт; 2) контрабандний товар.

Bannkreis *m* заборонна область, район, у якому забороняються певні дії (*напр.* носіння зброї, демонстрації).

Bannware *f* 1) майно, на яке накладений арешт; 2) контрабандний товар.

Bär *m* “ведмідь”, біржовик, що грає на зниження.

Barabhebung *f* вилучення готівки.

Barakkreditiv *n* “чистий” акредитив.

Baratt *m* від бартер, компенсаційна угода.

Baratterie *f* 1) батарея (*навмисні дії капітана або команди, що заподіюють збиток судну або вантажу*); 2) обман, фальсифікація товарів (*у морській торгівлі*).

Baratteur *m* особа, винна в баратрії.

Baratthandel *m* бартерна торгівля.

barattieren *vt* проводити бартерну угоду.

Barattogeschäft *n* бартерна угода.

Barausgang *m* 1) виплата готівкою; 2) висновок наявної суми.

Barauslagen *pl* витрати, що покриваються готівкою.

barbarisch *adj* варварський, дикий, жорстокий, лютий.

Bardepotpflicht *f* обов’язок підприємця, покласти на зберігання в банк частину отриманої за кордоном позики, обов’язкове депонування кредитів, отриманих через кордон.

Bargebot *n* вимога сплати готівкою (*на торгах*).

Bargeld *n* готівка, касова готівка.

Bargeldauszahlung *f* виплата готівкою.

Bargeldauszahlungsüberschuss *m* перевищення витрат наявних засобів над надходженнями.

Bargeldeinzahlungsüberschuss *m* перевищення надходжень наявних засобів над витратами.

Bargeldhortung *f* осідання грошей у населення.

Bargeschäft *n* угода за готівковий розрахунок.

Barguthaben *n* чистий залишок вкладу.

Barkauf *m* купівля-продаж за готівковим розрахунком.

Barkaution *f* застава готівкою (*грошима*).

Bärkonjunktur *f* ринок “ведмедів” (*характеризується зниженням курсів акцій*).

Barleistung *f* розрахунок готівкою.

Barschaft *f* сума готівки в якійсь категорії осіб, населення.

Barscheck *m* касовий чек, відкритий чек.

Bartergeschäft *n* бартерна угода.

Baroberschüsse *m*, *pl* надлишки касової готівки.

Barvorschuss *m* аванс готівкою, задаток готівкою.

Barwert *m* фактична вартість, фактичний розмір (*майбутніх надходжень, платежів і т.п., “чисті” доходи за винятком витрат по залученню капіталу*).

Barzahlung *f* платіж готівкою.

Barzahlungsnachlass *m* знижка за платіж готівкою.

Barzahlungsrabatt *m* знижка за платіж готівкою.

Basis *f* 1) базис, основа, підстава; 2) *трансп.* базис (*основа для обчислення фрахту в транспортному договорі*); 3) *бірж.* базисний курс.

Bastonade *f*, *іст.* бастонада (*покарання ударами по п’ятах палицею*).

Bauanspruch *m* право на забудову земельної ділянки.

Bauaufsicht *f* нагляд за будівництвом; \diamond staatliche ~ державний нагляд за будівництвом.

Baubehinderungsanzeige *f* заява про перешкоди проведенню будівельних робіт.

Baubehörde *f* адміністративний орган по нагляду за будівництвом.

Baubetreuungsvertrag *m* договір на обслуговування будівництва.

Baudispens *m* (*особливий*) дозвіл на будівництво.

Bauerngericht *n* селянський суд, суд, що розглядає суперечки про земельні ділянки.

Baufreiheit *f* надання можливості безперешкодного проведення будівельних і монтажних робіт.

Bauführung *f* будівництво; \diamond eigenmächtige ~ самовільне будівництво; unbefugte ~ незаконне будівництво.

Baufefährdung *f* погроза, що виникає в результаті порушення будівельних правил.

Baugenehmigung *f* дозвіл на будівництво.

Baugenossenschaft *f* житлово-будівельний кооператив, ЖБК.

Baugesetze *pl* закони, що регулюють будівництво.

Bauhandwerkerhypothek *f* іпотека на заняття кустарними будівельними роботами.

Bauhandwerksgenossenschaft *f* реміснича кооперація будівельних робіт.

Bauherr *m* власник споруджуваного приватного житлового будинку.

Baukostenzuschuss *m* дотація на покриття будівельних витрат.

Baulanderschließung *f* освоєння ділянки, відведеної під будівництво.

Baumfrevel *m* 1) хижацьке знищування лісу; 2) самовільний вируб лісів.

Baumordnung *f* правило посадки й вирубки дерев у містах (*у колиш. НДР*).

Baunutzungsverordnung *f* адміністративне розпорядження про задоволення будівельних потреб.

Baupolizei *f* будівельний нагляд.

Baupreisrecht *n* правові норми, що регулюють установлення розцінок на будівельні роботи.

Baurecht *n* 1) будівельне право, законодавство, що регулює будівництво; 2) право на будівництво, право забудови; \diamond das ~ einräumen надавати право на будівництво.

Bauregelverletzung *f* порушення будівельних правил, порушення будівельних норм.

Baureparaturvertrag *m* договір про будівельно-ремонтні роботи.

Bausch und Bogen *m* покупка "як є" (*без гарантій продавця на товар*).

Bauschhandel *m* оптова торгівля.

Bausparkauf *m* покупка оптом.

Bauspargeschäft *n* кредитування індивідуального будівництва.

Bausparkasse *f* ощадкаса, спеціалізована на кредитуванні індивідуального будівництва.

Bausparvertrag *m* договір із кредитною установою про видачу (*довгострокової*) позички на індивідуальне будівництво.

Bausperre *f* (*тимчасова*) заборона будівництва.

Bauträger *m* власник споруджуваного приватного житлового будинку.

Bauüberwachung *f* адміністративний нагляд за будівництвом.

Bauverbot *n* заборона будівництва.

Bauversicherung *f* страхування будов.

Bauvertrag *m* договір про будівництво.

Bauvorschriften *pl* будівельні правила, будівельні норми.

Bauwidmung *f* дарча на ділянку із правом її забудови

Bauzinsforderungen *pl* вимоги про сплату відсотків з капіталу, вкладеного в будівництво.

Beachtung *f* дотримання; \diamond ~ eines Gesetzes дотримання закону.

beackern *vt, розм.* обробляти, умовляти.

beugen *vi* зломити, порушувати; \diamond das Recht ~ порушити право, порушити закон; sich ~ (*D, vor D*) схилитися, схилитися (*перед ким-н.*), підкоритися, скоритися.

Beamte *m* чиновник, державний службовець, посадова особа, службовець; \diamond öffentlicher ~ чиновник, державний службовець.

Beamtenbestechung *f* підкуп посадової особи.

Beamtendelikt *n* посадовий злочин, злочин службовця державного апарату.

Beamtenhaftung *f* відповідальність посадової особи.

Beamtenklasse *f* розряд чиновників.

Beamtennötigung *f* примус посадової особи.

Beamtenrecht *n* сукупність норм, що регулюють правове положення державних службовців.

Beamtenrechtsrahmengesetz *n* (*загальний*) закон про правове положення чиновників.

Beamtenstreik *m* страйк чиновників.

Beamtenverhältnis *n* правовідносини, у яких перебуває чиновник з державним органом, правобов'язки чиновника.

Beamtenverschwiegenheit *f* обов'язок зберігати службу таємницю.

Beamtenversorgungsgesetz *n* закон про забезпечення державних службовців.

Beanspruchung *f* вимога, заява претензії.

Beanstandung *f* заперечення, заперечування, опротестування, рекламація, претензія, бракування; \diamond ~ durch die Aufsichtsbehörde вимога наглядового органу усунути (*виявлені*) недоліки; ~ von Waren рекламація.

Beanstandungsrecht *n* право опротестування, право вимагати усунення недоліків.

Beantragung *f* порушення клопотання.

Beantwortung *f* відповідь; \diamond ~ der Anklage пояснення щодо пред'явленого обвинувачення; ~ der Berufung заперечення проти касаційного протесту, заперечення проти касаційної скарги.

Bearbeiter *m* особа, що веде справу

Bearbeiterurheberrecht *n* авторське право на похідний твір (*напр. аранжировку музичного твору*).

Bearbeitung *f* 1) обробка; 2) розгляд (*скарги*); \diamond ~ des Falls ведення справи; ~ eines literarischen Erzeugnisses обробка літературного твору; ~ von Delikten 1. реєстрація злочинів, реєстрація деліктів; 2. обробка

даних по скоєних злочинах; ~ von Eingaben розгляд заяв.

Bearbeitungsfrist *f* 1) строк закінчення ведення справи; 2) строк розгляду (*напр. заяви*); 3) строк розслідування.

Beaufsichtigung *f* нагляд, спостереження.

Beaufsichtigungsrecht *n* право нагляду.

Beauftragte *m* уповноважений, довірена особа
 ◇ ~ des Kollektivs der Werktätigen уповноважений колективу трудящих (*у судовому розгляді*); ~ für die Zustellung відповідальний за доставку (*повідстки до суду*).

Beauftragung *f* доручення, повноваження.

Beaugenscheinigung *f* освідчування.

Bebauungsrecht *n* право на забудову.

Bedachte *m* особа, на користь якої спадкодавцем в заповіті зроблено заповідальний відказ.

Bedarfsanforderung *f* потреба.

Bedarfsartikel *m* товар першої необхідності, предмет першої необхідності.

Bedarfsäußerung *f* прояв активного попиту (*на певний товар*).

Bedarfsdeckungspflicht *f* обов'язок підприємства використовувати всі ресурси для задоволення суспільно обґрунтованого попиту (*колиш. НДР*).

Bedarfsdeckungsschein *m* завірена накладна, ордер.

Bedarfsgestalt *f* структура попиту.

Bedarfsträger *m* 1) (*юридична*) особа, відповідальна за забезпечення матеріальними ресурсами; 2) підприємство, що має право на одержання матеріальних фондів (*колиш. НДР*).

Bedarfsverwaltung *f* орган державного апарату, що займається забезпеченням матеріальними й людськими ресурсами.

Bedarfsweckung *f* стимулювання попиту.

Bedeckungszuschlag *m* надбавка до основного тарифу за провіз вантажу в критих транспортних засобах.

Bedenken *n* сумнів, побоювання; ◇ ~ des Einzelrichters gegen seine Zuständigkeit сумнів одноосібного судді у своїй компетенції.

Bedenkfrist *f* строк до вторинного пред'явлення векселя.

Bedeutung *f* значення; ◇ ~ für den Nachweis значення для доказу; ~ für die Beweiserhebung доказове значення; kriminogene ~ der Debität кримінальне значення дебільності.

Bedeutungswandel *m* зміна значення (*юридичного аргументу*).

Bedingtlieferung *f* умовна покупка (*з правом повернення купленої речі*).

Bedingung *f* умова; ◇ eine ~ ablehnen відхилити умову; eine ~ auferlegen висувати умову; ~ des Rechtsstreites умова виникнення правової суперечки; ~ eines Erfolges умова настання результату (*діяння*); ~ für Strafaufschub умова для відстрочки виконання покарання; aufhebende ~ умова, що скасовує; aufschiebende ~ тимчасово перешкоджаюча умова; begünstigende ~ einer Straftat обставина, що сприяє здійсненню злочину; bejahende ~ позитивна умова; hindernde ~ перешкоджаюча умова; innere ~ kriminellen Sozialverhaltens внутрішня умова злочинного соціального поведіння; kasuelle ~ умова угоди, відповідно до якої укладення угоди залежить від настання певного випадку; latente ~ прихована умова; negative ~ негативна умова; objektive ~ der Strafbarkeit об'єктивна умова карності; unerlässliche ~ необхідна умова; unerlaubte ~ недозволена умова, заборонена умова; unzumutbare ~ умова, що вважається непринятною, умова, виконання якої не можна очікувати.

Bedingungsklausel *f* умовна обмовка.

Bedingungskomplex *m* комплекс умов; ◇ ~ der Gewalt- und Sexualkriminalität комплекс умов насильницької й статеві злочинності.

Bedingungstheorie *f* теорія причинності, відповідно до якої будь-яка умова розглядається як причина наслідку, що настав.

Bedingungsverbot *n* заборона включати умови в угоди.

Bedrohte *m* особа, що перебуває під погрозою, особа, якій загрожують.

Bedrohung *f* погроза; ◇ ~ mit einem Verbrechen погроза здійснення злочину; ~ mit Mord oder Zufügung einer schweren Körperverletzung погроза вбивством, погроза тяжким тілесним ушкодженням; erpresserische ~ вимагання за допомогою погрози.

Bedrucken *n* 1) роздруковка, друк; 2) набивка (*напр. перфоленти*).

Bedürfnisklausel *f* обмовка про потребу (*в угоді, договорі*).

Bedürfnisprüfung *f* перевірка придатності (*напр. при прийнятті на роботу в ФРН*).

Bedürfnisprüfung *f* встановлення економічної доцільності.

Bedürfnisstruktur *f* структура потреб; ◇ ~ des Täters структура потреб злочинця.

bedürftig *adj* нужденний

Bedürftigkeit *f* бідність; ◇ ~ des Schenkers бідність дарувальника.

Beeidigung *f* приведення до присяги (*свідка, експерта*); ◇ ~ der Geschworenen приведення до присяги присяжних.

Beeidigungsform *f* форма приведення присяги.

Beeinflussbarkeit *f* схильність піддаватися чужому впливу; \diamond leichte ~ підвищена схильність піддаватися чужому впливу.

Beeinflussung *f* вплив; \diamond ~ der Rechtspflege тиск на правосуддя (напр. *через пресу*); ~ von Zeugen здійснення впливу на свідків; verhaltenstherapeutische ~ терапевтичний вплив на поведінку (напр. *осіб з підвищеною збудливістю*).

Beeinträchtigung *f* нанесення шкоди, завдання збитків, порушення інтересів; \diamond ~ der Bodennutzung завдання збитків землекористуванню; ~ der Parteirechte обмеження прав сторони (*y процесі*); ~ der Persönlichkeit нанесення шкоди особистості; ~ der Rechte обмеження прав, применшення прав; ~ fremder Souveränität порушення суверенітету іноземної держави; ~ im Bereich der Grundrechte обмеження основних прав; ~ staatlicher Tätigkeit перешкоджання державної діяльності.

Beendigung *f* закінчення (*злочину*), припинення (*правовідносин*); \diamond ~ der Ehe припинення шлюбу; ~ der ehelichen Eigentums und der Beendigung der Vermögensgemeinschaft ліквідація спільної власності й майна подружжя; ~ der Führungsaufsicht припинення нагляду; ~ der juristischen Person ліквідація юридичної особи; ~ der Vormundschaft припинення опіки; ~ des Arbeitsrechtsverhältnisses припинення трудових правовідносин; ~ des Strafvollzugs закінчення відбування покарання.

beerben *vt* успадковувати.

Beerbung *f* спадкування.

Befähigung *f* здатність, придатність; \diamond ~ zum höheren Verwaltungsdienst придатність до більш високої адміністративної посади; ~ zum Richteramt здатність обіймати посаду судді; rechtliche ~ правоздатність.

Befähigungsnachweis *m* 1) посвідчення придатності; 2) посвідчення про технічну підготовку, посвідчення про кваліфікацію; 3) підтвердження наявності спеціальних знань.

Befangenheit *f* упередженість, необ'єктивність; \diamond ~ des Richters упередженість судді.

Befangenheitsablehnung *f* упередженість; \diamond ~ des Richters відвід судді через його упередженість.

Befangenheitsgrund *m* причина зацікавленості (*судді в результаті справи*).

Befehl *m* наказ, розпорядження, ордер (*на арешт*); \diamond auf ~ handeln діяти за наказом; sich dem ~ widersetzen не підкорятися

наказу, відмовлятися виконувати наказ; verbindlicher ~ обов'язковий наказ.

Befehlsbefugnis *f* повноваження на видачу наказу.

Befehlsbereich *m* область, що перебуває під чийм-н. командуванням, область підпорядкування, підлеглий район, театр воєнних дій.

Befehlsnotstand *m* протиправний наказ як підстава гострої потреби.

Befehlsverweigerung *f* відмова від виконання наказу.

Befleckung *f* 1) наявність плям (напр. *крові*), покриття плямами, заплямованість; 2) споганення.

befolgen *vt* наслідувати (*приклад і т.н.*), виконувати (*наказ і т.н.*) дотримуватися (*припису й т.н.*), дотримуватися (*правила*), керуватися (*чим-н.*); \diamond j-s Bitte ~ виконати (*чис-н.*) прохання, задовольнити (*чис-н.*) прохання; die Disziplin ~ дотримуватись дисципліни; eine Anweisung streng ~ точно слідувати вказівці.

Befolgung *f* виконання, дотримання; \diamond ~ des Gesetzes дотримання закону.

Befolgungsunfähigkeit *f* нездатність дотримання (*наказу, закону*).

Beförderer *m* відправник, експедитор.

Beförderung *f* 1) відправлення, доставка, перевезення, транспортування; 2) підвищення по службі; 3) заступництво, заохочення.

Beförderungen *f* 1) просування по службі; 2) перевезення; \diamond gegenläufige ~ зустрічні перевезення.

Beförderungsauslagen *f* витрати по відправленню, транспортні витрати, експедиторські витрати.

Beförderungsbestimmungen *pl* транспортні правила.

Beförderungsfähigkeit *f* провізна спроможність.

Beförderungsgeschäft *n* угода на перевезення.

Beförderungsleistung *f* обсяг перевезень, вантажообіг.

Beförderungsleistungen *pl* транспортні послуги.

Beförderungspapier *n* документ на перевезення, накладна.

Beförderungsvertrag *m* договір про перевезення.

Befrachtungsauftrag *m* фрахтовий ордер.

Befragung *f* допит; \diamond ~ des Angeklagten допит підсудного; ~ in der Kriminalitätsforschung опитування при дослідженні; ~ von Opfern und Tätern опитування потерпілих і зло-

чинців; ~ zur Sache допит по справі; zur ~ доставляти на допит.

Befragungsergebnis *n* результат опитування.

Befragungsgegenstand *m*, *крим.* предмет опитування.

Befreiung *f* звільнення; ◇ ~ des Schuldners звільнення боржника від зобов'язань за договором; ~ vom Aufgebot звільнення від попереднього оголошення про одруження; ~ vom Eheverbot звільнення від перешкод для укладання шлюбу; ~ von der Gerichtsbarkeit надання права дипломатичного імунітету, звільнення від юрисдикції; ~ von Folgen einer Fristversäumnis звільнення від наслідків пропуску строку.

Befreiungsanspruch *m* вимога звільнення.

Befreiungskrieg *m* визвольна війна.

Befreiungsurkunde *f* документ про звільнення.

Befreiungsversuch *m* спроба втечі (з ув'язнення).

Befriedigung *f* задоволення; ◇ ~ der Ansprüche задоволення претензій, задоволення вимог; ~ des Gläubigers задоволення кредитора, задоволення позикодавця; ~ von Geltungsbedürfnissen задоволення почуття марнославства (*мотив злочину*); ~ von kostspieligen Bedürfnissen задоволення дорогих потреб (*мотив злочину*).

Befriedigungsabrede *f* угода про задоволення.

Befriedigungsrang *m* черговість задоволення (*претензій*).

Befriedigung *f* 1) умиротворення; 2) примирення; 3) нейтралізація (*напр. міжнародних проблем*).

Befriedigungsversuch *m* спроба примирення.

Befristung *f* призначення (*граничного*) строку; ◇ ~ des Arbeitsvertrages обмеження строку трудового договору; ~ des Rechts обмеження терміну дії права; auflösende ~ строк розірвання (*угоди*).

befugen *vt* надавати право.

Befugnis *f* повноваження, право; ◇ sich eine ~ anmaßen привласнювати собі повноваження.

Befugnisgeber *m* особа, що наділяє повноваженнями.

Befugnismissbrauch *m* зловживання повноваженнями.

Befugnisnehmer *m* уповноважена особа.

Befugnisnorm *f* норма, що уповноважує.

Befugnisse *pl* повноваження; ◇ ~ einräumen надавати повноваження; ~ erteilen надавати повноваження; erweiterte ~ der Polizei розширені повноваження поліції; konsularische

~ консульські повноваження; seine ~ überschreiten перевищувати свої повноваження; strafverfolgende ~ повноваження на кримінальне переслідування.

Befund *m* 1) стан; 2) дані огляду, результати дослідження; ◇ den ~ erstatten доповісти про результати огляду; ärztlicher ~ медичне обстеження; falscher ~ невірні дані огляду; nach ~ за даними огляду.

Befundaufnahme *f* висновок, протокол, акт експертизи.

Befundbuch *n* інвентарна книга.

Befundprotokollierung *f* протоколювання результатів огляду.

Befundrechnung *f* рахунок для визначення витрат методом зіставлення наявності.

Befürchtung *f* побоювання; ◇ begründete ~ обґрунтоване побоювання.

Befürworter *m* заступник, захисник, прихильник.

Befürwortung *f* клопотання, захист, підтримка.

begatten, sich *vi* мати статевий акт.

Begattung *f* статевий акт.

begeben *vt* 1) продавати, пускати в обіг (*цінні папери*); 2) індосувати векселі; 3) урахувувати векселі, продавати векселі.

Begebende *m* індосант (*особа, що передає свої права, зафіксовані в цінному папері або документі*).

Begebung *f* 1) емісія, випуск цінних паперів, продаж цінних паперів; 2) розміщення позики; 3) відмова; 4) індосування перевідного векселя, передача перевідного векселя; 5) урахування векселя, продаж векселя.

Begebungskurs *m* курс цінних паперів при випуску.

Begebungsvermerk *m* індосамент.

Begebungsvertrag *m* договір про розміщення позики.

Begegnungssuche *f* зустрічний пошук.

Begehen *n* скоєння злочину.

Begehren *n* бажання, вимога, прохання; ◇ ~ begründen обґрунтовувати вимогу (*про розлучення*); ◇ ~ erfüllen виконувати бажання, задовольняти вимогу; auf ~ за бажанням, на вимогу.

Begehrlichkeit *f* 1) жадібність; 2) похіть, стаєва пристрасть.

Begehrlichkeitskriminalität *f* 1) злочинність, пов'язана із задоволенням похоті; 2) злочинність, що виникає на основі жадібності.

Begehrnis *f* бажання, вимога, прохання.

Begehung *f* скоєння злочину; ◇ ~ des Verbrechens скоєння злочину; ~ durch Unterlassung скоєння злочину шляхом бездіяльності; ~

unzüchtiger Handlungen mit Kindern скоєння розпусних дій стосовно дітей; *gemeinsame* ~ спільне скоєння (*злочину*); *gewerbsmäßige* ~ einer Handlung скоєння діяння у вигляді промислу; *öffentliche* ~ einer Handlung публічне скоєння діяння; *wiederholte* ~ einer Handlung повторне скоєння діяння; *zur* ~ eines Verbrechens verleiten підбурювати до скоєння злочину.

Begehungsdelikt *n* злочин, скоєний шляхом дії; ◇ einfaches ~ простий злочин, скоєний дією.

Begehungsform *f* форма скоєння злочину.

Begehungsort *m* місце скоєння злочину.

Begehungsstrafe *f* покарання за злочин, скоєний шляхом дії.

Begehungstatbestand *m* склад злочину, скоєного дією.

Begehungsverbrechen *n* злочин, скоєний шляхом дії.

Begehungsweise *f* спосіб скоєння злочину.

Begehungszeit *f* час скоєння злочину.

Beginn *m* початок; ◇ ~ der Hauptverhandlung початок судового розгляду; ~ der Verjährung початок плинку строку давності; ~ der Voruntersuchung початок попереднього слідства.

Beglaubigung *f* засвідчення, посвідчення, підтвердження; ◇ ~ eines Botschafters акредитування посла; ~ von Gesandten акредитування послання, ангажемент послання; *notarielle* ~ нотаріальне; *öffentliche* ~ офіційне засвідчення.

Beglaubigungsschein *m* задоволення.

Beglaubigungsschreiben *n* вірча грамота.

Beglaubigungsvermerk *m* напис, що засвідчує.

Beglaubigungszeichen *n* напис, що засвідчує; ◇ öffentliches ~ офіційний напис, що засвідчує.

begleichen *vt* оплачувати, покривати, погашати; ◇ die Rechnung ~ оплатити; die Schuld ~ сплатити борг.

Begleichung *f* 1) улагоджування (*суперечки*); 2) сплата, оплата (*рахунків*), покриття (*виплат*), погашення, задоволення (*вимоги*); ◇ ~ der Forderung задоволення вимоги; ~ der Geldstrafe сплата штрафу; ~ der Rechnung сплата по рахунку; ~ der Rechnungen виконання розрахунків; ~ des Anspruches задоволення претензії.

Begleitadresse *f* 1) супровідний документ, накладна; 2) супровідний бланк (*посилки*).

Begleitakte *f* особиста справа засудженого.

Begleitbrief *m* супровідний лист.

Begleitmannschaft *f* конвой, озброєна охорона.

Begleitname *m* колишнє прізвище, залишене одним з подружжя при укладенні шлюбу;

◇ persönlicher ~ друге прізвище одного з подружжя.

Begleitpapiere *pl* супровідні документи, накладні.

Begleitposten *m* конвой.

Begleitschein *m* супровідний документ.

Begleitschreiben *n* супровідний лист.

Begleitschutz *m, dupl.* охорона в дорозі.

Begleitsortiment *n* додатковий асортимент, супутні товари.

Begleitspur *f* супутній слід.

Begleitumstand *m* супутня обставина.

Begleitvergütung *f* додаткова оплата.

Begleitwort *n* вступне слово, супровідна мова.

Begnadigung *f* помилування; ◇ bedingte ~ умовне помилування, умовне звільнення від покарання.

Begnadigungsausschuss *m* комісія з питань помилування, комітет з питань помилування.

Begnadigungsgesuch *n* клопотання про помилування.

Begnadigungsrecht *n* право помилування.

Begnadigungsverfahren *n* порядок здійснення помилування.

Begrenzung *f* 1) обмеження; 2) межа, кордон; ◇ ~ der strafrechtlichen Verantwortlichkeit обмеження кримінальної відповідальності; *tatbestandliche* ~ обмеження, встановлене рамками складу злочину; *zeitliche* ~ термін дії, обмеження в часі.

Begrenzungskordon *m* обмежувальний кордон, оточення.

Begründung *f* 1) обґрунтування, мотивування, доказ; 2) підстава; ◇ ~ bei Berufung підстава скарги; ~ der Einwände обґрунтування заперечень; ~ der Entscheidung обґрунтування рішення, мотивування рішення; ~ des Urteils обґрунтування вироку, мотивування вироку; ~ des Verwaltungsaktes обґрунтування адміністративного акту; ~ eines Rechtsverhältnisses обґрунтування правовідношення.

Begründungselement *n* елемент мотивування, елемент обґрунтування.

Begründungsfrist *f* термін для обґрунтування скарги.

Begründungsgang *m* послідовність обґрунтування (*скарги, вироку*).

begünstigen *vt* 1) вкривати, пособничати; 2) потурати, надавати перевагу, надавати пільги; 3) надавати привілей.

Begünstiger *m* приховувач.

Begünstigte *m* бенефіціар (*особа, що витягує матеріальні вигоди з даної операції*), виго-

донабувач, одержувач вигоди, одержувач платежів, ремітент (*одержувач векселя*).

Begünstigung *f* 1) приховування, пособництво (*у формі заздальгідь обіцяного приховування*); 2) перевага, пільга; 3) надання привілеїв; ◇ ~ des Feindes пособництво ворогові; ~ durch Unterlassung пособництво шляхом бездіяльності; ~ eines Deserteurs приховування дезертира; ~ eines Täters приховування злочинця; ~ gewähren 1. укривати, пособничати; 2. потурати, надавати перевагу, надавати пільги; 3. надавати привілеїв; ~ zur Unzucht пособництво розпусті, пособництво проституції; einfache ~ просте приховування; fahrlässige ~ необережне приховування; im Voraus zugesagte ~ заздальгідь обіцяне приховування; persönliche ~ приховування злочинця; sachliche ~ приховування (*викраденого*) майна; schwere ~ кваліфіковане приховування; vorgersprochene ~ заздальгідь обіцяне приховування.

Begünstigungsausschluss *m* 1) недопустимість приховування; 2) недопустимість надання пільг.

Begünstigungstage *pl* пільгові дні, відстрочка.

Begünstigungszoll *m* преференційне мито.

Begutachter *m* експерт.

Begutachtung *f* 1) експертне дослідження, проведення експертизи; 2) експертиза; 3) атестація; ◇ die ~ anordnen приписувати проведення експертизи; ~ der Spuren трасологічна експертиза; forensische ~ проведення судової експертизи; jugendpsychologische ~ психологічна експертиза неповнолітнього; zur ~ vorlegen передавати на експертизу; zur ~ vorlegen піддати експертизі.

Begutachtungsmaterial *n* матеріал для проведення експертизи.

Begutachtungspflicht *f* обов'язок проведення експертизи.

Behälter *m* 1) футляр; 2) сховище, бункер; ◇ Sprengmitteltransport~ контейнер для перевезення вибухових речовин.

Behandlung *f* 1) обходження; 2) трактування, обговорення, розгляд; 3) обслуговування (*у торгівлі*); 4) лікування; ◇ ~ der Untersuchungshäftlinge поводження із заарештованими в порядку обрання запобіжного заходу; ~ des Schriftmaterials обробка матеріалів листа (*напр. паперу, чорнила*), обробка рукописних документів; ~ eines Beweisantrags розгляд клопотання про приведення доказів; ~ von Gesetzen тлумачення законів, трактування законів; eigenmächtige ärztliche ~ самовільне заняття лікуванням; entwürdigende ~ зверхне звернення, що принижує гідність; erkennungsdienstliche

~ розгляд матеріалів для впізнання і внесення особи в картотеку злочинців; gerichtliche ~ упізнання в суді; rechtliche ~ der Prozessvoraussetzungen правове трактування процесуальних норм; rechtswidrige ~ eines Menschen протиправне поводження з людиною; sozialtherapeutische ~ соціально-терапевтичне лікування.

Behandlungsbedürftigkeit *f* необхідність лікування.

Behandlungspflicht *f* обов'язок хворого звертатися до лікарні для проходження курсу лікування (*напр. в разі венеричного захворювання*).

behaupten *vt* стверджувати; ◇ sich ~ утримуватись, триматись (*про ціни, курси та ін.*).

Behauptung *f* утвердження; ◇ eine ~ aufstellen стверджувати, приводити довід; eine ~ rücknehmen відмовлятися від твердження; rufschädigende ~ твердження, що подрочить.

Behauptungslast *f* обов'язок сторони в процесі підтвердити свої твердження фактами.

Beheber *m* одержувач (*напр. грошей з рахунку*).

Behebung *f* 1) усунення; 2) відміна; 3) списання (*збитків*); ◇ zur ~ von Zweifeln для усунення сумнівів.

Beheimatung *f* надання права притулку (*іноземцеві*) натуралізація, надання права громадянства.

Behelfsvisum *n* тимчасова віза.

Beherbergungsvertrag *m* 1) договір про надання житла і харчування; 2) договір одного підприємця з іншим про продаж акцій, договір одного концерну з іншим про продаж акцій.

Behindertenhilfe *f* надання допомоги інвалідам, посібник з інвалідності.

Behinderungsmissbrauch *m* зловживання обмеженнями (*напр. обмеження свободи дій в конкурентній боротьбі*).

Behörde *f* установа, відомство, орган влади, адміністративний орган; ◇ ersuchende ~ установа, що клопоче; орган, що клопоче; letzte ~ остання інстанція; mittlere ~ середня інстанція, проміжна інстанція; oberste ~ найвищий адміністративний орган, вища інстанція; örtliche ~ місцевий адміністративний орган, місцева влада; verfahrensleitende ~ орган, який проводить дізнання; verfügende ~ розпорядницький орган; zuständige ~ компетентний орган.

Behördenbeleidigung *f* образа органів влади.

Behördengutachten *n* відомча експертиза.

Behördenhandel *m* прямі торговельні зв'язки з державними установами.

Behördenleiter *m* керівник відомства, керівник адміністративного органу.

bei verschlossenen Türen за зачиненими дверима.

Beibringung *f* 1) подання, пред'явлення; 2) нанесення (*ран*); 3) заподіяння (*шкоди*); \diamond ~ eines Zeugnisses надання свідцтва; ~ von Urkunden подання документів.

Beibrungsgrundsatz *m* принцип, згідно з яким сторони вирішують питання про те, які факти мають бути представлені суду і які факти мають доказове значення.

beiderseitig *adj* взаємний, обопільний.

Beigeladene *m* співучасник у цивільному процесі, третя особа.

Beihilfe *f* 1) сприяння; 2) допомога, субсидія; \diamond ~ durch Unterlassen пособництво шляхом бездіяльності; ~ für Arbeitsunfähige посібник з непрацездатності; ~ für kinderreiche Familien посібник багатодітним сім'ям; ~ leisten допомагати, надавати допомогу; ~ zum unerlaubten Entfernen vom Unfallort пособництво недозволеному зникненню з місця пригоди (*напр. водія*); ~ zum Unterlassungsdelikt пособництво злочинній бездіяльності; psychische ~ інтелектуальне пособництво; versuchte ~ замах на пособництво.

Beiladung *f* залучення до справи (*як третьої особи*).

Beilegung *f* 1) залагоджування врегулювання (*конфлікту*), припинення (*суперечки*); 2) додаток; \diamond ~ von Arbeitsstreitigkeiten врегулювання трудових суперечок; friedliche ~ мирне вирішення (*конфлікту*); gütliche ~ світова угода, полюбовне врегулювання.

Beirat *m* 1) (*консультативна*) рада; 2) комітет; 3) консультант; \diamond ~ für Umweltschutz комітет з охорони довкілля; fachmännischer ~ експерт; juristischer ~ консультативна рада з юридичних питань.

Beischlaf *m* статеве співжиття; \diamond den ~ ausüben мати статеві зносини; ~ mit Gewalt згвалтування; außerehelicher ~ позашлюбні статеві зносини; zum ~ nötigen змушувати до статевого співжиття.

Beischlaferschleichung *f* примус до співжиття шляхом застосування обману.

Beischlafsversuch *m* замах на згвалтування.

Beischreibung *f* приписка (*у офіційному документі*); \diamond ~ von Personenstandsbuch внесення виправлень у книзі записів актів цивільного стану.

Beiseiteschaffen *n* усунення, відчуження; \diamond ~ von Urkunden durch Beamte знищення документів посадовою особою.

Beisitzer *m* засідатель.

Beistand *m* 1) допомога, сприяння, захист (*на суді*); 2) захисник, адвокат; 3) офіційна

особа, що надає підтримку підсудному (*напр. у справах про неповнолітніх*); 4) опікун; \diamond den ~ bestellen призначати законного представника; ~ des Angeklagten захисник підсудного; ~ nach der Tat правове сприяння після скоєння злочину; ~ nehmen узяти захисника.

Beistandleistung *f* надання допомоги.

Beistandskredit *m* підтримуючий кредит (*так, в практиці МВФ – кредит, який надається країнам з великим дефіцитом платіжного балансу*).

Beistandspakt *m* пакт про взаємну допомогу, договір про взаємну допомогу.

Beistandsperson *f* законний представник, супільний захисник.

Beistandspflicht *f* обов'язок сприяти, обов'язок влади сприяти фінансовим органам.

Beistandsvertrag *m* договір про допомогу.

Beitrag *m* внесок, частка, пай; \diamond ~ bemessen обчислювати розмір внесків; ~ erstatten відшкодовувати внесок, повертати внесок.

Beiträger *m* пайовик, вкладник.

Beitragsbemessungsgrenze *f* верхня межа страхових внесків в соціальному страхуванні.

Beitragspflicht *f* обов'язок сплатити внесок.

Beitragsatz *m* розмір внеску (*напр. страхового*).

Beitreibung *f* стягнення; \diamond ~ der Geldstrafe стягнення грошового штрафу; ~ von Steuern стягування податків.

Beitreibungsgesetz *n* закон про стягування податків.

Beitreibungskosten *pl* витрати, що пов'язані з примусовим стягненням заборгованості.

Beitreibungsverfahren *n* виконавче провадження.

Beitritt *m* 1) вступ; 2) приєднання; \diamond den ~ vollziehen здійснювати вступ, вступати (*в організацію*); ~ zum Vertrag приєднання до договору; ~ zur Privatklage приєднання до приватного звинувачення; ~ eines neuen Staats zu Europäischer Union вступ нової держави в члени Європейського союзу; den ~ erklären заявити про вступ (*до організації*).

Beitrittserklärung *f* заява про приєднання.

Beitrittsurkunde *f, dup.* акт про приєднання (*до договору*), декларація про приєднання (*до договору*).

Beiturteil *n, австр.* проміжне рішення.

Beiwohnung *f* статеве співжиття.

Beiwohnungsvermutung *f* припущення про батьківство дитини, що народилася від позашлюбного співжиття.

Beiziehung *f* призначення; ◇ ~ des Gutachtens призначення експертизи.

bejahen *vt* затвердити.

Bekämpfung *f* боротьба; ◇ die ~ aller Erscheinungsformen der Kriminalität боротьба з усіма формами злочинності; ~ der Jugendkriminalität боротьба зі злочинністю неповнолітніх; ~ der Rauschgiftsucht боротьба з наркоманією; ~ von Verkehrsunfällen боротьба з аварійністю (на дорогах); ~ der Fälschung des Euro боротьба з підробкою євро; ~ der Geldwäsche боротьба з відмиванням грошей; ~ des illegalen Handels mit spaltbarem Material боротьба з незаконною торгівлею розщеплювальними (радіоактивними) матеріалами; ~ des Menschenhandels боротьба з торгівлею людьми; ~ von Schleuser боротьба з незаконними мігрантами; ~ von Schleuserorganisationen боротьба з організацією незаконної міграції.

Bekanntgabe *f* опублікування, оголошення; ◇ ~ der Beschuldigung пред'явлення обвинувачення; ~ der Verurteilung 1. оповіщення про засудження; 2. оголошення вироку; ~ des Verwaltungsaktes опублікування адміністративного акта; unbefugte ~ von Untersuchungsergebnissen недозволене розголошення результатів розслідування.

Bekanntmachung *f* опублікування, публікація, оголошення, оприлюднення; ◇ ~ der Neufassung des Gesetzes опублікування закону в новій редакції; ~ des Haftbefehls опублікування наказу про арешт; ~ gerichtlicher Entscheidungen опублікування судових рішень; ~ gerichtlicher Verfügungen оголошення судових розпоряджень; amtliche ~ офіційне оголошення; öffentliche ~ публічне оголошення.

Bekanntmachungsbefugnis *f* правомочність на опублікування.

Bekanntnis *n* 1) визнання (вини); 2) віросповідання; ◇ ein ~ ablegen визнаватися; eidliches ~ визнання під присягою; sich zum ~ halten дотримуватися (якого-н.) віросповідання.

Bekanntnisfreiheit *f* свобода віросповідання

Bekanntnisschule *f* школа для дітей одного віросповідання.

Bekanntniszwang *m* релігійні переслідування, примусове звернення в іншу релігійну віру (з боку панівної церкви).

Beklagte *f* відповідачка, жінка-відповідач.

Beklagte *m* відповідач; ◇ richtiger ~ належний відповідач.

Beklagseite *f* сторона відповідача (у цивільному процесі).

Bekundung *f* свідчення (у суді); ◇ ~ der Absicht виявлення умислу (вчинити злочин).

belangen *vt* притягати до суду, притягати до судової відповідальності.

Belastbarkeit *f* максимально допустиме навантаження (завантаження).

belasten *vt* 1) обтяжувати (зобов'язаннями); 2) викривати; 3) дебетувати; ◇ mit einem Betrag das Konto ~ дебетувати сумою рахунок; das Vermögen ~ отримувати кредит під майно.

belastend *adj* 1) обтяжуючий; 2) викриваючий.

belastet *adj* 1) обтяжений; 2) викритий; ◇ erblich ~ страждаючий спадкоємним пороком, з дурною спадковістю; mit einer Hypothek ~ обтяжений іпотекою.

Belästigung *f* 1) приставання; 2) докучання, обтяження; 3) порушення (спокою); ◇ ~ der Allgemeinheit порушення загальноприйнятих правил поведінки; ~ von Nachbarn порушення правил добросусідства; grobe ~ gegenüber Personen грубе приставання до громадян; unsittliche ~ аморальне приставання.

Belastung *f* 1) обтяження нерухомого майна (зобов'язаннями), зв'язування (зобов'язаннями); 2) викриття, викриття; 3) тягар, тяготи; 4) дебетування; ◇ ~ eines Grundstückes обмеження права користування земельною ділянкою; dingliche ~ майнове обтяження; hypothekarische ~ іпотечний борг, обтяження іпотекою; kriminelle ~ схильність до вчинення злочинів.

Belastungsangabe *f* дебет-авізо, авізо про дебетування.

Belastungsbeschränkung *f* обмеження обтяження.

Belastungsbeweis *m* обвинувальний доказ.

Belastungsmaterial *n* обвинувальний матеріал, докази.

Belastungsnote *f* дебет-нота.

Belastungszeuge *m* свідок обвинувачення

belaufen, sich *vi* становити суму.

Beleg *m* довідка, (речовий) доказ, справедливий документ, розписка, квитанція; ◇ als ~ dienen служити (речовим) доказом; ~ vorlegen прикласти довідку.

Belegabgabe *f* підшивка підтверджуючих документів, систематизація документів для зберігання, передача, здача підтверджувальних документів.

Beleganfertigung *f* виписка документів, оформлення підтверджувальних документів.

Beleganrechnung *f* нарахування на підставі представлених документів.

Belegarztvertrag *m* договір вільно практикуючого лікаря з лікарнею про розміщення його пацієнтів у лікарню.

Belegausstellung *f* документування операцій

belegbar *adj* доказовий, підтверджуваний (документально).

Belegblatt *n* виправдовувальний документ, письмовий доказ.

Belegbuchhaltung *f* первинний облік, облік у базі первинних документів.

Belegdurchlauf *m* документообіг.

belegen *vt* 1) підтверджувати (документом); 2) обкладати (напр. податком); ◇ mit Strafe ~ накладати штраф; mit Zoll ~ обкладати митом; die Qualität durch das Qualitätszertifikat ~ підтверджувати якість особливим сертифікатом.

Belegerfassung *f* облік документів.

Belegerstellung *f* виставляння документів.

Beleggestaltung *f* форма документального обліку.

Belegkarte *f* паспорт (обладнання).

Belegschaft *f* колектив (робітників і службовців), персонал.

Belegschaftsangehörige *m* член колективу (робітників і службовців).

Belegschaftshandel *m* торгівля підприємствами виготівника.

Belegschein *m* виправдовувальний документ, письмовий доказ.

Belegung *f* 1) обкладання (податками), накладення (штрафу); 2) підтвердження (документально); 3) розміщення (ув'язнених).

Belehnung *f* сума грошей під заставу, позика грошей під заставу.

Belehnungsbrief *m* заставна квитанція, заставна.

Belehnungsgeschäft *n* 1) позика (під заставу); 2) ломбард.

Belehrung *f* 1) навчання, наставляння, роз'яснення; 2) підмовляти (напр. свідка); ◇ ~ bei Haftbefehl роз'яснення заарештованому його прав при пред'явленні ордеру на арешт; ~ der Zeugen über Zeugnisverweigerungsrecht роз'яснення свідкам їх права відмовитися від дачі показань; ~ über das Beschwerderecht роз'яснення прав на оскарження.

Belehrungspflicht *f* обов'язок роз'яснення (напр. права засудженого на оскарження вироку).

beleidigen *vt* ображати.

beleidigend *adj* образливий; ◇ ~es Transparent образливий плакат, образливий транспарант.

Beleidiger *m* образник, кривдник.

Beleidigte *m* ображена особа.

Beleidigung *f* образа; ◇ eine ~ antun ображати; eine ~ begehen образити; ~ des Andenkens eines Verstorbenen образа пам'яті покійного; ~ des Rufes eines Verstorbenen образа репутації покійного, ганьба репутації покійного; ~ durch die Presse образа у пресі; ~ eines fremden Staates образа іноземної держави, ганьба іноземної держави; ~ eines Vertreters der Staatsmacht образа представника влади; eine ~ zufügen ображати; gegenseitige ~ взаємна образа; tätliche ~ образа дією; wörtliche ~ образа словом.

Beleidigungsabsicht *f* образливий намір, намір образити.

Beleidigungsklage *f* приватне звинувачення з приводу образи.

Beleidigungskriminalität *f* сукупність злочинів, що проявляються в образі, сукупність злочинів, що проявляються в приниженні гідності.

Beleidigungstatbestand *m* склад злочину, пов'язаного з образою особистості.

beleihen *vt* давати позичку, брати позичку; ◇ das Vermögen ~ заставляти майно при позиці.

Beleihungsgrenze *f* гранична величина позички (при даній заставі).

Belieben *n* розсуд; ◇ nach freiem ~ за вільним розсудом.

Belobigung *f* заохочення, нагородження.

Belohnung *f* винагорода, нагорода; ◇ eine ~ aussetzen призначити винагороду; ~ für Aufklärung von Straftaten винагорода за розкриття злочинів (виплачується приватним особам); ~ von Straftaten заохочення до злочинів.

Belohnungsanspruch *m* домагання винагороди.

Bemächtigung *f* заволодіння, оволодіння, захоплення.

Bemessung *f* 1) визначення розміру; 2) оцінка; 3) розрахунок, вираховування; 4) встановлення, визначення (вплив факторів); ◇ ~ der Freiheitsstrafe визначення терміну позбавлення волі; ~ der Geldstrafe визначення розміру грошового штрафу.

Bemusterung *f* 1) надання зразків, надання проб; 2) відбір зразків, проб.

Benachrichtigung *f* обов'язок репресанта робити нотифікацію; ◇ ~ von Angehörigen bei Verhaftung повідомлення близьких родичів про арешт; ~ von Terminen повідомлення про строки (напр. судового розгляду); rechtzeitig ~ своєчасне повідомлення.

Benachteiligung *f* заподіяння збитку, заподіяння шкоди; ◇ ~ eines Minderjährigen durch Ausnutzung des Leichtsinns заподіяння

шкоди неповнолітньому шляхом використання його легкодумства; *fahrlässige* ~ необережне заподіяння.

Benennung *f* 1) найменування, назва; 2) виявлення (*винуватця*), приставити (*свідка*).

Benennungsrecht *n* право давати найменування.

Benutzer *m* користувач.

Benutzung *f* користування, використання, вживання; ◇ ~ *urheberrechtlich geschützter Werke* використання захищених авторським правом творів; *unbefugte* ~ *von Kraftfahrzeugen* незголене користування автомашинами.

Benutzungsbefugnis *f* право користування

Benutzungsentgelt *n* плата за користування

Benutzungsentschädigung *f* відшкодування шкоди, заподіяної під час користування.

Benutzungserlaubnis *f* дозвіл на користування.

Benutzungsgebühr *f* збір за користування.

Benutzungsrecht *n* право користування.

Benutzungszwang *m* примус до використання.

Beobachter *m* спостерігач; ◇ *diplomatischer* ~ дипломатичний спостерігач.

Beobachtung *f* спостереження, стеження; ◇ ~ *der Formalitäten* дотримання формальностей (*напр. в авторському праві*); ~ *des Geisteszustandes* обстеження психічного стану; ~ *in einem psychiatrischen Krankenhaus* спостереження в психіатричній лікарні (*за особою, що скоїла небезпечну дію*); *äußere* ~ спостереження ззовні; *innere* ~ внутрішнє спостереження (*при якому дослідник стає учасником колективу*); *j-n unter ~ stellen* встановлювати спостереження (*за ким-н.*); *Wzttg* під нагляд; *statistische* ~ статистичне спостереження.

Beobachtungsbogen *m* анкета спостережень.

Beobachtungsdaten *pl* дані спостережень, результати спостережень.

Beobachtungskamera *f* камера спостереження, камера відеоспостереження.

Beobachtungssatellit *m* супутник спостереження, супутник-розвідник, розвідувальний супутник.

Beobachtungszeitraum *m* період спостереження.

Berater *m* порадник, консультант; 2) радник.

Beratung *f* 1) нарада, рада, обговорення; 2) консультація, консультування (*діяльність*), консалтинг (*послуги з дослідження й прогнозування ринку, цін тощо і надання рекомендацій*).

Beratungsgeheimnis *n* таємниця нарадчої кімнати.

Beratungskommission *f* контрольна комісія, дорадча комісія, консультативна комісія; ◇ *ärztliche* ~ лікарсько-контрольна комісія.

Beratungsprotokoll *n* протокол наради.

Beratungsstelle *f* консультація, приймальня; ◇ ~ *für Bürger* довідково-консультативний відділ для громадян.

Gewerkschaft *f* юридичний відділ профспілки.

Beratungszimmer *n* дорадча кімната.

berauben *vi* 1) грабувати; 2) позбавляти.

Beraubung *f* 1) пограбування; 2) позбавлення, відібрання.

Berauschungsmittel *n, pl* наркотики.

Berauschungsstrafbarkeit *f, австр.* карність сп'яніння.

Berechnung *f* вираховувати обрахування, підрахунок, оцінка; ◇ ~ *der Freiheitsstrafe* обрахування строку позбавлення волі; ~ *der Fristen* обрахування строків (*покарання*); ~ *der Straftat* визначення терміну позбавлення волі; ~ *der Verluste* обрахування збитків, підрахунок збитків; ~ *des Schadens* рахування збитку, підрахунок збитку; ~ *rozprachunkovij*.

berechtigen *vi* надавати права, уповноважити.

berechtigt *adj* виправданий, справедливий, обгрунтований; ◇ ~ *e Zurechtweisung* обгрунтоване зауваження.

Berechtigte *m, f* особа, зазначена в іменному цінному папері.

Berechtigung *f* 1) надання права; 2) право, повноваження; ◇ ~ *im Verwaltungsrecht* суб'єктивне право в адміністративному праві; ~ *zur Anklage* право на пред'явлення обвинувачення.

Berechtigungsvertrag *m* договір про вступ до об'єднання з обмеженою відповідальністю

bereden *vi* намовляти, підбурювати.

Bereich *m* область, сфера, компетенція; ◇ *zwischenstaatlicher* ~ міждержавна область відносин.

Bereicherung *f* збагачення; ◇ ~ *auf fremde Kosten* збагачення за чужий рахунок; ~ *rechtswidrige* протиправне збагачення, ~ *ungerechtfertigte*; ~ безпідставне збагачення; *ungesetzliche* ~ незаконне збагачення; *unverhältnismäßige* ~ невідповідне збагачення.

Bereicherungsabsicht *f* корисливий намір.

Bereicherungsanspruch *m* претензія через безпідставного збагачення.

Bereicherungsdelikt *n* корисливий злочин.

Bereicherungsklage *f* позов через безпідставне збагачення.

Bereicherungsstreben *n* жадова до збагачення.

Bereicherungssucht *f* жадоба до збагачення.

Bereicherungsverbrechen *n* корисливий злочин.

Bereicherungsvorsatz *m* задум, спрямований на збагачення, корисливий задум.

Bereinigung *f* 1) врегулювання, залагодження; 2) усунення (*трудоців*); 3) впорядкування (*напр. системи правових норм*); 4) виправлення рахунку, очищення рахунку; 5) сплата за рахунком; ◇ ~ des Streitfalls врегулювання спору.

Bereinigungsgesetz *n* закон про впорядкування законодавства.

Bereiterklärung zur Begehung eines Verbrechens *f* виявлення готовності до скоєння злочину.

Bereitschaftsabkommen *n* угода про надання резервного кредиту.

Bereitschaftskredit *m* резервний кредит (*напр. в системі ШФ*).

Bereitschaftspolizei *f* особливі загони поліції, воєнізовані поліцейські частини.

Bereitschaftstasche *f* слідчий чемодан, слідча сумка.

Bereitschaftswagen *m* поліцейська чергова машина.

bereitstellen *vt* 1) підготувати заздалегідь; 2) виготовляти, виробляти; 3) надавати (*кредиту*), асигнувати.

Bereitstellung *f* 1) завчасна підготовка; 2) виготовлення, вироблення; 3) асигнування, надання коштів з бюджету, відкриття бюджетного кредиту; 4) заготовка (*товарів*); 5) резервування (*місця*).

Bereitstellungserklärung *f* оповіщення постачальника про готовність товару до прийняття одержувачем.

Bergaufsicht *f* гірничий нагляд.

Bergmannsprämie *f* премія гірникам, що звільняється від сплати податків і страхових внесків.

Bergrecht *n* гірське право.

Bergschaden *m* збиток, заподіяний гірськими роботами.

Bergung *f* 1) рятування, надання допомоги; 2) збереження.

Bergungsvertrag *m* договір про рятування.

Bergwerkeigentum *n* власність на гірничорудну підприємство.

Bericht *m* доповідь, звіт, донесення, повідомлення; ◇ ~ von Augenzeugen свідчення очевидців.

Berichterstatter *m* член суду, який доповідає справу.

Berichterstattung *f* представлення доповіді; 2) доповідь; 3) звітність; ◇ ~ in der Berufungsinstanz доповідь справи в суді другої інстанції.

Berichtigung *f* виправлення, поправка; ◇ ~ des Grundbuches виправлення записів в поземельній книзі; ~ des Verhandlungsprotokolls зміна протоколу судового засідання; ~ falscher Angaben виправлення помилкових даних; ~ von Ausweispapieren внесення виправлень у документи, що засвідчують особу; ~ von Rechtsfehlern виправлення помилок правового характеру.

Berichtigungsanschlag *m* додатковий кошторис.

Berichtigungseintrag *m* поправка (*до документа*).

Berichtigungsbewilligung *f* санкція на виправлення допущених помилок.

Berichtigungsbuchung *f* виправний бухгалтерський запис.

Berichtigungsklage *f* заява про внесення виправлень (*у рішення суду*).

Berichtigungsmitteilung *f* повідомлення про поправки.

Berichtigungspflicht *f* обов'язок виправляти явні помилки (*напр. у протоколі*).

Berichtigungsverfahren *n* процес внесення виправлень (*напр. у протокол*).

Berichtsunterlagen *f* звітна документація.

Berichtswesen *n* звітність.

Bertillonage *f* метод ідентифікації особи за Бертільоном.

Berücksichtigung *f* взяття до уваги, облік; ◇ ~ der Grundtatsachen облік основних фактів.

Beruf *m* 1) професія; 2) спеціальність.

berufen *vt* викликати, запрошувати, закликати (*до себе*).

berufen *vt* 1) запрошувати (*для заміщення посади*), призначати (*на роботу*); 2) винести догану, робити зауваження, закликати до порядку.

berufen, sich *vi* (*auf A*) 1) посилатися (*на кого-н., на що-н.*); 2) *заст.* апелювати, звертатися; ◇ (*j-n*) zum Nachfolger ~ робити (*кого-н.*) своїм наступником; einen Vormund ~ призначати опікуна.

Berufs- und Erwerbsunfähigkeit *f* професійна і загальна непрацездатність.

Berufsausbildung *f* професійна підготовка, професійне навчання; ◇ ~ mit Abitur навчання в загальноосвітній школі одночасно з професійною підготовкою (*закінчується отриманням спеціальності і атестатом зрілості, колишин. НДР*).

Berufsausbildungsabgabe *f* податки, що стягуються для забезпечення осіб, які навчаються в професійних школах.

Berufsausbildungsgesetz *n* закон про професійне навчання.

Berufsausübungsverbot *n* заборона займатися певною професією.

Berufsausweis *m* свідоцтво про професійну освіту.

Berufsberatung *f* консультація по вибору професії, професійна орієнтація.

Berufserlaubnis *f* дозвіл займатися певною професією.

Berufsfreiheit *f* свобода вибору професії.

Berufsgeheimnis *n* професійна таємниця.

Berufsgeheimnisträger *m* носій службової інформації, особа, що дала підпису про збереження професійної таємниці, особа, що дала підпису про нерозголошення професійної таємниці.

Berufsgeheimnisverletzung *f* порушення професійної таємниці.

Berufsgenossenschaft *f* 1) корпорація осіб однієї професії, професійна корпорація; 2) союз підприємців (*напр. суспільство страхувальників*).

Berufsgericht *n* суд честі, дисциплінарний суд.

Berufsgruppenversicherung *f, спец.* страхування професійних груп.

Berufskonsul *m* штатний консул.

Berufskrankheit *f* професійне захворювання.

Berufskriminalität *f* професійна злочинність.

Berufspflicht *f* професійний борг.

Berufsrichter *m* професійний суддя.

Berufsschulpflicht *f* обов'язкове професійне навчання.

Berufstäter *m* професійний злочинець.

Berufsunfall *m* виробнича травма, характерна для будь-як. професії.

Berufsverband *m* 1) об'єднання працівників однієї професії; 2) союз підприємців.

Berufsverbandsprinzip *n* принцип прийому до профспілки представників однієї професії.

Berufsverbot *n* заборона займатися професією.

Berufsverboteß *m* указ про заборону займатися професією.

Berufsverbrecher *m* професійний злочинець, рецидивіст.

Berufsverbrechertum *n* професійна злочинність.

Berufsvereinigung *f* освіта професійної спілки, освіта професійного об'єднання

Berufsverteidiger *m* професійний адвокат.

Berufsvormund *m* професійний опікун.

Berufszulassung *f* допуск до роботи за фахом.

Berufszulassungsvoraussetzungen *pl* умови допуску до роботи за фахом.

Berufung *f* апеляція.

Berufung *f* 1) запрошення, призначення на посаду; 2) апеляція, апеляційна скарга, оскарження судового рішення, касація; 3) подача апеляції; 4) посилення; $\diamond \sim$ abweisen відхиляти апеляційну скаргу; \sim auf früheren Eid посилення на принесену раніше присягу; \sim auf sein Alibi посилення на своє алібі; \sim des Angeklagten апеляційна скарга підсудного, касаційна скарга підсудного; \sim durch Rechtsanwalt апеляційна скарга, подана адвокатом, касаційна скарга, подана адвокатом; \sim einlegen апелювати, \sim einlegen подавати апеляційну скаргу; \sim gegen Urteil оскарження вироку; \sim in eine Funktion призначення на посаду; \sim in einer Strafsache оскарження кримінальної справи; \sim zugunsten des Angeklagten оскарження на користь підсудного; \sim zur Erbfolge оскарження черг спадкування; \sim zurücknehmen відкликати апеляційну скаргу; fristgerechte вчасно подана апеляційна скарга.

Berufungsabteilung *f* апеляційне відділення (*суду*).

Berufungsanschlußschrift *f* письмова заява про приєднання до апеляційної скарги.

Berufungsantrag *m* касаційне клопотання.

Berufungsanwalt *m* адвокат, який виступає в другій інстанції.

Berufungsausschluß *m* заборона оскарження, недопущення оскарження.

Berufungsbegründungsfrist *f* термін для обґрунтування оскарження.

Berufungsbeklagte *m* відповідач за апеляційною скаргою (*у цивільній справі*).

Berufungseinlegung *f* подача апеляційної скарги.

Berufungsentscheidung *f* рішення за апеляційною скаргою.

Berufungserwiderung *f* заперечення на апеляційну скаргу.

berufungsfähig підлягає оскарженню (*напр. вирок*); \diamond das Urteil ist \sim вирок може бути оскаржений.

Berufungsfrist *f* строк для оскарження вироку, термін для оскарження судового рішення, апеляційний термін.

Berufungsgegner *m* протилежна сторона по апеляції.

Berufungsgericht *n* 1) апеляційний суд; 2) суд другої інстанції, касаційна інстанція.

Berufungsgrund *m* 1) підстава для оскарження; 2) підстава спадкування.

Berufungslidage *f* апеляційна скарга (у *цивільній справі*), касаційна скарга (у *цивільній справі*).

Berufungskläger *m* сторона, яка подала касаційну скаргу на рішення першої інстанції.

Berufungskollegium *n* касаційна колегія.

Berufungsnachprüfung *f* розгляд справи в касаційному порядку, апеляційний перегляд.

Berufungsrecht *n* право оскарження, право на апеляцію.

Berufungsrichter *m* суддя касаційної інстанції, суддя апеляційного суду.

Berufungsschrift *f* письмове оскарження.

Berufungssenat *m* судова колегія з розгляду кримінальних справ у другій інстанції.

Berufungsurkunde *f* посвідчення, вручається працівникові при прийомі на роботу.

Berufungsurteil *n* рішення щодо апеляції, рішення за апеляційною скаргою, рішення за касаційною скаргою.

Berufungsverfahren *n* касаційне провадження, провадження в суді другої інстанції, апеляційне провадження.

Berufungsverhandlung *f* розгляд справи в суді другої інстанції.

Berufungsverklagte *m* відповідач за касаційною скаргою (у *справі приватного обвинувачення*).

Berufungsverwerfung *f* відхилення апеляції, залишення касаційної скарги без задоволення; \diamond ~ wegen Unbegründetheit відхилення оскарження через необґрунтованість; ~ wegen Unzulässigkeit відхилення оскарження через неприпустимість.

Berufungswerber *m*, *австр.* апелянт.

Berufungszurückweisung *f* відхилення оскарження.

Berühmung *f* розголошення.

Besatzung *f* окупація.

Besatzungsbehörde *f* окупаційна влада.

Besatzungsgericht *n* суд окупаційної влади.

Besatzungsmacht *f* окупаюча держава.

Besatzungsrecht *n* правові норми, що вводяться окупаційною владою.

Besatzungsschaden *m* збиток, заподіяний у період окупації.

Besatzungsstatut *n* окупаційний статут.

Besatzungsstrafrecht *n* кримінальне право окупаційної влади.

Besatzungsurteil *n* вирок, винесений судовими органами окупаційної влади.

Beschädigte *m* потерпілий, потерпіла.

Beschädigtenrente *f* пенсія інвалідам.

Beschädigung *f* 1) заподіяння шкоди, нанесення шкоди, пошкодження; 2) поранення, збиток, каліцтво; \diamond ~ begehen завдавати шкоди; boshafte ~ fremden Eigentums злісне пошкодження чужої власності; fahrlässige ~ заподіяння шкоди через необережність; körperliche ~ тілесне ушкодження.

Beschädigungsgrad *m* ступінь пошкодження.

Beschädigungsschein *m* свідоцтво про заподіяний збиток.

Beschädigungsschein *m* свідоцтво про збиток.

Beschaffenheit *f* властивість, якість, стан; \diamond ~ des Spurenträgers властивість слідоносця; quantitative ~ der Schriftmerkmale кількісна характеристика ознак почерку.

Beschaffenheitsgarantie *f* гарантія якості.

Beschaffung *f* придбання, закупівля, забезпечення сировиною і матеріалами, заготівля, поставка, доставка; \diamond ~ der Vergleichsschriftproben отримання зразків почерку для порівняння; ~ eines Akzeptes отримання акцепту; ~ von Beweisen отримання доказів; ~ von Kapitalien залучення капіталу; ~ von Schriftproben отримання зразків почерку.

Beschaffungskriminalität *f* злочинність, пов'язана з добуванням наркотиків; \diamond indirekte ~ непряма участь у злочині, пов'язаному з добуванням наркотиків.

Beschäftigung *f* 1) заняття, робота, діяльність; 2) надання роботи; 3) зайнятість.

Beschäftigungsart *f* рід занять.

Beschäftigungsdauer *f* тривалість обіймання посади, трудовий стаж; \diamond bisherige ~ попередній трудовий стаж; ununterbrochene ~ безперервний трудовий стаж.

Beschäftigungskriminalität *f* посадова злочинність.

Beschäftigungsnachweis *f* послужний список, трудова книжка.

Beschäftigungspflicht *f* обов'язок роботодавця надавати роботу найманому працівнику.

Beschäftigungstherapie *f* трудотерапія.

Beschäftigungsverbot *n* заборона займатися певною діяльністю (в *інтересах охорони здоров'я відповідного працівника*); \diamond ~ für werdende Mutter заборона займатися певною діяльністю майбутній матері; zeitweiliges ~ тимчасова заборона займатися певною діяльністю.

Beschäftigungsverhältnisse *pl* трудові відносини.

Beschau *f* 1) огляд; 2) контроль, перевірка, (митний) огляд; 3) ревізія, перевірка.

Beschaubefund *m* дані огляду.

Beschaubezirk *m* округ, встановлений законодавством ФРН для нагляду за продажем м'яса тварин.

Beschauer *m* контролер, інспектор.

Beschauezeichen *n* штамп контролера.

Bescheid *m* 1) рішення; 2) відповідь, роз'яснення; ♦ *abfälliger* ~ рішення, що відхилено; *ablehnender* ~ рішення, яке відхилено; *abschlägiger* ~ рішення про відмову (*у задоволенні скарги*).

bescheinigen *vt* засвідчувати, підтверджувати, свідчити (*письмово*).

Bescheiniger *m* особа, яка засвідчує.

Bescheinigung *f* посвідчення, свідоцтво, розписка, квитанція; ♦ *~ der Rechtskraft* свідоцтво про законну силу (*вироку, рішення*); *~ über die Durchsuchung* постанову про проведення обшуку; *~ über Mittellosigkeit* свідоцтво про бідність; *~ vorweisen* пред'являти посвідчення, *ärztliche* ~ медичне свідоцтво (*про неприцездатність*), *polizeiliche* ~ посвідчення, видане поліцією.

Beschimpfung *f* образа.

Beschlag *m* 1) арешт майна, конфіскація, вилучення, секвестр; 2) ембарго, заборона; ♦ *im ~ nehmen* накласти арешт (*на майно*).

beschlagfrei *adj* вільний від конфіскації.

Beschlagnahme *f* 1) арешт майна, опис; 2) виїмка, вилучення, накладення заборони; ♦ *eine ~ anordnen* накласти арешт (*на майно*), *vinestri* постанову про проведення виїмки; *~e des Besitzes* арешт майна; *~ des Schriftverkehrs* виїмка листування, вилучення переписки; *~ des Vermögens* накладення арешту на майно; *der ~ unterliegen* підлягати арешту (*про майно*); *~ von Beweismitteln* вилучення предметів, що мають доказову силу; *~ von Druckwerken* вилучення друкованих творів; *~ von Forderungen und Rechten* накладення арешту на вимоги і права, обмеження у вимогах і правах; *~ von Postsendungen*, виїмка поштових відправлень; *~ von Presseerzeugnissen*, накладення арешту на окремі випуски газет; *~ von Schriftstücken* вилучення документів, виїмка документів; *eine ~ aufheben* зняти арешт (*з майна*); *eine ~ beantragen* вимагати накладення арешту (*на майно*); *rechtswidrige* ~ протиправне вилучення, протиправна конфіскація.

Beschlagnahmeprivileg der Presse *n* право конфіскації преси, право конфіскації друкованих видань.

Beschlagnahmeverfahren *n* 1) провадження з накладення арешту (*на майно*); 2) порядок накладення арешту (*на майно*).

Beschleunigungsnovelle *f* новела про прискорення (*процесу*).

Beschleunigungsspur *f* слід прискорення (*руху*).

beschließen *vt* вирішувати, ухвалювати, приймати (*резолюцію, закон*).

beschließen *vt* вирішувати, приймати рішення (*що-н. зробити*); ♦ *ein Gesetz* ~ приймати закон, прийняти закон; *Hauptaufgabe* ~ визначити головну задачу, визначити головне завдання; *mit Stimmeneinheit* ~ вирішити одногосно.

Beschluß *m* рішення, постанова, ухвала (*суду*); ♦ *einen ~ abändern* змінювати рішення; *einen ~ aufheben* скасовувати рішення; *~ des Gerichts* ухвалу суду; *einen ~ fassen* приймати рішення; *einen ~ präzisieren* вносити уточнення в рішення, уточнювати рішення; *~ über den Ausschluß der Öffentlichkeit* ухвалу про проведення засідання за зачиненими дверима; *~ über die Eröffnung des Hauptverfahrens* ухвала про притягнення до суду; *~ zur Trennung verbundener Strafsachen* рішення про роздільний розгляд пов'язаних між собою кримінальних справ; *begründeter ~* мотивоване рішення; *den definitiven ~* wissen lassen повідомляти про остаточне рішення; *definitiver ~* остаточне рішення; *erstinstanzlicher ~* рішення першої інстанції; *unanfechtbarer ~* ухвала, що не підлягає оскарженню.

beschlußfähig *adj* правомочний, що має кворум (*напр. про збори*).

Beschlußfähigkeit *f* правомочність виносити рішення, кворум; ♦ *~ erreichen* домогтися кворуму.

Beschlußfassung *f* прийняття рішення, винесення постанови; ♦ *eine ~ aussetzen* відкласти ухвалення рішення.

Beschlußunfähigkeit des Gerichts *f* неправомочність складу суду (*для рішення про відведення одного з суддів*).

Beschlußverfahren *n* порядок винесення рішень

Beschneidung staatlicher Entscheidungsfreiheit *f* обмеження свободи прийняття рішень державою.

beschränken *vt* обмежувати (*у дієздатності, в правах*).

beschränkt *adj* обмежений; ♦ *Gesellschaft mit ~er Haftung (GmbH)* товариство з обмеженою відповідальністю.

Beschränkung *f* обмеження; ♦ *~ der Erbenhaftung* обмеження відповідальності спадкоємців; *~ der Grundrechte* обмеження основних прав; *~ der Haftung* обмеження відповідальності; *~ der Rüstungen* обмеження озброєнь; *~ der*

Vollmacht обмеження повноважень; ~ der Vollstreckung обмеження виконання; ~ des Kassationsantrags обмеження касаційного протесту.

Beschreibung *f* опис; ◇ ~ der Struktur der Täter опис структури злочинців; ~ einer Person складання словесного портрета; pfandweise ~ опис майна, на яке накладено арешт (з подальшим погашенням боргу).

beschuldigen *vi* звинувачувати; ◇ (*j-n*) einer Straftat ~ звинувачувати (кого-н.) у вчиненні злочину; (*j-n*) eines Verbrechens ~ звинувачувати (кого-н.) у вчиненні злочину.

Beschuldigte *m* обвинувачений; flüchtiger ~ обвинувачуваний, що переховується.

Beschuldigenaussage *f* свідчення обвинуваченого.

Beschuldigtenkartei *f* картотека обвинувачених.

Beschuldigtenvernehmung *f* допит обвинуваченого.

Beschuldigung *f* звинувачення; ◇ die ~ bekanntgeben пред'являти звинувачення; die ~ erheben пред'являти звинувачення; begründete ~ обґрунтоване звинувачення; falsche ~ помилкове звинувачення; wissentlich falsche ~ завідомо неправдиве звинувачення.

Beschuß *m* стрілянина, обстріл.

Beschußkasten *m* кулеуловлювач, ящик для експериментальної стрільби.

Beschußversuch *m* експериментальний постріл.

Beschwerde *f* скарга, частина позовної вимоги (в якій суд відмовив позивачу); ◇ ~ abweisen залишити скаргу без наслідків; ~ einlegen принести скаргу, оскаржити; ~ erheben принести скаргу, оскаржити; ~ führen принести скаргу, оскаржити; ~ gegen die Beschlagnahme скарга на вилучення, скарга на конфіскацію (предметів у зв'язку з розслідування); ~ gegen die Zurückweisung eines Antrags скарга на відмову в клопотанні; ~ gegen einen Gerichtsbeschluß приватна скарга; ~ gegen Maßnahmen des Untersuchungsführers оскарження дій слідчого; ~ in Strafsachen скарга у кримінальних справах.

Beschwerde- und Petitionsrecht *n* право оскарження та подачі петицій.

Beschwerdebescheid *m* рішення за скаргою.

Beschwerdebuch *n* книга скарг.

Beschwerdeenlegung *f* оскарження.

Beschwerdeentscheidung *f* рішення за скаргою.

Beschwerdefrist *f* термін подачі скарги, термін для оскарження; ◇ ~ gegen Haftbefehl термін оскарження наказу про арешт.

Beschwerdeführer *m* особа, що подає скаргу, скаржник.

Beschwerdegebühr *f* мито за подачу скарги.

Beschwerdegegenstand *m* предмет скарги.

Beschwerdegericht *n* суд другої інстанції, суд, що стоїть вище.

Beschwerdeinstanz *f* інстанція, яка розглядає скаргу на дію органу, що стоїть нижче.

Beschwerdekommision *f* комісія з розгляду скарг; ◇ ~ der Sozialversicherung комісія з розгляду скарг у сфері соціального страхування.

Beschwerdeordnung *f* порядок оскарження.

Beschwerderecht *n* право оскарження; ◇ ~ der Soldaten право, що регулює порядок подачі скарг військовослужбовцями.

Beschwerdesache *f* справа за розглядом скарги.

Beschwerdespruchstelle *f* відділ скарг, апеляційний відділ.

Beschwerdesumme *f* вартість предмета скарги, вартість предмета позову.

Beschwerdeverfahren *n* провадження за скаргою.

Beschwerdeweg *m* порядок оскарження; ◇ im ~ в порядку скарги.

Beschwerdewert *m* вартість предмета скарги, вартість предмета позову.

beschweren *vi* обтяжувати.

beschweren, sich *vi* 1) подавати скаргу; 2) покласти (напр. на спадкоємця) виконання (якого-н.) зобов'язання (на користь третьої особи).

Beschwerkriterium *n* критерій оцінки скарги, критерій відмови в частині позовної вимоги.

Beschwerprüfung *f* перевірка позовної вимоги, перевірка скарги.

Beschwerte *m* 1) особа, на яку покладено виконання певного зобов'язання на користь третьої особи (напр. спадкоємець), обтяжена особа; 2) особа, що потерпає від збитків.

beschwören *vt* підтверджувати під присягою, присягати.

Beseitigung *f* усунення, ліквідація, скасування; ◇ ~ der Gefahr усунення небезпеки; ~ der Hypothek припинення іпотеки; ~ der Kriminalität ліквідація злочинності, викорінення злочинності; ~ der Rechtskraft скасування юридичної сили.

Beseitigungsanspruch *m* вимога про усунення.

Beseitigungsklage *f* позов про усунення.

Besemschon *n* знижка за втрати, що виникли в результаті прилипання товару до упаковки.

Besetzung *f* 1) окупація (*території іншої держави*); 2) заміщення (*посади*); ◇ ~ des Gerichts склад суду; ~ einer freien Stelle nach öffentlicher Ausschreibung прийом на вакантну посаду за конкурсом; ~ eines Amtes заміщення посади; in derselben ~ в тому ж складі (*про суд*); nichtgehörige ~ des Gerichts неналежний склад суду; unvorschriftsgemäße ~ des Gerichts неправомірний склад суду, склад суду, не передбачений нормами права.

Besetzungsrecht *n* право окупації.

Besichtigung *f* 1) огляд; 2) огляд, ревізія, (*митний*) огляд; ◇ ~ des Tatortes огляд місця злочину; ~ durch Sachverständige експертний огляд; abermalige ~ повторний огляд.

Besichtigungsbefugnis *f* право на огляд.

Besichtigungsprotokoll *n* протокол огляду.

Besichtigungsschein *m* свідоцтво про огляд.

besiegeln *vt* 1) поставити печатку, ставити печатку, скріплювати печаткою (*документ*); 2) підтверджувати, засвідчувати.

Besitz *m* володіння; ◇ den ~ einräumen вводити в права володіння; den ~ entziehen позбавляти володіння; den ~ erwerben купувати володіння; abgeleiteter ~ похідне володіння; berechtigter ~ законне володіння; gemeinschaftlicher ~ загальне володіння; gesetzwidriger ~ von Schußwaffen незаконне зберігання зброї; mittelbarer ~ посереднє володіння, володіння через іншу особу; mobiler ~ рухоме майно; rechtmäßiger ~ правомірне володіння; sich im ~ des Wahlrechts befinden, користуватися виборчим правом; ~ und Nutzung des Bodens володіння та користування ділянкою; unmittelbarer ~ безпосереднє володіння; unrechtmäßiger ~ неправомірне володіння.

Besitzabgabe *f* податок з майна.

Besitzabtretung *f* поступка володіння.

Besitzanspruch *m* домагання володіння.

Besitzanweisung *f* введення в володіння.

Besitzautassung *f* нотаріальна угода про передачу володіння, передача права власності.

Besitzauftragung *f* передача володіння.

Besitzdauer *f* термін володіння; ◇ ununterbrochene ~ термін безперервного володіння.

Besitzeinräumung *f* введення у володіння.

Besitzentziehung *f* позбавлення володіння.

Besitzer *m* власник; ◇ ~ von Anteilen частки, пайовик; bösgläubiger ~ недобросовісний власник; bürgerlicher ~ власник, майно якого занесено в земельну книгу; nichtberechtigter ~ неправомірний власник;

rechtmäßiger ~ законний власник; redlicher ~ сумлінний власник.

Besitzergreifung *f* захоплення володіння, вступ у володіння.

Besitzerwerb *m* придбання володіння.

Besitzerwerbung *f* придбання володіння.

Besitzgemeinschaft *f* спільність володіння, колективне володіння.

Besitzklage *f* позов про захист володіння, посесорний позов.

Besitzkonstitut *n* передача права власності на рухоме майно, умова про вступ у володіння через безпосереднього власника.

Besitzlosigkeit *f* відсутність власності.

Besitzmittler *m* особа, що розпоряджається майном (*при цьому може не бути власником даного майна*), фактичний власник речі (*що належить за законом третій особі*).

Besitznachfolge *f* спадкоємність володіння.

Besitznachfolger *m* спадкоємець власності, спадкоємець майна, наступник у володінні

Besitznachweis *m* посвідчення на право володіння (*напр. орденом, почесним знаком*).

Besitznahme *f* вступ у володіння.

Besitznehmung *f* вступ у володіння.

Besitzpfandrecht *n* право застави на річ, що знаходиться у володінні.

Besitzrecht *n* право володіння.

Besitzschutz *m* захист володіння, охорона власності.

Besitzschutzanspruch *m* вимога про право на захист володіння.

Besitzschutzklage *f* позов про захист володіння, посесорний позов.

Besitzstand *m* 1) наявна власність, актив; 2) розміри нерухомості.

Besitzsteuer *f* податок на майно, податок з капіталу.

Besitzstörung *f* порушення володіння.

Besitzstörungsklage *f* позов про відновлення порушеного володіння.

Besitzstreit *m* суперечка про володіння.

Besitzteile *pl* активи (*підприємства*).

Besitztitel *m* документ, що підтверджує право власності, правова підстава володіння.

Besitztum *n* майно, нерухомість, маєток, (*земельне*) володіння; ◇ ~ veräußern відчужувати майно; unbewegliches ~ рухоме майно; unveräußerliches ~ невідчужуване майно.

Besitzübergang *m* перехід володіння.

Besitzübertragung *f* передача володіння.

Besitzung *f* 1) володіння; 2) маєток, (*земельне*) володіння.

Besitzvererbung

Besitzvererbung *f* перехід володіння у спадок.
Besitzverhältnis *n* відносини з приводу володіння.
Besitzverletzung *f* порушення володіння.
Besitzverlust *m* втрата володіння; ◇ ~ випадкова втрата володіння.
Besitzverschiebung *f* 1) передача майна з метою приховування; 2) зміна власника.
Besitzwechsel *m* 1) зміна власника; 2) римеса, вексель, що посилається для покриття боргу.
Besitzwerber *m* особа, що домагається встановлення володіння.
Besitzwerte *m, pl* майно, цінності.
Besitzwille *m* воля до володіння.
Besitzzuweisung *f* передача володіння.
Besoldung *f* платня, оклад, заробітна плата (*службовців*), грошове утримання; ~ des Beamten грошове утримання чиновника, оклад чиновника; ~ des Soldaten грошове утримання військовослужбовця; fixe ~ твердий оклад.
Besoldungsabzug *m* відрахування з платні, утримання з платні.
Besoldungsgesetz *n* закон про порядок виплати грошового утримання.
Besoldungssteuer *f* прибутковий податок.
Besoldungszulage *f* надбавка до одержуваної винагороди.
Besonderheit *f* особливість; ~ der Mentalität des Täters особливість складу розуму злочинця; konstitutionelle ~ der Persönlichkeit конституціональна особливість особистості.
Besorgnis *f* побоювання; ◇ ~ der Befangenheit побоювання упередженого ставлення (*судді*).
Besorgung *f* 1) виконання; 2) доручення; 3) покупка; ◇ ~ einer Lizenz отримання ліцензії; ~ machen виконувати доручення; gehörige ~ належне виконання.
Besorgungsfähigkeit *f* дієздатність.
Bespitzelung *f* стеження.
Besserung *f* 1) поліпшення; 2) виправлення; ◇ ~ des Verbrechens виправлення злочинця.
Besserungsanstalt *f* виправний заклад, виправно-трудова колонія для малолітніх злочинців.
Besserungsarbeit *f* виправні роботи; ◇ ~ ohne Freiheitsentzug виправні роботи без позбавлення волі.
Besserungsarbeitseinrichtung *f* виправно-трудова установа, ВТУ.
Besserungsarbeitsein Wirkung *f* виправно-трудовий вплив.

besserungsfähig *adj* здатний до виправлення, поправний.
Besserungsmaßnahmen *pl* виправні заходи; ◇ gerichtliche ~ призначення судом заходів виправлення.
Besserungsstrafe *f* покарання з метою виправлення.
Besserungsunwillige *m* особа, що не піддається виправленню.
Bestallung *f* 1) призначення на службу, призначення на посаду (*державного службовця*), призначення опікуном; 2) посада, оклад; ◇ ~ des Advokaten призначення адвоката; ◇ ~ des Vormunds призначення опікуна.
Bestallungsbrief *m* свідоцтво про призначення.
Bestallungsurkunde *f* 1) документ про призначення; 2) консульський патент.
Bestallungszeit *f* час призначення на посаду.
Bestand *m* 1) стан, готівка, запас, запаси, фонд; 2) склад; 3) *бухг.* залишок; ◇ ~ an Waren товарні запаси; ~ der Kasse касова готівка, залишок у касі; ~ des Staat(e)s цілісність держави; in ~ geben здавати в найм, здавати в оренду.
Bestandbuch *n* інвентарна книга, інвентаризаційний журнал.
Bestanddauer *f, австр.* термін найму.
Bestände *m* запаси, наявність.
Beständebilanz *f* баланс залишків.
beständen *vt, австр.* орендувати, брати в оренду.
Beständer *m, австр.* орендар.
Bestanderlasser *m, австр.* особа, яка здає в оренду.
Bestandgeber *m, австр.* наймодавець, орендодавець.
Bestandgegenstand *m, австр.* предмет найму, предмет оренди, предмет прокату.
Bestandgeld *n, австр.* орендна плата.
Bestandgut *n, австр.* орендований хутір, орендоване маєток.
Beständigkeit *f* сталість; ◇ ~ der Schriftmerkmale сталість ознак почерку; ~ der Vermögensverhältnisse міцність майнових відносин.
Bestandsliste *f* 1) відомість наявного майна, інвентарний список; 2) список особового складу.
Bestandnehmer *m, австр.* наймач, орендар.
Bestandobjekt *n, австр.* об'єкт найму, об'єкт оренди.
Bestandsanalyse *f* аналіз наявності (*напр. основних або оборотних коштів*).
Bestandsaufnahme *f* інвентаризація, інвентаризаційний опис.
Bestandsausgleich *m* балансове прив'язання запасів.

Bestandsbewertung *f* 1) грошова оцінка виробничих фондів; 2) оцінка товарних запасів.

Bestandsbilanz *f* баланс залишків.

Bestandschutz *m*, *австр.* охорона стану, охорона майна.

Bestandsdaten *pl* 1) дані інвентаризації, дані обліку, дані про наявність (*напр. товарів*); 2) дані, класифіковані за розділами.

Bestandsentwicklung *f* динаміка запасів.

Bestandsermittlung *f* визначення розмірів запасів.

Bestandsfonds *m* виробничі запаси, оборотні фонди підприємства.

Bestandshaltung *f* 1) зберігання запасів; 2) наявність запасів.

Bestandshöhe *f* величина запасів.

Bestandskonten *pl* інвентарні рахунки; \diamond *aktive* ~ активні інвентарні рахунки; *passive* ~ пасивні інвентарні рахунки.

Bestandskreditbilanz *f* кредитний баланс (*баланс, непогашених і запланованих кредитів*).

Bestandsliste *f* 1) інвентарний список, відомість наявності, інвентаризаційний опис; 2) розпис наявних товарів.

Bestandsnachweis *m* контрольна відомість наявності.

Bestandspflege *pl* підтримка запасів на необхідному рівні; 2) підтримка страхового портфелю.

Bestandsposition *f* стаття запасів.

Bestandsrichtsätze *pl* норма залишків.

Bestandsspeicher *m* пам'ять для обліку наявності, пам'ять для реєстрації наявності (*напр. товарів*), пам'ять даних інвентаризації (*обліку*).

Bestandteil *m* складова частина (*майна*); \diamond *wesentlicher* ~ істотна складова частина (*майна, напр. будівлі на земельній ділянці*).

Bestandverhältnis *n*, *австр.* ставлення найму.

Bestandvertrag *m*, *австр.* договір майнового найму, договір оренди.

Bestandverzeichnis *n* інвентарний опис.

Bestandzins *m*, *австр.* плата за наймання.

Bestätigung *f* підтвердження, посвідчення; \diamond ~ *der Aussagen* підтвердження показань; ~ *der Bürgschaft* підтвердження (*судом*) взяття на поруки; ~ *der Einigung* підтвердження угоди сторін (*в процесі*); ~ *des Vertrages* ратифікація міжнародного договору; ~ *von Erlassen* твердження указів; *richterliche* ~ судове підтвердження; *richterliche* ~ *des Arrestbefehls* судове підтвердження наказу про арешт.

Bestätigungsprovision *f* комісія за підтвердження (*при проведенні банківських операцій*).

Bestätigungsschreiben *n* письмове підтвердження.

Bestattung *f* похорони, кремація.

Bestattungsbeihilfe *f* допомога на похорон.

bestechen *vi* підкуповувати, давати хабар.

bestechen lassen, sich *vi* приймати хабар, брати хабар.

Bestecher *m* хабародавець.

bestechlich *adj* продажний, підкупний.

Bestechlichkeit *f* корупція, хабарництво, продажність.

Bestechung *f* підкуп, хабар; \diamond ~ *in Bezug auf pflichtwidrige Amtshandlungen* хабарництво, пов'язане з вчиненням неправомірних посадових дій; *aktive* ~ дача хабара; *aktive* ~ *verüben* здійснювати активне хабарництво, брати хабарі, мати хабарницький промисел; *passive* ~ одержання хабара, прийняття хабара; *die passive und aktive* ~ *im geschäftlichen Verkehr* отримання хабарів і хабарництво в комерційних відносинах (*у бізнесі*); *politische* ~ політичний підкуп; *schwere* ~ кваліфіковане хабарництво, хабарництво при обтяжуючих обставинах.

Bestechungsdelikt *n* хабарництво.

Bestechungsgeber *m* хабародавець.

Bestechungsgeld *n* хабар (*у вигляді грошей*).

Bestechungsgeschenk *n* хабар під виглядом подарунка.

Bestechungsmittel *n* предмет хабара.

Bestechungnehmer *m* хабароотримувач.

Bestechungssumme *f* сума хабара.

Bestechungsversuch *m* замах на дачу хабара.

Bestehen *n* існування; \diamond ~ *der Absicht* наявність умислу.

Bestellauftrag *m* замовлення-наряд.

Bestellbogen *m* відомість замовлень, відомість вимог.

Bestellbrief *m* лист-замовлення.

Bestelldatum *n* дата замовлення.

Besteller *m* замовник.

Bestellfrist *f* термін виконання замовлення.

Bestellung *f* 1) замовлення, заявка; 2) призначення на посаду; \diamond ~ *des Pflegers* призначення піклувальника; ~ *des Verteidigers* призначення захисника; ~ *eines Beistands* призначення захисника (*у кримінальному процесі*); ~ *rückgängig machen* анулювати замовлення; "provozierte" ~ "спровокований" замовленням товару або послуги (*при операції на дому*); ~ *gemäß* на замовлення.

Bestellvertrag *m* договір замовлення.

Bestellzwangsverbot *n* замовлення; \diamond ~ *von Getränken* неприпустимість обов'язкового

замовлення алкогольних напоїв у ресторанах.

besteuern *vt* обкладати податком, обкладати митом.

Besteuerung *f* оподаткування, обкладання податком.

Besteuerungsfreigrenze *f* максимальний розмір прибутку, не оподаткованого податком на прибуток.

Besteuerungsgrundlage *f* 1) розмір доходу, що обкладається податком, розмір майна, що враховується для цілей оподаткування; 2) підстава для оподаткування.

Besteuerungsgrundlagen *pl* основи оподаткування.

Besteuerungsverfahren *n* система (порядок) оподаткування.

Bestgröße *f* оптимальний розмір.

Bestialität *f* звірство.

bestimmen *vt* 1) визначати, встановлювати (терміни); 2) призначати; 3) спонукати, схилияти (напр. до злочинного діяння).

Bestimmtheit *f* визначеність; \diamond gesetzliche ~ der Strafe визначеність покарання, передбачена законом.

Bestimmung *f* 1) визначення, встановлення (термінів); 2) призначення; 3) постанова, припис, положення; 4) стаття договору; \diamond allgemeine ~ загальне визначення; arbeitsrechtliche ~ положення, що впливає із трудового договору; besondere ~ спеціальну постанову спеціальний припис; ~ der Verantwortlichkeit визначення відповідальності; ~ des Alkoholgehalts визначення змісту алкоголю; ~ des Gerichtsstandes durch das höhere Gericht визначення підсудності вищим судом вищої інстанції; ~ des Termins zur mündlichen Verhandlung призначення терміну усного розгляду; ~ des Lohnes 1. визначення заробітної плати; 2. встановлення заробітної плати; ~ durch Los визначення жеребом; einschlägige ~ відповідна постанова; einschränkende ~ обмежувальне визначення; gesetzliche ~ законодавче визначення; gesetzliche ~ підзаконний акт; kostenrechtliche ~ положення, що регулює стягнення судових витрат; obligatorische strafgesetzliche ~ обов'язкова постанова положення кримінального закону; strafrechtliche ~ кримінально-правове визначення; verfallensrechtliche ~ положення процесуального закону; vertragsmäßige ~ положення, що впливає з договору; wahlrechtliche ~ положення, що відноситься до виборів.

Bestimmungskauf *m* купівля на умовах, встановлених покупцем щодо форми, міри, сорту і кількості товару.

Bestimmungsland *n* країна призначення.

Bestimmungsort *m* 1) пункт призначення, місце призначення; 2) місце виконання договору купівлі-продажу.

Bestimmungsrecht *n* право остаточного рішення.

Bestleistung *f* найкраща результативність.

Bestochene *m* хабароотримувач.

bestrafen *vt* карати, штрафувати, накладати стягнення; \diamond ~ wert заслуговує покарання.

bestraft *adj* покараний; \diamond einschlägig ~ покараний за подібний злочин.

Bestrafte *m* покарана особа.

Bestrafung *f* покарання, кара, штраф; \diamond eine ~ aussprechen визначати покарання; ~ im Ausland begangener Übertretungen покарання правопорушень, скоєних за кордоном; ~ von Tätern покарання злочинців; angemessene ~ відповідне покарання; auf ~ antragen клопотати про покарання; disziplinarische ~ дисциплінарне стягнення; doppelte ~ подвійне покарання; erneute ~ відновлене покарання; von der ~ absehen відмовитися від застосування покарання; vorangegangene ~ попереднє покарання.

Bestrafungsmöglichkeit *f* можливість покарання.

Bestrahlungsfolter *f* катування шляхом опромінення, катування електричним струмом.

bestreiten *vt* 1) заперечувати, спростовувати; 2) покривати (виплати).

Bestreitung *f* 1) оспорування, спір, спростування; 2) покриття витрат; \diamond ~ der Kosten покриття витрат; ~ seiner Schuld заперечення своєї провини; unwahre ~ брехливе заперечення.

Bestreitungsklage *f* позов про оспорування батьківства, позов про оспорування походження особи.

Bestreitungsprozeß *m* процес про оскарження.

Bestreitungsrecht *n* право оскарження.

Bestverfahren *n* оптимальний метод ефективний метод.

Bestzeit *f* оптимальні витрати часу.

Besuch *m* відвідування, візит; \diamond ~ und Korrespondenzrecht право на побачення та листування.

Besuchserlaubnis *f* дозвіл на побачення.

Besuchserlaubnisschein *m* дозвіл (документ) на побачення.

Besuchsmißbrauch *m* зловживання дозволом на побачення.

Besuchsrecht *n* право розлученого чоловіка відвідувати дитину.

Besuchsregelung *f* регулювання побачень.

Besuchsüberwachung *f* нагляд за побаченнями з ув'язненими.

betagt *adj* з новим терміном оплати, прострочений.

Betätigung *f* діяльність, участь; \diamond *verbrecherische* ~ злочинна діяльність.

betäubend *adj* наркотичний, п'яний, споклиивий.

Betäubung *f* оглушення, стан одурманення.

Betäubungsmittel *n* наркотична речовина, наркотик.

Betäubungsmittelverschreibungsverordnung *f* постановою про правила призначення наркотичних препаратів.

Betäubungsmittelabhängige *m* особа, що страждає наркоманією, наркоман.

Betäubungsmitteldelikt *n* злочин, пов'язаний зі зловживанням наркотиками.

Betäubungsmittelgesetz *n* закон про наркотичні речовини.

Betäubungsmittelrecht *n* сукупність норм, що регулюють поведінку з наркотичними речовинами.

Beteiligte *m* 1) спільник, учасник, спілник; 2) сторона в процесі; 3) компаньйон, пайовик, співвласник.

Beteiligung *f* 1) участь; 2) кількість пайовиків (*однієї компанії*); 3) капіталовкладення; \diamond ~ *an einem Verbrechen* співучасть у злочині; *konsolidierte* ~ компанія, включена в концерн; *täterschaftliche* ~ співучасть у формі співвиконання.

Beteiligungen *pl* 1) права на участь в інших підприємствах (*напр.*

володіння акціями інших підприємств), система участі; 2) інвестиції, капіталовкладення.

Beteiligungsfonds *m* інвестиційний фонд (*залежає кошти багатьох акціонерів і керований, напр. інвестиційною компанією*).

Beteiligungsgesellschaft *f* інвестиційна компанія.

Beteiligungskapital *n* пайовий капітал, акціонерний капітал.

Beteuerung *f* запевнення, присяга, урочиста обіцянка; \diamond *eidesgleiche* ~ завірнення, прирівняне до присяги.

Beteuerungsformel *f* формула присяги.

Betrachtung *f* розгляд, спостереження; \diamond *kriminologische* ~ кримінологічний аналіз.

Betrag *m* 1) сума; 2) розмір, кількість; \diamond *einen ~ abrechnen* подавати звіт про використання сум; *fälliger* ~ сума, термін сплати якої

настав; *geschuldeter* ~ сума, яку треба сплатити; сума боргу; *zuviel erhobener* ~ надміру стягнена сума.

Betragen *n* поведінка, спосіб дій.

betrauen *vt* доручати, довіряти.

Betreiber *m* підприємець, який користується виробничою потужністю, що експлуатує виробничу потужність.

Betreibung *f* 1) заняття; 2) ведення (*позовів судової справи*); 3) *швейц.* стягнення, збір. (*податків*); 4) стягнення.

betreten *vt* зловити (*напр. на місці злочину*); \diamond *bei einer strafbaren Handlung* ~ викрити (*кого-н.*) у вчиненні злочинного діяння.

Betretung *f* викриття на місці злочину; \diamond ~ *des Zivilrechtsweges* використання цивільно-правових засобів.

betreuen *vt* 1) піклуватися, доглядати (*напр. за дітьми*), брати під захист; 2) підтримувати, надавати (*матеріальну*) підтримку.

Betreuer *m* опікун, піклувальник; \diamond ~ *im Strafverfahren gegen Jugendliche* офіційна особа, що представляє інтереси підсудного в кримінальному процесі у справах неповнолітніх.

Betreuung *f* 1) турбота; 2) соціальне обслуговування; \diamond ~ *übernehmen* взяти на себе турботу; *betriebsärztliche* ~ медичне обслуговування на виробництві; *rechtliche* ~ правове обслуговування.

Betreuungsaufsicht *f* нагляд з метою попередження подальших злочинів; \diamond *unter ~ stehen* перебувати під наглядом в період умовного засудження; *unter ~ stellen* встановлювати нагляд з метою попередження подальших злочинів.

Betreuungseinrichtung *f* установа соціального обслуговування населення.

Betreuungsstelle *f* заклад для надання (*матеріальної*) допомоги.

Betrieb *m* 1) підприємство, виробництво, завод, фабрика; 2) робота дія, функціонування; \diamond *andwirtschaftlicher* ~ сільськогосподарське підприємство; *genossenschaftlicher* ~ кооперативне підприємство.

Betriebsabrechnung *f* виробничий облік.

Betriebsabrechnungsbogen *m* 1) зведений облік витрат за місцями їх виникнення і об'єктах калькуляції, звітність про госпрозрахункову діяльність підрозділів; 2) зведений облік незавершеного виробництва та браку продукції.

Betriebsangehörige *m* працівник заводу, персонал підприємства.

Betriebsausgaben *pl* виробничі витрати, експлуатаційні витрати, витрати підприємства.

Betriebsbeanspruchung

Betriebsbeanspruchung *f* експлуатаційне навантаження.

Betriebsbelegschaft *f* колектив підприємства.

Betriebseinnahmen *pl* доходи підприємства.

Betriebserfindung *f* службовий винахід.

Betriebsergebnis *n* 1) результат господарської діяльності підприємства, господарський баланс підприємства; 2) підсумкові дані рентабельності.

Betriebserlaubnis *f* дозвіл підприємства; \diamond ~ für ein Kraftfahrzeug дозвіл на експлуатацію транспортного засобу.

Betriebsgeheimnis *n* виробнича таємниця, комерційна таємниця, промислова таємниця, секрет фірми.

Betriebsgerichtsbarkeit *f* розгляд проступків працівників підприємства адміністрацією, "підприємницький суд".

Betriebsgesundheitsschutz *m* сукупність заходів з охорони здоров'я на підприємствах.

Betriebsgesundheitswesen *n* сукупність заходів з охорони здоров'я на підприємствах.

Betriebsgewerkschaftsleitung *f* фабрично-заводський комітет, завком, містком (*підприємства*), профспілкове керівництво на підприємстві.

Betriebsgewerkschaftsorganisation *f* профспілкова організація на підприємстві.

Betriebsgruppe *f* виробнича група.

Betriebshaftpflichtversicherung *f* обов'язкове гарантійне страхування працівників за рахунок підприємства.

Betriebshalle *f* цех заводу.

Betriebshandelsspanne *f* торгова націнка (*різниця між закупівельною і продажною ціною*).

Betriebsjustiz *f* підприємницьке правосуддя.

Betriebskapital *n* оборотний капітал підприємства.

Betriebskoeffizient *n* 1) коефіцієнт рентабельності; 2) коефіцієнт експлуатації.

Betriebskollektivvertrag *m* колективний договір (*на підприємстві*).

Betriebskostenrechnung *f* облік витрат виробництва.

Betriebskredit *m* виробничий кредит.

Betriebskriminalität *f* злочинність на підприємствах, виробнича злочинність.

Betriebsliste *f* список видів робіт з важкими умовами праці на підприємстві з зазначенням розміру доплати до основного заробітку.

Betriebsordnung *f* правила внутрішнього розпорядку на підприємстві.

Betriebspensionskasse *f* виробнича пенсійна каса.

Betriebsprämienordnung *f* положення про порядок виплати премій на підприємстві.

Betriebsprüfer *m* ревізор фінансової діяльності підприємства.

Betriebsrat *m* 1) рада представників робітників і службовців (*на підприємстві*); 2) рада підприємства, виробничий рада.

Betriebsicherheit *f* безпека праці на підприємстві.

Betriebsstatut *n* положення про підприємство, статут підприємства.

Betriebsunfall *m* нещасний випадок на виробництві, виробнича травма.

Betriebsunfallrente *f* пенсія потерпілому від нещасного випадку на виробництві.

Betriebsunterbrechungsversicherung *f* страхування від збитків через простій (*призупинення, перерви*) у виробничому процесі.

Betriebsvereinbarung *f*, *ist* колективний договір (*на приватних підприємствах*).

Betriebsverfassung *f* положення про підприємство, статут підприємства.

Betriebsverfassungsgesetz *n* закон про правовий режим підприємств.

Betriebsverflechtungsbilanz *f* матеріальний баланс підприємства.

Betriebsvergleich *m* порівняльний аналіз діяльності підприємства.

Betriebsverhandlung *f* виїзна сесія суду.

Betriebsvertrag *m* колективний договір (*на підприємстві*).

Betriebsvertretung *f* представництво робітників і службовців на підприємстві.

Betriebsverwaltung *f* адміністрація підприємства.

Betriebsvorschrift *f* виробнича інструкція, інструкція з експлуатації.

Betriebsvorschuss *m* аванс в рахунок оборотних коштів.

Betriebszugehörigkeit *f* трудовий стаж.

Betroffene *m* 1) мед. вражений, постраждалий; 2) потерпілий, постраждалий (*напр. від шахрайства*).

Betrug *m* обман, шахрайство; \diamond einen ~ begehen дурити, обманювати; einen ~ verüben дурити, обманювати; ausgezeichneter ~ кваліфікований обман; einfacher ~ простий обман; schwerer ~ кваліфікований обман; versuchter ~ замах на обман; vollendeter ~ закінчений обман.

betrügen *vt* дурити, обманювати.

Betrüger *m* шахрай, аферист.

Betrugsbekämpfung *f* боротьба з шахрайством.
Betrugsfall *m* обман, випадок обману.
Betrugsoffer *n* жертва обману.
Betrugstatbestand *m* склад злочину, пов'язаного з обманом.
Betrunkenheit *f* сп'яніння.
Bettelbetrug *m* шахрайське жебрацтво, удаване жебрацтво.
Bettelei *f* жебрацтво.
Bettler *m* жебрак, жебрак.
Beugehaft *f* 1) арешт особи, яка відмовляється виконати процесуальний обов'язок (*напр. свідка, що відмовляється від свідчень перед судом*); 2) *іст.* арешт боржника, що відмовляється від сплати боргу.
Beugemaßnahme *f* міра примусу, що застосовується до особи, яка не виконує процесуальний обов'язок (*напр. до свідка, що відмовляється від дачі показань*).
Beugemittel *n* засіб примусу до виконання обов'язків.
Beugestrafe *f, австр.* покарання з метою запобігання злочину.
Beugung *f* порушення, злочин; \diamond ~ des Rechts умисне винесення неправосудного вироку, посадовий злочин працівника органів правосуддя.
beurkunden *vt* засвідчувати офіційно (*документами*).
Beurkundung *f* (офіційне) засвідчення, підтвердження (*письмове*); \diamond ~ des Personenstandes 1. ведення запису актів громадянського стану; 2. офіційна довідка про громадянський стан; eidesstattliche ~ заява; gerichtliche ~ судове засвідчення; notarielle ~ нотаріальне засвідчення.
Beurkundungsgesetz *n* закон про встановлення обов'язкової форми документації.
Beurkundungspflicht *f* обов'язок офіційного засвідчення.
Beurlaubung *f* надання відпустки.
Beurteilung *f* 1) оцінка, судження, висновок; 2) атестація, службова характеристика; \diamond eine ~ anfertigen складати характеристику (*працівника*); ~ der Abstammungsfrage висновок про походження (*особи*); ~ der Dokumentierwürdigkeit висновок про цінність документації; ~ der Echtheit визначення автентичності; ~ der Schuldfähigkeit встановлення осудності (*обвинуваченого*); ~ der Schwere der Verletzungen визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень; ~ von Brandursachen визначення причин пожежі; ~ von der Arbeitsstelle характеристика з місця роботи; strafrechtliche ~ кримінально-правова оцінка (*злочину*).

Beurteilungskommission *f* експертна комісія.
Beurteilungskriterium *n* критерій оцінки.
Bevölkerungsalterung *f* старіння населення, демографічне старіння.
Bevölkerungsdichte *f* щільність населення.
Bevölkerungsexplosion *f* демографічний вибух.
Bevölkerungsgruppe *f* (*певний*) контингент населення, категорія громадян, група населення.
Bevölkerungspolitik *f* політика народонаселення, демографічна політика.
Bevölkerungsstatistik *f* демографічна статистика.
Bevollmächtigte *m* уповноважений, довірений, повірений.
Bevollmächtigung *f* повноваження, наділення повноваженнями.
Bevollmächtigungsvertrag *m* договір доручення.
bevormunden *vt* 1) опікати; 2) призначати опікуна.
Bevormundete *m* опікуваний.
Bevormundung *f* опіка, піклування.
bevorzugen *vt* надавати привілей.
Bevorschussung *f* видача авансу, авансування.
Bevorzugung *f* надання переваги, привілей, перевага.
Bewachung *f* охорона, варта.
befreien *vt* звільняти з-під варти.
Bewachungsabschnitt *m* блокпост.
Bewachungspersonal *n* наглядацький склад.
bewahrheiten *vt* підтверджувати (*факти*).
Bewahrung *f* збереження, зберігання.
Bewährung *f* 1) *застар.* підтвердження (*фактів*); 2) перевірка, випробування (*під час умовного засудження*); 3) умовне засудження; 4) термін умовного засудження, випробувальний термін; \diamond ~ am Arbeitsplatz умовне засудження з покладанням обов'язків трудитися за місцем роботи; sich der ~ entziehen ухилятися від обов'язків, накладених на умовно засудженого.
Bewährungsanstalt *f* виправний заклад.
Bewährungsaufgaben *pl* обов'язки під час випробувального терміну (*при умовному засудженні*).
Bewährungsaufsicht *f* нагляд за умовно засудженим протягом випробувального строку.
Bewährungsaussetzung *f* застосування умовного засудження.
Bewährungsbeschuß *m* рішення суду про умовне засудження.
Bewährungsfrist *f* термін умовного засудження, випробувальний термін; \diamond mit ~ умовно, з випробувальним терміном.

Bewährungshelfer *m* особа, призначена для надання допомоги умовно засудженому.

Bewährungshilfe *f* допомога умовно засудженому; \diamond amtliche ~ піклування з боку держави; ehrenamtliche ~ громадська допомога умовно засудженому.

Bewährungshilfegesetz *n* закон про надання допомоги умовно засудженому.

Bewährungspflicht *f* 1) обов'язок нагляду за умовно засудженим; 2) обов'язок умовно засудженого вести себе належним чином; \diamond ~ verletzen 1. порушувати обов'язок по нагляду за умовно засудженим; 2. порушувати умови звільнення від покарання.

Bewährungssache *f* справу, за якою вирішено умовне засудження.

Bewährungsverurteilung *f* умовне засудження.

Bewährungszeit *f* термін умовного засудження, випробувальний термін.

Bewährungszeitraum *m* термін умовного засудження, випробувальний термін.

Bewältigung *f* подолання.

Krisenbewältigung *f* подолання кризи.

Beweggrund *m* мотив спонукання; \diamond niederer ~ корисливі спонукання, корисливий мотив; rowdyhafter ~ хуліганське спонукання, хуліганський мотив.

Beweggründe *pl* приводи, рушійні мотиви, причини; \diamond ~ zur Begehung der Tat мотиви вчинення злочину.

Bewegung *f* хід; \diamond ~ der Kriminalität динаміка злочинності.

Bewegungsbilanz *f* зведений баланс руху майна і капіталу.

Bewegungsfreiheit *f* свобода пересування.

Bewegungshäufigkeit *f*, *log.*, *ist* частота, інтенсивність товарообігу.

Beweis *m* доказ; \diamond ~ anerkennen визнавати доказ; ~ anführen приводити доказ; den ~ antreten представляти доказ; доводити ~ aufnehmen дослідити доказ; ~ beibringen приводити доказ; ~ der Männlichkeit доказ мужності (як мотив вчинення злочину неповнолітніми); ~ des ersten Anscheins доказ, заснований на типовому розвитку подій; ~ des guten Glaubens доказ сумлінності; ~ entkräften спростовувати доказ; ~ herbeibringen приводити доказ; einen ~ liefern представляти доказ, доводити; ~ und Gegen ~ доводи за і проти, докази і спростування доказів; ~ verlangen зажадати доказ; abgeleiteter ~ похідний доказ; belastender ~ обвинувальний доказ; direkter ~ прямий доказ; entlastender ~ виправдовує доказ; indirekter ~ непрямий доказ; mittelbarer ~ непрямий доказ; offenkundiger ~ очевидний доказ; ohne

~ als wahr anerkennen визнавати встановленим без доказування; schwer leugbarer ~ важко оспорюваний доказ; schwerwiegender ~ вагомий доказ; überzeugender ~ переконливий аргумент; unmittelbarer ~ прямий доказ; unter ~ stellen доводити; zuverlässiger ~ достовірний доказ.

Beweisanalyse *f* аналіз доказів.

Beweisanordnung *f* розпорядження про надання доказів.

Beweisanregung *f* порушення клопотання про надання доказів.

Beweisantrag *m* клопотання про допущення доказів; \diamond den ~ stellen клопотати про надання доказів.

Beweisantragsrecht *n* право на клопотання про витребування доказів.

Beweisantritt *f* подання доказів.

Beweisartikel *m*, *pl* пункти доказів.

Beweisaufforderung *f* витребування доказів.

Beweisaufnahme *f* судове слідство, дослідження доказів (у судовому засіданні); \diamond ~ in Strafsachen судове слідство при розгляді кримінальних справ; ergänzende ~ im Kassationsverfahren додаткове дослідження доказів у касаційному провадженні; in die ~ eintreten приступити до судового слідства.

Beweisaussage *f* свідчення (в суді); \diamond ~ ablegen давати свідчення (в суді).

Beweisbarkeit *f* доказовість.

beweisbedürftig *adj* потребує доказування.

Beweisbedürftigkeit *f* необхідність доказування.

Beweisbeschluß *m* ухвала суду про долучення доказів, постановою про долучення доказів.

Beweiseinrede *f* заперечення проти доказів.

beweisen *vt* доводити.

Beweisergebnis *n* висновок з наданих доказів, результат дослідження доказів.

Beweiserhebung *f* отримання доказів, збір доказів; \diamond ~ durch Zeugenvernehmung отримання доказів шляхом допиту свідків.

Beweisermittlung *f* отримання доказів, збір доказів.

Beweisermittlungsantrag *m* клопотання про отримання доказів.

Beweisfähigkeit *f* доказовість.

Beweisfälschung *f* фальсифікація доказів.

Beweisfehler *m* логічна помилка в доказі.

Beweisfixierung *f* закріплення доказів, фіксація доказів.

Beweisführer *m* сторона в процесі, що представляє докази.

Beweisführung *f* подання доказів, доказування, аргументація; ◇ indirekte ~ непряме доказування.

Beweisführungslast *f* тягар доказування.

Beweisführungspflicht *f* обов'язок подання доказів; ◇ keine ~ des Beschuldigten відсутність обов'язку обвинуваченого подавати докази.

Beweisgebühr *f* плата за надання доказів.

Beweisgegenstand *m* 1) предмет доказування; 2) речовий доказ; ◇ ~ als Beweismittel речові докази як засіб доказування.

Beweisgrund *m* аргумент, підстава для доказу, аргумент.

Beweiskette *f* ланцюг доказів.

Beweiskraft *f* доказова сила, доказове значення; ◇ ~ des Protokolls доказова сила протоколу; ~ haben мати доказову силу; ~ von Mikrospuren доказове значення мікрослідів; an ~ verlieren втратити доказову силу.

beweiskräftig *adj* має силу доказу, що має доказове значення.

Beweislast *f* тягар доказування.

Beweislosigkeit *f* бездоказовість.

Beweismaterial *n* доказовий матеріал; ◇ dokumentarisches ~ документальний доказ.

Beweismethode *f* метод доказування.

Beweismittel *n* засіб доказування, доказ, аргумент; ◇ ~ anbieten пропонувати доказ; ~ erlangen отримувати доказ; ~ verfälschen фальсифікувати доказ; ~ vorlegen приводити доказ; originäles ~ первинний засіб доказування, доказ; sachliches ~ речовий доказ.

Beweismittelakte *f* допоміжні документи, що мають доказове значення.

Beweisperson *f* свідок.

Beweispflicht *f* обов'язок доказування, тягар доказування.

Beweispflichtige *m* сторона, яка зобов'язана представити докази.

Beweispräsomption *f* презумпція доведеності, доказова презумпція.

Beweisprüfung *f* перевірка доказів.

Beweisquelle *f* джерело доказів.

Beweisrecht *n* доказове право, право подання доказів, норма, яка регулює подання та оцінку доказів.

Beweisrede *f* промова з представленням доказів, аргументована промова.

Beweisregel *f* правило доказування; ◇ an ~ gebunden sein бути пов'язаним правилами доказування; gesetzliche ~ правило доказування, передбачене законом.

Beweisrisiko *n* ризик приведення доказів.

Beweissammlung *f* збирання доказів, збір доказів.

Beweissicherung *f* забезпечення доказів; ◇ ~ beantragen клопотати про забезпечення доказів.

Beweissicherungsgutachten *n* експертиза на предмет збереження доказів.

Beweissicherungsverfahren *n* провадження з забезпечення доказів, порядок забезпечення доказів; ◇ gerichtliches ~ судове провадження з забезпечення доказів.

Beweisstück *n* речовий доказ; ◇ ~ für eine Straftat доказ злочину; zulässiges ~ допустимий доказ, доказ визнається.

Beweistatsache *f* доказовий факт.

Beweistermin *m* 1) термін подання доказів; 2) засідання суду з метою перевірки доказів (у цивільному процесі).

Beweisthema *n* предмет доказування.

Beweistheorie *f* теорія доказів.

Beweisurkunde *f* доказовий документ.

Beweisurteil *m* постановою суду про долучення доказів.

Beweisverbot *n* неприпустимі докази (у випадках, зазначених у законі); ◇ strafprozessuales ~ кримінально-процесуальне недопущення доказів.

Beweisverbotslehre *f* вчення про неприпустимість доказів.

Beweisverfahren *n* процес доказування.

Beweisvermutung *f* презумпція доведеності, доказова презумпція.

Beweisvertrag *m*, *ict* договір про надання доказів.

Beweisvorbringen *n* надання доказів; ◇ neues ~ надання нових доказів.

Beweiswert *m* доказова цінність.

Beweiswürdigung *f* оцінка доказів (судом); ◇ gebundene ~ формальна оцінка доказів; unvoreingenommene ~ неупереджена оцінка доказів.

Beweiszeichen *n* речовинний знак, що може служити доказом.

Beweiszulassung *f* долучення доказів.

Bewerber *m* заявник.

Bewerbung *f* 1) заявка; 2) заява, прохання; ◇ ~ um einen Auftrag заявка на отримання замовлення.

Bewertung *f* 1) оцінка; 2) підрахунок, розрахунок, обчислення; 3) біржова котирування; ◇ ~ beweglicher Sachen оцінка рухомого майна; ~ der Schriftmerkmale оцінка ознак почерку; ~ des Bodens оцінка землі; ~ des Individualverhaltens оцінка індивідуальної поведінки; ~ von Schriftfehlern оцінка зна-

чення помилок у листі; rechtliche ~ правова оцінка (напр. злочини).

Bewertungsfreiheit *f* свобода оцінки.

Bewertungsgesetz *n* закон про оцінку майна, що підлягає обкладенню податком.

Bewertungsgrundsätze *m, pl* правила оцінки.

Bewertungskonto *n, buch.*

рахунок взаємних заліків.

Bewertungsmethode *f* метод вартісної оцінки основних і оборотних коштів.

Bewertungsmodus *m* спосіб оцінки.

Bewertungsnorm *f* оціночна норма.

Bewertungspreis *m* ціна, що відображає "реальну вартість" (напр. залишкову).

Bewertungsprüfung *f* випробування якості.

Bewertungsprüfverfahren für und Systeme Computer *n* методика перевірки й оцінки систем і комп'ютерів.

Bewertungsreserven *f, pl* оціночні резерви, дострокова амортизація (частина квазівласних коштів).

Bewiesenheit *f* доведеність.

Bewilligung *f* 1) згода, дозвіл; 2) асигнування (грошових коштів), надання кредиту, відкриття кредиту; ◇ ~ zum Geschäftsbetrieb швейц. дозвіл діяльності підприємства.

Bewilligungsverfahren *n* дозвільний порядок виникнення юридичних осіб.

bewirken *vt* заподіювати.

bewirtschaften *vt* 1) керувати господарством, вести господарство; 2) обробляти (землю); 3) відати (грошовими коштами, встановлювати контроль напр. з боку держави).

Bewirtschaftung *f* 1) управління господарством, ведення господарства, господарське використання; 2) обробка землі, землекористування; 3) раціональне використання (продуктів, товарів), карткова система розподілу.

Bewirtschaftungspflicht *f* обов'язок раціонального використання землі, обов'язок сільськогосподарських підприємств забезпечувати створення системи раціонального землекористування і поставку державі сільськогосподарської продукції (колиш. НДР).

ewuchern *vt* використовувати в корисливих цілях, наживатися.

Bewußtsein *n* свідомість; ◇ ~ der Rechtswidrigkeit des Verhaltens усвідомлення протиправності поведінки; gesellschaftliches ~ суспільна свідомість; individuelles ~ індивідуальна свідомість.

Bewußtseinsinhalt *m* зміст свідомості; ◇ tatbezogener ~ пов'язаний зі злочином зміст свідомості.

Bewußtseinsstand *m* рівень свідомості.

Bewußtseinsstörung *f* розлад свідомості; ◇ an ~ leiden страждати розладом свідомості; krankhafte ~ хворобливе порушення свідомості; tiefgreifende ~ глибокий розлад свідомості.

bezahlt *adj* сплачено.

Bezahlung *f* 1) плата, оплата, виплата; 2) погашення, покриття, компенсація; 3) винагорода, гонорар; ◇ ~ des Entschädigungsbetrages сплата компенсації, (за заподіяну шкоду); ~ in Naturalien натуроплата, оплата в натурі.

Bezeichnung *f* назва, найменування, позначення, маркування.

bezeugen *vt* свідчити, давати свідчення, підтверджувати як свідок.

Bezieht *m* обвинувачення.

Bezeichnung *f* звинувачення; ◇ falsche ~ неправдивий донос, обмова.

beziehen *vt* отримувати (напр. доходи, пенту); 2) купувати; 3) замовляти (напр. товар).

Bezieher *m* 1) одержувач (напр. доходів, пенти); 2) покупець.

Beziehung *f* 1) ставлення; 2) відношення; ◇ kriminalitätsfördernde ~ ставлення, що сприяє злочинності; rechtliche ~ правовідносини; tatbezogene ~ des Täters zur Gesellschaft злочинне ставлення злочинця до суспільства.

Beziehungen *pl* відносини, стосунки, зв'язки; ◇ ~ anknüpfen встановлювати, зв'язки; ~ aufheben припиняти відносини; ~ aufnehmen встановлювати (дипломатичні) відносини; ~ herstellen встановлювати (дипломатичні) відносини; ~ unterhalten підтримувати відносини; ~ zu auswärtigen Staaten відносини з іноземними державами; außenpolitische ~ міжнародні відносини; auswärtige ~ міжнародні відносини; diplomatische ~ дипломатичні відносини; friedensgefährdende ~ відносини, які загрожують миру; gesellschaftliche ~ суспільні відносини; gespannte ~ напружені відносини; gutnachbarliche ~ добросусідські відносини (напр. між країнами або народами); konsularische ~ консульські відносини; persönliche ~ особисті відносини (напр. при з'ясуванні причин вчинення злочину); vermögensrechtliche ~ майнові відносини, речові відносини; verwandtschaftliche ~ родинні стосунки; völkerrechtliche ~ міжнародно-правові відносини; wirtschaftliche ~ економічні відносини; господарські відносини, zwischenmenschliche ~ міжособистісні відносини.

bezeichnen *vt* нумерувати; ◇ sich ~ обчислюватися (такими сумами).

Bezirk *m* 1) район, ділянка, округ; 2) округ (одиниця адміністративного поділу кол. НДР); 3) районне відділення.

Bezirksanwalt *m*, *швейц.* прокурор окружного суду.

Bezirksarbeitsgericht *n* окружний суд по трудових справах (колиш. НДР).

Bezirksbehörde *f* окружне управління.

Bezirksbeschwerdekornmission *f* окружна комісія по розгляду скарг у сфері соціального страхування (колиш. НДР).

Bezirksbürgermeister *m* районний бургомістр, бургомістр міського району.

Bezirksgericht *n* окружний суд (колиш. НДР), дільничний суд (Австрія, Швейцарія).

Bezirksgerichtsdirektor *m* голова окружного суду, директор окружного суду (колиш. НДР).

Bezirksgerichtssprengel *m* дільниця (Австрія, Швейцарія).

Bezirksinspektion *f* окружна інспекція.

Bezirksjugendamt *n* окружний відділ у справах молоді, районний у місті відділ у справах молоді (колиш. НДР).

Bezirksnotar *m* окружний нотаріус (Баден-Вюртемберг, ФРН).

Bezirksnotariat *n* окружний нотаріат, окружна нотаріальна контора.

Bezirksrat *m* 1) бецирксрат, окружна рада (виконавчий орган влади в окрузі); 2) член бецирксрата, член окружної ради (Баварія).

Bezirksregierung *f* уряд округу, адміністрація округу.

Bezirksrichter *m* дільничний суддя (Австрія, Швейцарія).

Bezirksstaatsanwaltschaft *f* окружна прокуратура (колиш. НДР).

Bezirkstag *m* 1) бециркстаг, окружні збори депутатів (колиш. НДР); 2) бециркстаг (Баварія).

Bezirksvermessungsamt *n* окружна межева служба.

Bezirksverordnetenversammlung *f* збори представників міського району (Західний Берлін).

Bezirksvertragsgericht *n* окружний арбітраж (колиш. НДР).

Bezirksvertreter *m* окружний торговий представник.

Bezirksvertretung *f* районне представництво (Австрія).

Bezirksverwaltung *f* районне управління (Західний Берлін).

Bezogene *m* платник за переказним векселем.

Bezogener *m* трасат, платник за переказним векселем.

Bezollung *f* обкладення митом.

Bezug *m* 1) отримання, придбання; 2) покупка, закупівля; 3) замовлення (напр. товару); 4) придбання старими акціонерами нових акцій "своєї" компанії; \diamond *unrechtmäßiger* ~ von Krankengeldern незаконне отримання допомоги по непрацездатності.

Bezüge *pl* зарплата, доходи, платня; \diamond ~ von der Sozialversicherung отримання допомоги по соціальному страхуванню.

bezüglich *adv* щодо, з приводу, щодо.

Bezugsaktie *f* знову випущена акція (при збільшенні акціонерного капіталу).

Bezugsaktien *pl* нові акції в старій компанії.

Bezugsanweisung *f* доручення на купівлю.

Bezugsbedingungen *pl* умови покупки, умови закупівлі.

Bezugsberechtigung *f* 1) право на отримання; 2) право на купівлю; 3) право страхувальника надавати третім особам повноваження на отримання всієї або частини страхової суми.

Bezugserklärung *f* письмова декларація про надання переваги на придбання нових акцій (при збільшенні акціонерного капіталу).

Bezugsgenehmigung *f* дозвіл на отримання, дозвіл на придбання.

Bezugsgröße *f* вихідна величина, коефіцієнт для перерахунку різнорідних показників; 2) обсяг надходжень.

Bezugskalkulation *f* калькуляція закупівельної ціни.

Bezugskosten *pl* вартість доставки, транспортні витрати.

Bezugsmenge *f* обсяг купівлі.

Bezugsprämie *f* плата за опціон премія за опціон (право купівлі-продажу цінних паперів за встановленим курсом).

Bezugspreis *m* 1) імпортна ціна, закупівельна ціна; 2) передплатна ціна.

Bezugsrecht *n* переважне право акціонера на придбання нових акцій (при збільшенні акціонерного капіталу).

Bezugsschein *m* 1) талон, картка (на отримання дефіцитного товару); 2) купон, акції, купон облігації; 3) квитанція (про прийом підписки).

Biandrie *f* двомужність.

Bieter *m* 1) учасник аукціону, учасник розпродажі; покупець, що пропонує певну суму; 2) учасник відкритого конкурсу, що пропонує умови здійснення конкурсного проекту.

Bietungsgarantie *f* сума, внесена в якості гарантії своєї пропозиції.

Bigamie *f* бігамія, двошлюбність.

Bigamist *m* двомужність.

Bilanz *f* баланс, підсумок; ◇ buchhalterische ~ бухгалтерський баланс.

Bilanzbestätigung *f* затвердження балансу.

Bilanzgleichung *f* балансова ув'язка.

Bilanzierung *f* 1) зведення балансу; 2) підведення підсумків; 3) ув'язка (елементів балансу).

Bilanzierungsebene *f* рівень складання балансу (підприємства, галузі і т. п.).

Bilanzierungsverordnung *f* постанова про порядок балансування (колиш. НДР).

Bilanzkontinuität *f* принцип наступності балансів за різні періоди.

Bilanzverlängerung *f* збільшення балансової суми.

bilateral *adj* двосторонній (напр. угода).

Bilateralgeschäft *n* двостороння угода.

Bildaufnahmen *pl* фотознімки, фотографії; ◇ heimlich hergestellte ~ фотознімки, виконані прихованою камерою.

Bildmarke *f* товарний знак.

Bildschirmtext *m* 1) текст на екрані дисплея, набраний на екрані текст; 2) назва служби інтерактивного відеотексту Федерального поштового відомства ФРН; 3) відеотекст, система інтерактивної відеографії, телеком; 4) комп'ютерна пошта, електронна пошта.

Bildung *f* 1) формування, освіта, створення, установа, виникнення; ◇ ~ der Gesamtstrafe визначення розмірів остаточного покарання за сукупністю (злочинів); ~ krimineller Vereinigungen формування злочинних об'єднань, освіта злочинних об'єднань; nachträgliche ~ einer Gesamtstrafe призначення додаткового покарання за сукупністю (злочинів).

Bildungs- und Erziehungseinrichtungen *pl* установи системи виховання і освіти (напр.. ясла, школи).

Bildungs- und Erziehungswesen *n* система виховання і освіти.

Bildungs- und Kulturniveau *n* освітній і культурний рівень.

Bildungsgesetz *n* закон про освіту.

Bildungsprivileg *n* привілей на освіту.

Bildungsstand *m* рівень освіти, культурний рівень.

Bildungsstufe *f* рівень освіти, рівень культури.

Bildvorlage *f* пред'явлення фотографій (підозрюваного потерпілому або свідку для впізнання).

bill of lading *англ.* коносамент.

Bill of Rights *англ.* Біль про права (прийнятий в Англії в 1689 р.).

billig *adj* дешевий, справедливий.

Billigkeit *f* справедливість, правомірність; ◇ nach ~ по справедливості.

Billigkeitserlaß *m* зниження податків з міркувань справедливості, звільнення від податків за міркувань справедливості.

Billigung *f* схвалення, згода, санкція; ◇ ~ von Straftaten схвалення кримінально караних діянь; öffentliche ~ von Verbrechen публічне схвалення злочинів.

Billigungsfrist *f* термін схвалення.

Bindung *f* 1) залежність; 2) зобов'язання; 3) з'єднання, скріплення, зв'язок; 4) імобілізація, заморожування (кошти); ◇ gesamthänderische ~ спільне зобов'язання.

Bindungen *pl* зв'язку, відносини, зобов'язання; ◇ völkervertragliche ~ зобов'язання за міжнародними договорами.

Bindungsermächtigung *f* повноваження здійснювати бюджетні витрати, що виходять за рамки одного бюджетного року.

Bindungsform *f* вид зв'язку; ◇ ~ der Buchstabenelemente вид зв'язку елементів букв почерку.

Bindungsklausel *f* зв'язуюче застереження (контракту).

Binnenfischerei *f* рибальство у внутрішніх водоймах.

Binnenkonnossement *n* коносамент при морських перевезеннях.

Binnenschiffahrtsgesetz *n* закон про судноплавство по внутрішнім водам.

Binnenschiffahrtsrecht *n* право судноплавства по внутрішнім водам.

Binnenschiffahrtssachen *pl* цивільні справи щодо спорів, пов'язаних з використанням внутрішніх вод в цілях судноплавства.

Binnenschiffsregister *n* реєстр суден внутрішнього судноплавства.

Binnenschiffsversicherung *f* страхування суден, що використовуються в повідомленні по внутрішнім водним шляхам.

Binnenstaaten *m* держави, що не мають виходу до моря.

Binnentransportversicherung *f* страхування внутрішніх перевезень.

Binnenwasserstraßenverkehrsordnung *f* правила судноплавства по внутрішніх водних шляхах.

Binnenzoll *m* внутрішнє мито (в рамках єдиного митного союзу).

Binnenzollamt *n* внутрішня митниця.

Binomialstreuung *f* біноміальна варіація (у криміналістичній статистиці).

Bioinformatik *f* біоінформатика.

Biosicherheit *f* біобезпека.

Biotechnologie *f* 1) біотехнологія; 2) генна інженерія.

biotechnologisch *adj* біотехнологічний.

Bioterrorismus *m* біотероризм.

bisexuell *adj* бісексуальний.

Bissmarke *f* укусу, слід укусу.

Bissspur *f* слід укусу.

Bissverletzung *f* рана від укусу, пошкодження від укусу.

Bitte *f* прохання, прохання, клопотання; \diamond eine ~ abschlagen відмовляти у проханні; eine ~ gewähren задовольняти прохання.

Bittgesuch *n* прохання, клопотання.

Bittschrift *f* прохання, клопотання.

Bittsteller *m* прохач.

Betriebskrankenkasse *f* фабрично-заводська лікарняна каса, фабрично-заводська страхова каса.

Blackbox *f* чорний ящик.

blankett *n* 1) чистий (незаповнений) бланк (чека, векселя, акції); 2) бланкетне зобов'язання.

Blankettfälschung *f* підробка (незаповненого підписаного) бланка.

Blankettstrafgesetz *n* кримінальний закон з бланкетною диспозицією.

Blankettverfügung *f* бланкетна диспозиція.

Blanko *n* 1) чистий (незаповнений) бланк; 2) *fin.* незабезпечений вексель, незабезпечений чек; \diamond in ~ girieren робити банківський передавальний напис; in ~ kaufen купувати по відкритому рахунку; in ~ verkaufen здійснювати термінові угоди.

blanko 1) бланковий, відкритий, незаповнений (напр. про чек); 2) незабезпечений (напр. про векселі).

Blanko-Giro *n* бланковий індосамент, бланковий передавальний напис.

Blankoakzept *n* бланковий акцепт (векселя).

Blankogiro *n* бланковий індосамент, бланковий передавальний напис.

Blankoindossament *n* індосамент (передавальний напис), який містить тільки підпис індосанта і не вказує конкретного одержувача платежу.

Blankoindossant *m* бланкоіндосант.

Blankokredit *m* бланкокредит, незабезпечений кредит, кредит без покриття.

Blankoscheck *m* бланковий чек.

Blankovollmacht *f* загальна довіреність, генеральна довіреність, необмежене повноваження на представництво.

Blankowechsel *m* бланковий вексель.

Blankoession *f* бланкова цесія (передача цінного папера внаслідок вчинення бланкового напису).

Bleiabschlagverfahren *n* метод виявлення слідів свинцю.

Bleigeschoss *m* свинцеві снаряди (дріб, куля, картеч).

Bleistift-, Kugelschreiber- und Schreibmaschinenschriften *pl* тексти, написані олівцем, кульковою ручкою і на друкарській машинці.

Blende *f* райдужна оболонка (очей).

blind *adj* 1) сліпий; 2) несправжній, фальшивий, фіктивний (про угоду).

Blindenfürsorge *f* система державного забезпечення сліпих.

Blindenhilfe *f* допомога сліпим.

Blindenpflegegeld *n* грошова допомога, що виплачується на відшкодування особливих витрат, пов'язаних зі сліпотою.

Blindgänger *m* бомба, що не розірвалася, снаряд, що не розірвався.

Blitzgesetz *n* закон про зміни до кримінального кодексу Західної Німеччини від 30.08.1951 р.

Verkehrslärmschutzverordnung *f* постанова про захист від транспортного шуму.

Blockfloating *m* груповий флоутінг, зобов'язання окремих країн зі спільної стабілізації обмінних курсів (у рамках ЕС).

Blockfreiheit *f* неприєднання до блоків, позаблоковість.

blockieren *vt* блокувати.

Blockierspur *f* слід від коліс (машини) при русі «юзом».

Blockierung *f* блокування.

Blockstelle *f* блокпост (залізничний).

Blödigkeit *f* слабоумство, ідіотія.

Blödsinn *m* слабоумство, ідіотія.

Blokposten *m* блокпост.

Blutalkohol *m* вміст алкоголю в крові.

Blutalkoholanalyse *f* аналіз крові на вміст алкоголю.

Blutalkoholbestimmung *f* аналіз крові на алкоголь, аналіз крові на вміст алкоголю, визначення вмісту алкоголю в крові.

Blutalkoholgehalt *m* вміст алкоголю в крові.

Blutalkoholkonzentration *f* концентрація алкоголю в крові.

Blutalkoholspiegel *m* 1) рівень вмісту алкоголю в крові; 2) прилад для визначення вмісту алкоголю в крові.

Blutalkoholuntersuchung *f* дослідження крові на вміст алкоголю.

Blüten

Blüten *pl*, *розм.* підроблені грошові знаки, фальшиві паперові гроші.

Blutentnahme *f* аналіз крові, взяття крові на аналіз, взяття проби крові.

Bluterguß *m* крововилив, кровотеча.

Blutgruppe *f* група крові.

Blutgruppengutachten *n* експертиза для встановлення групи крові.

Blutgruppennachweis *m* дослідження групи крові, встановлення групи крові.

Blutgruppenuntersuchung *f* (обов'язкове) дослідження групи крові.

Blutmal *n* синець.

Blutnachweis *m* встановлення наявності слідів крові, спосіб виявлення слідів крові.

Blutprobe *f* аналіз крові; \diamond eine ~ anordnen проводити аналіз крові.

Blutrache *f*, *ісм.* кровна помста.

Blutschande *f* інцест, кровозмішення.

Blutschänder *m* кровозмішувач.

blutschänderisch *adj* кровозмішувальний.

Blutschutzgesetz *n* закон про охорону "чистоти раси" (в гітлерівській Німеччині).

Blutspitzer *m* бризки крові, криваві бризки.

Blutspur *f* слід крові, кривавий слід.

Blutspurenmaterial *n* матеріал, на якому залишені сліди крові.

Blutstropfen *m* крапля крові.

Blutsverwandtschaft *f* кровне споріднення.

Blutung *f* кровотеча.

Blutuntersuchung *f* дослідження крові, аналіз крові.

Blutvergiftung *f* зараження крові (напр. у результаті теракту із застосуванням хімічної або біологічної зброї).

Blutverlust *m* втрата крові.

blutverschmiert *adj* забруднений кров'ю.

Blutvorprobe *f* попереднє встановлення наявності крові, спосіб перевірки кровоподібних речовин.

Boden *m* 1) земля, ґрунт; 2) земля, земельне володіння, земельна ділянка; \diamond ~ der Kriminalität ґрунт для злочинності; den ~ in Volkseigentum überführen передавати землю у народне надбання, передавати землю у всенародне надбання; volkseigener ~ націоналізована земля.

Bodenanteil *m* 1) (земельний) наділ; 2) земельний пай; 3) дохід від землі, переданої у сільськогосподарський кооператив (кол. НДР).

Bodenaufteilung *f* розподіл землі.

Bodenbesitz *m* земельне володіння, землеволодіння.

Bodenbesitzer *m* землевласник.

Bodenbuch *n* поземельна шнурова книга (кол. НДР)

Bodeneigentum *n* земельна власність, власність на землю; \diamond persönliches ~ особиста земельна власність; privates ~ приватна власність на землю; staatliches ~ державна власність на землю.

Bodeneigentumsform *f* форма земельної власності.

Bodeneigentumsverhältnisse *pl* відносини земельної власності.

Bodenentzug *m* позбавлення землі.

Bodenerwerb *m* придбання землі.

Bodenfonds *m* земельний фонд; \diamond einheitlicher staatlicher ~ єдиний державний земельний фонд; landwirtschaftlicher ~ сільськогосподарський земельний фонд.

Bodengesetz *n* земельний закон.

Bodengesetzgebung *f* земельне законодавство.

Bodengutschrift *f* виплата доходу за землю селянину, який став членом сільськогосподарського кооперативу (кол. НДР).

Bodenkataster *m* державний земельний кадастр.

Bodenkredit *m* іпотечний кредит.

Bodenkreditbank *f* іпотечний банк, земельний банк, кредитний банк.

Bodenkreditpfandbrief *m* заставний лист (напр. документ іпотечного банку).

Bodenmonopol *n* монополія на землю.

Bodennutzer *m* землекористувач.

Bodennutzung *f* землекористування; \diamond forstwirtschaftliche ~ лісгосподарське землекористування; genossenschaftliche ~ кооперативне землекористування; kleingärtnerische ~ землекористування, городників і садівників; persönliche ~ особисте землекористування.

Bodennutzungsbeziehungen *pl* відносини землекористування.

Bodennutzungsbuch *n* земельна книга.

Bodennutzungsgebühr *f* податок за користування землею.

Bodennutzungsgemeinschaft *f* товариство по спільному користуванню землею.

Bodennutzungsrecht *n* право землекористування.

Bodennutzungssystem *n* система землекористування.

Bodennutzungsverhältnisse *pl* відносини землекористування.

Bodennutzungsverordnung *f* положення про землекористування.

Bodenordnung *f* 1) сукупність відносин, пов'язаних з власністю на землю та землекористуванням; 2) землеустрій.

Bodenpacht *f* оренда землі.

Budenprinzip *n* принцип ґрунту (*принцип встановлення громадянства*).

Bodenprobenvergleich *m*, *крим.* порівняння зразків ґрунту.

Bodenrecht *n* земельне право.

Bodenrechtsnorm *f* земельно-правова норма.

Bodenrechtssubjekt *n* суб'єкт земельного права.

Bodenreform *f* земельна реформа.

Bodenreformfonds *m* фонд земель, конфіскованих у ході земельної реформи, фонд земельної реформи (*кол. НДР*).

Bodenreformurkunde *f* документ про передачу землі в рамках земельної реформи.

Bodenreformverordnung *f* постанова про земельну реформу.

Bodenrente *f* земельна рента.

Bodenschätzung *f* оцінка ґрунту, бонітування ґрунту.

Bodenspekulation *f* спекуляція землею.

Bodenspuren *pl* сліди ґрунту, частинки ґрунту.

Bodensteuer *f* поземельний податок.

Bodenstreitigkeiten *pl* спори про землю.

Bodenübertragung *f* передача землі у користування сільськогосподарського кооперативу.

Bodenvergleichsuntersuchung *f*, *крим.* порівняльне дослідження ґрунту.

Bodenverteilung *f* розподіл землі.

Bodenzins *m* 1) плата за оренду землі; 2. поземельний податок.

bodmen *vi* брати позику під заставу судна, брати позику під заставу вантажу.

Bodmerei *f* бодмерея, позика під заставу судна, позика під заставу вантажу.

Bodmereibrief *m* бодмерейний договір.

Bodmereigeber *m* кредитор за бодмереєю.

Bodmereigeschaft *n* угода з бодмереї, угода позички під заставу судна, угода позички під заставу вантажу.

Bodmereigläubiger *m* кредитор за бодмереєю.

Bodmereivertrag *m* бодмерейний договір, договір бодмереї.

Bogenmuster *n* дуговий візерунок (*папілярних ліній*).

Bohrspuren *pl*, *крим.* сліди свердління.

Bolschewik *m* більшовик.

National-Bilschewik *m* націонал-більшовик.

Bombenexplosion *f* вибух бомби.

Bon *m* 1) талон, ордер 2) банківський чек 3) чек (*касовий*), свідоцтво про сплату товару 4) квитанція, розписка.

Bond *m* облігація.

Bonifikation *f* 1) відшкодування, винагорода, боніфікація 2) *ком.* знижка за збитки в результаті усушки (*а також забруднення, тощо*).

Bonität *f* 1) кредитоспроможність, платоспроможність, солідність (*фірми, банку, тощо*); 2) добротність (*напр. векселя*), доброякісність (*товару*) 3) *с.-г.* бонітет, продуктивність.

Bonitätsprüfung *f* перевірка кредитоспроможності.

Boniteur *m* оцінювач, таксатор.

Bonus *m* 1) бонус, премія, додаткова винагорода; 2) знижка, експортна премія.

Bordbescheinigung *f* розписка капітана про прийняття вантажу на борт судна.

Bordereau *n*, *фр.* 1) бордеро, опис паперів (*у справі*); 2) супровідний лист.

Bordkonnossement *n* бортовий коносамент.

Borg *m* позика; \diamond auf ~ nehmen взяти позику.

Borger *m* боржник.

Borgerei *f* позика.

Borggeber *m* позикодавець.

Borgkauf *m* покупка в кредит.

Borgnehmer *m* боржник.

Borgvertrag *m* договір кредиту.

borgweise *adv* в борг.

Börse *f* біржа.

Börsenarbitrage *f* біржовий арбітраж.

Börsenaufsicht *f* біржовий нагляд.

Börsenauftrag *m* біржове доручення.

Börsenausschuß *m* біржовий комітет, біржова котирувальна комісія.

Börsenrengericht *n* біржовий суд честі.

Börsengericht *n* біржовий арбітраж.

Börsengeschäft *n* біржова угода.

Börsengesetz *n* закон про біржі та біржові угоди.

Börsenkammer *f* 1) суд у справах про біржі; 2) орган нагляду за біржами.

Börsenmakler *m* біржовий маклер, біржовий посередник.

Börsennotar *m* біржовий нотаріус.

Börsennotierung *f* біржове котирування.

Börsenordnung *f* біржовий статут, біржовий статут.

Börsenpapiere *pl* біржові папери, що котируються на біржі.

Börsenpreis *m* біржова вартість, курс (*напр. акцій*).

Börsenrat *m* біржовий комітет.

Börsenschieber *m* біржовий спекулянт.

Börsenschiedsgericht *n* біржовий арбітраж.

Börsenschluß *m* 1) закриття біржі; 2) мінімальна вартість цінних паперів, що допус-

- кається для біржових операцій; 3) виграш (*біржовий*).
- Börsenschwindel** *m* біржове шахрайство, недобросовісні біржові угоди.
- Börsensensal** *m* біржовий брокер, біржовий маклер.
- Börsenstatut** *n* біржовий статут, біржовий статут.
- Börsenstraftat** *f* біржовий злочин.
- Börsentermingeschäft** *n* біржова угода на термін, термінова біржова угода.
- Börsenverkehr** *m* біржові угоди, біржовий обіг.
- Börsenverwaltung** *f* біржова адміністрація.
- Börsenvorstand** *m* 1) біржовий комітет; 2) правління біржі.
- Börsianer** *m* біржовик.
- Böser Glaube** *m* недобросовісність.
- Böses im Sinne haben** замислювати недобре.
- Bösgläubigkeit** *f* недобросовісність.
- Bosheit** *f* озлобленість; \diamond ~ des Individuums озлобленість індивіда (*розглядається кримінологією як причини злочинності*).
- böswillig** *adj* зловмисний.
- Böswilligkeit** *f* зловмисність умислу, навмисність злodianня.
- Bot** *n* пропозицію, розпродаж з аукціону.
- Botschaft** *f* 1) послання (*глави уряду або держави*), звернення (*до народу*); 2) посольство.
- Botschafter** *m* посол; \diamond den ~ abberufen відкликати посла; den ~ akkreditieren, акредитувати посла; ~ austauschen обмінятися послами; den ~ zurückziehen відкликати посла; außerordentlicher und bevollmächtigter ~ надзвичайний і повноважний посол; bevollmächtigter ~ повноважний посол.
- Botschaftsangehörige** *m* співробітник посольства.
- Botschaftspersonal** *n* персонал посольства.
- Botschaftsrat** *m* радник посольства.
- Botschaftsrecht** *n* посольське право.
- Botschaftssekretär** *m* секретар посольства.
- Boykott** *m* бойкот; \diamond den ~ verhängen оголошувати бойкот.
- Boykottdrohung** *f* погроза бойкотом.
- Boykotthetze** *f* зловмисний заклик до бойкоту, цькування інакомислячих.
- boykottieren** *vt* бойкотувати.
- Bracke** *f* 1) бракування, контроль, бракераж; 2) контрольно-перевірочний пункт.
- Brand** *m* пожежа; \diamond in ~ setzen підпалювати; in ~ stecken підпалювати.
- Brandassekuranz** *f* страхування від вогню, страхування від пожежі.
- Brandausbruchszeit** *f* час виникнення пожежі.
- Brandausbruchzeit** *f* час виникнення пожежі.
- Brandbekämpfungsvorschrift** *f* протипожежні правила, правила протипожежної охорони.
- Brandbrief** *m* 1) письмова погроза вчинити підпал; 2) вимагання (*в листі*).
- Brandentschädigung** *f* відшкодування збитків від пожежі.
- Brandentstehung** *f* виникнення пожежі.
- Brandentstehungsstelle** *f* місце виникнення пожежі.
- Brandermittler** *m* особа, що розслідує справу про пожежу.
- Brandermittlung** *f* розслідування пожежі.
- Brandermittlungssache** *f* справа про розслідування пожежі.
- Brandfolge** *f* наслідок пожежі.
- Brandgefahr** *f* небезпека пожежі; \diamond in ~ bringen наражати на небезпеку пожежі.
- Brandgefährdungsdelikt** *n* злочин, що виражається в погрозі підпалом, злочин, пов'язаний з небезпекою виникнення пожежі.
- Brandgefahrenklasse** *f* пожежонебезпеки.
- Brandkataster** *m* пожежний кадастр, опис застрахованого від вогню майна.
- Brandlegung** *f* підпал.
- Brandlegungsmittel** *n* засіб підпалу.
- Brandleiche** *f* обгорілий труп.
- Brandobjekt** *n* об'єкт пожежі.
- Brandort** *m* місце пожежі.
- Brandschaden** *m* збиток від пожежі.
- Brandschadensschätzung** *f* оцінка збитку від пожежі.
- Brandschadensversicherung** *f* страхування від пожежі.
- Brandschatzung** *f, icm.* грабіж під загрозою підпалу міста або палаючого міста.
- Brandschutz** *m* протипожежний захист, протипожежні заходи.
- Brandschutzanlage** *f* установка протипожежного захисту.
- Brandschutzanordnung** *f* припис щодо протипожежного захисту, інструкція з протипожежного захисту.
- Brandschutzbeauftragte** *m* уповноважений з протипожежного захисту.
- Brandschutzkontrolle** *f* орган контролю за протипожежною безпекою.
- Brandschutzordnung** *f* правила протипожежної безпеки на підприємстві.
- Brandschutzverantwortliche** *m* особа, відповідальна за протипожежну безпеку.
- Brandschutzvorschrift** *f* положення про протипожежний захист.

Brandsicherheit *f* протипожежна безпека.

Brandspur *f* слід пожежі.

Brandstätte *f* згарище.

Brandstelle *f* згарище.

Brandstifter *m* палій, особа, яка вчинила підпал.

Brandstiftung *f* підпал; \diamond eine ~ begehen вчинити підпал; eine ~ verüben вчинити підпал; direkte ~ прямий підпал; einfache ~ простий підпал; fahrlässige ~ необережний підпал; indirekte ~ непрямий підпал; schwere ~ кваліфікований підпал; unmittelbare ~ безпосередній підпал; vorsätzliche ~ умисний підпал.

Brandstiftungsmittel *n* засіб підпалу.

Branduntersuchung *f* розслідування підпалу.

Branduntersuchungsbericht *m* звіт про результати розслідування пожежі.

Brandursache *f* причина пожежі.

Brandverhütung *f* запобігання пожежі.

Brandverhütungsmaßnahmen *pl* профілактичні протипожежні заходи.

Brandverlauf *m* характеристика протікання пожежі.

Brandversicherung *f* страхування від вогню.

Branntwein *m* горілка; \diamond dem ~ unterliegen ставати алкоголіком.

Break-Even-Point *m*, *англ.* точка мінімальний обсяг збуту, що забезпечує повне відшкодування поточних витрат.

Bremsausgangsgeschwindigkeit *f* початкова швидкість гальмування.

Bremsprüfgerät *n* прилад для випробування гальм (*автотранспортних засобів*).

Bremsspur *f* слід гальмування.

Bremsspurlänge *f* довжина сліду при гальмуванні.

Bremsverzögerung *f* уповільнення при гальмуванні.

Bremsverzögerungsschreiber *m* самописець уповільнення при гальмуванні.

Bremsweg *m* гальмівний шлях.

Bremswegberechnung *f* розрахунок гальмівного шляху.

Brennpunkt *m* зона інтенсивності злочинності.

Brief *m* 1) лист, послання; 2) *заст.* грамота, документ, акт, посвідчення; 3) вексель, цінний папір; 4) курс продавців, "пропозиція".

Brieffälschung *f* підробка листа.

Briefgeheimnis *m* таємниця листування.

Briefgrundpfandrecht *n* іпотечне право, заставне право.

Briefgrundschuld *f* (*грошовий*) борг, забезпечений зворотньою іпотекою.

Briefgut *m* вантаж, що йде з товаросупровідним документом.

Briefhypothek *f* іпотека, підтверджена (*інотечним*) актом, оборотна іпотека.

Briefkontrolle *f* цензура листування.

Briefkopf *m* бланк відправника.

Briefmarkenfälschung *f* підробка поштових марок.

Briefrecht *n* право, забезпечене зворотньою іпотекою.

Briefschuld *f* (*грошовий*) борг, забезпечений зворотньою іпотекою.

Briefübergabe *f* передача документа.

Briefunterdrückung *f* приховування кореспонденції.

Brigadeegoismus *m*, *крим.* "бригадний" егоїзм.

Bringschuld *f* борг, що підлягає сплаті за місцем проживання кредитора.

Bringungsrecht *n* право на доставку.

Brokerhaus *n* брокерська фірма.

Bruch *m* 1) поломка, тріщина, розлом, злам; 2) розрив (*відносно*), порушення (*договору*); \diamond ~ des Völkerrechts порушення міжнародного права; ~ eines Siegels зрив друку.

Bruchlinie *f*, *крим.* лінія зламу.

Bruchprüfer *m* аудитор, бухгалтер-ревізор; \diamond vereidigter ~ присяжний бухгалтер-ревізор.

Bruchspuren *pl*, *крим.* сліди зламу.

Bruchteil *m* частка в загальній власності.

Bruchteilfruchtnießer *m* особа, що користується прибутком з часткової частини майна.

Bruchteilsberechtigung *f* право на частку майна товариства, право на частку майна компанії.

Bruchteilseigentum *n* спільна часткова власність.

Bruchteilseigentümer *m* частковий власник

Bruchteilsversicherung *f* страхування (*певної*) частки майна.

Brüsseler Reaktorschiffabkommen *n* Брюссельська угода про використання атомних суден.

Bruttoeinkommen *n* валовий дохід.

Bruttoerlös *m* валова виручка, валовий дохід.

Bruttoinlandsprodukt *n* валовий національний продукт, сукупний суспільний продукт (*включає споживання, інвестиції, чистий експорт ін.*).

Buch *n* (*бухгалтерська*) книга.

Buchauszug *m* виписка з (*бухгалтерської*) книги.

Buchbestand *m* наявність бухгалтерських книг, готівка за бухгалтерськими книгами.

buchen *vt* проводити за бухгалтерськими книгами, робити бухгалтерську проводку, проводити за рахунками бухгалтерського обліку; \diamond auf ein Konto ~ занести на рахунок.

Büchereinsicht *f* перегляд бухгалтерських книг, перевірка бухгалтерських книг.

Buchersitzung *f* набувальна давність щодо майна, внесеного в книгу, яке не належить його власнику.

Buch-ertrag *m* прибуток за бухгалтерськими рахунками.

Buchforderung *f* грошова вимога за торговими книгами.

Buchführung *f* бухгалтерія, ведення бухгалтерського обліку, бухгалтерський облік, облік; \diamond *doppelte* ~ подвійна система бухгалтерського обліку; *einfache* ~ проста система бухгалтерського обліку; *kameralistische* ~ камеральна система бухгалтерського обліку.

Buchführungs- und Aufzeichnungspflicht *f* обов'язок ведення бухгалтерського обліку та звітності.

Buchführungsformular *n* обліковий регістр.

Buchführungspflicht *f* обов'язок ведення бухгалтерських книг.

Buchführungsunterlagen *pl* бухгалтерська документація.

Buchführungsvorschriften *pl* порядок бухгалтерського обліку.

Buchgeld *n* 1) гроші на рахунку (*безготівкові*); 2) гроші на вклад, банківський рахунок (*є засобом платежу*).

Buchgeldbestände *pl* суми на рахунках.

Buchgeldvolumen *n* загальна сума коштів на рахунках.

Buchgewinn *m* прибуток, відображається тільки в бухгалтерських рахунках (*напр. у разі санації при об'єднанні акцій компанії*).

Buchhaltungswerte *pl* бухгалтерські дані, дані бухгалтерського обліку.

Buchhypothek *f* іпотека, зареєстрована в земельній книзі.

Buchkredit *m* кредит по відкритому рахунку (*напр. кредит, здійснюваний на основі дебетових операцій*).

Buchrecht *n* право, забезпечене іпотекою, зареєстрованою в земельній книзі.

Buchsachverständige *m, f* експерт-бухгалтер, спеціаліст з бухгалтерської експертизи.

Buchschuld *f* борг, забезпечений іпотекою, зареєстрованою в земельній книзі.

Buchstaben *pl* абзац; \diamond *steigende* ~ *крим.* висхідний рядок.

Buchungsanzeige *f* авізо про занесення суми на рахунок.

Buchungsbeleg *m* звітний документ, виправдувальний бухгалтерський документ.

Buchungsposten *m* стаття бухгалтерського обліку.

Buchungssatz *m* 1) рахункова формула; 2) проводка; \diamond *einfacher* ~ проста проводка; *zusammengesetzter* ~ складна проводка.

Buchwert *m* балансова вартість.

Buchwertabschreibung *f* амортизаційні відрахування виходячи з балансової вартості.

Buddhismus *m, rel.* Буддизм.

Budget *n* бюджет.

Budgetanweisungen *pl* кошторисні асигнування.

Budgetgliederung *f* бюджетна класифікація.

budgetieren *vt* 1) скласти кошторис; 2) скласти бюджет.

Budgetierung *f* складання кошторису.

Budgetkosten *pl* кошторисна вартість.

Budgetposten *m* бюджетна стаття.

Budgetrecht *n* бюджетне право.

Bühnenaufführungsrecht *n* право постановки.

Bühnenaufführungsvertrag *m* договір на постановку вистави.

Bulkladung *f* навантаження вантажів насипом.

Bulle *m* "бик", біржовик, який грає на підвищення.

Bullion *n* злиток (*золота*), золоті (*срібні*) монети, що продаються на вагу.

Bund *m* союз, ліга, федерація, союзна держава, федеративна держава.

bundbrüchig *adj* 1) те, що порушує союзний договір; 2) віроломний.

Bundesabgabe *f* федеральний податок, федеральний збір.

Bundesagenture *n* федеральне агентство.

Bundesamt *n* федеральне відомство; \diamond ~ für den Verfassungsschutz федеральне відомство по охороні конституції.

Bundesanstalt *f* федеральне відомство; \diamond ~ für Arbeitsvermittlung und Arbeitsversicherung федеральне відомство з працевлаштування і страхування по безробіттю; ~ für Flugsicherung федеральне відомство з безпеки повітряних сполучень

Bundesanwalt *m* федеральний прокурор.

Bundesanwaltschaft *f* федеральна прокуратура.

Bundesarbeitsgericht *n* федеральний суд по розгляду трудових спорів.

Bundesassisen *pl* федеральний суд присяжних (*Швейцарія, Австрія*).

Bundesaufsicht *f* нагляд за дотриманням федеральних законів у землях.

Bundesaufsichtsamt *n* федеральне відомство; \diamond ~ für das Versicherungswesen федеральне відомство по нагляду за діяльністю страхових компаній.

Bundesausbildungsförderungsgesetz *n* федеральний закон про сприяння освіті.

Bundesbank *f* Федеральний банк.

Bundesbeamte *m* чиновник федеральної установи, федеральний чиновник.

Bundesbeamtenrecht *n* сукупність норм, що регулюють положення федеральних чиновників.

Bundesbedienstete *m* службовець федеральної установи.

Bundesbehörde *f* органи федеральної влади (ФРН, Австрія).

Bundesbesoldungsgesetz *n* закон про оклади федеральних чиновників.

Bundesbesoldungsrecht *n* право, що регулює розмір окладів федеральних чиновників.

Bundesbürger *m* 1) австрійський громадянин; 2) громадянин ФРН.

Bundesbürgerschaft *f* 1) австрійське громадянство; 2) громадянство ФРН.

Bundesdatenschutzgesetz *n* Федеральний закон про захист персональних даних.

Bundesdienst *m*, *австр.* федеральна служба.

Bundeseid *m* клятва на вірність федерації, клятва на вірність союзу

bundeseigen *adj* федеральний.

bundeseinheitlich загально федеральний.

Bundesetat *m* федеральний бюджет.

Bundesexekutivorgan *n* федеральний виконавчий орган.

Bundesexekutivrat *m* федеральна виконавча рада, союзне виконавче віче (Югославія).

Bundesfahndungsamt *n* федеральне бюро розшуку.

Bundesfarben *pl* кольори національного прапора ФРН.

Bundesfinanzhof *m* Федеральний фінансовий суд.

Bundesgebiet *n* територія федерації.

Bundesgebührenordnung für Rechtsanwälte *f* федеральний закон про порядок винагороди послуг адвоката.

Bundesgendarmerie *f* федеральна жандармерія (Австрія).

Bundesgenosse *m* союзник

Bundesgenossenschaft *f* союз держав, федерація.

Bundesgericht *n* федеральний суд (Швейцарія, ФРН); ♦ Oberstes ~ Верховний федеральний суд.

Bundesgerichtsentscheid *m* рішення федерального суду.

Bundesgerichtshof *m* Федеральний суд (верховний суд ФРН).

Bundesgesetz *n* 1) федеральний закон (Австрія); 2) закон ФРН.

Bundesgesetzgebung *f* федеральне законодавство (Австрія, ФРН).

Bundesgrenzschutz *m* федеральна прикордонна охорона.

Bundesgrenzschutz-Laufbahnverordnung *f* розпорядження про проходження служби федеральної прикордонної охорони.

Bundeshaushalt *m* федеральний бюджет (ФРН, Австрія).

Bundeshaushaltsplan *m* проект федерального бюджету.

Bundesjagdgesetz *n* федеральний закон про обмеження полювання.

Bundesjustizminister *m* федеральний міністр юстиції.

Bundesjustizministerium *n* федеральне міністерство юстиції.

Bundeskabinett *n* урядовий кабінет ФРН.

Bundeskanzlei *f* 1) канцелярія федерального канцлера; 2) федеральна канцелярія (Швейцарія).

Bundeskanzler *m* 1) федеральний канцлер (ФРН, Австрія); 2) президент (Швейцарія).

Bundeskanzleramt *n* 1) канцелярія федерального канцлера; 2) державна канцелярія федерації (Австрія).

Bundeskartellamt *n* Федеральне відомство з нагляду за діяльністю картелів.

Bundeskasse *f* Федеральне казначейство (ФРН, Швейцарія).

Bundeskindergehdgesetz *n* федеральний закон про допомогу багатодітним сім'ям.

Bundesknappschaft *f* товариство по соціальному страхуванню гірників.

Bundeskriminalamt *n* федеральне управління кримінальної поліції.

Bundeskriminalpolizeiamt *n* федеральне управління кримінальної поліції.

Bundesland *n* 1) земля (територіальний підрозділ ФРН); 2) провінція (Австрія).

Bundesminister *m* федеральний міністр (ФРН, Австрія); ♦ ~ des Auswärtigen федеральний міністр закордонних справ; ~ des Innern федеральний міністр внутрішніх справ.

Bundesministeriengesetz *n* закон про федеральні міністерства.

Bundesministerium *n* федеральне міністерство (ФРН, Австрія); ♦ ~ der Justiz федеральне міністерство юстиції; ~ des Innern федеральне міністерство внутрішніх справ; ~ für wirtschaftliche Zusammenarbeit (BMZ) Федеральне міністерство економічного співробітництва.

Bundesmitglied *n*, *іст.* член Ліги націй.

Bundesmonopolverwaltung *f* федеральне управління торгівлею товарами, продаж яких оголошена монополією федерації.

Bundesnachrichtendienst *m* федеральна служба розвідки і контррозвідки.

Bundesoberbehörden *pl* федеральні органи державного управління.

Bundesparlament *n* федеральний парламент.

Bundespatentgericht *n* Федеральний патентний суд.

Bundespersonalausschuss *m* Федеральний комітет, що займається розробкою проектів положень про службовців окремих галузей державного апарату.

Bundespolizei *f* федеральна поліція (*Австрія*).

Bundespolizeibeamtengesetz *n* закон про чиновників федеральної поліції.

Bundespolizeibehörde *f* федеральний поліцейський орган влади.

Bundespolizeidirektion *f* управління федеральної поліції (*Австрія*).

Bundespolizeigesetz *n* федеральний закон про поліцію.

Bundespolizeikommissariat *n* федеральний поліцейський комісаріат (*Австрія*).

Bundespräsident *m* 1) федеральний президент (*ФРН, Австрія*); 2) президент Швейцарської Конфедерації.

Bundespräsidialamt *n* канцелярія федерального президента.

Bundesprüfstelle *f* Федеральна цензурна установа.

Bundesrat *m* 1) *бундесрат* (палата земель у парламентах *ФРН і Австрії*); 2) федеральна рада (уряд) Швейцарської Конфедерації; 3) депутат палати земель (*Австрія*)

Bundesrechnungshof *m* Федеральна рахункова палата.

Bundesrecht *n* федеральне право.

Bundesrechtspflege *f* судочинство в *ФРН*.

Bundesregierung *f* федеральний уряд (*ФРН, Австрія*).

Bundesrepublik Deutschland Федеративна Республіка Німеччина, *ФРН*.

Bundesrichter *m* федеральний суддя.

Bundesschuld *f* федеральний (державний) борг.

Bundesschuldbuch *n* федеральна боргова книга (заснована у *ФРН* законом від 13.12.1949 р.).

Bundesschuldenverwaltung *f* федеральне управління зі стягнення боргів.

Bundesseuchengesetz *n* федеральний закон про боротьбу з епідеміями.

Bundessiegel *m* федеральна гербова печатка.

Bundessozialgericht *n* федеральний суд із соціальних питань.

Bundessozialhilfegesetz *n* федеральний закон про надання соціальної допомоги.

Bundesstaat *m* федеративна держава, союзна держава, федерація, держава-член федерації.

Bundesstaatlichkeit *f* федеративна державність.

Bundesstempel *m* гербова марка (*Австрія*).

Bundessteuern *pl* федеральні податки.

Bundessteuerrecht *n* федеральне податкове право (*ФРН, Австрія*).

Bundesstrafergericht *n* федеральний суд по кримінальних справах.

Bundesstrafergerichtsbarkeit *f* підсудність федерального суду у кримінальних справах.

Bundesstrafrecht *n* федеральне кримінальне право (*Швейцарія*).

Bundesstrafregister *m* федеральний кримінальний реєстр, картотека судимостей.

Bundesstrafvollzugsgesetz *n* федеральний закон про виконання покарань.

Bundestag *m* бундестаг.

Bundestagsabgeordnete *m* депутат бундестагу.

Bundestagsauflösung *f* розпуск бундестагу.

Bundestagswahl *f* вибори в бундестаг.

Bundesurlaubsgesetz *n* Федеральний закон про надання відпусток (*ФРН*).

Bundesverbände *pl* федеральні спілки; \diamond ~ der Krankenkassen федеральні спілки лікарняних кас; ~ der Sozialversicherungsträger федеральні спілки соціально застрахованих

Bundesverfassung *f* 1) Федеральна Конституція (*ФРН, Австрія*); 2) Конституція Швейцарської Конфедерації.

Bundesverfassungsgericht *n* Федеральний Конституційний Суд (*ФРН, Австрія*).

Bundesverfassungsgerichtsgesetz *n* Закон про Федеральний конституційний суд.

Bundesverfassungsgesetz *n* Федеральний конституційний закон.

Bundesverfassungsnovelle *f* додаток і зміна Федеральної Конституції (*ФРН, Австрія*).

Bundesverfassungsrichter *m* суддя Федерального Конституційного Суду.

Bundesverkehrsregister *m* федеральна картотека реєстрації транспортних пригод.

Bundesverordnung *f* припис союзу, припис федерації.

Bundesversammlung *f* федеральні збори (державно-правовий інститут *ФРН, Австрії і Швейцарії*).

Bundesversicherungsamt *n* федеральне відомство страхування.

Bundesversicherungsanstalt *f* федеральне відомство страхування; \diamond ~ für Angestellte федеральне відомство страхування службовців.

Bundesvertrag *m* федеральний договір.

Bundesverwaltung *f* 1) федеральна адміністрація; 2) федеральне управління (*Австрія*).

Bundesverwaltungsgericht *n* федеральний адміністративний суд.

Bundesverwaltungsgerichtsbarkeit *f* юрисдикція федерального адміністративного суду.

Bundesveje *n* союзне віче (*Югославія*).

Bundeswahlgesetz *n* федеральний закон про вибори в бундестаг (*ФРН, 1956 р.*).

Bundeswasserstraßen *pl* водні шляхи, що знаходяться у віданні федерації.

Bundeswehr *f* бундесвер (*збройні сили ФРН*).

Bundeswehrdisziplinaranwalt *m* військовий прокурор.

Bundeszentralregister *m* федеральний централізований орган судової статистики.

Bundeszivilrecht *n* цивільне право ФРН.

Bundeszusammenschluss *m* федеральне об'єднання; \diamond ~ für Straffälligenhilfe федеральне об'єднання допомоги засудженим.

Bundeszwang *m* примус федеральної землі до виконання федеральних обов'язків.

Bündnis *n* союз; \diamond ~ lösen розірвати союз; ein ~ schließen укласти союз; atlantisches ~ Атлантичний союз, НАТО.

Bündnisvertrag *m* союзний договір.

Bündnisvertragsrecht *n* право укладення міжнародних союзів.

Bürge *m* поручитель, гарант; \diamond einen ~ stellen уявити поручителя.

bürgen *vi* ручаться, поручитися, відповідати (*за кого-н.*).

Bürgenbürge *m* поручитель поручителя.

Bürgenhaftung *f* відповідальність поручителя.

Bürger *m* 1) громадянин 2) міський житель, городянин, міщанин 3) буржуа, бюргер, обиватель, міщанин; \diamond geschäftsfähiger ~ дієздатний громадянин; handlungsunfähiger ~ недієздатний громадянин; kriminellgefährdeter ~ громадянин, який може вчинити злочин; nichtstraffälliger ~ громадянин, не скоїв злочину.

Bürgerbegehren *n* громадянська ініціатива.

Bürgerberatungsstelle *f* довідково-консультативний відділ місцевої виконавчої ради (*кол. НДР*).

Bürgerbeteiligung *f* участь громадян.

Bürgerbrief *m* посвідчення про прийняття до громадянства.

Bürgerkrieg *m* громадянська війна.

Bürgermeister *m* 1) бургомістр; 2) бургомістр, голова міської, районної (*у місті*), громадських зборів депутатів (*кол. НДР*).

Bürgermeistertestament *n* заповіт, зроблений від імені заповідача в присутності бургомістра (*дається у випадках, коли з яких-н. причин заповідач не міг написати заяву власноруч*).

Bürgerpflicht *f* громадянський обов'язок, громадянський обов'язок; \diamond seine ~ ausüben виконувати свій громадянський обов'язок, виконувати свій громадянський обов'язок.

Bürgerrecht *n* 1) право громадянства; 2) право кантонів (*Швейцарія*); \diamond ~ entziehen позбавляти права громадянства; ~erwerben отримувати права громадянства.

Bürgerrechtbewegung *f* рух за громадянські права.

Bürgerrechte *pl* цивільні права.

Bürgerrechtsgesetzgebung *f* законодавство про громадянські права.

Bürgerschaft *f* 1) громадяни; 2) городяни, міщани; 3) парламент (*в деяких землях і містах ФРН*).

Bürgerstand *m* 1) буржуазія, бюргерство, *іст.* третій стан; 2) жителі міста.

Bürgertum *n* буржуазія.

Bürgerfrieden *m* громадянський мир, *іст.* заборона застосування насильства всередині стін середньовічних міст.

Bürgin *f* 1) поручительниця; 2) заручниця.

Bürgschaft *f* порука, гарантія; \diamond ~ für den Havariefall гарантія на випадок аварії; ~ leisten давати гарантію, ручатися, брати на поруки; ~ übernehmen брати на поруки; gegen ~ freilassen передавати на поруки; gegenseitige ~ взаємне поручительство, gesetzliche ~ встановлена законом порука; persönliche ~ особиста порука; selbstschuldnerische ~ солідарне поручительство.

Bürgschaftsbestellung *f* надання поруки.

Bürgschaftsbrief *m* гарантійний лист.

Bürgschaftserklärung *f* 1) заява про взяття на поруки (*нідсудного*); 2) прийняття на себе поруки; 3) гарантійний лист; \diamond eine ~ unterschreiben підписати заяву про взяття на поруки.

Bürgschaftsklausel *f* поручительське застереження.

Bürgschaftsstellung *f* надання поруки.

Bürgschaftssumme *f* 1) сума поруки; 2) прийняття на себе поруки.

Bürgschaftsverpflichtung *f* зобов'язання поруки.

Bürgschaftsvertrag *m* договір поруки.

Büro *n* 1) бюро, контора, канцелярія, примальна (*посадової особи*); 2) місце служби, установа; ◇ ~ des Bundeskanzlers канцелярія федерального канцлера; ~ für Neuererbewegung бюро у справах новаторів (*кол. НДР*); ~ für Rechtsberatung юридична консультація; ~ für Urheberrechte бюро з авторських прав (*кол. НДР*).

Bürochef *m* завідувач бюро, завідувач конто-рою, начальник канцелярії.

Bürogehilfe *m* конторський службовець.

Büroprinzip in der Verwaltung принцип єдино-начальності в управлінні.

Bürovorsteher *m* начальник канцелярії.

Buße *f* 1) спокутування провини; 2) штраф, пеня, покаання; ◇ eine ~ auferlegen накласти штраф; eine ~ beantragen пред'являти вимогу про сплату штрафу; j-m die ~ erlassen звільнити від сплати штрафу; mit einer ~ belegen оштрафувати накласти штраф; zu einer ~ verurteilen засудити до штрафу.

büßen *vi* 1) спокутувати провину; 2) бути пока-раним, поплатитися (*за що-н.*); 3) *швейц.* обкладати штрафом.

Büßfertigkeit *f* каяття, покаання.

Bußgang *m* публічне покаання.

Bußgeld *n* грошовий штраф.

Bußgeldbescheid *m* рішення про стягнення гро-шового штрафу.

Bußgeldbetrag *m* сума грошового штрафу.

Bußgeldkatalog *m* каталог з обліку стягнутого штрафу.

Bußgeldverfahren *n* (*судове*) провадження про відшкодування грошового збитку.

Bußzahlung *f* сплата штрафу.

C

Cachot *n*, *фр.*, *іст.* 1) (*підземна*) в'язниця; 2) суворий арешт.

caf *фр.* вартість, страхування, фрахт.

Call-Geschäft *n* онкольна угода (*у якій покупець заздалегідь обумовлює кількість, якість і термін поставки біржового товару*).

Callgeld *n* одноденна позика.

Calo *m* природний спад товару.

Cangbild *n* хода.

Cannabiskonsument *m* споживач індійської коноплі (*гашишу*).

Cannabisprobierer *m* особа, що починає спо-живати індійську коноплю (*гашиш*).

Carantenstellung *f* становище гаранта, позиція гаранта; ◇ ~ beim Unterlassungsdelikt пози-

ція особи, зобов'язаної діяти у випадку зло-чинної бездіяльності.

cargo *англ.* морський вантаж.

Cargo-Geschäft *n* угода щодо морського ван-тажу, що перебуває у дорозі.

Carilis *лат.* Карл (*ім'я короля в позначеннях англійських законів*).

Carnet (de passages) *n*, *фр.* документи на авто-мобіль для транзитного перетину держав-ного кордону.

Carnet-ATA *n* універсальна митна декларація для транзитних вантажів.

Carnet-TIR *n* єдина декларація на транзит ван-тажів (*для автомобільних і контейнерних перевезень*).

Carry back *англ.* відшкодування збитків.

Carte *f* повноваження; ◇ ~ blanche *фр.* необме-жені повноваження; ~ geben представляти необмежені повноваження.

case law *m* прецедентне право.

Cash *n*, *англ.* за готівковий розрахунок; ◇ ~ and carry (*англ.*) продаж за готівку без доставки.

Cash-and-carry-Klausel *f* умова договору про продаж за готівку без доставки; ◇ ~flow *англ.* перевищення готівки сумарних дохо-дів фірми над готівковими витратами (*нако-пичення з невивченого прибутку + аморти-зація + непередбачені надходження + непередбачені витрати*).

Cashgeschäft *n* угода платежу готівкою.

casus *лат.* ◇ ~ belli *лат.* казус беллі (*формаль-ний привід для оголошення війни*); ~ foederis *лат.* випадок, при якому вступають в силу зобов'язання, що випливають з договору.

casum dominus sentit *лат.* наслідки випад-кової загибелі покладаються на власника, наслідки випадкової втрати речі поклада-ються на власника.

Causa *f* *лат.* 1) причина, правова підстава, привід, мотив; 2) судова справа, процес; 3) предмет правового спору; ◇ in ~ у справі; ~ célèbre *фр.* сенсаційна судова справа.

Europäischer Zollrat, Customs Cooperative Council *m* Рада митного співробітництва Європи, Європейська рада митного співро-бітництва, ЄГТС.

Diplomatisches Korps, Corps diplomatique *n* дипломатичний корпус.

Chancengleichheit *f* рівність можливостей.

Chancenungleichheit *f* нерівність можливостей.

car load *m*, *n*, *англ.* завантаження у вагон.

copy *f*, *англ.* копія, примірник.

Cracker *m* зломщик програм, хакер.

Aktivitäten *pl* діяльність, дії, акції; ◇ polizeiliche ~ поліцейські операції, акції поліції.

cash order *m*, *англ.* замовлення з оплатою готівкою.

certificate of insurance *англ.* страховий сертифікат, страховий поліс.

Chantage *f*, *фр.* шантаж, здирництво.

Chaostage *pl. іст.* дні хаосу.

Charakter *m* характер, властивість, особливість;
 ◇ *bürokratischer* ~ бюрократичний характер;
gediegener ~ врівноважений характер; *ein haltungsloser* ~ слабкий характер; *ein herber* ~ суворий характер; *hilfsmittelhaften* ~ haben носити характер допоміжного засобу;
ein niedriger ~ низький характер, підлий характер; *eine solche Handlung paßt nicht zu seinem* ~ подібний вчинок суперечить його характеру; *ungestümer* ~ шалений характер;
vertraulichen ~ haben носити конфіденційний характер; *das wirft ein bedenkliches Licht auf seinen* ~ це кидає тінь на нього, це його характеризує з поганої сторони; *den ~ der Gegend bestimmen* визначити особливості місцевості; *den ~ des Zufälligen haben* носити випадковий характер.

charakterarm *adv* слабохарактерний, безхарактерний

Charakterbildung *f* формування характеру.

Charakterdeformation *f* деформація характеру, зміна характеру.

Charaktereigenschaft *f* властивість характеру, риса характеру.

charakteristisch *adj* характерний, типовий.

Charakterologie *f* вчення про характер, характерологія.

charakterschwach *adj* слабохарактерний, безхарактерний.

Charakterverhärtung *f* жорстокість характеру (*злочинця*).

Charakterzug *m* 1) риса характеру; 2) характерна риса.

Charge *f*, *фр.* посада, чин, звання; ◇ *~ d'affaires* *дип.* повірений у справах.

chargieren *vt* уповноважувати.

Charta *f* хартія, історичний документ; ◇ *~ der Vereinten Nationen* Статут Організації Об'єднаних Націй.

Charte *f*, *фр.* хартія, основний закон, статут.

Charter *m* чартер, оренда, найм судна.

Charterauftrag *m* фрахтовий ордер.

Charterer *m* фрахтувальник (*судна*).

chartern *vt* зафрахтовувати судно, наймати судно.

Charterpartie Konnossement *n* чартерний коносамент.

Charter Schiff *n* судно, надане для морського перевезення вантажів на підставі чарту.

Charterung *f* фрахтування (*судна*).

Charterung *m* повітряне сполучення на основі договорів, чартерний авіарейс.

Charterverkehr *m* повітряне сполучення на основі чартерних договорів перевезення вантажів, морське сполучення на основі чартерних договорів перевезення вантажів.

Chartervertrag *m* договір про фрахтування, чартер партія.

Chartuluria *лат.* збори копій документів.

Chat *n* чат, он-лайнова бесіда (*листування*) в Інтернет.

chatten *розм.* чатитись, брати участь в чаті.

Chauvinismus *m* шовінізм.

Chauvinist *m* шовініст.

chauvinistisch *adj* шовіністичний.

Chef *m* керівник, начальник; ◇ *~ des Protokolls* начальник протокольного відділу.

Chefdelegierte *m*, *дип.* глава делегації.

Chiffrebrief *m* шифрований лист.

Chiffredepesche *f* шифрована телеграма.

Chiffrerecht *n* право користуватися шифром.

Chiffreschrift *f* секретний шрифт.

Chiffreur *m*, *фр.* шифрувальник.

chiffrieren *vt* шифрувати.

Chiffrierschlüssel *m* ключ шифру, шифрувальний ключ.

Chirograph *n*, *іст.* боргова розписка.

Chomageversicherung *f* страхування по безробіттю та втраті житла.

Cia, Compania *f* факціонерне товариство (*в іспаномовних країнах*).

CIA-Sprecher *m* джерело з ЦРУ (*про людину*).

Circa-Aufträge *pl* біржові доручення із зазначенням приблизного курсу.

circaKlausel *f* застереження про допуск (*напр. про припустиме відхилення від обумовленої кількості*).

civil law *англ.* цивільне право.

Claim *n*, *англ.* вимога, домагання, претензія, рекламація.

clausula *лат.* умова, застереження, особливий пункт у договорі, особливий пункт у законі.

clausula rebus sic stantibus *лат.* застереження про те, що контракт залишається в силі тільки при незмінності умов, у яких він був укладений; застереження про те, що договір зберігає силу, якщо загальна ситуація залишиться без змін.

Clearing *n*, *англ.* 1) кліринг, взаємне погашення платежів без використання готівкових грошей; 2) залік взаємних вимог через розрахункову палату; ◇ *~ und Zahlungsabkommen* клірингова та платіжна угода, ◇ *bilaterales* ~

двосторонній кліринг; dreiseitiges ~ тристоронній кліринг.

Clearingabkommen *n* клірингова угода.

Clearingverkehr *m* клірингові операції, кліринг.

Clerk *m* 1) службовець, клерк, 2) судовий секретар, секретар суду.

Clusteranalyse *f* вибіркове обстеження, групова вибірка.

Cocom Liste *f* список обмежень на експорт товарів і технологій в комуністичні країни.

Cocom Problematik *f* коло питань KOKOM.

Cocom, Coordinating Committee of EastWest Trade Policy *f* комітет з координації експорту стратегічних товарів (між Сходом і Заходом), KOKOM.

Code civil цивільний кодекс (Франція).

Code de commerce *m, іст.* комерційний кодекс (Франції).

Code *m, фр.* кодекс.

Codex Hammurabi *m* Кодекс Хаммурапі.

codex juris canonici *лат.* кодекс канонічного права.

Codex *m* кодекс.

Common law *англ.* звичайне право.

compensatio criminum *лат.* зустрічне обвинувачення (в подружній зраді) як спосіб захисту за позовом про розлучення.

Computer *m* комп'ютер, персональний комп'ютер (ПК), обчислювальна машина (ОМ), обчислювальний пристрій (ОП), електронна обчислювальна машина (ЕОМ).

Computerbetrug *m* комп'ютерне шахрайство.

Computercode *m* комп'ютерний код; \diamond illegaler ~ незаконний комп'ютерний код.

computerisiert *adj* комп'ютеризований.

Computerkriminalität *f* злочинність, пов'язана з використанням обчислювальної техніки.

Computermissbrauchversicherung *f* страхування комп'ютерних ризиків, страхування комп'ютерів від зловживань

Computerpiraterie *f* піратство, незаконне використання програмного продукту, незаконне копіювання програм, комп'ютерне піратство.

Computerprogramm *n* комп'ютерна програма, програма для комп'ютера.

Computersachkenner *m* фахівець з комп'ютерів.

Computerschwindel *m* комп'ютерне шахрайство.

Computersoftware *f* програмне забезпечення.

Computersteuerung *f* комп'ютерне управління, управління обчислювальною машиною, управління за допомогою ЕОМ.

Computertechnik *f* обчислювальна техніка, комп'ютерна техніка.

Computertechnologie *f* комп'ютерна технологія.

Computerverbrechen *n* злочин, скоєний за допомогою комп'ютера.

Computervirus *m* комп'ютерний вірус.

Computervision *f* машинний зір, система технічного зору.

Computerzentrum *n* обчислювальний центр (ОЦ).

condictio *лат.* вимога з безпідставного збагачення.

condictio causa data, causa non secuta *лат.* претензія на повернення, обумовлена ненастанням результату, на який розраховувала особа.

condictio causa finita *лат.* претензія на повернення внаслідок відокремлення первинних законних підстав.

condictio indebiti *лат.* позов про повернення втраченого помилково.

condictio ob turpem vel injustam causam *лат.* претензія на повернення, обумовлена тим, що взяті суми були використані протизаконно.

condictio possessionis *лат.* претензія на повернення присвоєного.

condictio sine causa *лат.* претензія на повернення незаконно придбаних грошових сум.

conditio *лат.* умова.

conditio facti *лат.* фактична умова.

conditio juris *лат.* правова умова, юридична умова.

conditio sine qua non *лат.* необхідна умова.

conference terms *англ.* умови конференції.

Congress *m* конгрес.

constitutum *лат.* 1) постанова, закон; 2) умова, домовленість; 3) виклик до суду.

constitutum possessorium *лат.* умова вступу у володіння через безпосереднього власника.

Container *m, англ.* контейнер.

Containerfrachtaukommen *n* обсяг контейнерних перевезень.

Containerfrachter *m* контейнеровоз.

Containerschiff *n* морський контейнеровоз.

contempt of court *m, англ.* неповага до суду.

ContentDiebstahl *m* крадіжка контенту, злодійство інформаційного наповнення Інтернет-сторінки.

conto, a conto *adv* в рахунок.

contra bonos mores *лат.* проти добрих звичаїв.

contra legem *лат.* всупереч закону.

contracting out *англ.* відмова від будь-якого правочину з метою забезпечення іншої пра-

вової вигоди, відмова від будь-якого правочину з метою забезпечення іншої економічної вигоди.

contractus *лат.* договір.

Control *англ.* управління.

Controlling *т* контролінг, аналіз господарської діяльності підприємства.

Copyright *п* право видання, авторське право, \diamond das ~ einholen отримувати авторське право.

Copyrightverletzung *ф* порушення авторського права.

corner *англ.* корнер (*спекулятивна скупка акцій і товарів на біржі*).

Corps diplomatique *п, фр.* дипломатичний корпус.

corpus delicti *лат.* 1) речовий доказ; 2) склад злочину.

corpus juris *лат.* звід законів.

Corpus juris Civilis *п, лат., іст.* звід законів Юстиніана.

cost and insurance *англ.* вартість і страхування (*ціна включає витрати по страхуванню*).

cost insurance freight *англ.* сіфвартість, страхування, фрахт (*ціна включає витрати зі страхування і фрахт*).

cost: cost and freight *англ.* вартість і фрахт (*ціна включає вартість доставки до місця призначення*).

Coup d'etat *т фр.* державний переворот, путч.

Courtage *т* 1) маклерський збір; 2) винагорода за посередництво банківського маклеру.

Courtoisie *т, фр.* ввічливість; \diamond das ~ Courtoisie міжнародна ввічливість.

crawling peg *англ.* плавна фіксація (*політика обмеженої рухомості обмінного курсу*).

crossed check *англ.* кросирований (*перекреслений*) чек.

cujus regio ejus religio *лат., іст.* “чия територія, той і відає віросповіданням” (*принцип в Німеччині в епоху Реформації*).

culpa *лат.* вина, необережність.

culpa in abstracto *лат.* прояв загальної недбалості у справах.

culpa in concreto *лат.* відсутність точності, яку слід застосовувати в особистих справах, відсутність старанності, яку слід застосовувати в особистих справах.

culpa in contrahendo *лат.* вина при укладанні договору.

culpa lata *лат.* груба необережність, груба помилка.

culpa levis *лат.* легка необережність, незначна помилка.

custodia *лат.* 1) арешт, ув'язнення під варту, утримання під вартою; 2) в'язниця; 3) заарештований, ув'язнений.

custodia honesta *лат.* арешт, позбавлений ознак безчестя, почесний арешт.

D

Dachgesellschaft *ф* головне товариство (*акціонерне*), материнська фірма.

Daktyloskopierende *т* особа, що здійснює дактилоскопію злочинця; особа, що здійснює дактилоскопію підозрюваного.

Damnum *п, італ.* 1) збиток; 2) винагорода (*що сплачується банку або приватним кредиторам*) за надання позичок.

darlehen *т* позичати.

Darlehensanspruch *т* вимога, що впливає з договору позики.

Darlehensfinanzierung *ф* фінансування за рахунок отримання позик від третіх осіб.

Darlehenskassenschein *т* зобов'язання позичкової каси.

Darlehensklage *ф* позов про повернення позики.

Darlehensverkehr *т* операції з надання позичок.

darleihen *т* давати позику.

Darleiher *т* кредитор, позикодавець.

Datei *ф* 1) картотека (*даних*), масив даних, база даних, БД; 2) файл.

Daten *п* дані, цифрові дані, відомості, довідки, параметри, характеристики; \diamond neue ~ gewinnen отримувати нові відомості, отримувати нові дані; wir haben keinerlei ~ у нас немає ніяких даних; an der Hand ~ на основі даних, керуючись даними; technische ~ технічні характеристики.

Datenabgleich *т* синхронізація даних.

Datenbank *ф* архів даних, база даних (БД), банк даних, інформаційний банк.

Datenbankmanagementsystem *п* система управління базами даних.

Datendiebstahl *т* розкрадання даних, несанкціоноване копіювання даних.

Datendiebstahl *т* розкрадання даних, несанкціоноване копіювання даних.

Dateneingabe *ф* введення даних (*напр. у базу даних*).

Datenerassung *ф* запис даних, реєстрація даних, збір даних, збір інформації, облік даних.

Datenregistrierung *ф* запис даних, реєстрація даних, облік даних.

Datensammlung *ф* збір даних, збір інформації.

Datenverarbeitung *ф* обробка даних (*інформації*).

Datenverbiegung *f* інтерпретація і подання даних, вилучення інформації з масивів даних, витяг інформації з даних, технологія аналізу сховищ даних, пошук і виділення закономірностей в інформаційному масиві (*базі даних*).

dato *nam.* цього числа, з дня видачі.

Datowechsel *m* датовексель (*вексель зі строком, обчисленим з дня видачі*).

Dauer *f* тривалість, тривалість, (*тривалий*) строк.

Dauerautrag *m* довгострокове доручення (*банку, агенту*).

Dauerbeleg *m* накопичувальний (*рахунковий або обліковий*) документ.

Dauereinziehungsverahren *n* прийом регулярних платежів по перерахуванню.

Dauerertragswert *m* власність, що приносить тривалий час регулярний дохід.

Dauernutzungsrecht *n* право особи, яка не є власником земельної ділянки, на користування нежитловими приміщеннями в межах цієї ділянки.

Dauerrente *f* довічна пенсія.

Dauerschuld *f* довгострокове боргове зобов'язання.

Dauerschuldzinsen *m, pl* відсотки за довгостроковими зобов'язаннями.

Dauerversicherung *f* довгострокове страхування.

Dauerware *f* 1) товар тривалого користування; 2) продукт тривалого зберігання; продукт, що не псується.

dead freight *англ.* мертвий фрахт.

Dealer *m* дилер (*торговий посередник між споживачем і виробником*).

Debakel *n* крах, поразка.

Debet *n* дебет, ліва частина рахунку; \diamond *ins* ~ bringen записати в дебет; *ins* ~ stellen записати на дебет.

Debetnote *f* дебетнота, дебетове авізо (*запис в ліву частину рахунку*).

debitieren *vt* записувати в дебет, дебетувати.

Debitor *m* дебітор, боржник.

Debitorenausalle *pl* дебіторська заборгованість.

Debitorenkontokorrent *n* контокорентний рахунок дебіторської заборгованості.

Debitorenziehungen *pl* 1) перевідні векселі, що виставляються кредитною установою на кредитора; 2) соловекселі дебітора, передані банку; 3) трасування векселів банками на своїх дебіторів.

Debt Equity Swaps *pl, англ.* обмін одних боргових зобов'язань на інші.

Debt Management *n, англ.* контроль і регулювання боргових відносин.

Deckname *m* самовільно взяте прізвище з метою переховування від правосуддя.

Deckung *f* 1) покриття, забезпечення (*векселя*), відшкодування (*витрат*); 2) задоволення (*потроби, потреби*).

Deckungsbeitrag *m* різниця між запланованою виручкою і змінними витратами.

Deckungsbeitragsrechnung *f* маржинальна система калькуляції, калькуляція (*собівартості*) по прямих витратах (*з віднесенням накладних витратної групи продуктів*).

Deckungsbilanz *f* баланс засобів забезпечення зобов'язань.

Deckungsfähigkeit *f* здатність цінних паперів служити покриттям.

Deckungsgeschäft *n* угода в цілях покриття.

Deckungsgrundsätze *pl* законодавчі норми фінансування державних видатків.

Deckungskapital *n* резервний капітал (*для покриття вимог страхувальників*).

Deckungskau *m* купівля-продаж в цілях покриття.

Deckungsmittel *n, pl* 1) бюджетні доходи; 2) забезпечення боргу.

Deckungspolitik *f* заходи центрального банку з забезпечення емісії.

Deckungsstock *m* капітал (*страхового товариства*), за рахунок якого виплачується страхове відшкодування.

Deckungsverhältnis *n* квота покриття.

Deckungsvorschrift *f* офіційне регулювання квоти покриття.

Deckungszusage *f* свідоцтво, що видається страховиком замість договору страхування на певний термін.

deficit spending *англ.* дефіцитне фінансування.

Defizitausgleich *m* усунення дефіциту, вирівнювання балансу.

Defizitdeckung *f* покриття дефіциту.

Defizithaushalt *m* дефіцитний бюджет.

Defizitkredit *m* кредит, спрямований на покриття дефіциту.

Defizitland *n* країна, що має пасивний платіжний баланс.

Defizitsaldo *m* пасивне сальдо.

Deflation *f* дефляція, зростання вартості грошової одиниці у зв'язку з пониженням цін.

deflatorisch *adj* дефляційний; \diamond *deflatorische* ~ дефляційний "розрив" (*перевищення пропозиції над попитом при збереженні старих цін*)

Defraudation *f* 1) приховування, утаювання; 2) розтрата, привласнення.

degagieren *vt* звільняти від зобов'язання.

Deglomeration *f* дегломерация, розсередження.

Dekalo *m* усихання, спад у вазі.

Deklarationsprotest *m* опротестування векселя, при якому власник векселя і особа, відповідальна за векселем, ідентичні.

dekort *m* декорт, знижка (за недоброякісності товару).

dekortieren *vt* робити знижку (при достроковій оплаті товару або за його недоброякісності).

Dekuvert *n* страх., бірж., декувер (різниця між оцінкою майна і страховою сумою, що залишається на ризикі страхувальника).

Delegation *f* 1) делегування, передача прав і відповідальності підлеглому; 2) переведення боргу на іншу особу.

Delikt *n* делікт, правопорушення, протиправна дія; ◇ *völkerrechtliches* ~ міжнародний делікт; *vollendetes* ~ закінчений делікт.

Delikt *n* делікт, правопорушення; ◇ *völkerrechtliches* ~ міжнародний делікт; *vollendetes* ~ закінчений делікт.

Delkredere *n* 1) делькредере (порука комісіонера перед комітентом за виконання договору, укладеного комісіонером з третьою особою); 2) регулююча стаття балансу.

Delkredereprovision *f* комісія за делькредере.

Demenz *f* деменція, недоумство; ◇ *alkoholische* ~ алкогольна деменція; *senile* ~ стареча деменція; *med.* старече недоумство.

Demission *f* відставка (міністра, уряду).

demographisch *adj* демографічний; ◇ ~е *Krise* демографічна криза; ~е *Situation* демографічна ситуація; ~е *Statistik* демографічна статистика.

demokratisch *adj* демократичний; ◇ ~е *Gesetzlichkeit* демократична законність; ~е *Staatstheorie* демократична теорія держави; ~ *gewählter Präsident* демократично обраний президент.

Demonetisierung *f* демонетизація, позбавлення державною владою монет сили обов'язкового засобу платежу та обігу.

demurrage *англ.* демереджа (*штраф за простій судна під навантаженням або розвантаженням понад встановленого терміну*).

Depesche *n* телеграма, спішне повідомлення, депеша; ◇ *verschlüsselte* ~ кодована телеграма.

deponieren *vt* 1) депонувати, вносити у депозит, віддавати на зберігання; 2) давати письмові свідчення.

Deport *m, фр.* депорт (різниця між більш високим курсом касової операції і більш низьким термінової угоди на біржі).

Deportgeschäft *n* пролонгаційна угода, що використовується дилером, який грає на пониження (*термінова/ф'ючерсна угода*).

Depositar *m* 1) зберігач вкладу, зберігач цінних паперів; 2) депозитарій.

Depositenzins *m* відсоток за вкладом.

Depot *n, фр.* 1) склад, депо; 2) внесок, депозит; 3) зберігання відділ вкладів; ◇ *offenes* ~ відкрите зберігання цінних паперів; *verschlossenes* ~ закрите зберігання цінних паперів.

Depotabteilung *f* 1) відділ вкладів та поточних рахунків; 2) відділ зберігання цінностей.

Depotaufbewahrung *f* оцінювання цінних паперів.

Depotaustellung *f* виписка з депозитних рахунків.

Depotauszug *m* виписка з депозитних рахунків.

Depotstellung *f* внесення депозиту.

Depotstimmrecht *n* право участі банку в справах акціонерного товариства, що забезпечується акціями, зданими йому на зберігання.

Depotunterschlagung *f* необов'язкове використання банком депозитів.

Depotwechsel *m* забезпечувальний вексель, що зберігається в банку в якості забезпечення кредиту.

Deputat *n* оплата натурою; ◇ ~ *der in Deputaten gezahlte Lohn* зарплата, що виплачується натурою.

Deputatlohn *m* оплата праці натурою.

Derivationsprinzip *n* дериваційний принцип (*напр. правило "вертикального розподілу", за якого податки з федеральної скарбниці повертаються в регіон, звідки вони надійшли*).

Desinvestitionen *pl* скорочення капіталовкладень, зменшення капіталовкладень.

desorientieren *vt* дезорієнтувати, вводити в оману.

despatch *англ.* діспач (*премія за дострокове навантаження або розвантаження судна*).

destabilisieren *vt* дестабілізувати.

Destinatar *m* одержувач вантажу.

Detailanschlag *m* докладний кошторис.

Detailhandel *m* роздрібна торгівля.

Detailpreis *m* роздрібна ціна.

Detektiv *m* детектив, детектив, агент розшукової поліції.

Detektivbüro *n* розшукове бюро, детективне агентство.

Detektivkamera *f* мініатюрний фотоапарат (для таємної зйомки), шпигунський фотоапарат.

Detektor *m* детектор; ◇ *Lügen* ~ детектор брехні.

Determinante *f, мат.* детермінант, визначник.

Dethesaurierung *f* детезаврація (повернення грошей або дорогоцінних металів в оборот).

Detonation *f* детонація, вибух.

detti, detto, desgleichen *adv* подібним чином.

devinkulieren *vi* перетворювати іменні акції в пред'явницькі.

Devinkulierung *f* перетворення іменних акцій в пред'явницькі.

Devisen *pl* девізи (чеки, перекази, векселі, акредитиви та інші розрахункові кошти в іноземній валюті, які використовуються в міжнародних розрахунках), іноземні банкноти.

Devisenaufkommen *n* загальна сума валютних надходжень.

Devisenbeschaffung *f* забезпечення іноземною валютою, придбання іноземної валюти.

Devisenbewirtschaftung *f* система валютних приписів (регулювання обороту іноземних платіжних засобів з метою стабілізації обмінного курсу).

devisenbringend *adj* такий, що забезпечує надходження іноземної валюти.

Devisendeckungsbescheinigung *f* сертифікат валютного покриття.

Deviseneingang *m* валютні надходження.

Deviseneinnahmen *pl* валютні надходження.

Devisenerwerb *m* забезпечення іноземною валютою, придбання іноземної валюти.

Deviseninländer *m* резидент (особа, яка постійно проживає в країні з даною валютою).

Devisenkorb *m* валютний кошик (набір валют, на основі якого здійснюється перегляд валютних паритетів або курсів).

Devisenlücke *f* валютний дефіцит.

Devisenmangel *m* брак інвалюти.

Devisenordnung *f* впорядкування валютних операцій, регламентація валютних операцій.

Devisenreibetrag *m* частина виручки в інвалюті, що залишається в розпорядженні експортера.

Devisenstock *m* валютні резерви.

Devisentermingeschäft *n* термінова операція з девізами.

Devisenumrechnungsfaktor *m* коефіцієнт перерахунку валют.

Devisenzahlungsausgleich *m* валютний кліринг.

Dichotomie *f* дихотомія.

Dieb *m* злодій; \diamond wurde der verdienten Strafe zugeführt злодій отримав заслужене покарання.

Diebesbande *f* злочинська банда.

Diebstahl *m* крадіжка, крадіжка; \diamond einen ~ bei der Polizei anzeigen повідомити в поліцію про викрадення, заявити в поліцію про крадіжку; einacher ~ крадіжка без обтяжуючих наслідків; *strach.* проста крадіжка; qualifizierter ~ крадіжка зі зломом; räuberischer ~ крадіжка із застосуванням насильства (по відношенню до потерпілого, переслідувачам, тощо), бандитський напад, грабіж.

Dienstauwandsentschädigung *f* відшкодування службових витрат.

Dienstbarkeit *f* сервітут (право користування в певних межах чужим майном).

Dienstbereich *m* коло службових обов'язків.

Diensthabender Gehilfe des Ches des Stabes ЧПНШ, черговий помічник начальника штабу (колиш. СРСР, РФ).

Diensthundeführer *m* провідник службового собаки.

Dienstleister *m* працівник служби побуту.

Dienstleistung *f* послуга, побутове обслуговування.

Dienstleistungen *pl* послуги (так званий 3-й сектор економіки, зокрема, включає торгові послуги, банківську діяльність, страхування, готельний бізнес тощо); \diamond kommerzielle ~ комерційні послуги (послуги, безпосередньо пов'язані з пересуванням товарів фрахт, перевантаження, страхування, складування та ін.).

Dienstleistungsbilanz *f* баланс послуг і некомерційних платежів (частина платіжного балансу).

Dienstverschaffung *f* угода, за якою роботодавець може передавати робочу силу, наявну в його розпорядженні, третій особі.

Dienstzweig zur Bekämpfung von Straftaten zum Nachteil sozialistischen Eigentums БРСС (боротьба з розкраданнями соціалістичної власності та спекуляцією).

Dierenzgeschäft *n* біржова угода на курсову різницю (угода, що не передбачає реальної передачі цінних паперів, а лише сплату різниці між договірною і фактичною ціною на момент поставки).

Dierenzhandel *m* біржова угода на курсову різницю (угода, що не передбачає реальної передачі цінних паперів, а лише сплату різниці між договірною і фактичною ціною на момент поставки).

Dierenzkosten *pl* зміна витрат, різниця витрат.

Dierenzrechnung *f* розрахунок різниці (між двома значеннями свідчень).

Dierenzsteuer *f* податок на різницю.

Dierenzstornierung *f* розірвання договору про передачу курсової різниці.

Digesta *lat.* Дигести Юстиніана.

digital *adj* цифровий.

Diktator *m* диктатор; \diamond sich zum ~ ausschwingen привласнити собі права диктатора.

Diktatur *f* диктатура.

dinglich *adj* речовий.

Direktbezug *m* пряма закупівля.

Direktdiskont *m* облік комерційних векселів безпосередньо в емісійному банку.

Direktionssekretär *m* секретар дирекції.

Direktionssekretärin *f* секретарка дирекції.

Direktorialsystem *n* система керівництва підприємством, при якій вище керівництво і відповідальність зосереджуються в особі директора (або директорів).

Dirigismus *m* дирижизм, система активного державного впливу на економіку.

Disagio *m* дизажіо, різниця між номінальною вартістю облігації та її емісійним курсом.

Diskont *m* дисконт, обліковий відсоток (різниця між номіналом і виплачується сумою при купівлі векселя); \diamond Wechsel in ~ nehmen враховувати вексель.

diskontabel *adj* такий, що можна врахувати, такий що приймається банком до обліку.

Diskontanstalt *f* дисконтний банк, банк, що займається урахуванням зобов'язань.

Diskontbank *f* дисконтний банк, банк, що займається урахуванням зобов'язань.

Diskontfuß *m* облікова ставка.

Diskontgeber *m* облікова контора, що продає вексель на облік.

Diskontgeschäft *n* операція з обліку (купівлі) векселів.

Diskontierung *f* 1) дисконтування (процес, що дозволяє визначити сьогодиншню цінність майбутніх надходжень і/або майбутню цінність сьогодиншніх грошових прибутків застосовується при прийнятті економічних рішень); 2) дисконтування векселів (для банку видача кредиту).

Diskontierungsfaktor *m* дисконтуючий множник.

Diskontkredit *m* кредит дисконтного банку, кредит, що видається при обліку векселів.

Diskontnota *f* опис дисконтованих паперів.

Diskontrechnung *f* калькуляція облікового відсотка, розрахунок облікового відсотка.

Diskontsatz *m* облікова ставка.

Diskontspesen *pl* витрати, пов'язані з дисконтуванням.

Diskontverkehr *m* облікові операції.

Diskontwechsel *m* обліковий вексель.

Diskredit *m* погана репутація, погана репутація.

diskreditieren дискредитувати, створювати погану репутацію.

Diskreditieren *n* дискредитація.

Diskreditierung *f* дискредитація.

Diskretionstage *pl* граціонні (пільгові) дні (для оплати векселя).

Diskriminanzfunktion *f* дискримінантна функція.

Dispache *n* диспаша, розрахунок збитків від загальної аварії.

Disparität *f* невідповідність, розбіжність, диспропорція.

Dispens *m* особливий дозвіл, пільга.

dispensieren *vt* звільняти від виконання зобов'язання.

Displacement Effekt *m* ефект стрибкоподібного зростання державних витрат в надзвичайних обставинах, коли по закінченні цих обставин витрати не знижуються до колишнього рівня.

Disponent *m* 1) диспонент, керуючий, розпорядник; 2) диспонент, уповноважений, довірений торгового підприємства.

Disponibilität *f* 1) готівка (напр. фінансів, товару); 2) можливість маневру (засобами, ресурсами).

dispositionsfähig *adj* дієздатний.

Dispositionsfreiheit *f* вільне розміщення коштів.

Dispositionsapiere *n, pl* 1) документи на право розпорядження; 2) товаророзпорядчі документи.

dispositiv *adj* диспозитивний; \diamond ~ Recht диспозитивне право; ~e Rechtsnorm диспозитивна норма права.

Dispositiv *n* постановлювальна частина (документа).

Dissens *m* розбіжності, розбіжності (сторін при укладенні договору).

Distribution *f* 1) розподіл прибутків і майна за групами населення (або регіонами); 2) розподіл товарів (серед покупців); \diamond physische ~ фактична дистрибуція, логістика.

Disziplinarbeugnis *n* дисциплінарна влада.

Disziplinarstrafe *f* дисциплінарне стягнення.

Disziplinarstrafgewalt *f* право накладення дисциплінарних стягнень.

Disziplinarstrafrecht *n* право накладення дисциплінарних стягнень.

Disziplinarübertretung *f* порушення дисципліни.

Disziplinarvergehen *n* дисциплінарна провина, порушення дисципліни.

Disziplinarvorgesetzte *m* начальник, що користується дисциплінарними правами, прямий начальник.

Diversa *pl*, *лат.* «різні» (позиції в рахунках).

Diversifikation *f* диверсифікація, розосередження, розсіювання (напр. політика підприємства щодо розширення номенклатури та каналів збуту з метою зменшити ризик спеціалізації); \diamond horizontale ~ горизонтальна диверсифікація (напр. розширення номенклатури однотипних товарів); laterale ~ латеральна диверсифікація (нерідко – проникнення в інші галузі); vertikale ~ вертикальна диверсифікація (освоєння по передніх та наступних по відношенню до основного продукту стадій виробництва).

Diversifikationspolitik *f* політика диверсифікації.

Dividende *pl* дивіденди (частина прибутку, яка припадає на одну акцію).

Dividendenabgabe *f* податок на дивіденди.

Dividendenbogen *m* купонний аркуш (акції).

Dividendendienst *m* виплата дивідендів.

Dividendengarantie *f* гарантія виплати мінімуму дивідендів.

Dividendenscheineinlösung *f* інкасування дивідендного купона.

Dividendenverwässerung *f* «разводнення» дивідендів.

Division *f* відділ; \diamond ~ für Verkehrsüberwachung дивізіон дорожнього нагляду, ДДН, патрульно-дорожній дивізіон.

Divisionskalkulation *f* метод калькуляції шляхом розподілу (загальної суми витрат на кількість виробів при масовому виробництві однорідних виробів).

Dockgebühr *f* доковий збір.

Dockgeld *n* доковий збір.

Dockschein *m* доковий варрант, докова цілісна записка.

Dockwarrant *m* доковий варрант, докова цілісна записка.

Dokument *n* документ, письмове свідоцтво; \diamond ein ~ in Abschrift belegen додати копію документа.

Dokumente *pl* документи; \diamond ~ gegen Akzept документи проти акцептора (умова про видачу покупцеві після акцептування товаророзпорядчих документів); ~ gegen Zahlung документи при сплаті, документи за готівковий розрахунок (умова про видачу покупцеві товаророзподільчих документів тільки при сплаті потрібної суми готівкою); zahlungsauslösende ~ платіжні документи.

Dokumentengegenwert *m* сума документів.

Dokumenteninkasso *m* інкасо проти документів (оплата суми рахунку фактури за пред'явленням рахунку, коносамента пакувального листа та інших документів).

dolos *adj*, *лат.* помилковий, обманний, зловмисний, злісний, недобросовісний.

dolus eventualis *лат.* злий задум.

Dolus *m*, *лат.* хитрість, обман, зловмисність, злий задум, задум.

Domäne *f* земельна власність, маєток.

Domizilant *m* доміциліант (банк, що проводить операції з доміцилювання).

Domizilierung *f* доміцилювання (позначення місця платежу за векселем, відмінне від постійного місця проживання трасата).

Domizilklausel *f* застереження про місце платежу по векселю.

Domizilwechsel *m* доміцильований вексель, вексель із зазначенням місця платежу; \diamond echter ~ доміцильований вексель не за місцем проживання трасата; unechter ~ доміцильований вексель за місцем проживання трасата; uneigentlicher ~ доміцильований вексель за місцем проживання трасата.

Doppelbesteuerungsabkommen *n* міждержавна угода, про запобігання багаторазового оподаткування.

Doppelbetrieb *m* дуплексна система.

Doppelgesellschaft *f* компанія, що складається з товариства і акціонерного товариства.

Doppelindossament *n* подвійний передавальний напис.

Doppelmoral *f* подвійна мораль, подвійні стандарти.

Doppelpriorität *f* пріоритет другого порядку.

Doppeltari *m* двоколонковий митний тариф.

Doppelte Moral *f* подвійна мораль, подвійні стандарти.

Doppelwährung *f* біметалізм, грошова система, при якій золото і срібло є обов'язковим платіжним засобом.

Doppelzahlung *f* 1) подвійна система бухгалтерського обліку, паралельний облік; 2) повторний рахунок; 3) подвійний рахунок.

Doppik *m* подвійна система бухгалтерського обліку, подвійна бухгалтерія.

Dotierungsrücklage *f* фонд для дотацій.

Douane *фр.* митниця, мито.

Douanier *m* митник.

Dow-Johnes-Index *m* індекс Доу Джонса (індекс, який характеризує середній ринковий курс акцій 30 найбільших компаній на Нью Йоркській фондовій біржі).

Drahtavisio *m* телеграфне авізо.

drahten *vt* телеграфувати.

Drahtüberweisung *f* телеграфний грошовий переказ.

Draugabe *f* завдаток.

Draugeld *n* завдаток.

Dreikontentheorie *f* теорія поділу рахунків балансу на три групи.

Dreimonatspapier *n* тримісячний вексель.

dringend *adv* терміново.

Drittausfertigung *f* третій примірник, триплікат.

Dritthaftung *f* порука третьої особи.

Drittschaden *m* шкода, заподіяна третій особі.

Drittschuldner *m* особа, яка отримала позику у боржника.

Drittverpfändung *f* встановлення заставного права третьої особи.

Drittverwahrung *f* передача права депонентом зберігання цінних паперів третій особі.

Drogen *pl* наркотичні засоби, наркотичні речовини, наркотики; \diamond ~ konsumieren вживати наркотики; ~ nehmen вживати наркотики; synthetische ~ синтетичні наркотики.

Drogenabhängigkeit *f* наркотична залежність.

Drogenhandel *m* (нелегальна) торгівля наркотиками, наркобізнес; \diamond Bekämpfung des illegalen ~ боротьба з нелегальною торгівлею наркотиками.

Drogenmissbrauch *m* абзус, зловживання наркотичними речовинами.

Drogenrausch *m* наркотичне сп'яніння.

Drosselmarke *f* странгуляційна борозна, трансуляційна лінія.

Drosselung *f* обмеження, скорочення (напр. імпорту), згортання (напр. виробництва).

Druckmittel *n* засіб тиску.

dubios *adj* сумнівний (про боргову вимогу).

Dubiosen *pl* сумнівні боргові вимоги.

Dubiosenkonto *n* рахунок сумнівних боржників.

Duldung *f* терпимість, допущення.

Dumping *n*, англ. демпінг (експорт товару за ціною нижче ринкової з метою відтиснення конкурентів); \diamond soziales ~ соціальний демпінг (демпінг, який забезпечується більш низькою зарплатою і меншими соціальними витратами).

Dumpingzoll *m* протидемпінгове податкове мито.

Duplik *f* заперечення відповідача на репліку позивача, заперечення на заперечення, супліка.

Durchfracht *f* транзитний фрахт.

Durchfuhr *f* транзит.

Durchführgut *n* транзитний вантаж, транзитний товар.

Durchfuhrzoll *m* транзитне мито.

Durchgang *m* проходження, прохід, транзит.

Durchgangsgut *n* транзитний вантаж, транзитний товар.

durchhalten *vt* протриматися, вистояти, витримати до кінця.

Durchkonnoament *n* наскрізний коносамент (виставляється на товар, що перевозиться кількома перевізниками).

Durchlaufvorrat *m* середній поточний запас.

Durchleitgelder *pl* перехідні суми.

Durchleuchtung *f* рентгеновське просвічування, рентгеноскопія, просвічування рентгеновськими променями, рентгеноскопичний контроль.

durchschmuggeln *vt* ввозити контрабандою.

Durchschnittspassiva *pl* середній розмір пасивів.

Durchschnittsquote *f* середня квота.

Durchschnittssatz *m* середня норма, середній тариф.

Durchschnittsspanne *f* середня різниця (напр. між продажною та закупівельною ціною в торговельній фірмі).

Durchstrahlung *f* рентгеновське просвічування, просвічування рентгеновськими променями (напр. перевірка багажу в аеропорту).

Durchsuchung *f* митний огляд.

Durchsuchungsbefehl *m* ордер на обшук, розпорядження на проведення обшуку.

dynamisch *adj* динамічний, динамічний; \diamond ~er Schutz комп. динамічний захист.

Dyopol *n* дуополія (ситуація, в якій ринкова пропозиція представлена двома продавцями).

dyopolistisch *adj* дуополістичний.

E

Ebenbürtigkeit *f* рівність, рівноправ'я.

Echtheitsprüfung *f* автентифікація (напр. банкнот), перевірка достовірності.

Echtzeituhr *f* годинник реального часу.

Ecklohn *m* середня (тарифна ставка (найчастіше встановлена тарифом погодинна ставка, яка слугує базою для розрахунків з допомогою тарифних коефіцієнтів).

Economies of scale англ. економія, зумовлена зростанням масштабу виробництва, ефект масштабу (зниження довгострокових середніх витрат виробництва на одиницю продукції).

Editionspflicht *f* зобов'язання пред'явлення документів для ознайомлення.

Effekten *pl* 1) цінні папери (*наприклад, акції, облигації, заставні, опіони та ін.*); 2) рухоме майно, рухомість; \diamond ~ *unterbringen* розмішувати цінні папери.

Effektenarbitrage *f* фондовий арбітраж.

Effektenbank *f* фондовий банк (*в Німеччині та деяких інших країнах банк, що займається переважно фондовими операціями*).

Effektenhandel *m* 1) фондовий арбітраж; 2) фондові операції 3) торгівля цінними паперами.

Effektenhändler *m* торговець цінними паперами (*на біржі чи в позабіржовому обороті*).

Effektenkurs *m* курс цінних паперів, що котируються на біржі.

Effektenlombard *m* позика під заставу цінних паперів.

Effektenlombardgeschäft *n* видача позик під цінні папери.

Effektenmakler *m* маклер на фондовій біржі.

Effektenmarkt *m* фондовий ринок.

Effektenquittung *f* квитанція за депоновані цінні папери.

Effektenrechnung *f* ринкова вартість цінних паперів.

Effektenumsatzsteuer *f* біржовий податок.

effektiv *adj* 1) готівковий, фактичний, реальний (*напр. про курс, податкової ставки та ін.*); 2) ефективний, дієвий.

Effektivgeschäft *n* угода на реальний товар.

Effektivpreis *m* 1) фактично чинна ціна; 2) ціна з урахуванням ефективності виробів.

Effektivvermerk *m* відмітка в біржовому контракті, який засвідчує справжність угоди.

Effektivwert *m* дійсна вартість, фактична вартість.

Effektivwertbildung *f* визначення ефективних значень.

Effektivzahlung *f* платіж в ефективній валюті.

Effizienz *f* 1) економічна ефективність; 2) коефіцієнт корисної дії.

Ehefrau *f* законна дружина.

Ehemann *m* законний чоловік.

Ehrenannahme *f* колатеральний акцепт (*акцепт з написом заставною порукою за платіж*).

Ehreneintritt *m* захист третьою особою боржника за векселем.

Ehrenkränkende Tatsachenbehauptung *f* твердження про наявність факту, що ображає честь особи.

Ehrentage *pl* граціонні дні, пільгові дні.

Ehrenzahlung *f* платіж за дорученням.

Eichamt *n* палата мір і ваги.

Eichbehörden *pl* органи пробірного нагляду.

Eichdienst *m* служба еталонування і таврування.

Eiche *f* еталонування, таврування.

Eichehlergrenze *f* межа похибки при еталонуванні.

eichen *vt* вивіряти, перевіряти, таврувати, еталонувати, градувати, калібрувати, таврувати.

Eichgewicht *n* 1) нормальна вага; 2) таврована гиря.

Eichkurve *f* поправочна крива, тарифна характеристика.

Eichmaß *n* еталон.

Eichstempel *m* таврувальне клеймо.

Eichung *f* тарування, таврування, калібрування, градування, еталонування, вивірка.

Eigenbehalt *m* 1) власне утримання; 2) витрата на власні потреби.

Eigenbehaltspremie *f*, *страх.* премія за власним утриманням.

eigenerwirtschaften *vt* отримувати кошти (*в результаті власної господарської діяльності*).

Eigenfinanzierung *f* самофінансування (*у разі індивідуального підприємництва*).

Eigengeschäfte *n, pl* операції банку за власний рахунок.

Eigen Guthaben *n* власні активи (*банку*).

Eigenhandel *m* торгівля за власний рахунок.

Eigenhändler *m* 1) комісіонер, який здійснює операції на біржі за власний рахунок; 2) посередник, який володіє винятковим правом збуту на певній території.

Einfuhrerklärung *f* імпортна декларація, ІД ЄСД.

Einheitliche Europäische Akte *pl* Єдині європейські акти.

Eigenheimzulage *f* державна субсидія на придбання житла.

Eigenkapital *n* 1) власний (*не залучений*) капітал; 2) пайовий капітал; \diamond *korigiertes* ~ накопичений власний капітал (*збільшення власного капіталу згідно з балансом на суму накопичених резервів*).

Eigenkapitalausstattung *f* забезпеченість власним капіталом (*напр. співвідношення між власним капіталом і залученим капіталом*).

Eigenliebe *f* егоїзм, себелюбство.

Eigenmasse *f* 1) власна вага (*напр. товару*); 2) тара (*рухомої одиниці*).

Eigenmittelabührung *f* відрахування з власних коштів.

Eigenmittelanteil *m* частка власних коштів (напр. частка у сукупних пасивах фірми).

Eigenmittelzuführung *f* 1) поповнення власних коштів; 2) виробництво для власного споживання; 3) власна продукція.

Eigennutz *m* користолюбство, корисливість, корисливість, егоїзм; \diamond strafbarer ~ кара користь.

Eigensucht *f* егоїзм, себелюбство, користолюбство.

Eigentum *n* майно.

Eigentumsabgabe *f* поступка права власності.

Eigentumsbefugnisse *pl* повноваження, що впливають з права власності.

Eigentumsvergehen *n* порушення права власності.

Eigentumsverzicht *m* відмова власника від товару, що підлягає обкладенню митом, на користь держави.

Eigentumsvorbehalt *m* застереження про збереження продавцем права власності на товар до його повної оплати.

Eigenverantwortlichkeit *f* 1) власна відповідальність, особиста відповідальність; 2) самостійність (підприємства).

Eigenwechsel *m* простий вексель, соловексель.

Eigenwert *m* 1) первинна вартість, основна вартість (на відміну від похідної); 2) реальна, фактична вартість; 3) *mat.* власне значення.

Eigenwirtschaftlichkeit 1) самостійна господарська діяльність; 2) самоокупність

Eilavis *m* термінове авізо, термінове повідомлення.

Eilbrief *m* терміновий лист, депеша.

Eilgeld *n* диспач (премія за дострокове навантаження або вивантаження судна).

Eilgutabfertigung *f* відправлення вантажів великою швидкістю.

Eilgutfrachtsatz *m* тарифна ставка на вантажі великої швидкості.

Eilguttarif *m* тариф на швидкісні перевезення.

Eilgutverkehr *m* швидкісні перевезення вантажів.

Eilzustellung *f* швидка доставка пошти.

Einberufung *f* 1) скликання зборів; 2) призив до армії; \diamond ~ von Banknoten вилучення банкнот з обігу.

Einbringlichkeit *f* прибутковість.

Einbruch *m* злом, крадіжка зі зломом; \diamond einen ~ verüben вчинити крадіжку зі зломом; Wohnungs ~ квартирна крадіжка зі зломом.

Einbruchdiebstahl *m* крадіжка зі зломом.

Eindämmung *f* стримування, обмеження.

indecken *vt* забезпечувати, покривати попит, задовольняти попит.

Eindeckung 1) покриття; 2) закупівля, виготовлення на запас, закупівлі про запас.

eindringen *vi* впроваджуватися, впровадитись (напр. агент в банду).

Einfuhr *f* ввезення, імпорт; \diamond ~ vorratsstellen організації по імпорту та зберігання аграрної продукції (Німеччина); direkte ~ прямий імпорт (без посередників); indirekte ~ імпорт через посередників; zollreie ~ безмитне ввезення.

Einfuhranrecht *f* право утримання частини експортної валютної виручки.

Einfuhrantrag *m* заявка на імпорту ліцензію.

Einfuhrfirma *f* фірмаімпортер.

Einfuhrmeldung *f* імпортна декларація.

Einfuhrposition *f* стаття імпорту.

Einfuhrposten *m* стаття імпорту.

Einfuhrüberhang *m* перевищення імпорту над експортом.

Einfuhrüberschuß *m* перевищення імпорту над експортом.

Einführung 1) імпорт; 2) запровадження, впровадження, освоєння; 3) просування (товару на ринок).

Einführungskurs *m* емісійний курс цінних паперів.

Einfuhrzoll *m* імпортне мито.

Einfuhrzollschuld *f* зобов'язання сплатити імпортне мито.

Eingang *m* 1) надходження, отримання (грошей, товарів), наплив (замовлень), ввезення, імпорт; 2) прихід (в касовій книзі); 3) введення (даних).

Eingänge *pl* надходження сум, надходження, прихід; \diamond ~ und Ausgänge надходження і витрати.

Eingangsabfertigung *f* митний огляд

Eingangsgeld *n* імпортне (ввізне) мито.

Eingangskontrolle *f* контроль якості і кількості товару, що надходить, вхідний контроль.

Eingangsmeldung *f* прибутковий ордер.

Eingangsschein *m* прибутковий ордер.

Eingangszoll *m* імпортне ввізне мито.

eingeschrieben *vt* 1) замовний (про лист); 2) зареєстрований (про товариство).

eingeschrumpft *adj* скорочений (про бюджет, доходу).

einhandeln *vt* 1) купувати, скуповувати, закуповувати, придбавати; 2) вимінювати; 3) втрачати (при купівлі-продажу).

Einheitsdifferentialkosten *pl* диференціальні витрати на одиничний продукт.

Einheitsfrachtsatz *m* єдина фрахтова ставка.

Einheitsgebührentarif *m* єдиний (залізничний тариф).

Einheitskontenrahmen *m* єдина номенклатура рахунків.

Einheitskosten *pl* витрати на одиницю продукції, витрати на одиницю продукції, питомі витрати.

Einheitslast *f* питоме навантаження.

Einheitsmarkt *m* єдиний ринок; \diamond Prinzip des ~s принцип цілісності ринку (на одному ринку в один і той самий час на один і той самий товар ціна однакова).

Einheitswechsel *m* стандартний бланк векселя.

Einheitswert *m* 1) стандартна вартість (найчастіше податкова оцінка, встановлювана за стандартними правилами для всіх видів майна); 2) стандартний розмір; 3) ціна поділки шкали.

Einigungsamt *n* арбітраж, третейський суд.

Einkassierungsspesen *pl* витрати інкасації.

einkaufen *vt* купувати.

einkaufen, sich *vi* платити за свою частку участі (у *kanimali* фірми).

Einkaufsabrechnung *f* плата за куплений товар.

Einkaufsrechnung *f* облік закупівель.

Einkaufsrechnung *f* рахунок на закуплений товар.

einklarieren *vt* 1) звільняти від мита товари, що прибули судном; 2) вантажити на судно.

Einklarierung *f* 1) очищення від мита товарів, що прибули на судні; 2) навантаження на судно.

Einkommensangleichung *f* вирівнювання доходів.

Emkommensbesteuerung *f* прибуткове оподаткування.

Einkommensbezieher *m* одержувач доходу.

Einkommensschwankung *f* коливання доходів.

Einlage 1) вклад (напр. банківський внесок, вклад); 2) додаток, вкладення, вміст; \diamond beristete ~ внесок, який не підлягає вимозі протягом певного терміну; este ~ довгостроковий вклад; kurzfristige ~ короткостроковий вклад; private ~ приватний внесок (вкладення, що робить власник підприємства зі свого особистого стану); unberistete ~ безстроковий вклад.

Einlagegläubiger *m* вкладник.

Einlagekonto *n* рахунок негласного компаньйона на суму його паю.

Einlagenbestand *m* сума поточних рахунків, сума вкладів.

Einlagenbetrag *m* сума вкладу.

Einlagenkonto *n* рахунок вкладника, депозитний рахунок.

Einlagensicherung *f* система гарантій виплати вкладів об'єднаннями банків.

Einlagerer *m* особа, що здає товар для зберігання на склад.

Einlagerung *f* 1) прийняття на склад, складування; 2) укладання товарів на складі.

Einlauf *m* 1) вступ (паперів, грошей, документів, кореспонденції); 2) прибуття (судна).

Einläufe *pl* вхідні папери.

Einlauftest *m* попередні випробування, попередній контроль.

einlegen *vt* 1) вкладати (кошти); 2) подавати (напр. скаргу), заявляти (протест).

Einleger *m* вкладник.

Einleitung *f* 1) початок; 2) порушення (справи); \diamond ~ des Ermittlungsverfahrens порушення кримінальної справи.

Einlieferung *f* здача, вручення, доставка, поставка.

Einlösbarkeit *f* оборотність, розмін (грошей).

einlösen *vt* оплачувати, погашати (вексель).

Einlösung *f* 1) викуп; 2) оплата, сплата, платіж за векселем, погашення (боргу); 3) інкасація, інкасування (платежу); 4) оплата товарів проти товаророзпорядчих документів; \diamond ~ verschieben переносити термін викупу (векселя).

Einlösungsbetrag *m* сума виплати.

Einlösungssonds *m* викупний фонд, фонд погашення цінних паперів.

Einlösungsklausel *f* застереження (генеральних правил страхування) про обов'язкову виплату договірної суми страхувальникові у разі затримки видачі на руки страхового свідоцтва.

Einlösungspflicht *f* зобов'язання розміну (напр. паперових грошей на золото).

Einlösungsprämie *f* перша премія (страхова).

Einmalbeitrag *m* одноразовий (страховий) внесок.

Einmanngesellschaft *f* одноосібне товариство (товариство, капітал якого зосереджений в руках однієї фізичної або юридичної особи).

Einnahmeausfall *m* зменшення доходу, зменшення податкових надходжень.

Einnahmebeleg *m* прибуткова квитанція.

Einnahmebuch *n* прибуткова книга.

Einnahmen-Ausgaben-Rechnung *f* розрахунок доходів і витрат.

Einnahmenanweisung *f* відомості про грошові надходження.

Einnahmenteil *m* прибуткова частина (бюджету).

Einnahmenvoranschlag *m* кошторис доходів.

Einnahmestelle *f* прибуткова каса.

Einnahmeüberschuß *n* перевищення доходів над видатками, позитивне сальдо балансу.

einnehmen *vt* 1) отримувати (дохід), робити виручку; 2) інкасувати (гроші).

Einrede *f* заперечення сторони (в ході судового процесу).

Einreichung *f* напрямок, надання на розгляд, подача (напр. заявки).

Einrufung *f* викуп (на аукціоні).

Einsatzort *m* 1) місце пригоди; 2) зона дії.

Einsatzstrafe *f* визначена судом міра покарання за один із злочинів, які входять до сукупності.

Einschlag *m* дизажіо.

einschlägig *adj* такий, що відноситься, має відношення (до чого-н.), що стосується (чого-н.), відповідний, спеціальний.

Einschränkung der Streitkräfte *f* скорочення збройних сил.

Einschuß *m* 1) внесок, вклад; 2) внесок у забезпечення ломбардного кредиту; 3) гарантійний внесок при укладенні біржових строкових угод; 4) гарантійна сума, що сплачується вантажовідправником страхової компанії у випадку морської аварії до визначення розміру.

einsetzen *vt* 1) застосовувати, використовувати (кошти); 2) вводити в експлуатацію; 3) вкладати (гроші); 4) включати (у розрахунок).

Einsparung *f* 1) економія, накопичення; 2) скорочення (бюджету).

Einsparungseffekt *m* коефіцієнт зниження собівартості внаслідок більш економного витрачання коштів.

Einspruch *m* заперечення, протест, скарга.

Einspruchsschreiben *n* 1) лист, що містить заперечення; 2) відмова від акцепту рахунку.

Einstand *m* 1) вступ на посаду; 2) право переважної купівлі.

Einstandsgebühr *f* вступний внесок.

Einstandsgeld *n* вступний внесок.

Einstandspreis *m* повна ціна (включає не тільки закупівельну ціну, але також, наприклад, витрати на транспорт і упаковку та ін.).

einstehen *vt* ручатися, нести відповідальність.

Einstellung *f* 1) прийняття на роботу; 2) припинення (поставок, платежів, тощо).

Einstoß-Ausstoß-Analyse *f* аналіз співвідношень "витрати випуск".

eintragen *vt* вносити (книгу), реєструвати.

Einträglichkeit *f* прибутковість, прибутковість, рентабельність.

Eintragung *f* 1) внесення запису (дія); 2) зроблений запис.

Eintragungsgebühr *f* реєстраційний збір.

Eintragungspflicht *f* обов'язок реєстрації, реєстраційний обов'язок.

Eintreibung *f* стягнення, стягування (боргу, податку).

Eintritt *m* 1) вступ (напр. в організацію); 2) наступ (напр. події); 3) вхід; ◇ ~ der Bedingung настання умов; ~ der Rechtskraft вступ в законну силу; ~ der Volljährigkeit настання повноліття; ~ des deliktischen Erfolgs настання злочинного результату; ~ des deliktischen Erfolgs abwenden запобігати настанню злочинного результату; ~ des Erbfalls вступ у права спадщини; ~ des Todes настання смерті; ~ des Verteidigers ins Verfahren вступ захисника у ведення справи; ~ eines rechtsgeschäftlichen Erfolgs досягнення правового результату.

Eintrittsgeld *n* вступний внесок.

Eintrittsrecht *f* 1) право подання (напр. у спадковому праві); 2) право вищого адміністративного органу самостійно вирішувати справи, що входять у компетенцію підпорядкованого органу.

Eintrocknung *f* усихання.

Einverleibung *f* 1) приєднання, анексія; 2) австр. занесення речових прав поземельної книги; ◇ eine ~ rückgängig machen відмовитися від приєднання.

Einvernahme *f*, австр. допит (учасників процесу); ◇ ~ von Zeugen und Sachverständigen допит свідків і експертів; nicht auschiebbare ~ невідкладний допит.

Einvernehmen *n* 1) взаємна згода, взаєморозуміння, однаковість; 2) австр. допит (учасників процесу).

einvernehmen *vt* допитувати в якості свідка.

Einvernehmung *f* допит (учасників процесу).

Einverständnis *n* згода, угода; ◇ ~ erklären заявляти про згоду; ~ hersteilen встановлювати угоду; einseitiges ~ одностороння згода; gegenseitiges ~ взаємна згода; im ~ за погодженням; ohne ~ без згоди, без узгодження; stillschweigendes ~ мовчазна згода; zum ~ kommen прийти до угоди.

Einverständniserklärung *f* заява про згоду.

Einverständnistheorie *f* теорія угоди (при співучасті в злочині).

Einwand *m* заперечення, протест; ◇ einen ~ begründen обґрунтовувати заперечення;

der Unzuständigkeit заперечення щодо невідомості; einen ~ entgegensetzen протиставляти заперечення; einen ~ erheben заперечувати, заявляти протест; ~ gegen die Klage заперечення проти позову; ~ gegen Vollstreckungsmaßnahmen заперечення проти заходів стягнення; einen ~ machen заперечувати, заявляти протест, протестувати, опротестовувати; einen ~ vorbringen заперечувати, заявляти протест, протестувати, опротестовувати; einen ~ widerlegen спростовувати заперечення; rechtshindernd ~ заперечення, що приводить до того, що виникле право є нікчемним (напр. при договорі з недієздатною особою); rechtsvernichtend заперечення, що приводить до припинення дійсного права, що виникло раніше; verfassungsrechtlicher ~ заперечення, що спирається на конституційне право.

Einwanderer *m* іммігрант, переселенець.

Einwandererstatus *m* статус іммігранта.

Einwandererstatut *n* положення про права та обов'язки іммігрантів.

Einwanderung *f* імміграція, переселення, в'їзд (у країну).

Einwanderungsbeschränkung *f* обмеження імміграції.

Einwanderungsbewerber *m* особа, яка бажає іммігрувати.

Einwanderungsbewilligung *f* дозвіл іммігрувати, дозвіл на імміграцію.

Einwanderungserlaubnis *n* дозвіл іммігрувати, дозвіл на імміграцію.

Einwanderungsfreiheit *f* свобода імміграції.

Einwanderungsgesetz *n* закон про імміграцію.

Einwanderungsrecht *n* право імміграції, право на імміграцію.

Einwanderungsverbot *n* заборона імміграції, заборона на імміграцію.

Einweisung *f* 1) направлення (напр. на роботу); 2) інструктаж, вказівка; 3) введення (в посаду, у володіння); 4) (земельна) ділянка; ◇ ~ der Erben введення спадкоємців (у володіння); ~ des mutmaßlichen Erben in den Besitz введення ймовірного спадкоємця до володіння; ~ für eine Wohnung ордер на квартиру; ~ in ein Art введення в посаду; ~ in ein Jugendhaus направлення в заклад для неповнолітніх злочинців, направлення у виправну колонію для неповнолітніх злочинців; ~ in ein Krankenhaus направлення на стаціонарне лікування; ~ in eine Heilanstalt направлення в лікарню; ~ zur Vorbereitung eines Gutachten вказівка

про проведення експертизи, направлення на експертизу; zwangsweise ~ примусове направлення (напр. на лікування за рішенням суду).

Einweisungsschein *m* направлення, ордер (напр. на квартиру).

einwenden *vt* заявляти протест, заперечувати.

Einwendung *f* заперечення, протест.

Einwendungsdurchgriff *m* обов'язок банку знати обставини, що перешкоджають фінансуванню платежів у розстрочку.

Einwendungsrechte *pl* види заперечень (напр. оскарження, скарга, протест).

Einwilligung *f* 1) згода; 2) попередня згода (третьої особи на вчинення правочину); ◇ ~ des Betroffenen згода потерпілого; ~ des Verletzten згода потерпілого (у кримінальному процесі про нанесення тілесних ушкоджень); ~ erteilen давати згоду, погоджуватися; ~ geben давати згоду, погоджуватися; ~ verweigern відмовляти в згоді, не погоджуватися; ~ widerrufen відкликати згоду на опіку; gerichtliche ~ згода суду; mutmaßliche передбачувати згоду.

Einwilligungserklärung *f* заява про згоду.

Einwilligungsfähigkeit *f* здатність висловити згоду.

Einwilligungstheorie *f* теорія угоди (при співчасті).

einwirken *vt* діяти, впливати, впливати.

Einwirkung *f* дія, вплив; ◇ ~ der Ideologie вплив ідеології, ідеологічний вплив; ◇ äußere ~ зовнішній вплив (напр. на поведінку людини); erzieherische ~ виховний вплив; körperliche ~ фізичний вплив, вплив із застосуванням фізичної сили; schädliche ~ шкідливий вплив.

einzahlen *vt* платити, вносити гроші, робити грошовий внесок, оплачувати.

Einzahlungsautrag *m* платіжне доручення.

Einzahlungspflicht *f* обов'язок (наприклад, акціонерів) сплатити номінальну вартість придбаних цінних паперів.

Einzahlungsschein *m* прибутковий касовий ордер.

Einzelarrest *m* арешт з утриманням в одиночній камері.

Einzelbeitrag *m* індивідуальний внесок.

Einzelbeleg *m* окреміш (виправдувальний) документ.

Einzelbelegverfahren *n* метод окремих записів.

Einzelberechnung *f* індивідуальна калькуляція.

Einzelingerklassifizierung *f* класифікація відбитків окремих пальців.

Einzelfirma *f* фірма з одним власником.

Einzelhandelsspanne *f* торгова націнка в роздрібному товарообороті (різниця між роздрібною і оптовою ціною).

Einzelinitiative *f* особиста ініціатива, індивідуальний почин.

Einzelinteresse *n* особистий інтерес.

Einzelkalkulation *f* одинична калькуляція (напр. обчислення витрат при поштучному виробництві).

Einzelkaufmann *m* одноосібний власник торгової фірми, одноосібний власник торгового підприємства, одноосібний торговець.

Einzelkind *n* єдина дитина в сім'ї.

Einzelkosten *pl* прямі витрати (напр. витрати на придбання сировини і матеріалів, що повністю включаються в собівартість виробу).

Einzeltitel *m* титул, стаття бюджету.

Einzelversicherer *m* страховик, індивідуальний власник страхової фірми.

Einzelvertrag *m* персональний трудовий договір.

Einzelvertretungsmacht *m* повноваження одноосібного представництва (фірми).

Einzelwährung *f* монометалізм.

Einziehung *f* 1) вилучення (обігу), конфіскація; 2) стягнення (податків, боргів тощо); \diamond ~ des Vermögens конфіскація майна.

Einziehungsaustrag *m* 1) інкасове доручення; 2) поштове доручення.

Einzug *m* стягнення, збір (грошей) одержання платежу; \diamond ~ des Wechsels інкасація векселя.

Einzugsbuchhaltung *f* сумісна проводка (бухгалтерська).

Eisenbahnruppen *pl* залізничні війська.

Eisenbahnverkehrsordnung, EVO *f* правила комерційної експлуатації залізниць (діють у внутрішньо німецькому сполученні).

Eisenbahnwerte *pl* акції залізничних компаній.

Eisenbörse *f* біржа чорних металів.

Elementarschadenversicherung *f* страхування від стихійних лих.

Emballage *f, fpp.* упаковка, засоби пакування (ящики, тюки, мішки, бочки).

Emission *f* 1) емісія, випуск цінних паперів; 2) випуск грошей в обіг.

Emissionsprospekt *m* проспект емісії.

Empfangsanzeige *f* повідомлення про одержання.

empfangsberechtigt *adj* той, хто має право на отримання.

Empfangsbestätigung *f* складська накладна.

Empfangsbuch *n* вхідна книга (документи).

Empfangskonnossement *n* простий (не бортовий) коносамент (на вантаж, прийнятий до навантаження).

empirisch *adj* емпіричний, досвідчений, досягнутий шляхом досвіду; \diamond ~e Analysis емпіричний аналіз; ~e Daten емпіричні дані; ~e Werte емпіричні дані, ~e Formel емпірична формула.

en detail *adv, fpp.* у роздріб.

en gros *adv, fpp.* оптом.

Endbestand *m* залишок на кінець періоду.

Endbetrag *m* кінцева сума рахунку, кінцевий пристрій, термінал.

Endkostenträger *m* кінцевий носій витрат.

Endlosformular *n* "нескінченний" (рулонний) формуляр, "нескінченний" (рулонний) бланк.

Endzinssatz *m* фактична ставка (позикового відсотка).

Engagement *n* 1) справа, (активна) діяльність, активність; 2) участь, активна участь, цілеспрямована участь; 3) зобов'язання; 4) запрошення на роботу.

Engineering *n, angl.* 1) інжиніринг, проектно-конструкторські роботи; 2) проектна документація.

Engpaß *m* 1) вузьке місце (економічна ситуація або стадія виробничого процесу, при якій пропозиція систематично виявляється менше попиту); 2) дефіцит, нестача.

Engroshandel *m* оптова торгівля.

Enquete *f, fpp.* анкета, запропонована експертом з метою отримання точної картини економічного явища.

Entäußerung *f* відмова, поступка; 2) відчуження, передача прав.

Entbindung *f* звільнення (від зобов'язань).

entfallen *vi* належати, припадати (про суму).

Entfernungszuschlag *m* надбавка за віддаленість.

Entflammbarkeit *f* займистість.

Entflammung *f* займання.

Entflechtung *f* декартелізація.

Entgeld *n* винагорода, відшкодування, плата, еквівалент витрат (праці, фінансів).

Enthebung *f* звільнення (від зобов'язань).

Enthortung *f* детезаврація золота (процес, зворотний створенню золотого запасу).

Entkolonialisierung *f* деколонізація.

Entlassung *f* 1) звільнення (із ув'язнення); 2) звільнення, відставка, відрахування; \diamond ~ des Arbeitnehmers звільнення з роботи; ~ aus der Haft звільнення з-під варти; ~ aus der Staatsangehörigkeit дозвіл на вихід із

громадянства, денатуралізація; ~ aus dem Strafvollzug звільнення від відбування покарання; ~ aus der Zeugenrolle звільнення від ролі свідка; ~ des Beamten звільнення чиновника; bedingte ~ умовно-дострокове звільнення; förmliche ~ офіційне звільнення; fristlose ~ звільнення без попередження; gesetzwidrige ~ незаконне звільнення; probeweise ~ австр. умовно-дострокове звільнення; unbedingte ~ безумовне звільнення; vorfristige ~ дострокове звільнення; vorläufige ~ умовно-дострокове звільнення; vorzeitige ~ дострокове звільнення; bedingte ~ zur Bewährung умовно-дострокове звільнення з випробувальним терміном.

Entlastung *f* 1) зменшення навантаження; 2) бухг. кредитування, занесення в кредит рахунки; 3) звільнення (від обов'язків).

Entmündigte *m, f* особа, оголошена недієздатною (судом); особа, взята під опіку.

Entnehmer *m* трасант.

Entrepot *m, f* митний склад для транзитних вантажів.

Entrichtung *f* сплата, оплата, платіж.

Entschädigungsleistung *f* відшкодування, компенсація.

Entschädigungspflicht *f* обов'язок відшкодування (збитків).

Entscheider *m* особа, яка приймає рішення.

Entscheidung *f* рішення, рішення суду; ◇ ~ abändern змінити рішення; ~ billigen приймати рішення, схвалювати рішення, погоджуватися з рішенням; ~ der Konfliktkommission рішення конфліктної комісії; ~ des Gerichts beanstanden оскаржити рішення суду; ~ hinausschieben відкласти рішення; ~ nach Aktenlage ~ рішення суду за справою на основі документів (напр. у разі відсутності однієї зі сторін); ~ treffen приймати рішення, виносити рішення; ~ über eine polizeiliche Strafverfügung рішення суду за скаргою про накладення штрафу органами поліції; abschließende ~ остаточне рішення; die ~ kann zu seinen Gunsten ausfallen рішення може бути винесено на його користь; eine ~ fallen приймати рішення, виносити рішення; eine gerichtliche ~ aufheben скасувати рішення суду; gerichtliche ~ судове рішення, рішення суду; gesetzwidrige ~ рішення, що суперечить закону; nachträgliche ~ додаткове рішення; rechtskräftige ~ рішення, що вступило в законну силу; staatliche ~ державне рішення; zug ~ kommen прийняти рішення.

Entscheidungsindungssystem *n* система підтримки прийняття рішень.

Entscheidungsunterstützungssystem *m* система підтримки прийняття рішень.

Entschuldung *f* ліквідація заборгованості, звільнення від заборгованості.

Entschuldungsversicherung *f* страхування життя, при якому страхова сума призначається для погашення іпотечної позики.

Entstehungszyklus *m* "цикл освоєння" (час, необхідний підприємству для втілення ідеї в ринковий продукт).

Entwederoder *n* вибір, альтернатива, дилема.

Entweichen aus der Wacht *n* втеча з-під варти.

entwenden *vt* викрадати, красти, вкрасти, забирати.

Entwertung *f* 1) знецінення, девальвація; 2) погашення (поштових або гербових) марок.

Entwicklungshilfe-Komitee *f* Комітет допомоги розвитку (у складі Організації економічного співробітництва і розвитку ОЕСР).

Entwicklungsprognose *f* прогноз розвитку; ◇ mittelfristige ~ середньостроковий прогноз розвитку.

entwürdigen *vt* принижувати, позбавляти гідності, ображати гідність.

Entziehung 1) ухилення; 2) позбавлення, відібрання; 3) конфіскація, вилучення; 4) крадіжка, розкрадання; ◇ ~ der bürgerlichen Ehrenrechte позбавлення громадянських прав, ураження в цивільних правах; ~ der Fahrerlaubnis позбавлення водійських прав; ~ der Rechtsfähigkeit позбавлення правоздатності; ~ der Vertretungsmacht позбавлення повноважень ~ der Vormundschaft позбавлення опікунства; ~ des Armenrechts позбавлення права на звільнення від сплати судових витрат по бідності; ~ des Unterhalts позбавлення матеріальної допомоги, позбавлення матеріальної допомоги; ~ des Wortes позбавлення слова.

Entziehungsanstalt *f* лікувальний заклад для алкоголіків, лікувальний заклад для наркоманів.

Entzug *m* 1) позбавлення, відібрання; 2) вилучення, конфіскація; 3) звільнення (з посади); ◇ ~ der elterlichen Gewalt позбавлення батьківської влади; ~ der elterlichen Rechte позбавлення батьківських прав; ~ der Elternrechte позбавлення батьківських прав; ~ der Funktion звільнення з посади; ~ des Aktivbürgerrechts австр., швейц. позбавлення громадянських прав, ураження в цивільних правах; ~ des Erziehungsrechts позбавлення права виховувати; ~ des Nutzungsrechts позбавлення права користування (землею); ~ von Boden вилучення

землі, конфіскація землі; ~ von Erlaubnissen позбавлення дозволів (*на цон.*); ~ von Rechten позбавлення прав.

Entzündung *f* займання.

Entzündungstemperatur *f* температура спалаху.

Erachten *m* думка, розсуд; ◇ meines ~s на мою думку, на мій погляд; nach meinem ~ здається, на мій погляд; meinem ~ nach йому, на мій погляд.

Erbspruch *m* претензія на спадщину, право на спадщину.

Erbanteil *m* частка спадщини, частина спадщини, спадкова частка; ◇ angefallener ~ відкрита частка спадщини.

Erbantrittung *f* вступ у права спадщини.

Erbantritt *m* вступ у права спадщини.

Erbanwartschaft *f* потенційне право спадкування.

Erbarmungslosigkeit *f* безжалісність, нещадність.

Erbaueinandersetzung *f* розділ спадщини.

Erbausgleich *m* зрівняння часток спадщини, мирового угода щодо спадщини.

Erbauschlagung *f* відмова від спадщини.

Erbbauberechtigte *m* спадковий забудовник, суб'єкт спадкового права забудови.

Erbbaugrundbuch *n* поземельна книга, в якій реєструється спадкове право забудови.

Erbbaurecht *n* спадкове право забудови, спадкове право забудови.

Erbbauzins *m* плата за спадкове право забудови, плата за спадкове право забудови.

Erbbeugnis *n* право спадкування, право на спадщину.

erbberechtigt *adj* має право на спадщину.

Erbberechtigung *f* право спадкування, спадкове право.

Erbbestand *m*, *австр.* спадкова оренда.

Erbbeständer *m*, *австр.* спадковий орендар.

Erbe *m* 1) спадщина; 2) спадкоємець; ◇ auf das ~ verzichten відмовитися від спадщини; das ~ antreten вступати в права спадщини, вступати в спадкування; das ~ ausschlagen відмовитися від спадщини; das ~ entziehen позбавляти спадщини; alleiniger ~ єдиний спадкоємець; als ~ berufen оголошувати спадкоємцем, визнавати як спадкоємця; augeruerener ~ той, хто покликаний до спадщини; ausgeschlossener ~ усунутий спадкоємець, позбавлений права на спадщину; berufener ~ визнаний спадкоємець; ~ dritter Ordnung спадкоємець третьої черги; in absteigender Linie низхідний спадкоємець, спадкоємець по лінії, що спадає; ~ in aufsteigender Linie висхідний спадкоємець,

спадкоємець по лінії, що сходить; ~ in der Seitenlinie спадкоємець по бічній лінії; ~ zweiter Ordnung спадкоємець другої черги; den ~ auszahlen спадкоємцю виплатити вартість його частки спадщини грошима; den einsetzen вводити (*спадкоємця*) у спадок призначати спадкоємця; erstberufener ~ основний спадкоємець, спадкоємець першої черги; gesetzlicher ~ спадкоємець за законом, законний спадкоємець; mutmaßlicher ймовірний спадкоємець; rechtmäßiger ~ правомірний спадкоємець; substituierter ~ замінений спадкоємець; testamentarisch eingesetzter ~ спадкоємець за заповітом, призначений спадкоємець; übergangener ~ обійдений спадкоємець; unwürdiger ~ недостойний спадкоємець; vorläufiger ~ тимчасовий спадкоємець.

erbeigen *adj* спадковий, родовий, фамільний.

Erbeigentum *n* спадкове майно.

Erbeantwortung *f* передача спадщини спадкоємцям (*за рішенням суду*).

Erbeinigung *f* угода про розподіл спадщини між спадкоємцями.

Erbeinsetzung *f* введення у володіння спадщиною, призначення спадкоємця.

erben *vt* успадкувати, отримувати у спадок.

Erbengemeinschaft *f* спільність спадкоємців, які сукупно володіють спадщиною.

Erbenhaftung *f* відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця.

erbenlos *adj* 1) виморочний; 2) не має спадкоємців, не залишив після себе спадкоємців; 3) позбавлений спадщини.

Erbenschuld *f* обов'язок спадкоємців.

Erbenvorrufungsedikt *n* виклик спадкоємців.

Erbersatzanspruch *m* право позашлюбної дитини на частку спадщини.

Erbeserbe *m* спадкоємець спадкоємця (*при спадковій трансмісії*).

erbfähig *adj* здатний наслідувати.

Erbfähigkeit *f* здатність до спадкоємства.

Erbfall *m* відкриття спадщини.

erbfällig *adj* отриманий у спадок.

Erbfallsschulden *pl* борги спадкової маси (*що виникли після відкриття спадщини*).

Erbfolge *f* спадкування, порядок спадкування; ◇ ~ nach dem Wohnheitsrecht успадкування за звичаєм; ~ nach Stämmen спадкування за родами; gesetzliche ~ спадкування за законом; lineare ~ лінійне спадкування; testamentarische ~ спадкування за заповітом; von der ~ ausschließen виключати зі спадкування, виключати із заповіту (*особи, яка претендує на спадщину*); zur ~ berufen

sein бути покликаним до спадкоємства, мати право спадкування.

Erbfolgegesetz *n* закон про порядок спадкування.

Erbfolgeordnung *f* порядок спадкування.

Erbfolger *m* спадкоємець.

Erbfolgegerecht *n* 1) право спадкування; 2) спадкове право.

Erbfolgestreit *m* спір про право спадкування.

Erbgang *m* 1) порядок спадкування, спадкове спадкоємство; 2) спадковість.

Erbgesetz *n* закон про спадкування.

Erbhof *m, ict.* спадковий селянський двір.

Erbhoffrecht *n* закон про спадкові селянські двори.

Erbkauf *m* купівля у вічну власність, купівля у спадкову власність.

Erblassenschaft *f* спадщина, спадкове майно.

Erblasser *m* спадкодавець, заповідач.

erblasserisch *adj* спадковий.

Erblasserschulden *pl* борги заповідача.

Erblassungsrecht *n* право заповідати, право залишити у спадок.

Erbleihe *f* спадкова оренда.

erblich *adj* спадковий, родовий.

Erblichkeit *f* спадковість.

erblos *adj* 1) виморочений; 2) не має спадкоємців, не залишив після себе спадкоємців; 3) позбавлений спадщини; \diamond ~ machen позбавляти (кого-небудь) спадщини.

Erblosigkeit *f* відсутність спадкоємців.

Erbmasse *f* 1) спадкова маса, спадкове майно; 2) всі спадкові ознаки.

Erbmeier *m* власник (нерухомого) майна, що перебуває в спадковій оренді.

erborgen *vt* займати, позичати.

Erbpacht *f* 1) спадкова оренда; 2) плата за спадкову оренду.

Erbpächter *m* спадковий орендар (орендар, права якого передаються спадково).

Erbpachtgut *n* (нерухоме) майно, що перебуває в спадковій оренді.

Erbpachtherr *m* власник (нерухомого) майна, що перебуває в спадковій оренді.

Erbpachtmann *m* спадковий орендар (орендар, права якого передаються спадково).

Erbpachtrecht *n* право спадкової оренди (нерухомого) дохідного майна (майна, що дає дохід).

Erbpachtvertrag *m* договір спадкової оренди.

Erbquote *f* частка спадщини, частина спадщини, спадкова частка.

erbrechen 1) зламувати (напр. сейф); 2) роздркувати, розкривати (листи); 3) знімати (печатку).

Erbrecht *n* право спадкування, спадкове право; \diamond ~ begründen обґрунтовувати право на спадщину.

erbrechtlich *adj* спадковоправовий.

Erbrechtsklage *f* позов про право спадкування.

Erbrechtsverhältnisse *pl* правовідносини, що впливають зі спадкування.

Erbreich *n, ict.* держава-спадкоємець, держава- правонаступниця.

Erbrente *f* спадкова рента.

Erbringung *f* наведення (напр. доказів).

Erbschaft *f* спадщина; \diamond eine ~ ablehnen відмовитися від прийняття спадщини; eine ~ annehmen прийняти спадщину; eine ~ antreten вступити в права спадкування; eine ~ ausschlagen відмовитися від спадщини; eine ~ erschleichen отримати спадщину обманним шляхом; eine ~ erwerben набувати спадщину; eine ~ hinterlassen залишити після себе спадщину; anallende ~ спадщина, що відкрилася; von einer ~ ausschließen виключити зі спадщини; zur ~ berufen закликати до спадщини.

erbschaftlich *adj* пов'язаний зі спадщиною; \diamond ~ erwerben набувати у спадок, придбати у спадщину, наслідувати, успадкувати; ~ übereignen заповідати, заповісти.

Erbschaftsangelegenheit *f* справа про спадщину.

Erbschaftsannahme *f* прийняття спадщини.

Erbschaftsanspruch *m* домагання на спадщину, вимогу спадкоємця про видачу спадкового майна, що знаходиться у володінні третьої особи.

Erbschaftsanteil *m* частка спадщини, частина спадщини, спадкова частка.

Erbschaftsantritt *m* вступ у права спадщини.

Erbschaftsaueinandersetzung *f* розділ спадщини.

Erbschaftsausschlagung *f* відмова від спадщини.

Erbschaftsbesitz *m* володіння спадщиною.

Erbschaftsbesitzer *m* власник спадщини.

Erbschaftseinantwortung *f* передача спадщини (спадкоємцям за рішенням суду).

Erbschaftsentsagung *f* відмова від спадщини.

Erbschaftserwerb *m* придбання спадщини.

Erbschaftserwerber *m* набувач спадщини, одержувач спадщини.

Erbschaftsforderung *f* вимога спадкоємця про видачу спадкового майна, що знаходиться у володінні третьої особи.

Erbschaftsgegenstand *m* предмет спадщини.
Erbschaftsgläubiger *m* кредитор спадкової маси.
Erbschaftsкаuf *m* купівля спадкової маси.
Erbschaftskäufer *m* покупець спадкової маси.
Erbschaftsklage *f* позов про спадщину.
Erbschaftskläger *m* позивач по справах спадщини.
Erbschaftsmasse *f* спадкова маса, спадкове майно, всі спадкові ознаки.
Erbschaftsprozess *m* (судовий) процес про спадщину.
Erbschaftsrechte *pl* права спадщини, права спадкування.
Erbschaftssache *f* справа про спадщину.
Erbschaftssteuer *f* податок зі спадщини, спадкове мито.
Erbschaftsstreit *m* спір про спадщину.
Erbschaftsteilung *f* розділ спадщини.
Erbschaftsübergang *m* перехід спадщини.
Erbschaftsverüigung *f* заповіт.
Erbschaftsvermächtnis *n* заповідальна відмова, легат.
Erbschaftsverwalter *m* керуючий спадщиною, зобов'язаний задовольнити вимоги кредиторів спадкодавця.
Erbschein *m* свідоцтво про право спадкування, свідоцтво про право на спадщину.
Erbschleicher *m* вимагач спадщини.
Erbschleicherei *f* вимагання спадщини, отримання спадщини обманим шляхом, отримання спадщини шахрайським шляхом.
Erbsentschlagung *f* відмова від спадщини.
Erbsklärung *f* заява про прийняття спадщини.
Erbssetzer *m* спадкодавець, заповідач.
Erbsohn *m* син-спадкоємець.
Erbstaat *m*, *іст.* держава-спадкоємець, держава- правонаступниця.
Erbstatut *n* спадковий статут.
Erbstreit *m* суперечки про спадщину.
Erbstreitigkeit *f* спір про спадщину.
Erbstück *n* річ, що перейшла у спадок, річ, що дісталася у спадок.
Erbteil *n* частка спадщини, частина спадщини, спадкова частка; \diamond erledigter ~ виконана частка спадщини; gemeinschaftlicher ~ загальна частка у спадщині.
Erbteilkauf *m* купівля частини спадкової маси.
Erbteilserhöhung *f* збільшення спадкової частки.
Erbteilübertragungsvertrag *m* договір про передачу частини спадщини.

Erbteilung *f* розділ спадщини.
Erbteilungsklage *f* позов про розділ спадщини.
Erbteilungsvergleich *m* (мирова) угода про поділ спадщини.
Erbteilungsvertrag *m* договір про розділ спадщини.
Erbteilungsvorschrift *f* припис про розділ спадщини.
Erbtochter *f* дочка-спадкоємиця.
erbunfähig *adj* нездатний до спадкоємства.
erbunwürdig *adj* недостойний спадщини.
Erbunwürdigkeitsgründe *pl* підстави позбавлення права спадщини з мотивів негідної поведінки.
Erbvergleich *m* (мирова) угода про поділ спадщини.
Erbvermacher *m* спадкодавець, заповідач.
Erbvermächtnis *n* 1) заповіт, заповідальна відмова, легат; 2) заповідане майно.
Erbvermutung *f* презумпція права спадкування.
Erbvertrag *m* договір про спадщину, договір про призначення спадкоємця, договір про заповідальний **вiдказ**.
Erbverzicht *m* відмова від спадщини.
Erbverzichtsvertrag *m* договір про відмову від спадщини.
Erdbebenopfer *pl* жертви землетрусу, загиблі при землетрусі, потерпілі під час землетрусу.
Erdprobe *f* зразок ґрунту (для аналізу).
Erdprobenvergleich *m* від криміналістичне порівняння зразків ґрунту.
erdrosseln *vt* задушити, задушити; \diamond sich ~ вдаватися.
Erdrosselung *f* удущення.
erdrücken *vt* придавити, задушити.
Erdspuren *pl* сліди злочину на землі.
Ereignis *n* пригода, подія.
Ereignisfolge *f* послідовність подій.
Ereignis *n* 1) випадок, явище; 2) *ек.* обставини; \diamond ~se Höherer Gewalt обставини непереборної сили, форсмажор.
Erfassung *f* охоплення, облік, перепис, збір (даних), реєстрація, фіксація (даних); \diamond steuerliche ~ охоплення податком.
Erfolgsbeteiligung *f* участь у прибутках підприємства, виплата страховому агенту відсотка від суми укладеного договору.
Erfolgsbilanz *f* результативний баланс.
Erfolgsermittlung *f* отримання підсумку.
Erfolgsposten *pl* результативні статті балансу (перед'являються для контролю).
Erfüllbarkeit *f* здійсненність.

Erfüllung *f* виконання, здійснення, погашення боргу шляхом сприяння поверненню боргу кредитору третьою особою.

Erfüllungsbericht *m* зведений звіт.

Erfüllungsgehilfe *m* особа, з допомогою якої боржник погашає свої зобов'язання перед кредитором.

Erfüllungsgeschäft *n* виконавчий правочин.

Erfüllungsklage *f* позов про виконання зобов'язання.

Erfüllungstermin *m* строк виконання зобов'язання.

Ergebnis *n* результат, висновок, наслідок, підсумок.

Untersuchungsergebnis *n* результат розслідування, результат слідства.

Untersuchungsergebnis *n* результат розслідування, результат слідства.

Ergebnisanalyse *f* аналіз рентабельності.

Ergebnisauswertung *f* підведення підсумків.

Ergebniskonto *n* результативний рахунок.

Ergebnisrechnung *f* рахунок прибутків і збитків, результативний рахунок, підведення підсумків.

Ergiebigkeit *f* родючість, урожайність, достаток, багатство, прибутковість.

Erhaltungszoll *m* загороджувальне мито.

Erhängen *n* підвищення (*страта*), страта через підвищення.

erhängen *vt* вішати, повісити (*кого-небудь*).

erhängen, sich *vi* повіситися.

erhebbar *adj* 1) такий, що підлягає стягнанню (*про податки, відсотки*); 2) такий, що піддається піддається обліку.

Erhebungsbetrag *m* стягувана сума.

Erhebungsobjekt *n*, *стат.* предмет статистичного дослідження.

Erhebungsplan *m* план статистичного спостереження.

erholen *vt* покривати видатки (*в банківських розрахунках*); *◇ sich* ~ підніматися (*про курси*), зростати (*про ціни*).

Erholung *f* поживлення (*ринку, кон'юнктури*), підвищення курсів, зростання цін.

Erinnerungswert *m* незначна вартість товару (*відображена в балансі*).

Erkennen *n* 1) розпізнавання, пізнання, виявлення, ідентифікація; 2) декодування, розшифровка, дешифрування.

erkennen *vt* кредитувати рахунок, записувати в кредит рахунку.

Erkennung *f* кредитнота.

Erklärungstag *m*, *бірж.* день оголошення репорта.

Erkundigung *f* 1) довідка; 2) наведення довідок; *◇* ~ einholen наводити довідки; ~ einziehen наводити довідки.

Erlag *m* сплата, платіж, внесок.

Erläge *pl* депозити.

Erlaß *m* 1) указ, постанова; 2) звільнення (*від оподаткування, боржника від виконання зобов'язань*).

erlassen *vt* 1) публікувати, видавати (*закон і т. д.*), віддавати (*розпорядження*); 2) знімати (*догану*), звільняти (*від покарання*), скасовувати, знімати (*покарання*).

Erläuterung *f* пояснення, роз'яснення, тлумачення коментар; *◇* ~ zur Bilanz коментар до балансу, експлікація до балансу.

Erliegung *f* сплата, внесок, платіж.

Erlös *m* виручка, прибуток, сума, отримана від продажу.

Erlösausall *m* різниця між запланованою і фактичною виручкою.

Erlösbuchung *f* бухгалтерська проводка за рахунком прибутку.

Erlöschén *n* припинення (*напр. страхування*), закінчення (*напр. строку*), погашення (*напр. зобов'язання*); *◇* ~ der Verjährungsfrist закінчення строку давності; ~ des Anspruches втрата права пред'явлення претензії; ~ durch Verjährung погашення за давністю; ~ einer Firma припинення існування фірми.

Erlöskonto *n* рахунок реалізації.

Erlösschmälerung *f* зменшення виручки.

Erlösschmälerungsabschlag *m* зменшення виручки від реалізації продукції (*напр. в результаті знижок з ціни*).

Erlöszuwachs *m* приріст з виручки.

ermeldet *adj* згаданий, вищеназваний.

Ermessen *n* розсуд, міркування, думка; *◇ nach menschlichem* ~ по здоровому глузду, як це підказує здоровий глузд; *nach richterlichem* ~ на розсудом суду, на розсуд судді; *nach unserem* ~ на наш розсуд; *meines* ~ по-моєму, як мені здається, наскільки я можу судити; *ich überlasse es Ihrem* ~ залишаю це на ваш розсуд, робіть, як вам буде завгодно, надаю вам самому вирішувати; *ich stelle es in Ihr* ~ залишаю це на ваш розсуд, робіть, як вам буде завгодно, надаю вам самому вирішувати.

ermessen *vt* зважувати, обмірковувати, судити, робити висновок, зробити висновок.

Ermessensreserven *pl* резерви, що виникають, напр. у результаті застосування принципу найнижчої оцінки статей активу.

Ermittlung *f* визначення, виявлення, виявлення.

ermitteln *vt* обчислювати, розраховувати, дізнатися, з'ясовувати, виявляти, розшукувати, добувати (*відомості*); \diamond die Position eines Schiffs ~ дізнатися місцезнаходження корабля.

Ermittler *m* 1) агент; 2) детектив, детектив; \diamond Einsatz verdeckter ~ впровадження таємних агентів (*напр. у злочинну організацію. банду*).

Ermittlung *f* обчислення, визначення, виявлення; \diamond Führung der ~ ведення розслідування, розслідування.

Ermittlungstechnik *f* технічні пристрої для ведення спостереження (*напр. за житлом підозрюваного*), (спеціальні) технічні пристрої (для здійснення оперативно-розшукової діяльності), спецтехніка, спеціальна слідча техніка.

Ermittlungszeitraum *m* базисний період обчислення (*пенсії, податків*).

Erneuerungsgbühren *pl* збори за поновлення строку охорони (*напр. права на товарний знак*).

Erneuerungsprämie *f* премія по відновленню страхування.

Eröffnungsbilanz *f* вступний баланс, початковий баланс (*баланс фірми при її заснуванні або настанні нового фінансового року*).

Ersatz *m* 1) заміна; 2) відшкодування, компенсація; 3) заміник, сурогат; \diamond ~ des Strafgefangenen відшкодування витрат з утримання ув'язненого (*заарештованого, арештанта*).

Ersatzanspruch *m* 1) претензія на відшкодування (*витрат або збитків*); 2) регресний позов.

Ersatzbeleg *m* дублікат виправдувального документа, дублікат підтверджуючого документа.

Ersatzbeschaffung *f* придбання нових основних фондів.

Ersatzlieferung *f* поставка з метою заміни (*некондиційного товару*).

Erscheinungsformen *pl* форми прояву (*напр. злочинності*).

Erschließung *f* розкриття значення, пояснення.

erschnappen *vt, розм.* піймати, вхопити.

erschwerend *adj* те, що ускладнює; обтяжливий.

Erschwernis *n* утруднення, труднощі.

Erschwerung *f* труднощі, перешкода, ускладнення, обтяження.

erschwindeln *vi* шахрайськи виманювати, обманним шляхом домогтися.

Erstaufertigung *f* прима-вексель.

Erstellung *f* 1) виготовлення, виробництво; 2) відкриття акредитива, виписка (*рахунку*); 3) складання, розробка.

Ersterassung *f* первинний облік, первинний підрахунок, первинний бухгалтерський запис.

Erstschrift *f* перший примірник.

Erwachsener *m* повнолітня особа, доросла особа.

Ertragfähigkeit *f* прибутковість.

Erträglichkeit *f* прибутковість.

Ertragsgesetz *m, ек.* закон спадної віддачі.

Ertragshöhe *f* розмір прибутку.

Ertragshoheit *f* податковий суверенітет (*право територіальної влади розпоряджатися на свій розсуд податковими надходженнями*).

Ertragskraft *f* ступінь віддачі.

Ertragslage *f* рівень доходів.

Ertragsüberschuß *m* прибуток.

Ertragswert *m* накопичений прибуток, капіталізований прибуток.

erweitert *adj* розширений; \diamond ~es Schöffengericht розширений суд шеффенів, судді апеляційної інстанції.

Erwerb *m* 1) придбання; 2) дохід, заробіток; 3) заняття, промисел; \diamond ~ der juristischen Persönlichkeit придбання прав юридичної особи; ~ der Staatsangehörigkeit придбання громадянства, натуралізація; ~ des Besitzes придбання володіння; ~ des Eigentums придбання прав власності; ~ des Heimatrechts придбання права громадянства; ~ durch Ersitzung придбання за давністю; ~ durch Vermächtnis отримання спадку за заповітом; ~ einer herrenlosen Sache придбання безхазяйнох речі; ~ von Rechten придбання прав; abgeleiteter ~ похідне придбання; gutgläubig-lastenfreier ~ добросовісне, не обтяжене зобов'язаннями придбання; gutgläubiger ~ добросовісне придбання; gutgläubiger ~ beschlagnahmten Vermögens добросовісне придбання майна, що знаходиться під арештом; originärer ~ первинне придбання; redlicher ~ добросовісне придбання.

Erwerbseinkünfte des Staates *pl* доходи держави від наданих нею комерційних послуг (*пошта, зв'язок, залізниця і т. д.*).

Erwerbspersonell *pl* економічно активне населення; частина населення, зайнятого в суспільному виробництві (*плюс чисельність безробітних*).

Erwerbsquote *f* частка економічно активного населення в загальній чисельності населення країни.

Erwerbssteuer *m* прибутковий податок.

Erzeugereinheit *f* лог. іст. вироблений товар.

Erziehung *f* виховання; ◇ ~ der Verkehrsteilnehmer виховання учасників транспортного руху (дорожнього руху), виховання культури водіння в учасників дорожнього руху.

Erziehungszoll *m* заохочувальне мито.

Erzielung *f* 1) витяг (прибутку); 2) досягнення (мети).

eskalieren *vt* розширювати, загострювати (конфлікт), поглиблювати (конфронтацію).

Etat *m* 1) державний бюджет; 2) штат, особовий склад.

etatisiert *adj* введений у кошторис, введений у бюджет, запланований (напр. про бюджетні витрати).

Etatsüberschuf *m* активний баланс бюджету.

etatistisch *adj* етатичний

ethnographisch *adj* етнографічний.

Euroanleihemarkt *m* євrorинок (довгострокового позикового) капіталу.

Eurodollar-Markt *m* ринок євродоларів (ринок коротко- і довгострокових кредитів, що спираються на доларові вклади у неамериканських банках).

Eurodollars *m, pl* євродолари (виражені в доларах кошти на рахунках у неамериканських банках).

europäisch *adj* європейський

Europäische Atomgemeinschaft *f* Європейське співтовариство з атомної енергії, Євратом.

Europäische Freihandelsassoziation *f* Європейська асоціація вільної торгівлі, ЄАВТ, ЄФТА.

Europäische Gemeinschaften *pl* Європейські співтовариства (включають Європейське об'єднання вугілля і сталі, Європейське економічне співтовариство та Європейську комісію з атомної енергії).

Europäische Handelsgesellschaft *f* Європейське торговельне товариство.

Europäische Investitionsbank *f* Європейський інвестиційний банк.

Europäische Wirtschaftsraum, EWR *m* Європейський економічний простір.

Europäisches Währungssystem, EWS *n* Європейська валютна система.

Europäische Investitionsfonds, EIF *pl* Європейський інвестиційний фонд.

Europäische Kommission *f* Європейська комісія.

Europäische Zentralbank, EZB *f* Європейський центральний банк.

Europäische Wirtschafts – und Sozialausschuss, EWSA *m* Європейський соціально-економічний комітет.

Europaparlament *n* Європарламент.

Europäische Polizei, UEROPOL: *f* Європол, Європейська поліція.

Euroscheck *m* єврочек (видається власникам вкладів з гарантією виплати до 400 марок).

Eurozone *f* 1) Єврозона; 2) зона євро.

Euthanasie *f* евтаназія.

evaluieren *vt* оцінювати, визначати вартість.

Evaluierung *f* оцінка, визначення вартості, атестація.

Evaluation *f* оцінка та визначення вартості монет.

evalvieren *vt* оцінювати, визначати вартість.

Eventualantrag *m* клопотання, що подається у разі залишення головного клопотання без наслідків.

Eventualverbindlichkeit *f* умовне зобов'язання; зобов'язання, що виконується при певних умовах.

Eventualverpflichtung *f* умовне зобов'язання.

Evidenz *f* 1) очевидність, ясність; 2) австр. облік, статистика.

Evidenzbeleg *m* обліковий документ.

Evidenzführung *f* ведення статистичного обліку.

Evidenzhaltung *f* ведення статистичного обліку.

Ex-KCB-Mann *m* колишній співробітник КДБ.

Ex-Präsident *m* екс-президент, колишній президент.

except präp англ. крім.

Exekutierung *f* виконання (судового рішення або вироку), накладення арешту на майно, примусова ліквідація біржової угоди.

Exekution *f* виконання (судового рішення або вироку), накладення арешту на майно, примусова ліквідація біржової угоди.

Existenzbeeinträchtigung *f* погіршення матеріального становища, зниження життєвого рівня.

Existenzgründungsprogramm *m* Програма установи та початку функціонування підприємств (ФРН).

Exklusivverkehr *f* виключне право вести торгівлю з певними фірмами.

exlex *adv, lat.* поза законом.

Exoten *pl* заокеанські цінні папери.

Expansion *f* експансія, поширення (впливу), розширення (сфери впливу); ◇ wirtschaftliche ~ економічна експансія.

Expansionspolitik *f* загарбницька політика, експансіоністська політика, політика експансії.

Expensen *pl* витрати

Expert *m* експерт, спеціаліст, обізнана людина, досвідчена людина.

expert *adj* досвідчений, знаючий, ерудований.

Computerexperte *m* фахівець з комп'ютерів.

Expertengutachten *n* висновок експерта, експертний висновок.

Expertise *f* експертиза.

Expertisekosten *pl* витрати на проведення експертизи.

Explikation *f* пояснення, витлумачення, тлумачення.

explikativ *adj* пояснювальний.

explizieren *vt* пояснювати, тлумачити, витлумачити, давати тлумачення.

explizit *adv* ясно, виразно.

explodierbar *adj* вибухонебезпечний.

Exploiteur *m* експлуататор.

Explosion *f* 1) вибух; 2) бум, економічний підйом, зліт, сплеск, різкий сплеск, пік, різке збільшення; \diamond Bedrohung durch ~ загроза вибуху, небезпека вибуху; Gewalt der ~ сила вибуху; eine ~ auslösen викликати вибух, ініціювати вибух; zur ~ bringen підірвати, підірвати, підірвати.

Explosionsgemisch *n* вибухова суміш.

Explosionsstoff *m* вибухова речовина, ВР, вибухівка.

explosiv *adj* 1) вибухонебезпечний, вибуховий, детонуючий; 2) запальний, вибухове (характер).

Explosivgeschoß *m* вибуховий пристрій, ВП; \diamond selbstgemachter ~ саморобний вибуховий пристрій, СВП.

Explosivkörper *m* підривна шашка, підривний заряд.

Explosivkraft *f* сила вибуху.

Explosivstoff *m* вибухова речовина, ВР, вибухівка.

exponieren *vt* 1) пояснювати, викладати; 2) подавати (небезпеки); 3) послати, посилати (напр. відрядження), відрядити, перевести (в інше місто, на іншу роботу); 4) експонувати; \diamond sich ~ 1. піддаватися, піддавати себе небезпеці; 2. заступатися, заступитися, клопотати, просити (за кого-н.).

Exportabgabe *f* експортне мито.

f.a.c., fast as präp *англ.* якомога швидше.

Exportbonifikatkation *f* експортна премія.

Exportbonus *m* експортна премія.

Exportbürgschaft *f* страхування експортних кредитів.

Exportintensität *f* питома вага товарів, які експортуються в загальному об'ємі товарної продукції країни.

exportintensiv *adj* експортотемкий.

Exportquote *f* експортна квота.

Exportrückvergütungen *f, pl* непряме субсидіювання експорту, приховане субсидіювання експорту.

Exportüberhang *m* активне сальдо торгового балансу.

Exportüberschuß *m* активне сальдо торгового балансу.

Extinktion *f* погашення, сплата.

Extremist *m* екстреміст.

Exzedent *m* ексцедент (можливе перевищення, напр. визначений відсоток контрактних умов).

F

Fachaufsicht *f* контроль за діяльністю адміністративних органів.

Facheinzelhandel *m* спеціалізована роздрібна торгівля.

Fachgeschäft *n* спеціалізований магазин.

Fachjargon *m* професійний жаргон, професійний сленг.

Fachnormenausschuß *m* галузевий комітет норм та стандартів.

Factoring *n* факторинг (може передбачати, напр. інкасування дебіторських заборгованостей клієнта з виплатою вказаної суми негайно або по мірі погашення заборгованості), спосіб фінансування збуту через посередника.

Fahrlässigkeitssvorwurf *f* докір в необережності.

Fahrlohn *m* плата за перевезення, плата за провезення, плата за транспортування, транспортний тариф.

Fahrnis *f* рухоме майно, рухомість.

Fahrniseigentum *n* власність на рухоме майно.

Fahrniserwerb *m* придбання рухомого майна, купівля рухомого майна.

Fahrnisexekution *f* звернення стягнень на рухоме майно.

Fahrnisklage *f* позов по відношенню до рухомого майна.

Fahrnisnießbrauch *m* право користування рухомим майном.

Fahrnispfand *n* застава рухомого майна, заклад рухомого майна.

Fahrnispfandrech *n* право застави рухомого майна.

Fahrnispfändung *f* опис рухомого майна, реєстр рухомого майна.

Fahrnisvermögen *n* рухоме майно, рухомість.

Fahrnisversicherung *f* страхування рухомого майна.

Fahrnisversteigerung *f* продаж рухомого майна з торгів, розпродаж рухомого майна.

Fahrpraxis *f* досвід керування, практика керування, навички керування, стаж роботи за кермом; ◇ ~ des Fahrers досвід роботи водія, водійський стаж, стаж роботи за кермом.

Fahrpreisermäßigung *f* пільговий тариф, зниження вартості проїзду.

Fahrprogramm *n* програма розподілення матеріальних потоків (*сировини та матеріалів*), програма розподілу ресурсів.

Fahrspur *f* слід транспортного засобу, колія.

Fahrtbegrenzungsklausel *f*, *страх.* обмовка, яка територіально обмежує рух суден.

Fahrtechnik *f* техніка керування (*напр. автомобіля*).

Fährtenbahn *f* “доріжка” слідів, які були залишені при ходьбі, ланцюжок слідів.

Fährtenhund *m* службово-пошукова собака.

Fährtenhundeführer *m* провідник службово-розшукової собаки.

Fahrtkosten *pl* транспортні витрати.

Fahrtrecht *n* право проїзду (*напр. по чужій території*).

Fahrverbot *n* 1) заборона на управління транспортним засобом; 2) заборона проїзду.

Fahrzeug *n* транспортний засіб; ◇ in Fahndung stehendes ~ транспорт, який знаходиться в розшуку; транспортний засіб, який знаходиться в розшуку.

Fahrzeugbrief *n* паспорт транспортного засобу, техпаспорт транспортного засобу, технічний паспорт транспортного засобу, документ на володіння транспортним засобом, документ про право власності на транспортний засіб.

Fahrzeugeigentümer *m* власник транспортного засобу.

Fahrzeugentführer *m* викрадач транспортного засобу.

Fahrzeugentführung *f* викрадення транспортного засобу.

Fahrzeugführer *m* водій транспортного засобу.

Fahrzeughalter *m* власник транспортного засобу.

Fahrzeugschein *m* документ про допущення транспортного засобу до експлуатації.

Fahrzeugspur *f* слід транспортного засобу, колія.

Fahrzeugversicherung *f* страхування транспортного засобу.

Faksimile *n*, *лат.* факсиміле

Fakten *m*, *pl* факти; ◇ begutachtete ~ підтверджені факти (*експертизою*).

Faktor *m* фактор, обставина; ◇ kriminalitätsauslösender ~ фактор, що сприяє злочинності; криміногенний фактор; kriminalitätshemmender ~ чинник, що перешкоджає злочинності; стримуючий злочинність фактор; kriminalitätshindernder ~ чинник, що перешкоджає злочинності; стримуючий злочинність фактор; kriminogener ~ криміногенний фактор; rechteeextremer ~ позаправовий фактор; verbrechensfürdernder ~ фактор, що викликає злочин.

Faktorenanalyse *f* факторний аналіз.

Faktoreinkommen *n* факторний прибуток (прибуток від використання факторів виробництва: праці, землі і капіталу, отриманий у формі зарплатні, орендної плати та прибутку).

Faktoren *n*, *pl* фактори; ◇ kostenwirksame ~ фактори, що впливають на витрати.

Faktorenanalyse *f* факторний аналіз.

Faktorgeschäft *n* 1) купівля вимоги (*у продавця для інкасації у покупця*); 2) спосіб фінансування збуту через посередника.

Faktum *n* факт

Faktura *f* фактура, рахунок-фактура, рахунок; ◇ spezifizierte ~ специфікований рахунок.

Fakturenklage *f* позов про платіж по фактурі.

Fakturenklausel *f* обмовка про платіж за фактурою.

fakturieren *vt* виписувати рахунок-фактуру, виставляти рахунок-фактуру.

Fakultativklausel *f* факультативна клаузула, факультативне застереження, факультативна умова (*в договорі*).

Fakultativprotokoll *n* факультативний протокол, факультативний протокол.

Fall *m* 1) падіж (*худоби*); 2) (*злочинний*) випадок, пригода; 3) (*кримінальна*) справа; ◇ einschlägiger ~ злочин, що підпадає під розглянутий склад; der ~ ist anders gelagert справа йде інакше; gemeldeter ~ заявлена пригода; пригода, про яку надійшла заява (*в слідчі органи*); im schweren ~ при обтяжуючих обставинах; schwerer ~ кваліфікований склад злочину, тяжкий злочин; злочин з обтяжливими наслідками; strafwürdiger ~ кримінально караний випадок.

Fallbearbeitung *f* обробка матеріалів кримінальної справи, вивчення матеріалів (*кримінальної*) справи.

Falle *f* пастка.

falle, wie sie falle тель кель; такий, яка є умова продажу (*без гарантії якості*).

fallieren *vi* збанкрутувати, стати банкрутом, стати неспроможним, припинити платежі.

fällig *adj* підлягає сплаті, підлягає виконанню, строковий; ◇ werden ~ минати, минути, кінчатися, скінчитися (*про терміну*); der ~e Bericht чергова доповідь; die ~e Forderung вимога з новим терміном; die ~e Zahlung платіж підлягає погашенню.

Fälligkeit *f* термін виконання зобов'язання, строк сплати.

Fälligkeit *f* строк платежу, закінчення строку платежу, настання строку виконання зобов'язання.

Fälligkeitshypothek *f* іпотека з певним терміном викупу, термінова іпотека.

Fälligkeitsstellung *f* стягування, витребування (*кредиту, позики*).

Fälligkeitstermin *m* строк платежу, строк виконання зобов'язання, дата платежу; ◇ ~ des Urteils термін винесення вироку, термін винесення рішення, дата винесення вироку, дата винесення рішення.

Fälligkeitstag *m* день платежу.

Fälligestellung *f* стягнення, витребування (*кредиту, позики*).

Falliment *n* банкрутство, неспроможність, припинення платежів.

Fallinformation *f* інформація про певну подію.

Fallissement *n* банкрутство, неспроможність, припинення платежів.

Fallissement *n, fpr.* банкрутство, неспроможність, припинення платежів.

Fallit *m* банкрут, збанкрутілий; особа, оголошена банкрутом.

fallit *adj* невправний, неплатоспроможний.

Falliterklärung *f* оголошення конкурсного виробництва, оголошення неспроможності.

Fallitmasse *f* конкурсна маса, майно неспроможного боржника, майно банкрута; майно, що перебуває під конкурсним управлінням.

Fallrecht *n* прецедентне право.

Fallstrafrecht *n* прецедентне кримінальне право.

Fällung *f* винесення; ◇ ~ des Urteils винесення вироку, винесення рішення.

falsch *adj* 1) фальшивий, підроблений; 2) помилковий, неправильний, невірний; 3) помилковий; ◇ ~ schwören давати неправдиву присягу, приносити лжеприсягу, давати помилкову клятву; ~e Angaben невірні дані, невірні відомості; ~e Aussage неправдиве показання, неправдиві свідчення, брехливі свідчення; ~es Selbstwertbewußtsein хибна свідомість власної гідності.

Falschanzeige *f* неправдивий донос, лжедонос.

Falschaussage *f* лжесвідчення, неправдиві свідчення, помилкове свідчення, неправдиве

свідчення; ◇ eidliche ~ неправдиве свідчення, дане під присягою; лжесвідчення під присягою; uneidliche ~ неправдиве свідчення, дане без присяги.

Falschbeurkundung *f* завідомо помилкове підтвердження обставин в документі, неправильне засвідчення; ◇ ~ im Amt службова підробка; mittelbare ~ непряме помилкове документальне підтвердження.

Falschheurkundungsdelikte *n, pl* злочини, пов'язані з підробкою документів.

Falschbeurkundungskriminalität *f* злочинність, пов'язана з підробкою документів.

Falschheid *m* неправдиве показання під присягою, лжеприсяга; ◇ fahrlässiger ~ необережна лжеприсяга.

fälschen *vt* підробляти (*напр. документ, підпис*), фальсифікувати (*документ*), спотворювати (*факти*).

Fälscher *m* фальсифікатор.

Fälscherwerkstatt *f* фальшивомонетна майстерня, майстерня по виготовленню фальшивих грошей.

Falschgeld *n* фальшиві грошові знаки, підроблені грошові знаки, фальшиві гроші, підроблені гроші.

Falschheit *f* 1) підробленість, фальшивість; 2) лицемірство, лукавство; ◇ ~ der Aussage хибність свідчення, хибність показань.

fälschlich *adj* помилковий, лже- (*в складних сл.*).

Falschmeldung *f* неправдиве повідомлення, подання неправдивих відомостей.

Falschmünze *f* фальшива монета.

Falschmünzer *m* фальшивомонетник.

Falschmünzerei *f* підробка монет та грошових знаків, виготовлення фальшивих монет і грошових знаків.

Falschmünzereiabkommen *n* Конвенція по боротьбі з підробкою грошових знаків.

Falschspiel *n* шахрайство (*в азартній грі*).

Falschspieler *m* шулер, шахрай.

Fälschung *f* підробка, фальсифікація; ◇ ~ von Geld und Wertzeichen підробка грошей і цінних паперів; ~ von Urkunden підробка документів; landesverräterische ~ підроблення з метою внутрішньої зради; ~ von Geld und Zahlungsmitteln підробка грошей і платіжних засобів.

Fälschungsmittel *n* засіб, що використовується для підробки.

Fälschungsschutz *m* захист від підробки (*грошей, цінних паперів і т. н.*).

Fälschungsversuch *m* замах на підроблення, замах на підробку (*напр. грошових знаків*).

Falschverdächtigung *f* хибна підозра.

Falsifikat *n* підробка, фальсифікація, фальсифікат.

Falsifikation *f* підробка, фальсифікація.

Falsifizierung *f* підробка, виготовлення підробки, виготовлення фальшивки, фальсифікація.

familiär *adj* 1) сімейний; 2) інтимний; 3) фамільярний.

Familie *f* сім'я, родина; \diamond kinderreiche ~ багато-дітна сім'я.

Familienangehörige *m* член родини; \diamond mithelfender ~ член родини власника господарства, що працює в цьому господарстві; unterhaltsberechtigter ~ утриманка; unterhaltsberechtigter ~ утриманець.

Familienbeleidigung *f* образа сім'ї.

Familienberatungsstelle *f* сімейна консультація, консультація з питань сім'ї та шлюбу.

Familienbeziehungen *pl* сімейні відносини.

Familienbruch *m* розпад сім'ї.

Familienbuch *n* книга сімейних документів, що вручається подружжю при одруженні (*містить всі сімейні документи, свідоцтво про шлюб, про народження, про смерть і ін., кол. НДР*).

Familiendiebstahl *m* сімейна крадіжка, крадіжка в сім'ї.

Familienehre *f* честь сім'ї, сімейна честь.

Familienermäßigung *f* податкові пільги сім'ям, які мають дітей, податкові пільги сім'ям з (*неповнолітніми*) утриманцями.

Familienerziehung *f* виховання в сім'ї, сімейне виховання.

Familienerziehungspflicht *f* обов'язок сім'ї з виховання.

Familienfideikommiß *n* сімейний фідейкоміс (*дворянський маєток, що переходить у спадок цілком одному члену сім'ї*).

Familienförderung *f* заходи, що сприяють розвитку і стабільності сімей.

Familiengeld *n* допомога, що виплачується органом соціального страхування сім'ї потерпілого від нещасного випадку.

Familiengemeinschaft *f* сім'я, клан

Familiengericht *n* сімейний суд

Familiengesetz *n* закон про сім'ю; \diamond das ~ annehmen приймати закон про сім'ю, das ~ beraten обговорювати закон про сім'ю.

Familiengesetzbuch *n* Сімейний кодекс, Кодекс про сім'ю і шлюб.

Familiengüterrecht *n* правові норми, що регулюють майнові відносини членів сім'ї.

Familienhabe *f* майно сім'ї.

Familienhaupt *n* глава сім'ї.

Familienhilfe *f* медичне обслуговування членів сім'ї лікарняної касою.

Familienkonflikt *m* сімейний конфлікт, конфлікт у сім'ї.

Familienkonstellation *f*, *австр., швейц.* сімейне положення.

Familienlastenausgleich *m* виплата допомоги багатодітним сім'ям (*з метою вирівнювання рівня життя*).

Familienminister *m* міністр у справах сім'ї.

Familienmitglied *n* член сім'ї.

Familienname *m* прізвище; \diamond den ~n führen носити прізвище, мати прізвище; den ~n tragen носити прізвище, мати прізвище.

Familienoberhaupt *n* глава сім'ї.

Familienpapieren *pl* сімейні документи.

Familienpolitik *f* політика держави, яка проводиться стосовно сім'ї.

Familienrat *m* сімейна рада.

Familienrecht *n* сімейне право.

Familienrechtssache *f* сімейна справа.

Familienrechtsverhältnisse *pl* сімейні правовідносини.

Familienstammbuch *n* книга сімейних документів, що вручається подружжю при одруженні (*містить всі сімейні документи, свідоцтво про шлюб, про народження, про смерть і ін., кол. НДР*).

Familienstand *m* сімейний стан.

Familienstands Fältschung *f* надання неправдивих даних про сімейний стан, введення в оману про справжній сімейний стан, введення в оману про сімейний стан.

Familiensterbegeld *n* допомога на поховання члена сім'ї.

Familienstück *n* предмет, наслідуваний у сім'ї.

Familiensystem *n* система сімейних відносин.

Familienunterhalt *m* 1) утримання сім'ї; 2) кошти на утримання сім'ї.

Familienunterschlagung *f* сімейна розтрата.

Familienunterstützung *f* соціальна підтримка сім'ї.

Familienverhältnisse *pl* сімейні стосунки, взаємини в сім'ї, стосунки в сім'ї; \diamond geregelte ~ впорядковані сімейні відносини; zerrüttelte ~ розладнені сімейні відносини.

Familienvermögen *n* майно сім'ї, сімейне майно; \diamond das ~ aufteilen ділити сімейне майно.

Familienversicherung *f* соціальне страхування членів сім'ї.

Familienvorstand *m* голова сім'ї.

Familienzerwürfnis *n* розпад сім'ї.

Familienzusammenführung *f* возз'єднання сім'ї.

Familienzuschlag *m* надбавка до заробітної плати багатодітним сім'ям, допомога на дітей.

Fangbriefe *pl* розшукові завдання (*напр. по затриманню злочинця, що ховається*).

Fangfrage *f* провокаційне питання, питання-пастка.

Fangmittel *n* допоміжні засоби, що використовуються для розкриття злочину.

Fangstoffe *pl* хімічні речовини, що служать для затримання злочинця.

Farbengesetz *n* закон про заборону використання шкідливих для здоров'я фарб.

Farbspitzen *pl* бризки фарби.

Farbstoffalle *f* пастка із застосуванням фарбувальних речовин (*напр. для помітки грошей при передачі хабара*).

Faschismus *m* фашизм.

Faschist *m* фашист.

faschistisch *adj* фашистський.

Faserspur *f* слід волокна, знайдені на місці події.

Faseruntersuchung *f* криміналістичне дослідження волокон.

Fassadenkletterer *m*, *розм.* злодій, що проникає через вікна верхніх поверхів.

Fassung *f* редакція, формулювання (*напр. закону*), версія.

Fassungsvermögen *n* вантажомісткість.

Fastenmonat Ramadan *m*, мусульм. святий місяць Рамадан.

Faustfeuerwaffe *f* 1) особиста зброя; 2) зброя самооборони (*револьвер, пістолет*); 3) ручна вогнепальна зброя.

Faustgläubiger *m* заставодержатель.

Faustpfand *m* застава рухомого майна.

Faustpfandgläubiger *m* заставодержатель за зобов'язанням, забезпеченим заставою у вигляді рухомого майна.

Faustpfandkredit *m* кредит під заставу рухомого майна.

Faustschlag *n* удар кулаком.

Faustskizze *f* нарис від руки, зроблений на місці події.

Faustwaffe *f* особиста зброя; 2) зброя самооборони (*револьвер, пістолет*).

Faustwert *m* наближене значення.

Faustzahlen *pl* орієнтовні цифри.

Faufracht *f* мертвий фрахт (*нараховується пароплавствами відправнику за неповне використання обумовленої договором перевезення тоннажу*).

Faxenverkehr *m* факсимільний зв'язок, *розм.* зв'язок факсом.

Fazilität *f* 1) спеціалізоване кредитне відділення Міжнародного Валютного Фонду; 2) організація з надання допомоги, фонд по наданню допомоги.

Fazit *n* 1) підсумок, (*загальна*) сума; 2) висновок; \diamond das ~ ziehen підвести підсумок.

Fecom: Europäischer Fonds für währungspolitische Zusammenarbeit *pl* Європейський фонд валютно-політичного співробітництва.

feed-back *n* *англ.* зворотній зв'язок, (*господарська*) реакція, реакція на сигнал; \diamond ~ geben співпрацювати, взаємодіяти, використовувати ініціативу.

Fegsel *pl* залишки насипного вантажу (*або такого, що просипався крізь тару товару*).

Fehde *f*, *іст.* ворожнеча, чвари, міжусобиця.

Fehdeordnung *f*, *іст.* правила ведення (*феодалної*) війни, правила укладення миру і про перемир'я.

Fehderecht *n*, *іст.* право війни.

Fehlanpassung *f* неузгодженість.

Fehlanzeige *f* заява про відсутність, заява про невиконання.

Fehlbedarf *m* непокритий попит.

Fehlbedienung *f* неправильне управління, некоректне управління, помилка управління.

Fehlbestand *m* недолік, нестача, брак, кількість.

Fehlbetrag *m* (*грошова*). недостача, недоплата, дефіцит, недолік, відсутня сума; \diamond den ~ ersetzen погашати нестачу, покривати нестачу.

Fehle *f* дефіцит, недолік

Fehlen *n* 1) відсутність; 2) неявка; \diamond ~ einer Rechtsvollmacht відсутність правомочності; ~ von Beweisen відсутність доказів, недоведеність; ~ von Normen відсутність правових норм, unentschuldigtes ~ прогул.

Fehlentscheidung *f* неправильне рішення, помилкове рішення; \diamond ~ mit Schadensfolgen помилкове рішення, що спричинило шкідливі наслідки; kriminelle ~ рішення злочинного характеру; offensichtliche ~ явно помилкове рішення.

Fehlentwicklung *f* неправильний розвиток, несприятливий розвиток, помилковий розвиток; \diamond ~ des Jugendlichen несприятливий розвиток особистості підлітка, несприятливий розвиток підлітка; ~ in der Kindheit несприятливий розвиток у дитинстві (*як одна з причин злочинної поведінки*); persönliche ~ порушення в розвитку особистості.

Fehler *m* 1) помилка; 2) недолік, дефект, порок; \diamond einen ~ begehen допускати помилку, робити помилку.

Fehlerbehandlung *f* обробка помилок.

Fehlfracht *f* мертвий фрахт.

Fehlmenge *f* недостача, дефіцит.

Fehlmengekosten *pl* витрати, що виникають у результаті ненадходження товарів (*напр. на склад*).

Fehlstück *n* бракований виріб, брак.

Fehlstunden *pl* простій, час простою.

Fehlurteil *n* неправильний вирок, помилковий вирок.

Feierabendarbeit *f* робота у вільний час (*поза своїм підприємством*).

Feiertag *m* святковий день; \diamond gesetzlicher ~ святковий день, встановлений законом; законодавчо затверджений святковий день.

Feiertagsarbeit *f* робота у святкові дні.

Feiertagsentgelt *n* винагороду за роботу у святкові дні, додаткова оплата за роботу у святкові дні.

Feiertagsfahrverbot *n* заборона руху автомашин у святкові дні.

Feiertagslohn *m* заробітна плата за роботу у святкові дні.

Feiertagszuschlag *m* додаткова оплата за роботу в святкові дні, надбавка за роботу в святкові дні.

anbieten *vt* виставляти для продажу, пропонувати для продажу.

Feilspur *f* слід напилка.

Feinbilanzierung *f* складання деталізованих балансів.

Feind *m* ворог, супротивник, протиборча сторона.

Feindeigentum *n* власність ворога, ворожа власність.

Feindesstaat *m* ворожа держава.

Feindgebiet *n* район, зайнятий противником, територія противника, ворожа територія.

Feindifferenzierung *f* тонка диференціація; \diamond ~ der Bedingungen тонка диференціація умов (*злочинності*).

Feindschaft *f* ворожість, ворожнеча; \diamond unversöhnliche ~ антагонізм.

Feindsstaat *m* ворожа держава.

Feindstaatenklausel *f* обмовка про ворожі держави (*в статуті ООН*).

Feindtätigkeit *f* ворожа діяльність

Feindvermögen *n* майно ворога, вороже майно.

Feldbestellungskosten *pl* витрати на обробку поля; \diamond ~ ersetzen відшкодовувати витрати, пов'язані з обробкою поля.

Felddiebstahl *m* розкрадання сільськогосподарських продуктів з поля, крадіжка сільськогосподарських продуктів з полів.

Feldfrevel *m* потрава полів, крадіжка з полів.

Feldgericht *n* військово-польовий суд.

Feldjäger *m* 1) фельд'єгер; 2) військовий поліцейський (*ФПН*).

Feldjägertruppen *pl* військо.

Feldrugesache *f* справа про порушення постанов про охорону ланів.

Felonie *f*, *icm.* 1) порушення вірності васала; 2) віроломство, зрада.

Feme *f* 1) феме (*таємне судилище в середньовічній Німеччині*); 2) таємне судилище, самосуд.

Fememord *m*, *icm.* політичне вбивство.

Fememörder *m*, *icm.* учасник вбивства за вироком таємного судилища.

Femgericht *n* 1) феме (*таємне судилище в середньовічній Німеччині*); 2) таємне судилище, самосуд.

Feldrugesache *m* 1) женоподібність; 2) фемінізм.

Ferienkammer *f* палата з розгляду справ у канікулярний період суду.

Feriensache *f* справа, що розглядається палатою суду в канікулярний період.

Ferienscheck *m* путівка (*напр. у будинок відпочинку, санаторій*).

Fernabsatz *m* торгівля дистанційним способом, дистанційна торгівля.

Fernadoption *f* заочне усиновлення (*відсутність одного з батьків або без їх дозволу*).

Fernbleiben *n* відсутність, неприбуття (*до суду*); \diamond ~ vom Arbeitsplatz відсутність на робочому місці; ~ von der Verhandlung неприбуття до суду; unentschuldigtes ~ неприбуття без поважної причини.

Ferngeschäft *n* іногородня угода.

Ferngut *n* вантаж далекого слідування.

Fernmeldeanlagenengesetz *n* закон про телефонні установки.

Fernmeldegesetz *n*, *avstr.* закон про телефонний зв'язок.

Fernmelderecht *n* правові норми щодо організації телефонного зв'язку.

Fernschuß *m* постріл з дальньої відстані.

Fernsehnutzungsrecht *n* право використання телевізійного мовлення, право на телевізійне мовлення.

Fernsein *n* відсутність, нез'явлення (*в суд*); \diamond ~ vom Arbeitsplatz відсутність на робочому місці; ~ von der Verhandlung нез'явлення до суду; unentschuldigtes ~ неявка без поважної причини.

Fernsprechheimnis *n* таємниця телефонних переговорів.

Fernunterricht *m* заочне навчання.

Fertigstellung *f* складання, підготовка; \diamond ~ des Protokolls складання протоколу.

Fertigungseinheit *f* одиниця продукції.

Fertigungseinzelkosten *pl* прямі витрати виробництва (*на одиницю продукції*).

Fertigungsgemeinkosten *pl* накладні витрати.

Fesselgeschäft *n* кабальна угода, не вигідна угода.

Fesseln *pl* наручники, кайдани.

Fesselung *f*, *австр.* надання наручників; \diamond ideologische ~ ідеологічне поневолення.

Fesselungsdauer *f*, *австр.* тривалість утримання в наручниках.

Festangebot *n* тверда пропозиція, тверда оферта

Festangestellte *m* штатний службовець.

Festanlage *f* терміновий внесок.

Festbeträge *pl* фіксовані платежі.

Festgehaltene *f* затримана, заарештована.

Festgehaltene *m* затриманий, заарештований.

Festgeld *n* строковий вклад.

Festgenommene *f* затримана, арештована.

Festgenommene *m* затриманий, заарештований

Festgeschäft *n* тверда угода, термінова угода.

Festhalten *n* затримання, арешт.

festhalten *vt* затримувати, заарештовувати, тримати в ув'язненні.

Festhypothek *f* іпотека з жорстко фіксованим терміном викупу.

Festigkeit *f* стабільність, стійкість (*напр. ціни*).

Festigung *f* укріплення; \diamond ~ der Rechtsordnung зміцнення правопорядку; ~ der Staatsmacht зміцнення державної влади.

Festkomma *n* фіксована кома, фіксована точка (*при поданні чисел*).

Festkonto *n* заблокований рахунок

Festkosten *pl* постійні витрати.

Festkostenanteil *m* питома вага постійних витрат.

Festlandsockel *m* континентальний шельф

festlegen *vt* вказувати у заповіді.

Festlegung *f* 1) встановлення, визначення, призначення; 2) фіксація, закріплення (*слідів, відбитків*); 3) висновок; 4) вкладання (*капіталу*); \diamond ~ der Tarifsätze und Gehälter встановлення тарифних ставок і окладів; ~ des Preises встановлення ціни; ~ einer Abmachung укладення угоди; ~ eines Termins 1. встановлення терміну; 2. призначення справи до слухання.

festliegen *vi* бути замороженим (*напр. про кредит*).

Festlohn *m* тверда заробітна плата, оклад.

Festnahme *f* затримання, арешт; \diamond bei der ~ при затриманні; ~ bei Tatverdacht затримання за підозрою у вчиненні злочину; ~ nach Anklageerhebung затримання після передачі справи до суду; polizeiliche ~ затримання поліцією; unrechtmäßige ~ незаконне затримання; vorläufige ~ попередній арешт, попереднє затримання; vorläufige ~ durch jedermann право будь-якого громадянина на затримання злочинця (*напр. на місці злочину*).

Festnahmegruppe *f* група захоплення, група затримання.

Festnahmeprotokoll *n* протокол затримання.

Festnahmerecht *n* право затримання, право на арешт.

festnehmen *vt* затримувати, заарештовувати.

Festsatzkredit *m* кредит з твердою відсотковою ставкою.

festsetzen *vt* 1) призначати (*покарання*); 2) встановлювати (*термін*); 3) арештовувати, затримувати, саджати у в'язницю.

Festsetzung *f* 1) призначення (*покарання*); 2) встановлення (*терміну*); 3) арешт; \diamond ~ der gesetzlichen Maßnahmen встановлення законодавчих заходів; ~ der Prozesskosten встановлення розміру судових витрат; ~ des Strafmaßes визначення міри покарання.

Festsetzungsfrist *f* термін для встановлення (*факту*).

feststellen *vt* встановлювати, визначати, констатувати.

Feststellung *f* встановлення, визначення, констатація, виявлення (*причин*); \diamond ~ der Entschädigung встановлення компенсації, визначення компенсації; ~ der Tatbestandsmäßigkeit встановлення відповідності певного складу злочину; ~ der Todeszeit встановлення часу настання смерті; ~ der Vaterschaft встановлення батьківства; ~ der Wahrheit встановлення істини (*в кримінальному процесі*); ~ des Sachverhalts встановлення обставин справи (*судом*); ~ des Schreibers встановлення виконавця тексту, встановлення виконавця підпису; ~ des Tatbestandes встановлення складу злочину; ~ eines Rechtsverhältnisses встановлення правовідносин; ~ von Spuren встановлення наявності слідів, встановлення належності слідів; alsbaldige ~ якнайшвидше встановлення, швидке виявлення (*причин*); protokollarische ~ констатація із занесенням у протокол; umfassende ~ der Wurzeln der Straftaten всеосяжне виявлення коренів кримінально караних діянь; verdächtige ~ підозра.

Feststellungsanspruch *m* вимога встановлення (істини).

Feststellungsberechtigte *m* особа, правомочна встановити факт на місці події.

Feststellungsbescheid *m* рішення про установлення розміру податку, повідомлення фінансового органу про встановлення об'єкта оподаткування.

Feststellungsinteresse *n* зацікавленість у встановленні (напр. факту).

Feststellungsklage *f* позов про визнання, позов; ◇ ~ erheben пред'являти позов про визнання; negative ~ негативний позов про визнання; positive ~ позитивний позов про визнання, позитивний позов про визнання.

Feststellungsort *m* місце виявлення, місце встановлення (напр. злочину).

Feststellungssache *f* справа за позовом про визнання.

Feststellungsurteil *n* рішення суду про визнання.

Feststellungsverfahren *n* провадження за позовом про визнання.

Feststellungswirkung *f* дія встановлених судом фактів на поведінку інших органів, дія встановлених судом фактів на лінію поведінки інших органів.

Feststellungszwischenklage *f* проміжний позов про визнання.

Festungshaft *f*, *заст.* ув'язнення в фортеці.

Festungsstrafe *f*, *заст.* покарання, пов'язане з ув'язненням у фортецю.

Festwährung *f* тверда валюта, вільно конвертована валюта, БКВ.

Festzunehmende *m* що підлягає арешту.

Fettspur *f* слід жиру, маслянистий слід, жировий слід (напр. відбитки пальців).

Feudalismus *m* феодализм.

Feudalrecht *n* феодальне право.

Feudalstaat *m* феодальне держава.

Feudalsystem *n* феодализм, феодальна система.

Feudalwesen *n* феодальний лад.

Feuer *n* 1) вогонь; 2) пожежа; 3) стрілянина.

Feuerpflichtversicherung *f* обов'язкове страхування від вогню.

Feuerpolice *f* страховий поліс (при страхуванні від вогню).

Feuerschaden *m* збиток від пожежі.

Feuerschutz *m* протипожежний захист.

Feuerschutzbestimmungen *pl* правила пожежної безпеки, ППБ.

Feuerschutzsteuer *f* податок на утримання пожежної охорони.

Feuerschutzvorschrift *f* протипожежний припис, протипожежна інструкція.

Feuertod *m*, *іст.* смертна кара шляхом спалення, страта на багатті.

Feuerversicherung *f* страхування від вогню, страхування від пожежі.

Feuerwaffe *f* вогнепальна зброя.

Feuerwehr *f* пожежна охорона.

Feuerwehrnotruf *m* екстрений виклик пожежної охорони.

fa. fi, fieri facias *m*, *лат.* виконавчий лист про стягнення майна боржника.

Fünfprozent-Klausel *f* обмовка, згідно з якою політична партія, яка не набрала під час виборів 5% голосів, не може претендувати на представництво в парламенті (ФРН).

Fibor, Frankfurt Offered Rate *f*, *англ.* міжбанківська ставка на основі операцій у Франкфурті-на-Майні.

Fideikommiß *m* фидейкомис, дворянський маєток.

Fiduziant *m* довіритель.

Fiduziar *m*, *австр., швейц.* довірена особа.

Fiduziar *m* довірений, довірена особа (особа, якій передається право власності на майно в забезпечення боргу).

Fiduziargesellschaft *f* фідучіарне товариство.

fiduziarisch *adj*, *австр., швейц.* фідучіарний, довірчий.

figürlich *adj* образний, фігуральний; ◇ im ~en Sinne фігурально виражаючись.

Fiktion *f* фікція, вигадка, домисел; ◇ juristische ~ юридична фікція.

Film *m* фільм, кінофільм, плівка, кіноплівка, фотоплівка; ◇ einen ~ drehen робити кінозйомку.

Filmbezugsverleihvertrag *m* договір щодо кінопрокату.

Filmbezugsvertrag *m* договір кінопрокату.

Filmrecht *n* право на зйомку фільму, право на створення фільму.

Filmurheberrecht *n* авторське право на кінофільм.

Filmverleihvertrag *m* договір кінопрокату, договір на кінопрокат.

Filmvorführvertrag *m* договір про демонстрацію фільму.

Final-Faktura *f* остаточний рахунок.

Finalabschluß *m* остаточний розрахунок.

Finaltheorie *f* фінальна теорія, теорія фінальної відповідальності (у кримінальному праві).

financial interrelations ratio *f*, *англ.* фінансовий коефіцієнт (виражає відношення між сукупною вартістю фінансових активів і реальним багатством країни).

- Finanz-Ergebniskonto** *n* розрахунок фінансових результатів.
- Finanzanlagevermögen** *n* основний капітал (*у грошовій формі*).
- Finanzausgleich** *m* фінансова угода, фінансовий баланс; ◇ *horizontaler* ~ розподіл доходів державного бюджету по горизонталі (*напр. між місцевими органами влади*); *vertikaler* ~ розподіл доходів державного бюджету по вертикалі (*наприклад, між федеральним урядом, землями та общинами*).
- Finanzbehörde** *f* фінансовий орган, фінансове відомство.
- Finanzbericht** *m* фінансовий звіт, фінансовий звіт.
- Finanzbewertung** *f* фінансова оцінка, оцінка фінансового стану.
- Finanzbeziehungen** *pl* фінансові відносини.
- Finanzbilanz** *f* фінансовий баланс.
- Finanzdelikt** *n* фінансове правопорушення.
- Finanzdisziplin** *f* фінансова дисципліна, дисципліна фінансової діяльності.
- Finanzgebaren** *n* фінансова діяльність, характер фінансової діяльності.
- Finanzgerichtsbarkeit** *f* юрисдикція фінансових судів.
- Finanzgerichtsordnung** *f* порядок визначення підсудності фінансових судів (*встановлений у ФРН 6.02.1965 р.*).
- Finanzgerichtsverfahren** *n* судочинство у фінансових справах.
- Finanzgesetzgebung** *f* фінансове законодавство.
- Finanzgutachten** *n* фінансова експертиза, висновок експертів щодо фінансового стану.
- Finanzhilfe** *f* фінансова допомога.
- Finanzhoheit** *f* фінансовий суверенітет (*держави*).
- finanziell** *adj* фінансовий, грошовий; ◇ ~е *Unregelmäßigkeit* розтрата фінансових коштів; ~е *Pyramide* фінансова піраміда.
- Finanzierung** *f* фінансування, інвестування.
- Finanzierungsbestimmung** *f* інструкція про порядок фінансування.
- Finanzierungsgeschäft** *n* фінансова угода.
- Finanzierungsmarkt** *m* ліквідний ринок коштів, грошовий ринок.
- Finanzierungsspielraum** *m* можливості, сфера, межі фінансування.
- Finanzierungsvorschrift** *f* положення про порядок фінансування (*кол. НДР, кол. СРСР*).
- Finanzinspektor** *m* фінансовий інспектор, фінінспектор.
- Finanzjahr** *n* фінансовий рік, бюджетний рік.
- Finanzkontrollbericht** *m* зведений фінансовий звіт.
- Finanzplanung** *f* фінансове планування, прогноз потреби у фінансах.
- Finanzprokuratur** *f* *австр.* правовий відділ міністерства фінансів (*що представляє в суді інтереси держави*).
- Finanzrechnung** *f* 1) фінансовий облік, облік фінансових операцій; 2) облік умов, процесу та результатів виробництва у грошово-вартісній формі.
- Finanzrecht** *n* фінансове право.
- Finanzrevision** *f* фінансова ревізія.
- Finanzsperr** *f* фінансова заборона.
- Finanzstrafbehörde** *f* фінансовий орган, який має право на накладення санкцій, правомочний на санкції фінансовий орган.
- Finanzstrafgesetz** *n* закон про фінансові правопорушення, закон про фінансові злочини.
- Finanzstrafverfahren** *n* судочинство у справах про фінансові правопорушення, судочинство у справах про фінансові злочини.
- Finanztransaktion** *f* міжнародна фінансова угода.
- Finanzverfassung** *f* звід фінансово-правових постанов.
- Finanzverfassungsrecht** *n* бюджетне право.
- Finanzvergehen** *n* фінансове правопорушення.
- Finanzvermögen** *n* фінансове майно (*майно, що є джерелом неподаткового доходу*).
- Finanzvertrag** *m* договір про фінансування.
- Finanzverwaltung** *f* фінансове управління, фінуправління.
- Finanzvoranschlag** *m* фінансовий кошторис.
- Finanzwache** *f*, *австр.* митниця.
- Finanzwachkommissar** *m* митний комісар.
- Finanzwachmann** *m* митний доглядач.
- Finanzwesen** *n* фінансова система, фінанси.
- Finanzzoll** *m* фіскальне мито.
- Findelanstalt** *f* виховний будинок для сиріт.
- Findelfürsorge** *f* забезпечення підкидьків, забезпечення сиріт.
- Findelkind** *n* підкидьок, сирота.
- Finder** *m* особа, яка знайшла загублену річ.
- Findergeld** *n* винагорода за знахідку, премія за знахідку.
- Finderlohn** *m* винагорода за знахідку, премія за знахідку.
- Findling** *f* підкидьок; ◇ *einen* ~ *adoptieren* всиновлювати підкидька.
- Findung** *f* 1) виявлення, розкриття; 2) знахідка.
- Finger** *m* палець; ◇ *eingeschwärzter* ~ палець, покритий шаром чорної фарби (*при дактилоскопії*).

Fingerabdruck *m* відбиток пальців, дактилоскопічний знімок.

Fingerabdruckblatt *n* дактилоскопічна карта, дактилокарта, картка з відбитками пальців.

Fingerabdruckbogen *m* дактилоскопічна карта, дактилокарта, картка з відбитками пальців.

Fingerabdruckfarbe *f* дактилоскопічна фарба.

Fingerabdruckgerät *n* пристосування для зняття відбитків пальців, дактилоскопічне пристосування.

Fingerabdruckhologramm *n* голограма відбитків пальців.

Fingerabdruckidentifizierung *f* ідентифікація особистості за відбитками пальців.

Fingerabdruckkarte *f* дактилоскопічна карта, дактилокарта, картка з відбитками пальців.

Fingerabdruckklassifizierung *f* класифікація відбитків пальців.

Fingerabdrucknahme *f* зняття відбитків пальців.

Fingerabdruckpulver *n* порошок для запилення з метою виявлення слідів пальців і їх вилучення.

Fingerabdrucksammlung *f* дактилоскопічна картотека, картотека відбитків пальців.

Fingerabdrucksicherung *f* фіксація відбитків пальців.

Fingerabdruckverfahren *n* 1) дактилоскопія; 2) метод порівняння відбитків пальців.

Fingerbeere *f* подушечка пальця.

Fingernagelspur *f* слід від дотику нігтем.

Fingerspuren *pl* сліди дощипів, сліди пальців; ◇ ~ zurücklassen залишати відбитки пальців, залишати сліди пальців; entwickelte ~ проявлені латентні відбитки пальців.

Finger- und Handflächenabdruckgerät *n* апарат для зняття відбитків пальців і долоні.

fingieren *vt* вигадувати, симулювати.

Fingiertheit *f* фіктивність.

i.o., free in and out *англ.* навантаження та вивантаження оплачуються фрахтувальником.

Firma *f* фірма; ◇ private ~ приватна фірма.

Firmenbezeichnung *f* фірмове позначення.

Firmenfortführung *f* продовження ведення справ фірми (*напр. спадкоємцями*).

Firmeninhaber *m* власник фірми, господар фірми.

Firmenmantel *m* сукупні права на участь у капіталі акціонерної компанії (*при їх купівлі новий власник може звільнятися від засновницьких витрат*).

Firmenmarke *f* марка фірми, фірмова марка.

Firmenname *m* найменування фірми, назва фірми, фірмова назва.

Firmenrecht *n* правові норми, що відносяться до фірми.

Firmenregister *n* список фірм (*торговельних*), реєстр фірм (*торговельних*), реєстр фірм (*торгових*).

Firmenschutz *m* охорона права на фірмову назву, охорона права на фірму.

Firmenwert *m* вартість фірми, “гудвіл” (*умовна вартість ділових зв'язків, грошова оцінка невідчутного капіталу, напр. престижу торгової марки, досвіду, ділових зв'язків, стабільність клієнтури*).

Firmenzeichen *n* марка фірми, фірмовий знак.

firmieren *vi* мати найменування (*фірму*), ставити знак фірми, підписувати від імені фірми.

first-in-first-out *англ.* припущення, згідно з яким матеріали витрачаються в тій же послідовності, в якій вони закуповувалися (*метод оцінки використаних матеріалів або обігу цінних паперів*).

fiscal drag *англ.* фінансові гальма (*економічного зростання з допомогою податкових витучень*).

Fischdieb *m* браконьєр, який займається незаконним виловом риби.

Fischen *n* риболовля, вилов риби; ◇ verbotenес ~ заборонена риболовля.

fischen *vi* ловити (*рибу*), здійснювати промисел (*риби*).

fischen *vi* ловити (*напр. радіопередачу, інформацію в Інтернет тощо*).

Fischereiaufsicht *f* нагляд за риболовлю, рибнагляд.

Fischereiaufsichtsamt *n* відомство з нагляду за риболовлю, рибонаглядна інспекція.

Fischereiberechtigung *f* право на рибну ловлю (*напр. у певному водоймі*).

Fischereidelikt *n* злочин, пов'язаний з незаконним виловом риби.

Fischereigesetz *n* закон про рибну ловлю.

Fischereirecht *n* 1) норми права, регулюючі рибний промисел; 2) право на рибну ловлю.

Fischereischein *m* посвідчення на право рибної ловлі.

Fischereizone *f* риболовна зона, зона рибного промислу, зона рибної ловлі.

Fischerlaubnis *f* дозвіл на рибну ловлю.

Fischfanggesetzgebung *f* рибоохоронне законодавство.

Fischwilderei *f* браконьєрський вилов риби.

Fiskaleinlagen *pl* банківські вклади держави.

fiskalisch *adj* фіскальний, казенний (*що відноситься до державної скарбниці*), австр. податковий.

Fiskalismus *m* фіскальна політика держави.

Fiskalpolitik *f* податкова політика.

Fiskalverwaltung *f*, *австр.* податкове управління.

Fiskus *m*, *іст.* державна скарбниця, фіск.

Fiskusbegriff *m* поняття фіску.

fixen *vt*, *бірж.* здійснювати термінові угоди (продавати цінні папери або товар, обумовлюючи визначений термін угоди).

Fixer *m* 1) бланкіст, укладає угоди на строк, біржовий агент; 2) *жарг.* наркоман (вводять собі наркотики внутрішньовенно), розповсюджувач дрібних доз наркотиків; ◇ als ~ registriert sein бути зареєстрованим як дрібний розповсюджувач наркотиків.

Fixerdelinquenz *f* злочинність, пов'язана з наркоманією, наркозлочинність.

Fixerszone *f*, *розм.* сфера наркоманії.

Fixgeschäft *n* тверда угода у визначений термін (на біржі).

fixieren *vt* встановлювати.

Fixierung *f* встановлення; ◇ ~ der Mitgiftsumme встановлення грошової суми приданого; ~ des Preises встановлення ціни; ~ einer Abmachung укладання угоди; ~ eines Termins встановлення строку; juristische ~ юридична встановлення.

Fixkauf *m* 1) термінова угода; 2) купівля на строк.

Fixkostenkoeffizient *m* частка постійних витрат у загальних витратах.

Fixum *n* 1) гарантований дохід, твердий дохід; 2) тверда ціна; 3) тверда частина винагороди.

Flaggenmißbrauch *m* наруга над державним прапором, зловживання державним прапором.

Fixverkauf *m* бланковий продаж (цінних паперів).

Fläche *f* площа, поверхня, площа, поле, територія; ◇ Abstell~ місце для стоянки автомобілів, місце паркування автомобілів; Anbau~ корисна господарська площа; Bild~ площа зображення; Boden~ земельна площа; Brand~ площа пожежі; Brems~ робоча поверхня гальма; Bruch~ злам, площа руйнування.

Flachpalette *f* плоский піддон.

Flaggenrecht *n* право підйому прапора (національного чи державного); ◇ internationales ~ міжнародні норми, що регулюють правила підйому державного прапора.

Flaute *f* застій, стагнація; ◇ in der ~ bleiben знаходитися в застої.

Fleck *m* пляма; ◇ ~ von Blut пляма крові.

Fleischschau *f* санітарний огляд м'яса.

Fleischesverbrechen *n*, *pl*, *заст.* статеві злочини.

Floaten *n* “плаваючий” курс національної валюти; ◇ geines ~ чистий, плаваючий курс валюти (встановлюється в результаті вільної дії ринкових сил); schmutziges ~ плаваючий курс валюти (на який впливають операції центрального банку).

Floating *n* *англ.* 1) вільне коливання курсу; 2) вільний курс, “плаваючий” курс, флотинг.

Flottenabkommen *n* морська угода.

Flucht *f* відтік грошей, капіталу, “втеча” капіталу (напр. від знецінення грошей); ◇ ~ als Haftgrund підозра в намірі втекти як підстава для арешту; ~ des Fühl ers eines Kraftfahrzeuges втеча водія транспортного засобу (з місця події); ~ nach Verkehrsunfall самовільне видалення водія з місця дорожньо-транспортної пригоди; auf der ~ erschossen werden бути розстріляним при спробі до втечі.

Flüchten *n* втеча.

flüchten *vi* бігти, тікати, здійснювати втечу.

Fluchtgefahr *f* небезпека втечі, небезпека здійснення втечі (напр. ув'язненого, злочинця).

flüchtig 1) утікач, що зробив втечу, що знаходиться в бігах; 2) поверхневий, побіжний, недбалий; ◇ ~ sein ховатися (напр. від суду, слідства, призовної комісії); ~ werden здійснювати втечу, здійснювати втечу.

Flüchtige *m* особа, що переховується від суду та слідства, утікач, що знаходиться в бігах.

Flüchtling *f* біженка.

Flüchtling *m* утікач, біженець.

Flüchtlingshilfe *f* надання допомоги біженцям.

Flüchtlingskonvention *f* конвенція про статус біженців; ◇ Internationale ~ Міжнародна конвенція про статус біженців.

Fluchtort *m* місце втечі, місце, з якого здійснений втечу.

Fluchtverdacht *m* підозра в намірі втекти, підозра в намірі вчинити втечу.

Fluchtversuch *m* замах на втечу (з місця ув'язнення), спроба до втечі.

Fluchtweg *m* маршрут втечі, шлях втечі, шлях втечі; ◇ ~ des Täters маршрут втечі злочинця.

Fluchtwegbericht *m* рапорт про маршрут просування злочинця, який втік.

Flugbahn *f* траєкторія польоту, шлях польоту; ◇ ~ des Projektils траєкторія кулі, шлях польоту кулі.

Flughafenpolizei *f* поліція аеропорту.

Flugsicherungsdienst *m* служба безпеки повітряних сполучень, СБПС, служба безпеки польотів, СБП.

Flugunfall *m* авіаційна катастрофа, авіакатастрофа; ◇ ~-Untersuchungskommission комісія з розслідування авіаційної катастрофи, комісія з розслідування авіакатастрофи.

Flugzeugentführung *f* угон літака.

Flugzeugkatastrophe *f* авіаційна катастрофа, авіакатастрофа.

Flugzeugschaden *m* пошкодження літака (*напр. при аварії*).

Flurbereinigung *f* землеустрій.

Flurbuch *n* земельний кадастр, список земель, реєстр земель, земельний реєстр.

Flurneugestaltung *f* землевпорядкування.

Flurregister *n* земельний кадастр, список земель, реєстр земель, земельний реєстр.

Flurschaden *m* потруїти (*поля*).

Flurstück *n* земельна ділянка.

Flurverfassung *f* землевпорядкування.

Flurverfassungsgesetz *n* закон про порядок землеустрою, закон про порядок землеустрою.

Floßgebühr *f* річковий збір.

flüssig *adj* вільний, ліквідний, легко реалізовується; ◇ ~ machen перетворювати на ліквідний, перетворювати в готівку.

fair merchantable *adj*, *англ.* хороший товар середньої якості.

Fußnote *f* (*підрядкові*) винесення, виноска, підрядкова примітка.

föderal федеральний.

Föderalismus *m* федералізм.

Föderation *f* федерація, союз.

Föderationsrat *m* Рада Федерації.

föderativ *adj* федеративний, союзний.

Föderativstaat *m* федерація, федеративна держава.

Föderierte *m* конфедерат, союзник.

Folge *f* 1) наслідок, наслідок, результат; 2) висновок; 3) послідовність, черговість; ◇ ~ der Tat наслідок злочину, результат злочину; ~ des Ausbleibens наслідок неявки (*до суду*); ~ geben коритися; angestrebte ~ бажаний результат; beabsichtigte ~ передбачуваний наслідок; ~ herbeiführen викликати наслідки; ~ mit sich führen спричинити за собою наслідки; ~ nach sich ziehen викликати наслідки; Folgen tragen відповідач за наслідки, нести збитки; rechtliche ~ правовий наслідок, правовий результат; zivilrechtliche ~ цивільно-правовий наслідок.

Folgebedarf *m* похідний попит.

Folgebeitrag *m* наступний (*страховий*) внесок.

Folgeinvestitionen *f*, *pl* пов'язані (*наступні*) капіталовкладення.

Folgekosten *pl* всі прямі і непрямі витрати, пов'язані з державними заходами.

Folgenbeseitigung *f* усунення наслідків (*напр. при аварії*).

Folgenbeseitigungsanspruch *m* право вимагати усунення наслідків (*напр. аварії*).

Folgendelikte *n*, *pl* злочини з матеріальним складом.

Folgekostenvertrag *m* договір про оплату можливих витрат.

Folgennutzen *m* непряма економія, вторинна економія.

Folgenschwere *f* тягар наслідків.

Folgenutzer *m* суборендар, *заст.* підорендатор.

Folgenutzung *f* похідне користування, підоренда.

Folgenutzungsvertrag *m* договір похідного користування, договір суборенди (*підоренду*).

Folgeschaden *m* непрямий збиток, непрямий збиток.

Folio *n* фоліо (*ліва і права сторінки в рахункових книгах, що мають один і той же порядковий номер*).

Folter *f* катування.

foltern *vt* катувати, піддавати тортурам.

Folterwerkzeug *m* знаряддя тортур.

Fonds *pl* 1) фонди; 2) цінні папери.

Fondsabgabe *f* плата за фонди, відрухування за користування фондами.

Fondsanteil *m* інвестиційний сертифікат.

Fondsbefugnis *f* право розпорядження фондами, фондоутримувач.

Fondsbesitzer *m* власник цінних паперів, фондоутримувачів.

Fondsergiebigkeit *f* фондовіддача.

Fondshandel *m* фондові операції, торгівля цінними паперами.

Fondshändler *m* біржовий маклер.

Fondsintensität *f* фондомісткість.

Fondsträger *m* фондоутримувач.

Fondsumschlag *m* оборот цінних паперів, обіг цінних паперів.

Fondszuführung *f* відрухування до фондів.

Klausel *f* обмовка про дію непереборної сили, пункт форс-мажору, критичні застереження, форс-мажор.

Forces majeure *m*, *фр.* форс-мажор, обставина непереборної сили.

fordern *vt* 1) вимагати; 2) просити, запитувати.

Forderung *f* 1) вимога, претензія, домагання; 2) дебіторська заборгованість; ◇ eine ~ ablehnen відхиляти вимогу; eine ~ anerkennen визнавати вимогу, акцентувати

вимогу; eine ~ aufstellen висувати вимогу; eine ~ befriedigen задовольняти вимогу; eine ~ diktieren диктувати умови, висувати вимогу; eine ~ erfüllen задовольняти вимогу (*вимоги*); eine ~ erheben висувати вимогу (*вимоги*); eine ~ fallenlassen відмовитися від домагання (*вимоги*); eine ~ geltend machen пред'являти вимогу (*вимоги*); eine ~ prolongieren продовжувати зобов'язання, пролонгувати зобов'язання (*боргове*); eine ~ übergeben передавати боргове зобов'язання (*кому-н.*); ~ vor Gericht виклик до суду; eine ~ zurückweisen відхиляти вимогу; berechtigte ~ справедлива вимога, обґрунтована вимога, правомочна вимога; betagte ~ термінова вимога, вимога, погашення якої приурочено до конкретного терміну; bevorgerechtigte ~ привілейована вимога; вимога, яка підлягає першочерговому задоволенню (*напр. у конкурсному виробництві*); dingliche ~ речове домагання, матеріальна претензія; dringliche ~ наполеглива вимога, жорстка вимога; einredebehaftete ~ спірна вимога, сумнівна вимога; fällige ~ вимога з наступаючим терміном; fingierte ~ уявна вимога; gerichtliche ~ судовий позов; gesetzmäßige ~ законна вимога; gleichartige ~ рівнозначна вимога; hypothekarische ~ іпотечна вимога, застава вимога, вимога по іпотеці; klaglose ~ внеіскова вимога; privilegierte ~ привілейована вимога; вимога, яка підлягає першочерговому задоволенню (*напр. у конкурсному виробництві*); rechtbegründete ~ законна вимога; unabdingbare ~ безумовна вимога; unberechtigte ~ неправомірна вимога; unpfändbare ~ боргове зобов'язання, яке не підлягає арешту; volkseigene ~ вимога народного підприємства (*НДР*); vorgetäuschte ~ удаваний вимога; vorrechtlose ~ непривілейована вимога.

Förderung *f* сприяння, заохочення; ◇ ~ der Auswanderung сприяння виїзду (*напр. в іншу країну*); ~ der Frauen заходи щодо заохочення професійної кваліфікації та громадської активності жінок; ~ der Haupttat пособництво основного злочину; ~ der Jugend заходи щодо заохочення професійної кваліфікації та громадської активності молоді; ~ der Prostitution пособництво проституції, звідництво, сутенерство; ~ erweisen надавати підтримку; ~ sexueller Handlungen Minderjähriger пособництво проституції неповнолітніх.

Forderungen *pl* дебіторська заборгованість, рахунки дебіторів, борги, належні суми, боргові зобов'язання, кредиторські претензії; ◇ ~ an (*j-n*) haben мати кредиторські претензії до (*кого-н.*); ~ annehmen визна-

вати претензії (*кредиторів*); ~ ausgleichen погашати дебіторську заборгованість, ліквідувати дебіторську заборгованість; ~ der Gläubiger претензії кредиторів; ~ einziehen стягувати борги; ~ gegeneinander aufrechnen зарахувати взаємні вимоги, здійснювати взаємозалік вимог; den ~ gerechtwerden задовольняти законні вимоги (*кого-н.*); ~ stellen пред'являти вимоги, висувати вимоги, виставляти вимоги; notleidende ~ сумнівні вимоги; uneinbringliche ~ борги, які не вдасться стягнути.

Forderungsabtretung *f* уступка вимоги, цесія.

Forderungsausfall *m* списання боргу.

Forderungsauswechsellung *f* новація, заміна вимоги (*одного на інше*).

Forderungsbeitreibung *f* інкасація боргів.

Forderungsberechtigte *m* кредитор.

Forderungsbestand *m* портфель вимог.

Forderungsbetrag *m* сума заборгованості.

Forderungseinzugsverfahren *n* акцептна форма розрахунків.

Forderungskauf *m* покупка вимоги третьою особою.

Forderungsklage *f* позов за борговим зобов'язанням, позов із зобов'язання.

Forderungskonto *n* рахунок дебіторів.

Forderungskredit *m* кредит під цінні папери.

Forderungspapiere *n* цінні папери, (*грошові банкноти, векселі, чеки або коносаменти, накладна і т.д.*), що містять вимоги.

Forderungspfändung *f* 1) накладення арешту на вимогу; 2) заставу вимоги, застава вимог.

Forderungsrecht *n* 1) право вимоги; 2) зобов'язальне право.

Forderungsübergang *m* перехід вимоги (*до третьої особи*).

Forderungsverletzung *f* порушення зобов'язання.

Forderungsvermächtis *n* заповіт вимоги.

Förderungsvertrag *m* договір про подальше підвищення кваліфікації (*робітників і службовців*).

Forderungsverzicht *m* відмова від вимоги.

forensisch *adj* судовий; ◇ ~e Psychiatrie судова психіатрія.

Forfeittierung *f* форфейтинг (*кредитування банком зовнішньоекономічних операцій шляхом покупки у експортера векселів, акцептованих імпортером*).

Form *f* форма, формальність; ◇ die ~ beobachten дотримуватися форми; ~ des Urteils форма вироку; die ~ einhalten дотримуватися форми, die ~ vorschreiben предписувати форму, визначати форму (*напр. подачі*

- заяви); vorgeschriebene ~ форма наказу, наказує формальність.
- formal** *adj* формальний.
- Formaldelikt** *n* “формальний” делікт.
- Formalität** *f* формальність; ◇ ~ beachten виконувати формальності.
- Formalrecht** *n* формальне право.
- Formalrechtlich** *adj* відповідно до букви закону, за буквою закону.
- Formalurteil** *n* *австр.* виправдувальний вирок.
- Formalvertrag** *m* формальний договір.
- Formehe** *f* формальний шлюб, фіктивний шлюб.
- Formel** *f* 1) формула; 2) припис; ◇ *kriminologische* ~ кримінологічна формула.
- formell** *adj* формальний; ◇ ~ Verbrechen формальний злочин.
- Formeltarif** *m* податковий тариф.
- Formerfordernis** *n* вимога щодо форми (*напр.* складання договору, заповіту); ◇ *zwingendes* ~ обов’язкова вимога певної форми.
- Formfehler** *m* недотримання належної форми, помилка за формою, формальна помилка.
- Formgebrechen** *n*, *австр.* порушення форми (*винесення вироку*).
- förmlich** *adj* 1) формальний; 2) офіційний.
- Förmlichkeit** *f* 1) формальність; 2) офіційність; ◇ ~ beobachten виконувати формальності; *gesetzliche* ~ законодавча формальність, формальності, приписувані законом; *ohne jede* ~ не дотримуючись формальностей, без формальностей.
- formlos** *adj* вільний від певної форми, за довільною формою, без форми.
- Formmangel** *m* недотримання запропонованої (законом) форми, похибка форми.
- Formspuren** *f*, *pl* об’ємні сліди предметів.
- Formular** *n* формуляр, бланк, форма.
- Formularprozeß** *m* письмове судочинство.
- Formularvertrag** *m* від типовий договір.
- Formung** *f* формування; ◇ ~ der Persönlichkeit формування особистості.
- Formverletzung** *f* порушення форми.
- Formvorschrift** *f* припис про дотримання певної форми (*напр.* при укладанні угод); ◇ ~ verletzen не виконувати приписи про дотримання певної форми.
- formwidrig** *adj* суперечить визначеній формі.
- forschen** *vi* 1) досліджувати; 2) розслідувати; 3) розвідувати.
- Forschung** *f* 1) дослідження; 2) розшук; ◇ *kriminopsychologische* ~ кримінально-психологічне дослідження, судово-психологічне дослідження.
- Forschungsinstitut** *n* науково-дослідний інститут; ◇ ~ des Ministerium für innere Angelegenheiten НДІ МВС, Науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ; ~ für Gerichtsexpertisen НДІ судової експертизи, Науково-дослідний інститут судової експертизи (*судових експертиз*), НДІСЕ.
- Forschungskooperationsvertrag** *m* договір про кооперацію при проведенні дослідження; ◇ *internationaler* ~ договір про міжнародну кооперацію в галузі досліджень.
- Forstdelikt** *n* злочин у сфері лісочористування.
- Forstdiebstahl** *m* розкрадання, самовільна порубка лісу, самовільна вирубка лісу.
- Forstfrevel** *m* 1) самовільна порубка лісу; 2) злочин проти збереження лісу.
- Forstgesetzgebung** *f* лісове законодавство.
- Forstordnung** *f* положення про лісочористування.
- Forstrecht** *n* лісове право.
- Forstrügesachen** *f*, *pl* справи про порушення постанов про охорону лісу.
- Forstschaten** *m* заподіяння шкоди лісу, пошкодження лісу.
- Forstschutz** *m* охорона лісу, лісоохорона.
- Forstschutzdelikt** *n* злочин проти охорони лісу.
- Forstverbrechen** *n* злочинне порушення норм лісового законодавства, злочин проти охорони лісу.
- Fortbildung** *f* 1) підвищення кваліфікації; 2) удосконалення, подальший розвиток; ◇ ~ des Rechts вдосконалення прав.
- Fortbildungsvertrag** *m* договір про підвищення кваліфікації.
- Fortdauer** *f* тривалість (*напр.* сімейного життя).
- forterben, sich** *vi* передаватися у спадок, переходити у спадок.
- Fortfall** *m* скасування, втрата сили, відпадання (*напр.* доказів).
- Fortschreibung** *f* 1) зміна податкової вартості (*напр.* у зв’язку зі зміною способу використання об’єкта обкладання, форми власності); 2) зміна в проєкті державного бюджету; 3) *бухг.* наростаючий підсумок.
- Fortschreibungsbescheid** *m* довідка про зміну майнового цензу.
- Fortschreibungsveranlagung** *f* встановлення нового (розміру) податку у зв’язку зі зміною оцінки майна.
- Fortsetzung** *f* продовження; ◇ ~ der mündlichen Verhandlung продовження усного розгляду (*кримінальної справи*).
- Fortsetzungsantrag** *m* клопотання про продовження перерваного судового розгляду.

Fortsetzungstat *f* продовжуване (*триваюче*) кримінально каране діяння.

Fortsetzungsverbrechen *n* продовжуваний (*триваючий*) злочин.

Fortsetzungsvorsatz *m* продовжуваний (*триваючий*) умисел.

Fortsetzungszusammenhang *m* зв'язок окремих діянь при здійсненні продовжуваного злочину.

Forum *n* 1) суд; 2) підсудність; 3) громадськість; 4) форум.

finanzpolitisch *adj* фінансово-політичний.

Fracht *f* 1) фрахт; вантаж, що перевозиться; 2) плата за перевезення вантажу, фрахт; 3) орендна плата за судно, фрахт.

Frachtabsender *m* вантажовідправник.

Frachtaufkommen *n* дохід від перевезень.

Frachtaufseher *m* суперкарго.

Frachtauftrag *m* фрахтовий ордер, вантажне доручення.

Frachtbrief *m* транспортна накладна (*документ, що видається відправником перевізнику згідно з договором перевезення, а також супровідний документ для наземного транспортування*).

Frachtbrief *m* коносамент, морський коносамент, залізнична накладна.

Frachteigentümer *m* вантажовласник.

Frachtempfänger *m* вантажоодержувач.

Frachtfrei 1) франко-провезення, франко місце призначення, франко, франко-фрахт (*умова в договорі*); 2) позначка відправника про те, що він несе фрахтові витрати.

Frachtfreiheit *f* вільне провезення.

Frachtführer *m* фрахтівник, перевізник вантажу (*по морю, суші і в повітрі*), транспортна фірма.

Frachtgebühr *f* орендна плата за корабель, плата за перевезення вантажу.

Frachtgeld *n* плата за перевезення вантажу, фрахт, транспортний тариф.

Frachtgeschäft *n* 1) фрахтова угода, угода по найму перевізних засобів; 2) договір на перевезення вантажів.

Frachtkosten *pl* витрати з перевезення вантажів, фрахтові витрати, фрахт.

Frachtkunde *m* особа, що здає вантаж для перевозки.

Frachtpapiere *pl* перевізні документи, транспортні документи.

Frachtpfandrecht *n* заставне право на вантаж.

Frachtsatz *m* фрахтова ставка, ставка фрахту, ставка транспортного тарифу.

Frachtspesen *pl* витрати з перевезення вантажів, фрахтові витрати, фрахт.

Frachttarif *m* вантажний тариф, фрахтовий тариф, тариф на перевезення.

Frachtvertrag *m* 1) договір на перевезення вантажу, договір на перевезення вантажу, транспортний договір; 2) чартер, договір морського перевезення.

Frage *f* питання; ◇ *allgemeine* ~ *an den Zeugen* загальне питання свідкові; *geschlossene* ~ *z*акрите питання; *offene* ~ *відкрите* питання; *staatsrechtliche* ~ *державно-правове* питання; *staatstheoretische* ~ *питання* теорії держави; *strittige* ~ *спірне* питання.

Fragebogen *m* анкета, опитувальний лист, перелік питань.

Fragenformulierung *f* формулювання питань.

Fragepflicht *f* обов'язок ставити питання; ◇ *richterliche* ~ *обов'язок* судді ставити питання.

Fragererecht *n* право ставити питання; ◇ ~ *der Parteien* право сторін ставити питання; ~ *des Beschuldigten* право обвинуваченого ставити питання.

Fragestellung *f* постановка питання.

fraglich *adj* 1) сумнівний, спір; 2) згаданий.

Franchise *f* франшиза, френчайзінг, невеликий збиток, який не підлягає відшкодуванню страховиком, відповідне застереження в договорі страхування.

Franchise-System *n*, *англ.* френчайзінг, система збуту (*при якій велика торгова фірма надає свою торгову марку, технологію тощо, зберігаючи за собою можливість керівництва і контролю*).

Franchisegeber *m* фірма, що надає право на збут своєї продукції в системі френчайзінга.

Franchisegebühr *f* плата виробнику в системі френчайзінга за здійснення маркетингу та менеджменту.

Franchisenehmer *m* отримує право на збут в системі френчайзінга, франшизоотримувач.

Franchisevertrag *m* договір про франшизу, договір про франчайзінг.

Frankatur *f* 1) франкування, оплата поштових зборів; 2) попередня оплата за транспортування вантажу.

franko *adv* франко, вільно, без оплати, без побічних витрат, вільний від витрат, з платою до; ◇ ~ *Bahnhof* франко-залізнична станція; ~ *gegen franko* взаємна оплата витрат; ~ *Provision* франко-комісійні; ~ *Waggon* франко-вагон; ~ *Waggongrenze Verkäuferland* франко-вагон кордон країни продавця.

Frankobrief *m* оплачений лист, лист з оплаченою відповіддю.

Frankogebühr *f* поштовий збір.

Frankolieferung *f* поставка з оплаченим провозом.

Frankopreis *m* ціна товару, що включає вартість його доставки одержувачу, ціна франко, ціна на умовах франко.

Fraßspuren *f, pl* сліди укусів тварини (*на трупі*), сліди пошкодження тваринами (*трупя*).

Frauenausschuß *m* жіноча комісія, комісія по роботі з жінками (*на підприємствах бувш. НДР*).

Frauenförderung *f* заходи, спрямовані на рівноправний розвиток жінки.

Frauengefängnis *n* жіноча в'язниця.

Frauenhandel *m* торгівля жінками.

Frauenmord *m* жіновбивство, вбивство жінки.

Lustmord *m* вбивство скоєне на сексуальному ґрунті.

Frauenraub *m* насильницьке викрадення жінки.

Frauenstimmrecht *n* право голосу для жінок.

Freak *m, angl.* людина або явище, що виходить за рамки звичайного.

Computerfreak *n, angl.* комп'ютерний фанат, комп'ютерний ФАІ, комп'ютерний фрік.

Musikfreak *m* музичний фанатик, музичний фен, фан музичної групи, шанувальник музичної групи (*або музичного стилю*).

frei *adj* 1) вільний, незалежний; 2) безперешкодний; 3) франко, вільний від витрат, вільний від витрат з доставки; ◇ ~ ab Schiff вільно з судна; ~ ab Werk франко-завод постачальник; ~ an Bord з доставкою на борт судна; ~ Balm франко-залізняця; ~ durch Ablösung оплачено (*штамп на поштових відправленнях*); ~ ein (*eingeladen*) завантаження оплачується фрахтувальником; ~ Eisenbahngleis фран-ковантажна платформа; ~ Empfangsbahnhof франко-станція призначення; ~ gestaut франко-стивідорні роботи; ~ Hafen франко-порт; ~ Haus включаючи вартість доставки додому; ~ Kai франко-пристань; ~ Lager франко-склад; ~ Ufer франко-берег; ~ Versandstation франко-станція відправлення; ~ von Kriegsmolesten вільно від збитку, викликаного війною (*страховик не несе збитків, пов'язаних з воєнними діями*).

Freianteil *m* частка майна, що не обкладається податком.

Freibetrag *m* неоподатковуваний мінімум (*доходів*), частина доходу, що не обкладається податком, сума, віднімається з доходу, що підлягає оподаткуванню (*податок стягується з перевищення встановленої суми*).

Freibeuter *m* 1) мародер; 2) пірат.

Freibeweis *m* вільний доказ.

Freibrief *m* охоронна грамота.

Freigabe *f* 1) розблокування, розморожування, зняття обмежень, звільнення (*від реквізиції, арешту*), повернення (*майна*); 2) зняття заборони; 3) дозвіл на продаж.

Freigabeschein *m* дозвіл на продаж, документ на продаж.

freigeben *vt* 1) розблокувати, розморожувати, знімати обмеження, знімати арешт; 2) знімати заборону, скасовувати конфіскацію (*майна*).

Freigebiet *n* вільна зона.

Freigelassene *m, icm.* вільновідпущений.

freigemacht *adv* оплачено.

Freigericht *n, icm.* таємне судилище.

Freigrenze *f* межа неоподатковуваного доходу, дохід, в межах якого податок не стягується (*з перевищенням цього розміру податок може стягуватися з усієї суми*).

Freigut *n* 1) безмитний товар; 2) аллод.

Freihafen *m* вільна гавань, вільний порт, вільний порт, порто-франко, порт безмитного ввезення та вивезення.

Freihafengebiet *n* зона, вільна від митного оподаткування, зона франко.

Freihafenstellung *f* статус вільного порту.

Freihandel *m* вільна торгівля, безмитна торгівля.

Freihandelsassoziation *f* Асоціація вільної торгівлі, Асоціація безмитної торгівлі.

Freihandelspolitik *f* політика вільної торгівлі, політика безмитної торгівлі.

Freihandelspreis *m* ціна без мита, ціна вільного ринку, вільна ринкова ціна.

Freihandelssystem *n* система вільної торгівлі, система безмитної торгівлі, фрітредерство.

Freihandelszone *f* зона вільної торгівлі, зона безмитної торгівлі.

Freihandfälschung *f* підробка від руки.

Freihändler *m* прихильник вільної торгівлі, прихильник безмитної торгівлі, фрітредерів.

Freihandelspolitik *f* політика, не пов'язана договорами.

Freihandverkauf *m* безпосередній продаж, прямий продаж.

Freiheit *f* 1) свобода, воля; 2) пільга, привілей; ◇ der ~ berauben незаконно позбавляти волі; ~ der Berufswahl свобода вибору професії; ~ der Gewissensentscheidung свобода совісті; ~ der Meere свобода морів; ~ der Meinungsaüßerung свобода слова, свобода вираження власної думки; ~ der

Presse свобода друку; ~ der Wahl свобода вибору; die ~ entziehen позбавляти волі; ~ der Berufswahl свобода вибору професії; ~ der Gewissensentscheidung свобода совісті; ~ der Meere свобода морів; ~ der Meinungsäußerung свобода слова, свобода вираження власної думки; ~ der Presse свобода друку; ~ der Wahl свобода вибору; die ~ entziehen позбавляти свободи; ~ setzen випустити на свободу (з ув'язнення, в'язниці); persönliche ~ особиста свобода, свобода особистості; die persönliche ~ einschränken обмежувати особисту свободу.

Freiheitsdelikt *n* злочин проти свободи особи.

Freiheitseinbuße *f* утрата волі, позбавлення волі; \diamond partielle ~ часткове позбавлення волі.

Freiheitsentziehung *f* позбавлення свободи; \diamond einfache ~ просте позбавлення волі.

Freilassungsgesuch *n* клопотання про звільнення з ув'язнення.

Freilassungsurkunde *f*, *icm.* відпускна грамота, вільна грамота, вільна.

Freiliste *f* список товарів для безмитного ввезення (в рамках ЄС), список товарів, дозволених до ввезення з-за кордону.

Freimachung *f* 1) оплата поштовим збором, франкування; 2) вивільнення (напр. фінансових ресурсів).

Freischärler *m* повстанець, партизан.

Freischreibung *f* дозвіл митниці на вільне ввезення (або вивезення) вантажів (що не підлягають оплаті митом).

Freisein *n* стан свободи, знаходження на волі.

Freisetzung *f* 1) звільнення; 2) вивільнення (напр. фінансових ресурсів).

freisprechen *vt* виправдати, визнати невинним, винести виправдувальний вирок; \diamond ~ wegen erwiesener Unschuld виправдати за відсутністю вини; ~ wegen Mangels an Beweisen виправдати за недостатністю доказів; rechtskräftig ~ виправдати з дотриманням законності.

Freisprechung *f* виправдання; \diamond ~ im Strafverfahren виправдання в кримінальному процесі; ~ von einer Beschuldigung зняття звинувачення.

Freispruch *m* виправдувальний вирок, виправдання; \diamond ~ des Angeklagten виправдання підсудного; ~ mangels Beweises виправдання за недостатністю доказів; ~ mangels Tatidentität виправдання через відсутність тотожності ознак діяння ознаками складу злочину; auf ~ erkennen виправдовувати; zum ~ führen вести до виправдання.

Freistaat *m* республіка.

Freistadt *f*, *icm.* вільне місто.

Freistätte *f* притулок; \diamond eine ~ gewähren надавати притулок, давати притулок (переслідуючій особі).

Freistellung *f* звільнення; \diamond ~ vom Militärdienst броня (від призову на військову службу).

Freistunde *f* прогулянка ув'язнених.

Freitod *m* самогубство.

Freitodabsicht *f* намір покінчити з собою.

Freitodversuch *m* замах на самогубство, спроба самогубства.

Freiverkehr *m* позабіржовий оборот (торгові операції з цінними паперами поряд з офіційною біржовою торгівлею).

Freiverkehrskurs *m* курс позабіржового обороту, неофіційний курс.

Freivermerk *m* відмітка про сплату провезення вантажів водієм.

Freizeichen *n* вільний знак, знак фірми (який не підлягає реєстрації як товарного знака).

Freizeit *f* вільний час (від роботи), дозвілля.

Freizeitarrrest *m* арешт неповнолітніх, що поширюється на час дозвілля.

Freizeitgestaltung *f* організація дозвілля, організація вільного часу; \diamond ~ der Jugend організація вільного часу молоді.

Freizügigkeit *f* право вільного пересування і повсюдного проживання, вільний переїзд (з одного місця проживання на інше в межах країни).

Freizügigkeitsvertrag *n* міжнародний договір про право вільного пересування.

fremd *adj* 1) чужий; 2) сторонній, незнайомий; 3) іноземний.

Fremdabtreibung *f* аборт, виконаний третьою особою.

Fremdarbeiter *m* іноземний робітник, гастарбайтер.

Fremdbesitzer *m* (фактичний) власник чужої речі.

Fremdbesitzererzeß *m* перевищення повноважень особою, яка володіє чужою річчю.

Fremdbezug *m* поставка з іншої сторони, отримання від інших підприємств (напр. електроенергії).

Fremde *m* іноземець, чужинець.

Fremdenausweisung *f* висилка іноземця (з країни).

Fremdenpaß *m* паспорт іноземця.

Fremdenpolizei *f* поліція у справах іноземців, "міграційна поліція".

Fremdenpolizeigesetz *n*, *австр.* Закон про поліцію у справах іноземців, закон про іміграційну поліцію.

Fremdenrecht *n* правовий режим іноземців, норми міжнародного та державного права, що регулюють положення іноземців.

Fremdfinanzierung *f* фінансування за допомогою залучених коштів.

Fremdgelder *n, pl* позикові кошти, залучені кошти (*y* промислової фірми або банку).

Fremdkapital *n* залучений капітал, позиковий капітал; \diamond kurzfristiges ~ короткостроковий позиковий капітал; langfristiges ~ довгостроковий позиковий капітал.

Fremdkapitalsteuer *f* податок на залучений капітал, податок на позиковий капітал.

Fremdrechtsanwendung *f* застосування норм права іншої держави.

Fremdrechtsprinzip *n* принцип допущення дії права іншої держави.

Fremdverschulden *n* вина іншої особи; \diamond strafbares ~ підкарна вина іншої особи.

Fremdwährung *f* іноземна валюта.

Fremdwährungsguthaben *n* активи в іноземній валюті.

Fremdwährungsschuld *f* грошовий борг в іноземній валюті.

Fremdwährungsversicherung *f* страхування з виплатою в іноземній валюті.

Freundschaft *f* дружба.

Freundschaftsundbeistandsvertrag *m* договір про дружбу, співпрацю і взаємну допомогу.

Freundschaftsvertrag *m* договір про дружбу.

Frevel *m* 1) проступок, злочин, злодіяння; 2) блюзнірство.

frevelhaft *adj* 1) злочинний; 2) блюзнірський.

Frevelhaftigkeit *f* 1) злочинність; 2) блюзнірство, блюзнірські дії.

freveln *vi* здійснювати правопорушення, вчиняти злочин.

Freveltat *f* злочин, злодіяння.

Frevler *m* порушник закону, правопорушник.

frevlerisch *adj* 1) злочинний; 2) блюзнірський.

Frieden *m* 1) світ; 2) спокій, спокій; \diamond den ~ schließen укладати мир; den öffentlichen ~ gefährden загрозувати громадському порядку; öffentlicher ~ громадський порядок.

Friedensabkommen *n* мирний договір, мирна угода.

Friedensakt *m* 1) мирний договір; 2) акт підписання мирного договору.

Friedensanhänger *m* прихильник миру.

Friedensappell *m* заклик до миру.

Friedensbedrohung *f* загроза миру.

Friedensbewegung *f* рух за мир; \diamond internationale ~ міжнародний рух за мир.

Friedensbrecher *m* 1) порушник миру; 2) порушник громадського порядку.

Friedensbruch *m* 1) порушення миру; 2) порушення громадського порядку.

friedensbrüchig *adj* порушує громадський порядок.

Friedensbuße *f* пеня, що накладається мировим суддею.

Friedensdelegation *f* делегація на мирних переговорах; \diamond ~ прихильник миру.

Friedensgebot *n* обов'язок зберігати мир.

friedensgefährdend *adj* загрозливий миру.

Friedensgefährdung *f* 1) загроза миру; 2) злочин проти громадського порядку.

Friedensgericht *n* мировий суд (*Швейцарія*), примирлива камера при дільничному суді (*ФРН*).

Friedenspakt *m* мирний пакт, пакт про світ.

Friedenspflicht *f* обов'язок сторін трудового договору вирішувати суперечки мирним шляхом (*без оголошення страйку або локауту*).

Friedenspolitik *f* політика миру, миролюбна політика.

Friedenspräliminarie *pl* попередні переговори при укладанні мирної угоди.

Friedensprinzip *n* принцип миру.

Friedensrat *m* рада миру.

Friedensrecht *n* право миру (*частина міжнародного права*).

Friedensregelung *f* мирне врегулювання.

Friedensrichter *m* мировий суддя (*Швейцарія*), посередник при дільничному суді (*ФРН*).

Friedensschluß *m* укладання миру.

Friedensschutz *m* захист миру.

Friedensschutzgesetz *n* закон про захист миру.

Friedenssicherung *f* гарантія миру, забезпечення миру; \diamond kollektive колективна ~ гарантія миру, колективний захист миру.

Friedensstörer *m* порушник громадського спокою.

Friedensstörung *f* порушення громадського спокою.

Friedenstreffen *n* конференція прихильників миру.

Friedensvergleich *m* полюбовна угода, світова угода.

Friedensverhandlungen *pl* мирні переговори.

Friedensverrat *m* зрада миру.

Friedensvertrag *m* мирний договір.

Friedloslegung *f, ict.* оголошення (*особи*) поза законом.

Frist *f* 1) термін, час; 2) відстрочка; \diamond eine ~ beobachten дотримуватися терміну; eine ~

berechnen призначати термін; eine ~ bestimmen призначати термін; ~ der Lohnzahlung термін виплати заробітної плати; eine ~ einhalten дотримуватися терміну; eine ~ festsetzen призначати термін; eine ~ gewähren дозволяти відстрочку; eine ~ setzen встановлювати термін, призначати термін; eine ~ überschreiten прострочити; die ~ verfällt термін закінчується; die ~ versäumen пропустити строк, прострочити; die ~ verstreichen lassen пропускати строк, прострочити; ~ zum Strafantritt термін початку відбування покарання; ~ und entschädigungslos в будь-який час і без відшкодування збитку; angegebene ~ зазначений термін; angemessene ~ відповідний строк; auf eine ~ von терміном на; auf kurze ~ на короткий термін; äußerste ~ крайній термін; die festgesetzte ~ einhalten дотримуватися призначеного терміну; gesetzliche ~ термін, передбачений законом, законний термін; in ~ bezahlen платити в розстрочку; laufende ~ поточний термін; nach abgelaufener ~ за закінченням терміну; offene ~ поточний термін; richterliche ~ процесуальний строк, призначений судом; über die Fristen hinaus надстрокового, понад термін; vertragliche ~ договірний термін; vorgeschriebene ~ приписаний термін.

Fristablauf *m* закінчення строку, терміну.

Fristaussetzung *f* переривання терміну.

Fristbeginn *m* початок строку.

Fristbemessung *f* обчислення строку.

Fristbestimmung *f* призначення терміну.

Fristenlauf *m* протягом терміну.

Fristerstreckung *f* тривалість терміну.

fristgemäß *adv* згідно встановленого терміну, в термін.

fristgerecht *adv* у встановлений строк, своєчасно.

Fristgewährung *f* надання терміну.

Fristsetzung *f* призначення терміну.

Fristtage *m, pl* пільгові дні, граціонні дні.

Fristverlängerung *f* продовження терміну, відстрочка.

Fristversäumnis *n* пропуск строку, прострочення.

Fristversäumung *f* пропуск строку, прострочення.

Fronabgabe *f, icm.* оброк.

freight *англ.* фрахт; ◇ ~ *forward* *англ.* фрахт, який сплачується в порту вивантаження.

Fruchtabtreibung *f* аборт.

Fruchtpfandrecht *n* заставне право на доходи, отримані в результаті реалізації закладеного майна.

Frühinvalidität *f* рання інвалідність.

Frühkriminalität *f* рання злочинність, злочинність у ранньому віці.

Frühstückskartell *n* джентльменська угода, усна домовленість.

Frühwarnsystem *n* система прогнозу.

Frühreife *f* дозрівання; ◇ *sexuelle* ~ раннє статеве дозрівання.

Führerschein *m* права водія (*автомобіля*), водійські права, посвідчення водія; ◇ *internationaler* ~ міжнародне посвідчення на право керування (*транспортним засобом*), міжнародні права, міжнародне посвідчення водія.

Führerscheinentzug *m* позбавлення водійських прав, позбавлення прав на керування автомобілем.

Führerscheinfälschung *f* підробка водійських прав.

Führung *f* 1) керівництво, управління; 2) поведінка, спосіб дій; 3) ведення (*напр. справ*); ◇ ~ *der Amtsvormundschaft* здійснення обов'язків з опіки, ведення справ з опіки; ~ *der Ermittlung* ведення слідства, ведення, розслідування ~ *der Wirtschaft* управління господарством.

Führungsaufsicht *f* встановлення нагляду за поведінкою засудженого; ◇ ~ *bei Nichtaussetzung des Strafrestes* встановлення нагляду у разі незастосування умовно дострокового звільнення від покарання.

Führungsaufsichtsstelle *f* установа з нагляду за умовно засудженим.

Führungsbericht *m* повідомлення про оцінку поведінки ув'язненого.

Führungslehre *f* вчення про поведінку, біхевіоризм.

Führungszeugnis *n* свідоцтво про благонадійність, довідка про відсутність судимості; ◇ *polizeiliches* ~ довідка з поліції про відсутність судимості, довідка з поліції про благонадійність.

Fundamentalbegriff *m* принципове положення.

Fundamentalismus *m* фундаменталізм; ◇ *islamischer* ~ ісламський фундаменталізм.

Fundbericht *m* протокол огляду (*місця злочину*); ◇ *ärztlicher* ~ протокол медичного огляду, протокол медичного огляду.

Funddiebstahl *m* привласнення знахідки.

Funderschlagung *f* привласнення знахідки.

Fundgebühr *f* винагорода за знахідку.

Fundgegenstand *m* знахідка.

fundieren *vi* 1) засновувати; 2) вкладати гроші (*в підприємство*); 3) обґрунтовувати.

fundiert *adj* 1) заснований; 2) вкладений (*про гроші*); 3) обґрунтований, солідний.

Fundort *m* 1) місце виявлення (*напр. трупа*); 2) місце злочину.

Fundortbericht *m* протокол огляду місця виявлення (*злочину*).

Fundortbesichtigung *f* огляд місця виявлення.

Fundortsicherung *f* охорона місця виявлення.

Fundortuntersuchung *f* розслідування на місці виявлення (*речових доказів*).

Fundrecht *n* 1) правовідносини, що виникають із знахідки; 2) правові норми, що регулюють відносини, які виникають у зв'язку зі знахідкою.

Fundsache *f* знахідка.

Fundstätte *f* місце виявлення.

Fundunterschlagung *f* привласнення знахідки.

Fundverheimlichung *f* приховування знахідки.

Fundwaffe *f* знайдена зброя.

Fünf-Tage-Arbeitswoche *f* п'ятиденний робочий тиждень.

Fünffingerabdruck *m* відбиток п'яти пальців.

Fünffingerabdrucksammlung *f* картотека відбитків пальців за п'ятипальцевою системою, п'ятипальцева дактилоскопічна картотека.

Fünffingerklassifizierung *f* класифікація відбитків п'яти пальців, класифікація п'ятипальцевого відбитка.

Fünffingerklassifizierung *f* п'ятипальцева класифікація.

Funkstreifenwagen *m* радіофікований патрульний автомобіль.

Funktion *f* 1) функція, діяльність; 2) функціонування; \diamond ~ der Strafe функція покарання; ~ des Rechts функція права; äußere ~ des Staates зовнішня функція держави; gesellschaftlich relevante ~ суттєва соціальна функція; gewählte ~ виборна посада; hauptamtliche ~ штатна посада; kriminalitätseinschränkende ~ функція, що обмежує злочинність; sozial gefährliche ~ соціально небезпечна функція; streitgegenstandsabgrenzende ~ функція обмеження предмета спору, тяжби; verfassungsrechtliche ~ конституційно-правова функція; ~ der Strafe попереджувальна функція покарання, превентивна функція покарання.

Funktionär *m* громадський діяч, активіст, функціонер; \diamond leitender ~ відповідальний працівник.

Funktionsfähigkeit *f* функціональна придатність, працездатність, функціональність, зручність експлуатації.

Funktionsmuster *n* діючий зразок.

Funktionstrennung *f* розподіл функцій.

Funktionsverschränkung *f* 1) припинення функцій; 2) обмеження функцій.

Funktionswandel *f* зміна функції; \diamond ~ der Gerichte зміна функції судів.

Funküberwachung *f* контроль за радіопередачами.

Fürbeweis *f* доказ на захист.

Fürbitte *f* прохання, клопотання, заступництво; \diamond ~ auf seine Fürbitte на його прохання, за його клопотанням.

fürbitten *vi* просити, клопотати.

Furcht *f* страх, боязнь; \diamond ~ und Schrecken unter der Bevölkerung auslösen викликати страх і жах серед населення; in ~ versetzen загрожувати, залякувати, лякати.

Furchterregung *f* залякування, загроза.

Fürsorge *f* піклування, турбота; 2) соціальне забезпечення; \diamond ~ treffen вживати заходів щодо забезпечення, піклуватися; in ~ stehen бути під опікою; öffentliche ~ державне піклування, суспільне піклування; soziale ~ соціальне забезпечення.

Fürsorgeamt *n* відділ соціального забезпечення, управління соціального забезпечення.

Fürsorgeanstalt *f* виховний будинок для малолітніх правопорушників, дитячий будинок, притулок.

Fürsorgebehörde *f* установа соціального забезпечення, орган соціального забезпечення.

Fürsorgeerziehung *f* примусове виховання в будинку для малолітніх порушників, виховання у дитячому будинку.

Fürsorgeerziehungsanstalt *f* виховний будинок для малолітніх.

Fürsorgehaft *f* примусове утримання в будинку для малолітніх правопорушників.

Fürsorgemaßnahmen *pl* заходи щодо забезпечення піклування, заходи соціального забезпечення, заходи з примусового виховання малолітніх; \diamond ~ bei Anordnung der Untersuchungshaft заходи соціального забезпечення утриманців особи, яка перебуває в попередньому ув'язненні.

Fürsorgepflicht *f* обов'язок надавати матеріальну допомогу.

Fürsorgepflichtverletzung *f* порушення обов'язку піклування.

Fürsorger *m* працівник відділу соціального забезпечення.

fürsorgerisch *adj* такий, що відноситься до соціального забезпечення.

Fürsorgeunterstützung *f* допомога по соціальному забезпеченню, соціальна допомога.

Fürsorgewesen *n* соціальне забезпечення, соц-забезпечення.

Fürsorgezögling *m* підопічний, підшефний.

Fürsprache *f* прохання, клопотати, заступництво.

Fürspruch *m* прохання, клопотання, заступництво.

Fürstenstaat *m, іст.* князівство.

Fürstentum *n, іст.* князівство.

furtum manifestum *лат.* відкрита крадіжка, очевидний грабіж.

furtum usus *лат.* незаконне користування.

Fusion *f* злиття, укрупнення.

Unternehmensfusion *f* злиття фірм, злиття підприємств.

Fusionsbilanz *f* об'єднаний баланс.

Fußabdruck *m* слід ноги, відбиток ноги.

Fußabdruckalbum *n* альбом із зразками відбитків ніг.

Fußabdrucksammlung *f* колекція зразків відбитків ніг.

Fußeindrucks spur *f* об'ємний слід ноги.

Fußgänger *m* пішохід.

Fußgängerunfall *m* нещасний випадок з пішоходом.

Fußnagelspur *f* слід від нігтя пальця ноги.

Fußsohlenabdruck *m* відбиток стопи.

Fußsohlenabdruckspur *f* відбиток стопи, слід стопи.

Fußspur *f* слід ноги.

Fußspurenexpertise *f* експертиза слідів ніг.

Fusti *pl* 1) фустом, знижка за поставку забрудненого товару; 2) відходи (в торгівлі); 3) витік, усушка, утруска.

G

Gallon *n* галон.

Galeerenarbeit *f, іст.* каторжні роботи (на галерах).

Galgen *m* шибениця.

Galgenfrist *f* відстрочка страти.

Galgenstrafe *f* страта через повішення.

Ganerbe *m, заст.* співпадкоємець (при неподільному заповіту).

Ganerbschaft *f* неподільний заповіт.

Gang *m* 1) хід (напр. судового слідства); 2) хода; ◇ ~ des Verfahrens хід судочинства.

Gangart *f* хода, вид ходи, тип ходи.

Gangelemente *pl* елементи ходи (ознаки, що вказують на фізичні особливості залишених слідів).

Gangspur *f* залишений слід ніг.

Gangster *m* гангстер, бандит.

gangsterhaft *adj* гангстерський, бандитський.

Gangstertum *n* гангстеризм, гангстерство.

Gangsterunwesen *n* гангстеризм, гангстерство.

Ganove *m, жарг.* злодій.

Gant *f* аукціон, публічні торги, продаж з аукціону.

Garant *m* гарант, поручитель; ◇ ~ der Gesetzlichkeit гарант законності.

Garantie *f* гарантія, порука; ◇ ~ der Gesetzlichkeit гарантія законності; ◇ gesetzliche ~ законна гарантія; konstitutionelle ~ конституційна гарантія; vertragliche ~ договірна гарантія.

Garantieabgeltung *f* відшкодування грошима на основі гарантії.

Garantieanspruch *m* гарантійна вимога.

Garantiebrief *m* гарантійний лист, письмова порука.

Garantieeinlage *f* гарантійний внесок (при терміновій угоді внесок для покриття різниці між початковою ціною і подальшим котируванням).

Garantiefrist *f* гарантійний термін.

Garantiefunktion *f* порука надписувача перед векселетримачем за здійсненість прав за векселем.

Garantiegeschäft *n* гарантована угода, угода під гарантії, угода, гарантована банком.

Garantiehaftung *f* гарантійна відповідальність.

Garantiehinterlegung *f* гарантійний внесок (при терміновій угоді внесок для покриття різниці між початковою ціною і подальшим котируванням).

Garantieklage *f* позов до поручителя.

Garantieklausel *f* гарантійне застереження.

Garantiekosten *pl* гарантійні витрати.

Garantieleistungsvertrag *m* договір про надання гарантійних послуг.

Garantiemacht *f* держава-гарант.

Garantiepak *m* договір про міжнародні гарантії.

Garantiepflicht *f* обов'язок надання гарантії.

Garantiepolitik *f* політика гарантій.

garantieren *vt* гарантувати, забезпечувати (напр. права).

Garatieschein *m* гарантійне свідоцтво, гарантійний талон.

Garatieschreiben *n* гарантійний лист, письмова порука.

Garantiestaat *m* держава-гарант, держава в ролі гаранта.

Garantieverpflichtung *f* гарантійне зобов'язання.

Garantievertrag *m* 1) гарантійний договір, договір гарантії; 2) договір про міжнародні гарантії; ◇ gegenseitiger ~ міжнародний договір про взаємну гарантію (безпеки).

Garantiezeit *f* гарантійний термін, термін гарантії, термін поруки.

Garantiebedingung *f* умова гарантії.

Gasexplosion *f*, *англ.* вибух газу.

GASP Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik Gassensprache *f* вуличний жаргон, жаргон, блатна мова, блатна феня, феня, «блатна музика».

Gastarbeiter *m* іноземний робітник, робітник-іммігрант, гастарбайтер; \diamond illegaler ~ нелегальний заробітчанин, іноземний робітник, що переїхав у країну незаконним шляхом.

Gastland *n* країна перебування (*дипломатичного представника*).

Gastod *m* смерть від отруєння газом, смертельне отруєння газом.

Gastrecht *n* 1) закон гостинності; 2) законодавство про режим перебування іноземців.

Gaststaat *m* країна перебування (*дипломатичного представника*).

Gaststättenbetriebsrecht *n* правовий інститут, регулюючий діяльність підприємств громадського харчування.

Gaststättengesetz *n* закон про підприємства громадського харчування.

Gaststättengewerbe *n* утримання готелів і ресторанів (*як вид промислу*).

Gaststättenvertrag *m* договір обслуговування підприємством громадського харчування.

Gastwirtschaftung *f* відповідальність господаря готелю, ресторану або трактиру перед постояльцями і відвідувачами.

Gastwirtsvertrag *m* договір про здачу номера в готелі.

Gasvergiftung *f* отруєння газом.

Gattenehre *f* честь подружжя.

Gattenmord *m* вбивство чоловіка (*дружини, подружжя*).

Gattungskauf *m* купівля-продаж речей, визначених родовими ознаками.

Gattungsschuldverhältnis *n* зобов'язальне відношення з приводу речей, що володіють родовими ознаками.

Gattungsvermögen *n* заповідальний відказ з приводу речей, що володіють родовими ознаками.

Gattungsvollmacht *f* родове повноваження.

Gattungsware *f* вид товару, в рамках якого товари взаємозамінні.

Gattungszeichen *n* родова ознака.

Gauner *f* злодій.

Gaunersprache *f* злодійський жаргон, злодійський лексикон, арго, блатна мова.

Gaunertum *n* злочинне середовище, злочинний світ; \diamond organisiertes ~ організована злочинність.

Gaunerzeichen *pl* (*таємні*) злодійські знаки.

Gaunerzinken *pl* (*таємні*) злодійські знаки.

Gavag *f*, *фр.* насильницьке годування (*ув'язнених, які оголосили голодування*).

Geächtete *m* особа, що перебуває поза законом, опальний.

Gebaren *n* поведінка, спосіб дій, манери; \diamond gemeingefährliches ~ загальнонебезпечна поведінка; verbrecherisches ~ злочинна поведінка.

Gebahrung *f* 1) поведінка, спосіб дій, манери; 2) метод ведення справи, ділова практика; 3) фінансова комісія, фінансовий комітет.

Gebahrungsabgang *m*, *австр.* недолік.

Gebahrungsprüfung *f*, *австр.* фінансова ревізія.

Gebäudebesitzer *m* власник будівлі, господар будівлі.

Gebäudeeigentum *n* власність на будову.

Gebäudehaftung *f* відповідальність за заподіяння шкоди при руйнуванні будови.

Gebäudenutzungsrecht *n* право користування будовою.

Gebäudeunterhaltung *f* утримання будівлі.

Gebäudeunterhaltungspflichtige *m* зобов'язаний утримувати будівлю.

Gebäudeversicherung *f* страхування будівлі.

Geberland *n* країна-донор, країна-кредитор (*надає кредити, позики, економічну допомогу*).

Gebiet *n* територія, область; \diamond ein ~ abtreten поступатися територією; ~ ohne Selbstregierung територія без самоврядування; abgetrenntes ~ відірвана територія; für neutral erklärtes ~ нейтральна територія, оголошена нейтральною територія; gemeindefreies ~ вільна земля, яка не належить громаді; juristisches ~ юридична сфера.

Gebietsabtretung *f* поступка території.

Gebietsänderungsvertrag *m* угода про зміну територіального поділу, угода про зміну меж території.

Gebietsanspruch *m* територіальне домагання, територіальні претензії (*мн. ч.*).

Gebietseinschluß *m* анклав, анклавна держава.

Gebietserweiterung *f* розширення державної території.

Gebietserwerbung *f* придбання території, територіальне придбання.

Gebietsgemeinde *f* обласна громада (*Австрія*).

Gebietsgericht *n* обласний суд.

Gebietshochverrat *m*, *австр.* внутрішня зрада.

Gebietshoheit *f* територіальний суверенітет.

Gebietskörperschaft *f* юридична особа, що володіє публічними правами на певній території (*напр. корпорація, фінансово-промислова група*).

Gebietslizenz *f* локальна ліцензія.

Gebietsnachfolge *f* територіальне правонаступництво.

Gebietsstruktur *f* структура (*економічного*) району.

Gebietswirtschaft *f* економіка району.

Gebißabdruck *m* відбиток зубів, слід від зубів, слід від укусу.

Gebißabnutzung *f* ступінь зносу зубів (*при впізнанні особи*).

Gebißanomalie *f* порушений прикус (*при впізнанні особи*).

Gebißspur *f* слід зубів (*при укусі*).

Gebißzustand *m* стан зубів (*при визначенні віку*).

Gebot *n* 1) наказ, вимога; 2) грошова пропозиція, запропонована ціна (*при торгах*); \diamond zu ~ stehen бути в розпорядженні; zu ~ stellen надавати в розпорядження.

Gebotsbrief *m* наказ.

Gebotszeichen *n* наказовий дорожній знак.

Gebrauch *m* вживання, використання, застосування; \diamond ~ einer verfälschten Urkunde використання підробленого документа; ~ im Rechtsverkehr *австр.* використання документа у правовідносинах; den ~ überlassen передавати річ для споживання; ~ von Waffen застосування зброї; gemeingefährlicher ~ загальнонебезпечне користування (*напр. зброєю*); rechtserheblicher ~ einer falschen Urkunde юридично значуще використання підробленого документа; unbefugter ~ неправомірне використання; unbefugter ~ eines Fahrzeuges використання транспортного засобу без дозволу власника; verbrecherischer ~ злочинне використання; vorübergehender ~ тимчасове користування; zeitlich beschränkter ~ тимчасове користування.

Gebrauchsanmaßung *f* самовільне використання чужої речі (*без дозволу власника*).

Gebrauchsberechtigte *m* особа, уповноважена на користування (*чужою річчю*).

Gebrauchsdiebstahl *m* самовільне використання чужої речі (*без дозволу власника*), тимчасове самовільне запозичення.

Gebrauchslizenz *f* ліцензія на застосування, ліцензія на використання, дозвіл на застосування.

Gebrauchsmuster *m* зразок побутового призначення.

Gebrauchsmuster *n* зареєстрований промисловий зразок, зареєстрована промислова модель.

Gebrauchsmusterberührung *f* реклама зареєстрованих промислових зразків.

Gebrauchsmusterrecht *n* правові норми про використання промислових зразків, сукупність правових норм, що регулюють порядок користування промисловими зразками.

Gebrauchsmusterschutz *m* правовий захист промислових зразків, юридичний захист промислових зразків.

Gebrauchsmusterstreitsache *f* справа про зареєстровані промислові зразки.

Gebrauchsnormal *n* еталон.

Gebrauchsrecht *n* право користування.

Gebrauchssicherheit *f* безпека застосування; \diamond ~ gewährleisten гарантувати безпеку застосування.

Gebrauchsuberlassungsvertrag *m* договір про передачу речі для використання.

gebrauchsuntauglich *adj* негідний до вживання, непридатний до вживання.

Gebrauchsvorteile *pl* вигоди від використання (*напр. речей або прав*).

Gebrauchswert-Kosten-Analyse *f* функціонально-вартісний аналіз.

gebrauchswertmäßig *adv* виходячи зі споживчої вартості.

Gebrauchtwarenhandel *m* торгівля уживаними речами, комісійна торгівля.

Gebrechen *n* недуга; \diamond ~ des Alters старече нездужання; körperliches ~ фізичний недолік; geistiges ~ слабоумство.

Gebühr *f* 1) збір, мито, податок, плата, внесок; 2) винагорода, гонорар; \diamond ~ des Rechtsanwalts винагорода адвоката, гонорар адвоката; ~ erheben стягувати плату, стягувати податок, стягувати мито.

Gebührenanspruch *m* право на мито, право вимагати мито.

Gebührenbefreiung *f* звільнення від мита, звільнення від сплати мита.

Gebührenbeitreibung *f* стягнення збору, стягування мит, стягування податку.

Gebührenbemessung *f* розмір зборів (*податків, зборів*).

Gebührenerhebung *f* стягнення плати (*податків, зборів*).

Gebührenerlaß *m* 1) звільнення від мита, звільнення від сплати мита; 2) зниження величини оплати (*податку, мита*), пільга.

Gebührenermäßigung

Gebührenermäßigung *f* зниження величини оплати (*податку, мита*), пільга.

gebührenfrei *adj* вільний від мита (*зборів*), безмитний.

Gebührenmarke *f* знак оплати, марка (*для сплати мита*).

Gebührenordnung *f* положення про порядок сплати зборів (*держмита, податків*); ◇ ~ für Rechtsanwalt положення про винагороду адвоката.

Gebührenpflicht *f* податкова повинність, обов'язок сплачувати податки.

gebührenpflichtig *adv* підлягає оподаткуванню (*митом, зборами*).

Gebührenrecht *n* право обкладання (*зборами, митом*).

Gebührenstempelpflicht *f* обов'язок платити податок за клеймо (*друку*), обов'язок сплачувати гербовий збір.

Gebührentarif *m* тарифна податкова сітка, тариф щодо податків (*зборів, мита*).

Gebührenüberhebung *f* неправомірне стягнення зборів, стягнення зборів в завищеному розмірі (*в корисливих цілях*).

Gebührenwert *m* вартість предмета спору, на основі якої визначається розмір судових зборів та винагороди адвоката.

Gebührenzahlung *f* сплата зборів (*податків, мита*).

Gebührenzuschlag *m* додатковий збір, додатковий податок, додаткове мито.

Geburt *f* 1) народження; 2) походження; ◇ ~ beurkunden засвідчувати народження.

Geburtenbeihilfe *f* допомога при народженні дитини.

Geburtenbuch *n* книга записів народження, метрична книга.

Geburtsanzeige *f* заява про народження дитини.

Geburtsbescheinigung *f* свідоцтво про народження, метрика.

Geburtsdatum *n* дата народження.

Geburtsjahr *n* рік народження.

Geburtsland *n* країна народження.

Geburtsliste *f* книга записів народження, метрична книга.

Geburtsname *m* прізвище, зареєстроване у свідоцтві про народження, дівоче прізвище, прізвище до заміжжя.

Geburtsort *m* місце народження.

Geburtsregister *n* книга записів народження, метрична книга.

Geburtsschein *m* свідоцтво про народження, метрика.

Geburtsstätte *f* місце народження.

Geburtsurkunde *f* свідоцтво про народження, метрика.

Gedankendiebstahl *m* плагіат.

Gedingelohn *m* відрядна оплата.

Gedingenehmer *m* робітник, який виконує відрядну роботу, працівник, що виконує відрядну роботу.

Gedingerecht *n* договірне право.

Gedruckte *n* 1) друкований текст; 2) друковане видання.

Gedrucktes *n* 1) друкований текст; 2) друковане видання.

Gefahr *f* небезпека, ризик, загроза; ◇ ~ abwenden запобігати небезпеці; ~ bagatellisieren применшувати небезпеку; ~ beseitigen усувати небезпеку, запобігати небезпеці; ~ des Notstandes небезпека в умовах крайньої необхідності; ~ einer Täuschung небезпека омані; ~ eines Überfalls небезпека нападу; ~ für Leib und Leben небезпека для життя здоров'я; ~ laufen ризикувати, наражатися на небезпеку; abstrakte ~ абстрактна небезпека; allgemeine ~ загальна небезпека, спільна небезпека; auf eigene ~ на свій страх ризик; auf seine ~ на свій ризик; außer ~ sein бути поза небезпекою; bei ~ des Kopfes під страхом смерті; bei ~ einer Geldstrafe під загрозою грошового штрафу; dringende ~ наявна небезпека, безпосередня небезпека; gegenwärtige ~ реально існуюча небезпека, безпосередня небезпека; gegenwärtige ~ für Leben und Gesundheit безпосередня небезпека для життя і здоров'я; in ~ kommen наражатися на небезпеку; konkrete ~ конкретна небезпека; scheinbare ~ уявна небезпека, передбачувана небезпека; sich einer ~ aussetzen наражатися на небезпеку; unabwendbare ~ невідворотна небезпека; unmittelbare ~ безпосередня небезпека; vermeintliche ~ уявна небезпека, передбачувана небезпека; von der Gerichtsöffentlichkeit ausgehende ~ небезпека, що виходить від гласності судового розгляду.

Gefährdung *f* попередження небезпеки, усунення; ◇ abstrakte ~ абстрактна небезпека; fahrlässige ~ створення небезпеки з необережності; ~ der äußeren Sicherheit загроза зовнішньої безпеки; ~ der Bausicherheit загроза безпеки при виробництві будівельних робіт; ~ der Brandsicherheit загроза протипожежної безпеки; ~ der Entwicklung von Kindern oder Jugendlichen durch Verletzung von Erziehungspflichten створення небезпеки для дітей і підлітків шляхом порушення обов'язку по вихованню; ~ der internationalen Beziehungen створення небезпеки для міжнародних відносин; ~ der körperlichen Sicherheit

загроза заподіяння шкоди життю та здоров'ю; ~ der öffentlichen Ordnung створення загрози громадському порядку; ~ der Sicherheit загроза безпеки; ~ der Staatssicherheit загроза державній безпеці; ~ der Verkehrssicherheit створення загрози для безпеки руху; ~ des Celdverkehrs загроза порушення грошового обігу; ~ des demokratischen Rechtsstaates загроза демократичної правової держави; ~ des Friedens загроза миру; ~ des Hechts загроза порушення права; ~ herbeiführen створювати небезпеку, загрожувати; ~ von Zeugen створення загрози безпеки свідків; konkrete ~ конкретна загроза; mit ~ handeln навмисно створювати небезпеку; objektive ~ об'єктивна небезпека; soziale ~ соціально небезпечне явище.

Gefährdungsdelikt *n* делікт небезпеки; ◇ абстрактес ~ делікт абстрактної небезпеки; konkretes ~ делікт конкретної небезпеки.

Gefährdungserscheinung *f* небезпечне явище.

Gefährungsgrad *m* ступінь небезпеки; ◇ geringster ~ Gefährungsgrad мінімальний ступінь небезпеки.

Gefährdungshaftung *f* відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки.

Gefahrenabwehr *f* запобігання небезпеки.

Gefahrenbegriff *m* поняття небезпеки.

Gefahrenbeseitigung *f* усунення небезпеки.

Gefahrendeckung *f* укладення договору страхування.

Gefahrenherd *m* (підвищена) небезпека.

Gefahrenklasse *f* страх, клас ризиків.

Gefahrenlage *f* небезпечне становище.

Gefahrenmeldeanlage *f* установка тривожної сигналізації, пристрій аварійної сигналізації, установка аварійної сигналізації.

Gefahrenquelle *f* джерело небезпеки; ◇ erhöhte ~ джерело підвищеної небезпеки.

Gefahrenrückversicherung *f* перестраховка (страхування однієї страхової компанії в іншій), перестраховка на випадок виникнення небезпеки.

Gefahrensignal *n* сигнал тривоги, сигнал небезпеки, сигнал аварії, аварійний сигнал.

Gefahrentarif *m* страховий тариф, складений відповідно до класу ризиків.

Gefahrenverschollenheit *f* безвісна відсутність, пов'язана з загрозою небезпеки для особи.

Gefahrenzone *f* небезпечна зона.

Gefahrenzulage *f* надбавка за ризик, надбавка до заробітної плати за роботу в небезпечних умовах, надбавка до окладу за несення служби в небезпечних умовах.

Gefahrenzustand *m* небезпечний стан.

Gefahrenzustand *m* стан небезпеки.

Gefahrerhöhung *f* підвищення небезпеки.

Gefahrgüter *pl* небезпечні вантажі (транспортвання яких пов'язані з ризиком, напр. кислота, вибухові речовини та ін.).

Gefahrgutvorschriften *f, pl* приписи з перевезення небезпечних вантажів, інструкції з перевезення небезпечних вантажів.

gefährlich *adj* небезпечний.

gefährliche Abfälle *m, pl* небезпечні відходи.

Gefährlichkeit *f* небезпека.

Gefährlichkeitsprognose *f* передбачення небезпеки, прогнозування небезпеки.

gefährlos *adj* безпечний.

Gefahrlosigkeit *f* безпека.

Gefahrmeldeanlage *f* установка тривожної сигналізації, пристрій аварійної сигналізації, установка аварійної сигналізації.

Gefahrssignal *n* сигнал тривоги, сигнал небезпеки, сигнал аварії, аварійний сигнал.

Gefahrtarif *m* страховий тариф, встановлений в залежності від ступеня і характеру ризику.

Gefahrtragung *f* несення ризику, відповідальність за ризик.

Gefahr(en)übergang *m* перехід ризику (напр. при випадковій загибелі або псуванню товару, перехід матеріальної відповідальності від продавця до покупця).

gefährvoll *adj* небезпечний, чреватий небезпечкою.

Gefahrzettel *m* етикетка на небезпечний вантаж.

Gefälle *n, pl* 1) різниця (в цінах, в оплаті та ін.); 2) доходи (найчастіше від володіння майном).

Gefälligkeitsakzept *n* дружній акцепт, достроковий акцепт.

Gefälligkeitsgiro *n* дружній індосамент.

Gefälligkeitsverhältnis *n* дружнє ставлення, дружнє ставлення.

Gefälligkeitsvertrag *m* договір на «дружніх засадах».

Gefälligkeitswechsel *m* дружній вексель (прийнятий достроково до оплати простий вексель).

gefälscht *adj* підроблений, підроблений.

Gefangene *f* 1) ув'язнена, заарештована; 2) військовополонена.

Gefangene *m* 1) ув'язнений, заарештований; 2) військовополонений; ◇ einen ~ verhören допитувати полоненого.

Gefangenenabschub *m* 1) евакуація ув'язнених; 2) етапування ув'язнених, евакуація військовополонених; 3) видворення заарештованого за кордон.

Gefangenenanstalt *f* місце ув'язнення, місце утримання ув'язненого.

Gefangenenaufseher *m* наглядач у в'язниці (*в місці ув'язнення*), у в'язниці.

Gefangenenaussage *f* показання ув'язненого, показання заарештованого.

Gefangenenbefreiung *f* обмін військовополоненими, обмін ув'язненими, звільнення ув'язненого, звільнення військовополоненого.

Gefangenenentweichung *f* втеча ув'язненого, втеча заарештованого.

Gefangenenfürsorge *f* орган піклування ув'язнених та їх сімей.

Gefangenenlager *n* табір для військовополонених.

Gefangenenmeuterei *f* бунт ув'язнених, бунт військовополонених.

Gefangentransportbuch *n* журнал перевезення ув'язнених.

Gefangenvernehmung *f* допит військовополонених, допит полонених.

Gefangenvertreter *m* представник від ув'язнених.

Gefangenwärter *m* наглядач у місці ув'язнення, наглядач у в'язниці, тюремний наглядач.

Gefangenhaltung *f* утримання в полоні.

Gefangennahme *f* 1) взяття в полон, полон; 2) арешт, затримання.

gefangennehmen *vi* 1) брати в полон; 2) заарештувати, затримати.

Gefangenschaft *f* полон; \diamond in ~ geraten потрапити в полон.

gefangensetzen *vt* брати під варту, садити у в'язницю, ув'язнювати.

gefänglich *adj* тюремний; \diamond ~ einziehen саджати у в'язницю, ув'язнювати.

Gefängnikluft *f* тюремна робота.

Gefängnis *n* 1) в'язниця; 2) тюремне ув'язнення; \diamond ins ~ setzen саджати у в'язницю, ув'язнювати.

Gefängnisarbeit *f* труд ув'язнених.

Gefängnisarzt *m* тюремний лікар.

Gefängnisaufenthalt *m* перебування у в'язниці, термін перебування у в'язниці, час перебування у в'язниці, термін перебування в місцях ув'язнення.

Gefängnisaufseher *m* наглядач в місцях ув'язнення, наглядач у в'язниці, тюремний наглядач.

Gefängnisaufseherin *f* тюремна наглядачка.

Gefängnisdirektor *m* начальник в'язниці.

Gefängnishaft *f* тюремне ув'язнення, утримання у в'язниці.

Gefängnisinsasse *m* заарештований, арештант.

Gefängnisrecht *n* правила утримання ув'язнених в в'язниці, сукупність норм, що регулюють зміст ув'язнених у в'язниці.

Gefängnisstrafe *f* тюремне ув'язнення, покарання у вигляді тюремного ув'язнення, утримання у в'язниці.

Gefängnisssystem *n* тюремна система, система в'язниць.

Gefängnisverwaltung *f* тюремна адміністрація, адміністрація в'язниці.

Gefängniswärter *m* наглядач у місцях ув'язнення, наглядач у в'язниці, тюремний наглядач.

Gefängniswesen *n* виправно-трудове законодавство.

Gefängniszelle *f* тюремна камера, камера у в'язниці.

Gefängniszelleagent *m* камерний агент, агент в тюремній камері, *жарг.* «підсадна качка».

Gefolge *n* 1) супровід; 2) наслідок (*злочину*).

Gefüge *n* структура, пристрій утворення, заснування.

Gefühlgehalt *m* емоційність (*напр. товарного знаку*).

Gefühlsleben der Täter *n* емоційне життя злочинця.

Gefühlzeichen *n* товарний знак.

Gegebenheiten *pl* дані умови, дійсні умови, наявні умови; \diamond gesellschaftliche ~ суспільні умови; wirtschaftliche ~ економічні умови.

Gegenanklage *f* зустрічне звинувачення.

Gegenanspruch *m* зустрічна вимога, зустрічний позов.

Gegenantrag *m* контрпропозиція, зустрічне клопотання.

Gegenantwort *f* заперечення, репліка (*обвинувача, захисника*).

Gegenausführung *f* виступ супротивної сторони, заперечення.

Gegenausage *f* протилежне показання.

Gegenbemerkung *f* заперечення.

Gegenbescheinigung *f* зустрічна розписка, письмове підтвердження адвоката про отримання документів від іншого адвоката.

Gegenbeschuldigung *f* зустрічне звинувачення.

Gegenbestätigung *f* зустрічне підтвердження (*підтвердження повідомлення про отримання листа*).

Gegenbeweis *m* контраргумент, спростування доказу, доказ, що протистоїть іншому доказу.

Gegenbilanz *f* контрбаланс.

Gegenbuch *n* розрахункова книжка за поточним рахунком.

Gegenbürge *m* поручитель за поручителя.

Gegenbürgschaft *f* взаємна порука.

Gegendarstellung *f* контрвисновок.

Gegendarstellungsanspruch *m* право на заперечення, право на власний виклад обставин справи.

Gegeneinanderstellung *f* протиставлення (*доказів у суді*).

Gegeneinwand *m* контрзаперечення, заперечення на заперечення.

Gegenentwurf *m* контрпроект (*закоу*).

Gegenerklärung *f* контрдекларация, зустрічна заява, зустрічне волевиявлення, спростування.

Gegenforderung *f* зустрічна вимога, зустрічний позов.

gegengezeichnet *adj* скріплено підписом.

Gegenutachten *n* контрекспертиза, експертиза з протилежним результатом.

Gegenklage *f* зустрічний позов.

Gegenkläger *m* особа, яка пред'являє зустрічний позов, позивач за зустрічним позовом.

Gegenkonto *n* кореспондуючий рахунок.

Gegenkontrolle *f* зустрічна перевірка.

Gegenleistung *f* 1) зустрічне виконання, відповідна послуга, винагорода; 2) взаємне виконання обов'язків (*у двосторонньому договорі*).

Gegenmacht *f* сила, що протистоїть (*продавця або покупця на ринку, протистояння, напр. профспілок і підприємств*).

Gegenmaßnahme *f* 1) контрзахід, відповідна міра; 2) реторсія.

Gegenmeinung *f* протирічна думка.

Gegenmuster *n* зразок, який виставляється покупцем.

Gegenpartei *f* противна сторона.

Gegenposten *m* кореспондуюча стаття.

Gegenrechnung *f* зустрічний рахунок, контрольний рахунок.

Gegenrecht *n* зустрічне право, право взаємності.

Gegenrimesse *f* зустрічний вексель.

Gegenschluß *m* висновок від протилежного.

Gegenschrift *f*, *бухг.* контрордер, зустрічна стаття.

Gegenschuld *f* взаємний борг.

Gegenseitigkeit *f* взаємність.

Gegenseitigkeitsgeschäft *n* взаємна угода (*різновид бартерної угоди*), двостороння угода.

Gegenseitigkeitsgesellschaft *f* товариство на основі принципу взаємності.

Gegenseitigkeitsprinzip *n* принцип взаємності.

Gegenseitigkeitsversicherung *f* взаємне страхування.

Gegensicherheit *f* взаємне забезпечення (*заставою*).

Gegenstand *m* 1) предмет, річ; 2) об'єкт, предмет; \diamond ~ *der Beweisführung* об'єкт доказу, об'єкт процедури доказу; ~ *der Einziehung* об'єкт вилучення; ~ *der Kriminalitätsvorbeugung* засіб попередження злочинності; ~ *der Leistung* спосіб виконання; ~ *der sozialistischen Kriminologie* *іст.* предмет соціалістичної кримінології; ~ *der Strafgesetzgebung* предмет кримінального законодавства; ~ *der Straftat* об'єкт злочину, предмет злочину; ~ *des Arbeitsrechts* предмет трудового права; ~ *des Nießbrauchs* об'єкт права користування; ~ *des Rechtsstreits* предмет правового спору; ~ *des Verbrechens* об'єкт злочину, предмет злочину; *obligatorischer* ~ *der Beweisaufnahme* обов'язковий предмет судового слідства, облігаторний предмет судового слідства.

Gegenstandswert *m* вартість предмета, ціна предмета.

Gegenstellung *f* очна ставка.

Gegenstimme *f* голос, поданий проти (*при голосуванні*).

Gegenüberstellung *f* очна ставка.

Gegenüberstellungsprotokoll *n* протокол очної ставки.

Gegenunternehmen *n* фірма-конкурент, підприємство-конкурент.

Gegenverbindlichkeit *f* зустрічне зобов'язання, взаємне зобов'язання.

Gegenverkehr *m* зустрічні перевезення вантажів.

Gegenverpflichtung *f* зустрічне зобов'язання, взаємні зобов'язання (*мн.*).

Gegenversicherung *f* зустрічне страхування, взаємне страхування.

Gegenvormund *m* співопікун.

Gegenvorschlag *m* контрпропозиція, зустрічна пропозиція.

Gegenvorstellung *f* заперечення.

Gegenwärtigkeit eines Angriffs *f* наявність посягання, факт посягання, факт нападу.

Gegenwerttheorie *f* еквівалентна теорія (*застосовувана в податковому праві ФРН*).

Gegenzeichnung *f* 1) парафування, зустрічне скріплення підписами (*напр. договору*); 2) другий підпис (*при підписанні контр-акту*).

Gegenzeuge *m* 1) свідок супротивної сторони; 2) свідок захисту.

Gegner *m* противник; ♦ politischer ~ політичний противник; sich mit dem ~ abfinden домовитися з противником.

Gehalt *n* оклад, заробітна плата (*службовця*), платня; ♦ ~ ausbezahlen виплачувати заробітну плату; ~ laut Einzelvertrag оклад за персональним договором; festes ~ твердий оклад.

Gehaltsabzug *m* утримання із заробітної плати, відрахування із заробітної плати.

Gehaltsanspruch *m* право на отримання заробітної плати.

Gehaltsaufbesserung *f* підвищення окладу, надбавка.

Gehaltsauszahlungsliste *f* платіжна відомість, розрахункова відомість.

Gehaltsbescheinigung *f* довідка про заробіток, довідка про заробітну плату.

Gehaltsempfänger *m* службовець.

Gehaltserhöhung *f* підвищення окладу; ♦ ~ beanspruchen клопотати про підвищення окладу.

Gehaltsordnung *f* право на отримання заробітної плати.

Gehaltsgruppe *f* розряд заробітної плати (*службовців*), тарифний розряд.

Gehaltsgruppenkatalog *m* схема посадових окладів.

Gehaltsgruppenkatalog *m* тарифно-кваліфікаційний довідник.

Gehaltsklasse *f* розряд заробітної плати (*службовців*).

Gehaltsliste *f* платіжна відомість на видачу заробітної плати.

Gehaltspfändung *f* накладення арешту на заробітну плату.

Gehaltssatz *m* ставка заробітної плати (*службовця*).

Gehaltsvereinbarung *f* угоду про заробітну плату, угода про посадовий оклад.

Gehaltsvorschuß *m* аванс в рахунок заробітної плати.

Gehaltszahlung *f* видача заробітної плати.

Gehaltszulage *f* надбавка до заробітної плати.

Gehaltszuschlag *m* надбавка до заробітної плати; ♦ ~ für langjährige treue Dienste надбавка за вислугу років.

geheim *adj* таємний, секретний.

Geheimabkommen *n* таємна угода.

Geheimagent *m* таємний агент, агент таємної поліції, секретний агент, секретний співробітник, сексот.

Geheimbestimmung *f* секретна стаття (*договору*).

Geheimbündelei *f* участь в таємному співтоваристві (*злочинному*).

Geheimbündler *m* учасник таємного співтовариства (*злочинного*).

Geheimdienst *m* секретна служба, розвідка, таємна поліція.

Geheimdienstchef *m* начальник таємної поліції.

Geheimdiplomatie *f* таємна дипломатія, секретна дипломатія.

Geheimdokument *n* секретний документ.

geheime Statistik *f* секретна статистика, засекречена статистика.

Geheimerfindung *f* секретний винахід.

Geheimgebrauch *m* використання в таємних цілях.

Geheimgefängnis *n* таємна в'язниця, секретна в'язниця, підпільна в'язниця.

geheimhalten *vt* зберігати в таємниці, приховувати, таїти.

Geheimhaltung *f* зберігання в таємниці, обов'язок не розголошувати таємницю; ♦ ~ der Wahl таємниці голосування; ~ persönlicher Daten збереження персональних даних, збереження даних про особу в таємниці; der Grad der ~ ступінь секретності.

Geheimhaltungspflicht *f* обов'язок збереження таємниці.

Geheiminformation *f* секретна інформація, таємна інформація.

Geheimkode *m* секретний шифр, секретний код.

Geheimnis *n* таємниця, секрет; ♦ ein ~ offenbaren розголошувати таємницю, розголошувати секретні відомості; ein ~ verraten розголошувати таємницю, розголошувати секретні відомості; ein ~ wahren зберігати таємницю.

Geheimnisbruch *m* розголошення таємниці, розголошення секретних відомостей; ♦ vorsätzlicher ~ умисне розголошення таємниці, навмисне розголошення таємниці, розголошення секретних відомостей, навмисне розголошення секретних відомостей.

Geheimnisschutz *m* забезпечення секретності, охорона таємниці.

Geheimnisverletzung *f* розголошення таємниці.

Geheimnisverrat *m* розголошення відомостей, що становлять державну таємницю.

Geheimpolizei *f* таємна поліція (*політична*).

Geheimpolizist *m* 1) співробітник таємної поліції; 2) секретний співробітник поліції, сексот.

Geheimpolizist *m* агент таємної поліції.

Geheimprozeß *m* 1) негласний процес; 2) закритий процес, закритий розгляд (*судовий*).

Geheimsache *f* 1) секретна справа; 2) секретний документ.

Geheimschrift *f* 1) тайнопис; 2) зашифрований текст; 3) закодований текст.

Geheimsender *m* нелегальний радіопередавач, нелегальний передавач, незареєстрований радіопередавач, підпільний радіопередавач.

Geheimsphäre *f* секретна сфера, секретна область (*напр. діяльності*); \diamond staatliche ~ область державних секретів, сфера державної таємниці, область державної таємниці.

Geheimsprache *f* таємна мова, умовна мова (*напр. злочинський жаргон*).

Geheimtinte *f* симпатичні чорнила, чорнило для тайнопису

Geheimversteck *n* тайник.

Geheimvertrag *m* таємний договір, секретний договір (*угода*).

Gehilfenschaft *f*, *швейц.* пособництво, співучасть у формі пособництва.

Gehilfe *f* 1) пособниця, співучасниця; 2) помічниця.

Gehilfe *m* 1) пособник, співучасник; 2) помічник; \diamond ~ des Vormunds помічник опікуна.

Hirnschädigung *f* порушення мозкової діяльності, мозкова травма, травма мозку, черепно-мозкова травма.

Gehör *n* слух; \diamond richterliches ~ судове слухання.

Gehorsamspflicht *f* обв'язок виконувати наказ (*напр. військовослужбовця*).

Gehülfe *f*, *швейц.* пособниця, співучасниця.

Gehülfe *m*, *швейц.* пособник, співучасник.

Geisel *m* заручник; \diamond ~ nehmen брати заручників, захоплювати заручників.

Geiselbefreiung *f* звільнення заручника (*заручників*).

Geiselhaftung *f* захват заручників, затримання заручників.

Geismord *m* вбивство заручників (*заручника*).

Geiselnahme *f* взяття заручників, взяття як заручників, захоплення заручників; \diamond erpresserische ~ взяття заручників з метою шантажу (*вимагання*).

Geiselnehmer *m* 1) особа, яка взяла заручників; 2) *швейц.* особа, яка бере під арешт (*підозрюваного*).

geistesgestört *adj* душевнохворий.

Geistesgestörtheit *f* психічний розлад; \diamond wegen ~ у зв'язку з психічним розладом.

Geisteskranke *m* душевнохворий; \diamond gemeingefährlicher ~ небезпечний для суспільства, душевнохворий.

Geisteskrankheit *f* психічне захворювання.

geistesschwach *adj* недоумкуватий, що страждає недоумством

Geistesschwäche *f* слабоумство.

Geistesstörung *f* психічний розлад.

Geisteszustand *m* душевний стан; \diamond abnormer ~ ненормальний психічний стан.

geistig *adj* розумовий, духовний; \diamond ~ gestört душевнохворий.

Geländekarte *f* топографічна карта.

Geld *n* 1) гроші, платіжні засоби, засоби, грошові кошти, платіж, плата; 2) ціна попиту; \diamond ~ beheben знімати гроші (з банківського рахунку); ~ abführen переказувати гроші, сплачувати гроші, відраховувати гроші (*напр. на збори, податки, акцизи*); ~ anlegen вкладати гроші, поміщати гроші, розміщувати гроші (*напр. у банк*); ~ ausgeben витрачати гроші, витратити гроші; ~ beheben знімати гроші (з банківського рахунку); ~ borgen 1. брати гроші в борг, позичити гроші; 2. давати гроші в борг, позичити гроші; ~ einziehen стягувати гроші, списувати гроші (з рахунку); ~ erheben стягувати гроші, стягувати платіж; erwerben заробляти, (*розм.*) “робити” гроші; ~ herausschlagen *розм.* вибивати гроші, вибивати гроші; ~ hinterlegen віддавати гроші на зберігання; ~ leihen позичити гроші; ~ schulden мати грошовий борг, заборгувати гроші; ~ unterschlagen здійснювати розтрату, допускати розтрату; vom Konto abheben знімати гроші з рахунку; ~ und Wertpapierfälschung підробка грошей і цінних паперів; bares ~ готівкові гроші, готівка; effektives ~ вільні гроші, готівкові кошти; entwertetes ~ знецінені гроші; fakultatives ~ гроші, не обов'язкові до прийому; fluktuierendes ~ “гарячі” гроші; flüssiges ~ вільні (*грошові*) кошти; gefälschtes ~ фальшиві гроші, підроблені гроші; geliehenes ~ узяті в борг кошти, позикові кошти; hartes ~ металеві гроші; hinterlegtes ~ депозит, гроші на депозиті, депозитні кошти; in ~ ausgleichen компенсувати грошима; in ~ unisetzen переводити в грошове вираження; kurantes ~ гроші, які мають обов'язкову повну платіжну силу (*необмежено приймаються в оплату*); mit ~ büßen платити штраф, заплатити штраф, заплатити грошовий штраф; obligatorisches ~ гроші, обов'язкові до прийому; sein ~ auf die Sparkasse bringen вкладати гроші в ощадкасу, розміщувати гроші в ощадній касі; tägliches ~ одноденна позика; um ~ spielen грати на гроші, грати на інтерес.

Geldabgabe *f* грошовий збір.

Geldabholer *m* інкасатор.

Geldabschöpfung *f* вилучення з обігу надлишку грошей.

Geldabwertung *f* девальвація.

Geldabzug *m* грошове вирахування.

Geldanlage *f* вкладення грошових коштів, інвестування коштів.

Geldanpassung *f* пристосування грошового звернення (до *мінливих умов*).

Geldanweisung *f* 1) грошовий переказ, переказ грошей 2) асигнація (*документ*).

Geldaufwand *f* витрати.

Geldaufwertung *f* валоризація.

Geldauszahlung *f* виплата грошей.

Geldbeschaffung *f* залучення грошових коштів.

Geldbestand *m* готівка, грошові кошти.

Geldbetrag *m* грошова сума, грошовий внесок;
◇ für einen ~ haften відповідати за грошовий внесок.

Geldbewilligung *f* асигнування (*грошових коштів*).

Geldbewilligungskommission *f* бюджетна комісія.

Geldbuße *f* грошовий штраф; ◇ eine ~ auferlegen стягувати грошовий штраф.

Gelddarlehen *n* грошова позика, грошова вимога.

Gelddiebstahl *m* крадіжка грошей.

Geldeinheit *f* грошова одиниця.

Geldeinzahler *m* вкладник, особа, що вносить гроші.

Geldeinzug *m* готівки.

Geldempfänger *m* 1) одержувач грошей;
2) інкасатор.

Geldentschädigung *f* грошова компенсація, компенсація грошима.

Geldentwertung *f* знецінення грошей, девальвація.

Gelderlös *m* виручка, грошові надходження.

Geldfälscher *m* фальшивомонетник.

Geldfälscherei *n* фальшивомонетництво, підробка грошових знаків.

Geldfälschung *f* фальшивомонетництво, підробка грошових знаків.

Geldfehlbetrag *m* нестача грошей, розтрата, грошова розтрата.

Geldfonds *pl* грошові фонди.

Geldforderung *f* грошова вимога.

Geldform *f* у грошовому вираженні, грошима (*виплачувати*); ◇ ~ der Entlohnung грошова форма заробітної плати, зарплатня в грошовому вираженні.

Geldgeber *m* позикодавець, кредитор, позичкодавець.

Geldgeschäft *n* фінансова операція, фінансова операція.

Geldgeschenk *n* гроші в подарунок, подарунок грошима.

Geldhamstern *n* накопичення грошей.

Geldknappheit *f* нестача грошей.

Geldleihgeschäft *n* позикова операція.

Geldleistung *f* платіж, платіж готівкою, виплата грошей; ◇ ~ der Sozialversicherung платіж з фонду соціального страхування, виплата з фонду соцстраху.

Geldlohn *m* грошова форма оплати праці.

Geldmarkt *m* грошовий ринок, ринок короткострокового кредиту, валютний ринок, ринок золота.

Geldmarktanlagen *pl* інвестиції (*у цінні папери грошового ринку*).

Geldmarktpapiere *pl* короткострокові цінні папери.

Geldnebenstrafe *f* додаткове покарання у вигляді штрафу.

Geldnehmer *m* позичальник, боржник.

Geldordnung *f* грошова система.

Geldpacht *f* оренда з грошовою оплатою, орендна плата.

Geldrente *f* грошова рента; ◇ ~ entrichten виплачувати пенсію.

Geldrimesse *f* примеса, грошовий переклад.

Geldsatz *m* обліковий відсоток, облікова ставка.

Geldschein *m* грошовий знак, кредитний білет, банкнота.

Geldschrank *m* сейф, вогнестійка шафа.

Geldschrankeinbruch *m* злам сейфа.

Geldschrankknacken *n* злам сейфа.

Geldschrankknacker *m* зломщик сейфів.

Geldschuld *f* грошовий борг; ◇ ~ verzinsen нараховувати відсотки на грошовий борг.

Geldsorten *pl* іноземні золоті монети, банкноти і купони, девізи.

Geldsortenschuld *f* борг, виражений у валюті різних країн.

Geldstillegung *f* нуліфікація грошей (*оголошення державою сильно знецінених паперових грошей недійсними*).

Geldstock *m* основний капітал.

Geldstrafdrohung *f* загроза штрафом.

Geldstrafe *f* 1) грошовий штраф; 2) пеня; ◇ ~ einziehen стягувати штраф; ~ mit Teilzahlung штраф зі сплатою в розстрочку; ~ verhängen призначити штраф, присуджувати до штрафу; fällige ~ призначений штраф, штраф, який підлягає сплаті; mit einer ~ belegen накладати грошовий штраф.

Geldstrafensystem *n* система штрафів, система грошових штрафів.

Geldstückelung *f* розподіл грошей по видах паперових купюр.

Geldtransaktion *f* грошова угода.

Geldüberfluß *m* надлишок грошей, перевищення грошової маси над товарною пропозицією при цьому рівні цін.

Geldumtausch *m* обмін грошей.

Geldunterschlagung *f* розкрадання грошей шляхом розтрати.

Geldunterstützung *f* грошова допомога.

Geldverflechtungsbilanz *f* баланс, баланс (міжгалузевих) фінансових зв'язків.

Geldvergütung *f* грошове винагородження.

Geldverschreibung *f* боргова розписка.

Geldwäsche *f* "відмивання" грошей (напр. переказ готівкових грошей, отриманих від необов'язкового бізнесу, у звичайні банківські депозити тощо).

Geldwäschebekämpfung *f* боротьба з відмиванням грошей.

Geldwechsel *m* обмін грошей.

Geldwert *m* 1) курс грошей; 2) грошовий еквівалент.

Geldwertbereinigung *f* перерахування за індексом цін.

Geldwertentwicklung *f* динаміка купівельної спроможності грошей.

Geldwertverschlechterung *f* зниження купівельної спроможності грошей.

Geldwesen *n* система грошового обігу, фінанси, система фінансових відносин.

Geldwucher *m* лихварство; ◇ ~ begehen займатися лихварством.

Geldwucherer *m* лихвар.

Geldzahlung *f* платіж; ◇ fällige ~ поточний платіж, платіж, термін якого настав.

Geldzeichen *n* грошовий знак.

Geldzeichenfälschung *f* фальшивомонетництво, підробка грошових знаків.

Geldzins *m* позиковий відсоток.

Geldzuwendung *f* грошовий посібник.

Gelegenheitsarbeit *f* випадкова, нерегулярна робота.

Gelegenheitsarbeiter *m* робочий, що живе на випадковий заробіток.

Gelegenheitsdelinquent *m* випадковий правопорушник.

Gelegenheitsdieb *m* випадковий злодій.

Gelegenheitsgeschäft *n* випадкова угода.

Gelegenheitsgesellschaft *f* консорціум, товариство, створене спеціально для проведення окремих операцій.

Gelegenheitsmacher *m*, австр. звідник.

Gelegenheitsmacherei *f*, австр. звідництво.

Gelegenheitstat *f* випадковий злочин.

Gelegenheitsstäter *m* випадковий злочинець, злочинець з необережності.

Gelegenheitsursache *f* випадкова причина (злочину).

Gelegenheitsverbrecher *m* випадковий злочинець.

Geleit *n* охорона, конвой, супровід; ◇ sicheres ~ надійний супровід.

Geleitbrief *m* охоронна грамота.

Geleitschutz *m* конвоювання (напр. вантажів, суден, тощо).

Gelöbnis *n* урочиста обіцянка.

gelten *vt* мати силу, бути дійсним.

Geltendmachung *f* здійснення прав, пред'явлення вимог, пред'явлення претензій; ◇ ~ der materiellen Verantwortlichkeit пред'явлення вимог про матеріальну відповідальність; ~ der Rechte здійснення прав; ~ des Schadenersatzanspruchs вимога про відшкодування збитку, домагання на відшкодування збитків; ~ eines zivilrechtlichen Anspruchs виконання цивільно-правової вимоги; ~ von Ansprüchen пред'явлення вимог, пред'явлення претензій; ~ von Schadenersatzansprüchen здійснення домагань та відшкодування збитку, виконання вимог з відшкодування збитків.

Geltendmachungsfrist *f* строк пред'явлення вимоги.

Geltung *f* 1) дія, сила, дійсність (закоу); 2) значення, значимість; ◇ ~ behalten залишатися в силі, зберігати силу (дій); ~ einer Norm дія норми; ~ eines Gesetzes ausdehnen поширювати дію закону; ~ für Inlandstaten дія щодо діянь, вчинених на території країни, дії всередині країни; örtliche ~ локальна дія, місцева дія (закоу); zeitliche ~ дія в часі (про закоу); zur ~ bringen здійснювати, виконувати.

Geltungsbereich *m* 1) зона дії, територія дії (напр. дорожнього знака); 2) сфера дії, область дії (напр. закоу); ◇ ~ der Verordnung територія, на якій діє постанова, територія дії постанови; ~ des Rechts сфера застосування права, сфера дії права; ~ des Strafrechts сфера застосування кримінального права; ~ des Zivilrechts сфера застосування цивільного права, область застосування цивільного права; ~ einer Forderung сфера дії вимоги, область дії вимоги, сфера дії претензії; im zeitlichen ~ на час дії закону; persönlicher ~ коло осіб, на яких поширюється дія норми, персональна дія; sachlicher ~ коло предметів, на яких поширюється дія норми, предметна дія.

Geltungsdauer *f* термін дії, тривалість дії (напр. договору, закоу).

Geltungsfrist *f* термін дії, тривалість дії (напр. договору, закоу).

Gelübde *n* обіцянка, урочиста обіцянка, клятва.
Gemahl *m* чоловік.
Gemahlin *f* дружина.
gemäß *adv* відповідно; ◇ ~ Art. 8 des Gesetzes згідно зі ст. 8 закону, відповідно до статті 8 закону.
Gemäßheit *f* відповідність, доцільність.
Gemeinbesitz *m* спільне володіння; ◇ ~ von Grund und Boden громадське землеволодіння.
Gemeinde *f* 1) громада; 2) місцеве самоврядування.
Gemeindeabgabe *f* внесок на користь громади, обшинний податок.
Gemeindeabgaben *pl* муніципальні збори.
Gemeindeabteilung *f* ділянка, що належить громаді, частина громади.
Gemeindeamt *n* обшинне управління.
Gemeindeangehörige *m* член громади.
Gemeindeangestellte *m*, *австр.* громадський службовець.
Gemeindeanleihe *f* муніципальна позика.
Gemeindeausgaben *pl* витрати громади.
Gemeindebehörden *pl* комунальні органи влади, обшинні органи влади, комунальні установи, громадські установи.
Gemeindebesitz *m* власність громади.
Gemeindebetrieb *m* громадське підприємство, підприємство місцевого самоврядування.
Gemeindebürger *m* член общини.
Gemeindeeigentum *n* комунальне володіння громади.
Gemeindegerecht *n*, *заст.* муніципальний суд.
Gemeindegut *n* громадська власність.
Gemeindehaushaltsrecht *n* сукупність норм, регулюючих бюджет громади.
Gemeindekirchenrat *m* обшинна церковна рада (ФРН, Австрія).
Gemeindekriminalität *f* злочинність всередині громади.
Gemeindeordnung *f* положення про громаду, статут громади.
Gemeindepolizei *f* обшинна поліція.
Gemeinderat *m* 1) рада громади; 2) член ради громади; 3) місцева рада; 4) рада місцевого самоврядування (в колишній НДР, СРСР).
Gemeinderecht *n* комунальне право.
Gemeindesteuer *f* комунальний податок.
Gemeindesteuern *f*, *pl* муніципальні податки (у ФРН, напр. поземельний податок, податок на вид господарської діяльності, податки на напої, податки з розважальних підприємств).

Gemeindeverband *m* об'єднання громад.
Gemeindeverbandsrat *m* рада об'єднання громад (колиш. НДР).
Gemeindeverfassung *f* устав громади.
Gemeindevermögen *n* общинне майно, майно громади.
Gemeindevertretung *f* 1) громадське представництво; 2) місцеве представництво.
Gemeindeverwaltung *f* 1) общинне представництво; 2) місцеве представництво, місцеве самоврядування.
Gemeindevorstand *m* общинне управління громади.
Gemeindevorsteher *m* 1) голова громади; 2) голова общинного представництва.
Gemeindegewalt *m* обшинна рада у справах сиріт.
Gemeindegewirtschaft *f* громадське господарство, комунальне господарство, муніципальне господарство.
Gemeindezeuge *m* понятій.
gemeindlich *adj* общинний, комунальний, муніципальний, що відноситься до сфери діяльності місцевого самоврядування.
Gemeineigentum *n* суспільна власність.
Gemeingebrauch *m* суспільне користування, право загального користування (напр. дороги).
Gemeingefahr *f* 1) суспільна небезпека, соціальна небезпека; 2) загальна небезпека, небезпека для великого кола осіб (матеріальних цінностей).
Gemeingefährdung *f* створення загальної небезпеки; ◇ fahrlässige ~ необережне створення загальної небезпеки.
gemeingefährlich *adj* 1) суспільно небезпечний, соціально небезпечний; 2) загальнонебезпечний.
Gemeingefährlichkeit *f* загроза суспільній безпеці.
Gemeingläubiger *m* сукупний кредитор.
Gemeingut *n* суспільне надбання, загальне надбання; ◇ ~ des Volkes всенародне надбання.
Gemeinkosten *pl* накладні витрати (що частково входять у собівартість).
Gemeinkostenmaterial *n* сировина і допоміжні матеріали, вартість яких відноситься до накладних витрат.
Gemeinkostenschlüsselung *f* розбиття накладних витрат по видах.
Gemeinlastprinzip *n* принцип компенсації економічного збитку (напр. за рахунок бюджету).
Gemeinnutz *m* суспільна користь; ◇ ~e Arbeit суспільно корисна робота.

Gemeinrecht *n* загальне право.

gemeinrechtlich *adj* по загальному праву, загальноправовий.

gemeinsam *adj* загальний, спільний; ◇ ~er Markt загальний ринок.

gemeinschädlich *adj* на шкоду суспільству, антигромадський.

Gemeinschaft *f* 1) спільність; 2) суспільство, об'єднання; 3) співтовариство, співдружність; 4) загальна власність; ◇ ~ nach Bruchteilen спільна часткова власність; ~ zur gesamten Hand спільна сумісна власність; aus einer aus scheiden виходити з товариства, виходити з організації; eheliche ~ подружжя спільність; häusliche ~ домашня спільність.

gemeinschaftlich *adj* агальний, загальнодержавний, колективний.

Gemeinschaftsarbeit *f* спільна робота, кооперація.

gemeinschaftsfeindlich *adj* антигромадський.

Gemeinschaftsgüterschutz *m* захист суспільного надбання.

Gemeinschaftshaft *f* спільне утримання ув'язнених в місцях позбавлення волі.

Gemeinschaftshaftung *f* солідарна відповідальність.

Gemeinschaftshilfe *f* взаємодопомога.

Gemeinschaftshoheit *f* суверенітет спільноти.

Gemeinschaftskontenrahmen *m* єдина номенклатура рахунків витрат.

Gemeinschaftsleben *n* 1) життя в суспільстві, суспільне життя; 2) життя колективу.

Gemeinschaftsmiete *f* колективне наймання.

Gemeinschaftsnutzung *f* спільне користування.

Gemeinschaftsrecht *n* право спільноти.

Gemeinschaftsrechtsordnung *f* правопорядок співтовариства (*європейського*).

Gemeinschaftsunternehmen *n* спільне підприємство, СП.

Gemeinschuld *f* сукупний борг.

Gemeinschuldner *m* боржник у конкурсному виробництві, неспроможний боржник кількох кредиторів, боржник, який опинився банкрутом.

Gemeinwohl *n* суспільне благо, загальне благо; ◇ das ~ gefährde загрожувати громадському благу.

Gemütsaufregung *f* стан афекту, афект.

Gemütsbewegung *f* емоція, душевне переживання; ◇ ~ zur Tat спонування до скоєння злочину, спонування до дії (*вчинку*); heftige ~ сильне душевне хвилювання.

gemütskalt *adj* бездушний (з *садистськими нахилами*).

gemütskrank *adj* психічнохворий, з хворою психікою.

Gemütskrankheit *f* психічне захворювання.

Gemütszustand *m* душевний стан.

Gendarm *m*, *фр.* жандарм.

Gendarmeriebeamte *m*, *австр.* чиновник жандармерії.

Gendarmeriezentralkommando *n*, *австр.* центральне управління жандармерії.

Genehmhaltung *f* дозвіл, згода.

genehmigen *vt* дозволяти, схвалювати.

Genehmigung *f* дозвіл, згода, санкція, схвалення; ◇ ~ einholen звертатися за дозволом; ~ erklären стверджувати, давати дозвіл, давати згоду; ~ erteilen давати дозвіл, давати згоду; ~ zur Zeugenaussage санкція на надання свідчень свідків, дозвіл на дачу свідчень свідків; behördliche ~ дозвіл влади; offizielle Genehmigung офіційний дозвіл; schriftliche ~ письмовий дозвіл; sich eine ~ verschaffen домагатися дозволу.

genehmigungsbedürftig *adj* що потребує дозволу (*згоди, схвалення*).

Genehmigungsbehörde *f* орган влади, що дає згоду; санкціонуючий орган влади.

Genehmigungspflicht *f* обов'язок мати дозвіл, обов'язок на здобуття дозволу.

Genehmigungsvermerk *m* відмітка про дозвіл; ◇ den ~ tragen мати відмітку про дозвіл.

General Industrial Classification of Economic Activities within the European Communities (NACE) Загальна номенклатура видів економічної діяльності в Європейських співтовариствах.

Generalabkommen *n* генеральна угода, загальна угода.

Generalagent *m*, *српх.* генеральний агент.

Generalamnestie *f* загальна амністія.

Generalauftragnehmer *m* 1) генеральний повірений; 2) генеральний підрядник, генпідрядник.

Generalaussperrung *f* загальний локаут.

Generalbevollmächtigte *m* головний уповноважений, повноважний представник.

Generalbundesanwalt *m* генеральний прокурор.

Generaldirektor *m* генеральний директор.

Generalerlaß *m* 1) загальне розпорядження; 2) повне пробачення (*боргу*).

Generalfragen *pl* загальні питання (*напр. анкетні, що надаються судом перед допитом*).

Generalhypothek *f* спільна іпотека.

Generalien *pl*, *австр.* анкетні дані, загальні відомості.

Generalinvestor *m* головний інвестор.

Generalisation *f* узагальнення, генералізація.

Generalklausel *f* 1) загальна обмовка, загальна клаузула, генеральна обмовка, генеральна клаузула (*у кодексі, договорі*); 2) клаузула, обмовка, що стосується вживання норм.

Generalkonsul *m* генеральний консул.

Generalkosten *pl* основні витрати (*напр. в договорі фрахтування*).

Generalkostenvoranschlag *m* генеральний кошторис.

Generalmilieu *n* середовище, оточення (*злочинця*).

Generalmotiv *n* основний мотив (*поведінка злочинця*).

Generalpacht *f* спільна оренда.

Generalprävention *f* генеральна превенція, загальна превенція, загальне запобігання.

Generalprokurator *m*, *австр.* головний прокурор при Верховному суді, генеральний прокурор, генпрокурор.

Generalsekretär *m* генеральний секретар, генсек; ◇ ~ der Vereinten Nationen Генеральний секретар ООН.

Generalstaatsanwalt *m* генеральний прокурор.

Generalstreik *m* загальний страйк.

Generalvereinbarung *f* генеральна угода, загальна угода.

Generalversammlung *f* Генеральна Асамблея ООН.

Generalversicherung *f* 1) загальне страхування; 2) повне страхування.

Generalvertrag *m* спільний договір, генеральний договір, рамковий договір, генеральна угода.

Generalvollmacht *f* загальні повноваження, загальне доручення, генеральне доручення, гендоручення.

Generalvormundschaft *f* загальна опіка (*повна опіка над особою і над майном*).

generell *adj* загальний.

Straflosigkeit *f* повна безкарність, загальна безкарність.

Genfer Konvention *f* Женевська конвенція.

Genfer Protokoll *m* Женевський протокол.

Genfer Seerechtskonventionen *pl* Женевські конвенції по морському праву (*1958 р.*).

genisch *adj* генний; ◇ ~e Modifizierung гена модифікація; ~ modifiziert генномодифікований.

Genkontrolle *n* генний контроль.

genmodifiziert *adj* генномодифікований; ◇ ~e Lebensmittel генетично модифіковані продукти харчування.

Genomik Genomforschung *f* геноміка.

Genossenschaft *f* товариство, артіль, кооператив; ◇ ~ mit beschränkter Haftung товариство з обмеженою відповідальністю; ~ mit unbeschränkter Haftung товариство з необмеженою відповідальністю; eingetragene ~ зареєстроване товариство; gewerbliche ~ промислова артіль; landwirtschaftliche ~ сільськогосподарський кооператив, сільськогосподарська артіль.

Genossenschaftler *m* член кооперативу, член артілі.

genossenschaftlich *adj* кооперативний, артільний.

Genossenschaftsanteil *m* кооперативний пай.

Genossenschaftsbauer *m* член сільськогосподарського (*виробничого*).

Genossenschaftsbund *m* кооперативний, артільний; ◇ internationaler ~ Міжнародний кооперативний альянс.

Genossenschaftsgesetz *n* закон про кооперативні товариства, закон про кооперацію (*у кол. СРСР*).

Genossenschaftshandel *m* кооперативна торгівля.

Genossenschaftskasse *f* кооперативна каса (*у Німеччині банк для фінансування кооперативів*).

Genossenschaftsmitglied *n* член кооперативу, член артілі.

Genossenschaftsrat *m* рада кооперативу.

Genossenschaftsrecht *n* кооперативне право.

Genossenschaftsregister *n* реєстр кооперативних товариств.

Genossenschaftsstatut *n* статут кооперативу.

Genossenschaftssteuern *pl* податки з кооперативів.

Genossenschaftsverband *m* кооперативний союз.

Genossenschaftsvertrag *m* договір товариства.

Genozid *n, m* геноцид.

Genozid Konvention *f* Конвенція про запобігання і покарання злочину геноциду (*1948 р.*).

Genozid Verbrechen *n, pl* злочини геноциду.

Gentechnik/Gentechnologie *f* гена інженерія, генний інжиніринг.

Gentilgesellschaft *f* родове суспільство.

Genugtuung *f* сатисфакція, задоволення (*моральне*), вибачення; ◇ ~ fordern 1. вимагати моральної компенсації, вимагати морального задоволення; 2. *іст.* викликати на дуель; ~ geben відшкодувати моральний збиток; ~ leisten відшкодувати моральний збиток; ~ verlangen вимагати

моральну компенсацію, вимагати морального задоволення; offizielle ~ leisten приносити офіційні вибачення.

Genuß *m* 1) задоволення, насолода; 2) вжиток; \diamond ~ von Rauschgift вживання наркотиків, задоволення від вживання наркотиків; in den ~ der Rente kommen отримувати пенсію; in den ~ der Zinsen kommen отримувати відсотки.

Genußaktie *f* привілейована акція (акція, що передбачає фіксований дивіденд, зазвичай не дає права на участь у голосуванні).

Genußgift *n* наркотик (що приймається через рот).

Genußrecht *n* право членів акціонерного товариства на долю прибутку після ліквідації товариства.

Genußschein *m* акція без номінальної вартості, що гарантує певну долю виплат після ліквідації товариства.

Geopolitik *f* геополітика.

geopolitisch *adj* геополітичний, такий, що відноситься до геополітики.

Gepflogenheit *f* звичай, звичка, традиція; \diamond ~ eines Landes звичай країни; diplomatische ~ дипломатичний звичай.

gerecht *adj* справедливий.

Gerechtigkeit *f* справедливість.

Gerechtfame *f* права, привілей, привілеї.

Gericht *n* судовий розгляд; \diamond das ~ angehen звертатися до суду; das ~ anrufen звертатися до суду, апелювати до суду; ~ des ersten Rechtszugs суд першої інстанції; ~ erster Instanz суд першої інстанції; ~ für Handelssachen суд з комерційних справ; ~ zweiter Instanz суд другої інстанції; bei ~ anhängig machen передавати справу до суду; heim ~ у суді; beim ~ verklagen скаржитися до суду (на кого-н.) (*j-n*) dem; ~ übergeben віддавати під суд; erstinstanzliches ~ суд першої інстанції; geistliches ~ церковний суд, gesellschaftliches ~ товариський суд (НДР, СРСР), höheres ~ суд вищої інстанції, kirchliches ~ церковний суд; oberes ~ вищий суд, суд вищої інстанції; öffentliches ~ гласний суд, відкритий судовий розгляд; ordentliches ~ звичайний суд, належного суду (відповідний підсудності справи, що розглядається); ein strenges ~ über (*j-n*) ergehen lassen виносити суворий вирок (кому-н.); übergeordnetes ~ вищестоящий суд; von ~s wegen у судовому порядку, судовим шляхом; vor ~ перед судом; vor ~ aussagen давати свідчення в суді; vor ~ belangen притягнути до суду; vor ~ bringen віддавати до суду; vor ~ erscheinen стати перед судом; vor ~ fordern викликати до

суду; vor ~ laden запрошувати до суду; vor ~ rufen притягнути до суду; vor ~ stehen поставити перед судом; vor ~ stellen віддавати до суду; vor ~ ziehen тягнути, віддавати під суд; zu ~ sitzen засідати в суді; zuständiges ~ компетентний суд; zwerinstanzliches ~ суд другої інстанції.

Oberlandesgericht *n* Верховний суд землі (ФРН).

Familiengericht *n* суд у справах сім'ї (ФРН).

gerichtet *adj* засуджений.

gerichtlich *adv* судовий, по суду, судовим порядком, у судовому порядку; \diamond ~ belangen залучати до судової відповідальності; ~ bestätigen засвідчити в суді; ~ betreiben стягувати в судовому порядку; ~ hinterlegen вносити в судовий депозит; ~ verfolgen залучати до судової відповідальності; ~ vorbestraft sein мати судимість; ~e Psychiatrie судова психіатрія; ~er Mahnbescheid судовий наказ про сплату простроченого боргу.

Gerichtsballistik *f* судова балістика.

Gerichtsakten *pl* судові справи, діловодство по судовому процесу.

Gerichtsangestellter *m* судовий службовець, судовий чиновник.

Gerichtsarzt *m* судовий лікар.

Gerichtsassessor *m* судовий засідатель, засідатель суду.

Gerichtsaufbau *m* судоустрій.

Gerichtsbarekeit *f* правосуддя, підсудність; \diamond die ~ ausüben здійснювати правосуддя; ~ in Strafsachen підсудність у кримінальних справах; der ~ unterliegen бути підсудним.

Gerichtstag *m* службовий день (*y* суді), день засідань суду, день судового розгляду; \diamond auswärtiger ~ день проведення виїзної сесії суду.

Gerichtstätigkeit *f* судова діяльність, діяльність суду.

Gerichtstermin *m* день судового розгляду.

Gerichtsurteil *n* вирок суду, судовий вирок, вирок, винесений судом, рішення суду; \diamond ein ~ aufheben скасовувати вирок; vollstreckbares ~ предмет виконання рішення суду.

Gerichtsverfahren *n* судовий процес, судовий розгляд, провадження; \diamond öffentliches ~ судочинство; Streitiges kontradiktorisches ~ змагальний судовий процес.

Gerichtsverfassung *f* судоустрій.

Gerichtsverfassungsgesetz *n* закон про судоустрій.

Gerichtsverfassungsrecht *n* судоустрійське право.

Gerichtsverhandlung *f* судовий розгляд; ◇ ~ unter Ausschuß der Öffentlichkeit слухання справи при закритих дверях.

Gerichtsverwaltung *f* судова адміністрація, управління судами.

Gerichtsvollzieher *m* судовий виконавець.

Gerichtsvorsitzende *m* голова суду.

Gerichtsvorsteher *m* голова районного суду.

Gerichtsweg *m* судовий порядок; ◇ auf dem ~ е шляхом звернення до суду, судовим порядком, у судовому порядку.

Gerichtswesen *n* судова система, система правосуддя.

Gerichtszeuge *m* свідок, який виступає в суді, свідок у суді.

Gerichtszuständigkeit *f* підсудність.

Gerichtszuständigkeitskonflikt *m* спір про підсудність.

Gerichtszuständigkeitsvereinbarung *f* угода про підсудність.

Gerichtszweig *m* сфера підсудності.

Geringfügigkeit *f* малозначущість; ◇ ~ der Folgen der Handlung малозначущість наслідків діяння; ~ der Straftat малозначущість кримінального діяння закону.

Gesamtakt *m* загальна дія (*при багатосторонній угоді*).

Gesamtansicht des Tatortes *f* загальний вид місця злочину.

Gesamtarbeitsvertrag *m* колективний трудовий договір.

Gesamtaufkommen *n* загальні ресурси.

Gesamtausweis *m* загальний фінансовий звіт, загальний баланс.

Gesamtauswirkung *f* загальні дії (*законів*).

Gesamtbelegschaft *f* колектив (*робітники і службовці*) підприємства.

Gesamtbericht *m* зведений звіт.

GesamtGläubigerverhältnis *n* відносини солідарних кредиторів.

Gesamtbetrag *m* загальна сума.

Gesamtbeurteilung *f* оцінка, загальна оцінка; ◇ ~ der Tat загальна оцінка діяння; ~ des Täters загальна характеристика злочинця.

Gesamtbewertung *f* загальна оцінка.

Gesamtbilanz *f* загальний баланс.

Gesamtbürgschaft *f* кругова порука.

Gesamtdauer *f* загальний термін; ◇ ~ der Strafe загальний строк покарання.

Gesamteigentum *n* спільна власність.

Gesamteinlagen *pl* загальна сума вкладів, загальна сума депозитів.

Gesamterbe *m* єдиний спадкоємець.

Gesamtertrag *m* загальна сума доходів.

Gesamtforderung *f* солідарна вимога.

Gesamtgeldstrafe *f* загальна сума штрафу.

Gesamtgläubiger *pl* солідарні кредитори.

Gesamtgrundschuld *f* загальний борг, яким обтяжується земельна ділянка.

Gesamtgut *n* спільне майно; ◇ eheliches ~ спільне майно подружжя.

Gesamtgutsverbindlichkeiten *pl* зобов'язання, пов'язані зі спільністю майна подружжя.

Gesamthaftung *f* солідарна відповідальність.

Gesamthandgläubiger *m* кредитор за загальним зобов'язанням, кредитор за солідарним зобов'язанням.

Gesamthandseigentum *n* сумісна власність.

Gesamthandsforderung *f* спільна вимога кількох кредиторів.

Gesamthandsobligation *f* солідарне зобов'язання.

Gesamthandsschuld *f* загальний борг, солідарний обов'язок.

Gesamthandsverhältnisse *pl* відносини, що впливають із спільної власності кількох осіб, відносини, що впливають із солідарного обов'язку кількох осіб.

Gesamthandsvermögen *n* спільне майно, майно у спільній власності.

Gesamtheit *f* сукупність (*напр. ознак злочину*); ◇ ~ aller Umstände сукупність всіх обставин (*справ*); ~ der Merkmale сукупність ознак; ~ der Rechtsnormen сукупність правових норм.

Gesamthypothek *f* загальна іпотека.

Gesamtkriminalität *f* загальна злочинність, загальний рівень злочинності, загальний обсяг злочинності, загальна картина злочинності; ◇ einen hohen Anteil von Ausländern an der ~ висока частка іноземців у загальному обсязі злочинності.

Gesamtlohn *m* загальна заробітна плата, сукупна заробітна плата, заробітна плата брутто (*без утримань*).

Gesamtnutzen *m* загальний ефект.

Gesamtprofit *m* валовий прибуток.

Gesamtprokura *m* загальна довіреність, генеральна довіреність.

Gesamtrechnung *f* баланс, підсумок; ◇ volkswirtschaftliche ~ народногосподарський баланс.

Gesamtrechtsnachfolge *f* загальне правонаступництво, універсальне правонаступництво.

Gesamtschätzung *f* валова оцінка.

Gesamtschuld *f* загальний борг, солідарний обов'язок, солідарне зобов'язання.

Gesamtschuldner *pl* солідарні боржники (*кілька боржників, що відповідають за виплату загального боргу*).

Gesamtschuldverhältnisse *pl* солідарні зобов'язання.

Gesamtselbstkosten *pl* повна собівартість (продукції).

Gesamtstaat *m* вся держава (*в цілому*), федерація.

gesamtstaatlich *adj* загальнодержавний.

Gesamtstrafe *f* остаточна міра покарання за сукупністю злочинів; \diamond *nachträgliche* ~ міра покарання за сукупністю злочинів.

Gesamtstrafenbildung *f* призначення покарання за сукупністю злочинів; \diamond *nachträgliche* ~ послідовне призначення покарання за сукупністю злочинів.

Gesamtstrafenurteil *n* вирок за сукупністю покарання.

Gesamttarif *satz m* повна тарифна ставка.

Gesamttat *f* сукупність діянь, сукупний злочин.

Gesamtäterzahl *f* загальна кількість злочинців.

Gesamtumsatz *m* валовий оборот.

Gesamtunterhaltsbetrag *m* загальна сума на утримання.

Gesamtunternehmer *m* генеральний підприємець.

Gesamtverantwortung *f* спільна відповідальність.

Gesamtvereinbarung *f* загальна угода, колективна угода.

Gesamtverfrachtung *f* загальна завантаженість (*судна*).

Gesamtvermögen *n* спільне майно (*при оподаткуванні помайновим податком все майно платників податків, виключаючи такі об'єкти, які не підлягають оподаткуванню*), загальне майно, що підлягає обкладенню податками, всі основні і оборотні кошти.

Gesamtvertretung *f* представництво, представництво кількох осіб.

Gesamtvollmacht *f* спільна довіреність, спільні повноваження.

Gesamtvollmacht *f* спільна довіреність, спільні повноваження (*напр. платежу*).

Gesamtwillen *m* спільна воля.

Gesamtwürdigung des Täters *f* загальна оцінка особистості злочинця.

Gesandte *m* посланець; \diamond *außerordentlicher* ~ надзвичайний посланник.

Gesandtschaft *f* дипломатична місія.

Gesandtschaftsgut *f* вантаж персоналу місії, консульський вантаж (*службовий і особистий*).

Gesandtschaftsrecht *n* посольське право, право дипломатичного представництва.

Gesandtschaftsviertel *n* дипломатичний квартал.

Geschädigte *m* потерпілий; \diamond ~ *im Strafverfahren* потерпіла сторона в кримінальному процесі; *mittelbar* ~ побічно потерпілий.

Geschäft *n* 1) угода, торгова операція; 2) справа, заняття, бізнес; 3) підприємство, фірма, справа, торговий дім, магазин, бізнес; \diamond *ein* ~ *abschließen* укласти угоду; *ein* ~ *abschließen* укласти угоду; ~ *auf Zeit* угода на строк; *ein* ~ *aufösen* ліквідувати підприємство, ліквідувати бізнес; *ein* ~ *führen* керувати фірмою, керувати підприємством; ~ *mit einer Promptware* угода на наявний товар; *ein* ~ *tätigen* здійснювати операцію; ~ *zweiter Hand* угода на старий товар; *direktes* ~ *пряма* (*без посередника*) угода; *dissimuliertes* ~ уявна угода, що прикриває іншу; *erbschaftliches* угода щодо спадщини; *gewerbliches* ~ промислова артіль; *gute* ~ *machen* укласти вигідні угоди; *in ein* ~ *einheiraten* стати членом підприємства шляхом укладення шлюбу; *ins* ~ *kommen* укласти угоду; *schwebendes* ~ незакінчена угода; *sich an einem* ~ *beteiligen* брати участь в угоді; *viel in ein* ~ *investieren* вкладати великі кошти в підприємство.

geschäftlich *adj* комерційний.

Geschäftsabschluss *m* укладання угоди, укладання контракту.

Geschäftsanteil *m* участь у справі, частка у справі, пай.

Geschäftsanteilschein *m* пайове свідоцтво в товаристві з обмеженою відповідальністю (*зазвичай не котирується на ринку цінних паперів*).

Geschäftsauflösung *f* ліквідація підприємства.

Geschäftsaufsicht *f* нагляд за веденням справ; \diamond *unter* ~ *stellen* здійснювати нагляд за веденням справ;

Geschäftsauftrag *m* ділове доручення;

Geschäftsausgaben *pl* операційні витрати;

Geschäftsanlagen *pl* ділові витрати;

Geschäftsbedingungen *pl* умови угоди; \diamond *allgemeine* ~ загальні умови укладання угоди, загальні умови угоди.

Geschäftsbesorgung *f* ведення справи (*справ*).

Geschäftsbesorgungsvertrag *m* договір доручення.

Geschäftsbetrieb *m* підприємство, компанія, фірма (*комерційного типу*).

Geschäftsbeziehungen *pl* ділові відносини, ділові зв'язки.

Geschäftsbrauch *m* торговий звичай.

Geschäftsbuch *n* бухгалтерська книга.

Geschäftsbuchhaltung *f* фінансова бухгалтерія (включає зовнішні господарські зв'язки з боржниками, кредиторами, інвесторами).

geschäftsfähig *adj* дієздатний; \diamond ein beschränkt ~ обмежено дієздатний; nicht voll ein ~ неповністю дієздатний; voll ~ повністю дієздатний.

Geschäftsfähigkeit *f* дієздатність; \diamond ~ eschränkte ~ обмежена дієздатність; in der ~ beschränkt sein бути обмеженим у дієздатності; unbeschränkte ~ необмежена дієздатність.

Geschäftsfreund *m* клієнт, контрагент.

Geschäftsführer *m* керуючий, завідувач (торговою фірмою).

Geschäftsführung *f* ведення справ, діловодство; \diamond ~ ohne Auftrag ведення чужих справ без доручення; ~ übernehmen приймати керівництво підприємством (фірмою, бізнесом).

Geschäftsführungsbefugnis *f* право вести справи.

Geschäftsführungsverordnung *f* розпорядження про ведення справ, розпорядження про діловодство.

Geschäftsgang *m* хід справи, діловодство.

Geschäftsgebaren *n* ділова практика, метод ведення справи.

Geschäftsgeheimnis *n* комерційна таємниця, секрет фірми; \diamond ein ~ preisgeben видавати комерційну таємницю.

Geschäftsgenosse *m* компаньйон, партнер.

Geschäftsgewohnheit *f* діловий звичай.

Geschäftsgrundlage *f* підстава угоди.

Geschäftsinhaber *m* власник підприємства.

Geschäftsirrtum *m* омана при укладанні угоди, помилка при укладанні угоди.

Geschäftsjahr *n* господарський рік, фінансовий рік.

Geschäftskreis *m* коло справ, що розглядаються в суді.

Geschäftsleitung *f* ведення справ, діловодство.

Geschäftsordnung *f* регламент, розпорядок.

Geschäftspapier *n* діловий папір.

Geschäftspartner *pl* 1) учасник угоди, сторона в угоді; 2) компаньйон, партнер.

Geschäftspersonal *n* службовці підприємства, персонал підприємства.

Geschäftsrecht *n* торгове право, комерційне право, сукупність норм, що регулюють комерційну діяльність.

Geschäftsschulden *pl* борги фірми, заборгованість фірми.

Geschäftsstempel *f*, *pl* *pl* печатка фірми, печатка, що скріплює угоду.

Geschäftsstelle *f* відділення (напр. банку), контора.

Geschäftstag *m* робочий день.

Geschäftsteilhaber *m* співвласник, компаньйон, учасник угоди.

Geschäftsträger *m*, *pl* повірений у справах; \diamond zeitweiliger ~ тимчасовий повірений у справах.

Geschäftsübernahme *f* вступ у володіння або в управління підприємством, прийняття справ.

geschäftsunfähig *adj* недієздатний.

Geschäftsunfähigkeit *f* недієздатність.

Geschäftsverbindungen *pl* ділові зв'язки.

Geschäftsverhandlungen *pl* ділові переговори, комерційні переговори, торгові переговори.

Geschäftsverkehr *m* ділові зв'язки, ділові відносини.

Geschäftsvermittler *m* посередник (при укладанні угоди).

Geschäftsverteilung *f* розподіл справ у суді.

Geschäftsvorfall *m* господарська операція.

Geschäftswert *m* репутація фірми, престиж фірми; \diamond originärer ~ "гудвіл", умовна вартість ділових зв'язків, різниця між загальною вартістю фірми та балансовою сумою її реальних і фінансових активів.

Geschäftszahl *f* номер справи.

Geschäftszeit *f* години роботи (підприємства).

Geschäftszusammenbruch *m* банкрутство.

Geschäftszweck *m* мета угоди.

Geschäftsbank *f* комерційний банк.

Geschehen *n* подія, пригода, випадок; \diamond finales ~ фінальна подія; kausales ~ причинна подія; verbrecherisches ~ злочинна подія.

Geschehensverlauf *m* хід події (злочинної).

Geschenk *n* дар, подарунок; \diamond ein ~ bekommen отримувати дар, отримувати подарунок; ein ~ empfangen отримувати дар, отримувати подарунок; ~ geben дарувати, вручати подарунок.

Geschenkannahme *f* прийняття дару, отримання подарунка.

Geschenkgeber *m* 1) дарувальник; 2) хабародавець.

Geschenknehmer *m* 1) одержувач подарунка; 2) отримувач хабаря.

Geschiedene *f* розлучена.

Geschlecht *n* 1) стать (людини); 2) рід; \diamond ~ des Täters стать злочинця.

Geschlechtsakt *m* статевий акт.

Geschlechtskrankheit *f* венерична хвороба.

Geschlechtspartner *m* статевий партнер, сексуальний партнер, співмешканець.

Geschlechtstrieb *m* статевий потяг.

Geschlechtsverkehr *m* статеві зносини, статевий акт; \diamond ~ ausüben здійснювати статевий акт; ~ mit Minderjährigen статеві зносини з неповнолітніми; ~ zwischen Verwandten статеві зносини між родичами, кровозмішення; außerehelicher ~ позашлюбні статеві зносини, позашлюбний статевий зв'язок, співжиття; häufig wechselnder ~ статеві зносини з невизначеним колом осіб, безладні статеві зв'язки, проституція; zum ~ mißbrauchen примушувати до статевого акту; zum ~ zwingen змушувати до статевих зносин, примушувати до статевого акту.

geschlossene Aktiengesellschaft *f* закрите акціонерне товариство, ЗАТ, акціонерне товариство закритого типу, АТЗТ.

geschlossene Volkswirtschaft *f* закрита економіка, замкнута економіка, ізольована економіка, відособлена економіка, автократична економія, автократія.

Geschmacksmuster *n* промисловий зразок з високим оформлювальним рівнем, промисловий зразок з високим рівнем дизайну.

geschmuggelt *adj* контрабандний, шляхом контрабанди.

Geschäftsordnung *f* 1) статут підприємства; 2) порядок ведення справ; 3) процедура, регламент.

Geschoß *n* снаряд, куля.

Geschoßbart *f* вид снаряда, вид кулі.

Geschoßgeschwindigkeit *f* швидкість польоту кулі, швидкість польоту снаряда.

Geschoßhülle *f* гільза (*патрона, снаряда*).

Geschoßspur *f* слід кулі.

Geschwätz *n* балаканина, багатослівність, словоблуддя.

Geschwätzigkeit *f* балакучість, багатослівність, словоблуддя.

Geschwindigkeitsbegrenzung *f* обмеження швидкості руху.

Geschwindigkeitsgrenze *f* межа швидкості руху.

Geschwindigkeitskontrolle *f* перевірка швидкості руху.

Geschwindigkeitsrückrechnung *f* визначення швидкості руху по слідах (*напр. автомобіля перед наїздом*).

Geschwister *pl* брати і сестри.

Geschworene *m* присяжний, присяжний засідателі.

Geschworenen und Schöffenlistengesetz *n* закон про списки присяжних засідателів і списки народних засідателів.

Geschworenbank *f* лава присяжних (*засідателів*).

Geschworenengericht *n* суд присяжних, суд присяжних засідателів.

Geschworenengerichtsverhandlung *f* засідання суду присяжних, засідання суду присяжних засідателів.

Geschworenenliste *f* список присяжних, список присяжних засідателів.

Gesellschaft *f* 1) суспільство (*напр. цивільне*); 2) товариство, компанія, суспільство; 3) об'єднання, союз; \diamond ~ auflösen розпускати товариство, закривати товариство (*компанію, товариство*); ~ des bürgerlichen Rechts, GbR просте товариство; eine ~ eingehen засновувати товариство (*товариство, компанію*); ~ für Umweltrecht суспільство правової охорони навколишнього середовища; ~ mit beschränkter Haftung товариство з обмеженою відповідальністю (*члени якого відповідають тільки своєю часткою капіталу*); ~ mit beschränkter Haftung товариство з обмеженою відповідальністю, ТОВ; ~ mit voller Haftung товариство з необмеженою і солідарною відповідальністю; erlaubte ~ дозволене товариство; gemischte ~ змішане суспільство; klassenlose ~ безкласове суспільство; stille ~ негласне товариство (*передбачає не зафіксоване особливим договором участь у комерційній діяльності іншого партнера*); ~ mit beschränkter Mitgliederzahl закрите акціонерне товариство, ЗАТ, акціонерне товариство закритого типу, АТЗТ, товариство з обмеженою кількістю учасників (*засновників*); ~ mit geringer Mitgliederzahl закрите акціонерне товариство, ЗАТ, акціонерне товариство закритого типу, АТЗТ, товариство з обмеженою кількістю учасників (*засновників*).

Gesellschafter *m* компаньйон, пайовик, член товариства; \diamond geschäftsführender ~ член кооперативу, член об'єднання, наділений організаційно-розпорядчими функціями; persönlich haftender ~ компаньйон, що відповідає своїм майном; stiller ~ учасник негласного товариства, негласний компаньйон.

Gesellschafterbeschuß *m* рішення компаньйонів товариства, постанова пайовиків товариства.

gesellschaftlich *adj* громадський; \diamond ~es Prestige суспільний престиж.

Gesellschaftsanteil *m* пай, частка (*в товаристві*).

Gesellschaftsdiebstahl *m* 1) крадіжка зі співучасниками, групова крадіжка; 2) крадіжка, вчинена в громадському місці, крадіжка в громадському місці (*на транспорті, в кінотеатрі*).

gesellschaftsgefährlich *adj* суспільно небезпечний, соціально небезпечний, асоціальний, антигромадський.

Gesellschaftsgefährlichkeit *f* суспільна небезпека, небезпека для суспільства; ◇ ~ des Verbrechens суспільна небезпека злочину.

Gesellschaftshaß *m* ненависть до суспільства.

Gesellschaftsordnung *f* суспільний лад.

Gesellschaftsrecht *n* сукупність правових норм, що стосуються товариств, компаній і об'єднань.

Gesellschaftsschuld *f* зобов'язання компаній, зобов'язання товариства, зобов'язання об'єднання.

Gesellschaftssteuer *f* податок з оборотного капіталу товариства (компаній, товариства, фірми).

Gesellschaftsvermögen *n* 1) спільне майно товариства (товариства, фірми компаній); 2) активи (в балансах акціонерних товариств).

Gesellschaftsvertrag *m* 1) договір про створення товариства, договір про заснування товариства; 2) *іст.* суспільний договір.

gesellschaftswidrig *adj* антигромадський, анти-соціальний, асоціальний.

Gesellschaftswidrigkeit *f* антисоціальність, асоціальність, антигромадськість.

Gesellschaftswissenschaftler *m* 1) соціолог; 2) фахівець в галузі суспільних наук.

gesellschaftswissenschaftlich *adj* соціологічний, соціологічний.

Gesetz *n* закон; ◇ ein ~ abschaffen скасовувати закон; das ~ achten поважати закон, дотримуватися закону; ein ~ annehmen приймати закон, затверджувати закон; das ~ anrufen апелювати до правосуддя, закликати на допомогу закон; das ~ anwenden застосовувати закон; ein ~ aufheben скасовувати закон; ein ~ auslegen тлумачити закон; ein ~ befolgen дотримуватися закону, слідувати закону, слідувати букві закону; ein ~ bekanntmachen оприлюднити закон, опублікувати закон; ein ~ beschließen приймати закон; ein ~ bestätigen стверджувати закон; ein ~ debattieren обговорювати закон; ~ der Kausalität закон причинності; ~ des Tatorts закон місця вчинення злочину; ein ~ durchführen; ein ~ durchsetzen проводити закон у життя, виконувати закон; ein ~ einbringen вносити законопроект; ein ~ einhalten дотримуватися закону; ein ~ erlassen видавати закон; das ~ tritt außer Kraft закон втрачає силу; das ~ tritt in Kraft закон набирає чинності; ~ über den Widerruf von Haustürgeschäften Закон про порядок ану-

лювання угод на дому (*ФРН 16.01.1986*); ~ über die Erstreckung von gewerblichen Schutzrechten (*Erstreckungsgesetz ErstrG*) Закон про сферу дії прав на інтелектуальну промислову діяльність (*ФРН 23. 04. 1992*); ein ~ übertreten порушувати закон; ein ~ verabschieden приймати закон, затверджувати закон; ein ~ verletzen порушувати закон; ~ zum Schutze des Friedens закон про захист миру; ~ zur Bekämpfung des illegalen Rauschgifthandels закон про боротьбу з незаконною торгівлею наркотиками; ~ zur Förderung der Jugend закон про сприяння молоді; arbeiterfeindliches ~ антиробочий закон, BGSg; Bundesgrenzschutz ~ Федеральний закон про захист державного кордону Erstreckungsgesetz Закон про сферу дії прав на інтелектуальну промислову діяльність (*ФРН 23.04.1992*); formelles ~ формальний закон; gegen das ~ handeln надходити незаконно, чинити протиправні дії, порушувати закон; egen ein ~ verstoßen порушувати закон; geltendes ~ чинний закон; grundrechtswidriges ~ закон; що суперечить основним правам; im Namen des ~ іменем закону; kraft des ~ сила закону; laut dem ~ згідно з законом, за законом, відповідно до закону; materielles ~ матеріальний закон (на відміну від процесуального); miltleres ~ менш суворий закон; nach dem ~ згідно з законом, за законом, відповідно до закону; oberstes ~ вищий закон; parlamentsloses ~ закон, що не розглянутий у парламенті; закон, який не схвалений парламентом; rückwirkendes ~ закон, що має зворотну силу; sich gegen das ~ vergehen порушити закон; von einem ~ abweichen відступати від закону; zum ~ machen узаконити; ~n gegen Wettbewerbsbeschränkungen закон проти обмеження конкуренції.

Geldwäschegesetz *n* закон про відмивання грошей, закон про боротьбу з відмиванням грошей.

Korruptionsbekämpfungsgesetz *n* закон про боротьбу з корупцією.

Gesetzänderung *f* зміна закону.

Gesetzesantrag *m* законодавча пропозиція.

Gesetzblatt *n* вісник законів, вісник законодавчих актів, збірник законодавчих актів.

Gesetzbuch *n* кодекс, укладення, звід законів; ◇ ~ der Arbeit Кодекс законів про працю; bürgerliches ~ Цивільний кодекс, ЦК.

Gesetzentwurf *m* законопроект; ◇ einen ~ einbringen вносити законопроект; ~ zur Verbesserung der Geldwäschebekämpfung проект закону про посилення боротьби з відмиванням грошей.

Gesetzesanalogie *f* аналогія закону.
Gesetzesausfertigung *f* підготовка закону.
Gesetzesausgabe *f* видання закону.
Gesetzesauslegung *f* тлумачення закону.
Gesetzesbegriff *m* 1) законодавче визначення;
 2) поняття закону.
Gesetzesbestimmung *f* закономірності.
Gesetzesbruch *n* порушення закону.
Gesetzesinheit *f* єдність закону.
Gesetzesfassung *f* редакція закону.
Gesetzesforderung *f* вимога закону.
Gesetzesformulierung *f* формулювання закону.
Gesetzesgehorsam *m* підпорядкування закону.
gesetzesgemäß *adj* відповідно до закону.
Gesetzeshinweis *m* посилання на закон.
Gesetzesinflation *f* інфляція законів.
Gesetzesinitiative *f* законодавча ініціатива.
Gesetzesinitiativrecht *n* право законодавчої ініціативи.
Gesetzesinterpretation *f* тлумачення закону.
Gesetzeskodifikation *f* кодифікація законів.
Gesetzeskollision *f* колізія законів; \diamond negative ~ негативна колізія законів; positive ~ позитивна колізія законів.
Gesetzeskommentar *m* коментар до закону.
Gesetzeskommentator *m* коментатор закону, інтерпретатор закону, тлумач закону.
Gesetzeskonkurrenz *f* конкуренція законів.
Gesetzeskraft *f* сила закону, законна сила; \diamond ~ erlangen купувати законну силу, вступати в силу; ~ geben надавати законну силу; ~ haben мати законну силу.
gesetzeskräftig *adj* рівносильний закону, який має силу закону.
gesetzeskundig *adj* обізнаний у законах.
Gesetzeslücke *pl* прогалина в законі, неповнота закону.
Gesetzesnovelle *f* законодавча новела, доповнення до закону, зміна закону.
Gesetzesrecht *n* право, засноване на законодавчих актах; статутне право.
Gesetzsammlung *f* збір законів, зібрання законів, збірник законів.
Gesetzsprache *f* мова закону.
Gesetzstaat *m* законна держава, правова держава.
Gesetzestext *m* текст закону.
Gesetzestreue *f* законослухняний.
Gesetzesübertreter *m* порушник закону, правопорушник.
Gesetzesübertretung *f* порушення закону.
Gesetzesumgehung *f* обхід закону.

Gesetzesverletzer *m* порушник закону, правопорушник.
Gesetzesverletzung *f* порушення закону; \diamond mehrfache ~ неодноразове порушення закону, багаторазове порушення закону, багаторазово вчинене порушення закону.
Gesetzesverstoß *m* порушення закону.
Gesetzesvorbehalt *m* 1) застереження в законі;
 2) законодавче обмеження.
Gesetzesvorrang *m* першість закону, пріоритет закону.
Gesetzeswerk *n* закон, кодекс, збір законів.
Gesetzeswirkung *f* дія закону; \diamond automatische ~ автоматична дія закону; rückwirkende ~ зворотна дія закону.
Gesetzeszweck *m* мета закону.
gesetzgebend *adj* законодавчий.
Gesetzgeber *m* законодавець.
Gesetzgebung *f* законодавство; \diamond arbeiterfeindliche ~ антиробоче законодавство; konkurrierende ~ des Bundes конкуруюче законодавство федерації; verfassungsbegrenzte ~ законодавство, обмежене конституцією, конституційно обмежене законодавство; legislative ~ законна правомочність на видання законодавчих актів; wirklichkeitsgestaltende ~ право видавати законодавчі акти, що впливають на реальні суспільні відносини.
Gesetzgebungsakt *m* законодавчий акт.
Gesetzgebungsarbeit *f* законодавча робота, нормотворча робота.
Gesetzgebungsbefugnis *f* законодавче правомочність.
Gesetzgebungsfunktion *f* законодавча функція.
Gesetzgebungsgewalt *f* законодавча влада.
Gesetzgebungskompetenz *f* законодавча компетенція.
Gesetzgebungskonkurrenz *f* законодавча конкуренція.
Gesetzgebungslehre *f* вчення про законодавство.
Gesetzgebungsnotstand *m* надзвичайний порядок прийняття законів.
Gesetzgebungsorgan *n* законодавчий орган.
Gesetzgebungsperiode *f* термін повноважень законодавчого органу.
Gesetzgebungspflicht *f* обов'язок видавати закони, обов'язок нормотворчої ініціативи.
Gesetzgebungsrecht *n* право видавати закони, право нормотворчої ініціативи.
Gesetzgebungssystem *n* система законодавств(a), законодавча система.
Gesetzgebungstätigkeit *f* законодавча діяльність, нормотворча діяльність.

Gesetzgebungstechnik *f* законодавча техніка, техніка нормотворчості.

Gesetzgebungsübersicht *f* огляд законодавств(*a*).

Gesetzgebungsverfahren *n* законодавчий процес, нормотворчий процес.

Gesetzgebungsvorschlag *m* законодавча пропозиція.

Gesetzgebungszuständigkeit *f* законодавча компетенція; \diamond konkurrierende ~ конкуруюча законодавча компетенція, законодавча компетенція декількох органів держави.

Gesetzgebungszeitung *m* галузь законодавства.

Gesetzkunde *f* законознавство.

gesetzlich *adj* законний, легальний; \diamond ~ geschützt охороняється законом, законодавчо захищені, захищений у правовому відношенні; ~ verankern узаконити, надати законну силу; ~ vorgeschrieben запропонований законом.

Gesetzlichkeit *f* законність; \diamond ~ durchsetzen здійснювати законність; ~ einhalten дотримуватися законності; ~ festigen зміцнювати законність; ~ gewährleisten гарантувати законність; bürgerliche ~ буржуазна законність.

Gesetzlichkeitsaufsicht *f* нагляд за законністю.

Gesetzlichkeitsaufsichtsmaßnahmen *pl* заходи з нагляду за законністю.

gesetzlos *adj* 1) незаконний, беззаконний, антизаконний, протизаконний; 2) неузаконений, не приведений у відповідність із законом.

Gesetzlosigkeit *f* беззаконня, правове беззаконня.

gesetzmäßig *adj* 1) закономірний; 2) законний.

Gesetzmäßigkeit *f* 1) закономірність; 2) законність; \diamond ~ der Verwaltung підпорядкування закону органів управління; gesellschaftliche ~ загальна закономірність.

Gesetzwirkung *f* зворотна сила закону.

Gesetzverdrehung *f* хибне тлумачення закону.

Gesetzvollstreckung *f* виконання закону.

Gesetzvorlage *f* законопроект; \diamond ~ einbringen вносити законопроект.

Gesetzvorschlag *m* законопроект.

gesetzwidrig *adj* протизаконний, незаконний; \diamond ~ handeln порушувати закон, протиправно діяти.

Gesetzwidrigkeit *f* порушення закону, протиріччя закону; \diamond ~ von Rechtsgeschäften незаконність угод.

Gesetzwortlaut *m* 1) текст закону; 2) буква закону.

gesichert *adj* забезпечений, гарантований.

Gesinnung *f* образ думок, погляди; \diamond antisoziale ~ антигромадський спосіб думок, антисо-

ціальний образ думок, асоціальний образ думок; asoziale ~ антигромадський спосіб думок, антисоціальний образ думок, асоціальний образ думок; politische ~ політичні переконання; sozialgefährliche ~ суспільно небезпечні погляди, суспільно небезпечний напрям думок; verbrecherische ~ злочинні погляди, злочинний спосіб думок.

Gesinnungsjustiz *f* судове переслідування за переконання (політичні), судове переслідування інакомислячих.

Gesinnungsprozeß *m* судовий процес проти ідеологічних супротивників, судовий процес проти інакомислячих.

Gesinnungsschnüffelei *f* стеження за інакодумцями.

Gesinnungsstrafe *f* покарання за переконання (політичні), покарання за інакомислення.

Gesinnungsterror *m* переслідування з політичних мотивів, переслідування з ідеологічних мотивів, переслідування за інакомислення.

Gesinnungsurteil *n* обвинувальний вирок за інакомислення (політичні переконання).

Gesinnungsverfolgung *f* переслідування за політичні переконання, переслідування інакомислячих.

Gespräche *pl* переговори (дипломатичні, міжурядові); \diamond ~ auf Botschafterebene переговори на рівні послів; ~ führen вести переговори.

Gesprächsbereitschaft *f* готовність до діалогу.

Gesprächspartner *m* партнер по перемовинам.

Gesprächsüberwachung *f* підслуховування телефонних розмов, прослуховування телефонних розмов.

Gestaltung *f* 1) оформлення; 2) організація, освіта; 3) вид, форма.

Gestaltungsklage *f* позов про зміну правовідносини.

Gestaltungsrecht *n* конструктивне право, право вибору дії.

Gestaltungsurteil *n* конструктивне рішення, конституційне рішення.

Gestaltungsverfahren *n* конструктивне виробництво, конституційне провадження.

geständig sein *vi* визнати себе винним, зізнатися (*y* скоєнні злочину).

Geständnis *n* визнання (своїї провини); \diamond ein ~ ablegen зізнатися, визнати себе винним; ein ~ abnötigen змусити до визнання, змушувати до визнання; ein ~ erpressen вимагати визнання, змушувати до визнання, примушувати до визнання; ein ~ erschleichen домагатися визнання обманним шляхом; ein ~ erzwingen вимагати визнання, змушувати до визнання, примушувати до визнання;

ein ~ machen зробити визнання, зізнатися; ein ~ widerrufen відмовлятися, відкликати визнання, відмовитися від визнання (*раніше зроблено*); ehrliches ~ щиро-серде визнання; erzwungenes ~ вимушене визнання, визнання під тиском; falsches ~ помилкове визнання, фальшиве визнання; freiwilliges ~ добровільне визнання, добровільно вчинене визнання; nach eigenem ~ за власним зізнанням; offenes ~ відверте зізнання; reumütiges ~ щиросерде визнання; von einem ~ abhalten утримувати від визнання; zum ~ bringen спонукати зізнатися; zum ~ zwingen примушувати до визнання.

geständnisbereit *adj* готовий визнати (*провину*), готовий зізнатися (*у злочині*).

Gestapo *f* гестапо, таємна державна поліція (*у фашистській Німеччині*).

gestaut *adj* покладений в трюмі вантаж.

gestehen *vt* зізнаватися, визнавати.

Gestehungskosten *pl* витрати виробництва, собівартість.

Gestehungspreis *m* собівартість.

Gestellung *f* 1) поставка, доставка; 2) пред'явлення (*товару*) для митного контролю.

Gestellungsbefehl *m* наказ про явку.

Gestellungsfrist *f* термін явки.

Gesuch *n* прохання, заява, клопотання; ◇ ein ~ ablehnen відхиляти клопотання, відхиляти заяву, відхиляти прохання; ein ~ abschlagen відхиляти клопотання, відхиляти заяву, відхиляти прохання; ein ~ abweisen відхиляти клопотання, відхиляти заяву, відхиляти прохання; ein ~ anbringen звертатися з клопотанням, звертатися із заявою, звертатися з проханням; ein ~ befürworten підтримати клопотання; ein ~ bewilligen задовольняти заяву, задовольняти прохання, задовольняти клопотання, приймати позитивне рішення; ein ~ einreichen звертатися з клопотанням, звертатися із заявою, звертатися з проханням; ein ~ machen звертатися з клопотанням, звертатися із заявою, звертатися з проханням; ein ~ richten звертатися з клопотанням, звертатися із заявою, звертатися з проханням; ~ zur Einleitung eines Wiederaufnahmeverfahrens клопотання про відновлення судочинства; einem ~ entsprechen задовольняти заяву, задовольняти прохання, задовольняти клопотання, приймати позитивне рішення; einem ~ Folge geben задовольняти заяву, задовольняти прохання, задовольняти клопотання, приймати позитивне рішення; einem ~ genehmigen задовольняти заяву, задовольняти прохання, задовольняти клопотання,

приймати позитивне рішення; einem ~ stattgeben задовольняти заяву, задовольняти прохання, задовольняти клопотання, приймати позитивне рішення.

Gesuchgegner *m* відповідач (*за клопотанням*).

Gesuchsteller *m* скажчик, прохач, подавач прохання, подавач заяви, заявник.

Gesundheit *f* здоров'я; ◇ an der ~ schädigen заподіювати шкоду здоров'ю.

Gesundheitsattest *m* свідоцтво про стан здоров'я, довідка про стан здоров'я.

Gesundheitsbescheinigung *f* свідоцтво про стан здоров'я, довідка про стан здоров'я.

gesundheitsgefährlich *adj* небезпечний для здоров'я.

Gesundheitsgesetzgebung *f* санітарне законодавство, законодавство в галузі охорони здоров'я.

Gesundheitspolizei *f* санітарна поліція, санітарний нагляд.

Gesundheitsschaden *m* шкода, заподіяна здоров'ю.

Gesundheitsschädigung *f* шкода, заподіяна здоров'ю; ◇ ~ verursachen заподіювати шкоду здоров'ю; fahrlässige ~ шкода здоров'ю, заподіяна з необережності.

gesundheitschädlich *adj* шкідливий для здоров'я, що наносить шкоду здоров'ю.

Gesundheitsschutz *m* охорона здоров'я.

Gesundheitszeugnis *n* свідоцтво про стан здоров'я, довідка про стан здоров'я.

Gesundung *f* оздоровлення, санація (*напр. фінансова*).

Gesundwert *m* здорова вартість (*вартість товару в неушкодженому стані*).

Gesundheitsrecht *n* правові норми, що регулюють питання охорони здоров'я.

Getäuschte *m* навмисно введена в оману, обдурена, навмисно введений в оману, обманутий.

Getränkesteuer *f* податок на (*напої, лимонад, кава, чай, какао*).

Getrenntleben *n* роздільне життя (*подружжя*), роздільне ведення господарства подружжям.

Gewähr *f* гарантія, порука; ◇ ~ bieten давати гарантію, ручатися, поручитися; ~ geben давати гарантію, ручатися, поручитися; ~ leisten давати гарантію, ручатися, поручитися; ~ übernehmen ручатися, поручитися (*за кого-н.*); in ~ nehmen охороняти, взяти під охорону (*напр. майно*); ohne ~ без гарантії, без запоруки, без поруки.

Gewährbrief *m* гарантійний лист.

gewähren *vt* 1) виконувати, задовольняти; 2) надавати, давати (*напр. право, пільгу*).

Gewährfrist *f* гарантійний термін.

gewährleisten *vt* гарантувати, ручатися, забезпечувати виконання.

Gewährleister *m* гарант, поручитель.

Gewährleistung *f* гарантія, порука, порука, забезпечення виконання; \diamond ~ der Grundrechte гарантія основних прав; ~ des Rechts auf Verteidigung гарантування права на захист; ~ für Rechtsmängel гарантія відсутності прав у третьої особи (*напр. на продану річ, на авторство і т.п.*); ~ für Sachmängel гарантія відсутності недоліків (*на проданий або переданий товар*).

Gewährleistungsanspruch *m* рекламація, гарантійний позов.

Gewährleistungspflicht *f* обов'язки по гарантії.

Gewährleistungsrecht *n* гарантійне право.

Gewährmangel *m* недолік, усунення якого гарантовано.

Gewahrsam *m* 1) збереження; 2) місце позбавлення волі, в'язниця; \diamond in ~ bringen посадити під арешт; in ~ nehmen взяти під варту, заарештувати; in ~ setzen посадити під арешт.

Gewahrsamsbruch *m* знімати арешт з речі, приміщення, будівлі і т.п.

Gewahrsamsinhaber *m* володар майна.

Gewahrsamsmacht *f* тюремна адміністрація, адміністрація в'язниці.

Gewahrsamspflicht *f* зобов'язання щодо збереження (*напр. вантажу*).

Gewährschaft *f* порука.

Gewährsmann *m* поручитель, гарант.

Gewährung *f* 1) виконання, задоволення; 2) надання; \diamond ~ des Asylrechts надання права притулку; ~ des Darlehens надання позики.

Gewährzeichen *n* гарантійний знак.

Gewalt *f* 1) влада; 2) сила, могутність; 3) насильство; \diamond ~ antun чинити насильство (*учиняти насильство над ким-н.*), застосувати силу; ~ ausüben здійснювати владу (*напр. політичну*); ~ brauchen вдаватися до насильства, застосовувати силу; ~ erleiden терпіти насильство, терпіти примус, піддаватися застосування сили; ~ gegen Sachen verüben насильно пошкоджувати речі; ~ üben застосовувати силу; ~ verüben застосовувати силу; ausführende; ~ виконавча влада; äußere ~ зовнішня сила; ausübende ~ виконавча влада; beeinflussende ~ сила, яка впливає (*на кого-н.*); diskretionäre ~ дискреційна влада; elterliche ~ батьківська влада, батьківське право; exekutive ~ виконавча влада; gesetzgebende ~ законодавча влада; herrschende ~ панівна влада, höchste ~ вища влада; höhere ~ непереборна сила, форсма-

жор; höhere ~ непереборна сила, форсмажор; (*etw.*) in seine ~ bekommen заволодіти (*чим-н.*); (*j-n*) in seine ~ bekommen отримати владу (*над ким-н.*); (*etw.*) in seiner ~ haben мати владу (*над ким-н.*); (*j-n*) in seiner ~ haben мати владу (*над ким-н.*), розпоряджатися (*чим-н.*); körperliche ~ фізичне насильство, застосування сили; legislative ~ законодавча влада; mit ~ насильно, силою; öffentliche ~ державна влада; parastaatliche ~ наддержавна влада; politische ~ політична влада; rechtsprechende ~ судова влада; richterliche ~ суддівська влада; sich ~ antun насилувати себе, робити над собою зусилля, стримуватися; staatliche ~ державна влада; unter ~ sein бути підвладним (*кому-н.*), перебувати під владою (*кого-н.*), залежати від (*кого-н.*); unter ~ stehen бути підвладним (*кому-н.*), перебувати під владою (*кого-н.*), залежати від (*кого-н.*); unter seine ~ bringen підпорядкувати своїй владі; unüberwindliche ~ непереборна сила, форсмажор; unwiderstehliche ~ непереборна сила, форсмажор; väterliche ~ батьківська влада; verfassungsgebende ~ установча влада; vollziehende ~ виконавча влада.

Gewaltakt *m* акт насильства, насильницький акт, акт застосування сили (*насильства*); \diamond einen ~ begehen здійснювати акт насильства.

Gewaltandrohung *f* загроза застосування сили, загроза насильства.

Gewaltanwendung *f* застосування сили, застосування насильства.

Gewaltausübung *f* 1) застосування сили; 2) здійснення влади.

Gewaltbegriff *m* поняття насильства, визначення насильства.

Gewaltbrief *m* виконавчий лист.

Gewaltdelikt *n* насильницький злочин, злочин, пов'язаний з насильством, насильство.

Gewalteinwirkung *f* насильницький вплив, застосування насильства, застосування сили; \diamond erhebliche ~ auf den Körper значні тілесні ушкодження.

Gewaltenteilung *f* поділ влади.

Gewaltentrennung *f* поділ влади.

Gewalthandlung *f* насильницьке діяння, насильницька дія, застосування сили.

Gewaltherrschaft *f* тиранія, деспотизм.

Gewaltkriminalität *f* насильницька злочинність, злочинність, пов'язана із застосуванням сили.

Gewaltmaßnahmen *pl* насильницькі заходи, заходи насильства, заходи примусу.

Gewaltmißbrauch *m* зловживання владою.

Gewaltmittel *n* засіб насильства.

Gewaltpolitik *f* політика сили, політика насильства.

gewaltsam *adj* насильницький, насильно; ◇ ~ eindringen проникнути (*в приміщення*) із застосуванням сили (*напр. шляхом злону*); ~ vergehen діяти насильно, діяти із застосуванням сили.

Gewaltsamkeit *f* насильство.

Gewaltstaat *m* держава, в якій панує режим насильства, диктатура.

Gewalttat *f* насильство, насильницький злочин; ◇ ~ verüben здійснювати насильство; mit ~ der Waffe, насильницький злочин, скоєний із застосуванням зброї, насильницький злочин із застосуванням зброї.

Gewalttäter *m* злочинець, що застосував насильство, насильник.

gewalttätig *adj* насильницький.

Gewalttätigkeit *f* 1) насильство, акт насильства, жорстокість, грубість; 2) насильницький злочин; ◇ ~ verüben здійснювати акт насильства, здійснювати насильницький злочин; öffentliche ~ публічне насильство.

Gewaltverbot *n* заборона застосування сили (*в міжнародних відносинах*).

Gewaltverbrechen *n* насильницький злочин; ◇ ein ~ begehen здійснювати насильницький злочин.

Gewaltverbrecher *m* насильницький злочинець.

Gewaltverhältnis владні відносини; ◇ besonderes ~ особливі владні відносини (*напр. відносини між службовцем і державою, солдатом і державою*); öffentlichrechtliches ~ публічноправові владні відносини.

Gewaltverzicht *m* відмова від застосування сили.

Gewaltwelle *f* хвиля насильства.

Gewässeraufsicht *f* нагляд за внутрішніми водами, водний нагляд.

Gewässerdurchsuchung *f* огляд водойми (*напр. при аваріях судів*).

Gewässerschutz *m* охорона вод (*і водойм*).

Gewebeabdrücke *pl*, крим. сліди тканини (*одягу*).

Gewehr mit glattem Lauf *n* гладкоствольна зброя.

Gewehrmunition *f* боеприпаси для стрілецької зброї, боеприпаси для вогнепальної зброї.

Gewerbe *n* промисел, ремесло, заняття, професія; ◇ ein ~ aus (*etw*) machen перетворювати (*що-н.*) в джерело наживи; genehmigungspflichtiges ~ концесійний промисел, концесія; ein verbotenes ~ ausüben

займатися забороненим промислом; ein verbotenes ~ betreiben займатися забороненим промислом.

Gewerbeamt *n* відомство у справах промислів (*ФРН*).

Gewerbeaufsicht *f* промисловий нагляд, промислова інспекція; *заст.* Фабрична інспекція.

Gewerbeaufsichtsbehörde *f* орган нагляду за промислом; *заст.* Фабрична інспекція.

Gewerbeausübung *f* заняття промислом; ◇ unbefugte ~ незаконне заняття промислом.

Gewerbeberechtigung *f* право на заняття промислом.

Gewerbeerlaubnis *n* дозвіл займатися промислом, ліцензія на промисел.

Gewerbeertrag *m* дохід від промислу, дохід від промислу.

Gewerbefreiheit *f* свобода заняття промислом, свобода заняття ремеслом, свобода підприємництва.

Gewerbegenehmigung *f* дозвіл на заняття промислом.

Gewerbegeossenschaft *f* промислова кооперація.

Gewerbeinspektion *f* промисловий нагляд, промислова інспекція, (*заст.*) Фабрична інспекція.

Gewerbekapital *n* капітал компанії, що розглядається як єдина вартість при оподаткуванні на вид діяльності, промисел.

Gewerbeordnung *f* Закон про промисел (*ФРН*), положення про заняття промислом.

Gewerberecht *n* промислове право, правові норми, що регулюють заняття промислом.

Gewerbeschein *m* промислове свідоцтво, промисловий патент, ліцензія на промислову діяльність, ліцензія на промисел.

Gewerbesparte *f* профільна галузь.

Gewerbesteuer *f* податок на вид діяльності, промисел, промисловий податок.

Ewerbesteuergesetz *n* закон про промисловий податок.

Gewerbeuntersagung *f* заборона на заняття промислом.

Gewerbeverbot *n* заборона займатися промислом, заборона на заняття промислом.

Gewerbezentralregister *m* центральний промисловий реєстр.

Gewerbezulassung *f* дозвіл на заняття промислом.

gewerbsmäßig *adv* у вигляді промислу.

Gewerbsunzucht *f* професійна проституція.

Gewerkenbuch *n* книга реєстрації членів профспілки гірників.

Gewerker *m* член профспілки.

Gewerkschaft *f* 1) професійна спілка, профспілка; 2) гірничопромислове товариство.

Gewerkschaftler *m* 1) профспілковий працівник; 2) член профспілки.

Gewinn *m* прибуток, вигода; \diamond einbehaltener ~ утриманий прибуток; entgangener ~ упущена вигода; imaginärer ~ уявна вигода, передбачуваний прибуток (один із прикладів: продавець закладає в страхову суму ІО понад ціни товару обов'язкова умова по операціях сіф Інкотермс); kalkulatorischer ~ калькуляційний прибуток (що фігурує в калькуляції ціни товару за вирахуванням очікуваних витрат); voraussichtlicher ~ очікуваний прибуток.

Gewinnabführungen *pl* 1) платежі з прибутку; 2) переказ прибутку.

Gewinnabschlag *m* зниження прибутку.

Gewinnabschluss *m* підбиття підсумку за рахунком прибутків.

Gewinnabschöpfung *f* вилучення прибутку.

Gewinnabsicht *f* умисел, спрямований на отримання прибутку, дивідендний купон.

Gewinnausschüttung *f* розподіл прибутку; \diamond verdeckte ~ прихований розподіл прибутку (напр. додаткові виплати з прибутку вищою посадовою особою).

Gewinnberechnung *f* розрахунок прибутку.

Gewinnerhöhung *f* підвищення розміру прибутку.

Gewinnermittlung *f* визначення розміру прибутку, встановлення розміру прибутку.

Gewinnermittlungsbilanz *f* баланс прибутку.

Gewinnermittlungsmethode *f* спосіб визначення прибутку, спосіб розрахунку прибутку; \diamond ~ im Steuerrecht спосіб визначення прибутку в податковому праві.

Gewinnerwirtschaftung *f* отримання прибутку.

Gewinngemeinschaftsvertrag *m* договір про розподіл прибутку між акціонерами.

Gewinnmitnahme *f* реалізація курсового доходу.

Gewinnobligation *f* облігація на участь у прибутках.

Gewinnsatz *m* норма прибутку.

Gewinnschuldverschreibung *f* боргове зобов'язання, яке дає право на участь у прибутках акціонерного товариства.

Gewinnspanne *f* рентабельність (може обчислюватися, напр. як відношення прибутку до обороту або до власного капіталу).

Gewinnsparen *pl* виграні вклади (в банку або ощадній касі).

Gewinnsucht *f* пристрасть до наживи, користь.

Gewinnverteilung *f* розподіл прибутку.

Gewinnvortrag *m* перенесення прибутків (на наступний господарський рік), бухг. нерозподілений залишок прибутку.

gewissenhaft *adj* сумлінний.

Gewissenhaftigkeit *f* сумлінність.

gewissenlos *adj* несумлінний.

Gewissenlosigkeit *f* несумлінність.

Gewissens- und Glaubensfreiheit *f* свобода совісті та віросповідання.

Gewissensehe *f*, *zast.* незареєстрований шлюб, вільний шлюб.

Gewissensfreiheit *f* свобода совісті.

Gewissenszwang *f* насильство над совістю.

Gewißheit *f* впевненість, достовірність; \diamond augenscheinliche ~ очевидна достовірність.

gewogen übernommen *adj* зважено і прийнято (позначка фрахтувальника).

Gewohnheiten *pl* звички, звичаї; \diamond ~ des Täters звички злочинця, злочинні навички, злочинні звички, незвичайні звички злочинця; internationale ~ міжнародні звичаї.

Gewohnheitsbetrug *m* професійне шахрайство.

Gewohnheitsdieb *m* злодій-професіонал, злодій в законі, злодій-рецидивіст.

Gewohnheitsdiebstahl *m* крадіжка, вчинена злодієм-рецидивістом.

Gewohnheitsmotivation *f* звична мотивація (поведінки).

Gewohnheitsrecht *n* звичайне право; \diamond internationales ~ міжнародне звичаєве право.

Gewohnheitstäter *m* професійний злочинець.

Gewohnheitstrinker *m* алкоголік, хворий на алкоголізм.

Gewohnheitsverbrechen *n* професійний злочин, злочин, скоєний професіоналом.

ewohnheitsverbrecher *m* професійний злочинець; \diamond gefährlicher ~ особливо небезпечний професійний злочинець, особливо небезпечний рецидивіст.

Ghetto *n* Гетто.

Giffeneffekt *m* ефект Гіффена, зростання величини попиту із зростанням ціни (в певних умовах, напр. при зменшенні реальних доходів і зміні структури споживання може розширитися попит на деякі товари).

Gift *n* отрута.

Giftaufnahme *f* прийняття отрути.

Giftbuch *n* книга реєстрації видачі отруйних речовин.

Giftgesetz *n* закон про відповідальність при роботі з отруйними речовинами.

Gifthandel *m* торгівля отруйними речовинами.

Giftkunde *m* токсикологія.

Giftmord *m* вбивство шляхом отруєння.

Giftmörder *m* вбивця-отруйник.

Giftmordversuch *m* замах на отруєння.

Giftnachweis *m* 1) виявлення отрути, встановлення наявності отрути; 2) реєстрація зберігання отруйних речовин.

Giftprüfung *f* дослідження наявності токсичності.

Giftselbstmord *m* самогубство шляхом отруєння.

Giftspur *f* слід отрути (*зазвичай сліди отрути*).

Giftstoff *m* отруйна речовина, речовина, що містить отруту, токсин, токсична речовина.

Giftsucht *f* наркоманія.

Giftüberwachung *f* нагляд за зберіганням токсичних речовин (*і поводженням з ними*).

Giftuntersuchung *f* дослідження на наявність отрути, дослідження на наявність отруйної речовини, дослідження на наявність токсинів.

Gipfeldiplomatie *f* дипломатія на рівні глав держав.

Gipfeltreffen *n* зустріч у верхах.

Gipsabdruck *m* гіпсовий зліпок (*сліду*).

Gipsabguß *m* гіпсовий зліпок (*сліду*), гіпсова відливка (*сліду*).

Giralgeld *n* кошти безготівкового розрахунку.

Girant *m* жирант, індосант.

girieren *vi* жириувати, індосувати, робити передавальний напис; \diamond den Wechsel ~ жириувати вексель.

Girierung *f* вчинення передавального напису.

Giron 1) жиро, *заст.* індосо, індосамент, передавальний напис; 2) жироборот, безготівковий розрахунок, передавальний напис (*на векселі*).

Giroeinlagen *pl* вклади на розрахункові та контокорентні рахунки.

Giroobligo *n* зобов'язання за передавальними написами.

Girovermerk *m* передавальний напис (*на векселі*).

Girozettel *m* жиронаказ.

Glasdurchschuß *m* вогнестрільна пробоїна в склі, слід кулі в склі.

Glasspuren *pl* осколки скла.

Glattstellung *f* закриття рахунків, завершення угоди, повна реалізація угоди (*виконання взаємних зобов'язань*).

Glaube *m* віра, довіра, впевненість; \diamond guten ~ns handeln діяти сумлінно, діяти з упевненістю у своїй правоті; in guten ~ en sein бути сумлінним; schlechter ~ en sein несумлінність.

Glaubensanschauung *f* віросповідання.

Glaubensbekenntnis *n* віросповідання.

Glaubensfreiheit *f* свобода віросповідання.

Glaubensgericht *n*, *іст.* духовний суд, інквізиція.

Glaubenskampf *m* релігійна боротьба.

glaubhaft *adj* достатньо обґрунтований, обґрунтований.

Glaubhaftmachung *f* наведення достатніх підстав, достатнє обґрунтування; \diamond ~ der Versäumungsgründe bei Befreiung von den Folgen einer Fristversäumung приведення достатніх підстав для прострочення при звільненні від наслідків пропуску строку (*напр. подання скарги*).

Gläubiger *m* 1) кредитор, позикодавець; 2) вкладник; 3) кредитор за простим зобов'язанням (*оформленим борговою розпискою*); \diamond gerichtlich anerkannter ~ кредитор, визнаний у судовому порядку; hypothekarischer ~ іпотечний кредитор, кредитор за заставною.

Gläubigeranfechtung *f* оспорування кредитором своїх прав на майно.

Gläubigeranmeldungsfrist *f* строк заяви претензій кредиторам.

Gläubigeraufforderung *f* вимога кредитора.

Gläubigerausschuß *m* конкурсне управління.

Gläubigerbegünstigung *f* надання переваг одному з кредиторів.

Gläubigerbenachteiligung *f* вчинення шкоди кредитору.

Gläubigerbestechung *f* підкуп кредитора; \diamond passive ~ одержання хабара кредитором, підкуп кредитора.

Gläubigerbevorzugung *f* надання переваг одному з кредиторів.

Gläubigerermittlung *f* виявлення кредитора, встановлення кредитора.

Gläubigergefährdung *f* дії, які загрожують інтересам кредитора.

Gläubigerkapital *n* відданий у борг капітал.

Gläubigerland *n* країна-кредитор.

Gläubigerrecht *n* право кредитора.

Gläubigerstaat *m* держава кредитор.

Gläubigerverzug *m* прострочення кредитора у прийнятті від боржника виконання зобов'язання.

glaubwürdig *adj* достовірний, правдоподібний, що заслуговує довіри.

Glaubwürdigkeit *f* достовірність, правдоподібність; \diamond ~ der Aussage достовірність свідчення; ~ verlieren втрачати правдоподібність (*про показання свідків*); ~ von Zeugenaussagen достовірність показань свідків.

Glaubwürdigkeitsuntersuchung *f* перевірка достовірності.

gleich *adj* рівний, однаковий; ♦ alle Menschen sind vor dem Gesetz ~ всі люди рівні перед законом.

Gleichartigkeit *f* однорідність, аналогічність, аналогія, схожість; ♦ ~ der Begehungsform однорідність форм скоєння злочину.

Gleichbehandlungsgrundsatz *m* принцип рівності перед законом.

gleichberechtigt *adj* рівноправний.

Gleichberechtigung *f* рівноправність; ♦ ~ von Mann und Frau рівноправність чоловіків і жінок.

Gleichberechtigungsgesetz *n* закон про зрівняння в правах жінок і чоловіків.

Gleichberechtigungsgrundsatz *m* принцип рівноправності.

Gleichberechtigungsprinzip *n* принцип рівноправності.

Gleichgewichtspolitik *f* політика рівноваги сил.

Gleichgültigkeit *f* байдужість, нечутливість, нечуйність; ♦ ~ gegenüber gesetzlichen Bestimmungen байдужість до норм закону; verantwortungslos ~ безвідповідальна байдужість.

Gleichheit *f* рівність; ♦ ~ aller Individuen рівність всіх індивідів; ~ des angegriffenen Rechtsgutes тотожність конкуруючих правових благ; ~ vor dem Gesetz рівність перед законом; souveräne ~ der Staaten суверенна рівність держав.

Gleichordnung *f* координація.

Gleichschaltung *f*, *ekon.* насильницьке залучення до пануючої ідеології.

Gleichschaltungsgesetz *n* закон про підпорядкування всіх організацій нацистської партії (у фашистській Німеччині).

Gleichsetzung *f* зрівняння, вирівнювання (напр. в правах); ♦ rechtliche ~ правове зрівняння, зрівняння в правовому відношенні.

Gleichungspunkt *m* паритет.

Gleichwertigkeit *f* рівноцінність, еквівалентність; ♦ ~ der Unterlassung рівноцінність бездіяльності, рівнозначність бездіяльності; rechtsethische ~ етично-правова рівноцінність, етично-правова еквівалентність.

Gleisbenutzungsgebühr *f* плата за користування рейковим шляхом.

Gleiswaage *pl* ваги для зважування порожніх і розвантажених вагонів.

Gleitspuren *pl* сліди ковзання.

Gleitzoll *m* мито непостійного розміру.

Gliederung *f* 1) класифікація, диференціація; 2) структура; 3) поділ; ♦ administrativ-

territoriale ~ адміністративно-територіальний поділ; ständische ~ *icm.* становий розподіл, поділ на стани.

Gliederverstümmelung *f*, *icm.* членоушкоджені покарання.

Gliedstaat *m* держава, що входить до складу союзу держави (федерації, конфедерації), держава-учасниця.

global *adj* 1) глобальний, світовий; 2) повний, сумарний, тотальний; 3) загальний, приблизний; ♦ ~e Quote загальна квота, глобальна квота.

Globalabkommen *n* генеральна угода, рамкова угода, глобальна угода.

Globalabtretung *f* зміна обговорюваних умов, поступка (більшості або всіх) вимог (із заміною їх на ноті).

Globalabtretung *f* загальна цесія, поступка всіх прав вимог.

Globalvereinbarung *f* генеральна угода, рамкова угода, глобальна угода.

Globalvertrag *m* глобальний договір, загальний договір.

Globalwirtschaft *f* світове господарство.

Globalzession *f* загальна цесія, поступка всіх прав вимог.

Glossatoren *pl*, *icm.* тлумачі римського права, глосатори.

Glosse *f* глоса, тлумачення (юридичного) терміну (тексту).

glossieren *vt* тлумачити, коментувати.

Glückspielen 1) азартна гра; 2) лотерея; ♦ gewerbsmäßiges ~ заняття азартними іграми у вигляді промислу; verbotenes ~ заборонена азартна гра.

Glückspielgesetz *n* 1) закон про азартні ігри; 2) закон про організацію і проведення лотерей.

Gnade *f* милість, пощада, помилування.

Gnadenakt *m* акт помилування, помилування.

Gnadenbehörde *f* орган, що займається питаннями помилування.

Gnadenentscheidung *f* рішення про помилування.

Gnadenerlaß *m* амністія.

Gnadenerweis *m* помилування, звільнення від покарання внаслідок помилування.

Gnadenfrist *f* пільговий строк, відстрочка; ♦ eine ~ gewähren надавати пільговий строк, давати відстрочку.

Gnadengesuch *n* клопотання про помилування.

Gnadengründe *pl* мотиви помилування, підстави для помилування.

Gnadeninstanz *f* інстанція помилування.

Gnadenrecht *n* право помилування.

Gnadentage *pl* пільгові дні, пільговий термін *(після прострочення векселя)*.

Gnadenverfahren *n* порядок помилування.

Gnadenweg *m* порядок помилування; \diamond auf dem ~ в порядку помилування; im ~ в порядку помилування.

gob, good ordinary brand *англ.* хороший сорт, звичайний сорт.

Goldagio *n* лаж, націнка на золото.

Goldausfuhrpunkt *m* нижня золота точка *(нижня межа котирування обмінного курсу валют, що мали золоте забезпечення)*.

Goldautomatismus *m* золотий автоматизм *(механізм регулювання внутрішнього грошового обігу та валютних операцій при золотому стандарті)*.

Golddevisenwährung *f* золотодевізний стандарт *(грошова система, при якій в якості загальноновизнаних платіжних коштів поряд із золотом виступають девізи)*.

Goldeinfuhrpunkt *m* зверху золота точка *(верхня межа котирування обмінного курсу валют, що мали золоте забезпечення)*.

Goldkern *n* золотий резерв емісійного банку.

Goldkernwährung *f* золотозливковий стандарт, валюта із забезпеченням у золоті.

Goldklausel *f* золота обмовка (метод страхування).

Goldmarkt *m* ринок золота *(купівля-продаж золота та акцій золотодобувних компаній)*.

Goldmünzklausel *f* золотомонетна обмовка.

Goldpool *m* “золотий пул”.

Goldverknappung *f* сховище золотого запасу *(країни)*.

Goldwährung *f* золотий стандарт; \diamond hinkende ~ золотий стандарт.

Goldwert *m* 1) золотий вміст грошової одиниці; 2) проба золота.

Goldwertklausel *f* застереження про золотий зміст.

Good-will *m, англ.* “гудвіл”, умовна вартість ділових зв'язків *(різниця між ринковою вартістю фірми та балансовою сумою її реальних і фінансових активів)*.

Gotteslästerung *f* богохульство, блюзнірство.

Gouvernement *n* 1) уряд; 2) управління; 3) губернія.

Gouverneur *m, фр.* губернатор, намісник.

Grabrecht *n* право поховання; \diamond römisches ~ поховання за римським правом.

Grabschänder *m* особа, яка вчиняє наругу над могилою, опоганювач могил.

Grabshändung *f* опоганення могили, наруга над могилою (захороненням).

Grad *m* 1) ступінь; 2) ступінь споріднення; \diamond ~ der Gesellschaftsgefährlichkeit ступінь суспільної небезпеки; ~ der Verwandtschaft ступінь споріднення; ~ des persönlichen Verschuldens ступінь особистої провини.

Geradlinigkeit *f* прямолінійність послдовність.

Grapholog *m* графолог.

Graphologie *f* графологія.

Gratisaktie *f* вільна акція *(може видаватися акціонеру, напр. в рахунок дивіденду)*.

grausam жорстокий, звірячий.

Grausamkeit *f* жорстокість.

Greisendelikte *pl* старечі злочини.

Gremien *pl* органи, інстанції.

Gremium *n* колективний орган, колегія; \diamond beratendes ~ дорадчий орган; entscheidendes ~ орган, компетентний для винесення рішень; juristisches ~ юридичний орган.

Grenzabkommen *n* прикордонна угода.

Grenzabmarkung *f* установка прикордонних знаків, установка межових знаків.

Grenzanalyse *f* маржинальний аналіз.

Grenzanlage *f* прикордонне спорудження.

Grenzaufseher *m* митний чиновник, співробітник митниці.

Grenzaufsichtsbeamte *m* митний чиновник, співробітник митниці.

Grenzaufwand *m* граничні витрати.

Grenzausgleich *m* прикордонна компенсація *(субсидія, виплачувана на сільськогосподарську продукцію при перетині кордону в рамках СЕС)*.

Grenzausweis *m* прикордонний пропуск, пропуск у прикордонну зону, пропуск на прикордонну територію і в прикордонну зону.

Grenzbedingung *f* обмежувальна умова.

Grenzberichtigung *f* виправлення кордону, перегляд кордону, делімітація кордону.

Grenzberichtigungsklage *f* позов про виправлення кордону, позов про перегляд кордону *(кордонів)*.

Grenzbetrieb *m* підприємство, що покриває тільки витрати виробництва.

Grenzdelimitation *f* делімітація кордону.

Grenzdemarkation *f* демаркація державного кордону.

Grenze *f* 1) межа, кордон, межа *(між земельними ділянками)*; 2) межа, межа, грань; \diamond die ~ berichtigen виправляти кордон, die ~ sperren закрити кордон; die ~ überschreiten переходити кордон; die ~ verletzen порушувати кордон; eine ~ ziehen провести кордон, розмежувати; ~ der Notwehr межі необхідної оборони; ~ der Revision межі оскарження;

~ der Verantwortlichkeit межі відповідальності; ~ der Wirksamkeit der strafrechtlichen Verantwortlichkeit межі дії кримінальної відповідальності; ~ des Notstandes межі крайньої необхідності; über ~ hinausgehen перевищувати межі (оборони).

Grenzerlös *m* гранична виручка (збільшення або зменшення виручки, що виникає при збільшенні або зменшенні збуту на одну одиницю).

Grenzertrag *m* граничний дохід (грошова вартість граничного продукту).

Grenzfall *m* 1) прикордонний інцидент; 2) крайній випадок, сумнівний випадок, прикордонний випадок.

Grenzfälschung *f* фальсифікація кордону.

Grenzgänger *m* особа, нелегально переходить державну межу; \diamond ehemaliger ~ особа, в минулому, яка нелегально перетнула державний кордон.

Grenzgarantie *f* гарантія недоторканості кордонів.

Grenzhaus *n* митниця.

Grenzkette *f* митний кордон.

Grenzkonflikt *m* прикордонний конфлікт, зіткнення на кордоні.

Grenzkontrollstelle *f* прикордонний контрольно-пропускний пункт, прикордонний КПП.

Grenzkurs *m* біржовий курс (максимальні і мінімальні котирування).

Grenzlinie *f* прикордонна лінія, демаркаційна лінія, межа.

Grenznorm *f* колізійна норма.

Grenzpolizei *f* прикордонна охорона, прикордонна поліція.

Grenzprinzip *n* маржинальний принцип (вивчення наслідків гранично малої зміни розглянутих величин).

Grenzproduktion *f* маргінальне виробництво, додаткове виробництво.

Grenzrecht *n* прикордонне право.

Grenzrecht *n* 1) сукупність правових норм, пов'язаних з режимом державного кордону; 2) сукупність правових норм, пов'язаних з розмежуванням земельних ділянок.

Grenzregime *n* прикордонний режим.

Grenzregulierung *f* виправлення кордону, перегляд кордону, делімітація кордону.

Grenzschein *m* 1) дозвіл на перехід кордону; 2) дозвіл на перебування в прикордонній зоні.

Grenzschießung *f* закриття кордону, блокада.

Grenzschutz *m* 1) охорона кордонів; 2) прикордонна охорона.

Grenzsicherung *f* прикордонна охорона.

Grenzsicherungsorgan *n* орган прикордонної охорони.

Grenzsperr *f* закриття кордонів, блокада кордонів.

Grenzspesen *pl* митні збори (які несе експедитор).

Grenzstaaten *pl* суміжні держави.

Grenzstein *m* межовий камінь, межовий знак, прикордонний камінь.

Grenzsteinverrückung *f* пересування кордону, переміщення прикордонного знаку, переміщення межового каменю.

Grenzübergangsbahnhof *m* прикордонна станція (обладнана для митного контролю за експортними та імпортованими вантажами).

Grenzüberschreitung *f* перехід кордону.

Grenzübertritt *f* перехід державного кордону; \diamond illegaler ~ незаконний перехід (державної) межі.

Grenzverletzer *m* порушник кордону, порушник режиму державного кордону.

Grenzverletzung *f* незаконний перехід кордону, порушення кордону.

Grenzverrückung *f* пересування кордону, переміщення прикордонного знаку, переміщення межового каменю.

Grenzvertrag *m* договір про кордони; \diamond ~ über Grundstücke межовий договір.

Grenzzeichen *n* прикордонний знак, межовий знак.

Grenzzoll *m* 1) мито, що сплачується на кордоні; 2) прикордонна митниця; 3) прикордонне мито.

Grenzzollamt *n* прикордонна митниця, митниця на кордоні, митниця на державному кордоні, випускає митниця, випускаюча митниця.

Grenzzwischenfall *m* прикордонний інцидент, інцидент на кордоні.

Großbetrieb *m* велике підприємство.

Großeltern *pl* бабуся і дідусь.

Größendegression *f* зниження середніх витрат виробництва на одиницю продукції в міру розширення виробництва.

Größenordnung *f* 1) класифікація за розміром; 2) розмір, обсяг.

Großfahndung *f* загальний розшук, розшук по всій країні.

Großhandel *m* оптова торгівля.

Großhandelsabgabepreis *m* відпускна ціна промисловості, оптова ціна.

Großhandelsspanne *f* оптова націнка.

Grossist *m* оптовик, оптовий торговець.

großjährig *adj* повнолітній.

Großjährigkeit *f* повноліття.

Großtransport *m* перевезення великогабаритних вантажів.

Grund *m* 1) підстава, довід, причина; 2) земля, земельна ділянка; \diamond ~ des Anspruchs підставу домагання, підстава, вимоги; auf eigenem ~ на власній землі; auf ~ на підставі; ausreichender ~ достатня підстава; gesetzlicher ~ законна підстава; schwerwiegender ~ вагома причина.

Grundabgabe *f* поземельний податок.

Grundbenutzungsrecht *n* право на використання земельної ділянки.

Grundberuf *m* основна професія.

Grundbesitz *m* земельна власність, земельне володіння.

Grundbesitzer *m* землевласник.

Grundbuch *n* поземельна книга, земельний кадастр.

Grundbuch *n* поземельна книга, поземельний кадастр.

Grundbuchamt *n* установа, що веде поземельні книги.

Grundbuchberichtigungsanspruch *m* претензія на виправлення у записах поземельної книги.

Grundbuchsantrag *m* пропозиція про внесення запису в поземельну книгу, клопотання про внесення запису в поземельну книгу.

Grundbuchsgesetz *n* закон про поземельні книги.

Grundbuchungen *pl* основні бухгалтерські записи.

Grunddelikt *n* основний злочин.

Grunddienstbarkeit *f* сервітут, право користування; \diamond ~ übertragen наділяти майновим правом користування.

Gründe *pl* причини, основи, мотиви; \diamond ~ der Kassation 1. підстави для касації; 2. описова частина вироку, який скасовує вирок у порядку нагляду; ~ der Untersuchung підстави розслідування, підстави для розслідування; ~ des Urteils описова частина вироку; ~ geltend machen висувати причини; ~ zur Verweigerung des Gutachtens підстави відмови від дачі експертного висновку; aus wichtigen ~n по серйозним підставам; mangelhafte ~ недостатні підстави; ohne rechtliche ~ без законних підстав; politisch-ideologische ~ політико-ідеологічні підстави (*причини*); sexuelle ~ сексуальні причини (*напр. поведінки*); zwingende ~ невідкладні причини.

Grundeigentum *n* земельна власність, землеволодіння.

Grundeigentümer *m* власник земельної ділянки, земельний власник, землевласник.

Grundeigentumsverhältnisse *pl* відносини земельної власності.

gründen *vt* 1) засновувати, засновувати; 2) обгрунтовувати.

Gründeranteil *m* засновницький пай.

Gründergewinn *m* дохід, який присвоюється організаторами акціонерної компанії, засновницький прибуток.

Grunderwerb *m* придбання земельної ділянки у власність.

Grunderwerbsteuer *f* податок на купівлю земельної ділянки.

Grundfonds-Nettoinvestitionsintensität *f* чиста капіталомісткість по основних фондах.

Grundfondsaussonderung *f* вибуття основних фондів.

Grundfondsausstattung *f* фондоозброєність.

Grundfreiheiten *pl* основні свободи (*напр. політичні*).

Grundgehalt *n* основний оклад, оклад за основним місцем роботи.

Grundgesamtheit *f* генеральна сукупність (*повний набір всіх врахованих статистичних одиниць*).

Grundgesetz *n* 1) основний закон; 2) конституція.

Grundkataster *m* земельний кадастр, головний земельний кадастр.

Grundkredit *m* іпотечний кредит.

Grundkreditinstitut *n* іпотечний банк.

Grundlage *f* основа; \diamond auf gleichberechtigter ~ на паритетних засадах; auf sozialer ~ на соціальних підставах; auf vertraglicher ~ на договірній основі; völkerrechtliche ~ міжнародно-правова основа.

Grundlageinvestition *f* "інфраструктурні" інвестиції.

Grundlagenvertrag *m* основоположний договір.

Grundlohn *m* основна заробітна плата, базова зарплата.

Grundlosigkeit *f* необгрунтованість, голо- слівно.

Grundmittel *pl* основні засоби.

Grundmotiv *n* основний мотив (*злочину*).

Grundmuster *n* основний зразок, базовий зразок.

Grundordnung *f* суспільний лад, громадський порядок; \diamond ~ des Bundes, конституційний лад федерації, конституційний лад союзу; demokratische ~ демократичний лад суспільства.

Grundpacht

Grundpacht *f* основна орендна плата, базова ставка орендної плати.

Grundpatent *n* основний патент, пріоритетний патент.

Grundpfand *n* застава нерухомого майна.

Grundpfandbrief *m* заставна на нерухоме майно.

Grundpfandgläubiger *m* іпотекотримач.

Grundpfandrecht *n* земельне заставне право, іпотека.

Grundpflichten *pl* основні обов'язки, основні обов'язки роботодавців; \diamond ~ der Werktätigen основні обов'язки трудящих.

Grundprinzip *n* основний принцип, основне положення.

Grundrechnungen *pl* аналітичні рахунки.

Grundrecht *n* 1) основне право; 2) право, пов'язане з землеволодінням; \diamond ~e und Grundpflichten основні права та обов'язки (напр. громадян).

Grundrechtsabbau *m* утиск основних прав громадян; \diamond verdeckter ~ замаскований утиск основних прав громадян, неявне обмеження основних прав громадян, завуальоване обмеження основних прав громадян.

Grundrechtseinschränkung *f* обмеження основних прав громадян.

Grundrechtsentscheidung *f* рішення питання про основні права; \diamond judikative ~ юридичне вирішення питання про основні права.

Grundrechtsfähigkeit *f* основна правоздатність.

Grundrechtsfunktion *f* функція по здійсненню основних прав.

Grundrechtsinterpretation *f* інтерпретація основних прав.

Grundrechtskatalog *m* перелік основних прав; \diamond ~ der Menschenrechtskonvention перелік основних прав, зафіксованих у Конвенції про права людини.

Grundrechtsschranken *pl* межі, встановлені основними правами.

Grundrechtstheorie *f* теорія основних прав людини, концепція основних прав людини; \diamond verfassungsgemäße ~ конституційна теорія основних прав; wertorientierte ~ ціннісна теорія основних прав.

Grundrechtsverhältnis *n* основне правовідношення; \diamond gewandeltes ~ змінене основне правовідношення; modernes ~ сучасне розуміння основних прав.

Grundrechtsverwirklichung *f* здійснення основних прав.

Grundrißskizze *f* план-схема місця вчинення діяння.

Grundsatz *m* принцип, основне положення; \diamond ~ der Gleichberechtigung принцип рівноправності; ~ der gleichen Rechte принцип рівних прав; ~ der Meistbegünstigung принцип найбільшого сприяння; ~ der Nichtbindung принцип неприєднання; ~ der Nichteinmischung принцип невтручання; ~ der uneingeschränkten Gleichheit принцип безумовної рівності, принцип необмеженої рівності; ~ der Unmittelbarkeit принцип безпосередності; ~ der Verhältnismäßigkeit принцип відповідності скоєного діяння.

Grundsätze *pl* принципи, основи; \diamond soziale ~ соціальні основи.

Grundsatzentscheidung *f* судове рішення, яке встановлює принцип застосування права, прецедент.

grundsätzlich *adj* принциповий.

Grundsatzurteil *n* вирок, який встановлює принцип застосування права, прецедент.

Grundschuld *f* борг, забезпечений заставою нерухомого майна, іпотечний борг, борг, що забезпечується заставою нерухомого майна.

Grundschuldbrief *m* 1) іпотечне свідоцтво; 2) свідоцтво про право на земельну ділянку (*власності або володіння*); 3) заставна.

Grundsteuer *f* поземельний податок.

Grundsteuerkataster *m* кадастр поземельних податків, земельний кадастр.

Grundstrafdrohung *f* основна санкція.

Grundstrafe *f* основне покарання.

Grundstück *n* земельна ділянка, земельна ділянка з розташованими на ньому будівлями, ділянка забудови; \diamond ~ aufgeben відмовлятися від користування земельною ділянкою; ~ veräußern відчужувати земельну ділянку; ~ zuschreiben переписувати ділянку (*на іншого власника*); agrargemeinschaftliches ~ ділянка землі, що обробляється спільно; volkseigenes ~ націоналізована земельна ділянка.

Grundstücksbesitzer *m* власник земельної ділянки, землевласник.

Grundstücksbestandteil *m* нерухоме майно, що знаходиться на земельній ділянці.

Grundstückseigentum *n* земельна власність; \diamond persönliches ~ особиста земельна власність.

Grundstückseigentümer *m* власник земельної ділянки.

Grundstücksgeschäft *n* угода з приводу земельної ділянки.

Grundstücksklausel *f* додаток до довіреності, що розширює повноваження довірної особи в галузі використання земельної ділянки.

Grundstücksmakler *m* маклер з продажу земельних ділянок.

Grundstückspfandrecht *n* іпотека.

Grundstücksrecht *n* право на земельну ділянку.

Grundstücksschaden *m* потрава на земельній ділянці.

Grundstücksspekulation *f* спекуляція земельними ділянками.

Grundstücksteilung *f* розділ земельної ділянки.

Grundstücksübereignung *f* передача у власність земельної ділянки.

Grundstücksveräußerung *f* відчуження земельної ділянки.

Grundstücksverkauf *m* продаж земельної ділянки.

Grundstücksverkehr *m* правові угоди, пов'язані з земельними ділянками.

Grundstücksverwaltung *f* управління земельною ділянкою.

Grundstücksvollmacht *f* повноваження на управління земельною ділянкою.

Grundstücksvollstreckung *f* примусове виконання (*цивільного*) рішення з накладенням арешту на земельну ділянку.

Grundstückswert *m* вартість земельної ділянки, цінність земельної ділянки.

Grundtabelle *f* таблиця, за якою нараховується податок з земельної ділянки та споруд на ній, іпотечна таблиця, оціночна таблиця.

Grundtatbestand *m* основний склад злочину.

Gründung *f* підстава, установа, створення; \diamond ~ einer Gesellschaft підстави суспільства, заснування товариства.

Gründungsakt *m* установчий акт, свідоцтво про заснування.

Gründungsbericht *m* 1) письмове повідомлення про створення акціонерного товариства 2) установчий звіт.

Gründungsbilanz *f* установчий баланс.

Gründungsdokumente *pl* установчі документи.

Gründungsgesellschaft *f* товариство, ще не отримало статусу юридичної особи, товариство, не внесене до держреєстру.

Gründungsgesetz *n* законодавчий акт, що регламентує порядок установи (*суспільства*).

Gründungsprüfung *f* перевірка правильності та правомірності заснування акціонерного товариства.

Gründungsprüfung *f* ревізія установчої діяльності при створенні акціонерного товариства.

Gründungsrecht *n* право на заснування (*суспільства*).

Gründungsversammlung *f* засновницькі збори акціонерів.

Gründungsvertrag *m* договір про заснування (*товариства*), установчий договір, засновницький договір.

Grundurlaub *m* основна відпустка.

Grundursache *f* основна причина, першопричина (*напр. злочинності*).

Grundurteil *n* рішення про наявність підстави для позову.

Grundvermögen *n* 1) земельна власність; 2) нерухоме майно, нерухомість; 3) основний капітал.

Grundvermögenssteuer *f* податок на нерухоме майно.

Grundwehrdienst *m* дійсна військова служба.

Grundwert *m* 1) основна вартість, базисна вартість; 2) вартість землі; 3) основний капітал.

Grundzeit *f* основний (*робочий*) час.

Grundzins *m* 1) орендна плата за землею; 2) *іст.* оброк; 3) поземельний податок.

grundzinspflichtig підлягає обкладенню поземельним податком.

Grundzinssatz *m* основна відсоткова ставка.

Grundzüge *pl* основні риси, основні показники; \diamond ~ des Verfahrens основна черга (*судового*) процесу.

Grüne Lira *f* "зелена ліра" (*коефіцієнт, за яким ціни на аграрну продукцію ЄС перераховуються з європейської розрахункової одиниці в італійську ліру*).

Gruppe *f* група; \diamond ~ von Delikten група деліктів; extremistische ~ група екстремістів; formelle ~ формальна група; offizielle ~ офіційна група; rowdyhafte ~ хуліганська група, група хуліганів; soziale ~ соціальна група; staatsfeindliche ~ ворожа по відношенню до держави група, антидержавна група (*угруповання*).

Gruppenarbeitsvertrag *m* трудовий договір бригади, колективний трудовий договір.

Gruppenbeziehungen *pl* відносини в групі, групові відносини, взаємини в групі; \diamond negative soziale ~ негативні соціальні відносини в групі.

Gruppenbildung *f* освіта групи, формування групи (*злочинної*), формування злочинного угруповання.

Gruppendedikt *n* злочин, вчинений групою, груповий злочин.

Gruppeneigentum *n* групова власність.

Gruppenidentifizierung *f* групова ідентифікація.

Gruppenmord *m* вбивство, вчинене групою, групове вбивство.

Gruppenstrafat *f* злочин, скошений групою, груповий злочин.

Gruppentat *f* злочин, скоєний групою, груповий злочин.

Gruppentäter *m* учасник злочинної групи, член злочинної групи, член злочинного угруповання.

Gruppenunfallversicherung *f* групове страхування від нещасних випадків на виробництві, колективне страхування від нещасних випадків на виробництві.

Gruppenverbrechen *n* злочин, скоєний групою, груповий злочин.

Gruppenversicherung *f* групове страхування, колективне страхування.

Gruppierung *f* угруповання, розбивка на групи, групування; \diamond ~ der Klassenkräfte розстановка класових сил; ~ der Täter розбивка злочинців на групи; ~ Jugendlicher угруповання молоді; abgekapselte, kriminelle ~ злочинне угруповання.

Guerrillakämpfer *m* партизан.

Guillotining *f* страта на гільйотині, гільйотинування.

Gült *f* 1) оброк; 2) борг; 3) дохід із земельної ділянки.

gültig *adj* дійсний, законний, має силу, що має законну силу, діючий; \diamond ~ sein бути дійсним, мати силу, мати обіг (*про монети*); für ~ erklären узаконювати, визнавати дійсним, стверджувати, санкціонувати; (*etw. für*) ~ erklären визнати дійсним, визнавати дійсним.

Gültigkeit *f* 1) дійсність, законність, дієвість; 2) сила (*закону, договору*); \diamond ~ einer Urkunde дійсність документа; ~ haben мати силу, бути дійсним; seine ~ beibehalten залишатися в силі; seine ~ verlieren бути недійсним, втратити свою силу.

Gültigkeitsdauer *f* 1) термін дії; 2) термін придатності.

Gültigkeitserklärung *f* узаконювання, твердження, санкція, ратифікація.

Gültigmachung *f* узаконення, твердження, санкція, ратифікація.

Gunst *f* прихильність, доброзичливість; \diamond (*etw.*) zu seinen ~en vorbringen сказати (*що-небудь*) на свій захист; (*etw.*) zu seinen ~en vortragen сказати (*що-небудь*) на свій захист.

Günstigkeitsprinzip *n* принцип сприяння (*в міжнародній торгівлі*).

Guru *m* гуру, експерт, досвідчений фахівець, знавець; \diamond Internet ~ інтернет-гуру.

Gut *n* 1) майно; 2) товар, вантаж; 3) матеріал; 4) маєток; \diamond ein ~ übernehmen вступати у володіння маєтком, приймати вантаж; ein ~ veruntreuen розтрачувати майно, розкрадати майно; abgesetztes ~ продане майно;

abhanden gekommenes ~ втрачене майно; anvertrautes ~ ввірене майно; anvertrautes ~ ввірене майно, депоноване майно; beschlagnahmtes ~ конфісковане майно; bewegliches ~ рухоме майно, eingebrachtes ~ придане; erbloses ~ відумерле майно; fahrendes ~ рухоме майно; geistliches ~ церковне майно; herrenloses ~ безхазне майно; inferiores ~ товар нижчої категорії; liegendes ~ нерухоме майно; öffentliches ~ суспільне майно, державне майно; schweres великовантаж; sperriges ~ негабаритний вантаж; superiores ~ товар вищої якості, товар кращої якості, кращий товар; unbewegliches ~ нерухоме майно; unveräußerliches ~ невідчужуване майно; veräußerliches ~ відчужуване майно.

Gutachten *n* експертиза, висновок, відгук; \diamond ein ~ abgeben надавати висновок експертизи; ein ~ anfertigen робити експертизу; ein ~ anfordern передавати на експертизу, зажадати експертизи; ~ bei Schutzgütemängeln експертиза при невідповідності виробу умовам безпеки і зручності користування; ein ~ beiziehen призначати експертизу; ein ~ einholen запитувати експертний висновок; ein ~ erstatten давати експертний висновок; ~ über den Geisteszustand психіатрична експертиза, висновок психіатричної експертизи, висновок про психічний стан; ein ~ vertreten представляти висновок експертизи; ~ von Sachverständigen висновок експертів; arbeitswissenschaftliches ~ висновок експерта з наукової організації праці (*напр. у трудових спорках*); ärztliches ~ медичний висновок, висновок медичного огляду; erbbiologisches ~ спадково-біологічна експертиза (*по встановленню батьківства*); falsches ~ недобросовісна експертиза, помилкова експертиза; fingiertes ~ фальсифікований висновок; gerichtsmedizinisches ~ судово-медична експертиза, СМЕ, судмедекспертиза; kriminalistisches ~ криміналістична експертиза; mündliches ~ усний висновок експерта (*у суді*); sachverständiges ~ висновок експерта; spurenkundliches ~ трасологічна експертиза; unvollständiges ~ неповна експертиза, неповний висновок експерта; vorsätzlich falsches ~ завідомо неправдивий висновок експерта.

Gutachtenauftrag *m* доручення провести експертизу, доручення на експертизу.

Gutachtenerstattung *f* надання висновку; \diamond ~ der Sachverständigen уявлення висновку експертів; zur ~ verpflichtet зобов'язаний провести експертизу.

Gutachter *m* експерт, арбітр, консультант, рецензент; ◇ *externaler* ~ позаштатний експерт.

Gutachterausschuß *m* комісія експертів, експертна комісія.

Gutachterpflicht *f* обов'язок проводити експертизу.

Gutachterstreit *m* розбіжність між експертами, розбіжності між експертами, розбіжності між членами експертної комісії.

Gutachtertätigkeit *f* діяльність експертів; ◇ *gerichtliche* ~ діяльність експерта в суді, законна діяльність експертів, правочинна діяльність експертів.

gutachtlich *adj* експертний.

Gutart *f* вид вантажу, рід вантажу.

Gutdünken *n* думка, розсуд (*напр. судді*); ◇ *nach eigenem* ~ на власний розсуд (*напр. посадової особи*).

Güte *f* (*добра*) якість, доброякісність, доброта.

gute Sitten *f* загальноприйняті моральні норми.

Güteantrag *m* майновий позов до примирливого провадження.

Gütekontrolle *f* контроль якості.

Güter *pl* 1) товари; 2) блага; 3) товари, вантажі; ◇ *~ des Massenbedarfs* предмети масового споживання, товари масового споживання; *~ verzollen* обкласти товари митом; *beförderte* ~ перевозяться вантажі; *demeritorische* ~ товари, споживання яких не заохочується державою; *heterogene* ~ різнорідні товари; *kurzlebige* ~ товари короткочасного користування; *langlebige* ~ товари тривалого користування, *meritürische* ~ товари або послуги, споживання яких заохочується державою (*часто в обов'язковій формі, напр. освіта та ін.*), *persönliche* особисті блага; *substituierbare* ~ замінні товари.

Güterabtretung *f* переуступка прав на майно.

Güterabwägung *f* зіставлення правових благ.

Güterabwägungsprinzip *n* принцип зіставлення правових благ.

Güterdiebstahl *m* крадіжка товарів, крадіжка товару.

Gütergemeinschaft *f* майнова спільність (*подружжя*); ◇ *allgemeine* ~ повна майнова спільність; *beschränkte* ~ обмежена майнова спільність, *eheliche* ~ майнова спільність подружжя.

güterlos *adj* незаможний.

Güterrecht *n* майнове право; ◇ *eheliches* ~ майнове право подружжя, режим майнових правовідносин подружжя; *gesetzliches* ~ майнове право, передбачене законом.

güterrechtlich *adj* майново-правовий.

Güterrechtsregister *n* реєстр для занесення майнових прав подружжя.

Güterstand *m* режим майнових відносин подружжя; ◇ *ehelicher* ~ режим майнових відносин подружжя.

Gütertrennung *f* розподіл майна (*подружжя*).

Gütervereinigung *f* об'єднання майна (*подружжя*).

Gütesicherung *f* гарантія якості.

Gütevereinbarung *f* угода про якість.

Güteverfahren *n* третейське провадження (*у цивільному процесі*); ◇ *~ betreiben* вести третейське провадження.

Güteverhandlung *f* третейський розгляд (*у цивільному процесі*).

Gütezeichen *n* знак якості.

Gutgewicht *n* похід, надбавка до (*певної*) ваги.

Gutgläubenserwerb *m* сумлінне придбання майна.

gutgläubig *adj* сумлінний.

Gutgläubigkeit *f* сумлінність.

Guthaben *n* активи, кредитове сальдо на рахунках клієнта, авуари, внесок; ◇ *~ mit täglicher Kündigung* вклад до запитання; *befristetes* ~ строковий вклад; *gebundenes* ~ строковий вклад; *jederzeit verfügbares* ~ безстроковий вклад; *kündbares* ~ строковий вклад; *verzinsliches* ~ відсотковий внесок.

Gutheißung *f* схвалення, санкціонування, згода; ◇ *~ einer Straftat* схвалення злочину.

gütlich *adj* полюбовний, мирова; ◇ *~ e Verhandlung* примирливий розгляд.

gutmachen *vt* 1) виправляти (*помилку*); 2) заглажувати (*провину*).

gutnachbarlich *adj* добросусідський.

gutsagen *vt* ручатися, гарантувати.

Gutsbesitz *m* земельне володіння.

Gutsbesitzer *m* великий землевласник, поміщик.

Gutschein *m* банківський чек, бонн, талон, ордер.

gutschreiben *vt* записати у кредит, кредитувати; ◇ *dem Konto* ~ записати у кредит.

Gutschriftanzeige *f* кредит-авізо.

Gutschriftkonto *n* кредитний рахунок.

Gutseigentum *n* земельна власність.

Gutsherr *m* великий землевласник, поміщик.

Gutshof *m* ділянка маєтку з господарськими будівлями, поміщицька садиба.

Gutspächter *m* орендар.

gutsprechen *vt* ручатися, гарантувати.

Gutsüberlassung *f* передача майна, поступка майна, переуступка майна.

Gutsübernahme *f* прийняття майна.

Gutswert *m* вартість майна.

Н

Haager Landkriegsordnung Гаазькі правила ведення сухопутної війни (*викладені у Гаазькій конвенції про закони і звичаї сухопутної війни*).

Haarantragungen *pl* волосся, виявлене на злочинці; волосся, виявлене на потерпілому.

Haarprobe *f* зразок волосся (*для ідентифікації*).

Haarspuren *pl* волосся, знайдене на місці злочину (*також на злочинці, на потерпілому*), сліди волосся.

Haaruntersuchung *f* дослідження волосся, знайденого на місці злочину (*на злочинці, на потерпілому*).

Habe *f* майно, власність; ♦ ~ besitzen володіти майном; ~ verteilen виробляти розділ майна; bewegliche ~ рухоме майно; fahrende ~ рухоме майно; liegende ~ нерухоме майно; unbewegliche ~ нерухоме майно.

Habeaskorpusakte *f*, *іст.* закон про недоторканість особи (1679, Англія).

Haben *n* кредит, кредит рахунку, сторона рахунку; ♦ in das ~ buchen кредитувати рахунок, записати в кредит рахунку.

Habenbestände *pl* авуари, кредити, активи, готівкові запаси.

Habenbuchung *f* занесення в кредит рахунку.

Habensaldo *m* кредитове сальдо, кредитовий залишок.

Habenseite *f* кредитова сторона, кредит.

Habenumsatz *m* оборот по кредиту.

Habenzinsabkommen *n* угода про відсотки за вкладками.

Haberfeldtreiben *n*, *іст.* самосуд (*в Баварії й Тіроні*).

Habezinsen *pl* відсотки за вкладками.

Habgier *f* користь, користолюбство, жадібність, жадібність.

Habitus *m* 1) зовнішній вигляд; 2) манера поведінки, тип поведінки.

Habsucht *f* користь, користолюбство, жадібність, жадібність.

Hacken *n* 1) несанкціонована спроба доступу; 2) хакерство, діяльність хакерів.

Hacker *m* 1) хакер, зломщик програм, програміст-зловмисник; 2) програміст вищого класу; 3) хакер, програміст-фанатик, програміст-ентузіаст.

Hafenabgaben *pl* портові мита, портовий збір, портові збори.

Hafengeld *n* плата в порту за водотоннажність судна (*частина портових зборів*).

Hafenort *n* порт приписки судна; ♦ ~ der Gerichtsbarkeit порт приписки судна, за яким визначається підсудність.

Hafenpolizei *f* портова поліція.

Hafenrecht *n* портове право.

Hafensperre *f* блокада порту, блокада гавані.

Haft *f* позбавлення волі, арешт, відповідальність, гарантія; ♦ ~ aufheben зняти арешт; aus der ~ entlassen звільнити з під варти, звільнити з ув'язнення; geschärfte ~ посилений арешт (*ФРН*); in ~ bringen взяти під варту, заарештувати; in ~ halten утримувати під вартою, утримувати під арештом; in ~ nehmen взяти під варту, заарештувати; lebenslängliche ~ довічне ув'язнення; obligatorische ~ обов'язковий арешт; zug ~ bringen взяти під варту, заарештувати; zug ~ verurteilen засудити до позбавлення волі.

Haftanstalt *m* місце укладання, в'язниця.

Haftanstaltsordnung *f* 1) положення про місце ув'язнення; 2) правила внутрішнього розпорядку в місцях ув'язнення (*у в'язниці*).

Haftantritt *m* початок відбування терміну покарання.

haftbar *adj* відповідальний.

Haftbarkeit *f* відповідальність, матеріальна відповідальність.

Haftbedingungen *pl* умови укладення.

Haftbefehl *m* наказ про арешт, ордер на арешт; ♦ einen ~ aufrechterhalten виконати наказ про арешт.

Haftbefehlانtrag *m* клопотання прокурора перед судом про видання наказу на арешт.

Haftbeschwerde *f* оскарження арешту; ♦ ~ einlegen подавати скаргу до суду на утримання під вартою.

Haftbrief *m* наказ про розшук і арешт зниклого злочинця (*із зазначенням його ознак*).

Haftdauer *f* термін утримання під вартою.

haften *vi* відповідати, бути відповідальним, нести відповідальність.

Haftende *m* відповідальний.

Haftentlassene *m* звільнений з-під варти, відбув покарання у вигляді позбавлення волі, випущений з в'язниці, звільнений із в'язниці

Haftentlassung *f* звільнення з-під варти; ♦ bedingte ~ умовне звільнення від відбування покарання у вигляді позбавлення волі, умовно-дострокове звільнення; vorzeitige ~ дострокове звільнення від відбування покарання у вигляді позбавлення волі.

Haftentlassungsantrag *m* клопотання про звільнення з-під варти.

Haftentlassungsbeschluß *m* ухвала суду про звільнення з-під варти.

Haftentschädigung *f* відшкодування за помилково накладений арешт невинної особи.

Haftentweichung *f* втеча з-під варти, втеча з місць ув'язнення, втеча з в'язниці.

Hafterleichterung *f* полегшення умов утримання під вартою.

Haftfähigkeit *f* стан здоров'я ув'язненого, що допускає його утримання під вартою (*у в'язниці*).

Haftformen *pl* форми взяття під варту, види арешту.

Haftfrist *f* термін утримання під вартою.

Haftgeld *n* завдаток.

Haftgrund *m* підстава для арешту, привід для арешту (*затримання*).

Haftkosten *pl* витрати, пов'язані з утриманням під вартою, витрати на заарештованого.

Haftkrankenhaus *n* лікарня для ув'язнених, тюремна лікарня.

Häftling *m* ув'язнений, заарештований, арештант.

Häftlingsausbildung *f* навчання ув'язнених (*професії*).

Häftlingshilfe *f* допомога ув'язненим, допомога заарештованим.

Haftlokal *n* місце укладання, місця позбавлення волі (*мн.*).

Haftnahme *f* позбавлення волі, арешт, взяття під варту.

Haftpflicht *f* відповідальність; \diamond *außervertragliche* ~ в недоговірній відповідальності; *beschränkte* ~ обмежена відповідальність; *mit beschränkter* ~ з обмеженою відповідальністю; *solidarische* ~ солідарна відповідальність; *unbeschränkte* ~ необмежена відповідальність.

Haftpflichtgesetz *n* закон про матеріальну відповідальність (*за заподіяння шкоди*).

haftpflichtig *adj* відповідальний, що несе відповідальність.

Haftpflichtprozeß *m* процес щодо притягнення до відповідальності.

Haftpflichtrecht *n* правові норми, що регулюють відповідальність.

haftpflichtversichert *adj* застрахований від відповідальності (*за заподіяння шкоди*).

Haftpflichtversicherung *f* страхування від відповідальності (*за заподіяння шкоди*); \diamond *private* ~ страхування громадян від відповідальності (*за заподіяння шкоди*).

Haftprüfung *f* перевірка судом обґрунтованості тримання обвинуваченого під вартою, перевірка обґрунтованості арешту (*судом*).

Haftprüfungsverfahren *n* порядок перевірки судом обґрунтованості тримання обвинуваченого під вартою, перевірка судом обґрунтованості тримання обвинуваченого під вартою.

Haftrecht *n* правові норми, що регулюють взяття під варту.

Haftrichter *m* суддя, який займається перевіркою законності утримання під вартою.

Haftstrafe *f* арешт (*як вид позбавлення волі*).

Haftstrafen *m* сукупність покарань у вигляді арешту.

Haftsumme *f* сума гарантії, сума поруки.

Haftunfähigkeit *f* стан здоров'я ув'язненого, що не допускає його утримання під вартою.

Haftung *f* відповідальність (*при якій несучий її зобов'язаний відшкодувати можливі збитки*), матеріальна відповідальність, гарантія, порука; \diamond ~ *als Gesamtschuldner* відповідальність в якості солідарного боржника; ~ *aus Vertrag* договірна відповідальність, відповідальність за договором; ~ *des Beamten* відповідальність службовця (*за порушення службових обов'язків*); ~ *dritter* відповідальність у порядку регресу, відповідальність третіх осіб; ~ *erlassen* звільняти від відповідальності; ~ *für Beschädigung* відповідальність за заподіяння шкоди; ~ *für Kinder* відповідальність за (*вчинки*) дітей, ~ *für Kraftfahrzeugunfall* відповідальність за автотранспортну пригоду, відповідальність за ДТП, відповідальність за дорожньо-транспортну пригоду; ~ *für Schulden* боргова відповідальність, відповідальність з відшкодування боргу; ~ *ohne Schuld* відповідальність без вини; ~ *ohne Verschulden* відповідальність без вини; ~ *übernehmen* приймати на себе відповідальність; *die* ~ *übernehmen* взяти на себе відповідальність; *abgeleitete* ~ похідна відповідальність; *akzessorische* ~ побічна відповідальність, додаткова відповідальність, акцесорна відповідальність; *beschränkte* ~ обмежена відповідальність; *delikate* ~ деліктна відповідальність; *dingliche* ~ майнова відповідальність; *gemeinschaftliche* ~ спільна відповідальність, солідарна відповідальність; *gesamtschuldnerische* ~ солідарна відповідальність; *objektive* ~ об'єктивна відповідальність, об'єктивне зобов'язання; *öffentlich-rechtliche* ~ публічно-правова відповідальність; *persönliche* ~ особиста відповідальність; *sachliche* ~ майнова відповідальність; *solidarische* ~ солідарна відповідальність; *subsidiäre* ~ субсидіарна відповідальність; *unbeschränkte* ~ необмежена відповідальність; *unbeschränkte* ~ необмежена

відповідальність; vertragliche ~ договірна відповідальність; verwaltungsrechtliche ~ адміністративно-правова відповідальність; völkerrechtliche ~ міжнародно-правова відповідальність; volle ~ повна матеріальна відповідальність; von der ~ entbinden звільнити від відповідальності; zivilrechtliche ~ цивільно-правова відповідальність.

Haftungsausschluß *m* виключення відповідальності.

Haftungsausschlußklausel *f* клаузула про виключення відповідальності, застереження про виключення відповідальності.

Haftungsbefreiung *f* звільнення від відповідальності; \diamond ~ des Gutachters звільнення експерта від матеріальної відповідальності за неправильний висновок.

Haftungsbefreiungsnorm *f* норма права, яка звільняє від відповідальності.

Haftungsbescheid *m* повідомлення про відповідальність (за несвоєчасну сплату податків).

Haftungsbeschränkung *f* обмеження відповідальності.

Haftungsbeschränkungsverfahren *n* провадження (в суді) про обмеження відповідальності.

Haftungsfrist *f* гарантійний термін.

Haftungsgenossenschaft *f* товариство засноване на порукі.

Haftungsgrenze *f* межа відповідальності.

Haftungshöchstbetrag *m* максимальна сума відповідальності.

haftungspflichtig *adj* відповідальний, що несе відповідальність.

Haftungsrecht *n* зобов'язальне право.

Haftungsübernahme *f* гарантія.

Haftverbüßung *f* відбування ув'язнення.

Haftverschonung *f* звільнення від укладення (напр. за станом здоров'я).

Haftverschonungskautiön *f* надання застави з метою звільнення з-під арешту.

Haftvollzug *m* відбування арешту.

Haftzeit *f* термін утримання під вартою.

Haftzweck *m* мета арешту.

Hakenleiter *m* 1) (пожежні) сходи з гаками; 2) штурмова драбина.

Halbbruder *m* зведений брат.

Halbpacht *f* іспольщина, оренда наспіл.

Halbschwester *f* зведена сестра.

Halbtagsarbeit *f* робота при неповному робочому дні.

Halbtagsbeschäftigung *f* робота при неповному робочому дні.

Halbwaise *f* наполовину сирота (без батька чи без матері).

Halsabschneider *m*, розм. лихвар.

Halsgericht *n*, іст. кримінальний суд (за злочинами, що караються стратою, в Німеччині в середні віки).

Halsgerichtsordnung *f*, іст. звід кримінальних і кримінально-процесуальних законів.

Halsprozeß *m*, іст. кримінальний процес.

Halsstrafe *f*, іст. смертний вирок.

Halbarkeit *f* збереження, стійкість; \diamond ~ der Spur стійкість сліду.

Halbbarkeitsdauer *f* термін придатності.

Halter *m* власник, утримувач (напр. цінних паперів); \diamond ~ eines Kraftfahrzeuges власник автомобіля; ~ von Tieren господар тварин, власник тварин.

Halteverbot *n* заборона зупинятися (для машин).

Haltezeit *f* простою (в роботі), час простою.

Haltlosigkeit *f* 1) нестійкість; 2) безпідставність, необґрунтованість; \diamond ~ im persönlichen Leben побутова розбещеність; ~ im persönlichen Leben ~ клопотання про скасування рішення, що вступило в силу.

Haltung *f* 1) дотримання, збереження; 2) відношення, позиція; 3) самовладання; 4) ведення (конторських книг); 5) зміст (напр. худоби); 6) стійкість; 7) положення, стан (напр. рита); \diamond moralische ~ des Täters моральний стан злочинця.

Hammelsprung *m* порядок голосування в парламенті, що полягає в тому, що депутати входять до зали засідань в залежності від займаної позиції по питанню, що винесене на дебати; \diamond ~ abstimmen голосувати "баранячим стрибком".

Hammerabdruck *m* слід ударів молотком, сліди молотка.

Hamsterei *f* мешочнічство, укривання продуктів (зі спекулятивною метою).

Hamsterer *m* приховувач продуктів, спекулянт.

Hand *f* 1) рука; 2) рука, почерк; \diamond ~ an sich legen накласти на себе руки, покінчити життя самогубством; an ~ geben вручати, довіряти; auf eigene ~ на свою відповідальність, на свій ризик; aus erster ~ перших рук; aus freier ~ на власний розсуд; aus freier ~ verkaufen продавати без посередника; aus zweiter ~ з інших рук; beglaubigte ~ засвідчений підпис, завірений підпис; in die öffentliche ~ überführen націоналізувати; öffentliche ~ органи державної влади, державний бюджет.

Handabdruck *m* відбиток долоні.

Handakte *f* 1) документи, які не відображені в актах розслідування (*напр. донесення інформатора*); 2) копії важливих документів справи, які залишаються у прокурора, копії важливих документів справи, які залишаються у адвоката.

Handänderung *f* перехід земельної власності до іншого власника.

Handarbeit *f* ручна праця, ручна робота.

Handbrief *m* власноручного листа, автограф.

Handeindruck *m* втиснутий слід долоні, об'ємний слід долоні.

Handeisgerichtsbarkeit *f* юрисдикція комерційних суден.

Handeisgesetzgebung *f* торговельне законодавство.

Handel *m* 1) торгівля; 2) торговельна угода, торгова операція; \diamond auswärtiger ~ зовнішня торгівля; genossenschaftlicher ~ кооперативна торгівля; einen ~ abmachen укласти угоду, здійснювати операцію; einen ~ abschließen укласти угоду, здійснювати операцію; einen ~ eingehen укласти угоду, здійснювати операцію; einen ~ machen укласти угоду, здійснювати операцію; einen ~ rückgängig machen анулювати угоду; ~ treiben торгувати, вести торгівлю; privater ~ приватна торгівля; rechtswidriger ~ незаконна торгівля; schwarzer ~ торгівля на "чорному ринку"; staatlicher ~ державна торгівля; unbefugter ~ mit Gift недозволена торгівля отруйними речовинами; volkseigener ~ народне торговельне підприємство (*колиш. НДР*); zwischenstaatlicher ~ міждержавна торгівля; illegaler Waffen- und Nuklear~ незаконна торгівля зброєю і радіоактивними матеріалами.

Handelskonferenz der Vereinten Nationen конференція ООН з торгівлі та розвитку, ЮНКТАД.

Handels- und Gewerbefreiheit *f* свобода заняття торгівлею і промислом.

Handels- und Schiffsvertrag *m* договір про торгівлю і судноплавство.

Handels- und Zahlungsabkommen *n* угода про торгівлю і платежах.

Händler *pl, розм.* сварки, чвари, розбрат.

Handeln *n* дія, вчинок; \diamond ~ auf Befehl дію за наказом; ~ auf eigene Gefahr дію на власний ризик; ~ gegen ein Gesetz протизаконний вчинок; absichtliches умисна дія; bewußt fahrlässiges ~ злочинно недбала дія; böswilliges ~ зловмисна дія; eigenmächtiges ~ самовільна дія; einheitliches verbrecherisches ~ єдиний злочин; einiges ~ єдина дія; gemeinsames ~ спільні дії; gesetzmäßiges ~

законні дії; konkludentes ~ конклюдентні дії (*дії, що свідчать про деякі, які формально не виражені наміри*); politisches ~ політична активність; polizeiliches ~ поліцейська дія; schlüssiges ~ конклюдентна дія, волевиявлення у формі дії; verantwortungsloses ~ безвідповідальна дія, безвідповідальна поведінка.

Handelsabkommen *n* торговельна угода.

Handelsagent *m* повірений торгової фірми, торговий агент.

Handelsangelegenheit *f* судова справа з приводу торгового спору.

Handelsarbitrage *f* арбітраж по торговим конфліктах.

Handelsattache *m* торговий аташе.

Handelsbeauftragte *m* повірений торгової фірми, торговий агент.

Handelsbefugnis *n* право на ведення торгівлі.

Handelsbeirat *m* громадська рада при організації торгівлі.

Handelsberechtigung *f* право вести торгівлю.

Handelsbeschränkungen *pl* торговельні обмеження, обмеження торгівлі.

Handelsbevollmächtigte *m* уповноважений фірми.

Handelsbeziehungen *pl* торгові відношення.

Handelsblockade *f* торгова блокада.

Handelsboykott *m* торговельний бойкот.

Handelsbrauch *m* торговий звичай, узанс, торгова традиція.

Handelsbücher *pl* торгові книги.

Handelsbürgschaft *f* торгова порука.

Handelseffekten *pl* котируються на біржі цінні папери.

Handelserlös *m* торгова виручка.

Handelsertrag *m* дохід від торгівлі, дохід від торговельної діяльності.

handelsfähig реалізований, продаваний.

Handelsfaktor *m* торговий посередник.

Handelsfixkauf *m* купівля на строк.

Handelsfreiheit *f* свобода торгівлі

Handelsfreiheiten *pl* торгові привілеї.

Handelsgemeinkosten *pl* торгові накладні витрати.

Handelsgenossenschaft *f* торговий кооператив, торговельне товариство; \diamond bäuerliche ~Gefahr дію на власний ризик; ~ gegen ein Gesetz протизаконний вчинок; absichtliches ~ умисна дія; bewußt fahrlässiges ~ злочинно недбала дія; böswilliges ~ зловмисна дія; eigenmächtiges ~ самовільна дія; einheitliches verbrecherisches ~ єдиний злочин; einiges ~ єдина дія; gemeinsames ~

~ спільні дії; *gesetzmäßiges* ~ законні дії; *konkludentes* ~ конклюдентні дії (*дії, що свідчать про деякі, які формально не виражені наміри*); *politisches* ~ політична активність; *polizeiliches* ~ поліцейська дія; *schlüssiges* ~ конклюдентна дія; ~ волевиявлення у формі дії; *verantwortungsloses* ~ безвідповідальна дія, безвідповідальна поведінка.

Handelsabkommen *n* торговельна угода. **Handelsagent** *m* повірений торговельної фірми, торговий агент

Handelsangelegenheit *f* судова справа з приводу торгового спору

Handelsarbitrage *f* арбітраж по торговим конфліктах

Handelsattache *m* торговий аташе

Handelsbeauftragte *m* повірений торговельної фірми, торговий агент

Handelsbefugnis *n* право на ведення торгівлі

Handelsbeirat *m* громадська рада при організації торгівлі

Handelsberechtigung *f* право вести торгівлю

Handelsbeschränkungen *pl* торговельні обмеження, обмеження торгівлі

Handelsbevollmächtigte *m* уповноважений фірми

Handelsbeziehungen *pl* торгові відношення

Handelsblockade *f* торгова блокада

Handelsboykott *m* торговельний бойкот

Handelsbrauch *m* торговий звичай, узанс, торгова традиція

Handelsbücher *pl* торгові книги

Handelsbürgschaft *f* торгова порука

Handelseffekten *pl* котируються на біржі цінні папери

Handelsertlös *m* торгова виручка

Handelsertrag *m* дохід від торгівлі, дохід від торговельної діяльності

handelsfähig *adj* реалізований, продаваний

Handelsfaktor *m* торговий посередник

Handelsfixkauf *m* купівля на строк

Handelsfreiheit *f* свобода торгівлі

Handelsfreiheiten *pl* торгові привілеї

Handelsgemeinkosten *pl* торгові накладні витрати

Handelsgenossenschaft *f* торговий кооператив, торговельне товариство; \diamond *bäuerliche* ~ селянський торговий кооператив (*кооп. НДР*)

Handelsgericht *n* комерційний суд, суд по торгових справах

Handelsgerichtsbarkeit *f* юрисдикція комерційних судів, підсудність по торговому праву

Handelsgeschäft *n* торговельна угода; \diamond *absolutes* ~ абсолютна торговельна угода, об'єктивна торговельна угода; *akzessorisches* ~ допоміжна торговельна угода; *beiderseitiges* ~ двостороння торговельна угода; *relatives* ~ відносна торговельна угода, суб'єктивна торговельна угода

Handelsgesellschaft *f* торгове акціонерне товариство, торговельне товариство; \diamond *offene* ~ відкрите торгове товариство

Handelsgesetz *n* закон про торгівлю

Handelsgewerbe *n* торговий промисел, торгівля

Handelsgewöhnheitsrecht *n* звичайне торгове право

Handelsgrundgeschäft *n* основна торговельна угода

Handelskammer *f* 1) торгова палата; 2) відділення суду для розбору торговельних суперечок

Handelskauf *m* угода купівлі-продажу (*предметом якої є товар або цінний папір і при якій хоча б один з партнерів спеціалізується на торгових операціях*), купівля-продаж

Handelskettenspanne *f* різниця між ціною виробництва і кінцевою ціною продажу

Handelsklasse *f* категорія (*харчових*) товарів

Handelsklausel *f* торгові застереження, торгова формула

Handelskonsul *m* комерційний консул

Handelskonvention *f* торгова конвенція

Handelskredit *m* комерційний кредит, торговий кредит

Handelskreditbrief *m* торговий акредитив (*оплата проти відвантажувальних документів*)

Handelskrieg *m* конкуренція через ринок збуту, торгова війна

Handelsmakler *m* торговий маклер, торговий посередник

Handelsmarke *f* торговий знак, торгова марка, товарний знак

Handelsmarkengesetz *n* закон про торгові знаки

Handelsmonopol *n* торгова монополія, монополія на торгівлю

Handelspartner *m* 1) партнер по торговельних угодах, компаньйон; 2) контрагент по торговельних угодах

Handelspatent *n* торговий патент

Handelspfand *n* застава по торговій угоді

Handelspolizei *f* торгова поліція

Handelsprovisorium *n* тимчасова торговельна угода

Handelsrat *m* 1) торговий радник; 2) рада у справах торгівлі

Handelsrecht *n* торгове право, комерційне право

handelsrechtlich *adj* торгово-правовий

Handelsregeln *pl* торгові умови; ◇ internationale ~ міжнародні форми торгових умов (*встановлені Міжнародною торговою палатою*)

Handelsregister *n* торговий реєстр, реєстр торговельних фірм

Handelsregisterauszug *m* виписка з торгового реєстру

Handelsrestriktion *f* обмеження в торгівлі

Handelsrichter *m* суддя по торгових справах, суддя комерційного суду

Handelssache *f* судова справа з приводу торгового спору

Handelsschiedsgerichtsbarkeit *f* підвідомчість торговому арбітражу

Handelsschiffahrtsgesetzbuch *n* Кодекс торговельного мореплавства

Handelsschranken *pl* торгові обмеження, обмеження в торгівлі

Handelsschuld *f* торговий борг, комерційний борг

Handelsschutzgesetz *n*, *icm.* закон про охорону зовнішньої торгівлі (*колиш. НДР*)

Handelssenat *m*, *avstr.* судова колегія у комерційних справах

Handelssperre *f* торгова блокада, ембарго

Handelsverbot *n* заборона торгівлі

Handelsverein *m* торговельне об'єднання, торговий союз

Handelsvereinbarung *f* торговельну угоду

Handelsvereinigung *f* торговельне об'єднання, торговий союз

Handelsverhandlungen *pl* торгові переговори

Handelsvermittlung *f* торгове посередництво

Handelsvertrag *m* торговельний договір

Handelsvertragsländer *pl* країни, пов'язані торговельним договором

Handelsvertreter *m* 1) торговий представник, торгпред; 2) представник торгової фірми, повірений торговельної фірми

Handelsvertreterrecht *n* правові норми, що регулюють діяльність торгового представника

Handelsvertretervertrag *m* договір про діяльність торгового представника

Handelsvertretung *f* торгове представництво, торгпредство

Handelsvorrecht *n* торговий привілей

Handelzoll *m* торговельне мито

Handflächenabdruck *m* відбиток долоні; ◇ unvollständiger ~ неповний відбиток долоні

Handflächenabdruckgerät *n* пристосування для зняття відбитка долоні

Handgeld *n* завдаток

Handhabung *f* застосування, користування; ◇ ~ der Gesetze застосування законів, ~ des Rechts застосування норм права

Handkauf *m* покупка з одночасним отриманням товару (*напр. придбання транспортних квитків, використання торгових автоматів*)

Handlager *m* складське приміщення (*для короткострокового зберігання товарів*)

Händlergeschäft *n* біржова угода на придбання цінних паперів

Handling *n*, *англ.* захоплення пристосування

Handlung *f* 1) дія; 2) вчинок, діяння; 3) торгова справа, торгівля; ◇ ~ frei im Grunde дія особи, яка умисно призвела себе до стану сп'яніння; durch Not gebotene ~ дія, викликана необхідністю; einmalige ~ одноразова дія; einzelrichterliche ~ одноосібна дія судді; exhibitionistische ~ злочин, що виражається в оголенні статевих органів в громадському місці; fahrlässig begangene ~ дія, вчинена з необережності; fahrlässige ~ дія, вчинена з необережності; fortgesetzte ~ триваюча дія; gemeingefährliche ~ загальнонебезпечна дія; geringfügige ~ малозначне діяння; geschäftsähnliche ~ дія, схожа з операцією, квазіугода; gesellschaftsgefährliche ~ суспільно небезпечне діяння; gesellschaftswidrige ~ антигромадське діяння; gesetzlich vorgesehene ~ дія, передбачена законом; gesetzwidrige ~ протиправна дія; hochverräterische ~ зрадницьке діяння; homosexuelle ~ гомосексуальна дія; im eine strafbare ~ vorwerfen дорікати у вчиненні кримінального діяння; konkludente ~ конклюдентна дія, волевиявлення у формі дії; kriminelle ~ злочинна дія; öffentliche unzüchtige ~ розпусна дія, що здійснюється в громадському місці; persönliche ~ дія особистого характеру; perverse ~ перекручена дія; präventive ~ дія превентивного характеру; rechtsgeschäftliche ~ дія, що має ознаки угоди; rechtswidrige ~ протиправне діяння; schädliche ~ шкідливий вчинок; schlüssige ~ конклюдентна дія; волевиявлення у формі дії; schuldhaft ~ винне діяння; sexuelle ~ сексуальна дія; sittenwidrige ~ аморальний вчинок; staatsfeindliche ~ антидержавна дія; strafbare ~ кримінальне діяння; tatbestandsmäßige ~ діяння, відповідне складу злочину; unerlaubte ~ недозволена дія, делікт, правопорушення; ungebührliche ~ неналежне діяння; ungesetzliche ~ незаконна дія, незаконне діяння; unmenschliche ~ нелюдська дія; unrechtmäßige ~ неправомірна дія; unrichtige ~ неправильна дія;

unvertretbare ~ дія, яка не може бути передана третій особі; unzuchtige ~ розпусна дія; verbrecherische ~ злочинне діяння; verbrecherische ~ протиправна дія, шкідництво; vertretbare ~ дія, яка може бути доручена третій особі; völkerrechtswidrige ~ дія, що суперечить міжнародному праву; von einer strafbaren ~ abhalten утримувати від вчинення кримінального діяння; vorbereitende ~ дія, спрямована на підготовку до злочину; vorsätzliche ~ умисна дія; zu einer ~ bestimmen схилити до проступку; zu einer sexuellen ~ mißbrauchen схилити протиправним способом до скоєння статевого акту; zurechenbare ~ осудна дія особи

Handlungen *pl* дії; ◇ geschlechtsverkehrsähnliche ~ сексуальні дії (крім статевого акту)

Handlungsalternative *f* альтернатива дії; ◇ objektive ~ об'єктивна альтернатива дії; subjektive ~ суб'єктивна альтернатива дії

Handlungsart *f* спосіб дії

Handlungsbefugnis *n* повноваження на вчинення дій

Handlungsbegriff *m* поняття дії

Handlungsbereitschaft *f* готовність до здійснення дії

Handlungsbevollmächtigte *m* уповноважений торговельного підприємства

Handlungsbewertung *f* оцінка дії

Handlungseinheit *f* ідеальна сукупність злочинів

handlungsfähig *adj* дієздатний

Handlungsfähigkeit *f* дієздатність; ◇ beschränkte ~ обмежена дієздатність; mangelnde ~ недостатня дієздатність, неповна дієздатність; prozessuale ~ процесуальна дієздатність; unbeschränkte ~ необмежена дієздатність; völkerrechtliche ~ міжнародно-правова дієздатність; volle ~ повна дієздатність; zivilrechtliche ~ цивільно-правова дієздатність

Handlungsfreiheit *f* свобода дій

Handlungshaftung *f* відповідальність за діяння

Handlungslehre *f* вчення про злочинне діяння; ◇ finale ~ фінальне вчення про діяння, "фінальна" теорія діяння

Handlungswille *f* воля до дії

Handwerkerproduktionsgenossenschaft *f* ремісничий виробничий кооператив

Handwerkervereinigung *f* об'єднання ремісників

Handwerksgericht *n* цеховий суд

Handwerksinnung *f* об'єднання самостійних ремісників

Handwerkskammer *f* ремісничі палата (*представницький орган ремісників*)

Handwerkskarte *f* посвідчення на право займатися певним промислом

Handwerksordnung *f* положення про промисли

Handwerksproduktionsgenossenschaft *f* ремісничий кооператив, ремісничі артілі (*колиш НДР*)

Handwerksrecht *n* сукупність норм, що регулюють діяльність ремісників

Handwerksteuer *f* податок на ремісників

Handzeichen *n* 1) підняття рук (*при голосуванні*); 2) власноручний підпис; ◇ beglaubigtes ~ засвідчений підпис; notariell beglaubigtes ~ підпис, завірений нотаріусом

Hang *m* схильність, потяг, розташування; ◇ ~ zu einer Straftat схильність до вчинення кримінально караного діяння; verbrecherischer ~ злочинний потяг

Hangar *m, f*

1) ангар навіс, крите приміщення на пристані

Hangtäter *m* 1) звичний злочинець; 2) злочинець, який діє на основі "звичного" потягу

Hangtäterprognose *f* прогноз щодо поведінки людини схильного до злочину

Hangverbrecher *m* 1) звичний злочинець; 2) злочинець, який діє на основі "звичного" потягу

Hanse *f, icm*

Ганзейський союз, Ганза

Hansebund *m, icm*

Ганзейський союз

Heimarbeitsgesetz *n* закон про захист надомних, працівників, закон про захист ремісників, закон про захист працівників кустарних промислів

Harmonisierung *f* гармонізація; ◇ ~ der Vergütungssysteme гармонізація систем оплати праці

Harmonized Commodity Description and Coding System (HS) *n, angl*

Гармонізована система опису та кодування товарів (*ГС*)

Härte *f* жорстокість, суворість; ◇ ~ der Strafe суворість покарання; unbillige ~ несправедлива суворість

Härteausgleich *m* виплата разової грошової допомоги жертві війни, виплата разової грошової допомоги особі, яка опинилася у важкому матеріальному становищі

Härteklausel bei Ehescheidung *f* обмовка, що дозволяє розірвати шлюб при прояві жорстокості одного з подружжя

Hasardspiel *n* азартна гра

Haßgefühl *n* почуття ненависті

Hassmotiv *n* ненависть як мотив злочину

Häufigkeit *f* частота, частотність; ◇ ~ der Straftaten частота злочинів, частота скоєння злочинів; ~ des Arbeitsplatzwechsels частота зміни місця роботи

Häufigkeitskriminalität *f* злочинність в місцях скоєння великої кількості (приїхали з різних місць) людей

Häufung *f* збіг (напр. позовів), додавання (покарань); ◇ ~ der Klagegründe збіг підстав позову, збіг мотивів позову; ~ von Freiheitsstrafe und Geldstrafe додавання покарань у вигляді позбавлення волі і штрафу

Hauptbelastungszeuge *m* головний свідок звинувачення, головний свідок звинувачення

Hauptberuf *m* головна робота, основна професія

Hauptbeweis *m* головний доказ, основний доказ

Hauptbuch *n* головна книга (бухгалтерського обліку)

Hauptbuchhalter *m* головний бухгалтер

Hauptbuchhalterverordnung *f* положення про права та обов'язки головних бухгалтерів

Hauptbuchkonten *pl* рахунки Головної книги, рахунки, включені в Головну книгу

Hauptdiagonale einer Verflechtungstabelle *f* головна діагональ, основна таблиця діагоналі переплетення головна діагональ таблиці міжгалузевого балансу

Haupteinkommensbezieher *m* основний одержувач доходу

Hauptentschädigung *f* компенсація відшкодування основної частини збитку, нанесеного майну

Haupterbe *m* основний спадкоємець

Haupterwerbsquelle *f* основне джерело доходу, основне джерело заробітку

Hauptfeststellung *f* 1) встановлення головного факту; 2) встановлення єдиної ціни (напр. на земельні ділянки)

Hauptforschungszentrum für Leitung und Information *n* головний науково-дослідний центр з управління та інформації

Hauptfrage *f* питання про винність підсудного, поставлене перед присяжними засідателями

Hauptfunktion *f* основна функція

Hauptfürsorgestelle *f* централізована державна установа, яка керує забезпеченням інвалідів війни та праці

Hauptgeschworene *m* старшина присяжних засідателів

Hauptgläubiger *m* основний кредитор, найбільший кредитор

Hauptintervent *m* третя особа в цивільному процесі з самостійним позовною вимогою

Hauptintervention *f* вступ до цивільного процесу третьої особи з самостійною позовною вимогою

Hauptklage *f* основний позов

Hauptkläger *m* основний позивач

Hauptkriegsverbrecher *pl* головні військові злочинці

Hauptkriegsverbrecherprozeß *m* процес проти головних військових злочинців

Hauptleistungspflicht *f* обов'язок головного боржника в двосторонньому договорі

Hauptmieter *m* основний наймач

Hauptname *m* прізвище (сім'ї)

Hauptpächter *m* основний орендар

Hauptpartei *f* основна сторона в цивільному процесі

Hauptpatent *n* основний патент

Hauptprobleme bei der Kriminalitätsbekämpfung *pl* головні проблеми в боротьбі зі злочинністю

Hauptsache *f* головний предмет спору, головний предмет цивільного позову

Hauptsacheklage *f* основний речовий позов, що вимагає забезпечення виконання пред'явлених вимог шляхом накладення арешту на майно

Hauptschöffe *m* старшина шеффенів

Hauptschuld *f* основна вина

Hauptschuldige *m* основний винуватець, головний винуватець

Hauptschuldner *m* основний боржник, головний боржник, початковий боржник (при поруці)

Hauptspur *f* основний слід

Hauptstrafe *f* основна міра покарання; ◇ als ~ androhen передбачати у вигляді основної міри покарання

Haupttat *f* основний злочин

Haupttatbestand *m* основний склад злочину

Haupttäter *m* головний виконавець злочину

Hauptteilhaber *m* основний компаньйон

Haupttrend *m* основна тенденція

Hauptuntersuchungsbogen *m* основна анкета досліджень

Haupturheber *m* головний призвідник, головний винуватець (злочину)

Hauptveranlagung *f* 1) основний розподіл податків; 2) основна сума податків

Hauptverantwortung *f* основна відповідальність

Hauptverfahren *n* розгляд кримінальної справи судом; ◇ ~ erster Instanz розгляд кримінальної справи судом першої інстанції

Hauptverhandlung *f* судовий розгляд; ◇ ~ in Abwesenheit des Angeklagten судовий розгляд у відсутність обвинуваченого

Hauptverhandlungsprotokoll *n* протокол судового розгляду
Hauptverhandlungstermin *m* строк судового розгляду
Hauptvermächtisnehmer *m* головний легатарій
Hauptversammlung der Aktionäre *f* загальні збори акціонерів
Hauptversammlungsbeschluß *m* рішення загальних зборів акціонерів
Hauptvertreter *m* головний представник
Hauptverwaltung *f* головне управління
Hauptvollmacht *f* основна довіреність, головна довіреність
Hauptvorhaben *n* основний проект
Hauptweg *m* головний напрям, головна дорога; \diamond ~ der Untersuchung головний напрям розслідування
Hauptwohnsitz *m* місце постійного проживання
Hauptzeuge *m* основний свідок, головний свідок
Hauptzollamt *n* Головне митне управління
Haus *n* 1) будинок, будівля, будова; 2) дім, домашнє вогнище, господарство, сімейство; 3) рід, династія; 4) палата, парламент; \diamond ~ der Gemeinden (*палата громад парламенту Великобританії*); ~ der Lords палата лордів (*парламенту Великобританії*); ~ und Taschengeld гроші по соціальному страхуванню, що виплачуються застрахованій особі під час перебування її в лікарні (*колиш. НДР*); königliches ~ королівська династія; öffentliches ~ публічний будинок
Haus-Haus-Verkehr *m* пункт у договорі страхування “від дверей до дверей”, пункт про постачання в контракті “від дверей до дверей”
Hausangehörigen *pl* домашні, домочадці
Hausarbeitstag *m* день для робіт по будинку (*оплачений вільний день, що надається щомісяця працюючим жінкам, НДР*)
Hausarrest *m* домашній арешт
Hausarzt *m* сімейний лікар
Hausbank *m* фірмовий банк; банк, що обслуговує фірму
Hausbeschau *f* огляд з метою виявлення в поставленому товарі прихованих дефектів (*після його прийняття*)
Hausbesitz *m* домоволодіння
Hausbesitzer *m* домовласник
Hausbesorgervertrag *m* договір, укладений портьє
Hausbewohner *m* мешканець, житель, мешканець будинку

Hausdieb *m* домашній злодій
Hausdiebstahl *m* домашня крадіжка
Hausbrief *m* купча фортеця на будинок
Hausbuch *n* домова книга
Hausdieb *m* домашній злодій
Hausdiebstahl *m* домашня крадіжка
Hausdurchsuchung *f* домашній обшук, обшук у квартирі
Hauseigentümer *m* домовласник
Hauseinbruch *m* проникнення в будинок із злочинною метою, проникнення в житло зі злочинною метою
Hausfrieden *m* недоторканність житла; \diamond den ~ brechen порушувати недоторканність житла; den ~ stören порушувати недоторканність житла
Hausfriedensbruch *m* порушення недоторканності житла; \diamond schwerer ~ кваліфіковане порушення недоторканності житла
Hausfriedensstörung *f* порушення недоторканності житла
Hausgeld *n* допомога за рахунок соціального страхування на час перебування в лікувальному закладі
Hausgemeinschaft *f* колектив мешканців; 2) співтовариство
Hausgenossen *pl* 1) члени сім’ї; 2) сусіди по квартирі, сусіди по будинку
Hausgerät *n* предмети домашнього вжитку, домашня обстановка
Hausgewerbe *n* кустарний промисел, кустарництво
Hausgewerbetreibende *m* кустар, надомник (*що має не більше двох найманих робітників*)
Haushalt *m* бюджет; \diamond ~ der Frau 1) бюджет дружини; 2) окреме господарство дружини; ~ der Gemeinde бюджету муніципального освіти бюджету громади; den ~ verabschieden бюджет прийняти, затверджувати бюджет
Haushaltsaufschläge *pl* бюджетні націнки
Haushaltsausgaben *pl* 1) видатки державного бюджету; 2) витрати домашнього господарства, витрати сім’ї
Haushaltsausschuß *m* бюджетна комісія
Haushaltsberatung *f* обговорення бюджету
Haushaltsbesteuerung *f* оподаткування сукупного домашнього майна
Haushaltsbcwilligung *f* затвердження бюджету
Haushaltsbuch *n* “книга економії” (*колиш. НДР*)
Haushaltsdebatte *f* дебати про державний бюджет

Haushaltsdirektive *f* директива міністерства фінансів щодо перспективного бюджетного планування (*колиш. НДР*)

Haushaltsdisziplin *f* бюджетно-фінансова дисципліна

Haushaltsfreibetrag *m* неоподатковуваний мінімум доходів, що отримується самотніми особами

Haushaltsführung *f* ведення господарства; \diamond ~ der Ehegatten ведення подружжям домашнього господарства спільно

Haushaltsgeld *n* гроші на домашні витрати, гроші на господарські витрати

Haushaltsgesetz *n* закон про бюджет

Haushaltsgesetzgebung *f* бюджетне законодавство

Haushaltsmittelsberechtigte *m* розпорядник кредитів

Haushaltsorganisation *f* бюджетна організація (*колиш. НДР*)

Haushaltsplan *m* фінансовий план

Haushaltsplan-Ist *n* виконаний бюджет

Haushaltsplan-Soll *n* поточний бюджет

Haushaltsposition *f* стаття бюджету

Haushaltsposten *m* стаття бюджету

Haushaltsrecht *n* бюджетне право

Haushaltsüberschreitung *f* перевиконання бюджету

Haushaltsüberschuß *m* бюджетні надлишки, перевищення бюджетних доходів над витратами

Haushaltsübersicht *f* бюджетний кошторис

Haushaltsunfall *m* нещасний випадок в побуті

Haushaltsvergleich *m* бюджетний аналіз

Haushaltsversicherung *f* страхування домашнього майна

Haushaltsvollstreckung *f* бюджетна дисципліна (*порядок її дотримання*)

Haushaltsvollstreckungsverfahren *n* бюджетне виконавче провадження

hausieren *vi* торгувати рознос

Hausierschein *m* патент на торгівлю рознос

Hausmiete *f* плата за найм будинку

Hausordnung *f* 1) правила проживання в житловому будинку; 2) правила внутрішнього розпорядку установи

Hausrat *m* предмети домашнього вжитку, домашня обстановка

Hausratsentschädigung *f* відшкодування збитків від втрати домашньої обстановки і предметів домашнього ужитку

Hausratsteilung *f* розділ домашнього майна

Hausratversicherung *f* страхування домашнього майна; \diamond verbundene ~ змішане страхування домашнього майна

Hausrecht *n* право на недоторканність житла, право повного і безперешкодного використання своєї квартири, право повного і безперешкодного використання свого службового і торгового приміщення

Hausse *f* найвищий рівень біржового курсу

Haussebewegung *f* тенденція на підвищення біржового курсу

Hausseklausel *f* застереження про підвищення ціни (*з метою компенсації збитків*)

haussen *vi* грати на підвищення

Hausservitut *n* право користування будинком, що належить іншій особі

Haussepekulation *f*, *бірж.* гра на підвищення

Haussier *m* біржовий торговець, який грає на підвищення курсу цінних паперів, “бик

haussieren *vi*, *бірж.* грати на підвищення

Haussuchung *f* обшук (*в квартирі*); \diamond eine ~ vornehmen проводити обшук (*в квартирі*)

Haussuchungsbefehl *m* 1) ухвала про проведення обшуку; 2) ухвала на обшук

Haustürgeschäft *n* угода, укладена “на ходу” (*напр. біля воріт будинку, на вулиці, біля місця роботи*)

Hausturlaub *m* відпустка (*для відпочинку після хвороби або після пологів*)

Hausvater *m* 1) глава сімейства, господар будинку; 2) *іст.* завідувач господарською частиною в’язниці

Hausvertrauensmann *m* довірена особа (*одного*) будинку, уповноважений з дому (*колиш. НДР*)

Hausverwaltung *f* будинкоуправління

Hauswirt *m* власник будинку, який здає квартири в оренду

Hauswirtschaft *f* домашнє господарство; \diamond individuelle ~ селянське господарство; persönliche ~ особисте господарство, індивідуальне господарство, підсобне господарство

Havarie *f* аварія; \diamond mit ~ з урахуванням аварії (*при страхуванні*)

Havariebearbeitung *f* розслідування аварії

havarieberechtigt *adj* право на відшкодування збитків від аварії

Havariebond *m* аварійна підписка, аварійний бонд (*письмове зобов’язання одержувача врятованого вантажу в разі загальної аварії про сплату внеску на диспауш*)

Havarieeinschuß *m* аварійний внесок

Havarieklausel *f* застереження про аварії

Havariekommission *f* комісія з розслідування аварії

Havarierevers *m* аварійна підписка, аварійний бонд (*письмове зобов’язання одержувача*)

врятованого вантажу в разі загальної аварії про сплату внеску на диспанш)

Haverei *f* аварія

Heeresflucht *f* дезертирство, книга, grosbux

Hebel *m, pl* важелі (*вливи*); \diamond ökonomische ~ економічні важелі

heben *vt* стягувати, збирати (*напр. податки, мита*)

Hebesatz *m* ставка податку

Hedgeschäfts *f* хедж, операція хеджування (*строкова угода, укладена для страхування від можливого падіння цін*)

Heeresflucht *f* дезертирство

Hegegemeinschaft *f* об'єднання осіб, що мають право на полювання

hehlen *vt* приховувати майно, здобуте злочинним шляхом

Hehler *m* маскування майна, здобутого злочинним шляхом; \diamond ~ von Diebesgut маскування краденого

Hehlerei *f* приховування майна, здобутого злочинним шляхом; \diamond ~ begehen вкривати, приховувати; fahrlässige ~ приховування майна, здобутого злочинним шляхом з необережності; gewerbsmäßige ~ приховування майна, здобутого злочинним шляхом, у вигляді промислу

Hehlerpreis *m* винагорода укривателю майна, здобутого злочинним шляхом

Heil *n* благо, добробут

Heiligkeit *f* священність; \diamond ~ der Verträge священна недоторканність договорів

Heilmittelwerbung *f* реклама ліків; \diamond unerlaubte ~ незаконна реклама ліків

Heilung *f* 1) одужання, зцілення, одужання; 2) лікування; \diamond ~ fehlerhafter Rechtsgeschäfte виправлення помилково здійснених операцій; ~ fehlerhafter Verwaltungsakte виправлення помилкового акту органів управління

Heilverfahren *n* лікування, яке страхувальник може вимагати від застрахованої особи з метою відновлення працездатності, втраченої в результаті нещасного випадку, хвороби

Heim *n* 1) (*батьківський*) будинок; 2) гуртожиток; 3) притулок; \diamond in ein ~ geben віддавати (*дитину*) в притулок

Heimarbeiter *m* ремісник, що працює один, ремісник, працює спільно з членами сім'ї

Heimarbeitsgesetz *n* закон про кустарний промисел

Heimat *m* Батьківщина, Вітчизна

Heimatantragung *f* приписка судна

Heimathaberechtigung *f* право громадянства

Heimathafen *m* порт приписки судна; \diamond ~ als Gerichtsstand порт приписки судна як місце підсудності

Heimatlose *m, австр., швейц.* особа без громадянства "аполід", "апатрид"

Heimatlosigkeit *f, австр., швейц.* безгромадянство

Heimatrecht *n, австр., швейц.* право громадянства; \diamond das ~ erwerben отримувати права громадянства; das ~ verleihen надавати права громадянства; das ~ Zusagen надавати права громадянства; des ~s berauben позбавляти прав громадянства

Heimatschein *m, австр., швейц.* посвідчення про громадянство, посвідчення про місце народження

Heimatsrecht *n* право громадянства

Heimatstaat *m* 1) Вітчизна, Батьківщина; 2) держава прапора корабля

Heimatzettel *m* наклеїтка про належність до (*будь-я*) країни

heimatzuständig *adj* підсудний суду Батьківщини

Heimatzuständigkeit *f* підсудність суду Батьківщини

Heimbeförderung *f* репатріація

Heimberufung *f* відгук (*дипломатичного представника*)

Heimcomputer *m* домашній комп'ютер

Heimerziehung *f* виховання в дитячому будинку; \diamond ~ für Jugendliche виховання в будинку для неповнолітніх

Heimfall des Lehens *m, іст.* повернення феодалу маєтку (*в разі смерті васала*)

Heimfailanspruch *m* домагання на зворотне отримання (*виморочного майна*)

Heimfallrecht *n* 1) право держави на виморочне майно; 2) право власника на зворотне отримання майна (*земельної ділянки*)

Heimfracht *f* вантаж, взятий судном на зворотному шляху

Heimkehrer *m* повернувся на батьківщину, репатріант

Heimkehrwillige *m* бажаючий репатріюватися, репатріант

heimlos *adj* бездомний, безпритульний

Heimstätte *f* 1) житло, дах; 2) ділянка землі з житловими будівлями, ділянка землі з промисловими будівлями

Heimsuchung *f* (*кваліфіковане*) порушення недоторканності житла

heimtückisch *adj* підступний, віроломний, зрадницький; \diamond ~es Töten підступне вбивство

Heimwehdelikte *pl* делікти, що є проявом ностальгії

Heirat *m* шлюб, одруження, одруження, заміжжя; ♦ eine ~ eingehen одружитися, вийти заміж

Heiraten *n* одруження, заміжжя

Heiratsabsicht *f* намір вступити в шлюб

Heiratsalter *n* шлюбний вік

Heiratsangebot *n* пропозиція взяти шлюб

Heiratsantrag *m* пропозиція взяти шлюб

Heiratsbeihilfe *f* допомога при одруженні

Heiratsbetrüger *m* шлюбний аферист

Heiratsbewilligung *f* згода на вступ у шлюб, дозвіл на вступ у шлюб

Heiratsbuch *n* книга реєстрації шлюбів

Heiratsbüro *n* (приватна) установа для шлюбного посередництва

Heiratserlaubnis *n* обманна обіцянка вступити в шлюб (зроблена в корисливих цілях)

Heiratsfähigkeit *f* здатність вступати в шлюб

Heiratsgut *n* шлюбне майно, придане (нареченої)

Heiratsinstitut *n* (приватна) установа для шлюбного посередництва

Heiratskonsens *m* дозвіл на вступ у шлюб (напр. для військовослужбовців)

Heiratskontrakt *m* шлюбний договір

Heiratsregister *n* реєстр шлюбів

Heiratsschein *m* свідоцтво про шлюб

Heiratsschwindel *m* обманна обіцянка вступити в шлюб (зроблена в корисних цілях)

Heiratsschwindler *m* шлюбний аферист

Heiratsurkunde *m* свідоцтво про шлюб

Heiratsversprechen *n* обіцянка взяти шлюб

Heiratsvertrag *m* шлюбний договір

Heiratszeugnis *n* свідоцтво про шлюб

Held *m* герой; ♦ ~ der Arbeit герой праці (кол. НДР)

Helfer *m* помічник; ♦ mit ~ und Beistandsfunktion des Verteidigers функція адвоката надання допомоги і сприяння

Helfershelfer *m* спільник, пособник

Hellfeldstatistik *f* статистика відомих соціальних фактів (напр. злочинності)

Helm *m* шолом, каска; ♦ Stahl ~ сталевий шолом, сталева каска

Hemmung *f* затримка, утруднення, перешкода; ♦ das ~ der Verjährung зупинення перебігу строку давності; ~ des Strafvollzuges зупинення виконання покарання; ~ einer Frist зупинення перебігу строку; moralische ~ перешкода морального порядку

Henker *m* кат

Henkerherrschaft *f* терор

Henkermacht *f* терор

herabdrücken *vt* збивати, знижувати (напр. ціну)

herabsetzen *vt* 1) знижувати, зменшувати (напр. ціну, норму), скорочувати (напр. зарплату); 2) знижувати (посади); 3) принижувати, дискредитувати

herabsetzen *vi* принижувати, дискредитувати

Herabsetzung 1) зниження, зниження (напр. ціни, норми), скорочення (напр. заробітної плати); 2) приниження, применшення (гідності), дискредитування; 3) пониження (в посаді, званні); ♦ ~ der Zurechnungsfähigkeit зменшення осудності; ♦ ~ des Arbeitslohnes скорочення заробітної плати; ♦ ~ des Wahlalters зниження вікового виборчого цензу

Herabsetzungsklage *f* позов про зменшення (претензії, вимоги)

Herabwürdigung *f* приниження, применшення (гідності), дискредитування; ♦ ~ ausländischer Persönlichkeiten образ гідності представників іноземних держав; ~ des Staates und seiner Symbole дискредитування держави і її символів

Heranwachsende *m* людина у віці від 18 до 21 року

Heranziehung *f* залучення; ♦ ~ der Strafgefangenen zur gesellschaftlich nützlichen Arbeit залучення ув'язнених до суспільно-корисної праці; ~ der Vergleichsunterschrift отримання підпису для порівняння; ~ einer Sache an das Bezirksgericht прийняття справи до свого виробництва окружним судом; ~ zur Steuer накладення податку; ~ zur Verantwortung притягнення до відповідальності; ~ zur Zahlung вимога платежу

Heraufsetzung *f* підвищення (напр. ціни), збільшення (напр. витрат)

Herausarbeitung *f* розробка; ♦ ~ der wissenschaftlichen Grundsätze der Verantwortlichkeit розробка наукових основ відповідальності

Herausfindung *f* виявлення (напр. відбитків пальців); ♦ ~ von Tatortfingerabdrücken aus einer Sammlung виявлення в дактилоскопічній картотеці відбитків пальців, ідентичні отриманим на місці злочину

Herausforderung zum Zweikampf *ficm.* виклик на дуель

Herausgabe *f* 1) видача; 2) випуск, видання; 3) перенесення речі власнику за рахунок особи, яка взяла речі для тимчасового користування; ♦ ~ des eingebrachten Gutes повернення приданого; ~ des Kindes видача дитини третьою особою; ~ von Sachen видача речей; ~ von Urkunden видача документів

Herausgabeanspruch *m* право вимагати видачі речі

Herausgabeklage *f* 1) позов про витребування майна, виндикаційний позов; 2) позов про вилучення дитини у батьків, позов про вилучення дитини у осіб, які батьків їх батьків

Herausgabepflicht *f* 1) обов'язок видачі; 2) обов'язок видавати (*twip*)

Herausgabeverlangen *n* вимога видачі

Herausgabezwang *m* примус до видачі

herausgeben *vt* 1) видавати, проводити видачу; 2) видавати, випускати (*twip*)

herausstehlen *vt* викрасти, незаконно вилучити (*напр. зі справи*)

herbeibringen *vt* приводити (*напр. докази*)

herbeiführen *vt* спричинити, заподіювати

Herbeiführung *f* спричинення, привнесення, створення; ◇ ~ einer Gemeingefahr заподіяння загальної небезпеки; ~ einer Überschwemmung створення повені; ~ eines Brandes спричинення пожежі; ~ eines Erfolges досягнення (*злочинного*) результату; ~ schwerer Folgen заподіяння тяжких наслідків

Herbeischaffung *f* надання (*документів*), доведення (*доказів*); ◇ ~ von Beweisen приведення доказів

Hereingabe *f* застава репортних цінних паперів

hereingeben *vt* видача позичок під заставу репортних цінних паперів

Hereinnahme *f* видача позику під заставу репортних коштовних паперів

hereinnehmen *vt* купувати репортні коштовні папери

Hergang *m* хід подій, перебіг подій; ◇ den ~ der Tat rekonstruieren відтворювати картину злочину

Herkommen *n* 1) походження; 2) звичай, традиції; ◇ nach altem ~ Herkommen за традицією; von ~ Herkommen за походженням

Herkunft *f* походження; ◇ ~ des Schreibers походження особи, почерк якої досліджується; klassenmäßige ~ des Täters, класове походження злочинця; soziale ~ соціальне походження

Herkunftsangabe *f* дані про походження

Herkunftshinweis *m* довідка про походження

Heroin *n* героїн

Heroinsucht *f* пристрасть до вживання героїну

Heroisierung *f* героїзація; ◇ ~ von Verbrechen героїзація злочинів

herrenlos *adj* безхазяйний, незатребуваний

Herrschaft *f* панування, влада; ◇ ~ ausüben панувати, здійснювати панування

Herrschaftsanspruch *m* претензія на панування
Herrschaftsinstrument *n* знаряддя влади

herrschend *adj* панівний; ◇ ~e Verhaltensnorm панівна норма поведінки

Herrschaft *f* жадоба влади, владолюбство

Hersteller *m* виготовлювач

Herstellerhaftung *f* відповідальність виробника (*за виріб*)

Herstellerland *n* країна-продуцент, країна-виробник

Herstellung *f* виробництво, виготовлення; 2) встановлення, відновлення (*напр. злагоди*); ◇ ~ des ehelichen Lebens відновлення спільного подружнього життя; ~ von Abgüssen виготовлення зліпків

Herstellungsklage *f* позов про поновлення спільного подружнього життя

Herstellungskosten *pl* витрати виробництва

Herstellungslizenz *f* ліцензія на виробництво

Herstellungspatent *n* патент на спосіб отримання

Herstellungsschwierigkeiten *pl* труднощі відновлення (*тексту документа*)

Herstellungstheorie *f* теорія, згідно якої за всі недоліки виробу відповідальність несе виробник

Herstellungsverbot *n* заборона виробництва ◇ ~ von Atomwaffen заборона виробництва атомної зброї

Herstellungsvertrag *m* договір про виготовлення

Herumtreiber *m* волоцюга

Hervorrufen des Tatentschlusses *n* збурення до наміру вчинити злочин

heterosexuell *adj* гетеросексуальний

Hetzaktion *f* провокаційний виступ, провокаційна дія, провокація

Hetze *f* підбурювання, нацьковування, ворожа агітація

Hetze *f* агітація, спрямована проти основ державного ладу, антидержавна агітація

hetzen *vt* труїти, нацьковувати, вести антидержавну агітацію

Hetzer *m* від підбурювач, провокатор

Hetzerei *f* підбурювання, нацьковування

Hetzflugblatt *n* провокаційна листівка, провокаційна листівка, що підбурює

Hetzkampagne *f* провокаційна кампанія, цькування

Hetzpropaganda *f* злісна пропаганда, пропаганда ворожнечі

Hetzschrift *m* провокаційна листівка, підбурювальна листівка

Hetzsender *m* радіостанція, що веде провокаційні передачі; радіостанція, що веде підбурювальні передачі

Hetztaetigkeit *f* провокаційна діяльність, провокація, цькування

Heuer *f* 1) наймання суднової команди; 2) зарплата суднової команди; 3) фрахт судна; 4) наймання, оренда

Heuerbaas *m* посередник для вербування суднової команди

Heuerbruch *m* порушення договору про найм суднової команди

Heuerling *m* 1) орендар земельної ділянки, відробляє оренду власною працею; 2) поденник

Heuerlingsvertrag *m* договір оренди земельної ділянки

Heuermann *m* 1) орендар земельної ділянки, відробляє оренду власною працею; 2) поденник

Heuerschein *m* посвідчення про найм на судно

Heuerverhaeltnis *n* трудові відношення між судновласником і членами екіпажу

Heuervertrag *m* договір про найм суднової команди, контракт по найму суднової команди, трудовий договір члена суднової команди

Heustocksonde *f* зонд для протикання сіна (*при обшукі*), шуп для протикання сіна (*при обшукі*)

Hexenjagd *f* “полювання на відьм” (*цькування інакомислячих*)

Hexogen *n* гексоген, циклон (*вибухова речовина*)

Handelsgericht *n* комерційний суд, суд з торгових спорів

Haeflingshilfegesetz *n* закон про допомогу ув'язненим

Hieb *m* удар

Hiebspur *f* слід удару

Hiebverletzung *f* рубана рана

Hiebwaaffe *f* рубає зброю

Hierarchie *f* ієрархія; ◇ ~ der Motive ієрархія мотивів

hierarehisch *adj* ієрархічний; ◇ ~ Rangordnung ієрархічна драбина

Hieve *f* вантаж, укладений в строп і складається з декількох вантажних місць

hieven *vt* вибирати, піднімати, вантажити вантаж, укладений в строп (*за допомогою лебідки*)

Hijacker *m* 1) грабіжник, вуличний грабіжник, розбійник; 2) викрадач літака

Hilfe *f* 1) допомога, підтримка, сприяння; 2) посібник; 3) помічник; 4) працівник,

фахівець; ◇ ~ in Seenot допомогу потерпілим на морі (*згідно Лондонської конвенції 1960*); befugte ~ допомога, що надається уповноваженою на це особою; допомога, що надається уповноваженою на це організацією; materielle ~ матеріальна підтримка; mit ~ des Abdrucks ueberfuehren викривати за допомогою відбитка, впізнавати за допомогою відбитка (*напр. руки, пальців*); unterlassene aeztliche ~ ненадання лікарської допомоги; verweigerte ~ bei Not ненадання допомоги в біді

Hilfeleistung *f* надання допомоги; ◇ ~ zum Selbstmord пособництво самогубству; unterlassene ~ ненадання допомоги

Hilfeleistungsvertrag *m* вид договору взаємодопомоги

Hilfestellung *f* страховка, страхова сума

Hilflosigkeit *f* безпорадність

Hilfsabkommen *n* угоду про взаємодопомогу

Hilfsantrag *m* клопотання, що подається на випадок залишення головного клопотання без наслідків

Hilfsbeamte *m* допоміжний чиновник; ◇ ~ der Staatsanwaltschaft допоміжний чиновник прокуратури

hilfsbeduerftig *adj* потребує (*матеріальної*) допомоги

Hilfsbeduerftigkeit *f* необхідність у наданні (*матеріальної*) допомоги

Hilfsbuecher *pl* допоміжні книги бухгалтерського обліку

Hilfsfonds *pl* фонди для надання матеріальної допомоги нужденним

Hilfsfrage *f* допоміжне питання (*для уточнення*)

Hilfshandelsgeeschaeft *n* допоміжна операція торгового підприємства

Hilfslohn *m* заробітна плата працівників, безпосередньо не беруть участь у виробничому процесі

Hilfsmaefnahme *f* захід з надання допомоги ◇ ~ in die Wege leiten вживати заходів з надання допомоги

Hilfsmittel *n* допоміжний засіб; ◇ ~ der Faelschung засіб, використаний при підробці; ~ der Schriftvergleichung пристосування для порівняння почерків

Hilfsperson *f* допоміжна особа, пособник

Hilfsquellen *pl* ресурси; ◇ natuerliche ~ Hilfsquellen природні ресурси; oertliche ~ місцеві ресурси

Hilfsrichter *m* допоміжний суддя, особа, тимчасово допущена до виконання обов'язків судді

Hilfsschöffe *m* допоміжний засідатель, особа, тимчасово допущене до виконання обов'язків засідателя.

Hilfstatbestand *m* допоміжний склад злочину.

Hilfsverpflichtung *f* акцесорне зобов'язання.

Hilfsvertrag *m* договір про допомогу.

hindern *vt* перешкоджати, заважати, ускладнювати.

Hindernis *n* перешкода, утруднення.

Hindernisbereiten *pl* створення перешкод; ◇ ~ im Straßenverkehr створення перешкод для вуличного руху.

Hinderungsmittel *n* засіб, що перешкоджає здійсненню злочину

Hinduismus *m* індуїзм.

hinfällig *adj* неспроможний, марний, необґрунтований (*напр. про доводи*); ◇ ~ werden втрачати силу (*про документ, про доказ*).

Hinfälligkeit *f* неспроможність, безпідставність, необґрунтованість (*напр. доводи*); ◇ ~ der Klage необґрунтованість скарги.

Hingehörigkeit *f* приналежність, місце народження, місце приписки, місце проживання.

Hingeschiedene *m* покійний.

Hinnahme *f* (вимушена) згода, примирення.

hinrichten *vt* стратити.

Hinrichtung *f* смертна кара.

hinter verschlossenen Türen за зачиненими дверима.

Hinterbliebene *m* близький родич померлого, член сім'ї померлого; ◇ ~nfürsorge допомогу сім'ї померлого; ~nprauschalbetrag загальна податкова пільга для близьких родичів померлого; ~nrente пенсія в разі втрати годувальника; ~nversicherung страхування на випадок втрати годувальника; mit ~n Versorgung забезпечення близьких родичів померлого службовця, забезпечення близьких родичів померлого чиновника.

hinterbringen *vt* доносити.

Hinterbringer *m* пліткарь, донощик.

Hinterbringerin *f* пліткарка, донощиця.

Hinterbringung *f* донос.

hintergehen *vt* зловживати довірою.

Hinterhalt *m* засідка.

Hinterhaltsoperation *f* операція з пристроєм засідки.

hinterlassen *vt* 1) залишати (*відбитки пальців*); 2) передавати у спадок, заповідати.

Hinterlassenschaft *f* спадщина, спадкове майно; ◇ ~ der Eltern спадщина, залишена батьками.

Hinterlassung *f* передача у спадщину.

hinterlegen *vt* здавати на зберігання, вносити в депозит.

Hinterleger *m* депонент, депозитор; ◇ ~ bei Klageerzwingung здача на зберігання з метою примусового забезпечення позову; ~ der Ratifikationsurkunden депонування ратифікаційних грамот; ~ einer Sicherheit внесення застави; ~ von Geld депонування грошей; ~ von Vermögenswerten здача на зберігання майнових цінностей.

Hinterlegungsbezugnis *n* право здачі на зберігання.

Hinterlegungsdarlehen *n* прийнята на зберігання позика.

Hinterlegungs fonds *pl* закладене рухоме майно.

Hinterlegungsordnung *f* порядок прийняття на зберігання, правила внесення та зберігання застави.

Hinterlegungsvertrag *m* договір зберігання.

Hintermann *m* індосант, жирант.

hinterstellig *adj* недоплачений.

hinterziehen *vt* присвоювати (*напр. гроші*), ухилятися від сплати (*напр. податків*).

Hinterziehung *f* (злісний) неплатіж, ухилення від платежів (*податків, мит тощо*), присвоєння (*напр. грошей*), шахрайство; ◇ ~ von Steuern злісна несплата податків.

Hinterziehungszinsen *pl* відсотки, нараховані за несвоєчасну сплату податків.

Hinweis *m* вказівка, посилання, натяк; ◇ ~ auf belastendes Material посилання на матеріал, обтяжуючий злочин; ~ der Staatsanwaltschaft вказівка прокуратури установі на допущене правопорушення, вказівка прокуратури підприємству на допущене правопорушення (*колиш. НДР*).

Hinweise *m* ознаки, вказівки; ◇ delikttypische ~ ознаки, що не типові для злочину.

Hinweispflicht *f* обов'язок давати вказівки, обов'язок вказувати; ◇ ~ des Gerichts обов'язок суду вказувати (*напр. підсудному на право оскарження вироку*).

Hinweisung *f* вказівка, посилання, натяк.

Hinzufügung *f* доповнення, додавання; ◇ handschriftliche ~ рукописне додавання до тексту, дописка (*вид підробки*).

Hinzurechnung *f* зарахування (*до рахунку*).

Hirnblutung *f* мозковий крововилив, крововилив у мозок.

Hirnschrifttypen *pl* види почерку в залежності від стану кори головного мозку, типи почерку в залежності від стану кори головного мозку.

Handelsorganisation *f* державна організація торгівлі, підприємство державної торгівлі (*у НДР*) торгова організація.

Hinterlegungsordnung *f* правила про внесення в депозит і зберігання депонованих сум, правила зберігання депонованих сум.

Hinterlegung 1) здача на зберігання, внесення у депозит, депонування; 2) надання банків.

Hobbock *m* (бляшані або картонні) прямокутні коробки (для фарб, жирів та ін.).

Hochbedarf *m* інтенсивний попит.

Hochbetrieb *m* 1) напружена робота; 2) година пік.

Hochfinanz *f* фінансова аристократія.

hochmöglichst *adv* за найвищим курсом, за найвищою ціною.

hochprofessionell *adj* високопрофесійний.

hochrangig *adj* високопоставлений, вищий, високого рангу (напр. чиновник).

Hochschulbauförderungsgesetz *n* закон про сприяння будівництву вищих шкіл.

Hochschulrahmengesetz *n* закон про загальні принципи організації вищої школи.

Hochschulrecht *n* сукупність норм, що регулюють завдання, організацію та діяльність вищої школи.

Hochschulzulassungsrecht *n* право допуску до вищого навчального закладу.

Hochschutzzoll *m* високе протекційне мито.

höchst *adv* найвищий, найбільший; \diamond ~es Strafmass вища міра покарання.

Hochstapelei *f* афера, шахрайство.

Hochstapler *m* аферист, шахрай.

Höchstausmass *n* верхня межа.

Höchstbetragssicherungshypothek *f* максимальна забезпечена іпотека.

Höchstgehalt *m* найвищий оклад, максимальний оклад, найвища заробітна плата (службовця).

Höchstgrenze *f* верхня межа, вищий розмір; \diamond ~des Einkommens максимально допустимий дохід; gesetzliche ~ der Strafe верхня межа покарання, передбачена законом; steuerfreie ~ вищий розмір доходу, що не підлягає податковому обкладанню.

Höchstlohn *m* максимальна заробітна плата.

Höchstmass *n* верхня межа.

Höchststrafe *f* вища міра покарання.

Höchstwertprinzip *m* принцип оцінки активів підприємства не вище зазначеного заздалегідь вартісного ліміту.

hochtreiben *vt* роздувати (ціни).

Hochverrat *m* державна зрада.

Hochverräter *m* державний зрадник.

hochverräterisch *adj* зрадницький.

Hochwasserzuschlag *m* надбавка до фрахту при паводку.

Hochzinspolitik *f* політика високого позичкового відсотка (може здійснюватися з метою зменшення сукупного попиту).

Höferecht *n* право на успадкування селянського двору.

Hofgericht *n*, іст. суд феодала.

Höflichkeit *f* ввічливість; \diamond internationale ~ міжнародна ввічливість.

Höflichkeitsbesuch *m*, дуп. візит ввічливості.

Höhe *f* величина, розмір; \diamond ~ der Klage розмір позову, ціна позову; \diamond ~ des Anspruchs розмір вимог.

Hohe See *f* екстериторіальні води, відкрите море.

hohe Sterblichkeit *f* висока смертність, високий рівень смертності.

Hoheit *f* верховна влада, панування, суверенітет.

hoheitlich *adj* суверенний.

Hoheitsakt *m* акт державної влади, суверенний акт; \diamond völkerrechtlicher ~ міжнародно-правовий акт державної влади.

Hoheitsaufgaben *pl* завдання публічної влади (протилежні приватно-правовим завданням).

Hoheitsgebiet *n* державна територія, територія суверенної держави; \diamond ~ ohne Selbstregierung державна територія без права на самоврядування.

Hoheitsgewalt *f* верховна рада; \diamond staatliche ~ державна влада, влада суверенної держави.

Hoheitsgewässer *pl* територіальні води.

Hoheitsrecht *n* суверенне право (держави); \diamond territoriales ~ територіальне верховенство, територіальний суверенітет.

Hoheitsträger *m* представник державної влади.

Hoheitsverhältnisse *pl* суверенні ставлення.

Hoheitsverwaltung *f* державне управління (Австрія).

Hoheitszeichen *n* символ державного суверенітету (напр. прапор).

Hoher Staatsgerichtshof *m* вищий державний суд землі.

Höhere Gewalt *f* непереборна сила; \diamond der Fall ~т ~ випадок непереборної сили.

Höhere-Gewalt-Vorbehalt *m* застереження про непереборну силу.

Höherstufung *f* підвищення; \diamond gesetzliche ~ von Ämtern підвищення службовців на посаді на підставі закону.

Höherversicherung *f* страхові суми, додаткове страхування з метою підвищення пенсії.

Höker *m* дрібний торговець.

Holding *f* холдингова компанія (компанія, що володіє більшою частиною акцій або паїв

інших підприємств і управляє ними), холдинг-компанія, холдинг.

Holdinggesellschaft *f* холдингова компанія (компанія, що володіє більшою частиною акцій або паїв інших компаній і керує ними), холдинг-компанія, холдинг.

Holocaust 1) катастрофа; 2) голокост.

holographieren *vt* писати власноруч (напр. заповіт).

holographisch *adj* власноручний.

Holographon *n* власноруч написаний документ, власноруч написаний заповіт.

Holschuld *f* борг, який стягується за місцем проживання, борг, який і стягується за місцем знаходження офісу, зобов'язання, що виконується за місцем перебування боржника.

Holzdieb *m* самовільний порубник лісу.

Holzdiebstahl *m* крадіжка лісу, самовільна порубка лісу.

Holzeinschlag *m* вирубка лісу; \diamond ungesetzlicher ~ незаконна порубка лісу.

Holzfrevel *m* самовільна порубка лісу.

Holzrecht *n* право порубки лісу.

Homosexualität *f* гомосексуалізм.

Homosexuelle *m* гомосексуаліст.

Homosexuellenregister *m* картотека на гомосексуалістів.

Honorant *m* акцептант-поручитель «за честь» (особа, за яку акцептант вчинив платіж).

Honorar *n* гонорар; \diamond ~ ein ~ bekommen отримувати гонорар; ein ~ vereinbaren домовлятися про гонорар; ein ~ zahlen платити гонорар.

Honoraranspruch *m* претензії на гонорар.

Honorarkonsul *m* почесний консул.

Honorarprofessor *m* почесний професор.

Honorarvorschuß *m* завдаток у рахунок гонорару, аванс в рахунок гонорару.

Honorierung *f* 1) сплата, платіж (напр. за векселем), акцепт; 2) сплата гонорару, виплата гонорару; 3) відшкодування збитків.

honoris causa *лат.* за заслуги, на знак поваги.

Hortung *f* накопичення (золотодевізних резервів).

Hortungskauf *m* від закупка з метою створення запасів.

Hospital *n* шпиталь, лазарет, лікарня.

Hospitalschwester *f* медична сестра.

Hospiz *n* хоспіс.

hot money *англ.* гарячі гроші (капітали, часто переміщуються з країни в країну в пошуках більш високого доходу).

Hotelmeldeschein *m* довідка про прописку в готелі.

House *англ.* палата.

House of Commons *англ.* Палата общин (нижня палата парламенту Великобританії).

House of Lords *англ.* Палата лордів (верхня палата парламенту Великобританії).

Hubwagen *m* візок з вантажопідйомним пристосуванням.

Huckepacktransport *m* контрейлерні перевезення.

Huckepackverfahren *n* система контрейлерних перевезень.

Huckepackverkehr *m* контрейлерні перевезення.

Hülsenuntersuchung *f* (криміналістичне) дослідження гільзи.

Hülsenvergleich *m* порівняння гільз.

human Capital *англ.* людський капітал, людський фактор (трудові ресурси, включаючи накопичені знання, освіту, досвід).

Humanismus *m* гуманізм.

Humanität *f* гуманність, людяність.

Humanitätsverbrechen *n* злочин проти людства.

Hund *m* собака; \diamond ~ auf den ~ kommen *розм.* зубожіти, занепасти, (морально) опуститися; ein herrenloser ~ бездомна собака; j-n auf den ~ bringen *розм.* розорити, довести до злиднів; scharfer ~ *розм.* суворий суддя.

Fährtenhund *m* службово-розшукова собака.

Hundeeinsatz *m* участь службово-розшукової собаки (напр. в затриманні злочинця).

Hundeführer *m* провідник службово-розшукової собаки.

Hundertsatz *m* відсоток, процентний вміст.

Hundesteuer *f* податок за утримання собак.

Hunger-Kriminalität *f* злочинність на підставі голоду.

Hungerstreik *m* голодування (здійснена в знак протесту).

Hungerstreikerklärung *f* оголошення голодування.

Hurerei *f* проституція.

Hüter *m* хранитель, сторож, страж; \diamond ~ der Gesetzlichkeit страж законності (напр. про прокура).

Hymne *f* гімн (символ суверенітету).

Hypothek *f* 1) іпотека, застава нерухомого майна; 2) іпотека, заставні; \diamond eine ~ aufnehmen брати іпотечну позику; ~ löschen погасити іпотечний борг, анулювати іпотечний борг; ablösbare ~ погашається іпотека, анулюється іпотека; mit einer ~ belasten закладати майно під іпотеку, обтяжувати майно іпотекою; tilgungsfähige ~ погашається іпотека, анулюється іпотека; unkündbare ~ безстрокова іпотека.

Hypbank, Hypothekenbank *f* іпотечний банк.

Hypnose *f* гіпноз.

Hypothekablösung *f* погашення іпотечної позики.

Hypothek Anforderung *f* іпотечна вимога.

Hypothekar *m* іпотекоутримувач, кредитор за заставною.

Hypothekendarlehen *n* іпотечна позика, позичка під нерухоме майно.

Hypothekargut *n* іпотечне майно.

Hypothekarkredit *m* іпотечний кредит.

Hypothekarlebensversicherung *f* страхування життя, при якому страхова сума призначена для погашення іпотечної позики.

Hypothek-Kreditversicherung *f* страхування іпотечних кредитів.

Hypothekenbrief *m* іпотечний акт, акт про реєстрацію іпотеки в земельному кадастрі.

Hypothekenbuch *n* іпотечна книга, заставна книга.

Hypothekeneintragung *f* іпотечна запис, запис в іпотечну книгу.

Hypothekengeschäfte *pl* іпотечний бізнес, операції з видачі іпотечних позик.

Hypothekengläubiger *m* іпотекоутримувач, кредитор за заставною.

Hypothekenhaftung *f* відповідальність за іпотекою.

Hypothekenlöschung *f* погашення іпотеки.

I

Idealkonkurrenz *f* ідеальна сукупність злочинів.

Ideenkonferenz *f* метод віднесення оцінки.

«**Identi-Kit**» *англ.* система «АЙДЕНТИ-КИТ» (монтування фоторобота).

Identi-Kit-Verfahren *n* метод ідентифікації за системою «АЙДЕНТИ-КИТ».

Identifikation *f* ідентифікація, ототожнення, встановлення тотожності (*особистості*), впізнання (*об'єкта або особистості*).

Identifikationsnummer *f* ідентифікаційний номер PIN; \diamond persönliche ~ персональний ідентифікаційний номер, ПІН.

identifizieren *vt* ідентифікувати, ототожнювати, встановлювати тотожність (*особистості*), впізнавати (*об'єкт або особистість*).

Identifizierung *f* ідентифікація, ототожнення, встановлення тотожності (*особистості*), впізнання (*об'єкта або особистості*); \diamond ~ durchführen встановлювати тотожність, впізнавати; ~ eines Toten визнання особи померлого; ~ von Leichenteilen ідентифі-

кація частин трупа; ~ von Ohrenabdrücken ідентифікація за відбитками вушної раковини; ~ von Personen ідентифікація особи; ~ vornehmen встановлювати тотожність, впізнавати; kriminalistische ~ криміналістична ідентифікація.

Identifizierungsarbeit *f* робота з ідентифікації.

Identifizierungsmerkmal *n* ідентифікаційна ознака.

Identifizierungsprobleme *pl* проблеми ідентифікації.

Identifizierungsverfahren *n* 1) метод ідентифікації; 2) (*процесуальна*) процедура впізнання.

Identität *f* ідентичність; \diamond ~ der Person ідентичність особистості, тотожність особистості, особисті дані; ~ der Tat ідентичність злочину; die ~ feststellen встановлювати ідентичність; absolute ~ повна ідентичність, повний збіг; Änderung der persönlichen ~ зміна особистих даних (*свідка в рамках програми захисту свідків*).

Identitätsausweis *m, австр.* посвідчення особи (*документ*).

Identitätsbescheinigung *f* підтвердження ідентичності (*особистості*).

Identitätsbeweis *m* 1) доказ ідентичності (*особистості*), доказ тотожності (*особистості*); 2) доказ достовірності (*документа*).

Identitätsfeststellung *f* встановлення ідентичності.

Identitätsirrtum *m* помилка в ототожненні (*особистості*).

Identitätsmerkmal *n* ідентифікаційна ознака.

Identitätsnachweis *m* обґрунтування ідентичності, доказування ідентичності.

Identitätssicherung *f* заходи щодо забезпечення ідентичності.

Identitätsüberprüfung *f* перевірка ідентичності, повторна перевірка ідентичності.

Ideologie *f* ідеологія.

ideologisch *adj* ідеологічний; \diamond ~ es Rüstzeug ідеологічна зброя.

idle money *англ.* невикористовувані грошові ресурси, тезавривані грошові ресурси.

in Konkurs в стадії конкурсу (*по неспроможності боржника*).

illegal *adj* 1) нелегальний, підпільний; 2) незаконний, протизаконний; \diamond ~ leben жити на нелегальному становищі, перебувати на нелегальному становищі; ~e Prostitution нелегальна проституція; ~er Zugriff несанкціонований доступ (*напр. до бази даних*).

Illegalität *f* 1) нелегальне становище; 2) незаконність, протизаконність.

illegitim *adj* незаконний, протизаконний, невідомий законом; ◇ ~es Kind незаконнонароджена дитина, байстрюк.

Illegitimität *f* незаконність, протизаконність.

im *v*; ◇ ~ *eigentlichen Sinne* в прямому сенсі, в прямому значенні; ~ *engeren Sinne* у вузькому сенсі; ~ *entgegengesetzten Fall(e)* у протилежному випадку; ~ *entgegengesetzten Sinne* у зворотному сенсі; ~ *Geist des Dialogs* в дусі діалогу; ~ *herkömmlichen Sinne* в звичайному сенсі слова; ~ *landläufigen Sinne* в загальноприйнятому сенсі; ~ *Sterbefall* у разі смерті; ~ *strengsten Sinne des Wortes* в буквальному сенсі слова; ~ *vorliegenden Fall* у даному випадку; ~ *wahrsten Sinne des Wortes* у повному розумінні слова, в істинному розумінні слова; ~ *weiteren Sinne* в широкому сенсі; ~ *weiteren Umfange nehmen* розуміти в широкому значенні, узагальнювати; ◇ ~ *zusagenden Fall* в разі згоди.

Image *n* імідж; ◇ *politisches* ~ політичний імідж; ~ *der Firma* імідж фірми.

imbezill *adj* імбецильний, недоумкуватий.

Imbezillität *f* імбецильність, недоумство.

Immaterialgüterrecht *n* немайнове суб'єктивне право (*напр. право на ім'я*).

Immaterialschaden *m* моральний збиток.

Immediateingabe *f* 1) заява, подана безпосередньо у вищу інстанцію; 2) *іст.* прохання на найвище ім'я.

Immediatgesuch *n* 1) заява, подана безпосередньо у вищу інстанцію; 2) *іст.* прохання на найвище ім'я.

Immigrant *m* іммігрант.

Immigration *f* імміграція.

Immission *f* 1) порушення чужого володіння; 2) шкідливий вплив на навколишнє середовище.

Immissionsgrenzwert *m* порогова оцінка забруднення навколишнього середовища, максимально допустимі межі забруднення навколишнього середовища.

Immissionsschutz *m* охорона навколишнього середовища від шкідливого впливу (*диму, газу, промислових стічних вод*); ◇ *öffentlich-rechtlicher* ~ публічно-правова охорона навколишнього середовища.

Immissionsschutzbeauftragte *m* особа, яка зобов'язана приймати заходи з охорони навколишнього середовища від шкідливого впливу.

Immissionsschutzgesetz *n* закон про охорону навколишнього середовища від шкідливого впливу.

Immissionsschutzrecht *n* право охорони навколишнього середовища від шкідливого

впливу, право захисту навколишнього середовища від шкідливого впливу.

immobil *adj* нерухомий.

Immobilienbeschlagnahme *f* накладення арешту на нерухоме майно.

Immobilienbesitz *n* володіння нерухомим майном.

Immobilienexekution *f* звертання стягнення на нерухоме майно.

Immobilienkredit *m* кредит під нерухоме майно.

Immobilienkreditinstitut *n* іпотечний банк.

Immobilienvermögen *n* нерухоме майно, нерухомість.

Immobilienverpfändung *f* заставу нерухомого майна.

Immobilienversicherung *f* страхування нерухомого майна.

Immobilienvollstreckung *f* звернення стягнення на нерухоме майно.

Immobilienzwangsvollstreckung *f* примусове виконання рішення про вилучення нерухомого майна.

Immobilien *pl* нерухоме майно, нерухомість.

Immobilienhandel *m* торгівля нерухомим майном, торгівля нерухомістю.

Immobilienmakler *m* маклер, що займається купівлею-продажем нерухомості.

Immobiliensteuer *f* податок на нерухоме майно, податок на нерухомість.

Immunität *f* імунітет, недоторканність; ◇ ~ *aufheben* скасовувати імунітет; ~ *des Abgeordneten* недоторканність депутата, депутатська недоторканність; ~ *genießen* користуватися недоторканністю; ~ *gewähren* забезпечувати недоторканність; *diplomatische* ~ дипломатичний імунітет; *parlamentarische* ~ парламентський імунітет; *persönliche* ~ особистий імунітет.

Immunitätsrecht *n* право на недоторканність.

Immutabilitätsprinzip *n* принцип незмінюваності, згідно з яким після відкриття судового засідання прокурор не може взяти звинувачення назад (*або змінити його*).

Imparität *f* нерівність (*напр. розбіжність між сумами доходів і витрат у балансі*).

implizieren *vt* включати, мати на увазі, припускати, містити в собі.

Import *m* ввезення, імпорт; ◇ *bedingt zollfreier* ~ умовно-безмитне ввезення.

Importabstimmungsprotokoll *n* річний протокол про вироблений імпорт, складений підприємством, що звітує зовнішньоторгівельній організації (*колиш. НДР*).

Importattest *n* підтвердження необхідності імпорту, що видається балансовими органами.

Importe *pl* імпортовані товари.

Importgeschäft *n* імпортна операція.

Importhandelsspanne *f* негативне сальдо торгового балансу (що виникає, напр. в результаті незапланованого збільшення імпорту).

Importkapazität *f* імпортні можливості.

Importkontrolle *f* контроль над імпортом.

Importlizenz *f* імпортна ліцензія, дозвіл на ввезення.

Importneigung *f* схильність до імпорту.

Importquote *f* імпортна квота.

Importrestriktion *f* обмеження імпорту.

Importsteuer *f* податок на імпортовані товари.

Importüberhang *m* пасивний торговельний баланс (перевищення імпорту над експортом).

Importüberschuß *m* пасивний торговельний баланс (перевищення імпорту над експортом).

Importvertrag *m* договір на ввезення, контракт на ввезення.

Importzoll *m* імпортне мито, ввізне мито.

Improvisationskunst *f* мистецтво імпровізації.

Impulshandlung *f* імпульсивна дія.

Impulsivität *f* імпульсивність (поведінки).

Impulsivtäter імпульсивний злочинець.

Imputation *f* помилкове звинувачення, помилкове ставлення.

imputieren помилково звинувачувати, (без підстав) ставити у вину.

imputiert *adj* оцінний.

in *v*; \diamond ~ *Ansehung* беручи до уваги, маючи на увазі, відносно; ~ *bleiben* залишитися в; ~ *bond angl.* безмитно, але під митним контролем; ~ *bulk angl.* цілком, все разом; *contumaciam lat.* заочно, за неявкою (в суд); ~ *dispute angl.* відмітка в коносаменті про розбіжності між відправником і перевізником щодо кількості вантажу; ~ *dubio pro geo lat.* у разі сумніву справа вирішується на користь обвинуваченого; ~ *Drittländern* у третіх країнах, країнах не членах ЄС; ~ *facto lat.* насправді, фактично; ~ *flagranti lat.* на місці злочину; ~ *flagranti ertappen* застати когось на місці злочину, застати когось на гарячому; ~ *full angl.* тверда сума фрахту (незалежно від кількості і об'єму вантажу при перевезенні машин і устаткування); ~ *Hypnose versetzen* загипнотизувати; ~ *integrum restituieren lat.* повністю відновити в правах; ~ *keinem Falle* ні в

якому разі; ~ *landläufigem Sinne* у загальноприйнятому сенсі; ~ *nomine lat.* від імені, ім'ям, за дорученням; ~ *persona lat.* особисто; ~ *pleno lat.* у повномускладі; *der ~ Rede stehende Fall* справа в питанні, даний випадок, обговорюваний випадок; ~ *saldo buchl.* в залишку; ~ *saldo bleiben* залишитися належним, залишитися у боргу; ~ *statu quo ict.* в незмінному стані, у стані статус-кво; ~ *statu quo ante lat.* в колишньому стані; ~ *suspensio lat.* в стані невизначеності, призупинений у дії; ~ *zivil* в штатському, в цивільному одязі; ~ *Vollmacht* уповноважений, за дорученням.

Inaktivität *f* 1) бездіяльність, бездіяльність; 2) *військ.* відставка, стан в запасі.

Inanspruchnahme *f* 1) використання; 2) залучення майна компетентним державним органом для здійснення заходів в громадських інтересах (НДР); \diamond ~ *als Beklagter* притягування до суду в якості відповідача; ~ *der Vorteile* використання переваг; ~ *eines privaten Grundstückes zum Wohnungsbau* примусове використання приватної земельної ділянки для житлобудівництва; ~ *seiner Rechte* використання своїх прав.

Inanspruchnahmeberechtigte *m* орган, правомочний на залучення осіб, орган, правомочний на залучення майна.

Inanspruchnahmebescheid *m* офіційне сповіщення про залучення (напр. земельної ділянки).

Inanspruchnahmentscheidung *f* рішення про залучення (напр. земельної ділянки).

Inanspruchnahmeverfahren *n* виробництво по залученню, процедура по залученню (напр. земельної ділянки).

inappelabel *adj* що не підлягає оскарженню, остаточний.

Inäquivalenter Austausch *m* нееквівалентний обмін, нерівноцінна міна.

Inbeschlagnahme *f* конфіскація.

Inbesitznahme *f* заволодіння; \diamond *widerrechtliche ~ von Luftfahrzeugen* протиправне заволодіння повітряним транспортним засобом.

inbrandsetzung *f* підпал.

Incentive *f* стимул, спонукальний мотив (напр. у вигляді податкових пільг або дотацій).

Incoterms, International Commercial Terms Інкотермс, міжнародні торгові умови.

Ind., Index *m* індекс.

Indossament *n* індосамент, схвалення.

Indemnisieren *vt* 1) відшкодовувати збиток, компенсувати збиток, виплачувати компенсацію; 2) звільняти від відповідальності.

Indemnität *f* 1) відшкодування збитку, компенсація; 2) звільнення від відповідальності, індемнітет; 3) індемнітет (*схвалення парламентом постфактум дій уряду відповідно до існуючого закону*); 4) гарантія від збитку; ◇ ~ des Abgeordneten звільнення депутата від відповідальності.

Indemnitätsbrief *m* гарантійний лист.

Indent *m* індентна операція, видача замовлення на імпорт товару через посередника.

Indentgeber *m* імпортер, що дає замовлення на купівлю товару.

Indentgeschäft *n* індентна операція, видача замовлення на імпорт товару через посередника.

Index *m* 1) вказівник, показник; 2) реєстр, список.

Indexfamfie *m* «стандартна» сім'я, витрати якої використовуються для числення індексу вартості життя.

Indexgewichten *pl* ваги індексу.

Indexklausel *f* стаття про індексацію (*у договорі*).

Indexversicherung *f* страхування з використанням індексної обмовки.

Indifferenzlehre *f* теорія байдужості.

Indifferenzmarge *f* нейтральна маржа.

Indigenat *n* право громадянства.

Indigenatsrecht *n*, *заст.* право громадянства.

Indikation *f* вказівка, свідчення, ознака; ◇ ~ wegen Minderjährigkeit bei der Schwängerung свідчення до аборту при вагітності внаслідок недосягнення статевої зрілості; ärztliche ~ медичне свідчення; ethische ~ етичне свідчення; eugenische ~ євгенічне свідчення; medizinische ~ медичне свідчення; soziale ~ свідчення до аборту, що ґрунтоване на скрутному соціальному становищі вагітної.

Indiskretionsdelikt *n* злочин, пов'язаний з розголошенням таємниці.

Individualakt *m* рішення державного органу у конкретній справі; ◇ verwaltungsrechtlicher ~ адміністративний акт по конкретному випадку.

Individualbetrieb *m* приватновласницьке підприємство.

Individualhaftung *f* індивідуальна відповідальність.

Individualhandlung *f* індивідуальна дія.

Individualinteresse *n* особистий інтерес.

Individualisierung *f* індивідуалізація; ◇ ~ der Strafe індивідуалізація покарання; ~ der Tat індивідуалізація злочину; ~ einer Gattungsschuld індивідуалізація боргового зобов'язання, предметом якого є речі, що мають родові ознаки.

Individualisierungsprinzip *m* принцип індивідуалізації (*при призначенні покарання*).

Individualismus *m* індивідуалізм; ◇ ~ des Täters індивідуалізм злочинця; krassester ~ крайній індивідуалізм.

Individualschutzgesetz *n* закон про охорону особи.

Individualzeichen *n* індивідуальний товарний знак.

Individuum *n* індивід, окрема особа.

Indiz *n* 1) непрямої доказ; 2) ознака, прикмета; ◇ als ~ dienen служити доказом; wichtiges ~ доказ, що має важливе значення.

Indizes *m* індекси.

Indizienbeweis *m* непрямої доказ, доказ, ґрунтований на непрямих доказах.

Indizienkette *f* ланцюг доказів, докази; ◇ geschlossene ~ замкнутий ланцюг доказів.

Indizierung *f* визначення індексів.

indossabel *adj* що індосується.

Indossament *n* індосамент (*передатний напис на зворотному боці документа, за допомогою якого обумовлене цим документом право переходить від індосанта до вказаного їм індосата*); передатний напис (*на векселі*); ◇ beschränktes ~ обмежений індосамент; eigentliches ~ бланковий індосамент; unvollständiges ~ неповний індосамент; vollständiges ~ повний індосамент, повний передатний напис.

Indossamentobligo *n* зобов'язання по індосаменту.

Indossant *m* індосант, жирант, колишній власник цінного паперу (*чи іншого фінансового зобов'язання*).

Indossat *m* індосат, набувач прав (*відповідно до передатного напису*).

Indossatar *m* індосат, набувач прав (*відповідно до передатного напису*).

Indossateur *m* індосат, набувач прав (*відповідно до передатного напису*).

indossierbar *adj* що індосується, переданий по індосаменту.

indossieren *vi* індосувати, робити передатний напис (*на векселі*).

Indossierung *f* індосування, переуступання векселя після передаточного напису; ◇ ~ eines Wechsels передача векселя.

Indossierungsverbot *n* обмовка про заборону передачі векселя.

Indosso *n* індосамент, індосо, жиро передатний напис (*на векселі*).

indubitabel *adj* що не підлягає сумніву, безпечний.

Indult *f* 1) відстрочення платежу, мораторій; 2) пільга.

Industrie- und Handelskammer *f* торгово-промислова палата (*колиш. НДР*).

Industriegesellschaftskriminalität *f* злочинність в промислово розвиненому суспільстві.

Industrienorm *f* промисловий стандарт.

Industriepsychologie *f* промислова психологія.

Industrierecht *n* індустріальне право, промислове право.

Industriespionage *f* промислове шпигунство.

Industrieverbandprinzip *n* галузевий принцип організації профспілок.

induziert *adj* викликаний впливом, індукований.

inexigibel *adj* нездійсненний, що не підлягає виконанню (*про вирок*), не підлягає стягненню (*про борг*).

Infamie *f* 1) підлість, низькість, мерзотний вчинок; 2) ганьба, погана репутація; 3) *іст.* оголошення ганебним.

infamieren *vt* ображати, обмовити, знеславити.

infantil *adj* інфантильний.

Infantilismus *m* інфантильність.

Inferiorität *f* 1) низька якість (*напр. норми*); 2) неповноцінність.

Inflationsgefälle *n* різниця в темпах інфляції.

Informant *m, австр.* інформатор, шпигун, донощик, агент; \diamond ~ der Polizei агент поліції.

Informatik *f* інформатика.

Information *f* 1) інформація, інформація, відомості, дані; 2) інформування; 3) навчання, інструктаж; \diamond ~ der Abgeordneten надання необхідної інформації депутатам; ~ des Gerichts інформованість суду, обізнаність суду; falsche ~ дезінформація; ~ geben давати відомості, давати інформацію; personengebundene ~ персоніфікована інформація; verdichtete ~ узагальнена інформація; ~ zur Personenaufklärung відомості, необхідні для з'ясування особи; ~ und Auskunftssystem інформаційно-довідкова система; ~ und Rechenzentrum інформаційно-обчислювальний центр, ІОЦ.

Informationsanalyse *f* інформаційний аналіз, аналіз інформації.

Informationsanforderung *f* затребування відомостей.

Informationsaustausch *m* обмін інформацією; \diamond ~ mit Geheimdiensten обмін інформацією з секретними службами.

Informationsauswahlssystem *n* інформаційно-пошукова система, ІПС.

Informationsbeziehungen *pl* обмін інформацією.

Informationsblatt *n* інформаційний бюлетень.

Informationsdienst *m* інформаційна служба; \diamond polizeilicher ~ поліцейська служба інформації.

Initiativantrag *m* ініціативна пропозиція, ініціатива, внесення законопроекту.

Initiativrecht *n* 1) право законодавчої ініціативи; 2) право вимагати ухвалення рішення у справі.

injungieren *vt* пропонувати, наказувати, ставити в обов'язок.

Injunktion *f* припис (*наказ, ставлення в обов'язок*).

Injuriant *m* образник, кривдник.

Injuriat *m* ображений, потерпілий.

Injurie *f* зневага.

Injurieklage *f* позов з приводу завданих образ.

Inkassant *m, австр.* інкасатор.

inkassieren *vt* інкасувати.

Inkasso *n* 1) інкасо; 2) інкасація, отримання платежу, стягнення боргу; \diamond ~ mit Nachakzept інкасо з подальшим акцептом; ~ mit Vorakzept інкасо з попереднім акцептом; dokumentäres ~ інкасо проти документів; per ~ за інкасо; zum ~ на інкасо.

Inkassoakzept *n* акцептний кредит.

Inkassoanzeige *f* інкасове авізо.

Inkassoauftrag *m* інкасове доручення, доручення стягнути платіж.

Inkassobeamte *m* інкасатор.

Inkassobearbeiter *m* інкасатор.

Inkassobeauftragte *m* інкасатор.

Inkassobüro *n* інкасаторське бюро (*бюро, що займається стягненням платежів*).

Inkassogeühr *f* 1) комісія за інкасо; 2) інкасовий внесок в рахунок прострочених платежів.

Inkassoindossament *n* інкасовий індосамент, інкасовий передатний напис.

Inkassokommission *f* посередництво при інкасуванні.

Inkassoposten *m* сума, що підлягає інкасуванню.

Inkassoprovision *f* комісія за інкасо.

Inkassorisiko *n* ризик несплати (*при інкасовій формі розрахунку*).

Inkassospesen *pl* інкасові витрати, витрати; \diamond ~ zu Lasten des Empfängers витрати по інкасо за рахунок одержувача.

Inkassoverfahren *n* інкасова форма розрахунку.

Inkassovergütung *f* комісія за інкасо.

Inkassovollmacht *f* доручення на інкасо.

Inkassozeession *n* поступка інкасації.

Inkognitoadoption *f* таємне усиновлення (без відома або без дозволу батьків).

Inkompatibilität *f* несумісність; $\diamond \sim$ der Ämter несумісність посад, неможливість особою обіймати дві посади.

Inkorporation *f* 1) приєднання, анексія; 2) інкорпорація; 3) систематизація законів (держави).

inkonvertibel *adj* безповоротний, неконвертований (про валюту).

Inkraftsetzung *f* введення в дію (закону).

Inkrafttreten *n* набуття чинності.

Inkrement *n* приріст.

Inkrimation *f* ставлення за провину, звинувачення.

Inkriminieren *vt* ставити за провину, інкримінувати, звинувачувати.

Inland *n* територія в межах державних кордонів.

Inländer *m* громадянин цієї країни, житель цієї країни (в протилежність іноземцеві).

inländisch *adj* вітчизняний.

Inlandsklausel *f* умова, при якій експортер обумовлює своє право не поставляти товар (напр. якщо ціни в країні призначені нижче експортних при цьому контракт не розривається).

Inlandspass *m* (внутрішньодержавний) паспорт.

Inlandsvermögen *n* майно, що оподатковується усередині країни (ФРН).

Innengesellschaft *n* суспільство, члени якого не мають прав на зовнішні зв'язки самостійно.

innenpolitische Stabilität *f* внутрішньополітична стабільність.

Innenrevision *f* внутрішня ревізія.

Innenumsatz *m* внутрішньогосподарський оборот, холдинговий оборот.

Innenvollmacht *f* одноразове доручення, видане уповноваженою особою.

Innenwelt *f* внутрішній світ людини, духовний світ людини.

innerdienstlich *adj* призначений для внутрішнього користування, внутрішньовідомчий (про документ), що не підлягає розголошенню, представляє службову таємницю (про документ).

innerstaatlich *adj* внутрішньодержавний, внутрішній (про справи держави).

Innominativkontrakt *m* договір без вказівки імен сторін.

innovativ *adj* новаторський, інноваційний, сприяючий нововведенням.

Innung *f* 1) корпорація, гільдія, цех, союз ремісників; 2) професійне об'єднання ремісників.

Input *n*, *англ.* 1) тонни; 2) витрати; 3) введення інформації; $\diamond \sim$ Output-Analyse аналіз «витрати-випуск» (метод економічного аналізу).

Inquisition *f* 1) інквізиція; 2) дізнання, слідство, допит (з пристрасстю).

Inquisitionsprozeß *m*, *іст.* розшуковий інквізиційний процес.

Inquisitionsverfahren *n*, *іст.* розшуковий інквізиційний процес.

Inquisitor *m*, *іст.* інквізитор, дізнавач.

inquisitorisch *adj* інквізиційний, інквізиційний.

Insurance *m*, *анг.* страхування.

Insasse *m* ув'язнений; $\diamond \sim$ der Strafanstalt ув'язнений (у місцях позбавлення волі); asozialer \sim ув'язнений з асоціальною психологічною установкою; drogengefährdeter \sim ув'язнений, що представляє небезпеку через пристрассть до наркотиків; pseudosozialer \sim ув'язнений з псевдогромадською психологічною установкою.

Insassenunfallversicherung *f* страхування пасажирів від нещасного випадку.

Insatz *m* іпотека, заїм під нерухоме майно.

Inschutznahme *f* узяття під захист, узяття під охорону.

Insertion *f* розміщення (напр. рекламних) оголошень в пресі.

Insertionskosten *pl* витрати на публікацію оголошення.

Insichgeschäft *n* внутрішня угода (спосіб виконання банком біржових доручень, при якому банк сам купує цінні папери, що звертаються на ринку, і перепродає їх клієнтові).

Insichgeschäft *n* угода, укладена з самим собою (у тих випадках, коли одна особа є представником обох сторін).

Insider *m* інсайдер, особа, що має доступ до «внутрішньої» біржової інформації (напр. завдяки своєму службовому стану).

Insolvenzmasse *f* залишкове майно фірми-банкрота, конкурсне майно.

Insolvenzordnung *f* Закон про неплатоспроможність.

insolvent *adj* неплатоспроможний, неспроможний (боржник).

Insolvenzrecht *n* правові норми, що регулюють стосунки неспроможного боржника і кредитора.

Insolvenzverfahren *n* конкурсний процес.

Inspektion *f* 1) інспекція (установа); 2) інспекція, перевірка, нагляд, ревізія, огляд.

Insichgeschäft *n* внутрішня угода (спосіб виконання банком біржових доручень, при якому банк сам купує цінні папери, що звертаються на ринку, і перепродає їх клієнтові).

Insider *m* особа, що має доступ до «внутрішньої» біржової інформації (*напр. завдяки своєму службовому стану*).

Installationsmonopol *n* монополія на будівництво, монтаж та обладнання енергетичних пристроїв.

Instandsetzungspflicht *f* обов'язок проводити поточний ремонт.

Instanz *f* інстанція.

Kontrollinstanz *f* контролююча інстанція, контрольна інстанція.

Instanzenweg *m* рух (*справи*) по інстанціях, інстанційний порядок руху (*справи*); \diamond *den* ~ *gehen* пройти всі інстанції, піти по інстанціях; *regulärer* ~ дотримання порядку звернення по (*судовим*) інстанціям.

Instanzenzug *m* рух (*справи*) по інстанціях, інстанційний порядок руху (*справи*).

Institution *f* установа.

Institutionalisierung *f* інституціоналізація.

Institutionen *pl* інституції (*в римському праві*).

Instradierung *f* приписаний заздалегідь маршрут вагона через певні станції з невисокими фраховими ставками.

Instruktion *f* інструкція, повчання, вказівка, розпорядження; 2) підготовка (*процесу*), попереднє слідство; \diamond ~ *der Akten avstr.* підготовка документів по справі.

instruktionsmäßig *adj* відповідний інструкції, відповідно до інструкції, за інструкцією.

Instruktionsrichter *m* суддя, який готує справу до процесу.

instrumenta sceleris *lat.* знаряддя вчинення злочину, інструмент скоєння злочину.

Insuffizienz *f* неплатоспроможність, недостатність.

intakt *adj* неушкоджений, цілий, справний; \diamond ~ *sein* справно діяти, не мати пошкоджень.

intangible *adj, angl.* нематеріальний, недоторканий.

Integration *f* інтеграція, об'єднання, злиття; \diamond *politische und wirtschaftliche* ~ політична та економічна інтеграція; *die* ~ *Europas* інтеграція Європи.

Integrationsgewalt *f* інтеграційні влади.

Integrationsmodell *n* інтеграційна модель, модель інтеграції.

Integrität *f* цілісність, недоторканність.

Intelligenzgeschädigte *m* розумово неповноцінний.

Intensität *f* інтенсивність; \diamond ~ *der Kriminalität* інтенсивність злочинності; ~ *der Vorbeugungsmaßnahmen* інтенсивність заходів попередження (*злочинності*); ~ *von Ermittlungseingriffen* інтенсивність заходів

але розслідування, інтенсивність заходів з дізнання.

intensiv *adj* інтенсивний, дієвий.

Intensivierung *f* інтенсифікація; \diamond ~ *latenter Fingerabdrücke* інтенсифікація латентних відбитків пальців, посилення латентних відбитків пальців, прояв латентних відбитків пальців.

Intensivmedizin *f* інтенсивна медицина, інтенсивна медична допомога.

Interdependenztheorie *f* теорія взаємозалежності.

Interdiktion *f* 1) заборона; 2) визнання недієздатним, позбавлення дієздатності.

Interesse *n* 1) інтерес, зацікавленість; 2) інтерес, вигода, в інтересах виявлення істини; \diamond *gegensätzliches* ~ протилежний інтерес; ~ *vertreten* захищати інтереси; ~ *wahrnehmen* дотримуватися інтересів; *kollektives* ~ колективна зацікавленість, інтереси колективу; *materielles* ~ матеріальна зацікавленість; *egatives* ~ збиток, що виник через довіри до дії договору; *persönliches* ~ особиста зацікавленість; *positives* ~ відшкодування збитку, що виник через невиконання умов договору; *solidarisches* ~ солідарна зацікавленість.

Interessen *pl* відсотки (*на відданий в борг капітал*); \diamond ~ *zahlen* сплачувати відсотки.

Interessenabwägung *f* зважування інтересів.

Interessenausgleich *m* компроміс.

Interessenberechnung *f* числення відсотків, нарахування відсотків.

Interesseneinfluß *m* надання впливу зацікавленою стороною.

Interessenkollision *f* зіткнення інтересів, колізія інтересів.

Interessensphäre *f* сфера інтересів, сфера впливу.

Interessant *m* 1) зацікавлена особа, зацікавлена сторона; 2) кандидат, претендент (*на посаду*); 3) партнер, компаньйон.

Interessenwahrung *f* дотримання інтересів.

Interessenwiderstreit *m* зіткнення інтересів.

interest *angl.* (*позичковий*) процент.

Interfrigo *m* Інтерфріго, міжнародне суспільство з питань руху вагонів-рефрижераторів, також напис на таких вагонах.

Interim *n* тимчасове положення, тимчасове рішення, інтерім.

Interimistikum *n* тимчасове положення, тимчасове рішення, інтерім.

Interimsabkommen *n* тимчасова угода.

Interimsgesetz *n* тимчасовий закон, перехідний закон, закон, який діє у перехідний період.

Interimsregierung

Interimsregierung *f* тимчасовий уряд.

Interimszeugnis *n* тимчасове посвідчення.

Interiorisation *f* зміна поведінки людини під впливом зовнішніх умов.

Interkalarzinsen *pl* відсотки, що накопилися за час формування акціонерного товариства.

Interlokut *n* тимчасове рішення.

Interlokution *f* тимчасове рішення.

intern *adj* 1) внутрішній; 2) довірчий, конфіденційний.

international *adj* міжнародний, інтернаціональний; ◇ ~e Entwicklungsorganisation Міжнародна асоціація розвитку (*філія АБПР, що надає пільгові позики країнам, що розвиваються*); ~e Vereinigung demokratischer Juristen *icm.* Міжнародна асоціація юристів-демократів, МАЮД; ~e Wasserstraße міжнародний водний шлях; ~er Währungsfond, IWF міжнародний валютний фонд; ~es Rohstoffabkommen IRA міжнародна товарна угода, МТС (*експортерами та імпортерами з метою стабілізації цін на окремі сировинні товари*); ~e ökonomische Vergleiche міжнародні економічні порівняння; ~ Terrorismus міжнародний тероризм.

Internationalisieren *vt* інтернаціоналізувати, надавати міжнародний статус.

Internationalisierung *f* інтернаціоналізація, надання міжнародного статусу; ◇ ~ der Regulierung von Streitigkeiten інтернаціоналізація врегулювання спорів.

Internet-Adresse *f* адреса в Інтернеті.

Internet-Anschluss *m* підключення до Інтернету, доступ в Інтернет.

Internet-Banking *f* Інтернет-банкінг.

Internet-Nutzer *m* користувач Інтернету.

Internet-Publishing *n* публікація в Інтернеті.

Internet-Seite *f* сторінка в Інтернеті.

Internetauktion *f* Інтернет-аукціон, аукціон в Інтернеті, он-лайнний аукціон.

Internetkriminalität *f* злочинність в Інтернеті.

Internetuser *m* користувач Інтернету.

internieren *vt* інтернувати.

Internierte *m, f* інтернований, інтернована особа.

Internuntius *m* інтернунцій (*дипломатичний представник Ватикану в ранзі посланника*).

interparlamentarisch *adj* міжпарламентський.

Interpellant *m* особа, яка робить запит (*у парламенті*).

Interpellation *f* 1) запит, інтерпеляція (*у парламенті*); 2) протест.

Interpellationsrecht *n* право (*депутатського*) запиту.

interpellieren *vt* 1) робити запит; 2) заявляти протест.

Interpretation *f* інтерпретація, тлумачення; ◇ ~ der geltenden Norm тлумачення чинної норми; ~ der Strafrechtsnorm тлумачення кримінально-правових норм; authentische ~ автентичне тлумачення (*закона*); extensive ~ розширювальне тлумачення (*закона*).

interpretieren *vt* інтерпретувати, тлумачити.

Intersexualität *f* інтерсексуальність (*одна з форм гермафродитизму*).

interterritorial *adj* міжтериторіальний, міждержавний.

Intervenant *m* (*третя*) сторона, що вступає в цивільний спір.

Intervent *m* 1) інтервент; 2) посередник, заявник.

Intervention *f* 1) інтервенція, втручання; 2) посередництво, клопотання, протекція; 3) вступ в цивільний процес в якості третьої сторони; ◇ berufene ~ компетентне посередництво, авторитетне посередництво; bewaffnete ~ озброєна інтервенція; prozessuale ~ вступ третьої особи в цивільний процес; unberufene ~ некомпетентне посередництво; unverhüllte ~ неприкрита інтервенція; verbotene ~ заборонене втручання; wechselrechtliche ~ посередництво у вексельному праві.

Interventionsbegriff *m* визначення інтервенції, поняття інтервенції.

Interventionsklage *f* інтервенційний позов, позов третьої особи з самостійним вимогою з приводу предмета цивільного спору, позов (*третьої особи*) про право власності на описане майно, позов про виключення майна з опису.

Interventionspreis *m* (*нижній або верхній*) межа інтервалу цін (*коли ринкова ціна сягає вказаної межі, це тягне за собою втручання в механізм вільного взаємодії ринкових сил*).

Interventionspunkte *pl* верхня і нижня межі діапазону коливання курсу (*в системі з фіксованим курсом*).

Interventionsrecht *n* право посередництва, право на втручання.

Interventionsstellen *pl* внутрішньодержавні органи, що відносять регулюванням взаємин між країнами-учасниками ЄЕС.

Interventionsverbot *n* заборона інтервенції.

Intezession *f* інтерцесія.

intestabel *adj* недієздатний.

Intestaterbe *m* спадкоємець за законом (*що має право успадкування без заповіту*).

Intestaterbfolge *f* спадкування за законом (*без заповіту*).

Intestaterbrecht *n* право спадкування за законом (*без заповіту*).

Intestator *m* заповідач.

Intimsphäre *f* сфера особистого життя.

Intimsphärenschutz *m* охорона сфери особистого життя.

Intoxikationsgrad *m* ступінь інтоксикації, ступінь отруєння.

Intoxikationspsychose *f* психоз на ґрунті отруєння (*напр. наркотиками*).

Intravitalbilder *pl* прижиттєві знімки.

Introversion *f* концентрація уваги на внутрішніх переживаннях.

Inumlaufsetzen *n* випуск в обіг, емісія; $\diamond \sim$ von Falschgeld збут фальшивих грошей.

Inumlaufsetzung *f* випуск в обіг, емісія.

Invalidenrente *f* пенсія по інвалідності.

Invalidenversicherung *f* страхування на випадок інвалідності, страхування на випадок втрати працездатності.

Invalidität *f* інвалідність, непрацездатність, втрата працездатності.

Invaliditätsentschädigung *f* компенсація за втрату працездатності.

Inventar *n* 1) інвентар, майно; 2) інвентарний список, інвентарний опис, інвентаризаційний опис; $\diamond \sim$ des Erblassers майно заповідача.

Inventarerrichtung *f* складання інвентарного опису.

Inventarliste *f* інвентарний опис, інвентаризаційний опис.

Inventarrecht *n* право спадкоємця відповідати за борги у спадок лише в межах вартості зазначеного в опису майна.

Inventaruntreue *f* навмисні порушення при складанні інвентарній опису, що ведуть до скасування права на спадщину; навмисні порушення при складанні інвентарній опису, що ведуть до обмеження права на спадщину.

Inventarverzeichnis *n* інвентарний опис, інвентаризаційний опис.

Inventurf1 1) інвентаризація, облік; 2) інвентарний опис, інвентаризаційний опис.

Inventurabstimmung *f* звірка результатів інвентаризації (з даними поточного бухгалтерського обліку).

Inventurdifferenzen *pl* інвентарні різниці; \diamond negative \sim недостачі; positive \sim надлишки.

inventurmäßig *adj* згідно інвентаризації.

Inventurverkauf *m* (сезонна) розпродаж товарів.

Inverkehrbringen von Falschgeld *f* збут фальшивих грошей.

Investbau *m* капітальне будівництво.

Investition *f* інвестування, вкладення капіталу; \diamond gemeinsame \sim спільне вкладення грошових коштів державних і громадських підприємств.

Investitionsabrechnung *f* облік капіталовкладень.

Investitionsaufwendungen *pl* капітальні вкладення, капіталовкладення, інвестиції.

Investitionsbau *m* капітальне будівництво.

Investitionsbauvertrag *m* договір підряду на капітальне будівництво.

Investitionsgesetzgebung *f* законодавство про інвестиції.

Investitionsintensität *f* капіталомісткість.

Investitionskraft *f* 1) фінансовий потенціал інвестора; 2) основна маса капітальних вкладень.

Investitionsleistungsvertrag *m* договір підряду на капітальне будівництво.

Investitionsschutz *m* охорона іноземних інвестицій.

Investitionsschutzabkommen *n* угода про гарантії для іноземних капіталовкладень.

Investitionsstreitigkeiten *pl* спори з приводу капіталовкладень.

Investitionsvorentscheidung *f* рішення компетентного органу про підготовку інвестицій.

Investitionsvorhaben *n* капіталовкладення; $\diamond \sim$ durchführen освоювати капіталовкладення; \sim verwirklichen освоювати капіталовкладення.

Investitionszulage *f* додаткові капіталовкладення, інвестиційна надбавка (*з боку земель і громад*).

Investitionszulagengesetz *n* закон про додаткові капіталовкладеннях.

Investivlohn *m* форма оплати праці (*при якій частина зарплати утримується і направляється на інвестиції з подальшою виплатою процентів або дивідендів*).

Investment *n* вкладення грошей, приміщення капіталу.

Investmentgesellschaft *f* інвестиційна компанія.

Investmentsparen *n* заощадження з метою накопичення (*напр. систематичне вкладення невеликих сум в акції інвестиційних компаній*).

Investmentmittel *n, pl* капітальні витрати.

Investor *m* інвестор (*особа, організація або держава, яка здійснює вкладення капіталу*).

Investiturstreit *m* боротьба за інвеституру (між імператорами та Папою Римським).

Inzest *m* інцест, кровозміщення.

Inzest *m* кровозміщення, статеві зносини між близькими родичами.

Inzestverbot *n* заборона кровозміщення кровозміщення.

Inzident *m* інцидент, (неприємна) пригода, випадок.

Inzidentalverfahren *n*, австр. побічний процес.

Inzidentfeststellungsklage *f* 1) проміжний позов (позов, розглянутий і вирішений до закінчення судового слідства); 2) зустрічний позов.

Inzidentklage *f* проміжний позов.

Inzidentstreit *m* проміжна суперечка.

Inzidenz *f* сфера розповсюдження, охоплення (напр. податками).

Inzidenzfall *m* інцидент, (неприємна) пригода, випадок.

ipso facto *adv*, лат. в силу самого факту.

ipso jure *adv*, лат. в силу закону, за законом.

Irak-Kriegsgegner *m* противник війни в Іраку.

Iris *f* ірис, райдужна оболонка (ока).

Irreführung *f* введення в оману, дезінформація, дезорієнтація, обман; ◇ ~ der Rechtspflege введення в оману органів правосуддя; ~ im Wettbewerb недобросовісна конкуренція; vorsätzliche ~ навмисне введення в оману, навмисна дезінформація.

Irrelevanz *f* неналежність (напр. доказів до справи).

Irrenanstalt *f* психіатрична лікарня.

Irrenhaus *n* психіатрична лікарня.

irrig *adj* помилковий, хибний.

Irrsinn *m* божевілля.

Irrtum *m* помилка, омана; ◇ einen ~ begehen здійснювати помилку; ~ im Beweggrund помилка в мотиві (злочину); ~ in der Person помилка в особистості (нотерпілого); ~ in Objekt помилка в предметі (злочину); ~ über Einwilligung помилка в згоді; beachtlicher ~ значна помилка, erheblicher ~ суттєва помилка; es ist ein ~ unterlaufen сталася помилка; rechtlicher ~ юридична помилка; rechtlicher ~ юридична помилка; umgekehrter ~ помилкова оцінка ознак складу злочину; unverschuldeter ~ хибна думка.

Irrtumsanfechtung *f* оспорування угоди, вчиненої внаслідок помилки.

Irrtumswahrscheinlichkeit *f* омана, помилка, помилковий шлях, хибний шлях.

Islamismus *m* ісламізм, іслам, магометанство, мусульманство; ◇ radikaler ~ радикальний ісламізм.

Isolierhaft *f* одиночне ув'язнення.

Isolierung *f* ізоляція, ізолювання, відокремлення; ◇ ~ des Verbrechers ізоляція злочинця; ~ und Entfremdung відокремлення і відчуження (індивіду); glänzende ~ блискуча ізоляція (зовнішня політика Великобританії в другій половині 19 ст.); soziale ~ соціальна ізоляція.

Isolierzelle *f* одиночна камера, карцер, ізолятор.

ist *adj* фактичний, наявний, звітний.

Istabrechnung *f* облік фактичних даних, розрахунок фактичних даних.

J

Joint account *англ.* загальний рахунок, об'єднаний рахунок.

Jackpot *m* куш, найбільший виграш у лотереї.

Jagd *f* 1) полювання, цькування; 2) погоня, переслідування.

Jagdaufsichtsbehörde *f* орган мисливського нагляду, мисливська інспекція.

Jagdausübungsberechtigte *m* особа, яка має дозвіл на полювання.

Jagdberechtigte *f* уповноважена особа, яка має дозвіл на полювання.

Jagdberechtigung *f* мисливська ліцензія, дозвіл на полювання.

Jagdbeschränkung *f* обмеження, встановлене для полювання.

Jagddelikt *n* злочин у сфері полювання.

Jagderlaubnis *f* мисливський квиток.

Jagdfrevel *m* вид порушення правил полювання, браконьерство.

Jagdfrevler *n* від браконьер.

Jagdgebietsverantwortliche *m* особа, відповідальна за мисливське угіддя (колиш. НДР).

Jagdgerecht *n* відповідний правилам полювання.

Jagdgerechtigkeit *f* право на полювання.

Jagdgesetz *n* закон про правила полювання.

Jagdgesetzgebung *f* законодавство про правила полювання.

Jagdkarte *f* посвідчення на право полювання, мисливський квиток.

Jagdпacht *f* оренда мисливських угідь.

Jagdpolizei *f* мисливська поліція, мисливська інспекція.

Jagdrecht *n* 1) право на полювання; 2) сукупність правових норм, що стосуються полювання.

Jagdschaden *m* від шкоди, спричиненої полюванням.

Jagtsteuer *n* податок на право мисливства, мисливський податок.

Jahresabschluß *m* щорічний звіт, заключний баланс.

Jodverfahren *n* спосіб виявлення латентних слідів (*відбитків пальців*) за допомогою впливу парів йоду, йодистих з'єднань.

Joint *англ.* загальний рахунок, об'єднаний рахунок; \diamond ~ *venture* *англ.* спільне підприємство, змішане підприємство.

Journal-Hauptbuch *n* журнал, головна книга, гросбух.

Journalistenbesuch *m* відвідування представника преси, побачення з представником преси.

Journalteilung *f* ведення роздільних журналів (*при журнально-книжковій формі обліку*).

Judenfeind *m* антисеміт, юдофоб.

judex *лат.* суддя; \diamond ~ *a quo* суддя, рішення якого було оскаржено; ~ *ad quem* суддя, який вирішив апеляційне справу; ~ *inhabilis* суддя, який отримав відвід на законній підставі через зацікавленість у результаті справи; ~ *suspectus* відведення судді, зацікавленого в результаті справи.

Judicium *лат.* судове рішення, вирок суду.

Judikat *n* судовий прецедент, судове рішення.

Judikatenbuch *n* книга судових прецедентів.

Judikation *f* 1) правосуддя; 2) засудження.

Judikative *f* судова влада.

Judikativvorbehalt *m* застереження в судовому рішенні.

Judikatschuld *f* борг, що стягується у судовому порядку.

Judikatshypothek *f* примусова іпотека.

Judikatur *f* 1) судова практика; 2) судове засідання.

Judikaturstelle *f* місце проведення судового засідання.

jüdischer Staat *m* іудейська держава.

Jugendamt *n* (*місцеве*) управління у справах молоді (*орган піклування про неповнолітніх*).

Jugendamtssatzung *f* відомчий статут у справах молоді.

Jugendanwalt *m* адвокат у справах неповнолітніх.

Jugendarbeitsschutz *m* охорона праці неповнолітніх.

Jugendarbeitsschutzverordnung *f* постанова про охорону праці неповнолітніх.

Jugendarrest *m* взяття неповнолітнього правопорушника під арешт (*форма позбавлення волі неповнолітніх*).

Jugendarrestvollzugsordnung *f* положення про порядок виконання покарання по відношенню до неповнолітніх.

Jugendaufsichtsorgan *n* орган нагляду за неповнолітніми.

Jugendbetreuung *f* піклування про неповнолітніх.

Jugenddelinquenz *f* злочинність неповнолітніх.

Jugenderziehung *f* виховання неповнолітніх.

Jugenderziehungsanstalt *f* виправний заклад для неповнолітніх.

Jugendförderung *f* сприяння розвитку молоді, висунення молоді.

Jugendförderungsgesetz *n* закон про сприяння молоді (*колиш. НДР*).

Jugendfürsorge *f* 1) піклування про малолітніх і неповнолітніх; 2) відомство у справах неповнолітніх.

Jugendgang *m* банда, що складається з підлітків, банда неповнолітніх.

jugendgefährdend *adj* небезпечний для молоді.

Jugendgefährdung *f* загроза заподіяння шкоди неповнолітнім.

Jugendgefängnis *n* в'язниця для неповнолітніх.

Jugendgericht *n* суд у справах неповнолітніх.

Jugendgerichtsbarkeit *f* система судів у справах неповнолітніх.

Jugendgerichtsgesetz *n* закон про відправлення правосуддя у справах неповнолітніх.

Jugendgerichtshelfer *m* 1) особа, яка допомагає в діяльності суду у справах неповнолітніх; 2) особа, яка допомагає підліткам, засуджених судом у справах неповнолітніх.

Jugendgerichtshilfe *f* судова допомога неповнолітнім.

Jugendgerichtshof *m* суд у справах неповнолітніх.

Jugendgerichtsverfahren *n* провадження (*в суді*) у справах неповнолітніх.

Jugendgesetz *n* суд у справах неповнолітніх.

Jugendgesundheitschutz *m* охорона здоров'я підлітків.

Jugendhaft *n* арешт неповнолітнього.

Jugendhaus *n* виправний будинок для неповнолітніх.

Jugendhelfer *m* уповноважений по роботі з проблемними підлітками.

Jugendhilfe *f* допомога неповнолітнім; \diamond *freie* ~ добровільна допомога неповнолітнім, *öffentliche* ~ громадська допомога неповнолітнім.

Jugendhilfeausschuß *m* комісія у справах неповнолітніх.

Jugendhilfegesetz *n* закон про надання допомоги молоді.

Jugcndhilfeorgane *pl* органи з надання допомоги неповнолітнім.

Jugendjagsdschein *m* мисливський квиток, що видається особам від 16 до 18 років.

Jugendkammer *f* колегія у кримінальних справах неповнолітніх, відділення суду у кримінальних справах неповнолітніх.

Jugendkrawall *m* заворушення, вчинені неповнолітніми.

Jugendkriminalität *f* злочинність неповнолітніх.

Jugendkriminologie *f* розділ кримінології, що вивчає злочинність неповнолітніх.

Jugendliche *m, f* підліток, чи неповнолітній (від 14 до 18 років); $\diamond \sim$ als Subjekt des Verbrechens підліток як суб'єкт злочину; erzieherisch vernachlässigter \sim педагогічно запущений підліток; straffälliger \sim неповнолітній, який вчинив злочин.

Jugendlichei *f* неповноліття; $\diamond \sim$ des Täters неповноліття суб'єкта злочинів.

Jugendpflege *f* турбота про неповнолітніх, піклування про неповнолітніх.

Jugendpfleger *m* піклувальник неповнолітнього.

Jugendpolitik *f* політика щодо молоді.

Jugendrecht *n* сукупність правових норм, що стосуються молоді.

Jugendrichter *m* суддя у справах неповнолітніх.

Jugendsachbearbeiter *m* службовець, відповідальний за ведення справ неповнолітніх (в установі).

Jugendschöffe *m* засідателі у суді у справах неповнолітніх.

Jugendschöffengericht *n* суд присяжних у справах неповнолітніх.

Jugendschutz *m* охорона молоді.

Jugendschutzgesetz *n* закон про охорону молоді.

Jugendschutzkomitee *n* комітет з охорони неповнолітніх, комітет із захисту неповнолітніх (Бельгія).

Jugendschutzsachen *pl* кримінальні справи, що виникли у зв'язку з порушенням закону про охорону молоді.

Jugendstaatsanwalt *m* прокурор у справах неповнолітніх (колиш. НДР).

Jugendstrafanstalt *f* будинок ув'язнення для неповнолітніх злочинців, виправний будинок для неповнолітніх злочинців.

Jugendstrafe *f* покарання, що призначається неповнолітнім злочинцям.

Jugendstrafgericht *n* суд у кримінальних справах неповнолітніх злочинців.

Jugendstrafkammer *f* палата у кримінальних справах неповнолітніх.

Jugendstrafrecht *n* сукупність норм кримінального та кримінально-процесуального права у справах неповнолітніх.

Jugendstrafrechtsanpassungsgesetz *n* закон про приведення норм кримінального та кримінально-процесуального права у справах неповнолітніх у відповідність з більш пізнім конституційним і кримінальним законодавством.

Jugendstrafrechtspflege *f* кримінальне судочинство у справах.

Jugendstrafat *f* злочин неповнолітнього.

Jugendstrafverfahren *n* провадження у кримінальних справах неповнолітніх.

Jugendstrafvollzug *m* виконання покарання неповнолітніми.

Jugendverbrechertum *m* злочинність неповнолітніх.

Jugendverfehlung *f* проступок неповнолітнього.

Jugendverkehrsschule *f* школа навчання правилам вуличного руху неповнолітніх.

Jugendvertretung *f* представництво молоді у виробничих радах.

Jugendverwahrlosung *f* відсутність нагляду за неповнолітніми.

Jugendweihe *f* громадянська конфірмація, свято вступу в юнацтво (по досягненні 14-річного віку, НДР).

Jugendwerkhof *m* виховна колонія для неповнолітніх.

Jugend Wohlfahrt *f* піклування про неповнолітніх.

Jugendwohlfahrtsbehörde *f* установа піклування неповнолітніх, відомство піклування неповнолітніх.

Jugendwohlfahrtsgesetz *n* закон про опіку неповнолітніх.

Jugendwohlfahrtspflege *f* піклування про неповнолітніх; $\diamond \sim$ Jugendwohlfahrtspflege державне піклування про неповнолітніх.

Jumbo-Frachter *m* широкофюзеляжний літак для перевезення вантажів (Boeing-747, IL-76).

Jungfernkind *n* позашлюбна дитина, незаконнонароджена дитина.

Junggeselle *m* холостяк.

Junggesellensteuer *f* податок на холостяків та однаків.

Jungtäter *m* неповнолітній злочинець.

Juniorinhaber *f* молодший співвласник фірми.

Junktim *n* взаємозв'язок (напр. законопроектів або статей договору).

Junktimgeschäft *n* компенсаційна угода в рамках торгової угоди.

Junktimklausel *f* обмовка про взаємозв'язок.

Junta *f*, *icn.* хунта, рада.

jur, juridisch *adj* юридичний.

Jura *pl* юриспруденція, право, наука про право;
 ◇ ~ studieren вивчати право; ~ novit curia
лат. суд знає правові засади.

Jurastudium *m* вивчення права.

Jurisdiktion *f* юрисдикція, підсудність.

Jurisdiktionsbereich *m* межі юрисдикції, сфера юрисдикції.

Jurisdiktionskonsul *m* консул, який має право юрисдикції.

Jurisdiktionsnorm *f* норма, що регулює питання про підсудність.

Jurist *m* юрист, правознавець.

Juristenausbildung *f* юридична освіта.

Juristenausbildungsgesetz *n* закон про юридичну освіту.

Juristenkommission *f* юридична комісія; ◇
 Internationale ~ Міжнародна юридична комісія.

Juristenverein *m* об'єднання юристів, союз юристів.

Juristin *f* юрист, жінка-юрист, жінка на посаді юриста, жінка з юридичною освітою.

juristisch *adj* юридичний, правовий; ◇ ~e
 Adresse юридична адреса; ~e Fakultät юри-
 дичний факультет; ~e Logik юридична
 логіка; ~ Tätigkeiten / legal services *англ.*
 юридичні послуги.

Jury *f* лава присяжних (*в Англії і США*).

jus *лат.* право, правосуддя; ◇ ~ belli право
 війни, право на війну; ~ canonicum кано-
 нічне право; ~ civile *icm.* право римських
 громадян; ~ civitatis право громадянства;
 ~ cogens імперативне право; ~ commune
 загальне право; ~ dispondendi право особи
 розпоряджатися майном на свій розсуд; ~
 dispositivum диспозитивне право, норма-
 тивне правило, застосування якого зале-
 жить від угоди сторін; нормативне пра-
 вило, застосування якого залежить від роз-
 суду правомочної особи; ~ divinum “боже-
 ственне” право; ~ feciale норми давньо-
 римського права, що регулюють відносини
 з іншими державами; ~ futurum право, яке
 буде придбано; ~ gentium “право народів”
 (*в стародавньому Римі*); ~ habendi право на
 володіння майном; ~ humanum *лат., icm.*
 “людське” право (*на протязі “боже-
 ственному” праву*); ~ individuum *лат.*
 неподільне право, індивідуальне право; ~
 naturale природне право; право, принципи
 якого відповідають природному розуму; ~
 offerendi право на викуп (*напр. inoteku*);
 ~ possessionis право володіння; ~ praesens

наявне право, існуюче право; ~ praetorium
icm. правила, що встановлюють едиктами
 преторів; ~ prima noctis *icm.* право першої
 ночі (*феодала*); ~ privatum приватне право;
 ~ publicum публічне право; ~ sanguinis
 право походження, за яким визначається
 громадянство особи; право народження,
 за яким визначається громадянство особи;
 ~ scriptum писане право; ~ singulare спе-
 ціальна правова норма, встановлена для
 особливого випадку; спеціальна правова
 норма, встановлена за особливим основи;
 ~ soll право землі (*згідно з яким грома-
 дяństwo визначається за місцем прожи-
 вання особи*); ~ talionis право (*рівнознач-
 ної*) відплати; ~ tertii право третьої особи;
 ~ tollendi право вилучення власної речі;
 ~ tripertitum право, що регулює заповідальні
 розпорядження; ~ variandi право вибору
 покупців.

Justizausschuß *m*, *австр.* юридичний комітет.

justieren *vt* підлаштовувати, підганяти.

Justifikation *f* 1) виправдання; 2) схвалення
 правильності, затвердження; 3) перевірка;
 4) кара, страта; ◇ ~ einer Rechnung перевірка
 та затвердження рахунку.

Justitiar *m* юрисконсульт; ◇ ~ Verordnung по-
 ложення про права та обов'язки юрисконсуль-
 тів.

Justitium *n* припинення судочинства.

Justiz *f* юстиція, органи правосуддя; ◇
 bürgerliche ~ буржуазна юстиція; einen
 Verbrecher der ~ ausliefern видати злочинця
 органам правосуддя; відплати; vergeltende ~
 юстиція відплати; willfähige ~ “слухняна”
 юстиція.

Justizangestellte *m* судовий службовець.

Justizapparat *m* апарат юстиції.

Justizassistent *m* молодший чиновник судових
 органів.

Justizausbildung *f* юридична освіта.

Justizbeamte *m* співробітник суду, чиновник
 органів юстиції.

Justizbehörde *f* судовий орган, судове відом-
 ство, органи управління юстицією.

Justizbeitreibungsordnung *f* постанова, що сто-
 сується судових витрат.

Justizdepartement *n* юридичний відділ, *швейц.*
 департамент юстиції.

Justizdienst *m* юридична служба.

Justizgebäude *n* будівля суду.

Justizgerichtsbarkeit *f* підсудність справи суду.

Justizgewalt *f* судова влада.

Justizhoheit *f* 1) незалежність судової влади;
 2) сфера юрисдикції держави.

Justiziabilität *f* 1) дієздатність; 2) правоздатність бути учасником правових відносин.

Justizialrat *m* радник юстиції (*титул*).

Justizirrtum *m* судово помилка.

Justizkostenordnung *f* положення про сплату судових витрат.

Justizministerium *n* міністерство юстиції.

Justizmord *m* “судове вбивство” (*винесення смертного вироку невинному*).

Justizorgan *n* орган правосуддя; \diamond zuständiges ~ компетентний орган правосуддя, належний орган правосуддя.

Justizpflege *f* правосуддя, здійснення правосуддя.

Justizpraxis *f* судово практика.

Justizprüfungsamt *n* відділ атестації юридичних кадрів.

Justizrat *m* радник юстиції (*титул*).

Justizreferent *m* 1) референт суду; 2) референт органу юстиції.

Justizreform *f* судово реформа.

Justizstaat *m* правова держава.

Justizverfassung *f* судоустрій.

Justizverwaltung *f* 1) управління юстиції; 2) адміністративне управління судами (*здійснюване міністерством юстиції*); \diamond rechtspflegende ~ управління судами в сфері безпосереднього розгляду справ.

Justizverwaltungsabgabe *f* збір, що стягується органами управління юстиції.

Justizverwaltungsakte *pl* акти управління в галузі юстиції.

Justizverwaltungsangelegenheit *f* питання, що стосується управління юстиції.

Justizverwaltungs-kostenordnung *f* постанова, пояснююча засади справляння судових зборів і мит.

Justizvollzug *m* здійснення правосуддя.

Justizvollzugsanstalt *f* юридична установа, що опікується питаннями відбуття покарання.

Justizwachmeister *m* судовий наглядач, судовий пристав.

Justizwesen *n* діяльність органів юстиції.

K

Kabinett *n* уряд, кабінет міністрів.

Kabinettsbildung *f* формування (*кабінету*) уряду.

Kabinettsfrage *f* питання про довіру (*уряду*).

Kabinettsjustiz *f*, *іст.* юстиція, залежна від одноосібного правителя.

Kabinettsvorlage *f* проект рішення (*кабінету*) уряду.

Kabotage *f* каботажне плавання, каботажне судноплавство.

Kader *m* 1) кадри; 2) кадровий працівник.

Kaderakte *f* особиста справа; \diamond ~ des Täters особиста справа злочинця.

Kaderunterlagen *pl* дані відділу кадрів (*про людей*), особисті справи.

kaduk *adj* виморочний.

Kadukten *pl* відумерлі землі.

Kaduzierung *f* 1) визнання недійсним, що втратив чинність; 2) визнання майна; 3) виключення з числа акціонерів (*за несплату внесків*), виключення з числа пайовиків (*за несплату внесків*); 4) призупинення.

Kaduzität *f* 1) недійсність; 2) виморочність.

Kablpfändung *f* накладення арешту на все майно, судовий опис всього майна боржника.

Kahn *m* баржа, несамохідне судно.

Kahneiche *f* визначення ваги вантажу шляхом заміру опаді баржі.

Kahnmakler *m* маклер, фрахтування річкових суден.

Kanumschlaggebühren *pl* збори за перевалку на причал.

Kanwiegeantrag *m* причальна вагова вимога.

Kaiempfangsschein *m* розписка причального складу про прийняття вантажу.

Kaigebühren *pl* причальний збір, плата за причал.

Kaigeld *n* причальний збір, плата за причал.

Kaireceipt *n* квитанція причального складу про прийняття вантажу (*свідчить про відвантаження, але не про відправку*).

Kaiwaggonfrei *f* франковагон.

Kalamitätsnutzung *f* використання економічних труднощів.

Kalenderarbeitszeit *f* календарний робочий час.

Kalkül *n*, *австр.* 1) обчислення, калькуляція; 2) розрахунок, міркування.

Kalkulation *f* калькуляція (*обчислення витрат на одиницю продукції або виконаної роботи*); \diamond eine ~ erstellen скласти калькуляцію.

Kalkulationseinheit *f* розрахункова одиниця, калькуляційна одиниця, кошторисна одиниця.

Kalkulationsfaktor *m* калькуляційна надбавка (*виражена в процентному відношенні до обчислених витрат*).

Kalkulationspreis *m* розрахункова ціна (*для нової або удосконаленої продукції*).

Kalkulationsunterlagen *pl* вихідні дані калькуляції.

Kalkulationswerte *pl* розрахункові дані, кошторисні дані.

Kalo *m* 1) природний спад через витік і усушки; 2) знижка з ціни за спад у вазі.

Kalogrenzen *pl* норми природного збитку.

Kälte-Kriminalität *f* злочинність на ґрунті холоду, “зимова” злочинність.

Kalumnyant *m* наклепник.

Kameradschaftsgericht *n* товариський суд.
Kameralismus *m* камералізм (назва меркантилізму в Німеччині).

Kameralistik *f* камералістика (одна з форм простого рахівництва).

Kammer *f* палата (напр. суду); $\diamond \sim$ für Arbeitsrechtssachen палата районного суду по розгляду трудових спорів; \sim für Außenhandel зовнішньоторговельна палата; \sim für Baulandsachen палата суду землі, яка розглядає спори з приводу будівельних ділень; \sim für Handelssachen палата суду землі по торгових справах; \sim für Wertpapierbereinigung палата суду землі, яка розглядає спори з приводу цінних паперів.

Kammerauflösung *f* розпуск парламенту.

Kammergericht *n* 1) Берлінський апеляційний суд (до 1945 р.); 2) іст. Вищий суд Берліна (НДР); 3) Вищий суд Західного Берліна.

Kammermitglied *n* депутат палати, депутат парламенту, член палати, член парламенту.

Kammerordnung *f* статут палати (парламенту).

Kammerpräsident *m* 1) голова парламенту; 2) голова судової палати; 3) міський скарбник.

Kammertermin *m* термін засідання судової палати.

Kammerverhandlungen *pl* парламентські дебати, дебати в парламенті, дебати в судовій палаті.

Kampagne *f* 1) кампанія; 2) експлуатаційний період.

Kampftarif *m* захисний тариф (особливо низький тариф, що вводиться при проникненні аутсайдерів в лінійне судноплавство).

Kampfzoll *m* штрафне мито (особливо високе імпортне мито на товари країни, торгова політика якої вважається дискримінаційною по відношенню до даної країни).

Kanasserkorb *m* кошик з розщепленого очерету.

Kannkaufmann *m* торговець, для якого запис в торговий реєстр є добровільним.

Kannbestimmung *f* диспозитивна норма.

Kannkaufmann *m* фермер; лісничий, який займається побічним промислом, зареєструвавши його як торгову фірму.

Kannleistung *f* продуктивність при повному завантаженні.

Kanonist *m* знавець канонічного права.

Kanton *m* кантон.

kantonal *adj* кантональний.

Kantonalwahlen *f, pl* кантональні вибори.

Kantonbehörden *pl* кантональних органів влади (Швейцарія).

Kantonsbürger *m* громадянин кантону (Швейцарія).

Kantonsgericht *n* кантональний суд (Швейцарія).

Kantonsrat *m* рада кантону.

Kantonsregierung *f* уряд кантону (Швейцарія).

Kantonsverfassung *f* конституція кантону (Швейцарія).

Kanzelmißbrauch *m* зловживання церковної кафедри з метою заподіяння шкоди громадському порядку.

Kanzler *m* 1) канцлер; 2) канцлер, начальник державної канцелярії (Швейцарія); 3) завідувач канцелярією в посольствах і консульствах.

kapitalistisch *adj* капіталістичний.

Kapazitätsausnutzungsbestimmung *f* порядок використання потужності.

Kapazitätsausnutzungsgrad *m* ступінь завантаження виробничих потужностей.

Kapazitätsermittlung *f* встановлення лімітів прийому до вищих навчальних закладів.

Kapazitätskosten *pl* витрати, що залежать від рівня потужності.

Kapazitäts-Wirkung *f* ефект виробничого потенціалу (вплив додаткових інвестицій на виробничі потужності і цим самим на випуск продукції).

Kaperbrief *m* каперське свідоцтво.

Kapitalabberufung *f* вилучення капіталу.

Kapitalabfindung *f* одноразове відшкодування збитку.

Kapitalansammlungsvertrag *m* договір про накопичення коштів (для житлового будівництва часто з наданням пільг).

Kapitalarmut *f* нестача капіталу.

Kapitalaufstockung *f* збільшення основного капіталу.

Kapitalaufwertung *f* збільшення вартості капіталу.

Kapitalausrüstung *f* основні засоби виробництва.

Kapitalbilanz *f* баланс руху капіталів (частина платіжного балансу країни, охоплює рух капіталів, зміни в міжнародних вимогах і зобов'язаннях).

Kapitalbindung

Kapitalbindung *f* залучення коштів, капіталовкладення, витрати капіталу; \diamond hohe ~ великі капіталовкладення.

Kapitalbudget *n* бюджет капіталовкладень.

Kapitaleigentum *n* капіталістична власність.

Kapitalerhaltung *f* збереження капіталу; \diamond nominelle ~ збереження номінальної вартості капіталу.

Kapitalertragssteuer *f* податок з доходу від поміщеного (в акціонерне товариство) капіталу.

Kapitalflucht *f* витік капіталу (за кордон, де нижчі податки).

Kapitalgeber *m* інвестор.

Kapitalgesellschaft *f* суспільство, компанія (в яких головну роль відіграє капітал, вкладений партнерами, акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю).

Kapitalgüterindustrie *f* промисловість основних засобів виробництва.

Kapitalguthaben *n, pl* капітал, активи.

Kapitalhandelsgesellschaft *f* торгове суспільство, торгова компанія.

Kapitalhilfe *f* фінансова допомога, допомога у фінансуванні (напр. країнам, що розвиваються).

Kapitalien *pl* капітальні вкладення.

Kapitalisierung *f* капіталізація, визначення величини доходів і витрат, очікуваних у майбутньому.

Kapitalisierungszinsfuß *m* відсоток капіталізації.

Kapitalkoeffizient *m* коефіцієнт капітальних затрат.

Kapitalmarkt *m* ринок довгострокового кредиту. **Kapitalmarktzins** *m* відсоток на ринку довгострокових капіталів.

Kapitalrücklage *f* резерв капіталу.

Kapitalrückzug *m* вилучення капіталу.

Kapitalstock *m* сукупний основний капітал (народного господарства, галузі та ін.), основні фонди.

Kapitaltransaktion *f* операція з капіталом.

Kapitalverbrechen *n* тяжкий злочин.

Kapitalverkehrssteuer *f* податок з обороту акціонерного товариства і біржі.

Kapitalversicherung *f* страхування життя на обумовлену суму, страхування життя на твердо встановлену страхову суму (виплачується при настанні страхового випадку).

Kapitalvertiefung *f* поглиблення капіталу (характеризує збільшення тривалості періоду між початком і завершенням виробничого циклу).

Kapitalverwässerung *f* розбавлення капіталу (зростання акціонерного капіталу, при якому внутрішня вартість активів не збільшується).

Kapitularien *n, pl, ist.* законодавчі акти, які видаються франкськими королями.

Kapitulation *f* 1) капітуляція; 2) *ist.* договір про привілеї для громадян іншої держави.

Kapitalertragssteuer *f* податок з доходу від поміщеного капіталу.

Kapitalverkehrssteuer *f* податок з обороту акціонерного товариства.

Kaplan *m* капелан, священик.

Karenz *f* 1) час очікування, термін очікування; 2) час до початку виплати (напр. допомоги, пенсії).

Karenzzeit *f* 1) час очікування, термін очікування; 2) час до початку виплати (напр. допомоги, пенсії).

Kargo *m* карго, морський вантаж; \diamond ~-Geschäft угода на товар, що знаходиться на плаву; ~ Versicherung страхування карго, страхування транспортується на суднах вантажу.

Karte *f* 1) карта (географічна, топографічна); 2) пластикова картка (платіжна); 3) проїзний квиток; \diamond ~ der ärztlichen Kontrolle лікарсько-контрольна карта; die ~ ist im Maßstab 1: 100 gezeichnet масштаб карти 1: 100; mit dem Stabe auf der ~ zeigen указкою показувати на карті; topographische ~ топографічна карта; Automobil~ автомобільна карта, карта автомобільних доріг; Buch~ формуляр книги; Daten~ карта даних, Streifenweg ~ маршрутна карта патруля.

Kartei *f* картотека, карткова система реєстрації; \diamond eine ~ führen вести картотеку.

Kartell *n* 1) картель; 2) угоду, блок.

Kartellabkommen *n* картельна угода.

Kartellbehörde *f* відомство, яке спостерігатиме за дотриманням законодавства про картелі.

Kartellbindungen *pl* картелі, картельні об'єднання.

kartellgebunden *adj* картелізований, об'єднаний в картель.

Kartellgesetz *n* закон про картелі.

Kartellgesetzgebung *f* законодавство про картелі.

kartelliert *adj* картелізований; \diamond ~ Erzeugnisse продукція картелізованих підприємств; ~e Preise картельні ціни.

Kartellrecht *n* картельне право.

Kartellvereinbarung *f* картельна угода.

Kartellvertrag *m* картельну договір.

Kartellzwang *m* примусове об'єднання в картель.

Kartensteuer *f* (місцевий) податок за вхід у видовищні заклади.

kartieren *vi* включити в картотеку.

Kartierung *f* оформлення відвантажувальних документів в міжнародних перевезеннях залізницею (для розрахунків між станціями відправлення та призначення).

Kettenbetrug *m* шахрайство з компенсацією отриманих податків при круговій поставці товарів через кілька країн ЄС.

Karzer *m* карцер.

Kasko *m* каско, транспортний засіб (судно, літак, автомобіль); \diamond ~versicherung страхування транспортних засобів.

Kaskoversicherung *f* страхування транспортних засобів.

Kassageschäft *n* біржова угода за готівку, біржова угода з умовою сплати у строк до трьох днів.

Kassakurs *m* курс фондових цінностей при касових операціях на біржі.

Kassamarkt *m* ринок касових операцій.

Kassascheck *m* чек на пред'явника.

Kassations *f* 1) касація; 2) відміна рішення (суду або адміністративного органу в порядку нагляду); \diamond ~ abweisen відхилити клопотання про касацію в порядку нагляду; ~ der Urteilsgründe скасування мотивувальної частини вироку, що вступив в силу (в порядку нагляду); ~ einer rechtskräftigen Entscheidung beantragen порушувати клопотання про скасування чинного рішення; ~ einreichen подавати клопотання про касацію в порядку нагляду.

Kassationsantrag *m* 1) протест в порядку нагляду; 2) клопотання, в порядку нагляду; 3) австр., швейц. касаційна скарга.

Kassationsberechtigte *m* 1) уповноважений на подачу клопотання порядку нагляду, уповноважених на подачу протесту в порядку нагляду (колиш. НДР); 2) уповноважених на скасування рішення.

Kassationsbescheid *m* повідомлення про результати наглядового розгляду.

Kassationsbeschluss *m* 1) рішення в наглядовому виробництві (колиш. НДР); 2) австр., швейц. рішення по касаційній скарзі.

Kassationsbeschwerde *f*, австр., швейц. касаційна скарга.

Kassationsentscheidung *f* рішення в наглядовому виробництві (колиш. НДР); 2) австр., швейц. рішення по касаційній скарзі.

Kassationsfrist *f* 1) термін для заяви клопотання в порядку нагляду, строк для заяви протесту в порядку нагляду (колиш. НДР);

2) (австр., швейц. строк для подання касаційної скарги.

Kassationsgericht *n* 1) суд, що проводить наглядове провадження (колиш. НДР); 2) австр., швейц. касаційний суд.

Kassationsgrund *m* 1) основа для скасування (рішення) у порядку нагляду (НДР); 2) австр., швейц. підстава для касації.

Kassationshof *m* касаційне відділення Верховного суду (Швейцарія).

Kassationsinstanz *f* 1) наглядова інстанція (НДР); 2) австр., швейц. касаційна інстанція.

Kassationsklage *f* касаційна скарга.

Kassationsurteil *n* 1) крим. вирок в порядку нагляду, цив. рішення в порядку нагляду; 2) австр., швейц. касаційний вирок, касаційне рішення.

Kassationsverfahren *n* 1) наглядове провадження (НДР); 2) австр., швейц. касаційне провадження.

Kassatmsverhandlung *f* наглядовий розгляд, касаційний розгляд.

Kassationswerber *n*, австр. сторона, яка подала касаційну скаргу.

kassatorisch *adj* касаційний.

Kassazahlung *f* сплата готівкою; \diamond ~ gegen Dokumente документи, що забезпечують готівковий розрахунок, акредитив.

Kasse *f* 1) ощадна каса; 2) готівка; \diamond ~ der gegenseitigen Hilfe каса взаємодопомоги; ~ "gegen Dokumente" застереження в договорі купівлі-продажу, згідно з якою покупка оплачується при наданні супровідних документів; ~ "gegen Faktura" обмовка в договорі купівлі-продажу, згідно з якою купівельна ціна виплачується за пред'явленням рахунку; gegen ~ kaufen купувати за готівку.

Kassenarzt *m* лікар страхової каси.

Kassenbuch *n* касовий реєстр, прибуткововидаткова книга.

Kassendifferenz *f* різниця між касовою готівкою і даними бухгалтерської звітності.

Kasseneinbrecher *m* зломщик каси.

Kassenfehlbestand *m* недостача в касі.

Kassenkonto *n* зняття певного відсотка з касового рахунку при негайному платежі готівкою.

Kassenobligation *f* (казначейське) зобов'язання з твердим відсотком.

Kassenpatient *m* хворий, який одержує лікарську допомогу через лікарняну касу, хворий, який одержує лікарську допомогу через органи соціального страхування.

Kassenrabatt *m* знижка за платіж готівкою.

Kassenrechnung *f* касовий облік, облік касових операцій.

Kassenrestbestand *m* залишок касової готівки.

Kassenrevision *f* ревізія каси.

Kassenscheine *pl* середньострокові облигації.

Kassensturz *m* ревізія каси.

Kassenverkehr *m* рух коштів по статтях каси, касові операції.

Kassiber *m*, *жарг.* таємна записка, тюремна пошта.

Kassierung *f* відміна (*вироку, судового рішення*), скасування в порядку нагляду (*НДР*); \diamond ~ des Urteils скасування вироку; ~ von Wahlen касація результатів виборів.

Kastensyste *m* касова система.

Kastrationskomplex *m* комплекс кастрата.

kasuell *adj* казуальний, що випливає з даного випадку.

Kasuistik *f* казуїстика, посилення на прецеденти (*при вирішенні справ*).

kasuistisch *adj* казуїстичний.

Kasus *m* випадок, казус.

Katallaktik *f* каталактика (*термін, що пропонувався з кінця 19 ст. для загальної характеристики взаємодії ринкових сил*).

Katalog *m* каталог.

Informationskatalog *m* інформаційний каталог.

Kataster *m*, *n* кадастр, поземельна книга; \diamond im ~ vermerken відзначати в кадастрі, робити відмітку в кадастрі; in den ~ eintragen заносити в кадастр.

Katasteramt *n* землемірне управління.

Katasteraufnahme *f* занесення до кадастру.

Katasterauszug *m* виписка з кадастру.

Katasterbuch *n* кадастрова книга.

Katasternummer *f* кадастровий номер.

Katastersteuer *f* кадастровий податок (*прямий податок CP Tarifsteuer*).

Katastrophenidentifizierungskommission *f* комісія з ідентифікації жертв нещасних випадків.

Katastropheneinsatzgruppe *f* оперативний загін для виїзду до місця катастрофи.

Katastrophenortbefund *m* результат огляду місця катастрофи.

Kauf *m* купівля, купівля-продаж; \diamond ~ ab Lager покупка зі складу; einen ~ abschließen укласти угоду купівлі-продажу; ~ auf Abruf покупка з відкликання; ~ auf Besicht покупка з умовою огляду; ~ auf Kredit купівля-продаж в кредит; ~ auf Probe покупка на пробу; ~ auf Raten купівля-продаж на виплат; ~ auf Teilzahlung купівля-продаж на виплат; ~ aus erster Hand покупка з перших рук; ~

nach Muster купівля-продаж за зразком, покупка на пробу; ~ nach Probe покупка на пробу; ~ nach Probe покупка за зразками (*найчастіше дрібно оптова торгівля*); ~ zur Ansicht покупка з умовою огляду; ~ zur Probe пробна покупка; ~ Rückvermietung угода, при якій продавець орендує куплені в нього товари.

Kaufabschluß *m* укладення угоди купівлі-продажу.

Kaufangebot *n* 1) пропозиція продати; 2) пропозиція купити.

Kaufanwärtervertrag *m* договір купівлі-продажу суперником.

Kaufanwartschaft *f* обмовка (*у договорі купівлі-продажу*) про збереження протягом певного часу за продавцем права власності на продану річ.

Kaufauftrag *m* доручення на купівлю.

Kaufbetrag *m* грошова сума на покупку.

Kautbrief *m* (*письмовий*) договір купівлі-продажу, покупна грамота.

Käuferbank *f* банк, що обслуговує покупців.

Käuferfirma *f* фірмапокупець.

Käuferkredit *m* споживчий кредит.

Kaufgegenstand *m* предмет купівлі-продажу.

Kaufgeld *n* покупна сума, продажна ціна.

Kaufgeschäft *n* угода купівлі-продажу.

Kaufgesuch *n* оголошення про купівлю.

Kaufhausbesitzer *m* власник магазину.

Kaufkraftentzug *m* зниження купівельної спроможності.

Kaufkraftüberhang *m* надлишок грошей, "грошовий навіс" (*перевищення грошової маси над товарною пропозицією*).

Kaufkurs *m* курс покупців.

Kaufmannschaft *f* комерційний світ, коло комерсантів.

Kaufobjekt *n* предмет купівлі-продажу, об'єкт купівлі-продажу.

Kaufpreis *m* купівельна ціна; \diamond den ~ festsetzen встановлювати покупну ціну.

Kaufrecht *n* право купівлі-продажу.

Kaufrechtsverhältnis *n* правове відношення купівлі-продажу, правовідносини купівлі-продажу.

Kaufreiz *m* засіб стимулювання покупки, привабливість товару.

Kaufverhandlungen *pl* переговори про купівлю-продаж.

Kaufvertrag *m* договір купівлі-продажу; \diamond ~ anfechten опротестовувати договір купівлі-продажу (*покупцем, напр. через явне введення в оману при купівлі*).

Kaufvertragsurkunde *f* (письмовий) договір купівлі/продажу, покупна грамота.

Kaufzettel *m* товарний чек.

Kaukasusrepublik *f* Кавказька республіка, республіка на Кавказі.

kausal *adj* причинний, каузальний.

Kausalanalyse *f* причинний аналіз.

Kausalgeschäft *n* каузальна угода.

Kausalgeschehen *n* причинне подія.

Kausalgesetz *n* закон причинності.

Kausalität *f* причинність, каузальність, причинний зв'язок; $\diamond \sim$ im bürgerlichen Recht причинність в цивільному праві; adäquate \sim адекватна причинність; strafrechtliche \sim кримінально-правова причинність; überholende \sim вторинна причинність (спричинення додаткової шкоди благу, якому вже було завдано шкоди іншою особою).

Kausalitätsirrtum *m* помилка в причинності.

Kausalitätsproblem *n* проблема причинності.

Kausalkette *f* причиннонаслідковий ланцюг.

Kausalnexus *m* причинність, каузальність, причинний зв'язок.

Kausalreihe *f* причиннонаслідкові серії.

Kausalverlauf *m* розвиток причинного зв'язку.

Kausalzusammenhang *m* причинний зв'язок; \diamond adäquater \sim адекватний причинний зв'язок.

Kautel *f* захід обережності, обмовка (при укладенні договору).

Kautelarjurisprudenz *f* 1) *icm.* юриспруденція, заснована на праві світських юристів (в стародавньому Римі); 2) юридична практика, що прагне до всебічної юридичної страховки правовідносин.

Kaution *f* порука, забезпечення, заставу, грошова сума, що служить забезпеченням; \diamond eine \sim hinterlegen надавати поруку, надавати забезпечення; eine \sim leisten надавати поруку, надавати забезпечення; eine \sim stellen надавати поруку, надавати забезпечення; eine \sim vorlegen надавати забезпечення, вносити заставу; eine \sim zahlen надавати забезпечення, вносити заставу; \sim Kaution під заставу; gegen \sim freilassen звільнити з ув'язнення під заставу.

Kautionseffekten *pl* цінні папери, що є забезпеченням.

kautionsfähig *adj* має право виступати поручителем.

Kautionshypothek *f* забезпечувальна іпотека.

Kautionspfandrecht *n* заставне право кредитора на подання забезпечення (у грошах або паперах).

Kautionsschein *m* письмова порука.

Kautionsschutz *m* забезпечення застави.

Kautionssumme *f* сума, внесена в якості застави.

Kautionsverfall *m* перехід застави у власність заставоотримувача; $\diamond \sim$ zugunsten des Staates повернення застави в дохід держави.

Kautionswechsel *m* забезпечувальний вексель.

Kavaliersvergehen *n*, *roz.* проступок, що можна вибачити; порушення, що не прийняте всерйоз.

Kavent *m* поручитель.

kavieren *vi* виступати поручителем, служити порукою.

Kazetler *m*, *roz.* ув'язнений концтабору (у фашистській Німеччині).

Kellerwechsel *m* бронзовий вексель, дутий вексель, фіктивний вексель.

Kelloggspakt *m*, *icm.* Пакт Келлога Бріана (1928 р).

Kenntnis *f* 1) зведення; 2) знання; $\diamond \sim$ des Gesetzes знання закону; in \sim setzen повідомляти, ознайомити.

Kenntnisnahme *f* прийняти до відома, ознайомлення; $\diamond \sim$ von der Anklage ознайомлення з обвинуваченням; zug \sim взяти до відома, для ознайомлення.

Kennwort *n* пароль, пропуск.

Kennzeichen *n* розпізнавальний знак, прикмета; $\diamond \sim$ am Kraftfahrzeug розпізнавальний номерний знак автомашини; \sim des Fahrzeuges номер машини; \sim verbotener Vereinigungen символ забороненого об'єднання, знак забороненого об'єднання (напр. прапор, уніформа); besondere \sim особливі прикмети; fälschungssicheres \sim маркування, що не може бути підроблено; polizeiliches \sim номерний знак автомобіля.

Kennzeichenschlitz *m* захист виробничої марки, охорона виробничої марки.

Kennzeichnung *f* позначення, маркування; $\diamond \sim$ von Lebensmitteln маркування продуктів харчування; widerrechtliche \sim der Waren протизаконне маркування товарів.

Kennzeichnungspflicht *f* обов'язок маркування (товару, виробу).

Kennziffernspiegel *m* таблиця показників.

Kerker *m*, *австр.*, *icm.* в'язниця, тюрма; \diamond j-n in \sim werfen кидати у в'язницю; lebenslanger \sim довічна каторжна в'язниця; schwerer \sim каторжна в'язниця; verschärfter \sim в'язниця з посиленням режимом утримання.

Kerkerhaft *f*, *австр.*, *icm.* тюремне ув'язнення; \diamond die \sim abbölen відбути термін покарання у в'язниці.

Kerkermeister *m*, *австр.*, *icm.* тюремник.

Kerkerstrafe *f*, *австр.*, *іст.* тюремне ув'язнення (як міра покарання); ♦ *schwere* ~ ув'язнення в каторжну в'язницю (як міра покарання).

Kerkersträfling *m* ув'язнений.

Kernbeweis *m* основний доказ.

Kernwaffensperrvertrag *m* договір про нерозповсюдження ядерної зброї.

Kernwaffenteststopvertrag *m* договір про заборону випробувань ядерної зброї в атмосфері, космічному просторі й під водою.

Kernwaffenverbot *n* заборона ядерної зброї.

Kette *f* ланцюг, ланцюжок, низка (напр. *доказів*); ♦ *von Beweisen* ланцюг доказів.

Kettenarbeitsvertrag *m* строковий договір, поновлюваний між одним і тим самим роботодавцем і найманим працівником.

Kettenhandel *m* 1) торгівля по ланцюжку (за участю посередників); 2) продаж товарів з примусовим "навантаженням".

Kettenhehlerei *f* багаторазове приховування.

Kettenläden *pl* мережа однотипних роздрібних магазинів, що засновуються однією фірмою.

Kettenverträge *pl* послідовно укладені договори.

Ketzergericht *n*, *іст.* інквізиційний суд, інквізиція.

Ketzerinquisition *f*, *іст.* інквізиційний процес проти єретиків.

Ketzerverbrennung *f*, *іст.* спалення єретиків, аутодафе.

Ketzerverfolgung *f*, *іст.* переслідування єресі.

Khaki 1) матерія кольору хакі; 2) (польова) військова форма захисного кольору (кольору хакі).

Kidnapper *m* викрадач людей (в більшості випадків дітей).

Kidnapping *n* кіднеппінг, викрадення людей (дітей).

Kiminalpolizist *m* співробітник кримінальної поліції.

Kind *n* 1) дитина, дитя; 2) нащадок; ♦ *das* ~ *für* *ehelich* erklären узаконити позашлюбну дитину; *ein* ~ *in* *Pflege* geben віддавати дитину на виховання; *adoptiertes* ~ усиновлена дитина; *an* ~ *Statt* *annehmen* всиновлювати, удочеряти; *angenommenes* ~ усиновлена дитина; *außerehelich* *geborenes* ~ позашлюбна дитина; *eheliches* ~ дитина, що народилася у шлюбі; *für* *ehelich* *erklärtes* ~ узаконена позашлюбна дитина; *illegitimes* ~ незаконнонароджена дитина; *lediges* ~ позашлюбна дитина; *legitimiertes* ~ узаконена дитина; *minderjähriges* ~ неповнолітня дитина; *natürliches* ~ 1. *застар.* незаконно-

народжена дитина; 2. рідна (неусиновлена) дитина; *unehelichgeborenes* ~ незаконнонароджена дитина; *unmündiges* ~ неповнолітня дитина.

Kinder *pl* діти; ♦ ~ *aus* *verschiedenen* *Ehen* діти, народжені в різних шлюбах; ~ *und* *Jugendzimmer* *der* *Miliz* дитяча кімната міліції, ДКМ; ~ *und* *Jugendzimmer* *der* *Miliz* ДКМ, дитяча кімната міліції (колиш. СРСР).

Kinderarbeit *f* дитяча праця.

Kinderbeihilfe *f* допомога на дитину (НДР).

Kinderbetreuung *f* турбота про дітей.

Kinderdelinquenz *f* дитяча злочинність.

Kinderermäßigung *f* 1) податкова пільга за дітей (НДР); 2) зниження ставки для дітей (напр. за оплату проїзду).

Kinderfreibetrag *m* пільги при сплаті податків, надані багатодітним сім'ям у вигляді підвищення розміру неоподатковуваної частини доходу.

Kinderfürsorge *f* соціальне та медичне забезпечення дітей.

Kindergeld *n* 1) посібник для багатодітних сімей; 2) надбавка до заробітної плати, надбавка до пенсії на дітей; 3) окреме майно дитини.

Kindergeld *n* гроші на дитину; ♦ ~ *bekommen* отримувати грошову надбавку з народженням наступної дитини.

Kinderhandel *m* торгівля дітьми.

Kinderkriminalität *f* дитяча злочинність.

Kindermord *m* вбивство дітей.

Kindermörder *m* дітовбивець.

Kinderschutz *m* захист дітей.

Kinderteil *m* обов'язкова спадкова частка дітей.

Kindervermögen *n* майно дитини.

Kinderzulage *f* надбавка до заробітної плати, надбавка до пенсії на дітей.

Kinderzuschlag *m* надбавка на дитину (до заробітної плати або до пенсії); ♦ ~ *zu* *den* *Renten* *der* *Sozialversicherung* надбавка до пенсії по соціальному страхуванню на утримання дитини; *staatlicher* ~ державна надбавка на дитину.

Kinderzuschuß *m* дотація на дітей, надбавка на дітей (напр. пенсійне страхування).

Kinderzuteilungsregelung *f* регулювання спадкової частки неповнолітнього.

Kindesannahme *f* усиновлення, удочеріння.

Kindesentführung *f* 1) викрадення дитини; 2) незаконне позбавлення батьківських прав.

Kindesgut *n* майно дитини.

Kindesherausgabe *f* повернення дитини (особі, яка здійснює батьківські права від особи, котра має їх).

Kindesmißhandlung *f* катування дитини.

Kindesmord *m* дітовбивство.

Kindesmörder *m* дітовбивець.

Kindesmörderin *f* дітовбивець.

Kindespflicht *f* обов'язок дитини (напр. по відношенню до батьків).

Kindesraub *m* викрадення дитини.

Kindestötung *f* дітовбивство.

Kindesunterschlebung *f* підміна дитини.

Kindesvater *m* батько (позашлюбної) дитини;
 ◇ den ~ ermitteln розшукувати батька (напр. позашлюбної дитини).

Kindesvermögen *n* майно дитини.

Kindesweglegung *f*, австр. підкидання дитини.

Kindeswohnsitz *m* місце проживання дитини.

Kindheitsbedingungen *pl* умови життя дитини в сім'ї, умови життя дитини в батьківському домі; ◇ abnorme ~ неналежні умови життя дитини в сім'ї;

Kindschaft *f* права та обов'язки дитини по відношенню до батьків, правовий статус дитини.

Kindschaftssache *f* справа про права та обов'язки дитини по відношенню до батьків.

Kirchenaint *n* управління у справах церкви, консисторія.

Kirchenaustritt *m* зречення від певного віросповідання, вихід з релігійної громади.

Kirchenbehörde *f* церковна влада.

Kirchendieb *m* злодій, що здійснює крадіжку з церкви.

Kirchendiebstahl *m* крадіжка церковного майна.

Kirchengut *n* майно, що належить церкві.

Kirchenordniing *f* церковний статут.

Kirchenraub *m* пограбування церкви.

Kirchenrecht *n* церковне право, сукупність норм, що регулюють відносини держави і громадян з релігійними об'єднаннями.

Kirchenschändung *f* осквернення церковних обрядів.

Kirchensprengel *m* церковний округ, єпархія.

Kirchenstaat *m*, іст. панська область.

Kirchensteuer *f* церковні податки, що накладаються на віруючих.

Kirchenstrafe *f* спокута, церковне покарання.

Kirchenverfassung *f* статут церкви.

Kirchenvertrag *m* договір держави з католицькою і Євангелічною церквою.

kirren 1) приручати, приборкувати, прибирати до рук; 2) приманювати, принаджувати, заманювати, залучати.

Kalenderjahr *n* календарний рік.

Konfliktkommission *f* конфліктна комісія.

Krankenkasse *f* страхова каса.

klagbar *adj* що підлягає розгляду судом, що може бути реалізованим в судовому порядку.

Klagbarkeit *f* 1) допустимість судового розгляду позовної вимоги, можливість судового розгляду позовної вимоги; 2) допустимість оскарження.

Klage *f* позов, скарга, прохання; ◇ eine ~ abweisen відмовити в позові; eine ~ an das Gericht abgeben передавати позов до суду; eine ~ ändern змінити позов; eine ~ anhängig machen передавати позов до суду; eine ~ anstellen передавати позов до суду; ~ auf Anfechtung заперечення (напр. батьківства); ~ auf Aufhebung der Adoption позов про скасування усиновлення; ~ auf Feststellung der Vaterschaft позов про встановлення батьківства; ~ auf Geldzahlung позов про стягнення грошових сум; ~ auf Herausgabe beweglicher Sachen позов про витребування рухомого майна; ~ auf Rückgabe позов про повернення речі; ~ auf Schadenersatz позов про відшкодування збитків; eitle ~ auf sich beruhen lassen залишати скарги без розгляду; ~ auf Unterhaltsleistung позов про видачу змісту, позов про стягнення аліментів; ~ auf Unterlassung позов про невчинення дій, що порушують права позивача; позов про припинення дій, що порушують права позивача; ~ auf Verurteilung zu wiederkehrenden Leistungen позов про присудження до виплати періодичних платежів; eine ~ aufnehmen приймати позов (в суді); ~ aus dem Sachenrecht речовий позов; ~ aus nichtvermögensrechtlichem Anspruch позов немайнового характеру; aus persönlichen Ansprüchen позов про захист особистих прав; eine ~ einreichen пред'являти позов, подавати скаргу; eine ~ erheben пред'являти позов; der ~ stattgeben задовольняти позов, задовольняти скаргу; eine ~ zurückweisen відмови в позові; dingliche ~ речовий позов, hypothekarische іпотечний позов; kontradiktorische ~ суперечливий позов, позов із зустрічними вимогами, зустрічний позов; mit der ~ abgewiesen werden отримувати відмову за позовом; negatorische ~ негаторний позов; öffentliche ~ 1) державне обвинувачення у кримінальному процесі; 2) публічне сповіщення про позов (якщо

місце перебування відповідача невідоме);
 petitorische ~ заявний позов; positive ~
 правоутворювальний позов, правоосвіт-
 ний позов; possessorische ~ посессорний
 позов, позов з приводу порушення права
 власності; schriftliche ~ позовна заява;
 unbegründete ~ необґрунтований позов;
 vermögensrechtliche ~ майновий позов;
 verwaltungsrechtliche ~ адміністративно-
 правова скарга; zivilrechtliche ~ цивільний
 позов.

Klageabschrift *f* копія позовної заяви.

Klageabweisung *f* відмова в позові, від-
 хилення скарги; ◇ ~ bei fehlendem
 Rechtsschutzbedürfnis відхилення позову
 через відсутність необхідності юридич-
 ного захисту, відхилення скарги через
 відсутність необхідності юридичного
 захисту.

Klageänderung *f* зміна позову, заміна предмета
 позову, заміна підстави позову.

Klageanerkentnis *f* визнання позову.

Klageanspruch *m* позовна вимога, підстава
 позову; ◇ einen ~ sicherstellen забезпечити
 позовну вимогу.

Klageantrag *m* позовна заява; ◇ ~ zurücknehmen
 відмовитися від позовної заяви, відмови-
 тися від позову.

Klageart *f* вид позову.

Klageausdehnung *f*, *австр.* збільшення (ціни)
 позову.

Klageantwortung *f* відповідь на позов, відпо-
 відь на скаргу.

Klagebefugnis *f* право оскарження, (суб'єк-
 тивне) право пред'явлення позову.

Klagebegehren *n* позовну вимогу; ◇ alternatives
 ~ альтернативна позовна вимога.

Klagebegründung *f* обґрунтування позову.

Klagebehauptung *f* твердження, що міститься в
 позовній вимозі.

Klageberechtigt *adj* має право на пред'явлення
 позову.

Klagebewertung *f* оцінка позову.

Klageeinreichung *f* пред'явлення позову, подача
 скарги.

Klageerhebung *f* пред'явлення позову; ◇ von der
 ~ abweisen утримуватися від пред'явлення
 позову.

Klageerweiterung *f* збільшення (ціни) позову,
 розширення позовних вимог.

Klageerwiderung *f* заперечення за позовом.

Klageerzwingung *f* позовну вимогу про примус
 до виконання зобов'язань.

Klageerzwingungsantrag *m* заяву про примус-
 ове задоволення позову.

Klageerzwingungsverfahren *n* виробництво
 за позовною вимогою про примушення до
 виконання зобов'язань.

Klageforderung *f* позовна вимога; ◇ eine ~ ganz
 anerkennen визнавати позов в цілому; eine
 ~ teilweise anerkennen визнавати позов в
 частині.

Klagefrist *f* строк пред'явлення позову, термін
 оскарження.

Klageführer *m* позивач, скаржник.

Klagegegenstand *m* предмет позову.

Klagegesuch *n* позовна заява.

Klagegrund *m* підстава (для подачі) позову, під-
 става для скарги.

Klageherabsetzung *f* зменшення (ціни) позову.

Klagekonkurrenz *f* множинність позовів.

Klageleugnung *f* заперечення позову.

Klagen *vt* пред'являти позов, подавати до суду,
 скаржитися; ◇ ~ und verklagt sein бути пози-
 вачем і відповідачем.

Klagenhäufung *f* множинність позовів; ◇
 objektive ~ об'єктивна множинність позо-
 вів; subjektive ~ суб'єктивна множинність
 позовів.

Klagenverbindung *f* з'єднання позовів; ◇
 subjektive ~ процесуальна співучасть.

Klagepräklusion *f* втрата права на позов внаслі-
 док пропуску строку, втрата права на оскар-
 ження внаслідок пропуску строку.

Klageprüfung *f* перевірка позову (з точки зору
 правильності складання).

Klagepunkt *m* 1) пункт позовної вимоги;
 2) пункт звинувачення, обвинувальний
 пункт.

Kläger *m* позивач, скаржник; ◇ dem ~ ein Recht
 absprechen відмовити позивачу в його праві.

Klagerecht *n* 1) право на пред'явлення позову,
 право звернення до суду, право на скаргу;
 2) право (прокурора) пред'являти позов про
 відновлення виробництва (у справі).

Klägerin *f* позивачка.

klägerisch *adj* позов, що відноситься до пози-
 вача.

klägerischerseits *adv* з боку позивача.

Klägerseite *f* позовна сторона.

Klagerücknahme *f* відкликання позову (позива-
 чем).

Klagesache *f* справу за позовом, позовна справа.

Klageschrift *f* позовна заява.

Klagesucht *f* сутяжництво.

Klagetermin *m* 1) термін для подачі позову,
 строк для подання скарги; 2) призначений
 для розгляду позову час.

Klagetrennung *f* поділ позовів.

Klageveranlassung *f* привід для пред'явлення позову.

Klageverbesserung *f*, *австр.* виправлення позову.

Klageverfahren *n* позовне провадження.

Klageverjährung *f* позовна давність.

Klagevertreter *m* представник обвинувачення, представник за позовом.

Klageverzicht *m* відмову від позову.

Klageweg *m* позовний порядок; \diamond auf dem ~ в позовному порядку.

Klagezurücknahme *f* відкликання позову.

Klagezurückziehung *f* відкликання позову.

Klagezustellung *f* вручення позову (*у визначеній формі*).

klaglos *adj* позапозовний.

Klaglosigkeit *f* властивість зобов'язань задовольнятися без пред'явлення позову, властивість зобов'язань задовольнятися позапозовним порядком.

Klagsangaben *pl*, *австр.* підстави позову.

Klagsbehändigung *f*, *австр.* вручення позову.

Klagsberechtigung *f*, *австр.* правомочність пред'явлення позову.

Klageeinschränkung *f*, *австр.* зменшення (ціни) позову.

Klagsermäßigung *f*, *австр.* зменшення (ціни) позову.

Klagsicherung *f* забезпечення позову.

Klagsstattgebung *f*, *австр.* задоволення позову.

Klarierer *m* митний маклер.

Klarierung *f* очищення від митних формальностей.

Klarierungsbrief *m* свідоцтво про очищення від митних формальностей, митне свідоцтво.

Klarschrift *f* незашифрований текст.

Klasse *f* 1) клас (*суспільства*); 2) клас (розряд, категорія); \diamond ~ von Konkursgläubigern розряд конкурсних кредиторів.

Klassenantagonismus *m* класовий антагонізм.

klassenbedingt *adj* класово зумовлений, класовий.

Klassenbeziehungen *pl* класові відносини.

Klassencharakter *m* класовий характер, класова сутність (*права*).

Klassenfeind *m* класовий ворог.

Klassengegensatz *m* класове протиріччя.

Klassengesellschaft *f* класове суспільство.

Klasseninhalt *m* класовий зміст, класова сутність; \diamond ~ des Rechts класова сутність права.

Klassenjustiz *f* класова юстиція.

Klassenstaat *m* класова держава.

Klassenwahlrecht *n* цензове виборче право.

Klassenwahlsystem *n* цензова виборча система.

Klassifikationstest *n* класифікаційний атестат, класифікаційне свідоцтво.

Klassifizierungsmerkmal *n* класифікуючий ознака.

Klausel *f* клаузула, застереження, (*обмежувальне*) умова; \diamond ~ der Haftpflichtbeschränkung умова обмеження відповідальності; unter der ~ із застереженням про...

Klebestreifen *m* наклейка; \diamond ~ zur Spurensicherung наклейка для збереження слідів.

Kleinbesitzer *m* дрібний власник.

Kleingarten *m* садовогородя ділянка; \diamond ~ und Kleinpachtlandordnung постанову про порядок використання садів і дрібних орендованих земельних ділянок.

Kleingewerbe *n* дрібне кустарне виробництво, кустарний промисел.

Kleinhandel *m* дрібна роздрібна торгівля.

Kleinhandelspreis *m* роздрібна ціна.

Kleinkriminalität *f* дрібна злочинність.

Kleinkunst *f* (*дозволене законом*) естрадне мистецтво.

Kleinsiedler *m* власник будиночка з невеликою ділянкою землі (*що забезпечує його потреби*).

Kleinstaat *m* мала держава.

Kleinstaaterei *f* партикуляризм, розчленування країни на малі держави, політика збереження малих країн.

Kleptomane *m* kleptomан.

Kleptomanie *f* kleptomанія.

Klerikalismus *m* клерикалізм.

Kleriker *m* духовна особа, клірик.

Klerus *m* духовенство, клір.

Klient *m* клієнт; \diamond ~ des Verteidigers підзахисний.

Klientel *f* клієнтура (*адвоката*).

Klientur *f* клієнтура (*адвоката*).

Klonen *n* клонування.

Knacker *m* зломщик сейфів.

Knackverbot *n* заборону на злом кодів, заборона на злом захисту інформаційних носіїв.

Knappenbuch *n* трудова книжка гірника.

Knappheit *f* нестача, недостача, убогість, обмеженість (*фактична невідповідність між потребами і наявними товарами та послугами*).

Knappschaftsausgleichsleistung *f* грошова виплата застрахованим гірникам старшого віку, які внаслідок раціоналізації були переведені на іншу менш оплачувану роботу.

Knappschaftsrecht *n* сукупність норм, що регулюють особливі соціальні права гірників.

Knappschaftsrente *f* пенсія робітникові-гірникові при настанні професійної непрацездатності, пенсія робітникові гірникові при настанні загальної непрацездатності.

Knappschaftsruhegeld *n* пенсія по старості (*нісля досягнення 65 років*) робочим гірником.

Knappschaftsversicherung *f* соціальне страхування робітників гірників.

Knebelungsvertrag *m* кабальна угода.

Knebelvertrag *m* кабальний договір.

Knecht *m* 1) слуга, працівник, наймит; 2) *іст.* раб, холоп.

Knechtschaftsvertrag *m* кабальний договір.

Knechtsstrafrecht *n, іст.* кримінально-правові норми, що стосуються найму, кримінально-правові норми, що відносяться до інших феодалнозалежних осіб.

Koalition *f* коаліція, союз (*держав*).

Koalitionsfreiheit *f* свобода коаліцій; \diamond negative ~ право індивіда не вступати в певний союз; positive ~ право індивіда вступати в союз, право індивіда вступати в об'єднання.

Koalitionspartner *m* партнер по коаліції, союзник.

Koalitionspolitik *f* політика коаліцій.

Koalitionsrecht *n* право на створення спілок, право на створення об'єднань, право на створення коаліцій.

Koalitionsregierung *f* коаліційний уряд.

Kode *m* код; \diamond Daten~ код даних.

Kodeempfänger *m* приймач кодового виклику.

ködern *vi* приманювати, принаджувати, заманювати, залучати.

Kodex *m* кодекс; \diamond sich nach dem ~ richten керуватися кодексом.

Kodifikation *f* кодифікація.

Kodizill *n, заст.* кодиція (*додаток до заповіту*).

Koeffizientenmethode *f* метод коефіцієнтів (*враховує, напр. залежність витрат від чинників, їх формують*).

Koexistenz *f* співіснування; \diamond friedliche ~ мирне співіснування.

Koexistenzrecht *n* 1) сукупність міжнародно-правових норм, пов'язаних з мирним співіснуванням держав з різним суспільним ладом; 2) право на співіснування.

Kognat *m* когнат (*родич по материнській лінії*).

Kognition *f* кровну спорідненість (*по материнській лінії*).

Kognition *f* діяльність судді щодо з'ясування змісту правової норми.

Koimperium *n* здійснення суверенної влади двох держав на території, що належить третій державі.

Koirealscliuldverhältnis *n* взаємне зобов'язання, корреальне зобов'язання, зобов'язальне відношення.

koitieren *vi* злягатися.

Koitus *m* статевий акт, коїтус.

Kokainismus *m* кокаїнізм, зловживання кокаїном.

Kokainsucht *f* зловживання кокаїном.

Kolchosrecht *n* колгоспне право.

Kollaterale *m* родич по бічній лінії.

Kollateralerbbschaft *f* спадок, отриманий родичем по бічній лінії.

Kollateralverwandte *m* родич по бічній лінії.

Kollation *f* включення в спадкову масу цінностей, отриманих спадкоємцем до відкриття спадщини (*для зрівнювання спадкових часток*).

Kollationspflicht *f* обов'язок зрівнювання спадкових часток.

kollegial *adj* колегіальний.

Kollegialentscheidung *f* колегіальне рішення.

Kollegialgericht *n* колегіальний суд.

Kollegialität *f* колегіальність; \diamond ~ des Gerichts колегіальність суду.

Kollegialorgan *n* колегіальний орган.

Kollegialprinzip *n* принцип колегіальності.

Kollegialsystem *n* система колегіальності.

Kollegium *n* колегія, рада; \diamond ~ für Strafsachen колегія у кримінальних справах; ~ von Richtern колегія суддів.

kollektiv *adj* колективний.

Kollektivsicherheitspakt *m* пакт колективної безпеки.

Kollektivbewußtsein *n* колективна свідомість.

Kollektivdelikt *n* спільний злочин.

Kollektiveigentum *n* колективна власність.

Kollektiverfindung *f* колективний винахід, винахід, автором якого є група осіб.

Kollektivgarantie *f* колективна гарантія.

Kollektivhaftung *f* колективна відповідальність.

Kollektivmarke *f* спільна фабрична марка, спільний товарний знак.

Kollektivnote *f, dun.* спільна нота.

Kollektivorgan *n* колегіальний орган.

Kollektivprokura *f* загальна торгова довіреність, генеральна торгова довіреність.

Kollektivschuld *f* колективна вина, спільна вина.

Kollektivverbrechen *n* спільний злочин.

Kollektivvertrag *m* колективний (*трудова*) договір.

Kollektivvertragsrecht *n* сукупність правових норм, пов'язаних з колективним договором.

Kollektivvertreter *m* представник колективу, де працював підсудний.

Kollektivvollmacht *f* колективна довіреність.

Kolli *pl* місце (*в партії товару*).

Kollianzahl *f* число місць (*у партії товару*).

kollidieren *vt* увійти в колізію, стикатися (*напр. про думки*), надавати протидію, конфліктувати.

Kollision *f* колізія, зіткнення, конфлікт; ◇ ~ der Gesetze колізія законів; ~ von Bestandrechten колізія прав кількох орендарів; ~ von Rechtsnormen колізія правових норм (*напр. в міжнародному приватному праві*); in ~ geraten конфліктувати; in ~ kommen конфліктувати; mit den Gesetzen in ~ geraten увійти в суперечність із законами; verdeckte ~ прихована колізія.

Kollisionsklausel *f* колізійне застереження, застереження щодо застосування конкуруючих правових норм, умова про відповідальність страховика за збитки застрахованого судна внаслідок зіткнення.

Kollisionslage *f* 1) колізійна ситуація, співвідношення конкуруючих правових норм; 2) конфліктна ситуація.

Kollisionsnorm *f* колізійна норма.

Kollisionsrecht *n* колізійне право.

Kollisionssschaden *m* пошкодження в результаті зіткнення транспортних засобів.

Kollo *n* місце (*в партії товару*).

Kollokationsstreit *m* суперечка про черговості задоволення (*ипотечних*) кредиторів.

kolludieren *vt* укладати таємну угоду, укладати таємну угоду з метою заподіяння шкоди третій особі.

Kollusion *f* 1) таємна угода, домовленість; 2) таємна угода з метою заподіяння шкоди третій особі.

Kolonialrecht *n* колоніальне право.

Kolonialstatut *n* колоніальний статут.

Kolonialsystem *n* колоніальна система.

Kolonie *f* колонія; ◇ Besserungsarbeits ~ НТК, виправнотрудова колонія; ~ mit allgemeiner Vollzugart колонія загального режиму; ~ mit Sondervollzugart колонія особливого режиму; ~ mit strenger Vollzugart колонія суворого режиму.

Kombinationsgrundsatz *m* принцип укладення комбінованого договору.

Kombinatsauftrag *m* розпорядження про встановлення коопераційних зв'язків між підприємствами комбінату (*колиш. НДР*).

Kombinatsordnung *f* положення про роботу комбінату (*колиш. НДР*).

Kommanditaktionär *m* акціонер командитного товариства.

Kommanditgesellschaft *f* командитне товариство, товариство, засноване на вірі; ◇ ~ auf Aktien командитне товариство на "акціях" (*в якому вклади командитистів виражені у формі акціонерного капіталу*).

Kommanditist *m* командитист (*обмежено відповідальний член командитного товариства*).

Kommanditwechsel *m* філіальний переказний вексель.

Kommando *n* 1) командування; 2) команда; ◇ Betriebsschutz ~ команда позавідомчої охорони; Feuer ~ команда на відкриття вогню, команда на застосування вогнепальної зброї.

Kommassation *f* з'єднання земельних ділянок.

Kommentar *m* коментар, пояснення, тлумачення (*закона*).

Kommis *m* клерк.

Kommisionshandelsvertrag *m* договір про комісійну торгівлю (*між державною організацією торгівлі і приватним торговцем, НДР*).

Kommisionsvertrag *m* договір комісії, комісійний договір.

Kommissär *m* комісар; ◇ eidgenössischer ~ державний комісар (*Швейцарської Конфедерації*).

Kommissariat *n* комісаріат, *австр.* поліцейська ділянка.

Kommission *f* 1) комісія; 2) комісійне доручення, комісія; 3) комісія, комісійна винагорода; ◇ der Europäischen Gemeinschaften комісія європейських співтовариств; gemischte ~ комісія, створювана на паритетних засадах, змішана комісія; in ~ geben здавати на комісію; in ~ nehmen брати на комісію; ständige постійна комісія; zwischenbehördliche ~ міжвідомча комісія.

Kommissionär *m* комісіонер, посередник.

Kommissionsagent *m* торговий агент, торговий представник.

Kommissionsartikel *m* товар, прийнятий на комісію, товар, зданий на комісію.

Kommissionsauftrag *m* комісійне доручення.

Kommissionsgebühr *f* комісія, комісійна винагорода.

Kommissionsgeschäft *n* 1) комісійний магазин, комісійна фірма; 2) комісійна угода.

Kommissionshandel *m* комісійна торгівля.

Kommissionskauf *m* комісійна купівля-продаж.

Kommissionsrecht *n* комісійне право.

Kommissionsverlag *m* комісійне видання (*видання за рахунок автора*).

Kommissionsvertreter *m* торговий агент, торговий представник.

Kommissionswechsel *m* комісійний вексель (вексель з дорученням третій особі сплатити за рахунком, вказаною у векселі).

Kommissorium *n* 1) доручення; 2) повноваження.

Kommitiv *n* письмова довіреність.

Kommittent *m* комітент, довіритель (в комісійній угоді).

Kommittieren *vt* доручати, довіряти.

Kommittiv *n* письмова довіреність, письмове повноваження.

kommunal *adv* 1) комунальний, побутовий; 2) муніципальний, міський, місцевий.

Kommunalabgaben *pl* плата за комунальні послуги.

Koimnunalbehörde *f* муніципальний орган.

Konununalohligation *f* муніципальна облигація (випускається місцевою владою або за їх дорученням банками і служить джерелом фінансування місцевих витрат).

Kommunalrecht *n* норми права, регулюючі правове становище міст, громад і союзів громад.

Kommunalsteuer *f* комунальний податок, муніципальний податок.

Kommunalunternehmen *n* комунальне підприємство.

Kommunalverband *m* союз громад.

Kommunalvertrag *m* від договір між місцевим виконавчим радою та підприємством про спільну господарську діяльність, комунальний договір (колиш. НДР).

Kommunalverwaltung *f* комунальне управління.

Kommunalwahlen *pl* муніципальні вибори, вибори до місцевих органів влади.

Kommunikationsfähigkeit *f* здатність до спілкування з іншими людьми.

Kommunikationssystem *n* система комунікації, система зв'язку.

Kommunique *n* комюніке, офіційне повідомлення.

Kommunismus *m* комунізм.

Kommunität *f* 1) спільність; 2) обшинне володіння (напр. землею).

Kommunmauer *f* межовий знак.

Kompensation *f* 1) компенсація, відшкодування; 2) залік зустрічних вимог; 3) пом'якшення покарання (у справах приватного обвинувачення в разі взаємних образ).

Kompensationsabkommen *n* компенсаційна угода, бартерна угода.

Kompensationsgeschäft *n* компенсаційна угода, бартерна угода (угода, в основі якої лежить обмін товару на товар).

Kompensationskalkulation *n* змішана калькуляція.

kompensieren *vt* компенсувати, відшкодувати.

Kompetenz *f* 1) компетенція, повноваження; 2) підвідомчість; ◇ ~ des Gerichts підсудність.

Kompetenzbereich *m* коло повноважень, компетенція.

Kompetenzenhoheit *f* суверенітет (держави) в здійсненні правової компетенції.

Kompetenzfrage *f* питання про компетентність, питання про підвідомчість, питання про підсудність.

Kompetenzgerichtshof *m*, швейц. суд, який вирішує питання про підсудність.

Kompetenzkompetenz *f* повноваження державного органу вирішувати питання про підвідомчість.

Kompetenzkonflikt *m* суперечка про підвідомчість; ◇ ~ über die Zulässigkeit des Rechtsweges суперечка про допустимість звернення до суду; ~ über die Zuständigkeit des Gerichts суперечка про підсудність певного суду; örtlicher ~ суперечка про місце підсудності; sachlicher ~ суперечка про підвідомчість з урахуванням предмету спору.

Kompetenzkonfliktgericht *n* суд, який вирішує питання про підсудність.

Kompetenzkonkurrenz *f* конкуренція компетенцій (різних органів).

Kompetenzniveau *n* рівень компетенції.

Kompetenzstreitigkeit *f* спір про підвідомчість.

Kompetenzüberschreitung *f* перевищення повноважень, перевищення посадових повноважень.

Kompetenzverschiebung *f* передача компетенції.

Kompetenzverteilung *f* розподіл компетенцій; ◇ ~ zwischen Bund und Ländern розподіл компетенцій між федерацією і землями, розподіл компетенцій між союзом і землями.

Kompetenzverteilungsprinzip *n* принцип розподілу компетенцій.

Kompetenzzuweisung *f* наділена компетенцією.

Komplementär *m* член командитного товариства, що несе необмежену відповідальність; особисто відповідальний "повний" компаньйон (який відповідає за зобов'язаннями командитного товариства або акціонерного командита всім своїм майном).

Komplementarität *f* взаємодоповнюваність.

komplettieren *vt* організовувати змову, влаштовувати змову.

Komplex *m* комплекс; \diamond блок \sim der Kriminalitätsursachen комплекс причин злочинності; \sim Verbrechensvorbeugung комплексне попередження злочинів.

Komplexgutachten *n* комплексна експертиза.

Komplexprämienfonds *m* єдиний преміальний фонд; $\diamond \sim$ auf Investitionsvorhaben єдиний преміальний фонд на великих будовах (колиш. НДР).

Komplize *m* спільник, співучасник, співвинуватець.

Komplize *m* спільник, співвинуватець.

Komplizenschaft *f* спільництво, співучасть.

Komplot *n* змова, змову; \diamond ein \sim aufdecken розкрити змову.

Komplottpartner *m* учасник змови.

Kompromiß *m, n* компроміс, угода сторін; \diamond einen \sim eingeben піти на компроміс, піти на взаємні поступки; einen \sim schließen піти на компроміс, піти на взаємні поступки.

kompromisslerisch *adj* компромісний.

kompromisslos *adj* безкомпромісний.

Kompulsion *f* примус.

kompulsiv *adj* примусовий.

Kondemnation *f* 1) осуд; 2) приз (конфіскація по суду захопленого під час війни торгового судна противника).

Kondiktion *f* вимога про повернення (до особи, яка безпідставно збагатилася).

Kondition *f* умова.

Konditionenempfehlung *f* рекомендація однакових умов (роботи, оплати).

Konditionenkartell *n* картельна угода про однократності умов торгівлі (напр. умов поставки і платежу).

Konditionsgeschäft *n* угода на умовах передачі речі з вдачею подальшого відчуження до настання певного терміну, угода на умовах передачі речі з правом подальшого повернення до настання певного терміну, кондиційна угода.

Kondominat *n* кондомінат, кондомініум.

Kondominium *n* кондомінат, кондомініум.

Konferenz *f* конференція, нарада, засідання; $\diamond \sim$ über Internationale Wirtschaftliche Zusammenarbeit, KIWZ; конференція з міжнародного економічного співробітництва; diplomatische \sim дипломатична конференція; internationale \sim міжнародна конференція.

Konferenzrate *f* картельна фрахтова ставка.

Konfession *f* 1) віросповідання, віра; 2) релігійна громада.

Konfessionalismus *m* конфесіоналізм (прихильність до певного віросповідання).

konfessionell *adj* конфесійний, віросповідний.

Konfessionsschule *f* конфесійна школа (школа, в якій навчаються діти одного віросповідання).

Konfident *m* 1) довірена особа; 2) австр. донощик, шпик.

konfidentuell *adj* конфіденційний, який не підлягає оприлюдненню; секретний.

Konfination *f* обмеження місцеперебування.

Konfinium *n* 1) межа; 2) прикордонна область.

Konfiskation *f* конфіскація.

Konfiskationsbeschluß *m* постанова про конфіскацію.

Konfiszierung *f* конфіскація.

Konflikt *m* конфлікт, зіткнення; \diamond einen \sim schlichten залагоджувати конфлікт; bewaffneter \sim збройний конфлікт; dauernder \sim mit Elternhaus тривалий конфлікт у родині (мотив поведінки); gesellschaftlicher \sim суспільний конфлікт; in einen \sim eingreifen вступати в конфлікт, конфліктувати; in einen \sim geraten вступати в конфлікт, конфліктувати; in einen \sim kommen вступати в конфлікт, конфліктувати; innerer \sim внутрішній конфлікт; internationaler \sim міжнародний конфлікт; militärischer \sim військовий конфлікт.

Konfliktforschung *f* дослідження конфліктних ситуацій.

Konfliktkommission *f* конфліктна комісія, громадський суд на підприємстві (який розглядає всі трудові та деякі цивільні спори, дисциплінарні, адміністративні та малозначні кримінальні проступки).

Konfliktkommissionsbeschluß *m* рішення конфліктної комісії.

Konfliktkornmissionsentscheidung *f* рішення конфліктної комісії.

Konfliktsituation *f* конфліктна ситуація.

Konflikttäter *m* особа, яка вчинила злочин у зв'язку з конфліктною ситуацією, конфліктний злочинець.

Konflikttraining *n* спосіб виховного впливу на злочинця в місцях позбавлення волі.

Konföderation *f* конфедерація, союз, об'єднання (держав).

Konföderierte *m* союзник, член конфедерації, член об'єднання.

Konformität *f* однаковість, однаковість; $\diamond \sim$ der Rechtsprechung однаковість судочинства.

Konformitätszertifikat *n* сертифікат відповідності.

Konfrontation *f* 1) очна ставка, конфронтація (свідків); 2) зіставлення (показань); $\diamond \sim$

zwischen Verbrecher und Polizei зіткнення між злочинцем і поліцією.

konfrontieren *vi* влаштовувати очну ставку (свідків).

Konfusion *f* злиття боржника і кредитора в одній особі (як підставу для припинення зобов'язання).

Kongreß *m* конгрес, з'їзд.

Konjunktur *f* кон'юнктура.

Konjunkturbedingt *adj* кон'юнктурний, обумовлений кон'юктурою; \diamond ~e Erwägungen кон'юнктурні міркування.

Konjunkturdänpfung *f* стримування господарської активності.

Konjunkturgefälle *n* різниця у розвитку кон'юнктури, відмінність у розвитку кон'юнктури.

Konjunkturlage *f* економічна кон'юнктура, ринкова кон'юнктура.

Konjunkturwelle *f* "хвиля" економічного циклу, тривалість економічного циклу.

konkludent *adj* конклюдентний, заключний, що допускає певні висновки.

Konkordat *n* конкордат (договір з Ватиканом).

Konkubinät *n* порожній, конкубінат, позашлюбне співжиття.

Konkurrenz *f* 1) сукупність (злочинів); 2) конкуренція, суперництво; \diamond ~ mehrerer Diebstähle сукупність декількох крадіжок; ~ von Straftaten сукупність кримінально караних діянь; geale ~ реальна сукупність; unlautere ~ недобросовісна конкуренція.

Konkurrenzausschließungsvertrag *m* договір про припинення конкуренції.

Konkurrenzklauseel *f* застереження у договорі про виключення конкуренції.

Konkurrenzklauseel *f* обмовка про заборону агенту займатися збутом товарів конкурентів.

Konkurrenzverbot *n* заборона недозволеної конкуренції.

Konkurs *m* 1) неспроможність, банкрутство; 2) конкурс (у справах неспроможного боржника), конкурсне виробництво; \diamond den ~ abweisen відхиляти конкурсне виробництво; der offenen Handelsgesellschaft неспроможність повного торгового товариства, банкрутство повного торгового товариства; erklären ~ оголошувати неплатоспроможність, призначити конкурс; den ~ eröffnen відкривати конкурсне виробництво; betrügerischer ~ шахрайське банкрутство; im ~ gehen збанкрутувати; in ~ geraten збанкрутувати; in ~ verfallen збанкрутувати; kaufmännischer ~ торговий конкурс;

leichtsiniger ~ банкрутство по легковажності.

Konkursanfechtung *f* оспорування (кредиторами) угод неспроможного боржника (ув'язнених їм після припинення платежів).

Konkursausfallgeld *n* компенсація неспроможності, яку найманий працівник отримує перед ліквідацією збанкрутілої фірми.

Konkursbeamte *m* ліквідатор.

Konkursbeschlag *m* накладення арешту на майно фірми, оголошеною збанкрутілою.

Konkursdelikt *n* злочин, пов'язаний з конкурсним виробництвом.

Konkursdividende *f* дивіденд, що виплачується кредиторам після реалізації конкурсної маси.

Konkurserklärung *f* 1) оголошення про відкриття конкурсного виробництва; 2) оголошення про неспроможність.

Konkurseröffnung *f* відкриття конкурсного виробництва.

Konkursfähigkeit *f* здатність фізичних та юридичних осіб, наділених приватними правами, оголосити себе неплатоспроможними.

Konkursforderung *f* вимога конкурсного кредитора.

Konkursgericht *n* суд у справах про неспроможність.

Konkursgerichtsbarkeit *f* система судів та інших установ по справах про неспроможність.

Konkursgläubiger *m* конкурсний кредитор, кредитор неспроможного боржника.

Konkursgrund *m* підставу неспроможності, підставу відкриття конкурсу.

Konkurskommissär *f*, австр. суддя, який призначається для нагляду над конкурсним виробництвом.

Konkursmasse *f* конкурсна маса, майно неспроможного боржника, яке підлягає розподілу між кредиторами (власниками).

Konkursmasseverwalter *m* керуючий конкурсною масою.

Konkursordnung *f* конкурсний статут, положення про конкурсне виробництво.

Konkursprozeß *m* конкурсне виробництво, провадження у справах неспроможного боржника.

Konkursquote *f* 1) конкурсна квота; 2) ставлення, при якому не задоволені раніше привілейовані домагання кредитора задовольняються.

Konkursrecht *n* конкурсне право (сукупність правових норм, що регулюють питання

неспроможності фізичних і юридичних осіб).

Konkurrenzschuldner *m* неспроможний боржник, боржник у конкурсному виробництві.

Konkursstrafat *f* злочин, пов'язаний з конкурсним виробництвом.

Konkursstabelle *f* список вимог, пред'явлених конкурсними кредиторами.

Konkursverbrechen *n* злочин, пов'язаний з конкурсним виробництвом.

Konkursverfahren *n* конкурсне виробництво, провадження у справах неспроможного боржника; \diamond ordentliches ~ загальний конкурсний порядок.

Konkursvergehen *n* злочин, пов'язаний з конкурсним виробництвом.

Konkursvermögen *n* конкурсне майно.

Konkursversteigerungsverfahren *n* конкурсний продаж з торгів.

Konkursverwalter *m* керуючий конкурсною масою.

Konkursvorrechte *pl* привілейовані домагання в конкурсному виробництві.

Konnexität *f* зв'язаність взаємних претензій кредитора і боржника.

Konnivenz *f* потурання службової особи своїм підлеглим, за яке він несе відповідальність.

Konnossement *n* коносамент, вантажне свідоцтво; \diamond ~ an Bord бортовий коносамент (коли товар занурений на вказане в коносаменті судно); ein ~ ausstellen випускати коносамент, виставляти коносамент; einfaches ~ простий коносамент; reines ~ чистий коносамент; unreines ~ «нечистий» коносамент, коносамент із застереженням (напр. коли упаковка не відповідає вимогам); vordatiertes ~ коносамент, датований завтрашнім числом.

Konnubium *n* шлюб, шлюбний союз.

Konsens *m* згода, схвалення, дозвіл.

Konsensprinzip *n* принцип згоди (напр. при виникненні права власності на земельну ділянку); \diamond formelles ~ формальний принцип згоди (при якому для придбання прав на земельні ділянки та їх реєстрації в поземельній книзі досить одностороннього волевиявлення відповідної особи); materielles ~ матеріальний принцип згоди (що полягає в тому, що для волевиявлення прав на земельну ділянку поряд із занесенням в поземельну книгу необхідна наявність матеріально-правової угоди).

Konsensualkontrakt *m* консенсуальний договір.

Konsensualscheidung *f* розлучення з обопільної згоди сторін.

Konkurrenzausschließungsvertrag *m* договір про припинення конкуренції.

Konkurrenzklause *f* застереження у договорі про виключення конкуренції.

Konkurrenzklause *f* обмовка про заборону агенту займатися збутом товарів конкурентів.

Konkurrenzverbot *n* заборона недозволеної конкуренції.

Konkurs *m* 1) неспроможність, банкрутство; 2) конкурс (у справах неспроможного боржника) конкурсне виробництво; \diamond den ~ abweisen відхиляти конкурсне виробництво; der offenen Handelsgesellschaft неспроможність повного торгового товариства, банкрутство повного торгового товариства; ~ erklären оголошувати неплатоспроможність, призначити конкурс; den ~ eröffnen відкривати конкурсне виробництво; betrügerischer шахрайське банкрутство; im ~ gehen збанкрутувати; in ~ geraten збанкрутувати; in ~ verfallen збанкрутувати; kaufmännischer ~ торговий конкурс; leichtsinniger ~ банкрутство по легковажності.

Konkursanfechtung *f* оспорування (кредиторами) угод неспроможного боржника (ув'язнених ним після припинення платежів).

Konkursausfallgeld *n* тримісячна допомога по безробіттю, що найманий працівник отримує перед ліквідацією збанкрутілої фірми.

Konkursbeamte *m* ліквідатор.

Konkursbeschlag *m* накладення арешту на майно фірми, оголошеної збанкрутілою.

Konkursdelikt *n* злочин, пов'язаний з конкурсним виробництвом.

Konkursdividende *f* дивіденд, що виплачується кредиторам після реалізації конкурсної маси.

Konkurserklärung *f* 1) оголошення про відкриття конкурсного виробництва; 2) оголошення про неспроможність.

Konkurseröffnung *f* відкриття конкурсного виробництва.

Konkursfähigkeit *f* здатність фізичних та юридичних осіб, наділених приватними правами, оголосити себе неплатоспроможними.

Konkursforderung *f* вимога конкурсного кредитора.

Konkursgericht *n* суд у справах про неспроможність.

Konkursgerichtsbarkeit *f* система судів та інших установ по справах про неспроможність.

Konkursgläubiger *m* конкурсний кредитор, кредитор неспроможного боржника.

Konkursgrund *m* підставу неспроможності, підставу відкриття конкурсу.

Konkurskommissär *f*, *австр.* суддя, який призначається для нагляду над конкурсним виробництвом.

Konkursmasse *f* конкурсна маса, майно неспроможного боржника, яке підлягає розподілу між кредиторами (*власниками*).

Konkursmasseverwalter *m* керуючий конкурсною масою.

Konkursordnung *f* конкурсний статут, положення про конкурсний виробництві.

Konkursprozeß *m* конкурсне виробництво, провадження у справах неспроможного боржника.

Konkursquote *f* 1) конкурсна квота; 2) ставлення, при якому не задоволені раніше привілейовані домагання кредитора задовольняються.

Konkursrecht *n* конкурсне право (*сукупність правових норм, що регулюють питання неспроможності фізичних і юридичних осіб*).

Konkursschuldner *m* неспроможний боржник, боржник у конкурсному виробництві.

Konkursstrafat *f* злочин, пов'язаний з конкурсним виробництвом.

Konkurstabelle *f* список домагань, пред'явлених конкурсними кредиторами.

Konkursverbrechen *n* злочин, пов'язаний з конкурсним виробництвом.

Konkursverfahren *n* конкурсне виробництво, провадження у справах неспроможного боржника; \diamond *ordentliches* ~ загальний конкурсний порядок.

Konkursvergehen *n* злочин, пов'язаний з конкурсним виробництвом.

Konkursvermögen *n* конкурсне майно.

Konkursversteigerungsverfahren *n* конкурсний продаж з торгів.

Konkursverwalter *m* керуючий конкурсною масою.

Konkursvorrechte *pl* привілейовані домагання в конкурсному виробництві.

Konnexität *f* зв'язаність взаємних претензій кредитора і боржника.

Konnivenz *f* потурання службової особи своїм підлеглим, за яке він несе відповідальність.

Konnossement *n* коносамент, вантажне свідоцтво; \diamond ~ *an Bord* бортовий коносамент (*коли товар занурений на вказане в коносаменті судно*); *ein* ~ *ausstellen* виписувати коносамент, виставляти коносамент;

einfaches ~ простий коносамент; *reines* ~ чистий коносамент; *unreines* ~ нечистий коносамент, коносамент із застереженням (*напр. коли упаковка не відповідає вимогам*); *vordatiertes* ~ коносамент, датований завіршнім числом.

konnubial *adj* шлюбний.

Konnubium *n* шлюб, шлюбний союз.

Konsens *m* згода, схвалення, дозвіл.

Konsensprinzip *n* принцип згоди (*напр. при виникненні права власності на земельну ділянку*); \diamond *formelles* ~ формальний принцип згоди (*при якому для придбання прав на земельні ділянки та їх реєстрації в поземельній книзі досить одностороннього волевиявлення відповідної особи*); *materielles* ~ матеріальний принцип згоди (*полягає в тому, що для волевиявлення прав на земельну ділянку поряд із занесенням в поземельну книгу необхідна наявність матеріально-правової угоди*).

Konsensualkontrakt *m* консенсуальний договір.

Konsensualscheidung *f* розлучення з обопільної згоди сторін.

Konsensualvertrag *m* консенсуальний договір.

Konsentieren *f* погоджуватися, схвалити.

Konsequenzen *pl* 1) наслідки; 2) висновки; \diamond *soziale* ~ соціальні наслідки; *strafprozessuale* ~ кримінально-процесуальні наслідки; *völkerrechtliche* ~ міжнародно-правові наслідки.

Konsignant *m* консигнант, що дає доручення на консигнацію.

Konsignatär *m* консигнатор, особа, яка бере на себе продаж товару за консигнаційної угоди.

Konsignationsgeschäft *n* консигнаційна угода (*при якій консигнатор реалізує за дорученням консигнанта поміщений на його склад товар консигнанта*).

Konsiliatoren *pl* постглоссатори (*юристи середньовіччя, які намагалися пристосувати римське право до правових систем європейських країн*).

konsistent *adj* послідовний, стабільний, узгоджений.

Konsolidation *f* 1) консолідація, згуртування, зміцнення; 2) злиття в одній особі власника земельної ділянки та орендаря; 3) консолідація (*державних позик*).

Konsols *pl* консолі (*англійські державні облігації, що були раніше в обороті з твердим відсотком і без терміну погашення*).

Konsorte *m* спільник, співучасник.

Konsortialbanken *pl* банки-учасники консорціуму.

Konsortialvertrag *m* угоду про створення консорціуму.

Konsortium *n* консорціум, цільове об'єднання декількох компаній (головним чином, банків, напр. для реалізації цінних паперів за єдиним курсом).

Konspirant *m* конспіратор, змовник.

Konspiration *f* конспірація, змова; \diamond landesverräterische ~ зрадницький змову.

Konstellation *f* стан справ, кон'юнктура.

Konstituante *f* установчі збори.

konstituieren *vt* засновувати, організовувати, встановлювати.

Konstitut *n* (поновлюваний) договір.

Konstitution *f* 1) іст. законодавчий акт у середньовічній Німецькій імперії; 2) особливий Папський указ (напр. про зміну меж церковних єпархій); 3) конституція.

Konstitutionalismus *m* конституціоналізм.

konstitutionell *adj* конституційний.

Konstitutionsakte *f* установчий акт.

Konstitutionsurkunde *f* установчий акт.

Konstitutivurkunde *f* цінний папір, виготовлення якого необхідно для отримання позначених у ньому майнових прав (чек, вексель).

Konstitutivwirkung *f* конституційна дія.

Konsul *m* консул.

Konsularabkommen *n* консульська угода.

Konsularabteilung *f* консульський відділ (посольства).

Konsularagent *m* консульський агент (консульський ранг).

Konsuiarausweis *m* консульський паспорт.

Konsularbezirk *m* консульський округ.

Konsularexequatur *n* (консульська) екзекватура.

Konsulargericht *n* консульський суд.

Konsulargerichtsbarkeit *f* консульська юрисдикція.

konsularisch *adj* консульський.

Konsularkonvention *f* консульська конвенція.

Konsularpatent *n* консульський патент.

Konsularrecht *n* консульське право.

Konsularsprengel *m* консульський округ.

Konsularstatut *n* консульський статут.

Konsularvertrag *m* консульський договір, консульська конвенція.

Konsularvertreter *m* консульський представник.

Konsulanvesen *n* консульська справа.

Konsulat *n* консульство.

konsultativ *adj* консультативний, дорадчий.

Konsultativpakt *n* консультативний договір, консультативний пакт.

Konsumentenrente *f* споживчий надлишок для покупця (можлива різниця між максимальною ціною, яку споживач готовий сплатити і фактичної платою).

Konsumgesellschaftskriminalität *f* злочинність "суспільства споживання" (злочинність на основі прагнення, якими засобами привласнити споживчі блага).

Konsumtion *f* поглинання покарання (за один злочин покаранням за інший злочин).

Konsumtionssteuer *f* податок на предмети споживання.

Kontaktsperre *f* заборона контактів (напр. підслідних та ув'язнених).

Kontaktsperrengesetz *n* закон про заборону контактів.

Kontango *n* репорт (продлонгація терміну біржової угоди учасником, що грає на підвищення).

Kontangogeschäft *n* репортна операція, репортна угода.

kontant *adj* готівковий (про гроші).

Kontanten *pl* готівка.

Kontantgeschäft *n* біржова угода за готівку, біржова угода з умовою сплати у строк до трьох днів.

Kontenabschluß *m* укладення рахунків, закриття рахунків, виведення підсумків по рахунках.

Kontenführungspflicht *f* обов'язок мати рахунок в банку (колиш. НДР).

Kontenklasse *f* розділ номенклатури рахунків.

Kontennummersystematik *f* схема присвоєння номерів (у бюджетної класифікації), числова систематика рахунків, кодування рахунків.

kontenregulativ *adj* той, що регулює взаємні розрахунки.

Kontenruf *m* котирування (складання бухгалтерської проводки).

Kontensparen *n* акумуляція заощаджень населення на рахунках в ощадних касах.

Kontensperre *f* арешт рахунку, арешт (грошового) внеску.

kontentieren *vt* проводити оплату але рахунками, сплачувати.

Konteraktivposten *m* контрактивна стаття.

Konterbande *f* 1) контрабанда; 2) контрабандний товар.

Kontermine *f* група спекулянтів, що грають на пониження.

Kontermineur *m* спекулянт, який грає на пониження.

Kontingentieren *vt* контингентувати, встановлювати ліміти.

Kontingentierung *f* контингентування, встановлення ліміту.

Kontingenz *f* спряженість ознак, контингенції.

Konto *n* рахунок (*напр. поточний рахунок в банку*); $\diamond \sim$ bei der Bank auflösen закрити рахунок у банку; das \sim belasten дебетувати рахунок; ein \sim einrichten відкрити рахунок; eineröffnen відкрити рахунок; ein \sim sperren блокувати рахунок; \sim vivo um osobowych рахунок; analytisches \sim рахунок аналітичного обліку, рахунок другого порядку; auf dem \sim haben дебетувати рахунок; auf \sim на рахунок; belastetes Konto дебетуємий рахунок; bezogenes \sim рахунок, з якого повинна бути проведена сплата; erkanntes \sim кредитований рахунок; gesperrtes \sim блокований рахунок; \sim anzuovom рахунок перехідних сум; laufendes \sim поточний рахунок; laufendes \sim поточний рахунок, контокорентний рахунок; persönliches \sim особовий рахунок; synthetisches \sim рахунок синтетичного обліку, рахунок першого порядку.

Kontoauszug *m* виписка з рахунку.

Kontokorrent *n* поточний рахунок, контокоррент, контокорентний рахунок (*банківський рахунок, на якому враховуються взаємні вимоги та платежі клієнта*).

Kontokorrentvorbehalt *m* обмовка про перехід власності після виробництва взаємних розрахунків.

Kontorechnung *f* рахівництво; \diamond funktionale \sim функціональне рахівництво (*форма подвійної бухгалтерії*).

Kontorechnung *f* кредит.

Kontovertrag *m* договір про відкриття рахунку.

Kontovortrag *m* перенесення на рахунок.

Kontrahent *m* контрагент, сторона в договорі.

Kontrahieren *vi* укладати контракт; $\diamond \sim$ mit sich selbst вступити в договір з самим собою, діючи в якості представника іншої особи.

Kontrahierung *f* вступ у договірні відносини, укладення договору.

Kontrahierung *f* контракція, вступ у договірні відносини, укладення контракту.

Kontrahierungszwang *m* обов'язок укладення договору.

Kontrakt *m* контракт, договір, поспіль.

Kontraktionsvertrag *m* договір контракції.

kontraktlich *adj* 1) відповідний контрактом, обумовлений контрактом, договірний; 2) за контрактом, за договором.

kontraktmäßig *adj* 1) відповідний контракту, обумовлений контрактом, договірний; 2) за контрактом, за договором.

kontraktwidrig *adj* суперечить контракту, що суперечить договору.

Kontrasignatur *f* контрасигнація.

kontrasignieren *vt* контрасигнувати, скріплювати зустрічними підписами.

Kontravenient *m* особа, що протидіє закону.

Kontravention *f* протидію закону.

Kontribuent *m* платник податків.

Kontribution *f* 1) внесок; 2) контрибуція.

Kontrollabdruck *m* контрольний відбиток.

Kontrollabkommen *n* угода про контроль.

Kontrollauftrag *m* припис провести перевірку, припис здійснити контроль.

kontrollberechtigt *adj* що має право контролю.

Kontrollbericht *m* звіт про перевірку.

Kontrollbescheid *m* припис контрольного фінансового органу.

Kontrollbeweis *m* контрольний доказ (*що дозволяє перевірити інші*).

Kontrolle *f* контроль, перевірка, огляд; $\diamond \sim$ ausüben контролювати, здійснювати контроль; äußere \sim зовнішній контроль; einer \sim unterwerfen піддавати контролю; gesellschaftliche \sim громадський контроль; innere \sim внутрішній контроль; \sim und Erziehungsaufsicht нагляд з метою контролю та виховання; ohne \sim entlassen відпустити, не перевіривши, відпустити без перевірки; staatliche \sim державний контроль; stichprobenweise \sim вибірковий контроль; unter \sim stehen перебувати під контролем; unter \sim stellen взяти під спостереження; vertrauliche \sim негласний контроль, негласна перевірка.

Kontrolleinkauf *m* контрольна закупівля.

Kontrollfingerabdruck *m* контрольний відбиток пальця.

Kontrollmaßnahmen *pl* заходи контролю; \diamond staatliche \sim державні заходи контролю.

Kontrollorgan *n* контрольний орган, контролюючий орган.

Kontrollposten *m* контрольний пост.

Kontrollpunkt *m* контрольний пост, контрольнопропускний пункт, КПП, блокпост.

Kontrollrat *m* контрольна рада; \diamond Alliierter \sim іст. Союзна Контрольна Рада (*орган союзницького управління в Німеччині після Другої світової війни*).

Kontrollrecht *n* право контролю.

Kontrollstreife *n* контрольнопідслідна смуга.

Kontrollsystem *n* система контролю.

Kontrolltätigkeit *f* діяльність з контролю.

Kontrollvertrag *m* договір про здійсненню контролю.

kontraktlich *adj* 1) що відповідає контракту, обумовлений контрактом, договірний; 2) за контрактом, за договором.

kontraktmäßig *adj* 1) що відповідає контракту, обумовлений контрактом, договірний; 2) за контрактом, за договором.

Kontraktverhältnisse *pl* договірні відносини.

kontraktwidrig *adj* що суперечить контракту, що суперечить договору.

Kontrasignatur *f* контрасигнація.

kontrasignieren *vt* контрасигнувати, скріплювати зустрічними підписами.

Kontravenient *m* особа, що протидіє закону.

Kontravention *f* протидія закону.

Kontribuent *m* платник податків.

Kontribution *f* 1) внесок; 2) контрибуція.

Kontrollabdruck *m* контрольний відбиток.

Kontrollabkommen *n* згода про контроль.

Kontrollauftrag *m* припис провести перевірку, припис здійснити контроль.

kontrollberechtigt *adj* що має право контролю.

Kontrollbericht *m* звіт про перевірку.

Kontrollbescheid *m* припис контролюючого фінансового органу.

Kontrollbeweis *m* контрольний доказ (*що дозволяє перевірити інший*).

Kontrolle *f* контроль, перевірка, догляд; ♦ ~ ausüben контролювати, здійснювати контроль; äußere ~ зовнішній контроль; einer ~ unterwerfen піддавати контролю; gesellschaftliche ~ громадський контроль; innere ~ внутрішній контроль; ~ und Erziehungsaufsicht нагляд з метою контролю та виховання; ohne ~ entlassen відпустити, не перевіривши, відпустити без перевірки; staatliche ~ державний контроль; stichprobenweise ~ вибіркового контроль; unter ~ stehen знаходитися під контролем; unter ~ stellen взяти під нагляд; vertrauliche ~ негласний контроль, негласна перевірка.

Kontrolleinkauf *m* контрольна закупівля.

Kontrollfingerabdruck *m* контрольний відбиток пальця.

Kontrollmaßnahmen *pl* заходи контролю; ♦ staatliche ~ державні заходи контролю.

Kontrollorgan *n* контрольний орган, контролюючий орган.

Kontrollposten *m* контрольний пост.

Kontrollpunkt *m* контрольний пост, контрольний-пропускний пункт, КПП блокпост.

Kontrollrat *m* контрольна рада; ♦ Alliierte ~ *ist.* Союзна Контрольна Рада (*орган союзницького управління в Німеччині після Другої світової війни*).

Kontrollrecht *n* право контролю.

Kontrollstreifen, **KS** *m* контрольно-слідча смуга.

Kontrollsystem *n* система контролю.

Kontrolltätigkeit *f* діяльність по контролю.

Kontrollvertrag *m* договір про здійснення контролю.

Kontumaz *f* 1) неявка до суду (*за викликом*); 2) *австр.* карантин; ♦ *in* ~ заочно.

Kontumazialbescheid *m* заочний вирок, заочне рішення (*суду*).

Kontumazialfolgen *pl* наслідки неявки до суду (*за викликом*).

Kontumazialurteil *n* заочний вирок, заочне (*судове*) рішення.

Kontumazialverfahren *n* заочний розгляд справи.

kontumazieren *vt* ухвалювати заочний вирок.

Kontumazist *m* особа, засуджена заочно, особа, відносно якої вирок ухвалений заочно.

Konvaleszenz *f* визнання угоди дійсною зважаючи на втрату підстав для її анулювання.

konvenieren *vt, pldk.* домовлятися.

Konvent *m* 1) конвент (*збори*); 2) (*Національний*) Конвент (*у 18 ст. у Франції*).

Konvention *f* 1) конвенція (*різновид міжнародного договору*); 2) домовленість; ♦ ~ über den Festlandssockel Конвенція про континентальний шельф; ~ über die Verhütung und Bestrafung des Völkermordes Конвенція про відвертання і покарання геноциду (*1948 р.*); ~ von Lome Ломейська конвенція (*про економічну асоціацію країн, що розвиваються, з ЄС*); offene ~ *dun.* відкрита конвенція; Wiener ~ über diplomatische Beziehungen Віденська конвенція про дипломатичні зношини.

Konventionalstrafe *f* договірна неустойка, конвенціональний штраф; ♦ eine ~ zahlen платити договірну неустойку, платити конвенціональний штраф; mit einer ~ belegen покладати обов'язок сплати договірної неустойки, покладати обов'язок сплати конвенціонального штрафу.

Konventionaltarif *m* конвенційний тариф.

Konventionalzoll *m* конвенційне мито.

konventionell *adj* 1) договірний; 2) загальноприйнятий, звичайний; ♦ ~ Waffe звичайна зброя, конвенціональна зброя.

Konventionsrecht *n* 1) конвенційне право; 2) право публічних зборів.

Konventionsstrafe *f* договірна неустойка, конвенціональний штраф.

Konventionsverletzung *f* порушення конвенції.

Konvergenztheorie *f* теорія конвергенції.

Konversion *f* 1) конверсія, зміна первинних умов (напр. позики); 2) зміна в тлумачення цивільно-правової норми; 3) перехід в іншу віру.

Konvertibilität *f* конвертування валюти, оборотність валюти.

Konvertierbarkeit *f* конвертування валюти, оборотність валюти.

Konvertierungsanleihe *f* конверсійна позика.

Konzentration *f* концентрація, зосередження; ◇ ~ des Verfahrens об'єднання декількох справ в одному судочинстві; ~ einer Gattungsschuld індивідуалізація загального боргу (при спільній купівлі речі усі гроші сплачує один з покупців); ◇ ~ von Vorbestraften концентрація колишнього засудженого, зосередження колишніх засуджених (на одному підприємстві або в населеному пункті).

Konzentrationsarm *m* ув'язнений концентраційного табору.

Konzentrationsfähigkeit *f* здатність (психіки) до зосередження.

Konzentrationsgrundsatz *n* принцип судового процесу, згідно з яким правова суперечка по можливості має бути вирішена впродовж одного судового засідання.

Konzentrationsprinzip *n* принцип судового процесу, згідно з яким правова суперечка по можливості має бути вирішена впродовж одного судового засідання.

Konzeption *f* концепція (причин злочинності); ◇ dialektischmaterialistische ~ діалектично-матеріалістична концепція; fatalistische ~ фаталістична концепція.

Konzern *m* концерн.

Konzernabschluß *m* річний баланс концерну, підсумковий "чистий" баланс концерну.

konzernieren *vt* створювати концерн.

Konzernmarke *f* фірмовий знак концерну.

Konzernrecht *n* сукупність норм, що регулюють статус і діяльність концернів.

Konzertierung *f* узгодження.

Konzertierungsverfahren *n* порядок залагоджування розбіжностей між членами Європейського парламенту.

Konzession *f* 1) дозвіл, поступка; 2) концесія; ◇ polizeiliche ~ дозвіл поліції.

Konzessionsantrag *m* клопотання про надання концесії.

Konzessionserteilung *f* надання концесії.

Konzessionsgesetz *n* закон про концесії.

Konzessionsrecht *n* концесійне право.

Konzessionssystem *n* система концесій.

Konzessionsurkunde *f* патент на концесію.

Konzessionsvertrag *m* договір про концесії, концесійний договір.

Kooperation *f* 1) кооперація, кооперація; 2) співпраця; ◇ ~ und Spezialisierungsvertrag *іст.* договір про кооперацію і спеціалізацію між організаціями країн-членів РЕВ.

Kooperationsbeziehungen *pl* стосунки, що складаються у рамках системи кооперації, коопераційні зв'язки.

Kooperationskartell *n* картель, що об'єднує дрібних підприємців, картель, що об'єднує середніх підприємців.

Kooperationsrecht *n* 1) право кооперації; 2) господарсько-договірне право (колиш. НДР).

Kooperationssicherungsverfahren *n* процес, що починається за ініціативою державного арбітра для забезпечення виконання зобов'язань, що витікають з господарського договору.

Kooperationsvertrag *m* 1) договір про кооперацію між виробником і експортним підприємством; 2) договір про утворення об'єднання сільськогосподарських кооперативів (колиш. НДР); 3) *іст.* договір про кооперацію між організаціями країн-членів Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ).

Kooperationsvorbereitungsvertrag *m* попередній господарський договір (колиш. НДР).

Kooperativgenossenschaft *f* кооперативне товариство, кооператив.

Koordinator *m* координатор.

Kopfsteuer *f* паушальний податок (на відміну від прибуткового податку ґрунтується на зовнішніх ознаках, що фіксуються цивільним, житловим правом і ін.).

Koppelrecht *n* право загального пасовища.

Koppelungsgeschäft *n* 1) угода, що визнається недійсною при недотриманні певних умов (напр. продаж що не належать продавцеві товарів); 2) продаж товарів з примусовим асортиментом, продаж товарів з навантаженням.

Kopplungsgeschäft *n* 1) пов'язана угода (різновид компенсаційної угоди, при якій імпортер пов'язується з експортом деяких, заздалегідь визначених товарів); 2) продаж товару з примусовим асортиментом, розм. з навантаженням.

Koppräsident *m* співголова.

Kopulation *f* одруження, вінчання.

Kordon *m* кордон; ◇ Begrenzungs~ обмежувальний кордон; doppelter ~ подвійний кордон.

Körper *m* 1) тіло, тулуб; 2) корпорація, об'єднання, орган; ◇ am ~ mißhandeln катувати

фізично; am ~ verletzen наносити тілесні ушкодження; gesetzgebender ~ законодавчий орган.

Körperbehindertenpauschbetrag *m* паушальна сума, що виплачується особам з фізичними недоліками, загальна сума, що виплачується особам з фізичними недоліками.

Körperbeschädigte *m* людина, що отримала тілесне ушкодження, людина, що отримала каліцтво.

Körperbeschädigung *f* тілесне ушкодження, каліцтво; ♦ schwere ~ важке тілесне ушкодження, важке каліцтво.

Körperlage *f* положення тіла (*вбитого*).

körperlich *adj* 1) тілесний; 2) особистий; 3) фізичний; ♦ ~e Arbeit фізична праця; ~e Beschädigung тілесне ушкодження; ~e Durchsuchung особистий обшук, персональний огляд (*напр. митний*); ~e Einwirkung фізичний вплив; ~e Entwicklung фізичний розвиток; ~e Gewalt фізичне насилля; ~e Mißhandlung заподіяння тілесних ушкоджень; ~e Reife фізична зрілість; ~e Sache фізична річ; ~e Strafe тілесне покарання; ~e Untersuchung особистий обшук; ~e Unversehrtheit фізична недоторканність; ~e Züchtigung тілесне покарання; ~er Defekt фізичний недолік, фізичний дефект; ~er Eingriff фізичний вплив; ~er Zwang фізичне насилля; ~es Gebrechen фізичне насилля.

Körperschaft *f* корпорація, об'єднання, орган; ♦ ~ des öffentlichen Rechts публічна корпорація, публічно-правова корпорація; ~ des Privatrechts приватна корпорація, приватно-правова корпорація; gesetzgebende ~ законодавчий орган; internationale ~ міжнародний орган, міжнародна (*спеціалізована*) організація; kommunale ~ комунальний орган, муніципальний орган, комунальна корпорація, муніципальна корпорація; leitende ~ керівний орган; öffentlich rechtliche ~ публічна корпорація, публічно-правова корпорація.

körperschaftlich *adj* корпоративний, об'єднаний.

Körperschaftssteuer *f* податок на корпорації.

Körperschaftssteuergesetz *n* закон про податок на корпорації.

Körperstrafe *f* тілесне покарання.

Körperverletzung *f* тілесне ушкодження, каліцтво; ♦ ~ im Amt тілесне ушкодження, отримане при виконанні службових обов'язків; ~ mit schweren Dauerfolgen тілесне ушкодження, зв'язане з тривалою втратою працездатності; ~ mit Todesfolge тілесне ушкодження із смертельним

результатом, тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого; ~ mit tödlichem Ausgang тілесне ушкодження із смертельним результатом, тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого; absichtliche ~ навмисне тілесне ушкодження, умисне тілесне ушкодження; durch den Erfolg qualifizierte ~ тілесне ушкодження, кваліфіковане за тяжкістю наслідків; fahrlässige ~ тілесне ушкодження з необережності; gefährliche ~ тілесне ушкодження, здійснене небезпечним для життя способом; leichte ~ легке тілесне ушкодження; mittelschwere ~ тілесне ушкодження середньої тяжкості; schwere ~ тяжке тілесне ушкодження; vorsätzliche ~ умисне тілесне ушкодження.

Körperverschuldungsdelikt *n* злочин, пов'язаний із спричиненням тілесного ушкодження.

Korporation *f* корпорація, об'єднання, орган.

Korporationseigentum *n* корпоративне майно, корпоративна власність.

korporativ *adj* корпоративний, об'єднаний.

Korps *n* корпус; ♦ diplomatisches ~ дипломатичний корпус.

Korreallgläubiger *m* сукупний кредитор, солідарний кредитор.

Korreallhaftung *f* кореальна відповідальність, взаємна відповідальність.

Korreallhypothek *f* загальна іпотека.

Korreallität *f* взаємність, кореальність, співвідносність.

Korrealschuld *f* загальний борг, взаємне зобов'язання, кореальне зобов'язання.

Korrealschuldner *m* боржник зі взаємного зобов'язання, сукупний боржник.

Korrektion *f* 1) виправлення; 2) поправка; 3) коригування.

Korrektionsanstalt *f* виправна установа, виховна установа.

Korrektionsarbeitslager *n*, *австр.* виправно-трудовий табір.

Korrelation *f* співвідношення, кореляція.

Korrelationsanalyse *f* кореляційний аналіз.

Korrelationsberechnung *f* розрахунок кореляції; ♦ ~ статистичний розрахунок кореляції.

Korrelationskoeffizient *m* коефіцієнт кореляції.

Korrelationsmass *n* міра кореляції.

Korrelationsverfahren *n* метод кореляції.

korrespondierend *adj* взаємний (*про заповіт*).

Korrespondenz *f* взаємність (*при складанні заповіту*).

Korrigend *m* ув'язнений, арештант.

Korrigendenanstalt *f* виправна установа.

Korruption *f* 1) розкладання, розбещення, підкуп; 2) продажність, корупція; \diamond *der ~ überführen* викривати в продажності.

Kosten *pl* витрати; \diamond *~ auferlegen* покладати витрати; *~ der Prozeßführung* судові витрати, витрати на ведення справи в цивільному процесі; *~ des Verfahrens* витрати судочинства, процесуальні витрати; *~ erheben* стягувати (судові) витрати; *~ ersetzen* компенсувати витрати; *~ niederschlagen* знижувати витрати; *die ~ sind erstattungsfähig* витрати підлягають відшкодуванню; *~ tragen* нести витрати; *~ übernehmen* брати витрати на себе; *vergüten* відшкодовувати витрати; *~ verschießen* авансувати; *außergerichtliche ~* позасудові витрати.

Kostenanspruch *m* претензія на відшкодування витрат.

Kostenaufschlüsselung *f* розподілення витрат (за місцем їх виникнення).

Kostenbeamte *m* особа, що займається розрахунком витрат.

Kostenbearbeiter *m* особа, що займається розрахунком витрат.

Kostenbefreiung *f* звільнення від (несення) витрат.

Kostenbelastung *f* витрати; \diamond *~ je Stück* витрати на одиницю продукції, питомі витрати.

Kostenberechner *m* особа, що займається розрахунком витрат.

Kostenberechnung *f* 1) розрахунок витрат; 2) розрахунок зборів, розрахунок мит (напр. за послуги нотаріуса).

Kostenberechnungsgrundlage *f* основа для розрахунку витрат арбітражного виробництва (колиш. НДР).

Kostenbetrag *m* сума судових витрат.

Kostendeckung *f* відшкодування витрат, покриття витрат.

Kostendeckungsprinzip *n* принцип розумної межі витрат, необхідних для нормального функціонування органів влади.

Kosteneinziehung *f* стягування судових витрат.

Kostenentscheidung *f* рішення про судові витрати.

Kostenerhebung *f* стягування судових витрат.

Kostenersatz *m* відшкодування судових витрат.

Kostenersatzentscheidung *f* рішення про відшкодування судових витрат.

Kostenersatzpflicht *f* обов'язок відшкодування витрат.

Kostenersatzung *f* відшкодування витрат.

Kostenersatzungsanspruch *m* вимоги сторони в процесі на відшкодування; \diamond *materiellrechtlicher ~* матеріально-правова

претензія сторони в процесі на відшкодування судових витрат.

Kostenersatzungsverfahren *n* судочинство, пов'язане з відшкодуванням витрат.

Kostenfaktor *m* чинник витрат; \diamond *~ der Verstädterung* чинник витрат урбанізації.

kostenfällig *adj* зобов'язаний нести (судові) витрати.

Kostenfestsetzung *f* встановлення розміру судових витрат (у цивільній справі).

Kostenfestsetzungsanspruch *m* претензія на встановлення розмірів судових витрат.

Kostenfestsetzungsantrag *m* клопотання про встановлення розміру судових витрат.

Kostenfestsetzungsbescheid *m* сповіщення про встановлення розміру судових витрат.

Kostenfestsetzungsbeschluß *m* рішення суду, що встановлює розмір судових витрат, визначення суду, що встановлює розмір судових витрат.

Kostenfestsetzungsverfahren *n* виробництво, пов'язане зі встановленням розміру судових витрат.

kostenfrei *adj* 1) вільний від витрат, вільний від мит; 2) безкоштовний, безвідплатний.

Kostenfreiheit *f* звільнення від сплати судових витрат.

Kostengesetz *n* закон про судові витрати.

kostengünstig *adj* що вимагає менших витрат.

Kostenklausel *f* обмовка в договорі про можливість підвищення витрат.

Kostenlast *f* тягар (несення) судових витрат.

Kostenmarke *f* гербова марка (для оплати судових витрат).

Kostenmiete *f* квартирна плата, що покриває витрати на утримання житла.

Kostennachteil *m* збиток, нанесений судовими витратами.

Kostenordnung *f* положення про судові витрати.

Kostenpflicht *f* обов'язок несення витрат, обов'язок відшкодування витрат.

kostenpflichtig *adj* зобов'язаний нести витрати, зобов'язаний відшкодовувати витрати.

Kostenrechnung *f* 1) калькуляція витрат, кошторис витрат, розрахунок судових витрат; 2) ведення рахунку, за яким порівнюються планові і фактичні витрати.

Kostenrecht *n* норми права, що регулюють стягування судових витрат.

Kostenregelung *f* регулювання судових витрат.

Kostenrepartition *f* розподіл судом витрат між сторонами.

Kostensache *f* справа, що стосується судових витрат.

Kostensammelkonto *n* збиральний рахунок витрат.

Kostensatz *m* 1) норма витрат; 2) розцінка.

Kostenschuld *f* публічно-правовий обов'язок нести витрати.

Kostenstellenkonten *pl* рахунки витрат по місцях (*чи операціям*) їх виникнення.

Kostenstellenrechnung *f* аналіз місць і операцій виникнення витрат.

Kostenteilung *f* розподіл судом витрат між сторонами.

Kostenträger *m* суб'єкт витрат, носій витрат.

Kostentragung *f* несення витрат.

Kostentragungspflicht *f* обов'язок несення витрат, обов'язок відшкодування витрат.

Kostentrennung *f* розподіл витрат при виділенні судової суперечки в окреме виробництво, розділення витрат при виділенні судової суперечки в окреме виробництво.

Kostenverfügung *f* розпорядження про судові витрати.

Kostenverteilung *f* розподіл судом витрат між сторонами.

Kostenvorauszahlung *f* судові витрати, внесені авансом.

Kostenvorschuß *m* судові витрати, внесені авансом; ♦ ~ für Gutachten аванс за проведення експертизи.

Kostenvorschußpflicht *f* обов'язок авансувати витрати; ♦ ~ der Ehegatten обов'язок кожного чоловіка виділяти кошти на утримання сім'ї.

Kostenvorteile *pl* переваги у витратах.

Kostenwert *m* 1) розмір судових витрат, величина судових витрат; 2) витрати (*у вартісному вираженні*), величина витрат, показник витрат.

kostenwirksam *adj* впливає на розмір витрат.

Kostenzurechnung *f* включення витрат.

Kostgeschäft *n* репорт, репортна угода (*на біржі*).

Kraft *f* сила; ♦ außer ~ setzen відмінити, анулювати (*напр. закон*); außer ~ treten втрачати силу; in ~ bleiben залишатися в силі; in ~ sein бути в силі, мати силу, бути дійсним; in ~ setzen вводити, стверджувати; in ~ stehen мати силу; in ~ treten набувати чинності; rückwirkende ~ des Gesetzes зворотна сила закону; verbindliche ~ des Gesetzes обов'язкова сила закону.

kraft *adv* в силу, на основі.

Kraftfahrer *m* водій (*автомобіля*), шофер; ♦ flüchtiger ~ водій, що утік з місця ДТП; водій, що утік з місця дорожньо-транспортної події.

Kraftfahrschulung *f* міри з підвищення кваліфікації водіїв автомобіля.

Kraftfahrersachverständige *m* експерт з автодорожніх подій.

Kraftfahrungsunfall *m* автомобільна аварія, автодорожньої подія.

Kraftfahrversicherung *f* страхування від нещасних випадків на автотранспорті.

Kraftfahrzeug-Diebstahl *m* крадіжка автомобіля.

Kraftfahrzeug-Haftpflichtversicherung *f* страхування водіїв автомобіля від обов'язку відшкодувати заподіяний збиток.

Kraftfahrzeug-Registerstelle *f* пункт реєстрації транспортних засобів.

Kraftfahrzeug-Sicherungsschein *m* гарантійне свідоцтво на автомобіль.

Kraftfahrzeug-Zulassung *f* 1) реєстрація транспортного засобу; 2) реєстраційні документи на транспортний засіб.

Kraftfahrzeug-Zulassungsschein *m* технічний паспорт автомобіля.

Kraftfahrzeugbesitzer *m* власник автомобіля.

Kraftfahrzeugbrief *m* технічний паспорт автомобіля.

Kraftfahrzeugdieb *m* викрадач автомобіля.

Kraftfahrzeugfahndung *f* розшук автомобіля.

Kraftfahrzeughaftung *f* відповідальність водія автомобіля за заподіяний збиток.

Kraftfahrzeughalter *m* власник автомобіля.

Kraftfahrzeughalterhaftung *f* відповідальність власника автомобіля за заподіяний збиток.

Kraftfahrzeuginspektion *f* автомобільна інспекція, автоінспекція.

Kraftfahrzeugschein *m* технічний паспорт автомобіля.

Kraftfahrzeugsteuer *f* податок на власників автомобіля.

Kraftfahrzeugvermietung *f* передача права користування автомобілем; ♦ ~ an Minderjährige передача права користування автомобілем неповнолітньому.

Kraftfahrzeugversicherung *f* страхування автомобіля.

kraftlos *adj* той, що втратив силу, недійсний, такий, що не має сили; ♦ für ~ erklären оголосити недейсним, оголосити тим, що втратив силу.

Kraftloserklärung *f* визнання документа таким, що втратив силу.

Kraftloserklärungsbeschuß *m* ухвала про анулювання, ухвала про визнання документа, що втратив силу.

Kraftlosigkeit *f* недійсність.

Kraftverkehrsfrachtvertrag

Kraftverkehrsfrachtvertrag *m* договір автомобільного вантажного перевезення.

Kraftverkehrsordnung *f* правила руху автомобільного транспорту.

Kraftverkehrsversicherung *f* страхування від нещасних випадків на автотранспорті.

Krankenanstaltengesetz *n*, *австр.* закон про напрям психічнохворих.

Krankengeld *n* фінансова допомога у зв'язку з хворобою; \diamond ~ *beantragen* клопотати про надання фінансової допомоги у зв'язку з хворобою в стаціонар; ~ *zahlen* виплачувати фінансову допомогу у зв'язку з хворобою.

Krankengeldzuschlag *m* надбавка до фінансової допомоги у зв'язку з хворобою.

Krankenhauspflegegesetz *n* закон про лікування в лікарняних умовах.

Krankenhilfe *f* система заходів, передбачених законодавством на випадок хвороби.

Krankenkasse *f* лікарняна каса.

Krankenordnung *f* порядок виплати грошової допомоги застрахованому на випадок хвороби.

Krankenpflegerecht *n* сукупність юридичних норм, що регулюють догляд за хворими.

Krankenunterstützung *f* фінансова допомога у зв'язку з хворобою.

Krankenversicherung *f* страхування на випадок хвороби; \diamond *gesetzliche* ~ встановлене законом страхування на випадок хвороби; *soziale* ~ соціальне страхування на випадок хвороби

Krankenversicherungsträger *m* орган, що здійснює страхування по хворобі.

Krankheitsheuchler *m* симулянт (*що прикидається хворим*).

Krankheitskosten *pl* витрати, пов'язані з хворобою.

Kratzspur *f* подряпина, слід у вигляді подряпини, слід подряпини.

Kreationstheorie *f* теорія, згідно якої основу вексельного зобов'язання представляє воля особи, що виставила вексель.

Kredit *m* кредит; \diamond ~ *auf Abruf* онкольний кредит; *den* ~ *gefährden* погрожувати кредитоспроможності, погрожувати довірі, погрожувати репутації; ~ *gegen Verpfändung beweglicher Sachen* кредит під заставу рухомого майна; ~ *gewähren* надавати кредит; *einen* ~ *tilgen* погашати кредит; *auf* ~ *in* кредит, у позику; *befristeter* ~ кредит на певний термін; *durchlaufender* ~ перехідний кредит; *gebundener* ~ цільовий кредит; *gedeckter* ~ кредит, забезпечений покриттям; *gesicherter* ~ кредит, забезпечений покриттям; *laufender*

~ *kontokorrent* кредит; *realer* ~ реальний кредит; *sofort fälliger* ~ кредит до затребування; *überfälliger* ~ прострочений кредит; *ungedeckter* ~ незабезпечений кредит; *verzinslicher* ~ кредит під відсотки.

Kreditanstalt *f* кредитна установа, банк; \diamond ~ *für Wiederaufbau* Банк реконструкції (*у Німеччині, кредитує капітальні вкладення*).

Kreditantrag *m* заявка на надання банківського кредиту.

Kreditauftrag *m* доручення надати кредит третій особі.

Kreditbedingungen *pl* умови надання кредиту.

Kreditbetrug *m* шахрайство, пов'язане з отриманням кредиту.

Kreditbrief *m* дорожній акредитив; \diamond *unwiderruflicher* ~ безвідкличний акредитив.

Kreditbürgschaft *f* поручительство по кредиту.

Krediterleichterung *f* пільгове кредитування, полегшення умов кредиту.

Kredtermächtigung *f* кредитне повноваження (*парламент, напр. надає федеральному уряду для проведення спеціальних програм*).

Krediteröffungsvertrag *m* договір про відкриття кредиту.

Krediterschwindelung *f* шахрайське отримання кредиту.

Kreditfähigkeit *f* кредитоспроможність.

Kreditgefährdung *f* поширення чуток, що ставлять під загрозу кредитоспроможність.

Kreditgenossenschaft *f* кредитна кооперація, кредитне кооперативне товариство.

Kreditgesetzgebung *f* кредитне законодавство.

Kreditgewährung *f* надання кредиту, кредитування.

Kreditgutschrift *f* кредитова проводка.

Kreditiv *n* вірна грамота.

Kreditkarte *f* кредитна картка (*пластикові*).

Kreditkauf *m* купівля в кредит, купівля-продаж в кредит.

Kreditkontrolle *f* контроль над кредитними операціями.

Kreditkündigung *f* 1) закриття кредиту; 2) вимога про погашення кредиту, відклик кредиту, відклик позики.

Kreditlinie *f* 1) кредитна лінія (*ліміт, у рамках якого банк надає кредит, зобов'язання банку по видачі позики не є контрактними*); 2) свінг, сальдо, що допускається, межа взаємного кредитування (*по кліринговим розрахункам*).

Kreditoren *pl* борги, кредиторська заборгованість.

Kreditorenkontokorrent *n* контокорентний рахунок кредиторської заборгованості.

Kreditpapiere *pl* кредитні кошти звернення, кредитні цінні папери; ◇ öffentliche ~ австр. державні грошові знаки.

Kreditplafond *m* засоби обмеження кредитних операцій.

Kreditpreis *m* розмір відсотку за кредит.

Kreditprovision *f* ризикова премія при кредитних операціях.

Kreditrestriktion *f* кредитна рестрикція, кредитне обмеження.

Kreditrückflußdauer *f* термін погашення кредиту.

Kreditsanktion *f* кредитна санкція.

Kreditschädigung *f* спричинення збитку кредиту.

Kreditschöpfung *f* створення додаткового кредиту, збільшення об'єму кредиту.

Kreditüberdeckung *f* забезпечення кредиту.

kreditunfähig *adj* некредитоспроможний.

Kreditunterlagen *pl* документація, що служить підставою для надання кредиту.

Kreditverein *m* об'єднання взаємного кредитування, товариство взаємного кредитування.

Kreditverhältnisse *n, pl* кредитні стосунки.

Kreditvermittler *m* посередник при отриманні кредиту.

Kreditvermittlung *f* надання кредиту; ◇ wucherische ~ надання кредиту на лихварських умовах, надання кредиту під великі відсотки.

Kreditverpflichtung *f* зобов'язання по кредиту.

Kreditversicherung *f* страхування кредитів.

Kreditvoraussetzung *f* оцінка потреби в кредиті.

Kreditwechsel *m* кредитний вексель.

Kreditwesengesetz *n* закон про кредитні установи.

Kreditwucher *m* лихварство, стягування лихварських відсотків при наданні грошової позики; ◇ gewerbsmäßiger ~ професійне лихварство, лихварство у вигляді промислу; gewohnheitsmäßiger ~ звичне лихварство.

Kreditwürdigkeit *f* кредитоспроможність.

Kreditusage *f* згода на надання кредиту.

Kreis *m* район, нижча одиниця адміністративного ділення, округ.

Kreisamt *n* окружне управління.

Kreisamtsrat *m* голова окружної ради.

Kreisarbeitsgericht *n* районний суд з трудових спорів (колиш. НДР).

Kreisausschuß *m* районний комітет (колиш. НДР), постійно діючий комітет, створений крейстагом.

Kreisbehörde *f* районна влада.

Kreisdeputierte *m* депутат районної ради.

Kreisgericht *n* районний суд (колиш. НДР), окружний суд (у містах австрійських земель, окрім столиць земель); ◇ ~ im Stadtbezirk австр. районний суд в міському окрузі.

Kreisgerichtsdirektor *m* голова районного суду (колиш. НДР).

Kreisinspektion *f* районна інспекція.

Kreisjugendamt *n* районне управління у справах неповнолітніх.

Kreislaufstörung *f* порушення кровообігу (одна з причин скоєння злочину з погляду окремих кримінологів).

Kreisordnung *f* положення про округи, положення про райони (колиш. НДР).

Kreisrat *m* рада району.

Kreisrecht *n* право самоврядування районів.

Kreisrichter *m* районний суддя в міському окрузі (ФРН, Австрія).

Kreisstaatsanwalt *m* прокурор району (колиш. НДР).

Kreisstaatsanwaltschaft *f* районна прокуратура (колиш. НДР).

Kreisstadt *f* районний центр; ◇ große ~ великий районний центр.

Kreisstraße *f* вулиця, що становить частину дороги місцевого значення.

Kreistag *m* районні збори депутатів.

Kreistagsabgeordnete *m* депутат районних зборів.

Kreistransportausschuß *m* районний комітет з координації роботи органів транспорту (колиш. НДР).

Kreisverordnung *f* постанова районних органів влади, розпорядження районних органів влади.

Kreisvertretung *f* районне представництво.

Kreisverwaltung *f* районне управління.

Kreisverwaltungsrat *m* окружна адміністративна рада.

Kremlpolitik *f* політика Кремля.

Kretinismus *m* кретинізм; ◇ parlamentarischer ~ парламентський кретинізм.

Kreuz – Preis – Elastizität *f* перехресна еластичність (напр. зміна попиту на один товар залежно від зміни ціни на інший товар).

Kreuzkurs *m* кросс-курс (ціна однієї валюти, виражена в іншій і обчислена на основі їх курсів в третій валюті, найчастіше в доларах США).

Kreuzparität *f* кросс-курс (див. Kreuzkurs).

Kreuzverhör *n* перехресний допит; ◇ in ~ nehmen провести перехресний допит.

Krida *f*, *австр.* банкрутство, неспроможність, неплатоспроможність; ♦ betrügerische ~ уявна неспроможність; fahrlässige ~ банкрутство з необережності.

Kridar *m*, *австр.* неспроможний боржник.

Kridatar *m*, *австр.* неспроможний боржник.

Krieg *m* війна; ♦ den ~ achten поставити війну поза законом; gerechter ~ справедлива війна; kalter ~ холодна війна; ungerechter ~ справедлива війна; ~ als Fortsetzung der Politik війна як продовження політики.

Kriegsächtungspakt *m* договір про відмову від війни як засобу державної політики.

Kriegsausschlußklauseln *pl* обмовка, що виключає відповідальність страхування за збиток, що виник в результаті військових дій.

Kriegsbeschädigtenrente *f* пенсія інвалідам війни.

Kriegsbrauch *m* звичай війни.

Kriegsdienst *m* військова служба

kriegsdienstpflichtig *adj* той, що підлягає призову.

Kriegsdienstverweigerer *m* той, хто ухиляється від військової служби.

Kriegsdienstverweigerung *f* ухилення від військової служби.

Kriegsdrohung *f* загроза війни.

Kriegsentschädigung *f* відшкодування військових витрат.

Kriegserklärung *f* оголошення війни.

Kriegsfamilienunterstützung *f* фінансова допомога сім'ям загиблих на війні.

Kriegsfolgesgesetz *n* закон про порядок відшкодування збитку, нанесеного війною.

Kriegsführung *f* ведення війни; ♦ psychologische ~ ведення психологічної війни; verbrecherische ~ злочинне ведення війни.

Kriegsgefahr *f* небезпека війни, загроза війни.

Kriegsgefangene *m* військовополонений.

Kriegsgefangenenentschädigung *f* відшкодування збитків колишнім військовополоненим.

Kriegsgefangenenentschädigungsgesetz *n* закон про відшкодування збитків колишнім військовополоненим.

Kriegsgefangenenfürsorge *f* піклування про військовополонених.

Kriegsgefangenenhilfe *f* допомога військовополоненим.

Kriegsgegner *m* супротивник війни.

Kriegsgericht *n* військовий суд, військовий трибунал.

kriegsgerichtlich військово-судовий.

Kriegsgesetz *n* закон військового часу.

Kriegsgewinnler *m* спекулянт, що наживається на військових постачаннях.

Kriegshandlungen *pl* військові дії.

Kriegshetze *f* підбурювання до війни; ♦ ~ betreiben підбурювати до війни.

Kriegshinterbliebene *m* член сім'ї загиблого на війні.

Kriegskosten *pl* військові витрати.

Kriegskriminalität *f* злочинність, пов'язана з військовим часом.

Kriegsmolestern *pl* тяготи, викликані війною, тягар війни.

Kriegsopfer *n* жертва війни.

Kriegsopferfürsorge *f* забезпечення потерпілого на війні і членів його сім'ї.

Kriegspersonenschaden *m* збиток здоров'ю, заподіяний війною (*на відміну від матеріального збитку*).

Kriegsprämientarif *m* страховий тариф у військовий час.

Kriegsrecht *n* право війни, право військового часу.

Kriegsrichter *m* військовий суддя.

Kriegssachschaden *m* матеріальний збиток, заподіяний війною.

Kriegsschaden *m* збиток, заподіяний війною.

Kriegsschadenrente *f* пенсія за збиток, заподіяний війною.

Kriegsschuld *f* 1) відповідальність за війну; 2) військовий борг.

Kriegssonderstrafrecht *n* надзвичайне кримінальне право періоду війни.

Kriegssteuer *f* військовий податок.

Kriegsstrafverfahrensordnung *f* військовий кримінально-процесуальний кодекс.

Kriegsverbot *n* заборона війни.

Kriegsverbrechen *n* військовий злочин.

Kriegsverbrecher *n* військовий злочинець.

Kriegsverbrecherprozeß *m* процес над військовими злочинцями.

Kriegsverhältnisse *pl* умови військового часу.

Kriegsverhütung *f* відвертання війни.

Kriegsvermißte *m* військовослужбовець, зниклий без вісті.

Kriegsverrat *m* військова зрада.

Kriegsverschollene *m* цивільна особа, зникла без вісті.

Kriegsverschollenheit *f* безвісна відсутність (*на війні*).

Kriegsvölkerrecht *n* міжнародне право війни.

Kriegswaffenkontrollgesetz *n* закон про контроль над озброєнням.

Kriegszustand *m* 1) стан війни; 2) воєнний стан;
 ◇ sich mit einem Staat im ~ befinden знаходитися з державою у стані війни.

Kriminal *m, n* 1) *австр.* виправна установа;
 2) співробітник кримінальної поліції.

kriminal *adj* кримінальний.

Kriminalabteilung *f* відділ кримінальної поліції.

Kriminalakte *f* кримінальна справа.

Kriminalamt *n* орган кримінальної поліції.

Kriminalassistent *m* асистент кримінальної поліції (*посадове звання співробітника кримінальної поліції*).

Kriminalätiologie *f* кримінальна етіологія, дослідження причин злочинності.

Kriminalbeamte *m* співробітник кримінальної поліції.

Kriminalbehörde *f* орган кримінальної поліції.

Kriminaldienst *m* кримінальна поліція, служба кримінального розшуку.

Kriminaldirektor *m* начальник кримінальної поліції.

Kriminalerscheinung *f* кримінальний прояв, злочинне явище.

Kriminalfall *m* кримінальна справа.

Kriminalgeographie *f* географія злочинності (*територіальна поширеність злочинності*).

Kriminalgericht *n* кримінальний суд.

Kriminalgerichtsbarkeit *f* осудність у кримінальних справах.

Kriminalgesetzbuch *n* Кримінальний кодекс.

Kriminalgesetzgebung *f* кримінальне законодавство; ◇ zeitgenössische ~ сучасне кримінальне законодавство.

Kriminalinspektor *m* інспектор кримінальної поліції.

Kriminalisierung *f* криміналізація; ◇ ~ der Abtreibung криміналізація абортів; ~ der Zuhälterei криміналізація сутенерства.

Kriminalisierungsprozeß *m* процес криміналізації.

Kriminalist *m* 1) криміналіст (*фахівець з криміналістики*); 2) співробітник кримінального розшуку, співробітник кримінальної поліції.

Kriminalistik *f* криміналістика.

kriminalistisch *adj* криміналістичний.

Kriminalität *f* злочинність; ◇ die ~ bekämpfen боротися із злочинністю; ~ der Unehelichen злочинність позашлюбних дітей; der ~ entgegenwirken боротися із злочинністю; Abfall- und Nuklear~ злочинність, пов'язана з незаконною торгівлею відходами і радіо-

активними матеріалами; akute ~ гостра злочинність; allgemeine ~ загальнокримінальна злочинність; andere Erscheinungsformen der organisierten ~ інші форми прояву організованої злочинності; інші форми прояву організованої злочинності; anschwellende zrostaucha ~ злочинність; Bearbeitung der sozialen Ursachen der ~ усунення соціальних причин злочинності, усунення соціальних коренів злочинності; chronische ~ хронічна злочинність; Drogen~ наркозлочинність; das Entstehen neuer Formen grenzüberschreitender ~ виникнення нових форм міждержавної злочинності (*що не знає меж*); Gesamtkonzept der ~sbekämpfung загальна концепція боротьби з організованою злочинністю; individuelle ~ індивідуальна злочинність (*на відміну від групової*); latente ~ латентна злочинність, прихована злочинність; organisierte ~ організована злочинність; politisch motivierte ~ злочинність за політичними мотивами, політично мотивована злочинність; steigende ~ in all ihren Erscheinungsformen narocraucha zpoctauouu pівень злочинності в усіх своїх формах прояву; Strukturen der organisierten ~ структури організованої злочинності, структури оргзлочинності, структурні підрозділи оргзлочинності; ungeahndete ~ безкарна злочинність; das vermehrte Auftreten internationaler Bauden im Bereich der organisierten ~ посилення залучення міжнародних банд до сфери організованої злочинності; weibliche ~ жіноча злочинність.

Kriminalitätsanalyse *f* аналіз злочинності.

Kriminalitätsanstieg *m* зростання злочинності.

Kriminalitätsart *f* під злочинності, вид злочинності.

Kriminalitätsatlas *m* атлас злочинності.

Kriminalitätsbekämpfung *f* боротьба із злочинністю, боротьба з криміналітетом; ◇ internationale ~ міжнародна боротьба із злочинністю.

Kriminalitätsbelastung *f* інтенсивність злочинності; ◇ besondere ~ der Unterschicht особлива обтяженість злочинністю нижчих прошарків суспільства.

Kriminalitätsbeizastungsziiffer *f* коефіцієнт інтенсивності злочинності.

Kriminalitätsbetrachtung *f* аналіз злочинності; ◇ statistische ~ статистичний аналіз злочинності.

Kriminalitätsbewegung *f* динаміка злочинності.

Kriminalitätseinheiten *pl* елементи злочинності.

Kriminalitätsentstehung

Kriminalitätsentstehung *f* виникнення злочинності.
Kriminalitätsentwicklung *f* розвиток злочинності.
Kriminalitätserreger *m* збудник злочинності.
Kriminalitätserscheinung *f* прояв злочинності.
kriminalitätsfördernd *adj* викликаючий злочинність, сприяючий злочинності.
Kriminalitätsforschung *f* дослідження злочинності.
Kriminalitätsfrequenz *f* частота скоювання злочинів.
Kriminalitätsgeschehen *n* фактична злочинність; ◇ tatsächliches ~ фактична злочинність.
Kriminalitätsgewichtung *f* оцінка злочинності.
Kriminalitätshäufigkeit *f* частота скоювання злочинів.
Kriminalitätskonzentration *f* концентрація злочинності.
Kriminalitätsrate *f* рівень злочинності, міра злочинності; ◇ Kurve der ~ крива зростання злочинності.
Kriminalitätsrisiko *n* ризик злочинності.
Kriminalitätsstatistik *f* статистика злочинності.
Kriminalitätsstruktur *f* структура злочинності.
Kriminalitätssyndrom *n* синдром злочинності.
Kriminalitätstheorie *f* теорія (причин) злочинності.
kriminalitätssträchtig обтяжений злочинністю.
Kriminalitätstyp *m* тип злочинності.
Kriminalitätsuntersuchung *f* дослідження злочинності.
Kriminalitätsursache *f* причина злочинності.
Kriminalitätsverhütung *f* відвертання злочинності.
Kriminalitätsvirus *n, m* вірус злочинності.
Kriminalitätsvorbeugung *f* попередження злочинності; ◇ komplexe ~ комплексне попередження злочинності.
Kriminalitätswelle *f* хвиля злочинності.
Kriminalitätszahlen *pl* цифри злочинності, дані злочинності; ◇ absolute ~ абсолютні цифри злочинності.
Kriminalkommissar *m* комісар кримінальної поліції.
Kriminalmiliz *f* кримінальний розшук, карний розшук, кримінальна міліція.
Kriminalökologie *f* вчення про середовище, що породжує злочинність.
Kriminalpädagogik *f* кримінальна педагогіка (дисципліна).
Kriminalphänomenologie *f* феноменологія злочинності.

Kriminalphonetik *f* фонетика кримінології.
Kriminalpolitik *f* кримінальна політика.
Kriminalpolizei *f* кримінальна поліція.
Kriminalpolizeistelle *f* ділянка кримінальної поліції.
Kriminalpraktiker *m* криміналіст-практик, практичний працівник в області боротьби із злочинністю.
Kriminalprognose *f* 1) прогноз кримінології; 2) прогноз злочинності.
Kriminalprophylaxe *f* профілактика злочинності, попередження злочинності.
Kriminalprozeß *m* кримінальний процес.
Kriminalpsychiatrie *f* судова психіатрія.
Kriminalpsychologie *f* судова психологія (дисципліна).
Kriminalrecht *n* кримінальне право.
Kriminalsekretär *m* секретар кримінальної поліції (посадове звання чиновника кримінальної поліції).
Kriminalsomatologie *f* кримінальна соматологія, кримінальна антропологія.
Kriminalsoziologie *f* кримінальна соціологія.
kriminalsoziologisch *adj* кримінально-соціологічний.
Kriminalstatistik *f* кримінальна статистика; ◇ polizeiliche ~ поліцейська кримінальна статистика.
Kriminalstrafe *f* кримінальне покарання.
Kriminalsuchdienst *m* кримінальний розшук.
Kriminaltaktik *f* криміналістична тактика (розділ науки криміналістики).
Kriminaltechnik *f* криміналістична техніка (розділ науки криміналістики).
kriminaltechnisch *adj* техніко-криміналістичний.
Kriminaltherapie *f* терапія злочинності.
Kriminalverbrechen *n* кримінальний злочин.
Kriminalverbrecher *m* кримінальний злочинець.
Kriminalverfahren *n* кримінальний процес.
Kriminalwissenschaft *f* кримінально-правова наука.
kriminell *adj* кримінальний, злочинний; ◇ ~e Organisation злочинна організація; ~ in Erscheinung treten бути кримінально активним.
Kriminelle *m* кримінальний злочинець.
kriminogen *adj* криміногенний, такий, що породжує злочинність.
Kriminogenität *f* криміногенність.
Kriminologe *m* кримінолог.
Kriminologie *f* кримінологія; ◇ wissenschaftliche ~ наукова кримінологія.

kriminologisch *adj* кримінологічний; ◇ ~e Persönlichkeitsforschung кримінологічне дослідження особи.

Kripo *f* кримінальна поліція.

Kripo, Kriminalpolizei кримінальна поліція.

Kripo – Fachtagung *f* конгрес кримінальної поліції.

Kripo – Leitstelle *f* керівний орган кримінальної поліції.

krisenfest *adj* безкризовий, не знаючий криз.

Krisenmanagement *n* кризовий менеджмент, антикризове управління, система управління кризовими ситуаціями.

Krisenverbrecher *m* злочинець, що став таким в результаті критичної ситуації.

Kriterien *pl* критерії; ◇ Festlegung von ~ визначення критеріїв, встановлення критеріїв; objektiven ~ erfüllen відповідати об'єктивним критеріям; rechtliche ~ правові критерії.

Kritikbeschuß *m* приватне визначення суду (колиш. НДР).

Kronerbe *m, ist.* спадкоємець престолу.

Kronzeuge *m* головний свідок (звинувачення), ключовий свідок, головний свідок звинувачення (у кримінальному процесі, Англія).

Kubiktafel *f* рахункова таблиця (для швидкого визначення об'єму транспортного містка).

Kühlanlage *f* холодильна установка, холодильне устаткування.

Kühlkette *f* європейське об'єднання транспортних підприємств по перевезенню швидкокопсуваних вантажів.

Kulisse *f* неофіційна біржа.

Kulissier *m* кулісьє (біржовий маклер, що не входить до числа офіційних біржових брокерів і веде операції за свій рахунок).

Kultur *f* культура; ◇ ~ der Asozialen "культура" антисоціальних елементів.

Kulturgutschutzgesetz *n* закон про захист культурних цінностей.

Kulturhoheit *f* виняткова компетенція у сфері культури, суверенітет у сфері культури; ◇ ~ der Länder виняткова компетенція земель в культурній сфері, суверенітет земель в культурній сфері.

Kulturverordnung *f* постанова з питань культурного будівництва.

Kultusaufsichtsbehörde *f* установа по нагляду за релігійними культурами.

Kumulation *f* 1) складання покарань; 2) підрахунок (голови); ◇ ~ von Klagen з'єднання позовів; ~ von Strafen складання покарань.

Kumulationsprinzip *n* принцип складання покарань.

Kumulierung *f* 1) складання покарань; 2) підрахунок (голови).

kündbar *adj* що підлягає погашенню, що підлягає відміні.

Kundenakzept *n* витрата, що акцептується.

Kundendienstvertrag *m* договір технічного обслуговування.

Kundenfang *m* 1) притягнення покупців обманним шляхом; 2) недозволена конкуренція.

Kundenfinanzierung *f* форма оплати повної вартості товару, при якій частину вартості сплачує покупець, а частину – кредитна установа.

Kundenrabatt *m* роздрібна знижка.

Kundensätze *pl* фрахтові ставки за перевезення збірного вантажу.

Kundensicherungsvertrag *m* договір про забезпечення клієнтури.

Kundenstamm *m* постійний круг покупців.

Kundensteuer *f* податок на біржовий оборот.

Kundgabe *f* сповіщення, оголошення, обнародування.

Kundgebung *f* сповіщення, оголошення, обнародування.

kündigen *vt* 1) розривати, відмінити, денонсувати (договір); 2) заявляти про відхід з роботи, звільняти.

Kündigung *f* 1) розірвання, відміна, денонсація договору; 2) звільнення; 3) виселення з квартири; ◇ ~ des Mandates оголошення про припинення доручення, позбавлення повноважень; ~ durch den Betrieb звільнення за ініціативою адміністрації; ~ durch den Werkstätigen звільнення за ініціативою працівника; ~ einer Wohnung розірвання договору житлового найму, виселення з квартири; ~ eines Vertrages розірвання договору, денонсація договору; fristgemäße ~ 1. розірвання договору з дотриманням передбачених термінів; 2. звільнення з роботи з попереднім попередженням; fristlose ~ негайне розірвання договору, розірвання договору, вступаюче в дію негайно звільнення без попередження; ordentliche ~ звільнення з роботи з попереднім попередженням; unzeitige ~ розірвання договору поза передбаченими термінами.

Kündigungsbeschränkung *f* 1) обмеження права домовласників розривати договір про найм житла; 2) обмеження права звільнення.

Kündigungsbrief *m* 1) заява про звільнення; 2) заява про розірвання договору.

Kündigungsfrist *f* термін для розірвання договору, термін для звільнення з роботи, термін для відходу з роботи; ◇ mit zweiwöchiger ~ попередженням за два тижні.

Kündigungsgeld *n* 1) вихідна допомога (*при звільненні*); 2) терміновий вклад з попереднім повідомленням про вилучення.

Kündigungsgrund *m* 1) підстава для розірвання договору; 2) підстава для звільнення з роботи; 3) підстава для розірвання договору житлового найму, підстава для виселення з квартири.

Kündigungsgrundschild *f* борг, що підлягає погашенню при попередньому повідомленні.

Kündigungsklausel *f* обмовка про денонсацію

Kündigungsrecht *n* 1) право розірвати трудовий договір, право звільнити з роботи, право відмовитися від роботи; 2) право денонсації договору; 3) право розірвати договір житлового найму, право вимагати виселення з квартири.

Kündigungsschreiben *n* 1) заява про розірвання договору; 2) заява про звільнення.

Kündigungsschutz *m* 1) гарантія від необгрунтованого звільнення; 2) гарантія від необгрунтованого виселення з квартири, заборона необгрунтованого звільнення.

Kündigungsschutzbestimmung *f* положення, що забороняє необгрунтоване звільнення, положення, що забороняє необгрунтоване виселення з квартири.

Kündigungsschutzgesetz *n* закон, що забороняє необгрунтоване звільнення, закон, що забороняє необгрунтоване виселення з квартири.

Kündigungsschutzprozeß *m* процес по захисту від необгрунтованого звільнення, процес по захисту від необгрунтованого виселення з квартири.

Kündigungstermin *m* термін для розірвання договору, термін для звільнення з роботи, термін для відходу з роботи.

Kündigungsverbot *n* заборона необгрунтованого звільнення.

Kündigungsverzicht *m* відмова від розірвання договору, відмова від звільнення.

Kundmachung *f* оголошення, публікація, обнародування; \diamond *~ eines Gesetzes* публікація закону.

Kunstdiebstahl *m* викрадення витворів мистецтва, крадіжка витворів мистецтва.

Kunstexperte *m* експерт-мистецтвознавець.

Kunstexpertise *f* мистецтвознавча експертиза (*напр. достовірності витвору мистецтва*).

Kunstfehler *m* помилка фахівця; \diamond *ärztlicher* ~ помилка лікаря, лікарська помилка.

kunstgerecht відповідно до професійних правил.

Kunstgriffe *pl* хитрощі, виверти; \diamond *arglistige* ~ bei Kuppelі підступні прийоми при звідництві.

Kunstschutz *m* охорона витворів мистецтва.

Kunstschutzgesetz *n* закон про охорону витворів мистецтва.

Kupon *m* купон, талон.

Kuponsteuer *f* податок на доход з капіталу.

Kuppelі *f* звідництво; \diamond *einfache* ~ просте звідництво; *schwere* ~ звідництво при обтяжливих обставинах.

Kuppler *m* звідник.

Kurand *m* вихованець, підопічний.

kurant *adj* швидкий, легкодоступний (*про товар*).

Kurantmünze *f* повноцінні, золоті монети.

Kuratel *f* опіка, опікування; \diamond *eine* ~ *beantragen* клопотати про опіку; *gerichtliche* ~ опіка з боку суду; *unter* ~ *setzen* заснувати опіку, узяти під опіку узяти на піклування; *unter* ~ *stehen* бути під опікою; *unter* ~ *stellen* заснувати опіку, узяти під опіку, узяти на піклування.

Kuratelsbehördlich *adj* той, хто офіційно здійснює опікування, що офіційно здійснює опіку.

Kuratelverhängung *f* установа опіки, установа опікування.

Kurator *m* опікун.

Kuratorium *n* опікування, опікунська рада.

Kurialrichter *m*, *icm.* придворний суддя.

Kurie *f* 1) курія (*община в стародавньому Римі*); 2) курія (*сукупність центральних установ папської влади*).

Kurier *m* кур'єр; \diamond *diplomatischer* ~ дипломатичний кур'єр.

Kurierfreiheit *f* 1) право безперешкодного проїзду дипломатичних кур'єрів; 2) свобода лікарської практики.

Kuriergepäck *n* дипломатична пошта, валіза.

Kurpfuscherei *f* шарлатанство, знахарство, незаконне лікування.

Kursabschlag *m* пониження курсу цін.

Kursauftrieb *m* підвищення курсу цін.

Kursabschlag *m* "перекіс" курсів.

Kursintervention *f* регулювання курсу цінних паперів.

Kursmakler *m* біржовий маклер.

Kurspflege *f* підтримка курсу (*заходи банку для стабілізації курсу*).

Kurssicherungsklausel *f* обмовка, що передбачає виключення втрат від коливання курсів.

Kurstreiber *m* біржовик, що грає на підвищення.

Kursverlustversicherung *f* страхування на випадок можливих втрат від коливань курсів.

Kurtage *f* куртаж, винагорода посередника.

Kurtaxe *f* курортний збір.

Kurzarbeit *f* неповний робочий день, неповний робочий тиждень.

Kurzarbeiter *m* частково безробітний, напів-безробітний, працюючий неповний робочий день, працюючий неповний робочий тиждень.

Kurzarrest *m* короткостроковий арешт неповнолітніх.

kurzfristig *adj* короткостроковий.

Kurzgutachten *n* коротка експертиза.

Kurzschlußhandlung *f* дія в стані афекту.

Kurzururlaub *m* короткострокова відпустка.

Kurzwaren *pl* галантерейні товари, галантерея.

Küstengewässer *n* територіальні води.

Küstenschutz *m* 1) берегова охорона; 2) охорона берегів (від руйнування).

Küstenstaat *m* прибережна держава.

Küstenstreifen *m* прибережна смуга.

Küstenstufe *f* континентальний шельф.

Küstenwachtschiff *n* судно берегової охорони.

L

Labeling – Theorie *f* теорія стигматизації.

Labilität *f* нестійкість, хиткість; \diamond ~ der Persönlichkeit нестійкість особи.

Lade – und Transportgemeinschaft *f* об'єднання відправників, об'єднання одержувачів.

Ladebrief *m* коносамент.

Ladebuch *n* книга обліку вантажів, що перевозяться.

Ladeeinheit *f* навантажувальна одиниця, навантажувальний блок (комплект вантажів, призначених для транспортування).

Ladefaktor *m* коефіцієнт завантаження (транспортних засобів).

Ladegeld *n* плата за завантаження.

Ladegeschäft *n* угода завантаження-розвантаження.

Ladegeschirr *n* навантажувально-розвантажувальні пристосування.

Ladegewicht *n* вантажопідйомність, вантажомісткість, відвантажена вага, корисний вантаж (на літаку), підйомний вантаж.

Ladegewichtsgüter *pl* навалювальний вантаж (в цьому випадку фрахт зазвичай обчислюється залежно від вантажопідйомності вагону, а не від фактичної ваги).

laden *vt* 1) вантажити, навантажувати (напр. корабель); 2) заряджати (зброя); 3) викликати (напр. до суду).

Ladendieb *m* магазинний злодій.

Ladendiebstahl *m* крадіжка в магазині.

Ladeneinbruch *m* проникнення в магазин шляхом злому.

Ladenhüter *m*, розм. залежаний товар.

Ladenschluß *m* закриття магазину.

Ladenschlußgesetzgebung *f* законодавство про час роботи торгових підприємств.

Ladeplatte *f* піддон.

Ladeprofil *n* габарит вантажу.

Ladeschein *m* залізнична накладна, коносамент.

Ladeschluß *m* право фрахтувальника анулювати чартерпартію (якщо, напр. судно не прибуло під вантаження).

Ladeverkehr *m* вантажні перевезення.

Ladung *f* 1) навантаження, вантаження, вантаж; 2) виклик (до адміністративної або судової установи); 3) повістка (напр. до суду); 4) заряд; \diamond die ~ Ladung anordnen розпорядитися щодо виклику (до суду); ~ der Partei виклик учасників процесу до суду; ~ von Amts wegen виклик за ініціативою суду (без клопотання про це однієї із сторін); ~ von Zeugen виклик свідків; die ~ zustellen вручати повістку (до суду); öffentliche ~ публічний виклик (напр. через газету); ordnungsgemäße ~ виклик до суду за формою.

Ladungs – Manifest *n* декларація, маніфест, список товару, що знаходиться на судні (перед'являється митниці).

Ladungsfrist *f* термін між врученням повістки і судовим засіданням.

Ladungsliste *f* список викликаних до суду.

lag *англ.* відставання, запізнювання.

Lage *f* 1) положення, поза; 2) розташування, місце розташування, позиція; 3) ситуація, положення, обставини; \diamond ursprüngliche ~ der Leiche початкове положення трупу; verfassungsrechtliche ~ конституційно-правове положення.

Lagebeurteilung *f* оцінка положення; \diamond erste ~ попередня оцінка положення.

Lagemeldung *f* донесення про обстановку, що склалася.

Lageraufnahme *f* інвентаризація складських запасів.

Lagerausgang *m* видача (товарів) зі складу.

Lagerausgleich *m* оплата збереження на митному складі (окрім мита).

Lagereingang *m* вступ (товарів) на склад, вступ (товарів) на базу.

Lagerente *f* рента по місцю (додатковий дохід, напр. у разі місцезнаходження, сільсько-господарського підприємства ближче до центру збуту) розташування.

Lagerergänzung *f* поповнення складських запасів.

Lagergebühr *f* плата за збереження вантажів на складі.

Lagergeld *n* плата за збереження вантажів на складі.

Lagergeschäft *m* відпуск товарів зі складу, виконання операцій на складі, купівля-продаж зі складу.

Lagerkonto *n* рахунок матеріалів на складі, рахунок матеріальних цінностей.

Lagerkosten *pl* складські витрати, витрати, пов'язані зі збереженням на складі.

Lagerleistung *f* складський оборот.

Lagerleistungen *pl* продукція, призначена для поповнення (складських запасів).

Lagerpfandschein *m* варрант, складське заставне свідоцтво.

Lagerschein *m* складська квитанція.

Lagerscheinregister *n* реєстр складських квитанцій.

Lagerskonto *n* складський облік матеріалів (з вказівкою залишку).

Lagervertrag *m* договір зберігання (на складі).

Lageskizze *f* оглядовий план місця події.

Laienbeisitzer *m* засідатель, що не є професійним суддею (напр. шеффен або присяжний засідатель, ФРН, Австрія).

Laiengerichtbarkeit *f* 1) осудність суду з непрофесіоналів; 2) інститут нефахового судівства, інститут засідателів.

Laienrichter *m* 1) нефаховий член суду; 2) суддя, що не є професійним суддею.

Laienrichtertum *n* інститут нефахового суддівства, інститут засідателів.

Laissez-passer *m, f*р. 1) посвідчення особи, видане органами ООН для своїх співробітників; 2) в'їзний документ (напр. для в'їзду іноземця, що не має національного паспорта).

Laizismus *m* концепція відділення церкви від держави.

Land *n* 1) країна; 2) земля (одиниця адміністративного ділення ФРН, Австрії, НДР до 1952 р.), вотчина; ◊ ~ unter Treuhandschaft підопічна країна; lockfreies ~ неприєднана країна; bundnisfreies ~ неприєднана країна; des ~ verweisen вислати за межі країни; neutrales ~ нейтральна країна; nichtpaktgebundenes ~ неприєднана країна.

Landabgaberente *f* пенсія через старість, виплачувана сільському жителю у зв'язку з передачею земельної ділянки спадкоємцеві.

Landarbeiterlohn *m* оплата праці сільсько-господарських робітників.

Landarbeitsrecht *n* правові норми, що регулюють працю сільськогосподарських робітників.

Landbeschaffung *f* надання земельних ділянок (напр. малоземельним селянам).

Landbesitz *m* землеволодіння.

Landbesitzer *m* землевласник.

Landbezirk *m* сільський округ, сільський район.

landed charges *англ.* збори за вивантаження.

landed weight *англ.* вага, отримана в порту призначення.

Landeigentum *n* земельна власність.

Landeigentümer *m* землевласник.

Länderei *f* земля, маєток, угіддя.

Länderkammer *f* палата земель (у парламенті НДР до 1958 р.).

Länderkoordinationsakt *m* акт координації спільної діяльності між землями.

Länderparlament *n* парламент земель.

Länderstreit *m* спір між державами, суперечка між землями (ФРН, Австрія).

Ländervertreter *m* представник країни (у колиш. РЕС).

Landesamt für Verfassungsschutz *n* земельне відомство по охороні конституції.

Landesangehörige *m* 1) тубілець; 2) підданий країни, громадянин (даної) країни, громадянин землі.

Landesangehörigkeit *f* громадянство, підданство, громадянство землі.

Landesanwaltschaft *f* органи прокуратури в землях, існуючі при судах адміністративної юрисдикції.

Landesarbeitsamt *n* земельне відомство з правцелаштування.

Landesarbeitsgericht *n* суд (другої інстанції) у трудових справах, суд землі у трудових справах.

Landesbehörde *f* адміністративний орган землі (ФРН, Австрія).

Landesbürgerschaft *f* громадянство землі.

landeseigen 1) вітчизняний; 2) іст. державний (про підприємства НДР, що знаходилися в підпорядкуванні землі до 1952 р.).

Landestinzanzbehörde *f* фінансове відомство землі.

Landesfischereigesetze *pl* державні правила рибальства.

landesflüchtig *adj* той, що емігрував.

Landesfriedensrat *m* Рада миру країни, Рада миру землі (*ФРН, Австрія*).

Landesgebiet *n* територія країни, територія землі (*ФРН, Австрія*).

Landesgericht *n, австр.* суд першої інстанції.

Landesgesetz *m* закон, прийнятий законодавчим органом землі.

Landesgesetzgebung *f* законодавство землі.

Landesherr *m, іст.* суверен, сюзерен, володарський князь.

Landesherrlichkeit *f* територіальне верховенство, територіальний суверенітет.

Landeshoheit *f* територіальне верховенство, територіальний суверенітет.

Landeshoheitsrecht *n* суверенне право країни.

Landesinnungsverband *m* союз ремісників землі.

Landesjustizverwaltung *f* найвищий орган землі, здійснюючий нагляд за органами юстиції.

Landeskartellbehörde *f* орган землі, здійснюючий контроль за дотриманням законодавства про картелі.

Landeskriminalamt *n* управління кримінальної поліції землі.

Landeskultugesetz *n* закон про охорону ландшафту і довкілля (*колиш. НДР*).

Landesleitung *f* земельний комітет, земельне керівництво (*партії або іншої громадської організації колиш. НДР до 1952 р.*).

Landesobrigkeit *f* верховна влада, уряд (землі, *ФРН*).

Landesparlament *n* парламент країни.

Landespersonalausschuß *n* комісія землі, що відає кадрами службовців.

Landesplanung *f* територіальне планування.

Landespolizei *f* поліція землі.

Landespräsident *m* президент держави.

Landesrecht *n* 1) законодавство країни; 2) законодавство землі.

Landesregierung *f* 1) уряд країни; 2) уряд землі.

Landesschulgesetz *n* земельний закон про шкільну освіту.

Landessozialgericht *n* суд другої інстанції, що розглядає скарги на рішення суду, що займається вирішенням суперечок з питань соціального забезпечення, земельний суд у справах соціального забезпечення.

Landessteuer *f* податок, що стягується органами влади землі.

Landesstrafrecht *n* кримінальне право землі (*ФРН, Австрія*).

Landesstraßengesetz *n* закон, що встановлює правила вуличного руху на території землі.

Landesverband *m* земельний союз; $\diamond \sim$ der Krankenkassen союз лікарняних кас землі.

Landesverfassung *f* 1) конституція країни; 2) конституція землі (*ФРН, Австрія*).

Landesverordnung *f* правові акти (*розпорядження, постанови*), що видаються органами управління землі.

Landesverrat *m* зрада Батьківщині, шпигунство, розголошування державної таємниці при обтяжливих обставинах; \diamond fahrlässiger ~ необережне розголошення державної таємниці; militärischer ~ військове шпигунство; vorsätzlicher ~ умисне розголошення державної таємниці.

Landesverräter *m* зрадник Батьківщини, шпигун.

landesverräterisch *adj* зрадницький, шпигунський.

Landesversicherungsanstalt *f* земельна страхова установа.

Landesverteidigung *f* захист країни, оборона країни.

Landesvertretung *f* представництво країни.

Landesverwaltungsgericht *n* адміністративний суд землі (*ФРН, Австрія*).

Landesverweisung *f* вигнання за межі країни, висилка за межі країни.

Landfrachtbrief *m* сухопутна накладна (*при продажі із складу, із заводу і так далі*).

Landfrachtgeschäft *n* перевезення вантажу по суші.

Landgangsgeld *n* гроші (*отримувані капітаном або його уповноваженим*) за оформлення документів на вантаження на суші.

Landkriegsordnung *f* правила ведення сухопутної війни.

Landkriegsrecht *n* закони ведення сухопутної війни.

Landlehrerzulage *f* надбавка до зарплати вчителям сільських шкіл (*колиш. НДР*).

Landpacht *f* земельна оренда.

Landpachtgesetz *n* закон про оренду землі.

Landrat *m, іст.* 1) ландрат, начальник окружного управління; 2) голова районної ради (*колиш. НДР до 1952 р.*); 3) кантональна рада (*Швейцарія*).

Landratsamt *n* 1) відомство ландрата, окружне управління; 2) районне управління (*колиш. НДР до 1952 р.*).

Landraubpolitik *f* політика захоплення землі.

Landrecht *n, іст.* (загальне) земське право.

Landrichter *m* суддя в суді землі.

Landschaft *f, іст.* феодалське станове представництво.

landschaftlich *adj* місцевий, локальний.

Landschaftspflege *f* управління розвитком ландшафту.

Landschaftsschutz *m* охорона ландшафту.

Landschreiber *m* 1) *іст.* реєстратор земського суду; 2) *швейц.* нотаріус.

Landmannschaft *f* земляцтво.

Landstände *pl, іст.* станове представництво цієї місцевості.

Landsting *n, датськ.* 1) ландстинг, ландтиш, верхня палата ригсдагу (*парламенту Данії*); 2) ландстинг, ландтинг, орган обласного самоврядування (*Швеція*).

Landstreicher *m* бродяга.

Landstreicherei *f* бродяжництво.

Landstück *n* земельна ділянка.

Landtag *m* ландтаг, парламент землі (*ФРН, Австрія, колиш. НДР до 1952 р.*); \diamond *polnischer* ~ польський Сейм.

Landtagsabgeordnete *m* депутат ландтагу.

Landtagswahlen *pl* вибори в ландтаг.

Landtagswahlordnung *f* положення про проведення виборів в ландтаг.

Landungsrecht *n* право приземлення.

Landwirtschaft *f* сільське господарство.

Landwirtschaftsattache *m* аташе по сільському господарству.

Landwirtschaftsgenossenschaft *f* сільськогосподарська кооперація, сільськогосподарський кооператив.

Landwirtschaftsgesetz *n* аграрний закон.

Landwirtschaftsgesetzgebung *f* аграрне законодавство.

Landwirtschaftskammer *f* камера суду для вирішення сільськогосподарських суперечок.

Landwirtschaftsrecht *n* сільськогосподарське право.

Landwirtschaftssteuer *f* сільськогосподарський податок.

Landzoll *m* мито на товари, що провозяться сухопутним шляхом.

Landzuweisung *f* наділ землею.

Landzwang *m* порушення громадського спокою загрозою скоєння загальнонебезпечного злочину.

langfristig *adj* довгостроковий (*напр. про договір*), тривалий.

Langgut *n* довгомірний вантаж.

Längsschnittanalyse *f* аналіз, що продовжується, тривалий аналіз.

Längsseitslieferung *f* доставка товару до борту судна.

Lappen *m, розм.* ганчірка, безвільна людина.

Lärm *m* шум; \diamond *unzulässiger* ~ шум, що перевищує встановлену законом межу.

Lärmapparat *m* сигнальний пристрій для подання тривоги (*у місцях позбавлення волі, на об'єктах, що охороняються*).

Lärmbekämpfungsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють боротьбу з шумами.

Lärmschutz *m* захист від шуму.

Lärmzeichen *n* сигнал тривоги, тривога (*при втечі ув'язнених*).

Last *f* 1) вантаж; 2) тягар; \diamond ~ *der Verantwortung* тяжкість відповідальності; ~ *des Grundstückes* обтяження (*напр. іпотекою*) земельної ділянки; *dingliche* ~ речове обтяження; *zug* ~ *legen* ставити за провину, інкримінувати.

Lasten *pl* 1) тягар, тяготи; 2) зобов'язання; 3) податки, борги, відрахування; \diamond ~ *entrichten* сплачувати борги; ~ *tragen* платити податок, нести витрати; *zu* ~ *за* рахунок, *zu* ~ *des Käufers* за рахунок покупця.

Lastenausgleich *m* компенсація громадянам ФРН за втрати, заподіяні війною.

Lastenausgleichsgesetz *n* закон про компенсацію збитку, заподіяного війною.

Lastenbestandsfestteilung *f* встановлення обтяження (*напр. речового*).

lastenfrei *adj* необтяжений (*напр. податками*), вільний від боргів, вільний від зборів.

Lastenfreiheit *f* свобода від речового обтяження, свобода від зобов'язального обтяження, свобода від адміністративного обтяження.

Lastenstand *m* міра обтяження, розмір обтяження.

Lastentragung *f* обов'язок сплати податку.

Lastenverteilung *f* розподіл зобов'язань.

Lastenzuschuß *m* посібник, що видається власникові будинку.

lasterhaft *adj* порочний, розпусний, розбещений, аморальний.

Lasterleben *n* розпусне життя.

Lästerung *f* 1) наклеп, ганьба; 2) богохульство.

Lästerwort *n* 1) лайка; 2) наклеп.

Lastigkeit *f* вантажопідйомність.

Lastkilometer *n* кілометр пробігу з вантажем.

Lastlauf *m* пробіг з вантажем.

Lastschrift *f* дебет-авізо.

Lastschriftauftrag *m* інкасове доручення.

latent *adj* прихований, латентний.

Latenz *f* латентність (*слідів, злочинів*), прихована злочинність; злочинність, що не стала відомою.

Lateralerbe *m* спадкоємець по бічній лінії.

Lateranvertrag *m* договір між італійською державою і Ватиканом (1924 р.).

laudatio auctoris *лат.* загальноправове позначення власника речі, що пред'явив позов до її володаря.

laudieren *vi* пропонувати; ◇ einen Zeugen ~ виставляти свідка, пропонувати свідка.

Laufbahn *f* кар'єра, просування по службі; ◇ ~ der Beamten 1. проходження державної служби; 2. класифікація чиновників за рангами; diplomatische ~ дипломатична кар'єра, дипломатичний терен.

Laufbahngruppe *f* ранг, до якого належить службовець по прийнятті у ФРН класифікації.

Laufbahnordnung *f* порядок проходження служби.

Laufbahnstrafe *f* дисциплінарне покарання службовця.

Laufbahnvoraussetzung *f* передумова, необхідна для прилічення до якого-небудь рангу службовців.

Laufbahnvorschriften *pl* правові норми, що регулюють проходження державної служби.

laufen *vt* 1) мати силу, бути дійсним (*впродовж певного терміну, напр. про договір*); 2) закінчуватися (*про термін*).

Lauffeuer *n* бігла лісова пожежа.

Lauffrist *f* термін дії.

Laufzeit *f* термін дії.

Lauschangriff *m* протизаконне підслуховування.

Lauscher *m* підслуховувач, шпигун.

Lauschgerät *n* прилад для підслуховування.

Lauschposten *m* пост підслуховування.

Lauschstelle *f* пост підслуховування, пункт підслуховування.

Lease: Lend – and Lease – Bill *f, англ.* закон про лендліз.

Leasinggeber *m* особа, що наймає житло із зобов'язанням наймача нести відповідальність за ушкодження і ремонт приміщення.

Leasingnehmer *m* особа, що орендувала житло із зобов'язанням нести відповідальність за ушкодження і ремонт приміщення.

Leasingvertrag *m* орендний договір.

Leasingvertrag *m* різновид договору житлового найму, при якому відповідальність за ушкодження і ремонт житла лежить на наймачі.

Leben *n* життя; ◇ eheliches ~ подружнє життя; gemeinsames ~ спільне життя; gesellschaftliches ~ громадське життя.

Lebens- und Moralvorstellungen *pl* уявлення про життя і мораль; ◇ überkommene ~ уяв-

лення про життя і мораль, успадковані з минулого.

Lebensalter *n* вік.

Lebensaltersschätzung *f* визначення віку (*при ідентифікації особи*).

Lebensansprüche *pl* життєві вимоги.

Lebensbedingungen *pl* умови життя.

Lebensbedrohung *f* загроза життя.

Lebensbescheinigung *f* свідоцтво про народження.

Lebensdauer *f* цикл корисного використання; 2) технічний термін експлуатації (*зазвичай перевершує економічно доцільний термін експлуатації*).

Lebensführung *f* спосіб життя; ◇ asoziale ~ асоціальний спосіб життя; luxuriöse ~ марнотратний спосіб життя; parasitäre ~ паразитичний спосіб життя; sittliche ~ поведінка, що відповідає нормам моралі; unsittliche ~ аморальна поведінка.

Lebensführungsschuld *f* провина, обумовлена способом життя; ◇ ~ des Täters провина, що виражається в злочинному способі життя суб'єкта.

Lebensgefahr *f* небезпека для життя; ◇ unmittelbare ~ безпосередня небезпека для життя.

Lebensgefährdung *f* створення небезпеки для життя.

Lebensgefährdungsdelikt *n* делікт безпеки, злочин, що полягає в створенні небезпеки для життя.

lebensgefährlich *adj* небезпечний для життя.

Lebensgemeinschaft *f* спільне життя; ◇ ~ von Mann und Frau незареєстрований шлюб; eheliche ~ шлюб.

Lebenshaltung *f* життєвий устрій, побут.

Lebenshaltungsindex *m* індекс рівня життя, індекс вартості життя.

Lebenshaltungskosten *pl* вартість життя, прожитковий мінімум. **Lebenskosten** *pl* вартість життя, прожитковий мінімум.

lebenslänglich *adj* довічний.

Lebenslängliche *m* засуджений до пожиттєвого ув'язнення.

Lebenslauf *m* 1) життєвий шлях, життя; 2) біографія; ◇ den ~ beifügen додавати автобіографію (*до документа*).

Lebensmittelgesetz *n* закон про відповідність продовольчих товарів вимогам гігієни і якості, закон про відповідальність за продаж недоброякісних продуктів (*у ФРН з 1974 року*).

Lebensmittelrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють виробництво продовольчих товарів і інших предметів споживання.

Lebensmittelüberwachung *f* нагляд за виготовленням продовольчих товарів і інших предметів споживання і торгівлею ними.

Lebensnachweis *m* свідоцтво про народження.

Lebensniveau *n* рівень життя, життєвий рівень.

Lebensstandard *m* рівень життя, життєвий рівень.

Lebensvermutung *f* припущення, що без вісті зниклий живий.

Lebensversicherte *m, f* той, хто застрахував своє життя.

Lebensversicherung *f* страхування життя.

Lebensversicherungsvertrag *m* договір страхування життя.

Lebenswandel *m* спосіб життя, поведінка; \diamond lasterhafter ~ порочний спосіб життя; unmoralischer ~ аморальна поведінка; einen unsittlichen ~ führen вести аморальний спосіб життя; unzuchtiger ~ розпусний спосіб життя.

Lebensweg *m* життєвий шлях.

Lebensweise *f* спосіб життя; \diamond ~ asoziale паразитичний спосіб життя; sozialistische ~ соціалістичний спосіб життя; zur asozialen ~ verleiten підбурювати до паразитичного образу життя, схилити до паразитичного образу життя.

Lebenszeugnis *n* свідоцтво про народження.

Ledigensteuer *f* податок на холостяків.

Leergut *n* вживана тара.

legal *adj* законний, легальний.

Legaldefinition *f* легальне визначення, нормативне визначення.

Legalenteignung *f* експропріація власності згідно із законом, експропріація власності в результаті іншого правового припису, націоналізація власності згідно із законом, націоналізація власності в результаті іншого правового припису.

Legalisation *f* легалізація, узаконення; \diamond ~ der Ehe оформлення браку, реєстрація браку; ~ von Urkunden легалізація документів; посвідчення документів; konsularische ~ консульська легалізація, консульське засвідчення документів.

Legalisationsgebühr *f* витрати, пов'язані із засвідченням документів.

Legalisationsrecht *n* право узаконення.

Legalisierung *f* легалізація, узаконення.

Legalität *f* законність, легальність.

Legalitätskontrolle *f* контроль за законністю.

Legalitätsprinzip *n* 1) принцип законності; 2) принцип монополії прокуратури збуджувати кримінальне переслідування в усіх випадках скоєння злочину; \diamond ~ im

Strafverfahren принцип законності в кримінальному судочинстві.

Legalservitut *f, n* сервітут, ґрунтований на законі.

Legalzession *f* законна цесія, поступка вимоги на основі закону, перехід вимоги на основі закону.

Legat *m, n* 1) легато, заповідальна відмова; 2) спеціальний дипломатичний представник Ватикану; \diamond ein ~ aussetzen зробити заповідальну відмову.

Legatar *m* легатарій, отримувач відмови.

Legation *f* місія.

Legationsrat *m* радник місії.

Legationssekretär *m* секретар місії.

Legatsgegenstand *m* предмет заповідальної відмови.

de lege lata *lat* з точки зору чинного закону.

de lege ferenda *lat* 1) з точки зору майбутнього закону; 2) законопроект.

nulla poena sine lege *lat* немає покарання без закону, що встановлює його.

nullum crimen sine lege *lat* немає злочину без закону, що передбачає його.

legem brevem esse oportet *lat*. закон має бути коротким.

legem habere *lat*. "мати своє право", мати право свідчити під присягою. **leges** *lat*. закони.

leges barbarorum *lat*. середньовічні збірки правових норм, варварські збірки правових норм.

leges non scriptae *lat*. неписане право.

leges posteriores, priores contrarias abrogant *lat*. нові закони відміняють старі закони, що суперечать їм.

leges scriptae *lat*. писане право.

legibus solutus *lat*. вилучений з дії законів.

legieren *vt* заповідати.

Legisaktionsprozeß *m, icm*. легісакція.

Legislation *f* законодавство.

legislativ *adj* законодавчий, легіслативний.

Legislative *f* 1) законодавча влада ; 2) *icm*. легіслатива (законодавчі збори у Франції).

Legislator *m* законодавець.

legislatorisch *adj* законодавчий, легіслативний.

Legislatur *f* 1) законодавство; 2) законодавчі органи, легіслатура.

Legislaturperiode *f* період діяльності виборного законодавчого органу; \diamond der Oberste Sowjet der IX. ~ Верховна Рада дев'ятого скликання.

Legismus *m* вірність букві закону, формалізм.

legitim *adj* законний, законнароджений (*pro duntinu*).

légitima potestas *лат.* законна влада, законна сила.

Legitimation *f* 1) узаконення, засвідчення, легітимізація, посвідчення (*особи*); 2) документ, що засвідчує особу; ◇ ~ des gesetzlichen Vertreters повноваження законного представника; ~ durch nachfolgende Eheschließung der Eltern узаконення дитини подальшим шлюбом батьків; ~ eines volljährigen Kindes узаконення повнолітньої дитини; ~ nichtehelicher Kinder узаконення позашлюбних дітей; ~ nichtehelicher Kinder durch Ehelicherklärung узаконення позашлюбних дітей шляхом оголошення того, що вони були народжені в шлюбі за нотаріально завіреною заявою батька; ~ unehelicher Kinder узаконення позашлюбних дітей.

Legitimationsbasis *f* законна підстава.

Legitimationspapier *n* 1) посвідчення особи; 2) документ, що засвідчує наявність у пред'явника яких-небудь прав.

Legitimationsprüfung *f* 1) перевірка легітимациї; 2) перевірка обґрунтованості вимог.

Legitimationschein *m* 1) посвідчення особи; 2) повноваження, доручення.

Legitimationsübertragung *f* передача (*акціонером*) права голосу третій особі.

Legitimationszeichen *n* легітимізаційний знак (*напр. багажна квитанція*).

legitimieren *vt* узаконювати, надавати юридичну силу, засвідчити, засвідчувати (*особу*); ◇ sich ~ засвідчувати (*свою*) особу; пред'являти документи, що засвідчують особу.

Legitimierung *f* 1) узаконення, засвідчення, легітимізація, посвідчення (*особи*); 2) документ, що засвідчує особу.

Legitimus *m, icm.* легітимізм.

Legitimität *f* 1) законність, легітимність; 2) достовірність документу, дійсність документу; ◇ völkerrechtliche ~ міжнародно-правова законність.

Legitimitätsentzug *m* позбавлення законних прав.

Legitimitätsprinzip *n* принцип легітимності.

legitimus *лат.* законний, що відповідає вимогам закону.

Lehen *n, icm.* льон, ленний масток.

Lehnsbrief *m, icm.* ленна грамота, ленний договір.

Lehnseid *m, icm.* присяга на вірність сеньйору.

Lehnsgericht *n, icm.* феодалний суд, ленний суд.

Lehnsrecht *n, icm.* ленне право.

Lehnswesen *n, icm.* ленна система, система васалитета.

Lehnverhältnis *n, icm.* васалитет.

Lehrfreiheit *f* свобода навчання, свобода викладання.

Lehrgeld *n* плата за навчання.

Lehrherr *m* майстер (*власник майстерні, що має учнів*).

Lehrling *m* учень (*напр. на виробництві*).

Lehrlingseinstellung *f* прийом учня на роботу з метою навчання його обраної професії.

Lehrlingsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють навчання учнів на виробництві.

Lehrstellen Vermittlung *f* посередництво при отриманні місця для професійного навчання.

Lehrvertrag *m* договір, що регулює стосунки між учнем і підприємством, договір учнівства, трудовий договір учня.

Leibdienst *m, icm.* панщина.

Leibeigene *m, icm.* кріпак.

Leibeigenschaft *f, icm.* кріпацтво, кріпацтво, кріпосний лад.

Leibeserbe *m* прямих спадкоємець.

Leibesstrafe *f* тілесне покарання; ◇ bei ~ під страхом тілесного покарання.

Leibgedinge *n* довічна пенсія, довічна рента (*селянинові, що заповів майно особі, що виплачує пенсію*).

Leibgedingevertrag *m* договір, по якому одна сторона зобов'язується довічно забезпечувати селянина в обмін на право спадкоємства його майна.

leiblich *adj* рідний, кровний.

Leibrente *f* довічна рента; ◇ die ~ entrichten виплачувати довічну ренту.

Leibrentenvertrag *m* договір довічної ренти.

Leibzins *m, icm.* оброк.

Leibzoll *m* подушна подать.

Leiche *f* труп; ◇ fäulnisveränderte ~ труп з гнильними змінами (*в результаті розкладання*).

Leichen- und Bestattungswesen *n* 1) похоронне бюро, похоронне відомство; 2) сукупність правових норм, що регулюють порядок поховання; сукупність правових норм, що регулюють порядок кремації.

Leichenausgrabung *f* ексгумація трупа.

Leichenbeerdigung *f* поховання трупа; ◇ unbefugte ~ недозволене поховання трупа, неправомочне поховання трупа.

Leichenbeschau *f* огляд трупа.

Leichenbeschauer *n* особа, що оглядає труп.

Leichenbeseitigung *f* приховання трупа.

Leichenbesichtigung *f* огляд трупа.

Leichendiebstahl *m* 1) пограбування трупа; 2) викрадення трупа.

Leichenentwendung *f* викрадення трупа.

Leichenerscheinungen *pl* трупні явища.

Leichenstückelung *f* розчленовування трупа.

Leichenfäulnis *f* розкладання трупа.

Leichenfleck *m* трупна пляма.

Leichenflederei *f* пограбування трупа; ◇ ~ im Felde мародерство.

Leichenflederer *m* злодій, що пограбував труп; мародер.

Leichenfund *m* знаходження трупа, виявлення трупа.

Leichenidentifizierung *f* ідентифікація трупа.

Leichenöffnung *f* розтин трупа.

Leichenraub *m* викрадення трупа.

Leichenräuber *n* 1) викрадач трупа; 2) злодій, що пограбував труп; мародер.

Leichenschändung *f* осквернення трупа.

Leichenschau *f* огляд трупа (*слідчими органами*), аутопсія; ◇ *amtsärztliche* ~ судово-медичний огляд трупа; *ärztliche* ~ медичний огляд трупа.

Leichensuche *f* пошук трупа.

Leichenteile *pl* частини трупа.

Leichtoilette *f* косметична обробка обличчя трупа для відновлення прижиттєвого вигляду (з метою пред'явлення для упізнання), туалет трупа.

Leichenverbrennung *f* спалювання трупа, кремація.

Leichenwegnahme *f* вилучення трупа; ◇ *unbefugte* ~ недозволене вилучення трупа, неправомочне вилучення трупа.

Leichenzersetzung *f* розкладання трупа.

Leichnam *m* труп.

Leichtbeschädigte *m* особа, що отримала легке ушкодження.

Leichter *m* ліхтер (*несамохідне вантажне судно*), баржа, шаланда.

leichtern *vt* перевантажувати вантаж ліхтер.

Leichtfertigkeit *f* 1) необдуманість; 2) легковажність.

Leichtsinn *m* легковажність; ◇ *verbrecherischer* ~ злочинна легковажність.

Leidenschaft *f* пристрасть (*напр. до алкоголю*).

Leidenschaftsverbrecher *m* злочинець по пристрасті.

Leigverkehr *m* перевезення дрібних вантажів (з можливим сортуванням під час руху потягу).

Leihamt *n* ломбард; ◇ *auf das* ~ *Leihamt bringen* закладати в ломбард; *im* ~ *versteigern* продавати з аукціону закладені в ломбард речі.

Leihanstalt *f* ломбард.

Leiharbeitnehmer *m* найнятий робітник, що виконує по дозволу свого працедавця роботу для іншого працедавця.

Leiharbeitsverhältnis *n* трудове відношення, за яким працедавець дозволяє найнятому робітникові виконувати роботу для іншого працедавця.

leihbar *adj* те, що позичається.

Leihe *f* 1) позика, прокат; 2) договір безвідплатного користування; ◇ *die* ~ *kündigen* розірвати договір безвідплатного користування.

Leih- und Pachtgesetz *n, icm.* закон про лендліз.

leihen *vt* 1) позичати; 2) брати позику, брати напрокат.

Leihgebühr *f* плата за прокат речі.

Leihgesetz *n* закон про майновий найм.

Leihhaus *n* ломбард.

Leihhausschein *m* заставне свідоцтво, заставна квитанція.

Leihkapital *n* позиковий капітал.

Leihvertrag *m* 1) договір позики, договір прокату; 2) договір безвідплатного користування.

Leistung *f* 1) виконання (*зобов'язань*); 2) юридична дія; 3) послуга; 4) виконана робота, виконана робота, результат роботи, результативність; 5) платежі, платіж, витрата (*напр. бюджетні витрати*); ◇ ~ *an Erfüllungssstatt* заміна виконання; ~ *ankündigen* сповіщати про виконання; ~ *betriebliche* вироблювана продукція; послуги, що надаються; ~ *bewirken* викликати виконання зобов'язання, мати своїм результатом виконання зобов'язання, ~ *der Sozialversicherung* виплати по соціальному страхуванню, платежі по соціальному страхуванню; ~ *des Eides* принесення присяги; ~ *des Unterhalts* виплата аліментів, ~ *durch Dritte* виконання зобов'язання третьою особою; *effektive* ~ фактична потужність, реальна потужність; ~ *einer Bürgschaft* поручительство, порука; ~ *einer Zahlung* здійснення платежу; ~ *erheben* вимагати виконання зобов'язання, стягувати платежі; ~ *erstellen* робити, створювати нову вартість; *eine* ~ *gewähren* надати страхову допомогу; ~ *schulden* бути боржником по виконанню зобов'язання; ~ *stunden* відстрочити виконання зобов'язання, відстрочити платіж; *eine* ~ *verweigern* відмовлятися від виконання зобов'язання, відмовлятися від платежу; ~ *von Diensten* надання послуг; ◇ ~ *Zug um Zug* одночасне виконання договірних зобов'язання обома сторонами; *erstellte* ~ виконана робота; *innenbetriebliche*

~ продукція на власні потреби, послуги на власні потреби; *künftige* ~ виконання в майбутньому дії, що становить зміст зобов'язання; *mit einer* ~ *im Rückstand bleiben* прострочити платіж, залишатися в простроченні виконання зобов'язання, знаходитися в простроченні виконання зобов'язання; *nicht termingerechte* ~ несвоєчасне виконання зобов'язання; *nicht vereinbarte vorfristige* ~ необумовлене дострокове виконання зобов'язання; *rückständige* ~ прострочений платіж; *sich der* ~ *entziehen* ухилятися від виконання зобов'язання; *soziale* ~ соціальна послуга; послуга у сфері громадського споживання (*напр. безкоштовне медичне обслуговування*); *unentgeltliche* ~ безвідплатна послуга; *unteilbare* ~ солідарне виконання зобов'язання; *unvollständige* ~ неповне виконання зобов'язання; *vorfristige* ~ дострокове виконання зобов'язання; *wiederkehrende* ~ періодичний платіж; *zur* ~ *verurteilen* присудити когось-небудь до виконання зобов'язання.

Leistungen *pl* 1) послуги, виконання послуг; 2) повинності, платежі, посібники; \diamond ~ *erbringen* давати виробничі результати; *eigene* ~ власні витрати (*можуть входити до складу неоплачуваних витрат*); *fremde* ~ чужі витрати (*що відносяться до неоплачуваних витрат*); *unentgeltliche* ~ неоплачувані витрати; *wiederkehrende* ~ почасові платежі.

Leistungs- und Aufwandvergleich *m* порівняння витрат і результатів.

Leistungsangebot *n* оферта.

Leistungsanspruch *m* вимога на виконання зобов'язання.

Leistungsbeziehungen *pl* внутрішньовиробничі зв'язки (між попередніми і подальшими ланками виробничого процесу).

Leistungsbilanz *f* баланс за поточними операціями, баланс поточних статей (*частина платіжного балансу – зіставлення ввезення і вивезення товарів і послуг, а також односторонніх грошових переказів і доходів від закордонних інвестицій за певний період*).

Leistungsbudget *n* план-кошторис (з урахуванням зміни витрат, пов'язаного з коливаннями об'єму виробництва), гнучкий виробничий програма-кошторис

Leistungsentgelt *n* відрядна платня праці.

Leistungsentlohnung *f* продуктивність, пов'язана з оплатою.

Leistungsfähigkeit *f* 1) працездатність; 2) продуктивність; 3) платоспроможність.

Leistungsfähigkeitsprinzip *n* принцип, що виходить із здатності платника розрахува-

тися по боргах (*використовується в теорії оподаткування*).

Leistungsfaktor *m* чинник продуктивності праці.

Leistungsfond *m* фонд матеріального стимулювання (*формується з прибутку і використовується для заохочення зростання продуктивності праці, економії і підвищення якості продукції*).

Leistungsfrist *f* термін виконання зобов'язання.

Leistungsgefahr *f* ризик невиконання зобов'язання в зобов'язальних стосунках.

Leistungsgegenstand *m* предмет зобов'язання.

Leistungsgewährung *f* задоволення зобов'язань, забезпечення зобов'язань.

Leistungsgrundlohn *m* основна відрядна заробітна плата (*колиш. НДР*).

Leistungsklage *f* позов про виконання зобов'язання.

Leistungskondition *f* необґрунтоване збагачення в результаті визнання відповідачем неіснуючого боргу.

Leistungslohn *m* договірна платня за працю.

Leistungslohnsystem *n* система договірної платні за працю.

Leistungsminderung *f* зниження працездатності; \diamond ~ *nach Alkohol* зниження працездатності під дією алкоголю.

Leistungsmotivation *f* мотивація поведінки, обумовлена прагненням до успіху.

leistungsorientiert *adj* націлений на кінцевий результат.

Leistungsort *m* місце виконання зобов'язання, місце виконання платежу.

Leistungspflicht *f* обов'язок виконати зобов'язання.

Leistungsprämie *f* премія за високі виробничі показники.

Leistungsprinzip *n* принцип оплати по кількості і якості праці.

Leistungsstörungen *f, pl* обставини, що перешкоджають виконанню зобов'язання.

Leistungsstücklohn *m* договірна платня за працю.

Leistungsstermin *m* термін виконання.

Leistungsüberhebung *f* стягування зборів понад встановлену суму, стягування мита понад встановленої суми.

Leistungsunfähigkeit *f* 1) неможливість виконання, неможливість здійснення платежу; 2) непрацездатність.

Leistungsunmöglichkeit *f* неможливість виконання, неможливість здійснення платежу.

Leistungsurteil *n* судове рішення про здійснення дій щодо виконання зобов'язання.

Leistungsverbot *n* заборона виконання зобов'язання.

Leistungsverpflichtung *f* зобов'язання про здійснення юридичних дій (напр. *платежу*).

Leistungsvertrag *m* господарський договір.

Leistungsverwaltung *f* державна адміністра- тивна діяльність по покладанню на грома- дян певних зобов'язань, що виконуються в громадських інтересах.

Leistungsverweigerung *f* відмова від виконання зобов'язання.

Leistungsverweigerungsrecht *n* право відмови від виконання зобов'язання, право відмови зробити платежі.

Leistungsverzug *m* прострочення виконання зобов'язання, прострочення платежу.

Leistungsvorbehalt *m* обмовка, що допускає зміну суми грошового боргу у зв'язку зі зміною ринкової кон'юнктури.

Leistungswettbewerb *m* ефективна ("*справед- лива*") конкуренція, добросовісна конку- ренція.

Leistungswucher *m* лихварство, ґрунтоване на використанні матеріальних труднощів позичальника; лихварство, ґрунтоване на використанні непоінформованості пози- чальника; лихварство, ґрунтоване на вико- ристанні розумової неповноцінності пози- чальника.

Leistungszulage *f* надбавка до зарплати, над- бавка до основної заробітної плати (напр. *винагорода за додатковий ризик і тому подібне*).

Leistungszuschlag *m* надбавка до зарплати, надбавка до основної заробітної плати (напр. *винагорода за додатковий ризик і тому подібне*).

leiten *vt* керувати, управляти, очолювати.

Leitplanke *n* бар'єр безпеки.

Leitung *f* 1) керівництво, управління; 2) керівний орган, правління; ◇ ~ der Abstimmung проведення голосування; ~ der Hauptverhandlung керівництво судовим роз- глядом; ~ der Ermittlungsverfahren керівництво попереднім розслідуванням.

Leistungs- und Verwaltungspersonal *n* адміні- стративно-управлінський персонал.

Leitungstätigkeit *f* управління.

Leitungsverband *m*, *заст.* публічно-правовий керівний союз.

Leitungsweg *m* наказаний шлях дотримання.

Leitzinsen *m* базисна ставка позикового відсо- тка (можже встановлюватися Центральним банком).

Leptosoma *m*, *крим.* лептосомний тип будови людського тіла, худорлявий тип будови людського тіла.

Lernbehinderte *m* особа, для якої ускладнений процес навчання.

less essential goods *pl*, *англ.* товари не першої необхідності.

Lesung *f* читання (законопроект); ◇ *in zweiter* ~ в другому читанні.

letter *m*, *англ.* лист-зобов'язання Міжнарод- ному валютному фонду (видається кра- їною-позичальником, що повідомляє про форми використання позики).

letter of authority *m*, *англ.* письмове повнова- ження.

letter of credit *m*, *англ.* акредитив.

letter of indemnity *англ.* реверс, письмове зобов'язання.

letter of intent *англ.* письмова заява про цілі ("*про наміри*").

lettera di vettura *um* *фр.* накладна.

lettre de creance *фр* вірча грамота.

lettre de provision *фр.* консульський патент.

leugnen *vt* заперечувати, відкидати, не визнавати, оспорювати, зрікатися.

Leugner *m* людина, що заперечує, що не визнає, що зрікається.

Leugnung *f* заперечення (напр. *провини*), від- мова.

Leumund *m* репутація, слава.

Leumundszeuge *m* свідок, що свідчить про спо- сіб життя і поведінку підсудного.

Leumundszeugnis *n* характеристика поведінки, свідоцтво про поведінку.

Leverage *n* левередж (найчастіше статистич- ний показник, що характеризує співвідно- шення між позиковими коштами і власним капіталом фірми).

Leveragefactor *n* *англ.* левередж-чинник (від- ношення притягненого капіталу до влас- ного).

Levirat *n*, *іст.* левірат (одруження брата померлого з вдовою).

Leviratsehe *f*, *іст.* левірат (одруження брата померлого з вдовою).

Lex *f* 1) закон, право; 2) конкретний законода- чий акт.

lex agraria *лат., іст.* римський аграрний закон (що обмежував розміри земельних володінь римських громадян і передбачав розподіл громадських земель серед населення).

lex amissa *лат.* особа, що втратила своє право, оголошений поза законом.

lex annale *лат. іст.* римський закон, що встановлював мінімальний вік для осіб, що обіймали високі посади.

lex commissoria *лат.* закон, згідно з яким боржник втрачає усі права, що витікають з договору застави, якщо він порушує умови.

lex communis *лат.* загальне право.

lex contractus *лат.* договірне право.

lex domicilii *лат.* право доміцилії.

lex est ab aeterno *лат.* “закон існує одвічно”.

lex ferenda *лат.* майбутній закон; закон, що розробляється.

lex feudi *лат., іст.* право, що регулювало стосунки між сюзереном і васалом.

lex fori *лат.* закон місця судового розгляду.

lex generalis *лат.* загальний закон, закон, що містить загальне врегулювання (яких-небудь) стосунків.

lex imperfecta *лат.* неповний закон (закон, про вступ в силу якого не було оголошено до моменту його порушення).

lex loci *лат.* закон місця, де виникли обставини, що стали основою для пред’явлення позову.

lex loci actus *лат.* закон місця, де сталася дія.

lex loci celebrationis *лат.* закон місця, де укладений договір, закон місця, де укладена інша угода.

lex loci commissi *лат.* закон місця, де було здійснено дію.

lex loci contractus *лат.* закон місця укладення договору.

lex loci delictis *лат.* закон місця скоєння злочину, закон місця здійснення правопорушення.

lex loci solutionis *лат.* закон місця платежу, закон місця виконання зобов’язання.

lex Mancipii *лат.* договір про купівлю-продаж.

lex minus quam perfecta *лат.* закон, що передбачає покарання, але що не містить вказівки на свою недійсність.

lex patriae *лат.* закон своєї країни.

lex posterior *лат.* пізніший закон.

lex posterior derogat legi priori *лат.* подальший закон відміняє попередній.

lex regia *лат.* закон, що видавався римським імператором.

lex rei sitae *лат.* закон місця знаходження предмета угоди.

lex solutionis *лат.* “закон платежу”, що регулює питання виконання договору.

lex specialis *лат.* спеціальний закон.

lex specialis derogat legi generali *лат.* спеціальний закон відміняє загальний.

lex sub graviere lege *лат.* закон, підлеглий вищому закону.

lex terrae *лат.* закон країни.

Liaison *f* *фр.* зв’язок, контакт; \diamond eine ~ mit j-m. eingehen увійти (з ким-небудь) в контакт.

libellieren *vi* подавати письмову скаргу.

Liberale *m* ліберал.

Liberalisierung *f* лібералізація.

Liberatorium *n* виправдувальний вирок.

liberum veto *лат., іст.* вільне вето.

Libidinist *m* розпусник; людина, що діє в силу статевого потягу.

Libidokonzeption *f* концепція лібідо (концепція, по якій статевий інстинкт – рушійна сила поведінки людини).

licet *лат.* дозволене.

Lichtbildervorlage *f* пред’явлення фотографій.

Lichtschranke *f* світловий бар’єр, фоторелейний бар’єр, фотоелектричний бар’єр.

Lidlohn *m* 1) *швейц.* поденщина; 2) вимога по зарплаті, змісту і іншим видам винагороди, заявлені за шість місяців до відкриття курсу неспроможної фірми, підприємства.

Lidlöhner *m*, *швейц.* поденник, батрак.

Liebesparagraph *m* параграф КК ФРН, що передбачає відповідальність за ненадання допомоги.

Liebhaverinteresse *n* аматорський інтерес.

Liefert- und Leistungsvertrag *m* договір на постачання і на послуги.

Lieferant *m* 1) постачальник; 2) підрядник.

Lieferantenkredit *m* кредит, що надається постачальником.

Lieferantenleergut *n* порожня тара постачальників.

Lieferantenschulden *f, pl* заборгованість постачальникам (бухгалтерський облік).

Liefierauftrag *m* замовлення на постачання, наряд на постачання.

Lieferbarkeitsbescheinigung *f* письмове підтвердження можливості постачання товару; 2) свідоцтво про допущення цінних паперів до звернення на біржі.

Lieferbasis *f* базис постачання, базисні умови постачання.

Lieferbedingungen *pl* умови постачання; \diamond allgemeine ~ загальні умови постачання; Annahme – und ~ умови прийому і постачання.

Lieferer *m* постачальник.

Lieferkette *f* 1) збутовий ланцюг, ланцюг збуту; 2) ланцюг, по якому поставляється товар.

Lieferparität *f* базис постачання, базисні умови постачання.

Lieferpflicht *f* обов’язок постачання.

Lieferschuldverhältnis *n* зобов’язальні стосунки по постачанню.

Lieferung *f* 1) постачання, доставка; 2) товар, що поставляється; товар, що доставляється; 3) випуск, вироблення (*продукції*); $\diamond \sim$ beanstanden пред'являти претензії з приводу доставленого товару; \diamond eine \sim stornieren анулювати договір постачання; $\diamond \sim$ zurücksenden посилати назад поставлений товар; termingerechte \sim постачання в строк; vertragsgerechte \sim постачання товару згідно з угодою.

Lieferungsgeschäft *n* угода про постачання товару.

Lieferungskauf *m* купівля з подальшим постачанням.

Lieferungsklausel *f* умови постачання (*по Інко-термс*).

Lieferungssperre *f* 1) затримка видачі цінних паперів; 2) заборона на видачу.

Liefervertrag *m* договір постачання, договір про постачання.

Lieferverzug *m* прострочення в постачанні.

Lieferzeit *f* час постачання, час доставки, термін постачання, термін доставки.

Lieferzusage *f* обіцянка постачання.

Liegegeld *n* демередж (*штраф за простій судна*).

Liegenschaft *f* нерухоме майно, нерухомість.

Liegenschaftsbeschlagnahme *f* накладення арешту на нерухоме майно.

Liegenschaftsdienst *m* землемірне управління, кадастровий відділ.

Liegenschaftsdokumentation *f* кадастрова документація.

Liegenschaftskataster *n* кадастр нерухомого майна.

Liegenschaftsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють питання, пов'язані з нерухомістю.

Liegenschaftssteuer *f* податок з нерухомого майна.

Liegenschaftsvollstreckung *f* звернення стягнення на нерухоме майно.

Liegenschaftswesen *n* 1) земельний кадастр; 2) кадастрова служба.

Liegeplatz *m* місце стоянки судна.

Lieu *f*, *фр.* вирахування з фрахту за незважування вантажу.

Liga *f* ліга, союз; $\diamond \sim$ der Arabischen Staaten Ліга арабських держав; \sim der Rot-Kreuz – Gesellschaften Ліга суспільств Червоного Хреста; Internationale \sim für Menschenrechte Міжнародна ліга захисту прав людини.

lighterage *англ.* вантаження і розвантаження із застосуванням ліхтерів.

lighthouse-charges *англ.* маякові збори (*на утримання маяків*).

Limit *n* межа, обмеження, ліміт.

Limitation *f* встановлення меж, обмеження.

limited *adv* з обмеженою відповідальністю.

liner *m* *англ.* лінійне судно (*що здійснює рейси по певному напрямку*).

liner terms *pl* *англ.* умови відвантаження в лінійному русі.

Linie *f* лінія (*спорідненості*); \diamond absteigende \sim низхідна лінія; aufsteigende \sim висхідна лінія; gerade \sim пряма лінія; männliche \sim лінія спорідненості з боку батька; weibliche \sim лінія спорідненості з боку матері.

Linienporträt *n* папілярний візерунок.

Linienprinzip *n* лінійний принцип організації управління; $\diamond \sim$ Muster зразок контура губ.

Liquidation *f* 1) ліквідація, скасування; 2) перетворення зобов'язання на ліквідний стан; 3) виконання по терміновій угоді; 4) рахунок (*напр. адвоката*); $\diamond \sim$ anmelden оголошувати про ліквідацію; \sim des Drittinteresses відшкодування збитку, завданого третій особі; \sim einer juristischen Person ліквідація юридичної особи; in \sim treten ліквідуватися.

Liquidationseröffnungsbilanz *f* первинний ліквідаційний баланс.

Liquidationskasse *f* розрахункова палата.

Liquidationsverfahren *n* порядок ліквідації (*напр. фірми*).

Liquidationsvergleich *m* ліквідація заборгованості шляхом продажу майна боржника.

Liquidität *f* ліквідність, реалізовується (*майна*), платоспроможність, здатність (*фінансових активів*) перетворюватися на готівку; \diamond absolute \sim абсолютна ліквідність (*готівка, поточні вклади в державних кредитних установах та ін.*); einzelwirtschaftliche \sim мікроекономічна ліквідність, ліквідність окремих кредитних інститутів; gesamtwirtschaftliche \sim ліквідність кредитної системи, макроекономічна ліквідність, internationale \sim міжнародна ліквідність (*здатність у будь-який час сплатити свої зобов'язання в іноземній валюті*).

Liquiditätsbeengung *f* зменшення ліквідності.

Liquiditätsfalle *f* ліквідна "пастка" (*термін, введений Дж. Кейнсом і що характеризує нечутливість попиту на гроші до змін позикового відсотка при низьких процентних ставках*).

Liquiditätsneigung *f* перевага готівки.

Liquiditätsspielraum *m* ліквідні можливості.

liquids *англ.* рідкий вантаж (*вказується на вантажі або у відвантажувальних документах*).

Liquis, Liquidationsari Teilscheine *pl* ліквідаційні акції.

Liste *f* 1) список, відомість, реєстр; 2) протокол, роздрук (*програма*); \diamond ~ anlegen складати список; ~ aufstellen складати список; von der ~ streichen викреслити зі списку.

Listenpreis *m* ціна за прейскурантом.

Listenwahl *f* голосування списком (*на виборах*), балотування списком (*на виборах*).

listig *adj* хитрий, підступний; \diamond ~e Sachverschaffung привласнення речей шляхом обману.

Literalkontrakt *m* письмовий договір.

Literatururhebergesetz *n* закон про авторські права на літературний твір.

Literatururheberrecht *n* 1) авторське право на літературний твір; 2) сукупність правових норм, що стосуються авторських прав на літературний твір.

Litigant *m* особа, що веде судову суперечку.

Litigation *f* судовий процес.

litigieren *vi* судитися.

litigiös *adj* спірний, оспорюваний.

litis denuntiatio *lat.* залучення до вирішення суперечки (*у цивільному процесі*).

Livestock Clause *англ.* страхова обмовка про живу худобу.

Lizenz *f* ліцензія, дозвіл; \diamond ~ beantragen клопоти про ліцензію; ~ einholen отримувати ліцензію; ~ entziehen позбавляти ліцензії; ~ erhalten отримувати ліцензію; ~ erteilen видавати ліцензію, надавати ліцензію; ~ vergeben видавати ліцензію, надавати ліцензію; ~ verweigern відмовляти в ліцензії; ausschließende ~ виняткова ліцензія; einfache ~ проста ліцензія, невиняткова ліцензія.

Lizenzausgabe *f* 1) видача ліцензії; 2) видання, опубліковане на підставі дозволу власника видавничого права; \diamond als ~ erscheinen видаватися на правах ліцензії.

Lizenzbereitschaft *f* 1) готовність до видачі ліцензії; 2) ліцензійна готовність.

Lizenzgeber *m* ліцензіар (*продавець ліцензії*).

Lizenzgebühr *f* ліцензійна винагорода; \diamond einmalige ~ одноразова ліцензійна винагорода; laufende ~ поточна ліцензійна винагорода.

lizenzieren *vt* видавати ліцензію, ліцензувати.

Lizenzinhaber *m* ліцензіат, володар ліцензії.

Lizenznahme *f* отримання ліцензії, купівля ліцензії.

Lizenznehmer *m* ліцензіат, володар ліцензії.

lizenzpflichtig *adj* той, що підлягає ліцензуванню.

Lizenzträger *m* ліцензіат, володар ліцензії.

Lizenzvertrag *m* ліцензійний договір.

Lizitant *m* покупець на аукціоні, покупець, що пропонує ціну на аукціоні, учасник аукціону.

Lizitation *f* аукціон, публічні торги.

lizitieren *vi* продавати з аукціону.

Lloyd's *англ.* 1) міжнародний страховий ринок; 2) страхове об'єднання; 3) реєстр Ллойда; 4) світовий центр інформації про мореплавання; 5) система страхових брокерів і андеррайтерів, пов'язаних з корпорацією Ллойда.

Lobbyismus *m* лобізм (*система тиску на депутатів парламенту*).

Lobbyist *m* лобіст.

Lockvogelwerbung *f* протиправна реклама з метою притягнення покупців шляхом виставлення окремих, вигідних за ціною товарів.

loco *adv* локо (*франкомісцезнаходження товару, з вказівкою місця*); \diamond ~ Rostock локо Росток.

Loco Sendung *f* товарна партія, що відправляється в межах однієї транспортної зони часто за пільговими тарифами (*напр. перевалки в гамбурзькій портовій зоні*).

Loco Verkauf *m* продажі, здійснювані за місцем знаходження продавця.

Locogeschäft *n* угода, що характеризується негайною доставкою предмета угоди, угода на готівковий товар, касова угода.

Locusprinzip *n* принцип послідовного занесення земельних ділянок в поземельну книгу.

Logbuch *n* судновий журнал, вахтовий журнал.

logisches Recherchesystem *n* ІЛПС, інформаційно-логічна пошукова система (*колиш. СРСР, РФ*).

Logistik *f* логістика, планування і забезпечення матеріально-технічного постачання (*включає оптимізацію транспорту, складування, доставки, збутових операцій*).

Logistikkosten *pl* витрати, пов'язані з безперервним постачанням сировиною і матеріалами.

logistisch *adj* забезпечуючий матеріально-технічне постачання.

Lohn *m* 1) заробітна плата, зарплата; 2) нагорода, винагорода; \diamond den ~ auszahlen видавати заробітну плату; ~ und Prämiensystem система заробітної плати і премій (*колиш. НДР*); vom ~ abziehen віднімати із заробітної плати.

Lohnabrechnung *f* 1) розрахунок заробітної плати; 2) платіжна відомість.

Lohnabschlag *m* аванс (в рахунок заробітної плати).

Lohnabstufung *f* класифікація заробітної плати.

Lohnabzug *m* утримання із заробітної плати, вирахування із заробітної плати.

Lohnanspruch *m* право на винагороду, вимога винагороди, домагання на винагороду.

Lohnarbeit *f* наймана праця.

Lohnarbeiter *m* найманий робітник.

Lohnarrest *m* арешт заробітної плати.

Lohnausfall *m* втрати із заробітної плати; \diamond ohne ~ зі збереженням заробітної плати.

Lohnausgleich *m* компенсаційна виплата по тимчасовій непрацездатності.

Lohnauszahlungsliste *f* платіжна відомість, розрахункова відомість.

Lohnberechnung *f* розрахунок заробітної плати.

Lohnbeschlagnahme *f* накладення арешту на заробітну плату.

Lohnbetrieb *m* підприємство, що надає в розпорядження іншого робочу силу.

Lohnbuch *n* розрахункова книжка.

Lohndifferenz *f* диференціація заробітної плати.

Lohndrift *f* відхилення фактичної зарплати від розрахункових ставок.

Lohndumping *n* демпінг, обумовлений низьким рівнем заробітної плати.

Lohneinbehaltung *f* утримання із заробітної плати.

Lohneinkünfte *pl* трудовий дохід.

löhnen *vt* виплачувати заробітну плату.

Lohnfonds *m* фонд заробітної плати.

Lohnfondsinanspruchnahme *f* використання фонду заробітної плати.

Lohnfondskontrolle *f* контроль за використанням фонду заробітної плати.

Lohnforderung *f* 1) домагання на заробітну плату; 2) вимога підвищення заробітної плати.

Lohnformen *pl* форми заробітної плати.

Lohnfortzahlungsgesetz *n* закон про продовження виплати заробітної плати (під час хвороби).

Lohnfortzahlungsgesetz *n* Закон про продовження виплати заробітної плати під час хвороби (ФРН).

Lohnungleichheit *f* рівність оплати (напр. чоловікам і жінкам).

Lohngruppe *f* тарифний розряд, розряд заробітної плати.

Lohngruppenausgleich *m* надбавка до заробітної плати за кваліфікацію працівника.

Lohngruppendurchschnitt *m* середня ставка заробітної плати для певної категорії працівників, середній тарифний розряд.

Lohngruppeneinstufung *f* тарифікація заробітної плати.

Lohnhandwerker *m* ремісник, який у рамках свого виробництва обробляє вироби, виготовлені іншими.

Lohnkosten *pl* витрати по заробітній платі.

Lohnliste *f* платіжна відомість.

lohnmäßig *adj* такий, що відповідає заробітній платі.

Lohnpfändung *f* накладення арешту на заробітну плату.

Lohnpfändungsbestimmung *f* положення про порядок накладення арешту на заробітну плату.

Lohnrückforderung *f* вимога про повернення неправильно виплаченої заробітної плати.

Lohnsatz *m* ставка заробітної плати.

Lohnschiebungsvertrag *m* угода про приховування частини трудових доходів щоб уникнути накладення арешту на них.

Lohnsperre *f* заморожування заробітної плати.

Lohnsteuer *f* прибутковий податок, податок на заробітну плату, податок на трудовий дохід.

Lohnsteuerhilfeverein *m* самодіяльне об'єднання робітників, створене з метою надання допомоги членам об'єднання в сплаті податку на заробітну плату.

Lohnsteuerjahresausgleich *m* відшкодування надмірно утриманого впродовж року податку на заробітну плату.

Lohnstreik *m*, *екон.* страйк з вимогою підвищення заробітної плати.

Lohnstufe *f* тарифна ставка.

Lohnsummensteuer *f* податок на фонд заробітної плати підприємства, фірми (різновид податку на вигляд діяльності).

Lohnvereinbarung *f* угода з питань заробітної плати; \diamond stillschweigende ~ мовчазна угода з питань заробітної плати.

Lohnverhandlungen *f*, *pl* переговори про розміри заробітної плати.

Lohnverteilung *f* розподіл заробітної плати; \diamond gerechte ~ справедливий розподіл заробітної плати.

Lohnzahlung *f* виплата заробітної плати.

Lohnzahlungsliste *f* платіжна відомість.

Lohnzahlungspflicht *f* обов'язок виплати заробітної плати.

Lohnzettel *m* 1) робочий наряд; 2) розрахунковий листок; 3) розпорядження на оплату.

Lohnzuschlag *m* надбавка до заробітної плати.

Lokalaugenschein *m* огляд місця події (*організацією розслідування*).

Lokalbehörde *f* місцева влада; $\diamond \sim$ der Forderung обмеження вимоги.

Lokalrichter *m* місцевий суддя.

Lokaltermin *m* виїзне засідання суду (*для огляду місця події*).

Lokatar *m* наймач, орендар.

Lokation *f* 1) найм, здача в оренду; 2) надання місця, надання приміщення.

Lokator *m* 1) той, що віддає внайми, віддає в оренду; 2) представник місцевої влади.

Lokogeschäft *n* угода на товарній біржі на товар, який може бути поставлений негайно.

Lokogeschäft *n* угода, що характеризується негайною доставкою предмета угоди; угода на готівковий товар, касова угода.

Lokoware *f* товар, що поставляється негайно.

Lo/lo, Lift or/lift off *англ.* вантаження і розвантаження причальними кранами.

Lombarddarlehen *n* ломбардна позика, позика під заставу, позика під заставу.

Lombardgeschäft *n* ломбардна угода, ломбардна операція, заставна операція.

lombardieren *vt* 1) закладати, віддавати під заставу; 2) давати позика під заставу, давати позика під заставу.

Lombardkredit *m* ломбардний кредит (*у Німеччині надається Федеральним банком комерційним банкам, може використовуватися як один з інструментів регулювання об'єму грошової маси*).

Lombardsatz *m* процентна ставка ломбардних (*банківських*) кредитів.

Lombardschein *m* ломбардна квитанція, заставна квитанція.

Lombardzinsfuss *m* процентна ставка ломбардних (*банківських*) кредитів.

longa manu traditio *лат.* вид передачі власності, що характеризується тим, що спадкоємець вже має фактичну владу над успадкованою річчю.

Lonnstopp *m* заморожування заробітної плати.

Lorokonto *n* лоро, рахунок лоро (*рахунок, що відкривається для іноземного банку-кореспондента*).

Los *n* 1) аукціонна одиниця, складена з декількох екземплярів фондових цінностей, лот; 2) партія виробів, серія виробів; 3) лотерейний білет.

Losanleihe *f* виграшна позика.

lösbar *adj* розривний (*напр. про договір*).

Lösbarkeit *f* розривність (*напр. договори*).

löschen *vt* 1) анулювати, погашати; 2) стирати, закреслювати (*написане*); 3) розвантажувати.

Löschgeld *n* плата за розвантаження.

Löschung *f* анулювання, погашення, закриття (*рахунки*), сплата (*дотів*), ліквідація (*напр. фірми*).

Löschung *f* 1) стирання (*написаного*), викреслювання (*напр. з поземельної книги*); 2) *бухг.* виправлення помилкового запису; 3) розвантаження; $\diamond \sim$ der Fahndung припинення розшуку; \sim der Hypothek погашення іпотеки; \sim des Urteils im Strafregister погашення запису покарання, виключення з картотеки судимості, зняття судимості; \sim einer Strafe зняття судимості; \sim von Disziplinarmaßnahmen зняття дисциплінарного стягнення.

Löschungsanspruch *m* 1) домагання на відміну; 2) претензія на погашення; 3) право на погашення, право на анулювання (*напр. записи в поземельній книзі*).

Löschungsbewilligung *f* згода на погашення, згоду на анулювання; $\diamond \sim$ aushändigen видавати посвідчення про згоду на погашення, видавати посвідчення про згоду на анулювання.

Löschungsklage *f* позов про погашення (*напр. записи в поземельній книзі*).

Löschungspflicht *f* обов'язок погасити, обов'язок анулювати.

Löschungsvermerk *m* відмітка про погашення права на нерухомість (*у поземельній книзі*).

Löschungsvormerkung *f* попередній запис про погашення (*боргу, права*).

lose *adv* навалом, розсіпом, без розфасовки, без упаковки.

Loseblattbuchführung *f* облік на вільних листах (*чи картках*).

Loseblattsysteem *n* система обліку на вільних листах, форма обліку на вільних картках, карткова система обліку.

Loseblattverfahren *n* система обліку на вільних листах, форма обліку на вільних картках, карткова система обліку.

lösen *vt* розривати, відміняти, скасовувати.

Loskaufsrecht *n* свідоцтво; $\diamond \sim$ über Mittellösigkeit *існ.* свідоцтво про бідність.

loslösen *vt* відторгати (*територію*).

Lossagung *f* відмова; \diamond einseitige \sim одностороння відмова (*від міжнародного договору*), денонсація.

Lossprechung *f* виправдання, виправдувальний вирок, звільнення від покарання.

Lösung f 1) розірвання, відміна, визнання недійсним (*договори, зобов'язання*); 2) рішення (*проблеми*); $\diamond \sim$ eines Vertrages відміна договору, розірвання договору.

Lösungssumme f грошова сума, що вноситься особою, звільненою під заставу.

Lotteriesteuer f податок на випуск лотерейних білетів.

Lotterievertrag m договір про лотерею.

Lotto n 1) лото; 2) лотерея.

Lottogesetz n закон про організацію і проведення лотерей.

lucidum intervalluni lat. світлий проміжок, в який психічнохворий буває осудним.

Lücke f пропуск; $\diamond \sim$ im Beweis неповнота в доказі, неповнота в доказі; \sim im Völkerrecht прогалина в міжнародному праві; deflatorische \sim дефляційний розрив (*у макроекономічному аналізі перевищення сукупної пропозиції над сукупним попитом*); inflatorische \sim інфляційний розрив (*перевищення сукупного попиту над сукупною пропозицією*).

lückenhaft adj недостатній, неповний, з прогалинами (*про закон*).

Lückenhaftigkeit f недостатність (*доказів*), неповнота.

Luftaufsicht f повітряний нагляд.

Luftbildsperrgebiet n територія, заборонена для фотографування з повітря.

Luftersatzverkehr m перевезення вантажу, прийнятого для повітряного перевезення іншим засобом транспорту (*зважаючи на неможливість повітряного перевезення*).

Luftfahrt Bundesamt n федеральне відомство цивільного повітряного флоту ФРН (*входить до складу федерального міністерства транспорту*).

Luftfahrtbehörde f орган, що керує повітряним транспортом.

Luftfahrtrecht n сукупність правових норм, що регулюють повітряне сполучення.

Luftfahrtversicherung f страхування повітряних перевезень.

Luftfahrzeugrolle f реєстр літальних апаратів, що належать (*якій-небудь*) державі, каталог літальних апаратів, що належать (*якій-небудь*) державі.

Luftfracht f 1) вантаж, що перевозиться повітряним транспортом; 2) плата за перевезення вантажу повітряним транспортом.

Luftfrachtvertrag m договір повітряного перевезення.

Lufthoheit f суверенітет над повітряним простором.

Luftinspektion f (*міжнародна*) повітряна інспекція, нагляд за дотриманням чистоти повітря.

Luftpiraterie f повітряне піратство.

Luftraumverletzung f порушення повітряного простору.

Luftrecht n повітряне право; \diamond internationales \sim міжнародне повітряне право.

Luftreinhaltung f підтримка чистоти атмосферного повітря, очищення атмосфери від забруднення шкідливими домішками.

Luftschutz m протиповітряна оборона.

Luftschutzalarmdienst m служба повітряного нагляду і попередження.

Luftschutzhilfsdienst m служба цивільної оборони (*від повітряного нападу*).

Luftschutzwardienst m служба повітряного нагляду і попередження.

Luftverkehrsabkommen n угода про повітряне сполучення.

Luftverkehrsgesetz n закон про правила повітряних перевезень.

Luftverkehrshaftung f відповідальність повітряного перевізника.

Luftverkehrsordnung f положення про повітряні перевезення.

Luftverkehrsverband m союз повітряних сполучень; \diamond internationaler \sim Міжнародний союз повітряних сполучень.

Luftverkehrsverwaltung f управління повітряних сполучень.

Luftverkehrszulassungsordnung f положення про допуск до повітряних перевезень.

Luftverschollenheit f безвісне зникнення особи в результаті повітряної катастрофи; безвісна відсутність особи, що вчинила подорож повітряним транспортом.

Luftwaffenattache m військовоповітряний аташе.

Lüge f брехня, неправда; \diamond j-n der \sim überführen викривати кого-небудь у брехні; vorsätzliche \sim умисна брехня.

Lügendetektor m детектор брехні.

Lügenfeldzug m кампанія брехні (*для дискредитації кого-небудь, чого-небудь*).

lügenhaft adj брехливий, оманливий, неправдивий.

Lügenhetze f кампанія брехні (*для дискредитації кого-небудь, чого-небудь*).

Lügenkampagne f кампанія брехні (*для дискредитації кого-небудь, чого-небудь*).

lügenkundig adj брехливий, нечесний, витончений у брехні.

Lügenpropaganda f брехлива пропаганда.

Lügner *m* брехун; ◇ pathologischer ~ патологічний брехун; ~ heißen звинувачувати у брехні; ~ nennен звинувачувати у брехні; ~ schimpfen звинувачувати у брехні.

Lügnerin *f* брехуха, брехлива жінка.

lügenrisch *adj* брехливий.

Lukenverschluß *m*, *митн.* пломбування люків (судна з іноземним товаром, що потрапляє по внутрішньому водному сполученню в митну зону).

lukrieren *vi* придбати, отримувати вигоду, витягати доход, приносити прибуток.

Luitgeschäft *n* шахрайська угода.

lump *m*, *англ.* 1) податок, внесок (стягвані у формі фіксованої грошової суми); 2) загальна сума товару.

lump sum *m*, *англ.* паушальна сума фрахту, тверда сума фрахту (незалежно від кількості вантажів, що перевозяться).

Lusthaus *n*, *заст.* публічний дім.

Lustknabe *n*, *заст.* хлопець-гомосексуаліст.

Lustmord *n* умисне вбивство на ґрунті статевого збочення.

Lustmörder *m* вбивця, що скоїв злочин на ґрунті статевого збочення.

luxuria *лат.* злочинна самовпевненість.

Luxussteuer *f* податок на предмети розкоші.

Luxuszoll *m* мито на предмети розкоші, що ввозяться.

Lynchjustiz *f* суд Лінча, саморозправа, самосуд.

M

Maatschaft *f* торгове суспільство, товариство, об'єднання, союз, артіль, кооператив, кооперація.

Maatschapp *f* торгове суспільство, товариство, об'єднання, союз, артіль, кооператив, кооперація.

Machenschaften *pl* підступи, махінації, інтриги; ◇ ~ decken покривати недобросовісні угоди; verbrecherische ~ злочинні махінації.

Macht *f* 1) сила, потужність; 2) влада; 3) держава; ◇ ~ ausüben здійснювати владу; ~ ergreifen захопити владу; ~ übernehmen узяти владу; absolute ~ необмежена влада; alliierte ~ союзна влада; ausländische ~ іноземна влада; befreundete ~ дружня влада; friedliebende ~ миролюбна влада; gerichtliche ~ судова влада; gerichtliche ~ судова влада; gesetzgebende ~ законодавча влада; der ~ entheben усунути від влади; kriegslührende ~ воююча влада; ~ mißbrauchen зловживати владою, vollziehende ~ виконавча влада.

Machtanspruch *m* домагання влади.

Machtantritt *m* прихід до влади.

Machtapparat *m* апарат влади, державний апарат.

Machtaufgebot *n* застосування насильства.

Machtaufwand *m* застосування насильства.

Machtausübung *f* здійснення влади; ◇ politische ~ здійснення політичної влади.

Machtbefugnis *f* владна правомочність; ◇ mit ~ ausstatten наділити владною правомочністю.

Machtbereich *m* сфера влади, територія, на яку поширюється суверенітет.

Mächteblock *m* союз держав, блок держав.

Machtenthebung *f* усунення від влади.

Machtergreifung *f* захоплення влади.

Machtform *f* форма влади.

Machtfülle *f* повнота влади.

Machtgeber *m* довіритель.

Mächtgewalt *f* необмежена влада, необмежені повноваження.

Machtgier *f* жага до влади, владолюбство.

Machthaber *m* довірена, довірена особа.

Machtinstrument *n* знаряддя влади.

Machtmißbrauch *m* зловживання владою.

Machtmittel *n* засіб примусу, засіб насильства.

Machtorgan *n* орган влади; ◇ höchstes ~ верховний орган влади; oberstes ~ найвищий орган влади.

Machtpolitik *f* політика насильства, політика сили, політика диктатури.

machtpolitisch *adj* насильницький; ◇ ~ es in die inneren Angelegenheiten eines anderen Staates насильницьке втручання у внутрішні справи іншої держави.

Machtprobe *f*, *перен.* проба сил; ◇ eine ~ ablegen продемонструвати свою силу, продемонструвати свою владу, продемонструвати свій вплив.

Machtspruch *m* наказ, безапеляційне рішення.

Machtstellung *f* могутність, потужність (*держави*); ◇ der Staat baut seine politische ~ aus держава зміцнює свої політичні позиції, держава посилює свої політичні позиції.

machtsüchtig *adj* владолюбний, прагнучий влади.

Machtübergriß *m* перевищення влади, зловживання владою.

Machtübernahme *f* взяття влади.

Machtverhältnis *n* 1) співвідношення сил; 2) владне ставлення.

machtvoll *adj* 1) могутний, потужний; 2) переконливий, вражаючий.

machtvollkommen *adv* всемогутній, що має усю повноту влади; ◇ ~ fördern владно вимагати.

Machtvollkommenheit *f* 1) повнота влади, всемогутність, необмежені повноваження; 2) суверенітет.

Machtvollkommenheit *f* повнота влади, суверенітет.

Machtwahn *m*, мед. манія величч, мегаманія.

Machtwort *n* вирішальне слово; \diamond ein ~ sprechen сказати вирішальне слово; alles durch ein ~ entscheiden все вирішити одним словом.

Mädchen *n* дівчинка, дівчина; \diamond herauswachsendes ~ молода дівчина (від 18 до 21 року); jugendliches ~ дівчина-підліток (від 14 до 18 років).

Mädchenhandel *m* продаж дівчат (у будинок терпимості), торгівля жінками.

Mädchenkriminalität *f* злочинність дівчат, жіноча злочинність.

Mädchenname *m* дівоче прізвище (прізвище до заміжжя); \diamond ~n annehmen узяти знову дівоче прізвище (після розлучення).

Maffia *f* мафія.

Mafiaboss *m* голова мафії.

mafios *adj* мафіозний, що стосується мафії.

Mafiosi *m* мафіозі, член мафії.

Mafiotte *m* мафіозі, член мафії.

Magazingenossenschaft *f* збутова кооперація.

Magazinverein *m* товариство, організоване з метою продажу сільськогосподарської продукції.

Magistrat *m* магістрат, муніципальна рада (виконавчий орган великих міських громад).

Magistratsmitglied *n* член муніципалітету, член магістрату.

Magistratsperson *f* член муніципалітету, член магістрату.

Magistratsverfassung *f* конституція общини.

Magistratur *f* 1) іст. апарат управління (у Римській імперії); 2) міське управління.

Magna Charta Libertatum *f* Велика хартія вольності (Англія).

Mahlspuren *pl* сліди, що утворюються на рихлому ґрунті провідними колесами, що обертаються (на місці), при буксуванні.

Mahnbescheid *m* наказ про сплату простроченого боргу.

Mahnbrief *m* письмове нагадування про виконання зобов'язань, письмова вимога про виконання зобов'язань, письмове нагадування про сплату боргу.

mahnen *vt* нагадувати, вимагати виконання зобов'язань.

Mahnfrist *f* термін, впродовж якого нагадується про виконання зобов'язань.

Mahngebühr *f* пеня, штраф (за прострочений платіж).

Mahnkosten *pl* витрати, пов'язані з простроченням платежу.

Mahnschreiben *n* письмове нагадування про виконання зобов'язань, письмова вимога про виконання зобов'язань.

Mahnung *f* 1) нагадування про виконання зобов'язань; 2) застереження, попередження; \diamond eine ~ erhalten отримувати нагадування; auf die erste ~ reagieren реагувати на перше нагадування; außergerichtliche ~ позасудове нагадування; gerichtliche ~ судове нагадування про виконання зобов'язань, судове нагадування про сплату боргу.

Mahnverfahren *n* отримання виконавчих документів у відповідь на судову повістку з вимогою про сплату боргу, спрощений порядок розгляду справ про стягнення заборгованості (без виклику відповідача до суду).

Mahnzettel *m* письмове нагадування про виконання зобов'язань, письмова вимога про виконання зобов'язань.

Majorat *n* 1) майорат (порядок передачі майна у спадок старший в роді); 2) майорат (маєток); \diamond auf das ~ verzichten відмовитися від переважного права наслідування.

Majoratserbe *m* 1) старший спадкоємець; 2) спадкоємець майорату.

Majoratsgut *n* майорат (маєток).

Majoratsrecht *n* майоратне право.

Majorität *f* більшість (голосів); \diamond absolute ~ абсолютна більшість.

Majoritätsbeschluß *m* постанова більшості, рішення, прийняте більшістю (голосів).

Majoritätskauf *m* масова купівля (акцій на біржі).

Majoritätswahl *f* обрання більшістю голосів.

Makel *m* 1) вада, недолік, вада; 2) ганебна пляма, ганьба; \diamond ohne ~ без недоліків.

makelhaft *adj* 1) заплямований; 2) гідний осуду.

Makler *m* маклер, посередник, брокер; \diamond ~ für Immobilien посередник при купівлі нерухомого майна, посередник при продажі нерухомого майна; ungesetzlicher ~ біржовий "заєць".

Makler- und Bauträgerverordnung *f* положення про посередницькі та підрядні роботи.

Maklergebühr *f* винагорода посередника.

Maklergeschäft *n* посередницька угода, маклерська справа.

Maklerlohn *m* винагорода посередника.

Maklervereinigung *f* об'єднання маклерів.

Maklervertrag *m* маклерський договір, договір про посередництво.

mala fides *adj*, лат. недобросовісний.

Malrabatt *m* знижка при повторному розміщенні оголошень.

Malus *m*, *лат.* надбавка до страхової премії у разі більшого збитку.

Management *n*, *англ.* менеджмент, управління.

Management by exception *n*, *англ.* управління по відхиленнях (*децентралізована форма організації керівництва, при нормальній роботі співробітники середнього і нижнього рівнів приймають самостійні рішення*).

Management by objectives *n*, *англ.* управління на основі оцінки ефективності (*співробітники, що приймають рішення, мають чітко сформульовані критерії ефективності їх рішень, метод дозволяє координувати децентралізовані рішення*).

mancipatio *лат.* манципація (*урочистий спосіб передавання права власності*).

Mandant *m* 1) мандант, довіритель; 2) клієнт (*адвоката*).

Mandat *n* депутатські зобов'язання, депутатське місце, парламентський мандат; \diamond ~ besetzen мати мандат; ~ des Abgeordneten депутатський мандат, мандат депутата; ein ~ erteilen 1. надавати повноваження; 2. висувати кандидатом (на виборах); ~ über etw. bekommen отримати мандат на управління; unter ~ stehen *дип.* знаходитися під мандатом; ~ von Europol мандат Європолу.

Mandatar *m* 1) мандатарій, уповноважений (*що отримав мандат*), довірена особа; 2) *дип.* мандатарій, держава-мандатарій.

Mandatarstaat *m*, *дип.* мандатарій, держава-мандатарій.

Mandatsgebiet *n* підмандатна територія.

Mandatsindossament *n* доручний напис.

Mandatsprozeß *m* розгляд дрібних кримінальних справ без виклику обвинуваченого до суду (*шляхом судового наказу*).

Mandatsträger *m* 1) власник мандату; 2) організація, що має право висувати кандидатів в депутати.

Mangel *m* 1) недолік, нестача, дефіцит; 2) дефект, вада; 3) бідність, повневір'яння; \diamond ~ an Schuld відсутність провини; ~ an Tatbestand відсутність складу злочину; einen ~ aufdecken виявляти недолік; einen ~ beheben усувати недолік; einen ~ bestreiten оспорювати недолік, спростовувати недолік; einen ~ rügen заявляти рекламу; einen ~ verschweigen приховувати недолік; einen ~ vertreten відповідати за недолік; aus ~ через недолік; erheblicher ~ істотний недолік; erkennbarer ~ явний недолік; offenkundiger ~ явний недолік; rechtlicher

~ юридична вада, юридичний недолік; verborgener ~ прихований недолік; wegen ~ an Beweisen через недостатність доказів, за відсутністю доказів.

Mängel *pl* недоліки; \diamond ~ von Urteilen недоліки в ухвалених вироках; geistige ~ душевні недоліки, духовна неповноцінність; mit ~n behaftet sein мати недоліки, не відповідати якості.

Mängelanspruch *m* претензія на усунення недоліків проданого товару.

Mängelanzeige *f* рекламація.

Mängelanzeigefrist *f* термін рекламації.

Mängelleinrede *f* заперечення, що полягає у вказівці на недоліки предмета договору, заперечення, що полягає у вказівці на юридичні недоліки, рекламація, претензія щодо якості.

Mangelfolgeschaden *m* майновий збиток, заподіяний внаслідок недостатності виконання зобов'язань.

mangelfrei *adj* бездоганний, вільний від недоліків.

Mängelgewähr *f* відповідальність за недоліки у виконанні зобов'язання.

mangelhaft *adj* 1) недостатній, дефіцитний; 2) незадовільний, недосконалий.

Mangelhaftigkeit *f* 1) недостатність, дефіцитність; 2) незадовільність, недосконалість; 3) неправильність (*напр. договору*); \diamond ~ des Verfahrens *австр.* порушення процесуальних норм; ~ von Akten недостатність документів.

Mängelhaftung *f* відповідальність за недоліки у виконанні перейнятого на себе зобов'язання.

Mängelheilung *f* усунення недоліків.

Mängelprotokoll *n* протокол рекламації.

Mängelrüge *f* 1) рекламація, повідомлення покупцем продавця про недоліки поставленого товару; 2) заява про недоліки у виконанні договірних зобов'язання.

Manie *f* 1) манія, маніакальний стан; 2) пристрасть, хвороблива пристрасть (*напр. до наркотиків*).

Manier *f* манера (*поведінка людини*).

Manifestation *f* 1) маніфестація, демонстрація; 2) оголошення, заява.

Manifestationseid *m*, *заст.* підтвердження під присягою заяв боржника про неспроможність.

manisch *adj* маніакальний, одержимий манією.

mankieren *vi* припинити платежі, збанкрутіти.

Manko *n* 1) недолік, нестача, недоважування; 2) вада, дефект.

mankofrei *adj* без вади, без дефіциту, без недочатків.

Mankohaftung *f* відповідальність за недостачу, відповідальність за недолік.

Mannesstamm *m* чоловіча лінія (*роду*).

Manngeld *n, іст.* віра (*штраф за вбивство*).

Mantel *m* 1) організаційна форма підприємства (*напр. акціонерне товариство*), форма організації акціонерного товариства; 2) облігання без купона.

Mantelgesetz *n* закон, що містить тільки загальні положення.

Mantelgründung *f* формальна основа акціонерного товариства, фіктивна основа акціонерного товариства.

Mantelkauf *m* купівля акціонерного товариства шляхом придбання тільки його прав участі і деякої частини його власного капіталу.

Mantelkind *n* усиновлена (*батьками*) позашлюбна дитина.

Mantelnote *f, дуп.* оцінка, що об'єднує документи з одного і того ж питання.

Manteltarifvertrag *m* 1) (*довгостроковий*) договір про тариф; 2) тарифна угода, регулююча загальні умови праці (*напр. відпускні, прийняття на роботу, звільнення*).

Manuskript *n* рукопис.

Manuskriptablieferung *f* здача рукопису.

Mappierung *f* картографування, топографічна зйомка.

märe clausum *лат.* “закрите” море.

märe liberum *лат.* вільне (*для судноплавства*) море.

Marge *f, бірж.* гарантійний внесок (*у терміновій або опційній угоді для покриття можливого розриву між початковою ціною і подальшим котируванням*), маржа при авансуванні (*документів або товарів*), різниця курсів (*чи цін*) між окремими біржами, різниця між поточною вартістю активів, що представляють забезпечення кредиту, і сумою виданої позики.

Margentarife *m, pl* тарифи торгівлі з обмеженням мінімальних і максимальних цін.

marginal *adj* критичний, вирішальний, межовий, маргінальний, мінімально (*економічно*) ефективний.

Margins for variation *pl, англ.* депонування для компенсації збитків через курсову різницю.

Marineattache *m, дуп.* военноморський аташе.

Mark *f* марка (*грошова одиниця*); \diamond Deutsche ~ німецька марка.

Mark-up pricing *англ.* калькуляція ціни за методом: витрати виробництва плюс фіксований відсоток прибутку (*чистого доходу*).

Marke *f* 1) марка, товарний знак, клеймо; 2) талон (*продовольчих і промтоварних картток*); 3) престиж, репутація.

Markenartikel *m* марочний виріб, фірмовий товар.

Markenfälschung *f* підробка марок.

Markengesetz *n* Закон про торгові марки і промислові зразки.

Markennachahmung *f* підробка фабричних знаків, підробка фірмових знаків.

markenpflichtig *adj* нормований, раціональний, отримуваний за картками.

Markenrecht *n* 1) право на товарний знак, право на охорону товарного знаку; 2) законодавство про товарні знаки.

Markenschild *n* ярлик з фірмовим знаком.

Markenschutz *m* правова охорона (*напр. товарних*) товарних знаків.

Markenschutzverband *m* союз охорони торгових знаків.

Markensystem *n* система раціонування, карткова система.

Markenzeichen *n* фірмовий знак фірмове позначення.

Markgenossenschaft *f, іст.* марка (*сільська громада*).

Markierung *f* 1) позначення, мітка; 2) таврування; 3) *дуп.* демаркація.

Markierungsspur *f* маркування, слід маркування.

Markt *m* 1) ринок, базар; 2) торгове село; \diamond grauer ~ Markt “сірий” (*напівофіційний*) ринок; schwarzer ~ чорний ринок.

Marktabgabe *f* ринковий збір.

Marktbeherrschung *f* монопольне панування на ринку, посісти монопольну позицію.

Marktbuch *n* книга обліку торгових операцій (*на ринку*).

marktführend *adj* провідний на ринку.

marktgängig *adj* ходовий (*про товар*).

Marktgebühr *f* ринковий збір.

Marktgeld *n* (*грошова*) виручка від торгівлі на ринку.

Marktgeltung *f* роль і значення (*фірми, товару, сорту*) на ринку, ринковий престиж.

Marktgeschäft *n* ринкова угода.

Marktgut *n* ринковий товар.

Markthandel *m* ринкова торгівля.

Marktordnung *f* 1) система регулювання ринкових стосунків; 2) положення про ринки.

Marktpartei *f* учасник ринкової угоди.

Marktpreis *n* ринкова ціна, ціна на ринку.

Marktrecht *n* право торгівлі.

Marktsachen *pl* правові спори, що виникають з торгових угод, укладених на біржах і ринках.

Marktstrukturgesetz *n* закон про структуру ринку.

Marktverschiebung *f* “зрушення” ринкової кон’юнктури, зміна співвідношення між попиту і пропозицією.

Marktwert *m* ринкова вартість.

Marktwirtschaft *f* ринкова економіка, ринкове господарство; \diamond freie ~ вільна ринкова економіка, вільне ринкове господарство.

Markverfassung *f*, *icm.* конституція марки (сільської громади).

Markzeichen *n* межа, прикордонний стовп.

Marly *m* бавовняна тканина, марля.

Martergerät *n* знаряддя тортур.

Maschinenkarte *f* машинний паспорт.

Maschinenklausel *f* застереження, що передбачає компенсацію у разі збитку, найчастіше тільки у розмірі витрат на ремонт (у *договорах купівлі-продажу і перевезення машин*).

Maschinenschriftuntersuchung *f* криміналістичне дослідження машинописного тексту.

Maschinenschriftvergleichung *f* порівняння машинописного тексту.

Maschinenschutzgesetz *n* закон про дотримання правил поведінки із засобами праці.

Masochismus *m* мазохізм.

Maß *n* 1) міра; 2) межа; \diamond ~ der strafrechtlichen Verantwortlichkeit міра кримінальної відповідальності; ~ der Verteidigung überschreiten перевищувати міру необхідної оборони; gerechtfertigtes ~ der Verteidigung межа необхідної оборони, передбачена законом; Internationales ~ und Gewichtsbüro Міжнародне бюро вимірювання та важелів; vertragsmäßiges ~ обумовлена договором міра.

Maßanalyse *f* об’ємний аналіз, титровальний аналіз (при дослідженні якості продукції).

Masse *f* конкурсна маса, майно неспроможного боржника; \diamond zulässige Gesamt~ дозволена максимальна вага (транспортного засобу, вантажу).

Masseabgang *m* втрата у вазі, спад у вазі.

Masseanspruch *m* вимога, що задовольняється з конкурсної маси (в першу чергу).

Masseansprüche *pl* вимоги, що задовольняються в першу чергу з конкурсної маси (напр. при здійсненні процедури банкрутства).

Massedifferenz *f* різниця у вазі.

Masseinheit *f* одиниця ваги, вагова одиниця.

Masseforderungen *m, pl* вимоги (зазвичай кредиторів) до конкурсної маси.

Masegläubiger *m* кредитор, що має право на переважне задоволення своїх вимог з конкурсної маси.

Masegläubiger *m* кредитор конкурсної маси.

Massekosten *pl* витрати, пов’язані з підготовкою і проведенням конкурсу (що покриваються з конкурсної маси).

Massemanko *n* втрата у вазі, спад у вазі.

Massenausbürgerung *f* масове позбавлення прав громадянства.

Massenausrottung *f* масове знищення, масове винищування.

Massenbefragung *f* масове опитування.

Massenbegnadigung *f* масова амністія.

Massenentlassungen *pl* масові звільнення.

Massenfreiheitsberaubung *f* масове позбавлення волі.

Massengut *n* масовий вантаж.

Massenkalkulation *f* простий метод калькуляції.

Massenkriminalität *f* масова злочинність.

Massenmord *m* масове вбивство.

Massenmörder *m* 1) серійний вбивця; 2) організатор масових вбивств (у фашистських концтаборах), військовий злочинець.

Massenrepressalien *pl* масові репресії.

Massenschulden *pl* борги, необхідність погашення яких повинен обґрунтувати і забезпечити розпорядник конкурсної маси.

Massensterben *n* масова загибель (людей, тварин).

Massenstraftat *f* масовий злочин.

Massenverbrechen *n* масовий злочин.

Massenverfahren *n* процес, в якому бере участь безліч осіб з однаковими інтересами (груповий позов).

Massenverkauf *m* оптовий продаж.

Massenvernichtung *f* масове знищення, масове винищування.

Massenvernichtungsmittel *n, pl* засоби масового знищення.

Massenvernichtungswaffe *f* зброя масового знищення.

Masseschulden *pl* борги, що покриваються з конкурсної маси.

Masseverlust *m* втрата у вазі, утриска, усищення, витікання.

Massezunahme *f* збільшення ваги.

Maßgabe *f* 1) умова; 2) заходи, співмірність, відповідність; \diamond mit der ~ з умовою; nach ~ der bestehenden Vorschriften згідно з наявними приписами; nach ~ der Vollmachten відповідно до повноважень; nach ~ des Gesetzes відповідно до закону.

maßgerecht *adv* в масштабі, що відповідає розміру.

Maßkorrelation *f*, *крим.* індивідуальна кореляція; \diamond *linear* ~ Maßkorrelation *крим.* лінійна індивідуальна кореляція.

Maßnahme *f* дія, захід; \diamond ~ der Sicherung und Besserung “превентивний захід” (*примусовий захід за відсутності складу злочину*); ~ der strafrechtlichen Verantwortung міра кримінальної відповідальності; ~ des gesellschaftlichen Gerichts захід, що призначається товаришським судом; außerordentliche ~ надзвичайні заходи; freiheitsentziehende ~ захід позбавлення волі; gesetzliche ~ законодавчий захід позбавлення волі; ~n ergreifen вживати заходів позбавлення волі; ~n treffen вживати заходів; sozialpräventive ~ соціально-запобіжні заходи, strafrechtliche ~ кримінально-правові заходи; vorbeugende ~ запобіжний захід; vorläufige ~ тимчасовий захід.

Maßnahmegesetz *n* закон про “превентивні заходи”.

Maßnahmerecht *n* сукупність правових норм, що регулюють застосування “превентивних заходів”.

Maßordnung *f* регламент заходів і мір.

Maßrate *f* фрахтова ставка для вантажів негабаритів.

Maßregel *f* 1) захід, міра; 2) розпорядження, вказівка, припис.

Maßregelnausschuß *m* комітет із здійснення заходів безпеки.

Maßregelstrafrecht *n* кримінальне право, яке ґрунтується на відмові від точно визначеного складу злочину і, що дозволяє застосовувати кримінальне покарання до осіб, що представляють соціальну небезпеку.

Maßregelung *f* 1) покарання, (*дисциплінарне стягнення*); 2) звільнення (*від покарання*).

Maßstabsteuern *pl* податки, що становлять основну частину бюджетних надходжень.

Maßtrug *m* 1) обман, недовір, недоважування; 2) фальсифікація заходів.

mate's receipt *англ.* штурманська розписка (*у прийомі вантажу попередній коносамент*).

Materialbeistellung *f* постачання сировини і матеріалів (*підприємству для обробки*).

Materialbeschaffung *f* забезпечення сировиною і матеріалами.

Materialbestandskonto *n* сальдо за рахунком “сировина і матеріали”.

Materialbestandsrechnung *f* облік матеріальних запасів.

Materialdisposition *f* облік руху сировини і матеріалів.

Materialeinsatz *m* витрата сировини і матеріалів.

Materialeinsatzschlüssel *m* характеристика матеріаломісткості.

Materialrechnung *f* облік товарно-матеріальних цінностей.

Materialspuren *pl* 1) матеріальні сліди; 2) сліди речовини.

Materialteuerungszuschlag *m* надбавка, що передбачається у разі підвищення вартості сировини і матеріалів.

Materialwert *m* матеріальна цінність.

Materialwirtschaft *f* система постачання виробничими ресурсами, логістика.

materiell *adj* матеріальний, фінансовий, майновий; \diamond ~es Sozialrecht матеріальне соціальне право; ~ rechtlich матеріально-правовий.

materiellhaftbar sein *vi* нести матеріальну відповідальність.

materiellverantwortlich sein *vi* нести матеріальну відповідальність.

Matrikel *f* 1) *австр.* книга запису актів цивільного стану; 2) *ісм.* становий список.

Matrikularbeiträge *pl* пай члена союзу держав для фінансування загальних завдань союзу.

matrimonial *adj* матримоніальний; такий, що стосується шлюбу.

mature economy *англ.* “зріла” економіка.

Maut *f, австр.* 1) митниця; 2) митний збір.

Mautamt *n, австр.* митниця.

mautbar *adj, австр.* що підлягає обкладанню митом.

mautfrei *австр.* безмитний.

Maximal *f* максимально висока страхова сума (*у страхуванні вантажного транспорту*).

Maximalarbeitstag *m* максимальний робочий день.

Maximalhypothek *f* максимальна застава нерухомого майна.

Mediateur *m* держава-посередник.

Mediation *f* посередництво.

Mediator *m* посередник, медіатор.

mediatorisch *adj* посередницький.

Medien *m* 1) середня вартість; 2) середня величина.

Medien *pl* засоби масової інформації (*друк, радіо, телебачення*).

Medienkontrolle *f* контроль за ЗМІ, контроль над ЗМІ, контроль за засобами масової інформації.

Medienrecht *n* сукупність правових норм, що стосуються засобів масової інформації.

Medio *m* медіо, середина місяця (*15-е число*).

mediofällig *adj* що підлягає оплаті в середині місяця.

Mediogeld *n* короткотерміновий кредит з оплатою 15-го числа.

Mediengeschäft *n* угода, термін якої закінчується до середини місяця.

Mediowechsel *m* вексель, що підлягає оплаті в середині місяця (15-го числа).

Medisance *f, fpp.* 1) наклеп, плітка, дискредитація; 2) любов до пліток, лихослів'я.

Medizin *f* медицина; \diamond forensische ~ судова медицина; gerichtliche ~ судова медицина.

medizinisch *adj* медичний; \diamond ~e Betreuung медичне лікування, медична допомога, медичне обслуговування, охорона здоров'я.

Meer *n* море; \diamond angestammtes ~ море, що споконвічно належить цій державі; geschlossenes ~ “замкнуте” море, halboffenes ~ напіввідкрите море, “напівзакрите” море; offenes ~ відкрите море.

Meerengenregime *n* правовий режим морських проток.

Meerengenvertrag *m* договір про судноплавство через протоки.

Meeresbodenvertrag *m* договір про заборону розміщення ядерної зброї на морському дні, договір про заборону розміщення інших засобів масового знищення на морському дні.

Mehrvariantenplanung *f* багатоваріантне планування.

Mehranschaffung *f* постачання товару понад замовлення, додаткове постачання товару.

Mehrarbeit *f* додаткова робота, понаднормова робота.

Mehraufwand *m* 1) перевитрата; 2) додаткові витрати.

Mehraufwendungen *pl* 1) перевитрата; 2) додаткові витрати; \diamond ~ bei Dienstreisen додаткові витрати на службові відрядження; notwendige ~ необхідні додаткові витрати.

Mehrausgabe *f* 1) перевитрата; 2) додаткові витрати.

Mehrausstoß *m* додатковий випуск продукції.

Mehrbenutzercomputer *m* комп'ютер, розрахований на велику кількість користувачів.

Mehrberechnung *f* доплата.

Mehrbestand *m* наднормативні запаси.

Mehrbesteuerung *f* додаткове оподаткування.

Mehrbetrag *m* перевищення доходів над витратами, надлишок (бюджету).

Mehrbezahlung *f* переплата.

Mehrbieter *m* покупець, що пропонує більшу ціну.

Mehrblattverfahren *n* багатокартковий метод копіювання, при якому одночасно із запи-

сами в картку особового рахунку і в журнал робляться інші записи.

Mehreinfuhr *f* 1) додатковий імпорт; 2) пасивне сальдо (торгового балансу).

Mehreinnahmen *f, pl* збільшені надходження, додаткові надходження.

Mehrfach Täter *m* серійний злочинець (зазвичай про серійного вбивцю).

Mehrgebot *n* різниця між найвищою і найнижчою ціною (на аукціоні).

Mehrgewinn *m* надприбуток.

Mehrheit *f* більшість, множина, сукупність; \diamond ~ von Straftaten множинність злочинів; ~ von Tätern співучасть; von Verteidigern австр. участь декількох захисників (у одній справі); einfache ~ проста більшість.

Mehrheitsbeschluß *m* рішення більшості, ухвалення рішення більшістю голосів.

Mehrheitsgesellschaftler *m* пайовик торгової компанії (зазвичай GmbH).

Mehrheitswahl *f* мажоритарна система виборів.

Mehrheitswahlrecht *n* виборче право, ґрунтоване на мажоритарній системі, виборче право за мажоритарною системою.

Mehrkinderfamilie *f* багатодітна сім'я.

Mehrkosten *pl* додаткові витрати, перевитрата.

Mehrleistungen *pl* 1) додаткові внески (при соціальному страхуванні); 2) додаткові послуги.

Mehrleistungslohn *m* відрядно-преміальна оплата праці, відрядно-преміальна заробітна плата, відрядно-преміальна зарплата.

Mehrleistungsprämie *f* почасово-преміальна оплата праці.

Mehrlohn *m* додаткова заробітна плата, додаткова зарплата, приробіток.

Mehrparteiensystem *n* багатопартійна система.

Mehrparteienvertrag *m* багатосторонній договір, мультисторонній договір.

Mehrphasensteuer *f* багатофазний податок з обороту, податок, що стягується на різних стадіях (“фазax”) просування оподатковуваних товарів або послуг до кінцевого споживача.

Mehrspaltenverfahren *n* метод табличної форми обліку.

Mehrstaater *m* громадянин декількох держав, особа з подвійним громадянством (громадянством декількох держав).

Mehrsteuern *pl* різниця між сплаченою і дійсною сумою податку, переплата податку.

Mehrstimmrecht *n* право використання багатоголосих акцій.

Mehrstimmrechtaktie *f* “багатоголоса” акція, плюральна акція (акція, наділена більшими

правами при голосуванні або що має більш високе співвідношення між правом голосу і номіналом).

Mehrtäterschaft *f* співвинність (декількох осіб).

Mehrüberweisung *f* додатковий грошовий переказ.

Mehrvergütung *f* додаткова оплата праці.

Mehrverkehr *m* статевий зв'язок більш ніж з одним чоловіком в період зачаття дитини.

Mehrverkehrsinrede *f* заперечення відповідача при розгляді справ про аліменти, ґрунтоване на твердженні, що мати дитини мала в період зачаття статевий зв'язок з іншим чоловіком.

Mehrwert *m* додана вартість, знову створена вартість; \diamond ~ drüben додаткові витрати при прийнятті товару в місці призначення (мито, фрахт і т. п.).

Mehrwertsteuer *f* податок на додану вартість, ПДВ.

mehrwertsteuerpflichtig *adj* зобов'язаний платити податок на додану вартість.

Mehrwertsteuerrückerstattung *f* повернення суми податку на додану вартість.

Meid *f* 1) найм, прокат; 2) плата за найм, плата за прокат, квартирна плата, орендна плата.

Meierbrief *m* договір оренди, орендний договір.

meiern *vi* вести господарство на орендованій землі.

Meierrecht *n* (середньовічна) форма права оренди земельної ділянки.

Meierzins *m* орендна плата.

Meineid *m* неправдиве свідчення під присягою, лжеприсяга, клятвopушення; \diamond einen ~ begehen здійснювати клятвopушення; einen ~ leisten давати неправдиву присягу, надавати неправдиві свідчення під присягою; einen ~ schwören давати неправдиву присягу; in ~ verleiten підбурювати до лжесвідчення.

meineidig *adj* порушник клятви, що порушив присягу; \diamond ~ werden порушити клятву, порушити присягу.

Meineidsverabredung *f* попередня змова про дачу неправдивої присяги.

Meinung *f* думка, судження, образ думок, переконання; \diamond abweichende ~ особлива думка (напр. судді); Bildung einer ~ формування думки; gesellschaftliche ~ громадська думка; öffentliche ~ громадська думка; von seiner ~ abgehen змінити свою думку; відійти від ранише висловленої думки.

Meinungsabgabe *f* вотум.

Meinungsausdrucksfreiheit *f* свобода висловлювання думки.

Meinungsaustausch *m* обмін думками; \diamond freier ~ вільний обмін думками.

Meinungsbefragung *f* опитування думки, опитування громадської думки.

meinungsbildend *adj* що формує думку, що формує громадську думку.

Meinungsbildner *m* 1) авторитет, авторитетна особа (що впливає на формування думки); 2) реклама, що впливає на формування думки; 3) засіб масової інформації, що впливає на формування думки; \diamond öffentliche ~ формування громадської думки; der Prozeß der ~ процес формування думки.

Meinungsforschung *f* вивчення громадської думки, опитування населення, анкетування.

Meinungsforschungsinstitut *n* інститут вивчення громадської думки.

Meinungsfragen *pl* питання, що мають на меті з'ясувати думку опитуваного.

Meinungsfreiheit *f* свобода висловлювання думок, свобода слова.

Meinungskampf *m* боротьба думок.

Meinungskäufe *pl* фіктивна угода при купівлі товарів і послуг, спекулятивні покупки.

meistbegünstigt *adj* той, що користується режимом найбільшого сприяння.

Meistbegünstigung *f* найбільше сприяння, режим найбільшого сприяння; \diamond ~ genießen користуватися режимом найбільшого сприяння; ~ gewähren надавати режим найбільшого сприяння; absolute ~ абсолютне найбільше сприяння, режим абсолютного найбільшого сприяння; bedingte ~ умовний режим найбільшого сприяння; beschränkte ~ обмежене сприяння; einseitige ~ одностороннє найбільше сприяння; Grundsatz der ~ принцип найбільшого сприяння; relative ~ відносне сприяння; unbedingte ~ безумовне найбільше сприяння; unbeschränkte ~ необмежене найбільше сприяння.

Meistbegünstigungsabkommen *n* угода про режим найбільшого сприяння.

Meistbegünstigungsklausel *f* застереження щодо режиму найбільшого сприяння; \diamond ~ einräumen надавати режим найбільшого сприяння.

Meistbegünstigungsprinzip *n* принцип найбільшого сприяння.

Meistbietende *m* той, хто пропонує найбільшу ціну (на аукціоні, торгах).

Meistbot *n* пропозиція найвищої ціни (на аукціоні, торгах).

Meisterrecht *n* право майстра займатися своїм ремеслом, право на посаду майстра.

Meistgebot *n* пропозиція найвищої ціни (на аукціоні, торгах).

Meldeadresse *f* місце, вказане в суднових документах, куди після прибуття судна повинен звернутися капітан.

Meldeamt *n* бюро прописки, установа, що відає питаннями прописки (*і реєстрації тих, що прибувають або убувають*).

Meldebehörde *f* орган влади, що відає пропискою, орган влади, що відає реєстрацією (*що прибувають або убувають*).

Meldebuch *n* будинкова книга, книга для прописки, книга реєстрації (*мешканців*); $\diamond \sim$ ins polizeiliche eintragen занести в книгу для прописки (*у органах поліції*).

Meldefrist *f* термін для прописки, термін реєстрації, термін для реєстрації.

Meldekarte *f* бланк прописки, листок прописки, бланк реєстрації, реєстраційна анкета.

Meldekartei *f* картотека прописаних осіб, журнал прописаних осіб.

melden *vt* 1) повідомляти, сповіщати, повідомляти; 2) доносити, робити донос (*на кого-н.*); \diamond sich ~ явитися (*за викликом*); sich polizeilich ~ прописатися (*у органах поліції*), зареєструватися в органах поліції

Meldeordnung *f* порядок прописки, порядок реєстрації.

Meldepflicht *f* 1) обов'язок (*своєчасною*) прописки, обов'язкова прописка; 2) обов'язок заявити (*напр. про заразні захворювання*); $\diamond \sim$ bei Betriebsunfällen обов'язок заявляти про нещасні випадки на виробництві; \sim bei Todesfällen обов'язок повідомляти про випадки смерті; polizeiliche ~ обов'язок прописки; steuerliche ~ обов'язок платника податків надати декларацію про доходи.

Melderegister *n* реєстр прописаних осіб, журнал реєстрації (*напр. шлюбів*).

Meldeschein *n* бланк прописки, листок прописки.

Meldestelle *f* бюро прописки, паспортний стіл.

Meldestellenkartei *f* картотека паспортного столу, картотека прописки (*у поліції*).

Meldeverpflichtung *f* підписка про невиїзд.

Meldevorschriften *pl* правила прописки, правила реєстрації.

Meldewesen *n* 1) організація реєстрації, організація прописки (*населення*); 2) порядок представлення донесень в органи влади для забезпечення безпеки і порядку.

Meldezettel *m* бланк прописки, листок прописки, бланк реєстрації, реєстраційна анкета.

Meldung *f* 1) повідомлення, донесення, заява; 2) явка; $\diamond \sim$ eines Todesfalles заява про випадок смерті; \sim zum Dienst явка на службу; \sim

zur Strafaufsicht явка до місця позбавлення волі; eingegangene ~ донесення, що поступило; polizeiliche ~ прописка, поліцейська реєстрація, реєстрація в поліції.

Memorandum *n* меморандум, пам'ятна записка, доповідна записка, доповідна.

Memorial *n*, *бухг.* меморіал.

Memorial-Order-Verfahren *n* меморіально-ордерна форма обліку.

Memorialanweisung *f* меморіальний ордер.

Mengenangabe *f* вказівка кількості, вказівка розміру, вказівка ваги.

Mengenanpasser *m* продавець (*чи покупець*), що визначає, яка кількість товару при яких цінах має бути продана або куплена.

Mengenanpassung *f* постачання на ринок такої кількості товару, яка не веде до зміни існуючих цін і, отже, не викликає реакції партнерів або конкурентів.

Mengenelastizität *f* еластичність попиту залежно від кількості.

Mengenkartell *n* картель, що регулює об'єм продукції.

Mengenkennzeichnung *f* кількісна характеристика.

Mengenkonjunktur *f* ситуація циклічного поживлення, ситуація циклічного підйому, при якій збільшення грошового попиту спричиняє за собою головним чином розширення виробництва, а не загальне зростання цін.

Mengenkontingent *n* натуральний об'єм взаємних поставок (*в міжнародних договорах*).

Mengenkurs *m* (*непряме*) котирування валют.

Mengennachlaß *m* кількісна знижка, оптова знижка.

Mengenprüfung *f* серійне випробування.

Mengenrabatt *m* кількісна знижка, оптова знижка.

Mengenrechnung *f* (*кількісний*) облік товарно-матеріальних цінностей.

Mengenregulierung *f* (*державне*) макроекономічне регулювання, регулювання попиту і пропозиції на окремих ринках.

Mengenspesen *pl* змінні витрати, витрати, величина яких змінюється пропорційно кількості товару (*напр. фрахт, страхування та інш.*).

Mengenstaffel *f* шкала знижок з ціни для великого покупця, шкала оптових знижок.

Mensch-Umwelt-Kommunikation *f* взаємодія людини з оточенням, взаємодія людини з довкіллям.

Menschenhandel *m* торгівля людьми, работоргівля.

Menschenhändler *m* торговець людьми, работорговець.

Menschenhändlerorganisation *f* (злочинна) організація торговців людьми, (злочинна) організація з торгівлі людьми.

Menschenraub *m* викрадення людей; ◇ *erpresserischer* ~ викрадення людей з метою отримання викупу.

Menschenräuber *m* викрадач людей, злочинець, що займається викраденням людей.

Menschenrechte *pl* права людини; ◇ *grundlegende* ~ основні права людини; *unveräußerliche* ~ невід'ємні права людини.

Menschenrechtler *m* правозахисник, борець за права людини.

Menschenrechtsbeschwerde *f* скарга на утиск прав людини.

Menschenrechtsdeklaration *f* декларація прав людини.

Menschenrechtskommission *f* комісія з прав людини (*OOH*).

Menschenrechtskonvention *f* Конвенція захисту прав людини; ◇ *Europäische* ~ Європейська конвенція з прав людини.

Menschenrechtsorganisation *f* правозахисна організація, організація захисту прав людини.

Menschenrechtspakt *m* пакт прав людини.

Menschenrechtsschutz *m* захист прав людини.

Menschentyp *m* тип людини, тип людей.

Menschenwürde *f* людська гідність; ◇ ~ *angreifen* зазіхати на людську гідність, зазіхати на гідність людини.

Menschlichkeit *f* людяність, гуманність.

Menschlichkeitsverbrechen *n* антигуманний злочин.

Mentalreservation *f* таємна обмовка, секретна обмовка (*напр. при укладенні договору, угоди*).

meritorisch *adj* вартий поваги, гідний.

Merkblatt *n* 1) пам'ятка; 2) бюлетень з перерахуванням ознак, (*циркулярний*) лист з перерахуванням прикмет (*напр. зниклої речі, людини, автівки і тому подібне*).

Merkmal *n* прикмета, відмінна риса (*особи або речі*), ознака, відмітний знак; ◇ ~ *der Fälschung* ознака фальсифікації; ~ *der Schrift* характерна риса почерку; *anatomisches* ~ анатомічна ознака; *äußeres* ~ зовнішня ознака; *besonderes* ~ особлива прикмета; *korrelierendes* ~ корелююча ознака; *situationsbedingtes* ~ ситуційно орієнтована ознака; ознака, обумовлена обстановкою, в якій відбувається виконання; *täterbezogenes* ~ прикмети злочинця.

Merkmaleentsprechungen *pl* відповідність ознак.

Merkmalkarte *f* картка з прикметами, картка, що містить опис прикмет (*напр. злочинця*); таблиця з розміткою прикмет (*ознак*) особи (*що залучається до висновку експерта*).

Merkmalwechsel *m* зміна ознак, зміна прикмет.

Meß-und Marktwaren *pl* товари, призначені для виставок і ярмарків (*в якості експонатів*).

Meßbrief *m* судовий паспорт (*містить дані про судно, постійно знаходиться на борту*).

Messeabschluß *m* ринкова угода, угода, укладена на біржі (*ринку*).

Messebeschicker *m* учасник ярмарку.

Messerstich *m* 1) удар ножом; 2) ножова рана.

Meßreihe *f*, *stat.* ряд вимірів, серія вимірів.

Meßwerte *f* центральний пункт спостереження і контролю за технологічним процесом.

Metageschäft *n* 1) угода з рівними для сторін частками прибутку і збитку; 2) банківські операції по рахунку мета.

Metageschäft *n* мета, солідарна угода (*ділення прибутків і збитків порівну між учасниками угоди*).

Metakonto *n* спільний рахунок (*учасників солідарної угоди*).

Metalldiebstahl *m* крадіжка металу.

Metallhandels-und Gebrauchtwarenverord-nung *f* постанова про торгівлю металами (*металоломом, ломом металів*) і уживаними товарами, адміністративне розпорядження про торгівлю металами і уживаними товарами.

Methode *f* метод; ◇ *vergleichende* ~ порівняльний метод; ~n *der Kriminologie* методи кримінології; ~n *der Untersuchung des Verbrechens* методи вивчення злочину; ~n *des Kampfes gegen die Kriminalität* методи боротьби із злочинністю, методи боротьби з криміналітетом.

Metist *m* метист, учасник солідарної угоди.

Metrostation *f* станція метро.

Metzelei *f* бійня, різанина, побиття.

Meuchelmord *m* віроломне вбивство, вбивство із-за рогу.

Meuterei *f* заколот, бунт.

Meuterer *m* бунтівник.

Mietausfall *m* неотримання орендної плати, неотримання квартирної плати.

Mietbeihilfe *f* грошова допомога на покриття витрат по квартирі.

Mietbetrag *m* сума орендної плати, сума квартирної плати.

Mietbeziehungen *pl* відношення найму, відношення оренди.

Mietdauer *f* термін найму, термін оренди.

Miete *f* 1) наймання, найм, оренда, прокат; 2) плата за найм, плата за найм, плата за прокат, квартирна плата, квартплата, орендна плата, плата за оренду; \diamond ~ kündigen розривати договір найму (*житлового*); ~ schuldig bleiben бути боржником через квартплату; ~ stunden відстрочити платіж за квартиру, відстрочити платіж по квартплаті; ~ überweisen оплачувати квартплату переказом (*поштовим, банківським*); fällige ~ поточна заборгованість по квартплаті, квартплата, термін погашення якої настав; in ~ haben бути орендарем приміщення, бути орендарем земельної ділянки, виступати в ролі орендаря; in ~ nehmen орендувати, наймати, винаймати, брати напрокат; überhöhte ~ завищена квартплата, занадто велика квартплата; zur ~ wohnen винаймати квартиру, винаймати кімнату.

mietefrei *adj* безкоштовний (*про наймане приміщення*).

mieten *vt* орендувати, наймати, брати в оренду, брати внайми, знімати (*напр. кімнату*).

Mietengesetz *n* закон про житловий найм, закон про квартирну плату.

Mietenschädigung *f* плата за наймання, плата за прокат, квартирна плата, квартплата, орендна плата.

Mieter *m* наймач, квартирний орендар, орендар квартири, орендар.

Mieterdarlehen *n* займ, виданий квартиронаймачем хазяїну будинку для ремонту, займ, виданий квартиронаймачем хазяїну будинку для зведення нової будівлі.

Mietergemeinschaft *f* квартиронаймачі, колектив мешканців, кондомініум.

Mietermitverwaltung *f* участь квартиронаймачів в управлінні будинками державного і кооперативного фонду (*колиш. НДР, СРСР*).

Mieterschutz *m* захист прав квартиронаймачів.

Mieterschutzgesetzgebung *f* законодавство по охороні прав наймачів житла (*напр. регулювання рівня квартплати*).

Mieter selbstverwaltung *f* самоврядування мешканців (*у будинках державного кооперативного фонду*).

Mietgegenstand *m* предмет оренди, предмет найму, предмет прокату.

Mietgeld *n* плата за найм, плата за прокат, квартирна плата, квартплата, орендна плата.

Mietgericht *n* суд з розгляду спорів, пов'язаних з орендою квартир.

Mietkauf *m* купівля товару з попереднім використанням (*у ФРН, як правило, меблів, термін до 3-х років*).

Mietkaution *f* забезпечення договору оренди.

Mietpreis *m* квартирна плата, квартплата, орендна плата.

Mietpreisbindung *f* обмеження (*рівня*) квартирної плати, обмеження (*рівня*) орендної плати.

Mietpreisüberhöhung *f* завищення законної квартирної плати, завищення законодавчо встановленої квартплати, завищення законної орендної плати (*законодавчо встановленої*).

Mietraum *m* приміщення, що винаймається, приміщення, що здається в оренду.

Mietrecht *n* правові норми, що регулюють наймання житла, житлове право.

Mietrechtsverhältnis *n* правовідносини з найму житла.

Mietrückstand *m* заборгованість по квартплаті.

Mietsache *f* 1) річ, узятя напрокат; 2) предмет договору майнового найму; 3) (*цивільна*) справа, пов'язана з наймом житла.

Mietschuldner *m* боржник по квартплаті.

Mietspiegel *m* таблиця вартості найму квартир, таблиця індексів квартплати.

Mietstück *n* річ, узятя напрокат, річ напрокат.

Mietverhältnis *n* правовідносини, що впливають з договору найму; правовідносини, що впливають з договору оренди; правовідносини найму, правовідносини оренди; \diamond ~ begründen обґрунтовувати правовідносини найму, обґрунтовувати правовідносини оренди; ~ eingehen вступати правовідносини найму, вступати в правовідносини оренди.

Mietverhältniskündigen *pl* розірвати правовідносини найму, розірвати правовідносини оренди; \diamond ins ~ eintreten вступати у правовідносини найму, вступати у правовідносини оренди.

Mietvertrag *m* договір найму, договір оренди, договір майнового найму.

Mietvertragsabschluß *m* укладення договору найму, укладення договору оренди.

Mietwert *m* вартість найму.

Mietwohnung *f* орендоване житло.

Mietwucher *m* стягування надмірної квартплати шляхом використання скрутного становища наймача, стягування надмірної квартплати шляхом використання недосвідченості наймача.

Mietzeit *f* термін договору майнового найму.

Mietzins *m* квартирна плата, орендна плата; \diamond den ~ einziehen стягувати квартирну плату, стягувати орендну плату.

Mietzinsforderung *f* вимога квартирної плати, вимога орендної плати.

Mietzinsklage *f* позов про стягнення квартирної плати, позов про стягнення орендної плати.

Mietzinsrückstand *m* заборгованість по квартирній платі, заборгованість по квартплаті, заборгованість по орендній платі, *розм.* заборгованість по оренді.

Mietzuschuß *m* грошова допомога для оренди житла, субсидія на погашення квартплати.

Mietzwangswirtschaft *f* система твердої квартирної плати, система твердої орендної плати, регулювання рівня квартирної плати, регулювання рівня орендної плати.

Mifriß, Mittelfristige Finanzplanung *f* середньострокове фінансове планування.

Migrant *m* мігрант.

Migration *f* міграція.

Migrationshemmung *f* обмеження міграції.

migratorisch міграційний.

migrieren *vt* мігрувати.

Mikrospuren *pl* мікросліди, мікроскопічні сліди.

Mikrospurensicherung *f* фіксація мікроскопічних слідів.

Mikrozensus *m* репрезентативна статистика населення і його зайнятості.

mil, militärisch *adj* військовий.

Milchgesetz *n* закон про правила гігієни при виробництві молока.

Milch-und Fettgesetz *n* закон про виробництво молока і жирів.

mildern *vt* пом'якшувати (*напр. вирок*).

Milderung *f* пом'якшення, послаблення; ◇ ~ der internationalen Spannungen послаблення міжнародної напруженості; ~ der Strafe пом'якшення покарання.

Milderungsgrund *m* обставина для пом'якшення (*покарання*); besonderer gesetzlicher ~ особлива пом'якшувальна обставина, передбачена законом.

Milderungsrecht *n* право пом'якшення покарання; ◇ außerordentliches ~ право пом'якшення покарання нижче найнижчої межі.

Milderungsregelung *f* правова норма, що регулює пом'якшення покарання.

Milderungsumstand *m* пом'якшувальна обставина.

Milieu *n* (*соціальне*) середовище, оточення; ◇ asoziales kriminelles ~ злочинне антигромадське середовище, кримінальне антигромадське середовище; häusliches ~ des Probanden домашнє середовище умовно засудженого; kriminelles ~ злочинне середовище, кримінальне середовище, злочинне оточення,

кримінальне оточення; verbrecherisches häusliches ~ злочинне середовище.

Milieufehler *m* відхилення, викликане впливом соціального середовища, соціально обумовлені відхилення.

Milieutheorie *f* теорія (*вирішального*) впливу середовища на особу, теорія (*вирішального*) впливу суспільства на особу.

Militäradministration *f* військова адміністрація.

Militärattachen *m* військовий аташе.

Militärausweis *m* військовий квиток, посвідчення особи офіцера (*прапорщик*).

Militärbehörde *f* військова влада, військова адміністрація.

Militärdienstvergehen *n* військовий проступок, військовий службовий проступок, порушення військової дисципліни, дисциплінарний проступок, вчинок, що карається в дисциплінарному порядку.

Militärflüchtling *m* дезертир.

Militärgefängnis *n* військова в'язниця, в'язниця для утримання військовослужбовців.

Militärgericht *n* військовий трибунал, військовий суд, суд військового часу.

Militärgerichtsbarkeit *f* осудність військовому трибуналу, осудність військовослужбовців.

Militärgerichtshof *m* військовий трибунал; ◇ internationaler ~ Міжнародний військовий трибунал.

Militärgerichtsordnung *f* положення про військові трибунали.

militärisch *adj* військовий; ◇ militärisch organisierte ~ воєнізована охорона (*колишн. ЦПР, РФ*); militärische ~ військове рішення, рішення військовим шляхом (*напр. проблеми*); ~e Meuterei військовий заколот, путч.

Militarisierung *f* мілітаризація.

Militärjunta *f* військова хунта.

Militärkriminologie *f* кримінологія військових злочинів, військова кримінологія.

Militärobergericht *n* 1) суд другої інстанції; 2) суд першої інстанції з найбільш тяжких військових злочинів.

Militärperson *f* військовослужбовець.

Militärrecht *n* військове право.

Militärregierung *f* 1) військовий уряд; 2) військова адміністрація.

Militärspionage *f* військове шпигунство, шпигунство у військовій області.

Militärstaatsanwalt *m* військовий прокурор.

Hauptmilitärstaatsanwalt *m* головний військовий прокурор.

Militärstaatsanwaltschaft *f* військова прокуратура.

Militärstrafgerichtsordnung *f* положення про військові трибунали.

Militärstrafgesetz *n, австр.* Військово-кримінальний закон.

Militärstrafgesetzbuch *n* військово-кримінальний кодекс.

Militärstrafrecht *n* військово-кримінальне право.

Militärstrafsache *f* кримінальна справа, підвідомча військовому трибуналу.

Militärstraftat *f* військовий злочин, злочин, здійснений військовослужбовцем.

Militärstraftatbestand *m* склад військового злочину.

Militärstrafverfahren *n* військово-кримінальне судочинство.

Militärverbrechen *n* військовий злочин.

Militärverwaltungsrecht *n* військово-адміністративне право.

Miliz *f* міліція.

Milizschule *f* школа міліції.

Mill, Million *f* мільйон, млн.

min, mindestens *adv* мінімум, принаймні.

min, minimum *n* мінімум, принаймні

minder *adj* забраклий, малий, неповний, знижений.

Minderausgaben *pl* неповна витрата сум, асигнованих по бюджету.

Minderbelieferung *f* недопостачання.

minderberechtigt *adj* наділений меншими правами, нерівноправний.

Mindererlös *m* недостача, збиток, дефіцит.

Minderertrag *m* недостача, збиток, дефіцит.

Mindergewicht *n* недоважування.

Minderheit *f* 1) меншість, менша частина; 2) меншість (*група населення*); \diamond *nationale* ~ національна меншість; *religiöse* ~ релігійна меншість; *völkische* ~ етнічна меншість/меншина.

Minderheitenfrage *f* проблема національних меншин, національне питання (*у багатонаціональних державах*).

Minderheitenrechte *pl* права національних меншин.

Minderheitenschutz *m* захист прав (*національних, етнічних, релігійних*) меншин.

Minderheitsrechte *n, pl* права національних меншин.

Minderjährig *adj* неповнолітній (*що не досяг 18 років – в РФ, колиш. НДР, СРСР; що не досяг 21 року – ФРН*).

Minderjährige *m* неповнолітній; \diamond *mündiger* ~ неповнолітній, що вийшов з-під опіки; ~*n* *Vormundschaft* опіка над неповнолітніми.

Minderjährigenschutzabkommen *n* угода про захист прав неповнолітніх.

Minderjährigkeit *f* неповноліття.

Minderlieferung *f* недопостачання (*в порівнянні з договором*).

Minderung *f* зниження ціни, збиток.

Minderungsklage beim Kauf *pozw* позов про зниження покупної ціни (*напр. внаслідок виявлених недоліків в товарі*).

Minderwert *m* мала цінність, знижена вартість.

minderwertig *adj* низькоякісний, низькосортний, недоброякісний, неповноцінний.

Minderwertigkeitsgefühl *n* почуття неповноцінності.

Minderwertigkeitskomplex *m* комплекс неповноцінності.

mindest *adj* мінімальний, найменший.

Mindestalter *n* найменший вік (*напр. з якого притягуються до кримінальної відповідальності*).

Mindestdauer *f* мінімальний термін.

Mindestertrag *m* мінімальний дохід, мінімальний прибуток.

Mindestfreiheitsstrafe *f* мінімальний термін позбавлення волі.

Mindestgehalt *n* мінімальна заробітна плата (*службовців*).

Mindestgrenze *f* мінімальний розмір, граничний рівень (*мінімальний*); \diamond ~ *der Geldstrafe* мінімальний розмір грошового штрафу.

Mindesthonorar *n* мінімальний гонорар.

Mindestleistung *f* мінімальне навантаження, мінімальна потужність.

Mindestlohn *m* мінімальна заробітна плата.

Mindestmaß *n* мінімум, мінімальний розмір; \diamond ~ *der Freiheitsstrafe* мінімальний розмір покарання, пов'язаного з позбавленням волі.

Mindestmenge *f* мінімальна кількість продукції (*погоджене між відправником і перевізником для доставки за обумовленою адресою і терміном*).

Mindestmengenklausel *f* пункт договору залізничного перевезення, що обумовлює певну вагу вантажу.

Mindestmengentarif *m* пільговий тариф, що надається перевізником відправнику при перевезенні мінімальної кількості вантажів.

Mindestpreis *m* мінімальна ціна.

Mindestprovision *f* банк, мінімальний розмір комісійних (*припускає мінімальний об'єм операцій*).

Mindestqualität

Mindestqualität *f* мінімально допустима межа якості.

Mindestrente *f* мінімальна пенсія.

Mindestreserve-Soll *n* норма (обов'язкових) мінімальних резервів.

Mindestreservesatz *m* резервна ставка (відношення резервів до загальної суми відповідних вкладів комерційного банку, виражене у відсотках – встановлюється і регулюється Центральним Банком в цілях контролю над грошовим обігом і кредиту).

Mindeststrafe *f* мінімальна міра покарання.

Mindesturlaub *m* мінімальний термін відпустки, встановлений законом.

Mindestvermögen *n* мінімальна оцінка вартості майна.

Mindestwert *m* мінімальна вартість (товару, виробу).

Mine *f* 1) міна, фугас; 2) вставний грифель, стержень; 3) штучне роздування цін на біржі; 4) англ. "моє" (вираження згоди на купівлю при біржових угодах); 5) група біржових гравців на підвищення.

Mineralgewinnungsrecht *n* 1) галузь права, що регулює розробку мінеральних багатств; 2) право на розробку мінеральних багатств.

Mineralölsteuer *f* податок на здобич і ввезення нафти і нафтопродуктів.

Miniaturisierung *f* мініатюризація.

Mikrominiaturisierung *f* мікромініатюризація.

minima non curat praetor *лат.* суддя не піклується про дрібниці (принцип римського права).

Minimax-Prinzip *n, мат.* принцип мінімакса (застосовується, напр. в завданнях, що припускають ухвалення рішень в умовах ризику).

Minimumstelle *f* рідкісний варіант.

Minister *m* міністр; ◇ ~ des Innern міністр внутрішніх справ; ~ für Auswärtige Angelegenheiten міністр закордонних справ; ◇ ~ für Justiz міністр юстиції; bevollmächtigter ~ повноважний міністр.

Ministeranklage *f* збудження парламентом кримінального переслідування проти членів уряду (Австрія).

Ministerialbekanntmachung *f* циркулярний лист міністерства.

Ministerialblatt der DDR *n, іст.* Вісник розпоряджень Ради Міністрів НДР.

Ministerialerlaß *m* наказ по міністерству, відомче розпорядження.

Ministerialprinzip *n* принцип ділення держбюджету по міністерствах, принцип розчленовування держбюджету по міністерствах.

Ministerium *n* міністерство; ◇ ~ der Justiz міністерство юстиції; ~ des Innern міністерство внутрішніх справ; ~ für Auswärtige Angelegenheiten міністерство закордонних справ; ~ für Staatssicherheit міністерство державної безпеки.

Ministerkabinett *n* кабінет міністрів.

Ministerkrise *f* урядова криза.

Ministerrat *m* рада міністрів.

Ministerratsbeschuß *m* постановою ради міністрів.

Ministerresident *m, іст.* міністр-резидент (дипломатичний ранг).

Minorat *n* 1) мінорат (порядок передачі майна у спадок молодшому в роді); 2) успадковане молодшим спадкоємцем майно.

Minorennität *f* неповноліття, малоліття.

Minorität *f* 1) меншість, менша частина; 2) меншість (група населення, напр. нацменшість).

Minusbetrag *m* недостача, недолік, забракла сума.

Minusdifferenz *f* негативний коефіцієнт (при зберіганні товарів), відсутність втрат (при зберіганні товарів).

Minusvermögen *n* майно, надмірно обтяжене боргами, негативна чиста вартість майна.

Minuszeichen *n, бірж.* 1) відмітка (що фіксується після найменування цінного паперу) про очікуване значне падіння курсу; 2) знак мінус.

Mischehe *f* шлюб між особами, що належать до різних релігійних груп населення; шлюб між особами, що належать до різних расових груп населення.

Mischtatbestand *m* змішаний склад злочину (склад, який розглядається в якості кримінального діяння або адміністративного правопорушення залежно від того, підданий суб'єкт покаранню або адміністративному штрафу); ◇ unechter ~ неявний змішаний склад злочину (уналеженню до кримінально карних діянь залежить від наявності кваліфікуючих ознак дії).

Mischverwaltung *f* представлення федерації і землям ФРН права вирішувати питання в межах їх компетенції.

Mise *f* 1) (грошовий) внесок, грошовий пай; 2) грошова пропозиція, запропонована ціна (на аукціоні).

mißbachten *vt* нехтувати заборонаю займатися певною діяльністю.

Mißachtung *f* неповага, презирство, зневажливе ставлення; ◇ ~ eines Verbots зневага заборонаю; ~ fremder Rechtsgüter неповага

до чужих правових інтересів, неповага до чужих благ; ~ kundgeben зневажати; ~ seiner Pflichten зневага своїми обов'язками, недбале виконання своїх обов'язків; schwerwiegende ~ der Gesetzlichkeit злісна неповага законності.

Mißbilligung *f* осуд (форма громадського виховання, що застосовується до працівника при порушенні їм своїх обов'язків); \diamond gesellschaftliche ~ громадський осуд (застосовується громадським судом).

Mißbrauch *m* зловживання, неправомірне використання (напр. владою); \diamond einen ~ abstellen усувати зловживання; ~ der Befugnisse зловживання; ~ des Asylrecht зловживання правом проживання (у іншій країні); ~ einer Bewußtlosen зловживання несвідомістю; ~ eines Abhängigkeitsverhältnisses зловживання авторитетом; зловживання стосунками, ґрунтованими на авторитеті; ~ von Ausweisparieren зловживання документами, що засвідчують особу; ~ von Grundrechten зловживання основними правами особи, зловживання конституційними правами особи; ~ von Hoheitszeichen зловживання знаками суверенітету (напр. прапором, гербом); ~ von Notrufen зловживання сигналами лиха; ~ von Widerstandsunfähigen зловживання нездатністю осіб чинити опір; ~ wirtschaftlicher Macht зловживання економічною владою; ~ zu sexuellen Handlungen примус до сексуальних дій; sexueller ~ розпуста, розпусні дії, сексуальний примус, сексуальні домагання, домагання на сексуальному ґрунті; sexueller ~ der Abhängiger примус до статевого акту залежної особи, примусовий статевий акт із залежно особою.

mißbrauchen *vt* 1) зловживати (напр. владою, службовим положенням т.п.); 2) використати в злочинних цілях.

mißbräuchlich *adj* 1) ґрунтований на зловживанні, незаконний; 2) довільний, неправильний.

Mißbrauchsaufsicht *f* нагляд з метою відвертання зловживань.

Mißbrauchsaufsicht *f* нагляд з боку Федерального картельного бюро, контроль з боку Федерального картельного бюро (щоб уникнути зловживань, пов'язаних з відсутністю конкуренції і обмеженням свободи дії – ФРН).

Mißbrauchsprinzip *n* принцип запобігання зловживання економічною владою (у урядовій політиці сприяння конкуренції).

mißdeuten *vt* неправдиво тлумачити, неправильно тлумачити.

Missetat *f*, заст. злочин.

Missetäter *m*, заст. лиходій, злочинець.

Mißhandlung *f* жорстоке поводження, катування; \diamond ~ ohne Verletzungsfolgen жорстоке поводження без нанесення тілесних ушкоджень; ~ von Schutzbefohlenen катування опікуваних осіб; ~ von Tieren зловживання в поводженні з тваринами, жорстоке поводження з тваринами, знущання з тварин; ~ wehrloser Personen жорстоке поводження з безпорадними особами; brutale ~ жорстоке поводження, знущання; körperliche ~ спричинення тілесних ушкоджень, нанесення тілесних ушкоджень.

Mißhandlungsvorsatz *m* намір, спрямований на катування.

Mission *f* 1) місія, доручення; 2) дипломатична місія, місія; \diamond ~ des guten Willens місія доброї волі; diplomatische ~ дипломатична місія; ständige ~ постійне представництво, постійне дипломатичне представництво.

mißliebig *adj* ненависний.

Miðtrauensantrag *m* пропозиція про винесення вотуму недовіри (уряду).

Miðtrauensvotum *n* вотум недовіри; \diamond konstruktives ~ конструктивний вотум недовіри (ґрунтований на пропозиції більшості парламенту про заміну голови уряду).

Miðwirtschaft *f* безгосподарність.

Mitangeklagte *m* особа, що притягується у одній і тій же справі.

Mitarbeit *f* співпраця; \diamond ~ des Ehegatten робота одного з подружжя на підприємстві, що належить іншому; ~ von Kindern робота дітей на підприємстві батьків (напр. серед дрібних ремісників, селян).

mitarbeiten *vt* співпрацювати.

Mitarbeiter *m* співробітник, працівник; \diamond ~ des Staatsapparats працівник державного апарату; leitender ~ керівний працівник.

Mitbeklagte *m* співвідповідач.

Mitbenutzung *f* спільне користування.

Mitbenutzungsrecht *n* право спільного користування.

Mitbeschuldigte *m* співобвинувачений.

Mitbesitz *m* співволодіння, спільне володіння, загальна власність.

Mitbesitzer *m* співвласник.

Mitbestimmung *f* 1) участь в ухваленні рішення; 2) участь в управлінні підприємством; 3) участь в управлінні справами суспільства; \diamond paritätische ~ паритетна участь.

Mitbestimmungsgesetz *n* Закон про участь представників найманих робітників в управлінні підприємствами.

Mitbestimmungsrecht *n* право участі в управлінні; ◇ ~ der Bürger право громадян брати участь в управлінні (*справами суспільства*).

Mitbeteiligte *m* співучасник, спілник.

Mitbewerber *m* конкурент.

Mitbürge *m* співдоручитель.

Mitbürgschaft *f* спільна порука.

Miteigentum *n* загальна пайова власність; ◇ ~ zur gesamten Hand спільна загальна власність.

Miteigentümer *m* 1) що має долю в загальній власності; 2) один з власників, співвласник.

Miteigentumsrecht *n* право загальної власності.

Miterbe *m* співспадкоємець.

Miterfinder *m* співавтор винаходу.

Miterfinderschaft *f* співавторство.

Mitfahndung *f* сприяння при розшуку (*злочинця*); ◇ ~ der Bevölkerung сприяння населення при розшуку (*злочинця*).

Mitfahrer *m* попутник, пасажир.

Mitfinder *m* особа, що знайшла що-н. спільно з іншими.

Mitforderung *f* участь в спільній вимозі декількох кредиторів.

Mitgehilfe *m* пособник.

Mitgestaltung *f* активна участь (*у житті країни, в управлінні справами суспільства*).

Mitgewahrksam *m* спільне володіння (*майном*).

Mitgift *f* посаг.

Mitgläubiger *m* партнер за поданням спільної позики, "співкредитор".

Mitglied *n* член, учасник, суддя; ◇ ~ der Gesellschaft член суспільства; ~ der Volkskammer член Народної палати (*колиш. НДР*), депутат Народної палати (*колиш. НДР*); ~ des Gerichts член суду; ständiges ~ постійний член (*напр. Ради Безпеки ООН*).

Mitgliedschaft *f* 1) членство; 2) колектив, члени, кількість членів (*організації*); ◇ ~ in einer Bande участь у банді.

Mitgliedschaftsrecht *n* 1) право членства, право участі (*у організації, союзі*); 2) право, що впливає з членства; ◇ ~ ausüben здійснювати право членства, здійснювати право участі, використати право членства, використати право участі.

Mitgliedsrechte *pl* права члена (*організації, союзу*).

Mitgliedsstaat *m* держава-член (*організації, федерації*), країна-учасниця (*блоку, пакту*).

Mithabe *f* посаг.

Mithafte *m, швейц.* що розділяє відповідальність, що несе спільну відповідальність.

Mithaftung *f* спільна відповідальність.

Mithelfer *m* пособник.

Mitherausgeber *m* співвидавець, співредактор.

Mitherrschaft *f* спільне правління.

Mitherrscher *m* співправитель.

Mithilfe *f* пособництво, сприяння скоєнню злочину; ◇ tätige ~ активне сприяння, активне пособництво.

mithören *vt* підслуховувати, перехоплювати (*напр. радіопереговори*), слухати, контролювати (*радіопереговори*), вести розвідку засобами зв'язку.

Mithörstelle *f* станція радіорозвідки.

Mitinhaber *m* співвласник.

Mitinteressent *m* 1) одна із зацікавлених сторін; 2) співучасник, компаньйон.

Mitkläger *m* співпозивач.

Mitkopplung *f* зворотний позитивний зв'язок.

Mitläufereffekt *m* демонстраційний ефект, ефект "стадності" (*зростання цінності якої-н. речі у зв'язку із зростанням кількості її споживачів*).

Mitpacht *f* співоренда.

Mitpächter *m* співорендар.

Mitreeder *m* співвласник (*торгового*) судна, компаньйон судовласника.

Mitschuld *f* 1) співвинність; 2) спільний борг, загальний борг; ◇ der ~ bezichtigten звинувачувати в співучасті.

Mitschuldige *m* співучасник, спілник, співвинуватець.

Mitschuldner *m* співборжник.

Mittäter *m* співвиконавець.

Mittäterexzeß *m* екセス співвиконавця.

Mittäterschaft *f* співвиконавство, співвинність; ◇ ~ bei der Untreue; 1) співучасть в зраді; 2) співучасть в зловживанні довірою; partielle ~ часткове співвиконавство; sukzessive ~ послідовне співвиконавство (*услід за одним виконавцем вступає в справу інший співвиконавець*).

Mitteilung *f* повідомлення, передача відомостей; ◇ ~ ans Strafregister повідомлення (*відомостей*) в картотеку засуджених; ◇ ~ des Verbrechens повідомлення про вчинений злочин; amtliche ~ офіційне повідомлення.

Mitteilungsempfänger *m* одержувач інформації.

Mitteilungspflicht *f* обов'язок надавати інформацію.

Mitteilungsrecht *n* право надавати інформацію.

Mittel *n, pl* засоби (*матеріальні, фінансові*); ◇ ~ bereitstellen надавати засоби, виділяти кошти, асигнувати засоби; ~ bewilligen надавати засоби, виділяти кошти, асигнувати засоби; ~ der Straftat засіб злочину, спосіб

злочину; ~ der Verbrechensbegehung засіб скоєння злочину; ~ des Verbrechens засіб злочину; berauschendes ~ наркотична речовина; betäubendes ~ наркотична речовина; flüssige ~ ліквідні засоби; marktkonforme ~ засоби дії на економіку, вимоги ринку, що враховують.

Mittel-Zweck-Relation *f* співвідношення мети і засобів її досягнення, ◇ rationale ~ розумне співвідношення мети і засобів її досягнення.

Mittelabnehmer *m* середній покупець; ◇ ~ der Beweisaufnahme отримання доказів непрямым шляхом, непряме отримання доказів.

Mittelbehörden *pl* органи влади середньої ланки, середній рівень влади.

Mittelerwirtschaftung *f* ресурси самофінансування (*фірми*).

Mittelgut *n* товар середньої якості.

Mittelkurs *m* середній біржовий курс.

Mittellohn *m* середня заробітна плата, СЗП.

Mittellosigkeitszeugnis *n* свідоцтво про бідність, свідоцтво про відсутність засобів (*до існування*).

Mittelschicht *f* середній прошарок (*суспільства*).

Mittelschlußkurs *m* середній курс до моменту закриття біржі.

Mittelsmann *m* посередник.

Mittelsperson *f* посередник.

Mittelstand *m* 1) середній клас, середня верства суспільства; 2) середній рівень; ◇ diese ~ gehören zum Mittelstand ці підприємства належать середньому класу.

mittelständisch *adj* середній, середніх розмірів.

Mittelvergabe *f* надання засобів (*у системі МВФ*).

Mittler *m* посередник.

Mittlertum *n* посередництво, сприяння.

Mitunternehmer *m* учасник підприємства.

Mitunterzeichnete *m* що спільно підписався.

Miturheber *m* 1) співвинуваєць, співучасник; 2) співавтор.

Mitursache *f* побічна причина.

mitverantwortlich *adj* 1) що розділяє відповідальність; 2) спільно відповідальний; ◇ ~ sein нести відповідальність спільно.

Mitverantwortlichkeit *f* участь у відповідальності; ◇ ~ des Geschädigten змішана відповідальність потерпілого (*з винним*).

Mitverantwortung *n* змішана відповідальність.

Mitverbrecher *m, pldk.* співучасник злочину.

Mitverfasser *m* співавтор.

Mitvermächtnis *n* спільна заповідальна відмова.

Mitvermächtnisnehmer *m* спільний користувач заповідальної відмови.

Mitverpflichtung *f* 1) спільне зобов'язання; 2) додаткове зобов'язання.

Mitverschluß *m* спільне зберігання (*відданих під заставу товарів або цінних паперів*).

Mitverschulden *n* спільна провина, змішана провина.

Mitverschworene *m, розм.* змовник, конспіратор.

Mitversicherung *f* спільне страхування.

Mitverursachung *f* взаємне спричинення шкоди (*постраждалим і винним*).

Mitverurteilte *m* засуджений за співучасть.

Mitverwaltung *f* спільне управління, участь в управлінні.

Mitvormund *m* співопікун.

Mitvormundschaft *f* спільна опіка.

mitwirken *vt* співпрацювати; ◇ aktiv ~ активно співпрацювати.

Mitwirkung *f* 1) участь, сприяння, співпраця; 2) причетність; ◇ ~ am Selbstmord причетність до самогубства, сприяння самогубству; ~ der Bürger участь громадськості, участь громадян (*у державній діяльності*); ~ der Prozeßparteien участь сторін в процесі у цивільній справі; ~ des Beschuldigen und Angeklagten bei der Feststellung der Wahrheit сприяння обвинувачуваного і підсудного встановленню істини; unmittelbare ~ безпосередня участь.

Mitwirkungsbehörde *f* державний орган, що бере участь в ухваленні рішення.

Mitwirkungsersuchen *n* клопотання (*перед державним органом*) про участь в проведенні заходу, клопотання про участь в наданні підтримки.

Mitwirkungshandlung *f* участь державного органу в ухваленні рішення іншим органом; fehlerhafte ~ помилкова дія в процесі участі в ухваленні рішення іншим органом.

Mitwirkungspflicht *f* обов'язок сприяння, обов'язок участі.

Mitwirkungsrecht *n* право участі; ◇ ~ des Betriebsrats право участі виробничої ради (*у справах підприємства*).

Mitwirkungsverwaltung *f* адміністративний акт, в якому беруть участь декілька адміністративних органів.

Mitwisser *m* особа, що знає про діяння, особа, що приховує діяння; ◇ die Rekrutierung neuer ~ für das MLM-Programm рекрутування нових учасників в програму мережевого маркетингу, рекрутування нових учасників в MLM-програму.

mobil *adj* 1) рухливий; 2) моторизований, пересувний; ◇ ~es Umweltschutzkommando загін з довкілля охорони.

Mobilier *n* активи за вирахуванням землі і будівель, рухоме майно.

Mobiliarerbe *m* спадкоємець рухомого майна.

Mobiliarexekution *f*, *австр.* накладення арешту на рухоме майно.

Mobiliarkredit *m* кредит під заставу рухомого майна.

Mobiliarnachlaß *m* спадок на рухоме майно.

Mobilarpfand *n* застava рухомого майна.

Mobilarpfandreht *n* право застави рухомого майна.

Mobilarpfändung *f* накладення арешту на рухоме майно.

Mobilarsteuer *f* податок на рухоме майно.

Mobilarsukzession *f* спадкоємство рухомого майна.

Mobilarvermögen *n* рухоме майно, рухомість.

Mobilarversicherung *f* страхування рухомого майна.

Mobilarvollstreckung *f* накладення арешту на рухоме майно.

Mobilien *pl* рухоме майно, рухомість.

Mobilienkonto *n* рахунок рухомого майна.

Mobilmachung *f* мобілізація; ◇ *allgemeine* ~ загальна мобілізація.

Modalität *f* спосіб, метод, процедура.

Modalitäten *pl* умови, обставини; ◇ ~ der Vermögensübertragung умови передачі майна; *gleich* ~ рівні умови; *verschiedene* ~ різні умови.

Modell *n* модель; ◇ ~ der Kriminalitätsursachen модель причин злочинності.

moderieren *vt* модерувати.

modus operandi *лат.* спосіб дії, спосіб скоєння злочину.

modus vivendi *лат.* тимчасове компромісне врегулювання (*напр. міжнародних відносин*).

Molotov-Cocktail *m* коктейль Молотова (*пляшки із запальною сумішшю*).

Monarch *m* монарх, самодержець.

Monarchie *f* монархія; ◇ *absolute* ~ абсолютна монархія; *beschränkte* ~ обмежена монархія; *dualistische* ~ дуалістична монархія; *erbliche* ~ спадкова монархія; *konstitutionelle* ~ конституційна монархія; *ständische* ~ станова монархія; *unbeschränkte* ~ необмежена монархія.

Monatsabstimmung *f* щомісячне звірвання бухгалтерських записів з первинними документами.

Monatsausweis *m* звіт про стан рахунків за місяць.

Monatsdurchschnittsleistung *f* середньомісячне виробництво.

Monatseinkommen *n* місячний дохід, місячний заробіток.

Monatsgehalt *n* місячний оклад, місячна заробітна плата, місячна зарплата (*службовця*).

Monatsgeld *n* місячна позика.

Monatslohn *m* місячна заробітна плата, місячна зарплата (*робітника*).

Monatsmiete *f* місячна квартирна плата, квартплата за місяць.

monieren *vt* заявляти рекламу (*на що-н*).

Monitum *n* 1) нагадування; 2) заперечення, спростування; 3) осуд, вимова.

Monitur *f* відмітка портової адміністрації про помічені ушкодження на вантажі, що приймається.

monogam *adj* моногамний.

Monogamie *f* моногамія, одношлюбність.

monogamisch *adj* моногамний, одношлюбний.

Monokratie *f* єдиновладдя.

Monopolist *m* монополіст.

Monopolposition *f* монопольне положення, позиція монополіста.

Monopolrecht *n* 1) монопольне право, виняткове право; 2) сукупність правових норм, що стосуються монополій.

Monopolverbot *n* заборона монополій, заборона монополістичних об'єднань.

Monopolvertrag *m* монопольний договір, ексклюзивний договір.

Monopolzusage *f* надання монополії.

Monopson *f* монопсонія (*ринкова структура, в якій багато продавців протистойть одному покупцеві*).

Monosammlung *f* монодактилоскопічна реєстрація (*картотека*).

Montagevertrag *m* договір на виконання монтажних робіт.

mucken *vt* 1) принижувати; 2) кривдити; 3) зневажати.

Mudschahed *m* моджахед (*у ісламському регіоні – партизан*).

Mufterschaftsgeld *n* виплати з нагоди материнства.

Mühlengesetz *n* закон про будівництво, придбання і експлуатацію борошномельних підприємств (*ФРН, 1965 р.*).

Mühlenrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють борошномельне виробництво.

Mühlenstrukturgesetz *n* закон про структуру борошномельних підприємств.

multilateral *adj* багатосторонній.

multinational *adj* багатонаціональний.

Multiplarstrafe *f* покарання у вигляді штрафу, що вноситься певними долями.

Multivariatenanalyse *f* багатомірний аналіз, багатоеlementний аналіз.

Mumifikation *f* муміфікація; ◇ ~ einer Leiche муміфікація трупа.

Mündel *m* підопічний, вихованець.

Mündelgeld *n* гроші підопічного.

Mündelgericht *n* опікунський суд.

mündelsicher *adj* такий, що охороняється відповідно до закону про опіку.

Mündelsicherheit *f* відповідність використання майна підопічного приписам опікунської ради.

Mündelvermögen *n* майно підопічного.

mündig *adj* повнолітній; ◇ ~ erklären оголошувати повнолітнім; ~ sein досягти повноліття, вийти з під опіки; ~ werden досягти повноліття, вийти з під опіки.

Mündigerklärung *f* оголошення повнолітнім.

Mündigkeit *f* повноліття.

Mündigkeitsgrenze *f* вік повноліття.

Mündigsprechung *f* оголошення повнолітнім.

Mundium *n* опіка, захист підопічних, охорона підопічних.

Mündlichkeit *f* усність (*напр. судового розгляду*).

Mündlichkeitsgrundsatz *m* принцип усності судочинства.

Mündlichkeitsprinzip *n* принцип усності судочинства.

Mundraub *m* крадіжка незначної кількості продовольчих продуктів (*для негайного вживання*).

Mundschaft *f* опіка.

Munitionsbesitz *m* зберігання боєприпасів; ◇ ~ unbefugter незаконне зберігання боєприпасів.

munizipal *adj* муніципальний, міський.

Munizipalisierung *f* муніципалізація.

Munizipalität *f* муніципалітет.

Munizipalrat *m* муніципальна рада.

Munt *f* опіка, захист підопічних, охорона підопічних.

Munthbruch *m* викрадення дитини (*у батьків або опікунів*).

Münzamt *n* монетний двір, скарбниця, скарбівня.

Münzgesetz *n* монетний закон, монетний устав.

Münzbetrug *m* поширення фальшивих монет.

Münzdelikt *n* фальшивомонетництво.

Münze *f* монета.

Euro-Münze *f* монета євро; ◇ gefälschte ~ фальшива монета євро.

Münzeinziehung *f* вилучення із звернення (*пошкоджених або фальшивих*) монет.

Münzfälscher *m* фальшивомонетник.

Münzfälschung *f* фальшивомонетництво, виготовлення фальшивих грошей.

Münzfreiheit *f* право карбування монет.

Münzfuß *m* монетна стопа (*стандарт, що визначає вагу і вміст металу в монеті*).

Münzgeld *n* монета, металеві гроші.

Münzgewicht *n* вага металу, встановлена для грошової одиниці.

Münzkonvention *f* монетний договір, монетна конвенція.

Münzparität *f* валютний паритет, монетний паритет.

Münzrecht *n* право карбування монет.

Münzregal *n* монетна регалія.

Münzstückelung *f* класифікація монет за гідністю.

Münzverbrechen *n* фальшивомонетництво, виготовлення фальшивих грошей.

Münzvergehen *n* фальшивомонетництво, виготовлення фальшивих грошей.

Münzvertrag *m* монетний договір, монетна конвенція.

Museumdiebstahl *m* крадіжка в музеї, музейна крадіжка.

Musikrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють порядок видання і виконання музичних творів (*частина авторського права*).

Mußbestimmung *f* обов'язкова до виконання норма.

Mußbiggang *m* неробство, дармоїдство; ◇ strafbarer ~ каране дармоїдство.

Mußbiggänger *m* нероба, дармоїд.

Mußkaufmann *m* особа, яка має бути визнана комерсантом в силу самого характеру її діяльності (*незалежно від занесення її до торгового реєстру*).

Mußvorschrift *f* інструкція, в строгій відповідності з якою повинен діяти орган управління, посадова інструкція, службова інструкція.

Muster *n* зразок (*товару, виробу*).

Musterarchiv *n* архів зразків (*для порівняння*).

Musterbestimmungen *pl* типові правила (*внутрішнього розпорядку на підприємстві*).

Musterbetriebsordnung der LPG *f* зразкові правила внутрішнього розпорядку сільськогосподарського кооперативу (*колишн. НДР*).

Musterbuch *n* книга зразків.

Musterformen der Papillarlinien *pl* зразки папілярних ліній.

Mustergemäßheit *f* відповідність еталону, відповідність зразку.

Mustermesse *f* ярмарок зразків.

Mustermietvertrag *m* типовий договір найму, типовий договір оренди.

Musterprozeß *m* показовий процес.

Musterrabatt *m* знижка на товари, використані в якості зразків.

Musterrecht *n* сукупність правових норм, пов'язаних з естетичним оформленням промислових виробів, право дизайну.

Musterregister *n* реєстр промислових зразків (напр. виробів).

Musterrolle *f* суднова роль (документ, в якому даються відомості про вантаж і екіпаж судна).

Musterschutz *m* (правова) охорона промислових зразків.

Musterstatut *n* типовий статут, зразковий статут; ◇ ~ der LPG типовий статут сільськогосподарського кооперативу (колиш. НДР).

Musterung der Wehrpflichtiger *f* медичний огляд призовників, медогляд призовників, медичний огляд призовників.

Mustervertrag *m* типовий договір.

Mutter *f* матір; ◇ alleinstehende ~ матір-одиначка; eheliche ~ матір, що народила дитину в шлюбі; erwerbstätige ~ матір, що має самостійний заробіток; nichtehelich ~ матір позашлюбної дитини; unverheiratete ~ матір, що не перебуває в шлюбі, матір-одиначка.

Mutter-und Kinderschutz *m* охорона материнства і дитинства.

Mütterberatung *f* консультація для матерів.

Mütterberatungsstelle *f* консультація для матерів.

Mutterfolge *f* 1) материнська лінія (поду); 2) спадкоємство по материнській лінії.

Mutterfürsorge *f* охорона материнства.

Müttergenesungsheim *n* оздоровчий профілакторій для молодих матерів.

Muttergesellschaft *f* основне акціонерне товариство, головне акціонерне товариство, материнська компанія (суспільство).

Mutteridentifikation *f* ідентифікація матері (зниклої або кинutoї дитини).

Mutterland *n* 1) метрополія; 2) батьківщина.

Muttermale der alten Gesellschaft *pl* пережитки старого суспільства.

Mutterpflicht *f* материнський обов'язок, обов'язки матері.

Mutterrecht *n* материнське право, іст. матріархат.

Mutterschaft *f* материнство.

Mutterschaftsfürsorge *f* охорона материнства.

Mutterschaftshilfe *f* комплекс заходів соціального забезпечення материнства.

Mutterschaftsschutzgesetz *n* Закон про захист материнства (ФРН).

Mutterschaftsversicherung *f* страхування материнства.

Mutterschutz *m* охорона материнства.

Mutterschutzgesetz *n* закон про охорону материнства.

Mutterteil *m* материнська доля в спадку.

Mutterverein *m* союз матерів (громадська організація у ФРН).

Mutung *f* заявка на гірське відведення.

Mutwillensdelikt *n*, австр. хуліганство.

Mutwillensstrafe *f*, австр. покарання за хуліганство.

Mutwilligkeit *f* навмисність.

mysogen *adj* мізогенний, сексуально-споживчий відносно іншої статі.

Mysogenie *f* мізогенія, сексуально-споживче ставлення до іншої статі.

Mysophobie *f* мізофобія, хворобливий страх забруднитися від дотику до предметів, що нібито забруднюють.

N

Nachabstimmung *f* повторне голосування.

Nachahmereffekt *m* демонстраційний ефект, ефект наслідування (попит на товар поширюється в результаті того, що все більше споживачів наслідують приклад «лідерів»).

Nachahmung *f* 1) наслідування, копіювання; 2) підробка; ◇ ~ von Finger abdrücken підробка відбитків пальців; ~ von Geldzeichen підробка грошових знаків.

Nachahmungsdelikt *n* 1) злочин, пов'язаний з підробкою; 2) злочин, здійснений в наслідування іншому.

Nachahmungsfälschung *f* підробка шляхом наслідування.

Nachahmungstäter *m* 1) злочинець, що підробив підпис, злочинець, що підробив документ; 2) злочинець, що вчинив діяння шляхом наслідування раніше вчиненого злочину, злочинець-імітатор.

Nachakzept *n* подальший акцепт.

Nacharbeit *f* 1) додаткова робота, наднормова робота; 2) подальша обробка, додаткова обробка, робота по виправленню браку.

Nacharbeitskosten *pl* витрати по усуненню браку.

Nacharbeitszeit *f* час на виправлення браку.

Nachauftrag *m* додаткове замовлення.

Nachauftragnehmer *m* субпідрядник, субпостачальник.

Nachbarrecht *n* сусідське право; правові норми, що регулюють стосунки сусідів-власників нерухомості.

nachbarrechtlich *adj* що спирається на правові норми, що регулюють стосунки сусідів-власників нерухомості.

Nachbarrechtsgesetz *n* закон про сусідське право, закон про правовий статус сусідів-власників нерухомості.

Nachbarstaat *m* суміжна держава.

Nachbearbeitung *f* 1) додаткова робота, наднормова робота; 2) подальша обробка, додаткова обробка, робота по виправленню браку.

Nachbegutachtung *f* повторна експертиза.

Nachberufene *m* призначений спадкоємець, подальший спадкоємець, другий спадкоємець, субститу́т.

Nachbesteuerung *f* додаткове оподаткування.

Nachbetreuung *f* подальша підтримка (*матеріальна і моральна*) особи, звільненої з місць позбавлення волі.

Nachbezahlung *f* 1) додаткова оплата; 2) доплата.

Nachbild *n* копія, підробка.

Nachbildung *f* 1) копія, підробка; 2) наслідування.

Nachbörse *f* куліса, неофіційна біржа.

nachbörslich *adj* після закриття біржі (*напр. про рух курсів в позабіржовому обороті*).

Nachbuchung *f* додаткова бухгалтерська проводка.

Nachbürge *m* поручитель поручителя.

Nachbürgschaft *f* порука за поручителя.

nachdatieren *vt* позначати заднім числом.

Nachdatowechsel *m* вексель, термін оплати якого настає не з моменту виставлення, а в пізніший час.

Nachdruck *m* 1) передрук; 2) стереотипне видання, перевидання; \diamond ~ nur unter Quellenangabe передрук дозволяється тільки з вказівкою джерела; \diamond ~ verboten передрук заборонений; gegen ~ gesetzlich geschützt від (*незаконного*) передруку захищено законом.

Nachdruckerlaubnis *f* дозвіл на передрук.

Nacheid *m* присяга, дана після дачі свідчення, присяга, принесена після дачі свідчення.

Nacheile *f* 1) переслідування правопорушника за межами підвідомчої території; 2) переслідування (*напр. судна, що вчинив правопорушення в територіальних водах*) у відкритому морі.

Nacheilrecht *n* право переслідування (*за межами підвідомчої території або територіальних вод*).

Nacherbe *m* призначений спадкоємець, подальший спадкоємець, другий спадкоємець, субститу́т.

Nacherbeinsetzung *f* призначення спадкоємця.

Nacherbfall *m* відкриття спадщини для призначеного спадкоємця.

Nacherbfolge *f* порядок субституції при спадкоємстві, порядок призначення призначеного спадкоємця.

Nacherbschaft *f* призначений спадок, субституція (*у спадкоємстві*).

Naherhebung *f* 1) дослідження, додаткове розслідування; 2) додаткове стягнення (*витрат в цивільному процесі*).

nachermitteln *vt* досліджувати.

Nachermittlung *f* дослідження; \diamond eine ~ vornehmen досліджувати; zug ~ zurückgeben повернути на дослідження; zug ~ zurückverweisen повернути на дослідження.

Nachfemlung des Einheitswerts *f* подальше встановлення єдиної ціни, вторинне встановлення єдиної ціни (*напр. на земельні ділянки*).

Nachfolge *f* 1) спадкоємство; 2) спадкоємність.

Nachfolgegesetzgebung *f* подальше законодавство (*що доповнює основний законодавчий акт*).

Nachfolgekandidat *m* депутат з дорадчим голосом (який може придбати вирішальний голос у разі вибуття повноправного депутата), кандидат в члени представницького органу.

Nachfolger *m* 1) наступник; 2) послідовник.

Nachfolgerschaft *f* 1) наступники; 2) послідовники; 3) наступництво.

Nachfolgestaat *m* держава-правонаступник.

Nachforderung *f* вимога доплати, вимога про підвищення ціни (*якщо ціна не була обумовлена контрактом*).

Nachforderung *f*, бірж. вимога повторного постачання (*при терміновій «кратній» угоді*); \diamond ~ von Steuern вимога доплати податків.

Nachforderungsklage *f* позов з додатковими вимогами.

nachforschen *vt* розслідувати, розвідувати; \diamond ~ gerichtlich lassen передавати на судовий розгляд.

Nachforschung *f* 1) розслідування, дізнання, розпитування, знайти інформацію; 2) розшук, розшукові дії.

Nachforschung *f* експертиза, пошук; ♦ amtliche ~ офіційна експертиза; ~ en anstalten проводити розшук, здійснювати розшукові дії.

Nachfrage *f* 1) попит; 2) запит.

Nachfragemonopol *n* монополія.

nachfragen *vi* справлятися, довідуватися (*про що-н., кого-н.*).

Nachfrager *m* покупець, споживач.

Nachfrist *f* відстрочення, додатковий термін, пільговий термін; ♦ eine ~ gewähren надати відстрочення.

Nachgeben *n* 1) поступка; 2) падіння, пониження (*цін, курсів*).

Nachgebühr *f* доплата, додатковий збір.

nachgeordnet *adj* підлеглий.

Nachgründung *f* установа акціонерного товариства на основі придбання майна.

nachhaltig *adj* тривалий, тривалий, постійний; ♦ ~e Entwicklung стійкий розвиток; ~e Politik послідовна політика, тверда політика; eine ~e Wirkung üben мати стійкий ефект, чинити тривалу дію.

Nachhinken des Bewußtseins *n* відставання свідомості.

Nachholfrist *f* термін для додаткового здійснення дій правового характеру.

Nachdossament *n* подальший індосамент (*виписується після настання терміну оплати векселя*).

Nachindossant *m* подальший індосант, подальший жирант.

Nachkalkulation *f* калькуляція фактичних витрат (*зазвичай припускає порівняння результатів з попередньою калькуляцією*).

Nachkomme *m* нащадок; ♦ legitimer ~ *заст.* законнонароджена дитина.

Nachkommenschaft *f* потомство, нащадки; ♦ erbkrank ~ потомство, що страждає спадковою хворобою.

Nachkriegskriminalität *f* післявоєнна злочинність.

Nachlaß *m* 1) зменшення, зниження (*напр. покарання*); 2) знижка; 3) звільнення (*від покарання*); 4) спад; 5) спадок, успадковане майно; ♦ ~ der Konjunktur погіршення кон'юнктури; ~ der Nachfrage зменшення попиту; einen ~ gewähren надавати пільгу; den ~ ordnen упорядковувати справи, пов'язані із спадком; ~ pflegen здійснювати опіку над спадком; den ~ verwalten управляти спадком; ruhender ~ незатребуваний спадок;

beweglicher ~ успадковане рухоме майно; kadukter ~ *австр.* виморочна спадщина; den ~ ausantworten *заст.* видавати спадок, передавати спадок; den ~ hinterlassen залишити після себе спадок.

Nachlaßausgabe *f* посмертне видання.

nachlassen *vt* залишити після себе спадок.

Nachlassenschaft *f* спадок.

Nachlasser *m* спадкодавець.

Nachlaßerbenschulden *pl* борги, якими обтяжений спадок, борги, якими обтяжено спадкове майно, борги на спадок.

Nachlaßfürsorge *f* опікування над спадком, опікування над спадковим майном.

Nachlaßgebühr *f* спадковий збір, спадкове мито, податок на спадок.

Nachlaßgegenstand *m* предмет спадку, об'єкт спадку (*спадкоємство*).

Nachlaßgericht *n* суд у спадкових справах.

Nachlaßgläubiger *m* кредитор спадкодавця.

Nachlässigkeit *f* недбалість, халатність, недбайливість.

Nachlässigkeitsklausel *f* обмовка про нещасний випадок через недбалість.

Nachlaßinventar *n* опис спадкового майна.

Nachlaßkauf *m* купівля спадкового майна, купівля спадкового майна.

Nachlaßkonkurs *m* конкурс спадкової маси (*розпродаж спадкової маси для сплати боргів*).

Nachlaßkonkursverwalter *m* розпорядник спадковою масою, що управляє спадковою масою.

Nachlaßkurator *m* опікун над спадковим майном.

Nachlaßliegenschaft *f* нерухоме майно, що передається у спадок, успадковане нерухоме майно.

Nachlaßpassiven *pl* зобов'язання, що обтяжують спадкове майно, борги, що обтяжують спадкове майно.

Nachlaßpfleger *m* опікун над спадковим майном, опікун спадку, опікун над спадком.

Nachlaßpflegschaft *f* опікування над спадковим майном, опікування над спадком.

Nachlaßquote *f* доля спадку.

Nachlaßschulden *pl* борги, що обтяжують спадкове майно.

Nachlaßsteuer *f* податок на спадок.

Nachlaßstundung *f*, *швейц.* мораторій через неплатоспроможність спадкоємців.

Nachlaßstundung *f*, *швейц.* відстрочення через неплатоспроможність.

Nachlaßteilung *f* розділ спадку.

Nachlaßverbindlichkeit *f* боргове зобов'язання, що обтяжує спадок, боргове зобов'язання у спадок, боргове зобов'язання на спадок.

Nachlaßverfahren *n* процес у справах спадку.

Nachlaßvergleich *m* світова угода у справах розділу майна між спадкоємцями, мирова угода у справах розділу майна між спадкоємцями і кредиторами спадкодавця.

Nachlaßvergleichsverfahren *n* порядок укладення мирової угоди у справах розділу спадку.

Nachlaßverwalter *m* керівник спадком, зобов'язаний задовольнити вимоги кредиторів спадкодавця.

Nachlaßverwaltung *f* управління спадковою масою.

Nachlaßverzeichnis *n* інвентаризаційний опис спадкового майна.

Nachlaßwert *m* ціна спадку, вартість спадку.

Nachlieferung *f* додаткове постачання, досилання.

Nachmachen *n* підробка, підробка; \diamond ~ von Geld виготовлення фальшивих грошей, підробка грошей.

Nachmacher *m* фальсифікатор, підроблювач.

Nachmachung *f* підробка.

Nachmann *m* індосат, подальший утримувач (векселів).

Nachmeldung *f* подальше повідомлення платника податків в податкове відомство про зміни в доходах, що оподатковуються.

Nachnahme *f* поштове відправлення післяплатою.

Nachnahme *f* 1) післяплата; 2) поштове відправлення післяплатою; \diamond per ~ післяплатою.

Nachnahmegebühr *f* мито за відправку післяплатою.

nachnehmen *vt* стягувати післяплату.

Nachpfändung *f* додаткове накладення арешту на майно, на яке спочатку не був накладений арешт; додатковий опис майна боржника, що включає ширше коло предметів.

Nachporto *n* додатковий поштовий збір, поштова доплата.

Nachprämie *f* черговий внесок за договором страхування.

Nachprüfbarkeit *f* можливість повторної перевірки; \diamond gerichtliche ~ можливість судової повторної перевірки (напр. висновки експертів).

Nachprüfung *f* 1) перегляд, повторна перевірка; 2) повторна експертиза, ревізія; 3) повторний іспит (напр. водія); \diamond gerichtliche ~ судовий перегляд справи.

Nachprüfungsrecht *n* право повторної перевірки, право перегляду (судового рішення).

Nachprüfungsverfahren *n* 1) провадження по перегляду справи; 2) провадження з перевірки рішення окружного державного арбітражу (колиш. НДР).

Nachrede *f* плітки, погана чутка, наклеп; \diamond schlechte ~ über j-n führen обмовити, зганьбити; üble ~ наклеп; üble ~ begehen обмовити, зганьбити.

Nachreise *f* подальше транспортування вантажів, що прибувають з інших континентів.

Nachricht *f* звістка, повідомлення, донесення, повідомлення, інформація.

Nachrichtendienst *m* 1) розвідка, розвідувальна служба; 2) розвідувальний центр, шпигунський центр; 3) служба інформації; \diamond geheimer ~ таємний розвідувальний центр, таємна розвідка.

Nachrichtenfluß *m* потік інформації, потік обміну інформацією, потік повідомлень, трафік.

Nachrichtensammlung *f* збирання відомостей (як частини розвідувальної діяльності).

Nachrichtenübermittlung *f* передача відомостей.

Nachrichtenunterdrückung *f* приховування відомостей.

Nachrichtenverkehr *m* потік інформації, потік обміну інформацією, потік повідомлень, трафік.

Nachrichtenzentrale *f* 1) інформаційний центр, інфоцентр; 2) шпигунський центр, розвідувальний центр.

Nachrücken eines Nachfolgekandidaten *n* переведення кандидата в члени виборчого органу (колиш. НДР).

Nachrückungsrecht *n* право іпотечного спадкоємства.

Nachschau *f* 1) огляд, обстеження; 2) право нагляду за правильністю сплати податків; \diamond einmalige ~ одноразове обстеження.

Nachschieben *n* додаткове пред'явлення, додаткове надання, доповнення; \diamond ~ von Beweisen 1) додаткове пред'явлення доказів; 2) розпродаж; ~ von Gründen im Prozeßrecht надання в суді другої інстанції додаткових підстав, що не фігурували в суді першої інстанції і мають самостійне значення; ~ von Gründen im Verwaltungsrecht надання аргументів у разі, якщо подальший адміністративний акт спирається на іншу фактичну (правову) точку зору; ~ von Waren (недозволений) розпродаж товарів за зниженими цінами після закінчення терміну, встановленого органами влади.

Nachschlag *m* додаткове карбування монет, монети додаткового карбування.

Nachschlüssel *m* підроблений ключ, підібраний ключ.

Nachschlüsseldiebstahl *m* крадіжка із застосуванням підробленого ключа, крадіжка за допомогою підбраного ключа.

Nachschreiben *n* наслідування при письмі, списування, компіляція.

Nachschubwesen *n*, *лог.*, *іст.* матеріальне забезпечення, забезпечення ринку товарами, просування товару на ринок, логістика.

Nachschuß *m* 1) постріл услід; 2) доплата, додатковий грошовий внесок (*напр. при ломбардному кредиті, якщо ринкова вартість застави зменшується в результаті падіння цін*).

Nachschußberechnung *f* перерахунок при розподілі боргів неспроможного товариства, перерахунок при розподілі боргів збанкрутілого товариства.

Nachschußpflicht *f* 1) обов'язок стріляти услід при втечі злочинця; 2) обов'язок робити додаткові внески.

Nachschußzeichen *n* ознака пострілу впритул, ознаку пострілу зблизка.

Nachsendeschein *m* документ, що замінює супровідний лист (*якщо накладна йде окремо від вантажу*).

Nachsicht *f* поблажливість, пом'якшення (*покарання*) *австр.* звільнення від покарання; $\diamond \sim \ddot{u}ben$ проявляти поблажливість; $\sim \ddot{u}berufen$ *австр.* відмінити звільнення від покарання; *bedingte* \sim *австр.* умовне звільнення від покарання; *bedingte* \sim *bei Zusammentreffen mehrerer Strafen* *австр.* умовне звільнення при складанні декількох покарань; *bedingte* \sim *einer Strafe* *австр.* умовне звільнення від покарання; *bedingte* \sim *von vorbeugenden Maßnahmen* *австр.* умовне звільнення від застосування превентивних заходів; *endgültige* \sim безумовне звільнення від покарання, остаточне звільнення від покарання.

Nachichtswechsel *m* вексель, що підлягає оплаті в певний термін після пред'явлення, терміновий вексель, вексель з фіксованою датою оплати після пред'явлення.

Nachsichttage *pl* відстрочення оплати векселя (*термін оплати якого ще не настав*).

Nachsichtwechsel *m* вексель «терміновий після пред'явлення» (*вексель, належний оплаті через певний термін після пред'явлення*).

Nachspalten *pl*, *бухг.* додаткові графи, додаткові колонки.

Nachstechen *n* узяття проби сипкого товару (*з мішків*).

Nachstechschein *m* документ, що надає право складу брати проби.

Nachstellung *f* переслідування; $\diamond \sim$ *ausgesetzt sein* піддаватися переслідуванням.

Nachsteuer *f* додатковий податок.

Nachsuche *f* пошуки; $\diamond \sim$ *am Einbruchstatort* пошуки (*доказів*) на місці здійснення злому.

nachsuchen *vi* просити, клопотати.

Nachtag *m* пільговий день (*відстрочення сплати по векселю*).

Nachtarbeit *f* нічна робота, робота в нічну зміну.

Nachtarbeitsverbot *n* заборона працювати в нічну зміну.

Nachtarbeitszuschlag *m* додаткова плата за роботу в нічну зміну.

Nachtat *f* подальший злочин; \diamond *straflose* \sim подальший злочин, що не підлягає покаранню внаслідок того, що його ознаки повністю поглинені першим злочином.

Nachtbackverbot *n* заборона випічки і вивезення хліба і кондитерських виробів з пекарні в нічний час.

Nachtdienst *m* нічне чергування, нічна зміна.

Nachteil *m* 1) збиток, збиток, шкода; 2) недолік, дефект; $\diamond \sim$ *bringen* нанести збитків, наносити збитки; *einen* \sim *haben* мати недолік; *eingetretener* \sim збиток, що настав; *im* \sim *sein* зазнати збитків; *materieller* \sim матеріальний збиток; \sim *erleiden* зазнавати збитків; *sich zum* \sim *anderer bereichern* збагачуватися за рахунок інших, збагачуватися на шкоду іншим; *unzumutbarer* \sim збиток, несення якого не можна вимагати; *vermögensrechtlicher* \sim майново-правовий збиток; *zum* \sim на шкоду.

Nachteilszufügung *f* спричинення збитку, спричинення шкоди.

Nachtpartie *f*, *австр.* нічна зміна, нічна чергова група.

nachtragen *vt* вносити додатково, доповнювати.

Nachtragsanklage *f* додаткове звинувачення; $\diamond \sim$ *erheben* пред'являти додаткове звинувачення.

Nachtragsetat *m* додатковий бюджет.

Nachtragsgesetz *n* новела.

Nachtragsverteilung *f* додатковий розподіл конкурсної маси, вироблюваний її керівником на підставі рішення у справах неспроможних боржників.

Nachtragsverteilung *f* розподіл конкурсної маси, що утворилася після обов'язкових платежів.

Nachtstrecke *f* авіалінія, використовувана також дня нічних польотів.

Nachtstreife *f* нічний патруль.

Nachtzulage *f* надбавка до заробітної плати за роботу в нічний час.

Nachtzuschlag *m* надбавка до заробітної плати за роботу в нічний час.

Nachunternehmer *m* субпідрядник.

Nachuntersuchung *f* 1) дослідження; 2) додаткове обстеження, повторне обстеження, повторний огляд.

Nachurlaub *m* додаткова відпустка.

Nachveranlagung *f* перерозподіл суми податку у зв'язку зі зміною доходів, перегляд суми податку у зв'язку зі зміною доходів.

Nachverfahren *n* додаткове виробництво.

nachvergüten *vt* додатково сплачувати.

Nachvergütung *f* додаткова винагорода, додаткова оплата, доплата.

nachverlangen *vt* додатково вимагати, вимагати на додаток, вимагати в якості доплати.

Nachverlangung *f* додаткова вимога.

Nachvermächtnis *f* заповіт під відкладальною умовою, заповіт під відкладальним терміном, додаткове заповіт.

Nachvermächtnisnehmer *m* спадкоємець по заповіту під відкладальною умовою, спадкоємець по додатковому заповіту.

Nachverordnung *f* додаткове розпорядження.

Nachverpfändung *f* Perezастава.

Nachversicherung *f* 1) додаткове страхування; 2) страхування заднім числом.

Nachwahl *f* додаткові вибори, довибори, перебалотування, перевибори.

Nachwährschaft *f*, *швейц.* відповідальність (за приховані дефекти проданого майна).

Nachweise *f* дитина, що народилася після смерті батька.

Nachwehen der alten Gesellschaft *pl* пережитки старого суспільства.

Nachweis *m* 1) доказ, свідцтво; 2) посвідчення, підтвердження; 3) облік; 4) посередницька контора, біржа праці; \diamond ~ der Vollmacht доказ повноваження; einen ~ erbingen привести доказ, надати доказ; den ~ führen доводити; einen ~ liefern привести доказ, представити доказ; ~ von Blut реакція на кров; ~ von Haschisch im Speichel встановлення гашишу в слині, виявлення гашишу в слині; unwiderlegbarer ~ неспростовний доказ; zum ~ для виявлення доказу, для встановлення доказу.

Nachweisakte *f* документи, фіксуючі короткий зміст попередніх криміналістичних заходів і їх результатів.

nachweisbar *adj* доказовий, такий, що підтверджується; \diamond schwer~ важко доказовий.

Nachweisbüro *n* посередницька контора.

nachweisen *vi* доводити, засвідчувати, підтверджувати (документально).

Nachweismakler *m* «інформаційний» маклер (що вказує на можливість укладення угоди, але що не є посередником в її укладенні).

Nachweispflicht *f* обов'язок доводити, обов'язок представляти докази.

Nachweisstelle *f* посередницька контора, біржа праці.

Nachweisung *f* 1) доказ, підтвердження; 2) список, перелік, опис; 3) вказівка (інструкція).

Nachwucher *m* придбання права на пред'явлення лихварських вимог, передача права на пред'явлення лихварських вимог, використання права на пред'явлення лихварських вимог.

Nachwuchs *m* потомство, підростаюче покоління, молодь; \diamond erbkranker ~ генетично неповноцінне потомство; kranker ~ хворе потомство, хвора молодь.

Nachwuchsförderung *f* висунення молодих кадрів, заохочення молодих кадрів, робота з молодими кадрами.

Nachzahlung *f* 1) додаткова оплата; 2) доплата, приплата; 3) плата заднім числом; \diamond ~ des Geldbetrages додаткова виплата грошової суми; zur ~ verpflichtet зобов'язати до додаткової виплати.

Nachzahlungsanordnung *f* розпорядження суду про стягнення судових витрат не у момент закінчення процесу, а після того, як економічний стан сторони буде покращений.

Nachzoll *m* додатковий митний збір.

Nachzugsaktie *f* акція з відстроченою виплатою дивіденду.

nackte Fakten *pl* голі факти.

Näherrecht *n* право переважного придбання (нерухомості).

Näheverhältnis zum geschützten Rechtsgut *n* безпосереднє відношення до правового блага, що охороняється.

Nahostpolitik *f* близькосхідна політика, політика на Близькому Сході (відносно країн Близького Сходу).

Nahrungsmittelverfälschung *f* фальсифікація харчових продуктів.

Nahrungsmittelvergiftung *f* харчове отруєння.

Nährvater *m* названий батько.

Nahschuß *m* постріл зблизка; \diamond absoluter ~ постріл впритул; relativer ~ постріл зблизка.

Nahschußspur *f* слід пострілу зблизка, слід пострілу впритул.

Name *m* 1) ім'я, прізвище, назва; 2) ім'я, репутація, слава; ◇ ~ der Familie прізвище сім'ї; ~ des Kindes прізвище дитини; angenommener ~ прийняте ім'я, прийнята прізвисько; auf (j-s) ~ umschreiben перекласти на (чис-н.) ім'я, переписати на (чис-н.) ім'я (прізвище); falscher ~ вигадане ім'я, вигадане прізвище; im ~n 1. ім'ям; 2. у ім'я, заради; 3. від імені; im ~n des Gesetzes ім'ям закону; im ~n meines Mandanten від імені мого довірителя, від імені мого підзахисного; in seinem eigenen ~n від свого власного імені; mit seinem ~n unterzeichnen підписатися, поставити свій підпис; den ~n ändern змінити прізвище, змінити ім'я; den ~n erteilen давати ім'я; den ~n führen носити ім'я; den ~n in die Liste eintragen заносити ім'я в список; den ~n verschweigen приховувати прізвище; unter falschem ~n під чужим ім'ям.

Namenliste *f* поіменний список, фамільний список.

namens *adv* 1) за ім'ям, за прізвиськом; 2) від імені, від імені.

Namensadoption *f* усиновлення з привласненням прізвища усиновлювача.

Namensaktie *f* іменна, реєстрована акція; ◇ vinkulierte ~ вінкульована іменна акція (що передається третім особам тільки з відома компанії).

Namensänderung *f* зміна прізвища, зміна імені.

Namensangabe *f* повідомлення імені; ◇ falsche ~ повідомлення вигаданого імені, повідомлення неправдивого імені (напр. органам влади).

Namensaufruf *m* поіменний виклик.

Namensehe *f* фіктивний брак.

Namensführungsrecht *n* право на ім'я.

Namensindossament *n* іменний індосамент.

Namenskarte *f* 1) візитна картка; 2) особиста картка в картотеці.

Namenskonnossement *m* іменний коносамент.

Namensmißbrauch *m* зловживання ім'ям.

Namenspapier *n* 1) іменний документ; 2) іменний цінний папір.

Namensrecht *n* право на ім'я.

Namensrechtsverhältnis *n* відношення, яке впливає з права на ім'я.

Namensschutz *m* захист імені, охорона імені.

Namensunterschrift *f* підпис.

Namenswahl *f* вибір імені (при народженні дитини).

Namenszeichen *n* підпис.

Namenszug *m* власноручний підпис; ◇ den ~ setzen поставити свій підпис.

Namenträger *m* володар імені.

Namenverzeichnis *n* іменний список, іменний покажчик.

Namenwechsel *m* зміна прізвища, зміна імені.

namhaft *adj* 1) відомий, з ім'ям; 2) значний (напр. про суму); ◇ ~ machen називати, виявляти (напр. винуватця), висувати (кандидатуру).

Nämlichkeit *f* тотожність, ідентичність.

Nämlichkeitsnachweis *n* підтвердження ідентичності товару при митному огляді.

Nämlichkeitsverfahren *n* метод митної сертифікації товарів, що періодично ввозяться, з виданням посвідчення про їх ідентичність.

Nanobiotechnologie *f* нанобіотехнологія.

Nanotechnologie *f* нанотехнологія.

Narbe *f* рубець, шов, шрам (ознака при ідентифікації особи).

Narkoanalyse *f* 1) аналіз крові на наявність наркотичних речовин; 2) метод отримання свідчень проти волі допитуваного за допомогою застосування наркотичних засобів (сироватки правди).

Narkomanie *f* наркоманія.

Narkotikum *n* наркотичний засіб, наркотик.

narkotisch *adj* наркотичний.

narkotisieren *vt* наркотизувати.

Narkotismus *m* наркоманія.

nasciturus pro jam nato habetur *лат.* дитина, що не народилася, з точки зору права в деяких стосунках вважається такою, що вже народилася.

Naßverfahren *n* метод фіксації слідів розчи-нами хімікатів.

Nation *f* нація; ◇ meistbegünstigte ~ привілейована нація.

national *adj* 1) національний; 2) національний, загальнодержавний, внутрішньодержавний; 3) патріотичний; ◇ die ~ Autonomie національна автономія; die ~e існування нації; die ~e Frage загальнонаціональна проблема; питання, що стосується усієї нації; die ~e Minderheit національна меншість, нацменшість; die ~e Souveränität національний суверенітет; das ~e Empfinden патріотичні почуття, національні почуття; der ~ der nationalen Demokratie держава національної демократії; eine ~e Politik betreiben проводити політику в інтересах нації, проводити достовірно національну політику; eine stramm ~ Gesinnung націоналістичний спосіб мислення, шовіністичний спосіб мислення.

nationaldenken *adj* мислити як патріот, мати патріотичний спосіб мислення, мати національне мислення.

Nationalarmee *f* національна армія.

Nationalbankgesetz *n* закон про національний банк.

Nationale *n, австр.* анкетні дані, послужний список; $\diamond \sim e$ aufnehmen встановлювати анкетні дані; das $\sim e$ Empfinden патріотичні почуття, національні почуття.

Nationalfarben *pl* кольори національного прапора.

Nationalflagge *f* національний прапор, державний прапор.

Nationalhymne *f* національний гімн, державний гімн.

Nationalisierung *f* 1) націоналізація, передача у власність держави; 2) надання громадянства; $\diamond \sim des$ Bodens націоналізація землі; $\sim des$ Grund und Bodens націоналізація землі, націоналізація надр і поверхні.

Nationalismus *m* націоналізм; $\diamond kommunaler \sim$ побутовий націоналізм.

Nationalismus *m* націоналізм.

Nationalist *m* націоналіст.

Nationalität *f* 1) національність; 2) громадянство, підданство.

Nationalitätenstaat *m* багатонаціональна держава.

Nationalitätsprinzip *n* принцип національного суверенітету, принцип самовизначення.

Nationalitätszeichen *n* знак державної приналежності (напр. *автомобіля*).

Nationalkommunismus *m* націонал-комунізм.

Nationalpark *m* національний парк, національний заповідник.

Nationalrat *m* 1) Національна рада (*законодавча палата парламенту Австрії і Швейцарії*); 2) національний радник (*депутат законодавчої палати парламенту Австрії*); $\diamond \sim der$ Nationalen Front der DDR *існ.* Національна рада Національного фронту НДР.

Nationalratswahlordnung *n* положення про вибори в Національну раду (*Австрія*).

Nationalsozialismus *m* націонал-соціалізм, гітлеризм.

Nationalsozialist *m* націонал-соціаліст, нацист.

nationalsozialistisch *adj* націонал-соціалістський, нацистський, фашистський.

Nationalstaat *m* однонаціональна держава.

Nationalvermögen *n* всенародне надбання, національне багатство.

Nationalversammlung *f* національні збори (*назва законодавчих органів*).

Natural-Wert-Verflechtungsbilanz *f* натурально-вартісний міжгалузевий баланс.

Naturalabgabe *f, існ.* натуральна повинність

Naturalbezüge *pl* натуральні доходи, доходи в натуральній формі.

Naturalentschädigung *f* відшкодування в натурі.

Naturalersatz *m* відшкодування в натурі.

Naturalherstellung *f* відшкодування шкоди в натуральному виді, реституція.

Naturalherstellung *f* відновлення в колишній стан, відновлення права власності, реституція.

Naturalisation *f* натуралізація, надання прав громадянства іноземцеві.

naturalisieren *vt* натуралізувати, надати права громадянства іноземцеві.

Naturalisierung *f* натуралізація, надання прав громадянства іноземцеві.

Naturalkomputation *f* точне встановлення термінів виконання зобов'язань, передбачене цивільним процесом.

Naturalleistung *f* платіж натурою.

Naturalleistung *f* фізичний об'єм продукції.

Naturallohn *m* натуроплата, зарплата в натуральній формі.

Naturalobligation *f* натуральне зобов'язання (*виконання якого не забезпечується шляхом позову*).

Naturalpacht *f* орендна плата натурою.

Naturalrestitution *f* відшкодування шкоди в натуральному виді, реституція.

Naturalsteuer *f* натуральний податок.

Naturalteilung *f* розділ в натурі.

Naturalzuwendung *f* виплата натурою.

Naturdenkmal *n* пам'ятник природи.

Naturkatastrophe *f* стихійне лихо.

Naturpark *m* природний парк, поставлений під охорону закону, національний парк.

Naturrecht *n* природне право.

Naturrechtsverständnis *n* розуміння природного права.

Naturschutz *m* охорона природи; \diamond unter \sim stehen охоронятися у зв'язку із законодавством про охорону природи.

Naturschutzgebiet *n* заповідник.

Naturschutzgesetz *n* закон про охорону природи.

Naturschutzgesetzgebung *f* законодавство про охорону природи.

Naturschutzvorschrift *f* норма законодавства про охорону природи.

nautisch *adj* навігаційний, морський; $\diamond \sim es$ Personal *мор.* судоводний персонал, штурманський склад.

Navicer *m* контроль товарів на судах у військовий час.

Nazi *m* нацист.

Nazikriegsverbrecher *m* нацистський військовий злочинець.

Nazismus *m* нацизм, (германський) фашизм, гітлеризм.

Nazistaat *m* нацистська держава.

Naziverbrechen *n, pl* нацистські злочини.

ne bis in idem *лат.* неможливість повторного засудження за один і той же злочин.

ne eat iudex ultra petita partium *лат.* суд не може виходити за рамки вимоги сторін (принцип цивільного і адміністративного права).

neben *adj* додатковий, побічний, допоміжний, підсобний сумісницький, неофіційний.

Nebenabgaben *pl* додаткові збори, побічні збори, додаткові мита, побічні мита, додаткові податки, побічні податки.

Nebenabkommen *n* додаткова угода.

Nebenabrede *f* 1) додаткова угода, побічна угода (виконання якої обумовлене основною угодою); 2) (додаткова) угода між третіми особами, (додаткова) угода між третіми країнами.

Nebenamt *n* 1) посада за сумісництвом; 2) посада на громадських засадах.

nebenamtlich *adj* 1) за сумісництвом, в порядку сумісниці; 2) на громадських засадах.

Nebensanspruch *m* додаткова вимога, додаткове домагання.

Nebenantrag *m* додаткова пропозиція, додаткова вимога, додаткова заява, додаткове клопотання, додаткова оферта, паралельна оферта, клопотання, що подається у разі залишення головного клопотання без наслідків.

Nebenausgaben *pl* побічні витрати, додаткові витрати.

Nebenberuf *m* 1) побічна професія, додаткова професія; 2) робота за сумісництвом.

nebenberuflich *adj* в якості побічної самодіяльності.

Nebenbeschäftigung *f* робота за сумісництвом.

Nebenbesitz *m* побічне володіння.

Nebenbestimmung *f* додаткова постанова, додаткова умова (договори).

Nebenbeteiligte *m* 1) додатковий учасник (процесу); 2) додатковий пайовик (акціонерного товариства).

Nebenbezüge *pl* побічні доходи, додаткові доходи.

Nebendelikt *n* додатковий делікт.

Nebeneinkommen *n* побічний дохід, додатковий дохід.

Nebeneinkünfte *pl* “підвищені” доходи (в результаті наукової, письменницької, артистичної діяльності – у ФРН обкладаються прибутковим податком за пільговими ставками).

Nebeneinkünfte *pl* побічний дохід, додатковий прибуток.

Nebenentscheidung *f* додаткове рішення.

Nebenerwerb *m* побічний зарібок, прирібок.

Nebenfolgen *pl* 1) додаткові наслідки, побічні наслідки; 2) додаткові покарання.

Nebenforderung *f* додаткова вимога, додаткова вимога.

Nebengebühr *f* додаткова плата, додатковий збір.

Nebengesetz *n* додатковий закон; ♦ *strafrechtliches* ~ додатковий кримінальний закон, спеціальний закон (не включений до Кримінального кодексу).

Nebenhandelsgeschäft *n* побічний торговий промисел.

Nebenintervenant *m* третя особа в цивільному процесі (без самостійних позовних вимог).

Nebenintervention *f* вхвалення третьої особи в процес (без самостійної вимоги).

Nebenklage *f* приватне звинувачення, підтримуване потерпілим у справі публічного звинувачення.

Nebenkläger *m* приватний обвинувач (помічник), що підтримує звинувачення у справі публічного звинувачення.

Nebenkosten *pl* побічні витрати, додаткові витрати.

Nebenleistung *f* 1) додаткова послуга; 2) додатковий обов’язок; 3) плата за додаткові роботи.

Nebenleistungsaktiengesellschaft *f* акціонерне товариство, на пайовиків якого покладаються додаткові обов’язки.

Nebenleistungspflicht *f* обов’язок сторони в договорі виконати додаткові обов’язки (пов’язані з виконанням головної).

Nebenlinie *f* бічна лінія спорідненості, побічна лінія спорідненості.

Nebenmiete *f* 1) додатковий майновий найм; 2) додаткова плата за найм, додаткова плата за прокат, додаткова квартирна плата, додаткова оренда плата.

Nebenpartei *f* приватний обвинувач (помічник), що підтримує звинувачення у справі публічного звинувачення.

Nebenperson bei Gericht *f* другорядна особа в судовому процесі.

Nebenpflicht *f* додатковий обов’язок, додаткове зобов’язання; ♦ *selbständige* ~ самостійне

додаткове зобов'язання; *unselbständige* ~ несамостійне додаткове зобов'язання.

Nebenpunkt *m* другорядний пункт, додатковий пункт.

Nebenrechte *pl* побічні права, додаткові права (*при договорі переуступання*).

Nebenschuldverhältnis *n* додаткове правовідношення між кредитором і боржником.

Nebenspur *f* побічний слід.

Nebenstelle *f* філія, відділення, представництво, агентство.

Nebenstrafe *f* додаткове, побічне покарання.

Nebenstrafgesetz *n* 1) додатковий (*спеціальний*) кримінальний закон (*не включений до Кримінального кодексу*); 2) закон про додаткові покарання.

Nebenstrafrecht *n* право призначення додаткового покарання; \diamond *gerichtliches* ~ право суду призначити додаткове покарання.

Nebentatbestand *m* додатковий склад злочину.

Nebentäter *m* додатковий винуватець, додатковий виконавець.

Nebentäterschaft *f* паралельна провина, співвиконання.

Nebentätigkeit *f* робота за сумісництвом, сумісництво; \diamond ~ *von Beamten* діяльність службовців за сумісництвом; *freiwillige* ~ добровільне сумісництво (*службовців*).

Nebentätigkeitsgenehmigung *f* дозвіл на сумісництво.

Nebenverbindlichkeit *f* додаткове зобов'язання, додатковий борг.

Nebenverdienst *m* побічний заробіток, додатковий заробіток.

Nebenverpflichtung *f* додаткове зобов'язання.

Nebenvertrag *m* додатковий договір, побічний договір.

Nebenwirkung *f* побічна дія, побічний ефект.

Nebenwohnsitz *m* місце тимчасового проживання.

Negation *f* заперечення, відхилення, відмова; \diamond ~ *jeder Ordnung* заперечення всякого порядку.

Negativattest *n* 1) свідоцтво відповідного органу влади про те, що для законності правової угоди немає ніяких перешкод; 2) (*експертний*) висновок про відсутність ознаки (*напр. слідів крові*).

Negativbescheinigung *f* оголошення заборони (*напр. заява про заборону на імпорту якогось товару*).

Negativbestätigung *f* підтвердження, що свідчить про те, що виробництво цього товару в країні відсутнє.

Negativliste *f* список товарів для ярмарку з урахуванням обмежувальних квот.

Negativverfügung *f* негативне розпорядження, що виключає з числа претендентів на права.

Negatoria *f* негаторний позов.

Negatorienklage *f* негаторний позов.

Negligence-Klausel *f* обмовка про зняття відповідальності в договорі фрахтувальника (*з пароплавства і команди*).

negligentia *лат.* недбалість, халатність.

Negligenz *f, фр.* недбалість, халатність.

negotiorum gestio *лат.* ведення чужих справ без доручення.

Negotium *n* торгова угода.

negotium mixtum cus donatione *лат.* торгівля, змішана з ознаками дарування (*напр. продаж речі близькому другу за безцінь*).

negoziabel *adj* що може бути сплаченим, може бути предметом угоди, придатний до звернення (*про вексель*).

Negoziant *m* 1) комерсант; 2) посередник, парламентар, що веде переговори.

Negoziation *f* 1) угода, торгівля; 2) посередництво, ведення переговорів; 3) продаж цінних паперів через банк, розміщення позики через банк.

Negoziationsgewicht *n* торгово-політична значущість товару

Negoziationskredit *m* банківський кредит, здійснюваний шляхом обліку витрат.

negoziieren *vt* 1) укладати угоду, вести торгівлю; 2) виступати посередником, вести переговори.

nehmen wir den Fall, dass припустимо, що...

Neid *m* заздрість (*мотив поведінки*).

Neidgefühl *n* почуття заздрості (*причина майнових злочинів*).

Neigung *f* 1) нахил; 2) схильність, схильність, нахил, пристрасть; \diamond ~ *der Buchstaben* нахил почерку; ~ *zum Alkoholmißbrauch* схильність до зловживання алкоголем; *asoziale* ~ антисоціальна схильність, антисоціальні схильності, антигромадські схильності; *gewalttätige* ~ схильність до насильства, тяга до насильства; *kriminelle* ~ злочинні схильності; *latente kriminelle* ~ приховані злочинні схильності.

Neigungskriminalität *f* злочинність через схильність, злочинність із задоволення.

Neigungstäter *m* злочинець через схильність, злочинець за характером.

Neigungsverbrecher *m* злочинець по схильності, злочинець за характером.

Neigungswinkel *m* кут нахилу (*при визначенні траєкторії пострілу*).

Nein-Stimme *f* голос проти (*при голосуванні*).

nemo pro parte testatus pro parte intestatus decedere potest *лат.* принцип римського права, згідно з яким спадкоємцеві не дозволялося заповідати тільки частину свого майна.

Nennbetrag *m* номінальна сума, номінальна вартість, номінальна доля, номінальна гідність (*грошового знаку*).

nervusprobandi *лат.* вирішальний доказ, основний доказ.

Nestwärme *f* сімейний затишок; \diamond mangelnde ~ відсутність взаєморозуміння в сім'ї (*одна з причин злочинності неповнолітніх*).

Nettengewicht *n* вага товару без внутрішньої упаковки.

Nettoausgaben *pl* чисті витрати.

Nettoauslandsposition *f* фінансове сальдо, закордонна нетто-позиція (*у платіжному балансі різниця між вимогами вітчизняних кредиторів до іноземних боржників і зобов'язаннями вітчизняних боржників щодо іноземних кредиторів*).

Nettobeitrag *m* страхова нетто-премія, чистий страховий внесок.

Nettoeinkommen *n* чистий, доход нетто, нетто-доход.

Nettoertrag *m* чистий прибуток, доход нетто, нетто-доход.

Nettogewinnabführung *f* відрахування від чистого прибутку.

Nettokasse *f* сплата готівкою (*без відстро-чення*), готівковий платіж.

Nettokurs *m*, *бірж.* фактичний курс.

Nettolohn *m* заробітна плата за вирахуванням податків, зарплата нетто.

Nettolohnrechnung *f* складання платіжної відомості.

Nettoposition *f* сальдо фінансових розрахунків, різниця між вимогами і зобов'язаннями фірми або приватної особи.

Nettoprinzip *n* принцип оцінки основних фондів за залишковою вартістю.

Nettovermögen *n* фактичне майно, готівкове майно (*напр. боржника*).

Netzdienstleister *m* провайдер.

Netzhaut *f* **Retina** *f*, *мед.* сітківка (*очі*).

Netzpiraterie *f* мережеве піратство.

Netzplantechnik *f* мережеве планування і управління (*координація різних форм активної дії у рамках одного великого проекту*).

Netzwerk *n*, *комп.* мережа.

Netzwerkalkulation *f* мережева заводська (*виробнича*) калькуляція.

neu für alt новий за старий, нова річ за стару (*принцип відшкодування шкоди, збитку*).

Neuaufrüstung *f* ремілітаризація, переозброєння.

Neubauer *m* селянин, що отримав землю на підставі земельної реформи.

Neubauerneigentum *n* (*нова*) селянська власність, що виникла в результаті земельної реформи.

Neubauernland *n* земельна ділянка селянина, отримана в результаті земельної реформи.

Neubaumietenverordnung *f* постанова, що регулює розмір квартирної плати в тільки що побудованих будинках

Neuberechnung *f* перерахунок, новий розрахунок; \diamond ~ der Rente перерахунок пенсії; ~ von Staaten утворення нових держав.

Neubürger *m* переселенець, що отримав громадянство іншої держави, іммігрант, що отримав громадянство іншої держави.

Neuerer – und Erfinderrecht *n* норми права, регулюючі питання винаходів і раціоналізації.

Neuerergemeinschaft *f* колектив.

Neuererrat *m* рада новаторів виробництва (*колиш. НДР*).

Neuererrecht *n* раціоналізаторське право.

Neuerervereinbarung *f* угода між керівництвом підприємства і колективом новаторів (*колиш. НДР*).

Neuerervergütung *f* винагорода за винаходи і раціоналізаторські пропозиції.

Neuererverordnung *f* положення про новаторів.

Neuerervorschlag *m* раціоналізаторська пропозиція.

Neuererzentrum *n* окружне бюро сприяння руху новаторів (*колиш. НДР*).

Neuerung *f* 1) нововведення; 2) реформа; \diamond ~ eines Gesetzes *австр.* оновлення закону

Neuerziehung *f* перевиховання; \diamond ~ von Verurteilten перевиховання засуджених.

Neufassung *f* нова редакція, нове формулювання (*закону*); \diamond ~ des Gesetzes нова редакція закону.

Neugeborene *n* новонароджений (*дитина*).

Neugierde *f* цікавість; \diamond sexuelle ~ сексуальна цікавість.

Neugirosammeldepot *n* нові вимоги, що виникають в результаті переоцінки цінних паперів.

Neugläubiger *m* кредитор, що пред'явив вимогу після відкриття конкурсу.

Neugliederung *f* реорганізація, нова організація, переформування; \diamond ~ des Bundesgebietes (*територіальна*) реорганізація земель.

Neuheit *f* новизна (як передумова патентування).

Neuheitsprüfung *f* перевірка на новизну (напр. патенту).

neuheitsschädlich *adj* що заподіює шкоду новизні.

Neuheitsschonfrist *f* пільговий термін збереження новизни.

Neuregelung *f* (нове) регулювання, регулювання за новим положенням, реорганізація, перевлаштування; ◇ ~ der Arbeitszeit (нове) врегулювання робочого часу; gesetzliche ~ нове законодавче регулювання, нове законодавче врегулювання, зміна законодавства.

Neuregelungsgesetz *n* закон про нове врегулювання.

Neurotisierung *f* невротизація.

Neustaaten *pl* нові держави; ◇ unabhängige ~ нові незалежні держави (що утворилися на території колишнього СРСР).

Neutrale *m* нейтральна сторона (у війні), нейтральна країна.

Neutralisierung *f* нейтралізація, знешкодження; ◇ ~ der Delinquenten нейтралізація правопорушників.

Neutralismus *m* нейтралізм, політика неприєднання.

Neutralist *m* прибічник нейтралітету.

Neutralität *f* нейтралітет, невтручання; ◇ die ~ beachten 1. дотримуватись нейтралітету, поважати нейтралітет (інших держав); 2. додержуватись нейтралітету; absolute ~ абсолютний нейтралітет; abwartende ~ позиція вичікувального нейтралітету; aktive ~ активний нейтралітет; bewaffnete ~ озброєний нейтралітет; dauernde ~ постійний нейтралітет; positive ~ позитивний нейтралітет; ständige ~ постійний нейтралітет; vertragliche ~ договірний нейтралітет.

Neutralitätsbruch *m* порушення нейтралітету.

Neutralitätsbündnis *n* угода про нейтралітет.

Neutralitätserklärung *f* оголошення нейтралітету.

Neutralitätsklausel *f* обмовка про нейтралітет.

Neutralitätspakt *m* пакт про нейтралітет.

Neutralitätspolitik *f* політика нейтралітету.

Neutralitätsprinzip *n* принцип нейтралітету; ◇ ~ im Arbeitsrecht принцип нейтралітету в трудовому праві; ~ im Völkerrecht принцип нейтралітету в міжнародному праві.

Neutralitätsrecht *n* право нейтралітету.

Neutralitätsschutz *m* захист нейтралітету.

Neutralitätsstellung *f* позиція нейтралітету.

Neutralitätsverletzung *f* порушення нейтралітету.

Neutralitätsvertrag *m* договір про нейтралітет.

Neuveranlagung *f* перегляд податкових тарифів.

Neuverteilung *f* перерозподіл (напр. бюджетних коштів).

Neuverteilung *f* межа, перерозподіл (напр. податків).

Neuvornahme *f* повторне здійснення дії, переукладення угоди, укладення нової угоди.

Neuwahl *f* переобрання, перевибори.

Neuzuziehende *m* особа, що щодавно в'їхала в країну для постійного проживання.

Nibor *f* нибор (міжбанківська ставка, що складається на основі операцій найбільших нью-йоркських банків).

Nichtabwendung des Erfolgs *f* невідвертання результату (напр. злочини).

Nichtachtung *f* неповага, зневага, недотримання (закону).

nichtamtlich *adj* неофіційний, приватний, у приватному порядку.

Nichtanerkennung *f* невизнання; ◇ ~ der Beglaubigungsschreiben невизнання вірчих грамот; ~ eines Vertrages невизнання договору.

Nichtangriffsabkommen *n* угода про ненапад.

Nichtangriffsklausel *f* обмовка про те, що одержувач ліцензії не сперечатиметься за права володаря ліцензії на винахід.

Nichtangriffspakt *m* пакт про ненапад.

Nichtangriffsvertrag *m* договір про ненапад.

Nichtanpassung *f* несумісність (психологічна).

Nichtanwendbarkeit *f* непридатність; ◇ ~ von Verjährungsbestimmungen auf Kriegsverbrechen und Verbrechen gegen die Menschlichkeit непридатність термінів давності до військових злочинів і злочинів проти людства.

Nichtanwendung *f* незастосування; ◇ ~ eines Gesetzes відмова від застосування закону.

Nichtanzeige *f* недонесення; ◇ ~ von Straftaten недонесення про кримінально карні діяння; ~ von Verbrechen недонесення про кримінально карні діяння.

Nichtbeachtung *f* недотримання (правил, вимог), неприйняття в увагу, зневага; ◇ ~ der Vorfahrt недотримання порядку черги вуличного руху; ~ von Rechtsänderungen недотримання змін в законодавстві.

Nichtbefolgung *f* недотримання (напр. закону).

Nichtberechtigte *m* неправомочний.

Nichtbestehen *n* відсутність, не існування; ◇ wegen ~s der Forderung у зв'язку з відсутністю вимоги.

Nichtehe *f* удаваний шлюб.

nichtehelich *adj* позашлюбний.

Nichtehelichengesetz *n* закон про правове положення незаконнонароджених дітей.

Nichteignung *f* непридатність.

Nichteinhaltung *f* недотримання, порушення (*термінів, закону*); ◇ ~ der Bürgschaftsverpflichtungen невиконання обов'язків за договором доручення, невиконання обов'язків поруки; ~ des Vertrags недотримання умов договору.

Nichteinmischung *f* невтручання; ◇ ~ in die inneren Angelegenheiten невтручання у внутрішні справи.

Nichteinmischungspolitik *f* політика невтручання.

Nichteinmischungsprinzip *n* принцип невтручання.

Nichteinmischungsvertrag *m* договір про невтручання.

Nichteinschreiten *n* невтручання, неучасть (*напр. прокурора в процесі*); ◇ ~ des öffentlichen Anklägers відмова громадського обвинувача розпочати кримінальне переслідування.

Nichterfüllung *f* невиконання, невиконання (*напр. зобов'язань*); ◇ ~ der Leistung невиконання зобов'язання; bewußte ~ свідоме невиконання; böswillige ~ злісне невиконання, зловмисне невиконання.

Nichterklärung *f* неоголошення; ◇ ~ des Verdächtigten неоголошення підозрюваного.

Nichterscheinen *n* неявка; ◇ ~ der Parteien неявка сторін (*до суду*); ~ vor Gericht неявка до суду; berechtigtes ~ неявка з поважної причини; unentschuldigtes ~ неявка без поважних причин.

Nichtgeschäftsfähige *m* недієздатна особа.

nichtig *adj* 1) нікчемний, незначний; 2) недійсний, анульований; ◇ für ~ erklären оголошувати недійсним.

Nichtigerklärung *f* оголошення недійсним; ◇ ~ der Einbürgerung анулювання натуралізації.

Nichtigkeit *f* 1) нікчемність; ◇ ~ der Aussage недійсність свідчення; ~ der Ehe недійсність шлюбу, оголошення шлюбу недійсним; ~ des Rechtsgeschäfts нікчемність угоди; ~ gerichtlicher Entscheidungen недійсність судових рішень; ~ von Gesetzen недійсність законів (*що суперечать конституції*); ~ von Verwaltungsakten недійсність адміністративних актів; absolute ~ абсолютна нікчемність, абсолютна недійсність; nachträgliche ~ похідна нікчемність; relative ~ відносна нікчемність угоди, rückwirkende ~ нікчемність угоди, що має зворотну силу; ursprüngliche ~ (первинна) нікчемність.

Nichtigkeitsbeschwerde *f* позов про визнання нікчемним.

Nichtigkeitserklärung *f* оголошення нікчемним.

Nichtigkeitsfeststellung *f* визнання нікчемним.

Nichtigkeitsgrund *m* основа для визнання нікчемним; ◇ ~ schaffen створити основу для визнання угоди нікчемною.

Nichtigkeitsklage *f* позов про визнання нікчемним; ◇ ~ erheben пред'являти позов про визнання угоди нікчемною.

Nichtigkeitsklausel *f* застереження про визнання нікчемним.

Nichtigkeitsprozeß *m* процес щодо визнання недійсним (*напр. шлюбу*).

Nichtigkeitsurteil *n* (судове) рішення про визнання недійсним (*напр. шлюбу*).

Nichtkombattant *m* некомбатант, особа, що не бере участь у військових діях.

nichtkriegsführend *adj* той, що не бере участь у війні, нейтральний.

nichtmilitärisch *adj* невоєнний; ◇ nichtmilitärische ~ невоєнні засоби.

nichtöffentlich *adj* негласний, при закритих дверях (*про процес, про судові засідання*).

Nichtpaktgebundenheit *f* неприєднання до пакту.

Nichtraucherschutz *m* захист некурящих від диму.

Nichtrechtsfähige *m* неправоздатна (*про юридичну особу*).

Nichtregierungsorganisation *f* неурядова організація.

Nichtschuld *f* невинність.

Nichtstraffällige *m* особа, що не скоїла злочину.

Nichtstraftat *f* діяння, що не містить ознак злочину.

nichtübertragbar *adj* що не підлягає передачі (*про річ, про права*).

Nichtübertragbarkeit *f* неможливість передачі (*речі, прав*).

Nichtvaterschaft *f* невизнане батьківство; ◇ ~ feststellen встановити відсутність батьківства.

nichtverbüchert *adj* незанесений в (поземельну) книгу.

Nichtvereidigung *f* відмова від приведення до присяги, неприведення до присяги.

Nichtverhinderung *f* потурання.

Nichtverhütung *f* невідвертання (*напр. злочину*).

Nichtverjährbarkeit *f* непридатність терміну давності (*напр. щодо військових злочинів*).

Nichtverjährung *f* незастосування терміну давності (*напр. щодо військових злочинів*); ◇

~ des Völkermords нерозповсюдження терміну давності на осіб, винних в геноциді.

Nichtvermögensrecht *n* немайнове право; ◇ persönliches ~ особисте немайнове право.

Nichtvermögensschaden *m* немайновий збиток.

Nichtvollziehung *f* невиконання (зобов'язання); ◇ ~ der Auflage невиконання покладеного обов'язку.

Nichtvorliegen der Straftat *f* відсутність кримінально карного діяння.

Nichtweitergabe *f* нерозповсюдження.

Nichtweiterverbreitung *f* нерозповсюдження.

Nichtweiterverbreitungsvertrag *m* договір про нерозповсюдження ядерної зброї.

Nichtzulassung *f* недопущення.

Nichtzulassungsbeschwerde *f* оскарження відмови в допущенні.

Nicotinismus *m*, *мед.* нікотинізм, (хронічне) отруєння нікотинном.

Niedergelassene *m*, *швейц.* постійний житель; особа, що має право громадянства.

Niedergericht *n* суд нижчої інстанції.

Niedergeschlagenheit *f* пригніченість, пригнічений стан духу, пригнічений стан духу.

Niederkunftsverheimlichung *f*, *швейц.* приховання факту пологів.

Niederlageschein *m*, *митн.* складське свідоцтво.

Niederlassung *f* 1) поселення, селище; 2) *швейц.* отримання прав громадянства за місцем проживання; 3) дозвіл на відкриття приватної (адвокатською) практики; 4) відділення, філія; 5) частина підприємства, підпорядкована великому торговому суспільству; ◇ ~ der Firma філія фірми.

Niederlassungsabkommen *n*, *швейц.* угода про надання прав громадянства за місцем проживання.

Niederlassungsbewilligung *f*, *швейц.* дозвіл на отримання прав громадянства за місцем проживання.

Niederlassungsentzug *m*, *швейц.* позбавлення прав громадянства за місцем проживання.

Niederlassungsfreiheit *f* право вільного вибору місця проживання.

Niederlassungsordnung *f* положення про порядок надання права на приватну практику.

Niederlassungsrecht *n* право отримання місця проживання.

niederlegen *vt* подавати у відставку, припиняти роботу, страйкувати, застрайкувати, оголошувати страйк.

Niederschlagung *f* 1) пригнічення (напр. визвольного руху); 2) припинення (справи,

наслідки); 3) звільнення (у виняткових випадках, напр. від податків).

Niederschlagung *f* 1) пригнічення (напр. визвольного руху); 2) призупинення, припинення (напр. справи); ◇ ~ des Strafverfahrens припинення провадження у кримінальній справі; ~ von Abgaben припинення стягнення податків; ~ von Steuern припинення стягнення податків.

niederschreiben *vt* записувати, протоколювати.

Niederschrift *f* 1) опис, протоколювання, виклад (на *nanip*); 2) *австр.* підпис.

Niederstwertprinzip *n* принцип оцінки за найнижчою вартістю (при складанні балансу оцінки виходять з найжорсткіших критеріїв).

Niedrigstkurs *m*, *бірж.* мінімальний курс.

Nießbrauch *m* право користування чужим майном (чи власністю).

Nießbraucher *m* що має право користування (чужим майном), тимчасовий власник.

Nießbrauchsduer *f* термін права користуванні.

Nießbrauchsrecht *n* право користування (чужим майном); ◇ ~ an beweglichen Sachen право користування рухомим майном; ~ an einem Vermögen право користування майном; das ~ ausüben здійснювати право користування; das ~ einräumen надавати право користування; das ~ erlangen придбавати право користування; das ~ zuwenden надавати право користування; lebenslänglicher ~ довічне право користування (чужим майном).

Nießnutzer *m* що має право користування (чужим майном).

nihil obstat *лат.* не повинно бути перешкод (напр. особам духовного звання обіймати державні посади).

nikotinfrei *adj* що не містить нікотину, без нікотину, звільнений від нікотину.

Nikotingehalt *m* зміст нікотину.

nikotinhaltig *adj* що містить нікотин.

nikotinsüchtig, **addicted to nicotine** *англ.* нікотинозалежний (курець).

Niveau *n* рівень; ◇ ~ der Kriminalität рівень злочинності, міра криміналізації; ~ des Lebensstandards рівень життя; moralisches ~ моральний рівень (людини).

nobile officium *лат.* службовий борг, борг, що накладається офіційним положенням.

Nochgeschäft *n* термінова кратна угода з премією.

Nochprämiengeschäft *n* термінова кратна угода з премією.

Nochstücke *pl* цінні папери, поставлені додатково (на підставі опціону на купівлю або продаж).

Nolissement *n* договір морських перевезень.

Nominalitätssatz *m* принцип, згідно з яким при сплаті боргу не враховується зміна курсу грошової одиниці.

Nominalitätssprinzip *n* принцип, згідно з яким при сплаті боргу не враховується зміна курсу грошової одиниці.

Nominallohn *m* номінальна заробітна плата.

Nominalwert *m* номінальна вартість, номінальна вартість.

Nominierung *f* висунення, номінація; \diamond ~ der Kandidaten висунення кандидатів.

Nomokratie *f* законна влада, законовладдя.

Nomos *m*, *грец.* закон.

Nomothese *f*, *грец.* законодавство.

Nomothet *m*, *грец.* законодавець.

nomothetisch *adj*, *грец.* законодавчий.

Non *n*, *фр.* відмова, заборона.

non liquet *adj*, *лат.* не з'ясований, непереконливий (*про доказ*).

non-governmental organisation *англ.* неурядова організація.

non-self-governing territory *англ.* несамостійна територія.

Nonusus *m* невикористання права, некористування права.

Nonvalenz *f* неплатоспроможність, безнадійні борги (*у разі дебіторської заборгованості*), прострочені та "сумнівні" позики (*у банківській практиці*).

Nonvaleur *m* 1) цінний папір, що втратив свою цінність; 2) залежаний товар, що втратив ціну.

Nord-Süd-Dialog *m* діалог Північ-південь (*переговори про економічні стосунки країн, що розвиваються*).

Nordatlantikpakt *m* Північноатлантичний договір.

Nordatlantikpaktorganisation *f* організація Північноатлантичного договору, НАТО.

Nordatlantikrat *m* Північноатлантична рада (*виконавчий орган НАТО*).

Nordatlantikvertrag *m* Північноатлантичний договір.

Nordkaukasus *m* Північний Кавказ.

Norm *f* 1) норма, правило; 2) стандарт, зразок; 3) норма, планове завдання; \diamond *allgemeine* ~ *des Völkerrechts* загальноприйнята норма міжнародного права; *bestimmende* ~ визначальна норма; *deklarative* ~ декларативна норма; *dispositive* ~ диспозитивна норма; *gesetzgeberische* ~ законодавча норма; *gewohnheitsrechtliche* ~ норма звичайного права, норма загального права; *identische* ~ ідентична норма; *imperative* ~ норма імпе-

ративного характеру, імперативна норма; *verbindliche* ~ норма, що зобов'язує; зв'язуюча норма; *zwingende* ~ імперативна норма, норма примусу.

Normabweichung *f* відступ від норми (*закону*), відхилення від норми (*закону*).

normal *adj* типовий, середній, нормальний, еталонний, звичайний.

Normalarbeitsvertrag *m* типовий трудовий договір.

Normalien *pl* норми, стандарти, правила, приписи, директиви.

Normalisierung *f* нормалізація (*напр., стосунків*).

Normalschrift *f* нормальний почерк, природний почерк.

Normalstrafe *f* звичайне покарання (*що не передбачає особливо тяжкі випадки*).

Normalverhalten *n* нормальна поведінка (*людини*).

Normalvertrag *m* типовий договір.

Normativ *n* норматив, припис.

normativ *adj* нормативний.

Normativakt *m* нормативний акт.

Normativbestimmung *f* нормативне положення, законний припис.

Normative *f* припис, норматив (*використовуваний при регулюванні економічних процесів*).

Normativität *f* нормативність; \diamond ~ *des Rechts* нормативність права.

Normativsystem *n* нормативна система (*виникнення юридичних осіб*).

Normbereich *m* 1) сфера застосування норм, сфера застосування норми; 2) межі, що допускаються стандартами.

Normen *pl* норми; \diamond *abweichende* ~ норми (*поведінки*), що не підпадають під загальноприйняті; *soziale* ~ соціальні норми (*поведінки*).

normen *vt* нормувати, уніфікувати, стандартизувати.

Normenbeschreibung *f* виклад норм права.

Normenflut *f* інфляція правових норм.

Normengesetz *n* закон, що містить норми права (*в протилежність формальному закону, що містить загальні стани*).

Normenhäufung *f* конкуренція норм.

Normenkatalog *m* каталог норм, каталог стандартів.

Normenkenntnis *f* значення норм права.

Normenkonkurrenz *f* конкуренція норм.

Normenkontrolle *f* (*судова*) перевірка дійсності правових приписів, (*судова*) перевірка ефективності правових приписів; \diamond ~ *durch*

Verwaltungsgerichte перевірка чинності правових приписів адміністративними судами; *abstrakte* ~ перевірка урядом федерації, перевірка урядом землі, перевірка депутатом чинності певних правових приписів; *konkrete* ~ перевірка судом дієвості правового припису при виникненні конкретної суперечки.

Normensystem *n* система (правових) норм.

Normfestlegung *f* встановлення норм.

normgerecht *adj* що відповідає нормі, відповідає стандарту.

Normgerechtigkeit *f* впорядкованість відповідно до встановлених нормативів, стандартизація відповідно до встановлених нормативів.

normieren *vt* нормувати, уніфікувати, стандартизувати.

Normierung *f* нормування, уніфікація, стандартизація, типізація.

Norminterpretation *f* інтерпретація норми права, тлумачення норми права.

Normkonkretisierung *f* конкретизація норми права.

Normreihe *f*, *stam.* стандартний ряд.

Normsetzungsprozeß *m* нормотворчий процес; \diamond *völkerrechtlicher* ~ нормотворчий процес в міжнародному праві, процес встановлення міжнародно-правових норм.

Normüberschreitung *f* 1) перевищення норми вироблення; 2) порушення правової норми.

Normumgehung *f* обхід норм закону.

Normung *f* нормування, уніфікація, стандартизація, типізація; \diamond ~ *des Arbeitslohnes* нормування заробітної плати.

Normverletzung *f* порушення норми.

normwidrig *adj* 1) що суперечить нормі; 2) нестандартний, такий, що не відповідає стандарту.

Normzeit *f* норматив витрати часу, нормований час.

Normzwecktheorie *f* теорія, згідно якої потерпілий може вимагати від винного відшкодування шкоди, якщо його поведінка була обумовлена порушенням правової норми.

Nostrifikation *f* 1) надання прав громадянства; 2) *австр.* визнання (іноземного диплому).

nostrifizieren *vt* 1) надавати права громадянства; 2) *австр.* визнавати (іноземний диплом).

Nostroeffecten *pl* цінні папери банку, що знаходяться на зберіганні у іноземних банків-кореспондентів.

Nostroguthaben *n* вклади на рахунках ностро (активи банку-резидента на рахунках в іно-

земних банках-кореспондентах, зазвичай в іноземній валюті).

Nostroverpflichtungen *pl* зобов'язання банку перед банками-кореспондентами.

Not *f* 1) необхідність, потреба; 2) тяжке положення; \diamond *selbstverschuldete* ~ злидні, в яких винна є сама людина.

Nota *f* 1) повідомлення, сповіщення, рахунок-фактура; 2) доручення, замовлення.

Notadresse *f* адреса третьої особи на векселі (на випадок протесту векселя).

Notanwalt *m* адвокат (у судовому процесі з обов'язковою участю захисника), що узяв на себе обов'язок представляти інтереси сторони, якщо вона не зуміла знайти адвоката сама.

Notar *m* нотаріус.

Notaramt *n* посада нотаріуса.

Notarassessor *m* кандидат на посаду нотаріуса.

Notarhaftung *f* відповідальність нотаріуса.

Notariatsgeschäft *n* 1) угода, завірена в нотаріальній конторі; 2) нотаріальна дія.

Notariat *n* нотаріат, нотаріальна контора, контора нотаріуса; \diamond *privates* ~ приватний нотаріат; *staatliches* ~ державний нотаріат.

Notariatsakt *m* нотаріальний акт.

Notariatsaktsform *f* форма нотаріального акту.

Notariatsanwärter *m* нотаріус-практикант.

Notariatsgebühren *pl* нотаріальні збори, збори за нотаріальне оформлення.

Notariatsgehilfe *m* помічник нотаріуса.

Notariatsgesetzgebung *f* нотаріальне законодавство.

Notariatskanzlei *f* нотаріальна контора.

Notariatskontor *n* нотаріальна контора.

Notariatsordnung *f* положення про нотаріат.

Notariatsregister *n* реєстр нотаріальної контори.

Notariatssiegel *n* печатка нотаріуса, нотаріальна печатка.

Notariatsurkunde *f* нотаріальний акт.

Notariatsverweser *m* управитель нотаріату (посадовець земельного управління юстиції, що тимчасово виконує обов'язки нотаріуса, що помер або був звільнений).

notariell *adj* нотаріальний, нотаріально завірений, завірений нотаріусом; \diamond ~ *beglaubigen* завіряти нотаріально, засвідчувати нотаріально; ~ *machen* завіряти нотаріально, засвідчувати нотаріально.

notarisch *adj* нотаріальний, завірений нотаріусом, нотаріально завірений.

Notarkammer *f* нотаріальна палата (при суді другої інстанції).

Notarsenat *m* дисциплінарний суд з розгляду правопорушень, здійснених нотаріусами (при суді другої інстанції).

Notarsubstitut *m* особа, що замінює нотаріуса, в.о. нотаріуса.

Notarvertreter *m* особа, що виконує обов'язки нотаріуса, призначена органом нагляду за нотаріальною службою за заявою тимчасово відсутнього нотаріуса.

Notbetrug *m* дрібний обман, здійснений з потреби; \diamond *mehrfacher* ~ неодноразовий обман, здійснений з потреби.

Notdiebstahl *m* дрібна крадіжка, здійснена з потреби.

Notdienst *m* обов'язки, що виконуються в надзвичайних обставинах.

Note *f* 1) банкнота, банківський білет, грошовий знак; 2) нота, дипломатична нота; \diamond *eine* ~ *einhandigen* вручити ноту, вручити дипломатичну ноту; *diplomatische* ~ дипломатична нота; *gefälschte* ~ фальшива банкнота, підроблена банкнота; ~ *ausgeben* випускати цінні папери; ~ *n falschen* підробляти грошові знаки; ~ *gleichlautende* ноти ідентичного змісту.

Notel *f* проект договору.

Notenausgabe *f* випуск банкнот, емісія банкнот.

Notenausgaberecht *n* право випуску банкнот.

Notenaushändigung *f* вручення ноти.

Notenaustausch *m* обмін нотами.

Notenbank *f* емісійний банк.

Notenbankausweis *m* звіт емісійного банку (містить зазвичай баланс емісійного банку).

Notendeckung *f* забезпечення банкнот, покриття банкнот.

Noteneinlösungspflicht *f* обов'язок обміну банківських білетів на золото (існував в умовах функціонування золотого стандарту).

Notenprivileg *n* монопольне право випуску банкнот, привілей на випуск банкнот, привілей на емісію банкнот.

Notenschöpfungsrecht *n* право випуску банкнот.

Notenstückelung *f* впорядкування купюр належним чином.

Notentwendung *f* дрібна крадіжка, здійснена з потреби.

Notenüberreichung *f* вручення ноти.

Notenwechsel *m* обмін нотами.

Noterberecht *n* право на отримання частини не передбаченого законом спадку.

Notfall *m* крайній випадок, екстрений випадок; \diamond *im* ~-е в крайньому випадку, у разі крайньої необхідності, у разі небезпеки.

Notforderung *f* вимога, викликана надзвичайними обставинами.

Notfrist *f* преклюзивний термін, граничний термін (напр. подання скарги).

Notfristzeugnis *n* свідоцтво про те, що до закінчення встановленого законом терміну проти певного рішення не застосовуватимуться правові засоби.

Notgesetz *n* надзвичайний закон.

Notgesetzgebung *f* надзвичайне законодавство.

Nothilfe *f* правомірний захист прав і інтересів (своїх і третіх осіб).

Nothilfepflicht *f* обов'язок захищати інтереси інших осіб.

Nothilfevertrag *m* договір про допомогу у разі нападу, договір про допомогу на випадок нападу.

notieren *vt* котирувати.

Notierung *f* біржове котирування, курс (цінних паперів); \diamond *amtliche* ~ офіційне біржове котирування (визначається співвідношенням попиту і пропозиції); *fortlaufende* ~ поточне котирування (котирування цінних паперів з великим оборотом, може вестися упродовж усієї торгової сесії); *nichtamtliche* ~ неофіційне котирування (в результаті угод на основі торгових звичаїв).

Notifikation *f* нотифікація.

Notifikationspflicht *f* обов'язок регрессанта робити нотифікацію (у вексельному праві).

Notifizierung *f* нотифікація.

Nötiger *m* особа, що здійснює примус.

Nötigung *f* примус, здирство; \diamond *eine* ~ *ausüben* чинити тиск; ~ *von Staatsorganen* примус державних органів; ~ *zu sexuellen Handlungen* примус до сексуальних дій; ~ *zur Unzucht* примус до розпусних дій; примус до розпусти; *schwere* ~ тяжкий примус, примус при обтяжливих обставинах; *sexuelle* ~ сексуальний примус, сексуальне домагання, сексуальне насильство, примус до сексуальних дій; *strafbare* ~ карний примус.

Nötigungsdelikt *n* злочин, пов'язаний з примусом.

Nötigungsnotstand *m* крайня необхідність, викликана фізичним насильством, крайня необхідність, викликана психічним насильством, крайня необхідність, викликана загрозою насильства.

Nötigungsstand *m* крайня необхідність, викликана фізичним насильством, крайня необхідність, викликана психічним насильством, крайня необхідність, викликана загрозою насильства.

Nötigungstatbestand *m* склад злочину, пов'язаного з примусом.

Notintervention *f* посередництво по векселю, що полягає в допущенні третьої особи до прийняття векселя, посередництво по векселю, що полягає в допущенні третьої особи до платежу по ньому.

Notkriminalität *f* злочинність з причини потреби.

Notlage *f* тяжке положення, скрутне становище, ускладнення.

notleidend *adj* неоплачений (*про вексель*), сумнівна (*про вимогу*).

Notmaßnahme *f* вимушений захід.

Notopfer *n* жертвування на допомогу тим, що опинилися в тяжкому положенні; надзвичайний податок у разі тяжкого положення.

notorisch *adj* 1) загальновідомий, що не вимагає доказів, визнаний; 2) завзятий, закоренілий (*про злочинця*).

Notparlament *n* парламент, що створюється в умовах надзвичайного стану.

Notrecht *n* 1) надзвичайне право (*здійснюване при особливих обставинах*); 2) право на необхідну оборону.

Notruf *m* крик про допомогу, сигнал лиха.

Notrufanlage *f* викликаюча установка на випадок небезпеки.

Notrufmißbrauch *m* зловживання сигналом лиха.

Notruftelefon *n* телефон для екстреного виклику (*швидкої допомоги, пожежної команди, поліції*).

Notsituation *f* особлива ситуація, вимушена ситуація (*при застосуванні необхідної оборони*).

Notstaatsanwalt *m* особа, що виконує функції прокурора (*в процесі розслідування випадків, що не терплять зволікання*).

Notstand *m* 1) крайня необхідність; 2) надзвичайний стан; \diamond *den* ~ *ausrufen* оголосити надзвичайний стан в країні, ввести надзвичайний стан в країні; *aggressiver* ~ агресивна крайня необхідність, наступальна крайня необхідність (*напр. використання чужого автомобіля для доставки важко пораненого в лікарню*); *äußerer* ~ надзвичайний стан, обумовлений зовнішньою загрозою для країни; *defensiver* ~ крайня необхідність оборони; *entschuldigter* ~ крайня необхідність, що виключає кримінальну відповідальність, крайня необхідність, що усуває кримінальну відповідальність; *innerer* ~ надзвичайний стан, викликаний політичними причинами усередині країни; *öffentlicher* ~ надзвичайний стан, викли-

каний громадським лихом; *polizeilicher* ~ крайня необхідність, що виникає у поліції під час виконання службових обов'язків; *putativer* ~ уявна крайня необхідність; *rechtfertigen der* ~ виправдана крайня необхідність, правомірна крайня необхідність; *strafrechtlicher* ~ крайня необхідність в кримінальному праві, кримінально – правова крайня необхідність; *übergesetzlicher* ~ крайня необхідність, обґрунтована не конкретною правовою нормою, а загальними принципами; *ziviler* ~ надзвичайний стан, викликаний стихійним лихом; *zivilrechtlicher* ~ цивільно-правова крайня необхідність.

Notstandsgesetz *n* закон про надзвичайний стан.

Notstandsausschuß *m* надзвичайний комітет (*комітет, що виконує функції парламенту в період надзвичайного стану*).

Notstandsbefehl *m* наказ про введення назвичайного стану.

Notstandsbeihilfe *f* фінансова допомога, що надається при надзвичайних обставинах.

Notstandsexzeß *m* перевищення меж крайньої необхідності, ексцес крайньої необхідності.

Notstandsgesetz *n* надзвичайний закон, закон про надзвичайний стан.

Notstandsgesetzgebung *f* надзвичайне законодавство.

Notstandshandlung *f* дія, викликана крайньою необхідністю, дія, що здійснюється в стані крайньої необхідності.

Notstandshilfe *f, швейц.* допомога, що надається при надзвичайних обставинах.

Notstandshülfe *f, швейц.* допомога, що надається при надзвичайних обставинах.

Notstandslage *f* 1) стан крайньої необхідності, положення крайньої необхідності; 2) положення при надзвичайних обставинах, надзвичайний стан.

Notstandsmaßnahme *f* надзвичайний захід.

Notstandsordnung *f* порядок, існуючий в період надзвичайного стану.

Notstandssituation *f* 1) стан крайньої необхідності, положення крайньої необхідності; 2) положення при надзвичайних обставинах, надзвичайний стан.

Notstandstäter *m* злочинець, що діє в стані крайньої необхідності.

Notstandsüberschreitung *f* перевищення меж крайньої необхідності, ексцес крайньої необхідності.

Notstandsverfassung *f* конституційні положення, що діють при надзвичайних обставинах, надзвичайна конституція.

Notstandsverfassungsgesetz *n* закон про прийняття надзвичайної конституції.

Nottestament *n* надзвичайний заповіт (*заповіт, який заповідач за станом здоров'я не може зробити без присутності нотаріуса*).

Notunterschlagung *f* дрібне привласнення, що здійснюється з причини потреби.

Notveräußerung *f* відчуження (*речі*) при надзвичайних обставинах, вимушене відчуження.

Notverkauf *m* вимушений продаж товарів, що належать іншій особі.

Notverkaufsrecht *n* право вимушеного продажу товару, що належить іншій особі.

Notverordnung *f* 1) постанова, викликана тяжким положенням; 2) позапарламентська надзвичайна постанова.

Notverordnungsrecht *n* право видання надзвичайних постанов.

Notvorstand *m* надзвичайний голова правління союзу, об'єднання, призначений у випадку, що не терпить зволікання, судом у справах реєстрації союзів і об'єднань.

Notweg *m* прохід по чужому володінню (*за відсутності іншого доступу до свого володіння*).

Notweg(e)recht *n* право проходу по чужому володінню.

Notwehr *f* необхідна оборона; ♦ ~ ausüben здійснювати необхідну оборону; ~ üben здійснювати необхідну оборону; ~ überschreiten перевищувати межі необхідної оборони; in ~ handeln діяти в стані необхідної оборони; putative ~ уявна необхідна оборона; über die Grenzen der ~ hinausgehen перевищувати межі необхідної оборони.

Notwehrerzeß *m* перевищення меж необхідної оборони; ♦ extensiver ~ несвоєчасна оборона.

Notwehrhilfe *f* необхідна оборона.

Notwehrhülfe *f*, *швейц.* необхідна оборона.

Notwehrlage *f* стан необхідної оборони; ♦ eingebildete ~ уявний стан необхідної оборони.

Notwehrrecht *n* право на необхідну оборону.

Notwehrübende *m* особа, що діє в стані необхідної оборони.

Notwehrüberschreitung *f* перевищення меж необхідної оборони.

Notwehrzustand *m* стан необхідної оборони.

Notzucht *f* згвалтування; ♦ qualifizierte ~ згвалтування за обтяжливих обставин; wiederholte ~ неодноразове згвалтування.

Notzuchtdelikt *n* згвалтування.

Notzuchtfall *m* випадок згвалтування.

notzüchtigen *vt* гвалтувати, згвалтувати.

Notzuchtverbrechen *n* згвалтування.

Notzurückbehaltungsrecht *n* право збереження за собою (*майнових або інших*) цінностей, що належать боржникові.

Notzwang *m* примус, насильство.

Novation *f* новація, зміна (*боргового*) зобов'язання.

Novelfood *m* нові харчові продукти.

Novelle *f* новела, зміна закону, доповнення до закону; ♦ eine ~ einbringen вносити доповнення до закону; einer ~ zustimmen схвалювати зміну закону.

Novellengesetzgebung *f* законодавство, що виражається в прийнятті новел.

novellieren *vt* доповнювати закон, змінювати закон.

Novenrecht *n* право суду переглянути раніше прийняте рішення у зв'язку з обставинами, що знову відкрилися.

null und nichtig *adv* повністю недійсний, нікчемний.

nulla poena sine culpa *лат.* немає покарання без провини (*принцип кримінального права*).

nulla poena sine lege *лат.* немає покарання, не вказаного в законі.

Nullifikation *f* анулювання, відміна (*закону*), оголошення недійсним.

nullifizieren *vt* анулювати, відмінити (*закон*), оголошувати недійсним.

Nullität *f* 1) нікчемність; 2) недійсність.

Nullitätsklage *f* позов про визнання недійсним, позов про визнання нікчемним.

Nullserie *f* досвідчена серія.

nullum crimen sine lege *лат.* немає злочину, не вказаного в законі.

numerus clausus *лат.* кількісне обмеження.

Nummerschild *n* 1) номерний знак; 2) дощечка з номером, що використовується при фотографуванні на місці події, щиток з номерним знаком; 3) щиток з реєстраційним номером автомобіля.

Nuntiant *m* заявник, скаржник.

Nuntiat *m* відповідач, обличчя, на яке надійшла скарга, особа, на яку надійшов донос.

Nuntiator *f*, *дип.* нунціатура, резиденція нунція.

Nuntius *m* нунцій, дипломатичний представник Ватикану в ранзі посла.

Nürnberger Prozeß *m* Нюрнберзький процес (*над головними фашистськими військовими злочинцями*).

Nutzen *m* 1) користь; 2) вигода, прибуток; ♦ entgangener ~ втрачена вигода.

Nutzen Kosten Analyse *f* аналіз витрат і результатів, аналіз методом міжгалузевого балансу, міжгалузевий аналіз.

Nutzenberechnung *f* розрахунок економічної ефективності.

Nutzensbeteiligung *f* перерахування долі економічного ефекту (*напр. при поданні винаходу*).

Nutzer *m* користувач, установа, що має право користуватися чим-н., особа, що має право користуватися чим-н.

Nutzkosten *pl* усі змінні витрати плюс вартість використання виробничих потужностей.

Nutzladefähigkeit *f* корисна вантажопідйомність судна.

Nutzladung *f* комерційний вантаж.

Nutznießер *m* користувач, що здійснює право користування (*чужим майном*).

Nutznießung *f* право користування (*чужим майном*).

Nutznießungsrecht *n* право користування (*чужим майном*).

Nutzwelle *f* поріг корисності.

Nutzung *f* користування, використання; ◇ ~ des Bodens користування землею; ~ von Grundstücken користування земельними ділянками; dauernde umfassende; ~ тривале і всебічне використання; erbliche ~ спадкове користування; ewige ~ вічне користування; gemeinschaftliche ~ спільне користування; genossenschaftliche ~ des Bodens кооперативне користування землею; unbefristete ~ безстрокове користування; unentgeltliche ~ безвідплатне користування, безкоштовне користування; vorübergehende ~ тимчасове користування; zug ~ übergeben передавати в користування; zug ~ überlassen передавати в користування; zwischenzeitliche ~ тимчасове користування.

Nutzungs- und Besitzbefugnis *f* право користування і володіння.

Nutzungsänderung *f* зміна форм користування.

Nutzungsanschlag *m* оцінка вартості земельної ділянки за прибутком, що вона приносить.

Nutzungsart *f* вид користування.

Nutzungsausübung *f* здійснення користування.

Nutzungsbedingung *f* умова користування.

Nutzungsbefugnis *f* право користування.

nutzungsberechtigt *adj* що має право користування.

Nutzungsbeschränkung *f* обмеження користування.

Nutzungsdauer *f* термін користування.

Nutzungseigentümer *m* власник користував, власник, що здійснює користування.

Nutzungsentgelt *n* плата за користування.

Nutzungsentschädigung *f* відшкодування збитку, заподіяного при користуванні житлом понад обумовлений термін оренди.

Nutzungsform *f* форма користування (*напр. землею*).

Nutzungsfrist *f* термін експлуатації.

Nutzungsgebühr *f* плата за користування.

Nutzungspfand *n* (*закладене*) майно, відносно якого заставоутримувач має право користування.

Nutzungspfandrecht *n* заставне право користування (*майном*).

Nutzungspflicht *f* обов'язок користування.

Nutzungsrecht *n* право користування; ◇ ausschließliches ~ виняткове право користування; genossenschaftliches ~ кооперативне право користування; öffentliches ~ право громадського користування.

Nutzungsrechtsverhältnisse *pl* відносини з приводу права користування.

Nutzungstausch *m* обмін земельними ділянками між різними користувачами, обмін правомочністю на користування землею.

Nutzungsvertrag *m* договір користування.

Nutzverwaltung *f* право чоловіка розпоряджатися доходами, отриманими від загального майна подружжя.

Nutzwert *m* коефіцієнт корисної дії, суб'єктивна цінність.

Nutzwertanalyse *f* метод оцінки і вибору в аналізі витрат і результатів.

O

Obdachlose *m* 1) безхатченко; 2) безпритульний.

Obdachlosenasyll *n* притулок для бездомних.

Obdachlosenheim *n* притулок для бездомних.

Obdachlosigkeit *f* бездомність, безпритульність.

Obduktion *f* розтин трупа, аутопсія; ◇ gerichtliche ~ судово медичний розтин трупа; gerichtsmmedizinische ~ судово медичний розтин трупа; ~ durchführen розтинати труп, проводити розтин трупа.

Obduktionsarbeit *f* розтин трупа, аутопсія.

Obduktionsbefund *m* положення щодо розтину трупа, положення паталогоанатомії.

Obduktionsbericht *m* протокол розтину трупа; ◇ kurzgefaßter ~ короткий протокол розтину трупа.

Obduktionsprotokoll *n* протокол розтину трупа.
obduzieren *vt* розтинати труп.

Oberamtmann *m, іст.* 1) окружний голова; 2) орендар державних земель.

Oberanspruch *m* основний пункт патентної формули.

Oberappellationsgericht *n* вищий апеляційний суд.

Oberaufseher *m* старший наглядач.

Oberaufsicht *f* верховний нагляд.

Oberaufsichtsbehörde *f* відомство верховного нагляду, інстанція верховного нагляду.

Oberbehörde *f* найвищий орган влади.

Oberbesitzer *m* вищий власник.

Oberbewertung *f* вища оцінка.

Oberbundesanwalt *m* головний прокурор при федеральному адміністративному суді.

Oberbürgermeister *m* обербургомістр (у містах, що поділяються на райони).

Obereigentümer *m* вищий власник.

Obexpertise *f* повторна експертиза.

Oberfinanzdirektion *f* головне фінансове управління (федерації або землі).

Obergericht *n, швейц.* верховний суд (кантону).

Obergerichtsvollzieher *m* старший судовий виконавець.

Obergesellschaft *f* суспільство матір.

Obergewalt *f* верховна влада.

Obergrenze *f* верхня межа, вища межа; \diamond ~ der Freiheitsstrafe вища межа покарання, пов'язаного з позбавленням волі.

Obergutachten *n, австр.* повторна експертиза, проведена вищою експертною установою.

Oberhaupt *n* голова, керівник; \diamond ~ der Familie голова сім'ї; ~ der Regierung голова уряду.

Oberhaus *n* верховна палата (парламенту), палата лордів (Великобританії).

Oberherr *m* 1) сеньйор; 2) *іст.* сюзерен.

Oberherrlichkeit *f* верховна влада.

Oberhofgericht *n* вищий апеляційний суд.

Oberhoheit *f* верховенство, суверенітет.

Oberkreisdirektor *m* керівник окружного управління.

Oberkriegsgericht *n* верховний військовий суд.

Oberlandesgericht *n* верховний суд землі (ФРН, Австрії).

Oberlandesgerichtspräsident *m* голова верховного суду землі (ФРН, Австрії).

Oberlandesgerichtsrat *m* член верховного суду землі (ФРН, Австрії).

Oberregierungsrat *m* головний урядовий радник.

Oberrichter *m* старший суддя, голова сенату в судах другої і третьої інстанції, голова судової колегії в судах другої і третьої інстанції.

Oberschiedsrichter *m* головний арбітр.

oberst *pl* 1) верховний, вищий, головніший; 2) вищий, самий верхній.

Oberste Staatsanwaltschaft *f* Верховна прокуратура (колиш. НДР).

Oberstaatsanwalt *m* прокурор землі.

Oberstadtdirektor *m* голова міської ради (у містах, що не мають районного ділення, ФРН).

Obersicherungsamt *n* управління землі у справах соціального страхування, що здійснює адміністративні і наглядові функції.

Oberverwaltungsgericht *n* вищий адміністративний суд землі.

Oberverwaltungsrecht *n* правові норми, що регулюють діяльність найвищих адміністративних органів землі.

Obervormundschaft *f* нагляд суду за опікою, нагляд суду за опікуванням.

Obhut *f* нагляд, піклування, заступництво, захист; \diamond ~ anvertrauen довіряти опіку; besondere ~ особлива опіка, особливе заступництво; der ~ unterstehen знаходитися під заступництвом; in ~ geben передавати під заступництво; in ~ haben мати під опікою; in ~ nehmen брати під заступництво; in ~ sein знаходитися під опікою; in ~ stehen бути під опікою, знаходитися під опікою; in staatliche ~ übernehmen брати під охороною держави; sich der ~ entziehen звільнитися від піклування, звільнитися від заступництва; sich in ~ begeben приймати заступництво, довіритися піклуванню; sorgende ~ нагляд; staatliche ~ державний нагляд; unter ~ під опікою.

Obhutspflicht *f* обов'язок піклування.

obiter dictum *лат.* думка суду, необхідна для обґрунтування судового рішення.

Objekt *n* об'єкт, предмет (злочину); \diamond ~ der Straftat об'єкт злочину; ~ des Verbrechens об'єкт злочину; ~ eines Rechtsverhältnisses об'єкт правовідношення; schutzfähiges ~ об'єкт, що охороняється.

Objekthoheit *f* право встановлення і відміна податку, право оподаткування.

Objektivität *f* об'єктивність; \diamond ~ der Dokumente об'єктивність документів; ~ des Untersuchungsverfahrens об'єктивність розслідування (справи).

Objektivitätskoeffizient *m* коефіцієнт об'єктивності.

Objektkredit *m* інвестиційний кредит, погашення якого здійснюється за рахунок кредитованого об'єкту.

Objektlohnsystem *n* акордна система оплати праці, відрядна система оплати праці; \diamond ~

der Abteilung Betriebsschutzses пулът централізованої охорони відділу позавідомчої охорони.

Objektsteuern *pl* прямі податки (*напр. прибутковий, поземельний податки, податок на вид діяльності та ін.*).

Objektsteuern *pl* податки, стягувані з об'єктів обкладення.

Objektsverwechslung *f* помилка в об'єкті (*при скоєнні злочину*).

Objektüberwachung *f* 1) охорона об'єктів; 2) засідка.

obl., obligatorisch *adj* обов'язковий, облігаційний.

Oblast *f* зобов'язання, обов'язок.

obligen *vt* ставитися в обов'язок.

Obliegenheit *f* обов'язок, зобов'язання; \diamond dringende ~ невідкладна справа, невідкладний обов'язок; ~en erfüllen виконувати обов'язки; ~en verrichten виконувати обов'язки, виконувати обов'язок; ~en versehen нести обов'язок; seinen ~en nachkommen виконувати свої обов'язки; von ~en entbinden звільняти від обов'язків, звільняти від зобов'язань.

obligatio *лат.* боргове зобов'язання.

obligatio ex contractu *лат.* боргове зобов'язання, яке випливає з договору.

obligatio ex delicto *лат.* боргове зобов'язання, яке випливає із здійснення правопорушення.

obligatio ex lege *лат.* боргове зобов'язання, яке випливає із закону.

obligatio faciendi *лат.* обов'язковість діяти.

obligatio naturalis *лат.* натуральне зобов'язання (виконання якого не забезпечується позовним шляхом).

obligatio non facienda *лат.* обов'язок утримуватися від дії.

Obligation *f* 1) зобов'язання, боргове зобов'язання; 2) облігація, пред'явницький цінний папір, цінний папір на пред'явника; \diamond alternative ~ альтернативне зобов'язання; ausgeloste ~ облігація, що виграла; festverzinsliche ~ облігація з твердим відсотком; unverzinsliche ~ облігація, не забезпечена процентним купоном; ~en für den Wohnungsbau цінні папери для додаткового фінансування житлобудівництва.

Obligationär *т, швейц.* власник облігацій, утримувач облігацій.

Obligationeninhaber *т* власник облігацій, утримувач облігацій.

Obligationenrecht *п, швейц.* зобов'язальне право.

Obligationensteuer *f* податок з облігацій.

Obligationsdarlehen *п* позика у вигляді облігацій.

obligatorisch *adj* обов'язковий, наказний.

Obligatorium *п, швейц.* зобов'язання.

Obligo *п* зобов'язання, порука, гарантія, відповідальність; \diamond ohne ~ без гарантій, без зобов'язання; sein ~ geben брати на поруку (*за когон.*).

Obligobuch *п* книга з обліку зобов'язань.

Obliteration *f* знецінення в результаті закреслення гербової марки, знецінення в результаті надписування гербової марки.

obliterieren *pl* погашати, анулювати.

Oblmann *т* суперарбітр; \diamond ~ der Geschworenen старшина присяжних засідателів; ~ des Schiedsgerichts голова третейського суду.

obrigkeitlich *adj* адміністративний.

Obrigkeitsstaat *т* авторитарна держава.

obrogatio *лат* внесення законопроекту в зміну чинного закону, внесення законопроекту у відміну чинного закону.

Obsekration *f* наполегливе прохання, переконливе прохання.

Observanz *f* норми звичайного права (*вживані в адміністративному праві ФРН місцевими органами*).

Observation *f* спостереження.

observieren *vt* спостерігати, стежити.

Observierte *т* особа, що знаходиться під наглядом, піднаглядна особа.

obsiegen *vt* вигравати (*у судовому процесі*).

Obsignation *f* 1) підтвердження, твердження, посвідчення, дозвіл, схвалення; 2) опечатування (*за рішенням суду*).

obsistieren *vi* чинити опір.

obskur *adj* сумнівний, підозрілий.

Obsorge *f* турбота, піклування, опіка, нагляд; \diamond der ~ anvertrauen віддавати під опіку; die ~ übernehmen узяти на себе опіку; der ~ zuweisen призначати опіку; in ~ nehmen брати на піклування, брати під опіку; pflichtgemäße ~ опіка згідно з узятим на себе зобов'язанням; vorläufige ~ тимчасова турбота, тимчасова опіка.

Obsorgezusage *f* згода на піклування.

obstruieren *vt* 1) заважати, перешкоджати; 2) зривати (*напр. переговори*).

occupatio bellica *лат.* військова окупація.

Ochlokratie *f* охлократія (*старогрецька форма демократії*).

Octroi *фр.* октруа, споживчий податок при імпорті харчових продуктів.

Oderkonten *pl* спільні рахунки, розпоряджати якими може кожен член кредитного товариства окремо.

Odontologie *f* зуболікарська експертиза; ◇ forensische ~ судова зуболікарська експертиза.

Off-Shore-Aktivitäten *pl* зарубіжні банківські операції.

Off Shore Geschäfte *pl* офшорні угоди, угоди не на суші (*видобуток нафти, газу, забезпечення бурових вишок робітниками і матеріалами*).

Offen Markt Politik *f* політика відкритого ринку, політика вільного ринку.

offenbaren *vt* виявляти, робити відомим (*факти, що не підлягають розголошенню*), розголошувати (*таємницю*).

offenbaren, sich *vi* виявлятися, ставати відомим.

Offenbarung *f* розкриття, розголошення; ◇ ~ der geheimzuhaltenden Tatsachen erschleichen вивідувати обманним шляхом факти, що не підлягають розголошенню; ~ militärischer Geheimnisse розголошення військової таємниці; unbefugte ~ von Geheimnissen неправомочне розголошення державної таємниці.

Offenbarungseid *m* 1) завірення, рівносильне присязі; 2) свідчення боржника в суді під присягою про своє майнове положення; ◇ ~ auferlegen зобов'язати боржника надати в суді свідчення під присягою про своє майнове положення.

Offenbarungspflicht *f* 1) обов'язок свідчити (*правдиво з приводу свого майнового положення*); 2) обов'язок надавати відомості про себе (*напр. при наймі на роботу*).

Offenbarungsversicherung *f* свідчення, що сприяють органу правосуддя при стягненні боргу; свідчення, що сприяють органу правосуддя при виконання іншого зобов'язання.

offenhalten *vt* залишати, зберігати (*вакантне місце*), залишати за собою (*право*).

Offenherzigkeit *f* щиросердість (*напр. визнання*).

Offenlegungspflicht *f* обов'язок кредитних установ вимагати від позичальника доку ментальних даних про стан його справ.

offensiv *adj* 1) агресивний; 2) образливий.

Offensivbündnis *n* наступальний союз.

offenstehend *adj* належний (*про гроші*).

öffentlich *adj* 1) громадський; 2) публічний, відкритий, гласний (*напр. про судовий процес*); 3) загальнодоступний; 4) державний, офіційний; ◇ ~e Straßensammlung збір пожертвувань в громадських місцях; ◇ ~rechtlich

публічно-правовий; ~er Glaube принцип достовірності записів (*у поземельних книгах, торгових і інших реєстрах*); ein ~er Weg офіційний шлях.

Öffentlichkeit *f* 1) громадськість, представники громадськості; 2) гласність, публічність (*напр. судового процесу*); ◇ ~ der Urteilsverkündung гласність виголошення вироку, ~ der Verhandlung гласність судового розгляду, ~ des Gerichtsverfahrens гласність судочинства; in die breite ~ bringen розголошувати, зробити надбанням громадськості.

Öffentlichkeitsarbeit *f* громадська діяльність.

Öffentlichkeitsfahndung *f* розшук за участю громадськості, розшук із залученням громадськості.

Öffentlichkeitsgrundsatz *m* принцип гласності (*судового розгляду*).

Öffentlichkeitsprinzip *n* принцип гласності (*судового розгляду*).

Offerent *m* особа, що робить пропозицію.

Offerte *f* оферта, пропозиція; ◇ eine ~ machen робити пропозицію (*про продаж*); eine ~ unterbreiten представляти пропозицію на затвердження; faule ~ сумнівна пропозиція.

Office *n*, *англ.* контора, бюро, канцелярія, службове приміщення, офіс, офісне приміщення.

Offiz *n* служба, посада.

Offizial *m* офіціал (*громадянський чин в Австрії*).

Offizialanklagesache *f* справа публічного звинувачення.

Offizialbetrieb *m* провадження у справі, цілком залежне від розсуду суду.

Offizialdelikt *n* злочин, по якому кримінальне переслідування збуджується прокуратурою (*незалежно від потерпілого*), злочин публічного переслідування.

Offizialprinzip *n* принцип кримінального процесу, згідно з яким право кримінального переслідування надане органам прокуратури.

Offizialsache *f* справа, по якій кримінальне переслідування надане органам прокуратури.

Offizialvergehen *n* злочин, за яким кримінальне переслідування збуджується прокуратурою (*незалежно від потерпілого*), злочин публічного переслідування.

Offizialverteidiger *m* захисник (*за призначенням суду*).

offiziell *adj* 1) службовий, посадовий; 2) офіційний.

Offizium *n*, *служ.* обов'язок, борг.

offset *англ.* компенсуючий платіж, погашення (*частини*) попередніх зобов'язань, залік.

offset account *англ.* розрахунковий рахунок, кліринговий рахунок.

Offset Dollar *m* розрахунковий долар.

ohne без; \diamond ~ allen Grund без всякої причини, без всякої підстави; ~ Anmeldung kommen з'явитися без попередження; ~ Ansehung der Person незважаючи на осіб; ~ bestimmten Wohnort безпритульний, (*особа*) без певно го місця проживання.

Ohne-Rechnung-Geschäft *n* угода (*у рамках договору купівлі продажу*), в якій в цілях скорочення податку не виставляється її вартість і як мінімум одна із сторін договору не заноситься в торговий реєстр.

Ohrabdruck *m* відбиток вуха.

Ohrenzeuge *m* свідок, що чув особисто.

Okkultfahndung *f* розшук за участю ясновидців, розшук за участю екстрасенсів.

Okkultverbrechertum *n* злочинність, пов'язана з навіюванням окултних представлень, злочин на ґрунті окултизму.

Okkupationsarmee *f* окупаційна армія.

Okkupationszone *f* окупаційна зона, зона окупації.

okkupieren *vt* окупувати, захоплювати, при- власнювати.

Ökokriminalität *f* екологічна злочинність, екологічні злочини і правопорушення.

Umweltkriminalität *f* екологічна злочинність, екологічні злочини і правопорушення.

Ökologiebewegung *f* зміна в довкіллі.

Ökosystem *n* економічна система.

Oktroi *m*, *іст.* октруа, ввізні мито.

oktroyieren *vt* нав'язувати (*силою*).

Okularinspektion *f* особистий огляд.

Ölexporteur *m* експортер нафти

Oligarchie *f* олігархія.

Oligopol *n* олігополія, ринкова структура, що характеризується пануванням декількох компаній на ринку.

Omission *f* упушення, недогляд.

Omissivdelikt *n* злочин, здійснений шляхом бездіяльності.

omni modo facturus *лат.* рішення злочинця скоїти злочин у будь-якому разі.

Omnium *n* сукупність паперів, використовуваних в позикових операціях.

Omniumpolice *f* поліс комплексного страхування.

Omniumversicherung *f* комплексне страхування.

on call онколь, поточний рахунок у банку, що відкривається під заставу товарів, цінних паперів та ін., позика або банківський вклад (*які мають бути повернені на вимогу*).

on call Geschäft *n* онкольна угода, онкольна операція.

on call Konto *n* онкольний рахунок.

on call Kredit *m* онкольний кредит, терміновий кредит, негайний кредит.

onerieren *vt* обтяжувати.

onerös *adj* обтяжливий, пов'язаний із зобов'язаннями, примусовий.

Onkelehe *f* тривале співжиття, не оформлене згідно із законом і право, що дає тому, хто пережив, право на пенсію з причини втрати годувальника.

Online Auktion *f* онлайнний аукціон, Інтернет аукціон, аукціон в Інтернеті.

Online Informationssystem *n* он-лайнова інформаційна система; \diamond ~ der Polizei он-лайнова інформаційна система поліції (*що діє в режимі прямого доступу, тобто в реальному масштабі часу*).

Onlinebanking, on line banking *n*, *англ.* он-лайнові банківські операції, он-лайн банкінг.

Onlineforum *n* онлайнний форум.

Onlinespiel *n* онлайнна гра.

Onlinezugang *m* онлайнний доступ.

Onus *n* тягар.

onus probandi *лат.* тягар доказування.

onus proferendi *лат.* тягар твердження.

Operationen *pl* дії; \diamond friedenserhaltende ~ дії, спрямовані на збереження світу.

operativ *adj* оперативний; \diamond ~e Untersuchungsgruppe оперативно слідча група, ОГГ; ~ vorbeugend оперативно профілактичний.

Opfer *n* 1) жертва; 2) пожертвування; \diamond ~ einer Gewalt жертва насильства; zum ~ fallen стати жертвою.

Opfer Täter Beziehung *f* стосунки, відносини між злочинцем і його жертвою.

Opferbefragung *f* опитування потерпілого, опитування жертви (*злочину*).

Opferentschädigung *f* відшкодування шкоди потерпілим, задоволення вимоги потерпілих.

Opferhilfe *n* допомога жертвам злочину, допомога жертвам насильства.

Opferkreis *m* оточення жертви (*злочину*).

opfern *vt* жертвувати, пожертвувати, приносити в жертву, поступатися.

Opium *n* опіум, опій.

Opiumabkommen *n* угода про заборону поширення опіуму; \diamond internationales ~ Міжнародна угода про заборону поширення опіуму.

Opiumgesetz *n* закон про заборону поширення опіуму.

Opportunitätsprinzip

Opportunitätsprinzip *n* принцип доцільності (принцип, протилежний до принципу законності).

Opposition *f* опозиція, протидія, опір, проти ставлення; ♦ außerparlamentarische ~ поза-парламентська опозиція.

Oppositionsklage *f* позов про відміну виконання судового рішення.

Optant *m* оптант (особа, що має право вибрати громадянство).

optieren *vt* вибирати громадянство.

optima fide *лат.* в добрій вірі, сумлінно.

Option *f* 1) опціон в експортній угоді (оптанту робляться пропозиції з різними умовами і цінами); 2) (вид термінової угоди) угода з премією (обумовлене сплатою премії право купівлі/продажу цінних паперів впродовж певного терміну за встановленим курсом); 3) оптація, вибір громадянства; 4) вибір (напр. умов) на розсуд покупця, опціон; 5) опція, право вибору, право заміни; ♦ eine ~ eingehehen вибирати громадянство.

Optionsfrage *f* питання вибору громадянства.

Optionsgeschäft *n* право членів (банківського) синдикату на отримання додаткової квоти (при розміщенні цінних паперів на первинному ринку).

Optionsgeschäft *n* опціон, термінова угода (з товарами або фінансовими активами) (при якій покупець опціону має право у будь який момент впродовж обумовленого терміну купити або продати об'єкт опційної угоди за встановленою ціною).

Optionsprinzip *n* принцип оптації.

Optionsrecht *n* право на оптацію, право оптації, право вибору громадянства.

Optionsvertrag *m* опційний договір.

Optionsvorbehalt *m* опційна обмовка.

opus post humum *лат.* твір, опублікований після смерті автора.

orange Revolution *f* Помаранчева революція.

oratio ad senatum *лат., іст.* звернення до сенату (римського імператора).

Ordal *m* суд Божий.

Orden *m* орден; ♦ ausländischer ~ іноземний орден.

Ordensgesetz *n* закон про порядок нагородження орденами і про порядок носіння.

Ordensperson *f* особа, що належить до релігійного ордену.

Ordenverleihung *f* нагородження орденом.

Order *f* 1) наказ, розпорядження, доручення, замовлення; 2) ордер.

Orderbestand *m* портфель замовлень.

ordergemäß *adj* відповідно до доручення (напр. довірителя).

Orderindossament *n* ордерний індосамент (передатний напис).

Orderklausel *f* обмовка, що перетворює документ (напр. вексель) на оборотний.

Orderkonnossement *n* ордерний коносамент, ордерне фрахтове свідоцтво.

Orderlagerschein *m* ордерне свідоцтво.

Orderpapier *n* оборотний документ, ордерний документ (цінний папір, що вказує певну особу, що може скористатися правом, вказаним в документі, а також що може бути передана за допомогою передатного напису іншій особі).

Orderpapier *n* оборотний (фінансовий) документ, ордерний (фінансовий) документ, ордерний цінний папір; ♦ geborenes ~ оборотний документ, що може бути індосований і без спеціальної позначки "наказу" (векселі, іменні чеки, іменні акції); gekorenes ~ оборотний документ, який для того, щоб бути переданим, повинен містити позначку "наказу" (коносамент, з/д. чи авіа накладна).

Orderscheck *m* ордерний чек.

Orderschuldverschreibung *f* ордерне боргове зобов'язання, ордерний цінний папір.

Orderwechsel *m* ордерний вексель.

orderwidrig *adj* порушуючи доручення (напр. довірителя).

Ordinalskala *f* порядкова шкала.

Ordinärpreis *m* ціна за прейскурантом, продажна ціна.

ordnen *vt* 1) упорядковувати; 2) упорядковувати, систематизувати; 3) регулювати, залагоджувати.

Ordner *m* особа, відповідальна за дотримання порядку, розпорядник, влаштовувач.

Ordnerdienst *m* служба з підтримки громадського порядку.

Ordnung *f* 1) порядок; 2) впорядкування, врегулювання, систематизація; 3) лад (громадський), устрій; 4) статут, положення, правило; ♦ ~ der Arbeit трудовий розпорядок (напр. на підприємствах); ~ schaffen навести порядок (напр. в судовому засіданні); ~ über die staatsanwaltliche Aufsicht положення про прокурорський нагляд; betriebliche ~ правила внутрішнього розпорядку (на підприємстві); für ~ sorgen піклуватися про порядок, турбуватися про порядок; gesellschaftliche ~ суспільний устрій, громадський устрій; kapitalistische ~ капіталістичний лад; öffentliche ~ громадський порядок; öffentliche ~ beeinträchtigen пору-

шувати громадський порядок; öffentliche ~ stören порушувати громадський порядок; sozialistische ~ соціалістичний лад; staatliche ~ державний устрій; verfassungsmäßige ~ конституційний лад; volksdemokratische ~ народно демократичний лад; zur ~ rufen за кликати до порядку.

Ordnungen *pl* торгові звичаї

Ordnungs- und Polizei Eingriffs Recht *n* право поліцейського втручання для наведення громадського ладу.

Ordnungsbehörden *pl* органи забезпечення громадського порядку і безпеки, органи підтримки громадського порядку і безпеки, органи громадського правопорядку.

Ordnungsdienst *m* служба підтримки громадського порядку.

Ordnungseinsatz *m* поліцейська операція з наведення громадського ладу.

Ordnungsgefüge *n* структура (державного) ладу.

Ordnungsgefügestörungen *pl* порушення структури (державного) ладу.

Ordnungsgeld *n* грошовий штраф за порушення громадського порядку.

ordnungsgemäß *adj* правильний, належний.

Ordnungsgericht *n* суд для розгляду справ про порушення громадського порядку.

Ordnungsgewalt *f* 1) право на підтримку порядку; 2) влада, якою наділені відповідні органи для підтримки порядку; ◇ ~ des Vorsitzenden in der Gerichtsverhandlung право голови в суді на підтримку порядку в залі засідання.

Ordnungshaft *f* арешт за порушення громадського порядку, затримання за порушення громадського порядку.

Ordnungshüter *m* охоронець порядку; ◇ ~ der Ernennungen строгий порядок призначень (на посаду).

Ordnungsmaßnahme *f* адміністративна міра (з підтримки порядку).

Ordnungsmittel *n, pl* 1) засоби підтримки громадського порядку; 2) адміністративне стягнення.

Ordnungspolizei *f* 1) поліція охорони громадського порядку; 2) розпорядник (у залі засідання).

Ordnungsrecht *n* норми, що регулюють накладення дисциплінарних стягнень на студентів.

Ordnungsruf *m* репліка, що закликає до порядку, зауваження з приводу порушення порядку (під час засідання); ◇ einen ~ erteilen закликатися до порядку.

Ordnungsstrafbefugnis *f* правомочність на накладення дисциплінарного стягнення.

Ordnungsstrafbefugte *m* особа, уповноважена накладати дисциплінарне стягнення.

Ordnungsstrafbescheid *m* повідомлення про накладення адміністративного стягнення.

Ordnungsstrafbestimmungen *f, pl* норми, що регулюють накладення дисциплінарних стягнень; норми, що регулюють накладення адміністративних стягнень.

Ordnungsstrafe *f* дисциплінарне стягнення, адміністративний штраф; ◇ ~ auferlegen накладати дисциплінарне стягнення, накладати адміністративне стягнення; ◇ ~ verhängen накладати дисциплінарне стягнення, накладати адміністративне стягнення.

Ordnungsstrafgesetz *n* закон про порядок накладення дисциплінарних стягнень.

Ordnungsstrafmaßnahme *f* міра дисциплінарного стягнення, міра адміністративного стягнення.

Ordnungsstrafrecht *n* дисциплінарне право.

Ordnungsstrafverfahren *n* провадження у справі про накладення стягнення за порушення громадського порядку.

Ordnungsstrafverfügung *f* розпорядження про накладення стягнення за порушення громадського порядку.

Ordnungsverstöße *pl* 1) дисциплінарні порушення; 2) порушення адміністративних приписів.

Ordnungsvorschrift *f* адміністративний припис.

ordnungswidrig *adj* що порушує порядок, що суперечить встановленому порядку.

Ordnungswidrigkeit *n* порушення громадського порядку.

Ordnungswidrigkeitenrecht *n* сукупність матеріальних і процесуальних норм, що регулюють адміністративну відповідальність за порушення громадського порядку; ◇ materielles ~ сукупність матеріальних норм, що регулюють адміністративну відповідальність за порушення громадського порядку.

Ordnungswidrigkeitsbestimmungen *f, pl* положення, що регулюють відповідальність за порушення громадського порядку.

Ordnungswidrigkeitsgesetz *n* закон про боротьбу з порушеннями громадського порядку.

Ordonnanz *f* 1) розпорядження, наказ, указ, припис; 2) *іст.* ордонанс.

Ordre public *f, фр.* громадський порядок.

Organ *n* (державний) орган, (громадська) організація; 2) орган друку; ◇ ~ der Hoheitsverwaltung *австр.* орган державного управління; ~ der Justiz орган юстиції; amtliches ~ офіційний орган; ausführendes ~ виконавчий орган; beratendes ~ дорадчий орган, berufenes; ~ 1. належний орган, компетентний орган; 2. призначений орган; bevollmächtigtes ~ уповноважений орган; einem übergeordneten ~ angehören належати до вищої ланки органів, належати до вищого органу; gesetzgebendes ~ законодавчий орган; gewähltes ~ виборний орган; haushaltsgebundenes ~ бюджетний орган; höchstes ~ найвищий орган; konsultatives консультаційний орган; leitendes ~ керівний орган; offizielles ~ офіційний орган; örtliches місцевий орган (*владу*); rechenschaftspflichtiges ~ підзвітний орган; satzungsgebendes ~ статутний орган; орган, передбачений статутом; staatliches ~ державний орган (*владу*); supranationales ~ наднаціональний орган; übergeordnetes ~ орган, що за ланкою вище; untergeordnetes орган, що стоїть нижче; verfassungs und gesetzgebendes ~ конституційний і законодавчий орган; verfügendes ~ розпорядливий орган; völkerrechtliches ~ міжнародно правовий орган; vollziehendes ~ виконавчий орган; wirtschaftsleitendes ~ керівний господарський орган; zentrales ~ центральний орган (*владу*); zuständiges ~ компетентний орган.

Organe *pl, мед.* органи; ◇ illegaler Handel von Menschen ~ нелегальна торгівля людськими органами; innere ~ внутрішні органи.

Organisationsgesellschaft *f* дочірня компанія.

Organisation *f* 1) організація, організаційна робота, організаторська робота, організаторська діяльність; 2) організація, структура; 3) організація (*об'єднання, установа*); ◇ ~ der Erdöl exportierenden Länder організація країн експортерів нафти; ~ der Gerichte судоустрій; ~ der Polizei структура поліцейських органів; ~ der Vereinten Nationen Організація Об'єднаних Націй, ООН; ~ des Vollzugs організація виконання покарання; des Warschauer Vertrages *іст.* Організація (*країн*) Варшавського Договору; ~ für Ernährung und Landwirtschaft der Vereinten Nationen продовольча і сільськогосподарська організація ООН; in den Kernbereich krimineller ~n eindringen здійснювати впровадження в ядро злочинних організацій, впроваджуватися в ядро злочинних організацій; offene internationale ~ відкрита міжнародна організація; verbrecherische злочинна організація; zunehmender Druck

krimineller ~en зростаючий тиск кримінальних організацій (*напр. на владу, економіку, суспільство, державу і тому подібне*); zwischenstaatliche ~en міждержавні організації.

Organisationsakte *pl* організаційні акти зі створення державних органів, організацій ні акти зі створення органів (*влади*).

Organisationsdelikt *n* злочин, що виражається в сприянні діяльності заборонених організацій.

organisationseigen *adj* що є власністю організації.

Organisationsform *f* форма організації.

Organisationsfreiheit *f* свобода утворення організацій.

Organisationsgewalt *f* влада, якою наділені згідно конституції певні адміністративні та інші органи.

Organisationsklausel *f* умова в трудових договорах про обов'язкове членство в профспілці, обмовка в трудових договорах про обов'язкове членство в профспілці.

Organisationsmangel *m* протиправне виконання функцій особою, не наділеною відповідними повноваженнями, відсутність в особи, що виконує функції представника організації, належних повноважень.

Organisationsrecht *n* сукупність норм, що регулюють діяльність організацій.

Organisationsverbrechen *n* злочин, здійснений у складі організованої (злочинної) групи.

Organisationsvertrag *m* договір про створення організації.

Organisationszwang *m* примус до вступу (*у союз або організацію*).

Organismus *m* організм; ◇ sozialer ~ соціальний організм.

Organschaft *f* включення одного підприємства до складу іншого, сполучене з втратою статусу юридичної особи.

Organschaft *f* залежність юридичної особи від головної організації (*напр. дочірнього підприємства від "материнського"*).

Organschaftsvertrag *m* договір про передачу права на розпорядження акціями і на розподіл прибутків.

Organschaftsvertrag *m* договір про спільний розподіл прибутків.

Organsouveränität *f* суверенітет органу влади.

Organspende *f* дозвіл на вилучення органів (*після встановлення факту припинення діяльності мозку*).

Organstreitigkeit *f* спір між конституційними органами влади.

Orientierungsaufnahme *f* орієнтуєчий фотознімок (зроблений на місці події).

Orientierungsdaten *pl* “орієнтування”, загальна характеристика господарської ситуації (напр. повідомляється федеральним урядом з метою забезпечення економічної стабільності і/або стимулювання економічного зростання).

Orientierungshinweise *pl* керівні вказівки, керівні інструкції, інструкції до дії, керівництво до дії; \diamond ~ zur Untersuchung керівні вказівки для розслідування.

Original *n* оригінал, оригінал.

Original Journal Verfahren *n* метод первинного журналу (спосіб ведення бухгалтерських рахунків, коли дані первинних документів спочатку заносяться в спеціальний журнал, а потім здійснюються проводки по бухгалтерських рахунках).

Original Konto Verfahren *n* метод первинного обліку (спосіб ведення бухгалтерських рахунків, відповідно до якого проводки по рахунках здійснюються на підставі первинних бухгалтерських документів).

Originalbeilage *f* справжній документ (прикладений до справи).

Originalbeweis *m* первинний доказ.

Originaldokument *n* оригінал.

Originalfassung *f* первинний текст, початкова редакція (документу).

Originalhandschrift *f* справжній (не підроблений) почерк.

Originalkonnossement *n* оригінальний коносамент.

Originalprotokoll *n* справжній протокол.

Originalschlüssel *m* справжній ключ.

Originalschriftstück *n* оригінал.

Originalurkunde *f* оригінал документа.

Ornbudsman *m* парламентський уповноважений, що здійснює нагляд за законністю (Швеція).

Ort *m* 1) місце, пункт; 2) місцевість, населений пункт; 3) *швейц.* кантон; \diamond ~ der Begehung місце скоєння злочину; ~ der Bestimmung місце призначення; ~ der Hauptverhandlung місце проведення судового розгляду; ~ des Vertragsabschlusses місце укладення договору.

örtlich *adj* місцевий; \diamond ~e Zeit місцевий час.

Ortsangabe *f* вказівка місця.

Ortsaugenschein *m* огляд місця події.

Ortsbefund *m* обстеження місця події.

Ortsbehörde *f* місцева влада.

Ortsbeschreibung *f* опис місцевості події, опис місця події.

Ortsbesichtigung *f* огляд місця події.

Ortsbesichtigungsprotokoll *n* протокол огляд місця події.

Ortsbewohner *m* місцевий житель.

Ortsgemeindeamt *n* правління місцевої громади.

Ortsgemeindevvertretung *f* представництво місцевої громади.

Ortsgericht *n* місцевий суд з вузько обмеженими завданнями і добровільною підсудністю (що розглядає справи, напр. пов'язані з нотаріальним посвідченням).

Ortsgerichtsgesetz *n* закон про організацію місцевих судів.

Ortsgerichtsschöffe *m* засідатель місцевого суду.

Ortsgerichtsvorsteher *m* голова місцевого суду.

Ortsgesetz *n* місцевий закон (що поширюється на громади і окремі округи землі).

Ortsgewerkschaftsorganisation *f* місцева профспілкова організація.

Ortskrankenkasse *f* місцева лікарняна каса.

Ortsobrigkeit *f* місцеві органи влади.

Ortspolizei *f* місцева поліція (Австрія), міська поліція.

Ortspolizeibehörde *f* ділянка місцевої поліції, ділянка міської поліції.

Ortsrecht *n* місцеве право, локальне право.

Ortsstatut *n* місцевий закон (що поширюється на громади і окремі округи землі).

Ortsverband *m* об'єднання місцевих органів влади для спільного вирішення певних завдань.

Ortsverwaltung *f* місцеве управління.

Ortsverweisung *f* висилка з певної місцевості.

Ortswechsel *m* зміна місця проживання.

Ortszuschlag *m* місцева надбавка (до заробітної плати).

Ortung *f* 1) визначення місцезнаходження; 2) визначення місця.

Ossi *m* 1) житель колишньої НДР, житель Східної Німеччини, житель східних земель ФРН; 2) НДР-овець, житель НДР.

Ost-West-Unterschiede *pl* відмінності між східною і західною Німеччиною.

ostdeutsch *adj* східнонімецький.

Ostdeutsche *m* східний німець, житель колишньої НДР, житель східних земель ФРН.

Ostpolitik *f* східна політика, політика відносно країн Сходу.

Outsourcing *m* аутсорсінг (залучення сторонніх співвиконавців до виконання робіт на контрактній основі).

Overdraft, O/D *т англ.* овердрафт (*кредитна операція, що припускає можливість отримання грошових коштів за чеком або платіжному дорученню понад залишку на поточному рахунку*).

P

pa, prima *бірж.* позначення першого сорту.

Pa-Behälter *т* великотоннажний контейнер.

Pacht *f* 1) оренда; 2) орендний договір, договір оренди; 3) орендна плата, плата за оренду; $\diamond \sim$ erneuern подовжувати орендний договір; \sim kündigen розривати орендний договір; \sim läuft ab орендний договір спливає; \sim verlängern подовжувати орендний договір; gemeinsame \sim співоренда; gemischte \sim змішана оренда; in \sim geben здавати в оренду; individuelle \sim індивідуальна оренда; rückständige \sim заборгованість по орендній платі.

Pacht – und Leihgesetz *n* закон про лендліз.

Pachtausbietung *f* оголошення конкурсу на оренду.

Pachtbauer *т* селянин-орендар (*землі*).

Pachtbesitz *т* орендне володіння.

Pachtbrief *т* орендний договір, договір оренди.

pachten *vt* орендувати.

Pachter *т* орендар.

Pächterkredit *т* кредит, що надається орендарям земельних ділянок.

Pächterpfandrecht *n* заставне право орендарів.

Pächterschutz *т* охорона прав орендарів.

Pachtgegenstand *т* предмет оренди.

Pachtgeld *n* орендна плата.

Pachtgrundstück *n* орендована земельна ділянка.

Pachtgut *n* 1) орендована земельна ділянка; 2) орендоване майно.

Pachtgutinventar *n* опис орендованого майна.

Pachtherr *т* власник об'єкта, що здається в оренду.

Pachthof *т* орендований хутір, орендована ферма.

Pachtkreditgesetz *n* закон про надання кредитів на оренду земельних ділянок.

Pachtpreis *т* сума орендної плати, розмір орендної плати.

Pachtrecht *n* орендне право, сукупність юридичних норм, що регулюють порядок оренди.

Pachtschilling *т* орендна плата.

Pachtschutzgesetz *n* закон про охорону прав орендарів.

Pachtsumme *f* сума орендної плати, розмір орендної плати.

Pachtung *f* 1) орендний договір, договір оренди; 2) орендований хутір, орендована ферма.

Pachtverhältnis *n* відносини з приводу оренди; $\diamond \sim$ kündigen розривати відносини з приводу оренди.

Pachtvertrag *т* орендний договір, договір оренди; $\diamond \sim$ aufheben розірвати орендний договір; der \sim läuft орендний договір має силу, орендний договір дійсний.

Pachtzahlung *f* 1) орендна плата; 2) внесення орендної плати.

Pachtzeit *f* термін оренди.

Pachtzins *т* орендна плата, плата за користування орендним майном, плата за наймання; \diamond den \sim einziehen стягувати орендну плату; den \sim entrichten платити орендну плату.

pacta sunt servanda *лат.* договори повинні виконуватися.

pactum de non cedendo *лат.* договір про неможливість переуступання вимоги.

pactum de non petendo *лат.* договір, за яким кредитор зобов'язується не скористатися своєю вимогою відносно боржника.

Päderastie *f* педерастія, гомосексуалізм.

pagatorisch *adj* пов'язаний з платежами.

Pakethandel *т* *бірж.* торгівля пакетами акцій.

Paketzuschlag *т, бірж.* доплата до оголошеної ціни пакету акцій.

Pakt *т* пакт, договір; \diamond einen \sim abschließen укласти пакт, einen \sim schließen укладати пакт.

Paktstaat *т* союзницька держава.

Paktsystem *n* система пактів, система блоків.

Palette *f* 1) *транс.* піддон; 2) палітра, асортимент, вибір.

Palliativmedizin *f* паліативна медицина.

Panaschierung *f, швейц.* складання загального списку (*кандидатів від різних партій*).

Pandekten *pl* пандекти (*зведення давньоримських законів*).

Pandektenrecht *n* пандектне право, загальне право, загальногерманське право, римське право.

Pandektenwissenschaft *f* галузь права, що вивчає давньоримські зведення законів.

Pandektist *т* знавець римського права, дослідник римського права.

panel *амер.* група фахівців (*формується, напр. для консультації на тривалий час*).

Papier *n* 1) папір; 2) документ, посвідчення; \diamond ein \sim indossieren робити передатний напис на цінному папері, вчинити напис про передачу; amtliches \sim офіційний документ; \sim e

abfordern вимагати документи; ~e ordnen упорядковувати документи, систематизувати документи; ~e prüfen перевіряти документи; vertrauliches ~ секретний документ; zu ~ bringen викладати письмово.

Papieraltersbestimmung *f* визначення віку паперу, встановлення віку паперу, встановлення давності виготовлення документа.

Papiere *pl* 1) цінні папери (*напр. облигації, акції*); 2) документи, документація; \diamond ~ abstoßen збувати цінні папери; ~ ankaufen скуповувати цінні папери; falsche ~ підроблені документи; hinterlegte ~ цінні папери, здані на зберігання, цінні папери, здані в депозит.

Papierrückseite *f* зворотна сторона документа.

Papieruntersuchung *f* (*криміналістичне*) дослідження документів.

Papillarlinie *f* папілярна лінія.

Papillarlinienabdruck *m* відбиток папілярної лінії.

Papillarlinienbild *n* папілярний візерунок; \diamond ungewöhnliches ~ незвичайний малюнок папілярних ліній.

Papillarliniengebilde *n* структура папілярних ліній, папілярний візерунок.

Papillarlinienmuster *n* папілярний візерунок, візерунок папілярних ліній; \diamond ~ am Ballen папілярний візерунок долоні.

Papillarlinienspur *f* слід папілярних ліній.

Paragraph *m* параграф, стаття (*закону, договору*); \diamond gegen einen ~en verstoßen порушувати параграф, порушувати статтю; sich nach den ~en richten керуватися параграфом, керуватися статтею.

Parakriminologie *f* паракримінологія (*кримінологія, що пояснює злочинну поведінку процесами, що відбуваються в підсвідомій сфері психіки*).

Parallelgesetzgebung *f* паралельне законодавство (*законодавство федерації і землі, що поширюється на одну і ту ж територію або на один і той же об'єкт*).

Parallelverfahren *n* паралельний (*судовий*) розгляд.

Paraphe *f* 1) підпис; 2) віза (*підпис відповідальної особи на документі*).

Paraphernalgut *n* частина майна дружини, що не входить до посагу.

paraphieren *vi* парафувати, візувати.

Paraphierung *f* парафування (*міжнародного договору*), візування (*підписом*).

parasitär *adj* паразитичний.

Parentel *f* 1) родичі однієї лінії; 2) спадкоємці по лінії спорідненості.

Parentelensystem *n* система спадкоємства за лініями спорідненості.

Parentelerbfolge *f* спадкоємство за лініями спорідненості.

Parentelordnung *f* порядок спадкоємства за лініями спорідненості.

Pari *n* номінальна вартість, гідність (*монет*).

pari *adv* за номіналом, за номінальною вартістю.

al pari *adv* за номіналом.

über pari *adv* вище за номінал.

unter pari *adv* нижче номіналу.

Pari – **Emission** *f* випуск цінних паперів за номінальною вартістю.

Paria *m* 1) людина, позбавлена прав; 2) парія (*представник однієї з нижчих каст в Південній Індії*).

Parikurs *m* паритетний курс, паритетна ціна, валютний паритет.

Pariser Verbrauchsübereinkunft *f* Паризька конвенція про захист прав на результати інтелектуальної діяльності в господарських відносинах.

Parität *f* 1) рівність; 2) паритет (*відношення між валютами різних країн*).

Paritätstabellen *f, pl* таблиці паритетів валютних курсів.

Partitionsfrist *f, австр.* термін для виконання рішення.

Pariwert *m* номінальна вартість, номінальна цінність.

Parken *n* стоянка автомобілів.

Parlament *n* 1) парламент; 2) з'їзд; \diamond das ~ auflösen розпустити парламент; Europäische ~ Європейський парламент, Європарламент.

Parlamentär *m* парламентар.

Parlamentarier *m* парламентар, член парламенту.

Parlamentarismus *m* парламентаризм; \diamond bürgerlicher ~ буржуазний парламентаризм.

Parlamentsausschuß *m* парламентська комісія.

Parlamentsbeschluß *m* рішення парламенту.

Parlamentsimmunität *f* парламентська недоторканність.

Parlamentskontrolle *f* парламентський контроль.

Parlamentsmitglied *n* член парламенту.

Parlamentsnötigung *f* примушування законодавчого органу до відмови від виконання своїх функцій шляхом застосування сили, примушування законодавчого органу до певних дій шляхом загрози насильством.

Parlamentsrecht *n* сукупність норм, що регулюють діяльність парламенту.

Parlamentssprengung *f* розгін парламенту.

Parlamentswahlen *pl* парламентські вибори.

Partei *f* 1) сторона (*y процесі, договори*); 2) партія (*політична*); 3) наймач, мешканець, квартирант.

Partei – und Staatsführung *f* партійне і державне керівництво; ◇ *angerufene* ~ сторона-відповідач; *angreifende* ~ сторона, що нападає; *anrufende* ~ сторона-позивач; *antragstellende* ~ сторона, що клопоче; *arme* ~ сторона (*y процесі*), що має “право бідності”; *beklagte* ~ сторона-відповідач; *betreibende* сторона-позивач; *gegnerische* ~ ворожа сторона; *interessierte* ~ зацікавлена сторона; *klagende* ~ сторона-позивач; *kostenpflichtige* сторона, що зобов’язана нести витрати; *kriegsführende* ~ сторона, що знаходиться у стані війни; *nicht legitimierte* ~ неналежна сторона (*y процесі*); *obsiegende* ~ сторона, що виграла процес; ~ *n zu einem Vergleich bringen* добитися угоди сторін; *unterliegende* ~ сторона, що програла процес.

Parteiangaben *pl* свідчення сторони, пояснення сторони (*y процесі*).

Parteiangehörigkeit *f* приналежність до партії.

Parteiaussagen *pl* свідчення сторони, пояснення сторони (*y процесі*).

Parteibegriff *m* поняття сторони (*y процесі*).

Parteibeitritt *m* вступ в процес нової сторони, спільної з однією із сторін, що раніше сперечаються.

Parteibetrieb *m* ведення суперечки за ініціативою сторін, ведення процесу за ініціативою сторін.

Parteibevollmächtigte *m* уповноважений сторони (*y процесі*).

Parteieid *m* присяга сторони (*y процесі*).

Parteien *pl* 1) сторони (*y процесі*); 2) партії (*політичні*); ◇ *sich streitende* ~ сторони, що сперечаються; *vertragschließende* ~ сторони, що домовляються.

Parteienabrede *f* угода сторін.

Parteienanhörung *f* заслуховування сторін (*y процесі*).

Parteienautonomie *f* автономія волі сторін.

Parteiengesetz *n* закон про статус політичних партій.

Parteienmehrheit *f*, *цив.* множинність сторін.

Parteienmitwirkung *f* участь сторін в процесі.

Parteienprivileg *n* принцип привілею для конституційної політичної партії.

Parteienprozeß *m* судочинство, в якому сторони можуть вести процес самостійно, судочинство, в якому сторони можуть вести

процес за допомогою будь-якої процесуально-правоздатної особи, що діє як представник сторони.

Parteienstaat *m* держава, законодавчі і виконавчі органи якої формуються за принципом партійного представництва.

Parteienstreit *m* змагання сторін (*y процесі*).

Parteienverbot *n* заборона діяльності політичних партій.

Parteienverkehr *m* взаємовідносини сторін (*y процесі*).

Parteienverständigung *f* розуміння сторін (*на переговорах*).

Parteivorträge *pl* змагання сторін, дебати сторін (*y процесі*).

parteifähig *adj* процесуально правоздатний.

parteifähig sein *vi* мати процесуальну правоздатність.

Parteifähigkeit *f* процесуальна правоздатність (*сторін*); ◇ *zivilprozessuale* ~ цивільно-процесуальна правоздатність.

Parteigänger *m* прибічник, прибічник.

Parteigrundsatz *m*, *цив.* принцип змагальності сторін.

Parteihandlung *f* дія сторони (*y процесі*).

Parteiherrschaft *f*, *цив.* принцип змагальності сторін.

parteisch *adj*, *цив.* упереджений до однієї із сторін.

Parteikrise *f* партійна криза.

Parteilichkeit *f* 1) партійність; 2) пристрасть, упередженість, *цив.-проц.* упереджене ставлення до однієї із сторін.

Parteinachfolge *f* процесуальне правонаступництво.

Parteinachweis *m* обов’язок доказування сторони; ◇ ~ *des fremden Rechts* обов’язок сторони довести можливість застосування іноземного права.

Parteioffentlichkeit *f* допустимість допиту позивачів і відповідачів (*з дозволу суду*) до початку судового розгляду.

Parteiprinzip *n*, *цив.* принцип змагальності сторін.

Parteiprozeß *m* судочинство, в якому сторони можуть вести процес самостійно, судочинство, в якому сторони можуть вести процес за допомогою будь-якої процесуально-правоздатної особи, що діє в якості представника сторони.

Parteistellung *f* положення сторін (*y цивільному процесі*).

Partevereinbarung *f* угода сторін (*y процесі*).

Parteiverhalten *n* поведінка сторін (*y процесі*).

Parteiverhandlung *f*, *цив.* змагальність сторін.

Parteiverhör *n*, *швейц., цив.* допит сторони.

Parteivernehmung *f*, *цив.* допит сторони; ◇ *eidliche* ~ допит сторони під присягою.

Parteiverrat *m* одночасне обслуговування адвокатом сторін, що сперечаються, в одному і тому ж процесі.

Parteivertreter *m* представник сторони (*в цивільному процесі*).

Parteivorbringen *n* свідчення сторони (*у процесі*), пояснення сторони (*у процесі*).

Parteivorträge *pl* дебати сторін.

Parteiwechsel *m* заміна сторони в процесі замість вибулої; ◇ ~ *eines Abgeordneten* зміна партійної приналежності депутата (*парламенту*).

Parteiwille *m* 1) панування волі сторін (*у процесі*); 2) автономія волі сторін; ◇ *hypothetischer* ~ передбачуване панування волі сторін.

Partenbrief *m* свідоцтво про розмір долі участі співвласника транспортного засобу, документ про розподіл акцій між компаньйонами судовласника.

Partenreeder *m* співвласник судна, компаньйон судовласника.

Partenreederei *f* судноплавна компанія, заснована на пайовій участі співвласників судна.

partial *adj* частковий, розстрочений.

Partialobligation *f* часткове боргове зобов'язання, парціальна облігація.

Partialrevision *f* часткова касація.

Partialschaden *m* частковий збиток.

Partialzahlung *f* платіж в кредит.

Participation *f* участь (*напр. участь робітників і службовців у виробництві і прибутках*).

particular average *англ.* приватна аварія.

Partiererei *f*, *австр.* приховування.

Partieware *f* знижений в ціні товар.

Partikularakzept *n* неповний акцепт.

Partikularfrieden *m* сепаратний мир.

Partikularhavarie *f* приватна аварія.

Partikularrecht *n* 1) право земель, місцеве право; 2) *іст.* загальне право.

Partizipation *f* участь; ◇ ~ *an Verwaltungsentscheidungen* участь громадян в ухваленні адміністративних рішень.

Partizipationsgeschäft *n* комерційна угода, здійснювана спільно декількома підприємствами.

Partizipationsgeschäft *n* спільна торгова угода.

Partizipationskonto *n* рахунок учасників спільної угоди (*напр. операцій банківського консорціуму*).

Partizipialgeschäft *n* спільна торгова угода.

Partizipient *m* учасник торгової угоди.

partizipieren *vi* брати участь, брати участь.

Partner *m* 1) суб'єкт (*правовідносин*); 2) партнер, компаньйон; 3) чоловік, дружина; ◇ ~ *bei einem Vertrag* партнер за договором; *ehelicher* ~ *підк.* чоловік.

Partnerbeziehungen *f, pl* подружні стосунки.

Partnerbindung *f* подружній зв'язок.

Partnerschaft *f* 1) подружні стосунки; 2) партнерство; 3) участь (*у торговій угоді*).

Partnerschaftsgesetz *n* закон про об'єднання (*напр. адвокатів*).

Partnerstaaten *pl* країни-учасниці; ◇ ~ *eines Vertrags* країни-учасниці договору.

Parzellenbetrieb *m* дрібне земельне підприємство (*у ФРН до 5 га корисної площі*).

Parzellierungsvertrag *m* договір парцеляції.

Paß *m* паспорт; ◇ *den* ~ *ausstellen* випускати паспорт, видавати паспорт; *den* ~ *erneuern lassen* отримувати новий паспорт; ~ *mitabgelaufener Geltungsdauer* прострочений паспорт; *den* ~ *verlängern* подовжувати термін дії паспорта, *den* ~ *vorzeigen* пред'являти паспорт.

Paß- und Meldeordnung *f* паспортний режим.

Paß- und Meldewesen *n* відділ паспортизації.

Paßabkommen *n* угода про паспорти.

Paßabteilung *f* паспортний відділ, паспортний стіл.

Passagiervertrag *m* договір пасажирського перевезення.

Paßamt *n* паспортне бюро.

Paßantrag *m* заява про видачу паспорта.

Paßfälscher *m* особа, що підробляє паспорти.

Paßfälschung *f* підробка паспорта.

Paßfreiheit *f* відсутність паспортного режиму.

Paßgebühr *f* паспортний збір.

Paßgesetz *n* закон про паспорти.

Paßgesuch *n* заява про видачу паспорта.

Passiergenehmigung *f*, *заст.* перепустка, дозвіл на проїзд.

Passiergewicht *n* ремедіум, мінімальна вага монети, що може бути в обігу.

Passierschein *m* пропуск; ◇ *einen* ~ *ausgeben* видавати перепустку.

Passierscheinmuster *n* зразок перепустки.

Passierstelle *f* пропускний пункт.

Paßinhaber *m* власник паспорта.

Passiva *pl* борги, боргові зобов'язання; ◇ *antizipative* ~ антиципативні пасиви; *ständige* ~ стійкі пасиви; *transitorische* ~ перехідні пасиви.

Passivbürger *m* громадянин, що не має активного виборчого права.

Passivgeschäft *n* пасивна банківська операція.

Passivierung *f* зведення (*балансу*) з пасивом.

Passivität *f* 1) пасивність, бездіяльність, бездіяльність; 2) байдужість, байдужість.

Passivlegitimation *f* 1) пасивне узаконення (*права на майно*); 2) пасивна процесуальна легітимація, пасивна правомочність.

Passivlegitimierte *m* належний відповідач.

Passivrauchen *n* пасивне паління.

Passivseite *f* пасив (*у балансі*).

Passivstand *m* стан відповідача (*у процесі*).

Passivsukzession *f* правонаступництво в якості відповідача.

Passivvermögen *n* борги, боргові зобов'язання.

Paßkontrolle *f* контроль паспортів, перевірка паспортів, паспортний режим.

Paßordnung *f* положення про паспорти.

Paßpflicht *f* обов'язкова паспортизація, паспортна система.

Paßrevision *f* перевірка паспортів.

Paßspuren *pl*, *крим.* ознаки, що свідчать про приналежність частин до одного цілого.

Paßstelle *f* паспортне бюро.

Paßsystem *n* паспортна система.

Paßvergehen *n* порушення паспортного режиму.

Paßverlängerung *f* продовження терміну дії паспорта.

Paßverweigerung *f* відмова у видачі паспорта.

Paßwesen *n* паспортизація.

Paßzwang *m* обов'язкова паспортизація, паспортна система.

Patchwork-Demokratie *f* клаптева демократія.

Pate *m* шеф, опікун.

Patenschaft *f* 1) опікунство; 2) шефство (*напр. одного підприємства над іншим*); 3) нагляд (*напр. над умовно засудженим правопорушником*); \diamond ~ eines Arbeitskollektivs über einen bedingt verurteilten Rechtsverletzer нагляд трудового колективу за поведінкою умовно засудженого правопорушника.

Patenschaftsvertrag *m* договір про шефство (*одного підприємства над іншим*).

Patent *n* 1) патент (*на винахід*), промислове свідоцтво; 2) *рідк.* документ про придбання професійну кваліфікацію; 3) *швейц.* дозвіл на зайняття яким-н. видом діяльності; \diamond ein ~ erteilen видавати патент, ein ~ erwerben придбати патент; ~ ist erloschen термін дії патенту збіг; ein ~ verwerten використовувати патент; zu/in ~ anmelden подавати заявку на отримання патенту.

Patentabkommen *n* патентна угода; \diamond Europäisches ~ Європейська угода з патентного права.

Patentamt *n* патентне відомство.

Patentanmaßung *f* привласнення патенту.

Patentanmelder *m* заявник, особа, що просить патент.

Patentanmeldung *f* заявка на патент, патентна заявка.

Patentanmeldungsverfahren *n* порядок (*подання*) заявки на патент.

Patentanspruch *m* домагання на патент.

Patentanwalt *m* патентний повірений, юрист з питань патентного права.

Patentbesitz *m* володіння патентом, володіння патентом.

Patentbesitzer *m* власник патенту.

Patentbruch *m* порушення прав патентовласника.

Patenteingriff *m* порушення патенту, порушення прав патентовласника.

Patenteinspruch *m* опротестовування патенту, протест проти видачі патенту.

Patententziehung *f* позбавлення патенту.

Patenterteilung *f* видача патенту.

Patenterteilungsverfahren *n* діловодство з видачі патенту.

Patenterwerb *m* придбання патенту.

Patentfähigkeit *f* патентоспроможність.

Patentgebühr *f* патентне мито, патентний збір.

Patentgericht *n* патентний суд.

Patentgerichtshof *m* патентний суд.

patentsgeschützt *adj* захищений патентом, запатентований. **Patentgesetz** *n* патентний закон.

Patentgesetzgebung *f* патентне законодавство.

Patenthindernis *n* перешкода до видачі патенту.

patentieren *vt* патентувати, видавати патент.

patentieren lassen *vt* брати патент.

Patentierfähigkeit *f* патентоспроможність.

patentiert *adj* запатентований.

Patentierung *f* патентування.

Patentierwürdigkeit *f* патентоспроможність.

Patentinhaber *m* власник патенту, патентотримач, патентовласник.

Patentinhaberschaft *f* володіння патентом.

Patentkartell *n* патентний картель.

Patentlizenz *f* патентна ліцензія.

Patentnichtigkeitsklage *f* позов про визнання патенту недійсним.

Patentpool *m* патентний пул.

Patentpriorität *f* патентний пріоритет.

Patentprozeß *m* патентний (*судовий*) процес.

Patentraub *m* крадіжка патенту.

Paßkontrolle *f* контроль паспортів, перевірка паспортів, паспортний режим.

Paßordnung *f* положення про паспорти.

Paßpflicht *f* обов'язкова паспортизація, паспортна система.

Paßrevision *f* перевірка паспортів.

Paßspuren *pl.* *крим.* ознаки, що свідчать про приналежність частин до одного цілого.

Paßstelle *f* паспортне бюро.

Paßsystem *m* паспортна система.

Paßvergehen *m* порушення паспортного режиму.

Paßverlängerung *f* подовження терміну дії паспорту.

Paßverweigerung *f* відмова у видачі паспорту.

Paßwesen *m* паспортизація.

Paßzwang *m* обов'язкова паспортизація, паспортна система.

Patchwork-Demokratie *f* клаптева демократія.

Pate *m* шеф, піклувальник, опікун.

Patenschaft *f* 1) опіка; 2) шефство (*напр. одного підприємства над іншим*); 3) нагляд (*напр. над умовно засудженим правопорушником*); \diamond ~ eines Arbeitskollektivs über einen bedingt verurteilten Rechtsverletzer нагляд трудового колективу за поведінкою умовно засудженого правопорушника.

Patenschaftsvertrag *m* договір про шефство (*одного підприємства над іншим*).

Patent *m* 1) патент (*на винахід*), промислове свідоцтво; 2) *рідко.* документ про набуту фахову кваліфікацію; 3) *швейц.* дозвіл на заняття яким-н. видом діяльності; \diamond ein ~ erteilen видавати патент, ein ~ erwerben придбати патент; ~ ist erloschen термін дії патенту закінчився; ein ~ verwerten використовувати патент; zum ~ anmelden подавати заяву на отримання патенту.

Patentabkommen *n* патентна угода \diamond Europäisches ~ Європейська угода з патентного права.

Patentamt *m* патентне відомство.

Patentanmaßung *f* присвоєння патенту.

Patentanmelder *m* патентний заявник, особа, яка подає прохання про видачу патенту.

Patentanmeldung *f* заявка на патент, патентна заявка.

Patentanmeldungsverfahren *m* порядок (*подання*) заявки на патент.

Patentanspruch *m* претензія на патент.

Patentanwalt *m* патентний повірений, юрист з питань патентного права.

Patentbesitz *m* володіння патентом, патентне право власності.

Patentbesitzer *m* власник патенту.

Patentbruch *m* порушення прав власника патенту.

Patenteingriff *m* порушення патенту, порушення прав патентовласника.

Patenteinspruch *m* оскарження патенту, протест проти видачі патенту.

Patententziehung *f* позбавлення патенту, патентне відкликання.

Patenterteilung *f* видача патенту.

Patenterteilungsverfahren *m* діловодство з видачі патенту.

Patenterwerb *m* придбання патенту.

Patentfähigkeit *f* патентоспроможність.

Patentgebühr *f* патентне мито, патентний збір.

Patentgericht *m* патентний суд.

Patentgerichtshof *m* патентний суд.

patentgeschützt *adj* захищений патентом, запатентований.

Patentgesetz *m* патентний закон, патентне право.

Patentgesetzgebung *f* патентне законодавство.

Patenthindernis *m* перешкода у видачі патенту.

patentieren *vi* запатентувати, видавати патент.

patentieren lassen *vi* брати патент.

Patentierfähigkeit *f* патентоспроможність.

patentiert *adj* запатентований.

Patentierung *f* патентування.

Patentierwürdigkeit *f* патентоспроможність.

Patentinhaber *m* власник патенту, патентовласник.

Patentinhaberschaft *f* володіння патентом.

Patentkartell *m* патентний картель.

Patentlizenz *f* патентна ліцензія.

Patentnichtigkeitsklage *f* позов про визнання патенту недійсним.

Patentpool *m* патентний пул.

Patentpriorität *f* патентний пріоритет.

Patentprozeß *m* патентний (*судовий*) процес.

Patentraub *m* крадіжка патенту.

Patentrecht *n* 1) патентне право; 2) суб'єктивне патентне право, правомочність патентовласника.

Patentrechtsberater *m* юрисконсульт-патентознавець.

Patentrechtsprechung *f* патентна судова практика.

Patentrechtsverhältnis *n* патентне правовідношення.

Patentregister *m* патентний реєстр.

Patentrolle *f* патентний реєстр.

Patentsache *f* патентна справа.

Patentschrift *f* опис винаходу до патенту, патентний опис.

Patentschutz *m* патентна охорона.

Patentstrafsache *f* справа про порушення патентного законодавства.

Patentstreit *m* патентна суперечка.

Patentstreitsache *f* справа з оскарження патенту.

Patentsucher *m* заявник, особа, яка подає запит на патент.

Patentträger *m* власник патенту, патентовласник.

Patentübertragungsvertrag *m* угода про передачу прав на патент.

Patenturkunde *f* патентна грамота.

Patentveräußerung *f* відчуження патенту.

Patentverfahren *m* порядок видачі патентів, процедура видачі патентів.

Patentvergehen *m* порушення патентного законодавства.

Patentvergütung *f* винагорода патентовласнику.

Patentverkauf *m* продаж патенту.

Patentverletzung *f* порушення патенту, порушення патентних прав, порушення норм патентного права, порушення прав патентовласника.

Patentverwertungsvertrag *m* угода про використання патенту, ліцензійний договір.

Patentvindikation *f* віндикація патенту.

Paternität *f* батьківство.

Paternitätsklage *f* позов про встановлення батьківства.

pathologisch *adj* патологічний; \diamond ~es Stehlen kleptomанія.

Patientenanwalt *m* адвокат хворого, адвокат пацієнта лікувального закладу.

patrimonial *adj* патримоніальний, спадковий, родовий.

Patrimonialgerichtsbarkeit *f*, *icm.* юрисдикція великого землевласника, юрисдикційна влада великого землевласника.

Patrimonium *m* патримонію, патримоніум, спадкове майно, родове майно, велике землеволодіння.

Patriot *m* патріот

Patriziat *m*, *icm.* патриціат

Patrizier *m* патрицій.

Patronatsrecht *m* право патронажу (в канонічному праві).

Pauperitätseid *m*, *заст.* присяга про відсутність коштів (для сплати судових витрат).

pauschal *adj* включно, загалом, оптом.

Pauschalarbeit *f* акордний підряд (відрядна робота, оплачувана в цілому).

Pauschalbesteuerung *f* одноразове оподаткування, оподаткування всього майна і доходів, паушальне оподаткування.

Pauschalbetrag *m* паушальна сума, загальна сума.

Pauschalhonorar *m* загальний гонорар, одноразова комісія.

Pauschalkosten *pl*, *австр.* загальні витрати

Pauschallohn *m* акордна оплата.

Pauschalpolice *f* паушальний поліс.

Pauschalreise *f* туристична поїздка з попередньою оплатою всіх витрат.

Pauschfälschung *f* підробка підписів шляхом перемальовування на просвіті.

payt, payment *m*, *англ.* платіж, сплата.

Pazifikpakt *m* тихоокеанський пакт.

Paziszent *m* договірна сторона, сторона, що укладає договір, сторона, що укладає угоду.

pazisieren *vt* укладати договір, угоду, домовлятися.

Peer-Gruppe *f* однорідна за складом група.

peinlich *adj* 1) присіпливо, з пристрастю (напр. допитувати); 2) кримінальний (в середньо-вічній юриспруденції).

pekuniär *adj* грошовий, фінансовий.

Pendant *m*, *фр.* пара, пандан (предмет, парний або схожий з іншим).

Pension *f* 1) пенсія; 2) пансіон (утримання мешканця на повному забезпеченні); 3) пансіон (готель), пансіонат.

pensionieren *vt* звільнити на пенсію.

Pensionist *m*, *австр.* пенсіонер.

Pensionsalter *m* пенсійний вік.

Pensionsanspruch *m* право на пенсію.

Pensionsanwartschaft *f* претензія на пенсію.

Pensionsanweisung *f* призначення пенсії.

pensionsberechtigt *adj* мати право на отримання пенсії.

Pensionsberechtigung *f* право на отримання пенсії.

Pensionsdienstalter *m* стаж роботи для отримання пенсії, пенсійний стаж.

Pensionsempfänger *m* пенсіонер.

Pensionsentscheid *m* рішення про присудження пенсії.

Pensionsfähigkeit *f* юридична спроможність стати пенсіонером, юридична здатність отримувати пенсію.

Pensionsgesetz *m* закон про пенсії.

Pensionshaftung *f* пенсійні зобов'язання, відповідальність (напр. пенсійної каси) за забезпечення пенсійних платежів.

Pensionskassen *pl* пенсійні каси, створювані страховими спілками.

Pensionsrente *f* пенсія.

Pensionsversicherung *f* пенсійне страхування.

Pensionszahlung *f* виплата пенсії.

Pensionszusage *f* зобов'язання (*підприємця*) виплачувати пенсію по старості працівникові, який пропрацював на його підприємстві певну кількість років.

per aval *лат.* "як поручитель" (*напис на векселі*).

per cassa *лат.* (*сплата*) готівкою.

per las *лат.* законним шляхом.

per medio *лат.*, *бірж.* в середині місяця.

per procura *лат.* за дорученням.

per procura *лат.* за дорученням, за повноваженнями. **per ultimo** *лат.* в кінці місяця; ◇ ~ *geld* кредит з терміном погашення в кінці місяця (*року звітного періоду*).

Peremption *f* прострочення.

Perfektion *f* завершення; ◇ ~ *eines Vertrags* *заст.* укладання договору, остаточне оформлення договору.

Perjurant *m* клятвopopушник.

Perjuration *f* клятвopopушення.

Permi *m* дозвіл.

Permission *f* дозвіл.

perpetuatio fori *лат.* принцип неприпустимості зміни підсудності.

Person *f* особа, особистість; ◇ ~ *des Rechtsbrechers* особа правопорушника; *amtliche* ~ офіційна особа; *angestellte* ~ службовець; *bedachte* ~ відмооодержувач, легатарій; *beschränkt geschäftsfähige* ~ особа з обмеженою дієздатністю; *dritte* ~ третя особа (*у цивільному процесі*); *entmündigte* ~ особа, яка підлягає опіці; *erwünschte* ~ бажана особа; *persona grata*; *fingierte* ~ вигадана особа; *für tot erklärte* ~ особа, оголошена померлою; *geistig behinderte* ~ психічнохворий; *genehme* ~ бажана особа, персoна грата; *der Gerichtsbarkeit unterliegende* ~ особа, яка підлягає відданню під суд; *geschäftsunfähige* ~ недієздатна особа; *gesuchte* ~ розшукуваний (*про людину*); *in* ~ особисто, власною персoною; *internationale* ~ особа, що володіє міжнародним статусом; *interessierte* ~ зацікавлена особа; *juristische* ~ юридична особа; *kriminelle* ~ злочинна особа, злочинець; *natürliche* ~ фізична особа; *nichtberechtigte* ~ неуповноважена особа; *öffentlich-rechtliche* ~ публічна людина, публічно-правова (*юридична*) особа; *physische* ~ фізична особа; *sachkundige* ~ обізнана особа, кваліфікована особа; *sozial gefährliche* ~ соціально небезпечна людина; *strafunmündige* ~ особа, яка не досягла віку кримінально-правової від-

повідальності; *unerwünschte* ~ небажана особа, персoна нон грата; *verantwortliche* ~ відповідальна особа; *vermißte* ~ зникла безвісти особа; *zivilrechtsfähige* ~ особа, що володіє цивільно-правовою дієздатністю, *zur* ~ *vernehmen* допитувати з приводу особи (*злочинця*); *zurechnungsfähige* ~ осудна особа.

persona *лат.* ◇ ~ *grata* *лат.* бажана особа, персoна грата; ~ *non grata* *лат.* небажана особа, персoна нон грата.

Personal *m* персонал, особовий склад, штат, кадри.

Personalabbau *m* скорочення персоналу, скорочення штату.

Personalabteilung *f* відділ кадрів.

Personalakten *pl* особиста справа (*тека з документами*).

Personalarrest *m* особисте затримання боржника.

Personalausweis *m* посвідчення особи.

Personalbeschreibung *f* 1) анкетні дані; 2) опис зовнішності людини (*в посвідченні особи*); 3) словесний портрет.

Personalbeweis *m*, *австр.* посвідчення особи.

Personalbogen *m* особиста інформація, послужний список.

Personalbüro *m* відділ найму та звільнення.

Personaldienstbarkeit *f* персональний сервітут.

Personale *m* особисті дані про особу, анкетні дані.

Personalfolium *m* сторінка в поземельній книзі, на якій перераховані всі земельні ділянки одного і того ж власника.

Personengesellschaft *f* товариство.

Personalhoheit *f* особисте верховенство, особистий суверенітет; ◇ ~ *des Staates* поширення суверенітету державної влади на певне коло осіб.

Personalien *pl* дані про особу, анкетні дані; ◇ ~ *des Angeklagten* дані про особу підсудного; *große* ~ докладні біографічні відомості; *kleine* ~ найважливіші біографічні дані, основні біографічні дані.

Personalienfeststellung *f* встановлення даних про особу, встановлення анкетних даних.

Personalität *f* особистість; ◇ ~ *der Person* особистість людини.

Personalitätsprinzip *m* принцип кримінальної відповідальності незалежно від приналежності території, на якій було скоєно злочин.

Personalkontakter *m* фахівець, що підтримує зв'язок між персоналом і керівництвом підприємства.

Personalkörperschaft

Personalkörperschaft *f* добровільне об'єднання.

Personalkredit *m* кредит без реального забезпечення (*напр. кредит під поручительство*).

Personalpapiere *pl* особиста справа (*тека з документами*).

Personalpension *f* персональна пенсія.

Personalplan *m* штат, штатний розпис.

Personalrat *m* представницький орган службовців і чиновників, що виконує функції, аналогічні функціям виробничої ради на підприємствах.

Personalrecht *m* приватне (*майнове*) право.

Personalrente *f* персональна пенсія.

Personalsache *f* особиста справа.

Personalservitut *m* особистий сервітут.

Personalstatut *m* 1) особистий статус людини; 2) закон, що діє за місцем проживання особи.

Personalunion *f* 1) особиста унія; 2) вид злиття монополій при імперіалізмі.

Personalunterlagen *pl* анкетні дані.

Personalvertretungsgesetz *m* закон про представництво робітників і службовців у державах.

personell *adj* 1) персональний, особистий; 2) штатний.

Personen *pl* людина; \diamond ~ verschleppen викрадати людей, переміщати людей; ~ und Sachfahndungsbuch книга реєстрації розшукуваних осіб і речей; unbeteiligte ~ поняті; verschleppte ~ переміщені особи.

Personenbeförderungsgesetz *m* закон про перевезення пасажирів засобами автомобільного транспорту.

Personenbeförderungsrecht *m* норми права, що регулюють перевезення пасажирів.

Personenbeschreibung *f* докладний опис прикмет особистості.

personenbezogen *adj* персональний (*напр. дані людини*); \diamond auf eine bestimmte ~ посилячись на конкретну людину; ~ Daten приватні персональні дані (*людини*).

Personendepot *m* книга особових рахунків депонентів.

Personendurchsuchung *f* особистий обшук.

Personenfahndung *f* розшук осіб (*які вчинили злочин або зникли*).

Personenfahndungsbuch *m* алфавітний перелік розшукуваних осіб, журнал реєстрації розшукуваних осіб.

Personenfahndungskartei *f* картотека розшукуваних осіб.

Personenfeststellung *f* ідентифікація особи.

Personenfeststellungsmittelsstimmen- und Sprachanalyse *f* ідентифікація особистості за допомогою експертизи голосу і мови.

Personenfeststellungsverfahren *m* спосіб ідентифікації особистості.

Personenfirma *f* компанія, зареєстрована під прізвиськом власника.

Personengemeinschaft *f* спільнота, товариство; \diamond ~ ohne Rechtspersönlichkeit товариство без створення юридичної особи.

Personengesellschaft *f* спільнота, товариство, (*в якому головну роль відіграє особиста участь, а не вкладений капітал, напр. відкрите торговельне товариство, командитне товариство*).

Personenhehlerei *f* приховування злочинців.

Personenidentifizierung *f* ідентифікація особи.

Personenmehrheit *f* участь кількох позивачів і відповідачів у процесі.

Personenrecht *m* приватне (*майнове*) право.

Personenschaden *m* шкода, заподіяна особі.

Personenschutz *m* захист особи, особиста безпека.

Personensorge *f* опіка над дітьми.

Personensorgerecht *m* норми права, що регулюють опіку над дітьми.

Personenstand *m* сімейний стан, цивільний стан (*особистості*).

Personenstandsangaben *f, pl* дані про цивільний стан (*особистості*); \diamond falsche ~ неправдиві (*помилкові*) дані про цивільний стан (*особистості*).

Personenstandsaufnahme *f* 1) реєстрація даних про цивільний стан; 2) перепис усіх, хто постійно проживають у громаді; 3) щорічний перепис господарств і дрібних підприємств, що розміщені на дому.

Personenstandsbeamte *m* відповідальна посадова особа органів реєстрації актів цивільного стану.

Personenstandsbuch *n* книга реєстрації актів цивільного стану; \diamond ~ führen вести книгу записів актів цивільного стану.

Personenstandsfällen *pl* справи про записи актів цивільного стану.

Personenstandsfälschung *f* 1) повідомлення (*підробка*) неправдивих відомостей про цивільний стан; 2) порушення законів про запис актів цивільного стану.

Personenstandsgesetz *m* закон про особистий статус.

Personenstandsrecht *n* норми, що регулюють порядок запису цивільного стану.

Personenstandsregister *m* книга записів актів цивільного стану.

Personenstandsunterdrückung *f* порушення посадовою особою правил запису актів цивільного стану (*напр. приховування або фальсифікація окремих фактів*).

Personenstandsurkunde *f* свідоцтво про цивільний стан.

Personenstandswesen *m* ведення актів цивільного-го стану.

Personenvereinigung *f* асоціація, об'єднання осіб (*які перебувають між собою у певних відносинах*).

Personenverletzung *f* тілесне ушкодження.

Personenversicherung *f* особисте страхування.

Personenversteck *m* укриття людини.

Personenverzeichnis *m* 1) книга записів актів цивільного стану; 2) поіменний перелік осіб.

Personenwechsel *m* переміщення посадових осіб, зміни в особовому складі.

persönlich *adj* особистий, індивідуальний (*приватний*), особисто.

Persönlichkeit *f* особистість, індивідуальність; ♦ ~ des öffentlichen Lebens громадський діяч; ~ des Probanden особистість умовно засудженого; ~ des Rechtsbrechers особистість злочинця, порушника; autoritäre ~ авторитарна особистість; moralisch gestörte ~ морально неповноцінна особистість; moralisch positiv gefestigte ~ морально стійка особистість; psychopathische ~ психопатична особистість; straffällige ~ особистість, що підлягає покаранню.

Persönlichkeitsanalyse *f* аналіз особистості.

Persönlichkeitsbedingtheit *f* особистісна обумовленість; ♦ erhebliche ~ einiger Verbrechen підвищена особистісна обумовленість деяких злочинів, значна особистісна обумовленість деяких злочинів.

Persönlichkeitseigenschaft *f* властивість особистості.

Persönlichkeitseinschätzung *f* оцінка особистості; ♦ allseitige ~ всебічна оцінка особистості.

Persönlichkeitsentfaltung *f* розвиток особистості.

Persönlichkeitsentwicklung *f* розвиток особистості.

Persönlichkeitserforschung *f* дослідження особистості.

Persönlichkeitsermittlung *f* визначення особистості.

Persönlichkeitsformung *f* формування особистості.

Persönlichkeitsfragebogen *m* анкета для аналізу рис особистості.

Persönlichkeitsgutachten *m* експертиза особистості.

Persönlichkeitsgüter *pl* особисті блага.

Persönlichkeitskomponenten *f, pl* компоненти структури особистості.

Persönlichkeitskonstellation *f* комплекс особистих якостей.

Persönlichkeitskriterium *m* критерій особистості.

Persönlichkeitslehre *f* теорія особистості.

Persönlichkeitsmängel *pl* недоліки структури особистості.

Persönlichkeitsmerkmale *n, pl* риси характеру, ознаки особистості.

Persönlichkeitsniveau *n* рівень розвитку особистості.

Persönlichkeitspsychologie *f* психологія особистості.

Persönlichkeitsrechte *pl* 1) права особистості; 2) особисті (*немайнові*) права.

Persönlichkeitsrechtsverletzung *f* порушення прав особистості.

Persönlichkeitsschutz *m* захист особистості, охорона прав особистості.

Persönlichkeitsstörungen *pl* розлади особистості, порушення структури особистості.

Persönlichkeitsumstände *m, pl* обставини, що характеризують особу.

Persönlichkeitsuntersuchung *f* дослідження особистості.

Persönlichkeitswahl *f* вибори, на яких виборці голосують за певну особу (*не за список осіб*).

Persönlichkeitswirkung *f* особистий вплив, вплив особистості.

Persönlichkeitszüge *pl* риси характеру особистості.

perturbatio sariginis *лат.* інцест, кровозмішення.

Perversion *f* збочення; ♦ geschlechtliche ~ статеве збочення, sexuelle ~ сексуальне, статеве збочення.

Perversität *f* порочність, збочення.

Pervierte *m* збоченець, особа із збоченнями (*в статевій чи іншій сфері*).

Pervertierung *f* збочення.

Perzipient *m* отримувач, адресат.

perzipieren *vt* отримувати, інкасувати (*зроши*).

Petition *f* петиція, клопотання; ♦ ~ of Rights *іст., англ.* петиція про права; der ~ tatgeben задовольняти петицію, задовольняти клопотання.

petitionieren *vt* клопотати, подавати петицію, подавати прохання.

Petitionsausschuß *m* комітет з розгляду скарг, комісія з розгляду скарг.

Petitionsrecht *n* право порушити клопотання, право подачі петиції.

Petitor *m* заявник, позивач (за цивільним позовом).

petitorisch *adj* петиційний, апеляційний.

Petitum *n* петиція, клопотання.

Petschaft *n* (офіційна) печатка.

Petting *f* взаємне пещення партнерами своїх статевих органів нестатевим шляхом, петтинг.

Pfand *n* 1) застава, за порука; 2) грошова застава; ♦ ~ als behalten зберігти як заставу, зберігати в якості застави; ein ~ bestellen надавати заставу, встановлювати заставу; ein ~ einlösen викуповувати закладену річ (заставу); ein ~ herausgeben внести заставу; das ~ verfällt застава прострочена, заставу буде конфісковано; als ~ geben дати в заставу, давати як заставу, закласти; als ~ nehmen взяти як заставу, брати в якості застави; als setzen давати як заставу, закласти; als ~ zurücklassen залишати річ як заставу; gegen ~ під заставу (одержати, дістати); zum ~ geben давати в якості застави, закласти; zum ~ setzen давати в якості застави, закласти.

Pfandanleihe *f* позика у вигляді застави, іпотечна облігація.

Pfandanzeige *f* повідомлення про накладення арешту (на майно), оголошення арешту.

pfändbar *adj* підлягає накладенню арешту (конфіскації).

Pfändbarkeit *f* можливість накладення арешту; ♦ ~ von Sachen можливість накладення арешту на річ.

Pfandbesitz *m* володіння в силу застави, володіння з огляду на заставу.

Pfandbesitzer *m* власник застави, заставоутримувач.

Pfandbestellung *f* встановлення застави.

Pfandbestellungsurkunde *f* документ (свідомство) про встановлення застави.

Pfandbrief *m* заставна, закладна, заставне свідоцтво.

Pfandbriefanleihe *f* позика у вигляді іпотеки.

Pfandbriefanstalt *f* іпотечний банк.

Pfandbriefanstalt *f* іпотечний банк (або інша кредитна установа, що надає позики під заставу землі).

Pfandbriefgesetz *n* закон, що регулює випуск заставних листів і облігацій комунальної позики.

Pfandbriefinstitut *n* іпотечний банк.

Pfandbruch *m* припинення права застави.

Pfandbürge *m* гарант застави, поручитель-заставадавець, поручитель, який надає заставу.

Pfanddeckung *f* забезпечення заставою, заставне забезпечення.

Pfanddelikt *n* злочин, правопорушення, пов'язане із заставою.

Pfandeffekten *pl* цінні папери (що знаходяться на зберіганні в банку в якості застави / забезпечення кредиту) ломбардні папери.

Pfandeigentümer *m* власник заставленої речі.

pfänden *vt* накладати арешт (на майно), описувати майно, конфісковувати.

Pfandentstrickung *f* навмисне знищення, псування, продаж описаного (або конфіскованого) майна.

Pfänder *pl* печі, здані під заставу; ♦ verfallene ~ речі, здані під заставу і не викуплені в строк речі, конфісковані зобов'язання.

Pfandforderung *f* заставна вимога.

Pfandfreigabe *f* повернення застави за допомогою належного виконавчого органу, звільнення майна від застави.

Pfandgeber *m* заставадавець, заставник.

Pfandgegenstand *m* предмет застави.

Pfandgeld *n* гроші, передані в заставу, завдаток, сума, що авансується.

Pfandgeschäft *n* видача (грошової) позики під заставу.

Pfandgläubiger *m* заставоутримувач, кредитор за заставою.

Pfandgut *n* закладене майно, закладена річ.

Pfandhaftung *f* відповідальність за закладену річ.

Pfandhalter *m* заставодержатель, власник заставного права.

Pfandhaus *n* ломбард.

Pfandindossament *n* заставний індосамент, передавальний напис.

Pfandinhaber *m* заставодержатель, кредитор за заставою.

Pfandkehr *f* протиправне вилучення власником рухомого майна заставодержателя.

Pfandklage *f* позов по заставі.

Pfandleihanstalt *f* ломбард.

Pfandleihe *f* 1) видача (грошової) позики під заставу; 2) ломбард.

Pfandleihegeschäft *n* видача (грошової) позики під заставу.

Pfandleiher *m* лихвар, кредитор, який дає позику під заставу майна.

Pfandnehmer *m* заставодержатель, кредитор за заставою.

Pfandobjekt *n* об'єкт застави.

Pfandprolongation *f* подовження застави.

Pfandrecht *n* право застави, заставне право, закладне право; ◇ ~ am Leistungsanspruch заставне право на зобов'язальну вимогу; ~ an einer Forderung заставне право на майнову вимогу; ~ an Rechten заставне право на права; das ~ aufgeben відмовитися від заставного права; ein ~ beseitigen припинити право на заставу рухомого майна; ~ des Gastwirts заставне право господаря готелю (*на речі постояльця*); ~ des Vermieters заставне право орендодавця; besitzloses ~ заставне право без передачі володіння; gesetzliches ~ заставне право, передбачене законом; stillschweigendes ~ мовчазне заставне право.

Pfandrechterswerb *m* придбання заставного права.

Pfandreife *f* закінчення терміну застави, що дає право кредитору за заставною порушити клопотання про продаж закладеної речі (*з публічних торгів*) для погашення боргу.

Pfandsache *f* річ, що підлягає арешту, річ, що підлягає заставі.

Pfandschein *m* заставне свідоцтво, заставна, ломбардна квитанція.

Pfandschuld *f* заставне зобов'язання, іпотечне зобов'язання.

Pfandschuldner *m* боржник (*іпотечний*).

Pfandsiegel *n* печатка, що накладається на заставлене майно судовим виконавцем, печатка, що накладається на заставлене майно заставодержателем.

Pfandstück *n* закладена річ.

Pfandsumme *f* гроші, що видаються за річ, здану під заставу.

Pfändung *f* накладання арешту на майно боржника, арешт майна, судовий опис майна; ◇ ~ des Möbels судовий опис меблів; ~ von Arbeitseinkommen утримання частини трудового прибутку з боржника (*за рішенням суду*); ~ von Forderungen накладання арешту на вимоги; ~ von Rechten накладання арешту на права; ~ von Sachen вилучення речей, накладання арешту на речі; freiwillige ~ добровільна застава майна; mehrfache ~ багаторазове накладання арешту на майно боржника.

Pfändungs- und Überweisungsbeschluß *m* рішення суду про накладання арешту на частку заробітної плати боржника та переказ її кредитору.

Pfändungsankündigung *f* повідомлення кредитором боржника про настання строку погашення боргу, забезпеченого заставою.

Pfändungsanordnung *f* постанова про накладання арешту.

Pfändungsauftrag *m* доручення провести судовий опис майна.

Pfändungsbefehl *m* судовий наказ про накладання арешту на майно.

Pfändungsbegehren *n* клопотання про накладання арешту.

Pfändungsbescheinigung *f* свідоцтво, посвідчення про накладання арешту на майно.

Pfändungsbeschluß *m* визначення (*суду*) про накладання арешту на майно.

Pfändungsbetrag *m* сума, на яку накладено арешт.

Pfändungsbruch *m* порушення постанови про накладання арешту на майно.

pfändungsfrei *adj* вільний від накладання арешту, не підлягає судовому опису.

Pfändungsfreigrenze *f* нижня межа заробітної плати, на яку не може бути накладено арешт.

Pfändungsgläubiger *m* власник права, що виникає з накладання арешту на майно.

Pfändungskosten *pl* витрати на проведення опису майна, витрати на накладання арешту.

Pfändungspfandrecht *n* заставне право, що виникає з накладання арешту на майно.

Pfändungsprotokoll *n* протокол про накладання арешту, протокол опису майна.

Pfändungsrecht *n* право накладання арешту на майно.

Pfändungsregister *n* реєстр, опис майна, на яке накладено арешт.

Pfändungsschuldner *m* боржник, щодо якого вжито примусові заходи у вигляді арешту його майна.

Pfändungsschutz *m* захист прав боржника при описі майна.

Pfändungsschutzrecht *n* закон про право боржника на виключення з опису частини майна.

Pfandungsunterlagen *f, pl* документи про накладання арешту на майно.

Pfändungsurkunden *f, pl* документи про накладання арешту на майно.

Pfändungsverbot *n* заборона накладання арешту на певне майно боржника.

Pfändungsverfahren *n* процедура накладання арешту на майно.

Pfandunterschlagung *f* припинення права застави.

Pfandverkauf *n* продаж заставного майна.

Pfandverschleppung *f* протиправне вилучення власником рухомого майна заставодержателя.

Pfandverschreibung *f* заставне свідоцтво.

Pfandversteigerung *f* продаж з публічних торгів заставленої речі.

Pfandverstrickung *f* порушення розпорядження про арешт заставного майна.

Pfandvertrag *m* угода про заставу.

Pfandverwertung *f* реалізація заставленої речі, використання застави.

Pfandvorrechtsklage *f*, *австр.* позов про першочергове задоволення вимог кредитора за рахунок реалізації заставного майна.

pfandweise *adv* у вигляді застави, в якості застави, як заставу.

Pfandzettel *m* заставне свідоцтво, заставна, ломбардна квитанція.

Pferdedieb *m* конокрад.

Pferdediebstahl *m* конокрадіство.

Pflanzenschutzgesetz *n* закон про захист рослин.

Pflege *f* нагляд, догляд, піклування, турбота, опіка; \diamond in persönliche ~ nehmen брати під особисту відповідальність; in ~ geben віддавати під опіку, віддавати на виховання; in ~ nehmen брати під опіку, брати на виховання; in ~ sein бути під опікою, під піклуванням.

Pflegeamt *n* відділ опіки, відділ піклування.

Pflegeaufsicht *f* догляд, нагляд, піклування, турбота.

Pflegebedürftige *m* той, хто потребує опіки, догляду.

Pflegebefohlene *m* опікуваний.

Pflegebestellung *f* встановлення піклування.

Pflegeeltern *pl* батьки, які взяли дитину на виховання без усиновлення.

Pflegeerlaubnis *f* дозвіл на виховання, дозвіл на опіку.

Pflegegeld *n* 1) гроші, що видаються органами соціального страхування застрахованій особі, що потребує догляду; 2) плата за виховання, плата за догляд.

Pflegegericht *n* суд у справах опіки.

Pflegeheim *n* будинок пристарілих, будинок для інвалідів.

Pflegekind *n* усиновлена дитина, дитина, що перебуває на вихованні.

Pflegekindschaftsverhältnis *n* правовідносини з приводу нагляду та виховання дитини.

Pflegekosten *pl* витрати на догляд, витрати на утримання прийомної дитини.

Pflegemutter *f* прийомна мати, названа мати.

Pfleger *m* опікун, піклувальник.

Pflegebestellung *f* призначення опікуна, призначення піклувальника.

Pflegerschaft *f* опікування.

Pflegesohn *m* прийомний син, названий син.

Pflegetochter *f* прийомна донька.

Pflegevater *m* прийомний батько, названий батько.

Pflegeverfahren *n* 1) порядок технічного обслуговування; 2) угода про опіку.

Pflegezulage *f* надбавка за догляд (*напр.* за сльїм).

Pflegschaft *f* піклування, опіка; \diamond eine ~ anordnen призначати піклування; eine ~ aufheben скасувати піклування; eine ~ bestellen встановлювати опіку; eine ~ einleiten ініціювати піклування; ~ für eine Leibesfrucht піклування про права зачатої дитини; ~ für nichteheliche Kinder піклування про незаконнонароджених дітей, опіка над позашлюбними дітьми; ~ für Sammelvermögen опікування спільним майном; ~ für unbekannte Beteiligte піклування про невідому особу, яка стосується даного випадку, опікування невизначеною особою, яка стосується даного випадку (*напр.* при розподілі спадщини); ~ über eine volljährige Person піклування над повнолітньою особою; eine ~ verhängen накласти піклування; unter ~ stehen перебувати під піклуванням

Pflegschaftsgericht *n* суд у справах опіки та піклування.

Pflegschaftsrecht *n* право піклування.

Pflegschaftsverhängung *f* встановлення піклування.

Pflicht *f* обов'язок, повинність; \diamond eine ~ auferlegen зобов'язувати, ставити в обов'язок; der ~ bewußt sein усвідомлювати свій обов'язок; der ~ nachkommen дотримуватися зобов'язання, виконувати обов'язок; eine ~ übernehmen брати зобов'язання; die ~ verletzen порушувати обов'язок (*зобов'язання*); ~ zum Erscheinen зобов'язання з'являтися, обов'язок явки (*напр.* у поліцію); ~ zur Amtsverschwiegenheit обов'язок державної таємниці, обов'язок дотримання службової таємниці; ~ zur Arbeit обов'язок працювати; ~ zur Beaufsichtigung обов'язок контролювати, обов'язок нагляду (*над неповнолітнім*); ~ zur Beweisführung обов'язок доведення, обов'язок приведення доказів; ~ zur Hilfeleistung обов'язок надання допомоги (*напр.* при нещасному випадку); der ~ zuwider handeln порушувати обов'язок, діяти всупереч обов'язку; als ~ ansehen вважати своїм обов'язком, рахувати за свій обов'язок; Dokumentations~ обов'язкове документування, обов'язок (*чиновника або підприємця*) вести (*подавати*) документацію; elterliche ~ батьківський обов'язок; es mit der ~ nicht genau nehmen легковажно ставитися до своїх обов'яз-

ків, недбало ставитися до своїх обов'язків; für ~ halten вважати за свій обов'язок; gesellschaftliche ~ громадський обов'язок; moralische ~ моральний обов'язок; nach ~ und Gewissen handeln діяти згідно боргу і совісті; seine ~ erfüllen виконати свій обов'язок; sich über ~en hinwegsetzen ігнорувати свої обов'язки; vertragliche ~ договірне зобов'язання, обов'язок за контрактом; verwaltungsrechtliche ~ адміністративно-правовий обов'язок; von einer ~ entbinden звільняти від обов'язку; zur ~ machen ставити в обов'язок.

Pflichtablieferung *f* обов'язкова поставка, обов'язкове постачання (*сільськогосподарських продуктів*).

Pflichtanwalt *m* захисник, призначений судом.

Pflichtbeitrag *m* обов'язковий внесок.

pflichtbewußt *adj* свідомий щодо почуття обов'язку.

pflichtbrüchig *adj* той, хто порушує обов'язок.

Pflichten *pl* обов'язки; ◇ ~ der Betriebe in den zivilrechtlichen Beziehungen обов'язки підприємств, що впливають на цивільно-правових відносин; ~ mißachten нехтувати обов'язками; arbeitsvertragliche ~ обов'язки, що впливають із трудового договору; berufliche ~ професійні обов'язки; eheliche ~ подружні обов'язки; vertragliche ~ договірні зобов'язання, договірні обов'язки; vorvertragliche ~ der Partner переддоговірні обов'язки партнерів, попередні договірні обов'язки сторін.

Pflichtenkollision *f* конфлікт обов'язків, зіткнення обов'язків, колізія обов'язків.

Pflichtentstellung *f* порушення обов'язків.

Pflichterfüllung *f* виконання обов'язку.

Pflichterlassung *f* звільнення від обов'язків.

Pflichtgefühl *n* почуття обов'язку, сумлінність.

pflichtgemäß *adv* за службовим обов'язком.

pflichtgemäße *adv* відповідна обов'язку обєрежність.

pflichtgetreu *adj* вірний (*своєму*) обов'язку.

pflichtig *adj* зобов'язаний.

Pflichtige *m* платник податків (*потенційний*).

Pflichtleistungen *pl* обов'язкові платежі з фонду соціального страхування.

Pflichtprüfung *f* планова ревізія, нормативна перевірка річних балансів.

pflichtschuldig *adj* зобов'язаний (*за службовим обов'язком*).

Pflichtsoll *n* обов'язкова норма, задана норма, встановлена норма.

Pflichtteil *m* обов'язкова частка у спадщині, обов'язкова спадкова частка; ◇ den ~

entziehen позбавляти обов'язкової частки спадщини; den ~ geltend machen пред'являти право на обов'язкову частку у спадщині.

Pflichtteilsanspruch *m* претензія на обов'язкову частку у спадщині.

pflichtteilsberechtigt *adj* мати право на обов'язкову частку у спадщині.

Pflichtteilsberechtigte *m* особа, яка має право на обов'язкову частку спадщини, необхідний спадкоємець.

Pflichtteilsbeschränkung *f* обмеження обов'язкової частки спадщини; ◇ ~ in guter Absicht обмеження у праві обов'язкової частки спадщини з добрих намірів.

Pflichtteilsentziehung *f* позбавлення обов'язкової частки спадщини.

Pflichtteilsergänzung *f* добавка до законної частки спадщини.

Pflichtteilsergänzungsanspruch *m* претензія на добавку до обов'язкової частки спадщини.

Pflichtteilsrecht *n* право на обов'язкову частку спадщини.

Pflichtteilsrestanspruch *m* претензія на залишок обов'язкової частки спадщини.

pflichtteilsunwürdig *adj* негідний для отримання обов'язкової частки спадщини.

pflichttreu *adj* вірний (*своєму*) обов'язку.

Pflichttreue *f* відданість обов'язку.

Pflichtverband *m* об'єднання (*спілка*), членство в якому накладає певні обов'язки.

Pflichtvereinbarung *f* укладення угоди про виконання (*яких-н.*) обов'язків.

Pflichtvergessenheit *f* несумлінне ставлення до виконання своїх обов'язків, посадова недбалість.

Pflichtverletzung *f* порушення обов'язку (*боргу*), невиконання обов'язку; ◇ ~ aus Verträgen порушення обов'язків, що виникають з угоди; ~ begehen порушувати свої обов'язки; ~ des Drittschuldners порушення обов'язку особою, у якій знаходяться гроші боржника; ~ durch Beamten порушення обов'язків з боку посадових осіб; ~ im Wachdienst *австр.* порушення обов'язків сторожовою охороною; bewußte ~ умисне порушення обов'язків, свідоме порушення обов'язку; grobe ~ грубе (*брутальне*) порушення посадових обов'язків; unbewußte ~ несвідоме порушення обов'язків.

Pflichtversäumnis *n* порушення обов'язку; ◇ ~ im Dienst халатність, недбалість, недбальство.

Pflichtversicherung *f* обов'язкове страхування.

Pflichtverteidiger *m* громадський захисник, захисник за призначенням (*судом*).

Pflichtwidrigkeit *f* порушення обов'язку.

Phänomen *n* феномен, явище; ◇ *soziales* ~ соціальне явище, соціальний феномен (*пара-докс*).

Phänomenologie *f* феноменологія; ◇ ~ *der Kriminalität* феноменологія злочинності; ~ *der Straftaten* феноменологія злочинів; *strukturelle* ~ структурна феноменологія (*опис структури злочинців*).

Pharmaberater *m* фармацевтичний консультант, консультант по застосуванню ліків.

Phasenprodukt *n* проміжний ("фазовий") продукт (*товар*).

Phillips-Kurve *f* "крива Філіпса" (*в макроекономічних моделях характеризує в загальній формі зв'язок між темпами інфляції та рівнем безробіття*).

Phishing *f* фішинг.

Photodeckung *f* спосіб поєднання (суміщення) фотокарток.

Photoeinsatztasche *f* фотоприладдя (*криміналіста*).

Photofalle *f* фотопастка.

Photographie *f* фотографія (*світлина*), фотокартка, фотографічне зображення.

Photographieschutz *m* захист права на виробництво (створення) фотографії.

PIN-Kode *m* ПИН-код.

Piratensender *m* "піратський" радіопередавач (*веде мовлення з території, на яку не поширюється суверенітет держави*), радіостанція, що працює на чужій хвилі.

Piraterie *f* піратство, морський розбій.

plädieren *vt* брати участь у дебатах сторін, виголошувати (*захисну*) промову.

Plädoyer *n* прикінцева промова (*прокурора і захисника*), дебати сторін.

Plafond *m* межа, кордон (*максимальний розмір, напр. кредиту, граничний рівень, напр. цін*).

Plagiat *n* плагиат; ◇ *ein* ~ *begehen* здійснювати плагиат; *des* ~s *beichtigt werden* звинувачуватися в плагиаті; *des* ~s *überführen* викрити в плагиаті, *sich eines* ~s *schuldig machen* звинувачуватися в плагиаті.

Plagiator *m* плагиатор.

Plan-Ist-Abrechnung *f* порівняння планових завдань з фактичними показниками.

Plan-Ist-Gegenüberstellung *f* співставлення планових завдань з фактичними показниками.

Plan-Ist-Kostenrechnung *f* запланований і фактичний облік витрат.

Plan-Ist-Vergleich *m* порівняння фактичних показників з планом.

Plan-Lohnfonds *m* плановий фонд заробітної плати.

Plangebote *pl* дозволи, що видаються місцевими органами на будівництво, на благоустрій.

Plangewährleistungsanspruch *m* вимога гарантії належного виконання планування.

Plangewinn *m* плановий прибуток, прогнозований дохід.

Planjahr *n* плановий рік.

Plankommission *f* комісія з планування, планова комісія; ◇ *Staatliche* ~ Держплан, Державна планова комісія (*колиш. НДР*).

Plankontrolle *f* контроль за перебігом виконання плану.

Plankosten *pl* планові витрати.

Planmäßigkeit *f* плановість, планомірність, регулярність; ◇ ~ *der Verbrechenbegehung* планомірність скоєння злочину, регулярність вчинених злочинів.

Planpreis *m* планова ціна (*вартість*).

Planrückstand *m* відставання за планом, невиконання плану. **Planstelle** *f* штатна посада; ◇ *freie* ~ вакантна (*штатна*) посада; *unbesetzte* ~ вакантна (*штатна*) посада.

Planung *f* планування; ◇ ~ *des Arbeitslohnes* планування заробітної плати; ~ *von Aggressionskriegen* планування агресивних воєн.

Planungsschäden *pl* майновий збиток, заподіяний невірним плануванням.

Planverletzung *f* порушення планової дисципліни.

Planverstoß *m* порушення планової дисципліни.

Planvertrag *m* планова угода, плановий договір, контракт.

Planvorlagemonopol *n* нормативний припис, відповідно до якого дозвіл на споруду можуть надавати лише органи будівельного нагляду.

Platte *f*, *австр.*, *розм.* шайка, ватага, зграя, банда.

Platzagent *m* (місцевий) представник іногородньої компанії.

Platzgebrauch *m* місцевий звичай.

Platzgeschäft *n* торговельна угода, що укладається і реалізується за місцем знаходження покупця.

Platzkauf *m* торговельна угода, за якою продавець зобов'язаний надіслати продану річ за адресою, вказаною покупцем.

Platzvertreter *m* (місцевий) представник іногородньої компанії.

Platzwechsel *m* 1) вексель, місце виставлення і оплати якого збігаються; 2) зміна місця (роботи).

Plazet *n* згода, схвалення.

Plebiszit *n* плебісцит, референдум, всенародне опитування.

Pleinpouvoir *n*, *фр.* необмежені повноваження.

Pleite *f*, *розм.* банкрутство, крах; ◇ ~ machen збанкрутувати.

Plenarentscheidung *f* 1) ухвала (постанова) пленуму (Верховного суду колиш. НДР); 2) рішення загальних зборів.

Plenartagung *f* пленарне засідання, пленум, пленарна сесія.

Plenipotenz *f* необмежена влада, всемогутність.

Plenum *n* пленум; ◇ ~ des Obersten Gerichts пленум Верховного суду (колиш. НДР).

Plünderer *m* грабіжник, мародер.

plündern *vt* грабувати, мародерствувати, спустошувати (напр. скарбницю).

Plünderung *f* грабіж, пограбування, мародерство.

Pluralismus *m* плюралізм.

Pluralvotum *n* плюральний (множинний) вотум (при багатопартійній системі).

Pluralwahlrecht *n* виборче право, що допускає до участі у виборах безліч партій і організацій.

Pluralwahlssystem *n* система виборів, при якій одному виборцю надається декілька голосів, множинна система голосування.

Plus 1) плюс, перевага; 2) надлишок.

pöbelhaft *adj* вульгарний, брутальний, хуліганський.

Pogrom *m*, *n* погром; ◇ Juden~ єврейський погром; Opfer eines ~s жертва погрому.

Pogromopfer *n* жертва погрому.

Point *m*, *бірж.* пункт (напр. в котируваннях акцій, котируванні товарів).

Police *f* страховий поліс, страхове свідоцтво.

Policendarlehen *n* позика (кредитування) під заставу страхового полісу.

Policeninhaber *m* застрахований.

Policenverpfändung *f* застава полісу.

Politik *f* політика; ◇ ~ der Blockfreiheit політика неприєднання до блоків; ~ der Bündnisfreiheit політика неприєднання; ~ der offenen Tür політика відкритих дверей; ~ der Stärke політика сили, політика з позиції сили; ~ der Versöhnung політика примирення; aggressive ~ агресивна політика; auswärtige ~ зовнішня політика, imperialistische ~ імперіалістична політика; internationale ~ міжнародна політика;

revanchistische ~ реваншистська політика; völkerrechtswidrige ~ політика, яка суперечить нормам міжнародного права.

politische Flüchtlinge *pl* політичні біженці (множина).

Politischverfolgte *m* особа, переслідувана за політичні переконання.

politisieren *vi* політизувати, надавати політичного характеру.

Polizei *f* поліція; ◇ bei der ~ anzeigen доносити в поліцію (напр. про скоєний злочин); geheime ~ таємна поліція; gerichtliche ~ судова поліція; kommunale ~ муніципальна поліція, місцева поліція, комунальна поліція; mit der ~ drohen погрожувати повідомленням у поліцію; politische ~ політична поліція.

Polizeiakademie *f* поліцейська академія.

Polizeiamt *n* управління поліції.

Polizeiangehörige *m* співробітник поліції, поліцейський.

Polizeiaufgaben *pl* завдання поліції, функції поліції.

Polizeiaufgabengesetz *n* закон про завдання поліції, закон про функції поліції.

Polizeiaufgebot *n* загін (підрозділ) поліції.

Polizeiaufsicht *f* нагляд поліції, поліцейський нагляд; ◇ geheime ~ таємний нагляд поліції; unter ~ stehen перебувати під наглядом поліції; unter ~ stellen ставити під поліцейський нагляд.

Polizeibeamte *m* поліцейський, службовець поліції.

Polizeibedienstete *m* поліцейський, співробітник поліції.

Polizeibefugnisgesetz *n*, *австр.* закон про повноваження поліції.

Polizeibehörde *f* 1) поліція, поліцейське відомство, управління поліції; 2) орган поліції.

Polizeibüro *n* поліцейський відділок, поліцейська дільниця.

Polizeichef *m* керівник (начальник) поліції.

Polizeidelikt *n* поліцейський злочин, дрібне правопорушення.

Polizeidepartement *n*, *швейц.* департамент поліції.

Polizeidienst *m* поліцейська служба.

Polizeidienststelle *f*, *рідк.* поліцейський відділок.

Polizeidirektion *f*, *австр.* управління поліції.

Polizeidirektor *m* керівник (начальник) поліції.

Polizeieinheit *f* поліцейський підрозділ.

Polizeierlaubnis *f* дозвіл поліції.

Polizeiexpert *m* експерт поліції.

Polizeiexperte *m* експерт поліції.

Polizeifahrzeug *n* поліцейська машина.

Polizeifunk *m* радіо, що використовується поліцією.

Polizeigefängnis *n* 1) поліцейський арешт; 2) приміщення для тимчасового затримання заарештованих.

Polizeigesetz *n* закон про поліцію.

Polizeigewahrsam *m* затримання, поліцейський арешт.

Polizeigewalt *f* поліцейська влада.

Polizeihaft *f* затримання, поліцейський арешт.

Polizeihauptmann *m* капітан поліції.

Polizeihelfer *m* народний дружинник (колиш. НДР).

Polizeihoheit *f* суверенітет поліції; $\diamond \sim$ der Länder незалежність поліції земель (від федеральної поліції).

Polizeihund *m* поліцейський собака.

Polizeihundeschule *f* школа (навчання) поліцейських собак.

Polizeinspektor *m* поліцейський інспектор.

Polizeikommissariat *n* комісаріат, районне відділення поліції (Австрія, Швейцарія).

Polizeikonfident *m* інформатор поліції.

Polizeikontrolle *f* поліцейська перевірка, поліцейський контроль, контроль з боку поліції, нагляд поліції; \diamond unter der \sim під наглядом поліції.

polizeilich *adj* поліцейський; $\diamond \sim$ gemeldet sein перебувати на обліку в поліції; \sim verboten заборонений поліцією.

Polizeimann *m* поліцейський.

Polizeimeister *m* мастер (сержант) поліції (чин у ФРН).

Polizeipersonlichkeit *f* особистість (особа) поліцейського.

Polizeiposten *m* поліцейська вахта (дільниця).

Polizeipräsident *m* керівник поліції, начальник поліції (у великих містах Австрії, ФРН).

Polizeipräsidium *n* управління поліції (у великих містах Австрії, ФРН).

Polizeipraxis *f* поліцейська практика, діяльність поліції.

Polizeirazzia *f* поліцейський рейд, поліцейська облава. **Polizeirecht** *n* поліцейське право.

Polizeiregime *n* поліцейський режим.

Polizeirevier *n* поліцейська дільниця, поліцейський відділок.

Polizeistaat *m* поліцейська держава.

Polizeistatistik *f* поліцейська статистика.

Polizeistelle *f* поліцейська дільниця, поліцейський відділок.

Polizeistrafe *f* штраф за порушення розпоряджень поліції.

Polizeistrafrecht *n* поліцейське кримінальне (карне) право.

Polizeistreife *f* поліцейський патруль.

Polizeistunde *f* поліцейська година (година закриття ресторанів і розважальних закладів).

Polizeisystem *n* поліцейська система.

Polizeiübertretung *f* порушення адміністративних приписів.

Polizeiverbot *n* заборона поліції.

Polizeiverfügung *f* розпорядження (принус) поліції (певній особі).

Polizeivergehen *n* адміністративні правопорушення, порушення адміністративних приписів.

Polizeiverordnung *f* розпорядження поліції (загального характеру).

Polizeiverwaltung *f* адміністрація поліції, управління поліції.

Polizeiverwaltungsgesetz *n* закон про адміністративні повноваження поліції.

Polizeivollzugsbeamte *m* пристав поліції, службовець виконавчого органу поліції.

Polizeivollzugsdienst *m* служба, що займається виконанням розпоряджень поліції.

Polizeiwache *f* поліцейська вахта, поліцейський відділок.

Polizeiwachtmeister *m* поліцейський вахмістр (сержант поліції).

Polizeiwesen *n* поліцейська служба.

polizeiwidrig *adj* заборонений поліцією, суперечить приписам поліції.

Polizeiwidrigkeit *f* поведінка, що суперечить приписам поліції.

Polizeiwillkür *f* жорстокість поліції, поліцейське свавілля.

Polizeiwirkungsrecht *n*, австр. право на введення в дію поліцейських сил.

Polizist *m* поліцейський.

Polizza *f*, ім. страховий поліс, страхове свідоцтво.

Polizze *f*, австр. страховий поліс, страхове свідоцтво POL.

Polyandrie *f* поліандрія, багатомужжя.

Polyfirmierung *f* складне найменування фірм, багаторівневе найменування фірм.

Polygamie *f* полігамія, багатоженство, багатлюбність.

Polypol *n* поліполія (ринкова ситуація, при якій існує обмежена кількість великих продавців, що забезпечує можливості координації їх дій).

Pön *f* пеня, штраф (за прострочення), неустойка, австр. кара.

Pönale *n* пеня, штраф (за прострочення), австр. кара.

pönal *adv* як пеню, у вигляді штрафу, штрафний.

Pönalisierung *f* пеналізація (оголошення діяння карним).

Pönitentiarsystem *n* пенітенціарна система.

Pönologie *f* вчення про покарання, пенологія.

Pool *m*, *англ.* 1) злиття складів з товарами, об'єднання ресурсів, пул (об'єднання підприємств, що ставить своєю метою, наприклад, регулювання цін).

Poolvertrag *m* угода про пул.

Popularklage *f* позов, що може бути пред'явленим будь-якою особою.

populistisch *adj* популістський.

Pornographie *f* порнографія.

Pornographiengesetz *n*, *австр.* закон про заборону поширення порнографічних виробів і творів.

Poroskopie *f* пороскопія (встановлення особи за розташуванням і особливостями пор людини).

Port-Konnossement *n* портовий коносамент.

Porto *n* порто, поштово-телеграфні витрати, поштовий збір.

porto franco *im.* порто-франко, порт безмитного ввезення та вивезення.

portofrei *adv* без мита, безмитно.

portopflichtig *adv* з митом, доставка стягується.

Portosatz *m* франкування (попередня оплата поштових зборів).

Portrait *n* портрет; ◇ ~ *parle* *фр.* словесний портрет.

Porträtskizze *f* ескіз (начерк) портрета (за описом), словесний портрет.

Position *f* 1) посада, стан, місце (по службі); 2) стаття (бюджету); 3) точка зору, установка.

Positionierung *f* позиціонування, підбиття в позицію (графу).

Positivismus *m* позитивізм; ◇ ~ *im Recht* позитивізм у праві.

possessio civilis *лат.* володіння, що отримало юридичний захист.

possessio naturalis *лат.* фізичне володіння.

Possession *f* володіння.

possessorisch *adj* посесорний, що стосується власності.

Possessorium *n* посесорний процес.

Post *f* 1) пошта, поштове відділення, поштамт; 2) почта, листи, кореспонденція.

Post- und Fernmeldegebühren *pl* поштові та телекомунікаційні витрати, поштові збори та збори телезв'язку.

post mortem *лат.* посмертне.

post-factum *лат.* постфактум, наступний акт, здійснений в подальшому.

Postauftrag *m* поштовий переказ, інкасове доручення поштою.

Postbeförderungsvertrag *m* договір про перевезення пошти.

Postbeschlagnahme *f* вилучення поштових відправлень, конфіскація поштових відправлень.

postdatieren *vt* позначати пізнішим числом.

Postdiebstahl *m* крадіжка пошти.

Postdienst *f* поштова служба, пошта.

Postdienstleistungsgebühr *f* платня за послуги поштового зв'язку.

Postemus *m* народжений після смерті батька, народжений після смерті заповідача.

Posten *m* пост, посада, місце.

Posten *pl* 1) суми; 2) партія товару, позиція, стаття (наприклад, імпорту), стаття (балансу); ◇ *antizipative* ~ *бухг.* нараховані суми; *durchlaufende* ~ перехідні суми; *transitorische* ~ перехідні статті балансу.

Posten- und Streifendienst *m* патрульно-постова служба, ППС.

postenweise *adv* партіями, частками.

postenweise *adv* за статтями.

Posterität *f* 1) послідовність, черговість (наприклад, вимог); 2) потомство, нащадки.

Postfälschung *f* підробка, фальсифікація поштового переказу.

postfrei *adj* неоподатковуваний поштовим збором.

Postgebühr *f* поштовий збір, поштові витрати.

Postgeheimnis *n* таємниця листування, поштова таємниця.

Postglossatoren *pl* постгласатори (юристи середньовіччя, які намагалися пристосувати римське право до правових систем європейських країн).

Postgut *n* поштові відправлення.

postlagernd *adj* до запитання.

Postlaufkredit *m* поштовий кредит (взаємне надання поточних кредитів для здійснення грошових операцій / переказів поштою).

Postmonopol *n* поштова монополія, монополія на здійснення поштових операцій, поштова регалія.

postmortal *adj* посмертний.

Postmortalbild *n* посмертний знімок.

Postnumerandozahlung *f* подальша оплата, оплата після виконання замовлення.

Postnumeration *f* подальша оплата, оплата після виконання замовлення.

Postordnung *f* правила поштових відправлень.
Postposition *f* зниження рангу іпотеки.
Postprotest *m* опротестовування векселя через пошту, опротестування чеку через пошту.
Postrecht *n* норми, що регулюють діяльність поштового зв'язку.
Postregal *n* державна монополія на здійснення поштових операцій, поштова регалія.
Postcheckkonto *m* чековий поточний рахунок при поштовому відділенні.
postsowjetisch *adj* пострадянський.
Postspargbuch *n* поштово-ощадна книжка.
Postsperr *f* обмеження права на листування.
Postüberwachungsdienst *m* служба поштового нагляду, служба моніторингу поштового сервісу.
Postüberweisung *f* поштовий переказ.
Postulat *n* 1) вимога; 2) постулат; ◇ *fundamentales rechtsstaatliches* ~ фундаментальна норма права, основний постулат правової держави.
Postulationsfähigkeit *f* постулат, згідно з яким вести захист обвинувачених може тільки адвокат, визнаний судом.
postulieren *vt* постулювати.
Postverkehrsgefährdung *f* створення небезпеки для поштового обслуговування.
Postverwaltungsgesetz *n* закон про управління поштовими підприємствами.
Postwertzeichen *pl* символи поштової оплати (марки).
Postwertzeichenfälschung *f* підробка символів поштової оплати.
Postzollabfertigung *f* митне оформлення поштового вантажу.
Postzollordnung *f* правила митних процедур для поштових установ.
Postzustellungsurkunde *f* квитанція про отримання поштового відправлення.
Postzwang *m* обов'язковість користування послугами поштових установ для пересилання певних видів відправлень.
Potentat *m* впливова особа.
Potestativbedingung *f* довільна умова угоди (оперативу).
Potsdamer Abkommen *n* Потсдамська угода.
Potsdamer Konferenz *f* Потсдамська конференція (1945 р.).
Präambel *f* преамбула, вступна частина, введення.
practica juris *lat.* юридична практика.
Prädialservitut *n* сервітут.
praesumptio juris *lat.* презумпція права.
praesumptio *lat.* презумпція, припущення.

praesumptio facti *lat.* презумпція факту.
praeter legem *lat.* окрім закону, додатково до закону.
Präferenz *f* пільга, яка надається в комерційній операції.
Präferenzordnung *f* ранжування переваг (в мікроекономічній теорії – формування цільової функції споживача).
Präferenzpreis *m* пільгова ціна.
Präferenzspanne *f* різниця між преференційним митом і митом, яким обкладаються товари країн, що не користуються митними пільгами.
Präferenzsystem *n* система преференцій.
Präferenztarif *m* пільговий тариф, преференційний тариф.
Präferenzzoll *m* пільгове мито.
Präge *f* монетний двір.
Prägestalt *f* монетний двір.
Pragmatik *f* 1) *австр.* статут служби чиновників; 2) (практичне) знання справи.
pragmatisiert *adj*, *австр.* штатний (про чиновників).
Prahm *m* баржа.
Präjudikat *n* прецедент.
Präjudikatdispens *m* звільнення від заборони на основі преюдиції.
Präjudiz *n* преюдиція.
Präjudizfall *m* преюдиціальна справа.
präjudizial *adj* преюдиціальний.
Präjudizialanspruch *m* клопотання (претензія) на основі преюдиції.
Präjudizialfrage *f* преюдиціальне питання.
Präjudizialinzidentklage *f* проміжний позов про визнання.
Präjudizialität *f* преюдиція.
Präjudizialklage *f* позов про визнання.
präjudiziell *adj* преюдиціальний.
Präjudizienrecht *n* прецедентне право.
Präjudiziensammlung *f* зібрання прецедентних рішень.
Präjudizurteil *n* преюдиціальне рішення.
Präkaution *f* захід обережності, обачність, обережність.
präkavieren *vt* вжити (належні) заходів, вжити заходи обережності.
präkludieren *vt* запобігати, попереджувати.
Präklusion *f* 1) запобігання; 2) втрата права.
Präklusionsfrist *f* преклюзивний термін (призначений для виконання дії термін, після закінчення якого виконання дії позбавлене законного значення правового результату).
Präklusionswirkung *f* запобіжна дія.

präklusiv *adj* преклюзивний, попереджувальний, запобіжний.

Präklusivbescheid *m* запобіжне рішення.

Präklusivfrist *f* преклюзивний термін.

Praktikantenverhältnis *n* відношення стосовно проходження практики, відношення з приводу стажування.

Praktikum *n* практика.

Prälegat *n* 1) виділена в заповіті частка спадщини (*у подружжі*); 2) виділений в заповіті певний предмет; 3) легат, який користується перевагою.

Prälegat *m* легатарій, який користується перевагою.

präliminar *adj* попередній, прелімінарний, вступний.

Präliminar-Friedensvertrag *m* прелімінарна мирна угода.

Präliminarbestimmung *f* попередня умова.

Präliminarfrieden *m* прелімінарна мирна угода.

Präliminarien *pl* попередні перемовини.

Präliminarvereinbarung *f* попередня угода.

Präliminarverhandlungen *pl* попередні перемовини.

Präliminarartikel *m* попередня стаття, прелімінарії.

Prämie *f* премія, яка виплачується федеральним урядом за зберігання цільових внесків на житлове будівництво (*ФРН*).

Prämie *f* вартість опціону. **Prämie** *f* премія, винагорода, страхова премія (*внесок*).

Prämienanleihe *f* виграшна позика, лотерейна позика, премія по облігації.

Prämienforderung *f* вимога про сплату страхової премії. **Prämienformen** *pl* види заохочень.

Prämienfelder *pl* преміальні (*гроші*), преміум-фонди.

Prämiengeschäft *n* торгівля опціонами.

Prämienkauf *m* придбання з винагорода.

Prämienleistungslohn *m* відрядно-преміальна система заробітної плати, відрядно-преміальна оплата праці.

Prämienlohn *m* преміальна оплата праці.

Prämienlohnsystem *n* система преміальної оплати праці.

Prämienobjektlohn *m* відрядно-преміальна пооб'єктна оплата праці.

Prämienordnung *f* положення про преміювання, порядок преміювання.

Prämienpapier *n* виграшні цінні папери.

Prämienregelung *f* регулювання розміру премій, схема винагорода.

Prämienreserve *f* страховий резерв.

Prämienreservfonds *m* страховий фонд.

Prämienrückgewähr *f* повернення винагорода, повернення частини страхових премій.

Prämiensparen *n* форма зберігання вкладів, коли для винагорода вкладників регулярно проводиться розіграш премії.

Prämiensparvertrag *m* контракт з ощадкасою про виграшний вклад.

Prämienstücklohn *m* відрядно-преміальна за-робітна плата, відрядно-преміальна оплата праці.

Prämiensystem *n* преміальна система, система заохочень.

Prämientarif *m* тариф страхових винагород.

Prämienvereinbarung *f* угода про премії (*між керівництвом підприємства та робітниками*).

Prämienverlosung *f* розіграш премії.

Prämienverteilung *f* розподіл премій.

Prämienzahlung *f* видача премій, виплата премій.

Prämienzeitlohn *m* почасово-преміальна система заробітної плати, почасово-преміальна оплата праці.

Prämienzeitlohnsystem *n* почасово-преміальна система оплати праці.

Pränotation *f* попереднє повідомлення судом кредиторів про ймовірне банкрутство боржника.

pränumerando *лат.* із сплатою наперед, авансом.

Pränumeration *f* 1) аванс, платіж авансом; 2) абонентна плата.

Pränumérationskauf *m* авансоване придбання, купівля з передплатою (*товар оплачується до його постачання*).

Prärogativ *n* прерогатива.

Prärogative *f* прерогатива; \diamond ~ der Rechtsetzung прерогатива здійснення права (*тільки державою або уповноваженим ним органом*).

Präsent *n* подарунок, дарунок, презент.

Präsentant *m* пред'явник (*векселя*), презентант.

Präsentation *f* 1) пред'явлення (*векселя*); 2) позиція, заява; 3) презентація.

Präsentationsfrist *f* термін дії зобов'язання (*напр. векселя або чека*), термін висування (*напр. позову, векселя або чека*).

Präsentationspflicht *f* обов'язок висування (*напр. претензій*).

Präsentationsrecht *n* право вносити пропозицію, право висувати кандидатів.

Präsentatum *n* день подачі (*напр. заяви*).

präsentieren *vi* 1) пред'являти (*напр. вексель*); 2) пропонувати.

Präsentierungsklausel *f* застереження (обмовка) щодо пред'явлення (висунення).

Präsenz *f* наявність, присутність, явка на роботу.

Präsenzdienst *m* дійсна військова служба; \diamond verlängerter ~ надстрокова військова служба.

Präsenzgeld *n* добові (гроші).

Präsenzzahl *f* кворум, кваліфікована більшість.

Präsident *m* 1) президент (глава держави); 2) голова; \diamond ~ des Obersten Gerichts голова Верховного суду (колиш. НДР); ~ des Sicherheitsrates голова Ради Безпеки (ООН); ~ eines Landesgerichts голова окружного суду (Австрія).

Präsidentenwahl *f* президентські вибори, вибори президента.

Präsidentenschaftswahl *f* вибори президента.

Präsidialbeschluß *m* рішення президії (суду), визначення президії (суду).

Präsidialdemokratie *f* президентська демократія.

Präsidialerlaß *m* указ президента.

Präsidialrat *m* 1) президентська рада; 2) рада при голові суду, яка відає питаннями призначення суддів.

Präsidialsystem *n* (конституційна) система, при якій президент є і главою виконавчої влади (напр. у США).

Präsidialverfassung *f* конституція, яка наділяє президента вищою виконавчою владою.

Präsidium *n* президія; \diamond ~ der Volkskammer президія Народної палати (колишня НДР); ~ des Obersten Gerichts президія Верховного суду (колиш. НДР).

präskribieren *vt* 1) наказувати, приписувати; 2) оголошувати простроченим, скасувати за давністю.

Präskription *f* 1) припис, розпорядження; 2) анулювання за давністю, давність.

Prästandum *n* повинність, відбуток.

Prästation *f* 1) повинність, обов'язок; 2) гарантія.

präsumieren *vt* припускати.

Präsumtion *f* презумпція; \diamond ~ der Nichtschuld презумпція невинуватості; ~ der Unschuld презумпція невинуватості.

präsumtiv *adj* ймовірний, гаданий.

Präsumtiverbe *m* передбачуваний (ймовірний) спадкоємець.

Prätendent *m* претендент.

Prätendentenstreit *m* суперечка претендентів, суперечка про перевагу (у правах).

Prätendenz *f* 1) переважне право; 2) прецедент.

prätendieren *vt* претендувати.

Prätention *f* претензія, вимога, зазіхання.

Prätor *m, ist.* претор.

Prävalenz *f* перевага.

Prävarikation *f* обслуговування адвокатом сторін спору в одному і тому самому процесі, яке суперечить обов'язку.

präventieren *vt* попереджати, запобігати.

Prävention *f* попередження, запобігання (напр. правопорушень), превенція; \diamond allgemeine ~ загальна превенція; spezielle ~ спеціальна превенція.

Präventionsaufgabe *f* профілактичне завдання, завдання попередження (запобігання).

Präventionsgrundsatz *m* принцип профілактики, принцип запобігання.

Präventionskriminalistik *f* превентивна криміналістика.

Präventionstheorie *f* теорія запобігання, теорія попередження (злочинності).

Präventionswirkung *f* профілактичний ефект, превентивна дія (напр. покарання).

Präventionszweck *m* профілактична мета, запобіжна мета.

präventiv *adj* профілактичний, превентивний.

Präventivakkord *m* мирова угода з метою запобігання опису майна.

Präventivbehandlung *f* профілактичний захід, захід профілактики.

Präventivhaft *f* превентивний арешт, попереднє ув'язнення.

Präventivkrieg *m* превентивна війна.

Präventivmaßnahme *f* запобіжний захід, превентивний захід (покарання).

Präventivpolizei *f* поліція, завданням якої є охорона громадського порядку.

Präventivtätigkeit *f* профілактична діяльність, запобіжна діяльність.

Präventivwirkung *f* превентивний вплив (на злочинця).

Präventologie *f* наука про запобігання (злочинності).

Praxis *f* практика; \diamond forensische ~ судова практика.

praxisbezogen *adj* пов'язаний із практикою.

Präzedenz *n* прецедент.

Präzedenzentscheidung *f* прецедентне рішення.

Präzedenzfall *m* прецедент.

präzedenzlos *adj* безпрецедентний.

Präzedenzstreitigkeit *f* суперечка про переважне право.

präzisieren *vt* уточнювати (напр. свідчення).

Präziswechsel *m* вексель із фіксованою датою платежу.

Preis *m* 1) ціна, вартість; 2) премія, винагорода; \diamond den ~ abbauen зменшити вартість, знижувати ціну, поступатися ціною; den ~ aussetzen призначати премію; den ~ festsetzen встановлювати ціну, зафіксувати ціну; ~ «freibleibend» «ціна на товар може бути «змінена» (застереження в оферті); den ~ herabsetzen зменшувати вартість, знижувати ціну, поступатися ціною.

Preis-, Tarif- oder Gebührenregeln für öffentliche Unternehmen *pl* ціни, розміри тарифних зборів, правила відрахувань для державних підприємств; \diamond angemessener ~ доступна ціна, помірна ціна, прийнятна ціна; fester ~ тверда ціна; fixer ~ тверда ціна; gesetzlicher ~ державна ціна; handelsüblicher ~ комерційна ціна.

Preisabrede *f* угода про ціну.

Preisabschlag *m* знижка з ціни.

Preisabsprache *f* угода (договір) щодо ціни.

Preisänderung *f* зміна ціни, зміна вартості, зміна (рівня) цін.

Preisangabe *f* зазначення ціни.

Preisangebot *n* ціновий діапазон, пропозиція цін.

Preisanzordnung *f* розпорядження про ціни.

Preisanztragsverfahren *n* порядок внесення на розгляд та затвердження пропозицій щодо цін.

Preisauflschlag *m* націнка, надбавка до ціни.

Preisauszeichnung *f* позначення ціни, вказівка ціни, спорядження (товару) цінниками; \diamond falsche ~ неправильна ціна, помилкове позначення ціни.

Preisauszeichnungspflicht *f* обов'язок зазначення ціни, обов'язок вказівки ціни.

Preisbestätigung *f* підтвердження ціни; \diamond erschlichene ~ облудне підтвердження ціни.

Preisbestimmung *f* визначення ціни.

Preisbestimmungen *pl* норми(положення), які регулюють встановлення цін.

Preisbewerbung *f*, австр. здобуття премії.

Preisbindung *f* 1) встановлення єдиних картельних цін; 2) заморожування цін; \diamond ~ zweiter Hand встановлення єдиних картельних цін по вертикалі; horizontale ~ встановлення єдиних картельних цін по горизонталі.

Preisbindungsklausel *f* пункт (угоди) про дотримання твердо встановлених цін.

Preisbindungsvertrag *m* угода про дотримання твердо встановлених цін.

Preisdelikt *n* правопорушення, пов'язане із завищенням цін.

Preisdirigismus *m* державне керівництво цінами.

Preisempfehlung *f* рекомендація щодо цінової політики.

Preisempfehlung *f* рекомендація щодо цін; \diamond vertikale ~ необов'язкова рекомендація підприємця своїм замовникам щодо ціни при перепродажу товару.

Preiserhöhung *f* зростання цін, підвищення цін.

Preisführerschaft *f* цінове лідерство, лідерство в цінах (метод олігополістичного ціноутворення, при якому більшість продавців встановлює ціну, орієнтуючись на поведінку фірми-лідера).

Preisgabe von Staatsgeheimnissen *f*, австр. розголошення державної таємниці.

Preisgefahr *f* ціновий ризик, небезпека невиконання стороною договору фінансових зобов'язань контрагента.

Preisgefüge *n* цінова структура, структура цін.

Preisgericht *n* журі з присудження премій, комісія з присудження премій.

Preisgesetz *n* закон про ціни.

Preisleitklausel *f* застереження в договорі, що передбачає встановлення рухомої ціни.

Preisinterdependenz *f* взаємозалежність цін.

Preisklausel *f* застереження в договорі про ціну.

Preiskontrolle *f* контроль за цінами.

Preisminderung *f* зниження ціни, уцінка.

Preisnachlaß *m* знижка ціни, поступка в ціні.

Preisnachweis *m* (документальне) обґрунтування цін.

Preisnachweispflicht *f* обов'язок (документального) обґрунтування цін.

Preisnotierung *f* ціна.

Preisnotierung *f* біржове котирування.

Preisofferte *f* цінова пропозиція.

Preispolitik *f* цінова політика.

Preisrabatt *m* знижка з ціни.

Preisrecht *n* правові норми, що регулюють питання цін.

Preisregelung *f* регулювання цін.

Preisregelungsvorschrift *f* розпорядження (припис) щодо врегулювання цін.

Preisrückgang *m* зниження цін.

Preissanktionen *pl* санкції у сфері цін.

Preisschleuderei *f* демпінг, продаж товарів за заниженими цінами.

Preisschraube *f* накручування ціни.

Preisschwankung *f* коливання ціни.

Preissenkung *f* зниження цін.

Preisspiegel *m* порівняння експортних цін на один і той же товар.

Preisstandswährung *f* функціональна валюта.

Preissteigerung *f* зростання цін.

Preissteigerungsrücklagen *pl* грошові заощадження, що утворилися в результаті зростання цін.

Preisstiftung *f* заснування премії.

Preisstopp *m* заморожування цін.

Preisstraftat *f* злочин, пов'язаний з порушенням правових норм про ціни.

Preistendenz *f* цінова тенденція.

Preistreiber *m* лихвар, спекулянт, який штучно роздуває ціни.

Preistreiberei *f* штучне накручування цін, навмисне роздування цін, завищення ціни.

Preisüberhöhung *f* завищення цін.

Preisüberschreitung *f* завищення цін.

Preisüberwachung *f* моніторинг цін, (*державний*) контроль за цінами.

Preisunterbietung *f* збивання ціни; \diamond *gezielte* ~ демпінг.

Preisuntergrenze *f* мінімальна ціна (*за якої виробництво ще зберігає рентабельність*).

Preisvereinbarung *f* угода щодо цін.

Preisverflechtung *f* переплетіння цін, взаємний вплив цін в моделі міжгалузевих зв'язків.

Preisvergehen *n* порушення розпорядження про ціни.

Preisverordnung *f* цінове регулювання.

Preisverstoß *m* порушення правових норм, що регулюють ціни; \diamond *fahrlässiger* ~ недбале(*необережне*) порушення правових норм, що регулюють ціни; *vorsätzlicher* ~ навмисне порушення правових норм, що регулюють ціни.

Preisvorbehalt *m* застереження (*обмовка*) про ціну.

Preisvorschrift *f* правова норма, що встановлює ціни, правова норма, яка регулює ціни; \diamond *gesetzliche* ~ ціна, встановлена законом.

Preiswucher *m* спекуляція на підвищенні цін.

Preiswucherer *m* лихвар, спекулянт, який штучно роздуває ціни.

Prekareihandel *m* (*таємна*) торгівля між воюючими державами під прапором нейтральної країни.

Prekarium *n*, *іст.* петиція.

Preller *m* (*злісний*) неплатник.

Prellerei *f* дрібне шахрайство, неплатіж.

Presse *f* друк, преса; \diamond *völkerfriedensgefährdende* ~ преса, яка загрожує справі миру; ~ – und Informationsamt der Bundesregierung прес-служба федерального уряду (*ФРН*).

Presseattache *m*, *дин.* прес-аташе, аташе у справах преси.

Pressebeirat *m* радник посольства у справах преси.

Pressebeschlagnahme *f* конфіскація преси.

Pressedelikt *n* правопорушення в області друку.

Pressefreiheit *f* свобода преси.

Pressegeheimnis *n* таємниця преси (*право не повідомляти владі даних про автора*).

Pressegesetz *n* закон про друк.

Pressegesetzgebung *f* законодавство про друк.

Presseinhaltsdelikt *n* злочин, який полягає в поширенні через друк відомостей, що містять склад кримінального діяння.

Presserecht *n* закон про друк, сукупність норм, що регулюють загальні правовідносини преси.

Pressesache *f* справа про порушення закону про друк.

Presseschutz *m* захист друку, преси.

Pressevergehen *n* правопорушення в області друку.

Pressevertreter *m* представник преси.

Pressezentrum *n* прес-центр.

Preßfreiheit *f*, *австр.* свобода друку.

Prestige *n* престиж; \diamond ~ *der Persönlichkeit* престиж (*авторитет*) особистості.

Prima *f* прима-вексель (*перший примірник переказного векселя*).

prima *adj* вищого ґатунку, першосортний.

Prima-Bankakzept *n* зобов'язання у формі векселя, виставлене на певний банк (*та акцептоване банком*).

prima-facie-Beweis *m* безперечний доказ, очевидний доказ.

Primage *f* ґратифікація, прімаж, премія капіталові.

Primanota *f* меморіал, (*реєстраційний*) журнал, книга первинних записів.

primär *adj* 1) в першу чергу, перший; 2) первинний.

Primärforschung *f* дослідження первинних даних.

Primärkosten *pl* первинні витрати.

Primärkriminalität *f* первинна злочинність.

Primärmarkt *m* первинний ринок цінних паперів.

Primärrecht *n* первинне право.

Primat *m*, *n* примат, першість, верховенство, перевага; \diamond ~ *des Bundesrechts* примат федерального права (*перед правом земель*); ~ *des Völkerrechts* примат міжнародного права; *den* ~ *geltend machen* користуватися перевагою.

Primawechsel *m* прима-вексель (*перший примірник переказного векселя*).

Primogenitur *f*, *іст.* право первородства в отриманні спадщини, прімогенітура.

Prinzip *n* принцип; ◇ ~ der Allseitigkeit принцип універсальності, принцип всебічного врахування обставин справи (*при розслідуванні*); ~ der Beschleunigung des Verfahrens принцип прискорення процесу; ~ der Blockfreiheit принцип неприєднання, принцип свободи неприєднання до (*військових*) блоків; ~ der Einheit von Rechten und Pflichten принцип єдності прав і обов'язків; ~ der friedlichen Koexistenz принцип мирного співіснування; ~ der friedlichen Streitbeilegung принцип мирного врегулювання спорів; ~ der Gleichheit aller Menschen принцип рівності всіх людей; ~ der individuellen Verantwortlichkeit принцип індивідуальної відповідальності; ~ der künstlichen Isolierung принцип штучної ізоляції (*при вивченні правових явищ*); ~ der materiellen Wahrheit принцип матеріальної істини (*у кримінальному процесі*); ~ der Meeresfreiheit принцип свободи морів; ~ der Meistbegünstigung принцип найбільшого сприяння; ~ der Mündlichkeit der Verhandlung принцип усності судового розгляду; ~ der Nichteinmischung принцип невтручання; ~ der Öffentlichkeit der Verhandlung принцип гласності судового розгляду; ~ der Parteienmitwirkung принцип участі сторін (*у процесі*); ~ der realen Erfüllung принцип реального виконання; ~ der Schuldvergeltung принцип помсти, принцип відплати за провину, принцип таліона; ~ der souveränen Gleichheit принцип суверенної рівності; ~ der Tatbezogenheit принцип пов'язаності із злочином; ~ der Unverletzlichkeit der Grenzen принцип непопорушності кордонів, ~ des gegenseitigen Vorteils принцип взаємної вигоди; ~ des gemeinsamen Schutzes der Souveränität принцип спільного захисту суверенітету; ~ des sozialistischen Internationalismus *іст.* принцип соціалістичного інтернаціоналізму; ~ des Völkerrechts принцип міжнародного права; sozialistisches ~ der Verteilung nach der Arbeitsleistung соціалістичний принцип розподілу за працею; verfassungsrechtliches ~ конституційно-правовий принцип.

Prinzipal *m* шеф, принципал, глава.

Prinzipalgläubiger *m* головний кредитор.

Prinzipiendeclaration *f* декларація принципів (*міжнародного права*).

Prinzipienüberschneidung *f* колізія принципів.

prior in tempore potior in jure *лат.* «перший за часом, кращий в законі».

Priorität *f* пріоритет, першість, перевага; ◇ ~ des Bundesrechts пріоритет федерального права (*перед правом земель*); ~ des

Völkerrechts пріоритет міжнародного права; ~ einer Entdeckung пріоритет відкриття; ~ einräumen надавати пріоритет, надавати перевагу; unbestrittene ~ беззаперечний пріоритет, безперечний пріоритет.

Prioritätsaktie *f* пріоритетна акція, привілейована акція.

Prioritätsanspruch *m* претензія (*домагання*) на пріоритет.

Prioritätsbeleg *m* пріоритет документа; документ, що підтверджує пріоритет.

Prioritätserklärung *f* заява про пріоритет, декларація про пріоритет.

Prioritätserklärungsfrist *f* термін подання заяви про пріоритет.

Prioritätsfrist *f* пріоритетний термін.

Prioritätsgläubiger *m* пріоритетний кредитор.

Prioritätsintervall *n* проміжок (*perіod*) між датами конвенційного та національного пріоритету.

Prioritätsklausel *f* пріоритетний пункт, пункт договору, що належить до права пріоритету, обмовка (*застереження*) про пріоритет.

Prioritätsprinzip *n* принцип пріоритету.

Prioritätsrecht *n* право пріоритету, пріоритетне право.

Prise *f* приз (*торгове судно або морський вантаж, захоплені під час війни*).

Prisengericht *n* призовий суд (*у міжнародному морському праві*).

Prisenrecht *n* призове право (*розділ міжнародного права, що регулює питання морського права*).

Prisensache *f* призова справа.

privat *adj* 1) приватний; 2) особистий.

Privatangelegenheit *f* приватна справа, особиста справа.

Privatanklage *f* приватне обвинувачення, скарга у справах приватного обвинувачення.

Privatanklagedelikt *n* злочин, переслідуваний за приватним обвинуваченням.

Privatankläger *m* потерпілий, обвинувач у справах приватного обвинувачення.

Privatanwalt *m* приватний адвокат.

Privatautonomie *f* приватна автономія (*напр. спадкодавця*).

Privatbesitz *m* приватне володіння, приватна власність; ◇ in ~ überführen передавати (*по-вертати*) у приватну власність, денационалізувати.

Privatbesitzer *m* приватний власник.

Privatbeteiligte *m* учасник у процесі у справах приватного обвинувачення, сторона в процесі у справах приватного обвинувачення.

Privatbetrieb *m* приватне підприємство.

Privatdelikt *n* цивільне правопорушення.

Privatdetektiv *m* приватний детектив.

Privatdinge *pl* особисті справи; \diamond sich in ~ mischen втручатися в особисті справи.

Privatdiskont *m* банківський обліковий відсоток (за яким дисконтуються векселя в приватних банках).

Privatdiskonten *pl* короткострокові векселі, що враховуються приватними кредитними установами.

Privatdiskontkredit *m* кредит на умовах банківського облікового відсотка.

Privateigentum *n* приватна власність; \diamond ~ an Grund und Boden приватна власність на землю; ~ an Produktionsmitteln приватна власність на засоби виробництва.

Privateigentümer *m* приватний власник.

Privateigentümermentalität *f* приватновласницький менталітет, приватновласницька психологія.

Privateigentumsrecht *n* право приватної власності.

Privateigentumsverhältnis *n* стосунок, що випливає з приватної власності.

Privateinlage *f* особистий внесок, приватний внесок.

Privatentnahme *f* вилучення матеріальних коштів підприємства для особистих цілей, вилучення фінансових коштів підприємства для власних цілей.

Privatgebrauch *m* приватне використання.

Privatgeheimnis *n* особиста таємниця; \diamond ein ~ offenbaren розголошувати особисту таємницю.

Privatgläubiger *m* приватний кредитор.

Privatgut *n* приватне майно.

Privatgutachten *n* приватний висновок, приватний відгук, приватна експертиза.

Privatgutachter *m* приватний експерт, приватний консультант.

Privathand *f* приватне володіння; \diamond sich in ~ befinden належати приватній особі.

Privathandel *m* приватна торгівля.

Privatier *n, fpr.* рантьє.

privatim *лат.* приватно, в приватному порядку, конфіденційно.

Privation *f* позбавлення.

Privatisierung *f* приватизація, повернення державних підприємств приватним підприємцям, денационалізація державних підприємств; \diamond ~ kommunaler Wirtschaftsunternehmen приватизація муніципальних господарських підприємств.

Privatkapital *n* приватний капітал.

Privatklage *f* приватне обвинувачення, скарга у справах приватного обвинувачення.

Privatklagedelikt *n* злочин, який переслідується за приватним обвинуваченням.

Privatkläger *m* потерпілий, обвинувач у справах приватного обвинувачення.

Privatklagerecht *n* право на пред'явлення приватного обвинувачення.

Privatklagesache *f* справа приватного обвинувачення.

Privatklageverfahren *n* судочинство у справах приватного обвинувачення.

Privatkrankenversicherung *f* приватне страхування на випадок хвороби.

Privatmann *m* приватна особа.

Privatperson *f* приватна особа; \diamond ~ mit Besitz und Verfügungsrechten приватна особа з правами володіння і розпорядження (*чим-н.*).

Privatrecht *n* приватне право; \diamond formelles ~ формальне приватне право; interlokales ~ регіональне приватне право; internationales ~ міжнародне приватне право; materielles ~ матеріальне приватне право.

privatrechtlich *adj* приватно-правовий.

Privatrechtssubjekt *n* суб'єкт приватного права.

Privatschuldschein *m* приватне боргове зобов'язання.

Privatsektor *m* приватний сектор.

Privatsphäre *f* конфіденційність, сфера особистого життя.

Privatstraße *f* вулиця, не призначена для громадського руху.

Privattestament *n* власноручний заповіт, що не засвідчений нотаріусом.

Privatunternehmen *n* приватне підприємство.

Privatunternehmer *m* приватний підприємець.

Privaturkunde *f* приватний документ.

Privatvermögen *n* майно, що перебуває у приватній власності, майно, що перебуває в індивідуальній власності.

Privatversicherung *f, заст.* індивідуальне страхування (*колиш. НДР*).

Privatvertrag *m* договір, не засвідчений у нотаріуса, домашня угода.

Privatverwaltungsrecht *n, австр.* норми адміністративного права, що регулюють приватно-правові відносини.

Privatweg *m* вулиця, не призначена для громадського руху.

Privatwillenäußerung *f* волевиявлення приватної особи.

Privatwirtschaft *f* приватний сектор, приватновласницьке господарство.

Privileg *n* привілей, пільга, правова перевага.

Privilegien *pl* привілеї, пільги, правові переваги; ♦ ~ aufheben скасовувати пільги, відбирати привілеї; ~ erhalten отримувати переваги, мати пільги; ~ genießen користуватися привілеями; ~ verleihen надавати пільги, надавати перевагу; diplomatische ~ дипломатичні привілеї; gesetzliche ~ законні привілеї; verbrieft ~ узаконені привілеї.

Privilegensystem *n* система заохочень.

privilegieren *vt* надавати привілеї, надавати пільги.

Privilegierte *m* привілейований; той, хто користується пільгами.

Privilegierung *f* надання переважних прав, надання привілеїв, надання пільг.

Privilegium *n* привілей, пільга, правова перевага.

pro domo *лат.* у власних інтересах.

pro memoria *лат.* для пам'яті.

pro mille *лат.* проміле, тисячна частка.

Pro und Kontra erwägen розглянути, зважити всі «за» і «проти».

pro viribus hereditates *лат.* (відповідальність спадкоємця за борги) тільки в межах успадкованого майна.

pro Kopf *adv* на душу населення.

Proband *m* умовно засуджений, умовно-достроково звільнений; ♦ ~ mit ausgesprochen kriminell *м* Werdegang умовно-достроково звільнена особа з вираженим злочинним минулим; erwachsenen ~en betreuen наглядати за умовно засудженим (у віці від 18 до 21 року).

Probation *f* 1) пробация, перевірка, випробування; 2) умовне засудження.

Probationssystem *n* 1) система пробациї; 2) система умовного засудження.

Probe *f* 1) перевірка, випробовування; 2) проба; 3) зразок; 4) досвід; ♦ auf die ~ stellen випробовувати; auf ~ kaufen купувати на пробу.

Probeanstellung *f* прийом на роботу з випробувальним терміном.

Probearbeitsverhältnis *n* правовідносини, які виникають при прийомі на роботу з випробувальним терміном.

Probefristzeit *f* випробувальний термін (при прийомі на роботу).

Probekauf *m* пробна покупка.

Probeteucher *m* зонд, щуп (для взяття проб сипучих товарів).

Probestück *n* зразок, проба, зразок товару.

Probezeit *f* випробувальний термін.

Probeziehen *n* взяття проб.

probieren *vt* спробувати, випробувати.

Problem *n* проблема; ♦ ~ der Asozialität проблема антигромадської поведінки, проблема асоціальності; ~ der Freizeitbetätigung проблема дозвілля, проблема використання вільного часу; ~ der Freizeitlenkung der Jugend проблема організації дозвілля молоді, проблема організації вільного часу молоді; ~ der Kriminalität Minderjähriger проблема злочинності неповнолітніх; ~ der Strafzumessung проблема визначення розмірів покарання; ~ des altersbedingten Abbaus der Persönlichkeit проблема вікової деградації особистості; ~ des Rückfalltäters проблема злочинця-рецидивіста; erzieherisches ~ проблема виховання; individualpsychologisches ~ індивідуально-психологічна проблема; kriminologisches ~ кримінологічна проблема; verfahrensrechtliches ~ процесуально-правова проблема.

Problemerfindung *f* проблемний винахід.

Problemfeld *n* коло проблем; ♦ kriminogenes ~ криміногенне коло проблем, криміногенна проблемна область.

Problemviertel *n* проблемний квартал, проблемний район (міста).

Prodigalität *f* марнотратство.

Prodigalitätserklärung *f* заява про марнотратство (з метою подальшого обмеження марнотрати в праві розпоряджатися майном).

producta sceleris *лат.* речовий результат вчиненого злочину (підлягає конфіскації).

Produktenbörse *f* товарна біржа (організований ринок, на якому ведеться оптова торгівля контрактами /партіями деяких товарів).

Produktenhaftung *f* відповідальність за виготовлення продуктів.

Produkthaftung *f*, *лог.*, *іст.* відповідальність за якість продукції (виробів), гарантія, сертифікація.

Produktionsaufsicht *f* нагляд за виробництвом.

Produktionsausbildung *f* проходження виробничого навчання.

Produktionsberatung *f* виробнича нарада, виробничий консалтинг.

Produktionsbesprechung *f* виробнича нарада.

Produktionsfondsintensität *f* фондомісткість (середня витрата виробничих ресурсів на одиницю виробленої продукції).

Produktionsfondsquote *f* фондовіддача.

Produktionsgeheimnis *n* виробнича таємниця, таємниця виробництва.

Produktionsgenossenschaft *f* виробничий кооператив; ♦ ~ der Handwerker виробничий кооператив ремісників; ~ werktätiger

Fischer риболовецький виробничий кооператив (колиш. НДР); gärtnerische ~ виробничий кооператив садівників (колиш. НДР); landwirtschaftliche ~ сільськогосподарський виробничий кооператив.

Produktionskartell *f* виробничий картель.

Produktionskollektiv *n* трудовий колектив на виробництві.

Produktionsleitung *f* керівництво виробництвом.

Produktionsmittel *pl* засоби виробництва.

Produktionsneuerer *m* новатор виробництва.

Produktionstiefe *f* глибина переробки (характеристика, що показує, скільки стадій подальшої обробки проходять сировина і напівфабрикати, які надходять на підприємство).

Produktionsüberleitung *f* освоєння виробництва нової продукції, передача у виробництво.

Produktionsverhältnisse *pl* виробничі відносини.

Produktivgenossenschaft *f* виробничий кооператив.

Produzent *m* виробник.

Produzentenhaftung *f* відповідальність виробника.

Produzentenrente *f* надлишок виробника (в теоретичних моделях – прибуток промислового підприємця або продавця, що характеризується площею ділянки між кривою пропозиції та лінією рівноважної ціни).

Professionist *m* 1) заст. ремісник; 2) фахівець.

Profilaufnahme *f* розпізнавальне зображення людини в профіль; ◇ ~ von rechts розпізнавальне зображення людини в профіль праворуч.

Profit *m* прибуток, зиск, користь; ◇ ~ machen отримувати великий прибуток, наживатися; ~ ziehen мати користь, отримувати вигоду; einen hohen ~ abwerfen приносити високий прибуток; einen hohen ~ bringen приносити високий прибуток; nach ~ jagen гнатися за прибутками; von ~ getrieben sein керуватися інтересами прибутку.

profitabel *adj* прибутковий, вигідний.

Profitcenter *m*, *лог.*, *іст.* центр формування прибутку, логістичний центр.

Profitgier *f* жага наживи.

profitieren *vt* отримувати прибуток, мати користь, вигоду.

Profitinteresse *n* прагнення до наживи.

Profitjäger *m* мисливець за наживою.

Profitmacher *m* ділоқ, спекулянт (напр. біржовий).

Profitquelle *f* джерело прибутку.

Profitrate *f* норма прибутку.

Profitstreben *n* прагнення до наживи.

proforma *лат.* задля дотримання форми.

Proformarechnung *f* проформа-рахунок, тверда оферта (у разі згоди з її умовами повертається продавцю з відповідною позначкою, служить основою при укладанні контракту).

Prognose *f* прогноз; ◇ ~ der Kriminalität прогноз злочинності; ~ des Legalverhaltens von Einzelpersonen прогноз закономірностей поведінки окремих осіб; negative ~ негативний прогноз; positive ~ позитивний прогноз; positive spezialpräventive ~ позитивний спеціально запобіжний прогноз; ungünstige ~ несприятливий прогноз.

Prognosearbeit *f*, *крим.* робота з прогнозування.

Prognosestellung *f* прогностична точка зору, передбачення.

Prognosetafeln *pl*, *крим.* прогностичні таблиці поведінки.

Programmhandel *m* торгівля (цінними паперами), яка ведеться за комп'ютерними програмами.

Progression *f* прогресія, розвиток, прогресивне зростання податкової ставки (по мірі зростання доходів); ◇ kalte ~ розм. «холодна прогресія» (фактичне збільшення ставки податку, коли, напр. внаслідок інфляції збільшується оподатковувана номінальна сума, а разом з нею здійснюється перехід до більш високих податкових ставок).

Progressionsvorbehalt *m* застереження про неприпустимість подвійного оподаткування майна.

Progressivsteuer *f* прогресивний податок.

Prohibition *f* 1) запобігання, перешкоджання; 2) «сухий закон», закон, що забороняє торгівлю спиртними напоями.

Prohibitionist *m* прихильник «сухого закону».

Prohibitionsgesetz *n* «сухий закон», закон, що забороняє торгівлю спиртними напоями.

prohibitiv *adj* заборонний, запобіжний.

Prohibitivsystem *n* система заборонних мит.

Prohibitivzoll *m* заборонне мито.

Prohibitivzoll *m* заборонне імпорте мито (зазвичай використовується замість прямої заборони імпорту).

Projektiervvertrag *m* контрактна виконання проектних робіт.

Projektil *n* куля, снаряд; ◇ verschossenes ~ стріляна гільза.

Projektion *f* перспективна оцінка, прогноз, проєкція.

Projektionsskizze *f* розгорнутий план (місця скоєння злочинного діяння).

Prokurist *m* прокурис, уповноважений співробітник.

Prokura *f* прокура, загальне (торгове) доручення, генеральна (торгова) довіреність; ◇ ~ bekommen отримувати повноваження; ~ erteilen надавати повноваження; in ~ за дорученням, по довіреності.

Prokuraführer *m*, *усн.* довірена особа торговельної фірми.

Prokuraindossament *n* передавання права, яке впливає із прокури, іншій особі.

Prokurator *m* довірена особа, уповноважений, повірений у справах.

Prokuraträger *m*, *усн.* довірена особа торговельної фірми.

Prokurist *m* довірена особа торговельної фірми, прокурис.

Proletarisierung *f* пролетаризація.

Proliferation *f* розповсюдження (ядерної зброї).

Prolongation *f* відстрочка, продовження терміну (напр. платежу), пролонгація (напр. угоди).

Prolongationsgeschäft *n* пролонгаційна угода.

Prolongationswechsel *m* пролонгаційний вексель.

prolongieren *vt* продовжувати, відстрочувати (напр. платіж), пролонгувати (напр. договір).

Prolongierung *f* відстрочка, продовження терміну (напр. платежу), пролонгація (напр. договору).

Promemoria *n* пам'ятна записка, пам'ятка.

Promesse *f* 1) обіцянка; 2) боргова розписка, боргове зобов'язання; 3) промеса (зобов'язання поступитися прибутком або деякою його частиною в разі виграти).

Promessengeschäft *n* угода, укладена на підставі обіцянки.

Promillegrenze *f* граничний вміст алкоголю в крові, перевищення якого карається (для водія).

Promiskuität *f* частота зміни статевих партнерів, частотні і короточасні статеві зносини з різними партнерами, проміскульність.

promissor *лат.* дає (формальне) зобов'язання.

promissorisch *лат.* у вигляді обіцянки.

Promotionsrecht *n* право отримання наукового ступеня доктора наук.

Promotionsstreitigkeiten *pl* суперечливі питання при присудженні наукового ступеня доктора наук.

Promotionsverfahren *n* порядок присудження наукового ступеня доктора наук.

prompt *adj* швидкий, негайний, точний.

prompt *adv* оперативно, промпт (умова угоди, коли покупцеві товару за готівку надається до 3 днів відстрочки для перевірки товару та рахунків на оплату).

Promptgeschäft *n* біржова угода на товар, який може бути поставлений негайно.

Promptware *f* готівковий товар.

Promulgation *f* промугляція, опублікування, публікація; ◇ ~ eines Gesetzes опублікування закону.

promulgieren *vt* опубліковувати, оприлюднити (напр. закон).

Propaganda *f* пропаганда; ◇ staatsgefährdende ~ підризна пропаганда; пропаганда, що представляє небезпеку для держави; verfassungsfeindliche ~ антиконституційна пропаганда; zersetzende ~ підризна пропаганда.

Propagandamittel *pl* засоби пропаганди.

Propergeschäft *n* угода за власний рахунок.

Properhandel *m* торгівля за свій рахунок і ризик, власна торгівля.

Propylaxe *f* запобігання, попередження, профілактика; ◇ ~ запобігання сексуальних злочинів, попередження статевої злочинності; frühe ~ рання профілактика (злочинності).

Proportionalitätsprinzip *n* принцип відповідності тяжкості злочину і покарання.

Proportionalsteuer *f* пропорційний податок.

Proportionalwahlen *pl* вибори за пропорційною системою.

Proportionalwahlssystem *n* пропорційна виборча система.

Proporz *m* 1) *австр.* розподіл мандатів згідно з співвідношенням голосів (при пропорційних виборах); 2) *швейц.* пропорційні вибори.

Proporzsystem *n* система пропорційного представництва.

Proporzwahl *f*, *австр.*, *швейц.* пропорційні вибори.

Proporzwahlssystem *n* пропорційна система виборів.

Propregeschäft *n* угода за свій рахунок.

Proprietär *m*, *усн.* власник.

Proprietät *f*, *усн.* власність.

prorogatio fori *лат.* угода про продовження підсудності.

Prorogation *f* 1) пророгація, продовження терміну, відстрочка; 2) пророгація, договірне визначення підсудності.

Prorogationsklausel *f* застереження про продовження терміну.

Prorogationsrecht *n* 1) право продовження терміну; 2) право вибору підсудності.

Prorogationssystem *n* провораційна система.

Prosekution *f* кримінальне переслідування.

Proskription *f* проскрипція, вигнання, осуд.

Prospekt-Expose *n* план рекламного проспекту, схема рекламного проспекту.

Prospekthaftung *f* відповідальність за вказівку неправильних даних у проспекті (на біржі).

Prosperität *f* процвітання, «проспериті» (також відносно характеристики фази циклічного підйому).

Prostituierte *f* повія.

Prostitution *f* проституція; \diamond der ~ gewerbsmäßig nachgehen професійно займатися проституцією; der ~ nachgehen займатися проституцією; jugendgefährdende ~ проституція, яка завдає шкоди неповнолітнім.

Prostitutionsausübung *f* проституція; \diamond ~ fördern сприяти проституції.

Protektion *f* протекція, заступництво; \diamond diplomatische ~ дипломатичний захист.

Protektionismus *m* протекціонізм.

Protektionist *m* протекціоніст.

Protektor *m* 1) усн. протектор (правитель); 2) заступник, покровитель, захисник.

Protektorat *n* протекторат.

Proteomik *f* протеоміка.

Protest *m* протест, заперечення; \diamond ~ des Staatsanwalts протест прокурора; ~ einlegen заявляти протест, приносити протест; ~ erheben заявляти протест, приносити протест; ~ mangels Annahme протест з приводу відмови в акцепті (рахунки, векселі); ~ mangels Zahlung протест на відсутність оплати; einen ~ zurücknehmen відкликати протест; einen ~ zurückweisen відхилити протест.

protestatio *лат.* протест, заперечення.

protestatio facto contraria *лат.* протест проти фактичного волевиявлення, заперечення фактичного волевиявлення.

Protestation *f* принесення протесту, опротестування.

Protesteinlegung *f* принесення протесту, опротестування.

Protesterhebungsverfahren *n* процедура протесту, порядок заяви протесту.

Protesterklärung *f* протестна декларація, заява протесту, виступ із протестом.

Protesterlaß *m* звільнення від обов'язку пред'явлення векселя до протесту.

protestieren *vt* 1) заявляти протест, протестувати, заперечувати; 2) опротестовувати (вексель).

Protestkosten *pl* витрати, пов'язані з опротестуванням векселя, витрати, пов'язані з опротестуванням.

Protestkundgebung *f* акція протесту, демонстрація протесту.

Protestnote *f, dun.* нота протесту.

Protestreaktion *f* реакція (у вигляді) протесту; \diamond individuell-anarchische ~ індивідуально-анархічна реакція протесту.

Protestrecht *n* право на протест.

Protestspesen *pl* витрати, пов'язані з опротестуванням.

Proteststreik *m* страйк на знак протесту.

Protokoll *n* протокол, акт; \diamond das ~ anfertigen скласти протокол; das ~ aufnehmen вести протокол; ~ der Hauptverhandlung протокол судового розгляду; das ~ einsehen ознайомитися з протоколом; das ~ führen вести протокол; ~ im Völkerrecht протокол у міжнародному праві; ~ über die Vernehmung des Beschuldigten протокол допиту обвинуваченого; ~ über Leichenöffnung протокол розтину трупа; allgemeines ~ загальна частина протоколу; gerichtliches ~ протокол судового засідання; im ~ vermerken позначати в протоколі; in ~ aufnehmen запротоколювати, занести в протокол; zu ~ anbringen запротоколювати, занести в протокол; zu ~ bringen запротоколювати, занести в протокол; zu ~ geben 1. запротоколювати, занести в протокол; 2. дати офіційне свідчення для занесення до протоколу; zu ~ nehmen зафіксувати в протоколі, запротоколювати, занести в протокол.

Protokollabschrift *f* копія протоколу.

Protokollabteilung *f, dun.* протокольний відділ.

Protokollanlage *f* протокольний додаток.

Protokollant *m* секретар судового засідання.

protokollarisch *adj* 1) протокольний, запротоколюваний; 2) із занесенням до протоколу.

Protokollaufnahme *f* складання протоколу.

Protokollauszug *m* витяг з протоколу.

Protokollberichtigung *f* внесення змін до протоколу, виправлення протоколу.

Protokollchef *m, dun.* завідувач протокольним відділом.

Protokollergänzung *f* доповнення до протоколу.

Protokollführer *m* секретар судового засідання.

Protokollführung *f* ведення протоколу.

Protokollierung *f* протоколювання, занесення до протоколу; \diamond ~ der Aussagen занесення свідчень до протоколу.

Protokollierungstechnik *f* техніка протоколювання, техніка ведення протоколу.

Protokollvermerk *m* позначка у протоколі.

Provenienz *f* назва товару певного походження, походження товару

Provision *f* винагорода за посередництво (*напр. в торговых операциях*), комісійні, комісійна винагорода (*за услуги*), комісія; \diamond eine ~ erheben стягувати комісійні.

Provisionsagent *m* комівояжер.

Provisionsreisende *m* комівояжер.

Provisionsvergütung *f* комісійні, комісійна винагорода (*за услуги*), комісія

Provisionsvertreter *m* представник торгової фірми, що працює тільки на комісійних.

Provisor *m* керівник чужим майном, який працює на комісійних засадах.

provisorisch *adj* тимчасовий.

Provokateur *m* провокатор.

Provokation *f* провокація.

Provokationshandlungen *pl* провокаційні дії.

provokatorisch *adj* провокаційний.

provizieren *vt* провокувати.

proviziert *adj* спровокований.

Prozedur *f* процедура.

Prozentanleihe *f* процентна позика, позика під відсотки.

Prozentkurs *m* біржовий курс, зазначений у відсотках до номіналу.

Prozentsatz *m* процентна ставка, відсоток.

Prozentspanne *f* відсоткова різниця, діапазон значень.

Prozeß *m* 1) процес (*хід розвитку*); 2) судовий процес, судовий розгляд; \diamond einen ~ aussetzen призупинити (*відкласти*) процес, перервати процес; einen ~ betreiben вести судову справу; einen ~ gewinnen виграти справу у суді; einen ~ hinausschieben зволікати із судовою справою, затягувати судову справу; einen ~ niederschlagen призупинити судовий процес; der ~ schwebt noch процес ще не закінчений; ~ sexueller Frühreife процес раннього статевого дозрівання; ~ strafrechtlich legislatorischer Tätigkeit процес законодавчої діяльності у сфері кримінального права; einen ~ verschleppen зволікати з процесом, затягувати процес; es zum ~ kommen lassen допустити порушення судової справи, довести до суду, довести до судового розгляду; gegen j-n einen ~ anhängig machen порушити процес проти кого-н., почати процес проти кого-н., притягнути до суду кого-н.; gegen j-n einen ~ anstrengen порушити процес проти кого-н., почати процес проти кого-н., притягнути до суду кого-н., подати до суду на кого-н.; gemeiner ~ *австр.* цивільний процес; im ~

mit j-m liegen судитися з ким-н.; j-m einen ~ anhängen притягнути до суду кого-н.; j-m einen ~ machen притягнути до суду кого-н.; kontradiktorischer ~ змагальний процес; mit j-m einen ~ haben судитися з ким-н.

Prozeßablauf *m* 1) закінчення процесу (*у справі*); 2) хід процесу.

Prozeßagent *m* уповноважений на процесі, який не є адвокатом.

Prozeßakte *f* судова справа.

Prozeßakten *pl* діловодство у судовому процесі, матеріали справи; \diamond die ~ einsehen ознайомлюватися із матеріалами справи.

Prozeßantrag *m* клопотання в процесі, заява у процесі.

Prozeßausgang *m* результат процесу.

сторін (*в процесі*).

Prozeßbeobachter *m* спостерігач у процесі.

Prozeßbeschleunigung *f* прискорення процесу, прискорення судочинства.

Prozeßbeteiligte *m* учасник процесу.

Prozeßbetrug *m* обманні дії сторони (*у цивільному процесі*).

Prozeßbevollmächtigte *m* особа, уповноважена на участь у процесі (*напр. адвокат*).

Prozeßdauer *f* термін судового розгляду.

Prozeßeinleitung *f* початок судового процесу.

Prozeßeinrede *f* процесуальний відвід, відвід за процесуальними мотивами.

Prozeßerfolg *m* результат процесу; \diamond vorläufiger ~ verschaffen забезпечити попередній успіх процесу.

Prozeßermächtigung *f* процесуальні повноваження.

prozeßfähig *adj* процесуально дієздатний.

Prozeßfähigkeit *f* процесуальна дієздатність; \diamond strafrechtliche ~ кримінальноправова процесуальна дієздатність; zivilprozessuale ~ цивільна процесуальна дієздатність.

Prozeßführung *f* ведення (*судового*) процесу, ведення судової справи; \diamond mutwillige ~ навмисне порушення процесу; schikanöse ~ несумлінне ведення процесу, необ'єктивне ведення процесу, "каверзне" ведення процесу.

Prozeßführungsbefugnis *f* повноваження на ведення процесу.

Prozeßführungsrecht *n* право на ведення процесу.

Prozeßgarantien *pl* процесуальні гарантії.

Prozeßgegner *m* супротивна сторона (*у цивільному процесі*).

Prozeßgericht *n* суд, який веде процес.

Prozeßgesetz *n* процесуальний закон.

Prozeßgestaltung *f* організація судом судочинства (у цивільних справах).

Prozeßgrundsätze *pl* принципи (кримінального та цивільного) процесу.

Prozeßhaftung *f* процесуальна відповідальність.

Prozeßhandlung *f* процесуальна дія; ◇ *doppelfunktionelle* ~ процесуальна дія, яка виконує подвійну функцію; *gerichtliche doppelfunktionelle* ~ процесуальна дія, яка виконує подвійну функцію, процесуальна дія суду; ~ *en vornehmen* розпочинати процесуальні дії (з ведення процесу).

Prozeßhandlungen *pl* процесуальні дії; ◇ ~ *der Parteien* процесуальні дії сторін.

Prozeßhandlungsvoraussetzung *f* передумова для здійснення процесуальної дії.

prozeßhindernd *adj* який перешкоджає веденню процесу.

Prozeßhindernis *n* обставина, що перешкоджає веденню процесу.

prozessieren *vt* судитися, вести судову тяганину.

Prozeßkosten *pl* судові витрати.

Prozeßkostenbeschuß *m* рішення про судові витрати.

Prozeßkostensicherstellung *f* забезпечення судових витрат.

Prozeßkostenvorschuß *m* аванс на судові витрати.

Prozeßlegitimation *f* процесуальна легітимація.

Prozeßlegitimierte *m* належна сторона процесу.

Prozeßleitung *f* керівництво судовим процесом, керівництво ходом судочинства.

Prozeßmandat *n* повноваження на ведення процесу.

Prozeßmangel *m* процесуальна прогалина.

Prozeßmaximen *pl* процесуальні принципи.

Prozeßordnung *f* процедура судочинства; ◇ *geltende* ~ чинна процедура судочинства.

Prozeßorgan *n* орган судочинства; ◇ *staatliches* ~ державний орган судочинства.

Prozeßpartei *f* сторона у цивільному процесі; ◇ *nicht legitimierte* ~ неналежна сторона процесу; *richtige* ~ належна сторона процесу.

Prozeßpfleger *m* представник недієздатної сторони у цивільному процесі.

Prozeßrecht *n* процесуальне право.

prozeßrechtlich *adj* процесуально правовий.

Prozeßrechtsverhältnis *n* процесуальні право-відносини.

Prozeßsabotage *f* саботування (судового) процесу.

Prozeßsprache *f* мова судового процесу.

Prozeßstandschaft *f* право звертатися до суду від свого імені, але щодо іншої особи (напр. *право онікуна*).

Prozeßstoff *m* предмет судового розгляду.

Prozeßsubjekt *n* учасники судового процесу.

Prozeßsucht *f* сутяжництво.

Prozeßtrennung *f* виділення судом справи в окреме провадження.

prozessual *adj* процесуальний.

prozessualisch *adj* процесуальний.

Prozessualist *m* процесуаліст, знавець процесуального права, фахівець в області процесуального права.

Prozeßüberweisung *f*, *австр.* передача справи (до іншого суду).

Prozeßunfähige *m* процесуально недієздатний.

Prozeßurteil *n* відхилення позову судом за недостатністю доказів, відхилення позову судом через відсутність інших необхідних передумов для ведення процесу.

Prozeßverbindung *f* об'єднання кількох справ в одне провадження.

Prozeßverfahren *n* судове провадження.

Prozeßvergleich *m* (судова) мирова угода, угода сторін, примирення сторін.

Prozeßverhandlung *f* судовий розгляд.

Prozeßverlauf *m* перебіг судового розгляду.

Prozeßverschleppung *f* затягування процесу.

Prozeßvertreter *m* процесуальний представник; ◇ *gewerkschaftlicher* ~ процесуальний представник від профспілкової організації.

Prozeßvertretung *f* процесуальне представництво, представництво в процесі; ◇ ~ *übernehmen* брати на себе процесуальне представництво; *gewerkschaftliche* ~ представництво від профспілкової організації для участі в процесі.

Prozeßverzögerung *f* затягування процесу.

Prozeßvollmacht *f* повноваження на ведення справи в суді.

Prozeßvoraussetzungen *pl* процесуальні передумови; ◇ ~ *in der Zwangsvollstreckung* процесуальні передумови для примусового виконання.

Prozeßvorschrift *f* процесуальний припис, процесуальне правило.

Prozeßweg *m* судовий порядок; ◇ *im* ~ *e* в судовому порядку, через суд.

Prozeßzinsen *pl* 1) відсотки, що присуджуються судом стороні, яка виграла; 2) судовий збір.

Prüfungsantrag *m* клопотання про проведення експертизи.

Prüfbeamte *m* ревізор, контролер.

Prüfbefund *m* заключний протокол випробування, завершальний протокол перевірки.

prüfen *vt* перевіряти, контролювати.

Prüfer *m* аудитор, контролер.

Prüfung *f* перевірка, контроль, випробування, експертиза; ◇ ~ der Klage перевірка позову; der Vollmachten перевірка повноважень; des Strafantrages перевірка вимоги про застосування покарання; nachträgliche ~ додаткова перевірка; zollamtliche ~ митний контроль, митний огляд.

prüfungsbedürftig *adj* підлягає перевірці.

Prüfungsbefugnis *f* повноваження на перевірку.

Prüfungsbefund *m* результат перевірки.

Prüfungsbericht *m* аудиторський звіт, ревізійний висновок.

Prüfungsbescheid *m* (офіційне) сповіщення про результати перевірки.

Prüfungsentcheidungen *pl* рішення про результати іспитів (у школі, у вузі), (або інші адміністративні акти), які можуть бути оскаржені в позовному порядку.

Prüfungskauf *m* купівля-продаж на пробу.

Prüfungskompetenz *f* компетентність експертизи.

Prüfungskosten *pl* витрати на проведення аудиту, витрати, пов'язані з перевіркою бухгалтерських книг та діяльності підприємства.

Prüfungsordnung *f* 1) порядок перевірки; 2) порядок проведення іспиту, положення про проведення іспиту.

Prüfungspflicht *f* обов'язок перевірки; ◇ ~ des Gerichts im Eröffnungsverfahren обов'язок перевірки судом підстав для початку судочинства у справі.

Prüfungsrecht *n* право перевірки, право контролю; ◇ richterliches ~ право суду на перевірку конституційності законів.

Prüfungstermin *m* 1) випробувальний термін; 2) судові засідання для перевірки претензій (заявлених кредиторами неспроможного боржника).

Prüfungsverband *m* кооперативний союз, наділений перевірочними функціями стосовно кооперативів, що входять до цього союзу.

Prüfungsverfahren *n* 1) спосіб перевірки, метод перевірки; 2) судові засідання для перевірки претензій (заявлених кредиторами неспроможного боржника); ◇ ~ in der Kriminalitätsforschung метод перевірки у процесі дослідження злочинності.

Prügel *m* побої, побиття.

Prügelstrafe *f*, *усл.* тілесне покарання, пороття.

Pseudonym *n* *комп.* псевдонім, нік; ◇ unter einem ~ veröffentlichten опубліковувати твори під псевдонімом.

Pseudosukzessor *m* удаваний правонаступник.

PsyForschung *f* дослідження психіки.

Psychiatrie *f* психіатрія.

psychiatrisch *adj* психіатричний; ◇ ~e Untersuchung психіатрична експертиза; ~es Krankenhaus психіатрична лікарня.

Psychische-Krankheiten-Gesetz *n* закон про психічні захворювання.

Psychoanalyse *f* психоаналіз.

Psychoanalytiker *m* психоаналітик.

Psychologe *m* психолог.

Psychologie *f* психологія; ◇ ~ der Aussage психологія свідчення; forensische ~ судова психологія; sozialrechtliche ~ соціально-правова психологія.

psychologisch *adj* психологічний.

Psychologisierung *f* психологізація; ◇ ~ des Strafprozesses психологізація кримінального процесу.

Psychopath *m* психопат; ◇ stimmungslabiler ~ психопат з нестабільним настроєм, trunksüchtiger ~ психопат, залежний від алкоголізму.

Psychopathie *f* психопатія.

Psychose *f* психоз.

Psychoterror *m* психологічний терор.

Psychotherapie *f* психотерапія.

Pubertät *f* статеве дозрівання, статеві зрілість.

Pubertätskrise *f* криза статевого дозрівання.

Public Relations *pl*, *англ.* зв'язки з громадськістю, паблік рилейшенз, робота з населенням, *нег.* піар.

publice *лат.* публічний.

Publicity *f* 1) гласність; 2) реклама, рекламування; ◇ ~ eines Unternehmens рекламування підприємства.

publicum jus *лат.* публічне право.

publik *adj* публічний, гласний, загальновідомий, громадський, суспільний.

Publikation *f* публікація, опублікування; ◇ ~ des Strafurteils опублікування вирок суду, ~ von Gesetzen опублікування законів, публікація законів.

Publikationsbefugnis *f*, *рідк.* право потерпілого публікувати вирок суду.

Publikationszwang *m* обов'язковість опублікування вироків у судових справах, що мають суспільне значення (з метою попередження злочинів).

Publiksein *n* 1) публічність, гласність; 2) реклама.

Publizität *f* 1) публічність, гласність; 2) реклама; ◇ ~ von Kriminalität публікація даних про злочинність; negative ~ негативна гласність, гласність, що має негативний наслідок.

Publizitätsgesetz *n* закон про опублікування звітності підприємств і концернів.

Publizitätsprinzip *n* 1) принцип гласності, принцип публічності; 2) принцип правильної та своєчасної реєстрації (*напр. земельних ділянок в поземельній книзі, торговельних підприємств у торговельних реєстрах*).

Pufferstaat *m* буферна держава.

Pultordner *m* реєстратор, тека для досьє.

Pulvereinsprengungen *f, pl* імпрегнація порошинок.

Pulverkörnchen *pl* частинки (*зерна*) пороху; \diamond unverbrannte ~ зерна пороху, що не згоріли, не згорілі частинки пороху.

Pulverspuren *pl* сліди пороху.

Pulververbrennungsrückstände *pl* залишки горіння пороху, (*не згорілі*) залишки частинок пороху.

Pump *m*, *розм.* позика, кредит; \diamond ~ and Dump купівля сумнівних (*кримінальних*) акцій з метою продажу їх за вищою ціною на основі поширення неправдивих відомостей з метою невинновданого підвищення цін вищеназваних акцій.

pump priming *англ.* стимулювання господарської активності за допомогою дефіцитного фінансування, “бюджетне накачування”.

Punkt *m* 1) місце; 2) пункт, стаття (*угоди*); 3) питання; \diamond streitiger ~ суперечливе питання.

Punktation *f* попередня угода, попередній договір.

Punktbewertung *f* бальна оцінка, оцінка за системою балів.

Punktmarkt *m* спеціальна товарна біржа.

Punktstrafe *f* точне покарання, певне покарання.

Pupillarsicherheit *f* збереження відповідно до закону про опіку.

putativ *adj* вдаваний, хибний, уявний.

Putativdelikt *n* уявний злочин.

Putativehe *f* уявний шлюб (*при якому подружжя вважають його дійсним*).

Putativverbe *m* уявний (*вдаваний*) спадкоємець (*який вважає себе спадкоємцем без юридичної до того підстави*).

Putativnotstand *m* уявний стан крайньої необхідності.

Putativnotwehr *f* уявна необхідна оборона (*при уявному нападі*).

Putsch *m* путч, переворот.

Putschist *m* путчист.

Pyromanie *f* піроманія.

Pyromann *m* піроман.

Q

Qualifikation *f* 1) кваліфікація, атестація; 2) правова кваліфікація (*у міжнародному приватному праві*); \diamond ~ der Delikte кваліфікація злочинів; ~ der Kriminalitätsforschung якість дослідження злочинності; ~ der verbrecherischen Tätigkeit кваліфікація злочинної діяльності; ~ des Verbrechens кваліфікація злочину; ~ einer Handlung als Verbrechens nach Art кваліфікація діяння як злочину за типом, кваліфікація діяння як злочину за статтю; berufliche ~ професійна кваліфікація, ділова кваліфікація; fachliche ~ професійна кваліфікація, ділова кваліфікація; strafrechtliche ~ кримінально-правова кваліфікація; unbegründete ~ des Verbrechens необгрунтована кваліфікація злочину; unrechtmäßige ~ des Verbrechens неправомірна кваліфікація злочину; unrichtige ~ des Verbrechens неправильна кваліфікація злочину.

Qualifikationsanalyse *f* аналіз кваліфікації.

Qualifikationsattest *n* кваліфікаційний атестат, кваліфікаційне свідоцтво.

Qualifikationsgrad *m* рівень кваліфікації.

Qualifikationsgrund *m* підстава для кваліфікації (*злочину*).

Qualifikationsgruppe *f* кваліфікаційний розряд.

Qualifikationskommission *f* кваліфікаційна комісія, атестаційна комісія.

Qualifikationsliste *f* послужний список.

Qualifikationsmerkmal *n* кваліфікаційна ознака (*злочину*).

Qualifikationsnachweis *m* кваліфікаційне свідоцтво, атестаційне свідоцтво.

Qualifikationsvertrag *m* угода між роботодавцем і працівником про підвищення кваліфікації.

qualifizieren *vt* 1) кваліфікувати, атестувати; 2) характеризувати.

Qualifizierung *f* 1) кваліфікація, атестація; 2) підвищення якості.

Qualifizierungssystem *n* система підвищення кваліфікації.

Qualifizierungsvertrag *m* угода між роботодавцем і працівником про підвищення кваліфікації.

Qualität *f* якість, властивість.

Qualitätsabfall *m* зниження якості (*продукції*).

Qualitätsabnahme *f* приймання товару з перевіркою його якості.

Qualitätsabschlag *m* зниження ціни товару через невідповідність його вимогам якості.

Qualitätsanspruch *m* рекламація за якістю (*товару*).

Qualitätsarbeit *f* кваліфікована праця, кваліфікована робота.

Qualitätsbeanstandung *f* рекламація за якістю.

Qualitätsbeherrschung *f* поточний контроль виробничого процесу.

Qualitätsbescheinigung *f* посвідчення якості (*виробу, товару*).

Qualitätseinstufung *f* класифікація за характеристиками якості, сортність.

Qualitätsgarantie *f* гарантія якості.

qualitätsgerecht *adj* відповідає встановленій якості.

Qualitätskontrolle *f* контроль якості (*продукції*), перевірка якості (*продукції*); \diamond betriebliche ~ заводський контроль якості (*продукції*).

Qualitätsmangel *m* якісний дефект.

Qualitätsmarke *f* знак якості, бренд якості.

qualitätsmäßig *adj* відповідає встановленій якості.

Qualitätsprüfung *f* контроль якості (*продукції*), перевірка якості (*продукції*).

Qualitätsrabatt *m* зниження ціни за постачання товару зниженої якості.

Qualitätssanktionen *pl* санкції у зв'язку з відхиленням від якісних вимог.

Qualitätssicherung *f* забезпечення якості.

Qualitätsstreitigkeit *f* спір щодо якості.

Qualitätsswap *m* своп з метою поліпшення „якості“ цінних паперів.

Qualitätstypen *pl* торговельна класифікація товарів за якістю.

Qualitätsvereinbarung *f* угода з якості, домовленість щодо якості.

Qualitätsverletzung *f* порушення умов щодо якості.

Qualitätsverlust *m* погіршення якості, зниження якості; \diamond ~ der Waren зниження якості товарів.

Quantifizierung *f* квантифікація, кількісне вираження.

Quantität *f* кількість; \diamond ~ der Delikte кількість злочинів.

Quantitätszoll *m* мито на підставі кількості.

Quantitätszuwachs *m* кількісний приріст; \diamond ~ der Kriminalität кількісне зростання злочинності.

Quantum *n* 1) кількість; 2) сума, підсумок, (*грошова*) ставка.

Quarantäne *f* карантин.

Quarantäneanstalt *f* карантинна установа.

Quarantäneaufsicht *f* карантинний нагляд.

Quarantänebehörde *f* карантинні органи, карантинна влада.

Quarantänegelder *pl* карантинний збір, карантинна плата.

Quarantäneüberwachung *f* карантинний нагляд.

Quarantänevorschriften *pl* правила карантинного нагляду.

Quarantänezertifikat *n* карантинний сертифікат, карантинне свідоцтво.

Quartalkündigung *f* попередження про звільнення за три місяці.

Quartalswertung *f* підбиття підсумків роботи за квартал.

Quartalvertrag *m* квартальна угода.

Quartierleistungspflicht *f* обов'язок надання квартири.

QuasiAnlagevermögen *n* капітал, вкладений в оренду господарські будівлі.

Quasieigenmittel *pl* квазівласні кошти (*накопичені відрахування з прибутку в пенсійні фонди, резерви для виплати вихідної допомоги, дострокова амортизація*).

Quasidelikt *n* квазізлочин.

Quasikontrakt *m*, *ist.* квазідоговір (*договір, при якому відповідальність сторін настає і без укладання*), квазіугода, квазіконтракт.

Quasisplitting *n* фіктивний поділ страхових внесків (*молодого*) подружжя при розлученні.

Quelle *f* джерело; \diamond ~ erhöhter Gefahr джерело підвищеної небезпеки; ~ für Beweise джерело доказів; originäre ~ першоджерело; zweckgebundene ~ цільове джерело (*фінансування*).

Quellen *pl* джерела; \diamond ~ des Rechts джерела права.

Quellenamnesie *f* конфабуляція (*переплетіння в людській пам'яті вигаданих спогадів з реальними*).

Quellenangabe *f* вказівка джерела (*напр. інформації*).

Quellenbesteuerung *f* стягування податків за принципом: „у джерела“, вилучення прибуткового податку.

Quellenbesteuerung *f* оподаткування джерел прибутку.

Quellenforschung *f* дослідження джерел; \diamond ~ des Rechts дослідження джерел права.

Quellensteuer *f* податок, що стягується у „джерела“ прибутку.

Quellensteuer *f* податок на джерела прибутку.

Querfrage *f* каверзне запитання.

Querschnittanalyse *f* перехресний аналіз.

querschreiben *vt* акцептувати (*вексель*).

Quersummenprüfung *f* перевірка шляхом підсумку (*по вертикалі і горизонталі*).

Quertreiberei *f* інтриги, підступи.

Querulant *m*, розм. кварулянт, скаржник, сутяга, кляузник, сключник.

Querulation *f* скарга, кляуза.

querulieren *vi* скаржитися, сутяжничати, кляузничати.

quid pro quo *лат.* взаємне виконання обов'язків (за угодою).

quittieren *vt* розписуватися (в отриманні чого-н.).

Quittung *f* 1) відповідь, розплата, відплата; 2) розписка, квитанція в отриманні (чого-н.); ♦ *echte* ~ справжня квитанція; *gefälschte* ~ сфальсифікована квитанція, підроблена квитанція; *Lösungsfähige* ~ квитанція про погашення боргу.

Quittungsüberbringer *m* пред'явник квитанції.

quod erat demonstrandum *лат.* що й потрібно було довести.

Quorum *n* кворум.

Quotaldeckung *f* часткове покриття (певна квота, відсоток паперових грошей забезпечується золотом).

Quote *f* внесок учасника об'єднання.

Quote *f* квота, доля, частка, пай, внесок.

Quotenaktie *f* дольова акція, квотативна акція.

Quotenexzedentenrückversicherung *f* вид пере-страхування (майна) на певну долю.

Quotenregelung *f* квотування.

Quotenrückversicherung *f* пайове перестрахування.

Quotenstichprobe *f* квотна вибірка, дольова вибірка, вибірка за групами.

Quotenvermächtnis *n* частковий заповіт.

Quotenvorrecht *n* дольова перевага, частковий привілей (при розділі майна або при виплаті страхових сум).

quotieren *vt*, бірж. котирувати (повідомляти ціни продавця і покупця).

Quotierung *f* котирування.

Quotitätssteuern *pl* податки, які розподіляються.

R

rabaissieren *vt* знижувати (ціну).

Rabatt *m* знижка на ціну; ♦ ~ auf den Preis знижка з ціни; ~ einräumen надавати знижку; ~ geben надавати знижку; ~ gewähren надавати знижку; einen ~ zugestehen надати знижку з ціни.

Rabattgesetz *n* закон про знижку (з ціни).

Rabattgruppe *f* група товарів, на які надається знижка.

rabattieren *vt* надавати знижку.

Rabattkartell *n* картельна угода, що передбачає узгоджені розміри наданих знижок.

Rache *f* помста; ♦ ~ üben мстити.

Racheakt *m* вчинок, здійснений з помсти.

Rachedurst *m* жага помсти.

Rachemord *m* вбивство, вчинене з помсти.

rächen *vt* мстити.

Rachgier *f* жага помсти, мстивість.

Rachsucht *f* мстивість.

Racket *n*, *англ.* рекет, банда рекетирів, банда гангстерів-шантажистів.

Racketeer *m*, *англ.* рекетир, гангстер-шантажист.

Radfahrer *m* велосипедист.

Rädelführer *m* ватажок злочину, організатор злочину, призвідник.

Radialschlinge *f* радіальний петлевий візерунок папілярних ліній.

Radialschlingemuster *n* радіальний петлевий візерунок (папілярних ліній).

Radierung *f* стирання, підчистка (у тексті документу).

Radikale *m* радикал, екстреміст.

Radspur *f* колія, слід коліс.

raffen, an sich *vt* захоплювати, забрати собі, привласнювати собі.

Raffgier *f* жадібність, рвацтво, жадоба наживи.

Raffsucht *f* корисливість, користолюбство, зажерливість.

Rahmen *pl* межі, рамки; ♦ ~ der Beweiswürdigung межі доказування; im ~ der zugewiesenen Befugnisse в рамках наданих повноважень, в межах наданих повноважень; im ~ des Abkommens відповідно до угоди, в межах угоди; im ~ des Gesetzes згідно із законом, в межах закону, в рамках закону; über den ~ der Rechtsprechung hinausgehen порушувати судові рішення.

Rahmenabkommen *n* рамкова угода, типова угода, типовий договір.

Rahmenarbeitsnormen *pl* типові норми виробітку.

Rahmenbedingung *pl* граничні умови, загальні умови (угоди, кредиту).

Rahmenbestimmungen *pl* стандартні правила; ♦ ~ für die Arbeitsordnung стандартні правила забезпечення порядку роботи.

Rahmengebühr *f* збір із зазначенням мінімальної і максимальної суми.

Rahmengesetz *n* рамковий закон, загальний закон, закон, що містить загальні норми, закон, що містить неконкретизовані норми.

Rahmengesetzgebung *f* законодавство федерації, що визначає рамки, в яких може здійснюватися законодавство земель.

Rahmeninstruktion *f* типова інструкція.

Rahmenkollektivvertrag *m* типовий колективний договір.

Rahmenlieferungsabkommen *n* спільна угода про постачання.

Rahmenordnung *f* типовий статут, типові положення.

Rahmenrecht *n* рамкове право; право, що характеризується наявністю загальних норм; право, що характеризується наявністю неконкретизованих норм.

Rahmenstatut *n* типовий статут.

Rahmenstellenplan *m* типовий штатний розклад.

Rahmentarifvertrag *m* типова тарифна угода.

Rahmenvertrag *m* 1) типовий договір; 2) загальний договір, генеральний договір, рамковий договір, договір про загальні умови.

Rahmenvorschriften *pl* загальні розпорядження, типові правила.

RaiffeisenBank *f* сільськогосподарський кредитний банк.

RaiffeisenKasse *f* сільськогосподарська каса взаємодопомоги.

Rainung *f* межування, розмежування.

raison d'être *фр.* розумна підстава.

Rampe *f* вантажна платформа, рампа, (вагон) платформа, похилий в'їзд.

Ramponage *f* пошкодження товару, псування товару (часто через незадовільне пакування).

ramponieren *vi* пошкоджувати, псувати, призвести до непридатності.

Ramsch *m* 1) лахміття, брукх, мотлох; 2) дешевий товар, непридатний товар, несортовий товар, бракований товар.

Ramschhandel *m* торгівля несортовими товарами, торгівля бракованими товарами.

Randal *m* галас, скандал, бешкет, шум.

randalieren *vi* галасувати, скандалити, бешкетувати, шуміти.

Randalierer *m* хуліган, бешкетник, забіяка, скандаліст.

Randgebiet *n* 1) прилегла територія; 2) околиця.

Randstaat *m* 1) прибережна держава; 2) окочина держава.

Rang *m* 1) ступінь, рівень, розряд; 2) ранг, звання, чин; 3) черговість (задоволення претензій), пріоритет; $\diamond \sim$ im Grundbuch послідовність запису в поземельній книзі, черговість запису в земельному кадастрі; \sim im Konkurs послідовність під час розпродажу майна неспроможного боржника; \sim von Grundstücksrechten черговість права влас-

ності на земельну ділянку, послідовність прав, що випливають з володіння земельною ділянкою.

Rangänderung *f* зміна черговості (в кадастрі).

Rangänderung *f* зміна черговості.

Rangbeförderung *f* просування у ранзі, присвоєння чергового звання.

Range *f* *англ.* 1) низка портів (певного району з назвою першого і останнього) з єдиними фраховими ставками; 2) межі зміни цін (зафіксовані в контракті або іншому документі); $\diamond \sim$ Zuschlag надбавка до фрахової ставки за доставку до проміжного порту.

Rangehafen *m* порт у низці портів з єдиними фраховими ставками.

Rangfolge *f* 1) послідовність; 2) перевага, ранжування; 3) порядок переваги; 4) рівень, клас, розряд, ранг; $\diamond \sim$ bei der Pfändung послідовність при накладенні арешту на майно.

rangieren *vi* упорядковувати дані (напр. фіксувати їх значення в порядку зменшення).

rangieren *vi* формувати поїзди, складати потяги.

Rangiermietsvertrag *m* угода про обслуговування спільно використовуваних під'їзних шляхів.

Rangierstation *f* сортувальна станція.

Rangklasse *f* клас послідовності (при задоволенні вимог конкурсних кредиторів).

Rangklausel *f* клас послідовності (при розміщенні конкурсних кредитів).

Rangordnung *f* 1) послідовність; 2) субординація, ієрархія, послідовність (за ступенем значущості); 3) табель про ранги; $\diamond \sim$ der Rechtsquellen ієрархія джерел права.

Rangordnungsverfahren *n* встановлення порядку послідовності.

Rangstreit *m* спір про черговість задоволення кредиторів.

Rangstreitigkeit *f* спір щодо черговості задоволення кредиторів.

Rangverhältnis *n* послідовність; $\diamond \sim$ unter mehreren Rechten послідовність серед низки прав.

Rangvermerk *m* відмітка про черговість.

Rangvorbehalt *m* застереження про черговість.

Rapallovertrag *m* Рапальський договір (між РРФСР і Німеччиною, 1922 р.).

Rappell *m* 1) відклик, відкликання (напр. дипломата); 2) відклична грамота.

Rassendiskriminierung *f* расова дискримінація.

Rassengesetz *n* расовий закон (напр. у гітлерівській Німеччині, ПАР).

Rassenhaß *m* расова ненависть.

Rassenhetze *f* расистська пропаганда.

Rassenschandefälle *pl, іст.* справи про переслідування за змішування рас (напр. за шлюб з неарійцями в гітлерівській Німеччині).

Rassentrennung *f* расова сегрегація, апартеїд.

Rassentrennungspolitik *f* політика расової сегрегації, політика апартеїду.

Rassenverfolgung *f* расові переслідування, переслідування за приналежність до іншої раси, расова дискримінація.

Rassenwahn *m* ідеологія расизму.

Rassismus *m* расизм.

Rassist *m* расист.

Rasterfahndung *n* системний розшук.

Rasur *f* підчищення, стирання, підчищене місце (у тексті); ◇ ~ eines Dokumenten підчищення документу.

Rat *m* 1) порада, рекомендація; 2) рада (орган); 3) радник; ◇ ~ der Bevollmächtigten рада уповноважених (міжнародних організацій); ~ der Gemeinde рада громади (виконавчий орган громадського представництва, колиш. НДР); ~ der Stadt рада міста (виконавчий орган міських зборів депутатів, колиш. НДР); ~ der Volksbeauftragten іст. Рада народних уповноважених (у період Листопадової революції в Німеччині 1918-1919 рр.); ~ des Bezirkes рада міського округу (виконавчий орган окружного народного представництва, колиш. НДР); ~ des Kreises рада району (виконавчий орган народного представництва, колиш. НДР); ~ des Stadtbezirks рада міського району, районна рада (виконавчий орган районних зборів депутатів, колиш. НДР); ~ für gegenseitige Wirtschaftshilfe (колишня) Рада Економічної Взаємодопомоги, РЕВ; ~ für Sozialversicherung рада з соціального страхування; auf Raten kaufen купувати в розстрочку; Großer ~ (швейц.) рада кантону; in Raten в розстрочку; in Raten erwerben купувати в розстрочку; in Raten zahlen платити в розстрочку, здійснювати частковий платіж; in regelmäßigen Raten abzahlen здійснювати регулярно часткові платежі; kriminalpräventiver ~ швейц. Рада з запобігання злочинності; mit ~ en im Rückstand bleiben мати заборгованість по сплаті в розстрочку; örtlicher ~ місцева (виконавча) рада; parlamentarischer ~ іст. парламентська рада.

Rate *f* 1) частина, частка, частковий внесок (при платежі в розстрочку); 2) ставка, норма, відсоток (приросту); 3) темп, індекс (зростання); 4) ринковий курс (напр. про-

порції обміну валютою); ◇ ~ cutting англ. зниження цін і курсів (у тому числі фрахтових ставок), ~ der Geburten норми народжуваності, ~n bezahlen платити в розстрочку, здійснювати частковий платіж, steigende ~ зростаючий рівень.

Ratenanleihe *f* позика, що погашається шляхом подальших регулярних (часткових) виплат.

Ratenbetrug *m* шахрайство, пов'язане з придбанням товарів у розстрочку.

Ratenbewilligung *f* надання платежу в розстрочку.

Ratengeschäft *n* операція з продажу в розстрочку, угода з розстрочкою виконання (зокрема платежу).

Ratenhandel *m* торгівля товарами в розстрочку.

Ratenkauf *m* покупка в розстрочку.

Ratenschuld *f* заборгованість із платежів в розстрочку.

Ratenschulden *pl* заборгованість за товар, куплений на виплату.

Ratetermin *m* термін сплати чергового внеску (при платежах в розстрочку).

Ratentilgung *f* погашення (боргу) в розстрочку.

Ratenverkauf *m* продаж товару з оплатою в розстрочку.

Ratenwechsel *m* вексель, який погашається частинами.

ratenweise *adv* в розстрочку, окремими частинами.

Ratenzahlung *f* сплата в розстрочку; ◇ eine ~ leisten платити в розстрочку.

Ratenzahlungsgeschäft *n* угода з платежем в розстрочку.

Ratenzahlungskredit *m* кредит, який погашається частинами.

Räterepublik *f, іст.* Радянська республіка, Республіка Рад (назва, що вживалась в перші роки існування РРФСР); ◇ Bayerische ~ іст. Баварська Радянська республіка (1919 р.); Ungarische ~ іст. Угорська Радянська республіка (1919 р.).

Ratgeber *m* консультант, радник.

Ratifikation *f* ратифікація, затвердження.

ratifikationsbedürftig *adj* підлягає ратифікації.

Ratifikationsgesetz *n* закон про ратифікацію.

Ratifikationsklausel *f* стаття, яка передбачає порядок ратифікації (напр. договору).

Ratifikationsklausel *f* стаття, яка передбачає умови ратифікації.

Ratifikationsprotokoll *n* протокол про ратифікацію.

Ratifikationsurkunde *f* ратифікаційна грамота; ◇ ~n austauschen обмінюватися ратифіка-

ційними грамотами; ~n hinterlegen здати на зберігання ратифікаційні грамоти, депонувати ратифікаційні грамоти.

Ratifikationsurkundenaustausch *m* обмін ратифікаційними грамотами.

Ratifizierung *f* ратифікація, затвердження.

ratifizierungspflichtig *adj* підлягає ратифікації.

Ratifizierungsverfahren *n* процедура ратифікації.

Ratio *f* аргумент, довід, міркування, підстава.

ratio decidendi *лат.* підстава рішення.

ratio legis *лат.* сенс закону, підстава закону, причина існування закону.

ratios cripta *лат.* (логічні) докази, викладені у письмовому вигляді.

Ration *f* раціон, пайок.

rational *adj* раціональний, розумний, доцільний, обґрунтований.

Rationalisatorenpaß *m* паспорт раціоналізатора.

Rationalisierungskartell *n* картель по раціоналізації.

Rationalisierungsmaßnahme *f* захід в області раціоналізації, захід щодо раціоналізації.

Rationalisierungsvorschlag *m* раціоналізаторська пропозиція, пропозиція, що передбачає більш раціональну організацію (напр. виробництва).

rationell *adj* раціональний, розумний, доцільний, економічний.

Rationenpreis *m* ціна нормованого товару.

rationieren *vt* 1) вводити карткову систему, переходити до раціонування товарів; 2) встановлювати раціон, встановлювати норму.

Rationierung *f* 1) встановлення норми видачі; 2) карткова система.

Rationierungssystem *n* система нормованого розподілу, карткова система.

Ratsherr *m* член міської ради, член муніципалітету.

Ratskammer *f*, *австр.* 1) дорадча кімната; 2) відділ суду першої інстанції, що здійснює нагляд за провадженням дізнання і слідства.

Ratstagung *f* засідання ради.

Ratsuchende *m* клієнт, який звертається за порадою (напр. в юридичну консультацію).

Raub *m* 1) розбій, пограбування; 2) награване, вкрадене; ◇ einen ~ begehen грабувати, здійснювати пограбування; ~ mit Marterung розбій із заподіянням тілесних ушкоджень; ~ mit Todesfolge розбій, що спричинив смерть потерпілого; besonders schwerer ~

розбій з особливо обтяжуючими обставинами; einfacher ~ розбій без обтяжуючих обставин, простий розбій; schwerer ~ розбій з обтяжуючими обставинами, кваліфікований розбій, кваліфікований розбій; schwerster ~ розбій з особливо обтяжуючими обставинами.

Raubabsicht *f* намір скоїти розбій.

Raubanfall *m* розбійницький напад.

Raubbau *m* хижацька розробка (родовища), хижацьке оброблення (землі).

Raubdelikt *n* злочин з метою пограбування.

rauben *vt* чинити розбої, грабувати, викрадати.

Räuber *m* розбійник, грабіжник.

Räuberbande *f* розбійницька банда.

Räuberei *f* розбій, пограбування; ◇ ~ begehen здійснювати пограбування, чинити розбої.

räuberisch *adj* хижий, розбійний; ◇ räuberische Erpressung вимагання (зди́рство) шляхом застосування насильства, вимагання шляхом погроз, рекет.

Raubfischer *m* рибалка-браконьєр.

Raubfischerei *f* хижацький вилов риби.

Raubgenosse *m* спільник з пограбувань.

Raubgesindel *n* грабіжники, (розбійницька) банда.

Raubgut *n* майно, здобуте шляхом розбою.

Raubhandel *m* грабіжницька торгівля.

Raubkriminalität *f* злочинність, пов'язана з розбоєм.

Raubmord *m* вбивство з метою пограбування; ◇ ~ vertauschen симулювати вбивство з метою пограбування.

Raubmörder *m* вбивця, який вчинив злочин з метою пограбування.

Raubschütz *m*, *усл., австр., швейц.* браконьєр.

Raubüberfall *m* пограбування, розбійницький напад.

Raubversuch *m* спроба пограбування, замах на розбій.

Rauchspiegel *m* дзеркало для (прихованого) спостереження за приміщенням (напр. торговим), дзеркало для (прихованого) спостереження за поведінкою підозрюваного.

Rauchverbot *n* заборона палити (курити).

Rauchwaren *pl* хутро, хутряний товар, хутра.

Rauferei *f* бійка; ◇ allgemeine ~ загальна бійка.

Raufhandel *m* побоїще, бійка.

Raum *m* 1) простір; 2) об'єм, приміщення; 3) район, місцевість; ◇ ~ für vorläufig Festgenommene камера для тимчасово затриманих; einen ~ mietweise abtreten здавати приміщення у винайм; eine ~ vermieten здавати приміщення у винайм (в оренду).

Raumcharter *m* чартер-партія (нафрахтування певного тоннажу).

Rauminhalt *m* обсяг, водотоннажність, місткість, ємність, тоннаж, кубатура.

Räumkette *f* огорожування, оточення.

Räumlichkeit *f* місткість, обсяг, ємність.

Raumordnung *f* планування системи розселення та землекористування.

Raumordnungsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють планування системи розселення та землекористування.

Räume *f* 1) трюм; 2) вантажомісткість.

Räumung *f* ліквідація, розпродаж, "розчищення" від неліквідів.

Räumung *f* звільнення приміщення; \diamond ~ des Gerichtssaals випровадження (публіки) із залу суду; *zwangsweise* ~ виселення.

Räumungsanspruch *m* право на виселення з квартири.

Räumungsbefehl *m* наказ про виселення з квартири.

Räumungsbegehren *n* вимога на виселення з квартири.

Räumungsfrist *f* термін звільнення приміщення (після закінчення договору про найм).

Räumungsklage *f* позов про виселення.

Räumungspreis *m* ціна при розпродажу.

Räumungsschutz *m* захист від виселення з квартири.

Räumungsvergleich *m* мирова угода при виселенні з квартири.

Räumungsverkauf *m* повний розпродаж власником складу товарів, частковий розпродаж власником складу товарів (напр. у зв'язку з перебудовою складу).

Rausch *m* сп'яніння, дурман (внаслідок вживання наркотиків); \diamond *pathologisch gefärbter* ~ сп'яніння з ознаками патології; *pathologischer* ~ патологічне сп'яніння; *physiologischer* ~ фізіологічне (не патологічне) сп'яніння.

Rauschdelikt *n* злочин, скоєний у стані сп'яніння.

Rauschdrogenkriminalität *f* злочинність, викликана застосуванням п'яних речовин.

Rauschgift *n* наркотик.

Rauschgiftdelikt *n* злочин, пов'язаний з вживанням наркотиків.

Rauschgiftfandung *f* пошуки наркотиків.

Rauschgiftgefahr *f* небезпека отруєння наркотиками.

Rauschgifthandel *m* торгівля наркотиками.

Rauschgiftkontrolle *f* контроль за обігом наркотиків (незаконним).

Rauschgiftkriminalität *f* злочинність, пов'язана з торгівлею наркотиками та їх споживанням.

Rauschgiftmißbrauch *m* зловживання наркотиками.

Rauschgiftprozeß *m* (судовий) процес над злочинцями, пов'язаними з розповсюдженням наркотиків.

Rauschgiftsmuggel *m* контрабанда наркотиків, контрабандне провезення наркотиків.

Rauschgiftsucht *f* наркоманія.

Rauschgiftsüchtige *f* наркоманка.

Rauschgiftsüchtige *m* наркоман.

Rauschmittelkonsument *m* споживач наркотичних засобів.

Rauschmittelverfälschung *f* фальсифікація наркотичних засобів.

Rauschmittelvergiftung *f* отруєння наркотиками.

Rauschtat *f* злочин, скоєний у стані сп'яніння.

Rauschtäter *m* особа, яка вчинила злочин у стані сп'яніння.

Rauschzustand *m* стан сп'яніння; \diamond *sich in ~ versetzen* довести себе до стану сп'яніння.

Rayon *n* район, дільниця, округ.

Rayonabteilung *f* районне управління, районний відділ; \diamond ~ *für innere Angelegenheiten* РВВС, районний відділ внутрішніх справ.

Rayonverwaltung *f* районне управління; \diamond ~ *für innere Angelegenheiten* РУВС, районне управління внутрішніх справ.

Razzia *f* поліцейська облава, поліцейський наліт.

Readjustment *англ.* коригування (напр. *фрахтової ставки*, може використовуватися також для позначення індексування зобов'язань).

ready cash *англ.* 1) готівкові гроші; 2) платіж на протязі п'яти днів.

Reaktion *f* реакція; \diamond *gesellschaftliche* ~ реакція суспільства, громадський відгук.

Reaktionszeit *f* термін реагування, час реагування; \diamond ~ *des Fahrers* термін реагування водія, час реакції водія (на навколишнє оточення).

Realakt *m* реальна дія (дія, вчинена за волевиявленням особи).

Realangebot *n* жорстка пропозиція щодо сплати простроченого боргу в певному місці.

Realarrest *m* арешт майна.

Realbesitz *m* 1) реальна власність; 2) земельна власність, нерухоме майно.

Realbuch *n* поземельна книга, земельний кадастр.

Realfolium *n* реальна сторінка (в поземельній книзі).

Realgarantie *f* реальна гарантія.

realignment *англ.* врегулювання валютного курсу.

Realinjurie *f* образа дією.

Realisation *f* 1) реалізація, здійснення; 2) реалізація, продаж.

Realität *f* 1) реальність, дійсність; 2) (реальні) факти, справжній стан речей, дійсний стан речей, істинний стан речей; \diamond objektive ~ об'єктивна реальність; ~en fälschen спотворювати реальні факти.

Realitätenbesitzer *m* власник земельних ділянок.

Realitätenhändler *m* торговець земельними ділянками.

Realitätenvermittler *m, австр.* маклер з продажу земельних ділянок, комісіонер з продажу земельних ділянок.

Realkauf *m* купівля за готівку з одночасним отриманням товару.

Realkaution *f* майнове забезпечення.

Realkonkurrenz *f* реальна сукупність злочинів.

Realkontrakt *m* реальний договір, реальний контракт.

Realkredit *m* іпотечний кредит, речовий кредит, кредит під заставу реальних цінностей (напр. товарів, цінних паперів).

Realkreditinstitut *n* кредитна установа, що надає іпотечні позики, іпотечний банк.

Reallast *f* майнове обтяження; \diamond ~ auferlegen обтяжити земельну ділянку правом на повторне виконання зобов'язань; ~ bestellen встановлювати майнове обтяження; subjektivdingliche ~ приватне майнове обтяження.

Reallohn *m* реальна заробітна плата.

Realobligation *f* заставна (документ).

Realpfandrecht *n* право, засноване на іпотеці.

Realrecht *n* майнове право.

Realservitut *n* сервітут.

Realstatut *n* закон місця знаходження речі (міжнародне приватне право).

Realsteuer *f, pl.* 1) прямий податок (напр. поземельний податок); 2) натуральний податок.

Realteilung *f* 1) поділ натури, розподіл речей, предметний поділ; 2) розділ (успадкованої) земельної ділянки між спадкоємцями.

Realunion *f, icm.* реальна унія, дуалістична держава.

Realvertrag *m* реальний договір.

Realwert *m* фактична вартість.

Reassekuranz *f* перестраховування.

reassumieren *vt* поновлювати справу.

Reassumption *f* поновлення (справи).

Realsicherheit *f* майнове забезпечення.

Reat *m* 1) кримінальне діяння; 2) перебування (відповідача) під судом.

Rechenschaft *f* звіт; \diamond ~ geben звітувати; ~ legen звітувати; j-m zur ~ verpflichtet sein бути підзвітним (кому-н.), відповідати (перед ким-н.); sich der ~ entziehen ухилятися від відповідальності; zur ~ ziehen притягати до відповідальності.

Rechenschaftslegung *f* звіт, звітна доповідь; \diamond ~ der Abgeordneten vor den Wählern звіт депутатів перед виборцями; ~ vor dem übergeordneten Organ звіт перед вищим органом; quartalsweise ~ поквартальна звітність.

Rechenschaftspflicht *f* підзвітність, обов'язок давати звіт.

rechenschaftspflichtig *adj* підзвітний.

Recherche *f* розшук, пошук; \diamond polizeiliche ~ поліцейський розшук.

Recherchenantrag *m* пропозиція про надсилання публікації про винаходи з метою визначення законності патентування винаходу.

Rechercheur *m* особа, яка провадить пошук, фахівець з пошуку.

recherchieren *vt* проводити розшуки.

Rechnung *f* 1) розрахунок, підрахунок; 2) рахунок (документ), фактура, виправдовуваний документ; 3) фінансовий звіт; 4) підк. рахунок у банку; \diamond eine ~ anfordern зажадати рахунок; eine ~ ausgleichen сплатити рахунок; eine ~ ausschreiben виписати рахунок; eine ~ ausstellen виписати рахунок; eine ~ begleichen сплатити рахунок; eine ~ bezahlen сплатити рахунок, заплатити за рахунок; ~ führen вести облік; ~ legen звітувати (про витрати), давати звіт; die ~ präsentieren 1. висувати рахунок; 2. притягувати до відповідальності; die ~ quittieren розписуватися в отриманні рахунку; auf eigene ~ за свій рахунок; auf eigene ~ schreiben lassen записувати на свій рахунок; auf eigene ~ und Gefahr на свій страх і ризик; auf ~ в кредит, за чий-н. рахунок; auf ~ bestellen замовляти (товари) в кредит; auf ~ kaufen купувати в кредит; auf ~ nehmen брати в кредит; auf ~ setzen зарахувати на рахунок; auf/für ~ за рахунок; endgültige ~ остаточний рахунок; fällige ~ рахунок, термін платежу за яким настав, прострочений рахунок; fingierte ~ фіктивний рахунок; für ~ desjenigen, den sie angeht за рахунок кого потрібно (при страхуванні); laufende ~ поточний рахунок; neue ~ перенесення сальдо минулого року на бухгалтерські рахунки наступного року;

offene ~ відкритий рахунок; provisorische ~ тимчасовий рахунок; Rechnungs- und Gebarungskontrolle контролювання рахунків і ведення фінансових справ рахунковою палатою (*Австрія*); spezifizierte ~ рахунок-специфікація; überfällige ~ прострочений рахунок; unabgemachte ~ несплачений рахунок; verfallene ~ рахунок, за яким минув термін давності; vorläufige ~ попередній рахунок.

Rechnungsabgrenzung *f* розмежування витрат і надходжень між суміжними звітними періодами, розмежування витрат і надходжень (*за рахунками бухгалтерії*).

Rechnungsabgrenzungsposten *pl* статті, що розмежовують облік витрат і надходжень між звітними періодами, поділ видатків між даним періодом і наступним; \diamond aktive ~ розмежування витрат між суміжними звітними періодами; passive ~ розмежування надходжень між суміжними звітними періодами.

Rechnungsabschluß *m* закінчення розрахунків, укладання рахунків, сальдування, заключний баланс.

Rechnungsabschrift *f* копія рахунку.

Rechnungsanerkennung *f* прийняття звіту.

Rechnungsanfertigung *f* оформлення рахунку, виписки рахунку.

Rechnungsbeleg *m* виправдувальний документ.

Rechnungsbetrag *m* сума рахунку.

Rechnungsdefizit *n* дебетове сальдо по рахунку.

Rechnungsdefizit *n* касовий дефіцит, перевищення витрат (*виплат готівки*) над надходженнями.

Rechnungseinzugsverfahren *n* акцептна форма розрахунку, метод акцептного розрахунку.

Rechnungserteilung *f* подання рахунку до сплати.

Rechnungsführung *f* облік; \diamond ~ über den Kassenverkehr облік касових операцій, wirtschaftliche ~ господарський розрахунок, госпрозрахунок.

Rechnungshof *m* рахункова палата (*Австрія, ФРН*).

Rechnungsjahr *n* фінансовий рік, бюджетний рік, звітний рік.

Rechnungslegung *f* звіт, звітність, надання звіту.

Rechnungslegungspflicht *f* обов'язок щодо подання звіту.

Rechnungsposten *m* стаття обліку, бухгалтерська стаття.

Rechnungspreis *m* фактурна ціна.

Rechnungsprüfung *f* 1) ревізія звітності; 2) контроль, перевірка рахунків; 3) перевірка звіту.

Rechnungswesen *n* звітність, облік, рахівництво.

Recht *n* право, правомочність; \diamond ~ “der ersten Hand” право “першої руки”; ~ anmelden заявляти про своє право; ~ auf Arbeit право на працю; ~ auf Arbeitsantritt право на працевлаштування; ~ auf Benutzung право користування, право експлуатації; ~ auf Berufsausübung право займатися певною професією; ~ auf Bildung право на освіту; ~ auf das Patent право на патент; ~ auf den eigenen Namen (*виключне*) право на користування власним ім'ям; ~ auf eigenes Bild право на власний портрет; ~ auf ein Grundstück право на земельну ділянку; ~ auf Erholung право на відпочинок; ~ auf freie Entfaltung der Persönlichkeit право на вільний розвиток особистості; ~ auf gleichen Lohn für gleiche Arbeitsleistung право на рівну оплату однакової праці; ~ auf Leben право на життя; ~ auf materielle Versorgung право на матеріальне забезпечення; ~ auf Mitbestimmung право на участь в управлінні; ~ auf Schutz der Gesundheit право на охорону здоров'я; ~ auf Selbstverteidigung право на самозахист; ~ auf Unternehmen право на підприємницьку діяльність; ~ auf Unverletzlichkeit der Person право на особисту недоторканність; ~ auf Unverletzlichkeit der Wohnung право на недоторканність житла; ~ auf Vergütung право на винагороду; ~ auf Verteidigung право на захист; ~ auf vorzugsweise Befriedigung право на переважне задоволення; ~ auf Wohnung право на житло; ~ beugen винести завідомо неправосудний вирок, винести завідомо неправосудне рішення, спотворювати право; ~ der Dienstbarkeit *усп.* право користування послугами, пов'язане з володінням землею; ~ der Exterritorialität право екстериторіальності; ~ der freien Berufsausübung право вільного зайняття професією; ~ der Redefreiheit право на свободу слова; ~ der Schuldverhältnisse зобов'язальне право; ~ der Verjährung право давності; ~ der Wegnahme право на вилучення; ~ des Begehungsortes закон місця скоєння злочину; ~ des Eheschließungsortes закон місця укладення шлюбу; ~ des Erfüllungsortes закон місця виконання зобов'язання; ~ des Gerichtstandes закон місцезнаходження суду; ~ des Handlungsortes закон місця вчинення дії; ~ des Stärkeren право сильного; ~ des Tatorts закон місця скоєння злочину; ~ freier Durchfahrt *дун.* право мирного проходження (*суден*); ~ geben задовольняти претензію; ~ sprechen судити, чинити правосуддя; ~ studieren вивчати право, вивчати юриспруденцію; eingetragen *е* зареєстроване право;

~ über Leben und Tod *іст.* право життя і смерті, право виносити смертні вироки; ~ und Gerechtigkeit закон і справедливість; ~ zur Begnadigung право помилування; ~ zur Klage право на позов; ~ zur Notwehr право на необхідну оборону; abgeleitetes ~ похідне право; absolutes ~ абсолютне право; aktives ~ активне право; akzessorisches ~ акцесорне право; allgemeingültiges ~ загальнообов'язкове право; altägyptisches ~ давньоєгипетське право; alteuropäisches ~ давньоєвропейське право; altjüdisches ~ давньоєврейське право; altorientalisches ~ давньосхідне право; angeborenes ~ природне право, право за народженням; angemäßtes ~ самовільно присвоєне право; angeworbenes ~ набуте право; anglo-amerikanisches ~ англо-американське право; antifaschistisch-demokratisches ~ антифашистсько-демократичне право; auf ein ~ verzichten відмовлятися від права; auf Herkommen gegründetes ~ право, засноване на традиціях (*на звичаї*); ausländisches ~ іноземне право; ausschließliches ~ виключне право, монопольне право; bedingtes ~ умовне право, bedingtes subjektives ~ умовне суб'єктивне право; beschränktes ~ обмежене право; billiges ~ справедливе право; bürgerliches ~ 1) цивільне право; 2) буржуазне право; chinesisches ~ китайське право; das ~ haben мати право; das ~ handhaben застосовувати закон; das ~ verletzen порушувати право; das ~es verlustig gehen втрачати право; des ~es verlustig sein бути позбавленим права; dingliches ~ речове право; diskretionäres ~ дискреційне право; dispositives ~ диспозитивне право; ein ~ absprechen заперечувати право, не визнавати право, відмовляти в праві, позбавляти права; ein ~ ausüben здійснювати право; ein ~ besitzen мати право; ein ~ einräumen надавати право; ein ~ entziehen позбавляти права; ein ~ erwerben набувати право; ein ~ genießen користуватися правом; ein ~ haben мати право; ein ~ löschen вилучити право; ein ~ übertragen передавати право; ein ~ verfassungsmäßig garantieren гарантувати право на основі конституції; ein ~ verleihen надавати право; ein ~ verwehren відмовляти у здійсненні права; ein ~ verweigern відмовляти у здійсненні права; ein ~ verwirken втрачати право; ein ~ zugestehen визнавати право; erworbenes ~ набуте право; formelles ~ формальне право; fremdes ~ іноземне право; für ~ erkennen ухвалювати, вирішувати; gegen ~ und Gewissen handeln діяти всупереч закону і совісті; geltendes ~ чинне право; gemeines ~ загальне право (*діяло на території Німеччини в середні віки*); gemeinsames ~ загальне

право; geschriebenes ~ писане право; gesetzliches ~ законне право; право, записане в законі; herkömmliches ~ звичаєве право; право, засноване на звичаї; höchstpersönliches ~ право виключно особистого характеру; iberisches ~ іберійське право; illyrisches ~ іллірійське право; im ~e sein бути правим, мати рацію; indisches ~ індійське право; internationales ~ міжнародне право; internationales öffentliches ~ міжнародне публічне право; interterritoriales ~ міжтериторіальне право; право, що регулює колізії між правовими нормами різних членів федеративної держави; islamisches ~ ісламське право; israelisches ~ 1) давньоєврейське право; 2) іудейське релігійне право; 3. право держави Ізраїль; justinianisches ~ юстиніанське право, кодекс Юстиніана; kanonisches ~ канонічне право; keltisches ~ кельтське право; kirchliches ~ церковне право; kodifiziertes ~ кодифіковане право; kommandes ~ майбутній закон; legitimes ~ законне право; materiell-rechtliches subjektives ~ матеріально-правове суб'єктивне право; materielles ~ матеріальне право (*на відміну від процесуального*); mit ~ справедливо, по праву, обгрунтовано; mit einem ~ belasten наділяти правом; nach (*dem*) geltenden ~ за чинним правом; nach ~ und Billigkeit за законом і справедливістю; nach ~ und Gewissen по совісті і за законом; nach dem ~ des Tatorts за законом місця скоєння злочину; nachgiebiges ~ „гнучке“ право; право, яке може бути пристосоване до різних ситуацій; nicht übertragbares ~ непередаване право; objektives ~ об'єктивне право; obligatorisches ~ зобов'язальне право; öffentliches ~ публічне право; ohne ~ der Weitergabe без права передачі; originäres ~ первісне право, непохідне право; örtliches ~ локальне право, місцеве право; partikuläres ~ партикулярне право, приватне право; persönliches ~ 1) приватне право; 2) право особистості; positives ~ позитивне право, чинне право; primitives ~ *іст.* примітивне право; privées ~ приватне право, партикулярне право; prozessuales ~ процесуальне право; regionales ~ регіональне право; relatives ~ відносне право; rezipiertes ~ реципіроване право; römisches ~ римське право; sein ~ behaupten обстоювати своє право; sein ~ fordern домагатися свого права; sein ~ in Anspruch nehmen 1) заявляти про свої права; 2) користуватися своїм правом; sein ~ verlangen відстоювати свої права; seine ~ geltend machen відстоювати свої права, користуватися своїми правами; seine ~e wahren дотримуватися своїх прав, захищати свої

права, sich des ~s bedienen користуватися правом; sich ein ~ aneignen привласнювати собі право; sich ein ~ anmaßen привласнювати собі право; sich ein ~ ausbedingen обумовлювати (напр. угоду) наданням якого-н. права; sich ein ~ vorbehalten залишити за собою право, обумовити за собою право; sowjetisches ~ радянське право; subjektiv-dingliches ~ суб'єктивне право речового характеру; subjektives ~ суб'єктивне право; subsidiäres ~ субсидіарне право, допоміжне право; sumerisch-altbabylonisches ~ шумерсько-давньовавілонське право; syrisch-aramäisches ~ сирійсько-арамійське право; überstaatliches ~ наддержавне право; unabdingbares ~ невід'ємне право; ungeschriebenes ~ неписане право; unübertragbares ~ невід'ємне право, непередаване право; unveräußerliches ~ невідчужуване право; unverjährbares ~ право, яке не підлягає дії давності; verbrieftes ~ законне право, зафіксоване право, узаконене право; право, підтверджене документом; verpfändetes ~ заставне право; суб'єктивне право, що закладається під заставу; von ~s wegen в силу закону, на підставі закону, за законом, за правом; von seinem ~e weichen відмовлятися від свого права; vorbehaltlich aller ~e із збереженням всіх прав; vortreten des ~s переважне право; westgotisches ~ вестготське право; wider~ протизаконно, всупереч закону; wohlerworbenes ~ набуте право; zeitlichbeschränktes ~ право, обмежене в часі; zu ~ справедливо, з повною підставою; zu ~ oder Unrecht правильно чи неправильно, з повним правом або без; zu seinem ~ kommen домогтися свого права, отримати належне по праву, отримати належне за правом; zu seinem ~ verhelfen допомогти кому-н. відстояти свої права; zurücktretendes ~ право, яке може бути відновлене у того, хто ним раніше володів; zwingendes ~ імперативне право, обов'язкова правова норма.

recht *adj* правомірний, вірний, правильний, справжній; ◇ ~ behalten виявитися правим; ~ bekommen виявитися правим; ~ erhalten виявитися правим; ~ geben визнавати правоту; ~ haben мати рацію.

Rechtbestimmung *f* юридичне визначення, правове визначення.

Rechte *f* праві (у парламенті), праве крило (партіі).

Rechte *pl* права; ◇ ~ aberkennen позбавляти прав; ~ ändern змінювати права; ~ beenden припиняти права; ~ begründen обґрунтовувати права; ~ übernehmen вступати в права;

~ und Pflichten права та обов'язки; ~ und Pflichten der Partner права та обов'язки сторін, (*j-s*) ~ wahrnehmen представляти (*чий-н.*) права, захищати (*чий-н.*) права; alle ~ genießen користуватися повнотою прав; alle ~ vorbehalten "право перевидання належить виключно видавництву", "право перевидання належить виключно автору" (напис на звороті титульного аркуша книги); elterliche ~ батьківські права; gleichgestellte ~ рівні права, рівнозначні права; in die ~ eingreifen зазіхати на (*чий-н.*) права; in seine alten ~ eintreten знову вступити у свої права; öffentliche ~ des Staates публічні права держави; politische ~ політичні права; seine ~ überschreiten перевищувати свої права; seine ~ veräußern відчужувати права; seine ~ wahren захищати свої права; staatsbürgerliche ~ цивільні права; staatsbürgerliche ~ aberkennen позбавляти прав громадянства; staatsbürgerliche ~ und Pflichten цивільні права та обов'язки; väterliche ~ батьківські права.

Rechte-Pflichten-Lage *f* реальне співвідношення прав і обов'язків.

rechtfertigen *vt* виправдовувати.

Rechtfertigungsgrund *m* підстава, яка виключає відповідальність.

Rechtfertigungsumstand *m* обставина, яка виключає відповідальність.

rechtlіch 1) правовий, юридичний; 2) законний; 3) справедливий, чесний; ◇ ~ verpflichtet зобов'язаний правом, зобов'язаний з точки зору права.

Rechtlіchkeit *f* справедливість, чесність.

rechtlos *adj* 1) безправний; 2) *іст.* поставлений поза законом.

Rechtlosigkeit *f* безправ'я.

rechtmäßig *adj* 1) правомірний; 2) законний.

Rechtmäßigkeit *f* 1) правомірність; 2) законність, легітимність; ◇ ~ der Befehlsausführung правомірність виконання наказу; ~ der Notwehr правомірність необхідної оборони; ~ der Verwaltung правомірність дій органів управління.

Rechtsabteilung *f* юридичний відділ, правовий відділ.

Rechtsakt *m* правовий акт, юридичний акт.

Rechtsanalogie *f* аналогія права.

Rechtsänderung *f* зміна права.

Rechtsangelegenheit *f* юридична справа, юридичне питання.

Rechtsangleichung *f* урівнювання права (напр. членів європейських співтовариств), приведення права у відповідність (напр. до законодавства федерації).

Rechtsansicht *f* правовий погляд, погляд на питання з точки зору права, думка юристів.

Rechtsanspruch *m* правове домагання, домагання, засноване на праві.

Rechtsanspruch *m* претензія; ◇ ~ vertreten виступати із законною претензією, виступати із законним домаганням.

Rechtsantragsstelle *f* приймальня суду, відділ суду з прийому заяв громадян (*колиш. НДР*).

Rechtsantretung *f* вступ у права.

Rechtsanwalt *m* адвокат, захисник.

Rechtsanwaltsanwärter *m* адвокат-стажер.

Rechtsanwaltschaft *f* адвокатура.

Rechtsanwaltsgebühr *f* винагорода за послуги адвоката, оплата праці адвоката.

Rechtsanwaltsgebührenordnung *f* положення про порядок винагороди адвокатів.

Rechtsanwaltskammer *f* палата адвокатів (*орган самоврядування адвокатури*).

Rechtsanwaltskollegium *n* колегія адвокатів (*колиш. НДР*).

Rechtsanwaltskosten *pl* витрати на оплату адвоката.

Rechtsanwaltsordnung *f* положення про адвокатуру.

Rechtsanwaltsvertrag *m* договір клієнта з адвокатом.

Rechtsanwendung *f* застосування права.

Rechtsanwendungsgrundsatz *m* принцип застосування права при винесенні судового рішення.

Rechtsarbeit *f* робота, пов'язана з правом.

Rechtsauffassung *f* 1) правовий погляд на обставини справи (*суду першої інстанції*); 2) правосвідомість.

Rechtsaufsicht *f* правовий контроль, правовий нагляд.

Rechtsausführungen *pl* правові обґрунтування (*позивача за пред'явленням позовом*).

Rechtsauskunft *f* юридична довідка, юридична консультація, юридична порада.

Rechtsauskunftsstelle *f* довідково-консультаційний відділ (*напр. суду*); ◇ sich bei einer ~ beraten lassen консультуватися у довідково-консультаційному відділі.

Rechtsausschuß *m* юридичний комітет, комітет з правових питань.

Rechtsausübung *f* здійснення права; ◇ unzulässige ~ неприпустиме здійснення права, протизаконне здійснення права.

Rechtsbedingung *f* правова умова.

Rechtsbefugnis *f* правомочність.

Rechtsbegriff *m* 1) поняття права; 2) правове поняття, юридичне поняття; 3) юридичний

термін; ◇ den ~ definieren 1. давати визначення правовому поняттю; 2. визначення правового терміну; ~ der Arbeitszeit правова (*юридична*) концепція робочого часу, юридичне поняття робочого часу.

rechtsbegründend *adj* правоформуючий, правовстановлюючий.

Rechtsbehauptung *f* твердження, що стосується юридичної сторони справи.

Rechtsbehelf *m* скарга, оскарження; ◇ ~ in der Zwangsvollstreckung оскарження при примусовому виконанні судового рішення.

Rechtsbehelfsbelehrung *f* роз'яснення, що надається судом сторонам з приводу оскарження.

Rechtsbehörde *f* правова установа, юридична установа, правовий орган, юридичний орган.

Rechtsbeihilfe *f* правова допомога.

Rechtsbeirat *m*, *usn.* повірений.

Rechtsbeistand *m* повірений.

Rechtsberater *m* юрисконсульт.

Rechtsberatung *f* 1) юридична консультація; 2) нарада з правових питань, консультація з правових питань; ◇ geschäftsmäßige ~ професійна юридична консультація; gewerkschaftliche ~ консультація з правових питань при профспілках (*колиш. НДР*).

Rechtsberatungsgesetz *n* закон про порядок надання юридичних консультацій.

Rechtsberatungsstelle *f* юридична консультація (*установа*), відділ юридичних довідок.

Rechtsbereinigung *f* впорядкування законодавства.

Rechtsbeschwerde *f* скарга, подана на порушення судом в прийнятому ним рішенні формального (*або матеріального*) права.

Rechtsbesitz *m* володіння правом.

Rechtsbetreuung *f* юридичне обслуговування.

Rechtsbeugung *f* винесення (*завідомо*) неправосудного вироку, винесення (*завідомо*) неправосудного рішення.

Rechtsbewußtsein *n* правосвідомість.

Rechtsbewußtseinsentwicklung *f* розвиток правосвідомості.

Rechtsbeziehungen *pl* правові відносини.

rechtsbildend *adj* правоформуючий.

Rechtsbildung *f* формування права.

Rechtsblindheit *f* правова „сліпота“ (*невизнане порушення інтересів, які захищаються правом*).

Rechtsboden *m* правова підстава; ◇ den ~ schaffen створювати правову основу.

Rechtsbrauch *m* правовий звичай, неписаний закон.

Rechtsbrecher *m* правопорушник; ◇ entwöhnungsbedürftiger ~ правопорушник, який потребує лікування від наркоманії; flüchtiger ~ зниклий правопорушник; gefährlicher ~ небезпечний правопорушник; geistig abnormer ~ психічно-ненормальний правопорушник.

Rechtsbrechung *f* правопорушення.

Rechtsbruch *m*, *pidk.* правопорушення.

Rechtsbuch *n*, *ist.* судебник, збірник традиційного права, збірник феодального права. (напр. *варварські правди*, „Саксонське зерцало“).

Rechtschein *m* юридична видимість, видимість права.

Rechtsdisziplin *f* галузь права, правова дисципліна.

Rechtsdogma *n* догма права.

Rechtsdogmatik *f* правова догматика (*вчення про чинне право*).

Rechtsdurchsetzung *f* здійснення права.

Rechtseingriff *m* правове втручання.

Rechtseinheit *f* правова єдність.

Rechtseinrichtung *f* правова установа.

Rechtseinwand *m* заперечення, яке ґрунтується на праві.

Rechtsempfinden *n* правосвідомість.

Rechtsentscheid *m* правове обґрунтування відхилення рішення (*яке відбулось по справі*).

Rechtsentwicklung *f* розвиток права.

rechtserfahren *adj* обізнаний в питаннях права, має досвід у юридичних справах.

rechtserheblich *adj* 1) юридично значущий (напр. для винесення рішення по справі); 2) суттєвий.

Rechtserheblichkeit *f* правова значимість, правове значення; ◇ ~ der Einwilligung des Verletzten правова значимість згоди потерпілого.

Rechtserwerb *m* набуття прав.

Rechtssetzungsbefugnis *f* правомочність на видання правових актів.

rechtsextremistisch *adj* правоекстремістський, у край правий, у край реакційний.

rechtsfähig *adj* правоспроможний.

Rechtsfähigkeit *f* правоздатність; ◇ ~ verleihen наділяти правоздатністю; allgemeine ~ загальна правоздатність; beschränkte ~ обмежена правоздатність; prozessuale ~ процесуальна правоздатність; zivile ~ цивільна правоздатність.

Rechtsfall *m* 1) судова справа; 2) випадок із судової практики.

rechtsfehlerfrei *adj* вільний від правових помилок.

Rechtsfeindschaft *f* ворожість до права.

Rechtsfigur *f* правова конструкція.

Rechtsfiktion *f* юридична фікція.

Rechtsfindling *f* здійснення правосуддя; ◇ freie ~ вільний розсуд судді.

rechtsflüchtig sein *vi*, *usn.* ухилятися від суду, ховатися від суду.

Rechtsfolge *f* правовий наслідок; ◇ ~ der Tat правовий наслідок діяння; eine ~ herbeiführen призвести до правового наслідку.

Rechtsfolgenanordnung *f* розташування правових наслідків, ієрархія правових наслідків.

Rechtsfolgewillen *m* воля, спрямована на досягнення правових наслідків.

Rechtsform *f* правова форма; ◇ ~ der Nutzung von Eigenheimen правова форма користування індивідуальними житловими будівлями.

Rechtsformalismus *m* юридичний формалізм.

Rechtsfortbildung *f* розвиток права.

Rechtsfrage *f* питання права, юридичне питання.

Rechtsfriede *m* суспільний порядок (*що базується на дотриманні права*).

Rechtsfrucht *f* правовий результат.

Rechtsgang *m* провадження у справі, позасудовий розгляд, спір.

Rechtsgarantie *f* правова гарантія.

Rechtsgebiet *n* область права.

Rechtsgefährdung *f* загроза правопорядку.

Rechtsgefühl *n* правосвідомість.

Rechtsgelehrsamkeit *f* правова наука, правознавство, юриспруденція.

Rechtsgelehrte *m* правознавець, вчений-юрист.

Rechtsgemeinschaft *f* 1) правова спільнота; 2) правове об'єднання, юридичне об'єднання; ◇ in ~ stehen брати участь у правовому об'єднанні, брати участь в юридичному об'єднанні.

Rechtsgeschäft *n* угода; ◇ ein ~ abschließen укласти угоду; ~ des bürgerlichen Rechts цивільно-правова угода; ein ~ erfüllen виконати угоду; ~ unter Lebenden угода, учасники якої живі; ~ verdecken прикривати угоду; ~ von Todes wegen одностороння угода на випадок смерті (напр. *заповіт*); ~ zurückweisen відхиляти угоду; abstraktes ~ абстрактна угода; anfechtbares ~ угода, яка може бути оскаржена; bedingtes ~ умовна угода; bedingungsfeindliches ~ угода, що не допускає включення обмежувальних умов; угода, що не допускає включення скасувальних умов; befristetes ~ угода, обмежена терміном; dreipersonliches ~ тристороння угода; einmaliges ~ разова операція;

einseitigverpflichtendes ~ односторонньо зобов'язуюча угода; einseitiges ~ одностороння угода; einwilligungsbedürftiges ~ угода, яка вимагає згоди; entgeltliches ~ угода, яка вимагає компенсації; fiduziarisches ~ фідучіарна угода, яка базується на вірі; fiktives ~ фіктивна угода; formbedürftiges ~ операція за визначеною формою; gegenseitiges ~ взаємна угода, двостороння угода; genehmigungsbedürftiges ~ угода, яка потребує схвалення; угода, яка вимагає схвалення; genehmigungspflichtiges ~ угода, для здійснення якої обов'язкове схвалення; gesetzwidriges ~ протизаконна угода; gewagtes ~ угода, заснована на ризику; kausales ~ каузальна угода; mehrseitiges ~ багатостороння угода; nichtiges ~ нікчемна угода; relativunwirksames ~ відносно недійсна угода; schwebendunwirksames ~ відносно недійсна угода; sittenwidriges ~ аморальна угода; угода, яка суперечить добрим звичаям; угода, яка суперечить основним принципам правопорядку; unentgeltliches ~ безоплатна угода; unwirksames ~ недійсна угода, verbotenenes ~ незаконна операція; verdecktes ~ удавана угода; vorgetäushtes ~ удавана угода; zustimmungsbedürftiges ~ угода, що вимагає згоди (*третьої особи*); zweiseitiges двостороння угода, взаємна угода.

rechtsgeschäftlich *adj* який має характер угоди, який стосується угоди.

Rechtsgeschäftselement *n* елемент угоди; \diamond unwesentliches ~ несуттєвий елемент угоди (*відсутність якого не впливає на її дійсність*).

Rechtsgeschäftswillen *m* воля до здійснення угоди.

Rechtsgeschichte *f* історія права.

Rechtsgewährungsanspruch *m* претензія на правовий захист.

Rechtsgewährungspflicht *f* обов'язок надання правового захисту зі сторони держави.

Rechtsgleichheit *f* рівність перед законом, рівноправність.

Rechtsgrund *m* правова підстава.

Rechtsgrundlage *f* правова підстава.

Rechtsgrundsatz *m* правовий принцип; \diamond allgemeiner ~ загальний принцип права.

rechtsgültig *adj* дійсний, який має юридичну силу, який має правову силу, правомірний; \diamond ~ sein мати юридичну силу, бути правомірним.

Rechtsgültigkeit *f* юридична сила, законна сила, реальність (*у правовому сенсі*); \diamond ~ des Vertrages юридична сила договору, чинність

договору; ~ eines Testaments юридична сила заповіту, дійсність заповіту.

Rechtsgut *n* правове благо, правова цінність (*охороняється правом матеріальне чи нематеріальне благо*); \diamond ~ der Ehre честь як правова цінність.

Rechtsgutachten *n* юридичний висновок.

Rechtsgüterschutz *m* охорона правових благ, охорона правових цінностей, захист правових благ, захист правових цінностей.

Rechtsgüterverletzung *f* порушення правових благ.

Rechtsgutlehre *f* вчення про правове благо.

Rechtsguttheorie *f* теорія правового блага.

Rechtsgutverletzung *f* порушення правового блага.

Rechtsgutverletzungsdogma *n* догма про порушення правового блага.

Rechtshandel *m* спір, процес.

Rechtshandlung *f* правова дія, юридична дія; \diamond ~ anfechten оскаржити юридичну дію, eine ~ vornehmen здійснювати юридичний акт, здійснювати правовий акт; zug ~ berechtigen давати право на здійснення правових дій.

rechtshängig *adj* прийнятий до судочинства, який знаходиться в судочинстві.

Rechtshängigkeit *f* знаходження справи у судочинстві.

Rechtshilfe *f* правова допомога, юридична допомога; \diamond ~ leisten надавати правову допомогу; innerstaatliche ~ внутрішньодержавна правова допомога; internationale ~ міжнародна правова допомога; um ~ ersuchen просити про правову допомогу.

Rechtshilfeabkommen *n* угода про надання правової допомоги.

Rechtshilfeersuchen *n* прохання про надання правової допомоги.

Rechtshilfegericht *n* суд, який надає правову допомогу.

Rechtshilfevertrag *m* договір про правову допомогу.

Rechtshistoriker *m* історик права, фахівець з історії права.

Rechtsidee *f* ідея права.

Rechtsideologie *f* ідеологія права.

Rechtsinstitut *n* правовий інститут, інститут права.

Rechtsirrtum *m* юридична помилка, помилка в праві; \diamond schuldausschließender ~ помилка в праві, яка виключає вину.

Rechtskauf *m* купівля-продаж якого-н. права.

Rechtsklarheit *f* правова ясність (*один з принципів побудови правової системи*).

Rechtskommission *f* юридична комісія; ◇ ~ der Gewerkschaften комісія з правових питань при профспілках (*колиш. НДР*).

Rechtskonflikt *m* правовий конфлікт.

Rechtskonsulent *m* юрисконсульт.

Rechtskontrolle *f* правовий контроль; ◇ externe ~ зовнішній правовий контроль, позавідомчий правовий контроль; interne ~ внутрішній правовий контроль, відомчий правовий контроль.

Rechtskosten *pl* судові витрати.

Rechtskraft *f* законна сила (*напр. судового рішення*); ◇ ~ des Strafurteils законна сила вироку по кримінальній справі; ~ des Urteils законна сила вироку; ~ im Bußgeldverfahren. набуття чинності рішення про накладення адміністративного грошового штрафу; ~ verwaltungsgerichtlicher Urteile законна сила вироків адміністративних судів; formelle ~ формальний вступ в силу закону (*набуття чинності рішення, яке взагалі не може бути або вже не може бути оскаржене*); in ~ treten вступати в законну силу; materielle ~ матеріальна форма набуття чинності закону.

Rechtskraftbegriff *m* поняття набрання чинності законом.

Rechtskraftbescheinigung *f* підтвердження про вступ рішення в законну силу.

Rechtskraftbestätigung *f* підтвердження про вступ рішення в законну силу.

Rechtskraftgrenzen *pl* межі дії рішення, яке вступило в законну силу.

rechtskräftig *adj* має законну силу (*про рішення суду*).

rechtskräftig werden *vi* вступати в законну силу.

Rechtskräftigkeit *f* законна сила (*напр. судового рішення*).

Rechtskraftumfang *m* межі законної сили; ◇ potentieller ~ потенційні межі законної сили.

Rechtskraftvermerk *m* позначка про вступ рішення в законну силу.

Rechtskraftwirkung *f* наслідки вступу рішення в законну силу, наслідки вступу вироку в законну силу; ◇ ~ bei Bestrafung наслідки вступу обвинувального вироку в законну силу; ~ des Urteils наслідки вступу вироку в законну силу.

Rechtskraftzeugnis *n* посвідчення про вступ рішення в законну силу.

Rechtskultur *f* правова культура.

Rechtskunde *f* правова наука, правознавство, юриспруденція.

rechtskundig *adj* обізнаний в питаннях права, який має юридичну освіту.

Rechtslage *f* юридичний склад, правове становище, правовий статус; ◇ veränderte ~ змінена правова оцінка діяння (*у кримінальному процесі*).

Rechtsleben *n* правове життя.

Rechtslehre *f* правова наука, правознавство, юриспруденція; ◇ allgemeine ~ загальне правознавство, загальна юриспруденція.

Rechtslehrer *m* викладач права.

Rechtsmacht *f* сфера дії права.

Rechtsmangel *m* нестача права (*напр. на річ, що продається*).

Rechtsmängelfreiheit *f* 1) свобода від недоліків права; 2) свобода від прав третіх осіб.

Rechtsmängelhaftung *f* відповідальність продавця за продаж речі, на яку він не мав повного права.

Rechtsmißbrauch *m* зловживання суб'єктивним правом.

Rechtsmittel *n* оскарження; ◇ ~ der Beschwerde оскарження у формі приватної скарги; ein ~ einlegen оскаржити; ein ~ ergreifen оскаржити; ~ gegen Abwesenheitsurteile оскарження вироків, винесених заочно; auf ~ verzichten відмовитися від оскарження.

Rechtsmittelausschluß *m* неприпустимість оскарження, виключення оскарження.

Rechtsmittelbeantwortung *f* повідомлення про результати оскарження.

Rechtsmittelbeklagte *m*, *цив.* сторона, проти якої спрямована скарга, відповідач по скарзі.

Rechtsmittelbelehrung *f* роз'яснення (*судом або іншим органом, який виніс рішення*) права на оскарження та порядку його подання; ◇ schriftliche ~ письмове роз'яснення права на оскарження та порядку його подання; unvollständige ~ неповне роз'яснення права на оскарження і порядку його подання.

Rechtsmittelberechtigte *m* особа, уповноважена на оскарження.

Rechtsmittelbeschränkung *f* обмеження засобів оскарження.

Rechtsmitteleingabe *f* оскарження.

Rechtsmittelergreifung *f* оскарження.

Rechtsmittelfrist *f* термін для оскарження.

Rechtsmittelführer *m* сторона, яка оскаржила рішення.

Rechtsmittelgericht *n* суд з розгляду скарг, касаційний суд.

Rechtsmittelinstanz *f* касаційна інстанція, суд другої інстанції.

Rechtsmittelkläger *m*, *цив.* сторона, що подала скаргу; позивач за скаргою.

Rechtsmittelrecht *n* право на подачу скарги, право на оскарження; ◇ ~ des Geschädigten право потерпілого на оскарження.

Rechtsmittelschrift *f* скарга; ◇ fremdsprachige ~ скарга, написана іноземною мовою.

Rechtsmittelsprechung *f* провадження за скаргою, касаційне провадження.

Rechtsmitteltätigkeit *f* діяльність суду з розгляду справи в другій інстанції.

Rechtsmittelurteil *n* вирок касаційної інстанції, рішення за скаргою.

Rechtsmittelverfahren *n* провадження за скаргою, касаційне провадження.

Rechtsmittelverklagte *m* відповідач по скарзі.

Rechtsmittelverzicht *m* відмова від оскарження.

Rechtsmittelzug *m* система інстанцій, в які можна звертатися зі скаргою; ◇ im ~ шляхом оскарження.

Rechtsnachfolge *f* правонаступництво, правонаступність; ◇ die ~ antreten бути правонаступником; ~ kraft Gesetzes правонаступництво в силу закону.

Rechtsnachfolger *m* правонаступник; ◇ auf den ~ übergehen переходити до правонаступника (*про права, претензії*); gesetzlicher ~ законний правонаступник; vertraglicher ~ правонаступник за договором.

Rechtsnachteil *m* правовий збиток.

Rechtsnatur *f* правова природа.

Rechtsnießbrauch *m* володіння чужим майном, закріплене правом, право користування чужим майном.

Rechtsnorm *f* норма права, правова норма; ◇ dispositive ~ диспозитивна норма права; erledigte ~ норма права, яка втратила силу; geltende ~ діюча норма права.

Rechtsobjekt *n* об'єкт права.

Rechtsordnung *f* правопорядок; ◇ bürgerliche ~ громадський правопорядок; geltende ~ чинний правопорядок; sozialistische ~ соціалістичний правопорядок.

Rechtsperson *f* суб'єкт права.

Rechtspersönlichkeit *f* 1) правосуб'єктність; 2) суб'єкт права; ◇ ~ des Staates правосуб'єктність держави, держава як суб'єкт права; ~ genießen бути суб'єктом права.

Rechtspflege *f* 1) правосуддя, здійснення правосуддя; 2) судочинство; ◇ ~ ausüben вершити правосуддя, провадити судочинство.

Rechtspflegedelikt *n* злочин проти правосуддя.

Rechtspflegeministerium *n* міністерство правосуддя.

Rechtspflegeorgan *n* орган правосуддя.

Rechtspfleger *m* судовий клерк, службовець суду, який не має прав судді, але уповноважений вирішувати певні питання.

Rechtspflegestatistik *f* судова статистика.

Rechtspflicht *f* правовий обов'язок; ◇ ~ zum Tätig werden правовий обов'язок здійснення дії.

Rechtspflichtverletzer *m* особа, яка порушує правовий обов'язок.

Rechtsphilosophie *f* філософія права.

Rechtspolitik *f* правова політика.

rechtspolitisch *adj* політико-правовий.

Rechtsposition *f* правова позиція, правове становище; ◇ ~ der Bürger правова позиція громадян.

Rechtspositivismus *m* правовий позитивізм.

Rechtspraktikant *m* юрист-стажист, стажист при суді.

Rechtspraxis *f* правова практика, юридична практика; ◇ ausländische ~ правова практика іншої держави, зарубіжна юридична практика.

Rechtsprechung *f* суд, судова практика, здійснення правосуддя, судочинство; ◇ ~ ausüben здійснювати судочинство; ~ in Arbeitsrechtssachen судова практика з трудових спорів; ~ zum Steuerrecht судова практика щодо застосування податкового права.

Rechtsprechungsänderung *f* зміна судової практики; ◇ rückwirkende ~ зміна судової практики, що має зворотню силу.

Rechtsprechungsbegriff *m* поняття (*термін*) здійснення правосуддя.

Rechtsprechungsorgan *n* орган здійснення правосуддя, орган судочинства.

Rechtsprechungspraxis *f* судова практика.

Rechtsprechungsstil *m* стиль судової практики, стиль судочинства.

Rechtsprechungstätigkeit *f* діяльність по здійсненню правосуддя, судова практика.

Rechtsprechungsübersicht *f* огляд судової практики.

Rechtsprinzip *n* принцип права, правовий принцип.

Rechtsprinzipienlehre *f* вчення про принципи права.

Rechtsproblem *n* правова проблема.

Rechtsproblematik *f* правова проблематика.

Rechtspropaganda *f* пропаганда права, правова пропаганда.

Rechtsquelle *f* джерело права.

Rechtsquellenlehre *f* вчення про джерела права; ◇ völkerrechtliche ~ вчення про джерела міжнародного права.

rechtsradikal *adj* праворадикальний.

Rechtsreferendar *m* претендент на вищу посаду (*напр. суддя-стажер*) в системі судочинства.

Rechtsreflex *m* відображення в праві (*реальних суспільних відносин*).

Rechtsregelung *f* правове регулювання.

Rechtssache *f* 1) судова справа ; 2) випадок із судової практики.

Rechtssatz *m* правова норма, правове положення; ◇ *derogierter* ~ відмінена правова норма.

Rechtsschein *m* документ, що має юридичну силу.

Rechtsscheinhaftung *f* гарантія автентичності юридичного документу.

Rechtsscheintheorie *f* теорія, яка обґрунтовує юридичну силу цінних паперів.

Rechtsscheinvollmacht *f* повноваження, підтверджене юридичним документом.

rechtsschöpferisch *adj* правотворчий (*напр. про діяльність державних органів*).

Rechtsschöpfung *f* правотворчість; ◇ *richterliche* ~ правотворчість судді.

Rechtsschule *f* школа права; ◇ *historische* ~ історична школа права.

Rechtsschutz *m* правовий захист, правова охорона; ◇ ~ *im besonderen Gewaltverhältnis* правовий захист за наявності особливих відносин влади і підпорядкування (*напр. у збройних силах*); *außergerichtlicher* ~ позасудовий правовий захист, *internationaler* ~ міжнародний захист прав; *kompetenzgerechter* ~ правовий захист відповідно до компетенції, правовий захист відповідно до підвідомчості; *strafbewehrter* ~ правовий захист, підкріплений загрозою покарання; *vorbeugender* ~ правовий захист, який має профілактичне значення; *vorläufiger* ~ тимчасовий правовий захист; *vorsorglicher* ~ правовий захист, який має профілактичне значення.

Rechtsschutzabkommen *n* угода про правову охорону винаходів, промислових зразків і фірмових знаків (*між країнами-членами колишньої РЕВ від 12.04.1973 р.*).

Rechtsschutzanspruch *m* право сторони процесу на звернення за правовим захистом, право учасника процесу на звернення за правовим захистом.

Rechtsschutzbedürfnis *n* 1) зацікавленість у правовому захисті; 2) інтерес, який підлягає правовому захисту.

Rechtsschutzbegehren *n* вимога захисту права.

Rechtsschutzersuchen *n* звернення за захистом права.

Rechtsschutzgarantie *f* гарантія правового захисту.

Rechtsschutzgewährung *f* забезпечення правового захисту.

Rechtsschutzinteressen *pl* 1) зацікавленість у правовому захисті; 2) інтерес, який підлягає правовому захисту.

Rechtsschutzlosigkeit *f* правова беззахисність.

Rechtsschutzproblem *n* проблема правового захисту.

Rechtsschutzsystem *n* система правового захисту.

Rechtsschutzverbesserung *f* поліпшення правового захисту.

Rechtsschutzverlangen *n* вимога захисту прав; ◇ *konkretes* ~ *des Klägers* конкретна вимога позивача про захист свого права.

Rechtsschutzversicherung *f* страхування з метою надання правового захисту.

Rechtsschutzziel *n* мета правового захисту.

Rechtssetzung *f* 1) правотворчість, видання правових норм; 2) правове регулювання; ◇ *staatliche* ~ правове регулювання державою.

Rechtssetzungsbefugnis *f* правомочність на видання правових норм.

Rechtssetzungskompetenz *f* компетенція на запровадження правових норм.

Rechtssetzungstätigkeit *f* правотворча діяльність, правотворчість.

Rechtssetzungsverfahren *n* процедура встановлення правових норм, законодавча процедура.

Rechtssicherheit *f* забезпечення прав і недоторканності громадян, охорона прав і недоторканності громадян, забезпечення правопорядку, правова безпека.

Rechtssoziologie *f* соціологія права.

Rechtssphäre *f* правова сфера.

Rechtsspruch *m* судові рішення, вирок.

Rechtsstaat *m* правова держава; ◇ *sozialer* ~ соціальна правова держава.

rechtsstaatlich *adj* який відноситься до правової держави; ◇ ~ *es Vollstreckungsrecht* сукупність правових норм, які регулюють виконання судових рішень в правовій державі.

Rechtsstaatsdoktrin *f* концепція правової держави; ◇ *liberale* ~ ліберальна концепція правової держави.

Rechtsstaatsgebot *n* вимога правової держави.

Rechtsstaatsgefährdung *f* загроза правовій державі.

Rechtsstaatsprinzip *n* принцип правової держави; ◇ ~ *bei Strafzumessung* принцип правової держави при визначенні розміру покарання.

Rechtsstand *m* правове становище, правовий статус.

Rechtsstandpunkt *m* точка зору, яка ґрунтується на праві, юридична точка зору.

Rechtsstellung *f* правове становище, правовий статус; ◇ ~ der Prozeßparteien правове становище сторін у процесі; ~ des Strafgefangenen правове становище ув'язненого, gleiche ~ haben мати однакове правове становище.

Rechtsstellungsgesetz der Länder *n* закон про правовий статус земель.

Rechtsstreit *m* судова справа, спір (який вирішується в судовому порядку); ◇ den ~ beilegen вирішити спір (сторін у процесі); den ~ vergleichen припинити судову справу примиренням сторін, припинити судову справу мировою угодою; anhängender ~ справа, яка перебуває на розгляді в суді; bürgerlicher ~ спір з цивільної справи; in einem ~ obsiegen виграти судову справу.

Rechtsstreitigkeit *f* судова справа, спір (який вирішується в судовому порядку).

Rechtsstruktur *f* структура права.

Rechtssubjekt *n* суб'єкт права, носій права; ◇ privates ~ приватна особа як суб'єкт права.

Rechtssubjektivität *f* правосуб'єктність; ◇ zivilrechtliche ~ цивільно-правова правосуб'єктність.

Rechtssystem *n* правова система; ◇ ~ vervollkommen удосконалити правову систему; geltendes ~ чинна правова система; herrschendes ~ панівна правова система.

Rechtstatsache *f* юридичний факт.

Rechtstatsachenforschung *f* дослідження фактів, що мають юридичне значення.

rechtstheoretisch *adj* теоретико-правовий.

Rechtstheorie *f* теорія права, правова теорія.

Rechtstitel *m* правова підстава, задокументована офіційно.

Rechtsträger *m* суб'єкт права, носій права; ◇ ~ vom Volkseigentum суб'єкт права загально-народної власності.

Rechtsträgergarantie *f* гарантія, яка надається суб'єкту права.

Rechtsträgerkartei *f* картотека суб'єктів права загальнонародної власності на земельні ділянки (колиш. НДР).

Rechtsträgerwechsel *m* перехід загальнонародної власності до іншого суб'єкта права (колиш. НДР).

Rechtsübergang *m* правонаступництво.

Rechtsübertragung *f* передавання права.

Rechtsuchende *m* скажчик, позивач.

rechtsunfähig *adj* неправоздатний.

Rechtsunfähigkeit *f* неправоздатність.

rechtsungültig *adj* який не має законної сили, який не має юридичної сили, недійсний на правових підставах.

Rechtsungültigkeit *f* недійсність на правових підставах.

Rechtsunkenntnis *f* юридична необізнаність, незнання права.

rechtsunkundig *adj* необізнаний в юриспруденції.

Rechtsunsicherheit *f* відсутність забезпечення прав і недоторканності громадян, недостатність забезпечення прав і недоторканності громадян, відсутність правової безпеки.

Rechtsunterricht *m* викладання правових дисциплін.

Rechtsunwissenheit *f* необізнаність у питаннях права.

Rechtsverantwortlichkeit *f* правова відповідальність (напр. судді).

rechtsverbindlich *adj* юридично обов'язковий.

Rechtsverbindlichkeit *f* юридична обов'язковість.

Rechtsverdreh *m*, *розм.* особа, яка прикриває законом незаконну дію, особа, яка спотворює закон.

Rechtsverdrehung *f*, *розм.* перекручування закону, спотворення закону, довільне тлумачення закону; ◇ eine ~ begehen використувати закон для прикриття незаконних дій, спотворювати закон.

Rechtsvereinheitlichung *f* уніфікація права.

Rechtsverfahren *n* судочинство, судова процедура.

Rechtsverfassung *f* правова система.

Rechtsverfolgung *f* судове переслідування, переслідування за порушення закону.

rechtsvergleichend *adj* порівняльно-правовий.

Rechtsvergleichung *f* порівняльне правознавство.

Rechtsverhältnis *n* правовідносини; ◇ ein ~ ändern змінити правовідносини; ein ~ aufheben припинити правовідносини; ein gestalten оформити правовідносини; ein liquidieren припинити правовідносини; ein ~ regeln регулювати правовідносини; akzessorisches ~ акцесорні правовідносини; verwaltungsrechtliches ~ адміністративно-правові відносини; zivilprozessuales ~ цивільно процесуальні правовідносини.

Rechtsverkehr *m* оформлення правовідносин.

Rechtsverkehrssteuer *f* податок за виконання угод (пов'язаних, напр. із переходом майна від однієї особи до іншої).

Rechtsverkehrssteuer *f* податок з обігу цінних паперів, які приносять прибуток.

Rechtsverletzer *m* правопорушник.

Rechtsverletzung *f* правопорушення; ◇ alkoholbeeinflusste ~ правопорушення, вчи-

нене під впливом алкоголю; aufgedeckte ~ розкриті правопорушення; eine ~ zugeben зізнатися у правопорушенні, визнати правопорушення; schuldhaft ~ вина за правопорушення.

Rechtsverlust *m* втрата прав, поразка в правах.

Rechtsvermutung *f* правова презумпція, презумпція права.

Rechtsvernunft *f* правовий здоровий глузд, здоровий глузд у праві.

Rechtsverordnung *f* правовий припис, розпорядження уряду, що має законодавчу силу, постанова уряду, що має законодавчу силу; \diamond ~ als materielle Gesetzgebung урядове розпорядження, що має силу матеріального законодавства.

Rechtsverschaffungspflicht *f* обов'язок надавати права.

Rechtsversicherungsordnung *f* правовий порядок страхування.

Rechtsverständige *m* правознавець, експерт з юридичних питань.

Rechtsverwahrung *f* правове заперечення.

Rechtsverweigerung *f* відмова суду від покладених на нього обов'язків.

Rechtsverweigerungsverbot *n* заборона суду відмовлятися від виконання своїх обов'язків.

Rechtsverwirklichung *f* здійснення (провадження) права.

Rechtsverwirkung *f* втрата права.

Rechtsverzicht *m* відмова від права.

Rechtsvorgänger *m* попередник по праву.

Rechtsvorschrift *f* правовий припис, припис закону.

Rechtsweg *m* судовий порядок розгляду справи, юридична процедура; \diamond den ~ beschreiten звертатися до суду, передати справу до суду; den ~ einschlagen звертатися до суду; den ~ für gegeben halten вважати правильним звернення до суду; auf dem ~e в судовому порядку; ihm steht der ~ offen він може звертатися до суду; ordentlicher ~ відповідний позовний порядок.

Rechtswegeröffnung *f* припустимість звернення до суду.

Rechtsweggarantie *f* гарантія звернення до суду з приводу порушеного права.

Rechtswegzuständigkeit *f* підсудність суду.

Rechtswertlehre *f* вчення про цінність права.

Rechtswesen *n* 1) правовий устрій, правопорядок, правосуддя; 2) юридично значущі явище.

rechtswidrig *adj* протиправний, протизаконний, незаконний, неправомірний.

Rechtswidrigkeit *f* протиправність, протизаконність, незаконність, неправомірність; \diamond ~ des Verbrechens протиправність злочину; formelle ~ формальна протиправність, формальна неправомірність; materielle ~ матеріальна протиправність, матеріальна неправомірність.

Rechtswidrigkeitsbewußtsein *n* свідомість протиправності.

Rechtswidrigkeitsirrtum *m* омана щодо протиправності діяння, помилка щодо протиправності діяння.

Rechtswidrigkeitsmerkmal *n* ознака протиправності.

Rechtswidrigkeitsurteil *n* висновок про протиправність (діяння).

Rechtswidrigkeitszusammenhang *m* залежність протиправності (однієї дії відносно іншої).

Rechtswillkür *f* юридичне свавілля.

Rechtswirklichkeit *f* правова дійсність.

rechtswirksam *adj* юридично дійсний, який має юридичну силу.

Rechtswirksamkeit *f* юридична сила.

Rechtswirkung *f* правова дія, правовий вплив; \diamond ~ des Urteils юридична дія вироку, юридичні наслідки вироку.

Rechtswissenschaft *f* правова наука, правознавство, юриспруденція; \diamond positivistische ~ позитивістська правова наука; vergleichende ~ порівняльне правознавство.

Rechtswissenschaftler *m* вчений правознавець.

Rechtswohltat *f* правомірна перевага, правомірна вигода, користь; \diamond ~ der Absonderung des Nachlaßvermögens перевага виділення спадкового майна; ~ der Teilung перевага права розподілу; ~ des Inventariums des Nachlaßvermögens перевага опису спадкового майна (з метою недопущення змішування його з особистим майном) в передбаченні вимог.

Rechtszug *m* 1) порядок розгляду справи у судових інстанціях; 2) судова інстанція; 3) *австр.* оскарження.

Rechtszugvoraussetzung *f* передумова для розгляду справи в різних інстанціях.

Rechtzustand *m* правовий стан, стан права; \diamond geltender ~ чинне право, стан права на даному етапі, сучасний стан права; heutiger ~ чинне право, стан права на даному етапі, сучасний стан права.

rechtszuständig *adj* 1) підсудний; 2) компетентний у праві.

Rechtszuständigkeit *f* 1) підсудність; 2) компетенція (юридична).

Rechtsweg *m* галузь права.

Rechtszweiggegenstand *m* предмет галузі права.

Recycling *n*, *англ.* переробка, рециклювання, вторинне використання ресурсів, рециклювання нафтодоларів (*залучення в промислово-розвинені країни різко збільшених в 70-ті роки доходів нафтоекспортуючих держав*).

Redaktionsgeheimnis *n* редакційна таємниця.

Redefreiheit *f* свобода слова.

Redemarkation *f* редемаркація (*державного кордону*).

redimieren *vt* викуповувати (*піч*).

Rediskont *m* переоблік (*векселів*).

Rediskontgeschäft *n* купівля банком врахованих векселів.

rediskontieren *vt* переобліковувати (*векселі*), продавати враховані векселі.

redistributiv *adj* перерозподільований.

redlich *adj* сумлінний, чесний.

Redlichkeitssicherheit *f* гарантія чесності.

Redundanz *f* надмірність, надлишок.

reduzieren *vt*, *мат.* скорочувати, зменшувати, знижувати.

Reede *f* рейд.

Reeder *m* судновласник, власник пароплавства, член пароплавної компанії.

Reederei *f* пароплавство, пароплавна компанія.

Reedereibesitzer *m* судновласник, власник пароплавства, член пароплавної компанії.

Reederhaftung *f* відповідальність судновласника.

Reexport *m* експорт імпортованих товарів, реекспорт.

Reexportklausel *f* застереження, що встановлює порядок експорту імпортованих товарів.

Refa, Reichsausschuß für Arbeitszeitermittlung *m* Рифа, національний комітет для визначення робочого часу, комітет з вивчення робочого часу (*розробив систему розбивки робочого процесу на елементи, яка використовується для раціоналізації праці*).

Refaktie *f* рефакція, знижка з ціни, боніфікація, знижка за пошкоджений (*або низькоякісний*) товар, знижка з фрахту.

refaktieren *vt* надавати рефакцію.

Referendar *m* референдар, референдарій, стажист (*напр. суддя, ФРН*).

Referendum *n* референдум, всенародне опитування, всенародне голосування.

Referendumsbegehren *n* вимога про проведення референдуму.

Referendumsgesetz *n* закон про проведення референдуму.

Referenzbuch *n* книга відгуків та пропозицій.

Referenzmuster *n* зразок, що лежить в основі укладання угоди, рекомендований зразок.

Referenzmuster *n* зразок, на основі якого укладається угода купівлі-продажу.

Referenzpreis *m* довідкова ціна.

Refinanzierung *f* рефінансування (*фінансування за рахунок коштів, отриманих в іншому банку*).

Refinanzierungskredit *m* рефінансування кредиту, (*банківський*) кредит, отриманий в іншому банку.

Reflation *f* рефляція (*грошовокредитна політика, спрямована на стимулювання економічної активності і зростання зайнятості*).

Reflektant *m* рефлектант, можливий покупець, покупець, що пропонує певну суму, претендент (*напр. на аукціоні*).

Reflexrecht *n* похідне право.

reformatio in pejus *лат.* зміни на гірше.

Reformgesetz *n* закон про проведення реформи.

Refus *n*, *австр.* відмова.

Refüsierungsrecht *n* право відмови від приймання товару (*після встановлення невідповідності його якості умовам контракту*).

Refutation *f* спростування.

Regal *n* 1) *ісм.* прерогативи монарха, суверенні права монарха, регалія; 2) регалії, атрибути.

Regalien *pl* прерогативи влади, регалії, атрибути.

Regalienrecht *n*, *ісм.* прерогативи монарха, суверенні права монарха, регалія.

Regalienverwaltung *f*, *ісм.* управління майном корони.

Regalität *f*, *ісм.* збереження суверенного права за державою.

Regalstapelung *f* складське зберігання товару на полицях (*стелажах*).

Regel *f* правило.

Regelbedarf *m* допомога батька на утримання позашлюбної дитини.

Regelbeförderung *f* просування по службі.

Regelbelastung *f* регульоване навантаження.

Regelbelastung *f* розрахункове навантаження, нормальне навантаження.

Regelleistung *f* 1) (*звичайна*) послуга у сфері побутового обслуговування; 2) послуга з соціального страхування.

Regellohn *m* зарплата, як критерій розміру допомоги, що виплачується при захворюванні.

Regeln *f*, *pl* правила; ◇ ~ des sozialistischen Gemeinschaftslebens правила соціалістичного співжиття, норми соціалістичного

співжиття; ~ des Völkerrechts норми міжнародного права.

regeln *vt* 1) регулювати, впорядковувати, залагоджувати (*снору*); 2) регламентувати; ♦ die Schulden ~ сплатити борги; die Streitigkeiten ~ залагодити спірні питання.

Regelsatz *m* ♦ ~ der Sozialhilfe норма соціальної допомоги, розмір соціальної допомоги.

Regelung *f* регулювання, врегулювання, упорядкування, залагодження; ♦ ~ der Schulden сплата боргів; außerstrafrechtliche ~ врегулювання без застосування кримінального права; bundesgesetzliche ~ регулювання, передбачене федеральним законом; friedensvertragliche ~ врегулювання шляхом укладення мирного договору; rechtliche ~ правове регулювання.

Regelungsgesetz *n* закон про регулювання становища переселенців.

Regelunterhalt *m* утримання позашлюбної дитини.

Regelverfahren *n* загальнопозовний порядок.

Regelverletzung *f* порушення правил.

Regelverstoß *m* порушення правил.

Regelwidrigkeit *f* порушення правил.

Regenbogenhaut *f* ірис, райдужна оболонка (*ока*).

Regeneration *f* регенерація; ♦ ~ von Organen und Geweben *мед.* регенерація органів і тканин.

Regie *f* 1) управління (*державним або комунальним підприємством безпосередньо центральними органами влади або муніципалітетом*); 2) державна монополія (*напр. тютюнова монополія*).

Regiekosten *pl* витрати за торговельними угодами, що не входять в ціну товару (*напр. на рекламу, ярмарок тощо*), управлінські витрати.

Regierung *f* 1) уряд; 2) правління; ♦ absolute ~ абсолютистська форма правління; gesetzmäßige ~ законний уряд, легітимний уряд; rechtmäßige ~ законний уряд, легітимний уряд.

Regierungsakt *m* урядовий акт.

regierungsamtlich *adj* урядовий, офіційний.

Regierungsamtmann *m* регірунгсамтман (*державний чиновник середнього рангу у ФРН*).

Regierungsantritt *m* доступ до управління державою, *іст.* вступ на престол.

Regierungsbeamte *m* урядовий чиновник, державний чиновник.

Regierungsbehörde *f* урядова установа, орган державного управління.

Regierungsbeschluß *m* постанова уряду.

Regierungsbevollmächtigte *m* особа, уповноважена урядом, урядовий уповноважений.

Regierungsbezirk *m* адміністративний округ (*у деяких землях ФРН*).

Regierungsbildung *f* утворення уряду, формування уряду.

regierungseigen *adj* який знаходиться в розпорядженні уряду.

Regierungserklärung *f* урядова заява, урядова декларація.

regierungsfeindlich *adj* антиурядовий, опозиційний.

Regierungsform *f* форма правління.

Regierungshandel *m* зовнішня торгівля, яку ведуть державні органи.

Regierungskäufe *pl* державні закупівлі, урядові закупівлі.

Regierungskoalition *f* урядова коаліція.

Regierungskrise *f* урядова криза.

regierungslos *adj* анархічний; ♦ ~e Zeit безвладдя (*напр. між розпуском старого уряду і утворенням нового*).

Regierungslosigkeit *f* 1) безвладдя; 2) анархія.

Regierungsmacht *f* урядова влада.

Regierungsmehrheit *f* урядова більшість.

Regierungsorgan *n* 1) урядовий орган (*установа*); 2) орган уряду (*газета, журнал*).

Regierungspräsident *m* керівник окружного управління, регірунгспрезидент (*державний чиновник у ФРН*).

Regierungspräsidium *n* окружне управління.

Regierungsrat *m* 1) урядова рада; 2) регірунгсрат, урядовий радник (*старший державний чиновник у ФРН*).

Regierungsreform *f* урядова реформа.

Regierungsumbildung *f* реорганізація уряду.

Regierungsverfahren *n* метод правління.

Regierungsverordnung *f* постанова уряду.

Regierungswechsel *n* зміна уряду.

Regime *n* 1) режим, державний лад; 2) режим, розпорядок; ♦ ~ des offenen Meeres режим відкритого моря.

regime national *фр.* надання іноземцям однакових прав з громадянами своєї країни, національний режим.

Regionalabkommen *n* регіональна угода.

Regionalfonds *m* регіональний фонд; ♦ ~ der EG регіональний фонд Європейського співтовариства.

Regionierung *f* класифікація регіонів, поділ на економічні райони, районування.

Register *n* 1) реєстр, реєстрова книга; 2) регістр; ♦ öffentliches ~ державний реєстр (*напр. земель*); Straf~ реєстр покарань.

Registerauszug *m* виписка з реєстру.

Registereinfragung *f* запис до реєстру.

Registereinsicht *f* ознайомлення із записами у реєстрах.

Registerrführung *f* ведення реєстру, реєстрація.

Registergebühr *f* реєстраційний збір.

Registergericht *n* суд, який веде реєстри (*напр. торговий*).

Registerpfandrecht *n* заставне право із внесенням заставної речі в офіційний реєстр (*без її передачі*).

Registertonne *f* реєстрова тонна (*міра водотоннажності судна, 1 реєстрова тонна = 1832 м³*).

Registervermerk *m* відмітка в реєстрі.

Registratur *f* 1) реєстратура (*установа*); 2) реєстрація, запис; *◊ kriminalistische* ~ кримінальна реєстрація.

registrieren *vt* реєструвати, брати на облік.

registrierpflichtig *adj* підлягає реєстрації.

Registrierung *f* реєстрація, запис; *◊* ~ der Abgeordneten реєстрація депутатів; ~ der Eheschließung реєстрація шлюбу; ~ der Papillarlinienmuster реєстрація зразків папілярних візерунків; *kriminalistische* ~ кримінальна реєстрація; *vorbeugende* ~ взяття на облік в профілактичних цілях, профілактичний облік.

registrierungspflichtig *adj* підлягає реєстрації.

Registriervermerk *m* відмітка про реєстрацію.

Reglement *n* статут, правила (*внутрішнього розпорядку*).

Regredient *m* регресант.

regredieren *vi* звертатися із зворотною вимогою.

Regreß *m* регрес, зворотня вимога; *◊ in ~ nehmen* реалізувати вимогу про відшкодування збитків, реалізувати регресну вимогу; *von (j-m) ~ fordern* вимагати від кого-н. відшкодування (*збитків*), пред'являти (*кому-н.*) регресну вимогу; *von (j-m) ~ nehmen* реалізувати вимогу щодо відшкодування збитків, реалізувати регресну вимогу.

Regreßanspruch *m* регрес, зворотня вимога, регресний позов (*зворотня вимога про відшкодування збитків*).

Regressant *m* регресант, позивач, який пред'являє регресний позов.

Regressat *m* регресат, відповідач по регресному позову.

Regreßausschlußklausel *f* безобіговий напис, безобігове застереження.

Regreßforderung *f* регресна вимога, зворотня вимога; *◊ ~ geltend machen* користуватися правом на відшкодування в порядку зворотної вимоги.

Regreßhaftung *f* регресна відповідальність.

Regression *f* регресія.

regressiv *adj* регресний.

Regreßklage *f* регресний позов.

Regreßnehmer *m* регресант, позивач, який пред'являє регресний позов.

Regreßpflicht *f* обов'язок відшкодування при пред'явленні регресної вимоги.

Regreßpflichtige *m* регресат, відповідач по регресному позову.

Regreßrecht *n* право зворотної вимоги, право регресу.

Regreßschuld *f* регресний борг, борг, який і стягується в порядку регресу.

Regreßschuldner *m* регресний боржник.

Regreßverbot *n* заборона регресу.

Regreßverlust *m* збиток внаслідок задоволення регресної вимоги.

Regreßverpflichtete *m* особа, яка відповідає за регресним позовом.

Regreßverpflichtung *f* регресне зобов'язання.

Regulation *f* 1) регулювання; 2) сальдування (*рахунку*).

Regulierungskonto *n* регулюючий рахунок.

Regulierungszölle *pl* мита, які регулюють зовнішню торгівлю.

Rehabilitation *f* 1) реабілітація, відновлення в правах; 2) відновлення працездатності; 3) працевлаштування (*одужуючого*).

Rehabilitationsmaßnahmen *pl* заходи реабілітації.

Rehabilitationsrecht *n* право реабілітації право на відновлення працездатності право одужуючого на працевлаштування.

Rehabilitationsverfahren *n* порядок реабілітації.

Rehabilitierung *f* 1) реабілітація, відновлення в правах; 2) відновлення працездатності; 3) працевлаштування (*одужуючого*).

rei vindicatio *лат.* пред'явлення виндикаційного позову.

Reich *n* держава, імперія, рейх (*про фашистську Німеччину*).

Reichsabgabenordnung *f* імперське розпорядження про стягування податків (1919 р.).

Reichsabschied *m, ict.* рішення рейхстагу, рішення імперського сейму.

Reichsangehörige *m, f, ict.* підданий(а) (*Німецької імперії*).

Reichsangehörigkeit *f, ict* підданство (*Німецької імперії*), (*німецьке*) підданство.

Reichsanstalt *f* імперська установа.

Reichsbehörde *f* імперське відомство.

Reichsdeputationshauptschluß *m, ict.* рішення імперського сейму про ліквідацію церковних і дрібних самостійних володінь.

reichsdeutsch *adj, icm.* німецький, імперський, який належить до німецької держави

Reichsfinanzhof *m, icm.* імперське фінансове відомство.

Reichsfiskus *m, icm.* імперська скарбниця.

Reichsführer *m* рейхсфюрер (звання керівника СС у фашистській Німеччині).

Reichsgau *m, icm.* округ, край, область (імперії).

Reichsgericht *n* імперський верховний суд (1879-1945 *pp.*).

Reichsgerichtsrat *m, icm.* суддя імперського верховного суду.

Reichsgesetz *n, icm.* імперський закон.

Reichsgesetzblatt *n, icm.* імперський вісник законів.

reichsgesetzlich *adj, icm.* на підставі імперського закону.

Reichsgrenze *f, icm.* кордон Німецької імперії.

Reichshaftpflichtgesetz *n* закон про обов'язкову відповідальність перед імперією (до 1945 *p.*).

Reichsjustizamt *n, icm.* імперське відомство юстиції.

Reichsjustizgesetze *pl, icm.* імперські закони, що регулюють діяльність органів юстиції.

Reichsjustizministerium *n* імперське міністерство юстиції (1919-1945 *pp.*).

Reichskammergericht *n, icm.* Вищий суд в середньовічній Німеччині.

Reichskanzler *m, icm.* рейхсканцлер (глава уряду Німеччини).

Reichsknappschaftsgesetz *n, icm.* імперський закон про соціальне страхування гірників.

Reichskonkordat *n* імперський конкордат (укладений між папою римським і Німеччиною в 1933 *p.*).

Reichskriminalpolizeigesetz *n, icm.* імперський закон про кримінальну поліцію.

Reichslande *pl, icm.* імперські землі, землі, керовані безпосередньо німецьким імператором.

Reichsmark *f* 1) *icm.* імперська марка (грошова одиниця); 2) імперська марка (прикордонна територія).

Reichsoberhandelsgericht *n* Вищий імперський суд з вирішення торговельних суперечок (1870-1879 *pp.*).

Reichspfennig *m, icm.* імперський пфеніг.

Reichspräsident *m icm.* президент Німеччини.

Reichspressegesetz *n, icm.* імперський закон про пресу.

Reichsrat *m* імперська рада (у Німеччині до 1919 *p.*).

Reichsrecht *n, icm.* імперське право.

Reichsregierung *f, icm.* імперський уряд.

Reichsschuldbuch *n, icm.* боргова книга рейху.

Reichsstaatsrecht *n, icm.* державне право імперії.

Reichsstadt *f, icm.* імперське місто (яке не входить до складу якоїсь землі).

Reichsstände *pl, icm.* імперські стани (представницький орган).

Reichsstrafgesetzbuch *n* кримінальний кодекс Німеччини (до 1945 *p.*).

Reichstag *m, icm.* 1) рейхстаг, імперський сейм; 2) рейхстаг, німецький парламент.

Reichstagsbrandprozeß *m, icm.* процес про підпал рейхстагу, Лейпцігський процес.

Reichsverbindlichkeiten *pl* імперські борги.

Reichsverfassung *f, icm.* конституція Німеччини.

Reichsvermögen *n, icm.* імперське майно.

Reichswährung *f, icm.* імперська державна валюта.

Reichweite *f* галузь застосування, межі дії (закону).

Reife *f* зрілість (про вік); \diamond geistige ~ духовна зрілість; körperliche ~ фізична зрілість.

Reifenprofil *n* профіль шини, малюнок протектора шини.

Reifenspur *f* слід від покришки (шин).

Reifeprozess *m* процес дозрівання.

Reihandelszone *f* зона вільної торгівлі, зона безмитної торгівлі.

Reihenfolge *f* послідовність, черговість; \diamond ~ bei der Abstimmung порядок голосування; ~ der Vollstreckung послідовність примусового виконання покарання у цивільній справі, черговість примусового виконання рішень по цивільній справі; ~ von Tintenstrichen послідовність нанесення пересічних чорнильних штрихів.

Reihengeschäft *n* угода за участю декількох контрагентів, угода за участю низки контрагентів.

Reihenregreß *m* послідовний регрес, наступні один за одним регресні позови.

Reihenrückgriff *m* послідовний регрес.

Reinausbeute *f* вихід чистого продукту.

Reineinkommen *n* чистий прибуток, чистий дохід (сума продажу фірми за вирахуванням всіх витрат).

Reinheitsgebot *n* вимога до чистоти (напр. продуктів харчування).

Reinvestition *f* реінвестиція, (частіше множ.) реінвестиції, реінвестування.

Reiseanlage *f* вкладка в паспорті на виїзд за кордон.

Reiseausweis *m* закордонний паспорт.

Reiseavis *m, n* повідомлення про відвідини, сповіщення про відвідування.

Reisebedarf *m* дорожні запаси продовольства (*харчів*), що не обкладаються митом.

Reisebüro *n* бюро подорожів, турбюро, туристичне бюро, туристично-екскурсійне бюро.

Reisedevisen *pl* іноземна валюта, видана для закордонної поїздки.

Reisegewerbe *n* перевезення товарів у вільний від своїх основних професійних обов'язків час у вигляді промислу.

Reisekosten *pl* витрати на відрядження, дорожні витрати; \diamond ~ ersetzen відшкодувати витрати на відрядження; ~ vergüten відшкодувати витрати на відрядження.

Reisekostenabrechnung *f* звіт про витрати на відрядження.

Reisekostenerstattung *f* відшкодування витрат на відрядження.

Reisekostenvergütung *f* відшкодування витрат на відрядження.

Reisekostenvorschuß *m* аванс на відрядні витрати.

Reisekreditbrief *m* акредитив ощадкаси.

Reiseleistungsvertrag *m* договір пасажирського перевезення.

reisen *vi* подорожувати.

Reisepaß *m* закордонний паспорт.

Reisescheck *m* дорожній чек, туристський чек.

Reiseveranstaltungsvertrag *m* договір організації подорожей.

Reisevertragsgesetz *n* закон про договори з організації подорожей.

Reitwechsel *m* бронзовий вексель, фіктивний вексель, незабезпечений вексель (*який виставляється трасантом з наміром отримати ліквідні кошти*).

Reizgas *n* газ, подразнюючий дихальні шляхи, (*газоподібна*) ОР подразнюючої дії, подразнюючий газ, слъзозгінний газ.

Reizgasgranate *f* граната зі слъзозгінним газом.

Rejektion *f* відхилення, відмова.

Rejektorium *n* рішення апеляційного суду, яке відхиляє апеляцію.

rejizieren *vt* відхиляти, відкидати.

Reklamant *m* заявник претензії, заявник реклаमाції.

Reklamation *f* рекламація, претензія, скарга, протест; \diamond eine ~ anerkennen вважати претензію справедливою, вважати рекламацію за справедливу; eine ~ anmelden заявляти скаргу, подавати рекламацію, висунути рекламацію; eine ~ einleiten подати скаргу,

пред'являти (*висунути*) рекламацію; eine ~ erheben подати скаргу, пред'являти (*висунути*) рекламацію; eine ~ vorbringen подати скаргу, пред'являти (*висунути*) рекламацію; ~ wegen mangelhafter Belieferung рекламація з приводу незадовільного постачання (*товарів*).

Reklamationsakt *m* рекламація, претензія.

Reklamationsfrist *f* термін для пред'явлення (*висунення, подання*) реклаमाції.

Reklamationsquote *f* частка витрат, пов'язаних з пред'явленням реклаमाції, частка витрат, пов'язаних з пред'явленням претензії.

Reklamationsrecht *n* право на подачу скарги, право рекламації, право пред'являти претензії.

Reklamationszeit *f* термін для пред'явлення рекламації.

Reklamerecht *n* право реклами.

Reklamesteuer *f* податок на рекламу.

reklamieren *vt* 1) заявляти рекламацію, заявляти претензію; 2) вимагати, претендувати; 3) звільняти від військової служби; 4) рекламувати.

Rekomparation *f* викуп, зворотнє придбання.

Rekompens *f* відшкодування, винагорода, компенсація.

Rekompensation *f* відшкодування, винагорода, компенсація.

Rekonstruktion *f* реконструкція, відновлення; \diamond ~ des Tathergangs реконструкція розслідуваного злочину, відновлення перебігу розслідуваного злочину, слідчий експеримент; ~ des Überfalls відновлення картини нападу.

Rekordzahl *f* рекордна кількість (*напр. розкритих злочинів тощо*).

Rekrutierung *f* набір, призов; \diamond ~ in die Armee набір в армію, призов до армії; ~ in die Polizei набір в поліцію; ~ von Arbeitskräften набір робочої сили.

Rektaindossament *n* індосамент із застереженням "не наказу", обмежувальний іменний індосамент, іменний індосамент.

Rektaklausel *f* позначка на цінному папері, яка вказує на її іменний характер (*за наявності якої оборотне зобов'язання не може бути передано третій особі за допомогою індосаменту*).

Rektapapier *n* іменний документ, іменний цінний папір (*не може бути переданим за допомогою передавального напису, в ряді випадків не може бути об'єктом вільної торгівлі*).

Rektascheck *m* іменний чек.

Rektawechsel *m* ректавексель, іменний вексель.

rekurrieren *vt* 1) *австр., іст.* подавати скаргу, оскаржити (*рішення*); 2) поставити вимогу в у порядку регресу.

Rekurs *m, австр., іст.* скарга, протест; \diamond einen ~ einbringen подавати касаційну скаргу, заявляти протест, опротестовувати, оскаржити; einen ~ einlegen подавати касаційну скаргу, заявляти протест, опротестовувати, оскаржити.

Rekursentscheid *m, австр., іст.* рішення за касаційною скаргою.

Rekursgericht *n, австр., іст.* суд з розгляду касаційних скарг, касаційний суд.

Rekursrecht *n, австр., іст.* право на оскарження.

Rekursverfahren *n, австр., іст.* провадження з перегляду справи, касаційне провадження.

Rekursweg *m* порядок оскарження; \diamond im ~ у порядку оскарження.

Relationspreis *m* ціна на новий промисловий виріб, що встановлюється залежно від його споживчих якостей, ціна, що встановлюється в співвідношенні з ціною інших товарів.

relegieren *vt* відраховувати (*з вищого навчального закладу*).

Relevanz *f* суттєвість, значущість, важливість, актуальність; \diamond faktische ~ фактичне значення; gesellschaftliche ~ соціальне значення; rechtliche ~ правове значення.

Relevanztheorie *f* теорія відносності (*доказів*).

Reliefspur *f* рельєфний слід, об'ємний слід.

Religion *f* релігія, віросповідання.

Religionsausübung *f* відправлення релігійних обрядів, відправлення культу; \diamond freie ~ вільне відправлення релігійних обрядів.

Religionsdelikt *n* злочин проти релігії.

Religionsfreiheit *f* свобода віросповідання, свобода совісті.

Religionsgemeinschaft *f* релігійна громада.

Religionsgesellschaft *f* релігійна громада.

Religionskampf *m* релігійна боротьба.

Religionsmündigkeit *f* релігійне повноліття (*вік, з настанням якого особа сама визнає свою приналежність до тієї чи іншої релігійної громади*).

religionspsychologisch *adj* релігійнопсихологічний.

Religionsrecht *n* релігійне право, право віросповідання.

religionsrechtlich *adj* релігійноправовий.

religionssoziologisch *adj* релігійносоціологічний.

Religionsstörung *f* злочин проти релігії.

Religionsübung *f* відправлення релігійних обрядів, відправлення культу.

Religionsvergehen *n* злочин проти релігії.

Religionszugehörigkeit *f* приналежність до певного віросповідання.

Religiosität *f* релігійність.

Rembours *m, фр.* рамбурс, відшкодування, повернення витрат, покриття (*витрат*).

Remboursakzept *n* банкакцепт у зовнішній торгівлі.

Remboursement *n* 1) відшкодування, покриття (*витрат*); 2) поштова доплата.

Remboursgeschäft *n* рамбурсна операція (*угода, при якій оплата товару здійснюється банком, який за дорученням імпортера здійснює платіж після пред'явлення експортером документів на відвантаження*).

remboursieren *vt* відшкодовувати, покривати (*витрати*).

Rembourskredit *m* кредит на покриття (*витрат*).

Remboursregreß *m* регресний позов для стягнення понесених витрат.

Remedium *n* ремедіум (*при золотому стандарті припустиме законом відхилення ваги монети від встановленої норми*).

Remise *f* реміз, винагорода.

Remiser *m* посередник між маклером і покупцем.

Remission *f* 1) звільнення (*від сплати, напр. податків, мит і т. ін.*); 2) повернення, відсилення назад; 3) пільга, зменшення, зняття; 4) посередництво.

Remittent *m* ремітент, одержувач векселя.

remittieren *vt* 1) сплачувати, перераховувати, переказувати (*гроші*), винагороджувати; 2) відсилати назад.

Remonstranz *f, усн.* заперечення, контраргумент.

remonstrieren *vt* заперечувати, висувати контраргументи.

Remuneration *f* винагорода, премія (*грошова*), відшкодування, компенсація.

remunerieren *vt* винагороджувати, виплачувати премію, відшкодовувати, компенсувати.

Rendement *n* вихід чистої продукції із сировини.

Rendite *f, ім.* рендіта, фактичний прибуток цінних паперів (*на відміну від номінального відсотка*), відсотки.

Renditenhaus *n, швейц.* прибутковий будинок, будинок, який здається в оренду поквартально.

Rennwette *f* гра на перегонях.

Rennwettsteuer *f* податок на ігри на перегонах.

Rentapapier *n* рентний папір, цінний папір.

Rente *f* 1) пенсія (з соціального страхування); 2) прибуток, рента; ♦ eine ~ abwerfen приносити прибуток; eine ~ aussetzen призначати пенсію; eine ~ beanspruchen претендувати на пенсію; eine ~ beantragen клопотати про пенсію; eine ~ beziehen отримувати пенсію; dynamische ~ законодавчо встановлена зміна пенсій залежно від розмірів валового доходу, динамічна пенсія; ~ für Hinterbliebene пенсія з нагоди втрати годувальника; lebenslängliche ~ довічна пенсія; ~n berechnen обчислювати розмір пенсії; ~n überweisen переводити пенсію на чие-н. ім'я.

Rentenabfindung *f* одноразова виплата допомоги.

Rentenalter *n* пенсійний вік.

Renten Anpassung *f* законодавчо встановлена зміна розміру пенсій залежно від інших факторів (зростання цін, доходу та ін.).

Renten Anpassungsgesetz *n* закон про визначення розміру пенсій (залежно від індексу вартості життя).

Rentenanspruch *m* право на пенсію; ♦ den ~ begründen обґрунтовувати право на пенсію.

Rentenanteilschein *m* свідоцтво про пенсії.

Renten Antrag *m* заява про призначення пенсії.

Rentenarten *pl* види пенсій.

Rentenausweiskarte *f* пенсійна книжка.

Rentenbasis *f* покупка з виплатою частинами; ♦ auf ~ kaufen купувати (напр. будинок) шляхом сплати частинами від загальної суми протягом певного часу.

Rentenbemessung *f* нарахування пенсії.

Rentenbemessungsgrundlage *f* основа (база) для нарахування пенсії; ♦ allgemeine ~ загальна основа для нарахування пенсії; persönliche ~ персональна розрахункова основа для нарахування пенсії.

Rentenberater *m* консультант з нарахування пенсії.

Rentenberechnung *f* пенсійний розрахунок, обчислення пенсії.

rentenberechtigt sein *vi* мати право на пенсію.

Rentenbescheid *m* письмове повідомлення про розмір призначеної пенсії.

Rentenbesteuerung *f* пенсійне оподаткування, обкладення пенсії податком, оподаткування податком ренти.

Rentenbrief *m* облігація іпотечного банку.

Renteneintrittsalter *f* вік виходу на пенсію, пенсійний вік.

Rentenempfänger *m* пенсіонер.

Rentenentzug *m* позбавлення пенсії.

Rentenerhöhung *f* збільшення пенсії, підвищення пенсії.

Rentenfestsetzung *f* призначення пенсії.

Rentenformel *f* формула розрахунку пенсії (ФРН, Австрія).

Rentenmarkt *m* ринок облігацій, купівля і продаж цінних паперів, які приносять прибутки.

Rentenneurose *f* невроз, пов'язаний з побоюванням неправильного нарахування пенсії.

Rentenpflicht *f* обов'язок щодо сплати внесків для виплати пенсій.

Rentensatz *m* розмір пенсії (щомісячної), розмір (щомісячної) ренти.

Rentenschein *m* пенсійне посвідчення, документ, який підтверджує право на виплату пенсії.

Rentenschuld *f* зобов'язання власника земельної ділянки виплатити певну суму в погашення боргу.

Rententestsetzungskommission *f* комісія з призначення пенсій.

Rentenverordnung *f* ухвала (постанова) щодо пенсійного забезпечення, пенсійного страхування.

Rentenversicherung *f* пенсійне страхування; ♦ ~ für Selbständige пенсійне страхування самозайнятих осіб (осіб, які працюють за своєю професією на основі приватного підприємництва); freiwillige ~ добровільне пенсійне страхування.

Rentenversicherungsträger *m* сторона, яка уклала договір пенсійного страхування.

Rentenversorgung *f* пенсійне забезпечення; ♦ ~ im Alter пенсійне забезпечення по старості.

Rentenvertrag *m* договір про пенсійне страхування.

Rentenwerte *pl* цінні папери з фіксованим відсотком, твердовідсоткові папери.

Rentenzahlung *f* виплата пенсії; ♦ ungesetzliche ~ незаконна виплата пенсії.

Rentenzuschlag *m* надбавка до пенсії.

Rentier *m*, *фр.* рантиє.

rentieren *vi* приносити прибуток; ♦ sich ~ окупуватися, бути вигідним.

Rentner *m* 1) пенсіонер; 2) рантиє.

Rentnerkrankenversicherung *f* соціальне страхування пенсіонерів на випадок хвороби.

Renvoi *m*, *підк.* відмова.

Reparationen *f*, *pl* репарації; ♦ ~ auferlegen зобов'язати платити репарації; ~ leisten платити репарації.

Reparationsabkommen *n* угода про репарації.

Reparationsanspruch

Reparationsanspruch *m* претензія з репарацій, репараційні домагання.

Reparationsforderung *f* вимога з репарацій.

Reparationsleistung *f* 1) репараційний платіж; 2) поставка в рахунок репарацій.

Reparationsschädengesetz *n* закон про відшкодування збитку, що понесли приватні особи у результаті репараційних заходів.

Reparationsschuld *f* заборгованість з репарацій, репараційний борг.

Reparationszahlung *f* репараційний платіж, виплата в рахунок репарацій.

Repartierung *f* призначення державної частки в загальному обсязі імпорту фірми, *бірж.* репартирування акцій, розподіл акцій (у разі перевищення суми випущених акцій), кількісний розподіл, вартісний розподіл.

Repartitionssteuern *f, pl* розподільні податки (обчислюються на основі розподілюваного між платниками податків прибутку).

Repatriant *m* репатріант.

Repatriierung *f* репатріація.

Replik *f* відповідь, заперечення, репліка.

Report *m* репорт (відтермінування платежу за куплені акції до наступного розрахункового періоду).

Reporteur *m* особа, яка приймає в заставу цінні папери.

Reportgeschäft *n* пролонгаційна угода, репорт.

Reportierter *m* особа, яка закладає цінні папери.

Repräsentant *m* представник.

Repräsentantenhaus *n* палата представників конгресу (США).

Repräsentanz *f* 1) представництво; 2) показовість; ◇ ~ von Daten показовість даних (кримінологічного дослідження).

Repräsentation *f* 1) представництво; 2) репрезентативність сукупності, що досліджується, показовість сукупності, що досліджується.

Repräsentationsaufwendungen *pl* представницькі витрати.

Repräsentationsfonds *m* фонд представницьких витрат.

Repräsentationsrecht *n* право представництва.

Repräsentationstheorie *f* теорія представництва.

repräsentativ *adj* представницький.

Repräsentativdemokratie *f* представницька демократія.

Repräsentativgewalt *f* право представництва (міжнародно-правова прерогатива глави держави).

Repräsentativkörperschaft *f* представницька установа.

Repräsentativverfassung *f* представницька система, парламентська система.

repräsentieren *vt* представляти (яку-н. країну, організацію).

Repressalie *f* 1) репресія; 2) *дип.* репресалія, відповідна міра; ◇ gegen (j-n) Repressalien ergreifen застосувати (до кого-н.) репресалії.

Repression *f* репресія, міра придушення, міра примусу; 2) перешкоджання.

repressiv *adj* репресивний, пригнічуючий.

Repressivfunktion *f* репресивна функція, функція придушення; ◇ ~ des Strafrechts репресивна функція кримінального права.

Repressivmaßnahme *f* репресивний захід, захід придушення.

Repressivwirkung *f* репресивний; ◇ ~ der Strafe репресивний вплив покарання.

Repressivzoll *m* захисне мито (стягується, як захід у відповідь).

Reprise *f* реприза (підвищення біржового курсу після спаду, поживавлення економічної діяльності після спаду ділової активності).

Reprivatisierung *f* реприватизація, повернення у приватну власність, денационалізація.

Republik *f* республіка; ◇ eine ~ konstituieren засновувати республіку; autonome ~ автономна республіка; parlamentarische ~ парламентська республіка.

Republikflucht *f* зрада батьківщині за допомогою втечі з країни, втеча з республіки (колишня НДР); ◇ ~ ist. незаконний перехід з Німецької Демократичної Республіки до Західної Німеччини, незаконний перехід з Німецької Демократичної Республіки в Західний Берлін.

republikflüchtig *adj* який втік (незаконно) з Німецької Демократичної Республіки.

Repudiation *f* 1) офіційна заява держави про свою неспроможність (після призупинення виплат кредиторам); 2) відмова від погашення боргу, відмова від виконання контр-акту.

Repulsion *f* заперечення, спростування.

requirieren *vt* 1) реквізувати; 2) звертатися з проханням про правову допомогу.

Requisit *n* реквізит (встановлений законом формальний елемент документа).

Requisition *f* 1) реквізіція; 2) звернення за правовою допомогою, прохання, запит.

Requisitionsschaden *m* збиток від реквізіції.

Res *f, lat.* 1) річ, справа; 2) майно.

res dubia *lat.* сумнівна справа.

res extra commercium *лат.* річ, вилучена з обігу.

res judicata *лат.* 1) правовий інститут; 2) судове рішення.

res publica *лат.* республіка, влада народу.

Reservat *n* 1) привілей, обумовлене право, застереження (*обмовка*); 2) резервація.

reservat *adj.*, *австр.* який не підлягає розголошенню, який становить службову таємницю.

reservatio *лат.* обмовка (*застереження*).

reservatio mentalis *лат.* уявна обмовка, невисловлена обмовка, таємна обмовка.

Reservation *f* 1) резервація; 2) застереження (*напр. при укладанні угоди*).

Reservatrecht *n* привілей, обумовлене право, обмовка (*застереження*).

Reservefonds *m* запасний фонд, резервний фонд.

Reservistenordnung *f* положення про військово-визов'язаних (*колиш. НДР, 1969р.*).

Reservistenwehrdienst *m* служба військового резерву.

Resident *m* 1) резидент, міністррезидент (*дипломатичний ранг*); 2) намісник, представник верховної влади; 3) резидент (*розвідки*).

Residentschaft *f* резиденція.

Residenzpflicht *f* обов'язок утримувати в порядку житло, яке надається по службі (*напр. про квартиру двірника, сторожа*).

Residenzstaat *m* країна перебування дипломата, країна акредитування дипломата.

Residenzstadt *f* резиденція, місто-резиденція двору монарха.

reskribieren *vt* письмово повідомляти, відповідати в письмовій формі, віддавати письмове розпорядження.

Reskript *n* рескрипт, указ, письмове розпорядження, письмове повідомлення, письмова відповідь.

Reskriptenpraxis *f* практика письмових розпоряджень.

Resolution *f* 1) резолюція, рішення, постанова; 2) рішучість; 3) вирішення (*протириччя*).

Resolutivbedingung *f* відкладальна умова.

Resozialisierung *f* ресоціалізація; ◇ ~ des Täters ресоціалізація злочинця.

Resozialisierungsbedürfnis *n* потреба в ресоціалізації.

Resozialisierungsbemühung *f* прагнення доре-соціалізації.

Resozialisierungsfortschritt *m* успіх ресоціалізації, прогрес ресоціалізації.

Resozialisierungsidee *f* ідея ресоціалізації.

Resozialisierungsmodell *n* модель ресоціалізації.

Respektfrist *f* пільговий термін.

Respektierung *f* 1) повага, пошана; 2) повага, дотримання (*напр. законів*); 3) прийняття до оплати (*напр. векселя*); ◇ ~ des Selbstbestimmungsrechts повага права на самовизначення.

Respekttage *pl* граційні (*пільгові*) дні для сплати за векселем (*термін оплати якого настав*).

Respekttage *pl* пільгові дні, граційні дні (*відстрочення при сплаті за векселем або чеком*).

Respit *m* відтермінування (*при платежі за векселем*).

Ressort *n*, *фр.* відомство, коло обов'язків, компетенція; ◇ zu ~ gehören бути підвідомчим (*кому-н.*).

ressortmäßig *adj* відомчий.

Ressortminister *m* міністр, що очолює галузеве міністерство.

Ressortministerium *n* галузеве міністерство.

Ressortnormen *pl* відомчі норми.

Ressortprinzip *n* принцип індивідуальної відповідальності міністра за очолюване ним відомство.

Ressortstatistik *f* відомча статистика.

Ressortverwaltung *f* відомча адміністрація, галузеве управління.

Restant *m* 1) боржник; 2) залежаний товар; 3) непроданий товар.

Restanten *pl* недоїмки, дебіторська заборгованість, непогашений борг.

Restaurierung *f* реставрація, відновлення; ◇ ~ eines Dokuments відновлення документа (*пошкодженого*), реставрація документа.

Restbestand *m* залишок.

Restfrist *f* остаточний термін (*час, що залишається до погашення боргового зобов'язання*).

restitutio ad integrum *лат.* відновлення первинного положення, відновлення прав, втрачених у зв'язку із закінченням законного терміну, відшкодування шкоди (*в натурі*), відновлення пошкодженого майна.

restitutio in integrum *лат.* відновлення первинного положення, відновлення прав, втрачених у зв'язку із закінченням законного терміну, відшкодування шкоди (*в натурі*), відновлення пошкодженого майна.

Restitution *f* 1) реституція (*у міжнародному праві*); 2) повернення (*напр. конфіскованого*) майна, відновлення пошкодженого майна; 3) відшкодування шкоди (*в натурі*); 4) відновлення (*справи*).

Restitutionsanspruch *m* 1) претензія на повернення майна, домагання на відновлення пошкодженого майна; 2) вимога про відновлення (*справи, закінченої провадженням*).

Restitutionsklage *f* реституційний позов.

Restkaufgeldhypothek *f* іпотека для забезпечення залишку несплаченої суми при купівлі земельної ділянки.

Restriktion *f* 1) обмеження, скорочення; 2) застереження.

Reststrafe *f* невідбута частина покарання (*напр. при умовно-достроковому звільненні*).

Restwertabschreibung *f* метод дегресивної амортизації.

Restwertmethode *f* метод залишкової вартості (*застосовується при калькуляції зв'язаних продуктів*).

Retardat *n* заборгованість (*фінансова*).

Retardation *f* затримка (*платежу*).

Retention *f* затримка виконання вимоги.

Retentionsrecht *n* право притримання, право відмови від виконання зобов'язання за договором до виконання умов договору іншою стороною.

Retorsion *f* реторсія, захід у відповідь.

Retorsionszoll *m* мито, введене в порядку реторсії.

Retouren *pl* 1) гроші за проданий товар; 2) повернуті продавцю (*непродані або дефектні*) товари; 3) неоплачені векселі і чеки.

Retournierung *f* повернення; \diamond *der ~ nicht unterliegend* який не підлягає поверненню.

Retourscheck *m* несплачений чек.

Retourwechsel *m* рекабю (*зворотний вексель*), ретратта, ретур.

Retrozedent *m* ретроцедент, переступник.

Retrozession *f* 1) рецесія, зворотна поступка, переуступка; 2) ретроцесія (*у страхуванні*); \diamond \sim рецесія, переуступка (*напр. частини комісійної винагороди іншим учасникам угоди*), ретроцесія.

Return on investment, ROI *англ.* індекс віддачі, прибуток на вкладений капітал (*співвідношення між прибутком – зазвичай до вирахування податку – і вкладеним капіталом*).

Reue *f* каяття, жалкування, покаяння, розкаяння; \diamond *tätige ~* активне покаяння, дійове каяття.

Reufracht *f* мертвий фрахт.

Reugeld *n* відступні (*гроші*), неустойка, компенсація; \diamond \sim *entrichten* платити неустойку (*пеню*).

Reukauf *m* купівля з правом відмови від неї.

Reurecht *n* право на неустойку (*компенсацію*).

Reuvertrag *m* договір із застереженням про право відмови від нього.

revalidieren *vt* знову вводити в дію (*напр. закон*), відновлювати юридичну силу (*яко-го-н.*) документа.

Revalierung *f* покриття (*боргів*), окупність.

Revalierungsanspruch *m* претензія векселетримача до особи, яка виставила вексель.

Revalierungsklausel *f* застереження про те, що особа, яка виставила вексель, зобов'язується виплатити векселетримачу зазначену у векселі суму.

revalorisieren *vt* девальвувати.

Revalorisierung *f* ревальвація.

Revaluation *f* ревальвація.

Revanchegelüste *pl* бажання помсти, жага помсти, реваншистські устремління, прагнення реваншу.

Revanchegier *f* бажання помсти, жага помсти, реваншистські устремління, прагнення реваншу.

Revanchehetze *f* реваншистська пропаганда.

Revanchehetzer *m* реваншист, затятий поборник реваншу.

Revanchekrieg *m* реваншистська війна, війна з метою реваншу, війна, розв'язана реваншистами.

Revers *m* 1) письмова заява, розписка; 2) реверс (*письмове зобов'язання про відшкодування збитків*); 3) реверс, зворотній бік (*монети*).

Reversion *f* 1) реверсія, повернення; 2) обіг, оборот.

Revident *m* 1) контролер, ревізор, перевіряючий; 2) *австр.* ревідент (*звання чиновника*); 3) вимагаючий перегляду справи, який подав касаційну скаргу.

revidieren *vt* переглядати, ревізувати, перевіряти, контролювати, змінювати.

Revirement *m, фр.* 1) зміна; 2) переставляння кадрів; 3) перенесення суми з однієї статті в іншу.

revisibel *adj* підлягає оскарженню.

Revisibilität *f* можливість оскарження.

Revision *f* 1) ревізія перевірка, контроль; 2) перегляд (*справи*); 3) оскарження; 4) *швейц.* відновлення (*справи*); \diamond \sim *der Grenzen* перегляд кордонів, зміна кордонів; \sim *eines Strafurteils* перегляд кримінального судового рішення, перегляд вироку; \sim *eines Vertrages* зміна договору, аудит підряду; \sim *einlegen* подавати касаційну скаргу; *komplexe ~* загальна ревізія.

Revisionsantrag *m* клопотання про перегляд справи.

Revisionsbeantwortung *f* відповідь на касаційну скаргу, відповідь на апеляційну скаргу.

Revisionsbegehren *n*, *швейц.* вимога про поновлення справи.

Revisionsbegründung *f* обґрунтування скарги, поданої в порядку касації, обґрунтування скарги, поданої в порядку апеляції.

Revisionsbegründungsfrist *f* срок для подання скарги.

Revisionsberechtigte *m* 1) особа, уповноважена провести перевірку; 2) особа, уповноважена подати скаргу про перегляд справи.

Revisionsbericht *m* звіт (*доповідь*) за результатами ревізії.

Revisionsfrist *f* касаційний термін.

Revisionsgericht *n* суд, який має право на перегляд справи.

Revisionsgründe *m, pl* підстави для перегляду справи.

Revisionsinstanz *f* судова інстанція, яка проводить перегляд справи.

Revisionskommission *f* ревізійна комісія.

Revisionsrecht *n* право перегляду справи.

Revisionsrekurs *m*, *австр.* заперечення проти ревізії, заперечення проти перегляду справи.

Revisionssumme *f* вартість оскарження.

Revisionsverfahren *n* провадження з перегляду справи.

Revisionszug *m* порядок оскарження; \diamond im ~e у порядку оскарження.

Revisionszulassung *f* допустимість перегляду.

Revokation *f* 1) спростування, відміна; 2) відкликання.

Revokationsrecht *n* право на відкликання депутатів; \diamond ~ der Wähler право виборців на відкликання депутатів.

Revokatorium *n* відклична грамота.

Revolte *f* бунт, заколот, смута, збурення; \diamond ~ von Gefangenen бунт ув'язнених.

Revolution *f* революція.

Revolutionstribunal *n* революційний трибунал.

Revolvingakkreditiv *n* автоматично поновлюваний акредитив.

Revolvingkredit *m* поновлювальна кредитна лінія, поновлюваний (*короткостроковий*) кредит (*відповідно з такою угодою позичальник може – в межах деякої максимальної суми – багаторазово отримувати позики*).

Revolvingkredit *m* кредит, який надається банком раніше обумовленого терміну.

Rezeptdiebstahl *m* крадіжка рецептів (*напр. на отримання наркотичних засобів*).

Rezeptfälschung *f* підробка рецепту.

Rezeption *f* рецепція (*права*); \diamond ~ im Recht рецепція у праві.

Rezeß *m* 1) мирова угода; 2) відмова (*від вимог*); 3) недоїмка, заборгованість.

Rezession *f* 1) рецесія, економічний спад, падіння, погіршення (*кон'юнктури*); 2) рецесія, зворотня поступка.

Rezidiv *n* рецидив.

reziprok *adj* взаємний, обопільний.

Reziprozität *f* взаємність, обопільність, взаємна вигода.

Reziprozitätsgeschäft *n* взаємна угода (*дозвіл країною-імпортером ввезення певного товару за умови експорту іншого товару, який допускається на свої ринки країною-партнером*), угода, заснована на взаємності.

Reziprozitätsklausel *f* застереження про взаємність (*в договорах*).

Rheinschiffahrtsgericht *n* адміністративний суд першої інстанції, який розглядає спори, пов'язані із судноплавством по річці Рейн.

richten *vt* 1) направляти; 2) регулювати, залагоджувати (*напр. спори*); 3) судити, чинити суд; \diamond sich ~ керуватися (*напр. законом*), слідувати (*напр. інструкції*).

Richter *m* суддя; \diamond einen ~ ablehnen відвести суддю; ~ auf Lebenszeit суддя, призначений згідно з федеральним законом і який пропрацював на цій посаді не менше трьох років; ~ auf Probe суддя-стажер; ~ auf Zeit тимчасовий суддя, призначений за законом федерації для розгляду питань, які мають загальнофедеральне значення; ~ des Obersten Gerichtshofes член Верховного суду (*колиш. НДР*); ~ kraft Auftrags чиновник суду, який використовується в якості судді; aufsichtsführender ~ суддя, який здійснює нагляд за судочинством; beauftragter ~ член судової колегії, що виконує окреме доручення колегії; beisitzender ~ член суду, член судової колегії; ehrenamtlicher ~ непрофесійний суддя, який виконує функції судової влади, який представляє в суді інтереси певного кола осіб; ersuchter ~ суддя, до якого направлено прохання іншого суду про надання правової допомоги; gesetzlicher ~ суддя, який розглядає справу відповідно до закону; gleichberechtigter ~ рівноправний суддя; j-n zum ~ bestellen призначати когось суддею; j-n zum ~ ersetzen призначати когось суддею.

Richterablehnung *f* відвід судді.

Richteramt *n* суддівська посада, посада судді, суддівство; \diamond ~ ausüben виконувати посаду

- судді; ~ in Ländern судова установа в землях.
- Richteramtsanwärter** *m, австр.* суддя-стажер.
- Richteramtsbezeichnung** *f* найменування суддівських посад.
- Richteranklage** *f* звинувачення проти судді у порушенні конституційних принципів.
- Richterassistentenordnung** *f* положення про помічників суддів.
- Richterbestechung** *f* підкуп судді.
- Richtereid** *m* присяга, дана суддею.
- Richtergesetze** *pl* закони федерації і земель про суддів.
- Richterhaftung** *f* відповідальність суддів.
- Richterkollegium** *n* судова колегія.
- richterlich** *adj* 1) суддівський; 2) судовий.
- Richterpflichten** *pl* обов'язки, які покладаються на суддю.
- Richterplanstelle** *f* штатна посада судді.
- Richterprivileg** *n* привілей судді.
- Richterrat** *m* рада суддів (*при судах федерації та земель у ФРН*).
- Richterrecht** *n* право судді на оскарження тлумачення закону, даного вищим судом.
- Richterschaft** *f* 1) судді; 2) судова система.
- Richterschule** *f* школа з підготовки суддів (*колиш. НДР*).
- Richterspruch** *m* рішення суду, судове рішення; ◇ *durch* ~ за рішенням суду.
- Richterstand** *m* суддівський стан.
- Richterverhältnis** *n* правовідносини між державою і суддею.
- Richtervertretungen** *pl* ради суддів, ради голів судів.
- Richterwahl** *f* 1) вибори суддів; 2) виборність суддів; 3) підбір кандидата в судді (*вищої інстанції*).
- Richterwahlausschuß** *m* комітет, що складається з міністрів юстиції земель та осіб, призначених бундестагом, який займається підбором кандидатів на вищі суддівські посади.
- Richterwahlgesetz** *n* закон про вибори суддів.
- Richterwechsel** *m* заміна судді в ході судового процесу.
- Richtigbefund** *m* підтвердження правильності (*документу*), визнання правильності (*документу*).
- Richtigkeit** *f* правильність, вірність, достовірність; ◇ ~ der Urkunde достовірність документа; ~ der Waffe влучність зброї.
- Richtigstellung** *f* виправлення, уточнення, поправка.
- Richtlinie** *f* директива, провідна лінія, керуючий принцип; ◇ ~ der Politik основний напрямок політики; ~ des Obersten Gerichts керівна вказівка Верховного суду (*колиш. НДР*).
- Richtliniengesetzgebung** *f* директивне законодавство.
- Richtplatz** *m* місце страти, ешафот.
- Richtpreis** *m, ек.* установча ціна, ціна, пропонована урядом.
- Richtpreisspanne** *f* інтервал, в якому може змінюватися орієнтовна ціна.
- Richtsatz** *m* контрольна цифра плану, норматив.
- Richtsatzplankredit** *m* короткостроковий кредит, який надається підприємству на поповнення витрачених коштів (*колиш. НДР*).
- Richtstatt** *f* місце страти, ешафот.
- Richttage** *pl* нормативний термін оборотності сировини, матеріалів і торгової продукції.
- Richtung** *f* напрямок, курс; ◇ *das ist in jeder* ~ *verkehrt* це в усіх відношеннях неправильно, це з усіх точок зору неправильно.
- richtunggebend** *adj* вказівний напрямок, спрямовуючий, керівний, директивний.
- Richtungskoeffizient** *m* коефіцієнт, який характеризує співвідношення валютних одиниць в зовнішньоторговельних операціях.
- Richtungskorridor** *m* напрямок.
- Richtungstarif** *m* тариф (*перевезень*), чинний в одному напрямку.
- Richtungsverkehr** *m, ж.-д.* маршрутизовані перевезення.
- Richtungswechsel** *m* зміна курсу, зміна напрямку.
- Richtwert** *m* 1) орієнтовна ціна; 2) встановлювана місцевою владою ціна на земельні ділянки; 3) нормативний показник.
- rigor mortis** *лат.* трупне задубіння.
- Rikambio** *m* рекамбіо (*додаткові вимоги кредитора, які виникають внаслідок опротестування векселя*).
- Rikambiowechsel** *m* зворотній вексель (*опротестований вексель, виставлений попередньому власнику*).
- Rimesse** *f* римеса; 1) пересилання векселя для покриття боргу; 2) вексель, що пересилається для покриття боргу, перекладний вексель.
- Risiko** *n* ризик.
- Risikobeitrag** *m* частина страхового внеску, необхідна для покриття страхового ризику.
- Risikobereitschaft** *f* готовність до ризику; ◇ *bei aller* ~ *ist er kein Abenteurer* при всій (*своїй*) готовності піти на ризик – він не шукач пригод.
- Risikobewußtsein** *n* свідомість ризику.

Risikofaktor *m* фактор ризику.

Risikograd *m* ступінь ризику.

Risikohandlung *f* дія, пов'язана з ризиком; \diamond ungerechtfertigte ~ дія, пов'язана з невинуватим ризиком.

Risikolebensversicherung *f* страхування на випадок смерті, ризикове страхування життя.

Risikosituation *f* ситуація ризику.

Riskontro *n* 1) взаємний залік вимог; 2) знижка; 3) копірна книга облікова книга, ресконтро (допоміжна бухгалтерська книга).

Rißwunde *f* рвана рана.

ristornieren *vt* 1) списувати назад (суму); 2) скасовувати (замовлення).

Ristorno *n, m* 1) повернення страхової суми; 2) погашення запису, сторнування.

Ristornogebühren *f, pl* збори при розірванні, збори при сторнуванні.

Ritratte *f* ретратта, ретур, зворотній вексель.

Ritualmord *m* ритуальне вбивство.

Ro-Ro-Schiff *n* судно типу "ролл он-ролл оф" (з горизонтальним навантаженням і розвантаженням).

Roboterbild *n* фоторобот.

Rogation *f* прохання (за кого-н.), клопотання.

Rohbilanz *f* орієнтовний баланс, попередній баланс.

Roheit *f* жорстокість, грубість (риса особистості злочинця); \diamond eine ~ begehen допустити грубість, вчинити жорстоко, здійснити хуліганський вчинок.

Roheitsakt *m* жорстокий вчинок, жорстокість.

Roheitsdelikt *n* злочин, вчинений з жорстокістю.

Rohstoffverkehrsgesetz *n* закон про збут промислової сировини і напівфабрикатів

Rohzins *m* валовий відсоток, бруто-відсоток (процентні прибутки до виплати податків).

Roll-back-Strategie *f* стратегія відтискування (стратегія імперіалізму відносно соціалістичної системи або соціальних прав трудящих).

roll-on-roll-off-Verfahren *n* спосіб транспортування з горизонтальним навантаженням і розвантаженням.

Rollenvertauschung *f* помилка в кваліфікації дій співучасників.

Rollfuhr *f* доставка залізничного вантажу автотранспортом.

Rollfuhrdienst *m* служба доставки залізничного вантажу автотранспортом.

Rollfuhrunternehmen *n* автотранспортне підприємство.

Rollgeld *n* плата за доставку залізничного вантажу автотранспортом.

Röntgenidentifikation *f* ідентифікація за допомогою рентгенівських знімків.

Röntgenkontrolle *f* рентгенівське просвічування, рентгеноскопія, просвічування рентгеновими променями, рентгеноскопичний контроль.

Röntgenverordnung *f* ухвала про захист від рентгенівського випромінювання.

Rotte *f* 1) натовп, збіговисько, банда, зграя; 2) (судовий) округ.

Rotwelsch *n* злодійський жаргон, аргот.

Round-table-Konferenz *f* конференція за круглим столом.

Rowdy *m* хуліган.

Rowdytum *n* хуліганство; \diamond böswilliges ~ злісне хуліганство.

Rowdyunwesen *n* хуліганство.

Rowdywesen *n* хуліганство.

Rubrum *n* 1) заголовок документа; 2) вступна частина (виноку); 3) рубрум, короткий зміст листа.

Rückanspruch *m* зворотна вимога, регрес.

Rückantwort *f* (письмова) відповідь (на запит).

Rückbeförderung *f* зворотня доставка.

Rückbehaltungsrecht *n* право утримання (напр. зарплати).

Rückbuchung *f* погашення запису (в бухгалтерських книгах), сторнування, сторно.

Rückbürge *m* поручитель по поручці, другий поручитель, поручитель, який ручається за поручителя.

Rückbürgschaft *f* контргарантія, зворотня порука.

rückdatieren *vt* датувати заднім числом.

Rückempfang *m* отримання поверненої речі (напр. недоставленого листа).

Rückerstattung *f* 1) повернення; 2) відшкодування; 3) реституція; \diamond ~ der Einlage повернення вкладу; ~ von Baukostenzuschüssen відшкодування дотацій, виданих на витрати, пов'язаних з будівництвом; ~ von Porto сплата поштово-телеграфних витрат, поштових зборів, пов'язаних зі зворотною відповіддю.

Rückerstattungsanspruch *m* право на відшкодування (виплат).

Rückerstattungsrecht *n* право реституції.

Rückerstattungsverfahren *n* процедура повернення невинуватено отриманих платежів.

Rückfall *m* 1) рецидив, повторний злочин; 2) повернення майна (напр. виморочного) у власність держави, повернення майна

(напр. *виморочного*) у власність початкового власника; ◇ *allgemeiner* ~ загальний рецидив; *artverwandter* ~ рецидив, що характеризується вчиненням двох або більше злочинів одного роду; *einschlägiger* ~ однорідний рецидив; *gleichartiger* ~ однорідний рецидив; *mehrfacher* ~ багаторазовий рецидив.

Rückfallbetrug *m* повторне шахрайство.

Rückfalldiebstahl *m* повторна крадіжка.

Rückfallgefahr *f* небезпека рецидиву.

Rückfallhäufigkeit *f* частота рецидиву.

rückfällig *adj* повторний, рецидивний; ◇ ~ werden вчинити злочин повторно.

Rückfällige *m* рецидивіст.

Rückfälligkeit *f* рецидив.

Rückfallklausel *f* 1) обмовка про зниження біржового курсу; 2) обмовка про повернення майна.

Rückfallkriminalität *f* рецидивна злочинність.

Rückfallprognose *f* прогноз рецидиву.

Rückfallquote *f* питома вага рецидиву.

Rückfallraub *m* рецидив пограбування, повторний розбій.

Rückfallstrafe *f* покарання за повторний злочин.

Rückfallstraftat *f* повторний злочин.

Rückfalltat *f* повторний злочин.

Rückfalltäter *m* рецидивіст, злочинець-рецидивіст.

Rückfallverbrechen *n* повторний злочин.

Rückfallverbrecher *m* рецидивіст; ◇ *unverbesserlicher* ~ не виправний рецидивіст, не виправний злочинець-рецидивіст.

Rückfallverhütung *f* профілактика рецидивів, запобігання рецидиву.

Rückfallverjährung *f* давність рецидиву.

Rückfallverjährungsfrist *f* термін давності при рецидиві.

Rückfallverschärfung *f* посилення покарання за рецидив.

Rückfallwahrscheinlichkeit *f* ймовірність рецидиву.

Rückforderung *f* зворотня вимога, вимога повернення; ◇ ~ einer Zahlung вимога повернення оплати.

Rückforderungsanspruch *m* право на зворотню вимогу.

Rückforderungsrecht *n* право зворотньої вимоги.

Rückfracht *f* 1) плата за провезення в зворотньому напрямку, фрахт за провезення в зворотньому напрямку; 2) зворотній фрахт, зворотній вантаж.

Rückfrage *f* 1) запит; 2) зустрічне запитання; ◇ ~ halten запитувати.

rückfragen *vt* 1) запитувати; 2) задавати зустрічне запитання.

Rückführung *f* 1) репатріація; 2) повернення (товару або грошей), відкликання (напр. документа, заяви тощо).

Rückgabe *f* повернення (речі); ◇ ~ der Sache 1. повернення справи (напр. на дослідження), повернення речі; 2) ~ der Sache an den Staatsanwalt повернення справи прокурору; ~ eines Fundgegenstandes повернення знахідки власнику; gegen ~ з умовою повернення.

Rückgabefrist *f* термін повернення (речі).

Rückgabeort *m* місце повернення (речі).

Rückgabepflicht *f* обов'язок повернення (речі).

Rückgang *m* 1) занепад, спад, зниження, скорочення, зменшення; 2) повернення; ◇ ~ der Kriminalität спад злочинності; ~ des Geschäfts скорочення об'єму операцій, скорочення біржового обороту; ~ des Umsatzes скорочення обсягу угод, скорочення біржового обороту.

Rückgängigmachung *f* скасування; ◇ ~ der Zwangsvollstreckung скасування примусового виконання.

Rückgewähr *f* гарантія повернення.

Rückgewährpflicht *f* обов'язок давати гарантії повернення.

Rückgewährschuldverhältnis *n* правовідносини, які виникають у зв'язку з відмовою від договору.

rückgratlos *adj* безхребетний, безхарактерний, безвольний.

Rückgriff *m* регрес, зворотня вимога про відшкодування; ◇ ~ bei Schadenersatz регрес при відшкодуванні шкоди, регресна вимога при відшкодуванні збитку; ~ mangels Annahme регрес внаслідок неприйняття виконання; ~ mangels Zahlung регрес внаслідок несплати.

Rückgriffsanspruch *m* зворотня вимога.

Rückgriffsberechtigte *m* має право регресу, регресант (особа, яка вимагає відшкодування, застосовується в вексельному обігу).

Rückgriffsbürge *m* зворотній поручитель.

Rückgriffsforderung *f* зворотня вимога.

Rückgriffsklage *f* регресний позов.

Rückgriffsrecht *n* право регресу; ◇ ~ des Staates право держави на регрес.

Rückgriffsschuldner *m* регресат (особа, проти якої направлено вимогу про відшкодування, в вексельному обігу).

Rückkauf *m* зворотня купівля, викуп.

Rückkaufsdisagio *n* дизажіо від викупу облігацій.

Rückkaufshandel *m* торгівля рухомим майном з правом зворотнього викупу проданих речей.

Rückkaufsrecht *n* 1) право зворотньої купівлі проданої речі, право викупу проданої речі; 2) право дострокового розірвання договору страхування.

Rückkaufswert *m* викупна ціна.

Rückkehr *f* повернення отриманого.

Rückkehrer *m* репатріант, реемігрант.

Rückkehrwillige *m* особа, яка бажає репатріюватися, особа, яка бажає повернутися на батьківщину.

Rückkoppelung *f* повторюваність, періодичність; \diamond ~ von Aktualkonflikten повторюваність актуальних конфліктів (для даної особистості).

Rücklage *f* резерв; \diamond der ~ zuführen відраховувати в резерв; gesetzliche ~ обов'язковий резерв (напр. в банку); satzungsmäßige ~ статутний фонд.

Rücklagen *pl* накопичення з нерозподіленого прибутку (утворений в результаті такого накопичення власний капітал не має цільового характеру).

Rücklagen *pl* заощадження, накопичення; \diamond ~ vornehmen створювати резервні накопичення, створювати резервні фонди.

Rückleistung *f* зворотнє виконання.

Rücklieferung *f* 1) видача злочинця державі для притягнення до кримінальної відповідальності; 2) повернення товару при розірванні договору купівлі-продажу.

Rücknahme *f* 1) прийняття назад; 2) відміна (рішення); 3) відкликання (скарги, клопотання), відмова; \diamond ~ der Anklage відмова (прокурора) від пред'явлення звинувачення, відмова від обвинувачення; ~ der Beleidigung принесення вибачення за образу, ~ der Bestellung відмова від замовлення (напр. на виготовлення речі); ~ der Bürgschaftserklärung відмова від прийняття на себе поруки; ~ der Ermächtigung позбавлення повноваження; ~ der Klage відкликання позову; ~ des Einspruchs відкликання протесту (прокурором); ~ des Kassationsantrags відкликання касаційної скарги; ~ des Rechtsmittels відкликання оскарження, відмова від принесення скарги; ~ des Strafantrags відмова від застосування покарання; ~ eines Testaments відкликання заповіту; ~ von Verwaltungsakten відкликання (протиправних) адміністративних актів.

Rücknahmepflicht *f* обов'язок прийняття назад, обов'язок відкликання (напр. протиправного адміністративного акту).

Rücknahmerecht *n* право відмови (напр. від обвинувачення, кримінального переслідування), право на відкликання.

Rückprämiengeschäft *n* термінова угода з премією при грі на зниження.

Rückrechnung *f* зворотній рахунок, зустрічний рахунок (при несплаті за векселем).

Rückrufsrecht *n* право відкликання, право зворотнього відкликання; \diamond ~ des Urhebers пра-во автора відкликати свій твір.

Rückschlag *m* 1) криза, спад господарської активності (після зростання); 2) збиток.

Rückschlagsperre *f* заборонний термін для запобігання торгової неспроможності перед відкриттям судового провадження.

Rückschluß *m* висновок "від протилежного".

Rückschreiben *n* (письмова) відповідь (на запит).

Rücksicht *f* увага, пошана; \diamond in ~ auf беручи до уваги, враховуючи; ohne ~ auf Parteirechte handeln діяти без урахування прав сторін.

Rücksichtnahme *f* увага, пошана.

Rücksiedler *m* переселенець, що повертається на колишнє місце проживання.

Rückstand *m* 1) заборгованість, борг, недоїмка; 2) відставання, невиконання; \diamond den ~ aufheben ліквідувати заборгованість, ліквідувати відставання; ~ des Unterhalts заборгованість з виплати аліментів; ~ in der Lieferung заборгованість з постачання; ~ in der Miete заборгованість по квартирній платі; im ~ bleiben мати заборгованість; im ~ sein мати заборгованість; in ~ geraten прострочити платіж; in ~ kommen прострочити платіж; ~e bezahlen сплачувати борги; ~e eintreiben стягувати борги; ~e haben мати заборгованості, ~e vertreten нести відповідальність за заборгованість, нести відповідальність за борги, нести відповідальність за недоїмки.

rückständig *adj* несплачений, невиконаний, прострочений (про платіж).

Rückstandsforderung *f* вимога погашення заборгованості.

Rückstellungen *pl* цільові відрахування (можуть формуватися за рахунок відрахувань від доходів або на основі залучення коштів ззовні); \diamond ~ für Reparaturen відрахування на ремонт; ~ für Steuern податкові відрахування.

Rückstellungsverpflichtung *f* обов'язковість відрахування в резервний фонд торгового підприємства.

Rückstufung

Rückstufung *f* зниження (напр. заробітної плати).

Rücktritt *m* 1) відмова (від договору), розірвання (договору); 2) залишення посади, відставка (уряду); ◇ ~ vom Versuch відмова від замаху; ~ von der Anklage відмова від обвинувачення.

Rücktrittsandrohung *f* 1) загроза відмови від договору, загроза розірвання договору; 2) загроза виходу в відставку.

rücktrittsberechtigt *adj* має право відмови від договору.

Rücktrittserklärung *f* 1) заява про відмову від договору, заява про розірвання договору; 2) заява про відставку.

Rücktrittsfrist *f* термін відмови від договору.

Rücktrittsgesuch *n* прохання про відставку; ◇ ~ einreichen подати у відставку.

Rücktrittsrecht *n* право розірвання договору, право відмови від договору.

Rücktrittsschreiben *n* письмова заява про відставку.

Rücktrittsvorbehalt *m* застереження (обмовка) щодо допустимості відмови від договору, умова стосовно допустимості відмови від договору.

Rückübernahme *f* повернення; ◇ ~ früherer Staatsangehörigkeit повернення в колишнє громадянство, прийняття колишнього громадянства.

rückvergüten *vt* відшкодовувати, виплачувати назад, компенсувати.

Rückvergütung *f* відшкодування, компенсація (сума).

rückverkaufen *vt* продавати з правом викупити продану річ.

Rückvermächtnis *n* заповіт із застереженням про передачу заповіданої речі третій особі за певних умов.

rückverrechnen *vt* зараховувати зустрічну вимогу (при клірингових розрахунках).

Rückverrechnung *f* залік зустрічної вимоги.

Rückverrechnungsauftrag *m* вимога на списання в безкацептному порядку, дебет-нота.

Rückversicherer *m* страховик (в договорі перестраховання).

Rückversicherte *m* страхувальник (в договорі перестраховання).

Rückversicherung *f* перестраховання (при великих ризиках страхова компанія страхує себе в іншій страховій компанії, зменшуючи тим самим рівень свого ризику).

Rückversicherungsvertrag *m* договір перестраховання.

Rückverweisung *f* 1) відсилання (напр. до попередніх статей договору); 2) повернення (справи).

Rückwälzung *f* перекладання тягаря (податків), перекладання витрат.

Rückware *f* товар, що повертається назад, предмет реімпорту.

Rückwärtsberichtigung *f* уточнення балансу "заднім" числом.

Rückwechsel *m* ретратта, ретур, зворотній вексель.

rückwirken *vt* мати зворотню силу.

Rückwirkung *f* зворотня сила; ◇ ~ des Gesetzes зворотня сила закону.

rückwirkungslos *adj* не має зворотної сили.

Rückwirkungsverbot *n* заборона надавати (закону) зворотню силу, заборона зворотної дії (закону).

Rückzahlung *f* 1) повернення (грошей); 2) погашення (напр. облігацій), викуп (облігацій); ◇ ~ des Darlehens виплата позики; ~ einer Schuld сплата боргу.

Rückzession *f* зворотня поступка.

Rückziehung *f* відкликання (позову, обвинувачення, протесту).

Rückzug *m* відкликання, відмова; ◇ ~ des Strafantrags відмова від застосування покарання; ~ eines Patentgesuchs швейц. відкликання патентної заявки; ~ von Rechtsmitteln відмова від оскарження.

Rudimente *pl* пережитки (старого суспільства).

Ruf *m* репутація, слава; ◇ einen makellosen ~ haben мати бездоганну репутацію; einen schlechten ~ haben мати погану репутацію, мати погану славу; übler ~ погана слава

Rufmord *m* дискредитація, зловмисний наклеп.

Rufmörder *m* наклепник.

Rufname *m* 1) основне ім'я (яким називають людину за наявності декількох імен); 2) кличка.

Rufschädigung *f* підрив репутації.

Rüge *f* 1) осуд, догана; 2) протест, оскарження; 3) усн. скарга, позов; 4) усн. кримінальний суд; ◇ eine ~ aussprechen оголосити догану; ~ der örtlichen Unzuständigkeit оскарження у зв'язку з місцевою невідповідністю; ~ der Verletzung einer Prozeßvorschrift порушення норм процесуального права; eine ~ erheben заявити рекламцію; eine ~ erteilen винести осуд, оголосити догану, винести догану; ~ mit Verwarnung догана із попередженням; administrative ~ адміністративне стягнення; gesellschaftliche ~ громадський осуд, strenge ~ сувора догана.

Rügefrist *f* 1) термін принесення протесту, термін принесення оскарження; 2) термін для пред'явлення реклаमाції.

Rüegericht *n*, *усн.* кримінальний суд.

rügen *vt* 1) гудити, робити догану; 2) *усн.* карати; 3) *усн.* скаржитися.

rügenswert *adj* гідний осуду, вартий осуду.

Rügepflicht *f* обов'язок рекламації.

Rüger *m* огудник, осудник.

Rügerecht *n* право рекламації.

Rügeverfahren *n* рекламаційний порядок.

Rügeverzicht *m* 1) відмова від оскарження; 2) відмова від рекламації.

Rügung *f* осуд; \diamond öffentliche ~ громадський осуд.

Ruhe *f* спочинок, спокій; \diamond öffentliche ~ громадський спокій.

Ruhegehalt *n* пенсія за віком та за вислугу років (державному службовцю); \diamond ein ~ beziehen отримувати пенсію.

ruhegehaltsberechtigt *adj* має право на пенсію (про державного службовця).

Ruhegehaltsempfänger *m* пенсіонер.

Ruhegehaltsrückstellung *f* відрахування в резервний фонд для покриття витрат, пов'язаних з виплатою пенсії.

Ruhegehaltszusage *f* зобов'язання виплачувати пенсію після припинення трудових відносин.

Ruhegeld *n* пенсія за віком та за вислугу років (державному службовцю).

Ruhegehalt *m*, *австр.* пенсія.

Ruhegehaltsanspruch *m*, *австр.* право на пенсію.

Ruhen *n* призупинення припинення; \diamond ~ der Verfolgungsverjährung призупинення давності переслідування; ~ der Verjährung призупинення терміну давності; ~ des Arbeitsrechtsverhältnisses призупинення трудових правовідносин; ~ des Krankengeldes (тимчасове) припинення виплати допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності; ~ des Verfahrens призупинення провадження у справі; ~ des Wahlrechts призупинення виборчого права (напр. при психічному розладі особи).

Ruhestand *m* відставка; \diamond ~ des Beamten відставка державного службовця, посадової особи; den ~ erhalten отримувати право на відпочинок; einstweiliger ~ тимчасова відставка; im ~ у відставці.

Ruhestandsverhältnis *n* правовідносини, які виникають у зв'язку з виходом державного службовця, посадової особи у відставку

Ruhestörer *m* порушник (громадського) порядку.

Ruhestörung *f* порушення порядку; \diamond öffentliche ~ порушення громадського порядку.

Ruhetag *m* день відпочинку, вихідний день, неробочий день.

Ruhezeit *f* час відпочинку; \diamond wöchentliche ~ щотижневий час відпочинку, щотижневий вихідний день.

Ruhrstatut *n*, *іст.* Рурський статут (1948–1953 pp.).

Ruin *m* 1) занепад, розруха; 2) розорення, банкрутство, крах.

Ruinenhypothek *f* іпотека, що збереглася на земельну ділянку, яка піддалася руйнуванню, іпотека, що збереглася на будівлю, яка піддалася руйнуванню.

ruinieren *vt* розоряти, руйнувати, губити, підривати.

Ruinenspiel *n* гра на розорення, гра на банкрутство.

Runderlaß *m* циркуляр.

Rundfunkfreiheit *f* свобода радіомовлення.

Rundfunkhoheit *f* монополія на радіомовлення; \diamond ~ des Bundes монополія федерації на радіомовлення.

Rundreisekreditbrief *f* циркулярний акредитив.

Rundschreiben *n* циркуляр, циркулярний лист.

Rundverfügung *f* циркуляр, циркулярне розпорядження.

Russenfeind *m* русофоб.

Rußpulver *n* порошок сажі (застосовується для виявлення слідів рук).

Rußpulvervorbehandlung *f* обробка порошком сажі (для виявлення слідів рук).

Rüstung *f* озброєння.

Rüstungsbegrenzung *f* обмеження озброєння.

Rüstungsbeschränkung *f* обмеження озброєння.

Rüstungskontrolle *f* контроль за озброєнням.

Rüstungspolitik *f* політика озброєння.

Rüstungsstopp *m* припинення гонки озброєння.

Rüstungswettlauf *m* гонка озброєння.

S

Saarstatut *n* статут Саару (обумовлений угодою між Францією і ФРН в 1954 р.).

Saarvertrag *m* Саарський договір (між Францією і ФРН 1956 р.).

Sabotage *f* саботаж, шкідництво.

Sabotage- und Diversionsakte *pl* акти саботажу і диверсій.

Sabotageagent *m* шкідник, диверсант.

Sabotageakt *m* акт саботажу, саботаж, шкідництво, диверсійний акт.

Sabotagefonds *m* асигнування на диверсії.

Sabotagehandlung *f* акт саботажу, саботаж, шкідництво, диверсійний акт.

Sabotagemittel *n, pl* засоби саботажу.

Sabotagetätigkeit *f* акт саботажу, саботаж, шкідництво, диверсійний акт.

Sabotageversuch *m* замах на саботаж.

Saboteur *m* саботажник.

sabotieren *vt* саботувати.

Sachanlagen *pl* виробничий капітал в речовій формі.

Sachanlagevermögen *n* основний капітал (*представлений в речовій формі* – напр. земля, будівлі, обладнання).

Sachantrag *m* вимога позивача, спрямована на задоволення матеріальних прав та інтересів (*напр. позов про сплату певної суми*).

Sachaufklärung *f* розслідування справи, з'ясування обставин справи.

Sachausgaben *f, pl* матеріальні витрати.

Sachbearbeiter *m* (відповідальний) виконавець (*в установі*), особа, що веде справу.

Sachbearbeiter *m* відповідальний виконавець, консультант, референт; \diamond ~ des Falls *австр.* слідчий; juristischer ~ консультант з правових питань; kriminalpolizeilicher ~ працівник кримінальної поліції, який веде справу.

Sachbefugnis *f* повноваження на участь у процесі як позивача, активна легітимація позивача.

Sachbefund *m* результат огляду речі.

Sachbegriff *m* визначення (*юридичне*) речі.

Sachbericht *m* частина висновку експерта, який викладає фактичні обставини досліджуваного випадку.

Sachbeschädigung *f* нанесення збитку; \diamond ~ fremden Eigentums пошкодження чужого майна; boshafte ~ *австр.* злісне пошкодження чужого майна; gemeinschädliche ~ пошкодження майна загальнонебезпечним способом; qualifizierte ~ кваліфіковане пошкодження майна; rechtswidrige ~ протиправне пошкодження майна; schwere ~ кваліфіковане пошкодження майна; strafbare ~ кримінальне пошкодження майна; vorsätzliche ~ умисне пошкодження майна.

Sachbesitz *m* володіння річчю.

Sachbeweis *m* речовий доказ.

sachbezogen *adj* дієвий.

Sachbezüge *pl* винагорода натурою, натуральна оплата.

Sachbezüglichkeit *f* належність (*доказів до справи*).

Sachdarstellung *f* \diamond ~ des Klägers викладення позивачем обставин за пред'явленням позовом.

Sachdepot *n* 1) місце зберігання цінних паперів та інших цінностей у банку; 2) книжка обліку цінних паперів, прийнятих на зберігання.

Sache *f* 1) річ, предмет, майно; 2) (*судова*) справа, предмет судового розгляду; \diamond eine ~ an das zuständige Gericht verweisen передати справу до належного суду; eine ~ behandeln розглядати справу; eine ~ bei Gericht anhängig machen передати справу до суду; eine ~ dilatorisch behandeln затягувати розгляд справи, затягувати справу; eine ~ erledigen вирішити спір по справі; eine ~ gewinnen виграти справу; eine ~ hinterlegen здавати річ на зберігання; die ist in der Schwebe справа ще не закінчена; die ~ schwebt справа ще не закінчена; eine ~ verlieren програти справу; eine ~ versteigern lassen продавати річ з аукціону; eine ~ vor Gericht führen вести справу в суді; abhangengekommene ~ зникла річ; erbenlose виморочна річ; ersetzbare ~ замінима річ; fahrlässig verhehlte ~ (*крадена*) річ, прихована з необережності; freistehende ~ безхазяйна річ; fungible ~ замінима річ; gemietete орендована річ; gepfändete ~ річ, на яку накладено арешт; gesuchte ~ розшукувана річ, річ у розшуку; herrenlose ~ безхазяйна річ; körperliche ~ фізична річ; mangelhafte ~ річ з вадами, дефектна річ; nicht vertretbare ~ незамінна річ; individuell-визначена річ; öffentliche ~ майно, що знаходиться у громадському користуванні; schätzbare оцінима річ; sicherungsübereignete ~ річ; передана покупцеві, але залишається до повної оплати її вартості власністю продавця; verbrauchbare ~ споживана річ; verkehrsfähige ~ річ, яка не вилучена з цивільного обігу; verkehrsunfähige ~ річ, вилучена з цивільного обігу; zur ~ до справи; zur ~ aussagen давати свідчення у справі; zusammengesetzte ~ складена річ.

Sacheffekten *pl* особисті речі (*ув'язненого*).

Sacheigentümer *m* власник речі, власник майна.

Sacheinlage *f* майновий внесок (*у вигляді речей або переданих компанії прав, напр. патентів*).

Sacheinlagenbewertung *f* оцінка майнового вкладу.

Sachen *pl* речі, предмети, майно; \diamond ~ bewegliche Sachen рухоме майно; ersetzbare/ersetzliche ~ субститути, замінні речі; in ~ по справі, nicht vertretbare ~ незамінні речі, унікальні речі; teilbare ~ речі, що діляться, майно, що

ділитися; unbewegliche ~ нерухоме майно, нерухомість; unpfändbare ~ майно, яке не підлягає арешту, речі, які не підлягають арешту; unteilbare ~ неподільні речі, неподільне майно; verbrauchbare ~ предмети, які можуть бути спожиті; vertretbare ~ замінні речі, заміниме майно.

Sachenrecht *n* речове право, майнове право; ♦ kirchliches ~ церковне речове право, церковне майнове право.

sachenrechtlich *adj* речово-правовий, який відноситься до речового права.

Sachenrechtsverhältnis *n* правовідносини з приводу речей, правовідносини з приводу майна, речові правовідносини.

Sachentscheidung *f* рішення по суті справи; ♦ ~ des Gerichts судове рішення по суті справи.

Sachentscheidungsvoraussetzung *f* передумова для прийняття рішення щодо обґрунтованості вимоги із правового захисту, передумова для рішення по суті справи.

Sachentziehung *f*, *австр.*, *швейц.* конфіскація майна; ♦ dauernde ~ конфіскація майна на тривалий термін.

Sacherfindung *f* винахід, який стосується виробу, винахід, який стосується пристрою, винахід, який стосується речовини.

Sacherledigung *f* вирішення справи, розв'язання конфлікту; ♦ definitive ~ остаточне рішення у справі.

Sachfahndung *f* розшук майна; ♦ elektronische ~ розшук майна за допомогою електронного пристрою

Sachfirma *f* фірма, найменування якій дається з огляду на її діяльність (*напр. фірма з продажу виробів із дерева*).

Sachfrüchte *pl* упредметнені доходи.

Sachführer *m* керуючий, завідувач (*торгової фірми*), комерційний директор.

sachgemäß *adj* належний, відповідний.

Sachgenosse *m* співвласник майна.

Sachgesamtheit *f* комплект, набір.

Sachgründung *f* створення акціонерного товариства на базі майнових внесків засновників.

Sachhaftung *f* відповідальність за майно.

Sachhehlerei *f* 1) переховування крадених речей, здобутих злочинним шляхом, приховування крадених речей, здобутих злочинним шляхом 2) скуповування, прийняття в заставу майна, здобутого злочинним шляхом; ♦ ~ im Rückfall повторне переховування краденого.

Sachkapital *n* основний капітал (*акціонерного товариства*), реальний капітал.

Sachkapitalerhöhung *f* збільшення акціонерного капіталу за рахунок майнових внесків.

Sachkenntnis *f* знання справи, обізнаність, компетентність.

Sachkommission *f* експертна комісія; ♦ ärztliche ~ für die Begutachtung der Invalidität лікарсько-трудова експертна комісія, ЛТЕК.

Sachkontenrahmen *m* номенклатура (*план*) основних рахунків.

Sachkonto *n* основний рахунок, рахунок обліку матеріальних цінностей (*напр. товарний рахунок*).

Sachkredit *m* кредит під забезпечення.

Sachkunde *f* компетентність, обізнаність, знання справи; ♦ fehlende ~ некомпетентність; mangelnde ~ недостатня компетентність.

Sachkundenachweis *m* доказ компетентності.

sachkundig *adj* обізнаний у справі, компетентний.

Sachlage *f* фактичний стан справи, фактичні обставини справи; ♦ ~ richtig beurteilen правильно оцінювати ситуацію; von der ~ informieren інформувати про стан речей, ставити до відома про стан речей; von der ~ unterrichten інформувати про стан речей, ставити до відома про стан речей; wahre ~ справжній стан справи

Sachlegitimation *f* повноваження на участь у процесі як особи, активна легітимація позивача.

Sachleistung *f* безготівковий розрахунок, допомога у натуральній формі.

Sachleistungen *pl* виплати у натуральній формі.

Sachleitung *f* ведення (*конкретної*) справи у суді, застосування норм матеріального права при розгляді судової справи.

sachlich *adj* речовий (*про доказ*); ♦ ~ Zuständigkeit предметна підсудність, родова підсудність.

Sachlichkeit *f* 1) матеріальність; 2) об'єктивність; 3) діловитість.

Sachlohn *m* заробітна плата, одержувана в натуральній формі.

Sachmangel *m* недолік речі, яка продається.

Sachmängel *pl* недоліки, дефекти (*виявлені в товарі*).

Sachmangelhaftung *f* відповідальність за якість об'єкту, відповідальність (*продавця*) за недолік речі.

Sachmängelhaftung *f* гарантія якості, відповідальність за дефекти.

Sachmiete *f* майновий найм.

Sachnießbrauch *m* право користування чужим майном.

Sachnorm *f* матеріальна норма.

Sachpatent *n* патент на виріб, патент на пристрій, патент на речовину.

Sachschaden *m* матеріальний збиток; \diamond den ~ schätzen оцінювати матеріальний збиток; den ~ verursachen нанести матеріальний збиток.

Sachschadenhaftpflichtgesetz *n* закон про відповідальність за нанесення матеріальних збитків.

Sachschadensversicherung *f* страхування при завданні матеріальної шкоди.

Sachsenspiegel *m, ist.* Саксонське зеркало (*збірка феодального права 13ст.*).

Sachstand *m* стан справи.

Sachsteuern *pl* податки на нерухоме майно, прямі реальні податки, поземельні податки.

Sachtige *m* наркоман.

Sachübernahme *f* прийняття майнового внеску в капітал акціонерної компанії.

Sachurteil *n* рішення суду по суті позову, рішення про матеріально-правову обґрунтованість висунутої вимоги.

Sachurteilsvoraussetzungen *f, pl* передумови, необхідні для винесення рішення по суті позову.

Sachverhalt *m* обставини справи; \diamond den ~ aufklären з'ясувати обставини справи; den ~ darlegen викласти обставини справи; den ~ verdunkeln завуальовувати обставини справи; rechtfertigender ~ *австр.* обставина справи, яка виключає вину; über ~e herausgehen вийти за рамки позову у справі; wahrer ~ справжній стан речей, дійсний стан речей; wirklicher ~ справжній стан речей, дійсний стан речей.

Sachverhaltsaufklärung *f* з'ясування обставин справи.

Sachverhaltsdarstellung *f* виклад обставин справи; \diamond wissentlichfalsche ~ завідомо неправдивий виклад обставин справи.

Sachverhaltserforschung *f* дослідження обставин справи.

Sachverhaltsermittlung *f* з'ясування обставин справи.

Sachverhaltsfeststellung *f* встановлення обставин справи.

Sachverhaltsirrtum *m* помилка в обставинах справи.

Sachverhaltsverschiebung *f* затягування розслідування обставин справи.

Sachverhandlung *f* слухання справи по суті.

Sachvermächtnis *n* заповідальна відмова (*відказ*) щодо певної речі.

Sachversicherte *m* страхувальник, особа, майно якої застраховане.

Sachversicherung *f* 1) страхування майна; 2) страхова винагорода (*за застраховане майно*).

Sachverständige *m* експерт; \diamond beauftragter ~ призначений експерт; notwendiger ~ обов'язковий експерт; psychologischer ~ експерт-психолог.

Sachverständigenablehnung *f* відвід експерта.

Sachverständigenaussage *f* свідчення експерта.

Sachverständigenausschuß *m* експертна комісія.

Sachverständigenbericht *m* висновок експерта, звіт експерта.

Sachverständigenbeweis *m* висновок експерта як доказ.

Sachverständigenentschädigung *f* винагорода експертів.

Sachverständigengebühr *f* винагорода експертів.

Sachverständigengutachten *n* експертиза, висновок експерта; \diamond ein ~ einholen затребувати висновок експерта; früheres ~ попередня експертиза.

Sachverständigenkollegium *n* колегія експертів.

Sachverständigenkommission *f* експертна комісія.

Sachverständigenladung *f* залучення експерта.

Sachverständigenrat *m* рада експертів.

Sachverständigenverfahren *n* експертиза.

Sachverständigenvergleich *f* експертне співставлення, експертне порівняння.

Sachverständigenwesen *n* експертна справа.

Sachverständnis *n* розуміння обставин справи.

Sachverweisung *f* 1) передача справи до іншого суду; 2) посилення (*на іншу статтю закону*).

Sachverzeichnis *n* список речей, інвентарний список, перелік майна.

Sachwalter *m* повірений, захисник, представник, керуючий справами.

Sachwehr *f* реальна оборона.

Sachwertanleihe *f* товарна позика.

Sachwucher *m* лихварство, яке відноситься до натуральних цінностей.

Sadismus *m* садизм.

Sadist *m* садист.

Safe *m, англ.* сейф.

saisonabhängig *adj* сезонний.

saisonal *adj* сезонний.

Saisonarbeit *f* сезонна робота.

Saisonhandel *m* сезонна торгівля.

Saisonkredit *m* кредит на сезонні витрати.

Saisonschlußverkauf *m* розпродаж в кінці сезону.

säkular *adj* 1) віковий, який повторюється кожні сто років; 2) чинний протягом тривалого періоду.

Säkularisation *f* секуляризація, конфіскація державою церковного і монастирського майна.

Salär *n*, *швейц* плата, винагорода, заробітна плата.

salarieren *vt*, *швейц* оплачувати, винагороджувати, виплачувати заробітну плату.

Saldenausgleich *m* вирівнювання сальдо (*напр. приведення у відповідність доходів і витрат*).

Saldenkonto *n* штафельний рахунок, сальдовий рахунок.

Saldenmitteilung *f* підтвердження сальдо (*особових рахунків*).

Saldenvortrag *m*, *бухг.* перенос сальдо (*на новий рахунок*).

saldieren *vt* 1) виводити залишок, виводити сальдо, сальдувати; 2) погасити (*борг*), *австр.* підтверджувати оплату рахунку.

Saldierung *f* виведення залишку, сальдування.

Saldo *m* залишок, сальдо; \diamond *einen* ~ *aufweisen* показувати сальдо; *einen* ~ *ausgleichen* погашати сальдо; *einen* ~ *bestätigen* підтверджувати залишок; *ein* ~ *beträgt* залишок дорівнює, сальдо дорівнює; *ein* ~ *ist vorgetragen* сальдо перенесено; ~ *vortragen übertragen* переносити сальдо; ~ *ziehen* виводити залишок; ~ *zu Ihren Gunsten* сальдо на Вашу користь; ~ *zu unseren Gunsten* сальдо на нашу користь.

Saldoanerkennnis *f* визнання сальдо.

Saldokonto *n* сальдовий рахунок.

Saldotheorie *f* теорія сальдо (*відповідно до якої придбання майна, обтяженого боргами, не повинне накладати на покупця обов'язок сплачувати борги*).

Saldoübertrag *m* перенесення сальдо.

Sammelanzeigen *pl* нотифікація (*всіх торгівельних марок*).

Sammelakte *f* об'єднана справа.

Sammelaktenheft *n* загальна книга актів, зведений збірник актів.

Sammelauftrag *m* 1) зведене замовлення; 2) зведене платіжне доручення.

Sammelbericht *m* зведений звіт.

Sammelbestellung *f* загальне замовлення.

Sammelbilanz *f* зведений баланс.

Sammeldepot *n* спільне зберігання (*цінних паперів*).

Sammelstraftat *f* множинний злочин.

Sammelüberweisung *f* одночасний переказ грошових сум власником рахунку декільком одержувачам.

Sammelverbrechen *n* множинний злочин.

Sammelvermögen *n* спільне майно.

Sammelversicherung *n* колективне страхування.

Sammelverwahrung *f* спільне зберігання (*цінних паперів*).

Sammlung *f* 1) зібрання, колекція; 2) збір (*засобів, підписів*); \diamond ~ *des Bundesrechts* зібрання правових актів федерації; збірник правових актів федерації; ~ *von Gesetzen* зібрання законів; ~ *von Informationen* збирання відомостей, наведення довідок; *daktyloskopische* ~ *daktyloskopische* картотека.

sampling methods *англ.* метод вибіркового контролю.

Samtgemeinde *f* союз громад, збільшена спільнота.

sanieren *vt* 1) реконструювати, модернізувати, санувати; 2) усувати джерело захворювання; 3) відновлювати платоспроможність; 4) регулювати, врегулювати, приводити в порядок (*напр. майнові відносини*); \diamond *sich* ~ ставати платоспроможним.

Sanierung *f* 1) реконструкція, відновлення; 2) санація, оздоровлення; 3) відновлення платоспроможності; \diamond ~ *von Handelsgesellschaften* (*фінансове*) оздоровлення торговельних об'єднань; ~ *von Städten* реконструкція міст.

Sanitätspolizei *f* санітарна поліція.

Sanitätsvorschriften *pl* санітарні правила.

Sanitätszollvorschriften *pl* санітарні митні правила.

Sanktion *f* санкція, схвалення, затвердження; \diamond *die* ~ *erteilen* санкціонувати, *die* ~ *geben* санкціонувати; *zug* ~ *vorlegen* подавати на затвердження.

Sanktionen *pl* санкції, примусові заходи; \diamond ~ *verhängen* застосовувати санкції; *juristische* ~ *юридичні* санкції; *rechtliche* ~ *правові* санкції; *rechtliche* ~ *probleme* проблеми правових санкцій; *strafrechtliche* ~ *кримінально-правові* санкції; *unter strenge* ~ *stellen* застосовувати суворі заходи; *verwaltungsrechtliche* ~ *адміністративні* санкції; *zu* ~ *schreiten* перейти до застосування примусових заходів.

sanktionieren *vt* санкціонувати, схвалювати, затверджувати.

Sanktionsausgestaltung *f* форма санкцій.

Sanktionsfeststellung *f* встановлення санкцій.

Sanktionsmöglichkeit *f* можливість застосування санкцій.

Sanktionsverfahren *n* процедура застосування санкцій.

Sanktionszins *m* штрафний відсоток (*при простроченні повернення кредиту*).

Satellitenlauschsystem *n* супутникова система перехоплення повідомлень.

Satellitenstaat *m* держава-сателіт.

Satisfaktion *f*, *усл.* сатисфакція, задоволення.

Satz *m* 1) норма, ставка; 2) комплект, набір; 3) тариф; 4) теза, положення.

Satzung *f* статут, інструкція; \diamond ~ der Vereinten Nationen статут ООН; ~ eines Vereins статут союзу, статут товариства; *völkerrechtliche ~en beachten* дотримуватися положень міжнародного права.

Satzungsänderung *f* зміна статуту.

Satzungsentwurf *m* проект статуту.

satzungsgemäß *adv* статутний, відповідний статуту.

Satzungsgewalt *f* 1) влада, здійснювана на основі певних положень (*напр. влада громади, округу*); 2) право ухвалювати обов'язкові правила у межах своєї компетенції.

Satzungskapital *n* статутний капітал.

satzungsmäßig *adv* статутний, відповідний статуту, згідно зі статутом, відповідно до статуту.

Säuglingsfürsorge *f* 1) медична консультація для дітей грудного віку; 2) охорона дитинства.

säumen *vt* зволікати, упускати час, спізнюватися (*напр. з терміном сплати*).

Säumigkeit *f* повільність, інертність, неявка, недотримання терміну, запізнення, затримка.

Säumnis *f* неявка, недотримання терміну, запізнення, затримка; \diamond ~ des Zeugen неявка свідка; ~ einer Partei неявка сторони (*в процесі*).

Säumnisfolgen *pl* наслідки неявки (*до суду*).

Säumnisurteil *n*, *крим.*, *проц.*, заочний вирок, заочне рішення.

Säumnisverfahren *n* заочний розгляд справи (*у суді*).

Säumniszuschlag *m* штраф за прострочення платежу, пеня за прострочення платежу.

Scanner *m* сканер. **Scanning** *n* сканування.

Schachbrettbilanz *f* міжгалузевий баланс, баланс міжгалузевих зв'язків.

Schachtelbeteiligung *f* система участі, при якій ряд фірм володіє акціями фірми.

Schachteldividende *f* дивіденд, отримуваний від участі в капіталі іншої компанії.

Schachtelgesellschaft *f* компанія-учасник (*організаційні форми акціонерного контролю компанії дозволяють впливати на рішення інших компаній*).

Schachtelpaket *n* пакет участі.

Schachtelprivileg *n* податковий привілей за прибутками, отриманими від участі в іншому товаристві, податкова пільга за прибутками, отриманими від участі (*зазвичай не менше 25%*) в капіталі іншої компанії.

Schädel-Hirn-Trauma *n*, *мед.* черепно-мозкова травма.

Schädelidentifizierung *f* ідентифікація по черепі.

Schaden *m* 1) шкода, збитки, майнова шкода; 2) збиток, втрата; 3) пошкодження, псування, руйнування, полама; \diamond den ~ abschätzen оцінювати завдані збитки; ~ aus einer Straftat шкода, заподіяна скоєнням злочину; den ~ decken відшкодовувати збиток; ~ durch höhere Gewalt збиток, заподіяний непереборною силою, збиток від форс-мажору; ~ ersetzen відшкодовувати шкоду, відшкодовувати збиток, відшкодовувати збитки; ~ für einen Ersatz leisten відшкодовувати шкоду, відшкодовувати збиток; ~ für einen haften відповідати за можливий збиток, гарантувати відшкодування на випадок збитку; ~ verhüten запобігати шкоді, запобігати збитку, запобігати збиткам, den ~ verursachen заподіювати шкоду, завдавати збитків; den ~ zufügen заподіювати шкоду, завдавати збитків; direkter ~ прямі збитки, безпосередня шкода; für einen ~ bürgen відповідати за можливий збиток, гарантувати відшкодування на випадок збитків; immaterieller ~ нематеріальна шкода; körperlicher ~ тілесне ушкодження; künftiger ~ майбутні збитки; materieller ~ матеріальний збиток; positiver ~ позитивний збиток; rechtswidriger ~ збиток, заподіяний протиправною дією; unmittelbarer ~ безпосередній збиток; versicherungsmäßig ungedeckter ~ непокриті страхуванням збитки; wirtschaftlicher ~ економічний збиток.

schaden *vi* шкодити, заподіювати шкоду.

Schadenabwendungspflicht *f* обов'язок запобігати заподіяння шкоди застрахованому майну.

Schadenermittlung *f* визначення розміру шкоди, визначення розміру збитків.

Schadenersatz *m* відшкодування шкоди, відшкодування збитків; \diamond den ~ leisten відшкодовувати шкоду, відшкодовувати збиток; den ~ realisieren стягувати за заподіяну шкоду, стягувати за заподіяний збиток; auf ~ klagen висувати позов про відшкодування шкоди, висувати позов про відшкодування збитків.

Schadenersatzantrag *m* клопотання про відшкодування шкоди, клопотання про відшкодування збитку.

Schadenersatzberechtigte *m* особа, яка має право на відшкодування шкоди, особа, яка має право на відшкодування збитку.

Schadenersatzbetrag *m* розмір завданих збитків, розмір заподіяної шкоди.

Schadenersatzklage *f* позов про відшкодування шкоди, позов про відшкодування збитку; \diamond ~ wegen Körperverletzung позов про відшкодування шкоди внаслідок тілесного ушкодження.

Schadenersatzleistung *f* відшкодування шкоди, відшкодування збитків.

Schadenersatzpflicht *f* обов'язок відшкодування шкоди, обов'язок відшкодування збитків.

schadenersatzpflichtig *adj* зобов'язаний відшкодувати збитки.

Schadenersatzprozeß *m* процес з розгляду справ, пов'язаних з відшкодуванням шкоди, процес з розгляду справ, пов'язаних з відшкодуванням збитків.

Schadenersatzrente *f* пенсія у порядку відшкодування (виплачувана напр. сім'ї померлого або при настанні постійної непрацездатності).

Schadenfeststellung *f* встановлення збитку.

Schadenfeststellungsklage *f* позов про встановлення збитку.

Schadenfeststellungsklausel *f* застереження (обмовка) про встановлення збитку.

Schadenhaftung *f* відповідальність за заподіяння шкоди, відповідальність за заподіяння збитків.

Schadenregulierung *f* розслідування страховальником аварійного випадку (з метою визначення розміру страхового відшкодування).

Schadenreparatur *f* аварійний ремонт.

Schadensanzeige *f* повідомлення про настання страхового випадку.

Schadensaufmachung *f* 1) обчислення розміру відшкодування збитків; 2) *страх.* диспаша, розрахунок збитків від загальної аварії.

Schadensbegriff *m* поняття шкоди, поняття збитків.

Schadensbegründung *f* обґрунтування відшкодування, шкоди, обґрунтування відшкодування збитку.

Schadensberechnung *f* обчислення розміру відшкодування збитків.

Schadensbetrag *m* розмір шкоди, розмір збитків.

Schadensersatz *m* відшкодування шкоди, відшкодування збитків.

Schadensersatzanspruch *m, страх.* вимога про відшкодування шкоди, вимога про відшкодування збитків.

Schadensersatzforderung *f* вимога про відшкодування шкоди, вимога про відшкодування збитків.

Schadensfall *m* страховий випадок, випадок нанесення збитків.

Schadenshöhe *f* розмір шкоди, розмір збитків; \diamond die ~ ermitteln встановити розмір заподіяної шкоди.

Schadensliquidation *f* відшкодування збитку; \diamond ~ aus der Person eines Dritten ліквідація збитку, заподіяного третьою особою, відшкодування шкоди, заподіяної третьою особою (при двосторонньому договорі).

Schadensmeldung *f* повідомлення про страховий випадок, повідомлення про настання страхового випадку.

Schadensminderungspflicht *f* обов'язок вжити заходів для обмеження шкоди застрахованому майну.

Schadensnachweis *m* 1) довідка про заподіяну шкоду, довідка про заподіяний збиток; 2) обґрунтування заподіяної шкоди, обґрунтування завданих збитків.

Schadensrecht *n* сукупність правових норм, які регулюють відшкодування шкоди, сукупність правових норм, які регулюють відшкодування збитків.

Schadensregelung *f* врегулювання питання про відшкодування шкоди, врегулювання питання про відшкодування збитку, врегулювання питання про відшкодування збитків.

Schadensregulierung *f* компенсація втрат (шкоди), врегулювання спору про завдані збитки.

Schadensrückversicherung *f* перестрахування на випадок заподіяння шкоди, перестрахування на випадок заподіяння збитків.

Schadensschätzung *f* встановлення суми збитку, оцінка збитку.

Schadenssumme *f* сума заподіяного збитку.

Schadensursache *f* причина, яка призвела до заподіяння шкоди.

Schadensvergütung *f* відшкодування шкоди, відшкодування збитків.

Schadensverhütung *f* запобігання шкоди, запобігання збитків.

Schadensversicherung *f* страхування (майна) від збитків.

Schadensverursacher *m* особа, яка заподіяла шкоду, особа, яка заподіяла збитки.

Schadensverursachung

Schadensverursachung *f* заподіяння шкоди, заподіяння збитків.

Schadenswertgrenze *f* межа оцінки заподіяної шкоди, межа оцінки заподіяного збитку.

Schadenzufügung *f* заподіяння шкоди, заподіяння збитків; \diamond vorsätzliche ~ навмисне заподіяння шкоди, умисне заподіяння збитків.

Schadenvergütung *f* відшкодування збитків.

Schaden(s)verhütung *f* запобігання шкоди, запобігання збитків.

Schadenversicherung *f* страхування від збитків.

schadhaft *adj* пошкоджений, зіпсований.

Schädiger *m* особа, яка заподіяла шкоду, особа, яка заподіяла збитки.

Schädigung *f* заподіяння шкоди, заподіяння збитків; \diamond mutwillige ~ навмисне пошкодження; vorsätzliche ~ an Vermögensrechten навмисне заподіяння шкоди майновим правам.

Schädigungsabsicht *f* намір пошкодити, намір завдати шкоди.

Schädigungsvorsatz *m* намір, спрямований на заподіяння шкоди, намір, спрямований на заподіяння збитків.

Schädlichkeit *f* шкідливість; \diamond ~ einer Tat шкідливість діяння.

Schädling *m* шкідник.

Schädlingstätigkeit *f* шкідництво.

Schadlosbürge *m* поручитель на випадок виникнення збитку, поручитель на випадок понесення збитків.

Schadlosbürgschaft *f* порука на випадок понесення збитків.

Schadloshaltung *f* відшкодування збитків (за рахунок кого-н.), звільнення від відповідальності за збитки; \diamond ~ leisten відшкодувати збитки (за рахунок кого-н.).

Schallaufzeichnung *f* звукозапис (напр. донуту).

Schaltergeschäft *n* двостороння банківська операція (здійснювана одночасно).

Schalterprovision *f* комісія банку за реалізацію цінних паперів.

schänden *vt* 1) спалювати, зганьбити; 2) збещистити, розбещити; 3) вступати в статеві зносини (з використанням безпорадності жертви).

Schänder *m* розбещувач, гвалтівник.

Schändung *f* статеві зносини (з використанням безпорадності жертви).

Schanghai Organisation für Zusammenarbeit, SOZ (Russland, Kasachstan, Usbekistan, China, Tadschikistan und Kirgisien) Шанхайська організація співробітництва, ШОС.

Schank *m* торгівля спиртними напоями.

Schankbewilligung *f* дозвіл на продаж спиртних напоїв.

Schankerlaubnis *f* дозвіл на продаж спиртних напоїв.

Schankerlaubnissteuer *f* податок з дозволеної торгівлі спиртними напоями.

Schankgerechtigkeit *f*, *icm.* дозвіл на продаж спиртних напоїв, право на продаж спиртних напоїв.

Schankkonzession *f* дозвіл на продаж спиртних напоїв.

Scharfrichter *m* кат.

Scharia-Gericht *n* шаріатський суд.

Schartenspuren *pl* сліди щербин знаряддя злочину.

Schatz *m* 1) скарб, багатство; 2) клад; 3) скарбниці; 4) *усн.* податок, мито, оброк, штраф.

Schatzamt *n* казначейство.

Schätzer *m* 1) експерт-оцінювач; 2) *австр.* третейський суддя, арбітр.

Schatzfund *m* виявлення скарбу.

Schätzung *f* оцінка (напр. майна); \diamond ~ der Besteuerungsgrundlagen оцінка основ оподаткування; ~ der Höhe des Anspruchs оцінка розміру вимоги, оцінка розміру претензії.

Schätzungswert *m* оціночна вартість (майна), інвентаризаційна оцінка.

Schätzwert *m* оціночна вартість (майна), інвентаризаційна оцінка.

Schaubild *n* графік, графічне зображення.

Schauprozeß *m* показовий судовий процес.

Scheck *m* чек, платіжне доручення; \diamond ~ auf Inhaber чек на пред'явника; einen ~ ausfüllen заповнити чек; ~ ausstellen виставляти чек, виписувати чек; einen ~ einlösen платити по чеку; einen ~ protestieren lassen оскаржити чек; einen ~ sperren блокувати чек; einen ~ zur Zahlung vorlegen пред'явити чек (до оплати); abgelaufener ~ прострочений чек; bestätigter ~ підтверджений чек, акцептований чек; gedeckter ~ покритий чек, забезпечений чек; gekreuzter ~ кроссірований чек; mit einem ~ bezahlen сплачувати чеком; ungedeckter ~ непокритий чек; verfallener ~ прострочений чек; vordatiert ~ чек, датований попереднім числом.

Scheckaussteller *m* чекодавець.

Scheckbedingungen *pl* обов'язкові умови при користуванні чеками.

Scheckbereicherungsanspruch *m* претензія на збагачення шляхом вимоги оплати простроченого чеку.

Scheckbetrag *m* сума чеку.

Scheckbetrug *m* шахрайство, пов'язане з використанням чеків, видача непокритих чеків з шахрайським метою.

Scheckbuch *n* чекова книжка.

Scheckbürge *m* поручитель (за сплату) за чеком.

Scheckbürgschaft *f* порука за чеком.

Scheckdiskontierung *f* облік чеків, дисконтування чеків.

Scheckfähigkeit *f* правомочність здійснення операцій з чеками.

Scheckfälschung *f* підробка чеку.

Scheckgesetz *n* закон про чековий обіг.

Scheckheft *n* чекова книжка.

Scheckkarte *f* чекова картка, яка зобов'язує особу, яка виставила чек, виплатити грошову суму на вимогу чекодержателя.

Scheckmahnbescheid *m* нагадування про сплату за чеком.

Scheckprotest *m* оскарження пов'язані з операціями з чеками.

Scheckprozeß *m* спрощений порядок стягнення грошей в суді (при здійсненні операцій з чеками).

Scheckregreß *m* регрес по чеку.

Scheckrückgriff *m* регрес по чеку.

Scheckrückrichtung *f* зворотній рахунок при несплаті по чеку.

Schecksperre *f* заборона платежу за чеком.

Scheckverfahren *n* 1) чекові розрахунки, розрахункові операції з використанням чеків; 2) провадження за чековими позовами.

Scheckvordruck *m* чековий бланк.

Schedulensteuer *f* шедулярний податок (форма оподаткування доходів, використовується в Англії і деяких інших країнах).

Scheidegeld *n* розмінні гроші.

scheiden *vt* розлучати (подружжя); \diamond sich ~ lassen розлучатися (про подружжя).

Scheidung *f* розлучення; \diamond eine ~ beantragen подавати заяву про розлучення; ~ der Ehe розірвання шлюбу; ~ im gegenseitigen Einverständnis розлучення з обопільної згоди сторін; ~ von Tisch und Bett припинення подружнього співжиття; einverständige ~ розлучення з обопільної згоди сторін; in eine ~ willigen погодитися на розлучення, дати згоду на розлучення; in ~ liegen перебувати в розлученні.

Scheidungsakt *m* акт розірвання шлюбу.

Scheidungsbegehren *n* вимога розлучення.

Scheidungsfolgen *pl* наслідки розлучення.

Scheidungsfolgesache *f* справа, пов'язана з наслідками розлучення (напр. розділ майна).

Scheidungsgrund *m* підстава для розлучення, підстава для розірвання шлюбу.

Scheidungshäufigkeit *f* частота розлучень.

Scheidungsklage *f* позов про розлучення, позов про розірвання шлюбу.

Scheidungsprozeß *m* процес розірвання шлюбу, шлюботорозлучний процес.

Scheidungsrecht *n* сукупність правових норм, пов'язаних з розірванням шлюбу, шлюботорозлучне право.

Scheidungssache *f* справа про розлучення, шлюботорозлучна справа.

Scheidungsurteil *n* судове рішення по шлюботорозлучній справі.

Scheidungsverfahren *n* процес про розірвання шлюбу, шлюботорозлучний процес.

Scheidungsvertrag *m* договір про розірвання шлюбу, шлюботорозлучний контракт.

Schein *m* 1) свідоцтво (документ), посвідчення; 2) розписка; 3) грошовий знак; \diamond einen ~ ausstellen видавати документ; einen ~ vorweisen пред'являти документ.

Scheinargument *n* аргумент, заснований на софізмі, уявний аргумент.

Scheinbedingung *f* уявна (фіктивна) умова (угоди).

Scheinbestandteil *m* 1) уявна складова частина майна (напр. намет на ринку); 2) уявний (удаваний) складовий елемент юридичної угоди.

Scheinbeweis *m* доказ, заснований на софізмі.

Scheindemokratie *f* уявна демократія.

Scheindiplomatie *f* таємна дипломатія.

Scheinehe *f* фіктивний шлюб.

Scheinerbe *m* удаваний спадкоємець, уявний спадкоємець.

Scheinerklärung *f* уявне волевиявлення (при укладанні угоди).

Scheinfirma *f* підставна фірма, фірма-одноденка, псевдофірма.

Scheinforderung *f* уявна вимога.

Scheingeschäft *n* уявна (фіктивна) угода.

Scheingesellschaft *f* фіктивне акціонерне товариство.

Scheingrund *n* вигадана причина, привід, фіктивна підстава.

Scheinkauf *m* фіктивне придбання (купівля).

Scheinkaufmann *m* торговець, який не має законних прав, псевдокомерсант.

Scheinkorrelation *f* удавана кореляція.

Scheinrechnung *f* фіктивний рахунок.

Scheinschenkung *f* удаване дарування, фіктивне дарування.

Scheinsouveränität *f* уявний суверенітет, номінальний суверенітет.

Scheintod *m* уявна (вдавана) смерть.

Scheinurteil *n* нікчемний вирок, неправосудний вирок (вирок, який не тягне юридичних наслідків), нікчемне рішення.

Scheinvater *m* уявний батько.

Scheinverkauf *m* фіктивний продаж.

Scheinvertrag *m* уявний договір.

Scheinvollmacht *f* уявне повноваження.

Scheinwechsel *m* фіктивний вексель.

Scheinzession *f* уявна поступка.

Scheitern *n* розлад; \diamond ~ der Ehe розлад шлюбу.

schenken *vi* дарувати, подарувати.

Schenker *m* дарувальник.

Schenkung *f* 1) дарування, дар; 2) договір дарування; \diamond ~ auf Todesfall дарування на випадок смерті; ~ für den Todesfall des Schenkers дарування на випадок смерті дарувальника; ~ in Form des Verkaufs дарування під виглядом продажу; eine ~ notariell machen засвідчувати дарування нотаріально, завіряти дарування нотаріально; eine ~ rechtskräftig machen написати дарчу; remuneratorische ~ дарування у порядку винагороди; ~ unter einer Bedingung дарування з умовою, умовне дарування; ~ unter Lebenden дарування за життя; ~ von Todes wegen дарування на випадок смерті; belohnende ~ дарування у порядку винагороди; bössliche ~ дарування зі злим наміром; ungültige ~ недійсне дарування; verschenkte ~ дарування подарованого майна, передарування; voreheliche ~ дошлюбне дарування; wechselseitige ~ взаємне дарування.

Schenkungsabsicht *f* намір обдарувати.

Schenkungsanfechtung *f* оскарження акту дарування.

Schenkungsbilanz *f* баланс переказів і платежів (частина платіжного балансу).

Schenkungsform *f* форма дарування.

Schenkungssteuer *f* податок з дарування.

Schenkungsurkunde *f* дарча; \diamond eine ~ zustellen вручити дарчу.

Schenkungsvermutung *f* припущення дарування, презумпція дарування.

Schenkungsversprechen *n* обіцянка безоплатної поступки майна (засвідчена), зобов'язання вчинити дарування.

Schenkungsvertrag *m* договір дарування, договір безоплатної поступки майна.

schenkweise *adv* шляхом дарування, під виглядом дарування.

Scherzgeschäft *n* "жартівлива" угода, угода, що здійснюється для виду.

Schichtarbeit *f* змінна робота.

Schichtlohn *m* оплата праці при роботі по змінах.

Schichtzuschlag *m* надбавка до заробітної плати за працю у нічний час.

Schickschuld *f* зобов'язання, яке виконується за місцем перебування боржника шляхом пересилання ним боргу до місця проживання кредитора.

schieben *vi* спекулювати, торгувати на чорному ринку, збувати (незаконним шляхом).

Schieber *m* спекулянт.

Schieberei *f* спекуляція, спекулятивна операція.

Schiebergeschäft *n* спекуляція, спекулятивна операція.

Schiebung *f* 1) спекуляція; 2) підтасовування (фактів), обман, нечесний вчинок.

Schiebungen *pl* спекуляція, підтасовка; \diamond ~ machen спекулювати на чорному ринку, займатися темними махінаціями.

Schiedsamt *n* третейський суд, арбітраж.

Schiedsgericht *n* третейський суд, арбітраж; \diamond ~ der Krankenkassen третейський суд для вирішення спорів з лікарняними касами; ~ für Arbeitsrechtsstreitigkeiten третейський суд з трудових спорів; internationales ~ міжнародний третейський суд; ständiges ~ постійно чинний третейський суд; vermögensrechtliches ~ третейський суд з майнових справ.

schiedsgerichtlich *adj* третейський, арбітражний.

Schiedsgerichtsbarkeit *f* підсудність третейському суду; \diamond internationale ~ підсудність міжнародному третейському суду.

Schiedsgerichtshof *m* третейський суд, арбітраж.

Schiedsgerichtsklausel *f* арбітражне застереження, застереження про вирішення спору в арбітражі.

Schiedsgerichtsvereinbarung *f* арбітражна угода, угода про третейський суд.

Schiedsgerichtsverfahren *n* третейське провадження.

Schiedsgerichtsvertrag *m* третейський запис.

Schiedsgerichtswesen *n* третейське судочинство.

Schiedsgutachten *n* експертиза, проведена в третейському провадженні.

Schiedsgutachtenklausel *f* застереження про проведення експертизи при розгляді спору в третейському суді.

Schiedsgutachtenvertrag *m* приватно-правовий договір, сторони якого погодилися на розгляд арбітром окремих спірних питань, що виникають із змісту договору.

Schiedsgutachter *m* експерт третейського суду.
Schiedshof *m* третейський суд, арбітраж.
Schiedsklausel *f* арбітражна клаузула, обмовка щодо третейського суду, арбітражна обмовка.
Schiedskommission *f* 1) арбітражна комісія; 2) громадський суд за місцем проживання (колиш. НДР).
Schiedskommissionsordnung *f* 1) положення про арбітражні комісії; 2) положення про громадські суди за місцем проживання (колиш. НДР).
Schiedsmann *m* мировий посередник.
Schiedspartei *f* сторона в третейському процесі.
Schiedsrichter *m* третейський суддя, арбітр.
Schiedsrichterbank *f* посада третейського судді, місце третейського судді.
schiedsrichterlich *adj* третейський, арбітражний.
Schiedsrichtervertrag *m* договір між сторонами про розгляд справи третейським суддею.
Schiedsspruch *m* рішення третейського суду, рішення арбітражу.
Schiedsurteil *n* рішення третейського суду, рішення арбітражу.
Schiedsvereinbarung *f* третейський з а п и с , третейська угода.
Schiedsverfahren *n* арбітражне провадження, третейське провадження.
Schiedsverfahrensintegrität *f* цілісність арбітражного провадження.
Schiedsvergleich *m* компромісне рішення третейського суду, мирова угода в третейському провадженні, арбітражна угода.
Schiedsversuch *m* арбітражне випробування.
Schiedsvertrag *m* арбітражний договір, договір про звернення до третейського суду.
Schießbedarf *m* боеприпаси.
Schießversuch *m* експериментальна стрільбина (стрільба).
Schiffahrts-Verfahrensordnung *f* процесуальний порядок розгляду справ, пов'язаних з порушенням правил судноплавства.
Schiffahrtsabkommen *n* угода про судноплавство.
Schiffahrtsgericht *n* судова палата у справах судноплавства.
Schiffahrtsprämien *pl* (державні) субсидії судноплавним компаніям.
Schiffahrtssache *f* (судова) справа, пов'язана з порушенням правил судноплавства.
Schiffahrtsvertrag *m* договір про судноплавство.
Schiffssattest *n* атестат на право судноводіння, свідоцтво на право судноводіння.

Schiffsbefrachtungskontrakt *m* договір про морські перевезення.
Schiffsfrachtbrief *m* коносамент.
Schiffsgläubiger *m* кредитор, який надав позику під заставу судна.
Schiffsgläubigerrechte *pl* права кредитора на судно.
Schiffshypothek *f* іпотека на судно.
Schiffshypothekenforderung *f* вимога, яка впливає із іпотеки на судно.
Schiffsladeschein *m* коносамент.
Schiffslieferant *m* шипчандлер, судновий постачальник.
Schiffsliegegeld *n* плата за простій судна в порту, демередж (грошове відшкодування за затримку судна при виконанні вантажних операцій).
Schiffsmiete *f* наймання судна,
Schiffspapiere *pl* суднові документи.
Schiffspart *m* часткова власність на судно, частка співвласника судноплавної компанії.
Schiffspatent *n* судновий патент.
Schiffspandbrief *m* заставна на судно.
Schiffspandbriefbank *f* іпотечний банк, який надає позики під заставу судна.
Schiffspandgläubiger *m* кредитор, який надає позику під заставу судна.
Schiffspandrecht *n* заставне право, право застави на судно.
Schiffsprokureur *m* маклер з фрахтування річкових суден.
Schiffsvermieter *m* фрахтувальник.
Schiffsverzeichnis *n* декларація на судновий вантаж.
Schiffszertifikat *n* судновий сертифікат.
Schiffszettel *m* навантажувальний ордер (оформляється вантажовідправником на перевезення партії товару, є підставою для розрахунку фрахту і прийняття вантажу).
Schikaneverbot *n* заборона використовувати суб'єктивне право в цілях заподіяння шкоди іншим.
Schild *m* щит.
Schirmherrschaft *f* 1) протекторат; 2) заступництво, захист; \diamond ~ eines Patrons патронат, unter ~ stehen перебувати під чийсь заступництвом.
schizoid *adj* шизоїдний.
Schizophrenie *f* шизофренія.
Schlachtviehbeschau *f* передзабійний ветеринарний огляд худоби.
Schlachtviehversicherung *f* страхування від втрат при забої худоби.
Schlafmittelvergiftung *f* отруєння снодійними засобами.

Schlag *m* удар; ♦ einen ~ versetzen нанести удар, завдати удару.

Schläge *pl* побої.

Schlägerei *f* бійка, сутичка. **Schlagsatz** *m* збір за карбування монет з дорогоцінних металів.

Schlagspur *f* слід (*vid*) удару.

Schlagwortkatalog *m* 1) предметний каталог; 2) каталог ключових слів.

Schlamperei *f*, *розм.* недбалість, розпущеність, неорганізованість.

Schlechterfüllung *f* несумлінне виконання (*зобов'язань за двосторонньою угодою*).

schlechtgläubig *adj* несумлінний, недобросовісний.

Schlechtgläubigkeit *f* несумлінність, недобросовісність.

Schlechtwettergeld *n* грошова компенсація, яка виплачується за простої в будівництві через погану погоду.

Schleichhandel *m* нелегальна торгівля, торгівля на чорному ринку; ♦ ~ treiben спекулювати (*на чорному ринку*).

Schleichenhändler *m* спекулянт (*на чорному ринку*).

Schleichwerbung *f* непряма реклама.

Schleifspuren *pl* сліди волочіння (*напр. тіла*).

Schlendrian *m* 1) рутина, інертність, відсталість; 2) тяганина, недбалість.

Schlepplohn *m* грошова винагорода за буксирування.

Schleppvertrag *m* договір буксирування.

Schleuderartikel *m* викидний товар.

Schleuderei *f* марнотратство, розтринькування.

schleudern *vt* заносити (*автомашину*).

Schleuderpreis *m* викидна ціна, демпінгова ціна.

Schleuderspuren *pl* сліди заносу (*автомашини*).

schleusen *vt* здійснювати незаконну поставку, здійснювати таємну поставку (*товару*).

Schleuser *m*, *жарг.* “тягач” (*людина, що незаконно переплавляє біженців через кордон*).

Schlepper *m* нелегальний іммігрант, нелегальний мігрант.

Schleuserkriminalität *f* злочинність, пов'язана з незаконним перетином кордону.

schlichten *vt* залагоджувати (*суперечку*).

Schlichter *m* третейський суддя, мировий суддя.

Schlichtung *f* розв'язання, врегулювання (*спору*).

Schlichtungsabkommen *n* 1) угода про арбітраж; 2) угода про вирішення трудових конфліктів.

Schlichtungsausschuss *m* погоджувальна комісія.

Schlichtungsinstanz *f* погоджувальна інстанція з цивільних та трудових суперечок.

Schlichtungskommission *f* погоджувальна комісія.

Schlichtungsstelle *f* конфліктна комісія; ♦ ~ des Amts für Erfindungs- und Patentwesen der DDR погоджувальний орган відомства з винаходів і патентів колиш. НДР (*напр. у спорах про розмір винагороди за винахід*).

Schlichtungsverfahren *n* погоджувальне провадження, погоджувальна процедура.

Schließfach *n* 1) абонентська поштова скринька; 2) абонементний сейф; 3) сейф у банку.

Schließfachmiete *f* плата за користування сейфом в банку.

Schließung *f* 1) закриття (*напр. заводу*); 2) кінець, закінчення (*напр. засідання*); 3) укладання (*договору*); ♦ ~ eines Vertrags укладання договору; ~ von Gesetzeslücken усунення прогалин у законодавстві.

Schlingemuster *n* петлевий візерунок (*напильних ліній*).

Schlingenmuster *n* петлевий візерунок (*напильних ліній*).

Schloßuntersuchung *f* огляд замка.

Schluß *m* 1) кінець, закінчення, завершення; 2) висновок; 3) мінімальна сума товару в біржовій угоді, мінімальна кількість товару в біржовій угоді; ♦ ~ des Beweisverfahrens закінчення процесу надання доказів.

Schlußabrechnung *f* остаточний розрахунок.

Schlußanhörung *f* повідомлення обвинуваченому про закінчення попереднього розслідування і передачі справи до суду.

Schlußbericht *m* висновок (*напр. про результати розслідування*), заключна (*остаточна*) доповідь.

Schlußbestimmungen *pl* прикінцеві положення, заключна частина (*напр. договору*).

Schlüssel *m* 1) ключ; 2) код, шифр; ♦ falscher ~ підібраний ключ, підроблений ключ; nachgemachter ~ підібраний ключ, підроблений ключ.

Schlüsselbegriff *m* ключове слово, ключове поняття, ключовий термін.

Schlüsselgewalt der Ehefrau *f* права дружини на укладання угод у сфері ведення домашнього господарства подружжя.

Schlüsselrecht *n* право дружини на відмову від майна, що залишилося після смерті її чоловіка.

Schlüsseltabelle *f* 1) зведена таблиця; 2) номенклатура.

Schlußentscheidung des Staatlichen Vertragsgerichts *f* остаточне рішення державного

арбітражу, рішення по всьому обсязі справи (колиш. НДР).

Schlußberbe *m* спадкоємець останньої черги.

Schlußformel *f, dup.* заключна формула (ноти).

Schlußgehör *n* повідомлення обвинуваченому про закінчення попереднього розслідування і передачі справи до суду.

schlüssig *adj* 1) логічний, переконливий (про докази); 2) конклюдентний (про дії).

Schlüssigkeit *f* 1) переконливість, обґрунтованість; 2) конклюдентність; ◇ ~ der Klage обґрунтованість позову.

Schlüssigkeitsprüfung *f* перевірка обґрунтованості (позову).

Schlußkurs *m* ціна при закритті біржі, курс (цінних паперів) при закритті біржі, курс фондових цінностей в кінці біржового дня, заключний курс.

Schlußnote *f* біржова записка про укладення угоди (підписується учасником біржових операцій на кожну партію відразу після укладення угоди).

Schlußnote *f* остаточний текст договору купівлі-продажу.

Schlußpreis *m* остаточна ціна, ціна (товарів, цінних паперів) при закритті біржі.

Schlußprotokoll *n* заключний протокол.

Schlußrechnung *f* 1) остаточний рахунок; 2) (фінансовий) звіт розпорядника конкурсного майна після закінчення конкурсного провадження.

Schlußrede *f* прикінцеве слово.

Schlußschein *m* 1) остаточний текст договору купівлі-продажу; 2) маклерська записка, брокерська записка.

Schlußsitzung *f* заключне засідання.

Schlußspalte *f* підсумковий стовпець.

Schlußtermin *m* 1) останній термін, остаточний термін; 2) збори кредиторів, які скликаються перед закінченням конкурсного провадження.

Schlußurteil *n* остаточне рішення (з декількох спірних справ).

Schlußverteilung *f* заключний розподіл; ◇ ~ beim Konkurs остаточний розподіл при банкрутстві, остаточний розподіл конкурсної маси серед кредиторів.

Schlußverzeichnis *n* список кредиторів (банкрута) з перерахуванням їх вимог.

Schlußvorträge *pl* заключна промова (прокурора і захисника після пред'явлення доказів), дебати сторін; ◇ ~ der Parteien дебати сторін у процесі; ~ des Staatsanwalts заключна промова прокурора.

Schlußwort *n* прикінцеве слово.

Schmähschrift *f* пасквіль, памфлет.

Schmähung *f* наруга, образа.

Schmähwort *n* образливе слово.

Schmälerung *f* приниження (гідності), утиск (в правах); ◇ ~ der Befriedigung der Gläubiger австр. зазіхання (посягання) на право отримання боргів кредитором.

schmarotzen *vi* паразитувати, жити чужим коштом.

Schmarotzer *m* паразит, нероба, дармоїд.

Schmerzensgeld *n* 1) грошова компенсація за заподіяне тілесне uszkodження; 2) неустойка (при невиконанні зобов'язання).

Schmiergeld *n* хабар.

Schmiergeldnehmer *m* хабарник.

Schmuggel *m* контрабанда, контрабандний товар; ◇ ~ treiben займатися контрабандою; bandenmäßiger ~ вчинення (здійснення) контрабанди групою, вчинення контрабанди бандою; gewaltsamer ~ насильницька контрабанда, заняття контрабандою із застосуванням насильства; ~ schmuggeln переправляти контрабандою, займатися контрабандою; schwerer ~ серйозна контрабанда; Zigaretten ~ контрабанда цигарок.

Schmuggelware *f* контрабандний товар.

Schmuggler *m* контрабандист.

Schmutz *m* 1) бруд, гидота, капость; 2) бульварна література.

Schmutz- und Schundgesetz *n* закон про заборону поширення порнографічних видань.

Schmutzerzeugnis *n* порнографічний виріб.

Schmutzheft *n* порнографічний твір.

Schmutzkonkurrenz *f* нечесна конкуренція.

Schmutzliteratur *f* порнографічна література.

Schnaps *m* горілка; ◇ gefälschter ~ підроблена горілка, фальшива горілка.

Schneeballsystem *n* принцип "сніжної грудки" (надання знижки покупцю або клієнту за неофіційну рекламу, вербування клієнтури).

Schneebeseitigungspflicht *f* обов'язок проводити очищення від снігу.

Schnellgericht *n* суд, який розглядає справу в сумарному провадженні.

Schnellrichter *m* суддя, який розглядає справи сумарного провадження.

Selbstbeteiligung *f* участь страхувальника у відшкодуванні збитків, франшиза.

Selbstbewertung *f* самооцінка; ◇ ~ des vorsätzlichen Handelns самооцінка умисної дії.

Selbstbewußtsein *n* 1) самосвідомість; 2) самовпевненість.

Selbstbeziehung *f* самозвинувачення, самообмова.

Selbstbindung *f* самообмеження; ◇ ~ der Verwaltung самообмеження в прояві розсуду при здійсненні актів управління.

Selbsteintritt *m* покупка комісіонером товару для себе, продаж комісіонером товару для себе; ◇ ~ участь посередника (*комісіонера, маклера*) від власної особи в угодах своїх клієнтів; ~ der Verwaltungsbehörde виконання адміністративним органом функцій, якими він не наділений, перевищення повноважень органом адміністративного управління; ~ des Spediteurs прийняття на себе експедитором угоди, яку він уповноважений був укласти з третьою особою.

Selbsteintrittsrecht *n* право посередника брати участь від власної особи в угодах своїх клієнтів.

Selbstentfremdung *f* самовідчуження.

Selbsterdrosseln *n* самозадушення.

Selbsterhaltungsrecht *n* право на самозбереження.

selbstgemacht *adj* саморобний.

selbstgeschrieben *adj* написаний власноруч.

Selbstherrschaft *f* самодержавство.

Selbsthilfe *f* самооборона, самозахист; ◇ einzelne ~ індивідуальна самооборона; gemeinsame ~ колективна самооборона; irrtümliche ~ оборона від уявного нападу.

Selbsthilferecht *n* право на самооборону; ◇ ~ des Amtsträgers право представника влади на самооборону.

Selbsthilfeverkauf *m* 1) вимушений продаж речі заставотримачем; 2) продаж товару третім особам при простроченні у прийманні його первісним покупцем.

Selbstjustiz *f* самосуд.

Selbstkontrahierung *f* укладення угоди з самим собою як представником третьої особи.

Selbstkosten *pl* собівартість.

Selbstmord *m* самогубство; ◇ ~ begehen покінчити життя самогубством; altruistischer ~ альтруїстичне самогубство (*за Дюркгеймом*); anomischer ~ аномічне самогубство (*за Дюркгеймом*); egoistischer ~ егоїстичне самогубство (*за Дюркгеймом*); erweiterter ~ поширене самогубство; in den ~ treiben довести до самогубства; vorgetäuschter ~ інсценування самогубства, уявне самогубство.

Selbstmordattentat *n* спроба самогубства.

Selbstmordattäterin *f* терористка-смертниця.

Selbstmörder *m* самогубець.

Selbstmordmotiv *n* причина самогубства.

Selbstmordrate *f* рівень самогубств.

Selbstmordstatistik *f* статистика самогубств.

Selbstmordverhinderung *f* запобігання самогубству.

Selbstmordverhütung *f* попередження самогубства.

Selbstmordversuch *m* замах на самогубство.

Selbstorganschaft *f* об'єднання, товариство, компанія, які ведуть справи через одного або кількох своїх членів.

Selbstregierung *f* самоврядування.

Selbstresozialisierung *f* саморесоціалізація.

Selbstschuldner *m* боржник, який поручився сам за себе.

Selbstschuldnerbürge *m* поручитель, який відповідає нарівні з боржником.

Selbstschutz *m* самозахист, (*тожожно* військ.) самооборона.

Selbststeller *m* 1) з'явився з повинною; 2) який з'явився для відбуття покарання.

Selbststellung *f* явка з повинною.

Selbststigmatisierung *f* самостигматизація.

Selbsttötung *f* самогубство.

Selbstverantwortlichkeit *f* відповідальність за свою поведінку.

Selbstverpflichtung *f* індивідуальне соціалістичне зобов'язання (*колиш. НДР*).

Selbstverstümmelung *f* заподіяння собі каліцтва, членоушкодження.

Selbstverteidigung *f* самооборона; ◇ ~ ohne Waffe самозахист без зброї; individuelle ~ індивідуальна самооборона; kollektive ~ колективна самооборона.

Selbstverteidigungsrecht *n* право на самооборону.

Selbstverwaltung *f* самоврядування; ◇ kommunale ~ комунальне самоврядування.

Selbstverwaltungsorgan *n* орган самоврядування.

Selbstwehr *f* самооборона.

Selektivität *f* вибіркковість; ◇ ~ des RechtsbewußtseinsderPersönlichkeit вибіркковість правової свідомості особистості.

Senat *m* 1) сенат (*деяких міст ФРН*); 2) сенат (*верхня палата парламенту в США*); 2) сенат, судова колегія (*судів другої інстанції в колишній НДР і третьої інстанції в ФРН*); ◇ ~ des Obersten Gerichtsder (*ehem.*) DDR колегія (*сенат*) Верховного суду колиш. НДР; Großer ~ für Zivilsachen Великий сенат з цивільних справ (*загальна колегія членів сенатів з цивільних справ, ФРН*); vereinigter Großer ~ об'єднаний Великий сенат, загальна колегія суддів, членів сенатів.

Senatspräsident *m* голова сенату, голова судової колегії (*судів другої інстанції в колиш. НДР і третьої інстанції в ФРН*).

Senatszuständigkeit *f* підсудність сенату, підсудність судовій колегії.

Sender-Einsatz-Kommando *n* спеціальний загін для проведення облави.

Senderecht *n* право автора на транслявання свого твору по радіо.

Sendestaat *m* держава, яка призначила свого (дипломатичного) представника.

Sendevertrag *m* договір про право передачі (транслявання) свого твору по радіо.

Senkung *f* зниження; \diamond ~ der Kriminalität зниження рівня злочинності.

Sensal *m, австр.* маклер.

Sensali *f* маклерські гроші, винагорода за маклерські послуги, комісійні гроші, куртаж.

Sensarie *f* винагорода за брокерські послуги, куртаж.

Sentenz *f, усн.* судове рішення, вирок.

Separatiobonorum *лат.* поділ на дві, самостійні в правовому відношенні, частини майнової маси.

Separatismus *m* сепаратизм.

Sequential-Stichprobenverfahren *n, стат.* метод послідовного вибіркового контролю (якості).

Sequester *іст.* секвестр, секвестрація, передача спірного майна у тимчасове володіння третьої особи; \diamond ~ призначений владою тимчасовий власник майна, передача майна під управління держави (*в ході перевірки підстав для його конфіскації, колиш. НДР*).

Sequester *m* секвестр; \diamond unter ~ nehmen 1. піддавати секвестру; 2. передавати спірне майно у тимчасове володіння третьої особи; unter ~ stellen 1. піддавати секвестру; 2. передавати спірне майно у тимчасове володіння третьої особи.

Sequestratio *f* секвестр, секвестрація, передача спірного майна у тимчасове володіння третьої особи; \diamond vertragliche ~ договірна секвестрація.

Sequestrieren *vt* секвеструвати, накладати секвестр.

Sequestrierung *f* секвестрація, накладення секвестру, передача спірного майна у тимчасове володіння третьої особи.

Serienkiller *m* серійний вбивця.

Serienmörder *m* серійний вбивця.

Serientäter *m* особа, яка вчинила ряд злочинів, рецидивіст.

Serienverbrechen *n, pl* серія (однорідних) злочинів, множинність злочинів.

Service-Intensität *f, лог., іст.* інтенсивність служби сервісу, сервісоемкість, щільність мережі обслуговування, своєчасність сервісного забезпечення.

Servitut *n* сервітут; \diamond persönliches ~ суб'єктивне право користування.

Servitutenablösung *f* припинення сервітуту у зв'язку з закінченням терміну його дії (*з боку власника*).

Servitutsberechtigte *m* власник сервітуту.

Servitutsinhaber *m* власник сервітуту.

Servitutsverpflichtete *m* особа, яка зобов'язана надати сервітут і можливість здійснити його.

Settlements *pl* розрахунки, селтльменти.

Sexualanarchie *f* сексуальна анархія, статеві розбещеність.

Sexualdelikt *n* сексуальний злочин, статевий злочин.

Sexualethik *f* статеві етика.

Sexualität *f* сексуальність.

Sexualkriminalität *f* статеві злочинності.

Sexualleben *n* статеве життя.

Sexualmord *m* вбивство, поєднане із згвалтуванням, вбивство на сексуальному ґрунті.

Sexualpädagogik *f* статеве виховання.

Sexualstrafrecht *n* сукупність кримінально-правових норм, які передбачають відповідальність за статевий злочин.

Sexualstrafat *f* статевий злочин.

Sexualverbrechen *n* статевий злочин.

Sexualverbrecher *m* особа, яка скоїла статевий злочин.

Sexualverhalten *n* сексуальна поведінка.

Sezession *f* сецесія відпадання, відділення (*напр. частини держави*).

Sezessionskrieg *m, іст.* громадянська війна в США (1861-1865 рр.).

short-run-Betrachtung *f, англ.* короткотерміновий перегляд, короткостроковий аналіз.

Shut-down-point *тб англ.* "точка закриття" обсяг виробництва, при якому подальше функціонування підприємства стає недоцільним

sicher *adj* 1) безпечний; 2) надійний, достовірний (*напр. про докази*); \diamond eine ~ e Quelle достовірне джерело (інформації).

Sicherheit *f* 1) безпека; 2) надійність, достовірність; 3) впевненість; 4) гарантія, забезпечення, застава, порука; \diamond ~ bestellen надавати гарантію; die ~ bieten надавати гарантію, гарантувати, давати поручительство, поручитися; ~ einer Forderung гарантія вимоги; ~ eines Kreditnehmers 1. гаран-

тія, видана позичальником; 2. надійність боржника; ~ *gewähren* надавати гарантію, гарантувати, давати поручительство, поручитися; ~ *im Straßenverkehr* безпека дорожнього руху; ~ *leisten* надавати гарантію, гарантувати, давати поручительство, поручитися; ~ *leisten* давати гарантії; ~ *stellen* давати гарантії; ~ *stellen* надавати гарантію, гарантувати, давати поручительство, поручитися; *allgemeine* ~ загальна безпека; *als* ~ для забезпечення; *europäische* ~ європейська безпека; *internationale* ~ міжнародна безпека; *kollektive* ~ колективна безпека; *öffentliche* ~ громадська безпека; *rechtliche* ~ правова гарантія; ~ *en fordern* вимагати гарантії; *soziale* ~ 1. громадська безпека; 2. соціальна забезпеченість; *soziale* ~ соціальна безпека.

Sicherheitsarrest *m* арешт з метою забезпечення виконання обов'язку; \diamond *persönlicher* ~ арешт боржника (з метою примусового стягнення боргу).

Sicherheitsbeamte *m* співробітник органів державної безпеки.

Sicherheitsbehörden *f, pl, австр.* органи державної безпеки.

Sicherheitsberater *m* радник з питань безпеки, консультант з питань безпеки.

Sicherheitsbestand *m* резервний запас.

Sicherheitsbestimmung *f* інструкція з техніки безпеки.

Sicherheitsbonität *f* гарантована платоспроможність.

Sicherheitsdienst *m* служба безпеки.

Sicherheitsdirektion *австр.* управління громадської безпеки (*земель*).

Sicherheitsdirektor *m, австр.* начальник управління громадської безпеки (*земель*).

Sicherheitsfach *n* сейф.

Sicherheitsinspektion *f* інспекція техніки безпеки.

Sicherheitskontrolle *f* контроль за дотриманням правил безпеки.

Sicherheitsleistung *f* 1) надання гарантії, надання поручительства; 2) внесення застави як запобіжного заходу; 3) забезпечення позову.

Sicherheitslücke *f* пролом у системі безпеки (*напр. банку*).

Sicherheitsmarge *f* ступінь безпеки (*у страхуванні*).

Sicherheitsmaßnahme *f* 1) захід із забезпечення безпеки; 2) захід безпеки; \diamond ~ *ergreifen* вживати заходів безпеки; ~ *treffen* вживати заходів безпеки.

Sicherheitsmaßregel *m* захід безпеки, захід обережності застережні (*запобіжні*) заходи.

Sicherheitsorgan *n* орган безпеки; \diamond *öffentliches* ~ орган громадської безпеки; *sich den ~en freiwillig stellen* добровільно з'явитися до органів безпеки.

Sicherheitspolitik *f* політика безпеки.

Sicherheitspolizei *f* охоронна поліція (*в Німеччині до 1945 р.*).

Sicherheitspolizist *m* співробітник охоронної поліції.

Sicherheitsrat *m* Рада Безпеки; \diamond ~ *der Vereinten Nationen* Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

Sicherheitsrisiko *n* 1) небезпека розголошення таємних відомостей; 2) неблагонадійність; 3) ризик з точки зору безпеки.

Sicherheitsstandard *m* стандарт безпеки.

Sicherheitssystem *n* система (*забезпечення*) безпеки; \diamond *kollektives* ~ система колективної безпеки; *regionales* ~ система регіональної безпеки.

Sicherheitsvertrag *m* договір безпеки.

Sicherheitsvorschriften *pl* приписи з техніки безпеки.

Sicherheitswachbeamte *m* чиновник служби безпеки.

Sicherheitswache *f* пост безпеки (*колиш. НДР*); \diamond ~ *der freiwilligen Feuerwehr* пост безпеки добровільної пожежної дружини.

Sicherheitswechsel *m* забезпечувальний вексель (*вексель, що гарантує виконання зобов'язань*).

sichern *vt* 1) забезпечувати, гарантувати; 2) охороняти, захищати.

sicherstellen *vt* 1) забезпечувати, гарантувати; 2) встановлювати, констатувати; 3) посадити під арешт, заарештувати; 4) конфіскувати.

Sicherstellung *f* 1) забезпечення, гарантія (*напр. вимоги*); 2) фіксація, збереження (*напр. слідів*); \diamond ~ *Sicherstellung der Wahrheitsfindung* забезпечення встановлення істини; ~ *Sicherstellung einer Forderung* забезпечення вимоги; ~ *Sicherstellung von Gegenständen* забезпечення вилучених предметів; *materielle* ~ матеріальне забезпечення (*трудящих*); *materielle* ~ *bei vorübergehender Arbeitsunfähigkeit* матеріальне забезпечення з тимчасової непрацездатності; *polizeiliche* ~ поліцейське забезпечення (*збереження речі або права*); *strafprozessuale* ~ кримінально – процесуальне забезпечення (*збереження речі або права*).

Sicherstellungsbegehren *n* вимога забезпечення (*напр. права*).

Sicherstellungsexekution *f*, австр. виконання з метою забезпечення (збереження речі або права).

Sicherstellungsgesetz *n* закон про забезпечення (обов'язків у сфері економіки, грошового обігу, ФРН).

Sicherstellungspflicht *f* обов'язок забезпечення вимог.

Sicherstellungsregreß *m* забезпечувальний регрес.

Sicherung *f* 1) гарантія, забезпечення (напр. вимоги); 2) безпека; 3) схоронність, збереження; 4) фіксація, збереження (напр. слідів); 5) охорона; ◇ ~ der Arbeitnehmer im Krankheitsfall забезпечення найманих робітників у випадку захворювання; ~ der Beschlagnahme забезпечення виїмки (кореспонденції); ~ der Bürgerrechte гарантія громадянських прав, забезпечення громадянських прав; ~ des Ereignisortes охорона місця пригоди; ~ einer Forderung забезпечення вимоги; ~ eines Anspruchs забезпечення вимоги; ~ eines Vertrags гарантія договору; ~ gegen Fälschung гарантія проти підробки, гарантія проти фальсифікації; ~ von Beweisen забезпечення доказів; ~ von Spuren фіксація слідів; dingliche ~ речове забезпечення; photographische ~ фотографічна фіксація (напр. слідів); ~ s und Besserungsmaßnahmen заходи безпеки та виправлення.

Sicherungsabtretung *f* уступка в забезпеченні зобов'язання, цесія в забезпеченні зобов'язання.

Sicherungsabtretung *f* фідучіарна уступка (повна уступка прав або вимог).

Sicherungseigentum *n* майно, що передане боржником кредитору в забезпечення боргу, власність, що передана боржником у забезпечення кредиту, заставне майно.

Sicherungsgeber *m* особа, яка передає частину свого майна в якості застави кредитору (у забезпечення боргу).

Sicherungsgeld *n* штраф, що накладається на платника податків у випадках порушення умов сплати податку.

Sicherungsgeschäft *n* правочин, що має на меті забезпечення вимоги кредитора.

Sicherungsgrundschuld *f* забезпечувальне обтяження земельної ділянки, борг, забезпечений заставою нерухомості.

Sicherungshaftbefehl *m* наказ про запобіжний арешт для забезпечення збереження, наказ про накладення арешту для забезпечення збереження.

Sicherungshypothek *f* забезпечувальна іпотека.

Sicherungsmaßnahme *f* захід безпеки; ◇ freiheitsentziehende ~ захід безпеки, що передбачає позбавлення волі.

Sicherungsmaßregeln *pl* заходи безпеки.

Sicherungsmethode *f* метод фіксації (напр. слідів).

Sicherungsmißbrauch *m* забезпечувальний узуфрукт, забезпечувальне володіння (чужим майном), забезпечувальне право користування (чужим майном).

Sicherungsmittel *n* засіб забезпечення безпеки (призначається понад покарання, ФРГ).

Sicherungsnehmer *m* особа, якій передається майно, що закладається (в забезпечення боргу).

Sicherungsrecht *n* забезпечувальне право.

Sicherungsübereignung *f* “забезпечувальна” передача власності (фідучіарна угода передачі у власність кредитору майна, яке залишається при цьому в експлуатації боржника і повертається при сплаті боргу).

Sicherungsübereignung *f* передача кредитору майна, що закладається (в забезпечення боргу).

Sicherungsübereignungsvertrag *m* договір «забезпечувальної» передачі власності.

Sicherungsverfahren *n* 1) провадження у справі неосудної особи, яка вчинила злочинне діяння; 2) спосіб забезпечення збереження (напр. слідів).

Sicherungsverwahrung *f* превентивне ув'язнення.

Sicherungsvollstreckung *f* попереднє виконання судового рішення, що не набрало законної сили.

Sicherungszession *f* забезпечення зобов'язання, цесія в забезпеченні зобов'язання.

Sicht *f* строк пред'явлення до оплати грошового документа; ◇ auf ~ по пред'явленню; auf ~ за пред'явленням на першу вимогу; bei ~ при пред'явленні.

Sichtdepositum *n* безстроковий вклад, вклад до вимоги.

Sichteinlage *f* безстроковий вклад, вклад до вимоги.

Sichtguthaben *n* безстроковий вклад, вклад до вимоги.

Sichtschuldverschreibung *f* боргове зобов'язання, зобов'язання на пред'явника.

Sichttrate *f* трата на пред'явника.

Sichtvermerk *m* віза (nidnuc).

sichtvermerkfrei *adj* не вимагає візи, безвізовий.

Sichtwechsel *m* вексель на пред'явника, вексель, що підлягає оплаті за пред'явленням.

Siedlungsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють порядок заселення земельних ділянок.

Siegel *n* друк, клеймо; \diamond ein ~ ablösen *знімати* печатку; ein ~ beidrücken *опечатати*; ein ~ erbrechen *зірвати* печатку; das ~ geben; 1. скріплювати печаткою; 2. узаконити, санкціонувати; amtliches ~ відомча печатка; gerichtliches ~ печатка суду.

Siegelbruch *m* незаконне зняття печатки, незаконне пошкодження печатки.

Siegelordnung *f* положення про користування відомчою печаткою.

Siegelung *f* накладання печатки.

Siegelungsbeschlagnahmter Gegenstände *pl* опечатування вилучених предметів.

Signalement *n* опис ознак людини, словесний портрет.

Signalementslehre *f* вчення про опис ознак особистості, вчення про словесний портрет.

Signatar *f* сторона, яка підписала договір, сторона, що підписала угоду.

Signatarmacht *f* держава-сигнатарій, держава, що підписала договір, держава, що підписала угоду, країна-учасник міжнародного договору.

Signatarstaat *m* держава, що підписала договір, держава, що підписала угоду, країна-учасник міжнародного договору.

Signatur *f* підпис.

Signet *n* друк, штемпель.

signieren *vt* 1) підписувати, візувати, ставити візу; 2) ставити номер, ставити клеймо, ставити шифр.

Signifikanzprüfung *f* перевірка точності (отриманих даних вибіркового кримінологічного дослідження).

Simulation *f* 1) симуляція; 2) імітація, імітаційне моделювання.

Simultananwalt *m* адвокат, який має свою контору не в окрузі суду, де він допущений до участі у справі.

Simultaneität *f* спільність.

Simultaneität *f* синхронність, одночасність.

Simultangründung *f* заснування акціонерного товариства, при якому засновники повністю розподіляють між собою акції.

Simultanhypothek *f*, *австр.* загальна іпотека, що поширюється на все майно, за винятками, встановленими в законі.

Simultanschule *f* (общинна) неконфесійна школа.

Simultanzulassung *f* допущення адвоката до участі в процесі кількома судами.

Singularsukzession *f* одينية правонаступництво, сингулярне правонаступництво.

Singularsukzessor *m* одينية правонаступник.

Singularverzicht *m* сингулярна відмова.

Sipo, Sicherheitspolizei *f* поліція безпеки.

Sippe *f* 1) (кровне) споріднення; 2) рід, клан; 3) рідня.

Sippenhaft *m* (судова) відповідальність всіх членів сім'ї за діяння, вчинені одним з її членів (напр. у фашистській Німеччині).

sistieren *vt* 1) затримати (для встановлення особи), заарештувати; 2) припиняти (розгляд); 3) викликати в суд.

Sistierung *f* затримання (з метою встановлення особи), арешт.

Sitte *f* 1) звичай; 2) мораль, моральність; 3) розм. поліція моралі.

Sitten *pl* 1) звичаї; 2) нрави; \diamond gute ~ загальноприйняті моральні норми.

sittenlos *adj* аморальний, аморальний.

Sittennorm *f* норма моралі.

Sittenpolizei *f* поліція моралі.

Sittensyphilis *m*, *мед.* побутовий сифіліс.

sittenwidrig *adj* 1) суперечить загальноприйнятим нормам моралі; 2) аморальний, аморальний.

Sittenwidrigkeit *f* 1) невідповідність загальноприйнятим нормам моралі (підстава недійсності правочину); 2) аморальність, аморальність.

Sittlichkeit *f* моральність, мораль.

Sittlichkeitsattentat *n* замах на норми моралі.

Sittlichkeitsdelikt *n* статевий злочин.

Sittlichkeitstatbestand *m* склад статевого злочину.

Sittlichkeitsverbrechen *n* статевий злочин.

Sittlichkeitsverbrecher *m* статевий злочинець.

Situation *f* ситуація, становище, обстановка; \diamond eine ernste ~ серйозна ситуація, небезпечна ситуація; ~ eine knifflige Situation делікатна ситуація; in dieser ~ erhielten die Worte einen beleidigenden Nebensinn в цій ситуації слова набували образливого відтінку.

Situationsverbrecher *m* ситуаційний злочинець.

Sitz *m* місцезнаходження, місцеперебування, резиденція; \diamond ~ der Regierung резиденція уряду; ~ einer juristischen Person місцезнаходження юридичної особи.

Sitzstaat *m* держава, місцезнаходження (напр. Міжнародної організації).

Sitzung *f* засідання, сесія; \diamond eine ~ abhalten проводити засідання; eine ~ leiten вести засідання, головувати (на засіданні); die ~ unterbrechen переривати засідання; außerordentliche ~ позачергове засідання,

надзвичайне засідання; geschlossene ~ des Gerichts закрите засідання суду; konstituierende ~ засідання, скликане для установа новобраного органу, установче засідання; nicht öffentliche ~ закрите засідання.

Sitzungsniederschrift *f* протокол судового розгляду.

Sitzungsperiode *f* сесія.

Sitzungspolizei *f* поліція, відповідальна за підтримання порядку в залі суду.

Sitzungspolizeigewalt *m* повноваження на підтримання порядку на засіданнях державних органів (*напр. в залі суду; в парламенті*).

Sitzungsprotokoll *n* протокол засідання.

Sitzungstermin *m* термін засідання.

Sitzungszimmer *n* дорадча кімната.

Skadenz *m* настання терміну платежу.

Skalierungstechnik *f*, *крим.* техніка шкалювання.

Skalierungsverfahren *n*, *крим.* метод шкалювання (*факторів*).

Skandal *m* скандал.

Polizeiskandal *m* поліцейський скандал, скандал за участю поліції (*через неправомірні дії поліції*).

skandalös *adj* скандальний.

skeptisch *adj* скептичний, скептично налаштований, недовірливий.

Skeptizismus *m* скептицизм, скептичність, скепсис.

Skinhead *m* скінхед.

Skizze *f* малюнок, начерк, ескіз; \diamond ~ vom Tatort малюнок, зроблений на місці події, начерк, зроблений на місці події, швидкий начерк місця події.

Skavlenhaltergesellschaft *f*, *іст.* рабовласницьке суспільство.

Skavlenhalterstaat *m*, *іст.* рабовласницька держава.

Skavlenhandel *m* работоргівля.

Skavlenhändler *m* работорговець, торговець невольниками.

Skavlenchaft *m* рабство.

Skavlentum *n* рабство.

Skavlerei *f* рабство.

Skontration *f* кліринг, залік взаємних вимог.

Skontroі *n* 1) кліринг, залік взаємних вимог; 2) інвентарна книга, облікова книга вступників та проданих товарів.

Skript *m* 1) вич. скрипт; 2) рукопис; 3) конспект лекції, запис лекції, текст лекції.

Skriptur *f* рукопис, лист.

Staatsfunktionär *m* державний діяч.

Slip *m* талон, бланк у вигляді вузької смужки паперу, чек, сліп.

socialbenefits *англ.* суспільна вигода (*що забезпечується, напр. функціонуванням громадських установ*).

socialwants *англ.* суспільна потреба.

Sockelrente *f* пенсія по старості, що виплачується фермерам.

Sodomie *f* содомія, протиприродні статеві зносини людини з твариною.

Sofortakzept *n* негайний акцепт.

Sofortbezahlung *f* негайна оплата, негайний платіж.

Sofortbezahlungsverfahren *n* інкасо з наступним акцептом.

Sofortgeschäft *n* угода на наявний товар, касова угода.

Soforthilfe *f* невідкладна матеріальна допомога, позачергова одноразова допомога, одноразова допомога.

Soforthilfeempfänger *m* особа, яка отримує невідкладну матеріальну допомогу, особа, яка отримує одноразову допомогу.

Sofortinkasso *n* інкасо з наступним акцептом.

Sofortmaßnahmen *pl* термінові заходи, невідкладні заходи; \diamond ~ am Unfallort невідкладні заходи на місці події, невідкладні заходи на місці нещасного випадку.

Sofortmeldung *f* позачергове донесення, термінове донесення.

Sofortvollzug *m* негайне виконання.

Sofortwirkung *f* негайне набуття чинності (*напр. закону*).

Solaklausel *f* обмовка в тексті векселя про те, що він виставлений в одному примірнику.

Solawechsel *m* соловексель.

Sold *n* грошове утримання, оклад, платня.

Soldatengesetz *n* закон про правове становище військовослужбовців бундесверу (*ФРН, 1956*).

Soldatenlaufbahn *f* проходження служби військовослужбовцями бундесверу.

Soldatenurlaubverordnung *f* постанова, яка регулює порядок надання відпусток військовослужбовцям бундесверу.

Soldatenversorgungsgesetz *n* закон про пенсійне забезпечення військовослужбовців бундесверу.

Söldner *m* найманий солдат, найманець.

Solidarbürge *f* солідарний поручитель.

Solidarbürgschaft *f* солідарне поручительство.

Solidarhaftung *f* солідарна відповідальність.

solidarisch *adj* солідарний, спільний.

Solidarisierung *f* солідаризація.

Solidarobligation *f* загальне зобов'язання.

Solidarschuld *f* солідарна заборгованість, солідарне зобов'язання.

Solidarschuldner *m* солідарний боржник, співборжник.

Soll *n* 1) дебет рахунку, дебет; 2) кошторис; 3) планове завдання; \diamond ~ und Haben дебет і кредит, прихід і витрата; ins ~ eintragen заносити в дебет; ~Betrag запланована сума; ~-Buchung занесення в дебет рахунку; ~-Ist-Vergleich порівняння фактичних показників з наміченими; ~Prinzip-Abrechnung принцип розрахунку нормативних показників.

Sollbestand *m* дебетове сальдо, залишок по дебету.

Sollbestand *m* планова наявність.

Sollbestimmung *f* правова норма, що встановлює обов'язкове правило поведінки (з якого допускаються винятки лише в окремих випадках).

Solleinnahme *f* запланований прибуток, планове надходження грошових коштів.

Solletat *f* проект бюджету.

Sollizitor *m,заст.* повірений, захисник.

Sollkaufmann *m* торговець, для якого запис в торговий реєстр є обов'язковим, кандидат (при оформленні прав на підприємницьку діяльність, за законом стає комерсантом тільки після реєстрації в Торговому реєстрі).

Sollkonto *n* активний рахунок, дебетовий рахунок.

Sollkosten *pl* задані витрати, планові витрати, планові витрати, гранично допустимі витрати, номінальні витрати.

Sollkostenrechnung *f* розрахунок гранично допустимих витрат.

Sollmenge *f* задана кількість, запланована кількість.

Sollsaldo *n* дебетове сальдо.

Sollseite *f* дебетова (ліва) сторона рахунку.

Sollselbstkosten *pl* задана (гранично допустима) собівартість.

Sollspanne *f* допустима різниця.

Sollüberschuß *m* заплановане перевищення бюджетних доходів над витратами.

Sollumsatz *m* 1) запланований обіг; 2) дебетовий обіг, обіг за дебетом.

Sollversteuerung *f* нарахування податку з обігу на основі узгодженого (а не фактичного) еквівалента витрат.

Sollvorschrift *f* обов'язкове правове розпорядження.

Sollzinsen *pl* процентні доходи, що проводяться за дебетовими рахунками, відсотки, одержувані кредитором.

solvent *adj* платоспроможний, заможний.

Solvenz *f* платоспроможність.

Sonderabkommen *n* особлива угода, спеціальна угода.

Sonderabschreibung *f* списання (з рахунку) спеціального призначення.

Sonderangebot *n* пропозиція на особливих умовах з метою залучення покупців.

Sonderattache *m* аташе зі спеціальних питань.

Sonderausschuß *m* спеціальна комісія, особливий комітет.

Sonderausweis *m* спеціальне посвідчення.

Sonderbeauftragte *m* спеціальний уповноважений.

Sonderbeilage *f* особливий додаток, спеціальний додаток.

Sonderberater *m* радник зі спеціальних питань.

Sonderbereitstellung *f* спеціальне асигнування, надзвичайне асигнування.

Sonderbestimmung *f* спеціальне положення.

Sonderbesuch *m* додаткове побачення (з ув'яз-
ненням).

Sonderbotschafter *m* посол зі спеціальною місією.

Sonderdelikt *n* злочин особливого роду.

Sonderdienst *m* служба особливого призначення.

Sondereigentum *n* власність на житлове і службове приміщення (виключаючи земельну ділянку).

Sondererfolge *m* особливий порядок спадкування.

Sonderfahndung *f* спеціальний розшук; \diamond ~ nach Personen спеціальний розшук людей; ~ nach Sachen спеціальний розшук речей.

Sonderfahndungsmaßnahme *f* спеціальний розшуковий захід.

Sonderfreibetrag *m* особливий неоподатковуваний податковий мінімум (доходів, майна).

Sonderfrieden *m* сепаратний мир.

Sondergenehmigung *f* спеціальний дозвіл.

Sondergericht *n* 1) спеціальний суд (напр. у справах про судноплавство); 2) надзвичайний суд.

Sondergesetzgebung *f* спеціальне законодавство, особливе законодавство, надзвичайне законодавство.

Sondergut *n* майно одного з подружжя, яким він керує одноосібно (з урахуванням загального майна, ФРН).

Sonderkonkurs *m* конкурс (розпродаж) певної майнової маси (напр. конкурс спадкового майна), форма конкурсного виробництва (охоплює не все майно неспроможного боржника, а лише його частину).

Sonderkonstruktionsbüro für operative und Kriminaltechnik *n* спеціальне конструкторське бюро оперативної і криміналістичної техніки.

Sonderkonto *n* особливий рахунок у банку.

Sonderkosten *pl* спеціальні витрати, особливі витрати.

Sondermission *f* спеціальна місія.

Sondernachlaß *m* спеціальна знижка, особлива знижка.

Sondernorm *f* спеціальна норма.

Sondernutzen *n* користь від новаторської позиції.

Sondernutzung *f* користування предметами громадського користування на особливих підставах, користування спорудами громадського користування на особливих підставах.

Sonderopfer *n* майнова жертва (*яку особа зобов'язана принести при особливих обставинах*).

Sonderpreis *m* пільгова (*тимчасова*) ціна (*при розпродажі*).

Sonderprotokoll *n* особливий протокол.

Sonderrecht *n* особливе право.

Sonderrechtsfähigkeit *f* спеціальна правоздатність.

Sonderrechtstheorie *f* теорія переважного права.

Sonderregelung *f* спеціальне регулювання.

Sondersitzung *f* надзвичайна сесія, надзвичайне засідання.

Sonderstreife *f* спеціально призначений наряд.

Sondertagung *f* надзвичайна сесія.

Sondertatbestand *m* спеціальний склад злочину.

Sondertatbild *n* спеціальний склад злочину.

Sondernrkunde *f* спеціальний документ.

Sonderurlaub *m* позачергова відпустка, відпустка на особливих підставах (*напр. при вступі в шлюб*).

Sonderverbrechen *n* злочин особливого роду.

Sonderverfahren *n* особливе провадження.

Sondervergütung *f* спеціальна винагорода.

Sondervermögen *n* майно, виділене із загальної маси, окреме майно (*напр. одного компаньйона*).

Sonderziehungsrechte *pl* спеціальні права заповнення СДП (*розрахункові грошові одиниці, що використовуються в рамках Міжнародного валютного фонду*).

Sonderverordnung *f* особливе розпорядження, надзвичайне розпорядження.

Sondervertrag *m* спеціальний договір.

Sonderverwahrung *f* особливе зберігання (*у банку*).

Sondervollmacht *m* особливе повноваження, спеціальна довіреність.

Sondervorschrift *f* особливий припис.

Sondervorteil *m* особлива перевага; \diamond einen ~ gewähren надавати особливу перевагу.

Sondervotum *n* особлива думка (*напр. судді*).

Sonderwache *f* особливий караул.

Sonderwahllokal *n* спеціальна виборча дільниця (*напр. для голосування не за місцем проживання*).

Sonderwunsch *m* замовлення на спеціальне (*нестандартне*) виконання.

Sonderzuwendung *f* додаткова виплата, одноразова виплата (*напр. допомога*), додаткова субсидія.

Sonntagsarbeit *f* недільна робота.

Sonntagsfahrverbot *m* заборона вантажним автомобілям здійснювати поїздки в недільні дні.

Sonntagsgewerbe *n* підприємство, на яке не поширюється заборона працювати по неділях.

Sorge *f* турбота, неспокій; \diamond ~ für die Kinder турбота про дітей, батьківське піклування; elterliche ~ батьківські турботи; die elterliche ~ entziehen позбавляти батьківських прав.

Sorgepflicht *f* батьківські обов'язки, обов'язок піклуватися, обов'язок опікуватися; \diamond ~ der Eltern батьківські обов'язки; das ~ entziehen позбавляти права батьківського піклування, позбавляти батьківських прав; ~ übertragen передавати батьківські права.

Sorgepflichtzuerkennen *n* визнавати батьківські права.

Sorgepflichtzusprechen *n* наділяти батьківськими правами.

Sorgfalt *f* 1) сумлінність; 2) обачність; \diamond ~ aufwenden проявляти обачність; ~ wie in eigenen Angelegenheiten турбота про чуже майно як про власне.

sorgfältig *adj* ретельний, точний, сумлінний; \diamond ~e Täteranalyse ретельний аналіз ознак злочинця.

Sorgfaltsgebot *n* вимога сумлінності, вимога обачності.

Sorgfaltspflicht *f* 1) обов'язок виявляти сумлінність, обов'язок виявляти обачність; 2) обов'язок дотримуватися інтересів торгової сумлінності партнера.

Sorgfaltswidrigkeit *f* порушення сумлінності; \diamond ~ eines Handelns *австр.* дії, що суперечать принципу обачності, дії, що суперечать принципу.

Sorten *pl* інвалюта (*у вигляді монет, банкнот і купонів цінних паперів*).

Sortenarbitrage *f* валютний арбітраж.

sortenecht *adj* чистосортний.

Sortengeschäft *n* 1) угода на готівку іноземної валюти, інвалютна операція (*обмін інвалюти, покупка монет та ін.*); 2) обмін іноземної валюти; 3. магазин, де проводиться обмін іноземної валюти.

Sortenpreis *m* ціна за сортами.

Sortenschutz *m* охорона нових сортів рослин.

Sortenschutzgesetz *n* закон про охорону нових сортів рослин.

Sortenverzeichnis *n* асортиментний перелік товарів.

Sortimentierung *f* визначення асортименту продукції.

Souverän *m* суверен, носій верховної влади.

souverän *adj* суверенний, верховний, самодержавний.

Souveränität *f* суверенітет; ◇ ~ beachten поважати суверенітет (*інших держав*); absolute ~ абсолютний суверенітет.

Souveränitätsbeschränkung *f* обмеження суверенітету.

Souveränitätsrecht *n* суверенне право.

Souveränitätsverletzung *f* порушення суверенітету.

Sowjetrat *m* рада (*народних депутатів у колиш. СРСР*); ◇ Oberster ~ Верховна Рада (*у колиш. СРСР*); örtlicher ~ місцева рада (*у колиш. СРСР*).

Sowjetaufbau *f* радянське будівництво (*у колиш. СРСР*).

Sowjetbürger *m* радянський громадянин (*у колиш. СРСР*).

Sowjetmacht *f* 1) радянська влада; 2) радянська держава (*колиш. СРСР*).

Sowjetregierung *f* радянський уряд (*колиш. СРСР*).

Sowjetreich *n* радянська імперія; ◇ ehemaliges ~ колишня радянська імперія.

Sowjetrepublik *f* 1) Радянська республіка; 2) Радянська Союзна Республіка, РСР (*колиш. СРСР*).

Sowjetstaat *n* від радянська держава (*колиш. СРСР*).

Sowjetsystem *n* 1) радянська система; 2) система рад (*місцевих і центральних*) (*колиш. СРСР*).

Sowjetverfassung *n* радянська конституція (*колиш. СРСР*).

soziabilitätsdes Probanden *f* пристосованість умовно засудженого до умов життя в суспільстві.

sozial *adj* соціальний, суспільний; ◇ ~er Status соціальний статус, соціальне становище.

Sozialamt *n* відділ соціального забезпечення.

Sozialausgaben *pl* витрати на соціальні потреби.

Sozialbehörde *f* орган соціального забезпечення.

Sozialbeirat *m* соціальна рада (*при міністерстві праці ФРН, яка займається питаннями соціального страхування*).

Sozialbericht *m* звіт, представлений урядом ФРН бундестагу і бундесрату з соціальних питань.

Sozialbeziehungen *pl* суспільні відносини.

Sozialbindung des Eigentums *f* зв'язаність зобов'язанням використовувати власність у суспільних інтересах.

Sozialfonds *m* фонд витрат на соціально-культурні цілі.

Sozialfürsorge *f* 1) соціальне забезпечення; 2) відділ соціального забезпечення.

Sozialfürsorgerecht *n* право соціального забезпечення.

sozialgefährlich *adj* соціально небезпечний.

Sozialgefährlichkeit *f* соціальна небезпека.

Sozialgericht *n* соціальний суд (*для вирішення спорів з питань соціального забезпечення, ФРН*).

Sozialgerichtsbarkeit *f* юрисдикція соціальних судів.

Sozialgerichtsgesetz *n* закон про соціальні суди (*ФРН, 1953*).

Sozialgerichtsverband *m* союз соціальних судів.

Sozialgeschichte *f* 1) історія суспільних відносин; 2) історія соціальних інститутів (*сім'ї, шлюбу*).

Sozialgesetzbuch *n* кодекс соціального права.

Sozialgesetzgebung *f* соціальне законодавство.

Sozialhilfe *f* соціальна допомога.

Sozialhilfebetrug *m* шахрайство в області соціальної допомоги.

Sozialhilfegesetz *n* закон про соціальну допомогу.

Sozialhilferecht *n* право соціальної допомоги.

Sozialhilfeträger *m* суб'єкт надання соціальної допомоги.

Sozialisationsarbeit *f* робота щодо соціалізації (*злочинця*).

Sozialisationsprinzip *n* принцип соціалізації (*злочинця*).

Sozialisierung *f* соціалізація, усупільнення (*приватних підприємств*).

“**Sozialistengesetz**” *n* винятковий закон проти соціалістів (*Німеччина, 1878-1890 pp.*).

Sozialität *f* соціальність (як складова частина предмету правової соціології).

Sozialklausel *f* обмовка при оренді житлового приміщення.

Sozialleistungen *pl* виплати по соціальному страхуванню.

Sozialmoral *f* соціальна мораль, суспільна мораль.

Sozialordnung *f* суспільний лад.

Sozialpartner *m* соціальний партнер.

Sozialpartnerschaft *f* соціальне партнерство.

Sozialpathologie *f* соціальна патологія.

Sozialpflichtigkeit des Eigentum *f* обов'язок не використовувати власність на шкоду суспільним інтересам.

Sozialpolitik *f* соціальна політика.

Sozialpriiventio *f* соціальне попередження; ◇ ~ durch Jugendstrafvollzug соціальне попередження шляхом застосування позбавлення волі до неповнолітніх.

Sozialpsychologie *f* соціальна психологія.

Sozialrecht *n* соціальне право (ФРН, Австрія).

Sozialrente *f* пенсія, яка сплачується на загальних підставах (колиш. НДР), всі види пенсій.

Sozialrentner *m* пенсіонер на загальних підставах (колиш. НДР).

Sozialrichter *m* судовий засідатель соціального суду.

Sozialschädlichkeit *f* соціальна шкідливість.

Sozialstaat *m* соціальна держава.

Sozialstaatlichkeit *f* належність до соціальної держави.

Sozialstaatsgestaltung *f* формування соціальної держави.

Sozialstaatsklausel *f* обмовка щодо соціальної держави.

Sozialstaatsatz *m* частина преамбули конституції, що викладає цілі держави.

Sozialunterstützung *f* допомога по соціальному забезпеченню, соціальна допомога.

Sozialverhalten *n* соціальна поведінка; ◇ gesellschaftsgefährliches ~ суспільно небезпечна соціальна поведінка; gesellschaftsmäßiges ~ соціальна поведінка, що відповідає вимогам суспільства; gesellschaftswidriges ~ антигромадська соціальна поведінка; kriminelles ~ злочинна соціальна поведінка.

Sozialversicherung *f* соціальне страхування; ◇ staatliche ~ державне соціальне страхування.

Sozialversicherungsanstalt *m*, іст. товариство соціального страхування.

Sozialversicherungsbeitrag *m* внесок по соціальному страхуванню; ◇ ~ des Betriebes

відрахування підприємства на соціальне страхування.

Sozialversicherungsbevollmächtigte *m* страховий делегат, страховий агент.

Sozialversicherungskasse *f* каса соціального страхування.

Sozialversicherungsleistungen *pl* виплати по соціальному страхуванню.

Sozialversicherungsorgan *n* орган соціального страхування.

Sozialversicherungsrecht *n* норми права, що регулюють питання соціального страхування.

Sozialversicherungsrentengesetz *n* закон про пенсії по соціальному страхуванню.

Sozialversicherungssache *f* справа, пов'язана з порушенням права соціального страхування.

Sozialversicherungsstreitigkeit *f* спір, пов'язаний з правом на соціальне страхування, конфлікт, пов'язаний з правом на соціальне страхування.

Sozialversicherungsträger *m* орган соціального страхування.

Sozialversicherungsunterstützung *f* посібник із соціального страхування.

Sozialversicherungsverhältnis *n* відносини, що впливають з соціального страхування.

Sozialversorgung *f* соціальне піклування.

Sozialverteidigung *f* соціальний захист.

Sozialwahlen *pl* вибори до органів соціального страхування.

Sozialwesen *n* соціальне забезпечення, система соціального забезпечення.

Sozialwohnung *f* квартира з відносно низькою квартирною платою.

Sozialwucher *m* лихварство в соціальній сфері.

Sozialzuschläge *pl* доплата органів соціальної допомоги (напр. до стипендії).

Sozietät *f* кооператив, (торгове) товариство, товариство.

soziieren *vt* 1) об'єднувати; 2) зробити учасником, зробити компаньйоном.

Soziologie *f* соціологія; ◇ ~ der Straf- und Erziehungsmaßnahmen соціологія кримінальних та виховних заходів.

Sozius *m* 1) співучасник, учасник, компаньйон; 2) молодший партнер у приватному адвокатському бюро.

Spannungsfall *m* надзвичайний стан (введений в разі загострення міжнародного становища).

Spannungsklausel *f* обмовка, яка регулює порядок вирішення протиріч між двома осно-

вами вимірювань, обмовка, яка регулює порядок вирішення протиріч між двома основами оцінок.

Schnellverfahren *n* сумарне провадження.

Schnitt *m* прибуток, одержуваний через різницю цін при реалізації термінових угод.

Schnitttarif *m* (залізничний) тариф на перевезення вантажів у певні пункти або з певних пунктів (як правило, прикордонних станцій).

Schnittspur *f* слід розтину(розрізу).

Schnittware *f* 1) пилений лісоматеріал; 2) мануфактурні товари.

Schnittwunde *f* різана рана.

Schnürmaschine *f* пакувальна машина.

Schöffe *m* шефден, судовий засідатель, народний засідатель (колиш. НДР); \diamond ~ als Richter австр. засідатель, який діє в ролі судді.

Schöffenskap *n* актив народних засідателів (при судах колиш. НДР).

Schöffenskap *n* посада судового засідателя, посада шеффена.

Schöffengericht *n* суд шеффенів, суд присяжних.

Schöffengeschäftsstelle *f* канцелярія суду шеффенів.

Schöffenskap *n* склад народних засідателів (на підприємствах колиш. НДР).

Schöffenskap *f* список засідателів.

Schöffenskap *f* вибори засідателів.

Schonarbeit *f* легша робота (на яку переходять за рекомендацією лікаря).

Schonfrist *f* пільговий термін.

Schonungszeit *f* час, заборонений для полювання.

Schöppe *m* шефден, судовий засідатель, народний засідатель (колиш. НДР).

Schornsteinfegergesetz *n* закон про сажотрусів.

Schornsteinfegergesetz *n* коло питань, які стосуються пожежної безпеки, врегульоване законом від 1969.

Schrägbeleuchtung *f*, крим. скісне освітлення (застосовується при фотозйомці предметів з деталями, що відрізняються незначним рельєфом).

Schranke *f* 1) перепона, перешкода; 2) кордон, межа; \diamond ~ überschreiten переступати межу (дозволеного); ~ übertreten переступати межу (дозволеного); sich in den ~ des Gesetzes halten дотримуватися букви закону, дотримуватися закону.

Schrankfachvertrag *m* договір про надання індивідуального сейфа (банківського).

Schrebergärtner *m* власник невеликої земельної ділянки з будиночком, орендар невеликої земельної ділянки з будиночком.

Schreckpistole *f* пугач-пістолет.

Schreckschuß *m* попереджувальний постріл.

Schreckschußpistole *f* пугач.

Schrecksekunde *f* 1) хвиля переляку, яка позбавляє людину можливості реагувати на небезпечну ситуацію; 2) час реакції.

Schreiben *n* 1) лист (офіційний, діловий) папір, відношення; 2) лист, писанина; 3) написання; \diamond dienstliches ~ офіційний папір, документ, службовий лист.

Schreiber *m* 1) писар, секретар, переписувач; 2) виконавець рукопису (особа, яка писала текст або щось друкувала його на машинці), укладач документу.

Schreibgewandtheit *f* швидкість написання, виробленість почерку, ступінь виробленості почерку.

Schreibmaschinenschriftenvergleich *f* порівняльне дослідження шрифтів друкарських машин, порівняльне дослідження шрифтів машинописних текстів.

Schreibmaschinenschriftprobe *f* зразок шрифту друкарської машини.

Schreibtischmörder *m* «вбивця за письмовим столом» (особа, що віддає розпорядження про вчинення убивств).

Schreibumstände *pl* зазначені в письмовій формі умови; \diamond besondere ~ зазначені в письмовій формі особливі умови.

Schreibverbot *n* заборона листування; \diamond ~ erhalten втратити право листування; mit ~ без права листування.

Schreibweise *f* спосіб написання, манера письма.

Schrift *f* 1) шрифт; 2) почерк; 3) лист, письмовий текст, (офіційний) папір, заява; 4) твір, праця, трактат; \diamond anstößige ~ аморальний твір, порнографічний твір; hochverräterische ~ твір зрадницького змісту; jugendgefährdende ~ твір, який розбещує малолітніх; nachgebildete ~ імітація почерку іншої особи; запис, виконаний з наслідуванням почерку іншої особи; pornographische ~ порнографічний твір; staatsgefährdende ~ твір, який загрожує безпеці держави.

Schriftabstand *m* відстань між буквами, відстань між рядками, розстановка (ознака почерку).

Schriftart *f* вид шрифту.

Schriftbild *n* характер написання, манера письма, загальна будова почерку (напр. про-

ста, ускладнена); ♦ ~ der Schreibmaschine малюнок шрифту друкарської машини; unsittliches ~ аморальний твір; unzüchtiges ~ порнографічний твір.

Schriftenvergleich *m* порівняльне дослідження відбитків шрифтів (*напр. машинописних, поліграфічних*).

Schriftexperte *m* експерт-почеркознавець.

Schriftexpertise *f* почеркознавча експертиза.

Schriftfälschung *f* підробка почерку.

Schriftform *f* письмова форма; ♦ die ~ ist vorgeschrieben письмова форма обов'язкова; willkürliche ~ довільна форма документу.

Schriftformel *f* письмовий припис, який дається суддею.

Schriftführer *m* діловод, секретар.

Schriftgeheimnis *n* таємниця листування.

Schriftgröße *f* 1) величина букв (*у запису*); 2) розмір почерку.

Schriftgut *n* документація, папери; ♦ dienstliches ~ службова документація.

Schriftgutablage *f* 1) реєстрація, канцелярія; 2) сховище документів, архів.

Schriftgutachter *m* експерт-почеркознавець.

Schriftlage *f* розміщення тексту, розташування тексту.

schriftlich *adj* письмовий; ♦ ~ absetzen викласти у письмовій формі.

Schriftlichkeit *f* 1) письмова фіксація, виклад у письмовій формі; 2) письмова заява, декларація; 3) підписування.

Schriftmerkmal *n* ознака почерку.

Schriftneigung *f* нахил почерку.

Schriftprobe *f* зразок почерку (*для порівняння*); ♦ freie ~ вільний зразок почерку; unbeeinflusste ~ вільний зразок почерку.

Schriftprobenabnahme *f* отримання зразка почерку (*для почеркознавчої експертизи*).

Schriftsachverständige *m* експерт-почеркознавець.

Schriftsatz *m* правові документи, правові акти, документ, підготовлений стороною в ході судового процесу.

Schriftstellername *m* літературний псевдонім.

Schriftstück *n* 1) рукопис; 2) документ, офіційний папір (*напр. заява, клопотання*); ♦ ein ~ abzeichnen знімати копію з документу; ein ~ anfertigen складати документ; ein ~ datieren датувати документ; ein ~ unterzeichnen підписувати документ.

Schriftuntersuchung *f* експертиза документа, почеркознавча експертиза (*криміналістична*).

Schrifturheber *m* виконавець рукопису (*особа, яка писала текст або яка друкувала його на машинці*), упорядник документу.

Schriftverbundenheit *f* зв'язність почерку.

Schriftverfälschung *f* фальсифікація почерку, підробка почерку.

Schriftvergleich *m* порівняльне почеркознавче дослідження, зіставлення почерків.

Schriftverkehr *m* (*службове*) листування.

Schriftverstellung *f* спотворення почерку.

Schriftwart *m* діловод, секретар.

Schriftwechsel *m* листування, кореспонденція.

Schriftwechselverbot *n* заборона листування, позбавлення права листування; ♦ ~ gegenüber Strafgefangenen заборона листування з ув'язненими.

Schriftweite *f* розмір почерку (*співвідношення висоти літер до їхньої ширини*).

Schriftzeichensystem *n* система письмових знаків.

Schriftzug *m* розчерк (*ознака почерку в підпису*).

Schritt *m* крок, вчинок; ♦ diplomatischer ~ е дипломатичні кроки; ~е tun вживати заходів; ~е unternehmen вживати заходів.

Schrot *n* (*мисливський*) дріб; ♦ mit ~ schießen стріляти дробом.

Schrotgewehr *n* дробовик, дробова рушниця.

Schrottwert *m* ліквідаційна вартість обладнання, вартість при утилізації.

Schrumpfung *f* скорочення, згортання (*напр. виробництва*).

Schub *m* партія, група, транспорт (*напр. ув'язнених*); ♦ auf den ~ bringen вислати етапом, відправити етапом; man bringt ihn auf den ~ його відправляють етапом.

Schubladenprognose *f* неофіційний прогноз.

Schübling *m* 1) особа, яка відправляється етапом; 2) особа, яку видворяють за межі країни.

Schuhabdruck *m* відбиток взуття.

Schuhabdruckspur *f* поверхневий слід взуття.

Schuheindruckspur *f* об'ємний слід взуття.

Schuhspur *f* слід взуття.

Schulamt *n* 1) посада в школі; 2) відомство у справах освіти.

Schulaufsicht *f* (*державний*) нагляд за шкільною освітою.

Schulaufsichtsbeamte *m* інспектор відомства у справах освіти.

Schulaufsichtsbehörde *f* інспекційне відомство у справах освіти.

Schulbegehung *f* огляд школи, інспектування школи.

Schuld *f* 1) вина, провина; 2) грошовий борг, зобов'язання; ◇ ~ als subjektive Seite des Verbrechens вина як суб'єктивна сторона злочину; die ~ ablösen сплачувати борг, сплачувати заборгованість, ліквідувати заборгованість; die ~ abtragen сплачувати борг, погашати заборгованість, ліквідувати заборгованість; die ~ abwickeln сплачувати борг, погашати заборгованість, ліквідувати заборгованість; die ~ begleichen сплачувати борг; погашати заборгованість, ліквідувати заборгованість; die ~ bezahlen сплачувати борг, сплачувати заборгованість, ліквідувати заборгованість; eine ~ büßen спокутувати вину; eine ~ eingehen заборгувати; eine ~ eingestehen визнавати вину; eine ~ einklagen подати до суду через борг, подати позов з метою стягнення; eine ~ leugnen 1. заперечувати вину; 2. заперечувати борг; die ~ tilgen сплачувати борг; abstrakte ~ 1. абстрактна вина; 2. абстрактне зобов'язання; als ~ anrechnen ставити в вину; arbeitsrechtliche ~ вина в порушенні трудового права; arbeitsrechtliche ~ des Betriebes вина підприємства у порушенні трудового права; arbeitsrechtliche ~ des Werktätigen вина в недотриманні працівником норм трудового права; auf ein Tun gerichtete ~ вина у вчиненні дії; auf ein Unterlassen gerichtete ~ вина в допущенні бездіяльності; bürgerlich sichergestellte ~ іпотечний борг; echte ~ 1. справжня вина; 2. справжня заборгованість; fahrlässige ~ вина через необережність; für die ~ en entstehen відповідати за борги, нести відповідальність за борги; in ~ en geraten заборгувати; offene ~ несплачений борг; persönliche ~ 1. персональна вина, персональний борг; schwebende ~ несплачений борг; schwere ~ важка провина; seine ~ anerkennen; 2. визнати свою провину, визнати себе винним; 3. визнавати борг; strafrechtliche ~ кримінально-правова вина; unbezahlte ~ несплачений борг; untilgbare ~ несплачений борг; unverzinsliche ~ короткотерміновий борг, безвідсотковий борг; vorsätzliche ~ вина у формі умислу; zivilrechtliche ~ цивільно-правова відповідальність; zur ~ zurechnen 1. ставити в вину; 2. зараховувати до боргу.

schuld haben *vi* ути винним.

schuld sein *vi* бути винним.

Schuldanerkenntnis *f* 1) визнання вини; 2) визнання існуючого боргу.

Schuldanteil *m* частина боргу.

Schuldantrag *m* клопотання про визнання винним; ◇ ~ des Privatanklägers клопотання приватного обвинувача про визнання підсудного винним.

Schuldart *f* форма вини.

Schuldaufhebung *f* 1) усунення вини, виключення вини; 2) ліквідація боргу, погашення боргу.

Schuldaufhebungsgrund *m* обставини, які пом'якшують покарання.

Schuldausschließungsgrund *m* обставина, яка виключає вину.

Schuldausschluß *m* звільнення від покарання.

Schuldausspruch *m* обвинувальний вирок; ◇ ~ bei Ehescheidungen встановлення вини одного з подружжя при розірванні шлюбу.

Schuldbegriff *m* поняття вини, визначення вини; ◇ normativer ~ нормативне визначення вини.

Schuldbeitreibung *f* стягнення боргу.

Schuldbeitreibungsrecht *n* право на стягнення боргу.

Schuldbeitritt *m* взяття на себе чужого зобов'язання спільно з первісним боржником.

Schuldbekennntnis *n* визнання вини; ◇ ein ~ ablegen визнати (свою) вину.

Schuldbeweis *m* доказ вини.

Schuldbewertung *f* оцінка вини.

Schuldbewußtsein *n* усвідомлення своєї вини.

Schuldbrief *m* боргове зобов'язання, позичковий лист; ◇ unverzinslicher ~ безпроцентний борговий лист, безкупонне боргове зобов'язання; verzinslicher ~ боргове зобов'язання з купонним бланком.

Schuldbuch *n* 1) боргова книга; 2) бухгалтерські рахунки (книга), які враховують структуру і розміри (державного) боргу.

Schuldefinition *f* поняття вини.

Schulelemente *pl* вина як елемент складу правопорушення.

Schuldempfinden *n* відчуття вини.

Schulden *pl* борги, зобов'язання; ◇ ~ abdecken сплачувати борги; ~ abzahlen виплачувати борги частинами; ~ berichtigen стягувати борги; ~ einfordern стягувати борги; ~ einziehen стягувати борги; ~ lasten auf dem Grundstück боргове навантаження на майно, (земельна) ділянка, обтяжена боргами; ~ übernehmen взяти на себе заборгованість; ~ zurückerstatten повернути борги.

schulden *vi* бути зобов'язаним, бути винним.

Schuldenabkommen *n* договір про переведення боргу, договір про реструктуризацію боргу, договір про реструктуризацію заборгованості.

Schuldenabtragung *f* ліквідація заборгованості, погашення заборгованості.

Schuldendeckung *f* покриття боргу.

Schuldenerlaß *m* полегшення боргового тягара, списання заборгованості.

schuldenfrei *adj* без боргів, вільний від боргів.

Schuldenhaftung *f* відповідальність за борговим зобов'язанням.

schuldenhalber *adj* зважаючи на борги, через борги, внаслідок боргів.

Schuldenlast *f* тягар боргів, обтяження зобов'язаннями.

Schuldenmasse *f* загальна сума боргів (*неспроможного боржника, які підлягають задоволенню з конкурсної маси*), боргова маса.

Schuldenmassestreit *m* спір з приводу загальної суми боргів (*неспроможного боржника, яка підлягає задоволенню з конкурсної маси*).

Schuldenpolitik *f* регулювання кредитних відносин (*найчастіше відноситься до регулювання державної заборгованості*).

Schuldenregelung *f* врегулювання боргових зобов'язань.

Schuldenruf *m*, *швейц.* виклик боржників шляхом публікації.

Schuldentilgung *f* погашення боргових зобов'язань.

Schuldenumwandlung *f* конверсія боргів.

Schulderhöhungsgrund *m* 1) обставина, яка обтяжує покарання; 2) підстава для підвищення суми боргу.

Schuldererlaß *m* звільнення від боргів.

Schulderschwerungsgrund *m* обставина, яка обтяжує покарання.

Schuldforderung *f* боргова вимога.

Schuldforderungsklage *f* позов про стягнення боргу.

Schuldform *f* форма вини.

Schuldfrage *f* питання про вину; \diamond strafrechtliche ~ питання про вину в кримінальному праві.

schuldfrei *adj* невинний.

Schuldgefängnis *n*, *іст.* боргова в'язниця; \diamond ins ~ kommen потрапити в боргову в'язницю.

Schuldersetzung *f* заміна одних зобов'язань іншими в договорі, вироблена з ініціативи сторін.

Schuldfähigkeit *f* винність, осудність; \diamond verminderte ~ обмежена відповідальність.

Schuldfeststellung *f* встановлення вини.

Schuldform *f* форма провини.

Schuldfrage *f* питання про провину; \diamond strafrechtliche ~ питання про провину в кримінальному праві.

schuldfrei *adj* невинний.

Schuldgefängnis *n*, *іст.* боргова в'язниця; \diamond ins ~ kommen потрапити в боргову в'язницю.

Schuldgehalt *m* зміст вини; \diamond delikttypischer ~ зміст вини, відповідний злочину даного типу.

Schuldgrad *m* ступінь вини.

Schuldgröße *f* ступінь вини.

Schuldgrundsatz *m* принцип винуватості, принцип презумпції вини; \diamond ~ im Strafrecht принцип настання кримінальної відповідальності тільки за наявності вини.

Schuldhaft *іст.* утримання боржника в борговій в'язниці, арешт неспроможного боржника.

schuldhaft *adj* винний.

Schuldhaftigkeit *f* винуватість, винність; \diamond ~ der Drogenabhängiger винуватість наркомана.

Schuldhinweis *m* доказ вини.

schuldig *adj* 1) винний, винуватий; 2) належний; 3) який заборгував.

schuldig sein *vi* 1) заборгувати, бути винним; 2) бути зобов'язаним; \diamond j-n ~ sprechen визнавати будь-кого винним; auf ~ erkennen виносити обвинувальний вердикт; auf ~ plädieren наполягати на визнанні обвинуваченого винним; für ~ erklären оголосити винним; sich ~ bekennen визнати себе винним; sich ~ machen завинити.

Schuldige *m* винний, винуватий.

Schuldigerklärung *f* оголошення винним.

Schuldigkeit *f* 1) борг, зобов'язання; 2) борг, обов'язок; \diamond ~ leisten виконати зобов'язання; seine ~ tun виконати свій обов'язок.

schuldig sprechen *vi* винести обвинувальний вирок, визнати винним.

Schuldigsprechung *f* винесення обвинувального вироку; \diamond ~ unter Absehen von Strafe визнання винним із звільненням від покарання.

Schuldinterlokut *n* (*попередне*) рішення про винність.

Schuldklage *f* позов про стягнення боргу.

Schuldkomplex *m* комплекс вини.

Schuldkonzeption *f* концепція вини.

Schuldlehre *f* вчення про вину; \diamond strafrechtliche ~ кримінально-правове вчення про вину.

schuldlos *adj* невинний; \diamond für ~ erklären оголосити невинним; sich ~ fühlen відчувати себе невинним, усвідомлювати свою правоту.

Schuldlosigkeit *f* невинуватість, бездоганність, безгрішність.

Schuldmerkmal *n* ознака вини.

Schuldmilderungsgrund *m* обставина, яка пом'якшує покарання.

Schuldminderung *f* пом'якшення покарання; \diamond ~ durch außergewöhnliche Umstände пом'як-

шення вини, зважаючи на виняткові обставини.

Schuldmitübernahme *f* прийняття на себе боргового зобов'язання спільно з первісним боржником.

Schuldnachfolge *f* боргове наступництво.

Schuldner *m* боржник, дебітор; \diamond insolventer ~ неспроможний боржник; persönlicher ~ боржник з особистою відповідальністю; säumiger ~ боржник, який прострочив; unsicherer ~ ненадійний боржник; zahlungsunfähiger ~ неспроможний боржник.

Schuldnerbegünstigung *f* незаконні дії особи на користь неспроможного боржника, сприяння боржнику.

Schuldnerigentum *n* майно боржника.

schuldnerisch *adj* дебіторський.

Schuldnerkartei *f* картотека боржників.

Schuldnerland *n* країна-боржник.

Schuldnerliste *f* список боржників.

Schuldnermehrheit *f* боржники, пов'язані солідарним зобов'язанням, боржники, пов'язані сукупним зобов'язанням.

Schuldnerschutz *m* захист боржника (напр. від необгрунтованих претензій).

Schuldnerseite *f* зобов'язана сторона, сторона (в договорі), яка має борг, боржник.

Schuldnersolidarität *f* солідарна відповідальність боржників.

Schuldnerstaat *m* держава-боржник.

Schuldnerverzeichnis *n* список боржників, які дали суду зобов'язання сплатити борг.

Schuldnerverzug *m* прострочення виконання зобов'язання боржником.

Schuldort *m* місце сплати боргу, місце виконання зобов'язання.

Schuldprinzip *n* принцип вини, принцип винності, принцип відповідальності тільки за наявності вини.

Schuldprüfung *f* 1) перевірка винності, перевірка наявності вини, встановлення вини; 2) перевірка боргів.

Schuldrecht *n* зобов'язальне право.

Schuldrechtssystem *n* система зобов'язального права.

Schuldrechtsverhältnis *n* зобов'язальне правовідношення.

Schuldregister *n* боргова книга.

Schuldsachverhalt *m* зміст вини, зміст провини.

Schuldschein *m* боргове зобов'язання; \diamond einen ~ ausstellen видавати боргове зобов'язання.

Schuldschwere *f* тяжкість провини.

Schuldspruch *m* обвинувальний вердикт.

Schuldstatut *n* правове регулювання зобов'язань (у міжнародному приватному праві).

Schuldstrafrecht *n* кримінальне право, засноване на принципі провини.

Schuldstufe *f* ступінь вини.

Schuldsumme *f* розмір боргу.

Schuldteilnahme *f* співучасть, співвинність.

Schuldteilnahmetheorie *f* теорія співвинності (як одна з форм співучасті).

Schuldtheorie *f* теорія вини.

Schuldtilgung *f* погашення боргу.

Schuldtitle *m* документ із виконавчим написом, виконавчий лист.

Schuldtragende *m* винний, боржник.

Schuldturm *m, ist.* боргова в'язниця.

Schuldübergang *m* перехід боргу.

Schuldübernahme *f* переведення боргу, прийняття боргу іншої особи на себе; \diamond befreiende ~ прийняття на себе чужого зобов'язання із звільненням первісного боржника від його виконання; bestärkende ~ прийняття на себе чужого зобов'язання спільно з первісним боржником; kumulative ~ прийняття на себе чужого зобов'язання спільно з первісним боржником; private ~ прийняття на себе чужого зобов'язання із звільненням первісного боржника від його виконання.

Schuldumfang *m* розмір боргу.

Schuldumschaffung *f* укладення (нового) договору з новими зобов'язаннями.

Schuldumwandlung *f* новація.

schuldunfähig *adj* неосудний.

Schuldunfähigkeit *f* неосудність.

Schuldurkunde *f* боргове зобов'язання.

Schuldurteil *n* обвинувальний вердикт.

Schuldvergeltung *f* відплата за провину.

Schuldverhältnis *n* зобов'язальні відносини (між кредитором і боржником); \diamond ~ правові відносини між кредитором і боржником; ~ zugunsten Dritter зобов'язання на користь третіх осіб; ~ zur gesamten Hand спільні зобов'язання; akzessorisches ~ акцесорне зобов'язання, додаткове зобов'язання; einseitiges ~ одностороннє зобов'язання; gegenseitiges ~ взаємне зобов'язання; teilbares ~ дольове зобов'язання; unklagbares ~ непозовне зобов'язання.

Schuldvermächtnis *n* надані у борг гроші (за заповітом).

Schuldvermeidungsstricks *pl* трюки, які використовуються для заперечення вини.

Schuldvermutung *f* презумпція винності.

Schuldverpflichtung *f* боргове зобов'язання.

Schuldverschreibung *f* 1) боргове зобов'язання; 2) облігація, цінний папір; ◇ ~ auf den Inhaber боргове зобов'язання на пред'явника.

Schuldversprechen *n* договір про прийняття на себе зобов'язання, боргове зобов'язання; ◇ abstraktes ~ абстрактне боргове зобов'язання.

Schuldvertrag *m* зобов'язальний договір.

Schuldverzugs *m* прострочення боргу.

Schuld voraussetzung *f* передумова вини.

Schuldvorwurf *m* докір на адресу винного, звинувачення.

Schuldwechsel *m* 1) зміна боржника; 2) тратта, вексель.

Schule *f* школа; ◇ historische ~ (*Rechtsschule*) історична школа (*права*); lombrosianische ~ *крим.* ломброзіанська школа; soziologische ~ *крим.* соціологічна школа.

Schüler selbstmord *m* самогубство школяра.

Schüler unfallversicherung *f* страхування школярів від нещасного випадку, страхування учнів від нещасного випадку.

Schulgeld *n* плата за шкільне навчання.

Schulgeldbefreiung *f* звільнення від плати за навчання.

Schulgesetz *n* закон про освіту, закон про школу (*колиш.* НДР).

Schulgesundheitsfürsorge *f* медичне обслуговування школярів.

Schulordnung *f* статут школи.

Schulpflegschaft *f* дорадчий орган при народній школі (*з представників учительства, батьків і громади*).

Schulpflicht *f* обов'язкова освіта; ◇ allgemeine ~ загальна обов'язкова освіта.

Schulpflichtgesetz *n* закон про обов'язкову освіту.

schulpflichtig *adj* такий, що зобов'язаний відвідувати школу.

Schulrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють шкільне навчання.

Schulregeln *pl* правила для учнів.

Schulstrafe *f* міра покарання для учнів.

Schulunterrichtsgesetz *n* закон про шкільну освіту.

Schulverhältnis *n* правовідносини між учасниками навчально-виховного процесу в школі.

Schulwegsicherung *f* забезпечення безпеки руху поблизу шкіл.

Schulwesen *n* шкільна справа, шкільна система, шкільна освіта.

Schund *m* дешевий товар, викидний товар, бракований товар, несортовий товар, *розм.* мотлох.

Schundliteratur *f* 1) бульварна література; 2) література, яка розвиває злочинні схильності (*напр. садизм, розпусту*).

Schundproduktion *f* бульварна література.

Schupo *f* загальнополіцейські частини.

Schupo *m* поліцейський (*із загальнополіцейських частин*).

Schupo, Schutzpolizei 1) загальнополіцейські частини; 2) служба охорони порядку; 3) *іст.* поліція (*в Німеччині до 1945р.*).

Schupomann *m* поліцейський (*із загальнополіцейських частин*).

Schurfrecht *n* право на розвідку корисних копалин.

Schuss *m* постріл.

Schußentfernung *f* дальність пострілу, дистанція пострілу.

Schußentfernungsbestimmung *f* визначення відстані, з якої зроблений постріл.

Schußhand *f* рука, якою здійснений постріл.

Schußidentifizierung *f* ідентифікація пострілу.

Schußrichtung *f* напрямок пострілу.

Schußspur *f* слід пострілу.

Schußverletzung *f* вогнепальне поранення; ◇ ~ am Kopf вогнепальне поранення голови.

Schußwaffe *f* вогнепальна зброя.

Schußwaffenaufbewahrung *f* зберігання вогнепальної зброї.

Schußwaffenerkennung *f* розпізнання вогнепальної зброї.

Schußwaffenexpertise *f* експертиза вогнепальної зброї, судово-балістична експертиза.

Schußwaffengebrauch *m* застосування вогнепальної зброї.

Schußwaffengebrauchsbestimmung *f* положення про застосування вогнепальної зброї.

Schußwaffengutachten *n* експертиза вогнепальної зброї.

Schußwaffenuntersuchung *f* балістична експертиза.

Schußwinkel *m* кут пострілу.

Schußwunde *f* вогнепальна рана

Schutz *m* 1) захист; 2) охорона; 3) заступництво; ◇ ~ der Allgemeinheit vor dem Täter охорона населення від злочинця, захист населення від злочинця; ~ der Familie охорона сім'ї; ~ der Intimsphäre oder privater Sphäre охорона інтимного життя, охорона приватного життя; ~ der Jugend охорона молоді; ~ der öffentlichen Ordnung охорона громадського порядку; ~ der öffentlichen Sicherheit охорона громадської безпеки; ~ der persönlichen Freiheit охорона особистої свободи; ~ des Briefgeheimnisses охорона

таємниці приватного листування, охорона недоторканності приватного листування; ~ von Leben, Freiheit und Eigentum der Bürger захист життя, свободи і майна (*добробуту*) громадян; ~ von Mutter und Kind охорона матері та дитини, охорона материнства і дитинства; diplomatischer ~ захист дипломатичної недоторканності; rechtlicher ~ правовий захист; strafrechtlicher ~ кримінально-правовий захист; vertraglicher ~ договірний захист, захист за домовленістю; verwaltungsgerichtlicher ~ судово-адміністративний захист.

Schutzanzug *m* 1) захисний одяг, спецодяг; 2) захисний костюм.

Schutzaufsicht *f* 1) запобіжний нагляд (*один із заходів безпеки*); 2) *усл.* опікунський нагляд за неповнолітнім; ◇ ~ für Jugendliche нагляд з боку органів охорони неповнолітніх; der ~ unterstellt sein перебувати під запобіжним наглядом.

Schutzbedürfnis *n* потреба в захисті, потреба в охороні.

schutzbedürftig *adj* такий, що потребує захисту.

Schutzbefohlene *m* підопічний, опікуваний.

Schutzbereich *m* область, на яку поширюється захист, сфера, на яку поширюється захист; ◇ ~ der Norm сфера захисної дії правової норми.

Schutzbrief *m* охоронна грамота.

Schutzbündnis *n* оборонний альянс, оборонний союз.

Schutzdauer *f* термін захисту, строк дії охорони (*напр. права на товарний знак*).

Schutzdauerverlängerung *f* подовження терміну (*правовий*) охорони.

Schutzeinheit *f* захисний пристрій; ◇ militärisch organisierte ~ воєнізована охорона, ВОР.

schützen *vt* 1) захищати, охороняти, оберігати; 2) запобігати.

Schützenhindernis *f* протипіхотне загородження.

Schutzfähigkeit *f* охороноздатність.

Schutzfrist *f* термін (*правового*) захисту.

Schutzfunktion *f* захисна функція.

Schutzgebiet *n* 1) протекторат; 2) територія, яка знаходиться під охороною (*напр. заповідник*).

Schutzgeleit *n* ескорт.

Schutzgewahrsam *m* взяття під варту поліцією з метою запобігання загрози для життя особи, яку охороняють.

Schutzhaft *n* арешт як запобіжний захід.

Schutzherr *m* покровитель, протектор.

Schutzherrschaft *f* протекторат.

Schutzhund *m* сторожова собака.

Schutzmacht *f* 1) держава, яка зобов'язалася захищати іншу державу від нападу третіх держав, держава-гарант; 2) *іст.* держава, яка здійснює протекторат над іншою державою.

Schutzmann *m* поліцейський.

Schutzmarke *f* торгова марка, фірмовий знак, товарний знак, фабрична марка.

Schutzmaske *f* протигаз, маска протигазу, респіратор.

Schutzmaßnahme *f* захисна міра, міра захисту, профілактичний захід.

Schutzmaßregel *f* міра захисту, профілактичний захід.

Schutzobjekt *n* об'єкт охорони.

Schutzperiode *f* строк дії охорони, термін охорони.

Schutzpolizei *f* загальнополіцейські частини.

Schutzpolizist *m* поліцейський (*із загальнополіцейських частин*).

Schutzprinzip *n* принцип захисту; ◇ ~ im Strafrecht принцип захисту в кримінальному праві.

Schutzrecht *n* право держави на захист прав своїх громадян (*від неправомірних дій інших держав*); ◇ ~ право на охорону, охоронне право; ~ правові норми, спрямовані на захист результатів розумової праці; ~ суб'єктивне право на захист результатів розумової праці (*напр. автора*); gewerbliches ~ правова охорона результатів розумової праці в економіці (*напр. винаходів*); technisches ~ правова охорона результатів розумової праці в економіці (*напр. винаходів*).

Schutzrechtsanwendung *f* застосування норм права, які охороняють результати розумової праці.

Schutzrechtsform *f* правова форма охорони результатів розумової праці; ◇ ~ des Urheberscheins правова охорона результату розумової праці у формі авторського свідоцтва.

Schutzrechtshinweis *m* посилання на охоронне право (*напр. посилання автора*).

Schutzrechtsverordnung *f* постанова про правову охорону результатів розумової праці.

Schutzsystem *n* захисна система, система протекціонізму, система заступництва.

Schutzverhältnis *n* протекторат.

Schutzvorschrift *f* правоохоронний припис.

Schutzwürdig *adj* гідний захисту.

Schutzzoll *m* протекціоністське мито, захисне мито.

Schutzzollpolitik *f* політика протекціонізму, протекціонізм.

Schutzzweck *m* мета захисту.

Schwabenspiegel *m, ist.* Швабське дзеркало (середньовічний звід законів).

Schwachsinn *m* слабоумство, недоумство.

Schwachsinnsdelikt *n* проступок, скоєний на ґрунті недоумства.

Schwägerschaft *f* властивість.

Schwangerenausweis *m* свідоцтво про вагітність.

Schwangerenbeihilfe *f* допомога при вагітності.

Schwangerenberatung *f* жіноча консультація.

Schwangerenberatungsstelle *f* жіноча консультація.

Schwangerenfürsorge *f* охорона вагітності.

Schwangerenunterstützung *f* допомога при вагітності.

Schwangerenurlaub *m* декрет, відпустка у зв'язку з вагітністю.

Schwangerschaft *f* вагітність; ◇ ~s- und Wochengeld допомога під час вагітності та при пологах; ~s- und Wochenurlaub відпустка у зв'язку з вагітністю та пологах.

Schwangerschaftsabbruch *m* переривання вагітності; ◇ strafloser ~ некаране переривання вагітності; ungesetzlicher ~ незаконне переривання вагітності.

Schwangerschaftsgeld *n* допомога під час вагітності; ◇ ein ~ erhalten отримувати допомогу під час вагітності.

Schwangerschaftskosten *pl* витрати, пов'язані з вагітністю.

Schwangerschaftsunterbrechung *f* переривання вагітності.

Schwankungsmarkt *m* біржова торгівля (характеризується хитким котируванням товарів чи фондових цінностей).

Schwankungsreserven *pl* резерви майбутніх платежів страхових сум.

Schwankungsrückstellung *f* резерви, призначені для компенсації коливань (напр. *doходів*).

Schwankungswerte *pl, бірж.* цінні папери, курси яких коливаються в певних межах.

Schwänze *f* спекулятивне скуповування (товару або цінних паперів), корнер.

Schwarzarbeit *f* 1) незаконне заняття яким-небудь промислом; 2) нелегальна трудова діяльність.

Schwarzarbeit *f* необов'язкова трудова діяльність.

Schwarzarbeiter *m* особа, яка незаконно займається яким-н. промислом.

Schwarzbau *m* недозволене будівництво.

Schwarzfahren *n* 1) нелегальне перевезення (напр. *пасажирів*) з метою ухилення від податку; 2) поїздка без оплати проїзду.

Schwarzfahrt *f* керування машиною, не маючи водійських прав, посвідчення, поїздка на службовій машині в особистих справах.

Schwarzgeld *n* доходи від необов'язкового бізнесу.

Schwarzhandel *m* нелегальна торгівля, незаконна торгівля, торгівля на чорному ринку, спекуляція.

Schwarzhändler *m* спекулянт, особа, яка торгує на чорному ринку.

Schwarzähler *m* особа, яка користується радіоприймачем без дозволу поштового відомства, особа, яка користується телевізором без дозволу поштового відомства.

Schwarzinvestition *f* інвестиція всупереч плану.

Schwarzkauf *m* покупка на чорному ринку.

Schwarzkäufer *m* покупець на чорному ринку.

Schwarzmarkt *m* чорний ринок.

Schwarzmarkthändler *m* особа, яка торгує на чорному ринку.

Schwarzmarktpreis *m* ціна чорного ринку, спекулятивна ціна.

Schwarzpulver *n* 1) чорний порошок (напр. *графіт, сажу*) для запилення слідів рук; 2) чорний порох.

Schwarzschlachtung *f* незаконний забій худоби.

schwarzsenden *vt* користуватися нелегальним радіопередавачем.

schwebend *adj* 1) незавершений (напр. *про судовий процес*), невирішений; 2) несплачений (*про борги*); 3) нестійкий.

Schweigebefehl *m* наказ, який забороняє розголошення будь-якого документу, наказ, який забороняє опублікування якого-небудь документу.

Schweigegebot *n* 1) заборона розголошувати (напр. *матеріали закритого судового розгляду*); 2) обов'язок дотримуватися професійної таємниці.

Schweigegehalt *n* винагорода, яка сплачується особі за замовчування якогось відомого йому факту, винагорода, яка сплачується особі за нерозголошення відомого йому факту.

Schweigepflicht *f* обов'язок збереження таємниці; ◇ ~ mangels зважаючи на відсутність обов'язку збереження таємниці; ärztliche ~ обов'язок збереження лікарської таємниці.

Schweigerecht *n* право на відмову від надання показань, від надання свідчень.

Schwellenland *n* країна з перехідною економікою.

Schwellenpreis *m* (нижній або верхній) поріг розглянутого інтервалу цін, відправна ціна (первинна ціна для розрахунку податку на імпорт).

Schwellwerttabelle *f*, крим. таблиця помилок репрезентативності.

Schwemme *f* затоварення, (пов'язане з насиченням ринку).

schwer *adj* тяжкий (напр. про злочин), важкий.

schwerbehindert *adj* який отримав тяжке тілесне ушкодження, який отримав душевну травму.

Schwerbehindertengesetz *n* закон про осіб, які отримали тяжке тілесне ушкодження (ФРН, 1974 р.).

Schwerbeschädigte *m* особа, яка має тяжке тілесне ушкодження, інвалід.

Schwere *f* тягар; ♦ ~ der Beschuldigung тягар обвинувачення; ~ der Strafe тяжкість покарання.

Schwereeinschätzung *f* оцінка тяжкості; ♦ ~ von Delikten оцінка тяжкості злочинів.

schwererziehbar *adj* важковиховуваний, невідатливий.

Schwertgut *n* 1) великоваговий вантаж; 2) баласт.

Schwertgutzuschlag *m* доплата за перевезення великовагового вантажу.

Schwerkollo *n* велике місце (тук, багаж), важке місце (тук, багаж).

Schwerkriminalität *f* тяжка (особливо небезпечна) злочинність.

Schwerkriminelle *m* злочинець, який скоїв тяжкий злочин, небезпечний злочинець.

schwerpunktmäßig *adv* в залежності від значимості.

Schwert *n* меч; ♦ zum ~ verurteilen *icm.* засудити до відсікання голови.

Schwerverbrecher *m* злочинець, який скоїв тяжкий злочин, небезпечний злочинець.

schwerwiegend *adj* вагомий, який має велике значення; ♦ ~e Folgen серйозні наслідки, тяжкі наслідки.

Schwiegereltern *pl* батьки дружини, батьки чоловіка.

Schwindel *m* обман, шахрайство, афера.

Schwindelgeschäft *n* шахрайська оборудка.

schwindelhaft *adj* шахрайський.

Schwindler *m* шахрай.

schwören *vi* скласти присягу(клятеу), присягати.

Schwundgeld *n* 1) гроші з купівельною спроможністю, що падає; 2) грошове відшкодування втрат від природних збитків.

Schwundhöchstsatz *m* допустима межа втрат.

Schwundnorm *f* норма природного убутку (продукту або товару).

Schwundverlust *m* природні втрати, природний убуток.

Schwur *m* клятва, присяга; ♦ einen ~ ablegen скласти присягу, присягати; einen ~ leisten скласти присягу, присягати.

Schwurgericht *n* суд присяжних, суд, який складається з трьох професійних суддів і шести присяжних.

Schwurgerichtsbezirk *m* район (територія) підсудності суду присяжних.

Schwurgerichtshof *m* колегія урядових суддів у складі суду присяжних.

Schwurgerichtskammer *f* судово палата, яка складається з трьох професійних суддів і двох присяжних; ♦ ~ beim Landgericht судово палата при суді землі, яка складається з трьох професійних суддів і двох присяжних.

Schwurgerichtssenat *m* судово колегія при головному земельному суді, яка розглядає справи у першій інстанції.

Schwurgerichtsurteil *n* вирок суду присяжних.

See-Berufsgenossenschaft *f* союз підприємців, який займається страхуванням на випадок аварій на морі.

See-Krankenkasse *f* особливе відділення морської страхової каси, яка займається страхуванням на випадок хвороби.

See-Unfallversicherung *f* страхування від нещасних випадків на морі, страхування від аварій на морі.

Seeamt *n* відомство, яке займається розслідуванням морських аварій.

Seearbitrage *f* морський арбітраж.

Seearbitragekommission *f* морська арбітражна комісія.

Seebeuterecht *n* призове право.

Seeblockade *f* морська блокада.

Seedarlehen *n* позика під заставу судна, бодмерея (позика під заставу судна або вантажу).

Seefahrtsamt *n* навігаційна служба.

Seefischfangzone *f* риболовецька зона.

Seefracht *f* 1) морський фрахт (плата за провіз); 2) морський фрахт, морський вантаж.

Seefrachtbrief *m* коносамент.

Seefrachtgeschäft *n* угода про морське перевезення вантажів.

Seefrachtrecht *n* норми права, які регулюють морські перевезення вантажів.

Seefrachtversicherung *f* страхування (морського) фрахту.

Seefrachtvertrag *m* договір морського перевезення вантажів.

Seegericht *n* суд у справах по спорах у морі.

Seegrenze *f* морський кордон, (державний) кордон, який проходить по морю.

Seegut *n* морський фрахт, морський вантаж.

Seehafenordnung *f* режим морського порту.

Seehafenstatut *n* статут морського порту, положення про морський порт; ◇ internationales ~ міжнародний статут морських портів.

Seehandelsgesetzbuch *n* Кодекс торговельного мореплавства.

Seehandelsrecht *n* морське торговельне право.

Seehandelsschiffahrtsgesetz *n* закон про морське торговельне судноплавство.

Seekasse *f* каса страхування працівників морського транспорту, морська страхова каса.

seelisch *adj* 1) душевний; 2) психічний; ◇ ~ es Ungleichgewicht душевна нерівноважність.

Seemacht *f* 1) морська держава; 2) військово-морська держава.

seemännisches Personal *n*, мор. плаваючий склад, плавсклад.

Seemannsamt *n* морське відомство при уряді землі

Seenot *f* лихо на морі.

Seepassagevertrag *m* договір про морське перевезення.

Seeprotest *m* морський протест.

Seeraub *m* морський розбій, піратство.

Seeräuber *m* пірат.

Seeräuberei *f* морський розбій, піратство.

Seerecht *n* морське право; ◇ öffentliches ~ публічне морське право.

Seerechtskonvention *f* конвенція з морського права.

Seerechtsübereinkommen *n* конвенція з міжнародного морського права.

Seeschaden *m* 1) аварія на морі; 2) збитки, завдані морською аварією.

Seeschiedsgericht *n* морський арбітраж.

Seeschiffahrtsrecht *n* норми права, які регулюють морське судноплавство.

Seetestament *n* заповіт, складений на борту судна.

Seetransport *m* морські перевезення.

Seetransportversicherung *f* страхування морських перевезень.

Seevervollkommenheit *n* безвісна відсутність мореплавця.

Seeversicherung *f* морське страхування.

Seevölkerrecht *n* морське міжнародне право.

Seewechsel *m* бодмерейний вексель, розписка в отриманні позики за бодмерейним договором.

Seezollgrenze *f* морський митний кордон.

Segmentationstheorie *f* теорія сегментації (яка пояснює, напр. структуру ринкових цін, позичкового відсотка та ін.)

Seilabsperrung *f* блокування тросом (канатом).

Seite *f* сторона; ◇ objektive ~ des Verbrechens об'єктивна сторона складу злочину; rechtliche ~ einer Sache юридичний аспект справи; subjektive ~ des Verbrechens суб'єктивна сторона складу злочину; vertragschließende ~ договірна сторона; von mütterlicher ~ her verwandt sein бути родичем по материнській лінії.

Seitenerbe *m* спадкоємець по боковій лінії.

Seitenerbschaft *f* спадщина за боковою лінією.

Seitenlinie *f* гілка, бокова лінія спорідненості.

Seitenverwandten *pl* родичі по боковій лінії.

Seitenverwandschaft *f* родинні зв'язки по боковій лінії.

Sekretariat *n* секретаріат; ◇ ständiges ~ der Vereinten Nationen постійний секретаріат Організації Об'єднаних Націй.

Sekretspuren *pl* сліди виділень (напр. сперми, сечі, слини).

Sektion *f* секція, розтин трупу; ◇ gerichtliche ~ судово-медичний розтин трупу.

Sektionsbefund *m* дані судово-медичного розтину трупу.

Sekundärkriminalität *f* рецидивна злочинність, повторна злочинність.

Sekundärmarkt *m* вторинний ринок.

Sekundärquelle *f*, крим. вторинне джерело.

Sekundärrecht *n* сукупність юридичних норм, створюваних Радою і Комісіями ЄС.

Sekundawechsel *m* секунда-вексель, секунда (другий примірник переказного векселя).

Sekuritätsregreß *m* забезпечувальний пересп.

Selbstablehnung *f* самовідвід; ◇ ~ des Richters самовідвід судді.

Selbstablehnungspflicht *f* обов'язок самовідводу.

Selbstabtreibung *f* самовільний викидень (аборт).

Selbständige *pl* особи, які не працюють за наймом.

Selbstanklage *f* самозвинувачення, самообмова.

Selbstanzeige *f* 1) явка з повинною; 2) заява постачальника про недоліки поставленого товару; 3) заява про помилковість наданих раніше даних, заява про помилковість раніше скоєних дій.

Selbstbedienungskauf *m* купівля-продаж в магазині самообслуговування.

Selbstbefreiung *f* втеча з місця позбавлення волі; \diamond ~ von Gefangenen втеча ув'язнених з місця позбавлення волі.

Selbstbegünstigung *f* пособництво виконавця злочину самому собі (напр. усунення слідів злочинів самим виконавцем).

Selbstbehalt *m* утримання на власні потреби (витрати на покриття своїх витрат, відраховані з отриманого доходу).

Selbstbekenntnis *n* добровільне визнання (своїї провини).

Selbstbelastung *f* самозвинувачення, самообмова.

Selbstberuhigung *f* самозаспокоєння.

Selbstbeschädigung *f* заподіяння собі тілесного ушкодження.

Selbstbeschränkung *f* самообмеження; \diamond ~ der Kriminologie самообмеження кримінології.

Selbstbeschuldigung *f* самозвинувачення, самообмова.

Selbstbestimmung *f* самовизначення.

Selbstbestimmungsrecht *n* право на самовизначення.

Spannungskurs *m* пропозиція, попит.

Spannungskurs *m* діапазонний курс у позабіржовому обороті.

Sparprämien-gesetz *n* закон про преміювання вкладників, що не вилучають своїх вкладів з ощадкаси протягом певного терміну.

Spareinlage *f* внесок в ощадкасу.

Sparen *n* 1) зберігання грошей в ощадній касі; 2) економне витрачання; 3) накопичення (грошей).

Sparer *m* вкладник ощадної каси.

Sparerfreibetrag *m* неоподатковувана частина доходу.

Spargelder *pl* сума вкладів на ощадних рахунках (грошові), заощадження.

Spargirokonto *n* переказно-чековий рахунок.

Sparhaushalt *m* бюджет, що відображає режим економії.

Sparkasseneinlage *f* внесок в ощадній касі.

Sparkonto *n* особовий рахунок в ощадкасі.

Sparkontovertrag *f* договір про відкриття рахунку в ощадкасі.

Spediteur *f* експедитор, транспортний агент (посередник між відправником і перевізником).

Spediteurhaftpflichtversicherung *f* гарантійне страхування вантажу, що перевозиться експедитором.

Spediteurhaftung *f* відповідальність експедитора.

Spedition *f* 1) транспортно-експедиційне агентство; 2) транспортно-експедиторська операція.

Speditionsgebühr *f* збори, що стягуються за відправлення товарів.

Speditionsgeschäft *n* експедиційна угода, експедиційний підряд.

Speditionsversicherung *f* страхування вантажу, що пересилається.

Speditionsvertrag *m* договір перевезення вантажів.

Spekulant *m* спекулянт.

Spekulation *f* спекуляція.

Spekulationsgeschäft *n* спекулятивна операція.

Spekulationsgewinn *m* прибуток від спекуляції (напр. земельними ділянками).

Spekulationskauf *m* покупка за спекулятивною ціною.

Spekulationsverbrechen *n* злочин, пов'язаний зі спекуляцією.

Spekulationsverkauf *m* продаж за спекулятивною ціною.

spekulativ *adj* спекулятивний; \diamond ~ e Warenhortung накопичення товарів у спекулятивних цілях.

spekulieren *vi* спекулювати.

Spende *f* пожертва, внесок, дар.

Spendenkonto *n* рахунок в ощадній касі, на який записуються пожертвування.

Spender *m*, мед. донор; \diamond ~ von inneren Organen; мед. донор внутрішніх органів.

Sperma *n* сперма.

Sperrdepot *n* блокований депозит.

Sperre *f* 1) заборона; 2) ембарго, заборона, (економічна) блокада; 3) накладання арешту, блокування (рахунку); \diamond eine ~ aufheben знімати заборону, дозволяти; eine ~ verhängen накладати заборону; unter ~ legen накладати заборону.

sperrn *vt* накладати ембарго, накладати арешт, припиняти виплату за рахунком.

Sperrfrist *f* 1) термін, на який призупинено провадження справи; 2) заборонний термін (напр. що передує судовому виробництву для запобігання торгової неспроможності, ФРН).

Sperrgebiet *n* заборонена зона.

Sperrgut *n* негабаритний вантаж.

Sperrguthaben *n* блоковані авуари.

Sperrjahr *n* рік, що передує ліквідації акціонерного товариства, протягом якого акціонерам дозволяється розділити майно.

Sperrklausel *f* застереження про неможливість приєднання, заборонна обмовка.

Sperrklinkeneffekt *m* інерційний ефект (можє визначити динаміку окремих економічних показників).

Sperrkonto *n* блокований рахунок.

Sperrminorität *f* блокуюча меншість (група акціонерів, що володіє від 25 до 50% акцій).

Sperrschild *n* заборонний знак.

Sperrstück *n* цінний папір, що продається лише після закінчення обумовленого терміну.

Sperrstunde *f* час дії поліцейської заборони.

Sperrtarif *m* заборонний тариф.

Sperrung *f* накладення ембарго, блокування (напр. рахунку), накладення арешту, припинення виплати, заборона користуватися. (напр. комунальними послугами); $\diamond \sim$ von Haushaltsmitteln заборона на відпустку бюджетних коштів.

Sperrvermerk *m* заборонний напис.

Sperrvertrag *m* договір про заборону (напр. поширення атомної зброї).

Sperrwirkung *f* заборонна сила (напр. патенту); $\diamond \sim$ der Entziehung der Fahrerlaubnis заборона видачі водійських прав до закінчення встановленого судом терміну; \sim des Tarifvertrages дія заборони, встановленої тарифним договором.

Sperrzeit *f* час дії поліцейської заборони.

Sperrzoll *m* огорожувальне мито, заборонне мито.

Sperrzone *f* заборонена зона, заборонений район; \diamond Grenzeder \sim кордон зони заборони, межа забороненої зони, межа забороненого району.

Spesen *pl* витрати, накладні витрати, додаткові витрати по здійсненню угоди, які несе замовник; $\diamond \sim$ tragen нести витрати, \sim übernehmen брати витрати на себе, \sim frei без витрат.

Spesennachnahme *f* відшкодування витрат післяплатою, відшкодування накладних витрат післяплатою.

Spesenvergütung *f* відшкодування витрат.

Spezial und Generalprävention *f* спеціальне і загальне попередження (злочинності).

Spezialarbeiter *m* кваліфікований робітник.

Spezialbataillon der Miliz *n* батальйон спецміліції, спеціальний батальйон міліції.

Spezialbefugnisse *pl* спеціальні повноваження.

Spezialermächtigungsprinzip *n* принцип надання спеціальних повноважень.

Spezialhandlungsvollmacht *f* особливі повноваження на ведення торговельних угод.

Spezialität *f* 1) спеціальність; 2) спеціальний делікт, що має ознаки більш загального делікту.

Spezialitätenregister *n* реєстр допущених до вживання ліків.

Spezialitätsprinzip *n* 1) принцип, згідно з яким речове право поширюється на кожен рік; 2) принцип переважної дії спеціального закону.

Spezialorganisation *f* спеціальна організація, спеціалізована організація.

Spezialorganisation der RGW *f* спеціалізована організація РЕВ; $\diamond \sim$ der ITNO спеціальна організація ООН.

Spezialprävention *f* спеціальна превенція, спеціальне попередження (злочинів).

Spezialpräventionstheorie *f* теорія спеціального попередження (злочинності).

Spezialschule *f* спецшкола; $\diamond \sim$ der Miliz спеціальна школа міліції, спецшкола міліції, міліцейська спецшкола.

Spezialvollmacht *f* особливі повноваження; $\diamond \sim$ einspezieller Fall окремий випадок, особливий випадок.

Spezieskauf *m* купівля-продаж речей за індивідуальними ознаками.

Speziessachen *pl* речі, індивідуально визначені; речі, що мають індивідуальні ознаки.

Speziesschuld *f* видове зобов'язання.

Spezifikation *f* специфікація.

Spezifikationskauf *m* торговельна угода з наступним уточненням характеристик товару, торговельна угода з точним зазначенням виду, кількості, ціни і з подальшою вказівкою докладних характеристик товару.

spezifiziert *adj* специфікований (напр. рахунок).

Sphärentheorie *f* теорія, згідно з якою зарплата робочого повинна виплачуватися, якщо простій у роботі стався з вини підприємства (напр. через відсутність електроенергії).

Spiegelspion *m* дзеркало для (прихованого) спостереження за приміщенням (напр. торговим), дзеркало для (прихованого) спостереження за поведінкою підозрюваного.

Spiel *n* гра; \diamond verbotenes \sim заборонена (законом) гра.

Spielbank *f* гральний будинок, казино.

Spielbruder *m* картяр, професійний гравець.

Spielhölle *f* гральний будинок, притон.

Spielkartensteuer *n* податок на гральні карти.

Spielraumstrafe *f* покарання, призначене відповідно до певної санкції суду.

Spielschuld *f* картковий борг.

Spielvertrag *m* договір ризику (напр. пари).

SpilloverEffekt *англ.* ефект перемикування (найчастіше мають на увазі позитивні та негативні наслідки дій, що стосуються

третім, безпосередньо не пов'язаних з цими діями осіб).

Spinnngewebe Modell *n* “павутинообразна модель” (розглядає взаємини між поптом і пропозицією за умови, коли функція пропозиції з запізненням реагує на зміни функції попту).

Spion *m* шпигун.

Spionage *f* шпіонаж; $\diamond \sim$ treiben займатися шпигунством; $\diamond \sim$ und Zersetzungstätigkeit шпигунсько-підривна діяльність.

Spionageabwehr *m* контррозвідка.

Spionagedienst *m* шпигунська служба.

Spionagetätigkeit *f* шпигунська діяльність.

Spionerie *f, австр.* шпигунство.

Spitze *f* залишок, нереалізовані акції; $\diamond \sim$ der Zahlungsbilanz сальдо платіжного балансу.

Spitzel *m* донощик, шпик, провокатор.

Spitzenausgleich *m* балансова ув'язка бюджету (може здійснюватися, напр. за рахунок дотацій).

Spitzenbedarf *m* максимальні потреби.

Spitzenfunktionär *m* відповідальний працівник, керівний працівник.

Spitzengesellschaft *f* 1) “материнська” корпорація, товариство “мати”, головна компанія; 2) вище суспільство, вершки суспільства.

Spitzenlohn *m* максимальна заробітна плата.

Spitzenmeldung *f* термінове повідомлення, донесення особливої важливості.

Spitzenorganisation *f* вища інстанція, керівна організація, головне управління.

Spitzenwerte *pl* акції провідних компаній.

Spitzenwettbewerb *m* змагання передовиків (на виробництві).

Spitzname *m* кличка.

Split *f* англ. спліт (дроблення акцій, що передбачає обмін однієї великої акції на кілька дрібних).

Splittersortiment *n* нетиповий асортимент.

Splitting *f* форма оподаткування для подружжя (за основу для сплати податку береться поділена навпіл сума їх загальних доходів), поділ податку, виплачуваного подружжям.

Splittingssystem *n* система податкового оподаткування спільного доходу подружжя, при якій кожен з них виплачує однакову суму.

Splittingverfahren *n* процес розподілу податків між подружжям.

Spolienklage *f* позов про повернення проти-правно вилученого майна.

Spolienrecht *n, іст.* право спадкування майна католицького священнослужителя.

Spontandemonstration *f* стихійно виникла демонстрація.

Sporteln *pl* 1) оплата послуг; 2) побічні доходи, хабар; $\diamond \sim$ erheben стягувати збори; gerichtliche \sim судові витрати.

Sportverletzung *f* спортивна травма, пошкодження, отримане в процесі заняття спортом.

Sportversicherung *f* страхування від спортивних травм.

Sprecheridentifikation *f* ідентифікація мовця за голосом.

Sprecherlaubnis *f* дозвіл на побачення (з ув'язненим); $\diamond \sim$ des Verteidigers дозвіл адвокату на бесіду з ув'язненим.

Sprechkontrolle *f, австр.* контроль за ув'язненим (напр. під час бесіди з адвокатом).

Sprechtag *m* прийомний день.

Sprechverbot *n* 1) заборона виступати (у громадському місці); 2) заборона побачення (з ув'язненим).

Sprengel *n* 1) адміністративно-територіальний район; 2) австр. судовий округ; 3) церковний прихід, єпархія.

Sprengelwahlbehörde *f* дільничний виборчий орган.

sprengen *vt* підривати.

Sprenggenehmigung *f* дозвіл на застосування вибухових речовин.

Sprengkörper *m* підривна шашка, підривний заряд.

Sprengmittel *n* вибухова речовина.

Sprengmittelaufbewahrung *f* зберігання вибухових речовин.

Sprengmittelberechtigte *m* особа, яка має право поводитися з вибуховими речовинами.

Sprengmittelfund *m* виявлення вибухових речовин.

Sprengmittelgesetz *n* закон про вибухові речовини.

Sprengmitteltransportsicherung *f* охорона перевезення вибухових речовин.

Sprengmittelverlust *m* втрата вибухових речовин.

Sprengnachweisbuch *n* облікова книга проведених вибухів (підривів, напр. знищення знайдених).

Sprengstoffanschlag *m* замах із застосуванням вибухових речовин, спроба вибуху.

Sprengstoffdelikt *n* злочин, скоєний за допомогою вибухових речовин.

Sprengstoffgesetz *n* закон про вибухові речовини.

Sprengstoffunfall *f* нещасний випадок при поводженні з вибуховими речовинами.

Sprengstoffverbrechen *n* злочин, скоєний за допомогою вибухових речовин.

Spruch *m* вирок, рішення, вердикт; \diamond ~ der Geschworenen вердикт присяжних засідателів; ~ der Unterinstanz рішення нижчої інстанції; ~ der Vorinstanz рішення попередньої інстанції; einen ~ fallen виносити вирок.

Spruchabteilung *f* склад суду, який розглядає кримінальну справу, склад суду, який розглядає цивільну справу.

Spruchbehörde *f* судова установа, відділення адміністративної установи, яке вирішує суперечки правового характеру.

Spruchformel *m* форма вироку, передбачена законом, від якої суд не вправі відступити.

Spruchgericht *n* суд, що виносить вирок.

Spruchinstanz *f* інстанція, правомочна ухвалювати вирок.

Spruchkammer *f* 1) склад суду, який розглядає кримінальну справу, склад суду, який розглядає цивільну справу; 2) *іст.* комісія з денацифікації, палата з денацифікації.

Spruchkörper *m* орган, що виносить вирок.

Spruchpraxis *m* судова практика.

spruchreif *adj* підготовлений для прийняття рішення.

Spruchrepertorium *n* реєстр, довідник винесених вироків.

Spruchrevision *f* перегляд вироку.

Spruchrichter *m* суддя, що виносить вирок.

Spruchrichterprivileg *n* привілей судді, що виражається у звільненні від відповідальності за вирок (*крім випадків, коли це зроблено в злочинних цілях, ФРН*).

Spruchstelle des Amtes für Erfindungs und Patentwesen der DDR *f* юридичний відділ відомства по винаходах і патентах (*колиш. НДР*).

Spruchtätigkeit *f* судова практика.

Sprungklage *f* позов про заперечення неправомірних дій щодо справляння податку.

Sprungkosten *pl* витрати на нове обладнання.

Sprungregreß *m* регресний позов в обхід інших векселедержателів.

Sprungrevision *f* оскарження рішень суду першої інстанції в ревізійну інстанцію (*минаючи апеляційну інстанцію*).

Spur *f* слід, відбиток; \diamond abgezo-genelaten-te ~ відкопіювати прихований слід, відкопіювати латентний слід; anhaftende ~ залишений слід; auf ~ kommenнапасти на слід; eingestaubte ~ запилений слід (*напр. відбиток пальця, виявлений за допомогою запилення порошком*).

Spurenabdruck *m* відбиток сліду.

Spurenarten *pl* види слідів.

Spurenauswertung *f* аналіз слідів, оцінка слідів, порівняння слідів; \diamond daktyloskopische ~ дактилоскопічний аналіз слідів.

Spurenbefund *m* дані про слід, характеристика сліду, ознаки сліду.

Spurenbild *n* 1) зображення (*напр. фотознімок*) сліду; 2) конфігурація сліду.

Spurenboden *m* дно сліду.

Spurenbreite *f* ширина сліду.

Spurenebene *f* площина сліду.

Spurenfeststellung *f* встановлення слідів.

Spurengrund *m* дно сліду.

Spurengutachten *n* трасологічна експертиза.

Spurenhund *m* собака, що йде по сліду.

Spurenkunde *f* трасологія.

spurenkundlich *adj* трасологічний.

Spurenleger *m* особа, що залишила слід.

Spurenmarkierer *m* 1) фахівець, що виявляє і закріплює сліди; 2) прилад, використовуваний при пошуку слідів на відкритій місцевості.

Spurensammlung *f* 1) колекція слідів, збори слідів; 2) збирання слідів.

Spurensicherung *f* забезпечення збереження слідів, фіксація слідів.

Spurensicherungsbericht *m* звіт про фіксацію слідів.

Spurensicherungsprotokoll *n* протокол про фіксацію (*вилучення*) слідів.

Spurensicherungstasche *f* сумка криміналіста для фіксації слідів.

Spurensuche *f* пошук слідів.

Spurenträger *m* слідосприймаючий об'єкт, носій слідів, слідоносій.

Spurenuntersuchung *f* дослідження слідів, аналіз слідів.

Spurenverlauf *m* напрямок слідів.

Spurenverursacher *m* слідоутворюючий об'єкт.

Spurenzeichnung *f* картина сліду, малюнок сліду.

SR, Schiedsrichter *m* арбітр, третейський суддя, мировий суддя.

Staatsangehörigkeit *f* громадянство, підданство.

Staat *m* 1) держава; 2) штат (*одинаця адміністративного поділу*); \diamond ~ der Volksdemokratie *іст.* Держава народної демократії; abhängiger ~ залежна держава; betroffener ~ зацікавлена держава; bürgerlicher ~ громадянська держава; dem ~e heimfallen переходити у власність держави; dem ~e verfallen переходити у власність держави; liberaler ~ ліберальна

держава; nicht paktgebundener ~ приєднання держави, pluralistischer ~ плюралістична держава; souveräner ~ суверенна держава; sozialistischer ~ *ісм.* соціалістична держава; ~s und Rechtstheorie теорія держави і права; ~s und Rechtswissenschaft наука про державу і право; totalitärer ~ тоталітарна держава; unitarischer ~ унітарна держава.

Staatenbeziehungen *pl* відносини між державами.

Staatenfaund *m* конфедерація, союз держав.

Staatsgemeinschaft *f* співтовариство держав.

Staatsgruppierung *f* угруповання держав.

Staatenhaftung *f* відповідальність держав.

Staatenlose *m* особа без громадянства, аполід.

Staatenlosigkeit *f* безгромадянство.

Staatennachfolge *m* правонаступництво держав.

Staatenstaat *m* об'єднання декількох держав під суверенітетом однієї держави.

Staatenstreitigkeit *f* спір між державами.

Staatsukzession *f* правонаступництво держав.

Staatenverband *m* союз держав.

Staatenverschmelzung *f* об'єднання декількох держав в одну.

Staatenwille *m* державна воля.

staatlich *adj* державний, казенний.

Staatliche Kfz. Inspektion *f* ДАІ, Державна автомобільна інспекція, Державна автоінспекція.

staatliche Zwangsgewalt *f* примусова влада держави.

Staatliche Duma *f* Державна Дума.

Staatlichkeit *f* державність.

Staatsakt *m* державний акт.

Staatsaktion *f* 1) захід держави; 2) здійснення справи державного значення.

Staatsamt *n* державна посада.

Staatsangehörige *m* громадянин, підданий.

Staatsangehörigkeit *f* громадянство, підданство; ◇ die ~ besitzen мати громадянство; ~ des Ehegatten громадянство чоловіка; die ~ entziehen позбавляти громадянства; die ~ erwerben набути громадянство, отримати громадянство; die ~ verleihen прийняти до громадянства; doppelte ~ подвійне громадянство; fremde ~ іноземне громадянство, іноземне підданство.

Staatsangehörigkeitsänderung *f* зміна громадянства.

Staatsangehörigkeitsausweis *m* посвідчення про громадянство.

Staatsangehörigkeitsgesetz *n* закон про громадянство.

Staatsangehörigkeitsprinzip *n* принцип громадянства.

Staatsangehörigkeitsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють питання громадянства.

Staatsangehörigkeitsverhältnisse *pl* правовідношення з приводу громадянства.

Staatsangehörigkeitswechsel *m* зміна громадянства.

Staatsangestellte *m* державний службовець.

Staatsanwalt *m* прокурор.

Staatsanwaltschaft *f* прокуратура.

Staatsanwaltschaftsgesetz *n* закон про прокуратуру.

Staatsanwaltsrat *m* рада прокурорів (*орган при прокуратурах деяких земель ФРН*).

Staatsapparat *n* державний апарат.

Staatsarbitrage *f* державний арбітраж.

Staatsaufbau *m* державний устрій.

Staatsaufsicht *f* державний контроль, державний нагляд.

Staatsauftragsangelegenheit *f* справа, контрольована за дорученням урядового органу.

Staatsbankrott *m* фінансова неспроможність держави, банкрутство держави.

Staatsbeamte *m* державний службовець, чиновник.

Staatsbehörde *f* державна установа, державне відомство.

Staatsbesuch *m* офіційний візит глави держави, офіційний візит глави уряду.

Staatsbewußtsein *n* політична свідомість, почуття громадянської відповідальності.

Staatsbudget *n* державний бюджет.

Staatsbürger *m* громадянин, підданий.

staatsbürgerlich *adj* цивільний.

Staatsbürgerrecht *n* право громадянства.

Staatsbürgerschaft *f* громадянство, підданство; ◇ ~ Staatsbürgerschaftaberkennen позбавити громадянства.

Staatsbürgerschaftsnachweis *m*, *австр.* посвідчення про громадянство.

Staatsbürgerschaftsrecht *n* право громадянства.

Staatsbürgerschaftsüberleitungsgesetz *n*, *австр.* Закон про зміну громадянства.

Staatsbürgerschaftsverfahren *n* провадження у справі про громадянство.

Staatsbürgerschaftsvertrag *m* договір про громадянство.

Staatsbürgerschaftsverzicht *m* відмова від громадянства.

Staatsbürgerschaftswahl *f* вибір громадянства.

Staatschef *m* глава держави.

Staatsdiener *m* державний службовець.

Staatsdienst *m* державна служба.

Staatsdisziplin *f* державна дисципліна.

Staatsdomäne *f* державна власність (*про землю, ліс*).

Staats effekten *pl* державні цінні папери.

Staats eigentum *n* державна власність.

Staats einrichtung *f* державна установа.

Staats empfang *m* офіційний прийом, дипломатичний прийом.

Staats entstehung *f* виникнення держави.

Staats etat *m* державний бюджет.

staats feindlich *adj* антидержавний.

Staats flagge *f* державний прапор.

Staats form *f* форма держави.

Staats funktion *f* функція держави.

Staats funktionär *m* співробітник державного апарату, посадова особа.

Staats gebiet *n* державна територія.

staats gefährdend *adj* небезпечний для держави, антидержавний (*напр. про пропаганду*).

Staats gefährdung *f* загроза державі; \diamond *inwegen* ~ *anklagen* звинувачувати когось в діяльності, яка загрожує державі.

Staats geheimnis *n* державна таємниця.

Staats gerichtshof *m* державний суд землі, *іст.* Конституційний суд Веймарської республіки (*Німеччини 1919-1933 pp.*).

Staats gestaltung *f* державний лад.

Staats gewalt *f* державна влада; \diamond *beschränkte* ~ обмежена державна влада; *expansive* ~ експансивна державна влада; *oberste* ~ верховна державна влада.

Staats grundgesetz *n* основний закон держави, конституція.

Staats gut *n* 1) державне майно; 2) радгосп (*в колиш. СРСР*), держгосп, державне господарство (*в колиш. соціалістичних країнах*).

Staats haftung *f* відповідальність держави за збиток, що виник внаслідок дій державного органу, відповідальність держави за збиток, що виник внаслідок дій державного службовця.

Staats haftungsgesetz *n* закон про відповідальність держави за збиток, що виник внаслідок дій державного органу, закон про відповідальність держави за збиток, що виник внаслідок дій державного службовця.

Staats haftungsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють відповідальність держави.

Staats handlung *f* державний акт.

Staats haushalt *m* державний бюджет.

Staats haushaltsordnung *f* положення про державний бюджет (*від 13.02.1968 р. колиш. НДР*).

Staats hoheit *f* суверенітет держави.

Staats hoheitsrechten *pl* суверенні права.

Staats kirche *f* офіційна церква.

Staats kirchenrecht *n* сукупність норм, що регулюють відносини між державою і церквою.

Staats kommissar *m* державний комісар.

Staats körper *m* державний апарат.

Staats kunde *f* державознавство.

Staats lasten *pl* державні борги.

Staats lehre *f* вчення про державу, наука про державу.

Staats leitung *f* державне керівництво, управління державою.

Staats macht *f* державна влада.

Staats mann *m* державний діяч.

Staats minister *m* державний міністр (*в окремих землях ФРН*).

Staats notrecht *n* надзвичайне законодавство.

Staats notstand *m* надзвичайний стан в країні.

Staats oberhaupt *n* глава держави.

Staats ordnung *f* державний лад.

Staats organ *n* державний орган; \diamond *Aufbau der* ~ *e* упорядкування державних органів.

Staats papiere *pl* державні цінні папери.

Staats polizei *f* державна поліція; \diamond *Geheime* ~ *іст.* таємна державна поліція, гестапо (*у фашистській Німеччині*).

Staats präsi dent *m* 1) президент держави; 2) президент землі.

Staats rat *m* 1) державна рада; 2) державний радник, міністр без портфеля.

Staats recht *n* державне право.

staats rechtlich *adj* державно-правовий.

Staats rechts lehre *f* державне право (*як наука*).

Staats rechts verhältnis *n* державно-правове правовідношення.

Staats rechtswissenschaft *f* державне право (*як наука*).

Staats rente *f* державна пенсія.

Staats schatz anweisung *f* казначейське зобов'язання.

Staats schuldbuch *n* книга державних боргів.

Staats schutz *m* захист держави.

Staats schutzgesetz *n* закон про захист держави.

Staats schutzkammer *f* відділення верховного суду землі, що розглядає справи, пов'язані зі злочинами проти захисту держави.

Staats sekretär *m* 1) статссекретар (*Австрія*); 2) державний секретар (*США*); 3) перший заступник міністра (*колиш. НДР*), заступник

- міністра; ◇ ~ mit eigenem Geschäftsbereich
 статсекретар з власною компетенцією
 (колиш. НДР).
- Staatssekretariat** *n* відомство статсекретаря
 (колиш. НДР); ◇ ~ für Arbeit und Löhne дер-
 жавне відомство з праці і заробітної плати.
- Staatsservitut** *n* державний сервітут.
- Staatsicherheit** *f* державна безпека.
- Staatsicherheitsdienst** *m* служба державної
 безпеки.
- Staatsprache** *f* державна мова.
- Staatssteuer** *n* державний податок.
- Staatsstreich** *m* державний переворот.
- Staatsukzession** *f* правонаступництво держав.
- Staatstheorie** *f* теорія держави.
- Staatstyp** *n* тип держави.
- Staatsverband** *m* державне об'єднання.
- Staatsverbrechen** *n* державний злочин.
- Staatsverbrecher** *m* державний злочинець.
- Staatsverfassung** *f* конституція держави, дер-
 жавний устрій.
- Staatsverleumdung** *f* дискредитування дер-
 жави.
- Staatsverrat** *m* державна зрада.
- Staatsverteidigung** *f* оборона держави.
- Staatsvertrag** *m* державний договір.
- Staatsverwaltung** *f* державне управління,
 органи державного управління; ◇ mittelbare
 ~ опосередковане державне управління;
 unmittelbare ~ безпосереднє державне
 управління.
- Staatsvolk** *n* 1) народ як носій державного суве-
 ренітету; 2) нація, яка становить більшість;
 3) населення держави.
- Staatswappen** *n* державний герб.
- Staatswesen** *n* 1) державність; 2) держава.
- staatswidrig** *adj* антидержавний.
- Staatszersetzung** *f* підрив державних устроїв,
 руйнування державних устоїв.
- Staatszwecke** *pl* цілі держави.
- Stabilität** *f* стабільність.
- Stabilitätsgesetz** *n* закон про сприяння стабіль-
 ності та зростанню економіки (ФРН, 1967).
- Stadt** *f* місто; ◇ ~ mit eigenem Statut (австр.)
 міська громада; freie ~ *icm.* вільне місто;
 hanseatische ~ *icm.* Ганзейське місто;
 kreisangehörige ~ місто районного підпо-
 рядкування; kreisfreie ~ місто, яке утворює
 самостійний район, місто окружного підпо-
 рядкування (колиш. НДР).
- Stadamt** *n* 1) муніципалітет, мерія; 2) посада в
 муніципалітеті.
- Stadtbehörde** *f* міська влада.
- Stadtbezirk** *m* район міста, міський район.
- Stadtbezirksabteilung für innere Angelegen-
 heiten** *f* міськрайвідділ внутрішніх справ,
 міський районний відділ внутрішніх справ
 (колиш. СРСР).
- Stadtbezirksgericht** *n* міський районний суд
 (колиш. НДР).
- Stadtbezirksversammlung** *f* збори депутатів
 міського району.
- Stadtdirektor** *m* керівник міського управління в
 деяких землях ФРН.
- Städtebaugesetz** *n* закон про містобудування та
 благоустрій.
- Städtebund** *m, icm.* Союз міст.
- Stadtexekutivkomitee** *n* міський виконавчий
 комітет.
- Stadtgebiet** *n* територія міста.
- Stadtgemeinde** *f* міська громада.
- Stadtgericht** *n* міський суд.
- städtisch** *adj* 1) міський; 2) муніципальний.
- Stadtkreis** *m* місто, що утворює самостійний
 район, місто окружного підпорядкування
 (колиш. НДР).
- Stadtobrigkeit** *f* міська влада.
- Stadtordnung** *f* положення про громадський
 порядок у місті.
- Stadtpräsident** *m* голова міської громадської
 ради.
- Stadtrat** *m* 1) міська рада, муніципалітет;
 2) член міської ради (колиш. НДР), муніци-
 пальний радник.
- Stadtrecht** *n* правове становище міста; ◇ das ~
 verleihen звести в ранг міста, надати статус
 міста.
- Stadtrechten** *pl, icm.* права середньовічних
 міст, свободи середньовічних міст.
- Stadtschaften** *pl* іпотечні банки, що видають
 позики під заставу міських земельних діля-
 нок; кредитні об'єднання, створювані на
 паритетних засадах для сприяння забудові
 міст.
- Stadtsenat** *m* магістрат (керівний орган місь-
 кого самоврядування Відня, Західного Бер-
 ліна та інших міст), міський сенат.
- Stadtstaat** *m* держава-місто.
- Stadtstreicher** *m* бродяга (як правило бомж).
- Stadtverordnete** *m* депутат міських зборів.
- Stadtverordnetenversammlung** *f* міські збори
 депутатів, засідання міських зборів депута-
 тів (колиш. НДР).
- Stadtverwaltung** *f* міське управління.
- Stadtvorsteher** *m* голова міської ради, голова
 муніципалітету.
- Staffelanleihe** *f* позика з диференційованим від-
 сотком.

Staffelkonto *n* штафель, сальдовий рахунок.

Staffeln *vt* диференціювати.

Staffelrechnung *f* облік за стадіями виробництва, штафельний метод обчислення відсотків.

Staffelregreß *m* послідовний регрес.

Staffelspanne *f* різниця (між двома показниками).

Stalien *pl* сталійний термін, термін, установлюваний для навантаження і розвантаження суден при морському перевезенні вантажів.

Stamm *m* 1) плем'я, рід, сім'я; 2) чоловіча лінія (роду), жіноча лінія (роду).

Stammaktie *f* звичайна акція.

Stammanteil *m* частка в майні, що перебуває на складі.

Stammeinlage *f* внесок члена товариства з обмеженою відповідальністю, що зараховується до основного капіталу, пайовий внесок в товариство з обмеженою відповідальністю, початковий внесок у товариство з обмеженою відповідальністю.

Stammesrechte *pl* 1) середньовічні правові норми, варварські правові норми; 2) права племен, привілеї племен.

Stammkapital *n* основний (акціонерний) капітал, основний капітал в товаристві з обмеженою відповідальністю.

Stammprioritäten *pl* привілейовані акції.

Stammprioritätsaktien *pl* привілейовані акції.

Stammrecht *n* право на довічну ренту.

Stammregister *n* корінець квитанційної книжки, корінець чекової книжки.

Stammsitzliegenschaft *f* місцезнаходження нерухомого майна.

Stampiglie *f*, *австр.* службовий (сургучний) друк.

Stand *m* 1) положення, стан; 2) рівень; 3) стан; 4) *швейц.* кантон; \diamond ~ der Aktien курс акцій, ~ der Ermittlung стан розслідування (злочину), ~ dritter ~ *іст.* третій стан.

Standard International Trade Classification (SITC) *f* Стандартна міжнародна торгова класифікація (СМТК).

Standby-Kredit *m* резервний кредит (так в рамках операцій Міжнародного валютного фонду видається під зобов'язання позичальника забезпечити відновлення рівноваги платіжного балансу 4 рази по 25 його власної квоти).

Ständerat *m* Рада кантонів (палата швейцарського парламенту).

Standesamt *n* бюро реєстрації актів громадянського стану, РАЦС; \diamond beim ~ anmelden заявити про зміну цивільного стану в бюро

реєстрації актів громадянського стану; sich auf dem ~ trauen lassen реєструвати шлюб у РАЦСІ.

standesamtlich getraut *vi* зареєстрований у РАЦСІ (про шлюб).

Standesamtswesen *n* запис актів цивільного стану.

Standesbeamte *m* службовець РАЦСу, чиновник, який видає актами цивільного стану.

Standesrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють належність осіб до певних професій, *іст.* право станів.

Ständestaat *m*, *іст.* станова держава.

Standgeld *n* плата за простій (напр. залізничного вагона), плата за (тривале) зберігання вантажу, плата за місце на ринку.

Standgericht *n* військовопольовий суд.

ständig *adj* постійний; \diamond ~er Schiedsgerichtshof постійний третейський суд (міжнародний).

ständisch *adj*, *іст.* становий.

Standmiete *f* плата за простій (напр. залізничного вагона) плата за (тривале) зберігання вантажу, плата за місце на ринку.

Standort *m* розташування.

Standortbedingungen *pl* умови місця розміщення.

Standrecht *n* закони воєнного часу.

standrechtlich *adj* 1) за законами воєнного часу; 2) за вироком військовопольового суду.

Stapelart *f* спосіб складування товарів.

Stapelgerechtigkeit *f*, *іст.* право тримати товари на складі.

Stapelrecht *n*, *іст.* право тримати товари на складі.

Stärkung *f* зміцнення, посилення; \diamond ~ der inneren Sicherung зміцнення внутрішньої безпеки (держави).

stationär *adj* стаціонарний, нерухомий, постійний.

Stationierungskosten *pl* окупаційні витрати, витрати на утримання окупаційних військ.

stattgeben *vt* задовольняти (напр. скаргу, прохання).

Statthaftigkeit *f* допустимість (оскарження, опротестування).

Status *m* 1) положення, стан, статус; 2) правове становище, правовий статус; \diamond der gesellschaftliche ~ суспільний статус; sozialer ~ der Person соціальний статус особистості; wirtschaftlicher ~ економічний статус, економічне становище.

status *лат.* статус.

status activus *лат.* активний статус (право індивіда на участь у державному житті).

status negativus *лат.* негативний статус (домогання індивіда на захист його основних прав).

status passivus *лат.* пасивний статус (обов'язки індивіда перед державою).

status positivus *лат.* позитивний статус (домогання індивіда на участь у державних справах).

status quo *лат.* статус кво (існуючий стан).

status quo ante *лат.* статус кво анте (положення, що існує до якогось л. певного моменту).

status quo ante bellum *лат.* статус кво антебелум, становище, яке існувало до початку війни.

Statusänderung *ф* зміна статусу.

Statusfrage *ф* питання про статус.

Statusgesetz *н* закон про статус.

Statusklage *ф* позов про встановлення факту.

Statusprozeß *т* процес про встановлення факту.

Statussache *ф* справа про встановлення факту.

Statusurteil *н* рішення про встановлення факту.

Statut *н* статут, положення; ◇ ~ der landwirtschaftlichen Produktionsgenossenschaft статут сільськогосподарського виробничого кооперативу (*колиш. НДР*); ~ des Internationalen Militärgerichtshofes статут Міжнародного військового трибуналу; ~ des Ministeriums положення про міністерство (*колиш. НДР*); Besatzungs ~ окупаційний статут; Verordnung über das ~ положення про статут; Verordnung über das ~ des Patentamtes положення про статут патентного відомства; völkerrechtliches ~ міжнародний статут; wandelbares ~ непостійний статут.

statuta stricte sunt interpretanda *лат.* норми права повинні тлумачитися обмежувально.

statutarisch *adj* статутний, відповідний статуту.

Statute law *англ.* статутне право.

Statutenfonds *т* статутний фонд.

statutengemäß *adj* відповідний статуту.

Statutenkollision *ф* колізія норм у міжнародному приватному праві.

Statutenkopplung *ф* поєднання статутів.

statutenmäßig *adj* відповідний статуту.

Statutenrecht *н* статутне право.

Statutenwechsel *т* зміна статуту.

statutenwidrig *adj* суперечний статуту.

Stauen *н, екон.* стивідорні роботи.

stauen *vt* вантажити, розміщувати (*у трюм*).

Stauerbaas *т* старший стивід.

Staufaktor *т* обсяг, займаний тонною певного вантажу в трюмі.

Steckbrief *т* публікація про розшук і затримання зниклого злочинця (із зазначенням його прикмет).

Steckbriefnachricht *ф* повідомлення про розшук злочинця, який зник (*напр. прокуратури*), оголошення в розшук (*зниклого злочинця*).

Steckbriefregister *н* розшуковий реєстр.

Stehkragen-Kriminalität *ф* злочинність "білих комірів", "білокомірцева" злочинність, злочинність службовців (*цивільного держпарату і корпорацій*).

stehlen *vt* красти, здійснювати крадіжку.

Stehler *т* злодій.

Steigerung *ф* ріст, підвищення; ◇ ~ der Kriminalität зростання злочинності.

Stellageprämie *ф* премія, видана при укладенні стеляжної угоди, стеляжна премія.

Stelle *ф* 1) місце, пункт; 2) місце, посада; 3) інстанція, установа; ◇ eine ~ als Prokurist haben бути довіреним торговельної фірми; eine ~ öffentlich ausschreiben оголошувати публічний конкурс на заміщення посади; etat mäßige ~ штатна посада; vakante ~ вакантна посада.

stellen *vt* 1) затримувати (*злодія*); 2) надавати (*напр. докази*), представляти (*напр. поручителя*); 3) заявляти (*напр. клопотання*).

stellen, sich *vi* прибути з каяттям, з'явитися для відбування покарання.

Stellenangebot *н* пропозиція роботи, пропозиція вакантної посади.

Stellenanzeige *ф* оголошення про найм на роботу.

Stellenbesetzung *ф* заміщення посади.

Stellengesuch *н* заява про надання роботи.

Stellennachweis *т* біржа праці.

Stellenplan *т* штат, штатний розклад.

Stellenvorbehalt *т* умова про надання допомоги у працевлаштуванні колишнім військовослужбовцям, обмовка про надання допомоги у працевлаштуванні колишнім військовослужбовцям.

Stellgeld *н* біржа, премія по стеляжу, премія, видана при укладенні стеляжної угоди.

Stellung *ф* 1) місце, положення; 2) посада, місце; 3) точка зору, установка; 4) (*суспільне*) становище, статус; 5) розстановка (*напр. сил*); ◇ eine ~ antreten вступити на посаду; eine ~ aufgeben здавати позицію, здати позиції, поступатися, поступитися (*кому-н.*); ~ des Geschädigten становище потерпілого; ~ einer Kaution 1. представлення забезпечення; 2. дача застави; ~ eines Antrages заява-клопотання; ~ im Erwerbsleben статус зайнятості, статус економічно актив-

ної особи; ~ im Beruf професійний статус; aus einer ~ abgehen залишати роботу, йти з посади; j-n aus seiner ~ herausbeißen вижити кого-н. з (його) посади; das ist er seiner ~ schuldig до цього його зобов'язує його положення, до цього його зобов'язує займана ним посада; die Ausschreibung von ~ оголошення конкурсу на заміщення посад, заміщення посад за конкурсом; eine ~ haben мати роботу; eine gehobene ~ відповідальне становище, відповідальна посада; er bringt alle für diese ~ erforderlichen Eigenschaften mit він володіє всіма необхідними для цієї посади якостями; für diese ~ bringt er gar nichts mit він абсолютно не відповідає цій посаді; in abhängiger ~ sein бути в залежному становищі; prozeßrechtliche ~ процесуально-правове становище (*сторін у процесі*); rechtliche ~ правове становище; responsable ~ австр. відповідальна посада, відповідальне становище; (j-n) seiner ~ entheben звільнити (кого-н.) від займаної посади; seine ~ voll ausfüllen повністю відповідати своїй посаді, повністю відповідати займаній посаді, staatsrechtliche ~ державно-правове становище.

Stellungnahme *f* висновок, висловлення своєї думки; ♦ abschließende ~ des Staatsanwalts висновок прокурора; gutachtliche ~ експертний висновок.

Stellungswechsel *m* 1) зміна місця роботи (*служби*); 2) зміна позиції.

Stellvertreter *m* заступник; ♦ amtierender ~ виконуючий обов'язки; gesetzlicher ~ законний представник.

Stellvertretung *f* 1) заступництво, заміна; 2) представництво; ♦ aktive ~ активне представництво; direkte ~ пряме представництво; freie ~ добровільне представництво; gesetzliche ~ законне представництво; indirekte ~ непряме представництво; mittelbare ~ опосередковане представництво; notwendige ~ необхідне представництво, passive ~ пасивне представництво.

Stempel *m* 1) штампель, друк; 2) штамп, клеймо; ♦ einen ~ drücken ставити печатку.

Stempelabdruck *m* відбиток печатки, відбиток штампа.

Stempelfälschung *f* підробка друку.

stempelfrei *adj* без печатки.

Stempelgebühr *f* гербовий збір, гербове мито.

Stempelgeld *n, ust.* допомога по безробіттю.

Stempelmarke *f* гербова марка.

stempeln *vt* 1) проштемпелювати, проштемпелюваний, ставити печатку (*на що-н.*), прикладати печатку (*до чого-н.*); 2) ставити

клеймо (*перен.*), випалювати тавро, маркувати; ♦ diese Tat stempelt ihn zum Lügner цей вчинок викриває його як брехуна.

Stempelpapier *n* гербовий папір.

Stempelsteuer *n* гербовий збір, гербове мито.

Stempelung *f* 1) скріплення печаткою, засвідчення печаткою (*напр. підпису*), накладення друку; 2) таврування, маркування.

Sterbebuch *n* книга реєстрації смерті (*у РАЦСі*).

Sterbedatum *n* день смерті.

Sterbefall *m* смертний випадок.

Sterbegeld *n* допомога на похорон (*колиш. НДР*), страхова премія, виплачувана в разі смерті члена страхової каси.

Sterbehilfe *f* евтаназія.

Sterbejahr *n* рік смерті.

Sterbematrikel *n* книга реєстрації смерті (*у РАЦСі*).

sterben *vi* померти, сконати; ♦ in Ausübung seines Berufes ~ померти при виконанні службових обов'язків; im Kindbett ~ померти під час пологів; keines natürlichen Todes ~ померти насильницькою смертю; eines natürlichen Todes ~ померти природною смертю; an seinen Wunden ~ померти від ран; vor Hunger ~ померти з голоду.

Sterberate *f* рівень смертності.

Sterberegister *n* книга реєстрації смерті (*у РАЦСі*).

Sterbeschein *m* свідоцтво про смерть.

Sterbeurkunde *f* свідоцтво про смерть.

Sterbewahrscheinlichkeit *f* ймовірність смерті, вірогідність смертельного результату.

Sterblichkeit *f* 1) смертність, рівень смертності, частота смертельних випадків; 2) *мед.* смертельний результат, летальний результат; 3) (*масова*) загибель (*тварин*), падіж (*сільськогосподарських тварин*); ♦ rechnungsmäßige ~ страх, розрахункова смертність.

Sterilisation *f* стерилізація, знепліднювання.

stetig *adj* безперервний, постійний, усталений, стабільний, стійкий, *розрах.* систематичний (*напр. про помилку*); ♦ der Marktist ~ стійка кон'юнктура ринку.

Stetigkeit *f* сталість, стійкість, стабільність.

Stellagegeschäft *n* стелаж (*вид угоди купівлі-продажу*).

Steuer *n* податок; ♦ eine ~ auferlegen оподатковувати; direkte ~ прямий податок; fiktive ~ фіктивний податок; indirekte ~ непрямий податок.

Steuerabwehr *m* приховування розміру доходів від оподаткування.

Steuerabzug *m* вирахування податку (*із зарплати*).

Steueränderungsgesetz *n* закон про зміну оподаткування.

Steueranpassungsgesetz *n* закон про впорядкування оподаткування.

Steueraufkommen *n, pl* податкові надходження.

Steueraufsicht *f* 1) податкова інспекція, податковий контроль; 2) нагляд фінансових органів за сплатою податку.

Steuerbefreiung *f* звільнення від податків.

Steuerbegünstigung *f* податкова пільга.

Steuerberater *m* консультант з податкових питань.

Steuerberatungsgesetz *n* закон про правовідносини між консультантами та уповноваженими з податкових питань (*ФРН, 1975*).

Steuerbescheid *m* платіжне повідомлення податкового органу.

Steuerbetrug *m* шахрайство при сплаті податку.

Steuerbevollmächtigte *m* уповноважений зі збору податків.

Steuerbewilligungsrecht *n* право встановлення податку.

Steuerbilanz *f* баланс підприємства, складений для визначення суми податкового оподаткування.

Steuerbürde *f* податковий тягар.

Steuerbußgeldverfahren *n* провадження у справах, пов'язаних з накладенням грошових штрафів за несвочасну сплату податків, провадження у справах, пов'язаних з накладенням грошових штрафів за неправильну сплату податків.

Steuerdelikt *n* податкове (кримінальне) правопорушення.

Steuerdestinatar *f* платник податків, який визначається законодавством.

Steuereinholung *f* “податкове стимулювання” (*ситуація, за якої платник податків для погашення своїх податкових зобов'язань прагне розширити обсяг своєї продукції або знизити витрати виробництва*).

Steuererhebung *f* стягування податків, стягнення податків.

Steuererklärung *f* податкова декларація.

Steuererlaß *m* звільнення від сплати податків.

Steuererstattung *f* повернення переплачених сум податку.

Steuerexemption *f* податковий імунітет, звільнення від податків.

Steuerfahnder *m* податковий інспектор.

Steuerfahndung *f* викриття випадків порушення податкового законодавства, вияв-

лення випадків порушення податкового законодавства.

Steuerfestsetzungsverfahren *n* порядок встановлення розміру податків, провадження у справі про встановлення розміру податків.

Steuerflexibilität *f* еластичність податкових надходжень (*напр. еластичність податків прибутку*).

Steuerflucht *m* переїзд платника податків в інше місце з метою ухилення від сплати податкової заборгованості, переїзд платника податків за кордон з метою зменшення податкових виплат.

Steuergefährdung *f* умисне неправильне ведення бухгалтерських книг з метою зниження податків, умисне виготовлення фіктивних виправдувальних документів з метою зниження податків.

Steuergeheimnis *n* податкова таємниця.

Steuergesetzgebung *f* податкове законодавство.

Steuergutachten *n* перевірка стягування податків.

Steuer Gutscheine *pl* податкові сертифікати (*державні боргові зобов'язання, що приносять процентні доходи і прийняті на сплату податків*).

Steuerhaftung *f* відповідальність у податковому праві.

Steuerhäufung *f* загальний тягар, “нагромадження” податків (*враховує також додаткові платежі в результаті перекладання податків*).

Steuerhehlerei *f* ухилення від оподаткування (*в результаті свідомої покупки, приховування або продажу предметів, податок на які не сплачено*), приховування доходів від оподаткування, приховування доходів від оподаткування.

Steuerhinterzieherm (*фізична або юридична*) особа, яка ухиляється від сплати податків.

Steuerhinterziehung *f* ухилення від сплати податків (*шляхом вказівки невірних даних у податковій декларації*), злісний несплатіж податків.

Steuerhoheit *f* право держави встановлювати і стягувати податки.

Steuerkodex *n* податковий кодекс, ПК.

Steuerkraft *f* податкова потенція (*здатність суб'єкта оподаткування платити податки*).

Steuerkurswert *m* курсова вартість цінних паперів, що встановлюється федеральним міністром фінансів (*є основою для обчислення податкових зобов'язань*).

Steuermarke *f* гербова марка.

Steuernehmeinnahmen *pl* додаткові податкові надходження.

Steuermeßzahl *f* ставка для обчислення поземельного і промислового податків.

Steuernachforderung *f* додаткова податкова вимога.

Steuerordnungswidrigkeit *f* порушення порядку стягування та сплати податків.

Steuerpflicht *f* податкова повинність; ◇ *beschränkte* ~ обов'язок сплати податків з доходів, отриманих всередині країни; *persönliche* ~ податкова повинність окремої особи; *unbeschränkte* ~ обов'язок сплати податків з доходів, отриманих як усередині країни, так і за кордоном.

Steuerpflichtige *m* платник податків.

Steuerpräferenzen *f, pl* податкові пільги.

Steuerrecht *n* податкове право.

Steuerrückstand *m* податкова недоїмка, заборгованість по сплаті податків.

Steuersäumnisgesetz *n* закон про відповідальність за прострочення сплати податків.

Steuerschuld *f* 1) розмір податку; 2) заборгованість по сплаті податків.

Steuerschuldner *m* податковий боржник.

Steuerschuldverhältnis *n* відносини між уповноваженим по збору податків і платником податків.

Steuerstrafbescheid *m* оповіщення про накладення штрафу за несплату податків.

Steuerstrafrecht *n* сукупність кримінально-правових норм, що регулюють відповідальність за податкові правопорушення.

Steuerstrafverfahren *n* судочинство у справах про податкові правопорушення.

Steuersubjekt *n* суб'єкт податкових зобов'язань, платник податків.

Steuerüberwälzung *f* шахрайське перекладання платником податкового обтяження сплати податку на іншу особу.

Steuerung *f* управління, вплив; ◇ ~ *des eigenen Verhaltens* управління власною поведінкою; *drittseitige* ~ взаємний вплив трьох (*криміногенних*) чинників; *einseitige* ~ одностороння дія (*криміногенного*) фактора; *gegenseitige* ~ взаємодія (*криміногенних*) чинників; *komplexe* ~ взаємодія комплексу чинників на один фактор; *menschliche* ~ вплив людини на кінцеву мету (*з теорії фінальної дії*).

Steuerungsfähigkeit *f* здатність керувати своєю поведінкою.

Steuervergehen *n* податкове (кримінальне) правопорушення.

Stichentscheid *m* рішення (якого-н. питання)

голосом голови (*при рівній кількості голосів*); ◇ ~ *des Vaters* рішення (якого-н. питання, суперечки) владою батька.

Stichhaltigkeit *f* обґрунтованість, надійність; ◇ ~ *der Beweise* обґрунтованість доказів.

Stichjahr *n* базисний рік.

Stichkupon *n* останній купон купонного листа.

Stichspur *f* слід уколу гострим предметом.

Stichtag *m* 1) термін (виконання зобов'язання), день виконання умов або зобов'язань (*сплати, поставки товару тощо*); 2) день набрання чинності; 3) (*призначений*) день явки в суд; ◇ ~ *für Auftrags Erfüllung* день виконання замовлення; ~ *für die Warenlieferung* день поставки товару; ~ *für die Zahlung* термін сплати.

Stichtagsbestand *m* наявність (товарів або готівки), запас на певний день.

Stichwaffe *f* колюча зброя.

Stichwahl *f* перебалотування.

Stiefbruder *m* зведений брат.

Stiefeltern *pl* вітчим і мачуха.

Stiefgeschwister *pl* зведені брати, зведені сестри, зведені брати і сестри.

Stiefkind *n* пасинок, падчерка.

Stiefmutter *f* мачуха.

Stiefsohn *m* пасинок.

Stieftochter *f* падчерка.

Stiefvater *m* вітчим.

Stifte *m* 1) засновник, засновник; 2) призвідник-фундатор, винуватець.

Stiftung *f* 1) установа, підстава; 2) пожертвування на благодійні цілі, жертва на культурні цілі; 3) установа, інститут (*організація, оснащена майном, призначеним не так на комерційні цілі*); ◇ ~ *des Privatrechtes* установа приватно-правового характеру, інститут, який є суб'єктом приватного права; ~ *öffentlichen Rechts* установа публічно-правового характеру; інститут, який є суб'єктом публічного права; *fiduziarische* ~ установа юридичної особи, заснована на вірі; *nicht rechtsfähig* ~ неправоздатна установа; *rechtsfähig* ~ правоздатна установа.

Stiftungsgeschäft *n* засновницька угода.

Stiftungsurkunde *f* установча грамота (видана новоствореній юридичній особі).

Stiftungsvermögen *n* майно, що було в активі установи при його створенні.

Stiftungszweck *m* установча мета.

Stigmatisierung *f* стигматизація; ◇ *soziale* ~ соціальна стигматизація, громадське таврування (наділення певних осіб якимись л. ознаками, що характеризують їх становище в суспільстві).

Stigmatisierungswirkung *f* дія стигматизації, результат громадського таврування.

stilisiert *adj* стилізований; ♦ ~e Swastika стилізована свастика; ~es Symbol стилізований символ

Stillhalteabkommen *n* угода про мораторій.

Stillhaltevereinigung *f* угода про мораторій.

Stilliegetage *f, pl* понадсталійний час.

stillschweigend мовчазний, безмовний (*напр. про згоду на укладення угоди*).

Stillstand *m* бездіяльність, простій; ♦ ~ eines Verfahrens призупинення (судового) процесу.

Stillstandskosten *pl* витрати, пов'язані з простоем, витрати, пов'язані з консервацією підприємства.

Stimm-Analyse *f* аналіз мови, аналіз голосу; ♦ technische ~ технічний аналіз мови, технічний аналіз голосу, аналіз мови з використанням технічних засобів, аналіз голосу з використанням технічних засобів.

Stimmabgabe *f* голосування; ♦ ~ unterlassen відмовлятися від голосування; geheime ~ таємне голосування; offene ~ відкрите голосування.

Stimmberechtigte *m* має право голосу, виборець.

Stimmbindungsvertrag *m* договір, згідно з яким акціонер (*пайовик*), який має право голосу, зобов'язується здійснити своє право певним, заздалегідь обумовленим чином.

Stimme *m* голос, право голосу; ♦ die ~ abgeben віддавати свій голос, голосувати; eine ~ haben мати право голосу; ausschlaggebende ~ вирішальний голос (*напр. голос голови при рівності голосів*); beratende ~ дорадчий голос; sich der ~ enthalten утриматися від голосування.

stimmen *vt* голосувати.

Stimmengleichheit *f* рівна кількість голосів; ♦ bei ~ Stimmengleichheit при рівному числі голосів.

Stimmenkauf *m* “скупка” голосів, підкуп при голосуванні.

Stimmenmehrheit *f* більшість голосів; ♦ absolute ~ абсолютна більшість голосів.

Stimmenminderheit *f* меншість голосів.

Stimmhaltung *f* утримання від голосування.

Stimmenverkauf *m* “продаж” голосів (*від час виборів*).

stimmfähig *adj* має право голосу.

Stimmidentifizierung *f, крим.* ідентифікація по голосу.

Stimmkraft *f* кількість голосів.

Stimmrecht *n* право голосу; ♦ dem ~ beraubt sein бути позбавленим права голосу.

Stimmrechtsausschluß *m* позбавлення права голосу.

Stimmrechtsmißbrauch *m* зловживання своїм правом голосу.

Stimson-Doktrin *f* доктрина Стімсона (*про недопущення захоплення території насильницьким шляхом*).

Stipulation *f* 1) домовленість, договір, умова; 2) обмовка.

stipulation *лат.* словесне зобов'язання, в якому не вказано підставу його виникнення, абстрактне зобов'язання.

Stock *m* 1) основний капітал; 2) акція; 3) цінні папери; ♦ ~ der Aktien контрольний пакет акцій.

Stockdividende *f* дивіденд у формі випуску додаткових акцій.

Stockmaster *m* інформаційне табло на біржі.

Stockung *f* 1) затор, пробка (*на транспорті*); 2) застій.

Stockwerkseigentum *n* власність на складову частину житлового приміщення.

Stoff-Fluß *m* матеріальний потік (*у міжгалузевому балансі*).

Stoff-Flußbild *n* схема матеріальних потоків (*у міжгалузевому балансі*).

Stoppkurs *m* твердий біржовий курс.

Stoppreis *m* “стоп-ціна”, заморожена ціна.

Störer *m* 1) порушник (*спокою*); 2) (*австр.*) ремісник, який працює в приміщенні замовника.

stornieren *vi* 1) анулювати (*замовлення, контракт*); 2) (*фін.*) виправити запис у бухгалтерських книгах.

Stornierung *f* 1) сторнування; 2) анулювання замовлення.

Storno *n* 1) сторно, виправлення бухгалтерського запису; 2) скасування, анулювання.

Stornorecht *n* право сторнувати записи (*банку*), право на виправлення бухгалтерського запису.

Stornoreserve *f* страховий резерв.

Störung *f* 1) порушення, розлад; 2) пошкодження; ♦ ~ der öffentlichen Ordnung порушення громадського порядку; ~ der öffentlichen Sicherheit порушення громадської безпеки; ~ der Religionsausübung перешкоджання відправленню релігійного обряду; ~ der Totenruhe паплюження могили; ~ des Besitzes порушення володіння; ~ des öffentlichen Friedens порушення громадського порядку; ~ des Verfahrensablaufs порушення ходу судочинства; geistige ~ душевний розлад; vorübergehende ~ тимчасовий розлад (*напр. душевної діяльності*).

Störungspuffer *m* страховий резерв, резерв на усунення збурень.

Stoßspur *m* слід від поштовху, слід від зіткнення.

Stoßwaffe *f* колюча зброя.

Strafänderung *f* зміна покарання.

Strafänderungsgrund *m* підстава для зміни покарання.

strafandrohend *adj* загрозливий покаранням.

Strafandrohung *f* загроза застосуванням покарання, санкція кримінально-правової норми; \diamond unter ~ під загрозою покарання.

Strafanklage *f*, *рідк.* кримінальне обвинувачення.

Strafanklagerecht *n* право на пред'явлення обвинувачення в кримінальному злочині.

Strafanspruch *m* вимога покарання.

Strafanstalt *m* місце позбавлення волі.

Strafantrag *m* 1) скарга потерпілого (з метою порушити кримінальну справу); 2) клопотання прокурора про розмір покарання; \diamond einen ~ stellen подавати скаргу (з метою порушити кримінальну справу); aufheben ~ verzichten відмовлятися від подання скарги.

Strafantragsfrist *f* термін подачі скарги потерпілим.

Strafantritt *m* початок відбування покарання.

Strafantrittszeitpunkt *m* початок відбування покарання.

Strafanwendung *f* застосування покарання.

Strafanwendungsrecht *n* право застосування покарання.

Strafanzeige *f* заява органам влади про злочин, що готується, заява органам влади про вчинений злочин; \diamond private ~ заява про скоєний злочин, переслідування за яке порушується за ініціативою приватної особи.

Strafarrest *m* 1) взяття під варту, кримінальний арешт; 2) арешт для військовослужбовців та військовозобов'язаних, передбачений військово-кримінальним законом (ФРН, 1974).

Strafart *f* вид покарання; \diamond gerichtliche ~ покарання, призначене судом.

Strafaufhebung *f* звільнення від покарання.

Strafaufhebungsgrund *m* підстава звільнення від покарання; \diamond persönlicher ~ підстава звільнення від покарання з урахуванням особи винного.

Strafaufschub *m* відстрочка виконання (обвинувального) вироку; \diamond den ~ bewilligen відстрочити виконання вироку; bedingter ~ умовна відстрочка виконання вироку.

Strafausdehnung *f* розширення покарання.

Strafausdehnungsgrund *m* підстава для розширення покарання.

Strafmaß *m* розмір покарання.

Strafausschließungsgrund *m* обставина, що виключає покарання.

Strafaussetzung *f* 1) умовно-дострокове звільнення, умовне засудження; 2) відстрочка виконання вироку; \diamond die ~ widerrufen скасувати умовно-дострокове звільнення; ~ zur Bewährung умовно-дострокове звільнення з призначенням випробувального терміну, умовне засудження; bedingte ~ умовно-дострокове звільнення.

Strafaussetzungssache *f* справа про умовно-дострокове звільнення.

Strafaußpruch *m* винесення покарання, призначення покарання.

Strafaußstand *m* відстрочка виконання покарання, відстрочка звільнення від покарання.

Strafbann *m* заслання (як вид покарання).

strafbar *adj* караний; \diamond sich ~ machen здійснювати кримінально каране діяння.

Strafbarkeit *f* караність; \diamond ~ des Ungehorsams караність за непокору; gerichtliche ~ караність, здійснювана судом.

Strafbarkeitsbedingung *f* умова караності; \diamond objektive ~ об'єктивна умова караності.

strafbarkeitsbeschränkung обмежує караність.

Strafbarkeitsbestimmung *f* визначення караності; \diamond gesetzliche ~ законодавче визначення караності.

Strafbarkeitserklärung *f* оголошення караним, ставлення під загрозу покарання, криміналізація.

Strafbarkeitsrahmen *m* межі караності, рамки караності, межі покарання (для конкретного складу злочину).

Strafbataillon *n* дисциплінарний батальйон.

Strafbedürfnis *n* 1) необхідність покарання; 2) потреба в покаранні (причина злочинності за Фрейдом).

Strafbedürftigkeit *f* необхідність покарання.

Strafbefehl *m* (одноосібне) рішення судді у кримінальній справі, винесене в порядку сумарного судочинства; \diamond richterlicher ~ рішення судді про призначення покарання, винесене в порядку сумарного судочинства.

Strafbefehlsantrag *m* клопотання про винесення покарання в порядку сумарного судочинства.

Strafbefehlspraxis *m* практика сумарного судочинства.

Strafbefehlsverfahren *n* сумарне судочинство, спрощене судочинство (по справах, що розглядаються без обвинувального висновку).

Strafbefreiung *f* звільнення від покарання; ◇ *bedingt-vorfristige* ~ умовно-дострокове звільнення від покарання.

Strafbefugnis *n* право (на призначення) покарання.

Strafbeginn *m* від початок відбування покарання.

Strafbegründend *adj* обґрунтовує застосування покарання.

Strafbehörden *pl* каральні органи.

Strafbemessung *f* визначення розміру покарання; ◇ *individualisierende* ~ визначення розміру покарання з урахуванням особи злочинця.

Strafbemessungsgrund *m* підстава для визначення розміру покарання.

Strafbescheid *m* рішення про застосування (адміністративного) покарання, рішення про накладення штрафу, сповіщення про накладення штрафу.

Strafbestimmung *f* 1) санкція кримінально-правової норми; 2) кримінально-правова норма; ◇ *gerichtliche* ~ *австр.* санкція, застосована судом.

strafbewehrt *adj* переслідуваний за законом, караний (*вчинок, дія*).

Strafbuch *n* кримінальний кодекс.

Strafcharakter *m* характер покарання.

Strafdauer *f* термін покарання.

Strafdrohung *f* санкція (кримінально-правової) норми; ◇ *relative* ~ щодо певної санкції; *schwere* ~ сувора санкція (кримінально-правової) норми.

Strafe *f* покарання, стягнення; ◇ *die* ~ *abbüßen* відбувати покарання; *die* ~ *androhen* загрожувати покаранням, передбачати покарання; *die* ~ *antreten* починати відбувати покарання; *eine* ~ *beantragen* клопотати про застосування покарання; *eine* ~ *bedingt nachsehen* умовно скасувати покарання; ~ *der Infamie icm.* оголошення безчесним; *eine* ~ *endgültig nachsehen* остаточно скасувати покарання; *die* ~ *erlassen* звільняти від покарання; *eine* ~ *festsetzen* призначати покарання; *eine* ~ *löschen* погасити покарання (*напр. в кримінальному реєстрі*); *eine* ~ *mildern* пом'якшувати покарання; ~ *mit Freiheitsentzug* покарання, поєднане з позбавленням волі; *eine* ~ *nachlassen* зменшувати покарання, пом'якшувати покарання; *eine* ~ *nachsehen* відмінити покарання; ~ *ohne Freiheitsentzug* покарання, не пов'язане з позбавленням волі; *eine* ~ *setzen* виносити покарання, призначати покарання; *eine* ~ *verbüßen* відбувати покарання; *eine* ~ *über j-n verhängen* призначати

(кому-н.) покарання, накладати (на кого-н.) стягнення; *eine* ~ *verwirkthaben* підлягати покаранню; *die* ~ *vorläufig aufschieben* тимчасово відстрочити покарання; ~ *zahlen* платити штраф; *administrative* ~ адміністративне стягнення; *als* ~ в якості покарання; *alternative* ~ альтернативне покарання; *angedrohte* ~ покарання, передбачене законом; *angemessene* відповідне покарання; *aufeine* ~ *erkennen* засуджувати до покарання; *bedingte* ~ умовне покарання; *drakonische* ~ вкрай суворе покарання; *entehrende* ~ ганебне покарання; *exemplarische* ~ зразкове покарання; *gerichtliche* ~ покарання, призначене судом; *keine* ~ *ohne Gesetz* немає покарання поза законом; *kommutable* ~ заміне покарання; *körperliche* ~ тілесне покарання, *kriminelle* ~ кримінальне покарання; *kurzfristige* ~ короткострокове покарання; *lebenslängliche* ~ довічне покарання; *leichte* ~ легке покарання; *mit einer* ~ *belegen* накладати стягнення, виносити покарання; *mit* ~ *bedrohen* 1. загрожувати покаранням; 2. передбачати покарання; *partikulare* ~ окреме покарання; *rechtskräftige* ~ покарання, яке набрало законної сили; *schwere* ~ суворе покарання; *sich von einer* ~ *abkaufen* відкупитися від покарання; *unter* ~ *stellen* карати, піддавати покаранню; *von* ~ *absehen* звільняти від покарання; *zeitige* ~ позбавлення волі на певний строк; *zug* ~ в покарання; *eine* ~ *über j-n verhängen* накладати стягнення на кого-н., накласти стягнення на кого-н., призначати покарання (кому-н.), оштрафувати (кого-н.), накласти штраф на (кого-н.).

Strafeinschränkung *f* обмеження покарання.

Strafempfindlichkeit *f* сприйнятливість до покарання.

strafen *vi* карати.

Strafenfetischismus *m* фетишизація покарання.

Strafenhäufung *f* додавання покарань.

Strafensystem *n* система покарань.

Strafenterror *m* кримінальний терор.

Strafentlassene *m* особа, що відбула покарання.

straferhöhend обтяжуючий покарання.

Straferhöhung *f* обтяжені покарання.

Straferkenntnis *n* призначення покарання.

Straferlaß *m* звільнення від покарання, амністія, помилювання; ◇ *den* ~ *widerrufen* скасувати звільнення від покарання; *bedingter* ~ умовне звільнення від покарання.

Strafermäßigung *f* зменшення терміну покарання, пом'якшення покарання.

Strafermessung *f* призначення міри покарання, визначення розміру покарання.

Strafersatzmittel *n, pl* заходи, що замінюють покарання; ◇ präventive ~ превентивні заходи, які замінять покарання.

straferschwerend *adj* обтяжуючий покарання (*про обставину*).

Straferschwerungsgrund *m* підстава для посилення покарання.

Straffall *m* кримінальна справа, кримінально караний випадок.

straffällig *adj* заслуговує покарання, що зробив каране діяння; ~ sein заслуговувати покарання; ~ werden порушувати закон, здійснювати каране діяння; exist ~ він скоїв каране діяння.

Straffällige *m* особа, яка вчинила каране діяння.

Straffälligenhilfe *f* допомога особам, які вчинили діяння (*і відбули покарання*), допомога (*раніше*) судимим.

Straffälligenpädagogik *f* система перевиховання осіб, які вчинили кримінально карані діяння.

Straffälligkeit *f* 1) стан особи, яка вчинила каране діяння; 2) судимість; ◇ ~ des Täters вчинення караного діяння злочинцем; wiederholte ~ повторний злочин, рецидив, повторна судимість.

Straffestsetzung *f* призначення покарання.

Strafffrage *f* питання про покарання.

straffrei erklären *vi* звільнити від покарання.

Straffreierklärung *f* звільнення від покарання, оголошення безкарним.

Straffreiheit *f* 1) безкарність; 2) амністія.

Straffreiheitsgesetz *n* закон про амністію.

Straffreistellung *f* звільнення від покарання.

Straffung *f* посилення, зміцнення.

Strafgebot *n* обов'язковість покарання.

Strafgedinge *f* неустойка.

Strafgefangene *m* ув'язнена особа, яка відбуває покарання; ◇ persönliche Gegenständedes ~ *n* (*особисті*) речі і предмети засудженого.

Strafgeld *n* грошовий штраф, пеня.

Strafgericht *n* кримінальний суд, суд по кримінальних справах; ◇ Internationales ~ Міжнародний кримінальний трибунал.

Strafgerichtsbarkeit *f* підсудність кримінальному суду; ◇ Internationale ~ підсудність Міжнародному кримінальному трибуналу.

Strafgerichtsordnung *f* Кримінально-процесуальний кодекс.

Strafgesetz *n* кримінальний закон.

Strafgesetzgebung *f* кримінальне законодавство.

Strafgewalt *f* кримінальний примус, каральна влада; ◇ der ~ unterliegen піддаватися кримінально-правовому примусу.

Strafgrund *m* підстава для покарання; ◇ ~ der Teilnahme співучасть як підстава для покарання.

Strafhafte *m* покарання у вигляді позбавлення волі, арешт (*колиш. НДР*); ◇ in ~ verhüllen відбувати покарання у вигляді позбавлення волі.

Strafhaftezeit *f* термін покарання у вигляді позбавлення волі, термін арешту (*колиш. НДР*).

Strafhaus *n* в'язниця, пенітенціарний заклад.

Strafherabsetzung *f* зниження терміну покарання.

Strafhöhe *f* розмір покарання.

Strafjustiz *f* кримінальна юстиція.

Strafkammer *f* відділ по кримінальних справах районного суду (*колиш. НДР*), відділ по кримінальних справах при суді другої інстанції; ◇ grobe ~ відділ по кримінальних справах (*в якості суду першої інстанції*); kleine ~ відділ з розгляду апеляцій на вироки дільничних судів.

Strafkarte *f* виписка з реєстру судимості.

Strafklage *f* кримінальне переслідування.

Strafklagerecht *n* право кримінального переслідування.

Strafklageverbrauch *m* правило, що забороняє залучати до кримінальної відповідальності двічі на одній і тій же підставі.

Strafkodeks *n* Кримінальний кодекс.

Strafkollegium *n* судовою колегія у кримінальних справах.

Strafkompanie *f* штрафна рота.

Strafkürzung *f* скорочення терміну покарання.

Strafling *m* ув'язнений, арештант, *заст.* каторжник.

Strafliste *f* реєстр судимості, картотека судимості.

straflos *adj* безкарний, некараний.

Straflöschung *f* зняття судимості, погашення судимості.

Straflösigkeit *f* незастосування кримінального покарання, безкарність.

Strafloslassen *n* залишення безкарним.

Strafmakelbeseitigung *f* зняття судимості з неповнолітнього суддею.

Strafmaß *n* розмір покарання.

Strafmaßnahme *f* міра покарання.

Strafmaßregel *m* міра покарання.

strafmehrend *adj* що погіршує провину.

Strafmilderung *f* пом'якшення покарання; ◇ außergewöhnliche ~ пом'якшення покарання нижче нижчої межі (*зважаючи на виняткові обставини*); nachträgliche ~ пом'якшення покарання після винесення вироку.

Strafmilderungsgrund *m* пом'якшуюча провину обставина.

Strafmilderungsrecht *n* право на пом'якшення покарання; ♦ *außerordentliches* ~ право призначення покарання нижче нижчої межі.

Strafmilderungsvorschrift *f* припис про пом'якшення покарання.

Strafmittel *n* засіб покарання.

strafmündig здатний нести покарання (*напр. про повнолітнього*).

Strafmündigkeit *f* вік, по досягненні якого особа може притягуватися до кримінальної відповідальності; ♦ *bedingte* ~ можливість притягнення до кримінальної відповідальності за наявності осудності; *volle* ~ повна здатність нести покарання (*по досягненні 18-річного віку*).

Strafmündigkeitsalter *n* вік, по досягненні якого особа може притягуватися до кримінальної відповідальності.

Strafmündigkeitsgrenze *f* мінімальний вік кримінальної відповідальності.

Strafnachlaß *m, австр.* зниження покарання.

Strafnachricht *f* виписки з реєстру судимості.

Strafnachsicht *f, австр.* звільнення від покарання, пом'якшення покарання.

Strafberggrenze *f* верхня межа покарання.

Straforgan *n* каральний орган.

Strafpflicht *f* 1) обов'язок карати, обов'язок карати; 2) обов'язок відбутися покарання.

Strafpolitik *f* кримінальна політика.

Strafporto *n* додаткова плата (*за недотримання поштового тарифу*).

Strafprozeß *m* кримінальний процес, кримінальне судочинство.

Strafprozeßänderungsgesetz *n* закон про зміну кримінально-процесуального кодексу.

Strafprozeßanpassungsgesetz *n* закон про приведення кримінально-процесуальних норм у відповідність до вироблених змін.

Strafprozeßordnung *f* кримінально-процесуальний кодекс.

Strafprozeßpolitik *f* кримінально-процесуальна політика.

Strafprozeßprinzip *n* принцип кримінального судочинства.

Strafprozeßrecht *n* кримінально-процесуальне право; ♦ *geltendes* ~ чинне кримінально-процесуальне право.

Strafprozeßrechtswissenschaft *f* наука кримінально-процесуального права.

Strafprozeßreform *f* реформа кримінально-процесуального права.

Strafrahmen *pl* межі покарання; ♦ *die* ~ für Körperverletzung межі покарання за нане-

сення тілесних ушкоджень; *gesetzlicher* ~ межі покарання, передбачені законом.

Strafrahmenverschiebung *f* зміна меж покарання.

Strafrecht *n* кримінальне право; ♦ *feudales* ~ феодальне карне право; *formelles* ~ формальне кримінальне право; *geltendes* ~ чинне кримінальне право; *interlokales* ~ кримінально-правові норми, що діють у різних територіально-адміністративних підрозділах (*напр. в землях ФРН або штатах США*); *intertemporales* ~ кримінально-правові норми, видані в різний час; *lebendiges* ~ сучасне кримінальне право; *materielles* ~ матеріальне кримінальне право; *supranationales* ~ наднаціональне кримінальне право.

Strafrechtler *m* юрист-криміналіст.

strafrechtlich *adj* кримінальний, кримінально-правовий (*напр. про відповідальність*); ♦ ~ *belangen* притягувати до кримінальної відповідальності.

Strafrechtsakt *m* кримінально-правовий акт.

Strafrechtsänderungsgesetz *n* закон про зміну Кримінального кодексу.

Strafrechtsanpassungsgesetz *n* закон про приведення кримінального права у відповідність з виробленими змінами.

Strafrechtsanwendung *f* застосування норм кримінального права.

Strafrechtsanwendungsrecht *n* право застосування норм кримінального права.

Strafrechtsdogmatik *f* кримінально-правова догматика.

Strafrechtsentwicklung *f* розвиток кримінального права.

Strafrechtsergänzungsgesetz *n* закон про внесення доповнень до Кримінального кодексу (*колиш. НДР*).

Strafrechtsfall *m* кримінальна справа.

Strafrechtsfertigung *f* створення норм кримінального права; ♦ *utilitaristische* ~ утилітарне (*відповідно до вимог практики*) створення норм кримінального права.

Strafrechtsideologie *f* кримінально-правова ідеологія.

Strafrechtskommission *f* комісія з підготовки реформи кримінального права.

Strafrechtslehre *f* вчення про кримінальне право.

Strafrechtslehrsystem *n* система кримінально-правового вчення.

Strafrechtsnorm *f* кримінально-правова норма, норма кримінального права.

Strafrechtsnovelle *f* доповнення до кримінального закону, зміна кримінального закону.

Strafrechtspflege *f* кримінальне судочинство, кримінальне правосуддя; \diamond stellvertretende ~ представницьке кримінальне судочинство.

Strafrechtspflegeorgan *n* орган кримінального судочинства.

Strafrechtspraxis *m* кримінально-правова практика.

Strafrechtsprinzip *n* принцип кримінального права.

Strafrechtsquelle *f* джерело кримінального права.

Strafrechtsreform *f* реформа кримінального права.

Strafrechtsreformgesetz *n* закон про реформу кримінального права.

Strafrechtsschule *f* теоретичний напрям кримінального права, школа кримінального права.

Strafrechtsschutz *m* кримінально-правовий захист.

Strafrechtsstudium *n* вивчення кримінального права.

Strafrechtstheorie *f* кримінально-правова теорія.

Strafrechtsverfahren *n* кримінальне судочинство, кримінальний процес.

Strafrechtsverletzer *m* кримінальний злочинець, порушник кримінального права.

Strafrechtswidrigkeit *f* кримінальна протиправність; \diamond ~ als Eigenschaft der Straftat кримінальна протиправність як ознака злочину.

Strafrechtswissenschaft *f* наука кримінального права.

Strafregister *n* реєстр судимості, картотека судимості.

Strafregisteramt *n* відділ реєстрації судимості.

Strafregisterauszug *m* виписка з реєстру судимості.

Strafregistergesetz *n* закон про реєстрацію судимості.

Strafregistrierung *f* реєстрація судимості.

Strafrest *m* невідбута частина покарання.

Strafrestausssetzung *f* звільнення від невідбутої частини покарання.

Strafrechnachsicht *f* звільнення від невідбутої частини покарання; \diamond gnadenweise ~ звільнення від невідбутої частини покарання у зв'язку з помилуванням, звільнення від невідбутої частини покарання у зв'язку з амністією.

Strafrichter *m* суддя у кримінальних справах.

Strafsache *f* кримінальна справа; \diamond eine ~ anhängig machen порушити кримінальну справу; politische ~ кримінальна справа за політичним злочином.

strafscharfend *adj* обтяжуючий покарання.

Strafschärfung *f* посилення покарання.

Strafschärfungsgrund *m* обставина, що підсилює покарання, обтяжуюча провину обставина.

Strafschutz *m* кримінальний захист.

Strafsenat *m* колегія у кримінальних справах (суду другої і третьої інстанцій)/судова колегія у кримінальних справах; \diamond ~ des Obersten Gerichts Колегія Верховного суду з кримінальних справ (колиш. НДР).

Strafsentenz *n* вирок суду у кримінальній справі.

Strafstatistik *f* кримінальна статистика.

Straftat *f* злочин, кримінально каране діяння; \diamond aus Gewinnsucht корисливий злочин; ~ der allgemeinen Kriminalität кримінально каране діяння, що відноситься до загальної злочинності; ~ gegen die Person злочин проти особистості; eine ~ versuchen робити замах на злочин; aufgeklärte ~ розкритий злочин; eigenständige ~ самостійний злочин; einer ~ verdächtig sein підозрюваний у злочині; erhebliche ~ значний злочин; explosive ~ злочин, скоєний з раптово виниклого наміру; geringfügige ~ незначний злочин; latente ~ латентний злочин, невиявлений злочин; privilegierte ~ привілейований злочин, злочин з пом'якшуючими обставинами; qualifizierte ~ кваліфікований злочин; sich eine ~ ausführen вчинити злочин; sich einer ~ schuldigmachen вчинити злочин, ~ enhervorbringen викликати злочинність, сприяти злочинності; unaufgeklärte ~ нерозкритий злочин; vollendete ~ закінчений злочин; wechselseitig begangene ~ взаємно скоєний злочин.

Straftatbeschreibung *f* диспозиція кримінально караного діяння.

Straftatbestand *m* склад злочину.

Straftatengruppe *f* група злочинів.

Straftatentstehung *f* виникнення злочину.

Straftatenvergleich *m* порівняння злочинів.

Straftatenvergleichskartei *f* картотека описів злочинів (для порівняння способів вчинення).

Straftäte *m* злочинець; \diamond rückfallgefährdeter ~ злочинець-рецидивіст.

Straftätergruppe *f* група злочинців.

Straftatobjekt *n* об'єкт злочину.

Straftaxensystem *n* система заходів покарання; \diamond festes ~ система певних вироків.

Straftheorie *f* теорія покарання, кримінально-правова теорія, кримінально-правова доктрина.

Straftilgung *f* погашення судимості, зняття судимості; ◇ ~ bei Ausnahmefällen погашення судимості у виняткових випадках; vorzeitige ~ дострокове зняття судимості.

Straftilgungsgesetz *n* закон про зняття судимості.

Strafumwandlung *f* заміна одного виду покарання іншим.

strafunmündig *adj* недосягнення віку кримінальної відповідальності.

Strafunterbrechung *f* призупинення виконання покарання, переривання виконання покарання.

Strafuntersuchung *f*, *швейц.* кримінальне розслідування.

Strafurteil *n* обвинувальний вирок; ◇ freisprechendes ~ виправдувальний вирок.

Strafverbüßung *f* відбування покарання.

Strafvereitelung *f* ухилення від покарання.

Strafverfahren *n* кримінальне провадження, кримінальний процес, кримінальна справа; ◇ ein ~ einleiten порушувати провадження у кримінальній справі; ein ~ einstellen припинити кримінальну справу; ein ~ vorläufigeinstellen призупинити кримінальну справу; gerichtliches ~ кримінальне провадження; objektives ~ об'єктивне судочинство; reformiertes ~ реформоване судочинство, реформований кримінальний процес.

Strafverfahrensänderungsgesetz *n* закон про внесення змін до кримінального процесу.

Strafverfahrensform *f* форма кримінального процесу.

Strafverfahrensrecht *n* кримінально-процесуальне право.

Strafverfahrensreform *f* реформа кримінального процесу.

Strafverfahrensreformgesetz *n* закон про реформу кримінального процесу.

Strafverfahrenswissenschaft *f* наука кримінально-процесуального права.

Strafverfolgung *f* кримінальне переслідування; ◇ ~ beantragen порушувати кримінальне переслідування; ~ einleiten порушувати кримінальне переслідування; j-nder ~ entziehen врятувати кого-н. від кримінального переслідування; doppelte ~ повторне кримінальне переслідування; ungerechtfertigte ~ необгрунтоване кримінальне переслідування.

Strafverfolgungsauftrag *m* доручення розпочати кримінальне переслідування.

Strafverfolgungsbehörde *f* орган кримінального переслідування.

Strafverfolgungsbereich *n* сфера кримінального переслідування.

Strafverfolgungsmaßnahmen *pl* заходи кримінального переслідування.

Strafverfolgungsorgan *n* орган кримінального переслідування.

Strafverfolgungsstatistik *f* статистика підданих кримінальному переслідуванню, судова статистика по кримінальних справах.

Strafverfolgungsverjährung *f* давність кримінального переслідування.

Strafverfügung *f* розпорядження про накладення штрафу; ◇ polizeiliche ~ розпорядження поліції про накладення штрафу (*колиш. НДР*).

Strafverfügungsverfahren *n* виробництво, пов'язане з накладенням штрафу.

Strafverhängung *f* призначення покарання.

Strafverjährung *f* давність виконання покарання.

Strafverlangen *n* вимога кримінального переслідування (*передумова кримінального переслідування за деякими справами у ФРН*).

Strafvermerk *m* відмітка про відбуття покарання.

strafverschärfend *adj* посилює покарання.

Strafverschärfung *f* посилення покарання.

strafversetzen *vt* перевести на іншу роботу в порядку дисциплінарного стягнення, перевести на іншу роботу у вигляді покарання.

Strafversprechen *n* обіцянка сплати штрафу за неналежне виконання зобов'язань за договором, обіцянка сплати штрафу за несвоєчасне виконання зобов'язань за договором.

Strafverteidiger *m* захисник у кримінальних справах.

Strafverteidigung *f* захист у кримінальному процесі.

Strafverwechselung *f* заміна одного виду покарання іншим.

Strafverwirklichung *f* застосування покарання.

Strafvollstreckung *f* виконання покарання; ◇ ~ gegen Unschuldige застосування покарання до невинного.

Strafvollstreckungskammer *f* відділ суду другої інстанції, у віданні якого знаходяться місця позбавлення волі.

Strafvollstreckungsordnung *f* положення про відбування покарання.

Strafvollstreckungsverjährung *f* давність виконання покарання.

Strafvollziehung *f* виконання покарання.

Strafvollzug *m* 1) виконання покарання; 2) місце позбавлення волі; 3) органи виконання покарання; \diamond Einwirken durch ~ виправно-трудовий вплив.

Strafvollzugsamt *n* установа, що опікується виконанням покарання, органи, у віданні яких знаходяться місця позбавлення волі.

Strafvollzugsangelegenheit *f* справа, пов'язана з відбуванням покарання.

Strafvollzugsanpassungsgesetz *n* закон про приведення у відповідність (зі змінами в законодавстві) порядку відбування покарання.

Strafvollzugsanstalt *m* місце позбавлення волі.

Strafvollzugsbehörde *f* орган, що видає місцями позбавлення волі.

Strafvollzugseinrichtung *f* місце позбавлення волі.

Strafvollzugseinrichtung *f* ВТУ, виправно-трудова установа.

Strafvollzugsgesetz *n* закон про виконання покарання.

Strafvollzugsgesetzentwurf *m* проект закону про виконання покарання.

Strafvollzugskommission *f* комісія з умовно-дострокового звільнення ув'язнених.

Strafvollzugsordnung *f* положення про виконання покарання.

Strafvollzugsrecht *n* норми права, що регулюють призначення і виконання покарання, пенітенціарне право, виправно-трудове право.

Strafvollzugssystem *n* пенітенціарна система.

Strafvollzugswandel *m* скасування виконання покарання, зміна порядку виконання покарання.

Strafvollzugswissenschaft *f* пенелогія.

Strafvorbehalt *m* попередження, оголошується судом при винесенні покарання, застереження, оголошується судом при винесенні покарання.

Strafvorschrift *f* кримінально-правова норма.

strafwürdig *adj* караний, заслуговує покарання.

Strafwürdigkeit *f* караність.

Strafzeit *f* термін покарання, термін позбавлення волі.

Strafzeitberechnung *f* обчислення терміну покарання.

Strafzeitrest *m* залишок невідбутого строку покарання.

Strafzelle *f* тюремний карцер.

Strafzumessung *f* призначення міри покарання, визначення розміру покарання; \diamond gesetzwidrige ~ протизаконне визначення розміру покарання; richterliche ~ призначення суддею міри покарання.

Strafzumessungsfaktor *f* фактор, що враховується при визначенні міри покарання.

Strafzumessungsgrund *f* підстава для визначення розміру покарання.

Strafzumessungsgrundsatz *f* принцип визначення розміру покарання, принцип призначення розміру покарання.

Strafzumessungskriterium *n* критерій визначення розміру покарання.

Strafzumessungsrecht *n* правові норми, що регулюють визначення розміру покарання.

Strafzumessungsregeln *f, pl* правила визначення розміру покарання.

Strafzumessungsregelung *f* регулювання визначення розміру покарання.

Strafzumessungsvorschrift *f* норма, що стосується визначення розміру покарання.

Strafzwang *m* кримінально-правовий примус; \diamond graduierter ~ диференційований кримінально-правовий примус; schärfster ~ найсуворіший кримінально-правовий примус.

Strafzweck *m* місця покарання.

Stragesetzbuch *n* Кримінальний кодекс.

Strahlungskontrolle *f* дозиметричний контроль.

Strahlungsverbrechen *n* злочин, вчинений з використанням ядерних речовин.

Strandrecht *n* право, що регулює порятунок суден, що терплять лихо біля берега, і використання їх вантажів.

Strandungsordnung *f* положення, що регулює правовідносини, що виникають у зв'язку з предметами, викинутими на берег у результаті аварії на морі.

Strangfurche *f* странгуляційна борозна.

Strangulation *f* удушення, задушений (нетлею).

Strangulationsmarke *f* странгуляційна борозна, странгуляційна лінія.

Strangulationsmerkmal *n* ознака удушення (нетлею).

Strangulationsopfer *n* жертва удушення (нетлею).

strangulieren *vt* душити (нетлею), задушити (нетлею), задушити (нетлею), вішати (на шибенці).

Strangulierungsnarbe *f* странгуляційний рубець.

Strangwerkzeug *n* знаряддя удушення, засіб удушення.

Straßenaufsicht *f* дорожній нагляд.

Straßenkriminalität *f* вулична злочинність.

Straßenpolizei *f* дорожня поліція.

Straßenraub *m* розбій в громадському місці.

Straßenräuber *m* (вуличний) грабіжник, розбійник.

Straßenrecht *n* норми права, що регулюють дорожній рух.

Straßenschlachten *pl* вуличні бої, вуличні зіткнення, вуличні заворушення.

Straßenverkehrs-Zulassungs-Ordnung *f* положення про видачу прав водіям (*автоомбіля*), положення про допущення транспортних засобів до вуличного руху.

Straßenverkehrsaufsicht *f* нагляд за дотриманням правил дорожнього руху.

Straßenverkehrsbehörde *f* адміністративний орган, що видає дорожнім рухом.

Straßenverkehrsgefährdung *f* порушення правил безпеки дорожнього руху.

Straßenverkehrsgesetz *n* закон про дорожній рух.

Straßenverkehrshaftung *f* відповідальність учасників дорожнього руху.

Straßenverkehrsordnung *f* правила дорожнього руху.

Straßenverkehrsrecht *n* норми права, що регулюють дорожній рух.

Straßenverkehrssicherungspflicht *f* обов'язок забезпечення безпеки дорожнього руху.

Straßenverkehrsunfall *m* ДТП, дорожньо-транспортна пригода, дорожня пригода.

Straßenverkehrsunfallabkommen *n* угода про запобігання дорожньої пригоди.

Straßenverletzte *m* постраждалий від дорожньо-транспортної пригоди.

Straßenvertrauensmann *m* вуличний уповноважений (*колиш. НДР*).

Stratum *n* верства населення.

streberhaft *adj* честолюбний.

Streckenfracht *f* фрахт на певну відстань.

Streckengeschäft *n* торгова операція, при якій постачальник передає товар замовнику, вказаної оптової торгівлі.

Streckengeschäft *n* торгова операція, при якій постачальник поставляє товар безпосередньо замовнику, транзитна торгівля, відпуск товару транзитом.

Streckensperrung *n* блокування ділянки.

Streichung *f* 1) відміна, погашення (*стягнення, покарання*); 2) підчистка, викреслювання (*напр. з протоколу*); ◇ ~ der Pacht погашення плати за оренду; ~ der Steuern звільнення від сплати податків; ~ von Disziplinarmaßnahmenзняття дисциплінарного стягнення.

Streifband *f* бандероль.

Streifbanddepot *n* зберігання цінних паперів банком в окремих конвертах.

Streifbanddepot *n* зберігання цінних паперів (*напр. в банку*) під бандероллю із зазначенням змісту і вкладника.

Streife *f* патруль, дозор, роз'їзд.

Streifen und Begleitfahrzeug *n* патрульна автомашин супроводу.

Streifenangehörige *m* патрульний, дозорець.

Streifenboot *n* сторожовий катер, патрульний катер.

Streifendienst *m* патрулювання.

Streifeneinsatzplan *m* план несення патрульної служби.

Streifenführer *m* від старший наряду (*поліції*).

Streifengruppe *f* патрульна група, ПГ.

Streifenposten *m* патрульний (*вартовий*).

Streifentätigkeit *f* дія патрульних нарядів.

Streifenwagen *m* патрульна машина; ◇ Funk ~ *n* радіофікована патрульна автомашин.

Streikrecht *n* право на страйк.

Streikverbot *n* заборона страйків.

Streit *m* 1) спір, конфлікт; 2) справа, процес; ◇ den ~ beilegen залагоджувати суперечку; den ~ verhandeln розглядати спір.

Streitbefangenheit *f* зацікавленість у результаті спору.

Streitbeilegung *f* врегулювання спору; ◇ friedliche ~ мирне вирішення спору.

Streitbeilegungsverfahren *n* провадження з врегулювання суперечки.

streiten сперечатися.

Streitentscheidung *f* рішення спору.

Streiterledigung *f* вирішення спору; ◇ friedliche ~ мирне вирішення спору.

Streitfall *m* суперечка, конфлікт; ◇ einen ~ beilegen залагоджувати суперечку; einen ~ schlichten залагоджувати суперечку.

Streitgegenstand *m* предмет(*цивільного*)спору.

Streitgegenstandsbegriff *m* поняття предмета цивільного спору.

Streitgegenstandsdefinition *f* визначення предмета цивільного спору.

Streitgegenstandswert *m* оцінка предмета цивільного спору.

Streitgehilfe *n* третя особа, яка бере участь у цивільному процесі (*без самостійних позовних вимог*).

Streitgenossenschaft *f* процесуальна співучасть; ◇ aktive ~ активна процесуальна співучасть; beiderseitige ~ змішана процесуальна співучасть; einfache ~ необов'язкова процесуальна співучасть; notwendige ~ обов'язкова процесуальна співучасть, необхідна процесуальна співучасть; passive ~ пасивна процесуальна співучасть.

streitig *adj* спірний, оспоруваний; \diamond ~ machen оскаржувати; ~ verhandeln вести процес з врегулювання суперечки; jm etw. ~ machen оскаржувати **щон. у когон.**

Streitigkeit *f* спір, конфлікт; \diamond erbrechtliche ~ спадковоправовий спір; friedensgefährdende конфлікт, що загрожує справі миру; internationale ~ міжнародний конфлікт; lokale конфлікт місцевого значення; öffentlichrechtliche ~ конфлікт публічно-правового характеру; vermögensrechtliche ~ майновий спір; zivilrechtliche ~ цивільно-правовий спір.

Streitobjekt *n* предмет спору, об'єкт суперечки.

Streitparteien *f, pl* сторони, що сперечаються (*у цивільному процесі*).

Streitpunkt *m* спірний пункт.

Streitregelungsverfahren *n* процес з врегулювання спору.

Streitsache *f* справа щодо врегулювання спору.

Streitschlichtung *f* врегулювання спору; \diamond friedliche ~ мирне врегулювання спору.

Streitverhandlung *f* судовий розгляд по цивільному спору.

Streitverkündung *f* залучення до участі в цивільному процесі третьої особи.

Streitwert *m* сума позову, ціна позову, вартість позову.

Streitwertänderung *f* зміна суми позову.

Streitwertangabe *f* вказівка суми позову.

Streitwerterhöhung *f* збільшення суми позову.

Streitwertfestsetzung *f* встановлення суми позову.

Streitwertrecht *n* правові норми, що регулюють суму позову.

Streitwertzuständigkeit *f* підсудність залежно від суми позову.

streuen *vt* розподіляти (*напр. товари*), розмішувати (*напр. власність*).

Streupflicht *f* обов'язок посипати дороги піском (*взимку*).

Strichfragment *n* фрагмент папілярної лінії, обривок папілярної лінії, фрагмент штриха.

Strohmänn *m* підставна особа (*діюча, напр. під своїм ім'ям, але за рахунок коштів, отриманих від інших осіб*).

Strohmänn *m* підставна особа (*при укладанні угоди*).

Strohmännfirma *f* фіктивна фірма.

Strom *m* потік, (*електричний*) струм, електроенергія.

Stromentwendung *f* крадіжка електроенергії.

Stromer *m* бродяга.

Stropp *m* строп (*приспособлення з канатів, тросів, ланцюгів і т.п. для захвату вантажів і підвішування їх до гака підйомного крана*).

Struktur *f* структура; \diamond ~ der Kriminalität структура злочинності; äußere ~ der Straftaten зовнішня структура злочинів; innere ~ der Ursachen der Kriminalität внутрішня структура причин злочинності; psychische ~ der Persönlichkeit психічна структура особистості; soziale ~ соціальна структура; mafiose ~en мафіозні структури.

Strukturanalyse *f, крим.* структурний аналіз; \diamond kriminologische ~ кримінологічний структурний аналіз; phänomenologische ~ феноменологічний структурний аналіз.

Stückzuteilung *f* розміщення цінних паперів за передплатою.

Stückgut *n* 1) штучний товар; 2) штучний вантаж, невеликий вантаж.

Stückgüterfrachtvertrag *m* договір морського перевезення окремих предметів корабля, договір оренди певної частини корабля.

Stückguttransportordnung *f* положення про кооперацію між залізницею і автотранспортним підприємством при перевезенні вантажів.

Stückgutvertrag *m* договір між залізницею і автотранспортним засобом про кооперацію при перевезенні вантажів.

Stückkurs *m* курс окремого цінного паперу.

Stückliste *f* перелік, специфікація.

Stücklizenz *f* ліцензія, за якою ліцензійна винагорода виплачується з кожної виготовленої одиниці, ліцензія, за якою ліцензійна винагорода виплачується з кожної реалізованої одиниці.

Stücklizenzgebühr *f* поштучна ліцензійна винагорода.

Stücklohn *m* відрядна заробітна плата.

Stückschuld *f* боргове зобов'язання в межах, визначених індивідуальними ознаками.

Stückvermächtnis *n* заповіт на речі і предмети, що визначаються індивідуальними ознаками.

Stückzoll *m* мито, що стягується за кожен ввезений предмет.

Studiendispens *n* звільнення від навчання.

Studiengebühr *f* плата за навчання (*у вузі*).

Studientheorie *f* теорія, згідно з якою допустиме обмеження у виборі і занятті певної професії.

Stufengründung *f* засада акціонерного товариства відповідно до поширення акцій.

Stufenklage *f* ступінчатий позов, позов, що розглядається судом поетапно.

Stufenstrafvollzug *m* спосіб виконання покарання, що характеризується зміною режиму в міру виправлення засудженого.

Stuhlgericht *n, iсм.* таємне судилище.

Stuhlrichter *m, iсм.* суддя-член таємного судилища.

stunden *vt* пролонгувати, відстрочувати.

Stundenlohn *m* погодинна оплата праці.

Stundung *f* відстрочка, мораторій, пролонгування, пролонгація; $\diamond \sim$ der Geldstrafe відстрочка сплати штрафу; \sim einer Geldforderung від строчки (*грошового*) платежу.

Stundungsantrag *m* клопотання про відстрочку.

Stundungsfrist *f* строк, на який надано відстрочку, термін відстрочки (*напр. платежу*).

Stundungsvergleich *m* мирова угода між боржником і кредитором про відстрочку виконання вимог, мирова угода між боржником і кредитором про відстрочку виконання вимог.

Stundungszinsen *pl* відсотки, що стягуються за відстрочку платежу.

Sturm *m* атака, штурм.

Sturmangriff *m* атака, штурм.

Sturzgut *n* насипний вантаж, навалювальний вантаж.

Stützung *f* дотація, субсидія, субвенція.

Stützungskauf *m* інтервенційна скупка (*закупівля для підтримки цін або курсів*).

Subarrendator *m* (*австр.*) суборендар.

Subcompany *f, angl.* дочірня (*підконтрольна*) компанія.

Subdelegation *f* передача отриманих повноважень третій особі.

Subhastation *f* продаж (*боргових зобов'язань*) з аукціону (*здійснюється зазвичай під контролем держави*).

subhastieren *vt* продавати з молотка, продавати з аукціону.

Subjekt *n* суб'єкт; $\diamond \sim$ des Verbrechens суб'єкт злочину.

subjektiv *adj* суб'єктивний, особистий.

Subjektivität *f* суб'єктивність.

Subjektvoraussetzung *f* суб'єктивна передумова.

Subkonto *n* субрахунок.

Subleistungsvertrag *m* договір субпідряду.

Sublizenz *f* субліцензія, похідна ліцензія.

Subministration *f* сприяння, пособництво (*напр. при підробці*).

Submission *f* 1) підпорядкування, підпорядкованість; 2) ярмарок зразків, ярмарок-

виставка, торги, на яких розміщуються підряди; 3) оголошення конкурсу на розміщення замовлень.

Submissionskartell *n* картель, який об'єднує підприємців (*у рамках якого розподіляються загальні офери на державні замовлення*).

Submittent *m* учасник торгів на отримання підряду, підрядник.

submitieren виставляти зразки товарів на ярмарку, брати участь у торгах на отримання підряду.

Subordination *f* субординація, підпорядкування, покора.

Subordinationsverletzung *f* порушення порядку підпорядкованості.

subsidiär *adj* субсидіарний, додатковий, допоміжний.

Subsidiaranklage *f* субсидіарне звинувачення, додаткове обвинувачення.

subsidiarisch *adj* субсидіарний, додатковий, допоміжний.

Subsidiarität *f* субсидіарність, допоміжний характер правових норм, додатковий характер правових норм.

Subsidiaritätsprinzip *n* принцип субсидіарності.

subskribieren *vt* 1) підписуватися; 2) замовляти.

substantiieren 1) постачати повноваженнями; 2) обґрунтовувати фактами.

Substanz *f* 1) субстанція, речовина, матерія; 2) капітал, майно.

Substanzbesteuerung *f* оподаткування прямими реальними податками.

Substanzbewertung *f* оцінка вартості майна (*при оподаткуванні*).

substituieren *vt* 1) замінювати, змушувати, передоручати; 2) призначати наступником, призначати спадкоємця.

Substitut *n* 1) субститут; 2) заступник, передовірений/заміна.

Substitution *f* 1) заміщення, заміна; 2) спадкова субституція, призначення спадкоємця; $\diamond \sim$ beim Werkvertrag субпідряд; *stillschweigende* \sim мовчазна спадкова субституція.

Substitutionsbevollmächtigte *m* передоручений.

Substitutionsgut *n* замінене майно.

Substitutionskonkurrenz *f* конкуренція субститутів, конкуренція замінників (*між взаємозамінними товарами*).

Substitutionsmasse *f* передоручена спадкова маса.

Substitutionsrecht *n* право заміни (*сторони в процесі*).

Substitutionsvermögen *n* передоручене майно.
Substitutionsvollmacht *f* передоручення, повноваження.
Subsumtion *f* юридична кваліфікація, юридична оцінка; $\diamond \sim$ eines Verbrechens юридична кваліфікація злочину.
Subsumtionsirrtum *m* помилка в юридичній кваліфікації.
Subvention *f* субсидія, дотація, грошова допомога.
Subventionieren *vt* виплачувати допомогу, надавати грошову допомогу, субсидувати, надавати дотацію, давати дотацію.
Subventionsabbau *m* скорочення субсидій.
Subventionsbegehren *n* заява про видачу допомоги, прохання про видачу допомоги.
Subventionsbescheid *m* рішення про видачу субсидії, сповіщення про видачу субсидії.
Subventionsbetrug *m* обман відносно призначення субсидії (*допомоги*) з метою отримання особистої вигоди.
Subventionserschleichung *f* отримання грошової допомоги (*субсидії*) обманним шляхом.
Subventionskriminalität *f* злочинність, пов'язана з субсидіями, злочинність, пов'язана з допомогою, злочинність, пов'язана з дотацією.
Subventionsverfahren *n* процедура видачі дотації, процедура субвенціонування.
Subventionswesen *n* видача дотації, субвенція.
Suchaktion *f* розшукова акція.
Suchdienst *m* служба розшуку (*злочинців або зниклих безвісти осіб*).
Suchef пошук, розшук; $\diamond \sim$ von Spuren пошук слідів.
Sucheinheit *f* пошуковий підрозділ, розшуковий підрозділ.
Suchgerät *n* прилад для виявлення провезення металів (*у авіапортах*).
Suchgruppe *f* пошукова група.
Suchhund *m* собака-шукач.
Suchoperation *f* операція з розшуку, затримання (*злочинця*).
Sucht *f* 1) наркоманія, токсикоманія; 2) пристрасть, манія.
Suchtgiftgesetz *n* закон про заборону вживання та розповсюдження наркотиків.
Süchtige *f* наркоманка.
Suchtmittel *n* наркотичний засіб.
Suchtmittelkriminalität *f* злочинність, пов'язана зі зловживанням наркотичними засобами.
Suchtmittelmißbrauch *m* зловживання наркотиками, зловживання наркотичними засобами.

Suchvermerk *m* відмітка в реєстрі зареєстрованих злочинців про розшук конкретного злочинця.
Suggestibilitätsdisponiertheit *f* схильність до навіювання (*за Фрейдом одна з причин злочинності*).
Suggestion *f* навіювання.
Suggestiveinfluß *m* вплив, що досягається навіюванням.
Suggestivfrage *f* пряме запитання; $\diamond \sim n$ sind verboten постановка навідних запитань (*при допиті*) заборонена.
Sühne *f* 1) спокута (*провини*); 2) кара; \diamond das Verbrechen fand seine \sim винний у злочині був покараний.
Sühnemaßnahme *f* 1) каральна міра, покарання, кара; 2) міра в примирливому провадженні.
sühnen *vi* 1) спокутувати (*провину*); 2) карати, мстити.
Sühnerichter *m* суддя-посередник, який примирює сторони, які спорять.
Sühnestrafe *f* покарання, засноване на ідеї спокутування провини.
Sühnestratrecht *n* кримінальне право, засноване на ідеї спокутування провини.
Sühnetermin *m* засідання суду з метою примирити сторони.
Sühneverfahren *n* примирний процес.
Sühneversuch *m* спроба (*суду*) добитися примирення сторін.
Sühnezweck *m* мета спокутування провини.
Sühnung *f* 1) спокута (*провини*); 2) кара.
Suizid *m* самогубство; $\diamond \sim$ begehen вчинити самогубство; erweiterter \sim самогубство, супроводжуване попередніми вбивством іншої особи (*напр. своєї дитини*).
Suizidalität *f* частота самогубств.
Suizidart *f* спосіб самогубства.
Suizidgefahr *f* небезпека самогубства.
Suizidversuch *m* замах на самогубство.
subjektive *φp.* особа, яка є громадянином двох держав.
Sukzession *f* спадкоємство, правонаступництво; $\diamond \sim$ in die Parteirolle процесуальне правонаступництво; \sim in Staatsschulden спадкоємство державних боргів; hypothekarische \sim іпотечне спадкоємство.
Sukzessionsstaat *m* держава- правонаступниця.
sukzessiv *adj* послідовний, спадкоємний.
Sukzessivbeurkundung *f* послідовне засвідчення.
Sukzessivgründung *f* підстава акціонерного товариства у міру поширення акцій.
Sukzessivlieferung *f* поставка товару частинами, поставка товару партіями.

Sukzessivlieferungsverhältnisse *n, pl* спадкоємні відносини поставки, правонаступність відносини поставки.

Sukzessivlieferungsvertrag *m* договір поставки по частинах.

Sukzessor *m* 1) правонаступник; 2) наступник по службі.

Summarverfahren *n* прискорене виробництво, прискорене судочинство.

Summenbilanz *f* бухгалтерський баланс, в якому по кожній статті наводиться обіг за відповідний період.

Summendepot *n* вид депонування цінних паперів у банку, при якому останній може регулювати склад портфелю, повертаючи папери одного виду.

Summenrückversicherung *f* страх, квотоване перестрахування.

Summenversicherung *f* страх страхування на фіксовану суму.

Summenverwahrung *f* грошовий внесок (у банк).

Superarbitern *n, австр.* остаточне рішення (спору).

superficies solo cedit *лат.* власність на будови невіддільна від власності на землю.

Supergewinn *m* надприбуток.

Supermacht *f* супердержавна.

Supermodel *n* супермодель.

Supplikant *m* прохач.

Supplikation *f* прохання, прохання.

Supranationalität internationaler Organisationen *f* наднаціональність міжнародних організацій.

Supremat *n* 1) (папська) верховна влада; 2) переважне право, перевага.

Suprematie *f* 1) (папська) верховна влада; 2) переважне право, перевага.

Surcharge *англ.* додатковий фрахтовий збір.

surfen *англ.* бродити по Інтернету, подорожувати по Інтернету.

Surplus *англ.* надлишок, перевищення.

Surrogat *n* заміна, заміщення; \diamond dingliches ~ речова заміна; schuldrechtliches ~ заміна зобов'язального виконання.

Surrogation *f* заміщення.

sursis *фр.* відстрочка виконання покарання.

suspendieren *vt* 1) звільняти (від обов'язків); 2) призупиняти, відкладати.

Suspendierung *f* відстрочка дії (міжнародного договору).

Suspension *f* тимчасове звільнення з посади, (тимчасове) відсторонення від посади.

Suspensivbedingung *f* відкладна умова.

Suspensiveffekt *n* відкладна дія.

Suzerän *m, іст* сюзерен.

Swing *m (англ.)* свінг, допустиме сальдо, межа взаємного кредитування (за кліринговими розрахунками).

Synallage *f* взаємність договору.

Synallagma *n* взаємність договору.

Syndikus *m* юрисконсульт підприємства.

Syndikusanwalt *m* юрисконсульт підприємства.

System *n* система; \diamond ~ der bürgerlichen Kriminologie система цивільної кримінології; ~ der Kriminalitätsvorbeugung система попередження злочинності; ~ der Ostverträge іст. система договорів з країнами соціалістичної співдружності; Automatisches Fingerabdruckidentifizierungs; ~ Автоматизована система ідентифікації відбитків пальців; EIS, Europäisches Informations ~ Європейська інформаційна система, інформаційна система Євросоюзу; das Informations ~ der Polizei інформаційна система поліції, поліцейська інформаційна система; Polizeiliches Informations ~ інформаційна система поліції, поліцейська інформаційна система; Schengener Informations; ~ Шенгенська інформаційна система; ~ kollektive Sicherheit система колективної безпеки.

Systematik der kriminologischen Persönlichkeitsforschung *f* систематика кримінологічних досліджень особистості.

Systematisierung *f* систематизація; \diamond ~ der Kriminalitätsuntersuchungen систематизація досліджень злочинності; ~ des Rechts систематизація права.

Systemverbrechen *n* злочинність політичної системи (про фашизм).

T

Tabakerzeugnisse *pl* вироби для паління, табачні вироби.

Tadel *m* осуд, догана; \diamond moralischpolitisch ~ моральнополітичний осуд; einen öffentlichen ~ aussprechen винести громадський осуд; öffentlicher ~ громадський осуд.

tadelnswert *adj* гідний осуду.

tadelnswürdig *adj* гідний осуду.

Tafel *f* таблиця.

Tafelgeschäft *n* придбання цінних паперів за готівку.

Tag und Nacharbeit *f* цілодобова робота.

Tagebuch *n* журнал, меморіал.

Tagedienst *m, іст.* панщина.

Tagegeld *n* 1) денний заробіток; 2) добові(-
гроші).

Taggeldversicherung *f* страхування від хво-
роби з виплатою добового відшкодування.

Tagelohn *m* щоденна зарплата.

tagen *vt* засідати.

Tagesschluss *m* щоденне підведення підсумків.

Tagessabstimmung *f* щоденне узгодження записів
урізних реєстрах і первинних документах.

Tagessatzgeldstrafensystem *n* система пока-
рання у вигляді штрафу, визначеного сумою
доходу за один день.

Tagesaufenthaltsgenehmigung *f* дозвіл на пере-
бування протягом однієї доби.

Tagesausstoß *m* денний виробіток, добовий
виробіток.

Tagesauszug *m* виписка з поточного рахунку
(банку) за один день.

Tagesbestand *m* денний запас.

Tagesbuße *f* штраф, який визначається сумою
доходу засудженого за один день.

Tagesbußensystem *n* система штрафу, обумов-
лена сумою доходу засудженого за один
день.

Tagesgeld *n* 1) денний заробіток; 2) добові (*гро-
шова денна позика* (банківська)).

Tagesgeschäft *n* торговельна угода, що підля-
гає виконанню протягом трьох днів, касова
угода (на біржі).

Tageskasse *f* денний оборот, денна виручка.

Tageskauf *m* торговельна угода, що підлягає
виконанню протягом трьох днів, касова
угода (на біржі).

Tagesleistung *f* денний виробіток.

Tagessnorm *f* денна норма (виробітку).

Tagesordnung *f* порядок денний.

Tagesspreisprinzip *n* принцип калькування
витрат за цінами поточного дня.

Tagessatz *m* денна ставка; $\diamond \sim$ der Geldstrafe
денна ставка грошового штрафу.

Tagessoll *n* денне завдання, денна норма ви-
робітку.

Tagesspitze *f* максимальне добове наванта-
ження (або завантаження).

Tagessumsatzliste *f* операційний щоденник
(ощадкаси), щоденна відомість оборотів.

Tagesverdienst *m* денний заробіток.

Tagesvorlauf *m* добовий заділ (незавершеного
виробництва).

Tageswechsel *m* датовексель (вексель, на якому
визначений день погашення).

Tagewerk *n* 1) *заст.* щоденний виробіток, денна
норма; 2) міра земельної площі (у Швейца-
рії та Австрії).

Tagfahrt *f*, *швейц.* слухання справи; \diamond die ~
anberaumen призначати день і годину слу-
хання справи.

Tagfertigkeit *f* ажур, щоденна готовність (по
оформленню документів).

Tagsatzung *f*, *швейц.* 1) офіційно призначений
термін слухання справи; 2) засідання пред-
ставників кантонів; \diamond eine ~ anberaumen
призначати термін слухання справи; eine
~ anordnen призначати термін слухання
справи; erste ~ підготовче засідання суду.

Tagung *f* 1) з'їзд, конференція, нарада; 2) засі-
дання (напр. з'їзду); 3) сесія; $\diamond \sim$ der
Volkskammer сесія Народної палати (колиш.
НДР) auswärtige ~ des Gerichts виїзна сесія
суду; konstituierende ~ установча сесія;
reguläre ~ чергова сесія.

Tagungsleitung *f* президія сесії народного пред-
ставництва (колиш. НДР).

Tagewechsel *m* датовексель (вексель, на якому
визначений день погашення), вексель, що
підлягає оплаті в певний день.

Tagzimmervertrag *m* короткостроковий дого-
вір найму житлової площі.

Takt *m* 1) тактовий імпульс; 2) ритм, ритм
потoku, ритм поточного виробництва, такт.

Taktik *f* тактика; $\diamond \sim$ der Begehung der Straftaten
тактика вчинення злочинів.

Talfracht *f* фрахт за перевезення за течією
річки.

Talionsprinzip *n* принцип таліона.

tallieren *vt* контролювати кількість (заванта-
женого та розвантаженого) вантажу.

Tallierung *f* контроль за кількістю вантажу (при
завантаженні або розвантаженні).

Tallymann *m* таліман, присяжний обліковець.

Tankerrate *f* фрахтова ставка на танкери.

Tankprahm *m* наливна баржа.

Tannenmuster *n* ялинкообразний візерунок
папілярних ліній.

Tantieme *f*, *фр.* тантьєма (винагорода, що
виплачується вищою посадовою особою
додатково до заробітку, обчислюється
зазвичай у формі деякого відсотка від при-
бутку компанії).

Tantiemberechtigte *m* має право на частку
прибутку.

Taraordnung *f* (митні) правила, що регулюють
питання про тару.

Tarierung *f* тарування, юстирування, підгонка.

Tarif *m* тариф (оплата робіт, напр. по затра-
ченому часу, або транспортних послуг по
відстані).

Tarif *m* тариф, розцінка; \diamond degressiver ~ зни-
жується тариф; gleichbleiben der ~ пропор-

ційний тариф; gleitender ~ шкала (*напр. обкладення податками*); progressiver ~ зростаючий тариф; staffelloser ~ єдиний недиференційований тариф.

Tarifabkommen *n* тарифна угода.

Tarifautonomie *f* тарифна автономія, автономія в області тарифних ставок.

Tarifbelastung *f* тарифна податкова угода.

Tarifbruch *m* порушення колективного (*трудового*) договору про тарифні ставки.

Tarifeinheit *f* єдність тарифних ставок (*на одному підприємстві*).

Tariffähigkeit *f* здатність до укладення договору про тарифні ставки, правоздатність до укладення договору про тарифні ставки.

Tarifgebiet *n* зона дії тарифу.

Tarifgesetz *n* положення про тарифи.

Tarifgruppe *f* тарифний розряд.

Tarifhoheit *f* встановлення тарифів (*часто під контролем держави*).

Tarifkonkurrenz *f* конкуренція тарифів, тарифна конкуренція.

Taritlohn *m* мінімальна зарплата за тарифом, зарплата, встановлена за тарифом.

Tarifordnung *f* положення про тарифи.

Tarifparte *f* сторона в колективному (*трудо-вому*) договорі.

Tarifpartner *m* сторона в колективному (*трудо-вому*) договорі.

Tarifprogression *f* система прогресивних ставок (*напр. оподаткування*).

Tarifregister *n* реєстр колективних договорів, що ведеться Міністерством праці.

Tarifsatz *m* тарифна ставка.

Tarifsteuer *n* податок, що стягується за встановленим тарифом.

Tarifsystem *n* тарифна система.

Tariftafel *f* тарифна сітка, таблиця тарифів.

Tarifvertrag *m* договір про тарифні розцінки, колективний (*трудо-вий*) договір про тарифні ставки.

Tarifvertragsgesetz *n* закон про тарифні угоди, закон про порядок укладання колективних (*трудо-вих*) договорів.

Tarifvertragspartei *f* сторона в колективному (*трудо-вому*) договорі.

Tarifzone *f* тарифна зона.

Tarnorganisation *f* організація з замаскованими політичними цілями.

Taschendieb *m* кишеньковий злодій.

Taschendiebstahl *m* кишенькова крадіжка.

Taschendusimeter *n* кишеньковий дозиметр.

Taschengeld *n* кишенькові гроші.

Taschengeldparagraph *m* параграф закону, що встановлює право неповнолітніх самостійно розпоряджатися грошима.

Taschenpfändung *f* накладення судовим виконавцем арешту на готівкові речі боржника.

Tat *f* дія, діяння, злочин; \diamond die ~ ausführen вчинити діяння; die ~ beweisen встановити факт діяння; die ~ gestehen зізнаватися у злочині; absichtliche ~ навмисне діяння; умисне діяння; auffrischer ~ antreffen застати на місці злочину, спіймати на гарячому; auffrischer ~ verfolgen переслідувати по гарячих слідах; bestimmte ~ певне діяння; rechtswidrige ~ протиправне діяння; unmittelbare ~ діяння; verbrecherische ~ злочинне діяння, злочин; vollendete ~ закінчений злочин; zur Begehung der ~ verleiten підбурювати до вчинення злочину; zur Last gelegte ~ поставлений діяння.

Tatablauf *m* послідовність вчинення злочину, картина злочину.

Tatantrieb *m* спонування до злочину.

Tatart *f* вид злочину.

Tatausführung *f* виконання злочину, вчинення злочину; \diamond ~ in Gruppe груповий злочин.

Tatausführungsmerkmal *n* відмінна риса способу вчинення злочину.

Tatbefundsaufnahme *f* огляд місця злочину.

Tatbefundsbericht *m* звіт про результати огляду місця злочину, доповідь про результати огляду місця злочину.

Tatbegehung *f* скоєння злочину; \diamond mehrfache ~ неодноразове скоєння злочину.

Tatbegriff *m* поняття злочинного діяння; \diamond prozessualer ~ процесуальне поняття злочинного діяння.

Tatbeihilfe *f* підсобництво у вчиненні злочину.

Tatbeitrag *m* внесок співучасника в злочин.

Tatbereichsarbeit *f* робота зі встановлення сфери злочину.

Tatbericht *m* повідомлення з місця злочину, репортаж з місця злочину.

Tatbeschreibung *f* опис діяння.

Tatbestand *m* факти (*що відносяться до якої-примоти*).

Tatbestand *m* склад злочину.

Tatbestand *m* 1) склад злочину; 2) фактичні обставини справи; \diamond den ~ aufnehmen скласти протокол про вчинення злочину; ~ des Urteils описова частина вироку; den ~ erfüllen виконати (*своїми діями*) склад злочину; den ~ verwirklichen здійснити склад злочину; allgemeiner ~ загальний склад злочину; äußerer ~ об'єктивна сторона складу злочину; besonderer ~ спеціальний склад

злочину; gesetzlicher ~ склад злочину, описаний у законі; neugefaßter ~ поновому розуміється склад злочину; privilegierter ~ привілейований склад злочину; verweisender ~ склад злочину, зазначений у кримінально-правовій нормі відсильного характеру.

Tatbestandaufnahme *f* протокол про факти пригоди (констатація ушкодження, що виникає, напр. під час перевезення, та повного або часткового збитку).

tatbeständlich *adj* має склад злочину.

Tatbestandsabklärung *f*, *швейц.* встановлення складу злочину.

Tatbestandsalternative *f* альтернатива, передбачена складом злочину.

Tatbestandsanalyse *f* аналіз складу злочину, аналіз обставин справи.

Tatbestandsanklage *f* звинувачення в здійсненні складу злочину.

Tatbestandsaufnahme *f* 1) опис складу злочину; 2) встановлення обставин справи.

Tatbestandselement *n* елемент складу злочину; ◇ deskriptives ~ описовий елемент складу злочину; subjektives ~ суб'єктивний елемент складу злочину.

Tatbestandsfassung *f* формулювання складу злочину.

Tatbestandsfeststellung *f* встановлення складу злочину, встановлення обставин справи.

Tatbestandsirrtum *m* помилка у визначенні складу злочину.

Tatbestandsmangel *m* відсутність складу злочину.

tatbestandsmäßig *adj* відповідний складу злочину.

Tatbestandsmäßigkeit *f* відповідність складу злочину.

Tatbestandsmerkmal *n* ознака складу злочину; ◇ negativ gefaßtes ~ негативна ознака складу злочину; vorsatzumspanntes ~ ознака складу злочину, що охоплюється умислом винного.

Tatbestandsverschreibung *f* опис складу злочину.

Tatbestandsverwirklichung *f* здійснення складу злочину.

Tatbestandsvoraussetzung *f* передумова складу злочину.

Tatbestandswirkung *f* вплив складу злочину.

Tatbeteiligung *f* співучасть у злочині.

Tatbewußtsein *n* усвідомлення діяння.

tatbezogen *adj* що відноситься до злочину.

Tatbezogenheit *f* належність до злочину.

Tatbild *n*, *австр.* склад злочину.

Tatbildirrtum *m*, *австр.* помилка у складі злочину.

Tatbildmerkmal *n*, *австр.* ознака складу злочину.

Tateinheit *f* ідеальна сукупність злочинів.

Tatelement *n* елемент діяння.

Tatentscheidung *f* рішення вчинити злочин, злочинне рішення.

tatentschlossen *adj* який вирішив скоїти злочин.

Tatentschluß *m* рішення вчинити злочин, злочинне рішення; ◇ ~ des Täters злочинне рішення, прийняте правопорушником; den ~ fassen прийняти рішення про вчинення злочину.

Täter *m* винуватець, злочинець, виконавець злочину; ◇ auf den ~ gelangen напасти на слід злочинця; flüchtiger ~ злочинець, який ховається; jugendlicher ~ неповнолітній злочинець; mehrfacher ~ багаторазовий злочинець; mittelbarer ~ посередній виконавець злочину, посередній винуватець; mutmaßlicher ~ підозрюваний (злочинець); nachdem ~ fahnden розшукувати злочинця; nachdem ~ suchen розшукувати злочинця; potentieller ~ потенційний злочинець; schwererziehbarer ~ важковиховуваний злочинець; unmittelbarer ~ безпосередній виконавець злочину; ~ Opfer-Beziehung відносини між злочинцем і жертвою.

Täteranteil *m* частка виконавця в діянні.

Täterbefragung *f* опитування злочинця.

Täterbegriff *m* визначення злочинця, поняття злочинця; ◇ extensiver ~ розширювальне поняття злочинця; restriktiver ~ обмежувальне поняття злочинця.

Täterbegutachtung *f* огляд злочинця (напр. судово-медична або психіатрична експертиза особистості злочинця).

Tätereigenschaft *f* властивість злочинця.

Täterermittlung *f* виявлення злочинця, встановлення злочинця.

Täterexzeß *m* експес виконавця (при співучасті).

Täterfalle *f* пастка для злочинців; ◇ akustische ~ звукова сигналізація.

Täterfolg *m* результат злочину, злочинний наслідок.

Tätergruppe *f* група злочинців.

Täterhandlung *f* дія виконавця.

Täterlichtbild *n* фотографічне зображення злочинця.

Täterlichtbildaufnahme *f* фотографування злочинця.

Täterlichtbildkartei *f* картотека фотознімків злочинців (для впізнання).

Täterpersönlichkeit *f* особа злочинця.

Täterqualifikation *f* кваліфікація злочинця.

Täterregistrierung *f* кримінальна реєстрація.

Täterschaft *f* виконавство (як *форма співуча-
cmi*); ◇ *mittelbare* ~ посереднє виконання;
unmittelbare ~ пряме виконання.

Täterskizze *f* опис рис обличчя злочинця.

Täterspur *f* слід злочинця.

Täterstimme *f* голос злочинця.

Täterstrafrecht *n* кримінальне право, засноване на ідеї, що головну небезпеку становить злочинець, а не вчинене ним діяння.

Tätertyp *m* тип злочинця; ◇ *dispositioneller* ~ тип особи, схильний до вчинення злочину, особа зі злочинною психологічною установкою.

Täterverhalten *n* поведінка злочинця.

Tätervorstellung *f* уявлення злочинця.

Täterwille *m* воля злочинця.

Tatfeststellung *f* встановлення діяння.

Tatfolge *f* наслідок діяння.

Tatfrage *f* запитання про наявність діяння.

Tatgegenstand *m* предмет злочину.

Tatgeschehen *n* 1) подія злочину; 2) злочинна подія.

Tatgeschoß *n* снаряд знаряддя злочину, куля знаряддя злочину, картеч знаряддя злочину, дріб знаряддя злочину.

Tathandlung *f* дія, спрямована на вчинення злочину.

Tathergang *m* процес скоєння злочину.

Tathergangsrekonstruktion *f* реконструкція скоєння злочину, відтворення скоєння злочину.

Tatherrschaft *f* панування над діянням.

tatidentisch *adj* ідентично за способом скоєння злочину.

Tatidentität *f* ідентичність способу вчинення злочину.

tätigen *vt* здійснювати, здійснювати.

Tätigkeit *f* діяльність; ◇ *erfolgabwendende* ~ діяльність, спрямована на запобігання результату злочину; *finale* ~ фінальна діяльність, цілеспрямована діяльність; *gefährliche* ~ небезпечна діяльність; *gesellschaftlichnützliche* ~ суспільно корисна діяльність; *rechtsschöpferische* ~ правотворча діяльність; *staatliche* ~ державна діяльність; *staatsfeindliche* ~ антидержавна діяльність; *vollziehend verfügende* ~ виконавчорозпорядча діяльність; *vorbeugende* ~ діяльність з попередження правопорушень; *wirtschaftliche* ~ господарська діяльність.

Tätigkeitsbereich *m* сфера діяльності.

Tätigkeitsbericht *m* звіт про діяльність, звіт про виконану роботу.

Tätigkeitsdauer *f* трудовий стаж; ◇ *ununterbrochene* ~ безперервний трудовий стаж.

Tätigkeitsdelikt *n* злочин, скоєний дією; ◇ *einfaches* ~ простий злочин, скоєний дією.

Tätigkeitsmerkmal *n* характеристика здійснюваної за трудовим договором діяльності.

Tätigkeitsnachweis *m* довідка про роботу.

Tätigkeitsverbot *n* заборона певної діяльності.

Tätigung *f* вчинення, здійснення, висновок (*угоди*).

Tatinterlokut *n* приватне визначення у кримінальній справі.

Tatkartei *f* картотека реєстрації злочинів.

Tatkleidung *f* одяг злочинця під час скоєння злочину.

tätlich *adj* насильницький; ◇ *sich ~ vergehen an j-m* заподіяти комусь образу насильницькими діями; ~ *angreifen* нанести побої, побити, образити дією.

Tätlichkeit *f* образа дією, насильницькою дією; ◇ *mit ~ envorgehen* здійснювати насильницькі дії; ~ *en androhen* загрожувати насильницькими діями.

Tatmehrheit *f* реальна сукупність злочинів.

Tatmittel *n* засіб скоєння злочину.

Tatmittler *m* “посередній” виконавець; ◇ *unvorsätzlichhandelnder* ~ ненавмисно діючий “посередній” виконавець.

Tatmodalität *f* спосіб вчинення (злочинного) діяння.

Tatmodifikation *f* модифікація злочину, видозміна злочину.

Tatmotiv *n* мотив злочину.

Tatmotivation *f* мотивація злочину.

Tatnacht *f* ніч скоєння злочину.

Tatobjekt *n* об’єкт злочинного діяння.

Tatopfer *n* жертва злочину.

Tatort *m* місце вчинення діяння, місце злочину, місце події; ◇ *am ~ liegen lassen* залишити (*лежати*) на місці злочину; *außerhalb des ~ es* за межами місця злочину; *fingierter* ~ місце злочину, інсценоване для введення в оману.

Tatortabdruckspur *f* слід у вигляді відбитка, виявлений на місці злочину.

Tatortabteilung *f* підрозділ, що займається дослідженням місця події.

Tatortarbeit *f* діяльність на місці злочину.

Tatortbefundsaufnahme *f* огляд і опис місця злочину.

Tatortbefundsbericht *m* звіт про огляд місця злочину.

Tatortberechtigte *m* особа, уповноважена оглянути місце злочину.

Tatortbesichtigung *f* огляд місця злочину.

Tatortermittlung *f* 1) дослідження на місці злочину; 2) пошук місця злочину.

Tatortfingerabdruck *m* відбиток пальця, залишений на місці злочину.

Tatortfixierung *f* фіксація місця злочину.

Tatortfotografie *f* фотографія місця злочину.

Tatortkoffer *m* чемодан слідчого (*валіза для виїздів на місце злочину*).

Tatortmodell *n* модель, яка відтворює місце злочину.

Tatortrecht *n* 1) правові норми, що діють в місцевості, де скоєно злочин; 2) сукупність норм, що встановлюють правила огляду місця злочину.

Tatortaufnahme *f* огляд і опис місця злочину.

Tatortsicherung *f* 1) фіксація місця злочину; 2) охорона місця злочину; 3) заходи щодо забезпечення збереження слідів і речових доказів на місці злочину.

Tatortsituation *f* обстановка на місці злочину; ◇ ~ nachbilden відтворювати обстановку місця злочину.

Tatortskizze *f* план місця злочину, начерк місця злочину, ескіз місця злочину, схема місця злочину.

Tatortspur *f* слід, залишений на місці злочину; ◇ daktyloskopische ~ слід відбитків пальців на місці злочину.

Tatortstruktur *f* структура місця скоєння злочину.

Tatortübersichtsaufnahme *f* оглядовий фотознімок місця злочину.

Tatortumgebung *f* околиця місця скоєння злочину.

Tatortuntersuchung *f* розслідування на місці злочину.

Tatplan *m* план скоєння злочину; ◇ ursprünglicher ~ початковий план скоєння злочину.

Tatprinzip *n* принцип діяння (*принцип, згідно з яким покарання може бути застосоване лише за вчинення певного злочину*).

Tatrekonstruktion *f* відтворення злочинної події, реконструкція злочинної події, слідчий експеримент.

Tatrichter *m* суддя у справі.

Tatsache *f* факт; ◇ eine ~ bestätigen підтверджувати факт; ~ der Straffälligkeit факт скоєння злочину; ~ von rechtlicher Bedeutung факт юридичного значення; belastende ~ обтяжуючий провину факт; beweisende ~ фактичний доказ; entlastende ~ факт, який знімає провину; entscheidende ~ вирішальний факт; entscheidungserhebliche ~ значущий для прийняття рішення факт;

feststehende ~ достовірний факт; geheimzuhaltende факт, що підлягає збереженню в таємниці; gerichtsbekannte ~ відомий суду факт; gerichtskundige ~ відомий суду факт; gerichtsnotorische ~ факт, відомий суду в силу відправлення ним своїх функцій; juristische юридичний факт; klagebegründende ~ обставина, що служить підставою позову; notorische ~ очевидний факт; offenkundige ~ очевидний факт; rechtserhebliche ~ юридичний факт; rechtshemmende ~ факт, що перешкоджає здійсненню права; rechtshindernde факт, що виключає здійснення права; rechtsvernichtende ~ факт, що знищує право; eineverbreiten ~ розголошувати факт.

Tatsachenbehauptung *f* твердження факту.

Tatsachenfeststellung *f* встановлення фактів, встановлення обставин справи.

Tatsachenirrtum *m* фактична помилка.

Tatsachenmitteilung *f* повідомлення про факти.

Tatsachenskeptizismus *m* недовіра до фактів.

Tatsachenurteil *n* судження про наявність факту.

Tatsachenvermutung *f* презумпція факту.

Tatschilderung *f* опис злочину.

Tatschreiben *n* злочинний лист.

Tatschrift *f* почерк виконавця письмового документа, пов'язаного зі злочинном.

Tatschrifttext *m* текст письмового документа, пов'язаного зі злочинном.

Tatschuld *f* вина в скоєному злочині, вина як елемент злочинного діяння.

Tatschuldinderung *f* пом'якшення вини у вчиненні злочину.

Tatschuldvergeltung *f* покарання за винне діяння.

Tatschwere *f* тяжкість злочину.

Tatspur *f* слід злочину.

Tatstrafrecht *n* кримінальне право, засноване на ідеї, що головну небезпеку становить діяння, а не людина, яка його вчинила.

Tattypologie *f* типологія злочинів.

Tatumstände *pl* обставини злочину; ◇ objektive ~ об'єктивні обставини злочину; subjektive ~ суб'єктивні обставини злочину.

Tatunrecht *n* злочинна неправда.

Tatunwert *m* негативна оцінка злочину.

Tatverantwortung *f* відповідальність за вчинення злочину.

Tatverdacht *m* підозра у скоєнні злочину; ◇ einen ~ feststellen встановити наявність підозри у скоєнні злочину; dringender ~ серйозна підозра у скоєнні злочину; eventueller ~ непряма підозра у скоєнні злочину; hinreichender ~ достатньо обгрунтована підозра у скоєнні злочину.

Tatverdächtige *m* підозрюваний у скоєнні злочину.

Tatverschleierung *f* приховування злочину.

Tatvollendung *f* закінчення злочинного діяння.

Tatvorbereitung *f* підготовка до злочину.

Tatvorsatz *m* злочинний намір.

Tatvorstellung *f* уявлення про злочин.

Tatvorteil *m*, *австр.* вигода від вчинення злочину.

Tatwurf *m* 1) звинувачення в злочинному діянні; 2) моральний осуд злочинця.

Tatwaffe *f* зброя, якою було скоєно злочин.

Tatwerkzeug *n* знаряддя злочину.

Tatwerkzeugbestimmung *f* встановлення знаряддя злочину.

Tatwille *m* воля до скоєння злочину.

Tatzeit *f* час вчинення злочину; \diamond zur ~ часу вчинення злочину, під час скоєння злочину.

Tatzeituhr *f* час вчинення злочину.

Tatzeuge *m* свідок злочину, очевидець злочину.

Tatziel *n* мета злочину; \diamond primäres ~ вихідна мета злочину.

Tatzusammenhänge *pl* обставини справи.

Taufname *m* ім'я, дане при хрещенні.

Taufschein *m* свідоцтво про хрещення, метрика, метрика.

Tauglichkeitsuntersuchung *f* огляд на придатність.

Tausch *m* обмін, міна. **Tauschdepot** *n* одна з форм зберігання цінних паперів у банку (при якій банк зобов'язаний повертати папір того ж виду).

täuschen *vt* вводити в оману, обманювати.

Tauschgeschäft *n* мінова угода.

Tauschgrundstück *m* земельна ділянка, придбана в результаті мінової угоди.

Tauschobjekt *n* предмет обміну, об'єкт обміну.

Tauschpartner *m* контрагент в договорі міни, інша сторона в договорі міни.

Täuschung *f* 1) обман, введення в оману; 2) омана, помилка; \diamond ~ bei einer Wahl обман під час виборів, шахрайство під час виборів; ~ eines Beamten обман посадової особи; ~ im Lebensmittelhandel обман при торгівлі продуктами харчування; ~ über Tatsachen помилка у фактах; arglistige ~ умисне введення в оману, навмисний обман; zur ~ im Rechtsverkehr з метою обману при застосуванні права.

Täuschungsgefahr *f* небезпека оми.

Täuschungshandlung *f* дія, спрямована на обман.

Täuschungsversuch *m* замах на обман.

Tauschverfahren *n* процедура обміну.

Tauschverkehr *m* мінова торгівля.

Tauschvertrag *m* бартерний договір, договір міни.

Tauschverwahrung *f* зберігання цінних паперів з правом заміни на цінні папери того ж роду.

Tauschwaren *pl* обмінювані товари.

täuschweise *adv* шляхом обману.

tax credit *лат.* розрахунок податкової суми.

Taxation *f* таксація, оцінка.

taxationdays *pl*, *англ.* дні публічного огляду зразків товарів, призначених для продажу.

Technik *f* техніка; \diamond ~ der Ausführung der Straftaten техніка скоєння злочинів, der Befragung техніка опитування; ~ des Arbeitsschatzes техніка безпеки.

technisch *adj* технічний; \diamond ~begründete Arbeitsnorm технічно обґрунтована норма виробітку; ~e Dokumentation технічна документація; ~e Überwachung технічна інспекція.

Teil *m* 1) частина, доля, пай; 2) сторона (в договірних відносинах або в процесі); \diamond aufrechnernder ~ компенсована частина; beklagter ~ відповідач; ~ des Erbes частина (доля) спадщини; klagender ~ позивач; rechtsvergleichender ~ розділ порівняльного правознавства; schuldiger ~ винна сторона; verklagter ~ відповідач.

Teilabdruck *m* неповний відбиток.

Teilabfindung *f* часткове погашення боргу.

Teilabkommen *n* часткова згода, згода за деякими питаннями; \diamond multilaterales ~ багатостороння часткова згода.

Teilabnahme *f* прийом та здача по частинах.

Teilabrüstung *f* часткове роззброєння.

Teilanfechtung *f* часткове оскарження (судового рішення).

Teilannahme *f* прийняття частини (напр. спадщини).

Teilaufhebung *f* часткове анулювання, часткове розірвання (договору).

Teilautonomie *f* часткове самоуправління, часткова автономія.

teilbar *adj* подільний; \diamond ~e Sache подільна річ; ~e Sachen подільні речі; ~e Urheberschaft роздільне співавторство; ~e Verbindlichkeit подільне зобов'язання; ~ Verpflichtung подільне зобов'язання; ~es Schuldverhältnis подільне зобов'язання.

Teilbeschäftigte *m, f* той, хто працює неповний робочий день або неповний робочий тиждень.

Teilbeschäftigung *f* неповна робоча зайнятість.

Teilbesitz *m* часткове володіння.

Teilbetrag *m* часткова сума, частковий платіж;
 ◇ einen ~ als Anzahlung entrichten сплатити задаток.

Teilbetrieb *m* філія, (несамостійне) підприємство, що входить до складу іншого.

Teilcharter *m* договір фрахтування частини судна.

Teile *pl* сторони; ◇ beide ~ (an)hören вислухати обидві сторони.

Teileigentum *n* дольова власність.

Teileigentümer *m* власник частини (доли) майна.

Teileinigung *f* часткова домовленість.

Teilentcheidung *f* часткове рішення, рішення за частиною позовної вимоги.

Teilerbschein *m* свідоцтво про спадкування частки майна.

Teilforderung *f* часткова (дольова) претензія.

Teilfreispruch *m* часткове виправдання, виправдання по частині обвинувачення.

Teilgläubiger *m* дольовий кредитор.

Teilhabe *f* участь.

teilhaben *vi* 1) брати участь; 2) бути учасником (напр. акціонерного товариства)

Teilhaber *m* учасник, компаньйон; ◇ stiller ~ негласний компаньйон.

Teilhypothek *f* часткова іпотека.

Teilhypothekenbrief *m* документ про часткову іпотеку.

Teilleistung *f* часткове виконання (напр. зобов'язання).

Teillieferung *f* часткова поставка.

Teilnahme *f* 1) участь; 2) (складна) співучасть (в злочині); ◇ zug ~ an einem Verbrechen veranlassen підбурювати до співучасті в злочині; ~ an verbotenen oder staatsfeindlichen Verbindungen співучасть в заборонених або ворожих державі об'єднаннях; ~ am Verbrechen співучасть в злочині; ~ an einer Straftat співучасть в виконанні кримінально карного діяння; ~ an polizeilicher Einvernahme участь в поліцейському допиті; ~ der Parteien участь сторін в процесі; persönliche ~ der Prozeßparteien особиста участь сторін в процесі.

Teilnahmeform *f* форма співучасті.

Teilnahmerecht *n* право на участь в судовому процесі; ◇ ~ des Verteidigers право на участь захисника в судовому процесі.

Teilnahmetheorie *f* теорія співучасті; ◇ subjektive ~ суб'єктивна теорія співучасті.

Teilnahmevorschrift *f* норма, що стосується співучасті.

Teilnehmer *m* співучасник, спільник; ◇ ~ am Diebstahl співучасник крадіжки.

Teilnehmergemeinschaft *f* товариство з земле-устрою.

Teilnehmerwille *m* воля співучасника (злочину).

Teilnehmung *f*, австр., складна співучасть (в злочині); ◇ ~ an Vermögensdelikten співучасть в злочинах проти власності.

Teilnichtigkeit *f* часткова недійсність (напр. угоди).

Teilnovelle *f* часткове доповнення до закону.

Teilpächter *m* дольовий орендар.

Teilpreis *m* ціна окремих виробів, ціна виробу з урахуванням витрат на оновлення.

Teilpriorität *f* частковий пріоритет.

Teilprivatisierung *f* передача частини державних підприємств в приватну власність.

Teilrente *f* часткова пенсія при нещасному випадку.

Teilrevision *f* часткова зміна; ◇ ~ des Gesetzes часткова зміна закону.

Teilschaden *m* часткові збитки.

Teilschuldner *m* дольовий боржник.

Teilschuldverhältnis *n* дольове зобов'язання.

Teilschuldverschreibung *f* дольове зобов'язання.

Teilstreik *m* частковий страйк (бастує лише частина робітників підприємства).

Teilung *f* розподіл; ◇ ~ der Erbmasse розподіл спадкової маси; ~ der Gewalten розподіл влади; ~ des Vermögens розподіл майна; ~ in natura розподіл в натурі.

Teilungsanordnung *f* визначення порядку розподілу майна в конкурсному виробництві.

Teilungsanspruch *m* право на розподіл, претензія на розподіл.

Teilungsbeschluß *m* визначення про розподіл.

Teilungsklage *f* позов про розподіл сумісного майна.

Teilungskompromiß *m* компроміс при розподілі.

Teilungsmasse *f* майно боржника, що підлягає розпродажу.

Teilungsmassestreit *m* спір про майно, що підлягає розподілу.

Teilungsverfahren *n* провадження, пов'язане з розподілом майна.

Teilunwirksamkeit *f* часткова недійсність (напр. розподілу майна).

Teilurteil *n* рішення суду за частиною позову.

Teilvollstreckung *f* 1) примусове виконання частини вимоги; 2) часткове відбукання покарання; ◇ ~ der Strafe часткове відбукання покарання.

Teilwert *m* одиниця вирахування податку (від загальної вартості майна).

Teilwertabschreibung

Teilwertabschreibung *f* списання з балансу мінімальної вартості майна, що не обкладається податком.

Teilzahlung *f* сплата в розстрочку; ◇ ~ bei Geldstrafen сплата штрафу в розстрочку.

Teilzahlungsfinanzierung *f* фінансування з умовою виплати боргу в розстрочку.

Teilzahlungsgeschäft *n* угода на умовах платежу в розстрочку.

Teilzahlungskauf *m* купівля (з оплатою) в розстрочку.

Teilzahlungskredit *m* кредит з розстрочкою платежу.

Teilzeitbeschäftigung *f* робота з неповним робочим днем.

Telefongeheimnis *n* таємниця телефонних розмов.

Telefonüberwachung *f* контроль за телефонними розмовами (ФРН).

empelschändung *f* осквернення храму.

Temperament *n* темперамент; ◇ ~ des Täters темперамент злочинця.

Tempusprinzip *n* принцип, згідно з яким право на земельну ділянку створюється з моменту реєстрації в поземельній книзі.

Tendenz *f* тенденція, прагнення; ◇ ~ der Kriminalitätsentwicklung тенденція розвитку злочинності.

Tendenzbetriebe *pl* підприємства, що слугують політичній, релігійній, виховній меті або іншій меті.

Tendenzprozeß *m* тенденційний (судовий) процес.

Tendenzwende *f* зміна тенденцій; ◇ ~ in der Gesetzgebung зміна тенденцій в законодавстві.

Tenor *m* 1) зміст документу; 2) резолютивна частина вироку.

Termin *m* 1) строк, дата; 2) судове засідання, слухання справи; ◇ einen ~ abhalten проводити судові засідання; den ~ ansetzen призначати справу до слухання, призначати день судового засідання; den ~ einhalten дотримуватися строку; einen ~ festsetzen призначати справу до слухання; einen ~ stellen призначати строк; den ~ überschreiten порушувати строк; прострочити; einen ~ vereinbaren домовлятися про строки; einen ~ versäumen не з'явитися в суді; zum ~ erscheinen з'явитися в суді.

Terminanberaumung *f* призначення справи до слухання.

Terminänderung *f* зміна строку.

Terminarbeit *f* термінова робота.

Terminbestimmung *f* призначення строку; ◇ ~ zur Hauptverhandlung призначення справи

до слухання, призначення судового розгляду.

Terminfestsetzung *f* призначення строку.

termingebunden *adj* що передбачений строком; ◇ ~e Verpflichtung зобов'язання, яке необхідно виконати до певного строку.

termingemäß *adv* у встановлені строки, своєчасно.

termingerecht *adj* у встановлений строк, своєчасний; ◇ ~e Lieferung поставка в строк.

Termingeschäft *n* угода в строк, термінова угода.

Terminhandel *m* купівля-продаж на строк.

Terminschuld *f* 1) терміновий борг; 2) заборгованість.

Terminsetzung *f* призначення строку.

Terminstellung *f* призначення строку.

Termintreue *f* своєчасність виконання зобов'язання.

Terminüberschreitung *f* порушення строків (виконання), прострочення (зобов'язання).

Terminvereinbarung *f* угода про строки виконання.

Terminverlängerung *f* продовження строків, відстрочка.

Terminverlust *m* прострочення.

Terminverzögerung *f* прострочення.

Terminverzug *m* прострочення.

Terminvollmacht *f* процесуальна домовленість, дія якої обмежено веденням однієї справи (на одному або декількох судових засіданнях).

Terminvorbereitung *f* підготовка судового розгляду.

Terminware *f* товар, що продається за терміновою угодою.

Terminzahlung *f* терміновий платіж.

terra nullius *лат.* нічия територія.

territorial *adj* територіальний; ◇ ~e Autonomie територіальна автономія; ~e Integrität територіальна цілісність; ~e Unverletzlichkeit територіальна недоторканність; ~es Asyl територіальний притулок; ~es Hoheitsrecht територіальне верховенство, територіальний суверенітет.

Territorialgewalt *f* територіальна влада.

Territorialgewässer *pl* територіальна акваторія, територіальні води.

Territorialhoheit *f* територіальне верховенство.

Territorialisierung *f* територіалізація; ◇ ~ des Rechts віднесення права до певної території.

Territorialitätsprinzip *n* територіальний принцип (використання закону місцезнаходження особи, предмету або суду).

Territorialrecht *n* територіальне право.

Terror *m* терор; ♦ *individuell* ~ індивідуальний терор; *physischer* ~ фізичний терор; *psychischer* ~ психічний терор.

Terrorakt *m* терористичний акт.

Terrorbande *f* терористична банда.

terrorisieren *vt* тероризувати.

Terrorismus *m* тероризм; ♦ *rechtsextremistischer* ~ правоекстремістський тероризм.

Terrorist *m* терорист.

Terroristenprozeß *m* процес над терористами.

terroristisch *adj* терористичний; ♦ ~е *Erpressung* терористичне шантажування.

Terrormethode *f* метод терору.

Test *m*, *крим.* тест, випробування.

Testament *n* заповіт; ♦ *j-n im* ~ *übergehen* не згадати про когось в заповіті; *ein* ~ *anfechten* опротестовувати заповіт; *ein* ~ *aufsetzen* скласти заповіт; *ein* ~ *hinterlassen* залишити заповіт; *ein* ~ *machen* зробити заповіт; *außerordentliches* ~ заповіт, складений в надзвичайних обставинах; *eigenhändiges* ~ власноручний заповіт; *gemeinschaftliches* ~ спільний заповіт подружжя; *holographisches* ~ власноручний заповіт; *korrespondentes* ~ спільний заповіт подружжя; *notarielles* ~ нотаріально посвідчений заповіт; *öffentliches* ~ публічний заповіт; *ordentliches* ~ звичайний заповіт; *privates* ~ приватний заповіт.

testamentarisch *adj* 1) призначений за заповітом; 2) згідно заповіту; ♦ *j-m etw.* ~ *hinterlassen* залишати у спадок кому-н. щось, *j-n* ~ *als Erben einsetzen* призначити кого-н. спадкоємцем в заповіті; ~ *festlegen* вказувати в заповіті; ~ *verfügen* розпорядитися в заповіті; ~ *bestimmter Vormund* опікун, вказаний в заповіті; ~ *eingesetzter (testamentarischer) Erbe* спадкоємець за заповітом; ~е *Auflage* покладання обов'язків за заповітом як умова отримання спадщини; ~е *Erbfolge* спадкування за заповітом; ~е *Verfügung* заповідальне розпорядження; ~ *Vormundschaft* опіка згідно із заповітом.

Testamentsabänderung *f* зміна заповіту.

Testamentsanfechtung *f* оскарження заповіту.

Testamentsauslegung *f* тлумачення (змісту) заповіту.

Testamentsausweis *m* свідоцтво про виконання заповіту. **Testamentserbe** *m* спадкоємець за заповітом.

Testamentserfüllung *f* виконання заповіту.

Testamentseröffnung *f* оголошення заповіту.

Testamentserrichtung *f* складання заповіту.

Testamentsexekutor *m* виконавець заповіту.

Testamentsform *f* форма заповіту.

Testamentsgesetz *n* закон про заповіт.

Testamentshinterlegung *f* депонування заповіту.

Testamentsklausel *f* обмовка в заповіті.

Testamentsnachtrag *m* доповнення до заповіту.

Testamentsrecht *n* право заповіту.

Testamentsschreiber *m* укладач заповіту, який діє за дорученням заповідача.

Testamentsurkunde *f* заповіт як документ.

Testamentsverwahrung *f* зберігання заповіту.

Testamentsvollstrecker *m* виконавець заповіту.

Testamentsvollstreckung *f* виконання заповіту.

Testamentsvollzieher *m* виконавець заповіту.

Testamentsvollziehung *f* виконання заповіту.

Testamentswiderruf *m* скасування заповіту.

Testamentszeuge *m* свідок складання спадку.

Testator *m* 1) заповідач; 2) особа, яка засвідчує що-н. письмово.

Testdiagnostik *f*, *крим.* діагностика на основі тестування. **testieren** *vt* 1) заповідати, складати заповіт; 2) засвідчувати.

Testierer *m* заповідач.

Testierfähigkeit *f* дієздатність заповідача.

Testierfreiheit *f* право вільно розпоряджатися майном на випадок смерті, свобода заповіту.

Testierunfähigkeit *f* нездатність скласти заповіт.

Testierung *f* засвідчення.

Testifikation *f* засвідчення.

Testimonium *n* свідоцтво.

Testmethode *f* метод тестування; ♦ ~ *der Persönlichkeitsuntersuchung* метод тестування з метою дослідження особистості.

Teuerungszulage *f* надбавка до зарплати з урахуванням росту цін.

Teuerungszuschlag *m* надбавка до зарплати з урахуванням росту цін.

Text *m* текст; ♦ ~ *übereinstimmend mit dem* ~ згідно з оригіналом; *authentischer* ~ автентичний текст (*напр. міжнародного договору*); *verschlüsselter* ~ зашифрований текст.

Textilfaser Spuren *pl* залишки волокон тканини.

Textilkennzeichnung *f* позначка про стандартність текстильного виробу.

theologisch *adj* теологічний; ♦ ~е *Auslegung* теологічне тлумачення.

Theorie *f* теорія; ♦ *deklaratorische* ~ *der Anerkennung* декларативна теорія визнання; ~ *der Anerkennung* теорія визнання; *konstitutive* ~ *der Anerkennung* конститу-

тивна теорія визнання, kriminologische ~ кримінологічна теорія; materiell-objektive ~ матеріально-об'єктивна теорія; ~ des Rechts теорія права; ~ der Spezialprävention теорія спеціального попередження; ~ der Subkultur крим. теорія субкультури; ~ der Ursachen der Kriminalität теорія причин злочинності.

Thing *n, іст.* тінг, народні збори, суд (*у давніх германців*).

Thron *m* престол, трон; \diamond den ~ besteigen вступити на престол.

Thronbewerber *m* претендент на престол.

Thronentsagung *f* відмова від трону.

Thronfolge *f* престолонаслідування.

Thronfolgeordnung *f* порядок престолонаслідування.

Thronverzicht *m* зречення престолу.

Tiefenpsychologie *f* “глибинна” психологія, підсвідомо сфера психіки (*яка за Фрейдом визначає злочинну поведінку людини*).

Tierfraß *m* сліди укусів тварини (*на трупі людини*).

Tierhalterhaftung *f* відповідальність власника тварини.

Tierhüter *m* особа, яка здійснює нагляд за тваринами (*ФРН*).

Tierkörperbeseitigungsgesetz *n* закон про утилізацію трупів тварин.

Tierprozeß *m, іст.* судовий процес над тваринами.

Tierquälerei *f* катування тварин.

Tierschadenshaftung *f* відповідальність за шкоду, заподіяну тварині.

Tierschutzgesetz *n* закон про охорону тварин.

Tierseuchengesetz *n* закон про боротьбу з епізоотіями.

Tierseuchenpolizei *f* 1) органи, що ведуть боротьбу з епізоотіями; 2) діяльність спрямована на боротьбу з епізоотіями.

Tierspur *f* слід тварини.

Tierversicherung *f* страхування тварин.

Tierversuche *pl* досліди (*експерименти*) над тваринами.

Tilgung *f* 1) знищення; 2) погашення, сплата (*боргу*); 3) зняття судимості; \diamond ~ aus dem Strafregister вилучення з реєстру судимості; ~ des Schuldspruchs скасування обвинувального вироку; ~ einer Schuld зняття боргу; ~ einer Strafe зняття судимості; ~ einer Verbindlichkeit погашення зобов'язання; ~ einer Vorstrafe виплата боргів в розстрочку; ~ von Strafvermerken зняття судимості; ~ einer Vorstrafe погашення минулої судимості.

Tilgungsanleihe *f* державна позика, погашений у певні строки.

Tilgungsdarlehen *n* погашена позика.

Tilgungsforderung *f* вимога погашення (*напр. позики*).

Tilgungshypothek *f* амортизаційна іпотека.

Tilgungspfandrecht *n* амортизаційна застава нерухомості.

Tilgungsquote *f* квота (*доля*) погашення (*напр. позики*).

Tilgungssumme *f* сума поточного платежу для погашення боргу.

Tintenaltersbestimmung *f* з'ясування давності написання по зміні чорнил.

Tintenbestimmung *f* аналіз чорнил (*з'ясування виду чорнил*).

Tintenidentifizierung *f* ідентифікація чорнил; \diamond ~ durch Papierchromatographie ідентифікація чорнил методом паперової хроматографії.

Titel *m* 1) титул, звання; 2) титул, титульна сторінка; 3) правопідстава; 4) розділ (*законів*); \diamond ~ des Gesetzbuches розділ своду законів (*кодексу*).

Titelschutz *m* охорони назви.

Titelverleihung *f* присвоєння звання.

Titulareigentümer *m, іст.* номінальний власник.

Tobar-Doktrin *f, іст.* доктрина Тобара.

Tobsuchtanfall *m* припадок буйного божевілля, припадок сказу (*обставина, що виключає осудність*).

Tochter *f* дочка.

Tochtergesellschaft *f* дочірня компанія.

Tod *m* смерть; \diamond den ~ Tod anzeigen оголосити про смерть; den ~ herbeiführen привести до смерті; den ~ verursachen спричинити смерть; von ~ wegen у зв'язку зі смертю; ~ des Angeklagten смерть підсудного; bürgerlicher ~ цивільна смерть; geistiger ~ духовна смерть; gewaltsamer ~ насильницька смерть; leiblicher ~ фізична смерть; natürlicher ~ природна смерть; ~ der Prozeßpartei смерть учасника судового процесу.

Todesanzeige *f* повідомлення про смерть.

Todesdatum *n* дата смерті.

Todeseintritt *m* настання смерті.

Todeserklärung *f* оголошення (*безвісно відсутньої*) особи померлою.

Todeserklärungsverfahren *n* провадження по справах про визнання особи померлою.

Todesfall *m* 1) випадок смерті; 2) летальний випадок.

Todesfallversicherung *f* страхування на випадок смерті.

Todesfolge *f* летальний кінець.

Todesgefahr *f* смертельна небезпека.

Todesnachricht *f* повідомлення про смерть.

Todesrate *f* смертність, рівень смертності.

Todesstrafe *f* смертна кара; \diamond bei ~ під страхом смертної кари; die ~ vollstrecken привести смертний вирок у виконання; ~ durch Erschießung смертна кара шляхом розстрілу.

Todesstrafeverwahrung *f* терор шляхом винесення смертних вироків.

Todestag *m* день смерті.

Todesursache *f* причина смерті.

Todesurteil *n* смертний вирок; \diamond ~ vollstrecken привести смертний вирок у виконання.

Todesvermutung *f* припущення про смерть (безвісно відсутньої особи).

Todesverursachung *f* заподіяння смерті.

Todeszeichen *pl* ознаки настання смерті.

Todeszeit *f* час смерті.

Todeszeitbestimmung *f* встановлення часу настання смерті.

Todeszeitpunkt *m* момент (настання) смерті.

tödlich *adj* 1) смертельний, зі смертельними наслідками; 2) смертоносний; \diamond ~er Ausgang смертельний кінець.

Toleranz *f* 1) терпимість, толерантність; 2) допустиме відхилення (напр. зниження маси монети, що допускається законом).

Toleranzvereinbarung *f* домовленість про допущення відхилень від договірних показників.

Tonaufnahme *f* запис на плівку; \diamond unzulässige ~ der Telefongespräche недопустимість запису телефонних розмов на плівку; unbefugte ~ звукозапис, зроблений без дозволу.

Tonbandaufnahme *f* запис на плівку; \diamond ~ als Beweismittel запис на плівці як засіб доказування; ~ bei der Protokollführung запис на плівку на допиті.

Topographie der Kriminalität *f* територіальна розповсюдженість злочинності, "географія злочинності". **tot** *adj* мертвий; \diamond für ~ erklären оголосити померлим; für ~ gelten вважати мертвим.

Totalabrüstung *f* повне роззброєння.

totalitär *adj* тоталітарний; \diamond ~ er Staat тоталітарна держава.

Totalitätsprinzip im Gemeinderecht *n* принцип цілісності в обшинному праві (ФРН).

Totalkrieg *m* тотальна війна.

Totalrevision *f* повний перегляд; \diamond ~ des Gesetzes повна ревізія закону.

Totalschaden *m* 1) повна шкода; 2) тяжке пошкодження речі, що призвело до її повної непридатності (напр. у результаті ДТП).

Totalverlust *m* 1) загальний збиток; 2) повна втрата.

Totalwert *m* загальна вартість.

Tote *m* мрець, покійник; \diamond unbekannter ~ невідомий труп.

töten *vi* вбивати.

Totenbeschau *f* огляд трупу.

Totenbeschauschein *m*, австр. свідоцтво про смерть.

Totendaktyloskopie *f* дактилоскопірування трупу.

Totenfleck *m* трупна пляма.

Totenkralle *f* інструмент для розтискання заляклих пальців трупу за необхідності зняття відбитків пальців.

Totenschau *f* огляд трупу.

Totenschein *m* свідоцтво про смерть.

Totensorgerecht *n* право (родичів) на турботу про покійника.

Totenstarre *f* трупне залякнення.

Toterklärte *m* людина, яку оголосили померлою. **totgeboren** *adj* мертвонароджений.

Totgeburt *f* народження мертвої дитини.

Totschlag *m* вбивство без обтяжуючих обставин; \diamond wegen ~ Totschlag за вбивство; ~ im Affekt вбивство в стані афекту; räuberischer ~ вбивство в результаті розбійного нападу.

Totschläger *m* вбивця.

Tötung *f* вбивство; \diamond ~ mit gemeingefährlichen Mitteln вбивство з використанням загально-небезпечних засобів; ~ auf Verlangen вбивство, скоєне за проханням потерпілого; durch Unterlassen вбивство шляхом бездіяльності; fahrlässige ~ необережне вбивство; heimtückische ~ підступне вбивство; ~ eines Neugeborenen вбивство новонародженого; versuchte ~ замах на вбивство; vorsätzliche умісне вбивство.

Tötungsabsicht *f* намір вбивства.

Tötungsart *f* вид вбивства.

Tötungsausführungshandlung *f* дія, спрямована на скоєння вбивства.

Tötungsbeihilfehandlung *f* пособництво при скоєнні вбивства.

Tötungsdelikt *n* злочин проти життя.

Tötungshandlung *f* дія, спрямована на скоєння вбивства.

Tötungskriminalität *f* злочини проти життя.

Tötungsmittel *n* засіб вбивства.

Tötungsverbrechen *n* злочин проти життя.

Tötungsversuch *m* замах на вбивство.

Tötungsvorsatz *m* намір вбивства.

Trade Terms *pl*, англ. торгові звичаї.

Traditionspapier *n* розпорядчий документ, що дає право на власність на зазначену в ньому цінність або річ.

Traditionsprinzip *n* принцип традиції, принцип реальної передачі (*при передачі права власності*).

Träger *m* носій, володар; \diamond ~ der Kriminalität носій злочинності; ~ der Sozialversicherung організація, що вносить засоби на соціальне страхування; ~ der Verwaltung адміністративна особа; ~ der Wahlen суб'єкт виборчого права.

Trägerorganisation *f* головна організація.

Tragung der Prozeßkosten *f* несення процесуальних збитків.

Tragzeitgutachten *n* експертний висновок про батьківство на основі оцінки тривалості вагітності.

Trancezustand *m* стан трансу; \diamond aus dem ~ erwachen вийти із стану трансу; im ~ в стані трансу.

Transaktion *f* договір, угода.

Transferierung *f* 1) перерахування (*іноземної валюти*); 2) перехід (*працівника*).

Transfervorschriften *pl* припис щодо перерахування (*іноземної валюти*).

Transformation *f* перетворення міжнародно-правової норми в норму національного права.

Transformationsgesetz *n* закон, що розповсюджує дію міжнародно-правового договору на національне право.

Transformationstheorie *f* теорія, що обґрунтовує поширення міжнародно-правових договорів на національне право.

Transit *m* 1) транзит; 2) транзитна віза.

Transitgebühr *f* транзитне мито.

Transithandelsgeschäft *n* угода в сфері транзитної торгівлі.

Transitvereinbarung *f* угода про транзит.

Transitverkehrsabkommen *n* угода про транзитні перевезення.

Transitvisum *n* транзитна віза.

Transitzoll *m* транзитне мито.

Transmissar *m* особа, що передає свої право та обов'язки.

Transmission *f* трансмісія, передача прав та обов'язків; \diamond erbrechtliche ~ перехід по спадку права спадкування.

Transport *m* 1) транспорт, перевезення; 2) транспорт, партія вантажу; 3) транспортне судно; 4) перенесення підсумку (*на наступну сторінку*) в бухгалтерських книгах.

Transportdiebstahl *m* крадіжка на транспорті.

Transportfunktion *f* перехід права вимоги за векселем від надписувача до нового векселеутримувач.

Transportgefahr *f* ризик, пов'язаний з перевезенням.

Transportgefährdung *f* загроза безпеці руху на транспорті.

Transportgeschäft *n* транспортна угода, угода про перевезення (*вантажу*).

Transportgüterversicherung *f* страхування транспортних вантажів.

Transportkooperationsvertrag *m* довгостроковий договір про перевезення.

Transportkosten *pl* транспортні витрати.

Transportkunde *m* замовник по договору перевезення

Transportleistungsvertrag *m* договір про перевезення певного виду вантажів за певний проміжок часу.

Transportmittelsteuer *f* податок з власників транспортних засобів.

Transportmittelversicherung *f* страхування транспортних засобів.

Transportmittlervvertrag *m* договір транспортного посередництва.

Transportordnung für gefährliche Güter *f* положення про порядок перевезення небезпечних вантажів.

Transportpapier *n* транспортний документ.

Transportpolizei *f* транспортна поліція.

Transportpolizeiamt *n* управління транспортної поліції.

Transportpreis *m* вартість перевезень.

Transportraumvertrag *m* договір про поставку ємностей для перевезень.

Transportrecht *n* транспортне право.

Transportschaden *m* збитки, понесений при перевезенні вантажу.

Transportsoll *n* норма перевезень.

Transportversicherung *f* страхування на транспорті.

Transportvertrag *m* договір перевезення.

Transvestismus *m* хворобливий потяг до перевдягання в одяг особи іншої статі.

Trassant *m* трасант.

Trassat *m* трасат.

Trassologie *f* трасологія.

Tratte *f* тратта, перевідний вексель.

Trauakt *m* обряд одруження.

Trauma *n* травма.

traumatisch *adj* травматичний.

Trauschein *m* свідоцтво про шлюб.

Trauung *f* одруження, укладання шлюбу; ♦ *bürgerliche* ~ цивільний шлюб; *kirchliche* ~ церковний шлюб; *standesamtliche* ~ реєстрація шлюбу в РАГСІ.

Traungsbuch *n* книга реєстрація актів одруження.

Traungsmatrikel *f* книга реєстрації актів одруження.

Trauzeuge *m* свідок одруження.

Trefferanleihe *f* виграшна позика.

Treffericherheit der Justiz *f* дієвість правосуддя.

trennendes Eheverbot *m* абсолютна обставина, що виключає укладання шлюбу.

Trennung *f* 1) відділення; 2) розірвання; 3) поділ, роз'єднання; ♦ ~ *von Bett, Tisch und Wohnung* поділ подружньої спільності при тривалому шлюбі; ~ *der Ehe* розі – рвання шлюбу; ~ *der Gewalten* поділ влади (*на законодавчу, виконавчу, судову*); ~ *verbundener Klagen* роз'єднання об'єднаних позовів; ~ *verbundener Strafsachen* розділ об'єднаних провадженням кримінальних справ; ~ *von Staat und Kirche* відділення церкви від держави; ~ *von Verfahren* розділ справ (*в процесі*); ~ *zusammenhängender Strafsachen* поділ пов'язаних між собою кримінальних справ для окремого розгляду.

Trennungsschädigung *f* надбавка до заробітної плати при тривалій роботі не за місцем проживання.

Trennungsgeld *n* надбавка до заробітної плати при тривалій роботі не за місцем проживання.

Trennungsgrund *m* причина розірвання шлюбу.

Trennungstatbestand *m* факт роздільного життя подружжя (*обставина, що обґрунтовують відмову від подружнього спільності*).

Trennungsurteil *n* рішення про розірвання шлюбу.

Trennungsverfahren *n* шлюботорозлучний процес.

Treu *f* вірність, відданість; ♦ *auf ~ und Glauben annehmen* приймати на віру; *auf ~ und Glauben beruhen* ґрунтуватися на взаємній довірі; *in ~ und Glauben handeln* діяти сумлінно.

Treubruch *m* віроломство, зрада, порушення довіри; ♦ ~ *begehen* діяти віроломно; *landesverräterischer* ~ зрада Батьківщині.

Treubruchtatbestand *m* склад злочину, який полягає в зловживанні довірою.

Treue *f* вірність, відданість.

Treueid *m* присяга вірності.

Treuerabatt *m* знижка з ціни за сплату частини вартості товару готівкою або за тривалі ділові зв'язки.

Treuerente *f* пенсія за вислугу років.

Treuerprämie *f* надбавка до зарплати за вислугу років, премія за довголітню безпервну роботу (*НДР*).

Treueurlaub *m* додаткова відпустка, що надається за багаторічну безпервну роботу (*НДР*).

Treuevergütung *f* знижка з ціни за сплату частини вартості товару готівкою або за тривалі ділові зв'язки.

Treueverhältnis *n* ставлення найманого працівника до роботодавця, засноване на довірі.

Treugeber *m* особа, яка передала право власності на майно (*в забезпечення боргу*).

Treuhand *f* 1) управління чужим майном за дорученням довірителя; 2) управління секвеструвати підприємством; 3) опіка.

Treuhandabkommen *n* угода про управління чужим майном.

Treuhandbetrieb *m* секвестроване підприємство.

Treuhand Eigentum *n* власність, керована за дорученням довірителя.

Treuhand Eigentümer *m* власник, який доручив управління майном довірених особі.

Treuhänder *m* 1) особа, якій довірено управління чужим майном, довірена особа; 2) керуючий секвестрованим підприємством; 3) держава, яка здійснює опіку; ♦ *einen ~ einsetzen* 1. призначати довірену особу; 2. призначати державу-опікуна; ~ *eines Betriebes* керуючий секвестрованим підприємством; ~ *eines Grundstückes* керуючий секвестрованою земельною ділянкою.

treuhänderisch *adj* фідучіарний; ♦ ~ *verwaltetes Vermögen* 1. майно, яким управляє довірена особа; 2. майно, яке перебуває під секвестром, секвестроване майно.

Treuhänderat *m* рада керуючих (*чужим майном*).

Treuhänderstaat *m* держава, яка управляє підопічною територією.

Treuhändersystem *n* система опіки.

Treuhandgebiet *n* підопічна територія.

Treuhandgeschäft *n* 1) фідучіарна угода; 2) довірча операція (*банків*).

Treuhandgesellschaft *f* товариство, яке здійснює ділові операції за дорученням клієнтів.

Treuhandkomitee *n* комітет для підопічної території.

Treuhandrat der UNO *m* Рада по опіці при ООН.

Treuhandschaft *f* 1) управління чужим майном за дорученням довірителя; 2) управління секвеструвати підприємством; 3) опіка.

Treuhandsystem *n, міжн.-пр.* система опіки.

Treuhandvergleich *m* мирова угода, за якою при ліквідації об'єднання майно з метою задоволення кредиторів передається довірчій особі.

Treuhandverhältnis *n* фідучіарне відношення.

Treuhandvertrag *m* фідучіарний договір.

Treuhandverwaltung *f* управління майном клієнта.

Treuneher *m* 1) особа, якій довірено управління чужим майном, довірена особа; 2) керуючий секвестрованим підприємством; 3) держава, яка здійснює опіку.

Treupflicht *f* зобов'язання вірності інтересам іншої особи.

Tribunal *n* трибунал.

Trickbetrüger *m* шахрай, який діє постійним обмінним прийомом "шахрай – трюкач".

Trieb *m* потяг, прагнення.

Triebenthemmung *f* ослаблення стримання при задоволенні потреб (*напр. при алкоголізмі, наркоманії*).

Triebhandlung *f* діяння, вчинене під дією збоченого фізіологічного або психологічного потягу.

Triebrichtung *f* орієнтація фізіологічного або психологічного потягу.

Triebverbrecher *m* злочинець, який здійснює злочин на ґрунті збоченого фізіологічного або психологічного потягу.

Triebverirrung *f* статеве збочення.

Triftrecht *n* право вигону.

Trinker *m* алкоголік, п'яниця.

Trinkerfürsorge *f* лікування від алкоголізму.

Trinkerheilanstalt *f* лікувальний заклад для алкозалежних.

Trinkgeld *n* чайові.

Triplik *f* відповідь на репліку (*на судовому засіданні*).

Trittspur *f* відбиток ступні або взуття.

Trockenverfahren *n* сухий спосіб виготовлення зліпка зі сліду.

Trödelvertrag *m* договір про продаж мотлоху.

trügerisches Warenzeichen товарний знак, що вводить в оману.

Trümmergrundstück *n* земельна ділянка, будівлі на якому зруйновані війною (*НДР*).

Trunkenheit *f* пияцтво.

Trunksucht *f* алкоголізм.

trunksüchtiger Psychopath упереджений до алкоголізму психопат.

Truppenaushebung *f* набір на воєнну службу.

Truppendienstgericht *n* воєнний суд (*ФРН*).

Truppenstationierung auf fremdem Gebiet *f* розміщення військ на іноземній території.

Truppenstatut *n* статут військ.

Truppenvertrag *m* договір про розміщення військ (*на території іншої держави*).

Truppenzollgesetz *n* закон про мито за транспортування військ.

Tuberkulosehilfe *f* система заходів допомоги туберкульозним хворим і охорони оточуючих їх осіб.

tückische Absicht підступний намір.

Tumultschaden *m* збиток, заподіяний заворушеннями.

Tumultschädenregelung *f* регулювання відшкодування збитків, понесених при заворушеннях.

Tun *n* дія, образ дії, поведінка; \diamond durch ~ Tun шляхом дії; aktives ~ активна дія; vorangegangenes gefahr begründetes ~ попередня дія, що створює небезпеку.

Tutel *f* опіка.

tutelarisch *adj* опікунський.

Tutor *m* опікун, вихователь.

Typenkauf *m* купівля за зразком.

Typenlehre *f* вчення про типи (*напр. злочинців*).

Typisierung *f* типізація; \diamond kriminologische ~ кримінологічна типізація; ~ der Täterpersönlichkeiten типологія особистостей злочинців.

Typisierungsmerkmal *n* типова ознака злочинця.

Tyrannie *f* тиранія, деспотизм.

U

Übeltat *f* злочин.

Übeltäter *m* злочинець.

Überabschreibung *f* надлишкові амортизаційні відрахування.

Überalterung *f* моральний знос.

Überalterung *f* старіння населення, демографічне старіння.

Überangebot *n* перевищення пропозиції над попитом.

überantworten *vi* передавати (*напр. в суд*).

Überarbeit *f* понаднормова робота.

Überbau *m* 1) (*суспільна*) надбудова; 2) порушення кордонів при забудові (*ділянки*), порушення кордонів надбудови (*будівлі*), порушення кордонів забудови.

Überbaurecht *n* право надбудови, право на надбудову.

Überbaurente *f* плата за надбудову.

Überbestand *m* 1) надлишок, надлишки (множ.); 2) перевищення встановлених норм товарних запасів.

Überbewertung *f* завищена оцінка (напр. майна в порівнянні з його фактичною вартістю).

überbieten *vi* 1) пропонувати більш високу ціну, давати більш високу ціну (на аукціоні); 2) перевиконувати (план, норму).

Überbleibsel *n* пережиток.

Überbordwerfen *n* джеттисон (викидання вантажу за борт для полегшення або порятунку судна).

Überbringer *m* пред'явник (напр. чека).

Überbringerklausel *f* застереження про виплату пред'явнику, обмовка про пред'явника (напр. чека).

Überbringerscheck *m* чек на пред'явника.

Überbrückungsdarlehen *n* короткострокова позика (для цілей рефінансування).

Überbrückungsfinanzierung *f* проміжне короткострокове фінансування (використовуване, напр. до отримання позики або розміщення цінних паперів).

Überbrückungshilfe *f* короткострокова позика, дотація (надається) на поповнення ліквідних коштів.

Überbrückungshilfe *f* одноразова допомога при зміні матеріальних умов життя.

Überbrückungshilfe *f* одноразова матеріальна допомога особам, які переїхали на проживання в колиш. НДР.

Überbrückungskredit *m* короткостроковий кредит (для подолання, тимчасових труднощів), проміжний короткостроковий кредит (надається, напр., для подолання тимчасової нестачі ліквідних або оборотних коштів).

Überdeckung *f* перевищення вартості основних виробничих фондів підприємства над вартістю його оборотних коштів.

Übereignung *f* передача, відчуження (майна) в чийсь власність, перехід права власності, передача права власності; ♦ ~ an den, den es angeht передача права власності (на рухоме майно) належної особі; ~ des Rechtes передача права (володіння).

Übereinanderlegen *n* накладення знімків для зіставлення, накладення слідів для зіставлення, накладення відбитків для зіставлення.

Übereinandersetzung *f* накладення, накладання, суміщення; ♦ ~ von Strichen крим. накладення штрихів.

Übereinkommen *n* угода, договір, конвенція, домовленість; ♦ ein ~ treffen домовитися,

дійти згоди; stillschweigendes ~ мовчазна угода; zu einem ~ дійти згоди, домовитися.

Übereinkunft *f* угода, договір, конвенція, домовленість.

Übereinstimmung *f* 1) відповідність; 2) згода; 3) збіг (напр. ознак); ♦ ~ der persönlichen Interessen mit den gesamtgesellschaftlichen Erfordernissen відповідність особистих інтересів із суспільними; beiderseitige ~ двостороння угода; ein ~ bringen погоджувати; in ~ handeln діяти погоджено.

überetatsmäßig *adj* надбюджетний.

überfahren *vi* зробити наїзд (на пішохода).

Überfahrtsvertrag *m* договір морського перевезення пасажирів.

Überfall *m* 1) напад; 2) опадання плодів з дерева на сусідню земельну ділянку; ♦ ~ von außen напад ззовні; hinterlistiger ~ віроломний напад.

überfallen *vt* нападати (на когось), атакувати (когось).

Überfallene *m, f* піддалася нападу, жертва, жертва нападу.

überfällig *adj* 1) давно назріле; 2) прострочений.

Überfallkommando *n* виїзна поліцейська команда, оперативна група, чергова група, група швидкого реагування.

Überfallsrecht *n* право власника ділянки на плоди, що падають на його ділянку з дерева, яке росте на сусідній ділянці.

Überfinanzierung *f* завищена оцінка основного капіталу (при установі акціонерного товариства).

Überfischungsabkommen *n* Міжнародна конвенція про охорону рибних запасів.

Überflußgesellschaft *f* суспільство достатку (термін, використовуваний для характеристики сучасного рівня добробуту в розвинених країнах).

Überforderung *f* 1) запит (напр. занадто високої ціни); 2) підвищена вимога.

überfremden *vt* допускати посилення приплив іноземного капіталу (або закордонних товарів).

Überfremdung *f* проникнення іноземного капіталу, переважання іноземного капіталу.

Überführung *f* 1) передача, переклад; 2) викриття; ♦ ~ des Beschuldigten викриття обвинуваченого; ~ des Häftlings перевід ув'язненого; ~ des Täters викриття злочинця.

Überführungsbeweis *m* викриваючий доказ.

Überführungsstück *n* викриваючий предмет.

Übergabe *f* 1) передача (напр. майна), здача-приймання (товарних цінностей); 2) передача (справи до іншого суду); 3) капітуляція; ◇ ~ an das Gericht передача справи до суду; ~ der Sache an die Konfliktkommission передача справи в товариський суд; ~ zu Pfand передача заставленого майна заставотримачу.

Übergabeliste *f* передатна відомість, приймально-передавальна відомість.

Übergabepflicht *f* обов'язок передачі (напр. предмета зобов'язання).

Übergabesurrogat *n* заміна передачі (напр. права на майно).

Übergabe-Übernahmeprotokoll *n* приймально-здавальний акт, акт прийому-передавання, приймально-передавальний акт, акт приймання.

Übergabevermerk *m* передавальний напис (напр. на фінансових документах).

Übergabevertrag *m* договір про передачу майна, договір про передачу власності, договір про передачу прав власності.

Übergang *m* 1) перехід, пішохідний перехід, переїзд, переправа; 2) перехід (власності, права власності) перехідний період; ◇ ~ der Eigentümerbefugnisse перехід повноважень власника, перехід прав власності (власника); ~ des berufenen Erben an einen neuen Erben спадкова трансмісія, перехід права спадкування; ~ des Eigentums перехід власності; ~ des Erbrechts спадкова трансмісія, перехід права спадкування; ~ einer Forderung перехід вимоги, відступлення вимоги, переуступка вимоги (вимог); ~ über die Grenze перехід через кордон, перетин кордону (держкордону).

Übergangene *m* обійдений (про спадкоємця).

Übergangsbestimmungen *pl* перехідні постанови, постанови перехідного періоду.

Übergangsgeld *n* (тимчасова) грошова допомога, фінансова допомога; ◇ ~ für Beamte грошова допомога звільненому чиновнику; ~ in der Sozialversicherung допомога, що виплачується застрахованим від нещасного випадку в період реабілітації, допомога, що виплачується застрахованим від нещасного випадку до отримання нової професії.

Übergangsrente *f* пенсія, яка сплачується при переведенні за станом здоров'я на іншу роботу (при зниженні заробітку).

Übergangstarif *m* тариф на змішані перевезення, змішаний транспортний тариф.

Übergangsvertrag *m* договір про передачу спадщини.

Übergangsvorschrift *f* 1) припис про передачу справи до компетентного суду; 2) перехідна норма при прийнятті нового закону.

übergeben *vt* передавати (напр. справу в інший суд), вручати (напр. повістку до суду).

Übergebot *n* пропозиція товару за вищою ціною (напр. на аукціоні).

Übergebung *f* недотримання, ігнорування (напр. закону); ◇ ~ der Entscheidung невиконання рішення; ~ von Ansprüchen залишення без наслідків претензій, залишення без наслідків домагань.

übergehen *vt* порушувати, обходити (напр. закон).

übergeordnet *adj* вища (напр. про інстанції).

Übergewinn *m* надплановий прибуток, надприбуток.

Übergriff *m* перевищення влади, перевищення повноважень, зловживання владою.

Überhang *m* 1) невикладений борг; 2) наднормативні матеріали, наднормативні грошові кошти; 3) плоди, що звисають з дерева на сусідню земельну ділянку.

Überhangmandat *n* мандат на переуступку місць у парламенті.

Überhangsrecht *n* право власника ділянки на плоди, що звисають на його ділянку з гілок дерева, яке росте на сусідній ділянці.

Überhöhung *f* 1) випередження, обгін; 2) перевищення; 3) ремонт митний огляд.

Überholungsarbeit *f* ремонт, ремонтні роботи.

Überholverbot *n* заборона обгону, заборона на обгін.

Überkapitalisierung *f* завищена оцінка майна (основних і оборотних коштів підприємства).

Überlagerung *f* залежування (товарів), накопичення (складських запасів), затоварення.

Überlagerungszeit *f* простій устаткування (напр. з технологічних причин).

Überlassung *f* 1) передача (напр. речі у користування); 2) надання, поступка; ◇ ~ der Gewährsame австр. взяття під варту; ~ der Ware уступка поступка товару; ~ von Sachen zum Gebrauch передача речей (в чисть) користування.

Überlassungsvergütung *f* оплата процедури передачі (права, позики, майна, спадщини тощо).

Überlassungsvertrag *m* договір про передачу, договір про переуступку.

Überlast *f* перевантаження.

Überläufer *m* перебіжчик.

Überlebensrente *f* пенсія на дожиття (при страхуванні на дожиття).

Überlegung *f* умисел, намір.

Überleitung *f* переклад, перехід, передача; ◇ ~ der Entwicklungsergebnisse in die Produktion впровадження розробок у виробництво.

Überleitungsauftrag *m* перекладне доручення.

Überleitungsgesetz *n* 1) закон, що регулює питання переходу на новий правопорядок (*у будь-л. області*); 2) *іст.* закон, що регулює питання, що виникли у зв'язку з капітуляцією Німеччини.

Überleitungsvertrag *m* 1) договір по розробці і освоєнні нової продукції (*колиш. НДР*); 2) договір про перехід на іншу роботу (*колиш. НДР*); 3) договір, який регулює питання, що виникли у зв'язку з війною та окупацією (*ФРН, 1952 р.*).

Überlieferung *f* передача; $\diamond \sim$ an eine fremde Macht видача іноземній державі (*напр. злочинця*).

Überliegegeld *n* демаредж (*плата за затримку судна понад обумовленого терміну при навантаженні або розвантаженні судна*), перевищення сталійного часу.

Überliegezeit *f* понад сталійний час, контрсталійний час (*час перебування судна в порту понад установлений вантажно-розвантажувальний час*), понад договірний час простою судна в порту.

Übermaßverbot *m* 1) перевищення заданих розмірів; 2) зайва адміністративна заборона.

Übermittlungsirrtum *m* помилка, допущена при передачі (*напр. товару*).

Übernahme *f* 1) прийом (*напр. замовлення*); 2) прийняття на себе (*напр. зобов'язань*); 3) заміщення сторони в процесі; $\diamond \sim$ der Bürgschaft взяття на поруки; \sim der Erbschaft прийняття спадщини; \sim des Verfahrens прийняття справи до провадження; \sim einer Schuld прийняття на себе боргу іншої особи, переведення боргу, переуступка боргу, поступка боргу; \sim eines Amtes вступ на посаду; \sim eines Handelsgeschäfts прийняття на себе прав власності на торгове підприємство (*з усіма борговими зобов'язаннями*), перехід прав власності на торгове підприємство, переуступка торгового підприємства; \sim in fremde Pflege прийняття на себе турботи (*про когось*).

Übernahmebedingung *f* прийняття, умови передачі умови переуступання, умови поступки.

Übernahmebedingungen *pl* умови здачі-приймання, умова прийняття, умови передачі, умови перепоступки, умови поступки.

Übernahmebescheinigung *f* квитанція про приймання.

Übernahmebestimmungen *pl, австр.* перехідні положення (*в кодексі*).

Übernahmegründung *f* заснування акціонерного товариства, при якому всі акції залишаються у володінні засновників, підстава закритого акціонерного товариства.

Übernahmekonnossement *n* коносамент на вантаж, прийнятий до перевезення.

Übernahmekurs *m* емісійний курс (*цінних паперів*).

Übernahmepreis *m* емісійний курс (*цінних паперів*).

Übernahmerecht *n* право прийняття на себе (*напр. спадщини*).

Übernahmeverschulden *n* вина, проявлена при прийнятті на себе певних зобов'язань.

Übernahmewert *m* інвентарна вартість, передатна вартість.

übernehmen *vt* 1) отримувати, приймати (*напр. замовлення*), взяти на себе (*напр. відповідальність*), вступати у володіння (*напр. майном*); 2) запозичувати.

Übernehmer *m* отримувач.

Überpariemission *f* випуск цінних паперів, при якому ринкова ціна перевищує їхній номінал.

Überparteilichkeit *f* неупередженість, об'єктивність судді.

Überpfändung *f* опис майна боржника на суму, що перевищує вимога кредитора.

Überpreis *m* завищена ціна.

Überprüfung *f* 1) перегляд, ревізія, контроль; 2) перегляд судових рішень у порядку нагляду, ревізія судових рішень у порядку нагляду; $\diamond \sim$ der gesicherten Spuren повторна перевірка зафіксованих слідів; \sim der Tatumstände перевірка обставин справи; \sim des Bekanntenkreises допит знайомих, вивчення оточуючих (*осіб*), вивчення оточення (*напр. підозрюваного*); \sim eines Urteils im Aufsichtsweg перегляд вироку в порядку нагляду; \sim eines Verfahrens перегляд справи; verfassungsgerichtliche \sim von Gesetzen перевірка конституційності законів, перевірка відповідності законів конституції, перевірка законів на предмет їх конституційності; \sim von Kraftfahrzeugen перевірка технічного стану автомобілів, техогляд автомобілів.

Überraschungsangriff *m* раптовий напад.

Überraschungsmoment *n* фактор раптовості (*напр. при допиті обвинувачуваного*).

überrechnen *vt* 1) перераховувати, розраховувати, калькулювати; 2) переводити суму, переносити суму.

Überredung *f* вмовляння, переконання.

Überreichung *f* вручення; $\diamond \sim$ des Beglaubigungsschreibens вручення вірчої грамоти.

Übernahmefahrlässigkeit *f* необережність, проявлена при прийнятті на себе певних зобов'язань, необережність за зобов'язаннями.

Überschallschaden *m* шкода, заподіяна надзвукowymi літаками, шкода в результаті прольоту надзвукового літака (*напр. на низькій висоті*).

Überschlag *m* орієнтовний кошторис, приблизний кошторис, попередній кошторис, попередня калькуляція.

überschlagen *vt* складати орієнтовний кошторис, скласти попередній кошторис, складати попередню калькуляцію.

Überschlagsrechnung *f* складати орієнтовний кошторис, скласти попередній кошторис, складати попередню калькуляцію.

überschneiden, sich *vi* перетинатися, дублюватися (*у розрахунках, кошторисах*), допускати «подвійний рахунок» (*в кошторисах*).

überschreiben *vt* передавати з письмовим оформленням (*напр. земельна ділянка*), передавати з посиланням на закон (*напр. земельну ділянку*).

Überschreitung *f* 1) перехід, перетин (*кордону*); 2) порушення (*закону*); 3) недотримання (*терміну*); 4) перевитрата (*коштів*); 5) перевищення (*кошторису*); 6) перевищення (*норм, завдань*); ◇ ~ der Anklage *австр.* розгляд у суді фактів, що виходять за рамки обвинувачення, розгляд у суді юридичної оцінки, що виходить за рамки обвинувачення; ~ der Anstiftung durch den unmittelbaren Täter експес виконавця; ~ der Geschwindigkeit перевищення швидкості; ~ der Notwehr перевищення меж необхідної оборони; ~ des Nachlasses обтяження спадщини боргами, що перевищують його вартість; ~ eines Haushaltsansatzes надкошторисні витрати.

Überschreitung *f* перевищення (*напр. меж необхідної оборони*).

überschuldet *adj* неспроможний.

Überschuldung *f* (*майнова*) неспроможність боржника, чиста заборгованість, перевищення боргів над кредитами, виданими фірмою (*споживачем*).

Überschuß *m* 1) надлишок, залишок; 2) збільшення, зростання; 3) залишок; ◇ ~ bei einer Erbschaftsauseinandersetzung надлишок при розділі спадщини.

Überschußeinkünfte *pl* надмірні доходи, надлишкові доходи.

Überschußland *n* країна з активним сальдо платіжного балансу.

Überschußtat *f* злочин, скоєний (*неповнолітнім*) на ґрунті матеріальних надмірностей.

Überschwemmungsdelt *n* злочин, що викликало затоплення.

Überschwemmungsschaden *m* збитки від затоплення.

Überseefrachter *m* океанське вантажне судно, морське вантажне судно.

Überseehandel *m* міжконтинентальна торгівля, торгівля трансатлантична.

Übersicht *f* 1) огляд; 2) загальна таблиця, зведена таблиця, зведення; ◇ statistische ~ статистичне зведення.

Übersichtsaufnahme *f* оглядова зйомка, оглядовий знімок (*місця події*).

Übersiedler *m* переселенець.

Überstellung *f* 1) доставка (*напр. правопорушника у виправний заклад*); 2) видача злочинця-втікача на вимогу держави, на території якого скоєно злочин; ◇ ~ des Täters видача злочинця.

überstimmen *vi* 1) перемагати більшістю голосів; 2) провалити більшістю голосів.

Überstundenarbeit *f* понаднормова робота.

Überstundenentgelt *n* винагорода за понаднормову роботу.

Überstundenverbot *n* заборона понаднормової роботи, заборона на понаднормові роботи, заборона на проведення понаднормових робіт.

Überstundenzuschlag *m* надбавка до зарплати за понаднормову роботу.

Übertara *f* вага тари, яка перевищує нормальну вагу, наднормативна тара.

Übertrag *m* перенесення (*напр. бухгалтерського підсумку*).

Übertragbarkeit *f* допустимість передачі прав вимоги.

Übertragshaushalt *m* бюджетні залишки.

Übertragung *f* 1) передача, передоручення (*напр. права власності*); 2) уступка вимоги за грошовим документом (*чеком, векселем*); 3) перенесення підсумку (*у бухгалтерському обліку*); 4) перекладення (*напр. відповідальності*); 5) переадресування (*напр. акредитива*); ◇ ~ der Angelegenheit передача справи; ~ der Voruntersuchung передача розслідування (*напр. іншій особі*); ~ der Zuständigkeit передача підсудності, передача підвідомчості; ~ des Eigentums передача права власності; ~ von Forderungen передача вимог, уступка вимог, переуступка вимог; ~ von Hoheitsrechten передача суверенних прав; ~ von Sozialleistungsansprüchen передача претензій щодо соціальних внесків; zeitweilige ~ einer anderen Arbeit тимчасове переведення на іншу роботу.

Übertragungen *pl* платежі (*за балансом переказів і платежів*), державні платежі міжнародним організаціям.

Übertragungsgewinn *m* дохід (*прибуток*) внаслідок передачі активів.

Übertragungsklausel *f* застереження про допустимість передачі.

Übertragungsrecht *n* право передачі.

Übertragungsverbot *n* заборона передачі, заборона передачі права.

Übertragungsvermerk *m* передавальний напис (на векселі), індосамент.

Übertragungswirtschaft *f* галузь, яка дотується (або сектор економіки).

übertreten *vt* порушувати (закон), переступати (межі дозволеного).

Übertreter *m* порушник.

Übertretung *f* порушення, правопорушення (*незначний проступок*); \diamond *schuldhafte* ~ порушення за яке карають; *wegen* ~ за проступок, за порушення.

Übertretungsfall *m* факт порушення.

übertversichern *vt* застрахувати на суму, що перевищує вартість застрахованого об'єкта, перестрахувати, здійснити перестраховування.

Übertversicherung *f* страхування на суму, що перевищує фактичну вартість застрахованого предмета, перестраховування.

Übervorteilung *f* обрахування, обмірювання, обважування, обман; \diamond *der Minderjährigen* обман малолітніх.

überwachen *vt* 1) стежити, спостерігати (*напр. за заарештованим*); 2) стежити, контролювати, здійснювати контроль (*напр. за дотриманням чого-н.*).

Überwachung *f* 1) спостереження, нагляд, контроль; 2) нагляд (*за ким-небудь*); \diamond *des Tatortes* anordnen забезпечити спостереження за місцем злочину; *~ verdächtiger Personen* спостереження за підозрюваними (*особами*); *~ von Kraftfahrern* 1. (*медичний*) огляд водіїв автотранспортних засобів; 2. перевірка знання правил дорожнього руху у водіїв автотранспортних засобів; *~ von Kraftfahrzeugen* технічний огляд автотранспортних засобів; *elektrische* ~ електрична сигналізація; *hygienische* ~ санітарний нагляд; *technische* ~ технічна інспекція, технічний нагляд, технагляд; *unter* ~ *stehen* перебувати під наглядом, бути під наглядом; *vorbeugende* ~ попереджувальний нагляд, профілактичний нагляд.

Überwachungsabkommen *n* угода про контроль.

Überwachungsdienst *n* служба нагляду.

Überwachungsgesetz *n* закон про нагляд за діями, забороненими кримінальними законами.

Überwachungsliste *f* список платників податків (*з зазначенням суми стягнених податків*).

Überwachungspflicht *f* обов'язок нагляду (*напр. за неповнолітніми*).

Überwachungsstelle *f* контролюючий орган, орган контролю, орган нагляду.

Überwachungsverfahren *n* наглядове виробництво.

Überwachungszeichen *n* клеймо відділу технічного контролю, клеймо БТК.

Überwälzung *f* перекладення (*податків, напр. в ціні товару*); \diamond *~ von Steuern* (*шахрайське*) перекладання податків тягаря сплати податку на іншу особу.

Überweisung *f* 1) передача; 2) переклад, переказ (*грошей*); 3) *заст.* викриття; \diamond *~ des Anspruchs auf Herausgabe körperlicher Sachen* передача претензій (*повноважень*) на видачу речей; *~ erhalten* отримувати грошовий переказ; *~ von Geld* переказ грошей, передача грошей.

Überweisungsauftrag *m* платіжне доручення.

Überweisungsbeschluß *m* ухвала суду про обов'язковий переклад присудженої з боржника суми на користь кредитора.

Überweisungsgläubiger *m* кредитор, якому передано вимогу.

Überweisungssammelauftrag *m* звідне платіжне доручення.

Überweisungsscheck *m* розрахунковий чек.

Überweisungsverkehr *m* безготівковий розрахунок.

Überwindung *f* подолання, ліквідація; \diamond *~ der Kriminalität* ліквідація злочинності; *~ der Ursachen und Bedingungen von Straftaten* усунення причин і умов злочинів.

Überzeichnung *f* завищена підписка (*на цінні паперу*).

Überzeugung *f* 1) переконання; 2) переконаність; 3) впевненість; \diamond *richterliche* ~ переконання суддів, переконаність членів суду, впевненість членів суду, впевненість суддів (*в чомусь*).

Überzeugungsbildung *f* формування переконання; \diamond *richterliche* ~ формування переконання судді (*суддів, членів суду*).

Überzeugungskraft *f* сила переконання, сила доказів; \diamond *~ der Beweise* переконливість доказів; *mangelnde* ~ *der Beweise* непереконливість доказів.

Überzeugungstäter *m*, *жарг.* злочинець за переконанням, злочинець по життю.

Überziehen *n* отримання по чеку суми, що перевищує залишок на поточному рахунку (*або розмір наданого кредиту*).

Überziehung *f* перевитрата.

Überziehungskredit *n* овердрафт (сума понад залишок коштів на рахунку, в межах якої банк кредитує власника поточного або розрахункового рахунку).

Ubiquitäten *pl* необмежені блага, необмежені запаси, безмежні запаси (прикладом завжди служить запас води в океані).

U-Haft *f* попереднє ув'язнення.

Ulnarschlinge *f* ульнарний петлевий візерунок папілярних ліній, мізинцевий петлевий візерунок папілярних ліній, ульнарна петля.

Ultima-ratio-Klausel *f* застереження про те, що застосування кримінального покарання є останнім засобом впливу на злочинця.

Ultimatum *n* ультиматум; ♦ ein ~ Ultimatum stellen висувати ультиматум.

Ultimo *m* останній день місяця.

ultimo в останній день місяця.

Ultimogeschäft *n* термінова угода з терміном виконання в кінці місяця.

Ultimoregelung *f* виконання біржової угоди в останній день місяця, виконання біржової угоди в останній день кварталу.

ultimum supplicium *лат.* вища міра покарання, смертна кара.

Ultrationalist *m* ультраціоналіст.

Ultra-vires-Lehre *f* вчення, згідно якому правоздатність юридичної особи поширюється тільки на сферу його завдань і цілей.

umbewerten *vt* переоцінювати, встановлювати нову ціну.

Umbildung *f* реорганізація (напр. уряду).

Umbuchung *f* перенесення бухгалтерських записів з одного рахунку на інший, перенесення запису з одного рахунку на інший, перерахування на інший рахунок.

Umdeutung *f* інше тлумачення, переосмислення; ♦ ~ eines Rechtsgeschäfts інше юридичне тлумачення угоди, зміна юридичної оцінки угоди.

umerziehen *vt* перевиховувати.

Umfang *m* об'єм, розмір; ♦ ~ der Prozeßvollmacht обсяг процесуальних повноважень; ~ des persönlichen Verschuldens розмір особистої провини.

Umformung *f* перетворення, втілення.

Umformungsprozess *m, лог.* процес перетворення (виробленого товару в споживчий товар).

Umfrage *f* опитування.

Umfrageforschung *f* анкетний метод дослідження.

Umgang *m* 1) обхід, об'їзд; 2) спілкування, зв'язок; 3) звернення; ♦ ~ mit dem Kind поводження з дитиною; sorgsamer ~ бережливе ставлення; unbefugter ~ mit Sachen неправомірне поводження з речами.

Umgangsbefugnis *f* право (розлученого батька) на спілкування з дитиною (що знаходиться біля іншого батька).

Umgangskreis *m* мікросередовище.

Umgebung *f* 1) околиця; 2) оточення ~ des Täters оточення злочинця; häusliche ~ члени сім'ї.

Umgebungsaufnahme *f* фотозйомка околиць місця події, орієнтуючий фотознімок.

umgehend *adj* негайний (про відповідь).

Umgehung *f* обхід (напр. закону), ухилення; ♦ ~ der Wehrpflicht ухилення від військової служби; mit ~ des Gesetzes в обхід закону.

Umgehungsgeschäft *n* 1) удавана угода, угода в обхід закону; 2) завищення цін шляхом позначення більш високого сорту, завищення цін шляхом позначення більш високої якості, завищення цін шляхом позначення більшої кількості.

Umgehungsverbot *n* заборона на ухилення.

Umgestaltung *f* перетворення, реорганізація; ♦ ~ der Gesellschaft перетворення суспільства; ~ des Tatplanes зміна плану злочину.

Umgründung *f* зміна правової форми підприємства.

Umkehrschluß *m* висновок від противного, висновок від зворотного.

Umladeklausel *f* пункт договору перевезення, по якому експедитор виробляє перевезення вантажу на свій розсуд.

Umladung *f* перевантаження, перевалка.

Umladungsavis *m, n* сповіщення про перевезення.

Umlage *f* 1) розкладка, розподіл (напр. податків); 2) відрахування (від собівартості).

Umlagegeschlüssel *m* принцип розподілу витрат.

Umlageverfahren *n* метод мобілізації фінансових коштів шляхом розподілу грошових зборів серед певного кола осіб.

Umlaufaktiven *pl* оборотні активи.

umlaufen *vi* перебувати в обігу, мати ходіння (про грошові знаки).

Umlauffähigkeit *f* обертаність (грошей).

Umlaufmittelbindung *f* заморожування оборотних коштів.

Umlaufmittelwirtschaft *f* сукупність відомостей про функціонування оборотних коштів (режим формування, використання, показники ефективності).

Umlaufmittelzuführung *f* отримання додаткових оборотних коштів, виділення додатко-

вих оборотних коштів, поповнення оборотних коштів.

Umlaufpolice *f* універсальний (страховий) поліс.

umlegen *vt* розподіляти, розкладати (напр. податки).

Umlegung *f* перерозподіл; ◇ ~ von Grundstücken перерозподіл земельних ділянок, перепланування земельних ділянок; ~ von Steuern перерозподіл податків.

Umleitung *f* зміна напрямку; ◇ ~ an die neue Adresse переадресування.

Umrechnung *f* перерахунок; ◇ ~ von Freiheitsstrafen перерахунок покарань у вигляді позбавлення волі.

Umrechnungskurs *m* перерахунок (валюти).

Umrechnungsmaßstab *m* масштаб перерахунку (одного виду покарання на інший).

Umrechnungsverhältnis *n* ставлення по перерахунку взаємних вимог, ставлення по вивірці взаємних вимог.

Umsatzausgleichsteuer *f* податок (компенсаційного характеру) на імпортований товар.

Umsatzbelastung *f* розподіл по обороту, питома вага загальних витрат у сумі обігу.

Umsatzgeschäfte *pl* операції з купівлі та перепродажу (напр. цінних паперів).

Umsatzsoll *n* намічений обіг.

umsatzstark *adj, log.* бігкий, ходової, що користується попитом, користуються великим попитом (про товар).

Umsatzsteuer *f* податок з обігу.

Umsatzsteuergesetz *n* закон про податок з обігу.

Umsatzsteuervergütung *f* повернення податку з обігу на експортні товари.

Umschlag *m* 1) конверт, обгортка; 2) обіг; 3) перевезення (вантажів).

umschlagen *vt* 1) перевантажувати товар; 2) перекладати (витрати на когось); 3) пускати в обіг (товар).

Umschlagspunkt *m* ціна, за якої доходи фірми рівні недоліків, точка нульового прибутку (в товарообігу).

Umschlagvertrag *m* договір перевалки, договір про проведення вантажно-розвантажувальних робіт для третіх осіб (колиш. НДР).

Umschreibung *f* 1) передача права, передача майна, переуступка права, переуступка майна; 2) перереєстрація (на інше ім'я) права, перереєстрація (на інше ім'я) домагання.

Umschuldung *f* 1) переклад короткострокового позики в довгостроковий за договором між кредитором і боржником; 2) конверсія, перетворення, полегшення заборгованості

(шляхом зменшення відсотка, часткового списання зобов'язань тощо).

Umschuldung *f* об'єднання боргів, злиття боргів.

Umschwung *m* 1) поворот, перелом, поворот; 2) найвища точка кривої господарської активності, нижча точка кривої господарської активності.

umsetzen *vt* пускати в обіг; ◇ in Geld ~ перетворювати на гроші, реалізовувати.

Umsetzung *f* 1) переміщення, перебазування; 2) перетворення, обмін; 3) переклад (напр. в іншу категорію); 4) перерозподіл (напр. основних фондів).

Umsiedler *m* переселенець.

Umstand *m* обставина; ◇ rechtserheblicher ~ істотний юридичний факт.

Umstände *pl* 1) обставини; 2) умови життя; ◇ entlastende ~ пом'якшувальні обставини; erschwerende ~ обтяжуючі обставини; mildernde ~ пом'якшувальні обставини; schulderschwerende ~ обтяжуючі провину обставини; straf erhöhende ~ обставини підсилюючі покарання; strafmildernde ~ обставини пом'якшуючі покарання; strafschärfende ~ обтяжуючі провину обставини; straf tatbe gründende ~ обставини, що обґрунтовують кримінальну відповідальність.

Umstandsklausel *f* обмовка (у договорі) про можливий перегляд умов договору у зв'язку з істотною зміною обставин.

umstellen *vt* скасувати, анулювати (напр. угоду).

Umstellung *f* 1) перебудова, перемикання, переклад, перехід; 2) перестановка, переміщення; ◇ ~ der Landwirtschaft перебудова сільського господарства, переорієнтація сільського господарства; ~ von Grundpfandrechten зміна заставних прав на земельну ділянку.

umstritten *adj* спірний.

Umstrukturierung *f* зміна структури; ◇ ~ der Persönlichkeit зміна структури особистості.

Umsturz t ä t i g k e i t *f* діяльність, спрямована на здійснення (державного) перевороту, підризна діяльність.

Umtausch *m* 1) обмін, заміна; 2) застереження в контракті про право обміну (товару); ◇ ~ der Anklageschrift заміна обвинувального висновку.

umtauschen *vt* обмінювати, вимінювати.

Umtauschvertrag *m* договір обміну.

Umtauschvorbehalt *m* обмовка про обмін (при здійсненні покупки).

Umwandlung *f* перетворення; ◇ ~ der Entmündigung заміна рішення про визнання

особи недієздатною; ~ der Geldstrafe заміна штрафу (*іншим покаранням*); ~ der Geldstrafe einer Freiheitsstrafe заміна штрафу покаранням у виді позбавлення волі; ~ des Strafrestes заміна решти покарання іншим видом покарання; ~ von Freiheitsstraf ein Geldstrafe заміна покарання у вигляді позбавлення волі штрафом; ~ von Personengesellschaften перетворення об'єднань, перетворення товариств, перетворення корпорацій; errichtende ~ von Personengesellschaften перетворення об'єднань (*товариств або корпорацій*) при якому власність злилися об'єднання не ідентифікується з власністю новопосталих об'єднань; formwechselnde ~ von Personengesellschaften зміна правової форми об'єднань, зміна правової форми товариств, зміна правової форми корпорацій; verschmelzende ~ von Personengesellschaften перетворення об'єднань, товариств, корпорацій, в результаті якого їх власність з'єднується з власністю вже існуючих об'єднань, товариств, корпорацій.

Umwandlungsbilanz *f* баланс, складений при зміні підприємством свого правового статусу.

Umwandlungsgesetz *n* закон про перетворення.

Umwandlungsstrafe *f* заміняє покарання.

umwechseln *vt* міняти, обмінювати, розмінювати (*гроші*).

Umweggeschäft *n* угода в обхід (*закону*).

Umwelt *f* (*навколишнє*) середовище; ◇ gesellschaftliche ~ громадське середовище; intakte ~ бездоганне навколишнє середовище.

Umweltbeziehung *f* ставлення до навколишнього середовища.

Umweltbundesamt *n* федеральне відомство з охорони навколишнього середовища.

Umwelteinfluß *m* вплив навколишнього середовища.

Umweltempfänglichkeit *f* сприйнятливість до навколишнього середовища.

Umweltkonvention *f* конвенція про заборону військового застосування засобів впливу на навколишнє середовище, конвенція про заборону іншого застосування засобів впливу на навколишнє середовище.

Umweltkriminalität *f* 1) злочинність, викликана впливом соціального середовища; 2) злочинність, пов'язана з посяганням на навколишнє середовище.

Umweltrecht *n* право охорони навколишнього середовища.

umweltschädlich *adj* шкідливий для навколишнього середовища, небезпечний для навколишнього середовища.

Umweltschutz *m* охорона навколишнього середовища; ◇ ~ durch Kriminalstrafrecht охорона навколишнього середовища кримінально-правовими засобами.

Umweltschützer *m* захисник природи, еколог, зелений, екофанат.

Umweltvergiftung *f* зараження довкілля.

Umzug *m* 1) переїзд; 2) процесія, хід; 3) демонстрація.

Umzugsgeld *n* підйомні (*грошова винагорода, призначене для компенсації витрат переїзду*).

Umzugskostengesetz *n* закон про виплату підйомних, закон про відшкодування витрат, пов'язаних з переїздом.

Umzugskostenrecht *n* право відшкодування витрат, пов'язаних з переїздом.

Umzugskostenvergütung *f* виплата підйомних, оплата витрат, пов'язаних з переїздом.

Unabänderlichkeit *f* незмінюваність, стабільність; ◇ ~ der gerichtlichen Entscheidung стабільність судового рішення; ~ eines Urteils стабільність вироку.

Unabdingbarkeit *f* обов'язковість (*напр. виконання постанови*), безумовність.

Unabgestimmtheit *f* неузгодженість; ◇ ~ eines Gesetzes неузгодженість закону.

Unabhängigkeit *f* незалежність; ◇ ~ des Abgeordneten незалежність депутата; ~ des Gerichts незалежність суду; ~ des Richters незалежність судді; die ~ sichern гарантувати незалежність; persönliche ~ des Richters особиста незалежність судді; richterliche ~ суддівська незалежність.

Unabhängigkeitsdrang *f* прагнення до незалежності.

Unabhängigkeitserklärung *f* декларація незалежності.

Unabhängigkeitsvertrag *m* договір про незалежність.

Unabkömmlichstellung *f* броня (*військово-зов'язаного*).

unabsehbar *adj* непередбачений (*про наслідки*); ◇ ~e Folge непередбачуваний наслідок.

Unabsetzbarkeit *f* незмінюваність; ◇ ~ der Richter незмінюваність суддів.

unabsichtlich *adj* ненавмисний.

unabweisbar *adj* неспростовний.

Unabwendbarkeit *f* невідворотність, неминучість; ◇ ~ des Schicksals невідворотність долі.

Unachtsamkeit *f* 1) неухважність; 2) необережність, недбалість.

unanfechtbar *adj* незаперечний, безперечний.

Unanfechtbarkeit *f* незаперечність; ◇ ~ einer Tatsache незаперечність факту.

unangemeldet *adj* 1) непрописаний (за місцем проживання); 2) незаписаний (на прийом); 3) не оголошений (про конкурс), що не заявлений (про патент).

Unangreifbarkeit *f* незаперечність (угоди, докази).

unannehmbar *adj* неприйнятний (напр. про умови).

Unanständigkeit *f* непристойність.

Unantastbarkeit *f* недоторканність; ◇ ~ der Grenzen недоторканність кордонів; ~ der Person недоторканність особи; ~ der Persönlichkeit недоторканність особистості; ~ der Würde des Menschen недоторканність гідності особи; ~ des Briefgeheimnisses збереження таємниці листування.

Unauffindbarkeit *f* неможливість встановлення (істини).

Unauflösbarkeit *f* нерозривність; ◇ ~ der Ehe нерозривність шлюбу.

unbeabsichtigt *adj* ненавмисний, ненавмисний.

unbeaufsichtigt *adj* бездоглядний.

Unbedachtsamkeit *f* необдуманість.

Unbedenklichkeitsbescheinigung *f*, *icm.* свідоцтво політичної благонадійності, свідоцтво фінансової благонадійності.

unbedingt *adj* беззаперечний, безумовний, обов'язковий; ◇ ~ e Notwendigkeit безумовна необхідність, категорична необхідність; ~e Vollmacht необмежені повноваження; ~ er Gehorsam безумовна покоря.

unbeedigt *adj* не приведений до присяги.

unbeeinträchtigt *adj* 1) вільний у своїх правах; 2) який не зазнав шкоди, вільний від збитку, непостраждалий, незачеплений.

Unbeerbte *adj* 1) що не має спадкоємців, що не має потомства; 2) виморочний (про майно).

unbefangen *adj* неупереджений.

Unbefangenheit *f* неупередженість.

unbefristet *adj* безстроковий, не обмежений строком.

unbefugt *adj* некомпетентний, безправний що не має права, незаконний.

unbefugtes Uniformtragen *n* неправомірне носіння форми.

unbeglaubigt *adj* не завірений, не засвідчений

Unbegründetheit *f* необґрунтованість; ◇ ~ der Anklage необґрунтованість обвинувачення, голослівні звинувачення; ~ der Klage необґрунтованість позову; ~ des Strafurteils не обґрунтованість вирок суду; ~ des Zivilurteils необґрунтованість судового

рішення; offensichtliche ~ очевидна необґрунтованість, явна необґрунтованість; wegen ~ через необґрунтованість.

unberechtigt *adj* 1) неправомочний; 2) невинуватий, неправомірний.

unberücksichtigt lassen *vi* залишати (напр. скаргу) без розгляду.

unbeschadet *adj* без шкоди, неушкоджений; ◇ ~ seiner Rechte не порушуючи його прав.

unbeschränkt *adj* необмежений; ◇ ~ verwendbar вільно оборотний (про валюті); ~e Steuerpflicht обов'язок сплачувати податки з доходів, отриманих як усередині Німеччини, так і за кордоном.

unbesetzt *adj* вакантний (про посади).

unbesoldet *adj* без плати, без винагороди.

Unbesonnenheit *f* необачність, необдуманість; ◇ aus ~ по необачності.

Unbestechlichkeit *f* непідкупність.

Unbestimmtheit *f* невизначеність; ◇ ~ der Aussage невизначеність свідчення.

unbestraft *adj* 1) безкарний, непокараний; 2) не судимий.

Unbestreitbarkeit *f* незаперечність, безперечність.

unbeweglich *adj* нерухомий (про майно).

unbeweisbar *adj* недоведений.

Unbeweisbarkeit *f* недоказовість.

unbewiesen *adj* недоведений.

Unbewiesenheit *f* недоведеність.

unbewußt *adj* ненавмисний, неусвідомлений.

Unbill *f* *adj* несправедливість, образа.

unbillig *adj* несправедливий.

Unbrauchbarmachung *f* приведення в непридатність, знищення; ◇ ~ von Post- und Fernmeldeanlagen виведення з ладу поштових і телеграфних споруд; ~ von Sachen псування речей.

Undank *m* невдячність.

Undkonten *pl* спільні рахунки членів господарського об'єднання (розпоряджатися якими вони можуть тільки спільно).

Undurchführbarkeit *f* нездійсненність; ◇ rechtliche ~ юридична нездійсненність; teilweise ~ часткова нездійсненність.

unecht *adj* підроблений, фальшивий.

Unechtheit *f* фальшивість; ◇ ~ von Urkunden фальшивість документів.

Unehelichkeit *f* позашлюбність.

unehlich *adj* незаконнонароджений, позашлюбний.

Unehre *f* безчестя, ганьба.

unehrenhaft *adj* безчесний, ганебний.

Unehrlichkeit *f* нечесність, ганебність.

uneinbringlich *adj* який не підлягає стягненню (*про штраф*), що не підлягають витребуванню (*про борг*), безнадійний (*про вимогу*).

Uneinbringlichkeit *f* безнадійність вимоги.

unentgeltlich *adj* безкоштовний, безоплатний.

unerheblich *adj* неістотний, незначний, не належить до справи.

unerkannt *adj* непізнаний, невпізнаний.

unerlässlich *adj* невідмінний, який не підлягає скасуванню.

Unerlässlichkeitsklausel *f* обмовка про незмінність (*напр. умови*).

unerlaubt *adj* недозволений, незаконний, недозволене, заборонений (*про дію*); \diamond ~e Handlungen протиправні дії; ~er Zugriff несанкціонований доступ (*напр. до бази даних*).

Unreichbarkeit eines Zeugen *f* неможливість виклику свідка.

unerschwinglich *adj* недоступний (*напр. про ціну*), надмірний (*про податок*).

unersitzbar *adj* не переходить у власність за закінченням давності.

unerwiesen *adj* недоведений.

Un erwiesenheit *f* недоведеність; \diamond ~ der Anklage недоведеність обвинувачення.

Unfähigkeit *f* нездатність; \diamond ~ zur Eidesleistung нездатність особи приносити присягу.

Unfall *m* нещасний випадок, подія; \diamond ~ mit schweren Schäden нещасний випадок з тяжкими наслідками; ~ mit tödlichem Ausgang нещасний випадок зі смертельним наслідком; meldepflichtiger ~ виробнича травма, про яку підприємство зобов'язане сповіщати інспекцію з охорони праці.

Unfallanfalligkeit *f* схильність до нещасних випадків.

Unfallanzeige *f* 1) заява потерпілого про нещасний випадок на виробництві; 2) повідомлення керівника підприємства про нещасний випадок на виробництві.

Unfallsachbearbeiter *m* особа, що веде розслідування нещасного випадку.

Unfallschaden *pl* пошкодження при нещасному випадку (*на транспорті*).

Unfallschutz *m* профілактика виробничого травматизму, попередження нещасних випадків (*на виробництві*).

Unfallsortbefundbericht *m* дані огляду місця події, дані огляду місця аварії.

Unfallstatistik *f* статистика виробничого травматизму.

Unfallstelle *f* місце події (*нещасного випадку*), місце аварії, місце катастрофи.

Unfalltod *m* смерть, що настала в результаті нещасного випадку.

Unfalltote *m* загиблій в результаті аварії, нещасного випадку

Unfallursache *f* причина, що викликала нещасний випадок, причина аварії.

Unfallursachenerforschung *f* дослідження причин нещасних випадків.

Unfallverhütung *f* профілактика виробничого травматизму, попередження нещасних випадків.

Unfallverhütungsvorschriften *pl* правила техніки безпеки.

Unfallversicherung *f* страхування від нещасних випадків; \diamond allgemeine ~ загальне страхування від нещасних випадків; soziale ~ соціальне страхування від нещасних випадків.

Unfallwaisenrente *f* пенсія дітям загиблого в результаті нещасного випадку (*на виробництві*).

Unfallwitwenrente *f* пенсія вдові загиблого в результаті нещасного випадку (*на виробництві*).

Unfallzeuge *m* свідок нещасного випадку.

Unfehlbarkeitsdogma *n* догма про непогрішність папи римського.

Unfruchtbarmachung *f* стерилізація.

Unfug *m* неподобство, хуліганство; \diamond ~ treiben бешкетувати, хуліганити; grober ~ грубе хуліганство.

Unfugabwehr *f* відображення хуліганського нападу.

Ungebühr *f* 1) справедливість; 2) негідна поведінка; \diamond ~ vor Gericht неповага до суду.

Ungebührstrafe *f* покарання за неповагу до суду.

ungedeckt *adj* незабезпечений (*валютою*), непокритий (*про витрати, про векселі*).

Ungehorsam *m* непокір; \diamond ~ gegen Gesetze непокіра законам; ~ gegenüber der Staatsmacht непокіра владі; militärischer ~ непокіра військовослужбовця.

Ungehorsamsstrafe *f* покарання за непокір.

Ungehorsamsverfahren *n*, *avstr.* заочне провадження, заочний розгляд; \diamond ~ gegen Abwesende und Flüchtige заочне провадження у справах відсутніх і злочинців-втікачів

ungerecht *adj* несправедливий.

ungerechtfertigt *adj* несправедливий, невинуватий, необґрунтований.

Ungerechtigkeit *f* несправедливість; \diamond soziale ~ соціальна несправедливість; ~ en verüben здійснювати протизаконні дії.

ungesetzlich *adj* незаконний.

Ungesetzlichkeit *f* беззаконня, порушення законності.

ungestraft *adj* безкарний.

Ungetilgt *adj* 1) неусунений; 2) несплачений (*про борг, штраф*).

Ungewisse *n* невідомість, невизначеність.

Unglaubwürdigkeit *f* недостовірність, сумнівність (*напр. показань свідка*).

Ungleichheit *f* нерівність; \diamond soziale ~ соціальна нерівність.

Unglücksfall *m* нещасний випадок.

Unglücksstelle *f* місце аварії, місце катастрофи.

Ungültigkeitsgrund *m* причина недійсності, підставу недійсності.

ungültig *adj* недійсний.

Ungültigkeit *f* недійсність; \diamond ~ eines Vertrages недійсність договору; ~ von Rechtsgeschäften недійсність угод.

Ungültigkeitserklärung *f* оголошення недійсним, анулювання.

Uniform Nomenclature of Goods for Transport Statistics, NST Уніфікована номенклатура товарів для транспортної статистики.

Unikat *n* перший і єдиний екземпляр залізничної накладної або коносаменту.

Union *f* союз, унія.

Unionsforschungsinstitut der sowjetischen Gesetzgebung *icm*. Всерадянський науково-дослідний інститут радянського законодавства.

Unionspriorität *f* конвенційний пріоритет.

Unitarismus *m* унітаризм, централізм.

Unitarstaat *m* унітарна держава.

Universalerbe *m* загальний спадкоємець; \diamond als ~ einsetzen призначити когось загальним спадкоємцем.

Universalgesetz *n* універсальний закон.

Universalität *f* універсальність; ~ der Strafverfolgung універсальність кримінального переслідування (*на основі міжнародних договорів*).

Universalitätsprinzip *n* принцип універсалізму (*у міжнародному праві*).

Universalnachfolge *f* загальне правонаступництво.

Universalnachfolger *m* загальний правонаступник.

Universalpolice *f* поліс страхування від будь-якого ризику.

Universalrechtsnachfolge *f* загальне правонаступництво.

Universalrechtsnachfolger *m* загальний правонаступник.

Universalsprache *f* універсальна мова.

Universalsukzession *f* загальне правонаступництво.

Universalsukzessor *m* загальний правонаступник.

Unkenntlichmachen *n* зміна зовнішнього вигляду; \diamond ~ des Hoheitszeichens *австр.* пошкодження державного знака; ~ von Grenzsteinen пошкодження прикордонних стовпів.

Unkenntnis *f* незнання, необізнаність; \diamond ~ des Gesetzes незнання закону; fahrlässige ~ einer Zahlungsfähigkeit легковажне незнання своєї платоспроможності; rechtliche ~ юридична безграмотність.

unklagbar *adj* непозовний, не підлягає розгляду судом.

Unklagbarkeit *f* нездатність до позовного захисту.

Unkosten *pl* витрати, накладні витрати, непродуктивні витрати.

unkündbar *adj* не підлягає односторонньому розірванню.

unlauter *adj* недобросовісний, нечесний.

Unlauterkeit *f* несумлінність, нечесність.

unmenschlich *adj* нелюдський, жорстокий.

unmittelbar *adj* безпосередній; \diamond ~ er Zwang прямий примус.

Unmittelbarkeit *f* безпосередність.

Unmittelbarkeit *f* безпосередність; \diamond ~ der Beweisaufnahme безпосередність розгляду доказів; ~ der Verhandlung безпосередність судочинства.

Unmittelbarkeitsgrundsatz *n* принцип безпосередності.

Unmöglichkeit *f* неможливість (*напр. виконання договору*), нездійсненність; \diamond ~ der Erfüllung einer Verbindlichkeit нездійсненність виконання зобов'язання; ~ der Leistung неможливість виконання зобов'язання; ~ der Vaterschaft неможливість батьківства; ~ der Vertragserfüllung неможливість виконання договору; anfängliche ~ першочергова неможливість (*виконання зобов'язання*); objektive ~ об'єктивна неможливість (*виконання зобов'язання*); offenbare ~ der Vaterschaft очевидна неможливість батьківства; rechtliche ~ юридична неможливість виконання зобов'язання; subjective ~ суб'єктивна неможливість (*виконання зобов'язання*); teilweise ~ часткова неможливість (*виконання зобов'язання*); vom Gläubiger zu vertretende ~ неможливість виконання угоди зі сторони кредитора; vom Schuldner zu vertretende ~ неможливість виконання угоди зі сторони боржника; vorübergehende ~ тимчасова неможливість (*виконання зобов'язання*).

unmoralisch *adj* аморальний.

unmündig *adj, австр.* неповнолітній, малолітній.

Unmündigkeit *f* неповноліття.

unordentlich *adj* безладний (напр. *спосіб життя*).

unparteiisch *adj* неупереджений, об'єктивний.

Unparteilichkeit *f* неупередженість, неупереджене відношення.

Unpfändbarkeit *f* неможливість накладення арешту з метою примусового виконання; ~ von Vermögensteilen неможливість накладення арешту на частину майна з метою виконання.

unqualifiziert *adj* некваліфікований.

Unrecht *n* порушення права, протиправне діяння; ♦ ein ~ begehen скоїти протиправне діяння; ~ der Tat протиправність діяння; das ~ der Tat einsehen усвідомлювати протиправність діяння; völkerrechtliches ~ міжнародно-правовий делікт.

unrecht *adj* несправедливий, незаконний, неналежний; ♦ ~ haben бути неправим, ~ tun вчиняти несправедливо.

Unrechtskern *m* протиправна сутність діяння, ядро неправди.

unrechtlich *adj* протизаконний.

unrechtmäßig *adj* незаконний, неправомірний.

Unrechtmäßigkeit *f* незаконність, неправомірність.

Unrechtsausschließungsgrund *m* обставина, що виключає неправомірність.

Unrechtsbewusstsein *n* усвідомлення неправомірності (діяння).

Unrechtseinsichtsfähigkeit *f* здатність до розуміння неправомірності, здатність до усвідомлення неправомірності.

Unrechtselement *n* елемент протиправності.

Unrechtsfolge *f* наслідок протиправного діяння.

Unrechtsgehalt *n* протиправний зміст.

Unrechtsgrad *m* ступінь протиправності, ступінь неправомірності.

Unrechtshaftung *f* відповідальність за неправомірне діяння; ♦ objektive ~ об'єктивна відповідальність за неправомірне діяння.

Unrechtshandlung *f* неправомірне діяння, правопорушення, делікт; ♦ tatbestandsmäßige ~ неправомірне діяння, що відповідає складу злочину.

Unrechtsstaat *m* неправова держава.

Unrechtstatbestand *n* склад неправомірного діяння.

Unredlichkeit *f* 1) нечесність, недобросовісність; 2) нечесний вчинок, недобросовісний вчинок.

Unreife *f* незрілість, недорозвиненість (*розумова*); ♦ geistige ~ духовна незрілість; geschlechtliche ~ статева незрілість; moralische ~ моральна незрілість.

Unrichtigkeit *f* невірність; ♦ ~ des Verhandlungsprotokolls неправильність у протоколі судового засідання; ~ einer gerichtlichen Entscheidung невірність судового рішення; ~ eines Verwaltungsaktes невірність адміністративного акту.

Unruhen *pl* заворушення.

Unruheschaden *n* збитки, вчинені заворушеннями.

Unruhestifter *m* порушник громадського порядку; ♦ bezahlter ~ проплачений підбурювач заворушень.

unsachgemäß *adj* неналежний, неналежним способом.

Unschädlichkeitszeugnis *n* підтвердження відсутності шкоди від зміни кордонів земельної ділянки.

Unschädlichmachung *f* знешкодження (*злочинця*).

Unschuld *f* невинність; ♦ die ~ nachweisen довести невинність; seine ~ beteuern клястися у своїй невинності.

unschuldig *adj* невинний; ♦ für ~ erklären оголошити невинним.

Unschuldige *m* невинний.

Unschuldsbeweis *m* докази невинності; ♦ ~ aus unwillkürlichen Körperreaktionen auf psychische Vorgänge докази невинності, що випливають із мимовільних реакцій тіла людини на психічні процеси.

Unschuldsvermutung *f* презумпція невинності. **unsittlich** *adj* аморальний (напр. *про поведінку*); ♦ sich ~ aufführen вчиняти аморально, поводити себе аморально.

unstatthaft *adj* недозволений, недопустимий.

Unstimmigkeit *f* невідповідність, неузгодженість (напр. *у свідченнях*) розбіжність, протиріччя. **unstreitig** *adj* незаперечний.

Untätigkeit *f* бездіяльність; ♦ ~ des Verteidigers пасивність захисника, пасивність адвоката; gesetzwidrige ~ злочинна бездіяльність.

Untätigkeitsklage *f* скарга на бездіяльність адміністративних органів, скарга на потурання адміністративних органів.

untauglich *adj* непридатний; ♦ ~ zur Ausübung eines Dienstessein бути непридатним для зайняття посади; als ~ befinden вважати кого-н. непридатним (напр. *для військової служби*).

Unter-Pari-Emission *f* випуск цінних паперів за емісійним курсом, що встановлений нижче номіналу.

Unterabschreibung *f* амортизаційні вирахування фактичного зносу.

Unteragent *m* субагент.

Unteranspruch *m* похідне домагання (*претензія*).

Unterauftragnehmer *m* субпідрядник.

Unterbehörde *m* орган адміністративної влади нижчої інстанції.

Unterbeteiligung *f* участь в акціонерному товаристві через посередництво головного акціонера, участь в іншому об'єднанні через посередництво головного акціонера.

Unterbevollmächtigte *m* повірений, передовірений, переуповноважений.

Unterbevollmächtigung *m* передоручення, переуповноваження.

unterbewerten *vt* занижувати оцінку, оцінювати нижче номінальної вартості.

unterbieten *vt* збивати ціну, знижувати (*норму витрат*); \diamond einen ~ unterbieten збивати ціну.

Unterbietung *f* збивання (*цін*), зниження (*норм витрат*).

Unterbilanz *f* недолік в основних та оборотних засобах при фіксованій загальній сумі капіталу.

Unterbindung des Kontaktes *f* припинення контакту.

Unterbleiben der Strafverfolgung *n*, *австр.* відмова від кримінального переслідування.

Unterbrechung *f* припинення, переривання, тимчасове припинення, порушення; \diamond ~ der Freiheitsstrafe припинення виконання позбавлення волі; ~ der Hauptverhandlung перерва в судовому засіданні; ~ der Schwangerschaft переривання вагітності; ~ der Strafvollstreckung переривання відбування покарання; ~ der Verhandlungen припинення переговорів; ~ der Verjährung переривання строку позовної давності; ~ des Strafvollzuges припинення відбування покарання; ~ des Verfahrens припинення провадження по справі.

Unterbrechungshandlung *f* дія, що перериває сплив строку давності.

Unterbringung *f* 1) розміщення (*людей*); 2) розміщення (*напр. грошей в банк*); 3) розміщення, розподіл (*замовлення*); \diamond ~ in der Arrestzelle розміщення в штрафний ізолятор; ~ in der Isolierzelle розміщення в ізолятор; ~ in der Sicherungsverwahrung превентивне ув'язнення; ~ in einer Heilanstalt розміщення в лікувальний заклад; ~ in einer Trinkerheilanstalt розміщення в лікувальний заклад для алкозалежних; ~ zur Beobachtung поміщення під нагляд (*в психіатричну лікарню*).

Unterbringungsbefehl *m* наказ про поміщення в лікувальний заклад на примусове лікування, розпорядження про поміщення в лікувальний заклад на примусове лікування.

Unterbringungskapazität *f* місткість (*тюремної камери*).

Unterbringungsverfahren *n* виробництво по справі про примусове поміщення в лікувальний заклад.

Unterbringungs Voraussetzungen *pl* передумови поміщення на примусове лікування в медичний заклад.

Unterdeckung *f* перевищення заборгованості по короткострокових кредитах над сумою ліквідних фондів підприємства; \diamond ~ der Kosten перевищення фактичних витрат над розрахунковими.

Unterdrückung *f* 1) пригнічення, гніт; 2) придушення (*напр. повстання*); \diamond ~ der Urkunde знищення документу; ~ des Personenstandes приховування громадянського стану; ~ des Selbstbestimmungsrechts знищення права на самовизначення; ~ eines Beweismittels знищення доказів; ~ von Briefen приховування кореспонденції; ~ von Tatsachen приховування фактів.

Unterdrückungsapparat *m* апарат пригнічення, апарат гніту.

Unterdrückungsfunktion *f* функція пригнічення, функція примусу; \diamond ~ der Strafe репресивна функція покарання; ~ des Staates функція придушення, що здійснюється державою.

Unterdrückungshandlungen *pl* дії, спрямовані на придушення.

Unterdrückungsorgan *m* орган придушення; \diamond ~ der Staatsmacht державний орган примусу.

Untereigentum *n* похідна власність.

unterfertigen *vt* підписувати (*документ*).

Unterfertigte *m* нижчепідписаний.

Unterfertigung *f* підписання (*документу*); ~ eines Vertrages підписання договору.

Untergang *m* 1) загибель, крах (*напр. держави*); 2) припинення, анулювання (*права*); 3) загибель, ліквідація, зникнення (*суб'єкта права*).

Untergrundkämpfer *m* підпільник, борець таємного фронту.

Untergrundorganisation *f* підпільна організація, законспірована організація (*як правило – протизаконна*).

Unterhalt *m* матеріальна допомога, аліменти, утримання родини; \diamond den ~ bestreiten оскаржувати обов'язок по утриманню, покрити витрати по утриманню; ~ gewähren

надавати матеріальну допомогу, надавати матеріальну підтримку, надати утримання; ~ ~ hereinbringen здійснювати матеріальну підтримку, здійснювати матеріальну допомогу; ~ leisten надавати матеріальну допомогу, надавати матеріальну підтримку, надати утримання; den ~ verweigern відмовитися від сплати аліментів; ~ zahlen сплачувати аліменти; angemessener ~ співрозмірне утримання (*родини*), auf ~ klagen подавати позов про стягнення аліментів; einstweiliger ~ тимчасова матеріальна допомога; für ~ aufkommen сплачувати аліменти; gesetzlicher ~ надання утримання в силу закону, законний розмір матеріальної допомоги; lebenslänglicher ~ довічне утримання; standesgemäßer ~ аліменти, що відповідають громадському стану особи, яка потребує матеріального забезпечення.

unterhalten *vi* забезпечувати, мати на утриманні, сплачувати аліменти.

Unterhaltsanspruch *m* вимога спрямована на надання матеріальної допомоги, претензія на отримання аліментів; \diamond einen ~ bestreiten оскаржувати вимогу про сплату аліментів; einen ~ für ein Kind erheben висунути вимогу про сплату аліментів дитині; einen ~ geltend machen висунути вимогу про надання матеріальної допомоги.

Unterhaltsbedürftige *m* особа, що потребує матеріальної допомоги.

Unterhaltsbegehren *n* вимога про сплату аліментів.

Unterhaltsbeihilfe *f* допомога, матеріальна допомога; \diamond ~ beantragen клопотати про надання матеріальної допомоги; ~ erhalten отримувати грошову допомогу.

Unterhaltsbeitrag *m* аліментний внесок; \diamond ~ bei der Ehegatten внесок обох батьків на утримання родини.

Unterhaltsbemessung *f* розмір матеріальної допомоги.

unterhaltsberechtig *adj* той, хто має право на отримання матеріальної допомоги.

Unterhaltsberechtigung *f* право на отримання матеріальної допомоги, право на отримання аліментів.

Unterhaltsbetrag *m* сума на утримання, розмір аліментів.

Unterhaltsbeziehungen *pl* відносини, що виникають з надання матеріальної допомоги.

Unterhaltsempfänger *m* отримувач аліментів, утриманець.

Unterhaltsfestsetzung *f* призначення розміру аліментів (*судом*), встановлення розміру аліментів (*судом*).

Unterhaltsforderung *f* вимога про утримання, вимога про надання матеріальної допомоги, вимога про виплату аліментів.

Unterhaltsgewährung *f* аліментування, надання утримання.

Unterhaltshöhe *f* розмір утримання.

Unterhaltsklage *f* позов про стягнення аліментів.

Unterhaltskosten *pl* аліменти.

Unterhaltsleistung *f* надання матеріальної допомоги.

Unterhaltspflicht *f* обов'язок утримання, обов'язок сплати аліментів; \diamond ~ der Ehegatten обов'язок подружжя утримувати родину; ~ des Schuldners обов'язок боржника сплатити аліментів; die ~ erlischt обов'язок сплати податків погашається; ~ gegenüber dem nicht ehelichen Kind обов'язок сплати утримання позашлюбній дитині; ~ der Unterhaltspflicht genügen здійснювати обов'язок сплати аліментів; ~ unter Verwandten обов'язок надання утримання родичам; gesetzliche ~ обов'язок аліментації, передбачений законом; sich der ~ entziehen ухилятися від обов'язку утримання.

Unterhaltspflichtige *m* особа, що має обов'язок надавати матеріальну допомогу.

Unterhaltspflichtverletzer *m* неплатник аліментів, особа, що ухиляється від обов'язку утримання.

Unterhaltspflichtverletzung *f* порушення обов'язку надання матеріальної допомоги, порушення обов'язку аліментації.

Unterhaltsprozeß *m* (*судовий*) процес по майновим спорам, що виникає із обов'язку надати засоби на утримання, (*судовий*) процес по аліментній справі.

Unterhaltsrecht *n* норми права, що регулюють питання про надання матеріальної допомоги.

Unterhaltsregelung *f* регулювання питань про матеріальну допомогу, регулювання питань про аліменти.

Unterhaltsrente *f* пенсія, що виплачується на утримання батьків.

Unterhaltssache *f* справа, пов'язана з розглядом питань про утримання; справа, пов'язана з розглядом питань про аліментацію.

Unterhaltsschuldner *m* боржник по сплаті аліментів.

Unterhaltsschutzgesetz *n* закон про забезпечення аліментації.

Unterhaltssicherung *f* забезпечення утримання; \diamond ~ bei Wehrdienstleistung забезпечення

утримання родини при виконанні військового зобов'язання.

Unterhaltsstreit *m* спір про стягнення аліментів.

Unterhaltssumme *f* сума на утримання, розмір матеріальної допомоги, розмір аліментів.

Unterhaltsübereinkommen *n* угода про утримання.

Unterhaltsvereinbarung *f* угода про утримання.

Unterhaltsverfahren *n* процес щодо стягнення аліментів.

Unterhaltsvergleich *m* мирова угода про утримання, мирова угода про матеріальну допомогу.

Unterhaltsverpflichtete *m* особа, яка повинна надавати матеріальну допомогу.

Unterhaltsverpflichtung *f* обов'язок утримання, аліментне зобов'язання.

Unterhaltsvertrag *m* договір про утримання.

Unterhaltsvollstreckungsabkommen *n* угода про стягнення аліментів.

Unterhaltszahler *m* платник аліментів.

Unterhaltszahlung *f* сплата аліментів; \diamond freiwillige ~ добровільна сплата аліментів; regelmäßige ~ регулярна сплата аліментів; zur ~ verurteilen присудити до сплати аліментів.

Unterhaltszahlungspflicht *f* обов'язок надання засобів на утримання, обов'язок аліментації.

Unterhaltszuschuß *m* допомога на утримання.

Unterhaltung *f* утримання в справному стані, експлуатація (*напр. будівлі*); \diamond ~ der Gewässer утримання в справному стані водостоків, утримання в справному стані джерел водопостачання, утримання сухості річок; ~ eines Gebäudes утримання будівлі, експлуатація будівлі; ~ übernehmen взяти на себе відповідальність за утримання в справному стані; staatliche ~ утримання органами держави вулиць та будівель в належному стані.

Unterhaltungskosten *pl* 1) витрати на утримання в належному стані; 2) експлуатаційні витрати.

unterhandeln *vi* вести переговори.

Unterhändler *m* посередник, представник (*в переговорах*); \diamond ~ bei Friedensverhandlungen посередник в переговорах про збереження миру; diplomatischer ~ посередник в дипломатичних переговорах.

Unterhandlung *f* перемовини.

Unterhandlungen *pl* перемовини; \diamond ~ einleiten почати перемовини; ~ führen вести перемовини; ~ pflegen вести перемовини; ~ stoppen призупинити перемовини.

Unterhaus *n* палата громад, нижня палата (*Великобританія*).

Unterherr *m, ict.* "проміжний" сеньйор, залежний феодал.

Unterkapitalisierung *f* занижена оцінка (*майна або акцій, що відображають вартість основних і оборотних засобів корпорації*).

Unterkäufer *m* посередник, комісіонер.

Unterlagen *pl* данні, документація; \diamond ~ anfordern затребувати документи; ~ beibringen надавати документи; ~ beschaffen придбати документи; ~ dem Gericht übergeben передавати матеріали по справі в суд; ~ einreichen подавати документи; ~ übermitteln передавати документи; vorbereiten підготувати документацію; ~ vorlegen надавати документи; ~ zusammenstellen підготувати документи (*до засідання*); amtliche ~ службові документи, anhand von ~ керується документами, на основі документів; erkennungsdienstliche ~ розшукові документи; mit ~ versehen додати відповідні документи (*до заяви*); nichtamtliche ~ неофіційні документи; unterbreitete ~ документи, що підлягають розгляду.

Unterlassen *n* 1) упушення, недогляд; 2) невиконання обов'язків, бездіяльність.

Unterlassung *f* 1) упушення, недогляд; 2) невиконання обов'язків, бездіяльність; \diamond ~ der Anzeige неінформування про злочин; ~ der Diensthandlung невиконання службових дій; ~ der Hilfeleistung ненадання допомоги (*постраждалому*); ~ der pflichtgemäßen Obsorge ненадання необхідного піклування; ~ der Tat невиконання злочину; ~ der Unterhaltszahlung несплата аліментів; des Gesetzgebers недогляд законодавця; ~ einer Handlung невиконання дії; ~ einer Strafanzeige недонесення про підготовку злочину, недонесення про здійснений злочин; ~ medizinischer Hilfe ненадання допомоги хворому; ~ von Störungen стриманість від порушень; auf ~ klagen подавати негаторний позов; durch ~ handeln порушувати правовий обов'язок шляхом бездіяльності; pflichtwidrige ~ бездіяльність в порушенні обов'язку; strafbare ~ злочинна бездіяльність; unbewusste ~ неусвідомлена бездіяльність.

Unterlassungsanspruch *m* вимога припинення дії, вимога нездійснення дії; \diamond beseitigender ~ вимога припинення дії; negatorischer ~ негаторна вимога невиконання дії; quasinegatorischer ~ квазінегаторна вимога невиконання дії; vorbeugender ~ попереджувальна вимога невиконання дії.

Unterlassungsdelikt *n* злочин викликаний бездіяльністю; \diamond echtes ~ злочин, скоєний шляхом бездіяльності (*напр. ненадання допо-*

моги); einfaches ~ простий злочин, скоєний шляхом бездіяльності; unechtes ~ злочин, скоєний як шляхом дії, так і шляхом бездіяльності.

Unterlassungsfall *m* 1) факт упущення, невиконання; 2) невиконання обов'язків, бездіяльність.

Unterlassungsklage *f* негаторний позов; ◇ beseitigende ~ позов з метою припинення відповідачем дій, які порушують законні права позивача; позов з метою припинення відповідачем дій, які порушують законні інтереси позивача.

Unterlassungsstrafat *f* злочин, скоєний шляхом бездіяльності.

Unterlassungsurteil *n* судове рішення, яке зобов'язує відповідача утримуватися від певної дії.

Unterlassungsverfügung *f* розпорядження про утримання від будь-якої дії.

Unterlieferant *m* субпідрядник.

unterliegen *vi* 1) підлягати чому-небудь, знаходитися в чиемусь віданні, бути підзвітним; 2) програти (*судовий процес*).

Unternehmensteilhaber *m* компаньйон (*акціонерного*) підприємства.

Untermiete *f* 1) піднайм; 2) плата піднаймача за наймане ним приміщення; ◇ in ~ abgeben давати приміщення в піднайм; in ~ nehmen винаймати свою квартиру в якості піднаймача; in ~ wohnen піднаймаючи.

untermieten *vt* наймати кімнату (*у квартиронаймача*).

Untermieter *m* піднаймач, квартирант, субквартирант, суборендар.

Untermietsverhältnis *n* відносини піднайму.

Untermietung *f* піднайм.

Unternehmen *n* 1) підприємство, бізнес; 2) підприємство (*напр. промислове*), організація; 3) діяльність спрямована на скоєння злочину; ◇ fiskalisches ~ державне підприємство; hochverräterisches ~ діяльність спрямована на державну зраду; ~ mit Auslandsbeteiligung фірма з іноземною участю.

Unternehmensbezeichnung *f* назва підприємства.

Unternehmenskorporation *f* підприємницьке об'єднання.

Unternehmenstatbestand *m* формальний склад злочину.

Unternehmensverfassung *f* устав підприємства.

Unternehmensvertrag *m* договір одного підприємства з іншим (*напр. про розподіл прибутків*).

Unternehmer *m* підприємець; ◇ ~ beim Werkvertrag підрядник.

Unternehmereinheit *f* об'єднання підприємців (*напр. з метою сплати єдиного податку з обороту*).

Unternehmerhaftung *f* відповідальність підприємця.

Unternehmerpfandrecht *n* право підрядника на заставу речі замовника, що знаходиться в володінні підрядника (*при несплаті замовником її вартості*).

Unternehmertum *n* підприємництво, підприємці; ◇ freies ~ вільне підприємництво.

Unternehmungsmehrwert *m* різниця між загальною вартістю фірми та всіх її балансів та активів (*відображає умовну вартість ділових зв'язків, комерційну репутацію фірми*).

Unterpacht *f* суборенда.

Unterpächter *m* суборендар.

Unterpariemission *f* випуск цінних паперів нижче номінальної вартості, розміщення облігацій на первинному ринку по курсу нижче їх номінальної вартості.

Unterpfand *n* застава, гарантія.

unterplündlich *adj* заставний, гарантійний.

Unterposition *f* субпозиція.

unterpräsentiert sein *vi* бути недостатньо представленим.

Unterpreis *m* ціна нижче номіналу.

Unterredung *f* розмова, бесіда, перемовини; ◇ ~ mit Gefangenen *австр.* бесіда з ув'язненим.

Untersachkonto *n* субрахунок основного рахунку.

Untersagung *f* заборона; ◇ ~ der Berufsausübung заборона займатися певною діяльністю; ~ des Betriebs von Fahrzeugen заборона експлуатації автомобілів (*які не відповідають технічним характеристикам*); ~ des Führens von Fahrzeugen заборона управляти автомобілями.

Unterscheidungskraft *f* розпізнавальна сила (*торгової марки*).

Unterschichtfamilie *f* бідна родина, сім'я, що належить до нижчих прошарків суспільства.

unterschieben *vt* підміняти, підсунути (*обманним шляхом*).

Unterschlebung *f* підміна, заміна; ◇ ~ eines Kindes підміна дитини.

Unterschiedsbetrag *m* різниця в сумах рахунків.

unterschlagen *vt* 1) приховувати; 2) привласнювати (*напр. чуже майно*); 3) розтрачувати (*напр. державне майно*).

Unterschlagung *f* 1) приховування; 2) привласнення (напр. чужого майна); 3) розтрата; ◇ ~ einer Sache привласнення чужої речі; ~ im Amt розтрата здійснена службовцем, привласнення службовцем.

Unterschlagungstäter *m* 1) розтратник; 2) особа, яка привласнила чуже річ; особа, яка привласнила чуже майно.

Unterschleif *m* 1) приховування; 2) привласнення (напр. чужого майна); 3) розтрата.

Unterschlupfmöglichkeit *f* можливість приховатися, можливість отримання притулку.

unterschreiten *vt* витратити виділені кошти.

Überschreitung *f* невитрачені кошти.

Unterschrift *f* підпис; ◇ ~ beglaubigen затвердити підпис; beglaubigte ~ завірений підпис; eine ~ einholen отримати підпис; eine ~ leisten підписувати, ставити свій підпис; eine ~ nachahmen підробити підпис; eine ~ setzen поставити підпис; die ~ vollziehen здійснити акт підпису (напр. договору); durch ~ bestätigt завірено підписом; echte ~ справжній підпис; eigenhändige ~ власноручний підпис; gefälschte ~ підроблений підпис; mit der ~ versehen забезпечити підписом; seine ~ geben дати свій підпис.

Unterschriftenleistung *f* підписання (напр. договору).

Unterschrifterschleichung *f* отримання підпису шахрайським шляхом.

Unterschriftsbeglaubigung *f* посвідчення підпису; ◇ öffentliche ~ офіційне посвідчення підпису.

unterschriftsberechtigt *adj* той, хто має право підпису.

Unterschriftsberechtigung *f* право підпису.

Unterschriftsbestätigung *f* посвідчення підпису.

Unterschriftsfälscher *m* особа, яка підробила підпис.

Unterschriftsfälschung *f* підробка підпису.

Unterschriftsrecht *n* право підпису.

Unterstaatssekretär *m* 1) помічник секретаря; 2) помічник державного секретаря.

Unterstellung *f* 1) підпорядкування; 2) підташування; ◇ doppelte ~ подвійне підпорядкування.

Unterstellungsverhältnis *n* підвідомчість.

Unterstichprobe *f*, *stat.* вибірка із проби, подальша вибірка.

Unterstufe *f* нижчий ступінь; ◇ ~ der Verwaltung нижня ланка адміністративної влади.

Unterstützung *f* підтримка, допомога; ◇ ~ gewähren надавати допомогу; einmalige ~ одноразова допомога.

Unterstützungsanspruch *m* претензія на матеріальну допомогу.

unterstützungsbedürftig *adj* той, хто потребує матеріальної допомоги.

Unterstützungsempfänger *m* особа, яка отримує допомогу.

Unterstützungspflicht *f* обов'язок надати допомогу.

Unterstützungssatz *m* розмір допомоги.

Untersuchung *f* 1) дослідження, вивчення; 2) огляд; 3) розслідування, слідство; 4) обстеження; ◇ ~ der Erscheinungsformen дослідження форм прояву злочинності; ~ der sachlichen Beweismittel дослідження речових доказів; die ~ einer Angelegenheit verzögern затягувати розслідування справи; die ~ einleiten почати розслідування; die ~ führen вести розслідування; die ~ hat ergeben слідство встановило; von Decken und Wänden *крим.* дослідження стель та стін; ~ von Explosionen розслідування вибухів; antropologische ~ антропологічне дослідження; ärztliche ~ медичний огляд; detaillierte ~ детальне розслідування; disziplinar rechtliche ~ дисциплінарно-правове розслідування; formelle ~ офіційне розслідування; graphische ~ дослідження почерку; jugendkriminologische ~ кримінологічне обстеження неповнолітніх; körperliche ~ особистий огляд; phänomenologische ~ феноменальне дослідження; regelrechte ~ слідство проведене згідно з правилами; sachverständige ~ експертне дослідження; zollamtliche ~ митний огляд; ~ der Werbewirksamkeit дослідження наслідків; ~ durch Simulation розслідування з допомогою моделювання.

Untersuchungsakte *f* слідча справа.

Untersuchungsarbeit *f* робота по розслідуванню, слідча робота.

Untersuchungsaufsicht *f* нагляд за слідством.

untersuchungsausschuß *m* комітет по розслідуванню; ◇ parlamentarischer ~ парламентський комітет по розслідуванню.

Untersuchungsbeamte *m* слідчий.

Untersuchungsbefund *m* результат огляду, результат дослідження.

Untersuchungsbeginn *m* початок розслідування.

Untersuchungsbehörde *f* орган розслідування, слідчий орган.

Untersuchungsbogen *m* анкета.

Untersuchungsexperiment *n* слідчий експеримент.

Untersuchungsfeld *n*, *крим.* поле дослідження.

Untersuchungsfrist

Untersuchungsfrist *f* строк слідства, строк розслідування.

Untersuchungsführende *m* слідчий.

Untersuchungsführer *m* слідчий.

Untersuchungsgefangene *m* особа, яка знаходиться в попередньому ув'язненні.

Untersuchungsgefängnis *n* слідча тюрма.

Untersuchungsgericht *n*, *австр.* судова колегія (члени якої призначаються на ведення слідства в якості слідчих суддів).

Untersuchungsgrundsatz *m* принцип, згідно з яким суд зобов'язаний дослідити всі надані йому факти для справи.

Untersuchungshaft *f* попереднє ув'язнення; \diamond *die* ~ *anrechnen* зарахувати строк попереднього ув'язнення; *in* ~ *nehmen* піддати попередньому ув'язненню; *langdauernde* ~ довгострокове попереднє ув'язнення; *unschuldigerlittene* ~ попереднє ув'язнення застосоване до невинного.

Untersuchungshaftentschädigung *f* відшкодування невинній особі, до якої було застосовано попереднє ув'язнення, відшкодування у випадку попереднього ув'язнення особи, яка згодом виявилася невинною.

Untersuchungshäftling *m* особа, яка знаходиться на попередньому ув'язненні.

Untersuchungshaftstelle *f* місце попереднього ув'язнення.

Untersuchungshaftvollzug *m* відбування попереднього ув'язнення.

Untersuchungshaftvollzugsordnung *f* положення про відбування попереднього ув'язнення.

Untersuchungshaftzelle *f* камера попереднього ув'язнення.

Untersuchungshandlung *f* слідча дія.

Untersuchungskommission *f* комісія по розслідуванню, слідча комісія.

Untersuchungsmaterial *n* матеріал для дослідження, матеріал для розслідування.

Untersuchungsmethode *f* метод розслідування, слідчий метод, метод ведення слідства.

Untersuchungsmodell *n*, *крим.* модель дослідження, зразок дослідження.

Untersuchungsorgan *n* орган розслідування.

Untersuchungspflicht *f* обов'язок розслідування; \diamond ~ *beim Kauf* обов'язок дослідження товару при купівлі.

Untersuchungsplan *m* план розслідування.

Untersuchungspraxis *f* слідча практика.

Untersuchungsrichter *m* слідчий суддя.

Untersuchungsstadium *n* стадія розслідування.

Untersuchungstätigkeit *f* розслідування злочину, діяльність спрямована на дослідження злочину.

Untersuchungsverfahren *n* методи розслідування, слідчі методи, методи ведення слідства.

Untersuchungsverhaft *f*, *австр.* попереднє ув'язнення.

Untersuchungsversion *f* слідча версія.

Unterverfrachtung *f* переуступка фрахтовальником частини зафрахтованого судна третій особі.

Unterverkauf *m* продаж за зниженою ціною.

Unterverleih *m* перепрокат; здача майна, яке було взято на прокат, третій особі.

Untervermächtis *n* заповітна відмова, похідний заповіт.

Unterversicherung *f* страхування на суму нижче суми застрахованого майна.

Untervertreter *m* субагент.

Untervollmacht *f* передоручення; \diamond *die* ~ *erteilen* передоручити повноваження.

Unterwanderung *f* підривна діяльність.

Unterwelt *f* злочинний світ, декласовані суспільства.

Unterwerfung *f* підкорення, поневолення, підпорядкування; \diamond ~ *unter die sofortige Zwangsvollstreckung* підпорядкування за негайним виконанням судового рішення, яке завірене в нотаріальному порядку.

Unterwerfungsklausel *f* обмова в виконавчому документі про підпорядкування боржника.

Unterwerfungsverfahren *m* порядок примушення осіб, які відмовляються підпорядкуватися розпорядженням фінансових органів; порядок примусу осіб, які відмовляються підпорядковуватися розпорядженням адміністративних органів.

Unterzeichner *m* 1) особа, яка підписала документ; 2) сигнаторій.

Unterzeichnerstaat *m* держава-сигнаторій, держава-учасниця (*міжнародного договору*).

Unterzeichnung *f* підписання; \diamond ~ *des Protokolls* підписання протоколу.

Untreue *f* 1) (*злочинне*) зловживання довірою, зловживання спеціальним повноваженням (*яке випливає із закону або договору*); 2) умисне порушення обов'язку дотримуватися майнових інтересів довірителя; 3) зрада; \diamond ~ *begehen* зловживати довірою, зраджувати, здійснити зраду; *eheliche* ~ подружня зрада.

Untreuestrafrecht *n* сукупність кримінально-правових норм, які регулюють відповідальність за зловживання довірою.

unübertragbar *adj* невідчужуваний.

Unübertragbarkeit *f* невідчужуваність; ◇ ~ eines Rechts невідчужуваність права.

Ununterbrochenheit *f* непереривність (*напр.* судового розгляду).

unveräußerlich *adj* невідчужуваний (*про права*).

Unveräußerlichkeit *f* невідчужуваність, невід'ємність.

unverbrieft *adj* не гарантований документом, без письмової гарантії.

Unverbrüchlichkeit *f* нерушимість; ◇ ~ des Gesetzes нерушимість закону.

unverbürgt *adj* 1) негарантований, без гарантії; 2) неперевірений.

unverehelicht *adj* неодружений, неодружена.

unvereidigt *adj* той, хто не прийняв присягу.

Unvereinbarkeit *f* несумісність; ◇ ~ von Amt und Mandat несумісність виконання депутатських обов'язків з обійманням державних посад.

unvererbllich *adj* те, що не передається у спадок.

Unverfolgbarkeit *f* неможливість кримінально-го переслідування.

unverheiratet *adj* неодружений, неодружена.

unverjährbar *adj* те, на що строки позовної давності не застосовуються.

Unverjährbarkeit *f* незастосовність строків позовної давності; ◇ ~ von Kriegsverbrechen незастосовність строку позовної давності до воєнних злочинів.

unverjährt *adj* те, на що не поширюється строк давності.

Unverletzbarkeit *f* недоторканність; ◇ ~ der Person недоторканність особистості; ~ der Wohnung недоторканність житла.

unverletzlich *adj* недоторканий.

Unverletzlichkeit *f* недоторканність; ◇ ~ des Brief- und Postgeheimnisses недоторканність таємниці листування та поштової кореспонденції, ~ eines Vertrages нерушимість договору; territoriale ~ територіальна недоторканність.

Unvermeidbarkeit *f* неминучість, невідворотність; ◇ ~ der Strafe невідворотність покарання.

Unvermögen *n* (суб'єктивна) неможливість, нездатність; ◇ ~ des Schuldners zur Leistung неможливість виконання зобов'язання боржником; ~ zur ehelichen Pflicht нездатність виконувати подружні обов'язки.

unvermögend *adj* незаможний, бідний.

unverrückbar *adj* стійкий (*напр.* про валютні курси).

unverschuldet *adj* 1) без боргів, той, хто не має боргів; 2) незаслужений (*про покарання*).

unverschuldetermaßen *adj* незаслужено (*про покарання*).

Unversehrtheit *f* недоторканність (*напр.* кордонів); ◇ körperliche ~ фізична недоторканність.

Unversetzbarkeit *f* незамінність; ◇ ~ des Richten незамінність судді.

unverträglich *adj* несумісний.

unvertretbar *adj* незамінний.

unverzinslich *adj* безвідсотковий.

unverzollt *adj* безмитний.

unverzüglich *adj* невідкладний, негайний, невідкладний.

Unvollbürtige *m*, *австр.* неповнолітній.

Unvollständigkeit *f* неповнота ◇ ~ des Protokolls неповнота протоколу; ~ des Urteils неповнота вироку.

unvollstreckbar *adj* те, що не підлягає виконанню.

unvollziehbar *adj* те, що не підлягає виконанню.

unvorbestraft *adj* не судимий раніше; той, хто не має попередньо судимості.

Unvoreingenommenheit *f* неупередженість, об'єктивність.

unvorsätzlich *adj* ненавмисний.

Unvorsichtigkeit *f* необережність, необачність; ◇ pflichtwidrige ~ суперечна боргу необережність.

Unwahrheit *f* неправда, брехня.

Unwesen *n* безчинство; ◇ sein ~ Unwesen treiben безчинствувати.

unwiderlegbar *adj* неспростовний.

unwiderruflich *adj* 1) безвідкличний (*напр.* про акредитув); 2) без права відклику; 3) те, що не підлягає скасуванню.

unwirksam *adj* 1) безрезультатний; 2) недійсний, недіючий; ◇ für ~ erklären признавати недійсним.

Unwirksamkeit *f* 1) недійсність (*напр.* угоди); 2) безрезультатність; ◇ ~ des Vertrages недійсність договору; ~ eines Rechtsgeschäfts недійсність угоди; ~ von Gerichtsentscheidung недійсність судового рішення; absolute ~ абсолютна недійсність; relative ~ відносна недійсність; schwebende ~ відносна недійсність.

Unwirksamkeitserklärung *f* об'явлення недійсним; ◇ ~ des Urteils об'явлення вироку недійсним.

unwissentlich *adj* ненавмисно, по незнанню.

Unze *f* унція (*міра ваги* = 28,35 г).

Unzucht *f* розпуста, розпусні дії; ◇ ~ mit Kindern розпусні дії щодо малолітніх; ~ mit

Unmündigen розпусні дії щодо неповнолітніх; ~ treiben здійснювати розпусні дії; ~ wider die Natur протиприродні розпусні дії; ~ zwischen Männern розпуста між чоловіками, gewerbsmäßige ~ професійна розпуста; gleichgeschlechtliche ~ гомосексуалізм; zur ~ anhalten схилати до розпусти, розбещувати; zur ~ missbrauchen (*протиправно*) використовувати з метою розпусти; zur ~ verleiten схилати до розпусти, розбещувати.

Unzuchthandlung *f* розпусні дії.

unzüchtig *adj* розпусний, розбещений, аморальний.

Unzüchtigkeit *f* розбещеність, розпуста, аморальність.

Unzuchtsdelikt *n* злочин, пов'язаний з розпустою.

Unzuchtsentgelt *f* плата за скоєння розпусних дій.

Unzuchtspartner *m* партнер по скоєнню розпусних дій.

Unzulänglichkeitseinrede *f* заперечення щодо недостатності (*при обмеженні відповідальності спадкоємців*).

Unzulässigkeit *f* недопустимість; ◇ ~ der Strafverfolgung недопустимість кримінального переслідування.

Unzumutbarkeit *f* недопустимість вимоги; ◇ ~ der Folgen недопустимість вимоги несення відповідальності за наслідки; ~ der Leistung недопустимість вимоги здійснення дії, яка зумовлена зобов'язанням.

unzurechnungsfähig *adj* неосудний ◇ für ~ erklären оголосити неосудним.

Unzurechnungsfähigkeit *f* неосудність; ◇ ~ des Tatmittlers неосудність особи, яка особисто скоїла злочин (*при безпосередньому скоєнні злочину*).

unzureichend *adj* недостатній.

unzuständig *adj* 1) непідсудний; 2) непідвідомчий; 3) некомпетентний.

Unzuständigkeit *f* 1) непідсудність; 2) непідвідомчість; 3) некомплектність; ◇ ~ des Gerichts непідсудність суду; örtliche ~ територіальна непідсудність, територіальна непідвідомчість; sachliche ~ предметна непідсудність, предметна непідвідомчість, wegen ~ через непідсудність.

Unzuständigkeitserklärung *f* оголошення непідсудності.

Unzuständigkeitsurteil *n* рішення суду про непідсудність.

Unfallrente *f* пенсія по інвалідності.

Urheberrecht *n* авторське право.

Urkunderegister *n* реєстраційна книга (*журнал*), облікова книга, реєстр.

Urabstimmung *f* 1) загальне голосування (*всіх членів колективу*); 2) (*таємне*) голосування членів виробничого колективу за питанням про початок страйку.

Urabstimmung *f* первинне голосування (*напр. членів профсоюзу про початок страйку*).

Urbanistik *f* урбаністика, міська економіка.

Urbar *n*, *ust.* поземельна книга, кадастр.

Urfehde *f*, *icst.* відмова від кровної помсти (*під присягою*).

Urgemeinschaft *f* первісне суспільство.

urgent *adj*, *lat.* 1) терміновий, невідкладний; 2) терміново (*підмітка на поштово-телеграфних відправленнях*).

Urgesellschaft *f* первісне суспільство.

Urgroßeltern *pl* прабатьки.

Urheber *m* 1) автор, суб'єкт авторського права; 2) ініціатор, винний.

Urheberbegriff *m* поняття суб'єкта авторського права.

Urheberbenennung *f* залучення відповідачем особою речі до судового спору проти утримувача речі.

Urheberpersönlichkeitsrecht *n* особисте право автора.

Urheberrecht *n* авторське право.

Urheberrechtsgesetz *n* закон про авторські права.

Urheberrechtsschutz *m* охорона авторських прав.

Urheberrechtsstreitsache *f* справа про авторські права.

Urheberrechtsvertrag *m* авторський договір.

Urheberrechtswissenschaft *f* наука про авторське право.

Urheberrolle *f* список авторських псевдонімних творів.

Urheberschaft *f* авторство; ◇ kollektive ~ колективне авторство.

Urheberschein *m* свідоцтво про авторство.

Urheberschutz *m* охорона авторських прав

Urhebervergütung *f* авторський гонорар.

Urhebervermutung *f* припущення авторства.

Urheberrechtsgesetz *n* закон про авторське право та сумісні права.

Urkunde *f* документ, акт, грамота, посвідчення; ◇ ~ beibringen надати документи; ~ für ewige Bodennutzung акт на вічне використання земель; ~ hinterlegen віддати документи на збереження; ~ vorlegen надати документи; amtliche ~ офіційний документ; auf ~ beruhen підтверджений документами; belastende ~ документ, який викриває; durch ~ belegen документувати, постачати доку-

ментацією; echte ~ справжній документ; eigenhändige ~ власноручно написаний документ; eine ~ einsehen переглядати документ; eine ~ errichten оформлювати документ; eine ~ erteilen видавати документ; eine ~ fälschen підроблювати документ; eine ~ für kraftloser klären оголошувати документ недійсним; eine ~ kassieren признавати документ недійсним; eine ~ siegeln поставити печатку на документ; eine Urkunde verfälschen фальсифікувати документ; exekutorische ~ 1) документ, на основі якого може бути здійснено примусове виконання; 2) виконавчий лист; falsche ~ фальшивий документ; gefälschte ~ підроблений документ; hinterlegte ~ документ, який віддали на збереження; notarielle ~ нотаріальний документ; документ, складений у нотаріуса; öffentliche ~ офіційний документ; private ~ приватний документ, неофіційний документ; unechte ~ підроблений документ; verfälschte ~ сфальсифікований документ, підробний документ; vollstreckbare ~ 1) документ, на основі якого може бути здійснено примусове виконання; 2) виконавчий лист.

urkunden *vt, існ.* свідчити.

Urkundenbeweis *m* документальний доказ.

Urkundenbuch *n* актова книга.

Urkundendelikt *n* злочин, пов'язаний з підробкою документів.

Urkundenersetzungsverfahren *n* виробництво по заміні втраченого документу, виробництво по заміні знищеного документу.

Urkundenfälschung *f* підробка документів; ♦ ~ durch Beamten підробка документів службовцем; intellektuelle ~ інтелектуальне підроблення документів.

Urkundenhinterlegung *f* передання документів на збереження.

Urkundenmahnbescheid *m* рішення, прийняти в спрощеному порядку на основі наданих документів.

Urkundenprozeß *m* прощений порядок стягнення судовим органом вимог, заснованих на документах (без виклику зацікавлених осіб).

Urkundensammlung *f* актова книга.

Urkundenstempel *m* печатка на документі.

Urkundensteuer *f* гербовий збір.

Urkundenstrafrecht *n* сукупність правових норм, які регулюють відповідальність за підробку документів.

Urkundenstraftat *f* злочин з використанням підробленого документу.

Urkundentinte *f* спеціальні чорнила (для документів).

Urkundenunterdrückung *f* доведення до непридатності документів, знищення документів, знищення; ♦ ~ durch den Eigentümer доведення до непридатності документів їх власником.

Urkundenuntersuchung *f* дослідження документів.

Urkundenvernichtung *f* знищення документів.

Urkundenzahlungsbefehl *m* наказ про сплату, заснований на документах.

urkundlich *adj* документальний; ~ bestätigen підтверджувати документально.

Urundsbeamte *m* 1) службовець, який видає документи; 2) судовий секретар.

Urkundsperson *f* особа, уповноважена складати офіційні документи.

Urksregister *n* реєстраційна книга, облікова книга.

Urlaub *n* відпустка; ♦ ~ für Strafgefängene відпустка ув'язненим; ~ mit vollem Gehalt відпустка з збереженням утримання відпустки; ~ ohne Lohnausfall відпустка з збереженням утримання; den ~ gewähren надавати відпустку; unbezahlt ~ відпустка без збереження утримання; vollbezahlt ~ відпустка зі збереженням утримання; zusätzlicher ~ додаткова відпустка.

Urlaubsabgeltung *f* компенсація за невикористану відпустку.

Urlaubsanspruch *m* право на відпустку.

Urlaubsdauer *m* тривалість відпустки.

Urlaubsentgelt *n* відпускні, заробітна платня за відпустку.

Urlaubs-gesuch *n* заява про надання відпустки.

Urlaubsgewährung *f* надання відпустки.

Urlaubslohn *m* відпускні, заробітна плата за відпустку.

Urlaubsüberschreitung *f* прострочка відпустки.

Urlaubsunterbrechung *f* відкликання з відпустки.

Urlaubsvereinbarung *f* угода між керівником підприємства та профспілковою організацією про терміни відпустки.

Urlaubsvergütung *f* відпускні.

Urlaubsvertretung *f* 1) заміщення на час відпустки; 2) заступник на час відпустки
Urlaubszelt *f* час відпустки.

Urliste *f* таблиця, список; ♦ ~ für Schöffen und Geschworene список для вибору шефпенів та присяжних.

Urning *m* гомосексуаліст.

Urproduktion *f* виробництво, пов'язане з використанням природних ресурсів.

Ursache *f* причина; ♦ ~ der Kriminalität причина злочинності; aufgeklärte ~ з'ясована

причина; bewußtseinsmäßige ~ причина, пов'язана зі свідомістю; gesellschaftliche ~ соціальна причина; ideologische ~ ідеологічна причина; mitwirkende ~ супутня причина; objektive ~ об'єктивна причина; persönlichkeitsbezogene subjektive ~ суб'єктивна причина, яка стосується особистості злочинця; subjektive ~ суб'єктивна причина.

Ursachenaufdeckung *f* розкриття причини.

Ursachenbegriff *m* поняття причини.

Ursachenbetrachtung *f* дослідження причин.

Ursachenermittlung *f* з'ясування причин.

Ursachenfeststellung *f* встановлення причин.

Ursachenfrage *f* питання про причини.

Ursachenkomplex *m* комплекс причин.

Ursachenproblematik *f* проблематика причин.

Ursachenuntersuchung *f* з'ясування причин.

Ursächlichkeit *f* причинність.

Ursatz *m*, *швейц.* відступні (*зрочи*).

Urschrift *f* оригінал, первинний текст.

urschriftlich *adj* оригінальний, написаний власноруч.

Ursprung *m* походження; \diamond ~ der Kriminalität походження злочинності.

Ursprungsbezeichnung *f* позначення країни походження товару.

Ursprungsland *n* країна походження товару.

Ursprungsnachweis *m* свідоцтво про походження товару.

Ursprungszertifikat *n* сертифікат про походження.

Ursprungszeugnis *n* свідоцтво про походження.

Urteil *n* вирок, судове рішення; \diamond ~ im Bußgeldverfahren судове рішення за скаргю проти адміністративного штрафу; ~ im Strafverfahren вирок в кримінальному процесі; ~ im Zivilprozeß рішення в цивільному процесі; das ~ abändern змінити вирок, змінити рішення суду; das ~ absetzen записати текст вироку; das ~ aufheben скасувати вирок, скасувати рішення суду; das ~ aufrechterhalten залишити вирок в силі, залишити рішення суду в силі, залишити вирок в силі; das ~ aussetzen відкласти винесення вироку; das ~ fällen винести вирок, винести рішення; das ~ kassieren скасувати вирок в порядку нагляду; das ~ lauten говорить; das ~ mildern пом'якшити вирок; das ~ umstoßen відмінити вирок; das ~ verkünden оголосити вирок, оголосити рішення; das ~ vollstrecken привести вирок до виконання; erstinstanzliches ~ вирок суду першої інстанції; erstinstanzliches ~ bestätigen затвердити вирок суду першої інстанції; freisprechendes ~ виправдальний вирок; kontradiktorisches

~ судове рішення за цивільною справою, винесене після заслухування обох сторін; letztinstanzliches ~ рішення вищої судової інстанції; mangelhaftes ~ неправильний вирок, необґрунтований вирок; mildes ~ поблагливий вирок; motiviertes ~ мотивований вирок, мотивоване рішення; prognostisches ~ *крим.* просрок, справедливий вирок.

Urteilsabänderung *f* зміна вироку, зміна рішення.

Urteilsabschrift *f* копія вироку, копія рішення.

Urteilsanfechtung *f* оскарження вироку, оскарження рішення.

Urteilsanmerkung *f* примітка до вироку, примітка до рішення.

Urteilsanspruch *m* вимога винесення судового рішення.

Urteilsausfertigung *f* 1) підготовка офіційного тексту вироку; 2) офіційний екземпляр вироку, офіційний екземпляр рішення.

Urteilsbegründung *f* мотивування вироку, обґрунтування вироку, обґрунтування рішення.

Urteilsbekanntmachung *f* опублікування вироку, опублікування рішення, обнародування вироку.

Urteilsberatung *f* нарада суддів при постанові вироку.

Urteilsberichtigung *f* виправлення вироку, виправлення рішення.

Urteilsergänzung *f* доповнення до вироку, доповнення до рішення.

Urteilsfähigkeit *f* здатність оцінювати характер та наслідки своїх дій.

Urteilsfällung *f* винесення вироку, винесення рішення.

Urteilsfindung *f* винесення вироку, винесення рішення.

Urteilsformel *f* винесення вироку, винесення рішення.

Urteilsgegenantrag *m* оскарження вироку, обжалування вироку.

Urteilsgründe *pl* мотивування вироку, обґрунтування вироку.

Urteilsinhalt *m* зміст вироку, зміст рішення.

Urteilskopf *m* вступна частина вироку, вступна частина рішення.

Urteilskundmachung *f* оголошення вироку, оголошення рішення.

Urteilskundmachungstermin *m* строк для оголошення вироку, строк для оголошення рішення.

Urteilsmißbrauch *m* зловживання судовим рішенням.

Urteilsniederschrift *f* складання тексту вироку, складання тексту судового рішення.

Urteilsrechtskraft *f* законна сила вироку, законна сила судового рішення.

Urteilsrüge *f* протест, обжалування рішення.

Urteilsatz *m* винесення вироку, винесення рішення.

Urteilsspruch *m*, *крим.* вирок, *цив.* судове рішення, резолютивна частина рішення.

Urteilstatbestand *m* описова частина вироку, описова частина рішення.

Urteilsverfahren *n* порядок оголошення вироку, порядок оголошення рішення.

Urteilsverkündung *f* оголошення вироку, оголошення рішення.

Urteilsveröffentlichung *f* опублікування вироку, опублікування рішення.

Urteilsvollstreckung *f* приведення вироку до виконання, приведення рішення до виконання, ~ aussetzen призупинити виконання вироку, призупинити виконання рішення.

Urvrlader *m* первинний відправник вантажу.

Urwahl *f* первинні вибори.

Urwähler *m* виборець, який приймає участь в первинних виборах.

US-Präsident *m* президент США.

Usance *f* *англ.* 1) узанс; 2) відсоткова ставка по кредиту.

Usancehandel *m* торгівля іноземною валют по курсу буржи третьої країни.

Usancekurs *m* курс двох валют курс, кроскурс.

usancemäßig *adj* 1) той, що відповідає торговим звичаям; 2) біржовий; 3) згідно торговим звичаям.

Usotara *f* узотара.

Umsatzsteuergesetz *n* закон про податок з обороту.

Usukapion *f* набрання чинності строків давності.

Usurpation *f* узурпація.

Usurpator *m* узурпатор.

usurpieren *vt* узурпувати, заволодіти силою, протизаконно захопити владу.

Usus *m* звичай, узус.

usus modernus *лат.* нова практика (що утворилася на основі переробленого римського права).

V

Verbindlicherklärung *f* оголошення обов'язковим, оголошення таким, що має законну силу; ◇ ~ von Schiedssprüchen оголошення рішень третейського суду обов'язковими.

Verbindlichkeit *f* 1) обов'язковість; 2) зобов'язання; 3) зобов'язання, заборгованість (у відношенні до кого-н.), пасиви; ◇ eine ~ begründen обґрунтувати зобов'язання; ~ des Strafrahmens обов'язковість (дотримання) меж покарання; ~ des Urteils обов'язковість рішення; ~ des Völkerrechts обов'язковість міжнародного права; ~ eines Befehls обов'язковість наказу; eine ~ eingehen брати на себе зобов'язання; eine ~ übernehmen брати на себе зобов'язання; ausstehende ~ невиконане зобов'язання; belastende ~ обтяжуюче зобов'язання; kurzfristige ~ короткострокове зобов'язання; lose ~ припинення зобов'язання, звільнення від зобов'язання; ohne ~ без гарантій; persönliche ~ персональна відповідальність; unvollkommene ~ зобов'язання, що не набуло чинності.

Verbindlichkeitsvermerk *m* відмітка про обов'язкову силу.

Verbindung *f* 1) зв'язок, з'єднання, контакт; 2) об'єднання, організація, (студентська) корпорація; 3) об'єднання (напр. *позовів*); ◇ ~ von Klagen об'єднання позовів; ~ von Maßregeln der Besserung und Sicherung об'єднання заходів виправлення і безпеки; ~ von Sachen об'єднання (рухомого) майна з земельною ділянкою, зв'язок (рухомого) майна з земельною ділянкою; ~ von Staaten об'єднання держав; ~ von Strafsachen об'єднання кримінальних справ; ~ von Überzeugung und Zwang поєднання переконання і примусу; ~ von Verfahren об'єднання справ в одному судовому процесі; ~ zum Mord об'єднання з метою здійснення вбивства; ~ zur Geheimbündelei об'єднання для участі в таємній організації; eheliche ~ шлюбний союз; eheliche ~ aufrechterhalten зберігати шлюб чинним; eheliche ~ eingehen вступати в шлюб, поєднуватися шлюбом; enge ~ mit den Wählern halten підтримувати тісний зв'язок з виборцями; geheime ~ таємна організація; internationale ~ міжнародне об'єднання; studentische ~ студентська корпорація; verbotene ~ заборонена організація.

Verbindungsaufnahme *f* вступ у зв'язок; ◇ ungesetzliche ~ незаконний вступ у зв'язок з антидержавною організацією (колиш. НДР).

Verblutungstod *m* смерть від втрати крові.

verbodmen *vt* отримувати позику, отримувати позику, отримувати позику під заставу судна.

Verbodmung *f* бодмерійна позика, бодмерійна позичка (під заставу судна та вантажу).

Verbodmung *f* бодмерійна позика, бодмерія, позика під заставу судна.

Verböserung *f*, *рідко*. зміна судового рішення в несприятливому для сторони напрямі, зміна судового рішення в несприятливому для підсудного напрямку, (*образн.*) повернення до гіршого.

Verbot *n* заборона, заборона, накладення заборони; \diamond ein ~ auferlegen накласти заборону; ein ~ aufheben зняти заборону; ~ der Aufrechenbarkeit неприпустимість зарахування (*вимоги*); ~ der Kinderarbeit заборона дитячої праці; ~ der mehrmaligen Bestrafung заборона неодноразового покарання (*за один той самий злочин*); ~ der Rückwirkung заборона зворотної дії (*законів*); ~ der Straferhöhung заборона посилення покарання; ~ doppelter Bestrafung заборона подвійного покарання (*за той самий злочин*); ~ mit Erlaubnisvorbehalt заборона із застереженням, що воно буде знято при виконанні певних умов; ~ rückwirkender Gesetze заборона зворотної дії законів; ein ~ verhängen накласти заборону; amtliches ~ офіційна заборона; gerichtliches ~ заборона, що винесена судом; polizeiliches ~ поліцейська заборона; ein ~ aufheben відмінити заборону; ein ~ erlassen накладати заборону; das ~ verhängen накладати заборону.

verboten *adj* заборонений.

Verbotsantrag *m* пропозиція заборони якогонебудь діяння.

Verbotsgesetz *n* заборонний закон.

Verbotsirrtum *m* помилка у забороні, помилка відносно заборони дії; \diamond ~ im Strafrecht помилка у забороні (*у кримінальному праві*); unvermeidbarer ~ неминуча помилка в забороні; vermeidbarer ~ помилка в забороні, якої можна було уникнути.

Verbotskennntnis *n* знання заборонних норм.

Verbotskunde *f* відправник вантажу, що забороняє експедитору включати вантаж, що перевозиться, у страхове свідоцтво.

Verbotsleger *m* заборона, що накладається.

Verbotsmaßnahme *f* заборонний захід.

Verbotsnorm *f* заборонна норма, норма, що забороняє.

Verbotsprozeß *m* судовий процес з метою заборони (*чого-н.*).

Verbotsrecht *n* право заборони.

verbotswidrig *adj* порушуючий заборону, всупереч забороні.

Verbotswidrigkeit *f* протиправність.

Verbotszeichen *n* заборонний знак.

Verbotszeit *f* термін дії заборони.

Verbrauch *m* споживання, витрата; \diamond ~ von Diebesgut споживання викраденого, викрадення викраденого.

Verbrauchereinheit *f*, *лог., іст.* споживаний товар (*як одиниця виміру*).

Verbraucherschutz *m* захист споживачів (*напр. від продажу неякісних товарів*).

Verbrauchsabgabe *f* податок на предмети споживання.

Verbrauchsgüter *pl* споживчі товари.

Verbrauchsort *m*, *лог., іст.* область застосування (*товару*).

Verbrauchssteuer *m* податок на предмети споживання, непрямий податок.

Verbrechen *n* злочин; \diamond ein ~ aufdecken розкрити злочин; ~ aus Eigennutz корисливий злочин; ein ~ ander Menschheit злочин перед людством; ein ~ aufhellen розкрити злочин, розкривати злочин; ein ~ begehen скоїти злочин; ~ der gleichen Art однорідний злочин; ~ des Völkermordes злочин геноциду, геноцид; ein ~ begehen скоїти злочин, скоювати злочин; ~ gegen den Frieden злочин проти миру; ~ gegen den Staat злочин проти держави; ~ gegen die Menschlichkeit злочин проти людяності; ~ gegen die Person злочин проти особистості; ~ gegen die Rechtspflege злочин проти правосуддя; ~ gegen die Sittlichkeit злочин проти моральності; ~ im Amt посадовий злочин; ~ mit Todesfolge злочин зі смертельним результатом; ein ~ verüben скоїти злочин; sich (*D*) ein ~ zuschulden kommen lassen; вчинити злочин, вчиняти злочин, бути учасником злочину; aneinem ~ beteiligt sein; бути причетним до злочину, бути співучасником злочину; artverwandtes ~ однорідний злочин; ausgezeichnetes ~ *швейц.* кваліфікований злочин; begangenes ~ mit Vorbedacht навмисний злочин; berufsmäßig begangenes ~ професійний злочин; besonders gefährliches ~ особливо небезпечний злочин, тяжкий злочин; Blut ~ злочин проти життя; doloses ~ *заст.* умисний злочин; eigenständiges ~ самостійний злочин; eines ~ sbeschuldigen звинувачувати у скоєнні злочину; eines ~ s bezichtigen звинувачувати у скоєнні злочину; einfaches ~ звичайний злочин; erfolgsqualifiziertes ~ злочин; кваліфікований за наслідками; erhebliche Persönlichkeitsbedingtheit einiger ~ підвищена особистісна обумовленість деяких злочинів, значна особистісна обумовленість деяких злочинів; exceptionelles ~ винятковий злочин (*напр. за своєю зухвалістю*); fahrlässiges ~ злочин, скоєний через необережність; fahrlässiges ~ des Tatmittlers необережний злочин посереднього виконавця; formelles ~ формальний злочин; fortdauerndes ~ триваючий злочин; fortgesetztes ~ продовжуваний злочин;

gemeingefährliches ~ загальнонебезпечний злочин, суспільно небезпечний злочин, загальнонебезпечний злочин, суспільно небезпечний злочин, злочин, що загрожує громадській безпеці; gewerbsmäßiges ~ злочин, скоєний у вигляді промислу; kulposes ~ злочин, скоєний з необережності; mißlungenes ~ невдалий злочин; neurotisches ~ злочин, скоєний неврасте- ніком; nichtartverwandtes ~ неоднорідний злочин; politische ~ політичні злочини; politisches ~ політичний злочин, злочин, скоєний з політичних мотивів; privilegiertes ~ привілейований злочин, злочин з пом'якшувальними обставинами; qualifiziertes ~ кваліфікований злочин; religiöses ~ релігійний злочин; schweres ~ тяжкий злочин, особливо небезпечний злочин; selbständiges ~ самостійний злочин; solche ~ werdenstrenggeahndet подібні злочини тягнуть за собою сувору кару; sozialökono- mische Wurzeln der ~ соціально-економічна основа злочинів; Teilnahme am ~ участь у злочині, співучасть у злочині; todeswürdi- ges ~ злочин, який має каратися смертю, злочин, караний смертю; unaufgeklärtes ~ нерозкритий злочин; unvollendetes ~ неза- кінчений злочин; Verleitung zum ~ підбу- рювання до скоєння злочину; versuchtes ~ замах на злочин; Versuch eines ~ s замах на злочин; Vorschub zum ~ n посібництво у вчиненні злочину; vollbrachtes ~ закінчений злочин; vollendetes ~ закінчений злочин; vorsätzliches ~ умисний злочин; wiederhol- tes ~ повторний злочин; zur Teilnahme an einem ~ veranlassen спонукати до участі у злочині, спонукати до співучасті у злочині.

Verbrechensantrieb *m* спонукання до злочину.

Verbrechensanzeige *f* заява про злочин.

Verbrechensart *f* вид злочину.

Verbrechensauffassung *f* визначення злочину.

Verbrechensaufklärung *f* розкриття злочину.

Verbrechensbegehung *f* скоєння злочину.

Verbrechensbegriff *m* визначення злочину; ◇ materieller ~ матеріальне визначення зло- чину.

Verbrechensbekämpfung *f* боротьба із злочин- ністю.

Verbrechensbeschreibung *f* опис злочину.

Verbrechensbilligung *f* схвалення злочину.

Verbrechensdefinition *f* визначення поняття злочину.

Verbrechenseinheit *f*, *швейц.* єдність злочинів, ідеальна сукупність (злочинів).

Verbrechensentstehung *f* виникнення злочину.

Verbrechenserbieten *n* пропозиція скоїти злочин.

Verbrechenserklärung *f* пеналізація, оголо- шення законом будь-якого діяння злочин- ним.

Verbrechensermittlung *f* розслідування зло- чину.

Verbrechensfolge *f* злочинний наслідок.

Verbrechensform *f* форма злочину.

Verbrechensgegenstand *m* предмет злочину.

Verbrechenskonkurrenz *f* сукупність злочинів, реальна сукупність (злочинів); ◇ gleichartige ~ однорідна сукупність злочинів; ungleich- artige ~ неоднорідна сукупність злочинів.

Verbrechenslehre *f* вчення про злочин.

Verbrechensmehrheit *f* (множинна) сукупність злочинів.

Verbrechensmerkmal *m* ознака злочину; ◇ subjektives ~ суб'єктивна сторона злочину.

Verbrechensmethode *f* метод скоєння злочину.

Verbrechensobjekt *n* об'єкт злочину.

Verbrechensopfer *n* жертва злочину.

Verbrechensprophylaxe *f* профілактика злочи- нів.

Verbrechensqualifikation *f* кваліфікація злочи- нів.

Verbrechensquote *f* коефіцієнт злочинності.

Verbrechenssubjekt *n* суб'єкт злочину.

Verbrechensuntersuchung *f* розслідування зло- чину.

Verbrechensursache *f* причина злочину.

Verbrechensverabredung *f* змова про скоєння злочину.

Verbrechensverhütung *f* попередження злочи- нів.

Verbrechensvollendung *f* закінчення злочину.

Verbrechensvorbereitung *f* підготовка до зло- чину.

Verbrechensvorbeugung *f* попередження зло- чинів.

Verbrecher *m* злочинець; ◇ ~ aus Schuldgefühl злочинець, який діє через почуття вини (*за Фрейдом*); ~ aus sexueller Unbeherrschtheit злочинець, який скоює злочин на ґрунті сексуального збочення; ~ aus unwidersteh- licher Leidenschaft злочинець, який діє в результаті нестримної пристрасті; einen ~ begünstigen допомагати злочинцю; einen ~ überführen викривати злочинця; endoge- ner ~ *крим.* ендегенний злочинець (злочи- нець, який скоїв злочин внаслідок вродже- них злочинних задатків); epileptischer ~ (*крим.*) епілептичний злочинець; exogener ~ *крим.* екзогенний злочинець (злочинець, який скоїв злочин під впливом оточуючого середовища); tüchtiger ~ злочинець, який переховується від кримінального переслі-

дування, “formloser” ~ “безформний” злочинець (за *Мецгером*), аморфний злочинець (за *Мецгером*); geborener ~ (крим.) вроджений злочинець; geisteskrank und geistes-schwacher ~ душевнохворий і недоумкуватий злочинець (за *Ломброзо*); gemeingefährlicher ~ загальнонебезпечний злочинець; gesuchter ~ злочинець, який розшукується; gewerbsmäßiger ~ професійний злочинець; gewohnheitsmäßiger ~ звичний злочинець; haltloser ~ нестійкий злочинець; jugendlicher ~ неповнолітній злочинець; krimineller ~ кримінальний злочинець; notorischer ~ запеклий злочинець, звичний злочинець; perverser ~ збочений злочинець; politischer ~ політичний злочинець; primitiv reaktiver ~ примітивно реагуючий злочинець; rückfälliger ~ злочинець-рецидивіст; triebhafter ~ злочинець за “інстинктивним потягом”; unsteter ~ непостійний злочинець (за *Мецгером*); minlivий злочинець (за *Мецгером*); vermeintlicher ~ (помилково) ймовірний злочинець.

Verbrecheralbum *n* картотека фотографій та відбитків пальців злочинців.

Verbrecherbande *f* злочинна зграя.

Verbrecherfamilien *pl* крим. злочинні сім'ї.

Verbrecherisch *adj* злочинний.

Verbrecherorganisation *f* злочинна організація.

Verbrecherperseveranz *n*, крим. завзятість злочинця.

Verbrechertum *n* організована злочинність.

Verbrechertumausröten *n* усувати злочинність.

Verbrechertum *n* організована злочинність.

Verbrechertyp *m* тип злочинця.

Verbrecherverein *n* злочинний союз, злочинне об'єднання.

Verbreitung *f* 1) розповсюдження (напр. чуток, розголошення таємниці); 2) роздавання (напр. листівок); 3) розміщення (позики); ◇ ~ ehrverletzen der Tatsachen розповсюдження фактів, що ображають гідність; ~ eines Staatsgeheimnisses розголошення державної таємниці; ~ falscher Gerüchte розповсюдження неправдивих чуток; ~ jugendgefährden der Schriften розповсюдження небезпечних для неповнолітніх творів; ~ pornographischer Schriften розповсюдження порнографічних творів; ~ verleumderischer Gerüchte розповсюдження наклепу; ~ von Falschgeld розповсюдження фальшивих грошей, збут фальшивих грошей; vorsätzliche ~ навмисне поширення (якої-небудь інформації).

Verbrennen *n*, іст. страта шляхом спалення.

verbriefen *vt* підтверджувати документами, письмово завіряти, письмово гарантувати.

verbuchen *vt* відмічати, виявляти (у результаті підрахунку).

verbuchen *vt* заносити в бухгалтерську книгу, підводити підсумок; ◇ staatliche Defizite ~ реєструвати дефіцит бюджету.

Verbuchung *f* бухгалтерський запис.

Verbund *n* з'єднання, зв'язок, об'єднання; ◇ ~ von Scheidungsfolgesachen зв'язок речей з їх власником, що обумовлює їх перехід до одного з подружжя, що розлучається.

verbündet *adj* союзний, союзницький.

Verbündete *m* союзник.

Verbündetenverpflichtung *f* союзне зобов'язання.

Verbundprodukt *n* зв'язаний продукт, побічний продукт.

Verbündung *f* союз, коаліція.

Verbundwirtschaft *f* взаємодія та підтримка різних підприємств, фірм однієї галузі (шляхом компенсації або обміну результатами виробничої діяльності).

verbürgen *vt* ручатися, гарантувати, поручитися за когось.

Verbürgerlichung *f* соціалізація, соціальна легалізація злочинності; ◇ ~ der Kriminalität соціалізація злочинності.

Verbürgung *f* порука, поручительство.

Verbüßung *f* відбування (покарання); ◇ ~ der Strafe відбування покарання.

Verbüßungszeit *f* час відбування покарання.

Verdacht *m* підозра; ◇ ~ ablenken відводити підозру; ◇ ~ auf sich lenken накликати на себе підозру; ~ eines Verbrechens підозра в скоєнні злочину; ~ entkräften спростовувати підозру; ~ erregen викликати підозру; ~ hegen підозрювати; begründeter ~ обґрунтована підозра; dringender ~ сильна підозра (що дає підставу для взяття підозрюваного під варту); hinreichender ~ достатня підозра (для притягнення підозрюваного до кримінальної відповідальності); in ~ stehen бути під підозрою; ~ erregend вселяючий підозру.

verdächtig *adj* підозрілий, підозрюваний, запідозрений; ◇ ~ sein бути запідозреним; sich ~ machen накликати на себе підозру.

Verdächtige *m* підозрюваний, який викликає підозру, який викликає побоювання.

verdächtigen *vt* підозрювати, висловлювати підозру.

Verdächtigkeit *f* підозрілість.

Verdächtigung *f* вислів підозри, взяття під підозру; ◇ ~ zurückweisen відхиляти підозру;

falsche ~ необгрунтоване звинувачення; politische ~ політичні переслідування; sich gegen ~ enverwahren відкидати підозри, відкидати звинувачення; unwahre ~ помилкове звинувачення.

Verdachtsbegriff *m* визначення поняття підозри.

Verdachtsdefinition *f* визначення поняття підозри.

Verdachtsgrund *m* підстава для підозри.

Verdachtskündigung *f* звільнення за підозрою в неблагонадійності.

Verdachtslage *f*, *швейц.* підозра.

verdachtslos *adj* бути поза підозрою, не викликати підозри.

Verdachtsmoment *n* факт, що обгрунтовує підозру в скоєнні злочину.

Verdachtsschwere *f* тягар підозри.

Verdachtstatsache *f* факт, що наводить на підозру у вчиненні злочину; факт, що дає підстави для підозри у вчиненні злочину.

Verdeckungsmord *m* вбивство з метою приховування іншого злочину.

Verderbenzuführen *n* привести (кого-небудь) до загибелі.

Verderbnis *n* зіпсуття, розкладання, погибель; ♦ sittliche ~ розбещеність, моральне розкладання.

Verdienstausfall *m* 1) зменшення заробітку, розрахунок, відрахування (*напр. у зв'язку з простоем, хворобою*); 2) вимушений прогул.

Verdienstgrenze *f* максимальна ставка заробітної плати.

Verdienstquelle *f* джерело заробітку.

Verdienstsicherungsklausel *f* обмовка щодо збереження заробітку.

Verdikt *n* вердикт, рішення присяжних засідателів з питання про винність підсудного, рішення присяжних засідателів з питання про невинність підсудного.

Verding *m* підряд (*договір на виконання роботи*); ♦ eine Arbeit in ~ geben надавати роботу за договором підряду; im ~ arbeiten працювати за підрядом; in ~ nehmen брати підряд (*на яку-небудь роботу*).

Verdingen *vt* 1) укласти договір підряду; 2) віддавати напрокат.

Verdinger *m* 1) роботодавець, наймач; 2) підрядник.

Verdingskind *n*, *швейц.* приймак, вихованець.

Verdingung *f* 1) підряд (*на виконання робіт*), видача підряду; 2) робота за наймом; 3) конкурс на розміщення замовлень, розміщення замовлень за відкритим конкурсом.

Verdingungsbüro *n* бюро найму (*робочої сили*), контора найму (*робочої сили*).

Verdingungsordnung *f* порядок підряду (*на виробництво робіт*).

Verdingungsvertrag *m* договір учасників картелю про порядок розподілу замовлень між ними.

Verdingungsvertrag *m* договір найму робочої сили.

Verdoppelung *f* роздвоєння; ♦ ~ der Persönlichkeit (*крим.*) роздвоєння особистості.

Verdorbenheit *f* зіпсованість, розбещеність, порочність (*особи злочинця*).

verdrehen *vt*, *розм.* перекручувати, спотворювати (*напр. закон*).

Verdreher *m*, *розм.* 1) людина, що спотворює факти, фальсифікатор; 2) крутії.

verdunkeln *vt* приховувати, затемнювати, затушовувати.

Verdunkelungsgefahr *f* 1) небезпека приховування (*напр. фактів, доказів, слідів*); 2) (*обгрунтоване*) побоювання, що обвинувачений сховається (*від слідства або суду*); 3) небезпека приховування слідів.

Verdunkelungsversuch *m* спроба (*винного*) замести сліди.

Veredelungsverkehr *m* міжнародний торговий обіг, пов'язаний з переробкою сировини; ♦ aktiver ~ активна форма зовнішньоторгівельної політики (*пов'язаної з переробкою сировини*); passiver ~ пасивна форма зовнішньоторгівельної політики (*пов'язаної з переробкою сировини*).

Veredelungswirtschaft *f* галузь з переробки рослинної і тваринницької сільськогосподарської продукції.

Veredelichung *f* вступ до шлюбу.

Vereiden *n* приводити до присяги.

vereidigen *vt* приводити до присяги.

vereidigt *adj* присяжний.

Vereidigung *f* приведення до присяги, складання присяги.

Vereidung *f* приведення до присяги, складання присяги.

Verein *m* союз, суспільство, об'єднання, корпорація; ♦ einen ~ auflösen ліквідовувати товариство; einen ~ gründen створювати товариство; ein getragener ~ зареєстроване товариство; nicht rechtsfähiger ~ неправоздатне товариство; nicht wirtschaftlicher ~ об'єднання неекономічного характеру; rechtsfähiger ~ правоздатне товариство; ~ s- und Koalitionsfreiheit право на створення об'єднань і коаліцій; wirtschaftlicher ~ об'єднання економічного характеру.

vereinbartermaßen *adj* згідно з договором, згідно з угодою.

Vereinbarung *f* угода, домовленість, правочин; \diamond ~ der Zuständigkeit угода про підсудність; eine ~ treffen досягти домовленості, домовитися, дійти згоди; ~ über den Gerichtsstand домовленість про підсудність; eine ~ verletzen порушити угоду; abweichende ~ угода, що відступає від чогось (*напр. від загальних умов договору*); internationale ~ міжнародна угода; mehrseitige ~ багатостороння угода; nichtige ~ недійсна угода; vertragliche ~ договірна угода; völkerrechtliche ~ міжнародно-правова угода.

Vereinbarungsausschuß *m* погоджувальна комісія, комісія з розробки умов угоди.

Vereinbarungsdarlehen *n* позика, обумовлена угодою, позика, заснована не на передачі грошової суми, а на використанні іншого зобов'язання.

vereinbarungsgemäß *adj* згідно з договором, згідно з угодою.

Vereinbarungspreis *m* договірна ціна, ціна, встановлена угодою всупереч угоді, всупереч договору.

Vereinfachung *f* спрощення; \diamond ~ des Staatsapparates спрощення державного апарату.

vereinheitlichen *vt* уніфікувати.

vereinigt *adj* об'єднаний.

Vereinigte Staaten von Amerika *pl* Сполучені Штати Америки, США.

Vereinigtes Königreich von Großbritannien und Nordirland *n* Сполучене Королівство Великобританії і Північної Ірландії.

Vereinigung *f* 1) об'єднання, з'єднання; 2) союз, об'єднання, корпорація; \diamond ~ volkseigener Betriebe об'єднання народних підприємств (*колиш. НДР*); ~ von Gläubiger und Schuldner об'єднання кредитора і боржника в одній особі; ~ zur gemeinsamen Bodenbearbeitung об'єднання для спільної обробки землі; kriminelle ~ злочинне об'єднання; verbotene ~ заборонене об'єднання; verfassungsfeindliche ~ об'єднання, спрямоване проти конституції; zwischenstaatliche ~ міждержавне об'єднання, міждержавний союз.

Vereinigungsfreiheit *f* 1) право (*громадян*) об'єднуватися в громадські організації; 2) свобода коаліцій.

Vereinigungsrecht *n* 1) право (*громадян*) об'єднуватися в громадські організації; 2) сукупність правових норм, що регулюють діяльність об'єднань громадян.

Vereinigungstheorie *f* теорія відповідності провини і міри покарання.

Vereinigungsverbot *n* заборона об'єднуватися (*в організації, групі*).

vereinnahmen *vt* одержувати, збирати (*гроші*), стягувати.

Vereinnahmung *f* отримання.

Vereinnahmungsmenge *f* оприбуткована кількість.

Vereinrachungsnovelle *f* додаток, що спрощує закон.

Vereinsauflösung *f* ліквідація об'єднання, ліквідація союзу, ліквідація товариства, ліквідація корпорації.

Vereinsaufsicht *f* нагляд за діяльністю об'єднання.

Vereinsbildung *f* утворення об'єднань.

Vereinsfreiheit *f* свобода утворення об'єднань.

Vereinsgesetz *n* закон, що регулює порядок утворення та права об'єднань.

Vereinshaftung *f* відповідальність об'єднання.

Vereinskörperschaft *f* особиста добровільна корпорація, що володіє публічними правами.

Vereinsmitglied *m* член об'єднання, член спілки, член корпорації.

Vereinsorgan *n* орган об'єднання.

Vereinsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють діяльність об'єднань, сукупність правових норм, що регулюють діяльність спілок, сукупність правових норм, що регулюють діяльність корпорацій.

Vereinsregister *n* реєстр об'єднань, реєстр спілок, реєстр корпорацій, реєстр об'єднань, реєстр союзів, реєстр корпорацій, список об'єднань, список спілок, список корпорацій.

Vereinsatzung *f* статут об'єднання, статут союзу, статут корпорації.

Vereinstätigkeit *f* діяльність об'єднань.

Vereinsvermögen *n* майно об'єднання, майно товариства, майно спілки.

Vereinsvormundschaft *f* об'єднаний орган опіки.

Vereinsvorstand *m* правління об'єднання, правління спілки.

vereint *adj* об'єднаний.

Vereinte Nationen *pl* Організація Об'єднаних Націй, ООН.

Vereinzelung *f* відособленість, самотність, наступ самотності; \diamond ~ des Individuums відособленість індивіда.

Vereiteln *n* зрив, невдача (*напр. злочини*).

Vereitelung *f* зрив, невдача (*напр. злочини*); \diamond ~ der Zwangsvollstreckung зрив примусового виконання; ~ des Untersuchungszwecks

зрив мети розслідування; ~ von Erziehungsmaßnahmen зрив заходів, спрямованих на виховання, перешкоджання застосуванню виховних заходів.

vererbbar *adj* такий, що передається у спадок, спадковий.

vererben *vt* передавати у спадок, заповідати; \diamond sich ~ переходити у спадок.

vererblich такий, що передається у спадок, спадковий.

Vererblichkeit *f* 1) спадкування, здатність до спадкоємства; 2) передача у спадок (*будь-яких нахилів*); \diamond ~ krimineller Neigungen *крим.* передача у спадок злочинних нахилів.

Vererbung *f* успадкування, передача у спадщину.

Vererbungstheorie *f, крим.* теорія спадковості (*злочинних нахилів*).

Verfachbuch *n (іст.)* поземельний кадастр.

Verfahren *n* 1) спосіб, метод, процедура; 2) провадження (*у справі*), процес, процедура; \diamond das ~ anhängig machen почати провадження у справі, порушити справу; das ~ aussetzen призупинити розгляд справи; das ~ beantragen клопотати про проведення провадження у справі; ~ beim Ersatz von Schäden порядок відшкодування збитків; ~ der freiwilligen Gerichtsbarkeit порядок поза позовної юрисдикції; das ~ einleiten почати провадження у справі, порушити справу; das ~ einstellen припинити провадження у справі; ~ gegen Abwesende заочне провадження; ~ gegen Flüchtige провадження у справах осіб, які ухиляються від суду і слідства, розшукове провадження; ~ in Abwesenheit заочне судочинство; ~ in der ersten Instanz провадження в суді першої інстанції; ~ in Ehesachen судочинство у справах про розлучення; ~ in Strafsachen судочинство у кримінальних справах; das ~ niederschlagen припинити справу; ~ ohne Antrag арбітражне провадження, відкрите за ініціативою державного арбітражу; ~ ohne Klageantrag непозовне судочинство (*окремий вид провадження*); das ~ unterbrechen перервати розгляд, перервати розгляд справи; das ~ vertagen відкласти розгляд, відкласти розгляд справи; das ~ verweisen передати справу (*напр. до іншого суду*); ~ vor dem Einzelrichter провадження у справі, що розглядається без участі присяжних; ~ vor dem Schiedsgericht третейське провадження; ~ zur Behandlung von Arbeitsstreitigkeiten порядок розгляду трудових спорів; ~ zur Ersetzung von Urkunden провадження, пов'язане із заміною документів; abgekürztes ~ скорочене прова-

дження (*у справі*); am ~ mitwirken брати участь у процесі; amtsrichterliches ~ розгляд справи одноосібним суддею; anhängiges ~ розпочате провадження (*у справі*), незакінчене провадження (*у справі*); arbeitsgerichtliches ~ провадження по трудових спорах; außergerichtliches ~ поза-судове провадження; außerstrittiges ~ безспірне провадження; beschleunigtes ~ сумарне провадження, прискорене провадження; besonderes ~ окреме провадження; dilatorisches ~ затяжний процес, відстрочений процес; einstweiliges ~ попереднє провадження (*у справі*); erzieherisches ~ виховний процес; faires ~ (*англ.*) провадження з дотриманням процесуальних норм; geheimes ~ таємне судочинство; gerichtliches ~ судовий процес; gesetzliches ~ порядок судочинства, передбачений законом; indas ~ einbeziehen 1) залучати до процесу; 2) приєднувати до матеріалів справи; kontradiktorisches ~ змагальний процес (за участю обох сторін); laufendes ~ поточний процес; mündliches ~ усне судочинство; notarielles ~ нотаріальне провадження; objektives ~ об'єктивний процес; ordentliches ~ загальне судочинство, звичайне судочинство; erstinstanzliches ~ провадження в суді першої інстанції; schiedsrichterliches ~ мирові угоди, арбітражне провадження; soziologisches ~ (*крим.*) соціологічний метод; soziometrisches ~ (*крим.*) соціометричний метод; standgerichtliches ~ порядок розгляду справ військово-польовим судом; statistisches ~ (*крим.*) статистичний метод; strafgerichtliches ~ судочинство у кримінальних справах, кримінальний процес.

Verfahren *n* провадження (*у справі*); \diamond das ~ aussetzen призупинити розгляд справи; das ~ beantragen клопотати про проведення провадження у справі; ~ beim Ersatz von Schäden порядок відшкодування збитку; ~ der freiwilligen Gerichtsbarkeit порядок поза позовної юрисдикції; das ~ einleiten почати провадження у справі, порушити справу; das ~ einstellen припинити провадження у справі; ~ gegen Abwesende заочне судочинство; ~ gegen Flüchtige провадження у справах осіб, які ухиляються від суду та слідства, розшукове провадження; ~ in Abwesenheit заочне судочинство; ~ in der ersten Instanz провадження в суді першої інстанції; ~ in Ehesachen судочинство у шлюбнорозлучних справах; ~ in Strafsachen судочинство у кримінальних справах; das ~ niederschlagen припинити справу; ~ ohne Antrag арбітражне провадження, відкрите з ініціативи державного арбітражу;

~ ohne Klageantrag непозовне судочинство (*особливий вид провадження*); das ~ unterbrechen перервати розгляд справи; das ~ vertagen відкласти розгляд справи; das ~ verweisen передати справу (*напр. до іншого суду*); ~ vor dem Einzelrichter провадження у справі, яка розглядається без участі присяжних; ~ vor dem Schiedsgericht третейське провадження; ~ zur Behandlung von Arbeitsstreitigkeiten порядок розгляду трудових спорів; ~ zur Ersetzung von Urkunden провадження, пов'язане із заміною документів; abgekürztes ~ скорочене провадження (*у справі*); am ~ mitwirken брати участь у процесі; amtsrichterliches ~ розгляд справи одноосібним суддею; anhängiges ~ розпочате провадження (*у справі*), незакінчене провадження (*у справі*), arbeitsgerichtliches ~ провадження у трудових спорах; außergerichtliches ~ позасудове провадження; außertrittiges ~ безспірне (безперечно) провадження; eschleunigtes ~ сумарне провадження, прискорене провадження; besonderes ~ особливе провадження; dilatorisches ~ затяжний процес, відстрочений процес; instweiliges ~ попереднє провадження (*у справі*); erzieherisches ~ виховний процес; faire ~ *англ.* провадження з дотриманням процесуальних норм; geheimes ~ таємне провадження; gerichtliches ~ судовий процес; gesetzliches ~ порядок судочинства, передбачений законом; indas ~ einbeziehen 1) залучати до процесу; 2) приєднувати до матеріалів справи; kontradiktorisches ~ змагальний процес (*за участі обох сторін*); laufendes ~ поточний процес; mündliches ~ усне судочинство; notarielles ~ нотаріальне провадження; objektives ~ об'єктивний процес; ordentliches ~ загальне судочинство, звичайне судочинство; erstinstanzliches ~ провадження в суді першої інстанції; schiedsrichterliches ~ компромісне (*примирне*) провадження, арбітражне провадження; soziologisches ~ *крим.* соціологічний метод; soziometrisches ~ *крим.* соціометричний метод; standgerichtliches ~ порядок розгляду справ воєнно-польовим судом; statistisches ~ *крим.* статистичний метод; strafgerichtliches ~ судове провадження у кримінальних справах, кримінальний процес; Streitiges ~ позовне провадження, спірне провадження; summarisches ~ сумарне судочинство, прискорене судочинство; ungesetzliches ~ незаконний процес, неправомірний процес; unrechtmäßiges ~ незаконний процес, неправомірний процес; vereinfachtes ~ спрощене судочинство; verwaltungsbehördliches ~ адміністративний

процес; vom ~ ausschließen відсторонити від участі в процесі; vorbereitendes ~ підготовче провадження; wiederaufgenommenes ~ відновлений процес (*у справі*); zivilgerichtliches ~ судочинство у цивільних справах, цивільний процес; zweitinstanzliches ~ судочинство в касаційній інстанції.

Verfahrensablauf *m* послідовність стадій процесу; \diamond порядок судочинства, ~ des Strafprozesses порядок кримінального судочинства; ~ des Zivilprozesses порядок цивільного судочинства.

Verfahrensabschnitt *m* стадія процесу.

Verfahrensart *f* вид судового процесу; besondere ~ особливий вид судового процесу.

Verfahrensausgang *m* результат судового процесу.

Verfahrensausgestaltungsfreiheit *f* свобода порядку ведення судового процесу.

Verfahrensauswertung *f* оцінка результатів судового процесу; besondere ~ спеціальні заходи, вжиті за результатами судового процесу.

Verfahrensbeauftragte *m* уповноважений на ведення процесу.

Verfahrensbeschleunigung *f* прискорення провадження.

Verfahrensbeteiligte *m* учасник процесу, сторона в процесі.

Verfahrensdauer *f* тривалість ведення процесу.

Verfahrensdurchführung *f* ведення судового процесу.

Verfahrenseinleitung *f* порушення провадження у справі, початок провадження у справі.

Verfahrenseinstellung *f* припинення провадження у справі; \diamond vorläufige ~ призупинення провадження у справі.

Verfahrenselement *n* складова частина процесу.

Verfahrensfehler *m* помилка в судочинстві.

Verfahrensfrage *f* процесуальне питання.

Verfahrensgang *m* порядок судочинства.

Verfahrensgebühr *f* судовий збір.

Verfahrensgegenstand *m* предмет судочинства, предмет судового провадження.

Verfahrensgrundsatz *m* процесуальний принцип.

Verfahrenshandlung *f* процесуальна дія.

Verfahrenshindernis *n* обставина, яка перешкоджає проведенню процесу.

Verfahrensintegrität *f* цілісність судочинства, неподільність судочинства.

Verfahrenskonzeption *f* план проведення процесу.

Verfahrenskosten *pl* процесуальні витрати.

Verfahrenslage *f* стан судового процесу.

Verfahrensleiter *m*, *швейц.* голова суду.

Verfahrensleitung *f* керівництво перебігом судочинства.

Verfahrensmangel *m* процесуальна помилка.

Verfahrensmitwirkung *f* участь у судочинстві, участь у судовому процесі; ◇ *gewerkschaftliche* ~ участь представників профспілкової організації в судовому процесі.

Verfahrensöffentlichkeit *f* гласність судочинства.

Verfahrensordnung *f* процесуальний порядок, порядок судового засідання.

Verfahrensorgane *n, pl* органи судочинства; ◇ *staatliche* ~ державні органи судочинства.

Verfahrenspatent *n* патент на спосіб (*виробництва*).

Verfahrenspause *f* перерва в судовому процесі.

Verfahrenspflichten *pl* процесуальні обов'язки (*сторін*).

Verfahrensposition *f* позиція в процесі; ◇ ~ *des Beklagten* позиція обвинуваченого в процесі.

Verfahrensprinzipien *pl* процесуальні принципи; ◇ ~ *des Strafprozeßrechts* принципи кримінально-процесуального права.

Verfahrensproblem *n* процесуальна проблема, процедурна проблема.

Verfahrensrecht *n* процесуальне право; ◇ *internationales* ~ міжнародне процесуальне право; *zwischenstaatliches* ~ міждержавне процесуальне право.

Verfahrensregel *f* процесуальне правило, процесуальна норма, процесуальний припис.

Verfahrensregelung *f* правило судочинства, процесуальна норма, процедурне правило.

Verfahrensrüge *f* процесуальне оскарження, процесуальний протест.

Verfahrensstadium *n* стадія процесу, стадія провадження у справі; ◇ *im frühen* ~ на ранній стадії процесу, на початковій стадії процесу; *in allen* ~ на всіх стадіях процесу.

Verfahrensstand *m* стан процесу.

Verfahrenstheorie *f* теорія судового процесу.

Verfahrenstrennung *f* виділення (*справи*) в окреме провадження.

Verfahrens-Verschleppung *f* затягування процесу, затягування провадження у справі.

Verfahrensverstoß *m* процесуальне порушення.

Verfahrensverzögerung *f* затягування процесу, затягування провадження у справі.

Verfahrensvoraussetzung *f* передумова порушення справи; ◇ *gerichtliche* ~ передумова судового процесу.

Verfahrensvorschrift *f* процесуальне правило, процесуальна норма, процесуальний припис.

Verfahrensweg *m* процесуальний порядок, процесуальна процедура.

Verfahrensweise *f* порядок дій з розбору справи, порядок ведення справи, *rationelle* ~ *des Strafverfahrens* раціональний порядок ведення кримінального судочинства.

Verfall *m* 1) руйнування, занепад; 2) припинення дій (*напр. прав*); 3) прострочення (*напр. векселя*); 4) настання терміну виконання зобов'язань; 5) конфіскація (*майна*); ◇ ~ *auf gegebener Sachen* перехід безхазайних речей у власність держави; ~ *der Forderung* прострочка вимог; ~ *der Rechte* втрата прав; ~ *des Wertersatzes* втрата права на відшкодування вартості речі; ~ *eines Pfandes* прострочення застави, перехід застави у власність заставоутримувача; ~ *eines Staates* занепад держави; ~ *eines Wechsels* прострочення векселя; ~ *nicht deklarierter Sachen* конфіскація неоголошених в декларації предметів; *moralischer* ~ моральний занепад.

Verfallbuch *n* книга термінових платежів.

verfallen *vi* 1) наступати, спливати (*про термін дії*); 2) переходити у власність.

Verfallklausel *f* пункт договору про погашення грошового боргу в розстрочку.

Verfallserklärung *f* 1) оголошення про перехід майна у власність держави; 2) оголошення про припинення права; 3) оголошення про прострочення векселя.

Verfallsklausel *f* обмовка про перехід права власності до заставоутримувача.

Verfallstag *m* настання терміну оплати.

Verfallsurteil *n* вирок у справі про визнання якого-н. права таким, що втратив силу.

Verfallsverfahren *n* провадження у справі про визнання якого-н. права таким, що втратив силу.

Verfallszeit *f* термін платежу за векселем.

Verfalltag *m* термін платежу, дата настання терміну зобов'язання.

Verfallzeit *f* термін платежу, дата настання терміну зобов'язання.

Verfälscher *m* фальсифікатор.

Verfälschung *f* фальсифікація, підроблення, підробка; ◇ ~ *der Ergebnisse krim.* фальсифікація результатів, перекручення результатів; ~ *eines Wahlergebnisses* фальсифікація результатів виборів; ~ *von Geldzeichen* підробка грошових знаків; ~ *von Urkunden* підробка документів.

Verfangenschaft *f* конфіскація.

Verfasserrecht *n* авторське право.

Verfasserchaft *f* авторство.

Verfassung *f* 1) конституція, основний закон; 2) статут; 3) стан, положення, устрій; \diamond eine ~ debattieren обговорювати конституцію; ~ der Gerichte устрій судів; ~ einer Aktiengesellschaft статут акціонерного товариства; ~ einer Stiftung статут закладу; ~ eines Staates конституція держави, основний закон держави; vorläufige ~ тимчасова конституція.

verfassungsgebend *adj* установчий.

Verfassungsänderung *f* зміна конституції.

Verfassungsaufsicht *f* нагляд за дотриманням конституції, нагляд за відповідністю законів конституції.

Verfassungsauftrag *m* конституційний обов'язок.

Verfassungsauslegung *f* тлумачення конституції.

Verfassungsausschuß *m* конституційна комісія Народної палати (колиш. НДР).

Verfassungsbeschwerde *f* скарга конституційному суду на порушення державними органами конституційних положень.

Verfassungsbruch *m* порушення конституції.

Verfassungseid *m* присяга на дотримання конституції.

Verfassungsentwurf *m* проект конституції.

Verfassungsergänzung *f* доповнення, внесені до конституції.

Verfassungsfeind *m* противник конституції, ворог конституції.

Verfassungsfeindlichkeit *f* антиконституційність.

Verfassungsgebung *f* підготовка конституції.

Verfassungsgericht *n* конституційний суд.

Verfassungsgerichtsbarkeit *f* 1) юрисдикція конституційних судів; 2) підсудність конституційному суду (федерації або землі ФРН).

Verfassungsgerichtshof *m* конституційний суд.

Verfassungsgesetz *n* конституційний закон.

Verfassungsgesetzlichkeit *f* законність, заснована на конституції.

Verfassungsgrundsatz *m* конституційний принцип.

Verfassungshochverrat *m* зрада конституції, зрадництво конституції.

Verfassungsinterpretation *f* тлумачення конституції.

Verfassungskontrolle *f* контроль за конституційністю.

Verfassungskraft *f* конституційна сила.

Verfassungslehre *f* вчення про конституцію, теорія конституції.

Verfassungsmäßigkeit *f* конституційність.

Verfassungsordnung *f* конституційний устрій.

Verfassungsgorgane *n, pl* конституційні органи (вищі органи державної влади, передбачені конституцією).

Verfassungsplebiszit *n* референдум з питання прийняття конституції, референдум з питання внесення змін до конституції.

Verfassungspolitik *f* конституційна політика.

Verfassungsprinzip *n* конституційний принцип.

Verfassungsprovisorium *n* тимчасова конституція.

Verfassungsprozessrecht *n* конституційне процесуальне право.

Verfassungsrecht *n* конституційне право.

Verfassungsrechtsprechung *f* правосуддя конституційного суду.

Verfassungsrechtswissenschaft *f* наука конституційного права.

Verfassungsreferendum *n* референдум з питання прийняття конституції, референдум з питання внесення змін до конституції.

Verfassungsrevision *f* зміна конституції.

Verfassungsschutz *m* 1) охорона конституції; 2) відомство з охорони конституції.

Verfassungsschutzamt *n* відомство з охорони конституції.

Verfassungsstaat *m* конституційна держава; \diamond gewaltenteilender ~ конституційна держава, яка базується на принципі поділу влади.

Verfassungsstreit *m* спір про відповідність закону конституції, спір про відповідність рішення органів влади конституції.

Verfassungsstreitigkeit *f* спір про відповідність закону конституції, спір про відповідність рішення органів влади конституції.

Verfassungssuspension *f* призупинення дії конституції (напр. при надзвичайному стані).

Verfassungssystem *n* конституційна система.

Verfassungstextänderung *f* зміна тексту конституції.

Verfassungstheorie *f* теорія конституції.

verfassungstreu *adj* вірний конституції.

Verfassungstypologie *f* типологія конституцій.

Verfassungsurkunde *f* конституція, основний закон (текст).

Verfassungsvergleich *m* зіставлення конституцій, порівняння конституцій.

Verfassungsverletzung *f* порушення конституції.

Verfassungsverrat *m* зрада конституції, злочин, направлений на підлив конституційного устрою.

Verfassungsverständnis *f* розуміння конституції.

Verfassungswandel *m* зміна конституції.

verfassungswidrig *adj* той, який суперечить конституції.

Verfassungswidrigkeit *f* антиконституційність; ◇ ~ von Gesetzen антиконституційність законів, невідповідність законів конституції; ~ von Parteien антиконституційність партій.

verfechtbar *adj* 1) той, який захищають (*напр. про право*); 2) той, який доказують (*напр. факт*).

Verfehlung *f* проступок, порушення правил; ◇ eine ~ begehen вчинити проступок.

Verfehlungsrecht *n* норми права, які регулюють відповідальність за проступки.

Verfehlungstatbestand *m* склад проступку.

Verfeindung *f* ворожнеча, сварка.

Verfeinerung *f* покращення, удосконалення.

verfeimen *vt, icm*. оголошувати поза законом.

Verfilmungsrecht *n* право екранізації.

Verfilmungsvertrag *m* договір екранізації.

Verflechtung *f* переплетення (*напр. господарських інтересів*), зрощування (*капіталів різних фірм*), міжгалузеві зв'язки.

verfolgen *vt* переслідувати.

Verfolger *m* переслідувач.

Verfolgte *m* переслідуваний; ◇ ~ des Naziregimes особа, яка переслідувалась при нацизмі, жертва нацистського режиму.

Verfolgung *f* (кримінальне) переслідування; ◇ ~ anordnen розпорядитись про початок переслідування; ~ auffrischer Tat переслідування по свіжих слідах; der ~ aussetzen піддавати переслідуванню; ~ eines Täters (кримінальне) переслідування злочинця; der ~ entziehen ухилитись від переслідування; ~ Flüchtiger переслідування утікачів (із місць ув'язнення); ~ Unschuldiger (кримінальне) переслідування невинних; ~ von Friedensanhängern переслідування прихильників миру; außer ~ setzen припинити кримінальне переслідування; politische ~ переслідування через політичні переконання; strafrechtliche ~ кримінальне переслідування; völkerrechtswidrige ~ der Bürger переслідування громадян, яке суперечить нормам міжнародного права; von der ~ absehen відмовитись від кримінального переслідування; von der ~ zurücktreten відмовитись від кримінального переслідування; vorbehaltlich der strafgerichtlichen ~ збереження можливості судового переслідування.

Verfolgungsantrag *m* клопотання про порушення (кримінальне) переслідування.

Verfolgungsgrundsatz *m* принцип (обов'язкового) переслідування осіб, які скоїли злочин.

Verfolgungshindernis *n* перешкода для переслідування (кримінальне).

Verfolgungsintensität *f* інтенсивність (кримінальне) переслідування.

Verfolgungsrecht *n* 1) право (кримінальне) переслідування; 2) право переслідування (в міжнародному морському праві).

Verfolgungsverjährung *f* давність притягнення до кримінальної відповідальності, давність кримінального переслідування.

Verfolgungsvoraussetzung *f* 1) передумова для (кримінальне) переслідування; 2) умова переслідування (в міжнародному морському праві).

Verfolgungszwang *m* обов'язковість кримінального переслідування за скоєння злочину.

Verformung *f* деформація (*напр. господарських зв'язків*).

verfrachten *vt* 1) перевозити, відправляти (*вантаж*); 2) зафрахтувати (судно), здавати в оренду судно.

Verfrachter *m* фрахтівник (перевізник), експедитор.

Verfrachterhaftung *f* відповідальність фрахтівника.

Verfrachtungskontrakt *m* чартер, договір про морське перевезення.

verfügbar *adj* наявний, той, який є у розпорядженні.

verfügen *vt* 1) ухвалювати, розпоряджатись, вирішувати; 2) мати в своєму розпорядженні; 3) розпорядитися у заповіті; ◇ letztwillig ~ розпорядитися відповідно до останньої волі, розпорядитися відповідно до заповіту.

verfügend *adj* розпорядчий.

Verfügung *f* розпорядження, постанова, рішення (суду); ◇ ~ der Verfahrenseinstellung постанова про припинення провадження у справі; ~ des Ministerrates розпорядження Ради Міністрів; ~ durch Nichtberechtigte розпорядження чужим правом недієздатної особи; ~ eines Nichtberechtigten розпорядження недієздатної особи; eine ~ erlassen видавати розпорядження; eine ~ errichten давати розпорядження; die ~ haben мати у своєму розпорядженні; eine ~ treffen давати розпорядження, розпоряджатися; ~ über das Vermögen розпорядження майном; ~ von Todeswegen розпорядження (заповідача) на випадок смерті, заповіт; auf ~ des Gerichts згідно з рішенням суду; bedingte ~ умовне розпорядження; behördliche ~

розпорядження органів влади; einstweilige ~ *цив.* розпорядження суду про забезпечення притягнення сторони; gerichtliche ~ судове розпорядження; letztwillige ~ заповіт, остання воля (*покійного*); polizeiliche ~ розпорядження міліції; prozeßleitende ~ 1. рішення підготовчого засідання суду; 2. судові рішення, яке стосується порядку ведення засідання, визначення процесуального характеру; rechtsgeschäftliche ~ розпорядження, засноване на договорі; testamentarische ~ заповідальне розпорядження; unentgeltliche ~ безоплатне розпорядження; ~en überlassen передавати правомочності; vertragsmäßige ~ im Erbvertrag правомірне розпорядження в договорі наслідування; zwischenzeitliche ~ проміжне розпорядження.

Verfügungsanspruch *m* претензія на право розпорядження.

Verfügungsbefugnis *f* право розпорядження.

Verfügungsbeleg *m* розпорядчий документ.

Verfügungsberechtigte *m* правомочний розпоряджатися.

Verfügungsbereitschaft *f* готовність військовозобов'язаного до призову на військову службу.

Verfügungsbeschränkung *f* обмеження в праві розпорядження; ◇ ~ des Ehegatten обмеження одного із подружжя в праві розпорядження (*майном*); ~ hinsichtlich des Eigentums обмеження в праві розпорядження власністю.

Verfügungsfähigkeit *f* здатність розпоряджатися.

Verfügungsfonds *m* фонд заохочення, директорський фонд (*колиш. НДР*).

Verfügungsfreiheit *f* свобода розпорядження.

Verfügungsgeschäft *n* розпорядчий договір, договір по розпорядженню правом.

Verfügungsgewalt *f* повноваження розпоряджатися, право розпоряджатися.

Verfügungsgrund *m* підстава розпорядження.

Verfügungsgrundsatz *m*, *цив.* принцип диспозитивності.

Verfügungsmacht *f* повноваження розпоряджатися, право розпоряджатися.

Verfügungsrecht *n* право розпорядження.

Verfügungstheorie *f* теорія розпорядження (*майном*).

Verfügungsverbot *n* заборона розпорядження.

Verfügungsvertrag *m* договір розпорядження.

verführen *vt* зваблювати, розбещувати.

Verführer *m* звабник, розбещувач.

Verführerin *f* 1) звабниця, розбещувачка, спокусниця; 2) підбурювачка.

Verführung *f* спокуса, розбещення; ◇ ~ von Minderjährigen розбещення малолітніх; ~ zur Begehung von Straftaten підбурення до здійснення злочинів; ~ zur Unzucht розбещення.

Verführungshandlung *f* підбурювальна дія.

Vergabe *f* передача (*державних*) замовлень (*напр. фірмам*), здача підрядів.

vergeben *vt*, *швейц.* 1) передавати, поручати (*напр. роботу*); 2) дарувати, заповідати.

Vergabung *f*, *швейц.* дарча сума, грошове пожертвування, заповіт.

Vergangenheit *f* минуле, минулий час; ◇ kriminologische ~ кримінологічне минуле.

vergant *vt* продавати з аукціону.

Vergantung *f* аукціон, публічні торги.

Vergebung *f* проступок, делікт, правопорушення, (*малозначний*) злочин.

Vergehen *n* проступок, делікт, правопорушення, (*малозначний*) злочин; ◇ ein ~ ahnden карати за проступок, карати за правопорушення; ~ im Amte службовий проступок, посадове правопорушення; fahrlässiges ~ необережний проступок, правопорушення, скоєне з необережності; nicht erheblich gesellschaftswidriges ~ незначне антисуспільне правопорушення; schweres ~ тяжкий проступок, тяжке правопорушення.

Vergeltung *f* 1) відплата, кара; 2) винагорода; 3) помста; 4) реторсія, відповідні дії однієї держави по відношенню до іншої з метою запобігання дискримінаційних заходів; ◇ ~ der Ehrenverletzung mit Ehrenverletzung відплата за порушення честі шляхом порушення честі; blutige ~ кровна помста.

Vergeltungsidee *f* ідея відплати (*в покарання*).

Vergeltungsmaßnahme *f* репресалія, санкція, відповідна міра.

Vergeltungsrecht *n* право на відплату.

Vergeltungsstrafe *f* покарання, засноване на принципі відплати.

Vergeltungstheorie *f* теорія відплати.

Vergeltungszoll *m* реторсійне мито, штрафне мито.

vergenossenschaftlichen *vt* кооперувати, обертати в кооперативну власність, передавати в кооперативну власність.

Vergesellschaftung *f* усупільнення, передача в руки народу, соціалізація; ◇ ~ der Arbeit усупільнення праці; ~ der Bodennutzung усупільнення землекористування.

Vergesellschaftungsform *f* форма усупільнення.

Vergesetzlichung *f* узаконення.

Vergeuder *m* марнотрат.

Vergeundsdelikt *n* марнотратство.

Vergewaltigen *vt* гвалтувати, здійснювати насилля.

Vergewaltiger *m* гвалтівник.

Vergewaltigung *f* 1) насилля; 2) зґвалтування; ◇ ~ in der Ehe зґвалтування в шлюбі, грубий примус до статевих зносин у шлюбі; versuchte ~ спроба зґвалтування.

Vergewisserung *f* завірення, посвідчення.

Vergiftung *f* отруєння; ◇ gemeingefährliche ~ суспільно небезпечне отруєння; suizidale ~ отруєння з метою самогубства, навмисне отруєння.

Vergiftungsversuch *m* замах на отруєння.

Vergleich *m* 1) порівняння, зіставлення; 2) згода, компроміс, мирова угода; судовий процес, щоб уникнути банкрутства; ◇ einen ~ abschließen дійти згоди; einen ~ eingehen закінчити справу мировою угодою; einen ~ schließen укласти угоду; ~ zur Abwendung des Konkurses мирова угода з метою запобігання конкурсного виробництва, мирова угода з метою оголошення неспроможності; auf einem ~ fußen засновуватись на порівнянні; außergerichtlicher ~ позасудова мирова угода; friedlicher ~ мирова угода; gerichtlicher ~ мирова угода, укладена в суді; gütlicher ~ мирова угода.

Vergleichbarkeit *f* порівняння, зіставлення; ◇ ~ der Beobachtungsdaten зіставлення даних спостереження; ~ der Ergebnisse *крим.* порівняння результатів.

vergleichen *vt* 1) порівнювати, звіряти; 2) домовлятися; 3) звіряти рахунки.

sich vergleichen *vi* укласти мирову угоду.

Vergleichsabdruck *m* відбиток для порівняння.

Vergleichsantrag *m* пропозиція укласти мирову угоду.

Vergleichserffnung *f* початок провадження по примиренню.

Vergleichsfähigkeit *f* правоздатність зробити пропозицію про мирову угоду.

Vergleichsmaterial *n, крим.* матеріал для порівняння.

Vergleichsmiete *f* оренда квартири за плату, установлену мировою угодою.

Vergleichsordnung *f* порядок укладення мирових угод.

Vergleichsverfahren *n* 1) порівняльний метод, метод аналогій; 2) примирне провадження; 3) *дип.* погоджувальна процедура; 4) судове провадження для запобігання торговій неспроможності.

Vergleichsvertrag *m* мирова угода.

Vergleichsverwalter *m* особа, уповноважена на укладення мирової угоди.

Vergleichsvorschlag *m* пропозиція мирової угоди.

Vergleichsrecht *n* порівняльне право.

Vergnügungsindustrie *f* індустрія розваг.

Vergnügungssteuer *f* податок на доходи з видовищних і розважальних заходів, податок на видовищні і розважальні заклади.

vergreifen, sich *vi* 1) заподіяти образу діями; 2) посягати (*напр. на чужу власність*).

Vergünstigung *f* пільга, **уступка**; ◇ eine ~ bieten надавати пільгу; eine ~ einräumen надавати пільгу; eine ~ gewähren надавати пільгу; vertragliche ~ договірна пільга.

Vergünstigungsklausel *f* обмовка про пільгу, обмовка про привілей.

Vergünstigungsmöglichkeit *f* можливість надати пільгу.

vergüten *vf* 1) відшкодувати (*збитки*); 2) винагороджувати; 3) платити (*проценти за вкладами*).

Vergütung *f* 1) відшкодування збитків; 2) винагорода, оплата; 3) оплата, виплата (*напр. процентів за вкладами*); ◇ eine ~ bewilligen давати згоду на винагороду; ~ der Arbeit оплата праці; ~ der Schöffen винагорода засідателів; eine ~ entrichten винагороджувати; ~ für Neuerervorschläge винагорода за винахід та раціоналізаторські пропозиції; ~ einmalige одночасна винагорода; taxmäßige ~ винагорода за такою; vertragsmäßige ~ відшкодування відповідно до договору; zusätzliche додаткова винагорода.

Vergütungsanspruch *m* претензія на винагороду.

Vergütungsgefahr *f* небезпека, пов'язана з винагородою (*за двостороннім договором*).

Vergütungsgruppe *f* тарифний розряд оплати праці.

Vergütungsnachzahlung *f* додаткова винагорода; ◇ ~ für Neuerungen додаткова винагорода за винахід та раціоналізаторські пропозиції.

Vergütungsordnung *f* положення про оплату (*праці*).

Vergütungsordnung *f* тарифна сітка (*заробітної плати*).

Vergütungspflicht *f* обов'язок винагороди (*за працюю*).

Vergütungssatz *m* розмір оплати, розмір винагороди, розмір компенсації.

Vergütungsstreitigkeit *f* спір про винагороду.

Vergütungsstufe *f* тарифний розряд.

Vergütungssystem *n* система оплати (праці).

Vergütungsvertrag *m* договір про винагороду.

Verhaft *m, австр.* арешт; \diamond in ~ nehmen заарештувати.

verhaften *vt* заарештувати, взяти під варту.

Verhaftete *m* заарештований, взятий під варту.

Verhafteter *m* заарештований, взятий під варту.

Verhaftung *f* арешт, взяття під варту; \diamond eine ~ vornehmen провести арешт; sich der ~ widersetzen чинити опір взяттю під варту.

Verhaftungsbefehl *m* наказ про арешт, ордер на арешт.

Verhalten *n* 1) поведінка, спосіб дій; 2) ставлення; \diamond abgenötigtes ~ вимушена поведінка; abweichendes ~ поведінка, яка відхиляється від норми; asoziales ~ асоціальна поведінка; des Probanden ~ поведінка умовно засудженого; ehewidriges ~ поведінка, яка суперечить сімейним нормам; ehrloses ~ безчесна поведінка; fahrlässiges ~ недбала поведінка; gesellschaftswidriges ~ анти-суспільна поведінка; kriminelles ~ злочинна поведінка; leichtfertiges ~ необдумана поведінка; pflichtgemäßes ~ належна поведінка; pflichtwidriges ~ поведінка, що суперечить обов'язку; postdeliktisches ~ поведінка після здійснення злочину; rechtmäßiges ~ правомірна поведінка; rechtsmißbräuchliches ~ зловживання правом; rechtswidriges ~ протиправна поведінка; schlüssiges ~ конклudentні дії; schuldhaftes ~ винна поведінка; sittenwidriges ~ аморальна поведінка; sozialgemäßes ~ поведінка яка відповідає соціальним нормам, sozialabweichendes ~ поведінка, яка відхиляється соціально; sozialnegatives ~ соціально негативна поведінка; starksexuelltriebhaftes ~ сильно виражена інтенсивність сексуальної поведінки; unehrenhaftes ~ безчесна поведінка; unsittliches ~ аморальна поведінка; unzüchtiges ~ непристойна поведінка; verantwortungsbewußtes ~ усвідомлювана поведінка; verantwortungsloses ~ безвідповідальна поведінка; verantwortungsvolles ~ zur Ehe und Familie відповідальне ставлення до шлюбу та сім'ї; verfassungsfeindliches ~ поведінка, ворожа для конституції; völkerrechtswidriges ~ поведінка, яка суперечить нормам міжнародного права.

Verhaltensabweichung *f* відхилення від норм поведінки.

Verhaltensanforderung *f* вимога належної поведінки (по відношенню до суспільства).

Verhaltensbedingung *f* умовна поведінка; \diamond äußere ~ зовнішня умовна поведінка; innere ~ внутрішня умовна поведінка.

Verhaltensbeobachtung *f, крим.* спостереження за поведінкою (досліджуваних осіб).

Verhaltensdetermination *f* детермінованість поведінки.

Verhaltenserwartung *f* прогнозування поведінки.

Verhaltensform *f* форма поведінки.

Verhaltensforschung *f, крим.* дослідження поведінки.

Verhaltenshaftung *f* відповідальність за усунення небезпеки, викликані поведінкою людини, відповідальність за усунення порушень, викликаних поведінкою людини.

Verhaltensmodell *n, крим.* модель поведінки.

Verhaltensmodifikation *f* зміни в поведінці.

Verhaltensmuster *m, крим.* приклад поведінки; \diamond sozial-positives ~ приклад соціально-позитивної поведінки.

Verhaltensnorm *f* норма поведінки.

Verhaltensorientierung *f* орієнтація поведінки.

Verhaltensregeln *pl* правила поведінки, норми поведінки.

Verhaltensregler *m* регулятор поведінки.

Verhaltensstereotyp *m* стереотип поведінки.

Verhaltenssteuerung *f, крим.* управління (власною) поведінкою.

Verhaltensstörung *f* 1) порушення нормальної поведінки; 2) небезпека, викликана поведінкою людини, (реальне) порушення, викликане поведінкою людини.

Verhaltensvariante *f* варіант поведінки.

Verhaltensvorschriften *pl* правила поведінки, норми поведінки.

Verhaltensweise *f* форма поведінки; \diamond bestimmte ~ визначена форма поведінки; egoistisch-individualistische ~ егоїстично-індивідуалістична форма поведінки.

Verhältnis *n* 1) відношення, зв'язок, співвідношення, пропорція; 2) відносини (ділові); \diamond ~ Befrager-Befragte *крим.* відносини між опитуючим та опитуваним; ~ der Kriminologie zum Systemstrafrechtlichkeit співвідношення кримінології та системи кримінально-правової діяльності; ~ des Täters zur Gesellschaft ставлення злочинця до суспільства; ~ von Rechten und Pflichten співвідношення прав та обов'язків; staatsbürgerliches ~ державно-правове положення, відношення до держави.

verhältnisgleich *adj* пропорційний, співрозмірний.

verhältnismäßig *adj* відносний, порівняльний, відповідний.

Verhältnismäßigkeit *f* відповідність, пропорційність, співрозмірність.

Verhältnismäßigkeitsgrundsatz *m* принцип пропорційності, принцип відповідності (наприклад, розміру покарання тяжкості злочину).

Verhältnisse *pl* 1) відносини; 2) умови, обставини; 3) кошти, можливості; \diamond arbeitsrechtliche ~ трудові відносини, трудові правовідносини; familienrechtliche ~ сімейно-правові відносини; gesellschaftliche ~ суспільні відносини; güterrechtliche ~ майнові відносини (подружжя); rechtliche ~ правові відносини.

verwandschaftliche *adj* родинні відносини.

Verhältnisvertretung *f* пропорційне представництво.

Verhältniswahl *f* пропорційні вибори, вибори за принципом пропорційного представництва.

Verhältniswahlrecht *n* виборче право, засноване на принципі пропорційного представництва.

Verhaltung *f* поведінка, манера вести себе.

Verhaltensart *f* поведінка, манера вести себе.

Verhaltensmaßregel *f* правила поведінки.

Verhaltenssteuerung *f* управління (своєю) поведінкою.

Verhaltensverordnung *f* інструкція, правила внутрішнього розпорядку.

Verhaltungsvorschrift *f* інструкція, правила внутрішнього розпорядку.

verhandeln 1) слухати справу, розбирати справу (*y судi*); 2) вести переговори; \diamond der Mordfall wird in zweiter Instanz ~ вбивство розглядається в суді другої інстанції.

Verhandlung *f* розгляд, слухання справи; \diamond die ~ eines Falles verschieben відкласти слухання справи; die ~ eröffnen відкривати розгляд; ~ in Abwesenheit заочний розгляд справи; ~ in Ehescheidungssachen провадження у справах про розірвання шлюбу; die ~ vertagen переносити слухання справи; gerichtliche ~ судовий розгляд; geschlossene ~ закритий розгляд, розгляд за закритими дверима; gütliche ~ примирливий розгляд; mündliche ~ усний розгляд; nichtöffentliche ~ закриті слухання, слухання за зачиненими дверима; öffentliche ~ відкрите слухання; streitige ~ спірне провадження у справі; vorbereitende ~ крим. розпорядче засідання суду, крим. проц. підготовчий розгляд; zur ~ beiziehen залучати до розгляду; zur ~ laden викликати на слухання справи.

Verhandlungen *pl* переговори; \diamond ~ abbrechen переривати переговори; ~ durch Mittelsmänner переговори через посередників; ~ einleiten починає переговори; in ~ treten вступати в переговори.

Verhandlungsfähigkeit *f* здатність брати участь у розгляді справи.

Verhandlungsgrund *m* основа для переговорів.

Verhandlungsgrundsatz *m* принцип змагальності.

Verhandlungsleitung *f* керівництво ходом розгляду.

Verhandlungsliste *f* список справ, призначених для розгляду, перелік справ, призначених до розгляду.

Verhandlungsmasime *f* принцип змагальності.

Verhandlungspartner *m* сторона в переговорах, учасник переговорів.

Verhandlungsprinzip *n* принцип змагальності.

Verhandlungsprotokoll *n* протокол судового засідання.

Verhandlungstermin *m* день слухання справи, термін судового розгляду.

Verhandlungsunfähigkeit *f* недієздатність; \diamond ~ des Angeklagten недієздатність підсудного брати участь в судовому розгляді.

Verhandlungsvollmacht *f* довіреність на ведення справ.

Verhandlungsvorbereitung *f* підготовка судового розгляду.

Verhängung *f* винесення рішення, постанова, припис, оголошення; \diamond ~ einer Strafe винесення покарання; ~ von Disziplinarstrafe накладення дисциплінарного стягнення; ~ von Untersuchungshaft застосування арешту в період розслідування.

verheiraten *vi* одружувати, видавати заміж.

sich verheiraten одружуватися, женитися, виходити заміж.

Verheiratete *m, f* одружений, сімейний, заміжня, сімейна.

Verheiratung *f* одруження.

Verherrlichung *f* прославлення насилля; \diamond ~ von Gewalt прославлення насилля.

verhetzen *vt* підбурювати, нацьковувати.

verhindern *vt* перешкоджати, заважати, запобігати.

Verhinderung *f* 1. запобігання, перешкоджання, недопущення 2. нездатність, відсутність можливості; \diamond ~ an der Ausübung staatsbürgerlicher Rechte перешкоджання здійсненню цивільних прав; ~ des Vormunds нездатність опікуна виконувати свої обов'язки; ~ des zuständigen Gerichts неможливість розгляду справи належним судом; ~ einer Handlung перешкоджання здійсненню діяння, запобігання діянню; ~ einer Versammlung зрив зборів; ~ eines Verbrechens запобігання злочину.

Verhinderungspflicht *f* обов'язок запобігання караному діянню.

Verhör *n* допит; ♦ einemstrengen ~ unterziehen піддати суворому допиту; j-n ins ~ nehmen піддати допиту, допитувати; öffentliches ~ офіційний допит; peinliches ~ 1. допит із застосуванням катувань; 2. допит з пристрастю.

verhören *vi* допитувати.

Verhörprotokoll *n* протокол допиту.

Verhütung *f* 1) попередження; 2) запобігання; ♦ ~ der Kriminalität запобігання злочинності, ~ von Straftaten запобігання кримінально-карним діям; ~ von Unfällen попередження нещасних випадків; ~ und Bekämpfung des Terrorismus попередження та боротьба тероризмом.

Verhütungsmaßregel *f* міра попередження, попереджувальна міра.

Verifikation *f* засвідчення.

Verifizierung *f* засвідчення.

Verirrung *f* омана, помилка; ♦ strafrechtliche ~ омана, яка кримінально карається.

Verität *f* істинність, гарантія; ♦ ~ der Forderung гарантія вимоги.

verjährrbar підлягає давності.

Verjährbarkeit *f* термін давності цивільно-правової претензії.

verjähren *vi* 1) втрачати силу за давністю; 2) підпадати під дію правових норм про термін давності.

verjährt *adj* 1) прострочений, анульований; 2) такий, що втратив силу за давністю; 3) непідсудний за давністю терміну.

Verjährung *f* давність, термін давності; ♦ ~ der Strafverfolgung давність кримінального переслідування; ~ der Strafvollstreckung давність виконання покарання; ~ einer Klage погашення позову за давністю; ~ eines Anspruches неможливість здійснення права за давністю; ~ eines Rechts неможливість здійснення права за давністю; die ~ hemmen призупинити перебіг терміну давності; die ~ unterbrechen перервати перебіг терміну давності; einer ~ unterliegen підлягати терміну давності.

Verjährungsablauf *m* закінчення терміну давності.

Verjährungsbeginn *m* початок терміну давності.

Verjährungseinrede *f* заперечення про давність.

Verjährungsfrist *f* термін давності; ♦ die ~ verlängern продовжити термін давності; regelmäßige ~ звичайний термін давності, нормальний термін давності.

Verjährungshemmung *f* призупинити термін давності.

Verjährungsrecht *n* право давності.

Verjährungsunterbrechung *f* переривання перебігу терміну.

Verjährungszeit *f* термін давності.

Verkauf *m* продаж, реалізація, збут; ♦ ~ auf Abzahlung продаж в розстрочку; ~ des Erbschaftsanteils продаж частки спадку; ~ im Wege der Zwangsvollstreckung продаж у порядку примусового виконання судового рішення; erzwungener ~ вимушений продаж; freihändiger ~ продаж без посередників; gerichtlicher ~ продаж за судовим рішенням (напр. *речей*, на які накладено *арешт*); öffentlicher ~ публічний торг.

Verkäufer *m* продавець.

Verkäufermarkt *m* ринок продавця (зазвичай зв'язується з перевищенням попиту над пропозицією).

verkäuflich *adj* призначений для продажу, продажний.

Verkaufsauftrag *m* доручення продати.

Verkaufsbedingung *f* умова продажу, умова розпродажу.

Verkaufsberechtigung *f* право продажу, правомочність на продаж.

Verkaufsbeschuß *m* рішення суду про продаж (*речей*), рішення суду про розпродаж (*речей*).

Verkaufskommissionär *m* комісіонер по продажу.

Verkaufskontrakt *m* договір купівлі-продажу.

Verkaufslizenz *f* ліцензія на продаж, дозвіл на продаж.

Verkaufspreis *m* ціна продажу.

Verkaufsrecht *n* право продажу.

Verkaufstermin *m* термін продажу, термін розпродажу.

Verkaufszeit *f* час торгівлі.

Verkehr *m* 1) (вуличний) рух, транспорт, перевезення; 2) (грошовий) обіг, оборот, обмін; 3) зносини, зв'язок; 4) статеві зносини, статевий зв'язок; ♦ ~ mit Gefangenen зв'язок із ув'язненим; gleichgeschlechtlicher ~ статеві зносини між одностатевими партнерами, бісексуальні статеві зносини; in persönlichem ~ stehen знаходитися в особистому контакті; oral geschlechtlicher Verkehr оральні статеві зносини, мінет; persönlicher ~ особистий контакт; zivilrechtlicher ~ цивільно-правовий оборот; zwischenmenschlicher ~ міжособистісні відносини.

Verkehrs- und Kommunikationsrecht *n* сукупність правових норм, які регулюють роботу транспорту та інших засобів зв'язку.

Verkehrsabwicklung *f* здійснення перевезень.

Verkehrsaktie *f* акція транспортного підприємства.

Verkehrsanspruch *m* інтенсивність перевезень.

Verkehrsaufsicht *f* нагляд за вуличним рухом.

Verkehrsbehinderung *f* заподіяння перешкод вуличному руху.

Verkehrsbeobachtung *f* спостереження за вуличним рухом.

Verkehrsbereitschaft *f* черговий підрозділ дорожньої поліції.

Verkehrsdelikt *n* транспортний злочин.

Verkehrserziehung *f* вивчення правил безпеки руху, пропаганда правил безпеки руху.

Verkehrsfähigkeit *f* 1) здатність речей знаходитися в обороті; 2) здатність брати участь у вуличному русі.

Verkehrstanzgesetz *n* закон, який регулює стягування податків за користування автотранспортними засобами.

Verkehrsfucht *f* втеча (*водія*) з місця дорожньо-транспортної пригоди.

Verkehrsfährdung *f* загроза безпеці руху, створення загрози безпеки руху; $\diamond \sim$ durch Trunkenheit створення загрози безпеки руху внаслідок сп'яніння.

Verkehrsgeltung *f* (*термін*) дії дозволу на запуск товару в обіг.

Verkehrsgericht *n* транспортний суд.

Verkehrshaftpflicht *f* обов'язок нести відповідальність за створення небезпеки транспортної пригоди.

Verkehrshypothek *f* звичайна іпотека, проста іпотека.

Verkehrsjurist *m* юрист-спеціаліст з транспортного права, юрист-спеціаліст з розслідувань дорожніх пригод.

Verkehrskontrolle *f* контроль дорожнього руху.

Verkehrskontrollstelle *f* пост регулювання руху.

Verkehrskriminalität *f* злочинність на транспорті.

Verkehrskriminologie *f* частина кримінології, яка займається вивченням злочинності на транспорті.

Verkehrsmittel *n* засіб сполучення, транспортний засіб.

Verkehrsoffer *n* жертва аварії на транспорті, жертва дорожньої пригоди.

Verkehrsordnung *f* порядок руху транспорту.

Verkehrspflicht *f* 1) обов'язок учасника дорожнього руху; 2) обов'язок дозволяти особисті контакти (*напр. одного із розлученого подружжя з дитиною, яка знаходиться у другого з подружжя*).

Verkehrspolizei *f* дорожня міліція.

Verkehrsrecht *n* 1) сукупність правових норм, які регулюють роботу транспорту; 2) право батьків, позбавлених батьківських прав на побачення з дітьми.

Verkehrsregel *f* правило вуличного руху.

Verkehrsregeln *pl* правила дорожнього руху, ПДР.

Verkehrsregelung *f* регулювання вуличного руху.

Verkehrsregelungsposten *m* пост регулювання руху.

Verkehrsschadengesetz *n* закон про відшкодування збитку при транспортній пригоді.

Verkehrsschöffe *m* засідатель транспортного суду.

Verkehrsschutz *m* охорона добросовісних правочинів, захист добросовісних правочинів.

Verkehrsschwerpunkt *m* місце найбільшої інтенсивності руху.

Verkehrssicherheit *f* безпека дорожнього руху.

Verkehrssicherungspflicht *f* обов'язок забезпечення безпеки руху.

Verkehrsspitze *f* час максимальної напруженості руху, пік перевезень.

Verkehrsspitzenzeit *f* час пік (*транспортного руху*).

Verkehrsspur *f* слід від руху транспортного засобу.

Verkehrssteuern *pl* податки, які випливають із товарно-грошових та майнових відносин.

Verkehrsstrafrecht *n* сукупність кримінально-правових норм, які регулюють відповідальність за порушення правил дорожнього руху на транспорті.

Verkehrsstrafsache *f* кримінальна справа з кримінальних злочинів.

Verkehrssünder *m* порушник правил вуличного руху.

Verkehrssünderkartei *f* картотека порушників правил руху на транспорті.

Verkehrsteilnehmer *m* учасник руху на громадських дорогах.

Verkehrstod *m* смерть, яка наступила внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

Verkehrsträger 1) транспортний засіб, вид транспорту; 2) вид зв'язку (*телефонний, телеграфний і т.п.*).

Verkehrsübertretung *f* правопорушення на транспорті (*малозначний*) проступок на транспорті.

Verkehrsüberwachung *f* спостереження за (*вуличним*) рухом.

Verkehrsunfall *m* дорожньо-транспортна пригода, нещасний випадок на транспорті.

Verkehrsunfallanalyse *f* аналіз (*причин*) нещасних випадків на транспорті.

Verkehrsunfallflucht *f* втеча (*водія*) з місця дорожньо-транспортної пригоди.

Verkehrsunfallgeschehen *n* сукупність нещасних випадків на транспорті (*напр. за певний відрізок часу*).

Verkehrsunfallkommando *n* чергова команда міліції з дорожньо-транспортних пригод.

Verkehrsunfallort *m* місце дорожньо-транспортної пригоди.

Verkehrsunfallstatistik *f* статистика дорожньо-транспортних пригод.

Verkehrsunfallverhütung *f* запобігання нещасних випадків на транспорті.

Verkehrsunfallvorbeugung *f* запобігання нещасних випадків на транспорті.

Verkehrsunterricht *m* обов'язкове вивчення правил вуличного руху (*напр. в школі*).

Verkehrsuntüchtigkeit *f* нездатність до водіння транспортного засобу.

Verkehrsverbot *n* заборона водіння.

Verkehrsvertrag *m* договір про транспортне сполучення між ФРН та колиш. НДР.

Verkehrswert *m* 1) загальна вартість (*напр. сукупна вартість оподаткованого майна*); 2) ринкова ціна (*ціна реалізації до визначеного терміну*).

Verkehrszentralregister *n* центральний реєстр порушень правил руху на транспорті.

verklagen *vt* пред'являти позов, подавати скаргу; \diamond auf Schadenersatz ~ пред'являти позов про відшкодування збитку.

Verkläger *m* відповідач.

Verklagte *m* відповідач.

Verklagteseite *f* відповідач.

Verklagung *f* морський протест (*заява капітана про наявність загальної чи часткової аварії*).

Verknappung *f* нехватка, дефіцит.

Verkündung *f* 1) оголошення, обнародування; 2) оголошення вироку, оголошення судових рішень, оголошення визначень суду, опублікування законів, опублікування постанов, опублікування розпоряджень; \diamond ~ des Termins оголошення терміну (*судового розгляду*); ~ von gerichtlichen Entscheidungen оголошення судових рішень; ~ von Rechtsvorschriften обнародування правових норм; öffentliche ~ eines Gesetzes обнародування закону.

Verkürzung *f* скорочення; \diamond ~ der Strafzeit скорочення терміну покарання; ~ von Steuern скорочення податків; ~ der Arbeitszeit скорочення робочого часу.

Verladeorder *f* навантажувальний ордер.

Verlag *m* 1) видавництво; 2) найпростіша форма мануфактури з виробництвом на дому.

Verlagerungsvertrag *m* договір про передачу виробництва (*в інше підприємство, колиш. НДР*).

Verlaggeber *m* автор, який уклав договір з видавництвом.

Verlagslizenz *f* ліцензія на видавництво, дозвіл на видавництво.

Verlagsrecht *n* право на видавництво.

Verlagsvertrag *m* видавничий договір.

Verlagszeichen *n* видавнича марка.

Verlangen *n* вимога, потреба; \diamond aufeigenes ~ за власним бажанням; auf ~ за проханням, за вимогою; auf ~ des Verteidigers за вимогою захисника.

Verlängerung *f* продовження терміну, пролонгація, відстрочка; \diamond ~ der Arbeitszeit подовження робочого часу; ~ der Dienstzeit продовження терміну служби (*напр. військовослужбовця*); ~ der Frist продовження терміну; ~ der Vormundschaft продовження опіки; ~ eines Vertrags продовження договору.

Verlängerungs- und Auszahlungsschein *m* дублікат лікарняного листка, який залишається на час непрацездатності у хворого.

Verlaß *m, австр.* спадок.

Verlassen *n* залишення; \diamond ~ des Dienstes залишення роботи, залишення служби; ~ eines Hilfflosen залишення в безпомічному стані особи, яка потребує допомоги; ~ in hilfloser Lage ненадання допомоги; böswilliges ~ злісне залишення без допомоги; eigenmächtiges ~ der Arbeitsstelle самовільне залишення роботи.

verlassen *vi* 1) йти, покидати; 2) залишати у спадок (*кому-н.*).

Verlassenschaft *f, австр.* спадок.

Verlassenschaftsakte *f, австр.* документоспадіщина.

Verlassenschaftsgläubiger *m, австр.* кредитор у справах спадкування.

Verlassenschaftsinventar *n, австр.* інвентаризація спадку, опис спадку.

Verlassenschaftskurator *m, австр.* опікун над майном померлої особи.

Verlassenschaftsstück *n, австр.* предмет спадкування.

Verlassenschaftsverfahren *n, австр.* провадження у справах спадкування.

Verlauf *m* 1) перебіг, хід (*події*); 2) лінія, напрямок (*кордони і т. п.*); \diamond ~ der Untersuchung хід розслідування.

Verleger *m* 1) видавець; 2) особа, яка дає роботу на дому та збуває продукцію.

Verlegung *f* 1) переведення (*в інші місця*); 2) переміщення; 3) перенесення (*напр. терміну*); ◇ ~ der Hauptverhandlung перенесення (*терміну*) судового розгляду; ~ einer Sitzung перенесення (*судового*) засідання; ~ eines Strafgefangenen переведення ув'язненого в інше місце тримання; ~ eines Termins перенесення терміну (*судового розгляду*).

verleihen *vt* 1) давати в борг, давати напрокат; 2) нагороджувати, присвоювати почесне звання, присуджувати (*премію*).

Verleiher *m* позикодавець, кредитор, займодавець.

Verleihung *f* нагородження, присвоєння почесного звання; ◇ ~ der Rechtsfähigkeit наділення правоздатністю; ~ der Staatsangehörigkeit натуралізація, надання прав громадянства; ~ der Staatsbürgerschaftsrechte натуралізація, надання прав громадянства; ~ eines Titels присвоєння звання.

verleiten *vt* схилити, зваблювати, умовляти, підбурювати.

Verleitung *f* підбурювання; ◇ ~ zu asozialer Lebensweise схилення до паразитичного способу життя; ~ zum Alkoholmißbrauch схилення до пияцтва; ~ zum Meineid підбурювання до лжеприсяги; ~ zum Mißbrauch der Amtsgewalt *австр.* підбурювання до зловживання адміністративною владою; ~ zum Selbstmord 1. підбурювання до самогубства; 2. доведення до самогубства; ~ zum Verbrechen підбурювання до здійснення злочину; ~ zur Begehung von Straftaten підбурювання до здійснення злочинів; ~ zur Falschaussage підбурювання до дачі неправдивого показання; vorsätzliche ~ умисне підбурювання, навмисне підбурювання.

Verlesung *f* зачитування, оголошення; ◇ ~ der Anträge im Zivilprozeß оголошення клопотань у цивільному процесі; ~ früherer Aussagen оголошення попередніх показань.

Verlesungsverbot *n*, *крим.* заборона оголошення (*документів*).

verletzen *vt* 1) пошкодити, поранити; 2) порушувати (*напр. закон*); 3) ображати.

Verletzer *m* порушник (*напр. закону*); ◇ Rückfälliger ~ порушник-рецидивіст.

Verletztem 1) потерпілий, постраждалий; 2) поранений.

Verletztenrente *f* допомога, що виплачується особі, яка частково втратила працездатність внаслідок нещасного випадку.

Verletzung *f* 1) пошкодження, травма; 2) порушення (*напр. закону*); 3) образа; ◇ ~

behördlicher Bekanntmachungen порушення офіційних оголошень; ~ der Amtspflicht порушення службового обов'язку; ~ der Anzeigepflicht *крим.* не інформування; ~ der arbeitsrechtlichen Bestimmungen порушення норм трудового права; ~ der Aufenthaltsbeschränkung самовільне повернення із місця заслання, самовільне повернення із місця висилки; ~ der ehelichen Treue порушення подружньої вірності; ~ der Ehre образа честі; ~ der Eidespflicht порушення обов'язку принесення присяги; ~ der Gebietshoheit порушення територіального суверенітету; ~ der Grundrechte порушення основних прав; ~ der Meldepflicht порушення правил прописки; ~ der Obhutspflicht gegenüber den Angehörigen порушення обов'язку піклування про родичів; ~ der Unterhaltspflicht порушення обов'язку утримання; ~ der Vertraulichkeit des Wortes порушення обіцянки зберегти розмову в таємниці; ~ der Wehrpflicht порушення військового обов'язку; ~ des Amtsheimnisses розголошення службової таємниці; ~ des Andenkenseines Verstorbenen образа пам'яті померлого; ~ des Berufsheimnisses розголошення професійної таємниці; ~ des Briefgeheimnisses порушення таємниці листування; ~ des Dienstheimnisses розголошення службової таємниці; ~ des Musterschutzes пошкодження охоронюваних законом зразкових моделей; ~ des Tätigkeitsverbots порушення заборони на професію; ~ des Wahlheimnisses порушення таємниці голосування на виборах; ~ des Zeichens des Roten Kreuzes зловживання знаком Червоного Хреста; ~ einer Person причинення шкоди особі; ~ fremder Staatshoheit порушення суверенітету іноземної держави; ~ von Betriebs- oder Geschäftsgeheimnis розголошення виробничої таємниці, розголошення комерційної таємниці; böswillige ~ зловмисне порушення; fahrlässige ~ необережне пошкодження; leichte ~ легке тілесне ушкодження; schuldhafte ~ (*крим.*) винне пошкодження, винне порушення; schwere ~ тяжке тілесне ушкодження; vorsätzliche ~ умисне порушення (*обов'язків*).

Verletzungsdelikt *n* делікт, направлений на заподіяння ушкодження (*напр. тілесного*).

Verletzungsfolge *f* наслідок порушення у вигляді тілесного ушкодження.

Verletzungshandlung *f* 1) протизаконна дія; 2) дія, направлена на тілесне ушкодження.

Verletzungsklage *f* позов про порушення.

Verletzungstatbestand *m* склад порушення.

Verleugnung

Verleugnung *f* 1) заперечення; 2) відречення.

verleumden *vt* обмовити, зганьбити, дискредитувати.

Verleumder *m* наклепник.

verleumderisch *adj* наклепницький.

Verleumdete *m* обмовлений.

Verleumdung *f* наклеп, дифамація, дискредитування; \diamond eine ~ begehen обмовити, ~ wider besseres Wissen *австр.* явний наклеп, умисний наклеп.

Verleumdungsklage *f* звинувачення в наклепі.

Verlieren *vt* 1) губити; 2) програвати (*напр. про-цес*); 3) зазнавати збитків (*мати збитки*).

Verlierer *m* особа, яка втратила річ.

Verliererstaat *m* держава, яка зазнала поразки у війні.

Verlöbnis *n* заручини; \diamond ein ~ auflösen розірвати заручини; ein ~ bekanntgeben повідомити про заручини; ein ~ eingehen обручитися; ein ~ lösen розірвати заручини.

Verlobung *f* заручини.

Verlobungsgeschenke *pl* подарунки заручених один одному.

Verlocker *m* 1) звабник, звідник, спокусник; 2) підбурювач.

Verlockung *f* 1) заманювання; 2) зваблення; 3) підбурювання.

Verlosung *f* розіграш (*в лотерею*).

Verlust *m* втрата, збиток, шкода, позбавлення, програш; \diamond ~ der Amtsfähigkeit позбавлення права займати визначену посаду; ~ der bürgerlichen Ehrenrechte втрата громадянських прав; ~ der Ehrenzeichen позбавлення почесних знаків; ~ der Postulationsfähigkeit втрата здатності висувати вимоги; ~ der Prozeßfähigkeit втрата процесуальної дієздатності; ~ der Rechte втрата прав; ~ der Staatsangehörigkeit втрата громадянства; ~ der Staatsbürgerschaft втрата громадянства; ~ der väterlichen Gewalt втрата батьківської влади; ~ des Amtes звільнення з посади; ~ eines Zivilprozesses програш цивільного процесу; ~ öffentlicher Würde позбавлення громадянської гідності; den ~ tragen зазнати збитків; den ~ vergüten відшкодувати збитки; den ~ verschulden бути винним у втраті; ~ von Eisenbahnfrachtgut втрата залізничного вантажу; als ~ abschreiben списувати у збитки.

Verlustrücktrag *m* повернення надміру взятого податку.

Verlustschein *m* підтвердження безрезультатної застави, яке дає основу для подальшого висунення вимоги.

Verlustträger *m* постраждалий, потерпілий.

Verlustwaffe *f* зброя разової дії, зброя одноразової дії.

Verlustzuweisung *f* участь у капіталовкладеннях, які забезпечують особливі податкові пільги.

vermachen *vt* відмовити, заповісти.

Vermacher *m* відмоводавач.

Vermächtnis *f* 1) заповідальна відмова, легат, заповіт; 2) заповідане майно; \diamond ein ~ ausschlagen відмовлятися від заповіту; ein ~ aassetzen установити легат; ein ~ entrichten установити легат; ein ~ hinterlassen; 1) установити легат; 2) залишити заповідане майно; ein ~ zudenken написати заповідальну відмову.

Vermächtnisanspruch *m* право вимагати по заповідальній відмові.

Vermächtnisnehmer *m* відмовоотримувач, легатарій.

vermächtnisunwürdig *adj* негідний бути спадкоємцем за заповітом.

Vermählungsanzeige *f* повідомлення про вступ до шлюбу, оголошення про одруження (*в газеті*).

vermarkten *vt* продавати, збувати.

Vermarktung *f* підготовка товару (*сільсько-господарської продукції*) до продажу.

Vermeidbarkeit *f* передбачуваність \diamond ~ der eingetretenen Folgen передбачуваність наслідків, що настали; ~ der gesellschaftsgefährlichen Folgen передбачуваність суспільно небезпечних наслідків.

Vermeiden *n* запобігання; \diamond ~ von Schäden запобігання шкоді.

Vermeidung *f* запобігання; \diamond ~ der doppelten Staatsangehörigkeit запобігання подвійному громадянству.

Vermerk *m* замітка, відмітка; \diamond ~ der Rechtskraft відмітка про вступ в законну силу; ~ im Strafregister відмітка в реєстрі засуджених, відмітка в картотеці засуджених; dienstlicher ~ службова відмітка.

Vermessungsregister *n* землемірний кадастр, межовий опис.

vermietbar *adj* такий, що здається в оренду; такий, що здається напрокат.

vermieten *vt* здавати в оренду, віддавати напрокат.

Vermieter *m* такий, що здає в оренду (*напр. квартиру*), орендодавець.

Vermieterpfandrecht *n* заставне право того, хто здає в оренду квартиру.

Vermischung *f* змішування.

vermisst *adj* зниклий, безвісно відсутній.

Vermiðtanzeige *f* оголошення (в газеті) про розшук зниклого (напр. дитини).

Vermiðte *m* зниклий.

Vermiðtenanzeige *f* заява про безвісно відсутню особу.

Vermiðtenmeldung *f* заява про безвісно відсутню особу.

Vermiðtensache *f* справа про зниклого.

vermitteln *vi* 1) сприяти; 2) бути посередником; 3) повідомляти, передавати.

Vermittler *m* посередник, маклер.

Vermittlung *f* 1) посередництво, сприяння; 2) посередництво, маклерство; 3) посередницька контора (напр. для підшукування роботи, квартири); \diamond ~ durch den Sicherheitsrat посередництво Ради Безпеки ООН; ~ in Staatenstreitigkeiten посередництво в міждержавних спорах; ~ von Adoptionen посередництво при усиновленні; die ~ beantragen клопотатись про посередництво.

Vermittlungsagent *m* маклер, торговий представник.

Vermittlungsausschuß *m* посередницький комітет, погоджувальна комісія (напр. для усунення розбіжностей між бундестагом та бундесратом, ФРН).

Vermittlungsgebühr *f* комісійний збір, комісійні.

Vermittlungsgeschäft *n* посередницький правочин.

Vermittlungskommission *f* 1) посередницька комісія; 2) установлення оптовою організацією прямих зв'язків між виробництвом та організацією роздрібною торгівлі (колиш. НДР).

Vermittlungsversuch *m* замах на посередництво.

Vermittlungsvertrag *m* договір посередництва.

Vermittlungsvorschlag *m* пропозиція посередництва.

Vermittlungswucher *m* посередницьке лихварство. **Vermögen** *n* 1) майно, капітал; 2) здатність, можливість; \diamond am ~ schädigen завдавати шкоди майну; beschlagnahmtes ~ майно, на яке накладено арешт; bewegliches ~ рухоме майно; das ~ durchbringen розтринькати майно; das ~ einziehen конфіскувати майно; das ~ erben успадкувати майно; das ~ erlangen придбати майно; das ~ konfiszieren конфіскувати майно; das ~ übernehmen вступати у володіння майном; das ~ vergeuden розтринькати майно; das ~ verschreiben письмово заповідати майно; das ~ versteuern платити податок за майно; das ~ verwalten управляти майном;

eingebrahtes ~ дошлюбне майно подружжя; erbloses ~ виморочене майно; erworbenes ~ придбане майно; gegenwärtiges ~ майно, яке є в наявності; gemeinsames ~ спільне майно; gemeinschaftliches ~ спільне майно; genossenschaftliches ~ майно, яке належить кооперативу; landwirtschaftliches ~ майно сільськогосподарського підприємства; persönliches ~ особисте майно; sein ~ überschreiben переписувати майно на чиєсь ім'я; sein ganzes ~ vermachen заповідати все своє майно; staatliches ~ державне майно; treuhänderisch verwaltetes ~ 1. майно, яким управляє довірена особа; 2. майно, яке знаходиться під секвестром, секвестроване майно; über ein ~ disponieren розпоряджатися майном; über sein ~ verfügen розпоряджатися своїм майном; unbewegliches ~ нерухоме майно.

Vermögens- und Verbindlichkeitskonten *pl* майново-ділові рахунки.

Vermögensänderung *f* зміни в майновому стані.

Vermögensanfall *m* отримання майна.

Vermögensanteil *m* частина майна, доля в майні; \diamond den ~ in bar auszahlen виплачувати за долю майна готівкою.

Vermögensaufnahme *f* інвентаризація майна.

Vermögensaufstellung *f* податковий кадастр (список оподаткованого майна, який містить дані про оціночну вартість об'єктів).

Vermögensaufteilung *f* розділ майна.

Vermögensauseinandersetzung *f* 1) згода спадкоємців на розділ майна; 2) розділ майна (між спадкоємцями).

Vermögensauseinandersetzungsverfahren *n* процес про розділ майна.

Vermögensbeschädigung *f* пошкодження майна; \diamond böswillige ~ зловмисне пошкодження майна.

Vermögensbeschlagnahme *f* 1) конфіскація майна; 2) накладення арешту на майно, опис майна.

Vermögensbestand *m* 1) фактична наявність майна; 2) майновий стан.

Vermögensbestandteil *m* складова частина майна.

Vermögensbesteuerung *f* обкладення майна податком.

Vermögensbildungsgesetz *n* закон про придбання майна (найманим працівником, ФРН).

Vermögensdelikt *f* майновий злочин.

Vermögenseinbuße *f* майновий збиток.

Vermögenseinheit *f* спільність майна.

Vermögenseinlage

Vermögenseinlage *f* майновий вклад.
Vermögenseinziehung *f* конфіскація майна.
Vermögensentzug *m, австр.* вилучення майна.
Vermögenserklärung *f* декларація, яка заповнюється при сплаті податку на майно.
Vermögenserwerb *m* придбання майна.
Vermögensgegenstand *m* майновий об'єкт.
Vermögensgemeinschaft *f* спільність майна.
Vermögensgesetz *n* закон про майно (*в колиш. НДР*); \diamond eheliches ~ спільність майна подружжя.
Vermögensgüter *pl* основні та обігові кошти фірми (*в речовій формі*).
Vermögenshaftung *f* майнова відповідальність.
Vermögensherausgabe *f* видача майна.
Vermögenslage *f* майновий стан.
Vermögensmasse *f* майнова маса.
Vermögensnachteil *m* майновий збиток.
Vermögensnachweis *m* дані про майновий стан податкозобов'язаної особи.
Vermögensnebenstrafe *f* покарання майнового характеру як додаткова міра.
Vermögenspflegschaft *f* майнове піклування.
Vermögensrecht *n* сукупність правових норм, які регулюють майнові відносини; \diamond eheliches ~ сукупність правових норм, які регулюють майнові відносини подружжя.
Vermögensrecht *pl* майнові права.
vermögensrechtlich *adv* майново-правовий.
Vermögensregelung *f* регулювання майнових прав.
Vermögensrente *f* майнова рента, доходи з майна.
Vermögensschaden *m* майновий збиток, збиток, завданий майну.
Vermögensschädigung *f* заподіяння шкоди майну.
Vermögensschutz *m* охорона майна.
Vermögenssorge *f* розпорядження батьків майном дитини.
Vermögensstand *m* майновий стан.
Vermögenssteuer *f* податок на майно, майновий податок.
Vermögensstrafe *f* покарання майнового характеру.
Vermögensstraftat *f* майновий злочин.
Vermögensstraftat *f* майновий злочин.
Vermögensstreitigkeit *f* майновий спір.
Vermögenssubstanzsteuern *pl* податки з майна (*а не з поточного прибутку*).
Vermögensteilung *f* розділ майна.
Vermögensanteil *m* титул власності, право власності.

Vermögensstrennung *f* 1) розділ майна; 2) окреме майно (*подружжя*).
Vermögensübernahme *f* прийняття майна іншої особи на договірній основі.
Vermögensübersicht *f* баланс майнового стану.
Vermögensübertragung *f* передача майна.
Vermögensumstände *f* майнове положення.
Vermögensverbrechen *n* майновий злочин.
Vermögensverbrecher *m* корисливий злочинець.
Vermögensverfall *m* розорення, банкрутство; \diamond in ~ geraten розоритися, збанкрутувати; leichtsinniger ~ банкрутство через легковажність.
Vermögensverfügung *f* розпорядження майном.
Vermögensverhältnisse *pl* 1) майнові відносини; 2) майновий стан; \diamond ~ anieren урегулювати розладнані майнові справи; zerrüttete ~ розладнаний майновий стан.
Vermögensverkehr *m* цивільний обіг.
Vermögensverletzung *f* заподіяння збитку майну.
Vermögensverluste *pl* втрата майна.
Vermögensversicherung *f* страхування майна.
Vermögensverteilung *f* розділ майна.
Vermögensverwaltung *f* управління майном; \diamond ~ bei Kindesvermögen управління майном дитини; ~ bei Mündelvermögen управління майном підопічного; ~ unter Ehegatten управління одним із подружжя майном другого з подружжя.
Vermögensverzeichnis *n* опис майна.
Vermögensvorteil *m* майнова вигода.
Vermögenswert *m* вартість майна.
Vermögenszensus *m* майновий ценз.
Vermögenszuordnung *f* передача майна в судовому порядку, присудження майна
Vermutung *f* 1) презумпція; 2) підозра, припущення; \diamond ~ der Beiwohnung des Ehemanns презумпція зачаття від чоловіка; ~ der Vaterschaft презумпція батьківства; einer ~ nachgehen перевіряти правильність припущення, перевіряти правильність підозри; gesetzlich ~ законна презумпція; unwiderlegbare ~ незаперечна презумпція; презумпція, яка не підлягає спростуванню; widerlegbare ~ спростована презумпція.
Vermutungsfrist *f* термін для спростування презумпції.
Vernachlässigung *f* зневага; \diamond ~ der Aufsichtspflicht зневажливе ставлення відповідальної особи до обов'язку нагляду за неповнолітніми; ~ der Kindererziehung недбале ставлення до виховання дітей; ~ der Obsorgfalt нехтування обов'язком кровнотельства; ~ der Sorgpflicht нехтування обов'язком турботи про дітей; ~ einer Pflicht

недбале ставлення до своїх обов'язків; ~ von Schutzbefohlenen недбале ставлення до опікуваних, verbrecherische ~ злочинна халатність.

Vernehmen *vt* допитувати.

Vernehmung *f* допит; ◇ ~ des Beschuldigten допит звинуваченого; ~ zur Person допит з метою установлення анкетних даних особи; ~ zur Sache допит по суті справи, eidliche ~ допит під присягою; eidliche ~ der Partei допит сторони в процесі під присягою; förmliche ~ офіційний допит, допит по всій формі; richterliche ~ допит суддею; zeugeneidliche ~ допит свідків, приведених до присяги.

Vernehmungsbeamte *m* чиновник, який проводить допит.

Vernehmungsdurchführung *f* проведення допиту.

Vernehmungskunde *f* мистецтво проведення допиту.

Vernehmungsmethode *f* метод допиту; ◇ unzulässige ~ неприпустимий метод допиту.

Vernehmungsplan *m* план (проведення) допиту.

Vernehmungspraxis *f* практика допиту.

Vernehmungsprotokoll *n* протокол допиту.

Vernehmungspsychologie *f* психологія (проведення) допиту.

Vernehmungstaktik *f* тактика допиту.

Vernehmungstheorie *f* теорія, згідно з якою договір вважається укладеним з моменту прийняття згоди особою, яка зробила.

Vernichtung *f* знищення, руйнування; ◇ ~ der Ehe розірвання шлюбу; ~ von Grenzeichen знищення прикордонних знаків, знищення межових знаків; ~ von Urkunden знищення документів.

Vernichtungsanspruch *m* вимога знищення (напр. піратської продукції).

Vernichtungsprotokoll *n* акт про знищення.

Vernunftbeweis *m* логічний доказ.

Vernünftigkeit *f* розумність, розсудливість.

Vernünftler *m* розсудлива людина, раціоналіст, резонер.

Veröffentlichung *f* опублікування, обнародування, публікація; ◇ ~ von Strafurteilen опублікування вироків з кримінальних справ; amtliche ~ офіційне оголошення.

Veröffentlichungsbegriff *m* поняття публікації.

Veröffentlichungspflicht *f* обов'язок публікації.

Veröffentlichungsrecht *n* право публікації. **verordnen** *vt* видавати розпорядження, приписувати, наказувати.

Verordnung *f* 1) постанова; 2) адміністративне розпорядження, припис, наказ; ◇ ~ über

Aufgabenund Verantwortung der Justitiare постанова про задачі та відповідальність юрисконсультів; eine ~ verabschieden видавати постанову.

verordnungsgemäß *adv* за приписом, згідно з постановою.

verpachten *vt* здавати в оренду, здавати в найм.

Verpächter *m* орендодавець.

Verpächter *m* орендодавець.

Verpächterpfandrecht *n* заставне право орендодавця.

Verpackungsschaden *m* збиток, який виникає через використання неналежного пакування.

Verpfändbarkeit *f* можливість застави речі, заклад речі.

verpfänden *vt* закладати, видавати в заставу.

wiederverpfänden *vt* перезакладати.

Verpfänder *m* заставодавець, *заст.* боржник.

Verpfänderpfandrecht *n* заставне право заставодавця.

Verpfändung *f* застава, передача в заставу, встановлення заставного права (на майно), заклад; ◇ ~ von Forderungen застава вимог; ~ von Sachen заклад речей; unter ~ von Waren під заставу товарів.

Verpfändung *f* продовольче постачання (напр. персоналу фірми).

Verpflegungskosten *pl* витрати на утримання.

Verpflegungsnorm *f* норма харчування; ◇ ~ für Strafgefangene норма харчування для ув'язнених.

verpflichten *vt* зобов'язувати.

Verpflichtete *m, f* зобов'язаний.

Verpflichtung *f* 1) обов'язок; 2) зобов'язання; ◇ ~ aus dem Vertrag зобов'язання за договором; ~ gegenüber dem Staat обов'язок перед державою; ~ nichtbeamteter Personen залучення приватних осіб для виконання суспільно-корисних робіт; ~ zu ständigen Unterhaltsleistungen обов'язок регулярно платити аліменти; ~ zur Verschwiegenheit обов'язок збереження таємниці; eidliche ~ зобов'язання, прийняття під присягою; eine ~ auferlegen покладати обов'язок; eine ~ eingehen брати на себе зобов'язання; eine ~ einlösen виконувати зобов'язання; eine ~ leisten виконувати зобов'язання; eine ~ übernehmen брати на себе обов'язок; internationale ~ міжнародне зобов'язання; seiner ~ nachkommen виконувати свій обов'язок; sich der ~ zum Wehrdienst entziehen ухилятися від військового обов'язку; termingebundene ~ зобов'язання, яке потрібно виконати до визначеного тер-

Verpflichtungserklärung

міну; vertragliche ~ зобов'язання за договором; völkerrechtliche ~ міжнародно-правове зобов'язання; von der ~ befreien звільняти від зобов'язання; von der ~ entbinden звільняти від обов'язку; von der ~ suspendieren звільняти від зобов'язання; zivilrechtliche ~ цивільно-правове зобов'язання.

Verpflichtungserklärung *f* заява про прийняття зобов'язання.

Verpflichtungsgeschäft *n* зобов'язувальний правочин.

Verpflichtungsklage *f* позов про примушення до виконання зобов'язання.

Verpflichtungsschein *m* розписка про прийняття зобов'язання; \diamond ~ des Empfängers von Löschgütern зобов'язання отримувача вивантажуваного вантажу (*вимога отримувача на видачу вказаного в коносаменті товару*).

Verpflichtungsverhältnisse *pl* зобов'язальні відносини.

Verpflichtungsvertrag *m* зобов'язувальний договір.

Verplombungsgesetz *n* закон про пломбування цивільних вантажів ФРН, які перевозяться через територію колишньої НДР (1972 р.).

Verrat *m* 1) зрада, зрадництво; 2) умисне розголошення таємниці; \diamond ~ eines Staatsgeheimnisses умисне розголошення державної таємниці; ~ von Geheimnissen розголошення службової таємниці, розголошення виробничих секретів.

verraten *vt* 1) зраджувати; 2) розголошувати, видавати таємницю.

Verräter *m* зрадник.

verräterisch *adj* зрадницький.

Verratsverbrechen *n* злочин, пов'язаний зі зрадою.

verrechnen *vt* 1) розраховувати; 2) розрахуватись; \diamond sich ~ обрахуватися, прорахуватися, помилитися в розрахунку.

Verrechnung *f* 1) розрахунок, перерозрахунок; 2) перерахування, списування; 3) помилка в розрахунку.

Verrechnungs- und Kreditverhältnisse *pl* кредитно-розрахункові відносини.

Verrechnungsauftrag *m* розрахункове доручення.

Verrechnungsdarlehen *n* позика за взаємною згодою, розрахункова позичка.

Verrechnungsgeschäft *n* взаємний розрахунок, кліринг.

Verrechnungsnetz *n* мережа жиробанків, мережа жиро централей (*які здійснюють взаємні розрахунки*).

Verrechnungspreis *m* тверда ціна (*установлена фірмою*), ціна, яка фігурує в розрахунках.

Verrechnungsverkehr *m* розрахункові операції, безготівковий розрахунок, кліринг.

Verrechtlichung *f* оформлення у вигляді прав та обов'язків.

Verrichtung *f* виконання (*напр. доручення*); \diamond amtliche ~ виконання службових обов'язків.

Verrichtungsgelhilfe *m* пособник при виконанні зобов'язання, яке завдало шкоди третім особам.

Verrichtungsgeschäft *n* здійснюваний правочин.

Verringerung *f* зменшення, зниження, скорочення; \diamond ~ von Goldmünzen (*незаконне*) зменшення золотого вмісту монет.

Versagen *n* відмова; \diamond ~ des Zutritts відмова в доступі до відкритого судового засідання.

Versagung *f* відхилення (*напр. прохання*).

Versagungsgrund *m* підстава для відмови.

Versaille Vertrag *m*, *icm*. Версальський мирний договір.

Versammlung *f* збори; \diamond ~ der Europäischen Gemeinschaften Європейський парламент; gesetzgebende ~ законодавчі збори; konstituierende ~ установчі збори.

Versammlungsfreiheit *f* свобода зборів.

Versammlungsgesetz *n* закон про порядок проведення зборів.

Versammlungsrecht *n* право проведення зборів.

Versammlungsverbot *n* заборона проведення зборів.

Versammlungsverbot *n* заборона проводити збори, заборона зборів.

Versandabfertigung *f* 1) відправка вантажу, заявка на відправку вантажу; 2) експедиція.

Versandanweisung *f* припис про порядок відвантаження, відвантажувальна рознарядка.

Versandanzeige *f* сповіщення про відправку.

Versandinstruktion *f* транспортна рознарядка, інструкція про порядок пересилки, інструкція про поставку (*товарів*).

Versandkosten *pl* витрати на пересилку (*товару*), вартість пересилки.

Versandschein *m* відвантажувальна накладна.

Versandspesen *pl* витрати на пересилку (*товару*), вартість пересилки.

Versandstelle *f* експедиція (*напр. відділ фірми, який видає транспортуванням вантажів*).

Versatz *m* 1) віддача в заклад; 2) заклад, застава; \diamond in ~ geben закладати, віддавати в заставу.

Versatzamt *n* ломбард.

Versatzhaus *n* ломбард.

Versatzung *f* заклад, застава.

Versäumnis 1) упушення, невиконання; 2) неявка однієї зі сторін (*до суду*); 3) прогук; 4) прострочення.

Versäumnisfolgen *pl* наслідки неявки до суду.

Versäumnisurteil *n*, *цив.-проц.* заочне рішення суду, рішення, винесене за відсутності сторін; ◇ *zweites* ~ вторинне рішення, винесене за відсутності сторони.

Versäumnisverfahren *n*, *цив.-проц.* заочний розгляд, розгляд за відсутності сторін.

Versäumung *f* пропуск; ◇ ~ *der Frist* пропуск терміну; ~ *der Klageverjährung* пропуск позовної давності; ~ *der Tagsatzung* неявка до суду в термін, призначений для розгляду справи; ~ *des Termins* неявка до суду в термін, призначений для розгляду справи.

Versäumnisurteil *n*, *цив.-проц.* заочне рішення суду, рішення, винесене за відсутності сторін.

Verschaffung *f* 1) надання; 2) придбання; ◇ ~ *des Eigentumsrechts* надання права власності.

Verschaffungspflicht *f* обов'язок продавця надати покупцю реальне володіння придбаним товаром.

Verschaffungsvermächtnis *n* легат відносно речі, яка не належить до спадкової маси, яку спадкодавець повинен придбати для передачі спадкоємцю.

Verschärfung *f* загострення, посилення (*напруження*), посилення (*покарання*); ◇ ~ *der sozialen Widersprüche* загострення соціальних протиріч; ~ *strafrechtlicher Zwangsgewalt* посилення кримінально-правового примусу.

verschenken *vt* дарувати.

Verschiebung *f* 1) відстрочка, перенесення (*терміну*); 2) переміщення; 3) нелегальний продаж на сторону; ◇ ~ *der Zuständigkeit* передача по підсудності; *zeitliche* ~ *des Vollstreckungsbeginns* відстрочка виконання покарання.

Verschlechterung *f* погіршення, зношення (*напр. речі, взятої напрокат*); ~ *vertreten* відповідати за погіршення, відповідати за псування; *zufällige* ~ випадкове погіршення (*якості*); ~ *des Gesundheitszustandes* погіршення здоров'я.

Verschlechterungsverbot *n* заборона повороту до гіршого (*при оскарженні судового рішення*).

verschleiern *vt* завуалювати, приховувати, замаскувати, маскувати, заплутати сліди (*напр. про економічний злочин*).

Verschleierung *f* 1) завідомо неправдивий виклад фактів; 2) приховання, маскування; ◇ ~ *der Tatsachen* приховання фактів.

Verschleierungshandlung *f* приховування; ◇ *nachfolgende* ~ заздалегідь не обіцяне приховування; *vorausgehende* ~ заздалегідь обіцяне приховування.

Verschleiß *m* зношення.

Verschleppung *f* 1) затримка, затягування (*справи*); 2) насильницьке вигнання людей за кордони батьківщини; 3) викрадення людей; ◇ ~ *des Prozesses* затягування процесу; ~ *einer Angelegenheit* затягування справи, тяганина; ~ *von Personen* викрадення людей.

Verschleppungsabsicht *f* намір затягнути процес.

Verschleppungstaktik *f* тактика затягування справи.

verschleudern *vt* розтринюкувати, розбазарювати, продавати за безцінь.

verschlossen halten *vt* тримати під замком.

Verschlucken *n* ковток, проковтування.

Verschluß *m* замок; ◇ *hinter* ~ *bringen* замикає (*на замок*); *unter* ~ *halten* тримати під замком; *unter* ~ *sein* знаходитись під замком; *unter* ~ *sein* знаходитись під замком.

Verschlußeinrichtung *f* затвор (*рушниці і т.п.*).

Verschlüsselung *f* шифровка, шифрування, кодування.

Verschlußplombe *f* висяча пломба.

Verschlüsselungsart *f* вид коду, вид шифру, тип шифру, тип коду.

Vergabepaxis *f* практика винагород, практика преміювання.

Verschlußgebühr *f* (*митниця.*) збір за накладення пломб.

Verschlußsache *f* таємна справа; ◇ *geheime* ~ цілком таємна справа.

Verschollene *m* зниклий безвісти безвісно відсутній.

Verschollenheit *f* безвісна відсутність; ◇ *in* ~ *geraten* пропасти безвісти.

Verschollenheitsanzeige *f* сповіщення про зникнення особи безвісти.

Verschollenheitserklärung *f* оголошення особи безвісно відсутнього, оголошення особи зниклою безвісти.

Verschollenheitsfrist *f* термін безвісної відсутності.

Verschollenheitsgesetz *n* закон про безвісну відсутність.

Verschonung *f* звільнення (*напр. від покарання*).

verschreiben *vt* письмово заповідати, письмово передати (*напр. своє майно*).

verschreiben, sich *vi* дати письмове зобов'язання.

Verschreibung *f* письмове зобов'язання; ◇ ~ des Vermögens передача майна за письмовим дорученням.

Verschulden *n* винність, вина; ◇ ~ beim Vertragsabschluß вина при укладенні договору; im Bereich des Zivilrechts цивільно-правова вина; ~ vertreten *vt* нести відповідальність за вину; durch ~ з вини; fahrlässiges ~ необережна вина; fremdes ~ чужа вина; infolge eigenen ~s з власної вини; kriminelles Verschulden вина в кримінальному праві; nautisches ~ вина, яка виникає під час морського перевезення, навігаційна помилка; ohne ~ не з вини; strafrechtliches ~ вина в кримінальному праві; unbeabsichtigtes ~ неумисна вина; vorsätzliches ~ умисна вина; ~ während des Vertragsschlusses.

verschulden *vt* 1) бути винним; 2) заборгувати.

Verschuldensbegriff *m* поняття винності.

Verschuldensgrundsatz *m* принцип винності.

Verschuldenshaftung *f* відповідальність за вину.

Verschuldensprinzip принцип винності.

Verschuidensvermutung *f* презумпція винності.
verschuldet *adj* такий, що має борги, обтяжений боргами; той, хто заборгував.
verschuldet sein *vi* бути в боргу.

Verschuldung *f* заборгованість, борги; ◇ ~ von Mietwohnungsgrundstücken заборгованість з оренди землі, на якій знаходиться помешкання (*основа для конфіскації житла біженця з колиш. НДР*); öffentliche ~ державна заборгованість (*може включати суму зобов'язань місцевих органів влади*).

Verschwägerung *f* свояцтво, спорідненість по подружній лінії.

Verschweigen *n* замовчування, приховування; ◇ ~ wichtiger Umstände beim Vertragsschluß замовчування важливих обставин при укладенні договору, приховування важливих обставин при укладенні договору; arglistiges ~ завідоме замовчування, обманне замовчування.

Verschweigung *f* замовчування, приховування.

Verschwendung *f* марнотратство; ◇ sich der ~ ergeben віддаватися марнотратству.

Verschwendungssucht *f* марнотратство, манія, марнотратства.

Verschwiegenheit *f* збереження таємниці.

Verschwiegenheitspflicht *f* зобов'язання збереження таємниці.

Verschwinden *n* зникнення; ◇ spurloses ~ безслідне зникнення.

Verschwörer *m* змовник.

Verschwörung *f* (таємна) змова.

Versehen *n* помилка, недогляд, промах; ◇ ein ~ begehen здійснити помилку, здійснити промах.

Versendungskauf *m* купівля-продаж товару, який знаходиться за межами здійснення правочину; операція пересильної торгівлі (*напр. купівля, при якій укладення правочину та передача товару здійснюються в різних місцях*).

versetzen *vt* 1) переводити на нове місце роботи; 2) закласти річ (*в ломбарді*), віддавати під заставу.

Versetzung *f* переведення на нову посаду, переведення на нову роботу, переміщення по службі; ◇ ~ eines Beamten переміщення чиновника по службі, переведення чиновника на іншу роботу; ~ eines Richters переведення судді на інше місце; ~ in den Ruhestand звільнення у відставку; ~ in ein Strafbataillon направлення до дисциплінарного батальйону.

Versetzungsantrag *m* заява про переведення (*на інше місце роботи*).

Versetzungsgesuch *n* заява про переведення (*на інше місце роботи*).

Versicherer *m* страховик.

versichern *vt* 1) завіряти; 2) страхувати.

versichern, sich *vi* 1) страхуватись, застрахуватись; 2) заручитись, забезпечити себе.

Versicherte *m* застрахований, страхувальник.

Versichertenälteste *m* почесний (*інколи виборний*) помічник страховика.

Versicherung *f* 1) запевнення, засвідчення; 2) страхування; 3) договір страхування; 4) страхова сума; 5) страхова компанія; ◇ ~ an Eides statt запевнення, рівносильне присязі; ~ auf den Erlebensfall страхування на пережиття; ~ auf erste Gefahr страхування на випадок першого ризику; ~ auf Gegenseitigkeit взаємне страхування; ~ auf Zeit страхування на термін (*морське страхування*); ~ der Wahrheit запевнення в; ~ für den Erlebensfall страхування на пережиття; ~ staatliche державне страхування; ~ zugunsten Dritter страхування на користь третіх осіб; ~ zugunsten eines Dritten страхування на користь третьої особи; eidesstattliche ~ запевнення, рівносильне присязі; eidliche ~ заява під присягою; eine ~ abschließen застрахуватися; eine eidesstattliche ~ abnehmen приймати запевнення, рівносильне присязі; fahrlässigefalsche ~ an Eides необережне неправдиве запевнення, рівносильне присязі; falsche ~ неправдиве запевнення;

freiwillige ~ добровільне страхування; soziale ~ соціальне страхування; staatliche ~ державне страхування; wechselseitige ~ взаємне страхування.

Versicherungsamt *n* місцевий страховий орган землі.

Versicherungsanstalt *f* страхове товариство; ◇ öffentlich-rechtliche ~ публічно-правове страхове товариство.

Versicherungsaufsicht *f* страховий нагляд.

Versicherungsaufsichtsgesetz *n* закон про страховий нагляд.

Versicherungsausweis *m* страхове свідоцтво.

Versicherungsbedingungen *pl* умови страхування; ◇ allgemeine ~ загальні умови страхування.

Versicherungsbeirat *m* рада у справах страхування.

Versicherungsbestimmung *f* положення про страхування.

Versicherungsbetrag *m* страхова сума.

Versicherungsbetrug *m* обман з метою отримання підвищеної страховки.

Versicherungsentschädigung *f* страхове відшкодування.

Versicherungsfähigkeit *f* здатність майна бути застрахованим.

Versicherungsfall *m* страховий випадок.

Versicherungsfreiheit *f* свобода страхування.

Versicherungsgebühr *f* страхова винагорода.

Versicherungsgefahr *f* страховий ризик.

Versicherungsgeschäft *n* страхова справа.

Versicherungsgesellschaft *f* страхове товариство.

Versicherungsinspektor *m* страховий інспектор.

Versicherungsinteresse *n* страховий інтерес.

Versicherungskosten *pl* страхові витрати.

Versicherungsleistung *f* 1) виплата страхового відшкодування; 2) сума, яка виплачується при настанні страхового випадку; сума, яка виплачується страховику (*при настанні страхового випадку*).

Versicherungsmakler *m* страховий маклер.

Versicherungsmißbrauch *m* зловживання страхуванням.

Versicherungsnachweisheft *n* страхова картка, яка містить дані, необхідні для електронної обробки.

Versicherungsnehmer *m* страхувальник.

Versicherungsperiode *f* страховий період.

Versicherungspflicht *f* обов'язок страхування, страховий обов'язок.

Versicherungspolice *f* (*страховий*) поліс, страхове свідоцтво.

Versicherungsrisiko *n* страховий ризик.

Versicherungsschein *m* (*страховий*) поліс, страхове свідоцтво.

Versicherungsschutz *m* сукупність правових відносин договору страхування, страховий захист, страхування.

Versicherungssparen *n* накопичення збережень шляхом виплати страхових внесків (*напр. у випадках короткочасного страхування життя*).

Versicherungsspesen *pl* витрати по страхуванню.

Versicherungssteuer *f* страховий податок.

Versicherungssumme *f* страхова сума.

Versicherungsträger *m* страхова організація, страхувальник.

Versicherungsunterlagen *pl* страхова документація.

Versicherungsunternehmen *n* страхова компанія.

Versicherungsverein *m* страхове товариство, страховий союз; ◇ ~ auf Gegenseitigkeit страхове товариство на основі взаємності.

Versicherungsvertrag *m* договір страхування.

Versicherungswert *m* страхова сума.

Versicherungswesen *n* страхова справа, страхування.

Versicherungszertifikat *n* страховий сертифікат.

Versicherungszwang *m* обов'язковість страхування, примусове страхування.

versiegeln *vt* запечатувати, опечатувати.

Versiegelung *f* опечатування, накладення печаті; ◇ ~ des Nachlasses опечатування спадкового майна.

Version *f* версія; ◇ fehlerhafte ~ помилкова версія; kriminalistische ~ криміналістична версія; offizielle ~ офіційна версія.

Versitzung *f* прострочення скарги на неправильне виключення земельної ділянки в поземельній книзі.

Versöhnung *f* примирення (*сторін в справах приватного звинувачення чи в шлюбо-розлучних справах*).

Versöhnungsverfahren *n* примирне провадження. **versorgen** *vt* 1) постачати, забезпечувати; 2) обслуговувати, надавати допомогу, піклуватися.

Versorgung *f* 1) постачання, забезпечення; 2) обслуговування, надання допомоги, піклування; ◇ ~ der Bevölkerung постачання населення (*товарами*), забезпечення (*послугами*); ~ des Beamten пенсійне забезпечення чиновника.

Versorgungsanlage *f* право на соціальне забезпечення.

Versorgungsanstalt *f*б австр. дім для літніх людей.

Versorgungsausgleich *m* вирівнювання долі подружжя при розлученні незалежно від заробітку під час шлюбу (*для забезпечення в старості*), полюбовна згода між окремо проживаючим подружжям про матеріальне забезпечення одним із подружжя іншого; \diamond öffentlich-rechtlicher ~ вирівнювання долі подружжя при розлученні в офіційному порядку; schuldrechtlicher ~ вирівнювання долі подружжя при розлученні за мировою згодою.

Versorgungsberechtigte *m, f* 1) особа, яка має право на соціальне забезпечення; 2) утриманець.

Versorgungsberechtigung *f* право на соціальне забезпечення.

Versorgungsbetriebe *pl* комунальні підприємства.

Versorgungsbezüge *pl* доходи, отримані найманим працівником від попереднього роботодавця, доходи, отримані найманим працівником із каси взаємодопомоги.

Versorgungseinrichtung *f* комунально-побутове підприємство, установа комунально-побутового підприємства.

Versorgungsfreibetrag *m* не оподатковувана сума прибутку, отриманого найманим працівником від попереднього роботодавця.

Versorgungsgenuß *m* пенсія.

Versorgungsgruppe *f* група підприємств, які виконують однорідні види послуг.

Versorgungshaus *n, австр.* дім для літніх людей.

Versorgungspflicht *f* обов'язок забезпечення.

Versorgungswerte *pl* акції комунальних підприємств.

Verspätungszinsen *pl* пеня за прострочення платежу.

Verspätungszuschlag *m* надбавка за прострочення представлення податкової декларації; (*додаткова*) сума, яка нараховується за прострочення відрахувань в бюджет.

verspekulieren *vt* втратити (*зроши*) в результаті спекулятивних операцій.

Versprechen *n* обіцянка; \diamond ~ der Leistung an einen Dritten обіцянка виконати зобов'язання на користь третьої особи.

Versprechengeschäft *n* правочин, який вступає в силу з моменту обіцянки виконати зобов'язання.

verstaatlichen *vt* націоналізувати.

Verstaatlichung *f* націоналізація.

Verstädterung *f* урбанізація (*одна з причин росту злочинності*), ріст міського населення.

Verstandesmangel *m* слабоумство.

Verständigung *f* 1) сповіщення повідомлення; 2) договір, домовленість, взаєморозуміння; \diamond eine ~ anstreben прагнути угоди, прагнути взаєморозуміння; eine ~ suchen намагатися досягнути домовленості; ~ von Land zu Land взаєморозуміння між країнами; friedliche ~ мирна згода; gegenseitige ~ взаєморозуміння; rechtzeitige ~ своєчасне повідомлення; schriftliche ~ письмова згода; zu einer ~ kommen досягнути домовленості.

Verstattung *f* дозвіл (*в адміністративному праві*).

Versteck *n* 1) схованка, місце укриття, притулок; 2) засідка.

versteigern *vt* продавати з аукціону, продавати з торгів.

Versteigerung *f* публічні торги, аукціон, продаж з публічних торгів, продаж з аукціону; \diamond eine ~ ansetzen призначати аукціон; eine ~ ausschreiben призначати аукціон; ~ vornehmen продавати з аукціону; auf der ~ kaufen купляти на аукціоні; freihändige ~ продаж з торгів без посередника; gesetzlich vorgeschriebene ~ публічні торги, приписані законом; öffentliche ~ публічні торги, продаж з публічних торгів, розпродаж з публічних торгів.

Versteigerungsantrag *m* пропозиція (*про відкриття*) аукціону.

Versteigerungsbedingungen *pl* умови продажу з аукціону.

Versteigerungsgericht *n* суд, який приписує (*примусовий*) продаж з аукціону нерухомого майна.

Versteigerungsgewerbe *n* професія аукціонщика.

Versteigerungsverfahren *n* порядок продажу з аукціону.

Versteigerungsvermerk *m* відмітка в кадастрі про призначення земельної ділянки до продажу з аукціону, відмітка в поземельній книзі про те, що земельна ділянка належить продажу з аукціону.

Versteilungsmodi *pl* способи зміни (*голосу*).

versterben *vi* померти.

Versteuerung *f* обкладення митом, обкладення податком, сплата мита, сплата податку.

Verstorbene *m, f* померлий.

Verstoß *m* порушення, проступок; \diamond ~ gegen Berufspflichten порушення професійних обов'язків; ~ gegen das Eigentum завдання

шкоди власності; ~ gegen das Gesetz порушення закону; ~ gegen das Ordensgesetz порушення закону про порядок носіння орденів; ~ gegen die Menschenrechtskonvention порушення конвенції про права людини; ~ gegen die Moral порушення норм моралі; ~ gegen die Straßenverkehrsordnung порушення правил дорожнього руху; ~ gegen eingesetzliches Verbot порушення встановленого законом порядку; schuldhafter ~ винне порушення; vorsätzlicher ~ навмисне порушення.

Verstrickung *f*, *заст.* майновий арешт.

Verstrickungsbruch *m* порушення майнового арешту.

Verstümmelung *f* 1) спотворення (*напр. тексти*); 2) каліцтво.

Verstümmelungsstrafe *f*, *іст.* покарання, яке калічить.

Versuch *m* замах, спроба; ◇ ~ am untauglichen Objekt замах на негідний об'єкт; ~ der Anstiftung zur Falschaussage замах на підбурювання до дачі неправдивих показань; ~ der Beteiligung замах на співучасть (*в злочині*); ~ des Hochverrates замах на державну зраду; ~ eines Verbrechens замах на злочин; ~ gütlicher Beilegung спроба добитись мирної згоди; ~ mit untauglichen Mitteln замах з негідними засобами; beendeteter ~ закінчений замах; nichtbeendeteter ~ незакінчений замах; untauglicher ~ негідний замах; unvollendeteter ~ незакінчений замах; vollendeteter ~ закінчений замах.

versuchen *vt* 1) пробувати, намагатись, замахуватись (*на злочин*); 2) спокушати.

Versuchsbegriff *m* поняття замаху (*на злочин*).

Versuchshandlung *f* замах.

Versuchsmilderung *f* пом'якшення покарання за замах (*на злочин*).

Versuchsstadium *n* стадія замаху (*на злочин*).

Versuchstheorie *f* теорія замаху.

Versur *f* обіг, товарообіг.

Vertagung *f* відстрочка, перенесення на інший термін, перенесення терміну; ◇ ~ der Verhandlung перенесення (*судового*) розгляду.

Vertragungsantrag *m* клопотання про перенесення (*судового*) розгляду.

verteidigen *vt* захищати, вести захист.

Verteidiger *m* захисник, адвокат; ◇ einen ~ bestellen призначати захисника; einen ~ nehmen брати захисника; einen ~ wählen брати захисника, bestellter ~ захисник за призначенням; gemeinschaftlicher ~ спільний захисник у кількох звинувачених в одній справі; gesellschaftlicher ~ громадський захисник; gewillkürter ~ добровільний захисник, notwendiger ~ обов'язковий захисник.

ний захисник, notwendiger ~ обов'язковий захисник.

Verteidigeramt *n* 1) *швейц.* адвокатура; 2) посада захисника.

Verteidigerbesuch *m* відвідування ув'язненого захисником.

Verteidigerliste *f* список захисників.

Verteidigerstellung *f* (*процесуальне*) положення захисника, обов'язки та права захисника.

Verteidigertätigkeit *f* діяльність захисника.

Verteidigervollmacht *f* повноваження захисника (*дане підзахисним*).

Verteidigung *f* 1) захист; 2) оборона; ◇ ~ der Gesellschaft захист суспільства; ~ der Rechtsordnung охорона правопорядку; ~ des Angeklagten захист підсудного; die ~ des Angeklagten übernehmen взяти на себе захист підсудного; die ~ führen здійснювати захист; gewillkürte ~ добровільний захист; notwendige ~ обов'язковий захист; soziale ~ соціальний захист.

Verteidigungsart *f* 1) спосіб захисту (*напр. своїх інтересів у суді*); 2) спосіб необхідної оборони.

Verteidigungsbündnis *n* оборонний союз.

Verteidigungseinwand *m* заперечення захисту.

Verteidigungsfall *m* випадок, який потребує вжиття оборонних заходів.

Verteidigungsgemeinschaft *f* оборонний союз; ◇ Europäische ~ *іст.* Європейське оборонне товариство, ЄОТ.

Verteidigungsgesetz *n* закон про оборону.

Verteidigungshandlung *f* оборонна дія.

Verteidigungskosten *pl* витрати, пов'язані з захистом у суді.

Verteidigungsmittel *n* засіб захисту, засіб необхідної оборони.

Verteidigungsnotstand *m* крайня необхідність, обумовлена необхідною обороною.

Verteidigungsrat *m* рада оборони; ◇ Nationaler ~ Національна рада оборони (*колиш. НДР*).

Verteidigungsrecht *n* право на захист, право на оборону.

Verteidigungsrechten *pl* права захисту; ◇ ~ im Untersuchungsstadium права захисту на стадії розслідування.

Verteidigungsrede *f* захисна промова.

Verteidigungstaktik *f* тактика захисту.

Verteidigungszustand *m* стан оборони.

Verteilung *f* розподілення, роздача, розміщення (*замовлень*), видача (*зарплати*); ◇ ~ der Kriminalität розподілення злочинності; ~ des gemeinschaftlichen Eigentums und des Vermögens розділ спільної власності та

майна; ~ des Steuer aufkommens розподіл прибутку від податку; ~ von Gewinn und Verlust розподілення прибутків та збитків, räumliche ~ der Kriminalität територіальне розподілення злочинності.

Verteilungsprozess *m, log., iem.* дистрибуція, доведення товару до споживача; \diamond zeitliche ~ der Kriminalität розподілення злочинності в часі, динаміка злочинності.

Verteilungsrechnung *f* 1) облік прибутків та збитків в товариствах при розподіленні конкурсної маси; 2) ведення національних рахунків, обчислення національного доходу на основі статистики поточного виробництва та виплачуваних доходів.

Verteilungsstreitigkeit *f* суперечка в розподільному виробництві.

Verteilungsverfahren *n* судове розподілення сум, отриманих з боржника між його кредиторами, розподільне провадження.

Vertiefung *f* поглиблення, посилення; \diamond ~ eines Grundstücks укріплення земельної ділянки з метою попередження шкідливої дії ззовні.

Vertrag *m* 1) договір, контракт; 2) угода; \diamond ~ auf einmalige Leistung разовий договір; ~ mit Gläubiger- oder Schuldnermehrheit договір з множиною кредиторів, договір з множиною боржників; ~ mit Schutzwirkung für Dritte договір відшкодування шкоди на користь третіх осіб; ~ über die kollektive Sicherheit in Europa договір про колективну безпеку в Європі; ~ über gegenseitige Hilfe договір про взаємну допомогу; ~ über materielle Haftung договір про матеріальну відповідальність; ~ über unentgeltliche Nutzung договір безплатного користування; ~ zu gunsten Dritter договір на користь третіх осіб; ~ zu lasten eines Dritten договір, обтяжуючий третю особу; abstrakterdinglicher ~ абстрактний речовий договір; aleatorischer ~ алеаторний договір; договір, виконання якого залежить від випадку; arbeitsrechtlicher ~ договір, який впливає із трудових правовідносин; atypischer ~ нетиповий договір; Baubetreuungs ~ договір підряду на керівництво будівництвом (*чи про нагляд за ним*) приватного жилого будинку; Bauträger ~ договір підряду з власником приватного жилого будинку, який будується; Bedingungsloser ~ договір без особливих умов; befristeter ~ терміновий договір; договір, укладений на визначений термін; bilateral ~ двосторонній договір; der ~ kommt zustande договір укладається; diktiert ~ договір, укладений під примусом; dinglicher ~ речовий договір; einem ~ beitreten приєднатися до договору;

einen ~ abschließen укладати договір; einen ~ anfechten оспарювати договір; einen ~ annullieren анулювати договір; einen ~ auflösen розірвати договір; einen ~ aufsetzen виробляти текст договору; einen ~ auslegen тлумачити договір; einen ~ brechen порушувати договір; einen ~ eingehen укладати договір; einen ~ einhalten дотримуватись договору; einen ~ erneuern відновлювати договір; einen ~ genehmigen схвалити договір; einen ~ hinterlegen депонувати договір; einen ~ kündigen розірвати договір; einen ~ lösen розірвати договір; einen ~ ratifizieren ратифікувати договір; einen ~ schließen укладати договір; einen ~ sichern забезпечити договір; einen ~ tätigen укладати договір; einen ~ unter fertigen підписувати договір; einen ~ unterschreiben підписувати договір; einen ~ unterzeichnen підписувати договір; einen ~ verletzen порушувати договір; einseitiger ~ односторонній договір; entgeltlicher ~ платний договір; faktischer ~ фактично існуючий договір; formloser ~ договір, який не потребує певної форми; gegenden ~ verstoßen порушувати договір; gegenseitiger ~ двосторонній договір, двостороння угода; gemischter ~ змішаний договір; geschlossener ~ закритий міжнародний договір; gewagter ~ алеаторний договір, договір, виконання якого залежить від випадку; gleichberechtigter ~ рівноправний договір; gültiger ~ дійсний договір; internationaler ~ міжнародний договір, міжнародна угода; kausaler ~ казуальний договір, причинний договір; Knechten der ~ кабальний договір; koordinationsrechtlicher ~ 1) договір, направлений на координацію господарської діяльності; 2) договір, направлений на координацію, умови якого визначаються за згодою сторін; kraft des ~s в силу договору; kündbarer ~ договір, який може бути розірваний в односторонньому порядку; langfristiger ~ довготривалий договір; laut ~ за договором, згідно з договором; Maastrichter ~ Маастриський договір; Massivhaus ~ договір з генеральним підрядчиком про будівництво жилого будинку, договір з генеральним підприємцем про будівництво жилого будинку; mehrseitiger ~ багатосторонній договір, багатостороння угода; multilateraler ~ багатосторонній договір, багатостороння угода; mündlicher ~ усний договір; nichtiger ~ недійсний договір; normierter ~ договір, обмежений рамками закону; obligatorischer ~ 1) зобов'язально-правовий договір; 2) зобов'язальний договір; offener ~ відкритий міжнародний договір; öffentlich-

rechtlicher ~ договір, який регулюється нормами публічного права; *privatrechtlicher* ~ договір, який регулюється нормами приватного права; *schriftlicher* ~ письмовий договір; *sich an den ~ halten* дотримуватися умов договору; *subordinationsrechtlicher* ~ договір, умови якого визначаються вищим органом влади; *synallagmatischer* ~ двосторонній договір; *unbefristeter* ~ безстроковий договір, безстрокова угода; *unbenannter* ~ безіменний договір, атиповий договір; *unentgeltlicher* ~ безплатний договір; *ungleichberechtigter* ~ нерівноправний договір; *verfassungsrechtlicher* ~ конституційний договір; *verkehrstypischer* ~ договір, укладений на основі звичаю; договір, який не регулюється цивільним кодексом; *vermögensrechtlicher* ~ майновий договір; *völkerrechtlicher* ~ міжнародно-правовий; *vom ~ abgehen* відмовитись від договору, розірвати договір; *vom ~ zurücktreten* відмовитись від договору, розірвати договір; *wirksamer* ~ дійсний договір; *zivilrechtlicher* ~ цивільно-правовий договір; *zweiseitiger* ~ двосторонній договір, двостороння угода.

vertragen, sich *vi, заст.* укладати угоду.

Vertragsablauf *m* закінчення терміну договору.

Vertragsabrede *f* стаття договору, умова договору.

Vertragsabschluß *m* укладення договору, укладення угоди.

Vertragsabschlußfrist *f* термін укладення договору.

Vertragsänderung *f* зміна договору.

Vertragsanfechtung *f* оспорування договору.

Vertragsangebot *n* пропозиція про укладення договору.

Vertragsannahme *f* прийняття договору, акцептація договору.

Vertragsanpassung *f* зміна окремих умов договору, обумовлена зміною істотних обставин (*напр. рівня цін на світовому ринку*).

Vertragsantrag *m* пропозиція про укладення договору.

Vertragsartikel *m* стаття договору.

Vertragsaufhebung *f* відміна договору, денонсація договору.

Vertragsaufhebungserklärung *f* заява про зміну договору.

Vertragsauflösung *f* розірвання договору.

Vertragsauslegung *f* тлумачення договору.

Vertragsbedingung *f* умова договору; ◇ *ergänzende* ~ додаткова умова договору.

Vertragsbeitritt *m* приєднання до договору.

Vertragsbestandteil *m* складова частина договору.

Vertragsbestimmung *f* положення договору.

Vertragsbeziehungen *pl* договірні відносини.

Vertragsbruch *m* порушення договору.

Vertragsbrüchige *m* порушник договору.

Vertragseintritt *m* вступ в договір, заміна учасника договору.

Vertragsentwurf *m* проект договору.

Vertragserbe *m* спадкоємець за договором.

Vertragserfüllung *f* виконання (умов) договору.

Vertragsergänzung *f* доповнення до договору.

Vertragserneuerung *f* відновлення договору.

Vertragsfähigkeit *f* правомочність на укладення договору.

Vertragsform *f* форма договору.

Vertragsfreiheit *f* свобода вибору умов, свобода вибору термінів, свобода вибору змісту договору, свобода укладення договорів.

vertragsgebunden *adj* 1) зв'язаний договором; 2) потребує укладення договору.

Vertragsgegenstand *m* предмет договору.

Vertragsgegner *n* протилежна сторона в договорі, контрагент.

vertragsgemäß *adj* відповідний договору.

Vertragsgenosse *m* співтовариш по договору.

Vertragsgericht *n* арбітраж, третейський суд, суд добровільної підсудності (*обумовлений договором*); ◇ *staatliches* ~ Державний арбітраж.

Vertragsgerichtsgesetz *n* закон про арбітраж.

Vertragsgerichtsverfahren *n* арбітражне провадження, арбітражний процес.

Vertragsgesetz *n* закон про господарські договори (*колиш. НДР*).

Vertragsgestaltung *f* визначення змісту та форми договору.

Vertragsgestaltungsverfahren *n* арбітражне провадження по анулюванню господарського договору, арбітражне провадження по укладенню господарського договору (*колиш. НДР*).

Vertragshaftung *f* договірна відповідальність.

Vertragshändler *m* торговець, який продає товари, виготовлені (*яким-н.*) підприємством за договором з ним.

Vertragshaus *n* дім, в якому орендується тимчасове приміщення (*напр. для студентів*).

Vertragshilfeverordnung *f* розпорядження про надання суддею допомоги в договірних відносинах.

Vertragsinhalt *m* зміст договору.

Vertragsinteresse *n* договірний інтерес; ◇ *negatives* ~ негативний договірний інтерес; *positives* ~ позитивний договірний інтерес.

Vertragsklausel *f* умова договору.

Vertragskontrolle *f* контроль за виконанням договорів.

Vertragskündigung *f* (одностороннє) розірвання договору.

Vertragsmächte *pl* держави, які домовляються, держави, пов'язані договором.

vertragsmäßig *adj* що відповідає договору.

Vertragsobjekt *n* об'єкт договору.

Vertragspartei *f* сторона в договорі, контрагент.

Vertragspartner *m* сторона, яка домовляється, сторона в договорі, контрагент.

Vertragspfand *n* договірна застава.

Vertragspflicht *f* зобов'язання, яке випливає з договору, договірне зобов'язання.

Vertragspreis *m* договірна ціна, ціна, передбачена в договорі.

Vertragspriorität *f* договірний пріоритет, конвенційний пріоритет.

Vertragspunkt *m* пункт договору.

Vertragsrecht *n* 1) право укладати договір; 2) право, яке випливає з договору; 3) договірне право.

vertragsrechtlich *adj* договірно-правовий.

Vertragsrechtskonvention *f* (Віденська) Конвенція про право укладення міжнародних договорів (1969 р.).

Vertragsrichter *m* 1) арбітр державного арбітражу; 2) третейський суддя.

Vertragssanktion *f* договірна санкція.

Vertragsschiedsstelle *f* відомчий арбітраж (кош. НДР).

Vertragsschiedsverfahren *n* арбітражне провадження.

Vertragsschließende *m* сторона, яка укладає договір, сторона, яка домовляється.

Vertragsschließungsrecht *n* право на укладення договору.

Vertragsschluß *m* укладення договору.

Vertragsschuld *f* договірне зобов'язання.

Vertragsstaat *m* держава – учасник договору.

Vertragsstatut *n* договірний статут.

Vertragsstörung *f* порушення договору, порушення умов договору, *дипл., політ.* торпедування договору.

Vertragsstrafe *f* неустойка, договірні штрафи, штраф за договором, штрафні санкції за договором.

Vertragstarif *m* договірний тариф.

Vertragstheorie *f* теорія, згідно з якою вексельне зобов'язання міститься в договорі.

Vertragstreue *f* точне дотримання умов. **vertragstreu** *adj* звичайний в договірній практиці.

Vertragsurkunde *f* договір (документ).

Vertragsverbindlichkeit *f* зобов'язання, яке випливає з договору.

Vertragsverhältnis *n* договірні відносини; \diamond faktisches ~ фактичні договірні відносини.

Vertragsverletzung *f* порушення договору; \diamond positive ~ позитивне порушення договору.

Vertragsverpflichtung *f* зобов'язання, яке випливає з договору.

Vertragsversicherung *f* договірне страхування. **vertragswidrig** *adj* в порушенні договору, в порушення контракту, суперечний договору, суперечний контракту.

Vertragswidrigkeit *f* протиріччя договору.

Vertragswille *m* воля, виражена в укладенні договору.

Vertragswirkung *f* наслідки договору.

Vertragszinsen *pl* договірні проценти.

Vertragszoll *m* договірний тариф, конвенційне мито.

Vertragszweck *m* мета договору.

Vertrauen *n* довіра; \diamond ~ genießen користуватися довірою; ~ mißbrauchen зловживати довірою.

Vertrauensabstimmung *f* голосування за питання про довіру (уряду).

Vertrauensarzt *m* довірений лікар (напр. страхового товариства).

Vertrauensbeweis *m* доказ довіри, свідцтво довіри.

Vertrauensbruch *m* порушення довіри; \diamond ~ im auswärtigen Dienst порушення довіри під час перебування на дипломатичній службі.

Vertrauensfrage *f* питання про довіру.

Vertrauensgrundsatz *m* принцип довіри; \diamond ~ im Straßenverkehr принцип довіри у вуличному русі.

Vertrauensinteresse *n* відшкодування збитку, який виник через довіру до чинності договору.

Vertrauensleute *pl* 1) довірені особи (в кримінальному процесі).

Vertrauensmißbrauch *m* зловживання довірою; \diamond versuchter ~ замах на зловживання довірою.

Vertrauensperson *f* довірена особа, агент, уповноважений.

Vertrauensschaden *m* збиток, якого зазнала одна зі сторін в результаті довіри до дійсності договору, збиток, якого зазнала одна зі сторін в результаті довіри до дій сторін контракту.

Vertrauensschadenversicherung *f* страхування від збитків, які можуть виникнути через довіру до дійсності договору.

Vertrauensschutz *m* захист довіри (*при укладенні правочинів*).

Vertrauensseligkeit *f* довірливість, легковірність.

Vertrauenstheorie *f* теорія довіри (*використовується для рішення проблеми, чому надавати перевагу: волевиявленню чи волі у правочині*).

Vertrauensverhältnis *n* відносини довіри; \diamond ein ~ schaffen створювати відносини довіри.

Vertrauensvotum *n* вотум довіри.

vertrauenswürdig *adj* вартий довіри, кредитоздатний.

vertraulich *adj* 1) близький, інтимний; 2) довірливий, конфіденційний, секретний.

Vertraulichkeit *f* довірливість, конфіденційність; \diamond ~ des Wortes конфіденційність слова, довірливість слова.

vertreiben *n* продаж, збут; \diamond ~ von Orden торгівля орденськими знаками.

Vertreibung *f* продаж, збут.

Vertretbarkeit *f* 1) заміність (*печі*); 2) виправданість, допустимість, можливість; \diamond wirtschaftliche ~ економічна виправданість.

vertreten *vt* 1) представляти (*напр. яку-н. країну*), захищати (*інтереси*); 2) замінити.

Vertretenmüssen *n* обов'язок відповідати (*напр. за правопорушення*).

Vertreter *m* 1) представник 2) замісник, особа, що заміщає; 3) агент, комівояжер; \diamond ~ der Versicherungsgesellschaft представник страхового товариства; ~ des öffentlichen Interesses представник державних інтересів; ~ ohne Vertretungsmacht представник без офіційного права представництва; einen ~ stellen призначати представника; beigeordneter ~ представник за призначенням (*суду*); bevollmächtigter ~ уповноважений представник; diplomatischer ~ дипломатичний представник; gesetzlicher ~ законний представник; gewillkürter ~ представник за бажанням довірителя; indirekter ~ непрямий представник (*фірми*); rechtsgeschäftlicher ~ договірний представник.

Vertreterfirma *f* фірма-агент.

Vertreterkosten *pl* представницькі витрати.

Vertreterprovision *f* комісійна винагорода торговому представнику, комісійна винагорода комівояжеру.

Vertreterversammlung *f* збори представників (*самоуправлінського органу, ФРН*).

Vertretervertrag *m* договір про представництво (*напр. контракт, який представляє повноваження на отримання платежу*).

Vertretung *f* 1) представництво; 2) представництво (*як установа*); 3) заміщення (*на*

посаді), виконання обов'язків; 4) діяльність роз'їзного агента, діяльність комівояжера; ~ ausländischer Staaten представництво іноземних держав; ~ des Landes beim Bund представництво земель при федерації; ~ durch Vormund представництво, яке здійснюється опікуном; ~ kraft Amtes заміщення на посаді; die ~ übernehmen взяти на себе представництво; berufliche ~ професійне представництво; bevollmächtigte ~ повноважене представництво; diplomatische Vertretung дипломатичне представництво; gesetzliche ~ законне представництво; in ~ на виконання зобов'язання; konsularische ~ консульське представництво, paritätische ~ паритетне представництво; rechtliche ~ законне представництво, rechtsgeschäftliche Vertretung договірне представництво; ständige ~ 1. постійне заміщення (*напр. судді*); 2. міжнар.-пр. постійне представництво, пост представництво; verdeckte ~ непряме представництво; vereinbarte ~ погоджене представництво; völkerrechtliche ~ міжнародно-правове представництво; vorübergehende ~ тимчасове заміщення (*напр. судді*).

Vertretungsbefugnis *f* правомочність на представництво.

Vertretungskörper *m* представницький орган; \diamond allgemeiner ~ представницький орган загального характеру, представницький орган загальної компетенції; verfassungsmäßiger ~ конституційний представницький орган.

Vertretungskörperschaft *f* представницький орган.

Vertretungsmacht *f* повноваження, право на представництво, повноваження діяти в якості представника; \diamond ~ überschreiten перевищити повноваження по представництву.

Vertretungsorgan *n* представницький орган.

Vertretungssystem *n* система представництва, система представницьких органів, представницька система.

Vertretungsverbot *n* заборона представництва; \diamond gesetzliches ~ законна заборона представництва.

Vertretungsverhältnis *m* відношення представництва. **vertretungsweise** *adv* 1) в якості представника; 2) в якості замісника.

Vertretungszwang *m* обов'язкове представництво.

Vertrieb *m* продаж, збут, реалізація; \diamond unbefugter ~ von Betäubungsmitteln незаконний збут наркотиків.

Vertriebsbindung *f* зобов'язання сторони в договорі не продавати товар третій особі,

зобов'язання сторони в договорі не надавати послуг третій особі.

Vertriebslizenz *f* ліцензія на збут.

Vertriebsrecht *n* право продажу.

Vertriebsverbot *n* заборона продажу.

vertrústen *vt* трестувати, об'єднувати в трест.

Verúbung *f* здійснення, вчинення; \diamond ~ einer Straftat скоєння злочину; ~ einer Tat здійснення злочину; ~ eines Verbrechens здійснення злочину.

Verunehrung *f* образа, наклеп, наруга.

Verunglimpfung *f* образа наклеп наруга; \diamond ~ des Andenken seines Verstorbenen образа пам'яті померлого; ~ des Staates наруга над державою; verfassungsfeindliche ~ образа конституції, наруга над конституцією.

Verunglúckte *m* потерпілий від нещасного випадку, постраждалий від нещасного випадку.

Verunreinigung *f* забруднення (напр. водних джерел, атмосфери). **veruntreuen** *vt* розтринькувати, розкрадати, зловживати довірою.

Veruntreuung *f* розтрата, розкрадання, зловживання довірою.

Veruntreúungsversicherung *f* страхування від розтрат та розкрадань.

Verursachen *n* дії, події, випадок, який служить причиною (чого-н.); \diamond ~ einer Úberschwemmung здійснення дій, викликаних повінню.

Verursacher *m* особа, що заподіює, заподіювач; \diamond ~ der Spur особа, яка залишила слід, предмет, який залишив слід.

Verursacherprinzip *n* принцип компенсації економічного збитку за рахунок винного в нанесенні збитку.

Verursachung *f* спричинення; \diamond fahrlássige ~ eines Brandes необережне спричинення пожежі.

Verursachungskette *f* ланцюжок причинних зв'язків.

Verursachungstheorie *f* теорія причинення. **verurteilen** *vt* 1) засуджувати; 2) присуджувати (напр. до виплати штрафу), приговорити, винести обвинувальний вирок; \diamond incontinentiam ~ засуджувати заочно; rechtskráftig ~ винести вирок, заснований на нормах права; schuldlos ~ засудити невинного; zu den Kosten des Verfahrens ~ зобов'язати уплатити судові витрати.

Verurteilte *m* засуджений; \diamond zu ungunsten des ~n не на користь засудженого.

Verurteiltenstatistik *f* статистика засуджених.

Verurteilenziffer *f* число засуджених.

Verurteilung *f* 1) засудження; 2) обвинувальний вирок; \diamond ~ auf Bewáhrung умовне засудження; ~ in Abwesenheit заочне засудження, вирок, винесений за відсутності засудженого; ~ zu Freiheitsstrafe засудження до покарання у вигляді позбавлення волі; bedingte ~ умовне засудження; strafgerichtliche ~ обвинувальний вирок кримінального суду; zweimalige ~ двократне засудження.

Verurteilungsklage *f* позов про присудження.

Vervielfáltigungsrecht *n* право на розмноження (якого-н. твору).

Vervielfáltigen *n* тиражування, розмноження (якого-н. твору); \diamond ~ von kopiergeschútzten Medien тиражування захищених копірайтом медійних засобів, тиражування захищених копірайтом інформаційних носіїв (audio, video).

verwitwet *adj* овдовілий, вдівець, овдовіла, вдова.

Verwahr *m* 1) зберігання; 2) договір зберігання; 3) протест, заперечення; 4) тримання під вартою; 5) місце тримання під вартою. **verwahren** *vt* зберігати.

Verwahrer *m* 1) особа, якій річ передана на зберігання; 2) депозитарій.

Verwahrkonto *n* 1) поточний рахунок для зберігання депозитів бюджетних установ; 2) бухг. рахунок невияснених сум на зберігання.

Verwahrloste *m* безпритульний.

Verwahrlosung *f* безпритульність, безнаглядність.

Verwahrnsam *m* 1) зберігання; 2) місце утримання \diamond in ~ geben віддавати на зберігання; in ~ nehmen брати на зберігання.

Verwahrter *m* особа, яка знаходиться в ув'язненні.

Verwahrung *f* 1) зберігання, збереження; 2) договір зберігання; 3) протест, заперечення; 4) тримання під вартою; 5) місце тримання під вартою; \diamond ~ des Táters утримання злочинця під вартою; ~ des Testaments зберігання заповіту; ~ in Anstalten примусове утримання (напр. душевнохворих) в лікувальних установах; ~ von Wertpapieren збереження цінних паперів; amtliche ~ зберігання в установі; aus ~ befreien звільнити з-під варти; in ~ geben здавати на зберігання; in ~ halten зберігати; in ~ nehmen брати на зберігання; öffentlich-rechtliche ~ публічно-правове зберігання (державними органами предметів, які є приватною власністю, ФРН); verschárfte ~ посилений режим тримання під вартою; vorbeugende ~ крим. попереджувальне взяття під варту,

позбавлення волі “потенційно небезпечної особи”.

Verwahrungsbruch *m* порушення умов зберігання (*напр. службових документів*).

Verwahrungsbuch *n* депозитна книга (*банку*).

Verwahrungsgebühr *f* плата за зберігання.

Verwahrungsgesetz *n* закон про примусове лікування душевнохворих, закон про примусове лікування наркоманів, закон про примусове лікування алкозалежних.

Verwahrungshaft *f* 1) тимчасове затримання; 2) *австр.* накладення арешту на майно; ◇ gerichtliche ~ тимчасове затримання за рішенням суду; verwaltungsbehördliche ~ тимчасове затримання за рішенням адміністративних властей.

Verwahrungsvertrag *m* договір зберігання; ◇ unregelmäßiger ~ нетиповий договір, атиповий договір.

Verwalter *m* управляючий, завідуючий, розпорядник; ◇ ~ des Grundstücks управляючий земельною ділянкою.

Verwaltung *f* 1) управління (*напр. земельною ділянкою, спадком*); 2) адміністрація, управління (*орган*), правління; 3) управління, керівництво; ◇ ~ des Nachlasses управління спадком; ~ Kriminalmiliz управління кримінального розшуку, УКР; ~ Strafvollzugseinrichtungen Управління виправно-трудових установ, УВТУ, Управління виконання покарань, УВП; ~ Transportmiliz Управління транспортної міліції, УТМ; ~ Untersuchung слідче управління, СУ; gebundene ~ обмежене управління; gemischt öffentlich-privatrechtliche ~ змішане публічно-правове та приватне управління; hoheitliche ~ суверенне управління; innere ~ внутрішнє управління, внутрішня адміністрація; kommunale ~ комунальне управління; landeseigene ~ *іст.* державне управління підприємствами, державне управління землями (*в колиш. НДР до 1952 р.*); mit der ~ des Nachlasses betrauen уповноважити кого-н., управляти спадком; öffentliche ~ публічно-правове управління; örtliche ~ місцеве управління, місцева адміністрація; staatliche ~ державне управління.

Verwaltungsabgabe *f* гербовий збір, державне мито.

Verwaltungsabkommen *n* міжнародна угода органів управління (*напр. угода про культурний обмін*).

Verwaltungsakt *m* адміністративний акт, рішення адміністративного органу; ~ mit Dauerwirkung адміністративний акт довготривалої дії; ~ mit Doppelwirkung акт

подвійної дії, акт, який містить сприятливі і обтяжуючі приписи, befehlen der ~ владний адміністративний акт; begünstigen der ~ сприятливий адміністративний акт; belastender ~ обтяжуючий адміністративний акт; dinglicher ~ адміністративний акт майнового характеру; einmaliger ~ адміністративний акт разової дії; einseitiger ~ односторонній адміністративний акт; fehlerhafter ~ юридично помилковий адміністративний акт; gebundener ~ адміністративний акт, здійснений в силу раніше винесеного зобов'язуючого рішення; gestaltender ~ адміністративний акт, який установлює будь-які правовідносини (*напр. призначення на посаду*); mehrstufiger ~ багатоступінчатий адміністративний акт; mitwirkungsbedürftiger ~ адміністративний акт, який може видаватися лише на прохання зацікавленої особи; mitwirkungsbedürftiger ~ адміністративний акт, який може видаватися лише за сприяння іншої установи (*напр. дозвіл на будівництво*); mündlicher ~ адміністративний акт, здійснений в усній формі, nichtmitwirkungsbedürftiger ~ адміністративний акт, який видається без сприяння іншої установи (*напр. акт про оподаткування*); privatrechtsgestaltender ~ адміністративний акт, який установлює приватно-правові відносини; rechtmäßiger ~ правомірний адміністративний акт; rechtsgestaltender ~ адміністративний акт, що встановлює право; rechtswidriger ~ протиправний адміністративний акт; schriftlicher ~ адміністративний акт, виданий у письмовій формі; verpflichtender ~ зобов'язуючий адміністративний акт; vollstreckungsfähiger ~ адміністративний акт, який може бути використаний примусово.

Verwaltungsaktie *f* акція, випущена акціонерним товариством і поширена серед залежних від нього підприємств та третіх осіб і яка не дає права голосу.

Verwaltungsangestellte *m* службовець установи.

Verwaltungsapparat *m* адміністративний апарат, управлінський апарат.

Verwaltungsaufbau *m* адміністративний устрій.

Verwaltungsaufgaben *pl* задачі адміністративних органів, задачі органів управління.

Verwaltungsausgaben *pl* управлінські витрати.

Verwaltungsbeamte *m* чиновник адміністративної установи, державний службовець.

Verwaltungsbefugnis *f* адміністративне повноваження.

Verwaltungsbehörde *f* адміністративний орган влади.

Verwaltungsbescheid

- Verwaltungsbescheid** *m* рішення адміністративного органу.
- Verwaltungsbeschwerde** *f* скарга (*нижчого адміністративного органу*) на дію (*вищого*) адміністративного органу.
- Verwaltungsbezirk** *m* 1) адміністративний округ; 2) міський район.
- Verwaltungsbürokratie** *f* адміністративна бюрократія.
- Verwaltungseinteilung** *f* адміністративне ділення.
- Verwaltungsermessen** *n* розсуд адміністрації.
- Verwaltungsgebühren** *pl* збори за послуги органів управління.
- Verwaltungsgericht** *n* адміністративний суд, суд з адміністративних справ.
- Verwaltungsgerichtsbarkeit** *f* підсудність адміністративним судам.
- Verwaltungsgerichtshof** *m* вищий адміністративний суд.
- Verwaltungsgerichtsordnung** *f* положення про адміністративні суди.
- Verwaltungsgerichtspräsident** *m* голова адміністративного суду.
- Verwaltungsgerichtsrat** *m* член адміністративного суду.
- Verwaltungsgüter** *pl* матеріальні блага, які охороняються адміністративним правом.
- Verwaltungshandeln** *n* адміністративна дія, адміністративний акт, дія з управління (*напр. майном*).
- Verwaltungshandlung** *f* адміністративна дія, адміністративний акт, дія з управління (*напр. майном*).
- Verwaltungshoheit** *f* адміністративне верховенство; \diamond staatliche ~ адміністративне верховенство держави.
- Verwaltungskompetenz** *f* адміністративна компетенція.
- Verwaltungskosten** *pl* управлінські витрати.
- verwaltungsmäßig** *adj* адміністративний, управлінський.
- Verwaltungsmaßnahme** *f* адміністративний захід.
- Verwaltungsorgan** *n* адміністративний орган, орган управління.
- Verwaltungsorganisation** *f* організація управління.
- Verwaltungspersonal** *n* управлінський персонал.
- Verwaltungsprivatrecht** *n* адміністративне приватне право.
- Verwaltungsprozeßrecht** *n* адміністративно-процесуальне право.

- Verwaltungsrat** *m* 1) управління; 2) член правління.
- Verwaltungsrecht** *n* адміністративне право; \diamond allgemeines ~ загальна частина адміністративного права; besonderes ~ особлива частина адміністративного права; internationales ~ міжнародне адміністративне право.
- verwaltungsrechtlich** *adj* адміністративно-правовий.
- Verwaltungsrechtsfähigkeit** *f* адміністративна правоздатність.
- Verwaltungsrechtsfall** *m* адміністративно-правова справа, адміністративно-правовий казус.
- Verwaltungsrechtsnorm** *f* адміністративно-правова норма.
- Verwaltungsrechtspflege** *f* судочинство з адміністративних справ.
- Verwaltungsrechtsschutz** *m* адміністративно-правовий захист.
- Verwaltungsrechtsverhältnis** *n* адміністративно-правове відношення, адміністративне відношення адміністративне правопорушення.
- Verwaltungsrechtsweg** *m* адміністративно-правовий порядок, адміністративно-правова процедура.
- Verwaltungsrechtswissenschaft** *f* наука адміністративного права.
- Verwaltungsreform** *f* адміністративна реформа, реформа державного управління.
- Verwaltungsstrafe** *f* адміністративне стягнення.
- Verwaltungsstrafgesetz** *n* закон про відповідальність за адміністративні правопорушення.
- Verwaltungsstrafrecht** *n* сукупність норм права, які регулюють застосування санкцій за адміністративні правопорушення.
- Verwaltungsstrafverfahren** *n* провадження, пов'язане з накладенням адміністративних стягнень.
- Verwaltungsstreitverfahren** *n* порядок вирішення адміністративних спорів, порядок судочинства в адміністративних судах.
- Verwaltungstreuhand** *f* адміністративне управління чужим майном, адміністративне управління секвестрованим майном.
- Verwaltungsübertretung** *f* адміністративне правопорушення.
- Verwaltungsunrecht** *n* адміністративне правопорушення.
- Verwaltungsverfahren** *n* порядок провадження, який підлягає віданню адміністративних установ.

Verwaltungsverfahrensgesetz *n* закон, який регулює порядок розгляду адміністративних порушень.

Verwaltungsverfahrenrecht *n* адміністративно-процесуальне право.

Verwaltungsvermögen *n* майно, яке належить адміністративним органам.

Verwaltungsverordnung *f* адміністративне розпорядження.

Verwaltungsverstoß *m* адміністративне порушення, адміністративно караний проступок.

Verwaltungsvertrag *m* адміністративно-правовий договір.

Verwaltungsvollmacht *f* адміністративне повноваження.

Verwaltungsvollstreckung *f* виконання адміністративних рішень.

Verwaltungsvollstreckungsgesetz *n* закон про виконання адміністративних рішень.

Verwaltungsvollstreckungsverfahren *n* порядок виконання адміністративного рішення.

Verwaltungsvorschrift *f* адміністративний припис, адміністративне розпорядження.

Verwaltungsweg *m* 1) спосіб, тип управління; 2) адміністрація; \diamond auf dem ~ адміністративним шляхом; im ~ entscheiden вирішувати адміністративним шляхом.

Verwaltungswirtschaftslehre *f* концепція господарського регулювання (*яка робить особливий акцент на роль державного управління та державних підприємств в економіці країни*).

Verwaltungszustellungsgesetz *n* закон про порядок надання документів адміністративним органам.

Verwaltungszwang *m* адміністративний примус.

Verwaltungszwangsmaßnahme *f* міра адміністративного примусу.

Verwaltungszwangsmittel *pl* засоби адміністративного примусу.

Verwaltungszwangsverfahren *n* провадження з примусового виконання адміністративних рішень.

Verwaltungszweig *m* галузь (адміністративного) управління.

Verwandte *m* родич; \diamond ~ ersten Grades родич першого ступеня; ~ in absteigender Linie родич по низхідній лінії; ~ in aufsteigender Linie родич по висхідній лінії; entfernter ~ далекий родич; nächster ~ найближчий родич; weitläufiger ~ далекий родич.

Verwandtenerbrecht *n* право спадкування за родинними зв'язками.

Verwandtenkreis *m* коло рідних, рідні, родичі.

Verwandtenmord *m* вбивство родича.

Verwandtenunterstützungspflicht *f* обов'язок матеріальної підтримки родича.

Verwandtschaft *f* 1) родинні зв'язки; 2) рідня; \diamond ~ als Ablehnungsgrund родинні зв'язки як привід для відводу (*напр.*

обвинувача); ~ als Grund zur Verweigerung des Gutachtens родинні відносини як основа для відхилення експертного висновку; ~ des Blutes кровна спорідненість, спорідненість по крові; ~ in der Seitenlinie рідня по боковій лінії; ~ in gerader Linie пряма рідня; ~ zweiten Grades рідня другого ступеня; natürliche ~ кровна рідня, рідня по крові.

Verwandtschaftsbeziehungen *pl* родинний зв'язок.

Verwandtschaftsgrad *m* ступінь спорідненості.

Verwandtschaftsverhältnis *n* родинний зв'язок, родинні відносини; \diamond im ~ stehen бути в родинних відносинах.

verwarnen *vt* 1) перестерігати, попереджувати; 2) зробити попередження (*як застосування міри адміністративного чи дисциплінарного стягування*).

Verwarnung *f* 1) пересторога; 2) попередження; \diamond ~ bei Ordnungswidrigkeiten пересторога при адміністративному правопорушенні; ~ gegenüber Jugendlichen пересторога неповнолітніх; ~ mit Ordnungsgeld попередження, поєднане з накладенням штрафу в адміністративному порядку; ~ mit Strafvorbehalt попередження з обмовкою про застосування кримінального покарання (*напр. у випадку повторення правопорушення*); ~ nach Jugendstrafrecht пересторога на основі норм кримінального права, які передбачають відповідальність неповнолітніх; Gebührenpflichtige ~ пересторога, поєднана зі штрафом, адміністративний штраф, який стягується на місці; richterliche ~ попередження з боку судді.

Verwässerung *f* послаблення (*товарного знаку*); \diamond ~ des Aktienkapitals послаблення акціонерного товариства.

Verwechslungsgefahr *f* загроза злиття (*напр. товарів однієї фірми з товарами іншої фірми*).

verweigern *vt* відмовляти (*в чому-н.*), відхиляти (*напр. прохання*).

Verweigerung *f* відмова; \diamond ~ der Aussage відмова від дачі показань; ~ der ehelichen Lebensgemeinschaft відмова подружжя від спільного життя; ~ der Eidesleistung відмова від принесення присяги; ~ der Genehmigung відмова від схвалення; ~ der Hilfeleistung

ненадання допомоги; ~ der Leistung відмова від виконання; ~ der Zustimmung erklären відмова в згоді; ~ des Wehrdienstes ухилення від військової служби; ~ des Zeugnisses відмова від дачі показань свідка; ~ eines amtlichen Verteidigers відмова в призначенні адвоката.

Verweis *m* зауваження, догана; \diamond einen ~ erteilen оголошувати догану; einen ~ löschen зняти догану; ~ mit Verwarnung догана з попередженням; strenger ~ суворі догана.

verweisen *vt* 1) робити догану; 2) передавати (напр. справу до іншого суду); 3) посилятися, робити посилання (напр. на закон); 4) висилати з країни, виганяти з країни.

Verweisung *f* 1) передача справи за підсудністю; 2) посилання (напр. на закон); 3) вигнання \diamond ~ an das zuständige Gericht передача справи до належного суду; ~ auf ein Gesetz посилення на закон.

Verweisungsbeschuß *m* визначення про передачу справи одним судом іншому за підсудністю.

Verweisungsbruch *m* самовільне повернення висланого.

Verweisungsvertrag *m* договір про вибір права.

Verwendung *f* використання, застосування, призначення.

Verwendung *f* 1) вживання, застосування, використання; 2) клопотання, заступництво; \diamond ~ einer Waffe застосування зброї; ~ von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen використання знаків організацій, заборонених конституцією; gewerbliche ~ використання з метою промислу, промислове використання; unbefugte ~ неправомочне використання; unrechtmäßige ~ an vertrauter Güter незаконне використання довіреного майна.

Verwendungsanspruch *m* претензія на використання.

Verwendungskonzeption *f* напрямки витрат коштів.

Verwendungspatent *n* патент на (нове) застосування.

Verwendungszweck *m* мета застосування (коштів).

verwerfen *vt* відхилити, відкинути.

verwerflich *adj* 1) негідний, неприйнятний, порочний; 2) дурний, негожий, недостойний.

Verwerflichkeit *f* негожість, недостойність (поведінки); \diamond ~ einer Straftat ганебність злочину; moralisch-politische ~ морально-політична неприпустимість.

Verwerfung *f* відхилення (напр. скарги, апеляції); \diamond ~ der Berufung відхилення апеляції; ~ der Buchführung відмова фінансових органів прийняти дані бухгалтерської звітності.

Verwerfungsurteil *n* рішення про відмову в апеляційній скаргі, рішення про відмову в касаційній скаргі.

Verwertbarkeit *f* можливість використання, можливість реалізації; \diamond ~ von Beweismitteln можливість використання доказів, можливість використання засобів доказування, доказуваність (фактів, доказів).

verwerten *vt* 1) використовувати, реалізовувати, здійснювати; 2) впроваджувати (напр. винахід); 3) реалізовувати (напр. цінні папери).

Verwertung *f* 1) використання, застосування; 2) реалізація; \diamond ~ des Vermögens використання майна; ~ gepfändeter Sachen реалізація речей, підданих арешту; ~ von Forderungen реалізація вимог; unerlaubte ~ недозволене використання.

Verwertungsgesellschaft *f* товариство з реалізації (напр. творів автора).

Verwertungskoeffizient *m* коефіцієнт використання, коефіцієнт утилізації.

Verwertungsprozeß *m* процес зростання вартості.

Verwertungsrecht *n* право використання, право реалізації.

Verwertungsverbot *n* заборона використання (напр. звукозапису).

verwirken *vt* 1) позбутися (права); 2) підлягати (покаранню).

Verwirklichung *f* здійснення, реалізація, втілення в життя, виконання; \diamond ~ der Geldstrafe стягування грошового штрафу; ~ der Strafe виконання покарання; ~ der Verurteilung виконання вироку; ~ des Straftatbestands здійснення складу злочину.

Verwirklichungsbefugnis *f* повноваження на використання (напр. якого-н. права).

Verwirklichungsverantwortung *f* відповідальність за здійснення (якого-н. права); \diamond legislative ~ законодавча відповідальність за здійснення (якого-н. права).

Verwirkung *f* позбавлення, втрата (з власної вини), втрата права; \diamond ~ der Bürgerrechte втрата цивільних прав; ~ der elterlichen Gewalt позбавлення батьківських прав; ~ der Freiheit позбавлення волі; ~ des Rechts втрата права; ~ von Grundrechten позбавлення основних прав.

Verwirrung *f* замішання, збентеження, плутанина (напр. при дачі свідчень).

verwischt *adj* стертий (про слід).

verwitwen *vt* овдовіти.

Verwohlfeilerung *f* здешевлення (напр. елементів виробничого капіталу).

Verzeichnis *n* список, перелік, опис, реєстр, каталог; \diamond ein ~ vorlegen надати опис, (майна); ~ vornehmen здійснювати опис.

Verzerrung *f* спотворення; \diamond ~ der Realität спотворення дійсності.

Verzicht *m* відмова (напр. від прав); \diamond ~ auf das Erbe відмова від спадку; ~ auf den Anspruch відмова від претензії, відмова від права, відмова від вимоги; ~ auf mündliche Verhandlung відмова від усного слухання справи; ~ auf Recht абандувати право; ~ auf Rechtsmittel відмова від оскарження (виroku); den ~ er klären відмовитись, заявити про відмову; einen ~ fordern вимагати відмови, вимагати відречення; ~ leisten відмовлятися, відікріатися від чого-н.

verzichten *vt* відмовитись.

Verzichtserklärung *f* (письмова) відмова, заява про відмову.

Verzichtleisten *n* відмова, відречення.

Verzichts Urteil *n* рішення суду, винесене на основі відмови позивача від позову.

Verzichtsurteil *n* рішення суду, винесене на основі відмови позивача від позову.

Verzinsung *f* стягування відсотків.

Verzinsungs- und Tilgungsmodus *m* спосіб нарахування відсотків та погашення капітального боргу.

Verzinsungspflicht *f* обов'язок сплати відсотків.

Verzinsungsverbot *n* заборона на стягування позикового відсотка.

Verzögerung *f* зволікання, затягування, затримка, запізнення; \diamond ~ des Rechtsstreites затягування розгляду правової суперечки; ~ des Verhandlungspartners зволікання протилежної сторони (в процесі).

Verzollung *f* сплата мита.

Verzug *m* 1) зволікання, затримка, затягування; 2) прострочення (виконання); \diamond im ~ sein бути простроченим; in ~ geraten прострочити; in ~ kommen прострочити.

Verzugsfolgen *pl* наслідки прострочення.

Verzugsschaden *m* збиток, який завдається кредитором простроченням у здійсненні (позичальником) своїх платіжних зобов'язань.

Verzugsschaden *m* збиток, який завдається кредитору простроченням платежу, збиток від прострочення.

Verzugszinsen *pl* пеня за прострочення, пеня за прострочення у виконанні зобов'язань.

Veterinärpolizei *f* ветеринарна міліція.

Veterinärrecht *n* ветеринарне право.

Veto *n* вето, заборона; \diamond ~ einlegen накладати вето; ~ zurückziehen знімати вето; suspensives ~ відкладальне вето, суспензивне вето.

Vetorecht *n* право вето.

vertreiben *vt* розповсюджувати через Інтернет.

Vice *лат.* на зворотньому шляху.

Viceversa *лат.* назад, навпаки.

Vidi *n, лат.* віза (на документі).

vidieren *vt* 1) візувати, ставити візу (на документі); 2) австр. посвідчувати, завіряти, скріплювати підписом (документ).

vidimieren 1) візувати, ставити візу (на документі); 2) австр. посвідчувати, завіряти, скріплювати підписом (документ).

Viehdiebstahl *m* викрадення худоби.

Viehängelhaftung *f* відповідальність за недоліки, виявлені при купівлі-продажу тварин.

Vielehe *f* багатощлюбність.

Vielgestaltigkeit *f* багатоманітність, різноманітність; \diamond ~ kriminologischer Aussagen багатоманітність кримінологічних суджень, множинність кримінологічних суджень.

Vielmännerei *f* багатомужжя.

Vielweiberei *f* багатоженство.

Vier-Felder-Koeffizient *m, крим.* коефіцієнт на чотири поля.

Vier-Felder-Korrelations-Koeffizient *m, крим.* коефіцієнт на чотири поля.

Vierbund *m, іст.* Четвертний союз (в Першій світовій війні).

Viermächtevertrag *m* договір, укладений між четвіркою великих країн.

Vikariieren *n* 1) заміщення; 2) заміна покарання заходами безпеки та виправлення.

Viktimologie *f* віктимологія (частина кримінології, яка вивчає поведінку потерпілого).

Vindikation *f* віндикація, вимагання власником майна, вимагання позивачем майна.

Vindikationsklage *f* віндикаційний позов, позов про право власності.

Vindikationslegat *n* віндикаційний легат, віндикаційна заповідальна відмова.

Vindikationszession *f* віндикаційна цесія, уступка вимоги з права власності.

vindizieren *vt* вимагати, вишукувати.

Vindizierung *f* віндикація, вимагання власником майна, вимагання позивачем майна.

Vinkulation *f* перетворення цінних паперів пред'явника в іменні (шляхом здійснення напису).

Vinkulationsgeschäft *n* банківська операція, забезпечена товарами (які знаходяться в дорозі).

Vinkulationsgeschäft *n* банківська операція з надання авансу постачальнику та забезпечення надходження платежу від імпортера (надається зазвичай під заставу товарних документів, підписаних постачальником).

Vinkulationskauf *m* покупка речі, яка знаходиться в користуванні третьої особи. **vin-kulieren** *vt* перетворювати цінні папери пред'явника в іменні.

Vinkulierung *f* вінкулювання (напис на цінних паперах пред'явника, який перетворює їх в іменні), перетворення цінних паперів пред'явника в іменні (шляхом здійснення напису).

Virement *n* перерозподіл бюджетних коштів.

Visabsoluta *лат.* абсолютне придушення волі потерпілого при застосуванні насилля.

Viscompulsiva *лат.* відносне придушення волі потерпілого при застосуванні психологічного насилля.

Visaerteilung *f* візування. **visafrei** *adj* 1) без візи, в безвізовому режимі; 2) безвізовий.

Visasusagung *f* згода на видачу візи.

Visenverweigerung *f* відмова у видачі візи.

visieren *vt* 1) візувати, накладення візи; 2) еталонувати (міри та ваги).

Visierung *f* візування; ◇ ~ eines Passes візування паспорта.

Visitation *f* особистий обшук, візитація; ◇ ~ bei der Zollkontrolle огляд на митниці; ~ des Gefangenenhauses обшук приміщення, де утримуються ув'язнені.

Visitationsrecht *n* право візитації (перевірка документів судна у відкритому морі військовими судами іншої держави).

Vistawechsel *m* вексель на пред'явника.

Visum *n* віза; ◇ das ~ ausstellen дати візу, видати візу; das ~ erteilen дати візу, видати візу; das ~ verlängern пролонгувати термін візи, продовжити термін візи; das ~ verweigern відмовити у видачі візи; konsularisches ~ консульська віза; mit einem ~ versehen візувати.

vital *лат.* при житті.

Vizegouverneur *m* віце-губернатор.

Vizekanzler *m* віце-канцлер.

Vizekonsul *m* віце-консул.

Vizepräsident *m* 1) віце-президент; 2) заступник голови.

Vogt *m* 1) *іст.* управляючий феодалним маєтком; 2) *іст.* начальник в'язниці; 3) *швейц.* опікун.

Volentinon fit in jura *лат.* той, хто погоджується на будь-яку дію, не може скаржитися на її неправомірність.

Völkerbund *m, іст.* Ліга Націй.

Völkerbundssatzung *f, іст.* Статут Ліги Націй.

Völkergewohnheitsrecht *n* міжнародне звичаєве право; ◇ lokales ~ регіональне міжнародне звичаєве право.

Völkerhaß *m* ненависть до народів.

Völkerhetze *f* розпалювання ворожнечі між народами; ◇ ~ treiben розпалювати ворожнечу між народами.

Völkermord *m* геноцид.

Völkerrecht *n* міжнародне (публічне) право; ◇ allgemeines ~ загальне міжнародне право; gegenwärtiges ~ сучасне міжнародне право; geltendes ~ діюче міжнародне право; humanitäres ~ галузь міжнародного права, що регулює міждержавні відносини в гуманітарній сфері; partikulares ~ приватне міжнародне право; regionales ~ регіональне міжнародне право; universales ~ універсальне міжнародне право.

Völkerrechtler *m* юрист-міжнародник.

völkerrechtlich *adj* міжнародно-правовий.

Völkerrechtlicher Realakt міжнародно-правова реальна дія (напр. окупація, анексія).

Völkerrechtsdoktrin *f* міжнародно-правова доктрина.

Völkerrechtsfreundlichkeit *f* прихильність нормам міжнародного права; ◇ ~ des Grundgesetzes прихильність конституції нормам міжнародного права.

Völkerrechtsgeschichte *f* історія міжнародного права.

Völkerrechtskommission *f* Комісія міжнародного права (ООН).

Völkerrechtslehre *f* вчення міжнародного права; ◇ bürgerliche ~ громадянська концепція міжнародного права.

Völkerrechtsnorm *f* норма міжнародного права.

W

W-Fragen *pl* вісім основних питань при розслідуванні злочинів (хто, де, коли та ін.).

Waageamt *n* палата мір та ваги.

Wachbuch *n* вартова відомість.

Wachdienstvorschrift *f* статут вартової служби.

Wachdokument *n* вартова відомість.

Wache *f* 1) вартовий; 2) варта; 3) поліцейська дільниця.

Wachlokal *n* вартове приміщення, поліцейська дільниця.

Wachmann *m* 1) вартовий; 2) поліцейський службовець.

Wachsabdruck *m* восковий зліпок.

Wachturm *m* вартова вежа.

Waffe *f* зброя; ◇ ~ tragen носити зброю; automatische ~ автоматична зброя; blanke ~ холодна зброя; Fund- ~ знайдена зброя; виявлена зброя; gezogene ~ нарізна зброя; Handfeuer- ~ вогнепальна зброя, стрілецька зброя; Hieb- und Stich- ~ колючо-ріжуча зброя; Jagd- ~ мисливська зброя; Schlag- ~ ударна зброя; Schuß- ~ вогнепальна зброя; Sport- ~ спортивна зброя; strukturmäßige ~ табельна зброя; stumpfe ~ тупа зброя.

Waffenbesitz *m* зберігання зброї, носіння зброї, володіння зброєю; unbefugter ~ незаконне зберігання зброї.

Waffenbesitzkarte *f* дозвіл на право носіння зброї, дозвіл на володіння зброєю.

Waffendelikt *n* 1) злочин, пов'язаний з володінням зброєю; 2) незаконне зберігання зброї.

Waffendiebstahl *m* викрадення зброї.

Waffenerwerbschein *m* документ на право придбання зброї, дозвіл на придбання зброї.

Waffenführungsverbot *n* заборона носіння зброї.

Waffengebrauch *m* застосування зброї; ◇ erlauben ~ правочинне застосування зброї.

Waffenrecht *n* сукупність норм, що регулюють торгівлю зброєю, її придбання, зберігання, носіння та застосування.

Waffenruhe *f* перемир'я.

Waffenschein *m* посвідчення на право використання зброї.

Waffenschmuggel *m* нелегальна торгівля зброєю.

Waffenstillstand *m* перемир'я; ◇ allgemeiner ~ загальне перемир'я; örtlicher ~ місцеве перемир'я.

Waffenstillstandsabkommen *n* угода про перемир'я.

Waffenstillstandsbedingungen *pl* умови перемир'я.

Waffenstillstandsverhandlungen *pl* переговори про перемир'я.

Waffenstillstandsvertrag *m* угода про перемир'я.

Waffenstreckung *f* капітуляція.

Waffenverlust *m* втрата зброї.

Waffenversteck *n* укривання зброї.

Waffenhilfe *f* військова допомога (*державі*).

Wägegeld *n* ваговий збір.

Wagenachskilometer *n* вагоно-вісь-кілометр.

Wagenpapieren *pl* паспорт автомобіля.

Wagenstandgeld *n* плата за простий транспортних засобів, штраф за простий вагонів.

Wagenstandgeldfrist *f* допустима тривалість простою вагонів.

Wagnis *n* ризик, ризикована справа; ◇ kalkulatorisches ~ калькуляційний ризик.

Wagnisdeckung *f* покриття, забезпечення можливого ризику.

Wagnisprüfung *f* перевірка можливості та ступеня покриття ризику.

Wahl *f* 1, вибір; 2) вибори; ◇ ~ des Bundespräsidenten вибори федерального президента; ~ des Modellbereiches *крим.* вибір сфери моделювання; ~ des Obmannes вибір старшини присяжних засідателів; ~ durch Zuruf голосування шляхом вигуків (*без підрахунку голосів*); ~ kassieren скасувати вибори, вважати вибори недійсними; allgemeine ~ загальні вибори; direkte ~ прямі вибори; geheime ~ вибори шляхом таємного голосування; in freier, allgemeiner, gleicher und geheimer ~ на основі вільних загальних рівних виборів шляхом таємного голосування; indirekte ~ непрямі вибори, кілька етапні вибори; öffentliche ~ вибори при відкритому голосуванні; unmittelbare ~ прямі вибори.

Wahlagitation *f* передвиборча агітація.

Wahlakt *m* процедура виборів.

Wahlalter *n* віковий виборчий ценз.

Wahlamt *n* вибірна посада.

Wahlanfechtung *f* оспорування результатів голосування.

Wahlausfall *m* результат виборів.

Wahlausgang *m* результат виборів.

Wahlausschreibung *f* призначення виборів.

Wahlausübung *f* використання виборчого права.

Wahlausweis *m* посвідчення на право голосування.

Wählbarkeit *f* пасивне виборче право, право бути обраним.

Wahlbeamte *m* виборний чиновник (*напр. бур-гомістр ФРН*).

Wahlbeeinflussung *f* тиск на виборця.

Wahlbehinderung *f* перешкоджання виконанню виборчого права.

Wahlbehörde *f* 1) орган по проведенню виборів; 2) виборчий орган.

Wahlberechtigte *m* особа, що має право голосу, виборець.

Wahlberechtigung *f* право голосу, право на участь у виборах.

Wahlbestechung *f* підкуп виборця.

Wahlbeteiligung *f* участь у виборах.

Wahlbewegung *f* виборча кампанія.

Wahlbezirk *m* виборчий округ.

Wahldelikt *n* злочин проти виборчих прав.

Wahleltern *pl* названі батьки.

Wähler *m* виборець, особа, що здійснює активне виборче право.

Wahlerauftrag *m* наказ виборців.

Wahlergebnis *n* результат виборів.

Wählernötigung *f* насильна перешкода здійсненню виборчого права.

Wählerschaft *f* виборці, електорат.

Wählertäuschung *f* обман виборців при здійсненні виборчого права.

Wählerversammlung *f* збори виборців.

Wahlervertreter *pl* представники виборців.

wahlfähig *adj* той, хто користується виборчим правом.

Wahlfälschung *f* фальсифікація результатів виборів-

Wahlfeststellung *f* встановлення альтернативної провини підсудного при наявності декількох неоднорідних злочинів.

Wahlfreiheit *f* 1) право вибору, свобода вибору; 2) свобода виборів.

Wahlfunktion *f* виборна посада.

Wahlgang *m* виборчий тур, тур виборів.

Wahlgeheimnis *n* таємна подача голосів (*на виборах*), таємниця голосування (*при виборах*).

Wahlgerichtsstand *m* альтернативна підсудність.

Wahlgesetz *n* закон про вибори, положення про вибори.

Wahlgleichheit *f* рівне виборче право.

Wahlkampagne *f* передвиборча кампанія.

Wahlkampfkosten *pl* витрати на передвиборчу кампанію.

Wahlkandidat *m* кандидат на виборну посаду.

Wahlkarte *f*, *avstr.* список виборців.

Wahlkartei *f* список виборців.

Wahlkauf *m* вільна покупка.

Wahlkind *n* *avstr.* прийомна дитина.

Wahlkommission *f* виборча комісія.

Wahlkonsul *m* почесний консул.

Wahlkörperschaft *f* виборний орган.

Wahlkreis *m* виборчий округ.

Wahlkreiskommission *f* окружна виборча комісія.

Wahlmonarchie *f* виборна монархія.

Wahlmündigkeit *f* правоздатність на участь у виборах.

Wahlnötigung *f* примушування виборців.

Wahlordnung *f* положення про вибори; $\diamond \sim$ für die Sozialversicherung положення про вибори органів соціального страхування.

Wahlorgan *n* виборний орган.

Wahlperiode *f* легіслатура, строк повноважень законодавчих органів.

Wahlpflicht *f* обов'язок брати участь у виборах.

Wahlprinzip *n* принцип виборності.

Wahlprotest *m* опротестування виборів.

Wahlprüfung *f* перевірка правдивості результатів виборів.

Wahlprüfungsausschuß *m* комісія для перевірки правдивості результатів виборів.

Wahlrecht *n* виборче право; $\diamond \sim$ ausüben здійснювати виборче право; passives \sim пасивне виборче право.

Wahlrechtsentzug *f* позбавлення виборчого права.

Wahlrechtsgrundsatz *m* принцип виборчого права.

Wahlrechtsverlust *m* втрата виборчого права.

Wahlschein *m* посвідчення на право голосування (*поза постійним місцем проживання виборця*), відкріпний талон на право голосування.

Wahlschuld *f* альтернативний обов'язок.

Wahlsprengel *m*, *avstr.* виборча дільниця.

Wahlssystem *n* виборча система; \diamond plurales \sim плюралістична виборча система.

wahlunfähig *adj* той, хто не користується виборчим правом.

Wahlunterlagen *pl* папери, що стосуються виборів.

Wahlverfahren *n* порядок проведення виборів.

Wahlverfahrensrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють порядок проведення виборів.

Wahlvergehen *n* злочин проти виборчих прав.

Wahlverhinderung *f* перешкоджання проведенню виборів.

Wahlvermächtnis *n* спадкова відмова, згідно з якою спадкоємець може вибрати один із успадкованих предметів.

Wahlverteidiger *m* захисник за вибором підсудного, захисник, якого обрав підсудний.

Wahlvorbereitungsurlaub *m* відпустка для участі у виборчій кампанії.

Wahlvorschlag *m* висунення кандидата на виборах.

Wahlwerber *m* кандидат на виборну посаду.

Wahlzensus *m* виборний цenz.

Wahlzoll *m* альтернативне мито.

Wahlzwang *m* обов'язкова подача голосу, обов'язкова участь у виборах.

Wahndelikt *n* помилковий злочин, уявний злочин.

Wahnsinnstat *f* суспільно небезпечне діяння, що здійснено у стані неосудності (*несамовитості*).

Wahnverbrechen *n* уявний, помилковий злочин.

wahren *vt* зберігати (*напр. таємницю*), берегти, охороняти (*напр. гідність*), дотримуватись (*напр. нейтралітету*).

Wahrheit *f* правда, істина, достовірність; ◇ ~ der Aussage достовірність висловлювання; ~ feststellen встановити істину; objektive ~ об'єктивна істина.

Wahrheits- undErscheinungspflicht *f* обов'язок сторін процесу з'явитися у судових органах та надати правдиві свідчення.

Wahrheitsbeweis *m* доказ істинності (*у справі про наклеп*); ◇ ~ antreten розпочати доведення істинності (*у справі про наклеп*); ~ durch Strafurteil доказ істинності факту, що зафіксовано в обвинувальному вирокі (*по іншій справі*); ~ erbringen доводити істинність (*у справі про наклеп*).

Wahrheitsbeweiserhebung *f* розгляд доказів істинності (*у справі про наклеп*).

Wahrheitserforschung *f* дослідження істини.

Wahrheitserinnerung *f* нагадування про необхідність говорити правду (*на суді*).

Wahrheitsermittlung *f* встановлення істини.

Wahrheitsfindung *f* виявлення істини.

Wahrheitsgehalt *m* істинність, ступінь істинності; ◇ ~ von Aussagen істинність свідчень, ступінь істинності свідчень.

wahrheitsgemäß *adj* правдивий, достовірний, істинний.

Wahrheitspflicht *f* обов'язок давати правдиві свідчення.

Wahrheitsserum *n* сироватка «правдивості» («правди»).

wahrnehmen *vt* дотримуватись (*строків*), захищати (*інтереси*), покривати (*витрати*).

Wahrnehmung *f* 1) сприйняття, відчуття; 2) здійснення (*напр. інтересів*); ◇ ~ der Verantwortung сприйняття відповідальності; ~ in berechtigter Interessen з урахуванням законних інтересів.

Wahrnehmungsvertrag *m* угода про дотримання авторського права правонабувачем.

Wahrscheinlichkeit *f* вірогідність, правдоподібність.

Wahrscheinlichkeitsbeweis *m* доказ, правдоподібність.

Wahrscheinlichkeitsgutachten *n* вірогідний висновок експертизи.

Wahrspruch *m* вердикт; ◇ ~ der Geschworenen вердикт присяжних.

Wahrung *f* збереження, охорона, дотримання; ◇ ~ der Gesetzlichkeit дотримання законності; ~ der Rechte der Bürger забезпечення прав

громадян; ~ des Geheimnisses збереження таємниці; ~ des öffentlichen Interesses захист суспільних інтересів.

Währung *f* валюта (*грошова одиниця, що лежить в основі грошової системи*).

Währungsabkommen *n* валютна угода.

Währungsbeistand *m* валютна допомога; ◇ kurzfristiger ~ короткострокова валютна допомога (*напр. взаємна допомога центральних банків країн-членів ЄС*).

Währungscocail *m* валютний «коктейль» (*використовується для урівноваження у випадку різкої зміни ринкового курсу тої чи іншої валюти*).

Währungsdisparität *f* різниця у курсах валют.

Währungsfaktura *f* рахунок-фактура в іноземній валюті.

Währungsgebiet *n* валютна зона.

Währungsgefälle *pl* різниця валютного курсу (*валютних курсів*).

Währungsgesetz *n* валютний закон, закон про валютні кошти.

Währungsklausel *f* валютне застереження.

Währungskonto *n* валютний рахунок.

Währungspolitik *f* валютна політика.

Währungspreis *m* ціна в іноземній валюті.

Währungsrecht *n* валютне право.

Währungsreform *f* валютно-фінансова реформа.

Währungsscheck *m* чек у іноземній валюті.

Währungsschlinge *f* «валютна змія» (*угода 70-х років про обмеження коливань курсів валют*).

Währungsumstellung *f* зміна валютного паритету.

Währungsunion *f* валютний союз; ◇ Europäische ~ Європейський валютний союз.

Währungsverfall *m* знецінювання валюти.

Währungsvertrag *m* валютна угода.

Waisengeld *n* допомога для сиріт, допомога на сиріт.

Waisenpfleger *m* 1) опікун сироти; 2) вихователь дитячого будинку.

Waisenrente *f* пенсія, що виплачується дітям осіб, що застраховані після смерті останніх, матеріальна допомога сиротам.

Waisenvogt *m*, *швейц.* опікун сироти.

Waldbrandschutz *m* охорона лісів від пожеж, захист лісу від пожеж.

Waldbrandstiftung *f* підпал лісу.

Waldfrevel *m* самовільна порубка лісу.

Waldschutz *m* охорона лісу.

Wandale *m* вандал.

wandalisch *adj* вандалський, варварський.

Wandel *m* 1) зміна; 2) спосіб життя, поведінка;
 ◇ sozialer ~ соціальна зміна.

Wandelanleihe *f* конверсійна позика, позика з умовами погашення, що змінюються.

Wandelgeschäft *n* перетворення термінової біржової операції на касову операцію.

Wandelgrund *m* причина розірвання договору купівлі-продажу через дефект у придбаному товарі.

Wandelobligation *f* облігація конверсійної позики.

Wandelschuldverschreibung *f* облігація конверсійної позики.

Wandlung *f* 1) зміна, перетворення; 2) розірвання договору купівлі-продажу при виявленні недоліку в предметі договору, розірвання договору постачання при виявленні недоліку в предметі договору.

Wanderarbeiter *m* 1) робітник-іммігрант, іноземний робітник; 2) робітник, зайнятий у відьомому промислі.

Wanderversicherung *f* перехідне страхування, перехід від однієї форми страхування до іншої.

Wandlung *f* 1) зміна, перетворення; 2) розірвання договору купівлі-продажу при виявленні недоліку в предметі договору, розірвання договору постачання при виявленні недоліку в предметі договору; ◇ ~ des Vertrags розірвання договору купівлі-продажу при виявленні недоліку в предметі договору, розірвання договору постачання при виявленні недоліку в предметі договору.

Wandlungsanspruch *m* право на розірвання договору купівлі-продажу через дефект у придбаному товарі.

Wandlungsklage *f* позов про розірвання договору купівлі-продажу через виявлені недоліки товару.

Wandprotest *m* протест векселя, опротестовування векселя (*у разі неплатежу, напр. за відсутності платника по векселю за вказаною адресою*).

Wanzenabwehr *f* контрзаходи проти мікрорядіопередавачів, використовуваних з метою шпигунства.

Wappenmißbrauch *m* зловживання гербом.

Ware *f* товар; ◇ ~ auf Rechnung bestellen замовляти товар з оплатою після отримання рахунку; die ~ auszeichnen вказувати ціну; die ~ führen торгувати товаром; ~ mit Beschlag belegen конфіскувати товар, накласти арешт на товар; die ~ mit dem Preisschild auszeichnen вказувати ціну товару в ціннику;

abgelagerte ~ залежаний товар; ausgefallene ~ неходовий товар; aussortierte ~ відбракований товар; disponible ~ наявний товар; eingeschmuggelte ~ контрабандний товар; fehlerhafte ~ бракований товар; gefragte ~ товар, що має попит; kontingentierte ~ лімітований товар; kurante ~ товар, що легко збути, ходовий товар; mangelhafte ~ товар, що не відповідає умовам договору, недоброякісний товар, неякісний товар; schwarze ~ товар з чорного ринку, товар, що продається нелегально; verbotene ~ товар, заборонений до поширення; vertretbare ~ замінюваний товар, товар, що підлягає обміну; ~ stempeln ставити клеймо на товари.

Waren- und Zahlungsabkommen *n* торговельно-платіжна угода, угода про товарообмін і платежі.

Warenabkommen *n* угода про товарообмін.

Warenakkreditiv *n* товарний акредитив.

Warenakzept *n* товарний акцепт.

Warenangebot *n* пропонування товарів.

Warenannahme *f* приймання товару.

Warenaufkommen *n* товарні ресурси.

Warenausstattung *f* зовнішнє оформлення товару.

Warenausstattungsschutz *m* правовий захист (*зовнішнього*) оформлення товарів.

Warenbegleitpapier *n* накладна, товаросупровідний документ.

Warenbegleitschein *m* накладна, товаросупровідний документ.

Warenbeleihung *f* 1) товарна позика, підтоварна позика; 2) ломбардні операції.

Warenbeschriftung *f* маркування товарів, нанесення торговельної марки.

Warenbesitzer *m* власник товару.

Warenbestand *m* 1) наявні товари; 2) товарні залишки.

Warenbestandskonto *n* рахунок обліку товарних запасів.

Warenbezug *m* закупівля товарів.

Warenbezugsvertrag *m* договір на постачання товарів.

Wareneinstandspreis *m* заготівельна ціна товару.

Warenempfänger *m* одержувач товару.

Warenexperte *m* експерт-товарознавець.

Warenfälschung *f* фальсифікація товарів.

Warenfehlmenge *f* недостача товарів.

Warenhausdiebstahl *m* крадіжка в універсальному магазині.

Warenherstellhaftung *f* відповідальність виробника товарів.

Warenklasseneinteilung *f* класифікація товарів.
Warenkorb *m* споживчий кошик (*набір споживчих товарів і послуг, основа для розрахунку індексів*).
Warenlieferung *f* доставка товарів, постачання товарів.
Warenlieferungsvertrag *m* договір на постачання товарів.
Warenlombard *m* підтоварна позика, ломбардні операції з товарами.
Warenmängel *pl* дефекти товарів.
Warenmuster *n* товарний зразок.
Warenpapiere *pl* 1) товарні цінні папери (*напр. товарний вексель*); 2) товаросупровідні документи.
Warenposten *m* партія товару.
Warenprobe *f* зразки товарів.
Warenrabatt *m* знижка з ціни товару.
Warenrechnung *f* облік товарів.
Warenrückvergütung *f* відшкодування товарами (*метод розподілу прибутків у закупівельних кооперативних товариствах*).
Warenursprungszeugnis *n* свідоцтво про походження товару, сертифікат про походження товару.
Warenverteilungsunternehmen *n* дистриб'юторне підприємство.
Warenvertreter *m* торговельний представник.
Warenvorschüsse *pl* короткострокові банківські позики під заставу товарів.
Warenwechsel *m* товарний вексель, торговельний вексель.
Warenzeichen *n* товарний знак; \diamond trügerisches ~ фальсифікований товарний знак, підроблений товарний знак.
Warenzeichengesetz *n* закон про товарні знаки.
Warenzeichenlizenz *f* ліцензія на товарний знак, ліцензія на використання товарного знаку.
Warenzeichenrecht *n* 1) сукупність правових норм, що стосуються товарних знаків; 2) право на товарні знаки.
Warenzeichenregister *n* реєстр товарних знаків.
Warenzeichenschutz *m* (правова) охорона товарних знаків.
Warenzeichenstreitsache *f* справа про спір відносно товарних знаків.
Warenzeichenverband *m* об'єднання підприємств, що користуються єдиним товарним знаком.
Warenzeichenverletzung *f* порушення прав власника товарного знаку.
Warnamt *n* відомство, що займається організацією служби попередження.
Warndienst *m* служба попередження.

Warnfunktion *f* функція попередження; \diamond ~ des Urteils попереджувальна функція вироку.
Warngebiet *n* район, що проголошено небезпечним.
Warnung *f* попередження.
Warnungsschuss *m* попереджувальний постріл.
Warnzeichen *n* 1) попереджувальний сигнал; 2) попереджувальний знак.
Warrant *m* 1) варант, складське (*заставне*), свідоцтво; 2) довіреність, обов'язки; 3) гарантія; 4) ордер на арешт.
Warrantdiskont *m* підтоварна позика під заставу варанта.
Warrantkredit *m* кредит під варант.
Warschauer Vertrag *m*, *icm.* Варшавська угода.
Wartegeld *n* штраф за простій.
Wartepflicht *f* обов'язок зачекати; \diamond ~ an Straßenkreuzungen обов'язок пропустити транспорт, що рухається на вуличному перехресті; ~ nach Verkehrsunfall обов'язок зачекати на прибуття поліції після транспортної пригоди.
Warteschlangentheorie *f* теорія масового обслуговування.
Wartestand *m* (тимчасове) усунення від посади.
Wartestandsgehalt *n* 1) плата за простій; 2) зменшена зарплата через простій.
Wartestandszeit *f* час простою.
Wartezeit *f* 1) час простою; 2) строк, після закінчення якого застрахована особа має право на отримання пенсії; \diamond ~ einer Frau vor der Wiederverheiratung строк очікування, що встановлено для жінки перед укладанням другого шлюбу.
Wartung *f* догляд, технічне обслуговування, техобслуговування.
Wartungsvertrag *m* угода про технічне обслуговування.
waschlappig *adj* безвольний, безхарактерний.
Wasseraktien *pl* розводнений акціонерний капітал, розводнені акції (*номінальна оцінка яких істотно перевищує вартість реальних активів і потенціалу фірми*).
Wasserbeschußbehälter *m* спецустановка для судово-балістичного дослідження куль.
Wasserbezugsrecht *n* право на добування води.
Wasserbuch *n* довідник водозахисного законодавства.
Wassergenossenschaft *f* водогосподарська кооперація.
Wassergesetz *n* закон про охорону, використання і вміст водоймищ, закон про водоймища.

Wassergrundbuch *n* водний кадастр.

Wasserhaushaltsgesetz *n* закон про регулювання водного режиму.

Wasserleiche *f* труп, що витягнуто з води.

Wasserleitungsrecht *n* право відведення води (на ділянку).

Wasserleitungsservitut *n* сервітут на водостік.

Wassernutzungsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють порядок користування водою, право водокористування.

Wasserrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють використання водних ресурсів, водне право.

Wasserschöpfrecht *n* право забору води.

Wasserschutz-Gruppenposten *m* груповий пост водної поліції.

Wasserschutzgebiet *n* водозахисна зона.

Wasserschutzpolizei *f* водна поліція.

Wassersicherstellungsgesetz *n* закон про забезпечення водою.

Wasserstreife *f* патруль водної поліції.

Wasserverseuchung *f* забруднення водоймищ.

Wasserverwaltung *f* управління водними дорогами і водозабезпеченням.

Wasserwirtschaftsverband *m* водогосподарське об'єднання.

Weblog *n* (*Web und Logbuch*) блог.

Website-Darstellung *f* відображення на сторінці в Інтернеті (напр. опис і картинка товару).

Wechsel *m* 1) зміна; 2) чергування; 3) розмін, обмін (*грошей*); 4) вексель (*боргове зобов'язання*); \diamond avalisierter ~ авальований вексель (за яким виданий/здійснений аваль); befristeter ~ терміновий вексель, вексель з терміном платежу на певний день; diskontfähiger ~ обліко-спроможний вексель, вексель, що дисконтується; eigener ~ простий вексель; gezogener ~ переводний вексель; indossierter ~ вексель з передавальним написом; konditionierter ~ зв'язаний вексель; negotiabler ~ оборотний вексель; notleidender ~ вексель, що не акцептується; offener ~ бланковий вексель; rediskontierter ~ передисконтований вексель; trassierteigener ~ вексель, виставлений на самого себе; trassierter ~ переводний вексель; unechter ~ підроблений вексель; ~ a vista вексель на пред'явника; einen ~ akzeptieren акцептувати вексель; ~ annehmen акцептувати вексель; ~ auf kurze Sicht короткостроковий вексель; ~ auf lange Sicht довгостроковий вексель; einen ~ ausstellen виставляти вексель, трасувати вексель; einen ~ begeben передавати вексель, наносити на вексель передавальний напис; einen ~ decken покрити

вати вексель; ~ des Arbeitsplatzes зміна місця роботи; einen ~ diskontieren враховувати вексель, дисконтувати вексель; einen ~ einlösen оплачувати вексель, платити по векселю; einen ~ einreichen представляти вексель до оплати; einen ~ erneuern пролонгувати вексель; einen ~ eskontieren представляти вексель до обліку; einen ~ garantieren ручатися за платіж по векселю; einen ~ girieren індосувати вексель, робити передавальний напис; einen ~ indossieren індосувати вексель, робити передавальний напис; ~ mit Indossament вексель з передавальним написом, індосований вексель; einen ~ Notleiden lassen прострочити вексель; einen ~ prolongieren пролонгувати вексель; einen ~ protestieren lassen опротестувати вексель; einen ~ rediskontieren передисконтовувати вексель; einen ~ stunden продовжити термін сплати по векселю; einen ~ verfallen lassen прострочити вексель; einen ~ vorlegen представляти вексель до оплати; einen ~ zu Protest gehen lassen опротестовувати вексель; einen ~ zurückziehen вилучити вексель із обігу.

Wechsel- und Scheckverbot *n* заборона на сплату по векселю і обмін на чек.

Wechseladresse *f* прізвище трасата.

Wechselanspruch *m* вимога сплати по векселю.

Wechselaufgebot *n* офіційне сповіщення про втрачений вексель.

Wechselausfertigung *f* екземпляр (перевідного) векселя.

Wechselaussteller *m* векселедавець, трасант.

Wechselbank *f* обліковий банк.

Wechselbegebung *f* передача векселя шляхом індосування.

Wechselbeitreibung *f* стягнення по векселю.

Wechselbereicherung *f* збагачення за рахунок здобуття грошей по простроченому векселю.

Wechselbereicherungsanspruch *m* домагання на збагачення шляхом вимоги сплати по простроченому векселю.

Wechselbetrug *m* шахрайство у зв'язку з використанням векселя.

Wechselbezogene *m* трасат, платник по векселю.

Wechselbuch *n* книга реєстрації векселів, що поступають.

Wechselbürge *m* аваль, поручитель по векселю (часто банк, що виступає в ролі гаранта).

Wechselbürgschaft *f* аваль, поручительство по векселю.

Wechseldienst *m* 1) обмін інвалюти (на кордоні); 2) пункт обміну іноземної валюти.

Wechseldiskont *m* 1) дисконт, обліковий відсоток; 2) облік векселя.

Wechseleinrede *f* заперечення по векселю.

Wechselfähigkeit *f* вексельна дієздатність.

Wechselfälschung *f* підробка векселя.

Wechselforderung *f* вексельна вимога, вимога по векселю.

Wechselfrist *f* термін платежу по векселю.

Wechselgeschäft *n* операція по обміну валюти.

Wechselgesetz *n* закон, що регулює вексельні операції.

Wechselgirant *m* вексельний жирант, індосант.

Wechselgläubiger *m* кредитор по векселю.

Wechselinhaber *m* векселетримач.

Wechselinkasso *n* інкасація векселя.

Wechselinkassogeschäft *n* операція банку по інкасації векселя.

Wechselklage *f* позов по векселю.

Wechselklausel *f* вексельна мітка, вексельне застереження.

Wechselkredit *m* кредитні операції, що пов'язані з урахуванням векселів.

wechselkursbedingt *adj* обумовлений динамікою валютного курсу.

Wechselkursentwicklung *f* рух валютних курсів.

Wechselkursflexibilität *f* рухливість валютного курсу.

Wechselkursmechanismus *m* механізм обмінного курсу (*сприяє вирівнюванню платіж-ного балансу при вільних курсах*).

Wechselkurstheorie *f* теорія обмінного курсу.

Wechselkurszettel *m* таблиця курсів іноземних валют.

Wechselombard *m* видача позик під заставу векселів.

Wechselmahnbescheid *m* нагадування про прострочення векселя.

Wechselmißbrauch *m* зловживання векселями.

Wechselpari *n* паритетний курс.

Wechselprotest *m* опротестовування векселя.

Wechselprozeß *m* 1) спрощений порядок стягнення по суду грошових сум, вказаних у векселі; 2) процес взаємодії; $\diamond \sim$ zwischen Persönlichkeit und Gesellschaft процес взаємодії між особою і суспільством.

Wechselrecht *n* вексельне право.

Wechselregreß *m* вексельний регрес, зворотна вимога по векселю.

Wechselreiterei *f* махінації з фальшивими векселями.

Wechselrückgriff *m* вексельний регрес, зворотна вимога по векселю.

Wechselschuld *f* борг по векселю.

Wechselsteuer *f* вексельний податок, гербовий збір з векселів.

Wechsesteuermarke *f* вексельна гербова марка.

Wechselstube *f* філія банку з обміну валюти.

Wechselübernehmer *m* індосат.

Wechselverbindlichkeit *f* зобов'язання по векселю.

Wechselverfall *m* прострочення векселя.

Wechselwirkung *f* взаємодія; $\diamond \sim$ der gesellschaftlichen Erscheinungen взаємодія соціальних явищ.

Wechselzahlung *f* платіж по векселю, оплата векселя.

Wechselzedent *m* індосант (*особа, що одержує по передавальному напису на векселі*).

Wechselzinsen *pl* відсотки по векселю.

Weg *m* 1) дорога, дорога; 2) дорога, відстань; 3) дорога, спосіб, засіб; \diamond auf dem Wege des Rechts судовим порядком, через суд; auf friedlichem Wege мирним шляхом; auf gesetzlichem Wege законним шляхом; auf gütlichem Wege полюбовно (*напр. про примирення сторін у процесі*); auf legalem Wege законним шляхом, легальним шляхом.

Weg-Zeit-Diagramm *n* крим. діаграма, що визначає дороги і час.

Wegebaulast *f* дорожно-будівельна повинність.

Wegegeld *n* дорожнє мито, податок на користування дорогами.

Wegelagerer *m* іст. грабіжник з великої дороги.

Wegerecht *n* 1) сукупність правових норм, що регулюють використання федеральних доріг (*шосе, громадських доріг*); 2) право проїзду і проходу по чужій земельній ділянці; $\diamond \sim$ an Waldgrundstücken право проходу і проїзду через лісові ділянки.

Wegerechtsfahrzeug *n* транспортний засіб, що користується правом проїзду по чужій земельній ділянці.

Wegeservitut *n* дорожній сервітут.

Wegeunfall *m* травма, отримана по дорозі на роботу, травма, отримана по дорозі з роботи (*вигляд виробничої травми*).

Wegfall *m* скасування; $\diamond \sim$ des Vermächtnisses скасування заповідальної відмови (*напр. у зв'язку з невиконанням умов*).

Weglegung *f* підкидання; $\diamond \sim$ eines Kindes австр. підкидання дитини.

Wegnahme *f* видалення, вилучення, конфіскація; $\diamond \sim$ staatlicher und gesellschaftlicher Symbole вилучення державних і суспільних символів; \sim verüben віднімати, вилучати; \sim von Sachen вилучення речей; eigenmächtige \sim самовільний захват; gewaltsame \sim насиль-

ницьке вилучення; heimliche ~ таємне вилучення.

Wegnahmerecht *n* право на вилучення (*напр. устаткування, встановленого наймачем за свій рахунок, при переїзді*).

Wegweisungsbefehl *m* наказ про висилку, наказ про виселення.

Wehrbeschwerdeordnung *f* положення про подачу скарг військовослужбовцями.

Wehrdienst *m* військова служба.

Wehrdienstbeschädigung *f* каліцтво, отримане під час несення військової служби.

Wehrdienstentziehung *f* ухилення від військової служби.

Wehrdienstgericht *n* військовий суд, військовий трибунал.

Wehrdienstgesetz *n* закон про військову службу.

Wehrdienstsenat *m* військова судова колегія.

Wehrdienstverhältnis *n* 1) правовідношення, пов'язане з військовою службою; 2) відношення між федерацією і бундесвером.

Wehrdienstverweigerer *m* особа, що відмовляється виконувати військовий обов'язок.

Wehrdisziplinaranwalt *m* представник командування в дисциплінарних судах військових частин.

Wehrdisziplinarordnung *f* військовий дисциплінарний статут.

Wehrdisziplinarrecht *n* військове дисциплінарне право, сукупність правових норм, що регулюють військову дисципліну.

wehren *vi* sich wehren оборонятися, захищатися.

Wehrgesetz *n* закон про військову повинність.

Wehrgesetzgebung *f* військове законодавство.

Wehrmittelsabotage *f* навімисне і неправомочне руйнування і пошкодження оборонних засобів і споруд.

Wehrpaß *m* військовий квиток.

Wehrpflicht *f* військова повинність, військовий обов'язок.

Wehrpflichtgesetz *n* закон про військову повинність.

wehrpflichtig *adj* військовозобов'язаний.

Wehrrecht *n* військове право.

Wehrsold *m* грошові кошти військовослужбовців.

Wehrstrafgericht *n* військово-кримінальний суд.

Wehrstrafgesetz *n* закон про відповідальність за військові злочини.

Wehrstraßprozeßrecht *n* військове кримінально-процесуальне право.

Wehrstrafrecht *n* військово-кримінальне право.

Wehrüberwachung *f* нагляд за правильністю призову на військову службу.

Wehrverwaltungsrecht *n* військово-адміністративне право.

Weidennutzungsrecht *n* право користування пасовищем.

Weiderecht *n* право випасу.

Weigerung *f* відмова, ухилення (*напр. від нез'явлення у суді*).

Weihnachtsfreibetrag *m* неоподатковувана частина зарплати за час різдвяних канікул.

Weihnachtsgratifikation *f* грошовий дарунок службовцям з нагоди Різдва (*напр. від працедавця*).

Weimarer Republik *f* Веймарська республіка (*Німеччина, 1919 р.*).

Weimarer Verfassung *f* Веймарська конституція (*конституція республіки Веймарської*).

Weingesetz *n* закон про порядок виробництва винних виробів (*ФРН, 1971 р.*).

Weinkriminalität *f* злочинність, пов'язана з фальсифікацією вина.

Weinwirtschaftsgesetz *n* закон, що регулює заходи по вирощуванню плодів і ягід, що є сировиною для виноробства (*ФРН, 1977 р.*).

Weise *f* спосіб, метод; \diamond sich auf unredliche ~ aneignen набувати нечесним способом; sich auf unredliche ~ beschaffen набувати нечесним способом.

weisen *vt* 1) вказувати, приписувати; 2) надсилати направляти (*напр. справу до належного суду*).

Weiß-Kragen-Kriminalität *f* «білокомірцева» злочинність (*злочинність чиновників і представників монополії*).

Weisung *f* вказівка, розпорядження, розпорядження, директива, наказ; \diamond ~ des Kassationsgerichts вказівка касаційного суду, ~ des Rechtsmittelgerichts вказівка суду другої інстанції; ~ gegenüber Jugendlichen розпорядження суду неповнолітнім; bindende ~ обов'язкова вказівка; innerbetriebliche ~ відомчий акт, відомчий нормативний акт, внутрішньовідомчий нормативний акт; normative ~ нормативне розпорядження; richterliche ~ вказівка судді; ungesetzliche ~ незаконна вказівка.

Weisungsbefugnis *f* право давати вказівки, право давати розпорядження, право давати директиви.

weisungsberechtigt *adj* що має право давати вказівку.

Weisungsgebundenheit *f* зв'язаність вказівками; \diamond ~ der Staatsanwaltschaft зв'язаність прокуратури директивами, зв'язаність прокуратури вказівками.

Weisungsrecht *n* право давати вказівки, право давати розпорядження, право давати директиви.

Weisungstatbestand *m* 1) наявність вказівки; 2) склад злочину, що полягає в дачі незаконних вказівок, склад злочину, що полягає в дачі незаконних розпоряджень.

Weisungsverstoß *m* порушення вказівки.

Weiterbegebung *f* передача (*напр. векселя*).

Weiterführung *f* просування; \diamond ~ der Verteidigung продовження захисту; ~ eines Namens untersagen забороняти носити ім'я, забороняти носити назву (*напр. фірми*); ~ eines Verfahrens просування справи, просування процесу, продовження ведення справи.

Weitergabe *f* передача (*напр. заяви до суду*).

Weitergeltung *f* подальша дія (*законів*).

Weitertreiben *n* відновлення (*процесу*).

Weiterveräußerung *f* перепродаж.

Weiterverkauf *m* перепродаж.

Weitervermieten *vt* укладати договір піднайму, перездавати (*дім, квартиру або інше майно*).

Weitervermietung *f* перездача (*будинку, квартири або іншого майна*).

weiterverpachten *vt* укладати договір суборенди.

Weiterverpachtung *f* суборенда.

Wettversicherung *f* добровільне (*продовжене*) страхування, продовження договору страхування.

Weiterverweisung *f* подальше відсилання, відсилання до третього закону (*при вирішенні суперечок у міжнародному приватному праві*).

weltanschauliche Position des Täters світоглядна позиція злочинця.

Weltanschauung *f* світогляд.

Weltbestmarke *f* світовий рівень.

Welternährungsrat *m* Всесвітня рада з продовольства.

Welternährungswirtschaft *f* світове продовольче господарство.

Weltfriedenskongreß *m* Всесвітній конгрес прибічників миру.

Weltfriedensrat *m* Всесвітня Рада Миру.

Weltgeld *n* світові гроші.

Weltgerichtshof *m* Міжнародний суд (*орган ООН*).

Weltgesundheitsorganisation *f* Всесвітня організація охорони здоров'я (*при ООН*).

Weltgewerkschaftsbund *m* Всесвітня федерація профспілок.

Welthandel *m* світова торгівля.

Welthandelskonferenz *f* конференція ООН з торгівлі і розвитку, ЮНКТАД.

Weltkirchenrat *m* Всесвітня рада церков.

Weltmacht *f* світова держава.

Weltmarktpreis *m* ціна світового ринку, ціна на світовому ринку.

Weltpostvertrag *m* Всесвітня поштова конвенція.

Weltraumrecht *n* космічне право.

Weltraumunfall *m* катастрофа в космосі, нещасний випадок в космосі.

Weltraumvertrag *m* договір про принципи діяльності держав при дослідженні і використанні космічного простору, договір про космічний простір.

Weltrechtspflegeprinzip *n* принцип світового правосуддя; \diamond ~ in Strafrecht принцип світового кримінального правосуддя.

Weltrechtsprinzip *n* принцип кримінального переслідування за злочинні діяння, передбачені міжнародними угодами.

Weltscheckrecht *n* міжнародне чекове право.

Weltsicherheit *f* міжнародна безпека.

Weltsicherheitsrat *m* Рада Безпеки ООН.

Weltspitze *f* світовий рівень, вище світове досягнення.

Weltstaat *m* «світова держава».

Weltsystem *n* світова система.

Welttierschutzbund *m* Міжнародний союз захисту тварин.

Welturheberrechtsabkommen *n* Всесвітня конвенція з охорони авторських прав.

Weltverbrauch *m* світовий вжиток.

Weltwirtschaftsordnung *f* світовий економічний порядок.

Wendekreis *m* коло повороту.

Werbebezogene *pl* особи, яким адресується реклама.

Werbematerialien *pl* рекламні матеріали.

Werberecht *n* 1) право вербування; 2) право реклами.

Werbefchrift *f* рекламне (*друкарське*) видання.

Werbeträger *m* місце для розміщення реклами.

Werbeziel *n* мета рекламного заходу.

Werbung *f* 1) вербування, агітація; 2) реклама; \diamond ~ für Unzucht схилення до розпусти, схилення до проституції; ~ von Arbeitskräften вербування робітників.

Werbungskosten *pl* рекламні витрати, витрати на рекламу.

Werdegang *m* хід розвитку; \diamond ~ der Normen становлення норм (*права*).

Wergeld *n, іст.* вергельд, викуп (*сплачуваний вбивцею сім'ї убитого*).

Werk *n* 1) робота; 2) твір, (*наукова*) праця, видання; \diamond handsigniertes ~ твір, підписаний власноручно.

Werkdienstwohnung *f* квартира, надана найнятому робітникові підприємством.

Werkfernverkehr *m* далекі перевезення вантажів власним транспортом фірми (*підприємства*).

Werkgemeinschaft *f* об'єднання підприємств.

Werkhandelsgesellschaft *f* збутова фірма.

Werklager *n* заводський склад.

Werklieferungsvertrag *m* договір на виконання роботи з матеріалу виробника, договір підряду на виготовлення замовлення з матеріалу виробника.

Werklohn *m* плата за виконання замовлення за договором підряду.

Werkmiete *f* підряд.

Werknutzungsrecht *n* ліцензія.

Werknutzungsvertrag *m* договір на використання науково-технічних досягнень.

Werksattest *n* заводський паспорт.

Werkerschöpfer *m* автор.

Werkschutz *m* 1) заводська охорона; 2) охорона авторських прав.

Werksebstschutz *m* заводська внутрішня охорона.

Werkspionage *f* промислове шпигунство, промшпіонаж.

Werkstoffverbrauch *m* витрата сировини і матеріалів (*у натуральному вираженні*).

Werkstätige *m* працівник.

Werkunkosten *pl* накладні витрати виробництва.

Werkverkehr *m* перевезення вантажів транспортними засобами фірми (*підприємства*).

Werkvertrag *m* договір підряду.

Werkwache *f* заводська охорона.

Werkzeug *n* інструмент, знаряддя; \diamond gefährliches ~ небезпечне знаряддя (*інструмент*).

Werkzeugspur *f* слід інструмента, слід знаряддя (*напр. злочину*).

Werkzeugspurenauswertung *f* оцінка слідів інструмента.

Wert *n* 1) оцінка, вартість, ціна; 2) цінність, значення, величина, показник, дані; 3) абсолютна величина; 4) день валютування запису; 5) цінність, майно; \diamond ~ heute терміном сьогодні; den ~ vergüten відшкодовувати вартість; ~ zur Einziehung «валюта на інкасо» (*доручення*); absoluter ~ абсолютна цінність; am Werte zu Grunde richten зне-

цінювати; effektiver ~ фактична вартість; gemeiner ~ загальна вартість (*основа для оподаткування*); im ~ sinken падати в ціні; im ~ steigen підніматися в ціні; in seinem ~ heraufsetzen підвищувати вартість.

Wertabgabe *f* перенесення вартості.

Wertangabe *f* оцінка, оголошення цінності.

Wertansatz *m* вартість (*зазвичай мається на увазі чисельне значення*).

Wertaufholung *f* підвищення балансової вартості.

Wertausgleich *m* зрівнювання вартості майна подружжя при розлученні.

Wertberichtigung *f* 1) стаття в лівій частині балансу, що утворюється при деяких методах коректування амортизації; 2) переоцінка вартості, впорядкування вартості.

Wertberichtigungsposten *m* регулююча стаття балансу (*коректує записи, що підлягають перегляду в активній або пасивній частинах балансу*).

Wertbildung *f* формування вартості.

Wertdaten *pl* вартісні дані.

Wertding *n* 1) цінний предмет; 2) втілення вартості.

Werteffekte *pl* (*особисті*) цінні речі ув'язненого.

Wertersatz *m* відшкодування вартості (*напр. викраденої або знищеної речі*).

Wertfortschreibung *f* встановлення нової вартості об'єкта оподаткування.

wertgemindert *adj* 1) неповноцінний; 2) знижений в ціні.

Wertgrad *m* міра достовірності; \diamond ~ des Beweismittels міра достовірності доказу, цінність доказу.

Wertigkeit *f* 1) цінність, значущість; 2) потенціал, ефективність.

Wertinkrement *n* приріст вартості.

Wertkörper *m* втілення вартості

wertlos *adj* 1) знецінений; 2) що не має ціни, не має вартості

Wertminderung *f* зниження вартості, зменшення вартості; \diamond Beträge der ~ амортизація

Wertorientierung *f* ціннісна орієнтація (*напр. особи злочинця*)

Wertpapier *n* цінні папери; \diamond außer Kurs gesetztes ~ вилучені із обігу цінні папери

Wertpapierarbitrage *f* фондовий арбітраж

Wertpapierbereinigung *f* перевірка права на володіння цінними паперами

Wertpapierbestand *m* портфель цінних паперів

Wertpapierbörse *f* фондова біржа

Wertpapieremission *f* емісія цінних паперів, випуск цінних паперів

Wertpapierhandel *m* торгівля цінними паперами

Wertpapierkredit *m* кредит, забезпечений заставою цінних паперів

Wertpapiermarktesetz *n* закон про фондовий ринок, закон про ринок цінних паперів

Wertpapierrecht *n* сукупність норм, що регулюють обіг цінних паперів

Wertpapiersparen *n* формування заощаджень шляхом вкладів у цінні папери

Wertpapierumschreibung *f* передача цінних паперів (*інший особі*)

Wertpapierunterbringung *f* знищення цінних паперів

Wertsache *f* коштовність, цінність; \diamond eine ~ hinterlegen здавати на зберігання коштовну річ

Wertschöpfung *f* утворення вартості, формування ціни

Wertschriftenclearing *n* кліринг по операціях з цінними паперами (*взаємний залік вимог*)

Wertschuld *f* ціна боргу

Wertsicherungsklausel *f* валютне застереження, вартісна обмовка (*у контракті*)

Wertsystem *n* система оцінок (*при прогнозуванні злочинності*)

Wertung *f* оцінка; \diamond juristische ~ правова оцінка

Wertverminderung *f* зниження вартості, зменшення вартості

Wertversicherung *f* страхування цінності

Wertvorstellung *f* уявлення про цінності

Wertezeichen *n* знак оплати, грошовий знак

Wertezeichenfälschung *f* підробка грошових знаків

Wertzoll *m* мито, що стягується в процентному відношенні до вартості товарів, адвалорне мито

Wertzollordnung *m* порядок оподаткування адвалорним митом

Wertzuschlagklausel *f* обмовка в договорі страхування про виплату надбавки до страхової суми (*в разі підвищення вартості страхованого предмета*)

Wertzuwachssteuer *f* податок на приріст вартості (*майна*)

Wesen *n* суть, істота; \diamond ~ der Freiheit des Menschen суть свободи людини (*при оцінці злочинної поведінки*); soziales ~ der Täterspersönlichkeit соціальна суть особи злочинця; ~ des Verbrechens суть злочину

Wesensgehaltgarantie *f* гарантія від порушення вмісту основних прав громадян

Wesensmerkmal *n* істотна ознака

Wessi *m* 1) житель Західної Німеччини, житель західних земель ФРН; 2) житель ФРН до об'єднання Німеччини

Wettbewerb *m* 1) змагання, конкурс; 2) конкуренція; \diamond einen ~ ausschreiben оголошувати конкурс; unlauterer ~ недобросовісна конкуренція

Wettbewerbsabrede *f* угода про недопущення недобросовісної конкуренції

Wettbewerbsausschreibung *f* оголошення про конкурс

Wettbewerbsbeschränkungen *pl* обмеження в конкурентній боротьбі на ринках збуту

Wettbewerbsbetrug *m* обман у конкурентній боротьбі, недобросовісний конкурс

Wettbewerbsergebnisse *pl* підсумки змагання

Wettbewerbsfähigkeit *f* конкурентоспроможність

Wettbewerbsklage *f* позов з приводу недобросовісної конкуренції

Wettbewerbsklausel *f* 1) обмовка про недопущення конкуренції; 2) умова, що забороняє агентів брати на себе зобов'язання по збуту товарів конкурентів

Wettbewerbsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють ведення конкурентної боротьби

Wettbewerbsregeln *pl* 1) правила конкурентної боротьби; 2) правила змагання

Wettbewerbsverbot *n* заборона недозволеної конкуренції

Wettbewerbsverbrechen *n* злочинність, пов'язана з недозволеною конкуренцією

Wettsteuer *f* податок на лотерейні білети

White-Collar-Crime *англ.* "біло-комірцева" злочинність (*злочинність чиновників і менеджерів*)

Widerabdruck *m* недозволений передрук

Widerbeklagte *m* відповідач за зустрічним позовом

Widergelt *m*, *швейц.* відшкодування (*напр. збитків*)

Widerhandlung *f*, *швейц.* порушення (*напр. наказу*)

Widerklage *f* зустрічний позов, зустрічна скарга

widerklagen *vi* подати зустрічний позов, подати зустрічну скаргу

widerlegbar *adj* що піддається спростуванню, спростовний

Widerlegung *f* спростування

widernatürlich *adj* протиприродний, збочений

widerrechtlich *adj* протизаконний, протиправний

Widerrechtlichkeit *f* протиправність

Widerruf *m* 1) відміна; 2) спростування, відмова; 3) відміна (*у чековому звороті*), ревокація (*у платіжному звороті*), відгук; ◇ ~ der Anschuldigung зняття звинувачення, відмова від звинувачення; ~ der Anweisung анулювання платіжного доручення; ~ der Aussetzung einer Unterbringung відміна рішення про відстрочення поміщення в лікувальний заклад (*напр. психіатричний*); ~ der bedingten Nachsicht *австр.* відміна умовного звільнення від покарання; ~ der Einigung відмова від угоди (*сторін у цивільному процесі*); ~ der Strafaussetzung відміна умовного дострокового звільнення; ~ der Vollmacht відміна доручення; ~ des Geständnisses відмова від визнання (*провини*); ~ des Testaments відкликання заповіту (*заповідачем*); ~ einer Anordnung відміна розпорядження; ~ einer Schenkung вимога (*дарувальника*) повернення зробленого ним дарунку; ~ einer Willenserklärung відміна (*раніше вираженого*) волевиявлення; ~ eines gemeinschaftlichen Testaments відкликання загального заповіту; ~ eines Schecks анулювання чека; ~ eines Verrechnungsdokumentes відкликання розрахункового документа; ~ von Einbürgerungen анулювання права громадянства; ~ von Schenkungen wegen Undanks витребування дару унаслідок невдячності обдарованого; ~ von Verwaltungsakten відміна адміністративних актів; ~ hindern перешкоджати відміні, перешкоджати відмові; bis auf ~ аж до відміни, тимчасово; zum ~e berechtigt sein мати право на відміну, мати право на відмову

widerrufen *vt* відкликати, відмінити (*у односторонньому порядку*), відмінити, анулювати

Widerrufflichkeit *f* 1) відміна; 2) спростування, відмова

Widerrufsanspruch *m* вимога відмови від протитов'язкових тверджень, що підривають довіру до кредитоспроможності позивача

Widerrufsbelehrung *f* сповіщення про відмову, відміну рішення, сповіщення про відміну волевиявлення

widerrufsberechtigt *adj* що має право відмінити

Widerrufsberechtigte *m* особа, що правомочна на відміну

Widerrufsbeschluß *m* рішення про відміну

Widerrufsempfänger *m* адресат рішення про відміну волевиявлення; особа, що дістала відмову

Widerrufserklärung *f* відміна волевиявлення, заява про відкликання, заява про відміну

Widerrufsfrist *f* 1) термін відміни; 2) термін відмови від угоди (*сторін у процесі*)

Widerrufsklage *f* позов про відміну (*рішення*)

Widerrufsrecht *n* право відміни, право відкликання

Widerrufsrechtsprechung *f* судочинство по відміні (*рішення*)

Widerrufsurteil *n* відмінює рішення, рішення про відміну

Widerrufsvorbehalt *m* застереження про можливість відміни (*рішення*), застереження про можливість відмови (*від угоди*)

Widersetzlichkeit *f* непокора; ◇ ~ gegen Staatsgewalt опір представникові влади; tätliche ~ злочинний опір (*представникові влади*)

widersprechen *vi* заперечувати, перечити

Widerspruch *m* 1) заперечення, протест; 2) протиріччя; ◇ ~ erheben заявити заперечення, заявити протест; ~ gegen Beschlagnahme заперечення проти конфіскації; ~ gegen Kündigung заперечення проти звільнення; ~ im Grundbuch протиріччя в поземельній книзі; ~ in den Aussagen протиріччя в свідченнях; ~ zwischen Recht und Leben протиріччя між правом і життям

Widersprüchlichkeit *f* суперечність

widerspruchsberechtigt *adj* що має право на заперечення

Widerspruchsfrist *f* термін подачі заперечення

Widerspruchsklage *f* позов третьої особи проти примусового виконання

Widerspruchsverfahren *n* провадження за позовом третьої особи проти примусового виконання

widerspruchsvoll *adj* суперечливий

Widerstand *m* опір, протидія; ◇ ~ gegen die Staatsgewalt опір представникові влади; ~ gegen Vollstreckungsbeamte непокора судовому виконавцеві; ~ gegen Angehörige eines staatlichen Organs опір представникові органу державної влади; ~ gegen die Staatsgewalt опір представникові влади

Widerstandsfähigkeit *f* здатність чинити опір

Widerstandsrecht *n* право на опір

Widerstandsunfähigkeit *m* особа, не здатна чинити опір

Widerstreit *m* конфлікт, зіткнення, суперечка; ◇ ~ der Interessen зіткнення інтересів; ~ von Pflichten зіткнення обов'язків

Wiederabtretung *f* зворотнє переуступання

Wiederanfahren *n* відновлення руху (*транспорту*)

Wiederannahme *f* відновлення; ◇ ~ des früheren Familiennamens відновлення колишнього прізвища

Wiederanschaffungswert *m* відновна вартість

Wiederaufgreifen *n* відновлення; ◇ ~ des Verwaltungsverfahrenс відновлення адміністративного процесу

Wiederaufheben *n* відміна; ◇ ~ der Entmündigung відміна визнання особи недієздатною

Wiederaufhebungsklausel *f* застереження про анулювання відстрочення конкурсу унаслідок виявлення шахрайства при оголошенні неспроможності

Wiederaufnahme *f* відновлення (напр. процесу); ◇ ~ der ehelichen Gemeinschaft відновлення подружнього життя; ~ eines Ermittlungsverfahrenс відновлення кримінальної справи, відновлення кримінального переслідування

Wiederaufnahmeantrag *m* клопотання про відновлення провадження (за обставинами, що знов відкрилися)

Wiederaufnahmegrund *m* підстава для відновлення провадження

Wiederaufnahmemöglichkeit *f* можливість відновлення провадження

Wiederaufnahmerecht *n* право відновлення провадження (за обставинами, що знов відкрилися)

Wiederaufnahmeverfahren *n* 1) процес через обставини, що знов відкрилися; 2) відновлення провадження (за обставинами, що знов відкрилися)

Wiederaufrüstung *f* переозброєння, ремілітаризація

Wiederbeschaffungspreis *m* відновна вартість (основних фондів), вартість новопридбання

Wiederbesiedlungsgesetz *n* закон про повторне заселення

Wiederbewaffnung *f* переозброєння, ремілітаризація

Wiedereinbürgerung *f* відновлення в правах громадянства, репатріація

Wiedereinführung *f* відновлення дії (закону, постанови)

Wiedereingliederung *f* ресоціалізація; ◇ ~ der Straftentlassenен трудове і побутове улаштування звільнених з ув'язнення; vorbestrafter ~ трудове і побутове улаштування осіб, що мають судимість

Wiedereingliederungsgesetz *n* закон про трудове і побутове улаштування осіб, що відбули покарання

Wiedereingliederungsprozeß *m* процес трудового і побутового улаштування (після ув'язнення)

Wiedereinordnen *n* повернення на раніше займану смугу (транспортного засобу)

Wiedereinsetzen *vt* відновлювати (напр. у володінні, в правах або на колишній посаді)

Wiedereinsetzung *f* відновлення (напр. у володінні, в правах або на колишній посаді) реституція; ◇ ~ in den vorigen Stand реституція, відновлення в колишньому правовому стані; ~ in die frühere Dienststellung відновлення на посаді

Wiedereinsetzungsrecht *n* право відновлення (напр. на посаді, в колишньому правовому стані або у володінні)

Wiedereinsetzungsverfahren *n* судочинство у справах реституції

Wiedereinstellung *f* відновлення на роботі

Wiedererkennen *n* пізнання, пізнання (напр. особи злочинця)

Wiedererlangung *f* отримання назад; ◇ ~ der Sache отримання назад речі (напр. після конфіскації)

Wiedereröffnung *f* відновлення; ◇ ~ der Verhandlung відновлення перерваного судового розгляду

Wiedererrichtung *f* відновлення (напр. порядку)

wiederersetzen *vt* відшкодовувати, компенсувати

wiedererstatten *vt* відшкодовувати, компенсувати

Wiedererteilung *f* повторна видача дозволу; ◇ ~ der Fahrerlaubnis повторна видача дозволу на водіння автомобіля

Wiedergabe *f* відтворення, репродукція; ◇ ~ eines Textes відтворення тексту; ~ von Fingerlei stenmustern зняття зразків відбитків пальців

Wiedergabefreiheit *f* свобода відтворення

Wiedergaberecht *n* право на відтворення; ◇ ~ durch Ton- oder Bildträger право на відтворення у звукозапису, право на відтворення твору в репродукції

wiedergeben *vt* 1) повертати (напр. борг); 2) відтворювати

Wiedergestellung *f* повторне пред'явлення; ◇ ~ von Zollgut повторне пред'явлення митному органу товару

Wiedergewinnung *f* 1) зворотний приплив; 2) відновлення, використання вторинної сировини, ресайклінг; 3) тех. регенерація, рекуперация

Wiedergutmachung *f* 1) виправлення, спокутування; 2) відшкодування, компенсація (напр. збитку), репарація; ◇ ~ des Schadens відшкодування збитку, відшкодування шкоди

Wiedergutmachungspflicht *f* обов'язок відшкодувати (заподіяний збиток)

Wiedergutmachungsrecht *n* право відшкодування (*заподіяного збитку*)

Wiedergutmachungsverhandlungen *pl* переговори про відшкодування (*заподіяного збитку*)

Wiedergutmachungszahlungen *fpl* репараційні платежі

wiederheiraten *vt* укладати новий шлюб

wiederherstellen *vt* відновлювати (*напр. в пра-вах*)

Wiederherstellung *f* відновлення (*напр. в пра-вах*); ◇ ~ der bürgerlichen Rechte відновлення в цивільних правах; ~ der ehelichen Gemeinschaft відновлення шлюбного союзу, відновлення родинного життя; ~ des verletzten Rechtszustandes відновлення порушеного правового положення, реституція

Wiederholungsgefahr *f* небезпека повторення (*скоєння злочину*)

Wiederholungsuntersuchung *f* повторне обстеження

Wiederholungswahl *f* повторні вибори

Wiederinbesitznahme *f* повернення в права володіння

Wiederkauf *m* викуп

Wiederkaufsberechtigte *m* що має право на викуп

Wiederkaufsrecht *n* право викупу, право продавця на зворотну покупку проданої речі

Wiederkehrschuldverhältnis *n* правове відношення (*напр. споживачів газу, води і електроенергії*) з періодичним продовженням договорів постачання

Wiederlesbarmachung *f* відновлення; ◇ ~ der Schriftzüge відновлення текстів, що стали нечитаними (*напр. вицвілих, стертих*)

Widersicht *f* пред'явлення; ◇ bei ~ після пред'явлення

Wiedervereinigung *f* возз'єднання; ◇ ~ Deutschlands Німеччини

Wiedervergeltungsrecht *n* право, що ґрунтується на ідеї відплати

Wiederverheiratung *f* укладання нового шлюбу; ◇ ~ des Berechtigten повторний шлюб уповноваженої (*особи, що одержує аліменти від колишнього чоловіка*); ~ im Falle der Todeserklärung повторний шлюб у разі оголошення першого чоловіка померлим

Wiederverheiratungsklausel *f* застереження, згідно з яким в разі повторного шлюбу людини, що пережила чоловіка чи жінку, його спадок повинен переходити до його дітей

Wiederverkauf *m* перепродаж

wiederverkaufen *vt* перепродавати

Wiederverkäuferabbatt *m* знижка для агента з перепродажу

Wiederverkaufsrecht *n* право перепродажу

Wiederverlautbarung *f* повторне розголошення

Wiederverleihung *f* відновлення (*напр. в правах громадянства*); ◇ ~ der Staatsbürgerschaft відновлення в правах громадянства; ~ der verlorenen Fähigkeiten відновлення втраченої правомочності; ~ von Fähigkeiten und Rechten відновлення дієздатності і прав

Wiederverzinsung *f* складні відсотки (*що передбачають нарахування відсотків на відсотки*)

Wiedervorlage *f* повторне пред'явлення документа, повторне представлення матеріалу, повторне внесення проекту рішення

wiedervählen *vi* переобирати

Wigeliste *f* запис результатів митного огляду вантажу, список вагів

Wilddieb *m* браконьєр

Wilddieberei *f* браконьєрство

Wilddiebstahl *m* браконьєрство

Wilderei *f* браконьєрство, незаконне полювання, порушення правил полювання, незаконний промисел

Wilderer *m* браконьєр

wildern *vi* займатися браконьєрством

Wildfolge *f* переслідування пораненої дичини на чужій ділянці

Wildschaden *m* шкода, заподіяна дикими звірами

Wille *m* воля

Willen *m* воля, волевиявлення; ◇ den ~ bekunden виявляти волю; erklärter ~ виявлена воля; freier ~ вільна воля (*мотив скоєння злочину*); letzter ~ остання воля, заповіт; seinen letzten ~ erklären висловити свою останню волю, скласти заповіт; vermuteter ~ передбачувана воля; Wider~ проти волі; ~los безвільний

Willensäußerung *f* волевиявлення

Willensbeeinflussung *f* вплив на волю

Willensbestimmung *f* визначення волі

Willensbetätigung *f* вольова діяльність; ◇ ~ des Beschuldigten вольова діяльність обвинуваченого

Willensbeugung *f, австр*

підпорядкування волі (*іншої особи*), придушення волі (*іншої особи*)

Willensbildung *f* формування волі

Willenselement *n* вольовий елемент; ◇ ~ der bewußten Fahrlässigkeit вольовий елемент самовпевненості

Willensentschließung *f* рішення ; ◇ ~ des Beschuldigten (*вільне*) рішення обвинуваченого

Willenserklärung *f* волевиявлення; ◇ *amtsempfangsbedürftige* ~ волевиявлення, яке потребує підтвердження посадової особи; волевиявлення, яке потребує підтвердження адміністративного органу (*для правової дії*); *ausdrückliche* ~ пряме волевиявлення, *einseitige* ~ одностороннє волевиявлення; *empfangsbedürftige* ~ волевиявлення, яке потребує підтвердження певної особи (*для правової дії*); *nichtempfangsbedürftige* ~ волевиявлення, що не потребує підтвердження певної особи (*для правової дії*); *rechtsgeschäftliche* ~ волевиявлення на укладання угоди; *recrtrtswirksame* ~ волевиявлення, що має правову дію; *schlüssige* ~ конклудентне волевиявлення; *stillschweigende* ~ мовчазне волевиявлення; ~ *anfechten* оспарювати волевиявлення; ~ *der Prozeßparteien* волевиявлення сторін у процесі; ~ *durch Boten* волевиявлення через посильного; ~ *auslegen* тлумачити волевиявлення

Willenserklärung *f* волевиявлення

Willensfehler *m* нестача (*брак*) волевиявлення, порок волі

Willensfreiheit *f* 1) свобода волі; 2) свобода волевиявлення; ◇ *absolute* ~ абсолютна свобода волі

Willenshandlung *f* вольова дія

Willensmangel *m* нестача (*брак*) волевиявлення, порок волі

willensschwach *adj* слабовільний, слабкий, безхарактерний, безвільний

Willensschwäche *f* слабовільня (*риса злочинця*)

willensstark *adj* рішучий, вольовий, з сильною волею, з сильним характером

Willensstärke *f* сила волі

Willentheorie *f* вольова теорія (*що надавала первинне значення волі, а не волевиявленню при здійсненні і тлумаченні операції*)

Willensübereinstimmung *f* співпадаючі волевиявлення, обоюдна згода

Willensverhältnis *n* вольове ставлення

Willensvollstrecker *m* виконавець заповіту

Willkür *f* свавілля, самоправство, беззаконня

Willkürakt *m* акт свавілля

willkürlich *adj* 1) довільний, самовільний; 2) умисний, навмисний

Willkürreserven *pl* резерви, що утворилися у зв'язку з довільним заниженням оцінок ста-тей активу

Willkürverbot *n* заборона свавілля

windfall-profit *англ.* непередбачений дохід

window-dressing *англ.* приведення балансу у відповідність зі встановленими вимогами (*напр. шляхом залучення додаткових ліквідних засобів на день складання балансу*)

Windprotest *m* протест векселя (*напр. в разі неможливості знайти боржника за вказаною адресою*)

Winkeladvokat *m*, *розм.* неправомочний адвокат; особа, що неправомочно займається адвокатською діяльністю

Winkelbank *f* чорна біржа

Winkelkonsulent *m*, *розм.* неправомочний адвокат, особа, що неправомочно займається адвокатською діяльністю

Winterbauförderung *f* стимулювання зимового будівництва (*система різних надбавок*)

Winterzuschlag *m* надбавка (*напр. до фрахту*) в зимову пору року

Wippen *n*, *іст.* виробництво і збут зменшеної в цінності металевої монети

Wirbelmuster *n* завитковий узор (*папілярних ліній*); ◇ *ellipsenförmiges* ~ овальний завитковий узор папілярних ліній; *kreisförmiges* ~ колоподібний завитковий узор папілярних ліній; *piralförmiges* ~ спірально-подібний завитковий узор папілярних ліній; *elipsen-förmiges* ~ еліпсо-подібний завитковий узор папілярних ліній

Wirbelmusterellipse *f* овал (*елемент завиткового узору*)

Wirbelmusterkreis *m* завиток (*елемент завиткового узору*)

Wirbelmusterspirale *f* спіраль (*елемент завиткового узору*), завитковий спіральний узор папілярних ліній

Wirken *n* дія, вплив; ◇ *rechtspropagandistisches* ~ правова пропаганда, правова дія

Wirklichkeit *f* дійсність, реальність, факти; ◇ *gesellschaftliche* ~ соціальна дійсність (*як причина злочинності*)

Wirksamkeit *f* 1) дієвість, ефективність, сила дії; 2) (*юридична*) дія, діяльність; ◇ *in* ~ *bleiben* залишатися в силі; *in* ~ *treten* набирати чинності; ~ *der Strafe* ефективність покарання; ~ *der Volkskammer* діяльність Народної палати; ~ *erlangen* набувати сили (*напр. про договори*); ~ *von Vorbeugungsmaßnahmen* дієвість запобіжних засобів

Wirksamkeitsbeginn *m* початок дії, набирання чинності (*напр. закону*); ◇ ~ *des Ausführungsgesetzes* набирання чинності закону

Wirksamwerden *n* здійснення, набирання чинності

Wirkung *f* 1) дія; 2) дія, вплив; 3) результат, слідство, наслідок, ефект; ◇ ~ *der Berufung*

наслідок оскарження (*рішення*), наслідок апеляції; ~ des Rechtsmittels дія правового засобу; ~ einer Verurteilung наслідок вироку; entschöhnende ~ виховна дія засудження; ~ für Mitverurteilte дія (*вироку*) відносно інших засуджених у справі; allgemeine ~ загальні умови дії; aufschiebende ~ відкладальна дія; erzieherische ~ виховна дія; friedensstabilisierende ~ дія, що сприяє стабілізації миру; in ~ treten вступати в дію, набирати чинності; kriminelle ~ злочинна дія; präventive ~ попереджувальна дія, превентивна дія; verpönte ~ негожа дія, негожий вплив; vorbeugende ~ попереджувальна дія, превентивна дія

Wirkungsbilanz *f* сальдовий баланс

Wirkungsdauer *f* тривалість дії

Wirkungsgrad *m* ступінь впливу, ефективність

Wirkungskreis *m* коло діяльності, сфера впливу

Wirkungsweise *f* спосіб; ◇ ~ des Kampfes gegen die Straftaten спосіб боротьби проти злочинів

Wirkungsfeld *n* сфера дії; ◇ ~ der Kriminologie сфера дії кримінології

Wirtschaft *f* 1) господарство; 2) економіка; 3) господарювання; ◇ persönliche ~ особисте господарство; volkseigene ~ соціалістичний сектор (*колиш. НДР*)

Wirtschafts- und Sozialrat der Vereinten Nationen *m* Економічна і Соціальна Рада ООН, ЕКОСОС

wirtschaften *vi* займатися господарством, вести господарство

Wirtschaftlichkeit *f* ефективність, раціональна організація економіки

Wirtschaftsabkommen *n* економічна угода

Wirtschaftsankurbelung *f* пожвавлення економіки

Wirtschaftsankurbelung *f* стимулювання господарської активності за допомогою дефіцитного фінансування, “бюджетне накачування”

Wirtschaftsaufbaugesetz *n* закон про перебудову господарства

Wirtschaftsbewegung *f* 1) розвиток економіки; 2) зміна кон'юнктури

Wirtschaftsdelikt *n* господарський злочин

Wirtschaftsdelinquenz *f* господарська злочинність, господарське правопорушення

Wirtschaftsgeld *n* гроші на господарські витрати сім'ї

Wirtschaftsgemeinschaft *f* 1) економічне співтовариство; 2) господарське об'єднання

Wirtschaftskriminalität *f* господарська злочинність, економічна злочинність

Wirtschaftskriminelle *m* особа, що скоює економічний злочин

Wirtschaftskrise *f* економічна криза

Wirtschaftslage *f* економічна кон'юнктура: економічний стан, економічна ситуація, ситуація в економіці

Wirtschaftsorgan *n* господарський орган; ◇ rechtsfähiges ~ правоздатний господарський орган

Wirtschaftsprüfer *m* бухгалтер-ревізор, аудитор, податковий (*фінансовий*) інспектор

Wirtschaftsprüfung *f* ревізія господарської діяльності підприємства, аудиторство

Wirtschaftsprüfungsgesellschaft *f* аудиторська фірма

Wirtschaftsraum *m* 1) господарський простір; 2) економічний регіон

Wirtschaftsrecht *n* господарське право

Wirtschaftsrechtssubjekt *n* суб'єкт господарського права

Wirtschaftsrechtsverhältnisse *pl* господарсько-правові відносини

Wirtschaftssanktion *f* 1) економічна санкція; 2) штраф, накладений державним арбітражем (*колиш. НДР*)

Wirtschaftsspionage *f* економічне шпигунство

Wirtschaftsstrafbescheid *m* вирішення про накладення штрафу за господарський злочин

Wirtschaftsstrafgesetz *n* закон про відповідальність за господарські злочини

Wirtschaftsstrafkammer *f* судова палата з розгляду справ про господарські злочини

Wirtschaftsstrafrecht *n* сукупність норм, що встановлюють кримінальну відповідальність за господарські злочини

Wirtschaftsstrafsache *f* кримінальна справа про господарський злочин

Wirtschaftsstraftat *f* економічний злочин

Wirtschaftsstraftäter *m* особа, що скоює економічний злочин

Wirtschaftsstrukturgesetz *n* закон про економічну структуру, закон про структуру економіки

Wirtschaftsverbrechen *n* господарський злочин

Wirtschaftsverbrecher *m* особа, що скоює економічний злочин

Wirtschaftsvereinigung *f* господарське об'єднання

Wirtschaftsverfassung *f* сукупність правових норм, які використовуються в даній господарській структурі

Wirtschaftsvertrag *m* господарська угода, госпугода; ◇ langfristiger ~ довгострокова

господарська угода; rechtsverbindlicher ~ господарська угода, яка вступила в законну силу

Wirtschaftsverwaltungsrecht *n* сукупність правових норм, що регулюють управління економікою, господарсько-адміністративне право

Wirtschaftsvölkerrecht *n* міжнародне господарське право

Wirtschaftszweig *m* галузь економіки

Wirtschaftszweighngruppenkatalog *m* галузевий тарифно-кваліфікаційний довідник

Wirtschaftssicherstellungsgesetz *n* закон про економічну гарантію

Wirtshausverbot *n* заборона відвідувати (*конкретний*) ресторан (*строком на один рік*) особам, схильним до алкоголізму

Wissen *n* знання, пізнання; \diamond mit ~ und Willen свідомо і добровільно; nach bestem ~ und Gewissen handeln діяти з кращих спонукань; ohne ~ und Willen без відома і згоди

Wissenschaftsaufgabe *f* наукове завдання; \diamond ~ der Kriminologie наукове завдання кримінології

Wissenschaftsfreiheit *f* свобода науки

Wissenschaftsspionage *f* наукове шпигунство, шпигунство, спрямоване на збір інформації про наукові досягнення

wissenschaftlich *adj* свідомо, навмисно; \diamond ~ gefährden навмисно заподіювати шкоду

Wissenschaftlichkeit *f* усвідомленість

Wittum *n* право довічного користування певним майном, надане вдові за заповітом

Witwengehalt *n* допомога вдові службовця, допомога вдові чиновника

Witwengeld *n* допомога вдові службовця, допомога вдові чиновника

Witwenrente *f* пенсія вдові померлого

Witwensplittung *f* сплата людиною, що пережила чоловіка чи дружину, лише своєї долі податку, якщо незадовго до смерті відбулося розлучення

Wochenarbeitszeit *f* тривалість робочого тижня, робочий тиждень

Wochenbettkosten *pl* витрати на утримання жінки після пологів

Wohngeld *n* допомога, що виплачується породіллі

Wochenhilfe *f* допомога, що виплачується породіллі

Wochenlohn *m* тижнева заробітна плата

Wochenurlaub *m* відпустка у зв'язку з пологами, післяпологова відпустка

Wodka *m* горілка

Wohlfahrt *f* 1) загальне благо, користь; 2) добродійність; \diamond ~ beziehen отримувати допомогу від добродійних установ; ~ erhalten отримувати допомогу від добродійних установ

Wohlfahrtseinrichtungen *pl* органи соціального забезпечення

Wohlfahrtsfunktion *f* функція (*суспільного*) добробуту

Wohlfahrtspflege *f* добродійність

Wohlfahrtsstaat *m* держава загального благоденствування

Wohlfahrtssteigerung *f* підвищення добробуту

Wohlfahrtsunterstützung *f* допомога з соціального забезпечення

Wohlstand *m* добробут; \diamond ~ der Gesellschaft добробут суспільства

Wohlstandskriminalität *f* злочинність добробуту

Wohn- und Lebensverhältnisse *pl* житлово-побутові умови

Wohnbaugenossenschaft *f* житловий кооператив

Wohnbausteuer *f* податок на житлове будівництво

Wohnbesitz *m* власність на житлове приміщення

Wohnfläche *f* житлова площа

Wohnflächennorm *f* житлова норма

Wohnfonds *m* житловий фонд; \diamond genossenschaftlicher ~ кооперативний житловий фонд; individueller ~ індивідуальний житловий фонд; staatlicher ~ державний житловий фонд

Wohngebäude *n* житловий будинок, житлова будова

Wohngeld *n* дотація на оренду житла

Wohngeldgesetz *n* закон про дотацію на оренду житла

wohnhaft *adj* той, хто проживає; \diamond ~ sein in жити за адресою, проживати за адресою

Wohnmobil *n* житло на колесах, житловий мобіль

Wohnort *m* місце проживання

Wohnortangabe *f* повідомлення адреси

Wohnraum *m* житлова площа, житлове приміщення; \diamond den ~ vermieten здавати житлове приміщення

Wohnraumbenutzer *m* мешканець; \diamond ~ auf bestimmte Zeit тимчасовий мешканець

Wohnraumbeschlagnahme *f* вилучення житлової площі

Wohnraumbewirtschaftung *f* адміністративне управління житловим фондом

Wohnraumkündigungsschutz *m* захист від необґрунтованого розірвання договорів найму житлової площі

Wohnraumlentkung

- Wohnraumlentkung** *f* розподіл житлової площі
- Wohnraumnutzungs-kontor** *n* ЖЕК, житлово-експлуатаційна контора (*колиш. СРСР, РФ*)
- Wohnraumüberwachung** *f* контроль житлового приміщення; \diamond die akustische ~ акустичний контроль житлового приміщення (*прослухання житла*)
- Wohnraumvermittlung** *f* посередництво при наймі житла
- Wohnraumversorgung** *f* забезпечення житловою площею
- Wohnrecht** *n* 1) житлове право; 2) право користування житловим приміщенням
- Wohnsitz** *m* місце проживання, дім, резиденція; \diamond den ~ der Eltern teilen проживати за місцем проживання батьків; den ~ zurückverlegen повертатися на колишнє місце проживання; seinen ~ verlegen змінити місце проживання; ständiger ~ постійне місце проживання; zeitweiliger ~ тимчасове місце проживання
- Wohnsitzprinzip** *n* принцип дім, критерій дім
- Wohnsitzrecht** *n* право, що діє за місцем проживання особи
- Wohnsitzwechsel** *m* зміна місця проживання
- Wohnstätte** *f* місце проживання, дім, резиденція
- Wohnung** *f* квартира, житло; \diamond die ~ tauschen мінятися квартирами; die ~ zuweisen видати ордер на квартиру; eine ~ innehaben займати квартиру; eine ~ mieten винаймати квартиру; die ~ räumen звільняти квартиру, виїхати з квартири; freistehende ~ вільна квартира; eine ~ Wohnung für sich reklamieren претендувати на квартиру, що звільнилася, überbelegte ~ перенаселена квартира
- Wohnungsamt** *n* житлове управління, житловий відділ
- Wohnungsänderung** *f* зміна місця проживання
- Wohnungsanforderung** *f* вилучення житлової площі
- Wohnungsanforderungsgesetz** *n* закон про вилучення житлової площі
- Wohnungsbaudarlehen** *n* позика на будівництво житлової площі
- Wohnungsbaugenossenschaft** *f* житлово-будівельний кооператив
- Wohnungsbaugesetz** *n* закон про житлове будівництво
- Wohnungsbeihilfe** *f* допомога на оплату квартири

- wohnungsberechtigt** *adj* уповноважений користуватися житловою площею
- Wohnungsbindungsgesetz** *n* закон про обов'язкове будівництво квартир (*державою*)
- Wohnungsdurchsuchung** *f* обшук у квартирі, обшук за місцем проживання, обшук приміщення
- Wohnungseigentum** *n* власність на квартиру
- Wohnungseigentumsbewerber** *m* особа, що заявляє клопотання про придбання власної квартири, покупець квартири
- Wohnungseigentumsgesetz** *n* закон про придбання власності на житлові приміщення
- Wohnungserbbaurecht** *n* право спадкової забудови житлового приміщення
- Wohnungsgebrauchsberechtigte** *m, f* особа, що має право користуватися житловим приміщенням
- Wohnungsgebrauchsrecht** *n* право користування житловим приміщенням
- Wohnungsgeld** *n* доплата до зарплатної плати для найму квартири
- Wohnungsgrundbuch** *n* поземельна книга, в якій реєструються житлові приміщення, що споруджуються на земельних ділянках
- Wohnungsinhaber** *m* квартирономач
- Wohnungskommission** *f* житлова комісія (*колиш. НДР*)
- Wohnungsleihe** *f* позика на придбання квартири, позика на будівництво квартири
- wohnunglos** *adj* що не має житла, не має квартири, бездомний
- Wohnungsmakler** *m* квартирний маклер
- Wohnungsmiete** *f* 1) договір найму квартири, договір найму житлового приміщення; 2) квартирна плата
- Wohnungsmieter** *m* квартирономач
- Wohnungsmietrecht** *n* право користування житловим приміщенням на підставі договору найму
- Wohnungsmietvertrag** *m* договір найму житлового приміщення
- Wohnungsnießung** *f* право користування житловим приміщенням
- Wohnungsrecht** *n* 1) житлове право; 2) право користування житловим приміщенням; \diamond dingliches ~ майнове право на житлове приміщення
- Wohnungsservitut** *f* право користування житловим приміщенням іншої особи
- Wohnungstausch** *m* обмін житловими приміщеннями
- Wohnungsüberwachung** *f* 1) засідка в квартирі; 2) спостереження за квартирою

Wohnungsvergabe *f* розподіл квартир

Wohnungsvermittlung *f* професійне посередництво в наймі квартир

Wohnungsverwaltung *f* домоуправління

Wohnungswechsel *m* зміна місця проживання

Wohnungszuweisung *f* ордер на житлову площу

Wohnungszwangswirtschaft *f* централізовано кероване укладення договорів житлового найму

Wort *n* слово (*обицянка*); \diamond letztes \sim останнє слово (*нідсудного*); sein \sim verpfänden поручитися, дати чесне слово; das \sim ist in herabsetzendem Sinne gebraucht слово, вжите в принизливому значенні

Wortabstand *m*, *krim*

відстань між словами

Wortentzug *m* позбавлення слова, позбавлення права виступати (*напр. в парламенті*)

Wortlaut *m* дослівний текст, точний текст; \diamond \sim der Verfassung текст конституції; \sim des Gesetzes текст закону; dem \sim des gesetzlichen Tatbestandes entsprechen відповідати складу злочину, встановленому законом

Wortzeichen *n* словесний (*товарний*) знак

wucherhaft *adj* лихварський

Wucher *m* лихварство

Wucherer *m* лихвар

Wuchergeschäft *n* лихварська операція

Wuchergesetz *n* закон про заборону лихварства

Wucherhandel *m* лихварська торгівля

wucherisch *adj* лихварський

Wucherzinsen *pl* лихварські відсотки

Wühlarbeit *f* підривна діяльність

Wühltätigkeit *f* підривна діяльність

Wundballistik *f* балістичне дослідження рани, ранева балістика

Wunde *f* рана

Würde *f* 1) гідність; 2) звання, сан; \diamond \sim der Persönlichkeit гідність особи; \sim des Menschen гідність людини; die \sim verletzen ущемляти (*людську*) гідність, verletzte \sim ущемлена гідність, die \sim wahren поважати гідність (*людини*)

Würdigung *f* оцінка; \diamond \sim alier Umstände облік усіх обставин; \sim der Beweise оцінка доказів; \sim der Persönlichkeit оцінка особи

Würgemal *n* слід задушення

würgen *vt* душити, давити

Würgespur *f* слід задушення

Wurzel *f* корінь; \diamond sozialökonomische \sim *n* der Verbrechen соціально економічне коріння злочинів; wirkliche \sim *n* der Straftaten справжнє коріння злочинів, дійсне коріння злочинів, \sim *n* der Straftaten коріння злочинів, коріння кримінально караних діянь

X

X-Achse *f* вісь абсцис

X-Dekoder *m* дешифратор рядків

X-Ray Lithography, Runtgenlithografie *f* рентгенолітографія

X-Strahlen *pl* рентгенівські промені, x-промені

X-Strahlenbild *n* рентгенівський знімок, рентгенограма

Xenelasie *f*, *zast*

право висилки (*іноземців*)

xenogen *adj* чужорідний

Xenokratie *f* ксенократія, чужоземне владцтво, засилля іноземців

xenophil *adj* ксенофіл, що любить чужоземців, гостинний у відношенні до іноземців

Xenophilie *f* ксенофілія, любов до всього іноземного

Xenophob *m* що боїться іноземців, не любить іноземців, ворожий іноземцям

Xenophobia *m* ксенофобія, ненависть до іноземців

Xerographie *f* ксерографія

xerographieren *vt* ксерографувати

xerografisch *adj* ксерографія; \diamond \sim *e* Platte ксерографічна пластина; \sim *er* Abdruck ксерографічний відбиток, ксерокопія; \sim *er* Drucker ксерографічний принтер

Xerokopie *f* ксерокопія

xerokopieren *vt* ксерокопіювати

Xeroradiographie *f* ксерорадіографія

Xerox *m* TM ксерокс

Y

Yard *n* ярд (*англійська міра довжини = 0,914 м*)

Yawl *f* невелике каботажне судно, катер

Y-Achse *f* вісь ординат

Y-Dekoder *m* дешифратор стовпців

Yakuza *f* якудза, японська мафія

Y.O., yearly output *англ.* щорічне вироблення, річна продуктивність, річний видобуток (*в горнорудній промисловості*)

Young-Spektrograph *m* спектрограф Юнга

Yperit *n* іприт, гірчичний газ

Ypsilon *n* іпсилон, ігрек (*буква*)

Z

Zahl *f* 1) число; 2) цифра; 3) дані; 4) число, кількість; \diamond ganze \sim ціле число; gebrochene \sim дрібне число, дріб; in großer \sim у великій кількості; in voller \sim все, повністю; in voller

~ erscheinen з'являтися в повному складі; der ~ nach за кількістю; mit ~ en versehen нумерувати

zahlbar *adj* 1) такий, що підлягає оплаті; 2) з платежем; ◇ ~ bei 15 Tagen Ziel підлягає оплаті протягом 15 днів; ~ bei Verfall до оплати після настання терміну; ~ bei Vorlegung такий, що підлягає оплаті після пред'явлення (*платіжного документа*); ~ machen виписувати до оплати (*напр. вексель*); ~ nach Erhalt der Ware підлягає оплаті при отриманні товару

Zählbereich *m* рахункова ділянка

Zählblatt *n* обліково-статистична картка

Zahlen *pl* дані, цифри

zahlen *vt* платити, оплачувати

Zählen *n* відрахунок

zählen *vi* рахувати, підраховувати, вираховувати, відраховувати

zahlenmäßig *adj* числовий, численний, кількісний

Zahler *m* платник; ◇ *pünktlicher* ~ акуратний платник; *säumiger* ~ платник, який невчасно робить платіж

Zähler *m* 1) платник; 2) лічильник; ◇ *fauler* ~ неакуратний платник

zahlfähig *adj* платоспроможний

Zahlkarte *f* поштово-чековий перевідний банк, платіжна картка

Zählkarte *f* рахункова картка

Zählkasse *f* 1) касовий апарат з лічильним пристроєм; 2) каса перерахунку грошей

Zahlstellengeschäft *n* операція з оплати банком процентних та дивідендних купонів

Zahlstellenwechsel *m* вексель, виставлений за місцем проживання трасату (*або банку, який акцептував вексель*), доміцільований вексель в банку за місцем проживання трасату

Zahltag *m* день платежу, день видачі заробітної плати, день виплати заробітної плати

Zahlung *f* 1) платіж, сплата, (*грошовий*) внесок; 2) рахунок, підрахунок (*напр*

голосів на виборах); 3) перепис (*населення*); ◇ ~ aus Akkreditiven платіж за акредитивом; ~ bei Empfang der Ware платіж при отриманні товару; ~ der Gegenwerte виплата еквіваленту (*напр*

за конфісковані предмети); auf ~ von Unterhalt klagen пред'являти позов про сплату аліментів; ausstehende ~en einklaegen пред'являти позов з приводу затримки платежів; bare ~ платіж готівкою; die ~ auf Raten verteilen розстрочувати платіж; die ~ blieb aus платіж не поступив; die ~ einstellen при-

пинити платежі; eine ~ erhalten отримувати платіж; eine ~ leisten здійснювати платіж; eine ~ stunden відстрочувати платіж; eine ~ verweigern 1

відмовляти у виплаті (*грошей*); 2) не приймати гроші; fällige ~ платіж, по якому наступив термін; mit der ~ in Verzug geraten просрочувати платіж; überfällige ~ прострочений платіж

Zählung *f* 1) перепис (*населення*); 2) рахунок, підрахунок, облік; ◇ ~ allgemeine загальний перепис

Zahlungsabkommen *n* платіжна угода

Zahlungsanweisung *f* платіжне доручення, чек, ордер

Zahlungsaufforderung *f* вимога виконати платіж, вимога платежу; ◇ *gerichtliche* ~ вимога платежу до суду

Zahlungsaufforderungsverfahren *n* проведення по здійсненню вимог виконати платіж

Zahlungsaufschub *m* відстрочка платежу; ◇ ~ bei Geldstrafen відстрочка при сплаті штрафу

Zahlungsauftrag *m* платіжне доручення

Zahlungsbedingung *f* умова платежу

Zahlungsbefehl *m* (*судовий*) платіжний наказ

Zahlungsbefugnis *f* повноваження за проведення платежу

Zahlungsbereitschaft *f* згода заплатити визначену ціну (*засіб установаження ціни на товар, який не має стандартної ринкової ціни*)

Zahlungsbuanzabrechnung *f* звітний платіжний баланс.

Zahlungsbilanzreserven *pl* резерви, які забезпечуються активним сальдо платіжного балансу.

Zahlungseingang *m* надходження платежу.

Zahlungsempfänger *m* отримувач платежу, ремітент.

Zahlungserleichterung *f* полегшення умов платежу.

zahlungsfähig *adj* платоспроможний.

Zahlungsfrist *f* термін платежу; ◇ *festgelegte* ~ термін, встановлений для оплати; встановлений термін платежу; *gesetzliche* ~ термін платежу, встановлений законом.

Zahlungskürzung *f* знижка з ціни, депорт (*в тому числі різниця між цінами на даний момент і цінами термінових угод*).

Zahlungsmittel *n* 1) засіб платежу; 2) платіжний засіб; ◇ *gesetzliches* ~ засіб платежу, встановлений законом.

Zahlungsmodus *m* спосіб платежу.

Zahlungsort *m* місце платежу.

Zahlungspapier *n* платіжний документ.

Zahlungspflicht *f* зобов'язання здійснити платіж.

Zahlungspflichtige *m* особа, зобов'язана здійснити платіж.

Zahlungsraum *m* (регіональна) згода про багатосторонні розрахунки.

Zahlungssäumnis *f* прострочка платежу.

Zahlungsschein *m* боргова розписка.

Zahlungsschwierigkeiten *pl* складнощі, пов'язані з проведенням платежів.

Zahlungssicherheit *f* 1) безпека оплати, безпека платежу (напр. онлайнового, кредитною картою через термінал та ін.); 2) надійність платежу, забезпечення платежу.

Zahlungssperre *f* мораторій на платіж.

Zahlungsstockung *f* призупинення платежів.

Zahlungsstopp *m* мораторій на платежі, збона на проведення платежів.

Zahlungstermin *m* термін платежу.

Zahlungsüberweisung *f* 1) платіжне доручення; 2) переведення грошей, перерахування грошей.

zahlungsunfähig *adj* платоспроможний.

Zahlungsunfähigkeit *f* платоспроможність; ♦ ~ des Schuldners платоспроможність боржника.

Zahlungsunion *f* платіжний союз; ♦ Europäische ~ Європейський платіжний союз.

Zahlungsunterbrechung *f* при зупинка платежів, припинення платежів.

Zahlungsverbindlichkeit *f* платіжне зобов'язання.

Zahlungsverjährung *f* закінчення строку давності.

Zahlungsverkehr *m* платіжний оборот, система розрахунків; ♦ bargeldloser ~ безготівкові розрахунки; innerdeutscher ~ іст. внутрішньонімецький платіжний оборот.

Zahlungsverkehrsnetz *n* система платіжного обороту.

Zahlungsvermerk *m* відмітка про уплату.

Zahlungsverpflichtete *m* зобов'язаний виконувати платіжні зобов'язання.

Zahlungsverpflichtung *f* платіжне зобов'язання; ♦ der ~ nachkommen виконувати платіжне зобов'язання.

Zahlungsverschreibung *f* письмове зобов'язання про провадження платежу, ділова розписка, письмове зобов'язання здійснити платіж, боргова розписка.

Zahlungsversprechen *n* платіжне зобов'язання, зобов'язання виконати платіж.

Zahlungsverweigerung *f* відмова виконати платіж, відмова від платежу, відмова в оплаті.

Zahlungsverzug *m* прострочка платежу.

Zahlungszeitpunkt *m* термін платежу.

Zahlvaterschaft *f* батьківство як основа для витребування аліментів на позашлюбну дитину.

Zahlwert *m* номінальна вартість.

Zahnabnutzung *f* ступінь зношування зубів (для визначення віку).

Zahnstatus-Vergleich *m* порівняння стану зубів з наявними медичними матеріалами (напр. знімками).

Zechbetrug *m* обман при оплаті рахунку в готелі, обман при оплаті рахунку в ресторані.

Zeche *f* 1) рахунок в ресторані, рахунок у пивній; 2) цех, гільдія; 3) шахта, рудник.

Zechpreller *m* той, хто не сплатив по рахунку.

Zechprellerei *f* несплата по рахунку.

Zedent *m* 1) цедент; 2) індосамент (напис, за наявністю якого здійснюється передача вимог чи прав іншій особі).

zedieren *vt* уступати право (напр. затребуваність грошових платежів), цедувати, уступати свою вимогу іншій особі, передавати свою вимогу іншій особі.

Zedierung *f* 1) цесія, уступка права вимоги; 2) індосування.

Zehenabdruck *m* відбиток кінчиків пальців (ніг).

Zehner Klub *m* Клуб десяти (група країн, які уклали спеціальні кредитні угоди з Міжнародним валютним фондом).

Zehnergruppe *f* група десяти (група країн, які уклали спеціальні кредитні угоди з Міжнародним валютним фондом).

Zehnlingerabdruck *m* відбиток десяти пальців, десятипальцева дактилоскопічна карта.

Zehnfingerabdruckblatt *n* десятипальцева дактилоскопічна ката.

Zehnfingerabdrucksammlung *f* десятипальцева дактилоскопічна картотека, картотека відбитків пальців (за десятипальцевою системою).

Zehnfingerkartei *f* десятипальцева дактилоскопічна картотека, картотека відбитків пальців (за десятипальцевою системою).

Zehnfingerklassifizierung *f* десяти пальцева класифікація.

Zeichen *n* 1) знак, символ, марка, клеймо; 2) помітка; 3) ознака; 4) товарний знак; ♦ ~ des Todes ознака настання смерті; ~ einer Alkoholisierung feststellen установити ознаки сп'яніння.

Zehnfingerklassifizierung *f* класифікація десятипальцевого відтиску, класифікація відтисків десяти пальців.

Zeichenänderung *f* зміна товарного знаку.

Zeichenbeschreibung *f* опис товарного знаку.

Zeichendarstellung *f* зображення товарного знаку.

Zeichenkollision *f* колізія товарних знаків.

Zeichenrecht *n* право на товарний знак.

Zeichenrolle *f* реєстр товарних знаків.

Zeichensatzung *f* положення про товарні знаки.

Zeichenschutz *m* охорона товарних знаків.

Zeichensperrung *f* заборона на товарний знак.

Zeichensteuer *f* бандерольний збір.

Zeichenstreitsache *f* судовий процес про товарні знаки.

Zeichenübereinstimmung *f* ідентичність товарного знаку, тотожність товарного знаку.

Zeichenübertragung *f* передача права на товарний знак (*іншій особі*).

Zeichenumschreibung *f* передача права на товарний знак (*іншій особі*).

Zeichenverletzung *f* порушення права на товарний знак.

Zeichenverteidigung *f* захист товарних знаків від порушень.

zeichnen *vt* 1) підписувати, ставити підпис; 2) підписувати (*напр. на позику*)

Zeichnung *f* 1) креслення, схема; 2) підпис, віза; 3) підписка (*напр. на позику*)

Zeichnungsbedingungen *pl* умови підписки (*напр. на позику*)

Zeichnungsbefugnis *f* право підписання (*документа*), право візування (*документа*).

Zeichnungsberechtigte *m* особа, уповноважена підписати (*документ*), особа, уповноважена візувати (*документ*).

Zeichnungsgründung *f* заснування акціонерного товариства шляхом поширення акцій за підпискою.

Zeichnungsrecht *n* право на підписання.

Zeichnungsschein *m* участь у підписці (*зобов'язання, яке передбачає підписку на нові цінні документи*).

Zeichnungsstelle *f* банк, який приймає підписку на нові цінні документи.

Zeichnungsvollmacht *f* повноваження на підписання.

Zeilenabstand *m* відстань між рядками.

Zeilenverlauf *m* лінія рядка.

Zeit *f* 1) час; 2) епоха; ◇ ~ der Tat час здійснення злочину; ~ der Verbrechensbegehung час здійснення злочину; ~ des Aufenthaltes im Freien час прогулянки (*напр. ув'язнених*);

arbeitsfreie ~ вільний від роботи час; zug ~ gelten діяти в часі (*про закони*).

Zeit-Kosten-Optimierung *f* оптимізація співвідношень між величиною витрат, які здійснюються в різний час.

Zeitablauf *m* закінчення часу; ◇ durch ~ із закінченням часу, після закінчення терміну.

Zeitabschreibung *f* списування амортизаційних відрахувань відповідно до терміну служби устаткування.

Zeitakkord *m* почасово відрядна (*акордна*) заробітна плата.

Zeitarbeit *f* почасова робота, поденна робота, відрядна робота.

Zeitaufwand *m* затрати часу, часові затрати; ◇ genormter ~ нормативні затрати часу.

Zeitcharter *m* тайм-чартер.

Zeitfracht *f* фрахт, сплачуваний фрахтівником в залежності від часу фрахтування.

Zeitfrachtvertrag *m* договір фрахтування судна на визначений час, тайм-чартер zeitgerecht своєчасний.

Zeitgeschäft *n* правочин на термін, терміновий правочин.

Zeitgrundlohn *m* проста почасова заробітна плата, основна почасова заробітна плата (*без доплат, премій*).

Zeitkauf *m* купівля на строк.

Zeitlohn *m* почасова оплата праці; ◇ ~ im stehen працювати на умовах почасової заробітної плати; einfacher ~ проста почасова оплата праці.

Zeitlohnsatz *m* тариф почасової заробітної плати.

Zeitpacht *f* оренда на строк.

Zeitpolice *f* поліс, який діє протягом визначеного часу.

Zeitpunkt *m* момент, дата; ◇ ~ der Entscheidung дата рішення (*напр. судового*); ~ des Strafantritts час початку відбування покарання.

zeitraubend *adj* трудомісткий.

Zeitrechnung *f* вирахування часу; ◇ vertragsmäßige ~ договірне вирахування часу.

Zeitrente *f* рента, обмежена терміном, строкова рента.

Zeitsichtwechsel *m* вексель, який підлягає оплаті у визначений термін після пред'явлення, вексель, який підлягає оплаті після визначеного терміну після пред'явлення.

Zeitungsaufforderung *f* виклик через газету (*напр. особи, яка ухиляється від суду*).

Zeitverkauf *m* продаж на строк, строковий правочин.

Zeitverlauf *m* закінчення часу.

Zeitverlust *m* втрата часу, часові втрати; \diamond vom Arbeiter abhängiger ~ втрата часу з вини працівника; vom Arbeiter unabhängiger ~ втрата часу, яка не залежить від працівника.

Zeitversäumnis *n* пропуск терміну (*часу*).

Zeitversicherung *f* страхування на визначений час.

Zeitwert *m* 1) вартість (*основних чи обігових*) коштів на день зведення балансу, залишкова вартість; 2) вартість об'єкта страхування на момент виникнення збитку.

Zeitwertversicherung *f* страхування за фактичною вартістю, страхування за первісною вартістю з відрахуванням суми зношування.

Zelle *f* камера; \diamond in eine ~ sperren помістити в камеру.

Zellendurchsuchung *f* обшук у камері.

Zellengefängnis *n* в'язниця камерного типу.

Zellengenosse *m* співкамерник.

Zeilenhaft *f* ув'язнення в тюремній камері.

Zeltmuster *n* дуговий шатровий папілярний візерунок.

zensieren *vt* піддавати цензурі.

Zensus *m* 1) (*майновий*) цenz; 2) цenz, перепис (*населення*).

Zentralbankgeld *n* гроші, випущені центральним емісійним банком (*банкноти, засоби приватних банків, які зберігаються на безстрокових і резервних вкладах в центральному банку*).

Zentralbankpolitik *f* (*грошово-кредитна*) політика центрального банку.

Zentrale *f* 1) центральна адміністрація; 2) база; 3) головна фірма, материнська фірма.

Zentrale Kontrollsystem für motorisierte Milizstreifen Система центрального контролю автопатрулів міліції (*міліцейських автопатрулів*).

Zentralregister *n* центральний реєстр, центральна картотека.

Zentralstaat *m* держава з централізованим устроєм, централізована держава.

Zentralwert *m* середня величина, середній показник, середнє значення.

Zentrismus *m* центризм.

Zentrum *n* центр; \diamond Übersetzungs~ центр перекладів; ~ des Interesses stehen бути в центрі загальної уваги.

Zerfall *m* розкладання; \diamond kriminelle ~ der Gesellschaft криміналізація суспільства; moralischer ~ der Gesellschaft моральне розкладання суспільства.

Zerlegung des Geschäftsanteils und der Haftsumme *f* розподілення паю та граничної суми відповідальності.

Zerlegungsbescheid *m* вказування фінансового органу про порядок рознесення податкових надходжень.

Zerlegungsgesetz *n* закон про розподілення прибуткового податку і податку з корпорації (*ФРН, 1971 р.*).

Zerrüttung *f* розлад, розкладення \diamond ~ der Wirtschaft господарська розруха, geistige ~ психічний розлад, unheilbare ~ der Ehe непоправний розлад шлюбу.

Zerrüttungsprinzip *n* принцип розірвання шлюбу при непоправному його розладі.

Zerstörung *f* руйнування, розорення, порушення, знищення; \diamond ~ staatlicher und gesellschaftlicher Symbole знищення державних та суспільних символів; die ~ verschulden бути винним у руйнуванні, бути винним у псуванні; ~ von Kulturdenkmälern руйнування пам'ятників культури.

Zerstörungskriminalität *f* злочинність, пов'язана з руйнуванням, злочинність, пов'язана з актом вандалізму, злочинність, пов'язана зі знищенням майна.

Zerstörungsschäden *pl* руйнування, спричинені гітлерівськими військами.

Zerstreutheit *f* розпиленість.

zerstückeln *vt* розчленовувати (*напр. труп*).

Zerstückelung *f* розчленування, роздроблення.

Zertifikat *n* свідоцтво, посвідчення, сертифікат; \diamond ein ~ vorweisen пред'являти свідоцтво, пред'являти посвідчення, пред'являти сертифікат.

zertifizieren *vt* 1) свідчити, засвідчувати; 2) видавати сертифікат (*на товар*).

Zession *f* цесія, уступка, передача (*напр. передача права вимоги грошових платежів*); \diamond entgeltliche ~ відплатна уступка вимоги; fiduziarische ~ фідучіарна цесія, фідучіарна уступка вимоги, уступка, заснована на вірі; stille ~ негласна цесія, негласна уступка вимоги; ~ einer Forderung уступка вимоги; ~ von Mietrechten перенайм; ~ von Rechten передача прав, уступка прав.

Zessionär *m* особа, якій передано право вимоги.

Zessionsakte *f* документ про уступку (*права*) вимоги, документ про передачу (*права*) вимоги.

Zessionsbrief *m* переказний лист, письмовий документ, який оформлює цесію.

Zessionsklausel *f* передавальний напис.

Zessionskredit *m* кредит під уступку вимог.

Zessionsurkunde *f* документ про уступку (права) вимоги, документ про передачу (права) вимоги.

Zessionsvermerk *m* передавальний напис, відмітка на документі про уступку вимог.

Zettel *m* 1) карточка; 2) записка; 3) етикетка, наклейка, ярлик; 4) відомість.

Zeuge *m* 1) свідок; 2) понятий; \diamond als ~ auftreten виступати в якості свідка (понятого); als ~ unterschreiben підписатись в якості свідка (на документі); підписатись в якості понятого (на документі); als ~n einvernehmen австр., швейц. допитувати в якості свідка; als ~ n laden викликати до суду в якості свідка, запрошувати в якості свідка; als ~n vorladen викликати до суду в якості свідка, запрошувати в якості свідка; belastender ~ свідок звинувачення; die ~n belehren роз'яснювати свідкам (їх права та обов'язки); einen ~n beibringen виставляти свідка; einen ~n hinzuziehen залучати в якості понятого; einen ~n steilen виставляти свідка; einen ~n verhören допитувати свідка; einen ~n vernehmen допитувати свідка; falscher ~ лже-свідок; glaubhafter ~ свідок, який заслуговує довіри; hinzugezogener ~ понятий (при обшуку приміщення); sachverständiger ~ (австр.) експерт-свідок; unglaubwürdiger ~ сумнівний свідок; unparteiischer ~ безпристрасний свідок; verlässlicher ~ надійний свідок; ~ bei der Haussuchung понятий при обшуку приміщення; ~ der Anklage свідок звинувачення; ~ der Gegenpartei свідок протилежної сторони; ~ der Verteidigung свідок захисту; ~ vom "Hörensagen" свідок, що знає (що-н.) з чуток, свідок за чутками; zum ~n anrufen *j-n* призивати кого-н. у свідки.

zeugen *vt* 1) давати показання свідка; 2) свідчити; 3) зачати (дитину).

Zeugenaussage *f* показання свідка (множ.); \diamond schriftliche ~ письмове показання свідка.

Zeugenbedrohung *f* погроза свідку.

Zeugenbeeidigung *f* приведення свідка до присяги.

Zeugenbeeinflussung *f* надання впливу на свідка, тиск на свідка.

Zeugenbefragung *f* допит свідка.

Zeugenbenennung *f* перерахування (по іменах) свідків.

Zeugenbestechung *f* підкуп свідка.

Zeugbeweis *m* доказ, заснований на показаннях свідка.

Zeugeneid *m* присяга свідка.

Zeugeneinvernahme *f*, австр., швейц. допит свідка.

Zeugeneinvernahmerecht *n* право допиту свідка, право на допит свідка.

Zeugenentschädigung *f* компенсація свідку (за затрати часу перебування в суді).

Zeugenentschädigungsgesetz *n* закон про компенсацію витрат свідка, пов'язаних з явкою до суду.

Zeugenerklärung *f* показання свідка.

Zeugenermittlung *f* установлення свідків.

Zeugenerpressung *f* примус свідка, чинення тиску на свідка.

Zeugengebühr *f* відшкодування за понесені свідком витрати.

Zeugenirrtum *m* омана свідка.

Zeugenladung *f* виклик свідка (до суду).

Zeugenmeineid *m* лжесвідок під присягою.

Zeugenpflicht *f* зобов'язання свідка давати показання.

Zeugenraum *m* приміщення для свідків.

Zeugenschaft *f* здатність свідка до дачі показань.

zeugenschaftlich *adj* в якості свідка.

Zeugenschutz *m* охорона свідків; \diamond aktive ~ активний захист свідків.

Zeugenschutzprogramm *n* програма захисту свідків.

Zeugenverhör *n* допит свідків.

Zeugenvernehmung *f* допит свідків.

Zeugenvorführung *f* привід свідка, примусове доставлення свідка.

Zeugenvorladung *f* виклик свідка (до суду).

Zeugnis 1) свідоцтво, посвідчення, довідка, квитанція, розписка, сертифікат, атестат; 2) показання свідка; 3) опосвідчення; \diamond das ~ ablegen свідчити; ein ~ ausfolgen видавати свідоцтво, видавати посвідчення, вручати свідоцтво, вручати посвідчення; ein ~ ausstellen видавати свідоцтво, видавати посвідчення, вручати свідоцтво, вручати посвідчення; das ~ verweigern відмовитись від дачі свідчень; ärztliches ~ медична довідка; falsches ~ лжесвідоцтво, неправдиве свідчення.

Zeugnisablegung *f* дача свідчень, показань свідків.

Zeugnisabschrift *f* копія свідоцтва.

Zeugnisbrief *m* свідоцтво, атестат.

Zeugnisfähigkeit *f* здатність до дачі свідчень.

Zeugnisfälschung *f* підробка посвідчення.

Zeugnispflicht *f* обов'язок давати показання свідків.

Zeugnisverweigerung *f* відмова свідка від дачі показань; \diamond grundlose ~ необгрунтована відмова свідка від дачі показань.

Zeugnisverweigerungspflicht *f* зобов'язання відмовитись від дачі показань свідка.

Zeugnisverweigerungsrecht *n* право відмови від дачі показань свідка.

Zeugniszwang *m* зобов'язання давати свідчення.

Zieheltern *pl* прийомні батьки.

ziehen *vt* 1) отримувати (*напр. вигоду*); 2) підводити (*підсумки*); 3) притягувати (*до судової відповідальності*); 4) трасувати, виставляти трату; 5) підводити (*підсумок, баланс*).

Ziehende *m* трасант, особа, яка видає трату.

Ziehkind *n* вихованець, прийомна дитина.

Ziehschein *m* розписка судовласника, дана члену екіпажу в тому, що він буде виплачувати аванс по зарплаті особі, вказаній в розписці.

Ziehspur *f* слід волочіння (*напр. труп*), слід ковзання.

Ziehung *f* 1) тираж, розіграш; 2) трасування (*векселя*).

Ziel *n* 1) мета; 2) пункт призначення; 3) термін платежу; 4) обумовлена відстрочка платежу; 5) намічена цифра, завдання; \diamond *eigensüchtiges* ~ корислива мета; *kriminelles* ~ злочинна мета; *mit erpresserischem* ~ з метою вимагательства.

Zielbaum *m* дерево цілей (*метод постановки задач та вибору цілей, може використовуватись, напр. у фінансовому плануванні*).

Zielgeschäft *n* 1) терміновий правочин; 2) твердий правочин на термін.

Zielkauf *m* 1) купівля в кредит; 2) біржа, купівля на термін.

Zielkorridor *m* цільові орієнтири темпів росту грошової маси (*верхня та нижня межа зазвичай устанавлюються в якості орієнтирів грошово-кредитної політики центрального банку*).

Zielkriterien *pl* цільові критерії, критерії постановки та досягнення цілей.

Zielprogramm *m* метод планування.

Zielsetzung *f* 1) постановка задачі, установка мети; 2) цільова установка; \diamond ~ *beim Vorsatz* цільова установка з умислом; ~ *der des Strafprozesses widersprechen* суперечити цілі кримінального процесу; *bloße deliktische* ~ злочинна цільова установка, яка не тягне за собою дію; *deliktische* ~ злочинна цільова установка; *gesetzwidrige* ~ протиправна цільова установка.

Zieltag *m* день платежу.

Zielverkauf *m* продаж у кредит, продаж з відстрочкою платежу.

Zielvorrat *m* цільовий запас.

Zielzahlung *f* оплата на термін.

Zielzonen *f. pl* межі коливання (*напр. валютних курсів*).

Ziffer *f* 1) цифра; 2) стаття, параграф, пункт.

Zins *m* 1) квартирна плата, орендна плата; 2) відсоток 3) (*іст.*) оброк, податок.

Zinsabkommen *n* угода про відсотки за кредитом.

Zinsabschlag *m* знижка з (*основної, базової*) ставки процента.

Zinsabschnitt *m* купон цінного паперу (*найчастіше облигації*).

Zinsabzug *m* вирахування відсотків, утримання відсотків.

Zinsanrechnung *f* нарахування відсотків.

Zinsanspruch *m* претензія на право отримання відсотків.

Zinsausgleichssteuer *f* процентно-зрівнювальний податок.

Zinsberechnung *f* нарахування відсотків.

Zinsbetrag *m* сума внеску за рахунок погашення відсотків, сума нарахованих відсотків.

Zinsbilanz *f* баланс витрат на оплату відсоткових платежів та надходжень відсоткових прибутків на засоби, віддані в позику.

Zinselastizität *f* еластичність за відсотком з позики (*показує, на скільки відсотків змінюється, напр. попит на гроші / капіталовкладення у випадку зменшення/збільшення позикового відсотка на 1*).

Zinsen *pl* відсотки; \diamond ~ *bei Sozialleistungsansprüchen* відсотки за прострочку внесків по соціальному страхуванню; ~ *berechnen* нараховувати відсотки; ~ *eintreiben* стягувати відсотки; ~ *entrichten* платити відсотки; ~ *stunden* відстрочувати сплату відсотків; *auf* ~ *anlegen* вкладати під відсотки; *erheben* ~ стягувати відсотки; *fällige* ~ відсотки, які підлягають сплаті; *gesetzliche* ~ узаконені відсотки; *vertragliche* ~ договірні відсотки.

zinsen *vt* 1) платити відсотки, приносити відсотки; 2) платити орендну плату.

Zinsendienst *m* виплата відсотків за позиною.

Zinsenschuld *f* борг за відсотками.

Zinsenstamm *m* талон купонного листа, який дає право на отримання нового купонного листа.

Zinsenvertrag *m* договір про виплату відсотків.

Zinsenzahlung *f* сплата відсотків.

zinsfrei *adj* безвідсотковий (*напр. про позику*), звільнений від податку.

Zinsfuß *m* відсоткова ставка, розмір відсотка; \diamond *fester* ~ тверда відсоткова ставка; *gesetzlicher* ~ відсоткова ставка, встановлена законом.

Zinsgarantie *f* гарантія отримання встановленого відсотка.

Zinsgenuß *m* отримання відсотка.

Zinsgrundverhältnisse *pl* відносини з приводу орендної плати за земельну ділянку.

Zinsgutschrift *f* запис про нарахування (накопичених) відсотків (відмічається на відповідних рахунках).

Zinshöhe *f* відсоткова ставка, величина відсотка.

Zinskonstellation *f* співвідношення відсоткових ставок.

Zinskosten *pl* затрати на оплату відсотків за кредитом.

Zinsleiste *f* талон купонного листа.

Zinsmarge *f* відсоткова маржа.

Zinsnote *f* авізо, яке передбачає нарахування відсотків.

Zinsnummer *f* відсоткове число.

Zinsrückstand *m* несплачені відсотки.

Zinssatz *m* відсоткова ставка, ставка відсотка, норма відсотка.

Zinsscheinbogen *m* купон облігації.

Zinsschuld *f* борг за відсотками.

Zinssenkung *f* зниження відсотка.

Zinsspanne *f* відсоткова маржа (різниця між відсотками з активних та пасивних операцій чи з різних позик).

Zinsstaffel(methode) *f* штафельний метод вирахування відсотків.

Zinsverbot *n* заборона стягувати відсотки.

Zinsvermerk *m* відмітка на векселі (про розмір відсотка).

Zinsvoraus *m* додаткові відсоткові ставки (напр. за вкладками).

Zinsvorsprung *m* позитивна різниця між розглядуваними відсотковими ставками.

Zinswucher *m* лихварство, здійснення лихварської діяльності.

Zionismus *m* сіонізм.

Zionist *m* сіоніст.

zionistisch *adj* сіоністський.

Zirkularnote *f* циркулярна нота.

Zirkulationskredit *m* комерційний кредит.

Zirkulationsreserve *f* резервний фонд обігового капіталу (резерви для збільшення чистої вартості поточних активів).

Zitat *n* цитата; ♦ ein ~ anbringen привести цитату.

Zitation *f* 1) виклик (до суду, до начальника і т. н.); 2) повістка (до суду).

zitieren *vt* 1) цитувати, процитувати; 2) викликати (до суду, до начальника і т. н.), викликати повісткою (напр. до суду).

Zitterzüge *pl*, *крим.* звивисті штрихи, “тремтячі” штрихи.

Ziviebeschäftigter *m* вільнонайманий (службовець).

Zivil- und Familienrechtssenat *m* сенат з цивільних та сімейних справ.

Zivildienst *m* цивільна служба.

Zivilehe *f* цивільний шлюб (zareєстрований в РАЦСі).

Zivilfall *m* цивільна справа.

Zivilgericht *n* 1) суд з цивільних справ; 2) загальний суд (на відміну від воєнного); 3) цивільне судове провадження.

Zivilgerichtsbarkeit *f* 1) юрисдикція судів з цивільних справ; 2) юрисдикція загальних судів.

Zivilgesetzbuch *n* Цивільний кодекс, ЦК, (швейц.) звід цивільних законів.

Zivilgesetzgebung *f* цивільне законодавство.

Zivilhaft *f* адміністративний арешт.

Zivilinternierte *m* цивільна інтернована особа.

Zivilist *m* 1) цивільна особа; 2) цивіліст, спеціаліст з цивільного права.

Zivijustiz *f* судові провадження з цивільних справ.

Zivilkammer *f* палата з цивільних справ.

Zivilklage *f* цивільний позов.

Zivilkläger *m* цивільний позивач (напр. в кримінальному процесі).

Zivilkomputation *f* встановлення термінів з волі сторін у цивільному процесі.

Zivilmakler *m* маклер, статус якого визначений цивільним правом.

Zivilperson *f* цивільна особа.

Zivilpflicht *f* цивільний обов'язок.

Zivilprozeß *m* цивільний процес.

Zivilprozeßmaxime *f* цивільно-процесуальний принцип.

Zivilprozeßordnung *f* Цивільний процесуальний кодекс, ЦПК.

Zivilprozeßrecht *n* цивільно-процесуальне право.

Zivilprozeßrechtsbeziehung *f* цивільно-процесуальне правовідношення.

zivilprozessual *adj* цивільно-процесуальний.

Zivilrecht *n* цивільне право.

zivilrechtlich *adj* цивільний, цивільно-правовий.

Zivilrechtsbeziehungen *pl* цивільно-правові відносини.

zivilrechtsfähig *adj* цивільно правоздатний.

Zivilrechtsfähigkeit *f* цивільна правоздатність.

Zivilrechtsgeschäft *n* цивільно-правова угода.

Zivilrechtslehre *f* вчення про цивільне право, цивільне право (навчальна дисципліна).

Zivilrechtsnorm *f* цивільно-правова норма.

Zivilrechtsprechung *f* судочинство з цивільних справ.

Zivilrechtssache *f* цивільна справа.

Zivilrechtssteliung *f* цивільно-правове положення.

Zivilrechtsstreit *m* цивільно-правовий спір.

Zivilrechtssubjekt *n* суб'єкт цивільного права.

Zivilrechtsverhältnisse *pl* цивільно-правові відносини.

Zivilrechtsverletzung *f* цивільне правопорушення.

Zivilrechtsweg *m* цивільно-правовий спосіб, цивільно-правовий засіб.

Zivilrechtswissenschaft *f* цивільне право (наука).

Zivilsache *f* цивільна справа.

Zivilschaden *m* цивільно-правовий збиток.

Zivilschutz *m* цивільна оборона.

Zivilschutzkorps *n* корпус цивільної оборони.

Zivilsenat *m* сенат з цивільних справ; \diamond ~ des Obersten Gerichts сенат з цивільних справ Верховного суду (колиш. НДР), судова колегія з цивільних справ Верховного суду (колиш. НДР).

Zivilstand *m* цивільний стан; \diamond ~ des Probanden цивільний стан умовно засудженого.

Zivilstandsamt *n*, *швейц.* бюро РАЦСу, відділ РАЦСу.

Zivilstandsbeamte *m* службовець бюро РАЦСу.

Zivilstandsbuch *n* книга записів актів цивільного стану.

Zivilstandsdienst *m*, *швейц.* запис актів цивільного стану, РАЦС.

Zivilstandsordnung *f*, *швейц.* положення про реєстрацію актів цивільного стану.

Zivilstandsregister *n* книга записів актів цивільного стану.

Zivilstandsurkunde *f* свідоцтво про цивільний стан.

Ziviltrauung *f* цивільне одруження.

Zivilurteil *n* судове рішення з цивільної справи.

Zivilverfahren *n* цивільне судочинство.

Zivilverfahrensrecht *n* цивільно-процесуальне право.

Zivilverteidigung *f* цивільна оборона.

Zivität *f*, *існ.* право громадянина, громадянство.

Zögern *n* зволікання, нерішучість.

Zölibat *n* заборона вступати в шлюб.

Zölibatsklausel *f* обмовка в трудовому договорі про недопустимість його розірвання внаслідок вступу у шлюб найманого працівника.

Zoll *m* 1) мито, митний тариф; 2) митниця, митне відомство; \diamond ~ entrichten платити мито; ~ zahlen платити мито; der autonome ~ автономний митний тариф; einem ~ unterließen підлягати оплати митом; mit ~ belegen обкласти митом.

Zollabfertigung *f* митна "очистка" (сукупність дій митниці, необхідних для вільного ввезення, вивезення чи транзиту вантажу).

Zollabfertigungsgebühren *pl* митні збори.

Zollabgabe *f* митний збір.

Zollabkommen *n* митна угода.

Zollansageposten *m* прикордонний пункт прийому вантажів (для направлення їх на визначену митницю).

Zollanschluß *m* частина території однієї країни, яка входить у митні кордони іншої.

Zollanschlüsse *pl* частини території однієї країни, які входять у митні кордони іншої (за міжнародними угодами).

Zollaufschublager *n* митний склад для вантажів з відстрочкою митної очистки.

Zollaufsicht *f* митний огляд.

Zollaufsichtsstelle *f* пункт митного огляду.

Zollausland *n* зарубіжні країни (в митній практиці).

Zollausschluß *m* частина державної території країни, яка не входить у митні кордони даної країни, а також відкрите море.

Zollausschlüsse *pl* частини державної території країни, які не входять у митні кордони даної країни (напр. вільні гакани).

Zollbeförderung *f* перевезення митних вантажів з однієї митниці на іншу, перевезення вантажів під митним контролем.

Zollbefreiung *f* звільнення від мита.

Zollbefund *m* висновок про результати митного огляду.

Zollbegleitbrief *m* митне свідоцтво.

Zollbegleitschein *m* митне свідоцтво.

Zollbegünstigung *f* митна пільга.

Zollbehandlung *f* 1) обкладення митом; 2) виконання формальностей, пов'язаних з митним оглядом, виконання митних формальностей.

Zollbehörden *pl* митна влада.

Zollbeschau *f* митний огляд.

Zollbescheid *m* митне сповіщення (про розмір мита).

Zollbeschlagnahme *f* митна конфіскація.

Zollbestimmungen *pl* митні правила.

Zollbeteiligte *m* декларант, особа, яка подає митну декларацію на товари, які підлягають митному огляду.

Zollbewertung *f* митна оцінка.

Zollboot *n* митний катер.

Zollbürgerschaft *f* поручительство за заборгованістю митним органам.

Zolldarlegung *f* представлення товару митній очистці.

Zolldeklaration *f* митна декларація, МД.

Zolldelikt *n* митне правопорушення.

Zölle *pl* митоб збори; \diamond *die* ~ *ad valorem* адвалорні мита; *die* ~ *anheben* підвищувати митні тарифи, *die* ~ *herabsetzen* знижувати митні тарифи; *die* ~ *senken* знижувати митні тарифи.

Zolleinfuhrschein *m* митне свідоцтво на право ввезення.

Zolleintreibung *f* стягування митного податку.

Zollerhebung *f* стягування мита.

Zollerklärung *f* митна декларація, МД.

Zollerstattung *f* повернення мита.

Zollfahndung *f* боротьба з контрабандою, посилення митного контролю, розшук осіб, які ухиляються від сплати мита.

Zollfahndungsdienst *m* митна служба розшуку.

Zollfrachtklausel *f* застереження в транспортному страхуванні, яке регулює розмір додаткової премії (*витрати на сплату мита та фрахтових видатків при транспортуванні входять у страхову вартість*).

zollfrei *adj* безмитний, не оподатковуваний митом, франко.

Zollfreigebiet *n* вільна митна зона, вільна митна територія, зона франко, зона, вільна від митного обкладання.

Zollfreiheit *n* 1) право на звільнення від мит; 2) режим вільного митного обігу, режим безмитного обігу.

Zollfreimeldung *f* заявка на товари, вільні від митного оподаткування.

Zollfreischreibung дозвіл митних органів на вільне ввезення (*чи вивезення*) вантажів, які не підлягають оподаткуванню митом.

Zollfreizone *f* вільна митна зона, вільна митна територія, зона франко, зона, вільна від митного оподаткування.

Zollgebühr *f* митний збір.

Zollgesetz *n* митний закон.

Zollgesetzbuch *n* митний кодекс.

Zollgesetzgebung *f* митне законодавство.

Zollgewahrsam *m* митний (*закритий*) склад.

Zollgewicht *n* вага, яка підлягає митному оподаткуванню.

Zollhehlerei *f* приховування вантажів від оподаткування митом, приховування багажу від оподаткування митом.

Zollhinterziehung *f* ухилення від сплати мита.

Zollhoheit *f* митний суверенітет.

Zöllinhaltserklärung *f* митна декларація, МД.

Zollinland *n* державна територія країни, не враховуючи частини цієї території, що не входить в її митні межі.

Zollkartell *n* картельна угода про міждержавні розрахунки за митні операції.

Zollkontrolle *f* митний огляд.

Zollkonvention *f* митна конвенція.

Zollkutter *m* митний катер.

Zollmitverschuß *m* спільне зберігання товарів (*вантажів*) на митному складі.

Zollnachforderung *f* додаткові стягування мита.

Zollnachweis *m* митна довідка.

Zollordnung *f* митний статут.

Zollpapiere *n, pl* митні документи.

Zollpassierscfein *m* митний пропуск для автомобілів.

Zollrecht *n* правові положення, які регулюють митну справу, митне право.

Zollregime *n* митний режим.

Zollrevision *f* митний огляд.

Zollschmuggelei *f* контрабанда.

Zollschuldner *m* особа, зобов'язана сплатити мито.

Zollsperr *f* митний кордон.

Zollstrafredit *n* сукупність кримінально-правових норм, які регулюють відповідальність за порушення митних правил.

Zollstrußen *pl* шляхи, які ведуть від митного кордону до прикордонної митниці.

Zollstreitigkeit *f* митний конфлікт.

Zollstunden *pl* час на митний огляд (*найчастіше встановлений митницею*).

Zolltara *f* частина маси тари, яка вираховується з маси бруutto при обкладенні митом.

Zolltarifbescheid *m* рішення про митний тариф.

Zolltarifgesetz *n* закон про митні тарифи.

Zollunion *f* митна унія.

Zollverfahren *n* митна процедура, митний режим.

Zollvergehen *n* митне правопорушення, митне порушення.

Zollverschluß *m* зберігання на митниці в приміщеннях, які замикаються та пломбуються, перевезення під митною пломбою, перевезення під митним контролем; \diamond *unter* ~ *verbringen* доставляти під митною пломбою, переправляти під митною пломбою, здійснювати доставку під митним контролем.

Zollvertrag *m* митна угода, митна конвенція.

Zollvormerkschein *n* свідоцтво про попередню митну дію.

Zollvormerkverfahren *n* попередня митна дія, попереднє декларування, надання попередньої інформації на митницю.

Zollwache *f* митна охорона.

Zollwert *m* митна вартість (*товару*).

Zollwertanmeldung *f* декларація митної вартості, ДМВ.

Zombie *f* зомбі (*комп'ютер, заражений вірусом, що дозволяє дистанційно управляти цим зараженим комп'ютером третім особам, напр. хакерам*).

Zone *f* зона; \diamond atomwaffenfreie ~ безатомна зона; зона, вільна від атомної зброї; entmilitarisierte ~ демілітаризована зона; entnuklearisierte ~ зона, вільна від ядерної зброї; militärisch verdünnte ~ зона обмеженого озброєння; neutrale ~ нейтральна зона; verbotene ~ заборонена зона.

Zubehör *n* 1) приналежність, інвентар; 2) обладнання; 3) спорядження; \diamond ~ der Sache приналежність речі.

Zubehörwidmung *f* дарчий напис, який визначає долю приналежності.

Zubilligung *f* 1) дозвіл, згода; 2) покликання; 3) присудження (*премії*); \diamond ~ mildernder Umstände визнання наявності пом'якшуючих обставин.

Zubringerverkehr *m* рух транспорту місцевого сполучення, погодження з рухом транспорту далекого сполучення.

Zubabe *f* 1) доплата, прибавка, дотація; 2) штраф.

Zucht *f* 1) виховання, нагляд; 2) послух, покура, дисципліна; 3) порядність, вихованість, пристойність; 4) розведення (*тварин*); \diamond elterliche ~ батьківський нагляд; militärische ~ австр. військова охорона.

Zuchthaus *n* каторжна в'язниця.

Zuchthausarbeiten *pl* примусові роботи в каторжній в'язниці, каторжні роботи.

Zuchthausirissasse *m* ув'язнений каторжної в'язниці.

Zuchthäusler *m* каторжник, каторжанин.

Zuchthausstrafe *f* покарання у вигляді ув'язнення в каторжну в'язницю.

Zuchthaussträfling *m* ув'язнений каторжної в'язниці.

Züchtigung *f* (*тілесне*) покарання; \diamond körperliche ~ тілесне покарання.

Züchtigungsbefugnis *f* право покарання (*тілесного*).

Züchtigungsmittel *n* виправна міра, примусова міра виховного характеру, виховна міра.

Züchtigungsrecht *n* право на покарання.

Zuchtmittel *n* виправна міра, примусова міра виховного характеру, виховна міра.

Zuckergesetz *n* закон, який регулює продаж цукру.

zueignen *vt* привласнювати; \diamond sich rechtswidrig ~ протиправно привласнювати.

sichzueignen *vt* привласнювати собі.

Zueignung *f* привласнення; \diamond eigatnächtige ~ самовільне привласнення; \diamond rechtswidrige ~ протиправне привласнення.

Zueignungsabsicht *f* умисел привласнення.

Zueignungsdelikt *n* делікт привласнення.

Zueignungsvorsatz *m* умисел привласнення.

Zufall *m* випадок, випадковість; \diamond unabwendbarer ~ невідворотний випадок.

zufällig *adj* випадковий, ненавмисний.

Zufallsdelikt *n* випадковий делікт, випадковий злочин.

Zufallsfolge *f* випадковий наслідок.

Zufallshaftung *f* відповідальність за випадкове заподіяння шкоди.

Zufallsschaden *n* випадково заподіяна шкода, ненавмисне заподіяна шкода.

Zufallstäter *m* випадковий злочинець.

Zufallsverbrecher *m* випадковий злочинець.

Zufluchtsstaat *m* держава, яка надала притулок.

Zufluß-Abfluß-Prinzip *n* прибутково-видатковий принцип (*при вирахуванні податку*).

Zufügung *f* заподіяння, нанесення; \diamond ~ einer Körperverletzung нанесення тілесного пошкодження; ~ eines Schadens заподіяння збитку; ~ von Schlägen нанесення побоїв.

zufuhren *vt* 1) приводити (*напр. в поліцію*); 2) поставляти (*клієнтів*), знаходити (*покупця*).

Zuführung *f* 1) доставка, привід (*в міліцію*); 2) схилення (*до скоєння якої-н. дії*); 3) підвіз, завіз, постачання; 4) відрахування, внесок; \diamond ~ zu Rücklagen відрахування в резервні фонди; ~ zur Unzucht схилення до аморальних дій, вчинків; polizeiliche ~ привід, доставлення в поліцію.

Zuführungen *pl* відрахування.

Zug-um-Zug-Leistung *f* зустрічне виконання зобов'язань, виконання безпосередньо проти зустрічного виконання зобов'язань.

Zug-zum-Zug-Zahlung *f* платіж проти зустрічного виконання.

Zugaberecht *n* право додачі.

Zugabeverbot *n* заборона додачі.

Zugabewesen *n* реклама з використанням безкоштовних додатків.

Zugang *m* 1) доступ; 2) надходження, прибуття; 3) новоприбулий ув'язнений; ♦ ~ des Angebots надходження пропозиції, ~ einer Willenserklärung отримання волевиявлення адресатом; ~ zu geheimen Dokumenten допуск до секретних документів.

zugeben *vt* приплачувати.

Zugedachtes *n* заповідальна відмова.

zugegebenermaßen *adv* як признано (напр. звинуваченим), як признався (звинувачений і т. п.), як було признано.

Zugehör *n* приналежності (*предметні*).

Zugehörigkeit *f* приналежність.

Zugeständnis *n* 1) признання; 2) уступка; ♦ ein ~ machen поступатись, йти на поступки; schriftliches ~ поступка, зафіксована письмово, письмове признання.

zugestehen *vt* 1) признавати, дозволяти; 2) признаватися, зізнаватися.

Zugewinn *m* збільшення вартості власного дошлюбного та шлюбного майна кожного з подружжя.

Zugewinnausgleich *m* форма поділу майна подружжя (*при розлученні*), при якому враховується збільшення вартості дошлюбного та шлюбного майна кожного з подружжя.

Zugewinnsgemeinschaft *f* режим майнових відносин подружжя (*дошлюбне майно враховується окремо, а майно, придбане в шлюбі, є спільною власністю*).

Zuggefährdung *f* створення небезпеки для залізничного руху.

Zugriff *m* 1) захоплення; 2) доступ, вилучення; 3) втручання, напад, насильницькі дії, підступи; ♦ ~ auf Bargeld доступ до вилучення готівкових сум, (напр. при примусовому виконанні); ein bewaffneter ~ збройне втручання; dem Zugriff unterworfen sein попасти під тиск (*кого-небудь*); dem ~ entzogen sein уникнути втручання; das setzte ihn dem ~ der Polizei aus він ризикував через це бути схопленим поліцією.

Zugriffsmöglichkeit *f* можливість доступу (напр. до бази даних).

Zugriffsverfahren *n* метод доступу, спосіб доступу (напр. до інформаційних систем).

Zugrundegehen *n* загибель, розорення.

zugunsten *vi* в користь, на користь (*кого-н.*); ♦ Analogie ~ des Angeklagten аналогія на користь підсудного.

Zugünstigung *f* пільга.

Zugzusammenstössung *m* зіткнення потягів, залізнична катастрофа.

Zuhaken *vt* закривати на гачок (*двері*).

Zuhälter *m* сутенер.

Zuhälterbande *f* банда сутенерів.

Zuhälterei *f* сутенерство; ♦ ~ unter Ehegatten сутенерство в сім'ї, подружжя сутенерство; ausbeuterische ~ злісне сутенерство.

Zuhälterverein *m* угруповання сутенерів, об'єднання сутенерів, синдикат сутенерів.

Zuhaltevertrag *m* договір про збереження майна.

Zukauf *m* додаткова покупка.

zulassen *vt* допускати, дозволяти.

Zulässigkeit *f* допустимість; ♦ ~ der Berufung допустимість оскарження; ~ des Rechtswegs допустимість звернення до суду; prozeßrechtliche ~ процесуально-правова допустимість (напр. доказів).

Zulässigkeitsfrage *f* проблема допустимості.

Zulässigkeitsvoraussetzung *f* передумова допустимості.

Zulassung *f* 1) допуск, допущення; 2) дозвіл; ♦ ~ der Revision дозвіл перегляду в ревізійному порядку (*вироку, рішення*); ~ von Kraftfahrzeugen допуск автомашин до експлуатації; ~ von Luftfahrzeugen допуск літака до експлуатації; ~ zu Heilberufen дозвіл на заняття лікарською діяльністю, дозвіл на заняття медичною діяльністю; ~ zu öffentlichen Ämtern допуск до заміщення офіційних посад; ~ zur Rechtsanwaltschaft дозвіл займатися адвокатською діяльністю.

Zulassungsbescheid *m* визначення про допущення, рішення про допущення.

Zulassungsbeschluß *m* визначення про допущення, висновок про допущення.

Zulassungsbeschwerde *f* скарга на недопущення до заняття (*якою-н.*) діяльністю.

Zulassungsordnung *f* положення про допуск.

Zulassungsrevision *f* оскарження рішення про недопуск до заняття (*якою-н.*) діяльністю.

Zulassungsstelle *f* регулюючі органи, які видають допуском цінних паперів до офіційного котирування в біржовій торгівлі.

Zulassungsverfahren *n* порядок допуску, процедура видачі дозволу на заняття певною діяльністю.

Zulassungsvoraussetzung *f* передумова дозволу на заняття певною діяльністю.

Zuleitung *f* доведення до відома, ознайомлення; ♦ ~ des Gesetzes an die Volksmassen доведення закону до відома народних мас (*громадськості*).

Zulieferant *m* субпостачальник.

Zulieferbetrieb *m* підприємство-субпостачальник.

Zulieferer *m* постачальник.

zuliefern *vt* поставляти, здійснювати поставку.

Zulieferung *f* доставка товару.

Zumessung *f* визначення (розміру); ◇ ~ der Strafe визначення розміру покарання.

Zumutbarkeit *f* можливість вимоги, допустимість вимоги.

Zunahme *f* приріст, збільшення; ◇ ~ der Diebstähle збільшення крадіжок, збільшення числа крадіжок; ~ der Kriminalität ріст злочинності.

Zündung *f* загоряння.

Zündungsprüfer *m* прилад для встановлення температури займання.

Zunft *f*, *icm.* (ремісничий) цех, корпорація.

Zunftordnung *f*, *icm.* цеховий статут.

Zunftzwang *m*, *icm.* обов'язкова приналежність до цеху.

Zurechenbarkeit *f* осудність.

zurechnen *vt* 1) прираховувати, додавати, нараховувати (*напр. відсотки*); 2) приписувати (*напр. помилку*), ставити (у вину).

Zurechnung *f* 1) поповнення, нарахування; 2) прирахування.

zurechnungsfähig *adj* осудний.

Zurechnungsfähigkeit *f* осудність; ◇ *verminderte* ~ зменшена осудність, обмежена осудність; *volle* ~ повна осудність.

Zurechnungsfähigkeitsbegriff *m* поняття осудності.

Zurechnungskriterium *n* критерій осудності.

Zurechnungslehre *f* вчення про осудність.

zurechnungsunfähig *adj* неосудний.

Zurechnungsunfähigkeit *f* неосудність; ◇ *psychiatrische* ~ психічна неосудність, неосудність, встановлена психіатричною експертизою.

Zurechnungszeit *f* розрахунковий час (*при страхуванні по старості*).

Zurechtweisung *f* догана, осуд.

zurückbehalten *vt* утримувати (*напр. податки, вирахування та ін.*), залишати собі (*суму*).

Zurückbehaltung *f* утримання; ◇ ~ des Arbeitslohnes утримання заробітної плати.

Zurückbehaltungsrecht *n* право однієї сторони відмовитись від виконання свого зобов'язання за договором до виконання його іншою стороною.

Zurückbehaltungsrecht *n* 1) право утримання; 2) право відмовитись від виконання зобов'язань за договором до виконання його іншою стороною; ◇ ~ *ausüben* здійснювати право утримання; *kaufmännisches* ~ право утримання, надане комерсанту.

Zurückberufung *f* відкликання, відклик (*якої-н. офіційної особи*).

Zurückerstattung *f* повернення (*напр. майна*), відшкодування (*напр. витрат*), сплата (*напр. боргу*); ◇ ~ der Zollgebühr повернення митного збору; ~ von Auslagen відшкодування витрат; ~ von Schulden сплата боргу.

zurückfallen *vi* переходити до первинного власника за відсутності іншої правомочної особи, переходити у власність держави за відсутності іншої правомочної особи (*напр. при ліквідації юридичної особи*).

Zurückforderung *f* вимога повернення (*речі*).

Zurückhaltung *f* бездіяльність, пасивність.

zurückhandeln *vt* здійснювати зворотну угоду (*напр. викупити раніше продані товари чи цінні папери*).

Zurückkauf *m* викуп, зворотна покупка.

zurücklegen *vt* резервувати, зарезервувати.

Zurücklieferung *f* повернення (*напр. поставленого товару*).

Zurücknahme *f* 1) взяття назад (*напр. речі*); 2) відмова, відміна; ◇ ~ der Klage відмова від позову; ~ des Antrags відмова від клопотання; ~ des Strafantrags відмова від клопотання про кримінальне переслідування; ~ des Testaments відміна заповіту заповідачем; ~ des Vermächtnisses відміна заповідальної відмови; ~ einer Willenserklärung відміна волевиявлення; ~ eines Rechtsmittels відмова від оскарження.

zurücknehmen *vt* 1) брати назад, приймати назад; 2) відмінити (*напр. замовлення*), відмовлятися (*напр. від позову*).

Zurückstellung *f* 1) повернення (*напр. речі, зданої на зберігання*); 2) відстрочка (*напр. платежу*); 3) тимчасове звільнення (*напр. від військової служби*); ◇ ~ vom Wehrdienst тимчасове звільнення від військової служби; ~ vom Zivildienst тимчасове звільнення від цивільної служби; ~ von Sachen повернення речей.

zurücktreten *vi* 1) відмовитись (*напр. від договору*); 2) піти у відставку.

Zurückverweisung *f* повернення справи із вищого суду нижчому суду для повторного розгляду (*після відміни вироку*).

Zurückverweisungsgrundsatz *m* принцип передачі справи до нижчого суду для повторного розгляду.

zurückweisbar *adj* такий, що може бути відхиленням, такий, що може бути спростованим; ◇ *nicht* ~ неспростовний.

Zurückweisung *f* відмова, відхилення, відвід; ◇ ~ des Klageantrags відмова в прийомі позовної заяви; ~ verspäteten Vorbringens відхилення запізнілих доказів.

zurückzahlen *vt* виплачувати, повертати (*борг*);
 ◇ Darlehen mit Zinsen ~ виплатити борг з відсотками, повернути борг з відсотками.

Zurückziehung *f* відміна (*замовлення*), відмова (*від вимоги*); ◇ ~ einer Klage відміна позову, відмова від позову.

Zusage *f* 1) обіцянка; 2) згода, зобов'язання;
 ◇ bindende ~ зобов'язуюча обіцянка; eine ~ brechen не виконувати обіцянки; eine ~ erhalten отримувати згоду; eine ~ geben 1) давати згоду; 2) давати обіцянку.

Zusammenarbeit *f* співробітництво; ◇ ~ der Vertragsparteien співробітництво сторін, які домовляються; gleichberechtigte ~ рівноправне співробітництво; multilaterale ~ багатостороннє співробітництво.

Zusammenfassung *f* 1) висновки, підведення підсумків; 2) зосередження, концентрація; 3) агрегування.

Zusammenhang *m* зв'язок (*між явищами*), взаємозв'язок, взаємозалежність; ◇ ~ zwischen Eigentumskriminalität und Asozialität зв'язок між злочинністю в сфері власності та асоціальністю; ~ zwischen Kriminalität und Alkoholmißbrauch зв'язок між злочинністю та алкоголізмом; gesetzmäßiger ~ закономірний зв'язок; kausaler ~ причинний зв'язок; mittelbarer ~ опосередкований зв'язок; rechtlicher und tatsächlicher ~ правовий та фактичний зв'язок (*між претензіями*); unmittelbarer ~ безпосередній зв'язок; ursächlicher ~ причинний зв'язок; wirtschaftlicher ~ господарський зв'язок.

Zusammenleben *n* спільне життя, співіснування, співжиття.

Zusammenlegung *f* об'єднання, злиття, укрупнення, зрощування, суміщення; ◇ ~ von Aktien об'єднання акцій (*заходи з оздоровлення акціонерного товариства*); ~ von Gemeinden об'єднання об'єднань; ~ von Grundstücken з'єднання земельних ділянок, об'єднання земельних ділянок.

Zusammenlegungsverfahren *n* процес консолідації земельних ділянок.

Zusammenrottung *f* збіговисько осіб в публічному місці (*з метою здійснення протизаконних дій*).

Zusammenschluß *m* з'єднання, об'єднання; ◇ ~ zu gemeingefährlicher Tat об'єднання для здійснення суспільно безпечного злочину.

Zusammenschreiben *n* загальний запис, загальна реєстрація, спільний запис, спільна реєстрація ◇ ~ von Grundstücken загальний запис у земельній книзі ділянок, які належать одному власнику, загальна реєстрація, спільний запис, спільна реє-

страція в земельній книзі ділянок, які належать одному власнику.

Zusammensetzung *f* склад, комплектування; ◇ ~ des Gerichts склад суду.

Zusammentreffen *n* 1) збіг (*y часі*); 2) збіг (*обставин*); ◇ ~ mehrerer Straftaten сукупність злочинів; ~ von Milderungsgründen сукупність пом'якшуючих обставин; ~ von Schuldner und Gläubiger in einer Person суміщення боржника та кредитора в одній особі; ~ von Sozialversicherungsleistungen злиття кількох видів виплат при соціальному страхуванні; ~ von strafbaren Handlungen реальна сукупність караних діянь; ~ von Strafbestimmungen ідеальна сукупність злочинів.

Zusammenveranlagung *f* узагальнене стягування податків з подружжя.

Zusammenwirken *n* взаємодія; ◇ ~ der Gerichte mit den Betrieben взаємодія судів та підприємств; ~ mit staatlichen und gesellschaftlichen Einrichtungen взаємодія (*суду*) з державними та громадськими закладами.

zusatz *adj* додатковий.

Zusatzabkommen *n* додаткова угода.

Zusatzaltersrente *f* підвищена пенсія по старості.

Zusatzartikel *m* додаткова стаття (*закону*).

Zusatzfrage *f* додаткове питання (*присяжним засідателям*).

Zusatzgarantie *f* додаткова гарантія.

Zusatzhinterbliebenenrente *f* підвищена пенсія сім'ї померлого.

Zusatzhypothek *f* додаткова іпотека.

Zusatzinvalidenrente *f* підвищена пенсія по інвалідності.

Zusatzklausel *f* додаткова стаття (*договору*).

zusätzlich *adv* додатково.

Zusatzlohn *m* доплата до заробітної плати (*напр. за вистугу років*).

Zusatzpatent *n* додатковий патент (*напр. на удосконалення раніше запатентованого винаходу*).

Zusatzpflichtteil *n* додаткова обов'язкова доля (*із спадкового майна*).

Zusatzprotokoll *n* додатковий протокол (*напр. допиту*).

Zusatzrente *f* додаткова пенсія (*напр. за вистугу років*), надбавка до пенсії; ◇ ~ bei ununterbrochener Arbeit додаткова пенсія за вистугу років, надбавка до пенсії за вистугу років, надбавка до пенсії за неперервний трудовий стаж.

Zusatzstrafe *f* додаткове покарання.

Zusatzurlaub *m* додаткова відпустка.

Zusatzurteil *n* додаткове судове рішення, (додаткове) визначення суду.

Zusatzvergütung *f* додаткова винагорода.

Zusatzvertrag *m* додатковий договір.

Zusatzwirtschaftspatent *n* додатковий господарський патент (колиш. НДР).

Zuschickungskauf *m* купівля із зобов'язанням переслати покупцю покупку.

zuschieben *vt* надавати пільгу.

Zuschlag *m* 1) прибавка, надбавка, доплата, націнка; 2) передача права на майно, придбане на аукціоні (на конкурсних торгах) момент, який визначається останнім ударом молотка аукціоніста; \diamond ~ bezahlen вносити доплату; ~ erteilen вносити доплату; ~ für Arbeit an Sonntagen доплата за роботу у вихідні дні, ~ für Nacharbeit доплата за роботу в нічну зміну; mit einem ~ verkaufen продавати з націнкою.

zuschlagen *vt* 1) робити націнку; 2) присуджувати (річ чи порядок на торгах).

Zuschlaggebühr *f* збір за придбання речі на торгах.

Zuschlagskalkulation *f* 1) постатейна калькуляція; 2) метод непрямого розрахунку.

Zuschlagstara *f* додаткова тара.

Zuschlagsteuer *n* податок на річ, придбану на торгах.

Zuschnitt *m* 1) розкрій; 2) проектування.

zuschreiben *vi* призначати (для кого-н.), переписувати (на чийсь ім'я), перераховувати (на чий-н. рахунок).

Zuschreibung *f* збільшення балансової вартості основних засобів.

Zuschuß *m* 1) прибавка, доплата, приплата, субсидія, дотація; 2) позика; \diamond einen ~ beantragen клопотати про субсидію; einen ~ bewilligen, надавати субсидію; einen ~ erhalten отримувати субсидію; ~ gewähren, надавати субсидію, надавати дотацію; einen ~ gewähren надавати субсидію; einen ~ leisten виплачувати субсидію; einen ~ zahlen виплачувати субсидію; verlorener ~ субсидія, яка не виправдала себе, втрачена субсидія.

Zusenden *n* послане; \diamond ~ unbestellter Waren присилання незамовлених товарів.

Zusendetermin *m* термін доставки.

Zusicherung *f* завірнення, обіцянка, гарантія; \diamond ~ einer Eigenschaft гарантія властивості (при продажу товару); ~ im Verwaltungsverfahren завірнення в адміністративному процесі (напр. в тому, що яке-н. розпорядження посадової особи буде оформлено належним чином); eidliche ~ клятвене завірнення.

Zuspätlieferung *f* прострочка поставки, прострочка термінів поставки.

Zuspitzung *f* загострення (напр. положення).

Zustand *m* стан; \diamond ~ heftiger Erregung стан сильного душевного хвилювання; betrunkenener ~ нетверезий стан, стан алкогольного сп'яніння, стан сп'яніння; Fahrbahn ~ стан проїжджої частини; hilfloser ~ безпорадний стан; hilfloser ~ einer Seschädigten безпорадний стан потерпілого (постраждалого); im betrunkenen ~ у стані сп'яніння, у стані алкогольного сп'яніння, у нетверезому стані; im betrunkenen ~ sein бути в нетверезому стані, бути нетверезим; im ~ der Trunkenheit у стані сп'яніння, у стані алкогольного сп'яніння, у нетверезому стані; in betrunkenem ~ у стані сп'яніння; rechtswidriger ~ протиправний стан; stark betrunkenener ~ стан сильного алкогольного сп'яніння, стан сильного сп'яніння.

Zustandekommen *n* виникнення, здійснення; \diamond ~ der Kriminalität виникнення злочинності; ~ des Vertrags вступ договору в силу.

zuständig *adj* компетентний, підсудний; \diamond das Gericht ist für die Sache ~ справа підсудного суду.

Zuständigkeit *f* компетенція, підсудність, підвідомчість; \diamond ~ der Ermittlungsorgane підслідність, компетентність слідчих органів; ~ der Strafgerichte компетенція судів з кримінальних справ; ~ der Zivilgerichte компетенція судів з цивільних справ; ~ des Bundesverfassungsgerichts компетенція федерального; ~ des Einzelrichters компетенція одноособового судді; ~ in Vollstreckungssachen компетенція в справах про виконання покарання; ~ von Verwaltungsbehörden компетенція адміністративних органів влади; ~ zur Führung der Voruntersuchung компетенція по проведенню дізнання; ~ zur Strafverfolgung компетенція для кримінального переслідування; abgeleitete ~ похідна підсудність; ausschließliche ~ виключна підсудність; funktionelle ~ функціональна підсудність; gerichtliche ~ підсудність, компетенція суду; örtliche ~ територіальна підсудність, територіальна підвідомчість; wahlweise ~ диспозитивна компетенція.

Zuständigkeitsabgrenzung *f* розмежування підсудності, розмежування підвідомчості, розмежування компетенції, визначення компетенції.

Zuständigkeitsbereich *m* сфера компетенції, сфера підвідомчості, компетенція.

Zuständigkeitsergänzungsgesetz *n* закон про розширення підсудності.

Zuständigkeitserklärung

Zuständigkeitserklärung *f* визначення про підсудність, визначення про підвідомчість.

Zuständigkeitsfrage *f* питання про підсудність, питання про підвідомчість.

Zuständigkeitsproblem *n* проблема компетенції.

Zuständigkeitsstreit *m* спір про підсудність, спір про підвідомчість.

Zuständigkeitsvereinbarung *f* угода учасників судового спору про підсудність.

Zuständigkeitsvorschriften *pl* норми, які регулюють підсудність, норми, які регулюють підвідомчість.

Zuständigkeitsregelung *f* регулювання підсудності, регулювання підвідомчості, урегулювання підсудності, урегулювання підвідомчості.

Zustandsdelikt *n* злочин, який вважається закінченим з моменту здійснення протиправної дії.

Zustandshaftung *f* відповідальність за залишення речі в положенні, коли вона загрожує громадському порядку.

zustellen *vt* 1) доставляти; 2) вручати.

Zustellgebühr *f* плата за доставку.

Zustellung *f* 1) доставка; 2) офіційне вручення (*напр. документа в установленому порядку*); $\diamond \sim$ der Klageschrift вручення позовної заяви; \sim der Ladung вручення повістки (*до суду*); \sim der Pässe вручення паспортів (*при відкритті дипломатичних представників*); \sim des Urteils вручення вироку; öffentlich \sim публічне сповіщення.

Zustellungsbeamte *m* державний службовець, який здійснює офіційне вручення.

Zustellungsbestätigung *f* довідка, яка підтверджує вручення стороні документа в установленому порядку (*напр. позову*).

Zustellungsbevollmächtigte *m* особа, яка уповноважена приймати які-н. документи в установленому порядку.

Zustellungsfrist *n* термін вручення (*напр. повістки до суду*).

Zustellungsgebühr *n* плата за офіційне вручення.

Zustellungskunde *m* замовник.

Zustellungsnachweis *m* документ про вручення (*повістки, судового рішення*).

Zustellungspflicht *n* зобов'язання вручити стороні документ в установленому порядку (*напр. позову*).

Zustellungsschein *m* довідка, яка підтверджує вручення стороні документа в установленому порядку (*напр. позову*).

Zustellungsurkunde *f* довідка, яка підтверджує

вручення стороні документа в установленому порядку (*напр. позову*).

Zustellungsverfahren *n* порядок доставок та вручення повісток та інших судових документів.

Zustellungsvollmacht *n* повноваження на прийняття документа.

zustimmen *vi* погоджуватись, схвалювати.

Zustimmende *m* особа, від якої повинна йти згода.

Zustimmung *f* згода, схвалення, санкція; $\diamond \sim$ des Beschuldigten згода звинуваченого; \sim eines Dritten згода третьої особи; \sim erklären заявляти про свою згоду; \sim erzwingen примушувати до згоди; \sim verweigern не давати своєї згоди; ausdrückliche \sim ясно виражена згода, явно виражена згода; bedingte \sim умовна згода; nachträgliche \sim наступна згода; seine \sim erteilen давати свою згоду; seine \sim vorenthalten не давати своєї згоди; stillschweigende \sim мовчазна згода; vorherige \sim попередня згода.

zustimmungsbedürftig *adj* такий, що вимагає згоди.

Zustimmungserklärung *f* заява про згоду; $\diamond \sim$ eines Dritten заява третьої особи про згоду.

Zustimmungsersetzung *f* заміна згоди.

Zustimmungsgesetz *n* 1) закон про схвалення (*напр. договору, урядової програми*); 2) закон, який вимагає згоди бундесрату, закон, який вимагає ратифікації обома палатами.

Zuteilung *f* 1) розподілення, роздача, видача; 2) норма видачі; 3) призначення (*напр. на роботу*), рознарядка; $\diamond \sim$ eines Arbeitsplatzes надання місця роботи (*напр. особі, яка відбула покарання*); \sim von Land наділення землею, відведення землі.

Zuträger *m* донощик.

Zutritt *m* доступ; $\diamond \sim$ zum Sitzungssaal доступ до залу засідання, допуск до залу засідання; \sim zur öffentlichen Verhandlung, beschränkter обмежений доступ до залу судових засідань; freier \sim вільний доступ (*напр. до залу судового засідання*).

Zutrittserschleichung *f* вхід обманним шляхом.

zuverlässig *adj* надійний; $\diamond \sim$ Quelle *f* надійне джерело (*інформації*); aus \sim er Quelle erfahren дізнатися з надійних джерел, отримати відомості із надійних джерел.

Zuverlässigkeit *f* надійність, достовірність; \diamond Zuverlässigkeit von Urkunden достовірність документів.

Zuvorkommensklausel *f*, австр. застереження про пріоритет (*напр. винаходу*).

Zuwachs *m* приріст.

Zuwachsgröße *f* абсолютна величина, масштаб приросту.

Zuwachsrecht *n* право на приріст.

Zuwachssteuer *f* податок на приріст майна.

Zuwanderer *m* іммігрант; \diamond anhaltende Ströme illegaler ~ зростаюча хвиля незаконних іммігрантів (*переселенців*).

Zuweisung *f* 1) призначення (*напр. на роботу*), розподілення; 2) надання (*напр. пенсії, квартири*) наділення (*напр. землею*), ордер; \diamond ~ einer Arbeit направлення на роботу, призначення на роботу; ~ einer Wohnung надання квартири, видача ордеру на квартиру; ~ eines Grundstücks наділення земельною ділянкою; ~ von staatlichen Mitteln an die Sozialversicherung дотація державних засобів на соціальне страхування.

Zuwendung *f* асигнування, позика, допомога, пожертвування, дарування, дотація; \diamond ~ des Betrags асигнування визначеної суми грошей.

Zuwendungen *pl* непередбачувані надходження, надходження ззовні (*екстраординарні*); \diamond letztwillige ~ заповідальна відмова; unentgeltliche ~ безплатна допомога.

zuwiderhandeln *vi* порушувати (*напр. закон*), діяти наперекір (*напр. закону*).

Zu widerhandelnde *m* порушник.

Zu widerhandlung *f* порушення, невиконання, протидія.

zuzahlen *vt* приплачувати, доплачувати.

Zuziehung *f* залучення; \diamond ~ des Ergänzungsrichters залучення додаткового судді; ~ von Sachverständigen залучення експертів.

Zwang *m* примус, насилля; \diamond körperlicher ~ фізичне насилля; staatlicher ~ державний примус; staatsrechtlicher ~ державно-правовий примус; strafrechtlicher ~ кримінально-правовий примус; ~ zum Vertragsschluß примус до укладення договору; ~ zur Unzucht примус до аморальних дій.

Zwangsabtretung *f* примусова передача, примусова переуступка (*вимог*).

Zwangsanleihe *f* примусовий займ.

Zwangsanstalt *f* виховний заклад примусового характеру.

Zwangsanzwendung *f* застосування примусових заходів.

Zwangsapparat *m* апарат примусу.

Zwangsarbeit *f* 1) примусова робота; 2) каторжні роботи, каторга, примусові роботи.

Zwangsarbeitsanstalt *f* трудова колонія, виправно-трудова колонія, ВТК.

Zwangsausbildung *f* примусове навчання.

Zwangsausgleich *m* затверджена судом мирового угода кредиторів з боржниками (*обов'язкова для всіх кредиторів*).

Zwangsausübungslizenz *f* примусова ліцензія.

Zwangsbefriedigung *f* примусове задоволення майнових вимог.

Zwangsbehandlung *f* примусове лікування (*душевнохворих, алкоголіків, наркоманів*).

Zwangsbetreibung *f* примусове стягнення, примусове виконання (*вимоги*).

Zwangsbenutzungsrecht *n* примусова ліцензія.

Zwangbesteuerung *f* примусове обкладення податком.

Zwangseinbürgerung *f* примусова натуралізація.

Zwangseinziehung *f* конфіскація.

Zwangseignung *f* примусове відчуження (*майна*).

Zwangsernährung *f* примусове харчування (*напр. при голодуванні*).

Zwangserziehung *f* примусове виховання.

Zwangsetatisierung *f* право нагляду з боку держави за фінансовою діяльністю громад.

Zwangsgeld *n* штраф.

Zwangshaft *f* 1) насильне затримання, арешт; 2) арешт незаможного боржника.

Zwangsheilbehandlung *f* примусове лікування; \diamond ~ von Alkoholikern примусове лікування алкоголіків.

Zwangsheilung *f* примусове лікування.

Zwangsheilverfahren *n* провадження із застосуванням заходів примусового лікування.

Zwangshypothek *f* примусова іпотека.

Zwangskartellgesetz *n* закон про заснування примусових картелів.

Zwangskastration *f* насильна кастрація.

Zwangslizenz *f* примусова ліцензія.

Zwangslizenzverfahren *n* провадження у справі про видачу примусової ліцензії.

Zwangsmaßnahme *f* міра примусу; \diamond strafprozessuale ~ кримінально-процесуальна міра примусу.

Zwangsmaßregel *f* міра примусу.

Zwangsmieter *m* житець, який вселяється примусово (*у порядку уцільнення*).

Zwangsmittel *n* примусовий засіб, засіб примусу; \diamond verwaltungsrechtliches ~ адміністративний засіб примусу.

Zwangsneurose *f* невроз примусу (*у психоаналізі Фрейда – Адлера – Юнга*).

Zwangspensionierung *f* примусове переведення на пенсію.

Zwangsräumung *f* (*примусове*) виселення (*з квартири*).

Zwangsregulierung

Zwangsregulierung *f* заходи примусового регулювання.

Zwangssicherungshypothek *f* примусова іпотека по забезпеченню (*напр. кредиту*), примусова застава нерухомого майна по забезпеченню (*напр. кредиту*).

Zwangssterilisierung *f* примусова стерилізація.

Zwangsstrafe *f* адміністративний штраф.

Zwangstheorie *f* теорія примусу; ◇ *psychologische* ~ теорія психологічного примусу.

Zwangsveräußerung *f* примусове відчуження.

Zwangsvergleich *m* затверджена судом мирового угода кредиторів з боржником (*обов'язкова для всіх кредиторів*).

Zwangsverkauf *m* примусовий продаж.

Zwangsverschleppung *f* насильна евакуація (*автомобілів, населення*), насильна депортація (*населення*).

Zwangsversicherung *f* обов'язкове страхування, примусове страхування.

Zwangsversteigerung *f* примусовий продаж з торгів.

Zwangsversteigerungsgesetz *n* закон про примусовий продаж з торгів.

Zwangsversteigerungsverfahren *n* провадження, пов'язане з примусовим продажем з торгів.

Zwangsversteigerungsvermerk *m* відмітка в земельній книзі про те, що дана земельна ділянка підлягає продажу з торгів.

Zwangsverwalter *m* управляючий секвестрованим майном, призначений в примусовому порядку.

Zwangsverwaltung *f* секвестр, примусове управління майном.

Zwangsverwaltungsverfahren *n* провадження, пов'язане зі зверненням стягнення на нерухоме майно.

Zwangsvollstreckung *f* примусове виконання рішення (*з цивільної справи*), приведення у виконання рішення примусового порядку; ◇ ~ *betreiben* здійснювати примусове стягнення; ~ *gegen juristische Personen des öffentlichen Rechts* примусове виконання, направлене проти юридичних осіб, які мають публічні права.

Zwangsvollstreckungsbefehl *m* виконавчий лист.

Zwangsvollstreckungsrecht *n* право примусового виконання.

Zwangsvollstreckungsverfahren *n* провадження, пов'язане з примусовим виконанням, виконавче провадження.

Zwangsvorführung *f* примусовий привід, привід під конвоем.

Zwangsweg *m* примусення, метод примусення; ◇ *im* ~ *e* в примусовому порядку.

Zweck *m* ціль, задача.

Zweckentfremdung *f* використання не за призначенням; ◇ ~ *von Wohnungsräumen* використання житлових приміщень не за призначенням (*напр. під офіс*).

Zweckgerichtetheit *f* ціленаправленість (*ознака мотиву злочину*).

zweckloser безцільний; ◇ ~ *Zeitvertreib* безцільне проведення часу.

Zwecklüge *f* ціленаправлена брехня.

Zweckmäßigkeitssatz *m* принцип доцільності; ◇ ~ *in der Verwaltung* принцип доцільності в адміністративній діяльності.

Zwecksteuer *f* цільовий податок.

Zweckstrafe *f* ціленаправлене покарання.

Zweckzuwendung *f* цільова допомога, допомога, призначена для визначення цілі.

Zweidrittelmehrheit *f* більшість у дві треті (*при голосуванні*).

Zweierabkommen *n* двостороння угода.

Zweifel *m* сумнів; ◇ ~ *an der Schuld des Angeklagten* сумнів у вині підсудного; *berechtigter* ~ обґрунтований сумнів, справедливий сумнів; *im* ~ у випадку сумніву, за неясних обставин, при недововках; *im* ~ *für den Angeklagten* при сумніві на користь підсудного; *in* ~ *ziehen* піддавати сумніву (*напр. покази свідків*).

Zweifelsucht *f* скептицизм, скептичність, скепсис.

zweifelsüchtig *adj* скептичний, скептично налаштований, скептичний, недовірливий, що має сумнів.

Zweig *m* 1) галузь (*напр. права*); 2) гілка, побічна лінія (*роду, сім'ї*).

Zweigabteilung *f* філія.

Zweigbank *f* філія банку.

zweigbedingt галузевий.

Zweiglohngruppenkatalog *m* галузевий тарифно-кваліфікаційний довідник.

Zweigniederlassung *f* філія, відділення.

Zweigprokura *f* торгова довіреність філії.

Zweikammersystem *n* двопалатна парламентська система.

Zweikonditionenlehre *f* вчення про безпідставне збагачення, згідно з яким домагання може бути пред'явлено тільки в одній сфері.

Zweikontensystem *n* система подвійного обліку.

Zweiparteiensystem *n* двопартійна система.

Zweiparteienvertrag *m* двосторонній договір.

Zweischwerterlehre *f* (середньовічне) вчення про двоцілеве призначення церкви (духовний та тілесний захист віруючих).

Zweispurigkeit *f* дуалізм; $\diamond \sim$ im Strafrecht дуалізм у кримінальному праві (*нарівні з призначенням міри покарання призначається і міра виправлення та безпеки*).

Zweistaaten-theorie *f, ist.* теорія обґрунтування існування двох німецьких держав (*ФРН та колиш. НДР*).

Zweissystem *n* система розділеного (фінансового та виробничого) обліку.

Zweitausfertigung *f* 1) дублікат, копія, другий екземпляр; 2) секунда (*другий приклад переводного векселя*).

Zweitbest-Theorie *f* принцип другого “найкращого”, теорема другого “найкращого” (*в теорії оптимального господарського розвитку*).

Zweitbuch *n* копія метричної книги.

Zweiteilung *f* дводілення, двофазність, дихотомія; $\diamond \sim$ der Straftaten ділення кримінально – караних діянь на злочини та правопорушення; \sim des Strafverfahrens ділення кримінального судочинства на стадії; des Hauptverfahrens двофазність судового розгляду.

Zweitgutachten *n* повторна експертиза.

Zweithandtonnage *f* тоннаж, що був в експлуатації.

Zweitwohnungssteuer *f* податок з особи, яка має подвійне місце проживання.

Zweitzugverfahren *n* метод ведення подвійного бухгалтерського обліку.

Zwergstaat *m* карликова держава.

Zwischenabnahme *f* поопераційний прийом (*продукції*).

Zwischenanstalt *f* пересильний пункт.

zwischenbehördlich міжвідомчий.

Zwischenberechtigte *m* посередник.

Zwischenbericht *m* проміжний звіт.

Zwischenbescheid *m* попереднє усвідомлення.

Zwischenbeurteilung *f* характеристика з місця роботи, характеристика, яка видається під час роботи.

Zwischenbilanz *f* проміжний баланс, попередній баланс.

Zwischeneinkünfte *pl* побічні доходи.

Zwischenentscheid *m* попереднє рішення.

Zwischenenerkenntnis *f* попереднє усвідомлення.

Zwischenfeststellungsklage *f* проміжний позов про встановлення.

zwischen-genossenschaftlich міжкооперативний.

Zwischenhaft *f* утримання під вартою як запобіжний захід, затримання до завершення судового розгляду, арешт до завершення судового розгляду.

Zwischenhandel *m* перепродаж, торгове посередництво, посередницька торгівля.

Zwischenhändler *m* торговий посередник (*в торгівлі між двома країнами*), зовнішньо-торговий посередник.

Zwischenkalkulation *f* проміжна калькуляція (*проводиться протягом виробничого процесу*).

Zwischenkredit *m* проміжний кредит, короткотривалий кредит.

Zwischenmächterecht *n* міжсуверенне право.

Zwischenmakler *m* агент (*який є довіреною особою торгового маклера*).

Zwischennutzung *f* проміжне використання, тимчасове використання.

Zwischenperson *f* посередник.

Zwischenrecht *n* сукупність норм міжнародного приватного права, які є одночасно частиною правопорядку відповідної держави.

Zwischenschein *m* тимчасова розписка, тимчасове свідоцтво.

zwischenstaatlich міждержавний.

Zwischenstreit *m* спір сторін з приватного питання (*у цивільному процесі*).

Zwischenurteil *n* проміжне рішення (*у цивільній справі*).

Zwischenverfahren *n* проміжний, попередній розгляд (*справи*); $\diamond \sim$ im Strafprozeß проміжне, підготовче засідання, підготовче засідання в кримінальному процесі; gerichtliches \sim проміжний попередній розгляд справи судом.

Zwischenverfügung *f* 1) розпорядження речами, які є об'єктом виконавчого провадження; 2) проміжне розпорядження, проміжна постанова.

Zwischenvergütung *f* попередня винагорода за новаторську пропозицію.

Zwischenverkauf *m* перепродаж.

Zwischenvertrag *m* тимчасовий договір, проміжний договір.

Zwischenverwahrer *m* проміжний депозитор, проміжний зберігач.

Zwischenzeit *f* 1) проміжок часу, інтервал; 2) міжопераційний час.

Zwischenzeugnis *n* характеристика, яка видається під час роботи.

Zwischenzins *m* дисконт, обліковий відсоток (*найчастіше ставка, яка встановлюється Центральним банком*).

Zwölftafelgesetz *n, ist.* закон Дванадцяти таблиць (*у древньому Римі*).

Zyklothymie *f* маніакально-депресивний психоз, циклотимія.

СКОРОЧЕННЯ

А

A, akzeptierter Wechsel акцептований вексель, прийнятий до оплати вексель.

A1, first class *англ.* товар першого гатунку.

A, Abfrage 1) опитування, зчитування; 2) запит, виклик.

A, Akkumulation акумуляція, накопичення.

A, Akzept акцепт, акцептування (*векселя*), акцептований вексель, прийнятий до оплати вексель.

A., Anmelder заявник.

A., anno *лат.* в ... році.

A, Art стаття (*закону*).

A., Auktion аукціон, публічні торги.

A, Ausbeute вихід продукції.

A, Auslands- міжнародний.

A, Auswahlprüfung вибіркове випробування.

a, absolut абсолютний.

a, Ar *ар* (*метрична міра земельної площі*), *розм.* сотка.

a., asymmetrisch асиметричний, несиметричний.

a., auch також.

AA, Arbeitsamt біржа праці.

AA, Arbeitsausschuss робочий комітет.

AA, Auslandsabteilung закордонна філія (*напр. фірми*).

AA, Auswärtiges Amt міністерство закордонних справ.

a. A., auf Abruf на вимогу, за запитом.

a.A., auf Anfrage за запитом.

a.a., always afloat *англ.* завжди на плаву (*умова в чартер-партії*).

a.a., ad acta до справи, виконане.

aa, ana partes aequalis *лат.* рівними частинами.

AAA вищий рейтинг надійності цінних паперів і фінансових установ.

AAA-rating *англ.* вищий рейтинг компанії.

AAB, Association of Aircraft Brokers *англ.* Асоціація авіаційних брокерів.

AAR, against all risks *англ.* проти всіх ризиків (*зазначених у полісі*).

AAR-Versicherung страхування проти всіх ризиків.

AB, Anfangsbestand *бухг.* початковий залишок.

AB, aktiebolag *АТ швед.* акціонерне товариство.

AB, Allgemeine Bedingungen загальні умови.

AB, Ausführungsbestimmungen технічні умови, технічна специфікація, правила виконання, ТУ, ТС.

a.B., auf Befehl за наказом, з доручення.

a.B., auf Bestellung на замовлення, за замовленням.

a.B., außergewöhnliche Belastungen непередбачені витрати.

ab, abgerechnet за винятком.

Ab., Abkommen угода.

ABA, American Bankers' Association Американська банківська асоціація.

AIH -Staaten Аргентина, Бразилія і Чилі (*збірна назва*).

ABC-Waffen, atomare, biologische und chemische Waffen атомна, біологічна й хімічна зброя, зброя масового ураження, ЗМУ (*ураження*).

ABECOR, Associated Banks of Europe Corporation S.A. (Brüssel) банківське угруповання Європи ABECOR.

Abg.St., Abgangsstation станція відправлення.

Abg. депутат, депутатка, делегат, делегатка.

ABGB, Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch für Österreich Австрійський цивільний кодекс законів.

Abg.H., Abgangshafen порт відправлення.

Abg.St., Abgangsstation станція відправлення.

ABH, Allgemeine Bedingungen für Haftpflichtversicherung Загальні умови гарантійного страхування.

ABI, Arbeiter-Bauern-Inspektion *іст.* Робочо-селянська інспекція, РСІ.

ABl., Amtsblatt офіційний бюлетень, відомчий бюлетень.

Abk., Abkommen угода.

ABK, Ärzteberatungskommission лікарсько-трудова експертна комісія, ЛТЕК.

ABL, Amtsblatt офіційний бюлетень.

Abl.F, Ablieferungsfrist термін поставки, термін доставки.

Abr.B., Abrechnungsbuch книга бухгалтерських рахунків.

Abs., Absender 1) відправник; 2) адреса відправника (*на конверті*).

Abt., Abteilung відділення, відділ, секція.

ABU, Allgemeine Bedingungen für Unfallversicherung загальні умови страхування від вноvaжені органи влади, наділені правом вимоги і юридичних осіб, відповідальних за забезпечення матеріальними ресурсами.

ABz, Amtsbezirk адміністративний округ, АО.

Abz., Abzahlung платіж у розстрочку, сплата в розстрочку, оплата в розстрочку.

abzgl., abzüglich за винятком.

a/c, a conto у рахунок.
Acc, Akzept акцепт, акцептування векселя.
AcivPr, Archiv für die civilistische Praxis архів цивільних справ.
ACV, Allgemeiner Konsumverein Загальний союз споживчих суспільств (*Швейцарія*).
a.d., after date від цього числа, від дати векселя.
a/d, after date від цього числа, від дати векселя.
ad., a dato *лат.* від зазначеного числа, від дня оформлення документа.
ad., addenda *лат.* доповнення, додаток, аденда.
ad int., ad interim *лат.* тимчасово, тим часом.
ad part., ad partem *лат.* окремо.
ad prot., ad protocollum *лат.* до протоколу, до занесення до протоколу.
ADB, Allgemeine Deutsche Binnen -Transport versicherungsbedingungen загальні внутрішньо-німецькі умови транспортного страхування.
ADB, Asian Development Bank Азіатський банк розвитку.
a.d.D., an diesem Datum у зазначений строк, зазначеного числа, цього числа.
a.d.D., auf dem Dienstwege у службовому порядку, в адміністративному порядку, по інстанції.
ad fin., ad finem *лат.* до кінця, наприкінці.
ADP, automatic data processing *англ.* автоматична обробка даних, АОД.
Adr., Adresse адрес.
ADS, Allgemeine Deutsche Seeversicherungsbedingungen Німецькі правила морського страхування.
ads., ad seciam за позовом (*певної особи*), по клопотанню (*кого-н.*).
adsm, ad seciam за позовом (*певної особи*), по клопотанню.
ADSp, Allgemeine Deutsche Spediteurbedingungen Загальнонімецькі експедиторські умови.
ADV, Allgemeine Durchführungsverordnung загальні положення, що регламентують порядок виконання.
AE, Ausführerklärung експортна декларація, ЕД.
AE StGB, Alternativentwurf eines Strafgesetzbuches (allgemeiner Teil) альтернативний проект Кримінального кодексу ФРН (*загальна частина*).
AE StVollzG, Alternativentwurf eines Strafvollzugsgesetzes альтернативний проект закону про виконання кримінального покарання.
AEVO, Arbeiterlaubnisverordnung положення про допуск до роботи.

a.F., alte Fassung у старій редакції, стара редакція (*документа*).
a.f., anni futuri *лат.* прийдешнього року.
AfA, Absetzung für Abnutzung знижка за зношування (*основних засобів*).
AfEP, Amt für Erfindungs- und Patentwesen відомство у справах винаходів і патентів (*колиш. НДР*).
AFG, Arbeitsförderungsgesetz закон про сприяння працевлаштуванню та професійній освіті.
AfJ, Amt für Jugendfragen відомство у справах молоді (*у колиш. НДР*).
aft., afloat *англ.* перевезений морем.
AG, Aktiengesellschaft акціонерне товариство.
AG, Ausführungsgesetz ввідний закон (*раніше виданого*).
a.G., auf Gegenseitigkeit на основі взаємності.
AGB, Allgemeine Geschäftsbedingungen Загальні умови укладення торговельних угод.
AGB, Arbeitsgesetzbuch Кодекс законів про працю.
AGB Ges, Gesetz zur Regelung des Rechts der Allgemeinen Geschäftsbedingungen закон, що регулює право на встановлення загальних умов укладення торговельних угод.
AGBG, Gesetz zur Regelung der Allgemeinen Geschäftsbedingungen Закон про регулювання загальних умов комерційних справ (*торговельних угод*).
AGG, Abteilungsgewerkschaftsgruppe профспілкова група цеху, профгрупа цеху, профспілкова група відділу (*у колиш. НДР*).
AGG, Arbeitsgerichtsgesetz закон про суди у трудових спорах.
AGL, Abteilungsgewerkschaftsleitung керівництво профспілкової організації відділу (*колиш. НДР*).
AGO, Abteilungsgewerkschaftsorganisation профспілкова організація відділу (*колиш. НДР*).
AGO, Arbeitsgerichtsordnung порядок судочинства у трудових спорах.
AGV, Angestelltenversicherungsgesetz закон про страхування службовців.
AHB, Außenhandelsbank банк для зовнішньої торгівлі, зовнішньоторговельний банк.
AHB, Außenhandelsbetrieb зовнішньоторговельне підприємство, ЗТП, зовнішньоторговельна фірма, ЗТФ.
AHO, Außenhandelsorganisation зовнішньоторговельна організація, ЗТО.
AHSt, Außenstelle für Erzeugnisse der Ernährung und Landwirtschaft філія з харчових і сільськогосподарських продуктів.
aHV, außerordentliche Hauptversammlung позачергові загальні збори (*акціонерів*).

a.i., ad interim *лат.* тимчасово.
AIDOS, automatisiertes Informations- und Dokumentationssystem автоматизована система інформації й документації.

AIDP, Internationale Vereinigung für Strafrecht (*Association Internationale de Droit Penal*) Міжнародна асоціація кримінального права, МАКП.

AIG, Auslandsinvestitionsgesetz закон про іноземні інвестиції.

AIPPI, Internationale Vereinigung für gewerblichen Rechtsschutz Міжнародна асоціація з охорони промислової власності.

AISJ, Internationaler Verband für Rechtswissenschaft (*Association Internationale des Sciences Juridiques*) *фр.* Міжнародна асоціація юридичних наук, МАЮН.

AK, Aktienkapital акціонерний капітал.

AK, Arbeitskraft робоча сила.

AK, Akkreditivverfahren акредитивна форма розрахунків, акредитивна форма розрахунку.

Akt-Z., Aktenzeichen номер справи.

AktG, Aktiengesetz закон про операції із цінними паперами.

AKV, Allgemeine Kreditvereinbarungen загальні умови кредитування, загальне положення про запозичення.

Akz, Aktenzeichen номер справи.

AL, Allgemeine Leistungsbedingungen загальні умови укладання угод.

AL, Allgemeine Liefer- und Leistungsbedingungen загальні умови поставки й виконання.

AL, Allgemeine Lieferbedingungen загальні умови поставки.

a.L., auf Lieferung може бути поставлений.

ALB, Allgemeine Lieferbedingungen загальні умови поставок.

ALGOL, Programiersprache АЛГОЛ, міжнародна мова програмування.

alloc., allocatur *лат.* дозволено.

ALR, Allgemeines Landrecht *іст.* загальний збір законів (*Пруссія*).

Alu, Arbeitslosenunterstützung допомога з безробіття.

a.m. *англ.* до полудня.

AM, Arbeitsmittel засоби праці.

AM, Ausfuhrmeldung експортна декларація, ЕД.

AMB, Allgemeine Montagebedingungen загальні умови монтажу.

AmMRK, Amerikanische Menschenrechtskonvention Американська конвенція про захист прав людини.

ANBA, Amtliche Nachrichten der Bundesanstalt für Arbeit офіційний бюлетень відомства по працю.

And G., Änderungsgesetz закон про зміни і поправки (*до чинного законодавства*).

AnfG, Anfechtungsgesetz закон про порядок оспоровання, закон про порядок оскарження.

Ang., Angaben дані.

Ang., Angebot пропозиція.

Angekl., Angeklagte підсудний.

AngKüFr.G., Gesetz über die Fristen für die Kündigung von Angestellten закон про строки попередження службовців при звільненні.

AngVersG., AngestelltenVersicherungsgesetz закон про страхування службовців.

Ankl., Anklage обвинувачення.

Ankl., Ankläger обвинувач.

Anl., Anlage вкладення (*каніталу*), внесок (*каніталу*), інвестиції, установка.

Anm., Anmelder заявник.

Anm., Anmerkung примітка, виноска, замітка.

Anw., Anwalt адвокат.

Anw., Anweisung вказівка, інструкція.

AnwBl, Anwaltsblatt (*Zeitschrift*) «Анварьтсблатт» (*журнал для адвокатів*).

AO, Abgabenordnung положення про порядок стягнення податків (*зборів, мит*).

AO, Anordnung розпорядження, припис, наказ, указ, інструкція.

AO, Arbeitsordnung 1) правила внутрішнього розпорядку на підприємстві; 2) положення про порядок здійснення експорту, правила щодо експорту.

a/o, account of *англ.* рахунок від (*якої-н. особи, фірми*).

AO GES., Außerordentlicher Gesandter надзвичайний посол.

AoGubM, Außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister надзвичайний посол і повноважний міністр.

AOR, Anstalt des öffentlichen Rechts установа публічно-правового характеру.

AöR, Archiv für öffentliches Recht (*Zeitschrift*) «Архів публічного права» (*журнал*).

A.P., authority to pay *англ.* повноваження на проведення платежу

A/P, account paid *англ.* рахунок оплачений.

AP, Arbeitsproduktivität продуктивність праці.

a.p., anni practeriti, vergangenen Jahres *лат.* минулого року.

APÖ, Allgemeine Prüfungsordnung інструкція з перевірки бухгалтерської звітності, загальна інструкція з перевірки бухгалтерської звітності.

APÖ, außerparlamentarische Opposition позапарламентська опозиція.

Apoth G., Gesetz über das Apothekenwesen закон про регулювання діяльності аптек.

APr, Arbeitsproduktivität продуктивність праці.

AR, Aufsichtsrat 1) наглядацька рада (напр. акціонерного товариства); 2) член наглядацької ради.

AR, Außenhandelsrecht зовнішньоторговельне право, ЗТП.

Arb G., Arbeitsgericht суд по трудових спорах.

ArbGG, Arbeitsgerichtsgesetz закон про суди по трудових спорах.

ArbPlSchG., Arbeitsplatzschutzgesetz закон про збереження робочого місця, закон про збереження місця роботи.

ArbR-Hdb, Arbeitsrechtshandbuch юридичний довідник з трудового законодавства.

Arb.R.Samml., Arbeitsrechtssammlung збірник законів про працю.

ArbSchG, ArbZG, Arbeitszeitgesetz закон про робочий час, закон про нормування робочого часу, закон про робочий день, закон про тривалість робочого дня.

Archkrim, Archiv für Kriminologie «Архів кримінології» (щомісячний журнал, ФРН).

arg., arguendo лат. у ході аргументації, у порядку попутного зауваження (у виступі судді).

ARGE, Arbeitsgemeinschaft 1) об'єднання, організація; 2) комітет, комісія.

arr., arrival англ. прибуття.

Art., Artikel 1) стаття (напр. закону); 2) пункт (договору); 3) товар; 4) предмет, річ; 5) артикул.

ArVNG, Arbeiterrentenversicherungs-Neuregelungsgesetz закон про нову редакцію прав працівників на пенсійне страхування, закон про внесення змін у права працівників на пенсійне страхування.

a/s, after sight англ. по пред'явленні.

ASAO, Arbeitsschutzanordnung положення з техніки безпеки, інструкція з техніки безпеки.

ASB, Arbeitsschutzbestimmung положення про охорону праці.

ASIPI, Interamerikanische Vereinigung zum Schutz des gewerblichen Eigentums Між-американська асоціація з охорони промислової власності.

ASK, Arbeitsschutzkommission комісія з охорони праці (колиш. НДР).

ASMW, Amt für Standardisierung, Messwesen und Warenprüfung відомство зі стандартизації, метрології й контролю за якістю товарів.

Ass., Assekuranz страхування (вантажу).

AStG, Außensteuergesetz закон про податок з підприємств, пов'язаних з іноземними державами.

ASVG, Allgemeines Sozialversicherungsgesetz закон про загальнообов'язкове соціальне страхування.

ASVO, Arbeitsschutzverordnung постанова про охорону праці (у колиш. НДР).

AsylVfG, Asylverfahrensgesetz закон про порядок надання притулку.

AtG, Atomgesetz, Gesetz über die friedliche Verwendung der Kernenergie und der Schutz gegen ihre Gefahren закон про використання атомної енергії в мирних цілях і захисті від можливих небезпек у результаті її застосування.

ATM, Automatic teller machine англ. банківський автомат, банкомат.

ATV, Allgemeine Technische Vorschriften Загальні технічні правила, ЗТП, Загальні технічні умови, ЗТУ.

Aufl., Auflage видання (напр. перше видання), редакція (напр. закону).

AUMA, Ausstellungs- und Messe-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft Німецький комітет з виставок та ярмарків.

AuR, Arbeit und Recht (Zeitschrift) «Праця й право» (журнал).

AusfBest., Ausführungsbestimmung положення про застосування (закону, інструкції), виконавча постанова.

AusfG, Ausführungsgesetz закон про виконання (закону, покарання, зобов'язань).

AusIG, Ausländergesetz закон про іноземців, закон про статус іноземних громадян.

AusInvestG, Auslandsinvestitionsgesetz закон про іноземні інвестиції.

AV, Allgemeine Verfügung загальна постанова.

AV, Angestelltenversicherung страхування службовців.

a.v., a vista лат. по пред'явленні.

AVAVG, Arbeitsvermittlungs- und Arbeitslosenversicherungsgesetz закон про працевлаштування й страхування безробітних.

AVB, Allgemeine Verfrachtungsbedingungen загальні правила перевезень вантажів річковими судами, загальні умови перевезень вантажів річковими судами.

AVB, Allgemeine Versicherungsbedingungen загальні умови страхування.

AVG, Angestelltenversicherungsgesetz закон про страхування службовців.

AVO, Ausführungsverordnung інструкція про порядок виконання нормативного акту.

AWG, Arbeiterwohnungsbaugenossenschaft робочий житлово-будівельний кооператив (колиш. НДР).

AWG, Außenwirtschaftsgesetz закон про регулювання зовнішньоекономічної діяльності, закон про регулювання зовнішньоекономічних зв'язків.

AWV, Außenwirtschaftsverordnung постанова про регулювання зовнішньоекономічних

зв'язків, постанова про регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Az, Aktenzeichen номер справи.

a.Z., auf Zeit 1) на строк, строковий; 2) тимчасовий.

AZO, Allgemeine Zollordnung митний устав, загальні митні правила.

B

B, Bund федеральний.

B., Brief курс продавців, пропозиція.

BPVG, Bauern-Pensionsversicherungs-gesetz закон про пенсійне страхування селян.

b.w., bitte wenden дивися на звороті.

BWahlG, Bundeswahlgesetz федеральний закон про вибори до бундестагу.

BA, Bundesanstalt федеральне відомство.

BA., Bankaktie банківська акція.

BAB, Betriebsabrechnungsbogen відомість виробничого обліку.

BAföG, Bundesausbildungsförderungsgesetz федеральний закон про сприяння освіті.

BAG, Bundesanstalt für den Güterverkehr Федеральне відомство вантажних перевезень.

BAG, Bundesarbeitsgericht федеральний суд по розгляду трудових суперечок.

BAGE, Entscheidungen des Bundesarbeitsgerichtes збірник рішень федерального суду з розгляду трудових суперечок.

BALM, Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung Федеральне бюро з координації виробництва й збуту сільськогосподарської продукції (*у рамках ЄЕС*).

BAT, Bundesangestelltentarifvertrag Bauabstand відстань між будівлями (*нпунустима правилами*).

BArbG, Bundesarbeitsgericht федеральний суд з розгляду трудових суперечок.

BauNVO, Baunutzungsverordnung адміністративне розпорядження про задоволення будівельних потреб.

BauONW, Bauordnung des Landes Nordrhein-Westfalen порядок здійснення будівельної діяльності в землі Північна Рейн-Вестфалія.

BauGB, Baugesetzbuch кодекс законів про будівництво, будівельний кодекс, зведення законів про будівельну діяльність.

BauR, Baurecht (Zeitschrift) «Будівельне право» (*журнал*).

BauR, Baurecht будівельне право.

BAV, Bundesaufsicht über das Versicherungswesen федеральний нагляд за страховою діяльністю, федеральний нагляд за діяльністю страхових компаній, нагляд з боку федеральних органів за діяльністю страхових компаній.

BAVO, Bauaufsichtsverordnung постанова про державний нагляд на залізницях.

BAW, Bundesamt für gewerbliche Wirtschaft Федеральне відомство з галузевого регулювання (*зовнішньої торгівлі*).

b.a.w., bis auf weiteres надалі до подальшого розпорядження.

Bay., Bayern Баварія.

BayObLG., Bayerisches Oberstes Landesgericht верховний суд землі Баварія, суд вищої інстанції землі Баварія.

Bay VGH., Sammlung von Entscheidungen des bayerischen Verwaltungsgerichtshofs збірник рішень адміністративного суду землі Баварія

BAZG, Bäckerarbeitszeitgesetz закон про працю працівників пекарень.

BB, Betriebs-Berater (Zeitschrift) «Консультант на виробництві» (*журнал для консультантів на виробництві*).

BBahn G, Bundesbahngesetz закон про державні залізниці, закон про федеральні залізниці.

BBank G, Gesetz über die Deutsche Bundesbank закон про організацію німецького федерального банку, закон про німецький федеральний банк.

BBau G, Bundesbaugesetz федеральний закон про будівництво.

BBergG, Bundesberggesetz федеральний закон про гірські роботи.

BBes G, Bundesbesoldungsgesetz (федеральний) закон про оклади федеральних чиновників, федеральний закон про оклади держслужбовців.

BBesG, Bundesbesoldungsgesetz федеральний закон про порядок виплати грошового утримання.

BBG, Bundesbahngesetz (федеральний) закон про державні залізниці.

BBG, Bundesbeamtengesetz (федеральний) закон про статус федеральних службовців, федеральний закон про статус держслужбовців.

BBiG, Berufsbildungsgesetz закон про професійну освіту, закон про профосвіту, закон про професіонально-технічну освіту, закон про профтехосвіту.

BBK, Bezirksbeschwerdekommision окружна комісія з розгляду скарг в області соціального страхування (*колиш. НДР*).

B.D., bank draft англ. банківський вексель.

Bd., Band том, т.

BDA, Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände Федеральне об'єднання союзів підприємців.

Bde., Bände томи, т.т.

BDF, Bundesministerium für Finanzen Федеральне міністерство фінансів.

BdF, Bundesministerium der Finanzen Федеральне міністерство фінансів.

BDI, Bundesverband der Deutschen Industrie Федеральний союз німецької промисловості.

BdL, Bank deutscher Länder банк німецьких земель.

BDSG, Bundesdatenschutzgesetz Федеральний закон про захист власності на дані.

BDVP, Bezirksbehörde der Deutschen Volkspolizei окружне управління німецької народної поліції (*колиш. НДР*).

BE, B/E, bill of exchange *англ.* перевідний вексель.

BeamtVG, Beamtenversorgungsgesetz (*федеральний*) закон про забезпечення державних службовців.

BEC, Bundesentschädigungsgesetz федеральний закон про відшкодування шкоди, федеральний закон про компенсацію.

Bed VG, Gesetz über die bedingte Verurteilung закон про застосування умовного осуду (*покарання*).

BEF, Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft Федеральне відомство з продовольства й лісового господарства.

Beil., Beilage додаток, дод.

beil., beiliegend додається, прикладено.

Beitr.GerichtMed., Beiträge der Gerichtlichen Medizin Питання судової медицини (*австрійський журнал*).

Bem., Bemerkung зауваження.

BerBG, Berufsbildungsgesetz закон про професійну освіту, закон про профосвіту закон про професійну освіту, закон про профосвіту.

Ber., Berufung апеляція.

BerlinFG, Gesetz zur Förderung der Berliner Wirtschaft закон про сприяння економіці Берліна, закон про розвиток економіки Берліна.

BetrAVG, Betriebsrentengesetz закон про поліпшення виробничого страхування по старості.

BewDV, Durchführungsverordnung zum Bewertungsgesetz постанова про порядок здійснення закону про оцінку майна (*підлягає оподаткуванню*).

BfA, Bundesversicherungsanstalt für Angestellte Федеральне відомство страхування службовців.

BfAI, Bundesstelle für Außenhandelsinformation Федеральне бюро зовнішньоторговельної інформації.

BFH, Bundesfinanzhof Федеральне податково-фінансове управління.

BFH, Bundesfinanzhof Федеральний фінансовий суд.

bfn, brutto für netto брутто за нетто.

BG, Berufsgenossenschaft 1) професійне об'єднання; 2) корпорація осіб однієї професії; 3) спілка підприємців.

BG, Bundesgebiet територія Федеративної Республіки Німеччини, федеральна територія.

BG Bundesgericht Федеральний суд (*ФРН, Швейцарія*).

BG, Börsengesetz закон про біржі та біржові операції.

BG, Börsengesetz закон про біржі та біржові угоди, закон про біржової діяльності.

bG., bezahlt Geld накази на покупку, виконані частково.

BGB, Bürgerliches Gesetzbuch Цивільний кодекс, ЦК.

BGBI, Bundesgesetzblatt Федеральний вісник законів (*ФРН, Австрія*).

BGH, Bundesgerichtshof Федеральний суд, Верховний суд (*ФРН*).

BGL, Betriebsgewerkschaftsleitung фабрично-заводський комітет, фабзавком (*профспілковий комітет*) (*кол. НДР*).

BGSG, Bundesgrenzschutzgesetz федеральний закон про органи прикордонної охорони.

BHG, Bäuerliche Handelsgenossenschaft селянський торговий кооператив (*кол. НДР*).

BHinterbl G., Beamtenhinterbliebenengesetz (*федеральний*) закон про забезпечення родин померлих державних службовців ЗНО.

B. I., Bourse Internationale Міжнародна фондова біржа, МФБ.

BinSchSiV, Verordnung zur Sicherstellung des Binnenschiffsverkehrs постанова про забезпечення внутрішнього водного судноплавства, положення про організацію сполучення внутрішніми водними шляхами.

BIP, Bruttoinlandsprodukt валовий національний продукт.

B. I. S., Bank for International Settlements Банк міжнародних розрахунків.

BMP BiSchG, Bundes-Immissionsschutzgesetz федеральний закон про охорону навколишнього природного середовища від екологічно небезпечних викидів.

BJM, Bundesjustizministerium Федеральне міністерство юстиції.

BKA, Bundeskanzleramt канцелярія федерального канцлера.

BKA, Bundeskriminalamt Федеральне управління кримінальної поліції.

BKartA, Bundeskartellamt Федеральне відомство у справах картелів.

BKGG, Bundeskindergeldgesetz федеральний закон про допомогу багатодітним сім'ям.

BKUVG, Beamten-Kranken- und Unfallversicherungsgesetz закон про страхування службовців на випадок хвороби та каліцтва.

BKV, Betriebskollektivvertrag колективний договір.

BKVG, Bauernkrankenversicherungs-gesetz закон про страхування селян на випадок хвороби.

BfL, Bill of lading *англ.* коносамент.

BLG, Bundesleistungsgesetz федеральний закон про грошові збори на суспільні цілі (*notrebi*).

BLGABV, Verordnung über Anforderungs-behörden und Bedarfsträger nach dem Bundes-leistungsgesetz положення про уповноважені органи влади та юридичних осіб, відповідальних за забезпечення матеріальними ресурсами відповідно до федеральних законів про грошові збори на громадські потреби.

BMF, Bundesministerium der Finanzen Федеральне міністерство фінансів.

BMI, Bundesministerium des Innern Феде-ральне міністерство внутрішніх справ.

BMJ, Bundesministerium der Justiz Феде-ральне міністерство юстиції.

BML, Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten Федеральне міні-стерство продовольства, сільського та лісового господарства.

BMWi, Bundesministerium für Wirtschaft Федеральне міністерство економіки.

BMZ, Bundesministerium für wirtschaftli-che Zusammenarbeit Федеральне міністерство економічного співробітництва.

BNatSchG, Bundesnaturschutzgesetz феде-ральний закон про охорону природи, федераль-ний закон про захист природи.

BND, Bundesnachrichtendienst Феде-ральна служба розвідки і контррозвідки, Феде-ральна розвідувальна служба, БНД.

BO, Bauordnung положення про будівниц-тво, будівельні норми, БНП, будівельні норми і правила.

Bfp, bills payable *англ.* вексель до сплати.

BfR, bills receivable *англ.* вексель, що під-лягає оплаті.

br., Bruttogewicht вага бруutto.

BRAGO, Bundesgebührenordnung für Rechtsanwälte федеральний закон про порядок винагороди послуг адвокатів.

BRAO, Bundesrechtsanwaltsordnung федеральне положення про адвокатуру.

BRD, Bundesrepublik Deutschland Федера-тивна Республіка Німеччини, ФРН.

BRH, Bundesrechnungshof Федеральна розрахункова палата.

BRRG, Beamtenrechtsrahmengesetz закон про правове становище чиновників.

BRRG, Bundesbeamtenrechtsrahmenge-sez закон про правове становище чиновників повтор.

BRT, Bruttoregistertonne брутто-реєстрова тонна, брт, БРТ.

BS, Betriebsschutz позавідомча охорона.

BSeeSchG, Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Seeschifffahrt закон про завдання федеративної держави в галузі морського судноплавства, закон про обов'язки федеративної держави у галузі морського суд-ноплавства (*мореплавства*).

BSeuchen G, Bundes-Seuchengesetz феде-ральний закон про боротьбу з епідеміями.

BSG, Bundessozialgericht федеральний суд з соціальних питань.

BSG, Entscheidungen des Bundessozial-gerichts збірник рішень федерального суду з соціальних питань.

BSHG, Bundessozialhilfegesetz федераль-ний закон про соціальну допомогу.

BSP, Bruttosozialprodukt валовий націо-нальний продукт, БНП.

BStA, Bezirksstaatsanwaltschaft окружна прокуратура (*кол. НДР*).

BSVG, Bauernsozialversicherungsgesetz закон про соціальне страхування селян.

BT, Bundestag Бундестаг.

b. t., berth terms *англ.* умови причалів.

BtG, Betreuungsgesetz і закон про соці-альну допомогу, закон про надання соціальної допомоги.

BtMG, Betäubungsmittelgesetz закон про наркотичні речовини.

Btt, Bruttogewicht вага бруutto.

BÜ, Berner Übereinkunft Бернська конвен-ція про охорону авторських прав на твори літе-ратури і мистецтва.

BuB, Buch- und Betriebsprüfung перевірка бухгалтерської звітності.

BVerfG, Bundesverfassungsgericht Феде-ральний конституційний суд.

BVerfGE, Entscheidungen des Bundesver-fassungsgerichtes збірник рішень Федераль-ного конституційного суду.

BVerfGe, Bundesverfassungsgericht Феде-ральний конституційний суд.

BVerfGG, Gesetz über das Bundesverfas-sungsgericht закон про Федеральний конститу-ційний суд.

BVers, Bundesversammlung Федеральні збори.

BVerwG, Bundesverwaltungsgericht феде-ральний адміністративний суд.

BVerwGE, Entscheidungen des Bundesver-waltungsgerichts збірник рішень федерального адміністративного суду.

BVG, Betriebsverfassungsgesetz (*федераль-ний*) закон про правовий режим підприємств.

BVG, Bezirksvertragsgericht окружний арбітраж, окружний арбітражного суду (*кол. НДР*).

BVG, Bundesverfassungsgericht Федеральний конституційний суд.

BVG, Bundesversorgungsgesetz федеральний закон про надання допомоги жертвам війни.

BVN, Bund der Verfolgten des Naziregimes союз осіб, яких переслідували при нацизмі.

BVS-Verordnung, Verordnung über den Aufbau des Bundesverbandes für den Selbstschutz Положення про організацію Федеральногоного союзу індивідуального захисту.

BW, Baden-Württemberg Баден-Вютемберг (земля).

BWahlOrd., Bundeswahlordnung положення про вибори до Бундестагу.

BWK, Bundeswirtschaftskammer Федеральна економічна палата.

BWM, Bundeswirtschaftsministerium Федеральне міністерство економіки.

BWO, Bundeswahlordnung положення про вибори до Бундестагу.

BKK Beratungspflicht обов'язок адміністрації давати роз'яснення (напр. про права).

BWVO, Binnenwasserstraßen Verkehrsordnung правила судноплавства внутрішніми водними шляхами, правил внутрішнього судноплавства.

bxs, boxes англ. ящики.

bzgl, bezüglich відносно, щодо, щодо.

BZR, Bundeszentralregister центральний Федеральний реєстр (реєстр) (судової статистики).

BZRG, Bundeszentralregistergesetz федеральний закон про заснування центрального реєстру (судової статистики).

bzw., beziehungsweise або, тобто, відповідно.

C

c, konstant постійний.

c.a., current account англ. поточний рахунок, контокорент.

ca, contra лат. проти (вказується найменування відповідача).

ca., zirka близько.

CAD, Computer Aided Design 1) автоматична система конструювання за допомогою ЕОМ; 2) система автоматичного проектування, САПР.

c.a.d., cash against documents англ. платіж готівкою проти документів.

cad, cash against documents англ. платіж готівкою проти документів.

c.a.f., cost and freight англ. вартість і фрахт, каф.

CAM, Computer Aided Manufacturing автоматична система управління виробництвом, АСУП.

C. A. V., curia advisari vult лат. порадившись, суд.

c.b.d., cash before delivery англ. платіж готівкою до відвантаження товару.

c. c., cours de compensation англ. компенсаційний курс с/з.

Clean Credit англ. кредит у готівковій формі.

CCI, Chambre de Commerce Internationale, Internationale Handelskammer Міжнародна торгова палата, МТП.

CD, Certificate of Deposit англ. депозитний сертифікат.

c.d., cum dividende лат. з правом на отримання дивіденду.

cdm, Kubikdezimeter кубічний дециметр.

cessio лат. цесія, відступлення вимоги.

cessio legis лат. законна поступка вимоги, законний перехід вимоги.

c. f., cost and freight, Verladekosten und bracht im Preis eingeschlossen ціна, що містить вартість і фрахт

cf (cost and freight) англ. вартість і фрахт, каф (продавець оплачує транспортування до судна і фрахт).

CHIPS Clearing House Interbank Payments System електронна система міжбанківських клірингових розрахунків.

Chq, Cheque чек С/Л.

cif (cost, insurance, freight) англ. сіф (система оплати, при якій продавець несе витрати з навантаження на судно, страхування і фрахт).

cif-Agent агент експортера, що живе в країні імпортера і пропонує товар своєї фірми на умовах сіф

cif landed англ. сіф, включаючи витрати по навантаженню товару з судна і доставці його на причал порту призначення.

cif sound delivered англ. сіф, включаючи відповідальність продавця за погіршення якості товару під час транспортування до порту призначення **cif, cost, insurance, freight** сіф (вартість включає страхування і фрахт).

cif-Geschäft n правочин на умовах СІФ, угода сіф

cif-Kalkulation калькуляція ціни на умовах сіф.

cifci англ. сіф, включаючи комісію посередника і витрати по обліку акцепту покупця **cifci, cost, insurance, freight, commission, interest** вартість, витрати зі страхування, фрахт, комісійні покупця, банківський відсоток.

CIFf-Geschäft правочин на умовах СІФ.

CIM, Convention Internationale concernant le transport des Merchandises par chemin de fer Міжнародна угода про залізничні вантажні перевезення.

CLC, Commercial Letter of Credit комерційний акредитив.

cid, cleared through customs очищений від мита.

CLC clean letter of credit *англ.* акредитив, виплати з якого проводиться без подання відвантажувальних документів.

CMR, LKW-Frachtbrief автотранспортна накладна.

c/n, cover note ковернот, тимчасове свідоцтво про страхування.

Cod.Jur.Civ., Codex Juris Civilis кодекс Юстиніана.

con., conjunx *лат.* дружина.

c.o.s., cash on shipment *англ.* платіж при навантаженні.

Cod, cash on delivery *англ.* накладений платіж, платіж з постачання.

c. p., cge. paid, carriage paid *англ.* транспортування сплачено.

c/p., charter-party *англ.* чартер-партія, договір фрахтування судна.

p.d., charter pay duties *англ.* фрахтувальник (*вантажовідправник*) платить мито.

CPM, critical path method *англ.* метод критичного шляху.

R., C/R, company's Risk *англ.* ризик несе компанія.

CS, Commercial Standard *англ.* торговий стандарт (*CIIA*).

C. T., cable transer *англ.* телеграфний переказ.

CT conventional tarif *англ.* конвенціональний тариф.

ctr., contra *лат.* проти.

D

deposit account *англ.* депозитний рахунок.

D/A, Dienstanweisung службова інструкція.

D/A, Dokumente anbei додані документи, документи додаються.

D/A, days ater acceptance *англ.* днів після акцепту.

DAC, Development Asistance Committee Комітет з надання допомоги країнам, що розвиваються.

DAE, Dienstauwandentschädigung відшкодування службових витрат.

DARAG, Deutsche Auslands und Rückversicherungssaktiengesellschaft Німецьке акціонерне товариство страхування і перестрахування зовнішньоторговельних вантажів.

DAX, Deutscher Aktienindex німецький індекс акцій.

D/B Documentary Bill *англ.* документарна трата.

DB Deutsche Bundesbahn Німецькі залізниці.

DB, Durchführungsbestimmung 1) виконавче розпорядження; 2) вступна постанова.

DBA, Doppelbesteuerungs-Abkommen угода про запобігання подвійного (*багаторазового*) оподаткування, угода про подвійне оподаткування.

DBB, Deutsche Bundesbank Німецький федеральний банк.

DDR, Deutsche Demokratische Republik *іст.* Німецька Демократична Республіка, НДР.

DEG, Deutsche Finanzierungsgesellschaft für Beteiligungen in Entwicklungsländern GmbH Німецьке товариство сприяння прямим інвестиціям у країнах, що розвиваються.

Dep.G, Depotgesetz закон про порядок зберігання вкладів, закон про порядок зберігання та придбання цінних паперів.

DepG, Depotgesetz закон про порядок зберігання вкладів, закон про порядок зберігання та придбання цінних паперів.

DIHT, Deutscher Industrie- und Handelstag Конгрес торговельно-промислових палат.

dis., discount *англ.* знижка.

DISPOL, Digitales, integriertes Sondernetz der Polizei für Sprache, Daten und Bilder Спеціальна цифрова інтегрована поліцейська мережа для передачі мовної, цифрової і графічної інформації.

Diss., Dissertation дисертація.

DJZ, Deutsche Juristenzeitung «Дойче юристенцайтунг», німецька юридична газета.

DM, Deutsche Mark німецька марка.

DMR, Deutsche Mietrecht правові норми, що регулюють наймання житла, правові норми найму житла.

D/N, debit note *англ.* дебет-нота, дебетове авізо.

D/O, delivery order *англ.* свідоцтво про постачання.

D, Dienstordnung службовий розпорядок, внутрішній розклад (*напр. роботи установи*).

d/p, D/P, documents against payment *англ.* документи за готівковий розрахунок.

dr, debtor *англ.* боржник, дебітор.

DRiG, Deutsches Richterergesetz (*федеральний*) закон про суддів.

DRiZ, Deutsche Richterzeitung «Дойче Ріхтерцайтунг», газета Німецького союзу суддів.

Dr.Jur., doctor juris доктор права (*перший вчений ступінь після закінчення вишу*).

DSchG, DSchC, Denkmalschutzgesetz закон про захист пам'яток, закон про захист культурних пам'яток.

DSF, Gesellschat für Deutsch - Sowjetische Freundschat *іст.* Товариство німецько-радянської дружби (*кол. НДР*).

DSL-Anschluss підключення до цифрової абонентської лінії.

DSVollZ, Dienst- und Sicherheitsvorschriften für den Stravollzug Інструкції щодо несення служби і забезпечення безпеки в місцях позбавлення волі.

dt, dedit сплачено.

DTV, Deutscher Transport-Versichererverband Німецький союз страховиків вантажів.

DupL, Duplikat, dupl, Duplum дублікат.

DVJJ, Deutsche Vereinigung ür Jugendgerichte und Jugendgerichtsbilen Німецьке об'єднання судів у справах неповнолітніх та Установ з надання допомоги підліткам, засудженим судом у справах неповнолітніх.

DVO, Durchführungsverordnung постанова про порядок здійснення закону, виконавче розпорядження, постанова про виконання.

DVP, Deutsche Volkspolizei *іст.* німецька народна поліція (*кол. НДР*).

D/W, dock warrant *англ.* доковий варант (*розписка*).

w., deadweight *англ.* дедвейт (*повна вантажопідйомність судна*).

Dz, Doppelzentner (*метричний*) центнер (*100 кг*).

DZgerichtlMed, Deutsche Zeitschrit ür die gesamte gerichtliche Medizin «Дойче цайтшифт фюр гезамте геріхтліше медицін», Німецький журнал загальної судової медицини.

dzt, derzeit наразі.

DzZG, Durchführungsbestimmungen zum Zollgesetz інструкції щодо порядку виконання митного закону про митниці.

E

E, Einschreiben рекомендований (*відмітка на поштових відправленнях*).

E-Commerce електронна комерція.

EA, Einigungsamt примирчий орган.

EA SS, Europäisches Abkommen über soziale Sicherheit Європейська угода про соціальне забезпечення.

EAG, Ein- und Ausuhrhandels-Gesellschat експортно-імпортне суспільство (*Німеччина*).

EAG, Europäische Atomgemeinschaft Європейське співтовариство з атомної енергії, Євро-атом.

EAN, European Artide Numbering system, Europäische Artikel-Nummer Європейський

код номерів виробів (*зазвичай у вигляді штрих-коду на упаковці виробів*).

EB, Einuhrbewilligung дозвіл на ввезення.

EBH, elektronische Börsenhandel електронні біржові торги.

ECE Economic Comission for Europe Економічна комісія для країн Європи, ЕКЄ.

ECOSOC, Economic and Social Council Економічна і соціальна рада (*ООН*), ЕКОСОП.

ECU, European Currency Unit *англ.* ЕКЮ (*Європейська валютна одиниця*).

e. D., exclusive Dividende *англ.* привілейований дивіденд.

EDV, Elektronische Datenverarbeitung електронна обробка даних, автоматизована обробка даних, комп'ютерна обробка даних.

EDV-System електронна система обробки даних.

EEE, European Economic Community Європейське економічне співтовариство.

EEF, Europäischer Entwicklungsfonds Європейський фонд розвитку.

EF, Erbolge порядок спадкування.

E, Einuhr імпорт, ввезення.

EFG, Entgeltfortzahlungsgesetz закон про норми оплати при довготривалій непрацездатності.

EFTA, European Free Trade Association *англ.* Європейська Асоціація вільної торгівлі, ЄАВТ.

EFTPOS, Elektronik Funds Transer at the Point o Sale *англ.* передача даних при використанні кредитних карток.

EG., Ergänzungsgesetz додатковий закон.

EG, Ehegesetz закон про шлюб.

EG, Einführungsgesetz вступний закон.

EG, Europäische Gemeinschaten Європейські співтовариства.

EG., Ehrengericht суд честі.

EG., eingetragene Genossenschaft зареєстроване товариство (*внесене до реєстру*).

eg., exempli gratia *лат.* наприклад.

EGAGB, Einführungsgesetz zum Arbeitsgesetzbuch вступний закон до Кодексу законів про працю (*кол. НДР*).

EGBGB, Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch вступний закон до Цивільного кодексу.

EGFGB, Einführungsgesetz zum Familienengesetzbuch вступний закон до Кодексу про шлюб та сім'ю (*кол. НДР*).

EGGVG, Einführungsgesetz zum Gerichtsverassungsgesetz вступний закон до закону про судоустрій.

EGKS, Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl Європейське об'єднання вугілля і сталі.

EGmbH, eingetragene Genossenschaft mit beschränkter Haftung зареєстроване товариство з обмеженою відповідальністю.

EGMR, Europäischer Gerichtshof für Menschenrechte Європейський суд з прав людини.

EGmbH, eingetragene Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung зареєстроване товариство з необмеженою відповідальністю.

EGStGB, Einführungsgesetz zum Strafgesetzbuch вступний закон до Кримінального кодексу.

EGStPO, Einführungsgesetz zur Strafprozeßordnung вступний закон до Кримінально-процесуального кодексу.

EGVG, Einführungsgesetz zu den Verwaltungsverfahrensgesetzen вступний закон до законів про адміністративне судочинство.

EGWStG, Einführungsgesetz zum Wehrstrafgesetz вступний закон до закону про військові злочини (*ФРН, 1957 р.*).

EGZGB, Einführungsgesetz zum Zivilgesetzbuch вступний закон до Цивільного кодексу, вступний закон до ЦК.

EGZPO, Einführungsgesetz zur Zivilprozeßordnung вступний закон до Цивільно-процесуального кодексу, вступний закон до ЦПК.

EH, Einzelhandel роздрібна торгівля.

EheG, Ehegesetz закон про шлюб **EIB, Europäische Investitionsbank** Європейський інвестиційний банк.

Eink.StG., Einkommenssteuergesetz закон про податок на прибуток.

EIS, Europäisches Inormationssystem європейська інформаційна система, ЄІС.

EKMR, Europäische Kommission für Menschenrechte Європейська комісія з прав людини.

EmbrSchG, Embryonenschutzgesetz закон про захист ембріонів.

EMF, European Monetary Fund Європейський валютний фонд, МФ.

EMG, Einmann-Gesellschat одноосібне товариство.

EMG, Gesetz über den Verkehr mit Edelmetallen und Perlen закон про торгівлю благородними металами, дорогоцінним камінням та перлами.

Emp.B., Empfangsbescheinigung розписка в отриманні.

EMRK, Europäische Menschenrechtskon-vention Європейська Конвенція про захист прав людини.

EMRK, Europäische Konvention zum Schutze der Menschenrechte Європейська конвенція про захист прав людини.

e. o., ex officio *лат.*, за службовим статусом, з обов'язку служби.

E. O. M, end of the month following *англ.* кінець місяця, наступного після дня продажу.

Epr., Einzelpreis роздрібна ціна.

EPU, Europäische Parlamentarische Union Європейський парламентський союз ЄПС.

ER, Einuhrerkklärung імпортна декларація (*митна*), ІД.

ER, Europa-Rat Європейська рада, ЄС.

Erl, Erlaß указ.

Erl, Erläuterung роз'яснення, пояснення, коментар.

ERP, European Recovery Program 1) Програма відновлення Європи, Програма економічної допомоги Європі (*ERP*); 2) план Маршалла.

Est, Einkommenssteuer податок на прибуток.

EstDV, Verordnung zur Durchführung des Einkommensteuergesetzes інструкція щодо порядку проведення закону про прибутковий податок.

EstG, Einkommenssteuergesetz закон про прибутковий податок.

et al: et aL, et alia *лат.* та інші (*в назвах судових справ*).

et aL, et alius *лат.* та іншого.

et seq., el sequitur *лат.* і наступний.

ETT, einheitlicher Transittarif єдиний транзитний тариф.

EU, Europäische Union Європейський Союз.

EU-Organе und Einrichtungen органи та установи Європейського Союзу, органи і установи ЄС.

EU-Vorschriften приписи ЄС, приписи Європейського Союзу.

EuGH, Europäischer Gerichtshof Суд Європейського Союзу, ЄСЄ.

EuKfVIR, Europäische Kommission für Menschenrechte Європейська комісія з прав людини.

EuMRK, Europäische Menschenrechtskon-vention Європейська конвенція з прав людини.

EURATOM, Europäische Atomgemeinschaf Європейське співтовариство з атомної енергії, Євратом.

EWA, Europäisches Währungsabkommen Європейська валютна угода.

E. V., Eingang Vorbehalten за умови попереднього отримання грошей.

F. EV, Ermittlungsverfahren попереднє розслідування.

e. V., eidesstattliche Versicherung завірення, яке дорівнює даному під присягою.

e. V., eingetragener Verein зареєстроване товариство, зареєстроване об'єднання.

EVO, Eisenbahn-Verkehrs-Ordnung положення про залізничне сполучення.

EVO, Eisenbahnverkehrsordnung правила комерційної експлуатації залізниць.

evtl eventuell можливий, імовірний.

EWA, Europäisches Währungsabkommen Європейська валютна угода.

EFW, Europäischer Währungsfonds Європейський валютний фонд.

EWG, Europäische Wirtschaftsgemeinschaft Європейське економічне співтовариство, СЕС.

EWGV, Vertrag über die Europäische Wirtschaftsgemeinschaft договір про Європейське економічне співтовариство.

EWR, Europäischer Wirtschaftsraum Європейський економічний простір, СЕС.

EWS, Europäisches Währungssystem Європейська валютна система.

Exp., Export експорт.

Ezg, Einzahlung платіж, внесок, сплата.

EZO, Eisenbahn-Zollordnung залізничний митний статут, ЗМС.

F

FA, Finanzamt фінансове відомство.

Fa., Firma 1) фірма; 2) торговельне підприємство.

f.a.a., free of all average *англ.* вільний від будь-якої аварії (*у страхуванні*).

F.a.B., frei an Bord *англ.* франко-борт.

a.F., frei ab Fabrik франко-завод.

FAG, Fernmeldeanlagen-gesetz закон про телефонні установки.

FAO, Food and Agriculture Organization *англ.* Продовольча і сільськогосподарська організація ООН, ФАО.

f.a.q., free alongside quai *англ.* вільно вздовж набережної, вільно вздовж причалу.

faq, F.A.Q., fair average quality *англ.* справедлива середня якість.

f.a.s., free alongside ship *англ.* франко вздовж борту судна, ФАС (*обов'язок доставити за свій рахунок вантаж до борту судна*).

FB, Frachtbrief накладна, коносамент.

FBI, Bundeskriminalamt der USA (Federal Bureau of Investigation) Федеральне бюро розслідувань США, ФБР.

Fbl., Formblatt формуляр, бланк.

FCL, Full Container Load *англ.* повністю завантажений контейнер.

fco, franco *англ.* франка, вільний від витрат.

f.c.s.r. 3-c., free of capture, seizure, riots and civil commotion *англ.* вільний від усіх ризиків при насильницькій конфіскації, повстання, революції.

td., free discharge *англ.* вільне вивантаження.

f.D.G., für den Dienstgebrauch для службового користування, дск, ДСК.

td.R.d. A, für die Richtigkeit der Abschrift згідно з оригіналом.

f.d.Rd.V., für die Richtigkeit der Unterschrift підпис засвідчується.

FEVS, Fürsorgerechtliche Entscheidungen der Verwaltungs und Sozialgerichte рішення адміністративних і соціальних судів про соціальне забезпечення.

FG, Finanzgericht суд з фінансових справ, суд з фінансово-податкових справ.

Fg., Feingold чисте золото.

FGB, Familiengesetzbuch Сімейний кодекс, Кодекс про сім'ю (*і шлюб*).

FGG, Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit закон про справи добровільної юрисдикції.

FGO, Finanzgerichtsordnung положення про фінансові суди.

Fi, Finanzamt податково-фінансове управління.

f.i., free in *англ.* навантаження сплачується фрахтувальником.

f.i., and freight insurance *англ.* фрахт і страхування.

fiat money *англ.* нерозмінні паперові гроші.

FIATA, Federation Internationale des Associations de Transitaires et Assimile's Міжнародна федерація транспортно-експедиторських асоціацій.

FLFA, fieri facias *лат.* виконавчий лист.

fi.fa., fieri facias *лат.* виконавчий лист.

FMI, Fonds Monetaire International *франц.* Міжнародний валютний фонд, МВФ.

G

g. s.w., gross shipping weight *англ.* вага бруто при вантаженні.

g. v., grande vitesse швидкісний вантаж, терміновий вантаж.

G.G., gesellschaftliches Gericht громадський суд, товариський суд (*колиш. НДР, колиш. СРСР*).

GATT, Allgemeines Zoll- und Handelsabkommen (General Agreement on Tariffs and Trade) Генеральна угода про тарифи і торгівлю, ГАТТ.

GB, «Geld und Brief» курс покупців і курс продавців (*в біржових бюлетенях*).

GB, Geschäftsbedingungen 1) умови угоди; 2) правила ведення справ.

GB, Gesetzbuch кодекс (*законов*).

GB, Grundbuch поземельна книга, земельний кадастр.

Gb., Gebühr збір, податок, мито повтор.

Gb., Gebühr мито, збір, податок.

GBA, Gesetzbuch der Arbeit Кодекс законів про працю (в колиш. НДР).

GBG, Gesetz über den Bundesgrenzschutz закон про федеральну прикордонну охорону.

GBhf, Güterbahnhof товарна станція.

GBI, Gesetzblatt вісник законів.

GBO, Grundbuchordnung положення про порядок ведення кадастрових книг, положення про порядок ведення поземельних книг.

GDV, Grenzschutzdienstvorschrift положення про проходження служби в прикордонній охороні.

GebrMG, Gebrauchsmusterschutzgesetz закон про правовий захист промислових зразків.

geL, geliefert поставлене.

GELU, Gesellschaft zur Verwertung literarischer Urheberrechte товариство захисту авторських прав на літературні твори.

GEMA, Gesellschaft für Musik Aufführung und mechanische Vervielfältigungsrechte товариство з охорони авторських прав, прав на відтворення та тиражування музичних творів.

GemO, Gemeindeordnung положення про громаду.

GemVG, GemeindeVerfassungsgesetz закон про правовий статус громад.

GenG, Genossenschaftsgesetz закон про кооперативні товариства.

GenStA, Generalstaatsanwalt Генеральний прокурор, ГП.

GenStA, Generalstaatsanwaltschaft генеральна прокуратура, ГП.

gepr. u. gen., geprüft und genehmigt перевірене і схвалене.

gepr., geprüft перевірене.

ges. gesch., gesetzlich geschützt охороняється законом, знаходиться під охороною.

GesSt, Gesellschaftssteuer податок на торгово-промислове товариство.

Gew, Gewährleistung гарантія, порука.

GewO, Gewerbeordnung промисловий статут.

GewSt, Gewerbesteuer податок на вид діяльності, промисловий податок.

GewStG, Gewerbesteuer-gesetz закон про промисловий податок.

gez., gezeichnet оригінал підпису.

GF, Geschäftsführer керуючий, комерційний директор.

GF, Grundfonds основні фонди.

GG Grundgesetz Конституція.

GG, Genossenschaftsgesetz закон про кооперативні товариства.

GG, gesetzlich geschützt охороняється законом.

GG, Gewerbegericht промисловий суд.

ggez, gegengezeichnet скріплено підписом.

ggf., gegebenenfalls залежно від випадку, відповідно.

GGG, Gesetz über die gesellschaftlichen Gerichte закон про громадські суди, закон про товариські суди (колиш. НДР, СРСР).

GH, Großhandel оптова торгівля.

GIAGeheimgefängnissen таємні в'язниці ЦРУ, секретні в'язниці ЦРУ. **g. t., gross terms** англ. навантаження і розвантаження за рахунок судноплавної компанії.

GIWV, Gesetz über Internationale Wirtschaftsverträge закон про міжнародні господарські договори (колиш. РЕВ).

GKG, Gerichtskostengesetz закон про судові витрати.

GKSGB, Gemeinschaftskommentar zum Sozialgesetzbuch Загальний коментар до Кодексу соціальних законів.

glt, geltend чинний.

GM, Gebrauchsmuster *n* промисловий зразок.

GmbH, Gesellschaft mit beschränkter Haftung товариство з обмеженою відповідальністю, ТОВ.

GmbHG, Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung Закон про товариства з обмеженою відповідальністю.

GmuH, Gesellschaft mit unbeschränkter Haftung товариство з необмеженою відповідальністю.

GO, Gemeindeordnung статут громади.

GÖV, Gesetz über die örtlichen Volksvertretungen закон про місцеві народні представництва (колиш. НДР).

gpr. u. gen., geprüft und genehmigt перевірено і схвалено.

gpr., geprüft перевірено.

Gr StG, Grundsteuergesetz закон про поземельний податок.

GR, Güterrechtsregister реєстр для занесення майнових прав подружжя.

gr., gratis безкоштовно, безоплатно.

gr.wt, gross weight англ. вага брутто.

Grdh., Grundbuch поземельна книга, земельний кадастр.

GrdstVG, Grundstücksverkehrs gesetz закон про придбання земельних ділянок.

GrKrim., Grundlagen der Kriminalistik "Основи криміналістики".

GRMG, Geschäftsraum-mieten gesetz *n* закон про наймання (винаймання) службових приміщень.

GrSt, Grundsteuer поземельний податок.

GRURc. "Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht (Zeitschrift) GRV, Gesetzliche Rentenversicherung обов'язкове пенсійне забезпечення.

GS, Gerichtssaal зал судового засідання.

GS, Gesetzesammlung зібрання законів, звід законів.

GS, Gewinnsatz норма прибутку.

GSM, global system for mobile Communications *англ.* Глобальна система мобільного зв'язку, глобальна система зв'язку з рухомими об'єктами, глобальна система мобільних комунікацій, глобальна стільникова система цифрового радіозв'язку, стандарт GSM.

GSa Generalstaatsanwalt Генеральний прокурор, ГП.

GstG, Gaststättengesetz закон про підприємства громадського харчування.

GTar, Gütertarif залізничний вантажний тариф.

GTZ, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit GmbH Німецьке товариство з технічної співпраці.

GUV, gesetzliche Unfallversicherung обов'язкове страхування від нещасного випадку.

GV, Gemeindeverband об'єднання громад.

GV, Gemeindevertreter депутат від громади.

GV, Gerichtsvollzieher судовий виконавець.

GV, Gewinn und Verlustrechnung рахунок прибутків і збитків.

GVB Gesetz und Verordnungsblatt "Вісник законів і постанов".

GVG, Gerichtsverfassungsgesetz закон про судоустрій.

GVP, Großhandelsverkaufspreis відпускна оптова ціна, продажна оптова ціна, встановлена оптова ціна.

GVVG, Gemeindewahlgesetz закон про вибори в громадах.

gW, gemeinschaftliches Versandverfahren загальні умови відправлення вантажів (*країн членів ЄС*).

Gw., Gewinn 1) прибуток; 2) вигаш.

GWB, Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen закон проти обмеження конкуренції.

GWO, Gemeindewahlordnung положення про вибори в громадах.

GZR, Gewerbezentralregister *n* Центральний реєстр промислів, Центральний реєстр промислів, Центральний промисловий реєстр (*реєстр*).

GZT, Gemeinsamer Zolltarif Загальний митний тариф (*країн ЄС*).

H

h. D., im Durchschnitt в середньому.

h. G., im Gold в золотому обчисленні.

h. l., hoc loco *англ.* в цьому місці.

h. wG, häufig wechselnder Geschlechtsverkehr безладні статеві зв'язки, безладне статеве життя.

ha, Hektar гектар, га.

HAC, Hague Arbitration Convention Гаазька конвенція про міжнародний арбітраж.

HaftpflichtG, Haftpflichtgesetz закон про матеріальну відповідальність (*за заподіяння шкоди*).

HAG, Hauptauftraggeber головний замовник.

HAG, Heimarbeitsgesetz закон про кустарів-надомників, закон про ремісників-надомників, закон про надомних робочих.

HAN, Hauptauftragnehmer головний підрядник, генеральний підрядник, генпідрядник.

HandwO, Handwerksordnung положення про промисли.

HB, Hauptbuch головна бухгалтерська книга, grosbux головна бухгалтерська.

Hbd, Hochbedarf високий попит.

HB, Internationale Investitionsbank Міжнародний інвестиційний банк.

Hbg, Hamburgisches Gesetz und Verordnungsblatt *n* "Гамбурзький вісник законів і постанов", „Гамбурзький вісник законів і постанов“.

c., honoris causa *лат.* за заслуги.

HDB Handelsgesetzbuch *n* торговий кодекс.

HDE, Hauptverband deHGB, Handelsgesetzbuch торговий кодекс.

herausgegeben виданий, підготовлений до видання.

Hfbf, Hafenbahnhof портова залізнична станція.

HGrG, Haushaltsgrundsätzegesetz закон про заходи планування бюджету.

Deutschen Einzelhandels головний союз німецьких роздрібних торговців головний союз німецьких роздрібних торговців.

HIV, human immunodeficiency virus *англ.* Вірус імунodefіциту людини, ВІЛ.

HIVInfektion ВІЛ-інфекція.

HIVinfiziert ВІЛ-інфікований.

HIVpositiv ВІЛ-позитивний (*результат аналізу, тесту*).

HLKO, Haager Landkriegsordnung Гаазька конвенція про правила ведення сухопутної війни.

HR, Handelsregister торговий реєстр, реєстр торговельних фірм.

HRO, Hochschulrahmengesetz закон про загальні принципи організації вищої школи.

Hrst, Hersteller продуцент, виготовлювач, виробник.

HS, Hafenschutz охорона водного району.

HS, Harmonisiertes System єдина система позначення та кодування товарів у міжнародній торгівлі.

HS, Hochschule вища школа.
HS., Handschrift рукопис, манускрипт.
HV DVP, Hauptverwaltung der Deutschen Volkspolizei Головне управління німецької народної поліції (*колиш. НДР*).
HV, Hauptverhandlung судовий розгляд.
HV, Hauptversammlung загальні збори (*акціонерів*).
HV, Hauptverwaltung Головне управління, ГУ.

HwbKrim, Handwörterbuch der Kriminologie und der anderen strafrechtlichen Hilfswissenschaften кишеньковий словник кримінології та інших допоміжних кримінально-правових наук.

HwVG, Handwerkerversicherungsgesetz закон про страхування кустарів
Hygieneüberwachung санітарний нагляд; $\diamond \sim$ im Industriebetrieb санітарно-промисловий нагляд (*на виробництві*).

Hyp.D., іпотечна позика.

HypBr, Hypothekenbrief іпотечний акт, акт про реєстрацію іпотеки в земельному кадастрі.

HypD., Hypothekendarlehen іпотечна позика.

Hyperthymen гіпертимний тип злочинців (*характеризується наявністю збільшеної зобов'язаності*).

Hypfr, hypotheckenfrei вільний від іпотеки, незакладене (*про нерухомість*).

hypfr., hypotheckenfrei вільний від іпотеки, незакладене (*про нерухомість*).

Hypothekenübergang перехід іпотеки.

Hypothekenübernahme прийняття іпотеки.

Hypothekenumschreibung передача за ставної на ім'я іншої особи, передавальний напис на заставній.

Hypothekenzinsen іпотечні відсотки.

HypB, Hypothekenbuch іпотечна книга.

IAO, Internationale Arbeitsorganisation Міжнародна організація праці, МОП.

HZA, Habenzinsab kommen Угода про відсотки за кредитом, угода про торгівлю та платежі.

HZA, Hauptzollamt Головне митне управління, ГМУ.

I

IA.uiV, im Auftrag und in Vertretung за дорученням і в порядку виконання обов'язків.

IAu.tR, im Auftrag und für die Rechnung за дорученням і за рахунок.

i.c., culpa in contrahendo *лат.* вина при укладанні договору.

i.c., culpa in contrahendo *лат.* вина при укладанні договору.

IdF, in der Fassung в редакції.

IDI, Institut de Droit International, Institut für Internationales Recht інститут міжнародного права.

Im.S., im engeren Sinne у вузькому сенсі.

IVD IADL, Internationale Vereinigung Demokratischer Juristen (International Association of Democratic Lawyers) Міжнародна асоціація юристів-демократів.

OrgKG, Gesetz zur Bekämpfung des illegalen Rauschgift Handels und anderen Erscheinungsformen der organisierten Kriminalität закон про боротьбу з незаконною торгівлею наркотиками та іншими формами прояву організованої злочинності.

IATA IATCL, internationale Vereinigung für Unterricht in vergleichendem Recht, International Association for Teaching of Comparative Law Міжнародна асоціація викладання порівняльного права, МАБПП.

IB, Institut International des Brevets, Internationales Institut für Patentrewesen Міжнародний патентний інститут.

IKPO, Internationale Kriminalpolizeiliche Organisation Міжнародна організація кримінальної (*кримінальної*) поліції, Інтерпол.

IKPO, Internationale Kriminalpolizeiorganisation Інтерпол.

I A, im Auftrag за дорученням.

I L., in Liquidation в стадії ліквідації.

IA, Inhaberaktie акція на пред'явника.

IAA, Internationales Arbeitsamt Міжнародне бюро праці.

IAEA, International Atomic Energy Agency Міжнародна агенція з атомної енергії, МАГАТЕ.

IAEOc Internationale Atom energieOrganisation IALN, Internationale Vereinigung für Völkerrecht, International Association of Law of Nations Міжнародна асоціація публічного права, МАПП.

IALS, Internationaler Verband für Rechtswissenschaft, International Association of Legal Science Міжнародна асоціація юридичних наук.

IAP, Industrieabgabepreis відпускна ціна промисловості.

IAPIP, Internationale Vereinigung für gewerblichen Rechtsschutz Міжнародна асоціація з охорони прав на промислову власність, АІППІ.

IAPL, Internationale Vereinigung für Fragen des Strafrechts (International Association for Penal Law) Міжнародна асоціація кримінального права.

IATA, International Air Transport Association Міжнародна авіатransпортна асоціація.

IBA, International Bar Association, Internationale Juristenvereinigung Міжнародна асоціація юристів.

IBIS, Integrierte Börsenhands und Informationssystem інтегрована інформаційна система з біржових торгів.

IBRD, International Bank for Reconstruction and Development Міжнародний банк реконструкції та розвитку, МБРР.

IBUPL, International Bureau for the Unification of Penal Law, Internationales Büro für die Vereinheitlichung des Strafrechts Міжнародне бюро з уніфікації кримінального права.

IBWL, Internationale Bank für wirtschaftliche Zusammenarbeit Міжнародний банк економічного співробітництва, МБЕС

ICA, International Coffee Agreement Міжнародна угода з кави.

ICAO, International Civil Aviation Organization Міжнародна організація цивільної авіації.

ICC, International Chamber of Commerce Міжнародна торгова палата, МТП.

ICCH, International Commodity Clearing House Міжнародна палата клірингових розрахунків.

ICH, Internationaler Gerichtshof Міжнародний суд (ООН).

ICIA, International Credit Insurance Association Міжнародна асоціація із страхування кредитних операцій, МАСК.

IDA, International Development Association Міжнародна асоціація економічного розвитку, МАЕР.

IDB, Interamerikanische Entwicklungsbank Міжамериканський банк розвитку.

Idealkonkurrenz ідеальна сукупність злочинів.

IE, Internationale Einheit міжнародна одиниця (виміру).

IEA, International Energy Agency міжнародна енергетична агенція.

IFA, International Fiscal Association, Internationale Vereinigung für Finanz und Steuerrecht Міжнародна податкова асоціація.

IFC, International Finance Corporation Міжнародна фінансова корпорація, МФК.

IFO, Institut für Wirtschaftsforschung Інститут економічних досліджень.

IFRM, International Federation for the Rights of Man, Internationale Vereinigung für Menschenrechte Міжнародна федерація з прав Людини.

IFSPo, International Federation of Senior Police Officers, Internationaler Verband höherer Polizeibeamter Міжнародна федерація старших (вищих) поліцейських чиновників.

IFWL, International Federation of Women Lawyers, Internationale Vereinigung weiblicher Juristen Міжнародна федерація жінок юристів.

IG, Industriegewerkschaft галузева профспілка.

IG, Interessengemeinschaft об'єднання (заінтересами), концерн.

IGB, Internationaler Gewerkschaftsbund Міжнародна федерація профспілок, МФП.

Ignoratio juris neminem excusat лат. Незнання закону не може служити виправданням.

IIL, Institut of International Law, Institut für Völkerrecht Інститут міжнародного права.

IILS, International Institute of Space Law, Internationales Institut für Raumrecht Міжнародний інститут космічного права, МІКП.

IUDP, Institut International pour l'Unification du Droit Privé, Internationales Institut für die Vereinheitlichung des Privatrechts Міжнародний інститут уніфікації міжнародного приватного права.

IUPL, International Institute for the Enification of Public Law, Internationales Institut für die Vereinheitlichung des öffentlichen Rechts Міжнародний інститут уніфікації (міжнародного) публічного права.

IKPK, Internationale Kriminalistische Kommission Комісія з міжнародної співпраці кримінальної поліції.

IKRK, Internationales Komitee vom Roten Kreuz МЧХ, Міжнародний Червоний Хрест.

IKV, Internationale Kriminalistische Vereinigung Міжнародна асоціація юристівкриміналістів.

ILA, International Law Association, Vereinigung für Internationales Rechtswesen Асоціація міжнародного права, АМПІ, МУЛІУ.

ILC, International Law Commission, Kommission für Völkerrecht Комісія з міжнародного права, КМПІ (ООН).

ILM, Internationale Liga für Menschenrechte Міжнародна ліга захисту прав людини.

ILO, International Labour Organisation, Internationale Arbeitsorganisation Міжнародна організація праці, МОП (ООН).

ILRM, International League for the Rights of Man, Internationale Liga für IMCO, Inter-Governmental Maritime Consultative Organization, Internationale Beratende Seeschiffahrtsorganisation Міжурядова морська консультативна організація.

IMF, International Monetary Fund Міжнародний валютний фонд, МВФ.

Imp., Import імпорт.

IMS, Information Management System система управління базами даних IMS.

Interessengemeinschaft об'єднання за спільними інтересами, об'єднання за інтересами (організація), концерн.

INPOL, Informationssystem der Polizei інформаційна система поліції, інформаційна поліцейська система.

IEC, International Bank for Economic Cooperation Міжнародний банк з економічного співробітництва.

INPOL, Informationssystem der Polizei інформаційна система поліції, інформаційна поліцейська система.

IPR, Internationales Privatrecht Міжнародне приватне право.

IRQ, International Refugees Organisation, Internationale Organisation für Flüchtlinge und Vertriebene *існ.* Міжнародна організація у справах біженців і вигнаних (*ООН*).

ISC, International Society of Criminology, Internationale Gesellschaft für Kriminologie Міжнародне товариство кримінології.

ISDN Integer Services Digital Network, Integriertes Digitales Fernmeldenetz Цифрова мережа з комплексними послугами, мережа ISDN, цифрова мережа з інтеграцією служб, ЦСИС, цифрова мережа з інтегрованими послугами.

ITO, International Trade Organisation міжнародна організація торгівлі.

HV, Irrtum Vorbehalten виключаючи помилки (*застереження в документі*).

i. V., in Vertretung виконувач обов'язків (*підпис на документах*).

IV., In Vollmacht по повноваженням.

i. V.m., in Verbindung mit у зв'язку з ..., в поєднанні з

IW., In Worten (*сума*) прописом.

IWF, Internationaler Währungsfonds Міжнародний валютний фонд, МВФ.

Iw.S., im weiteren Sinne в широкому сенсі.

J

JHG, Jugendhilfegesetz закон про надання допомоги молоді.

JIR, Journal für Internationales Recht “Журнал міжнародного права”.

JMB1, Justizministerialblatt “Вісник міністерства юстиції”.

J VIV, Justizministerialverfügung постановою міністерства юстиції, розпорядження міністерства юстиції.

JP, juristische Person юридична особа, юридична особа.

JR, Juristische Rundschau “Юридичний огляд” (*видавався в колиш. Західному Берліні*).

JUD, Juris Utriusque Doctor *лат.* Доктор права.

Jur, Juridisch юридичний.

Jur.D., Juris Doctor *лат.* Доктор права.

JURIS: JURIS, computergestützte Auskunftssystem für juristische Informationen комп'ютерна довідкова система юридичної інформації.

K

KB., Konzessionsbetrieb концесійну підприємство.

KB, Kriminalsoziologische Bibliographie “Кримінально-соціологічна бібліографія”.

KB, Körperbeschädigte потерпілий, потерпіла, потерпілий, постраждала, той, хто отримав (*отримала*) тілесні ушкодження, інвалід

KBLG, Körperbeschädigten Leistungs-gesetz закон про виплату допомоги особам за завдані їм тілесні ушкодження.

kd., KD, knocked down *англ.* розібраний (*на частини*).

KEStVollzG, Kommissionsentwurf eines Strafvollzugsgesetzes проект закону про виконання покарання (*підготовлений у відповідній комісії парламенту*).

kfm., kaufmännisch комерційний.

KfW, Kreditanstalt für Wiederaufbau Банк з реконструкції (*кредитує інвестиції в Німеччині та за кордоном*).

Kfz, Kraftfahrzeug автомашина, автомобіль.

KG, Kommanditgesellschaft командитне товариство.

KG, Kommanditgesellschaft командитне товариство, товариство, засноване на вірі, товариство на вірі.

KG, Konsumgenossenschaft споживча кооперація.

KG, Kreisgericht районний суд (*у колиш. НДР*).

KG Kammergericht *існ.* Вищий суд Західного Берліна.

KGaA, Kommanditgesellschaft auf Aktien акціонерне командитне товариство.

KG.G., Konsulargerichtsbarkeitsgesetz закон про консульської юрисдикції.

kH, kurzer Hand zurück негайно повернути (*позначка*).

KHG, Gesetz zur wirtschaftlichen Sicherung der Krankenhäuser und zur Regelung der Krankenhauspflegesätze закон про господарське забезпечення лікарень та регулювання ставок за лікарняне обслуговування.

KI, Kriminaltechnisches Institut der Deutschen Volkspolizei Інститут криміналістичної техніки німецької народної поліції (*колиш. НДР*).

KKO, Konfliktkommissionsordnung положення про конфліктні комісії.

KO, Konkursordnung порядок проведення конкурсів.

Ko, Konnossement коносамент.
KonvA, Konvertierungsanleihe конверсійна позика.

KostO, Kostenordnung положення про витрати.

KPA, Kriminalpolizeiamt управління кримінальної поліції, управління кримінальної поліції.

KR, Kontrollrat *іст.* контрольна рада (*Німеччина, 1945 р.*).

KrimGegfr., Kriminologische Gegenwartsfragen “Сучасні питання кримінології”.

KrimJ, Kriminologisches Journal “Журнал Кримінології” (*видавництво в Мюнхені*).

KS, Kontrollstreifen контрольно-слідова смуга.

KSchG, Kündigungsschutzgesetz закон про гарантії від незаконного звільнення.

KSt, Körperschaftssteuer податок на корпорації.

KSt.G, Körperschaftssteuergesetz закон про податок на корпорації.

KStA, Kreisstaatsanwaltschaft районна прокуратура.

KStA, Kreisstaatsanwalt районний прокурор.

KStDV, Verordnung zur Durchführung des Körperschaftsteuergesetzes положення про порядок проведення закону про податок на корпорації.

KSZE, Konferenz über Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa Рада з безпеки та співпраці в Європі, РБСЄ.

KT, Kriminaltechnik криміналістична техніка

KTi, Kriminaltechnisches Institut der Deutschen Volkspolizei Інститут криміналістичної техніки німецької народної поліції (*у колиш. НДР*).

Kto, Konto рахунок.

KTR, Kostenträger носій витрат.

Ktr, Kontrolle контроль.

KunstUrhG, Gesetz betreffend das Urheberrecht an Werken der bildenden KUVG, Kranken und Unfallversicherungsgesetz закон про страхування на випадок хвороби та нещасного випадку, закон про страхування на випадки хвороб і нещасних випадків.

KV, Konkursverfahren конкурсне виробництво (*у справах неспроможного боржника, у справах про банкрутство*).

KVA, Krankenversicherung der Arbeiter страхування робітників на випадок хвороби.

KVG, Kapitalverkehr Steuergesetz Закон про податок на оборотний (*обіговий*) капітал.

KVIC, Gesetz über die Krankenversicherung der Landwirte закон про страхування фермерів на випадок хвороби.

KVSG, Gesetz über die Krankenversicherung der Studenten закон про страхування студентів на випадок хвороби.

KWG, Gesetz über das Kreditwesen закон про кредитні операції.

K.Z., Kurszettel курсова таблиця, біржовий бюлетень.

K.Z. System система концентраційних таборів.

L

L. of C, letter of credit *англ.* акредитив.

LA., laut Akten за документами, згідно з документами.

LA., laut Aussagen згідно зі свідченнями.

LAFTA, Latin American Free Trade Association *англ.* Латиноамериканська асоціація вільної торгівлі.

LAG, Landesarbeitsgericht суд землі з трудових спорів (*адміністративної одиниці Німеччини, Австрії*).

LAG, Lastenausgleichsgesetz закон про відшкодування збитку, заподіяного війною.

LB., laut Bericht згідно зі звітом.

lb, libra фунт (*англійський*).

L.C., LfC, letter of credit *англ.* акредитив.

LCL, Less than Container Load *англ.* партія товару, що не повністю заповнює контейнер.

Ldw., Landwirtschaft сільське господарство

lfd., laufend 1) поточний; 2) порядковий.

lfd.Nr., laufende Nummer порядковий номер.

lfg, Lieferung постачання.

lfm, laufendes Meter погонний метр.

LF ZG, Lohnfortzahlungsgesetz закон про продовження виплати заробітної плати (*під час хвороби*).

LFZG див. Lohnfortzahlungsgesetz.

LG, Landgericht суд землі (*Австрія*), суд другої інстанції, земельний суд (*Німеччина*).

LIFE, London International Futures Exchange *англ.* Лондонська біржа термінових угод.

Liz., Lizenz ліцензія.

L.J., laufenden Jahres поточного року.

LJV, Landesjustizverwaltung найвищий орган землі, який здійснює нагляд за органами юстиції.

LKO, (Haager) Landkriegsordnung (*Гаагська*) конвенція про правила ведення сухопутної війни.

LKW, Lastkraftwagen вантажний автомобіль.

LKW Transport автомобільні вантажні перевезення.

L.L., Law Latin *англ.* судова латинь.

L.L.D., legum doctor доктор права (в Англії).
L.L.M., legum magister магістр права (в Англії).

L.M., laufenden Monats поточного місяця.

LmBG, Lebensmittel und Bedarfsgegenständegesetz закон про відповідальність за продаж населенню недоброякісних продовольчих товарів і предметів першої необхідності.

loc.cit, loco citata лат. в процитованому місці.

LPG. Landespressegesetz закон про сільськогосподарські виробничі кооперативи (колиш. НДР).

LPG Recht право сільськогосподарських виробничих кооперативів (колиш. НДР).

LR., laufende Rechnung поточний рахунок.

L.S., locus sigilli лат. місце друку.

LS., auf lange Sicht довгостроковий (про вексель).

LSG, Landessozialgericht суд землі у справах соціального забезпечення.

Lst, Ladestelle місце вантажень.

LT., locum tenens лат. заступник (тимчасовий).

LT, Landtag ландтаг, парламент землі.

lt, laut згідно (чому-н.), у відповідності (з чим-н.).

LuftVG, Luftverkehrsgesetz закон про правила повітряних перевезень.

LuftVO, Luftverkehrs Ordnung положення про повітряні перевезення.

LuftVZO, Luftverkehrs Zulassungs Ordnung положення про допуск до повітряних перевезень.

LUG, Literatur Urheber Gesetz закон про авторські права на літературний твір.

LVO, Lieferverordnung постанова про постачання.

LVO, Verordnung über Lieferungen und Leistungen an die bewaffneten Organe постанова про постачання товарів і послуг збройним силам (колиш. НДР).

LWM, Landwirtschaftsministerium Земельне міністерство економіки.

LZB, Landeszentralbank центральний банк землі.

M

m.a.W., mit anderen Worten іншими словами, інакше кажучи.

max., maximal максимальний, максимумально.

MB, Ministerialbekanntmachung циркулярний лист міністерства.

mbH, mit beschränkter Haftung з обмеженою відповідальністю.

MBI, Ministerialblatt der DDR іст. "Вісник розпоряджень Ради міністрів НДР".

Md., Milliarde мільярд.

m/d, month (s) afterdate англ. місяць (місяці) з дати.

Md. V, Mitglied des Bundestages депутат Бундестагу.

MdE, Minderung der Erwerbsfähigkeit зменшення працездатності, зниження працездатності, пониження працездатності.

MdJ, Ministerium der Justiz Міністерство юстиції.

m.d.L.b., mit der Leitung beauftragt уповноважений на ведення справ.

MDR, Monatsschrift für deutsches Recht "Щомісячник німецького права".

MdS, Mitglied des Senats 1) сенатор, член сената; 2) член судової палати.

MDStV див. Staatsvertrag über Mediendienste.

ME, Ministerialerlaß наказ по міністерству, відомче розпорядження.

med., medio лат. медіо, середина місяця.

m.e.G., mit eigenem Geschäftsbereich з власною сферою діяльності.

MfAA, Ministerium für Auswärtige Angelegenheiten Міністерство закордонних справ.

m.f.G., mit freundlichen Grüßen з повагою (кінцівка ділового листа).

MfiA, Ministerium für innere Angelegenheiten Міністерство внутрішніх справ, МВС.

MfJ, Ministerium für Justiz Міністерство юстиції.

MfS, Ministerium für Staatssicherheit Міністерство державної безпеки.

M/G, Maß/Gewicht розмір/вага (альтернативна основа для розрахунку напролавством фрахту).

MG, Meldegesetz закон про реєстрацію, закон про прописку, закон про правила реєстрації, закон про правила прописки.

MinRatG, Gesetz über den Ministerrat der DDR іст. Закон про Раду Міністрів НДР.

Mio, Million мільйон, млн..

MIP, Marine insurance policy англ. поліс морського страхування.

MLM, Multilevel Marketing мережевий маркетинг.

MLM Beteiligung an Multilevel Marketing Programm участь в програмі мережевого маркетингу.

MM, Mustermesse ярмарок зразків.

m.M., mangels Material за відсутністю позиції.

m.m., mutatis mutandis лат. внісши відповідні зміни.

m.N., mangels Nachfrage за відсутністю попиту.

MNV, Ministerium für Nationale Verteidigung Міністерство національної оборони (колиш. НДР).

M.O., money order *англ.* грошовий переказ.

m.pp., manu propriis *лат.* у власні руки.

M.R., m.r., mate's receipt *англ.* сповіщення про вантаження.

Mrd., см Md. MRGes, Gesetz über den Ministerrat der DDR *іст.* Закон про Раду Міністрів НДР.

MRK, Europäische Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини.

M/S, merchant ship *англ.* торгове судно.

m. s. c., mandatum sine clausula, mit uneingeschränkter Vollmacht *лат* з необмеженими повноваженнями.

MSchG, Mieterschutzgesetz закон про охорону прав квартираномайців.

MSchG, Mutterschutzgesetz закон про охорону материнства (*і дитинства*).

MschrKrim, Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform "Щомісячник з кримінології та кримінального права"

MStGO, Militär Strafgerichts Ordnung положення про військові трибунали.

MStGß, Militär Strafgesetzbuch Військово-кримінальний кодекс.

M/T, Mail transfer *англ.* поштовий переказ.

MU, Montanunion Європейське об'єднання вугілля і сталі.

MUK, Morduntersuchungskommission комісія з розслідування вбивств.

MüKo див. Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch Multikollinearität мультиколінеарність.

MUW, Ministerium für Umweltschutz und Wasserwirtschaft Міністерство охорони довкілля і водного господарства (колиш. НДР).

MZ, m.Z., mangels Zahlung через несплату.

N

N, Nationaleinkommen національний дохід.

N, Nostrokonto рахунок ностро.

n, net weight *англ.* вага нетто.

N/A, no account *англ.* немає поточного рахунку.

N/A, no advice *англ.* немає сповіщення, авізо не надходило.

NA, Namensaktie іменна акція.

n.a., nebenamtlich за сумісництвом.

n.a., not above *англ.* не вище.

n/a, no acceptance *англ.* неакцептування.

n.a.a., nicht anderweitig angeführt іншого не вказано.

n.a.a., not always afloat *англ.* не завжди на плаву.

NADIS, Nachrichtendienstliches Informationssystem NATO Staaten держави члени НАТО, держави члени Північноатлантичного союзу.

NATO Vertrag Північноатлантичний договір.

NatSchG, Naturschutzgesetz закон про захист природи.

NCIC, National Crime Information Center Національний центр реєстрації кримінальних злочинів.

N.C.V., no commercial value *англ.* комерційної цінності не має.

Ndr. V, Nachdruck verboten передрук забороняється, передрук заборонений.

NE, Nationaleinkommen національний прибуток.

NE, Nichteisenmetall кольоровий метал.

n.F., neue Fassung нова редакція (*напр. закону*).

n.f.D., nur für den Dienstgebrauch тільки для службового користування.

nfo, non free out *англ.* вивантаження оплачується одержувачем товару.

nfr, nicht freigemacht не звільнений від зборів або митних зборів.

NIMEXE, Nomenklatur für die Import und Exportstatistiken der Europäischen Gemeinschaften номенклатура товарів для експортно-імпоротної статистики для ЄС.

NJ, Neue Justiz "Нова юстиція" (*видавництво у колиш. НДР*).

NJW, Neue Juristische Wochenschrift "Новий юридичний тижневик" (*видавництво Мюнхен, Берлін*).

NJW CoR див. Computerreport der Neuen Juristischen Wochenschrift (Zeitschrift).

Nkm, Nutzkilometer корисний кілометр.

n.M., nach Muster за зразком.

n.n., netto netto вільно від сплати, нетто за нетто.

N/O, no order *англ.* замовлення не надійшло.

n.o., netto 1) нетто, чиста вага; 2) без знижки, без вирахування.

nv, nicht vorhanden немає в наявності, відсутній.

NVG, Notarversicherungsgesetz закон про страхування нотаріусів.

NVO, Notarverordnung постанова про новаторів і раціоналізаторів (*у колиш. НДР*).

NW, Nordrhein Westfalen Нордрейн Вестфален.

n.wt., net weight *англ.* вага нетто.
NZfA, Neue Zeitschrift für Arbeitsrecht “Новий журнал трудового права”.
NZV div. Netzzugangsverordnung.
NZWehrr, Neue Zeitschrift für Wehrrecht “Новий журнал військового права”.

O

o.a., on account *англ.* в рахунок (*належної суми*).

o. A., ohne Auftrag без доручення, без замовлення.

o.a., oder andere або інші, інші.

Ob.Arb. G, Oberstes Arbeitsgericht Верховний суд з розгляду трудових суперечок.

O.C., open Charter *англ.* відкритий чартер.

o/c, overcharge *англ.* завищена ціна, завищена витрата.

OC Funktion функція оперативної характеристики (*у статистичному контролі якості*).

o.D., ohne Datum без вказівки дати, без дати.

o.d., on deck *англ.* на палубі.

o.D.b., ohne Dividendenbogen без дивідендного купона.

OECD, Organisation for Economic Cooperation and Development Організація економічного співробітництва і розвитку, ОЕСР.

OEEC, Organization for European Economic Cooperation організація європейського економічного співробітництва (*до 1961 р.*).

OEG, Opferentschädigungsgesetz закон про відшкодування шкоди потерпілим.

OFH, Oberster Finanzhof Головна податкова інспекція.

OG, Oberstes Gericht Верховний суд. (*колиш. НДР*).

o.g., obengenannt вищеназваний, вищезазначений.

OGSt, Entscheidungen des Obersten Gerichts in Strafsachen “Збори рішень Верховного суду у кримінальних справах” (*колиш. НДР*).

OGZ, Entscheidungen des Obersten Gerichts in Zivil, Familien und Arbeitsrechtssachen “Збори рішень Верховного суду у цивільних, сімейних і трудових справах” (*колиш. НДР*).

ONG, oHG offene Handelsgesellschaft відкрите повне торговельне товариство (*з необмеженою відповідальністю учасників*).

OHV, ordentliche Hauptversammlung чергові (*щорічні*) загальні збори (*акціонерів*).

OIC, Organisation Internationale du Commerce *фр.* Міжнародна організація торгівлі.

OIN, Organisation Internationale de la Normalisation *фр.* міжнародна організація технічних норм і стандартів.

OIT, Organisation Internationale du Travail *фр.* Міжнародна організація праці, МОП (*ООН*).

OLAP *англ.* 1) оперативна аналітична обробка даних, оперативний аналіз даних; 2) OLAP аналіз, багатовимірний аналіз, багатоеlementний аналіз; 3) онлайнова аналітична обробка.

OLG, Oberlandesgericht Суд землі (*адміністративної одиниці Німеччини, Австрії*), суд другої інстанції.

o.O., ohne Obligo без зобов’язання, без поручительства, без облігу.

O.P., Originalpackung оригінальна упаковка, фірмова упаковка, заводська упаковка.

OPEC, Organization of the Petroleum Exporting Countries організація країн-експортерів нафти.

o. ., owner's risk *англ.* на власний ризик.

o/s, out of stock *англ.* відсутній (*в запасі*) на складі.

OSSHd, Organisation für die Zusammenarbeit der Eisenbahnverwaltungen sozialistischer Länder *іст.* Організація співпраці дирекцій залізниць соціалістичних країн.

про/t, on truck *англ.* на вантажному автомобілі.

про/t o.r., on truck or railway *англ.* автомобілем або залізницею.

OTC, Organization for Trade Cooperation Організація торгової співпраці.

o. U., ohne Umsatz без обороту (*у курсових бюлетенях*).

o. u.O., ohne unser Obligo без обороту на нас (*напис на векселі*).

OVG, OVerwaltungsgericht Вищий адміністративний суд.

o.w, O.W, ohne Wert такий, що не має цінності.

OWG, OWiG, Gesetz über Ordnungswidrigkeiten закон про адміністративні правопорушення.

oz, ounce *англ.* унція (*міра ваги = 28,35 г*).

P

P/A, power of attorney *англ.* доручення.

PA, Postamt поштамт.

p. A., per Adresse на адресу.

p.a., particular average приватна аварія.

p.a., per annum *лат.* на рік.

p.a., per aval як поручитель (*напис на векселі*).

p.a., pro anno *лат.* на рік, за рік.

PatG., Patentgesetz *n* патентний закон.

payt., payment *англ.* платіж, сплата.

p.b., peso bruto вага брутто.

P.C., P/C, petty cash *англ.* дрібні суми.
p.c., pro centum *англ.* відсоток.
p/c, prices current *англ.* наявні ціни, курси дня.

pc, per cassa *англ.* сплата готівкою.
P. D., Port Dues портові збори.
pd., paid *англ.* сплачено.
p. e., probable error *англ.* ймовірна помилка середніх статистичних величин.

PersVG. Personalvertretungsgesetz закон про представництво робітників і службовців у державних установах.

PF, porto franco *англ.* порто-франко, порт безмитного ввезення та вивезення.

Pfd, Pfund (*німецький*) фунт (= 500 г).

PG, Gesetz über das Postwesen закон про поштові операції.

PGP “надійна конфіденційність”, алгоритм шифрування PGP.

Pgt, Postgut поштовий вантаж.

PK, Preiskontrolle контроль над цінами.

pkg., package(s) *англ.* місця (*при транспортуванні*).

PKS, polizeiliche Kriminalstatistik поліцейська кримінальна статистика.

PKV, Privatkanversicherung приватне страхування на випадок хвороби.

PKW, Personenkraftwagen легковий автомобіль.

P/L, partial loss *српх.* частковий збиток.

PL., Preisliste прейскурант.

Pm, Produktionsmittel засоби виробництва.

p.m., pro milie проміле, тисячна частка, %.

pm, promesse промеса, боргова розписка.

pm., premium (*страхова*) премія.

P/N, promissory note *англ.* соловексель.

P.O., Postal Order *англ.* поштовий переказ.

PO, Postordnung правила поштових відправлень.

P.o.D., pay on delivery *англ.* підлягає оплаті при постачанні.

Pol, Polizei поліція, поліцейський.

EPA, Europäische Polizeiakademie Європейська поліцейська академія.

PolSt, Polizeiliche Kriminalstatistik der Bundesrepublik Deutschland “Поліцейська кримінальна статистика” (*вид. у Вісбадені*).

PolVO, Polizeiverordnung розпорядження поліції, поліцейське розпорядження.

POO, postoffice order *англ.* поштовий (*грошовий*) переказ.

P.O.R, payable on receipt *англ.* підлягає оплаті при отриманні.

Pos., Position стаття (*бюджету*).

p.p., post paid *англ.* поштові збори оплачено.

ppa, per procura *лат.* за дорученням.

ppd, prepaid *англ.* сплачений наперед.

ppt., prompt *англ.* негайно.

PreisAngG Preisangabengesetz закон про позначення цін.

PreisAngV Preisangabenverordnung регулювання цін.

ProdHaftG Produkthaftungsgesetz закон про відповідальність за товари.

Prok., Prokurist прокурис.

PSch, Postscheck поштовий чек.

p.sh., preferred shares *англ.* привілейована акція.

PStG, Personenstandsgesetz закон про особистий статус.

PsychKG, Psychische Krankheitengesetz закон про психічні захворювання.

pt, payment *англ.* платіж, сплата.

p.u., per ultimo *лат.* в кінці місяця.

PV, Prüfvorschriften тест, правила випробувань.

PVÜ, Pariser Verbandsübereinkunft zum Schutz des gewerblichen Eigentums Паризька міжнародна конвенція про охорону прав на промислову власність.

PZO, Postzollordnung поштові правила митних операцій, правила митних операцій для поштових установ.

Q

Q, Qualität якість.

Q, Quantität кількість.

Qu., Quartal квартал.

Qual, Qualität якість.

qual., qualitativ якісний, якісно.

R

R, Rabatt знижка (*з ціни*).

R, Rechnung рахунок, розрахунок.

RA, Rechtsanwalt адвокат.

RAB, Rabatt знижка.

RAGO, Rechtsanwaltsgebührenordnung положення про порядок винагороди адвокатів, положення про гонорар адвокатів.

R.A.O., Rechtsanwaltsordnung положення про адвокатуру.

Rh, Rechtsberater юрисконсульт, юрконсульт.

Rb, Rechtsbeschwerde скарга.

RBerG, Rechtsberatungsgesetz закон про порядок надання юридичних консультацій.

RBÜ, Revidierte Berner Übereinkunft zum Schutze von Werken der Literatur und Kunst переглянута Бернська конвенція про охорону авторських прав на твори літератури і мистецтва.

RD, Rechtsdienst “Юридичні послуги” (інформаційний юридичний прес-бюлетень, ФРН).

rd., rund приблизно, близько.

Rd. Arb., Recht der Arbeit “Трудове право” (журнал).

RdErl, Runderlaß розпорядження міністерства.

RdSchr, Rundschreiben інформаційні бюлетені, циркулярний лист, циркуляр.

RdV, Rundverfügung циркулярне розпорядження, циркуляр.

RE, Rechnungseinheit умовна розрахункова одиниця Європейського платіжного союзу.

RE, Rechnungseinheit одиниця обліку, розрахункова одиниця.

RE, Referentenentwurf законопроект, розроблений в апараті міністерства.

RE, Regierungsentwurf урядовий проект, проект уряду.

RE, Reineinkommen чистий прибуток **Re., Rimesse** римеса

rec., receipt квитанція.

recd., received *англ.* отриманий.

reg., regelmäßig регулярний, регулярно.

Register: AZR, Ausländerzentralregister Центральний реєстр з обліку іноземців (*іноземних громадян та осіб без громадянства*).

BZR, Bundeszentralregister Центральний федеральний реєстр (*pegiemp*).

REJhilfeG, Referentenentwurf eines Jugendhilfegesetzes проект закону про допомогу неповнолітнім, розроблений в апараті міністерств.

RGW, Rat für Gegenseitige Wirtschaftshilfe (*іст.*) Рада Економічної Взаємодопомоги, РЕВ.

Ri, Richtlinien керівні принципи, директиви, керівні вказівки тощо.

r.i., reinsurance *англ.* перестрахування.

RiPolSt, Richtlinien für die Führung der Polizeilichen Kriminalstatistik директиви для ведення поліцейської кримінальної статистики.

RiStBV, Richtlinien für das Strafverfahren und das Bußgeldverfahren директиви до кримінального судочинства та порядку накладення грошових штрафів.

Rj, Rechnungsjahr бюджетний рік, фінансовий рік.

RKV, Rahmenkollektivvertrag типовий колективний договір.

RL, Richtlinien zum Jugendgerichtsgesetz директиви до закону про суди у справах неповнолітніх.

Rnd, Randnummer пункт.

ROI, Return on Investment *англ.* індекс віддачі (співвідношення між прибутком і вкладеним капіталом).

RP, reponse payee *англ.* за відповідь сплачено.

RPflG, Rechtspflegengesetz закон про службовців суду (*які не мають прав судді*).

RRG, Rentenreformgesetz закон про пенсійну реформу.

Rspr, Rechtsprechung судова практика, судочинство.

RuFuStV Rundfunkstaatsvertrag договір про державне радіомовлення.

RV, Reichsverfassung *іст.* Веймарська Конституція.

Rvgl, Rechtsvergleichung порівняльне правознавство.

Rvj., Rechnungsvierteljahr звітний квартал.

r.z., rückzahlbar підлягає сплаті або поверненню.

RZG, Rentenzulagegesetz закон про надбавку до державної пенсії.

S

S, Saldobetrag сальдо.

S.A., Société Anonyme *англ.* акціонерне товариство.

Sa., Summa сума, підсумок.

Sachb, Sachbearbeiter відповідальний виконавець, діловод.

Sachv., Sachverständige експерт.

SAE, SonderAusfuhrklärung спеціальна експортна декларація.

SALT, Strategie Arms Limitation Talks, Gespräche über Eindämmung des strategischen Rüstens переговори про обмеження стратегічних озброєнь.

S. B., Sonderbezeichnung спеціальне позначення, спеціальне маркування.

sb, saisonbereinigt очищений від сезонних коливань.

s.b.f., sauf bonne fin *лат.* за дотримання звичайних умов.

SBG, Schwerbeschädigtengesetz закон про допомогу особам, які отримали тяжкі тілесні ушкодження.

SBK, Schlußbilanzkonto рахунок заключного балансу.

SC., Security Council, Sicherheitsrat der Vereinten Nationen Рада Безпеки, РБ (*ООН*).

Sch, Scheck чек.

SchbhG, Schwerbehindertengesetz закон про осіб, які страждають на тяжку фізичну недугу, закон про осіб, які страждають на тяжку психічну недугу.

ScheckG, Scheckgesetz закон про чековий обіг.

SchG, Schöffengericht *іст.* суд шеффенів.

SchKO, Schiedskommissionsordnung положення про арбітражні комісії.

SchwBG, Schwerbehindertengesetz закон про допомогу особам, які отримали тяжкі тілесні ушкодження.

SchwG, Schwurgericht суд присяжних.

S. D., Sight Draft *англ.* тратта за пред'явленням.

SD, Sicherheitsdienst *іст.* служба безпеки, СД (*у Німеччині до 1945р.*).

SD, Sicherheitsdienst служба безпеки.

S.D.B.L., sight draft, bill of lading attached *англ.* тратта за поданням з доданим коносаментом.

SDev Erkl, SammelDevisenerklärung зведена валютна декларація.

SEATO, Siidostasienpaktorganisation Організація договору країн південно-східної Азії, CEATO.

sec leg, secundum legem *лат. dem Gesetz gemäß* згідно із законом, за законом, відповідно до закону.

SeeAufgG, Seeaufgabengesetz *n* закон про завдання на морі.

Sen PräS, Senatpräsident 1) голова судової палати; 2) президент сенату, голова сенату.

SGB, Sozialgesetzbuch Кодекс соціальних законів.

SGG, Sozialgerichtsgesetz закон про соціальні суди.

SHSG, Seehandelsschiffahrtsgesetz закон про морське торговельне судноплавство.

SGB, Sozialgesetzbuch Кодекс соціальних законів.

SGB, Sozialgesetzbuch SGG, Sozialgerichtsgesetz Закон про соціальні суди.

SHSG, Seehandelsschiffahrtsgesetz закон про морське торговельне судноплавство.

SIS, Schengener Informationssystem Шенгенська інформаційна система.

StRAndG, Strafrechtsänderungsgesetz закон про зміну Кримінального кодексу, закон про внесення змін до КК.

StVÄG, Strafverfahrensänderungsgesetz закон про зміну кримінального судочинства.

StVG, Staatliches Vertragsgericht державний арбітраж, Держарбітраж, ДА.

StVG, Straßenverkehrsgesetz закон про правила дорожнього руху, закон про ПДР.

StVO, Straßenverkehrsordnung правила дорожнього руху, ПДР.

StVollstrO, Strafvollstreckungsordnung положення про виконання покарання.

StVollzG, Strafvollzugsgesetz *n* закон про виконання покарання.

StVRG, Erstes Gesetz zur Reform des Strafverfahrensrechts перший закон про реформу кримінально-процесуального права.

StVlInf, Straßenverkehrsunfall дорожньо-транспортна пригода, ДТП.

SV, Strafvollzug виконання покарання.

SVGVO, Verordnung über die Aufgaben und Arbeitsweise des Staatlichen Vertragsgerichts постанова про Державний арбітраж (*колиш. НДР*).

SVwG, Selbstverwaltungsgesetz *n* закон про самоврядування.

SweizZfStr., Schweizerische Zeitschrift für Strafrecht Bern "Швейцарський журнал кримінального права".

V

VerbrKrG, Gesetz über Verbraucherkredite Закон про споживчі кредити, Закон про споживче кредитування.

VerSR *div.* Zeitschrift für Versicherungsrecht (*Zeitschrift*).

verst., verstorben померлий, покійний.

Vf, Verfügung *f* розпорядження, постанова.

V/G, Gesetz über das Verlagsrecht закон про право на видавництво.

V/G, Gesetz über das Vertragssystem in der volkseigenen Wirtschaft *іст.* закон про договірну систему в народному господарстві.

V/G, Vertragsgesetz арбітраж.

V/G, Vertragsgesetz *іст.* закон про договірну систему в народному господарстві.

V/G, Verwaltungsgericht адміністративний суд.

VG, Verwertungsgesellschaft товариство з реалізації.

VGH, Verwaltungsgerichtshof адміністративний суд

Vhdlg., Verhandlung 1) слухання справи; 2) переговори.

v.J., vorigen Jahres минулого року, торік.

VK, Versicherungskasse страхова каса.

VKA, Vizekonsul віцеконсул.

VKA, Volkskontrollausschuß Комітет народного контролю, КНК (*колиш. НДР., СРСР*).

vm., vermißt зниклий безвісти.

VMS, Verordnung über die Pflichten, die Rechte und die Verantwortung der Mitarbeiter der Staatsorganen Постанова про права та обов'язки працівників державних органів (*колиш. НДР*).

Vn., Vorname ім'я, перше ім'я.

VO, Verfahrensordnung процесуальний порядок, порядок процесуального засідання.

VO, Verordnung постанова, адміністративне розпорядження, припис, наказ.

VOB, Verdingungsordnung für Bauleistungen положення по підряднобудівельні роботи, порядок отримання підряду на будівельні роботи.

VOB, Verordnungsblatt Бюлетень постанов та розпоряджень.
vogelfrei поза законом.

W

WbewG., Wohnraumbewirtschaftungsgesetz закон про розподіл житлової площі.

W.B.G., Wettbewerbsgesetz закон про заборону недобросовісної конкуренції, закон про конкуренцію.

WDO, Wehrdisziplinarordnung дисциплінарний статут бундесверу.

WE, Willenserklärung волевиявлення.

WEB, WareneingangsBescheinigung документ, який підтверджує прибуття товару до країни призначення.

WEG, Wohnungseigentums gesetz закон про право власності на житлові приміщення.

WeimRVerf., Weimarer Reichsverfassung іст. Веймарська конституція Німеччини.

WG, Wechselgesetz закон про векселі і вексельні операції.

WG, Wassergesetz закон про водні ресурс.

WGB, Weltgewerkschaftsbund Всесвітня федерація профспілок, ВФП.

WGVO, Wiedergutmachungsverordnung постанова про відшкодування, постанова про компенсації.

WIK, Zeitschrift für Wirtschaft, Kriminalität und Sicherheit Журнал з економіки, злочинності та безпеки.

WIKRI, Wirtschaftskriminalität злочинність у сфері економіки (*назва інформаційної системи*).

WiStrG, Wirtschaftsstrafgesetz закон про відповідальність за господарські злочини.

WKÖ, Wirtschaftskammer Österreich торгово-промислова палата Австрії.

WO, Wechselordnung вексельний статут.

WoGG, Wohngeldgesetz закон про дотацію на оренду житла.

WP, Wahlperiode легіслатура, термін повноважень законодавчих органів.

WP, Wirtschaftsprüfer бухгалтер-ревізор, економістревізор, аудитор.

Wpkt, Wertpaket коштовна посилка, посилка з оголошеною вартістю.

WPSt, Wertpapiersteuer податок на коштовні папери.

WRD, Wasserrettungsdienst Служба порятунку на водах.

W&S, Wirtschaftsschutz und Sicherheitstechnik Захист економіки і техніка безпеки (*журнал*).

WSC, World Security Council, Weltsicherheitsrat Рада Безпеки (*ООН*).

WSchP, Wasserschutzpolizei річкова поліція.
WStG, Wehrstrafgesetz закон про військові злочини.

WUA, Welturheberrechtsabkommen Всесвітня конвенція по охороні авторських прав.

w.v., wieder vorzulegen повторно внести на розгляд, повторно доповісти.

WZG, Warenzeichengesetz закон про товарні знаки.

X

XI, ex interest без (*нарахування*) відсотків.

x.l., ex lege лат. згідно із законом.

x.o., ex officio лат. по службовому боргу.

X.L.&U.L., exclusive of loading and unloading англ. виключаючи вантаження і розвантаження.

XP, express paid англ. терміновість (*пересилки*) сплачено.

XPGespräch розмова з повідомленням, виклик абонента на (*телефонний*) переговорний пункт.

x/r, ex right англ. без права на придбання нових акцій.

XRL, XRay Lithography, Runtgenlithografie рентгенолітографія.

xw, ex warrants англ. без (*права на отримання*) товаророзпорядчих документів.

Y

Y.A., Y.A.R., YorkAntwerp rules англ. Йорксько-Антверпенські правила (*морського страхування*).

Z

ZA, Zahlungsabkommen платіжна угода.

ZA, Zahlungsauftrag платіжне доручення.

ZA, Zentralamt центральне управління.

ZA, Zentralarchiv центральний архів.

ZA, Zinsabkommen угода про проценти за кредитом.

ZA, Zollamt митниця.

ZAbfo, Zollabfertigungsordnung порядок оформлення митних зборів.

ZaöRV, Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht “Журнал іноземного публічного та міжнародного права”.

z.B., zum Beispiel наприклад, для прикладу.

ZblJugR, Zentralblatt für Jugendrecht und Jugendwohlfahrt “Центральний вісник піклування про неповнолітніх” (*видав. в Кельні*).

z.d. A., zu den Akten підшити до справи,

припинити провадження, діловодством припинити.

ZDG, Zivildienstgesetz закон про цивільну оборону, закон про виконання зобов'язань з цивільної оборони.

ZEVIS, Zentrales Verkehrsinformations-system Центральна інформаційна система дорожньої поліції.

ZFD, Zollfahndungsdienst митна протиконтрабандна служба, митна служба по боротьбі з контрабандою.

ZG, Zollgesetz митний статут, митний кодекс, МК.

ZGB, Zivilgesetzbuch Цивільний кодекс, ЦК.

ZI, Zollinhaltserklärung митна декларація, МД.

ZivK, Zivilkammer 1) палата з цивільних справ (*земельного суду*); 2) відділення з цивільних справ районного суду (*колиш. НДР*).

ZollG, Zollgesetz митний статут, митні правила.

ZÖR, Zeitschrift für öffentliches Recht “Цайтшріфт фюр оффентліхе рехт” „Журнал публічного права”.

ZPkcK, Zollpaketkarte митна декларація на посилку (*бандероль*).

ZPO, Zivilprozeßordnung Цивільний процесуальний кодекс, Цивільно-процесуальний кодекс, ЦПК.

ZPO *div.* Zivilprozessordnung.

ZRP, Zeitschrift für Rechtspolitik „Цайтшріфт фюр рехтсполітік“, „Журнал правової політики”.

ZRS, Zivilrechtssache цивільна справа.

ZSEG, Gesetz über die Entschädigung von Zeugen und Sachverständigen закон про відшкодування збитків свідкам та експертам.

ZStW, Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft „Журнал загальної кримінально-правової науки“ (*Берлін*).

ZT, Zolltarif митний тариф.

ZT, zum Teil частково.

ZTG, Zolltarifgesetz закон про митні тарифи (*митний тариф*).

ZU, zur Unterschrift на підпис.

ZU, zur Untersuchung для розслідування.

ZV, Zwangsverfahren примусовий порядок.

Zv., Zwangsvollstreckung примусове виконання (*судового рішення*).

Z.V., zur Verfügung розпорядження.

ZVOBI, Zentralverordnungsblatt

ZVG, Zentrales staatliches Vertragsgericht “Центральний бюлетень постанов уряду” (*колиш. НДР*).

ZwV, Zwangsvollstreckung примусове виконання (*судового рішення*).

ZVO, Zentralverordnungsblatt „Центральний бюлетень постанов уряду”.

НОТАТКИ

НОТАТКИ

Наукове видання

НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Підписано до друку 15.09.2017. Формат 70х100/16. Папір офсетний.
Гарнітура «Times New Roman». Цифровий друк. Ум. друк. арк. 66,96.
Тираж 100 прим. Зам. № 0416к-249
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавничий дім «Гельветика»
65009, Україна, м. Одеса, вул. Сегедська, 18, офіс 431
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.